

Sfântul Nicolae Velimirovici

PROLsOMItf

H bfl OHRIM

Viețile Sfinților

Însoțite de

Întări, Cugetări, Luări aminte și Predici pentru
fiecare zi a anului

Voi. II **iulie - decembrie**

Traducere, tabel cronologic și note: **Mihaela Grosu**

Carte tipărită cu binecuvântarea Prea Sfințitului

Părinte GALACTION,

Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Editura Cartea Ortodoxă

I iulie

• *Pomenirea Sfinților Cosma și Damian*

Sfinții Cosma și Damian au fost doctori fără de arginți și făcători de minuni. Ei s-au născut la Roma și au fost frați de sînge, botezați de mici și crescuți în credința creștină. Ei au fost dăruiți de Duhului Sfânt cu puterea de a vindeca oamenii și chiar și animalele din gospodăriile lor de toate bolile și neputințele, de obicei doar prin punerea mîinilor. Ei nu cereau răsplată pentru munca lor, ci doar credința în Iisus Hristos Dumnezeu de la cei pe care îi vindecau. Ei au împărțit cu milostivire săracilor și nevoiașilor marea lor avere moștenită de la părinți, în timpul acela pe tronul Romei se afla împăratul Galeriu. Dar încă înainte de a urca acesta pe tron cei doi frați au fost legați și întemnițați de persecutorii creștinilor. Judecîndu-i multă vreme, Galeriu le-a poruncit să se lepede de Hristos și să aducă jertfe idolilor. Sfinții Cosma și Damian nu numai că nu s-au supus nelegiuitei porunci, ci încă l-au sfătuit să se lepede el de mincinoșii idoli și să îl recunoască pe Unul și Adevăratul Domnul Dumnezeu. «Dumnezeul nostru nu este făcut de mîini omenești, ci mai curînd toate cele cîte sînt, sînt făcute de Mîinile Lui. Dumnezeii tăi, împărate, sînt lucrul închipuirii și mîinilor oamenilor îndemînatici să le întruchipeze din piatră și din lemn. Dacă ți-ar lipsi acești meșteșuari, împărate, tu cu adevărat nu ai mai avea la ce să te închini.» După ce Sfinții Cosma și Damian au făcut o minune chiar asupra împăratului, căci l-au vindecat de o infirmitate gravă, împăratul și-a proclamat credința în Hristos și i-a eliberat pe sfinții frați cu pace. Ei au continuat să-L slăvească pe Dumnezeu și să

vindece bolnavii, fiind slăviți la rîndul lor din toate părțile de popor. Invidios pe slava lor, un anume doctor, care mai demult le fusese lor dascăl de medicină, i-a ademenit într-un munte, sub pretextul culegerii de ierburi de leac, și i-a omorît cu pietre. Ei au luat cu cinste mucenicia pentru credința lor la anul 284. Pomenirea lor a rămas veșnică în Biserica lui Hristos de pe pămînt, iar sufletele lor s-au strămutat în locașurile cele cerești ale Veșnicei împărății, în care se veselesc întru bucuria vieții celei neîmbătrînitoare.

- *Pomenirea Sfîntului Cuviosului Părintelui nostru Petru Patriciul*
Acest sfînt a fost un nobil din Constantinopol și mare comandant de oști în vremea împăratului Nichifor (802-811). Într-un război cu bulgarii împăratul a fost ucis, iar acest Petru, împreună cu cincizeci de generali și nobili greci au fost luați prizonieri. Într-un chip minunat, Sfîntul Ioan Teologul l-a eliberat pe Petru din acea temniță. Văzînd această mare minune, Petru a disprețuit toată slava cea lumească și s-a retras la Muntele Olimp unde, sub povățuirea Sfîntului Ioanichie cel Mare, s-a nevoit întru viața pustnicească timp de treizeci și patru de ani. După moartea soției și fiului lui, el s-a strămutat la Constantinopol unde a mai viețuit încă opt ani întru post și rugăciunie. El după aceea, la 865, a adormit întru Domnul, aflîndu-se întru al șaptezeci și șaptelea an al vieții lui pe pămînt.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Potitus*
Acesta a fost un copil în vîrstă de treisprezece ani din Insula Sardinia, care a luat schingiuri pentru credința lui și de la tatăl lui cel trupesc, și de la persecutorii creștinilor care se aflau la putere. Lui Potitus i s-a tăiat capul sub domnia împăratului Antoninus, după ce mucenicul i-a vindecat-o și i-a botezat-o pe fiica acestuia, Agnes.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mucenic Potitus

Tatăl pe tînărul Potitus îl întreabă :

*«De-ți este atît de adevărată credința,
ești gata să mori pentru ea?»*

Fiul răspunde: «Mîntuitorul a făgăduit

Că cei ce suferă pentru El

încinși sînt cu put ere de sus,

Spre a putea îndura suferințele.

Întru a Lui făgăduință eu cu adevărat nădăjduiesc.

Tată, Dumnezeuul meu mare este, și puternic,

Slăvit și Minunat, Viață și Izvorul Vieții.

El i-a ajutat lui David în război,

Cîndpe cumplitul Goliat l-a culcat la pămînt.

El va fi și cu mine întru a mea suferință,

Întru care spre amara moarte mă îndrept.»

*Cînd Gilas tatăl pre Jiul lui aude, El pare că bea dintru al adevărul
vin, Și strigă: "O bătrîn zadarnic ce sînt! A anilor mei înțelepciune
unde-U? Iată că fiul meu cel copil îmi arată mie adevărul!"*

Bătrînul Gilas Botezul primește, Iar Potitusfiul, martiriul, în sînge.

Cugetare

Prin pomenile și rugăciunile pe care creștinii le fac pentru cei adormiți ai lor, ei arată legătura dintre lumea aceasta și cea care va să vină. Biserica de pe pământ [Luptătoare] și Biserica cea din ceruri [Biruitoare] sînt Una și Aceeași Biserică, un trup și un suflet, așa cum rădăcina de sub pământ unul și același trup îl formează cu trunchiul și ramurile care se înalță de la suprafața pământului. Este de aceea ușor de înțeles cum se face că noi, cei de pe pământ, primim ajutor de la sfinții și dreptii din Biserica cea Cerească, tot așa cum cei păcătoși ai noștri care au murit pot primi ajutor de la noi cei vii care ne rugăm și facem pomeni pentru ei. Sfintul Athanasie zice: „Așa cum se întîmplă cu vinul din butoi, care simte primăvara înflorirea viei și fierbe, sporindu-și tăria și aroma, așa se bucură, se curățesc și se îmbunătățesc și sufletele celor adormiți ai noștri, cînd noi cei vii ne rugăm pentru ei, pomenindu-i la Jertfa Cea Fără de Sînge a Domnului.» Sfîntul Efrem Șirul aduce același exemplu cu vinul și via cînd zice : «Astfel, cînd pînă și în firea vegetală se vede atîta iubire și unire, oare nu cu atît mai mult vor simți cei adormiți ai noștri iubirea, jertfa și rugăciunile care le aducem pentru ei?»

Luare aminte

Să luăm aminte la tainica prefacere a apei în vin (Ioan 2: 1-11):

- La cum Domnul, la Nunta din Cana Galileii, a preschimbat apa în vin;
- La cum și sufletul meu, cînd se cunună cu Dumnezeu Cel Viu, își prefacă apa cea trupească a lui întru băutură dumnezeiască.

Predică Despre cum trebuie să ne bucurăm de Hristos

Intru aceasta vă bucurați, măcar că acum ar trebui să fiți triști, încercați fiind de multe feluri de ispite pentru puțină vreme (I Petru 1:6).

Astfel grăiește Sfîntul Petru Apostol, a cărui viață a fost plină de multe feluri de ispite și dureri. Astfel grăiește bărbatul care și-a lăsat casă și familie și a urmat lui Hristos; care pentru dragostea lui Hristos a îndurat multe chinuri și lipsuri : foamea, setea, temnița, prigonirile din partea iudeilor de un sînge cu el, cele din partea păgînilor romani, a prorocilor mincinoși, a sălbăticiiei păgînilor cea de obște; și care la urmă a fost răstignit pentru Hristos, după ce a îndurat cu bucurie toate pentru dragostea Lui. Bărbatul care a suferit în viața lui cele mai teribile încercări și chinuri pentru dragostea lui Hristos ne sfătuiește și ne îndeamnă să ne bucurăm întru El, astfel încît bucuria noastră să înghită toate suferințele și chinurile noastre, care în comparație cu ea, trebuie socotite mici.

Dar de ce, fraților, trebuie să ne bucurăm noi pururea în Hristos? Noi trebuie să ne bucurăm întru El pentru că El ne-a arătat realitatea celei mai mari și mai frumoase nădejdi a omenirii.

El ni l-a arătat nouă pe Cel Unul, Atotputernic, Atotînțelept și Atotmilostiv Dumnezeu, Care ne-a dăruit nouă cinstea și privilegiul de a ne numi fii ai Lui.

El ne-a arătat nouă viața cea nepieritoare și veșnică: viață de mii

de ori mai bună și neînchipuit mai bună decât această viață a noastră de pe pământ.

El ne-a arătat nouă împărăția cea duhovnicească, împărăția îngerilor și a dreptilor, împărăția a tot binele, a luminii adevărului și dreptății.

El ne-a arătat nouă și ne-a descoperit care trebuie să fie scopul vieții noastre pe pământ, sensul tuturor eforturilor și luptelor noastre întru această viață trecătoare.

El ne-a descoperit nouă oceanul iubirii și fericirii celei cerești, față de care toate suferințele, chinurile și ispitele pe care le suferim în această viață sînt ca niște stropi de apă murdară, care nu pot nicicum să întineze oceanul.

O, fraților, mare este bucuria care ne așteaptă! O, fraților, mic este prețul pe care Domnul ni-l cere în schimbul acestei bucurii, în care se scaldă îngerii și în care înoată dreptii! Nu ni se cere decât să împlinim cu gândul, cuvîntul și fapta puținele și scurtele Lui porunci!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Izvorule Tainic al Bucuriei Vieții, Cea Ce ești bucuria și slava noastră, lauda și mulțumirea noastră! Pune Degetul Tău pe gurile noastre și nu lăsa nici un strop de ispită a tristeții să ne murdărească și să ne otrăvească pre noi,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

2 iulie

- *Pomenirea punerii Cinstului Veșmînt al Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu în Biserica din Vlaherne, la Constantinopol*

în zilele împăratului Leon cel Mare (457-474) și ale împărătesei Virinia, soția lui, pe cînd Patriarh al Cetății Cetăților (Constantinopole) era Ghenadie, doi mari patricieni și frați buni, Galvie și Candid, au mers la Locurile Sfinte ca să se închine. Ei o vreme au locuit la Nazaret, în casa unei bătrîne femei evreice, fecioară, care avea într-o cămară ascunsă Veșmîntul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Mulți bolnavi își aflau tămăduirea rugîndu-se înaintea lui cu credință și atingîndu-se de el. Cu binecuvîntare, Galvie și Candid au adus acest Sfînt Veșmînt la Constantinopol și l-au vestit de aceasta pe împărat și pe Patriarh. Capitala imperială s-a umplut de bucurie. Straiul a fost adus cu solemnitate și pus în Biserica din Vlaherne, cea mai înainte zidită de împăratul Marchian și împărăteasa Pulheria, la țărnul unui mic golf numit Vlaherne de la numele lui Vlaheran, un comandant de la Skit care fusese ucis acolo. Praznicul acesta s-a hotărît în cinstea aducerii Cinstului Veșmînt al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu la Biserica din Vlaherne.

- *Pomenirea Sfîntului Iuvenalie, Patriarhul Ierusalimului*

Sfîntul Iuvenalie a fost contemporanul unor mari luminători ai Ortodoxiei între care se aflau marii Eftimie, Teodosie, Gherasim și

Simeon Stîlpticul. El s-a aflat între Părinții a două Sinoade Ecumenice: al Treilea de la Efes, din anul 431, și al Patrulea de la Calcedon, din anul 451. Cu mare putere și cu mare râvnă, la Efes, el a luptat împotriva ereziilor celor hulitoare ale lui Nestorie, care zicea că Maica lui Dumnezeu este doar Născătoare de Hristos, adică Maică doar a unui om obișnuit; iar la Calcedon a luptat împotriva ereziilor lui Eutihie și Dioscor, care mincinos învățau că se află doar o singură natură în Hristos, cea dumnezeiască, iar nu și cea omenească, pe deplin. După biruința Ortodoxiei la amîndouă Soboarele, Sfântul Iuvenalie s-a întors la scaunul său de la Ierusalim. Dar măcar că fuseseră biruiți, nerușinații eretici își continuau în popor drăceștile lor lucrări. Prin intrigile țesute de un oarecare

Teodosie, prieten al lui Dioscor, și prin violență, Fericitul Iuvenalie a fost scos din scaunul lui și aruncat în surghiun, același Teodosie fiind ridicat în locul lui. La început Teodosie acesta a fost susținut de împărăteasa Eudochia, văduva lui Teodosie cel Mic, care se stabilise la Ierusalim. Nehotărită și șovăielnică, Eudochia a mers la Simeon Stîlpticul, spre a afla de la el unde stă adevărul. Sfântul lui Dumnezeu i-a dat pe față toate învățăturile cele eretice, și a povățuit-o pe împărăteasă să se țină de Ortodoxia cea confirmată la Sinoadele al Treilea și Patrulea Ecumenice, împărăteasa s-a supus Sfântului, s-a pocăit de faptele ei trecute și l-a denunțat pe ereticul Teodosie, falsul patriarh. De aceea împăratul Marchian și împărăteasa Pulheria, cei de la Constantinopol, au trimis scrisoare imperială Comandantului Athanasie, eparhul Ierusalimului, poruncindu-i să-l arunce pe Teodosie mincinosul patriarh în surghiun și să-l aducă înapoi pe legiuitul Arhipăstor, Iuvenalie. Eparhul a executat de îndată porunca. Sfântul Iuvenalie a păstorit Biserica Ierusalimului timp de treizeci și opt de ani. La bătrîneți adînci ajungînd, el s-a odihnit în Domnul, la anul 458, și a primit de la El răsplata chinurilor îndurate cu bucurie pentru adevăr, în timpul arhipăstoririi Sfântului Iuvenalie s-a instituit și Prăznuirea Nașterii Domnului în ziua a douăzeci și cincea a lunii decembrie.

• *Pomenirea Sfântului Fotie, Patriarhul Moscovei*

Acest Sfânt Patriarh Fotie a fost de neam grec. El a păstorit cu mare înțelepciune Biserica Moscovei timp de douăzeci de ani, și s-a odihnit întru Domnul la anul 1430. Cu o săptămîină mai înainte de adormirea lui, un înger al Domnului i-a vestit mai dinainte ceasul ieșirii sufletului său.

Cîntare de laudă la Sfînta Născătoare de Dumnezeu

Noi oamenii înaintea Preasfîntei Fecioare cădem,

Și mila lui Dumnezeu căutăm prin a ei mijlocire.

Ea strălucește de veșnica slavă,

Si se roagă lui Hristos Dumnezeu pentru noi.

Rugăciunile ei sînt pline de putere -

Scumpe sînt rugăciunile Maicii pentru Fiu!

*Ea iubește pre toți cei de Fiul zidiți,
Ca flacăra luminării curate strălucesc ale ei rugăciuni!
Ea caută pe cei suferinzi pretutindeni:
Oriunde mușcă durerea, al ei ajutor este-aproape.
Leac vindecător și balsam este-al ei nume
Pentru cel suferind,
Și bici aspru demonilor.
Chemînd a Crucii lui Hristos putere și numele
Născătoarei de Dumnezeu,
Noi putere nouă primim, și curaj.
.Voi oamenii înaintea Preasfintei Fecioare cădem,
Și mila lui Dumnezeu căutăm prin a ei mijlocire.*

Cugetare

Orice descoperire materială cu care se fălește omul, ca fiind produs exclusiv de forța și mintea lui, se arată în realitate a fi o manifestare a Providenței dumnezeiești. Orice invenție are o importanță și o semnificație îndoită: fizică și spirituală. Chiar obiectul numit ceasornic, această minunată invenție cu care oamenii măsoară timpul, nu este făcută doar pentru a număra ceasurile zilei sau nopții, ci și pentru a ne aduce aminte de ceasul morții noastre: aceasta este semnificația lui duhovnicească. Cînd brațul cel subțire își încheie rondul secundelor și minutelor, atunci brațul cel mare bate ceasul rînduit, sunînd gongul lui. Așa va bate și sună și ceasul vieții noastre, care ne numără zilele, lunile și anii ce îi avem de trăit. De aceea îndeamnă Sfîntul Tihon din Zadonsk pe fiecare creștin să cugete la următoarele lucruri:

1. la scurgerea permanentă a timpului vieții noastre ;
2. la cum este imposibil ca să întoarcem timpul înapoi;
3. la cum trecutul și viitorul nu sînt în puterea noastră, dar prezentul pe care îl trăim acum, da;
4. la cît de necunoscut este sfîrșitul vieții noastre;
5. la cum trebuie mereu să fim pregătiți pentru moarte - în fiecare zi, în fiecare ceas, în fiecare clipă;
6. la cum, din această cauză, trebuie să ne aflăm pururea într-o stare sufletească de pocăință pentru păcatele noastre;
7. la cum în fiecare ceas trebuie să ne plîngem păcatele noastre cu amar, și să ne aflăm mereu în starea duhovnicească pe care ne dorim să o avem în clipa ieșirii sufletului nostru.

Luare aminte

Să luăm aminte la rugul de foc de la Muntele Horeb (Ieșirea 3):
La cum rugul era aprins cu pară de foc, dar nu se mistuia;
La cum Preacurata Fecioară, carea L-a purtat pre Pruncul Dumnezeiesc
în pîntecele ei, foc dumnezeiesc purta, și focul nu o mistuia;
La cum harul focului celui dumnezeiesc întinerește,
vindecă și
luminează și sufletul meu cel păcătos.

Predică *Despre încercarea credinței noastre*

Pentru ca credința voastră încercată, mult mai de preț decît aurul cel pieritor, dar lămurit prin foc, să fie găsită spre laudă și spre slavă și spre cinste, la arătarea lui Iisus Hristos (I Petru 1: 7).

Fraților, credința noastră este încercată mai des decît este bătută trestia de vînturi. Încercările credinței noastre sînt precum vîntoasele puternice: credința cea slabă ele o smulg din rădăcini, pe cînd pe cea puternică o fac să se înfigă și mai adînc în pămînt. Încercările sînt asemenea și flăcărilor care ard paie dar lămuresc aurul.

Teoretizările și supozițiile omenești încearcă și ele credința noastră. Acestea sînt adesea vînturi foarte sălbatice, care totuși pot fi învinse dacă sîntem dornici să ne ținem strîns de cuvintele Domnului și dacă în contra acestor teoretizări sîntem în stare să aducem cu înțelepciune exact învățăturile Credinței Creștine care li se opun.

Credința noastră mai este încercată și de teamă și de rușine: teama de oamenii care prigonesc Credința, și rușinea față de oamenii care disprețuiesc cu aroganță credința. Și acestea sînt vînturi puternice cărora trebuie să le rezistăm dacă vrem să fim vii. Și cum să le rezistăm? Să le rezistăm prin frica de Dumnezeu, care trebuie să fie întotdeauna în sufletele noastre mai mare decît frica de oameni, și prin rușinea față de Sfinții Apostoli și de Toți Sfinții, care nu s-au rușinat de credința lor înaintea celor mai mari împărați, domni și înțelepți ai acestei lumi.

Credința noastră mai este încercată și de suferință fizică și mizerie (sărăcie). Acesta este focul în care credința noastră fie arde ca și niște paie, fie se curățește și se lămurește ca aurul cel curat în topitoare. Credința noastră va rezista acestui foc numai dacă ne vom aminti de Domnul nostru Hristos Răstignit pe Cruce pentru noi, nuami dacă ne vom aminti de miile de mucenici ai Credinței care cu răbdarea chinurilor lor au biruit lumea, răsărind din ele ca și aurul cel curat, și strălucind peste veacuri între îngeri și oameni.

Credința noastră mai este încercată și de moarte - de moartea celor dragi și apropiați nouă, de moartea oamenilor în general. Acesta este focul cel amarnic în care credința multora a pierit. Dar oare este moartea sfîrșitul a toate? Nu, ea nu este, și să o credem aceasta, fraților! Din contră, ea este începutul a toate, începutul vieții celei adevărate și noi. Să credem, fraților, să credem în învierea lui Hristos, să credem în viața cea de dincolo de moarte, să credem în învierea cea de Obște de la sfîrșit și în înfricoșata Judecată a lumii!

O Stpîne Doamne Atotîndurate, întărește întru noi credința cea întru Tine și ne miluiește pre noi,

Căci Ție se cuvine toată slava și închinăciunea în veci,

Amin.

3 iulie

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Iachint*

Sfântul Iachint a fost cubicular al împăratului Traian [slujitor al meselor imperiale]. El era tânăr cu vîrsta, iar în taină, creștin. Cu un prilej în care împăratul aducea necuratele lui jertfe idolilor, Iachint s-a ținut departe, nevoind să vadă întinăciunea și să fie silit să participe la ea. Din pricina aceasta el a fost acuzat și adus în fața împăratului la judecată, împăratul l-a sfătuit să se lepede de Hristos și să jertfească idolilor. Dar Iachint nu s-a lăsat, ci a stat tare ca un diamant. El a zis: „Creștin sînt și pre Hristos cinstesc. Lui mă închin, Lui singur îi aduc jertfă curată, însăși viața mea.” Bătut, scuipat, biciuit, sfântul a fost apoi aruncat în temniță. La porunca împăratului, lui nu i s-a dat nimic să mănînce, în afară de necuratele cărnuri jertfite idolilor. Sfântul Iachint a refuzat spurcata hrană și a murit în temniță, după opt zile. Atunci paznicii temniței au văzut în celula Sfântului Iachint doi îngeri luminoși. Unul a acoperit trupul mort al mucenicului cu veșmîntul lui cel strălucitor, iar celălalt i-a așezat pe cap o cunună minunată, închisoarea toată s-a umplut de lumină și de bună mireasmă. Tânărul Sfânt Iachint a luat cu cinste cununa muceniei și s-a încununat cu veșnica slavă la anul 108.

- *Pomenirea Sfântului Anatolie, Patriarhul Constantinopolului*

Sfântul Anatolie a fost mai întîi presbiter [preot] în Biserica Alexandriei, iar după moartea Sfântului Patriarh Flavian, el a fost ridicat în scaunul patriarhal al Constantinopolului, la anul 449. În timpul arhipăstoririi lui, scaunul constantinopolitan a fost ridicat la aceeași cinste cu scaunul Romei, la Sinodul Ecumenic al Patrulea de la Calcedon, din anul 451. Sfântul Patriarh Anatolie a luptat mult pentru curăția Credinței Ortodoxe și a luat suferințe cumplite din mîna ereticilor, pînă la uciderea de către ei, la anul 458, în timpul împăratului Leon cel Mare. Sfântul Anatolie bine a păstorit Biserica Constantinopolitană timp de aproape nouă ani, strămutîndu-se la locașurile cele cerești, printre Sfințiții Ierarhi din împărăția Cerurilor.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Alexandru*

Sfântul Alexandru acesta s-a născut în Asia și a fost crescut și educat la Constantinopol. După încheierea studiilor, el s-a dedicat serviciului militar, devenind ofițer. Citind în Sfînta Scriptură, el a ajuns la locul în care Mîntuitorul zice: *Dacă voiești să fii desăvîrșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi* (Matei 19: 21). Aceste cuvinte au atins adînc inima lui Alexandru. Fără să mai aștepte, el s-a dus, a vîndut toată averea lui, a dat-o săracilor, și s-a retras la pustie. După nevoințe lungi și dureroase întru curățirea sufletului și trupului, el a întemeiat Mînăstirea Achimiților [Neadormiților], care au rînduiala de a lupta pururea contra somnului, în biserica lor slujbele continuau neîncetat, zi și noapte, fără întrerupere. Frăția era organizată în două schimburi. Fiecare schimb cunoștea exact care sînt ceasurile lui de zi și de

noapte, și mergea în biserică spre a continua citirile și cântările celor pe care îi înlocuiau. Neluând nimic cu sine, Sfântul Alexandru a călătorit mult prin părțile răsăritului, luminând lumea cu Credința în Hristos, biruind pre eretici cu cuvântul, lucrând cu harul lui Dumnezeu multe și mari minuni, și îmbătrânind frumos întru slujba Lui. El la urmă și-a sfârșit alergarea pământească la Constantinopol, la anul 430, de unde sfintele lui moaște s-au arătat slăvite și făcătoare de minuni, vestind tuturor slava cu care Dumnezeu îi încununază pe Sfinții Lui.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Isaia Pustnicul*

Acest sfânt cuvios Isaia a dus viața tuturor neovințelor în pustia egipteană numită Sketis, în veacurile al cincilea și al șaselea. El este pomenit în cartea Sfinților Varsanufie și Ioan (Răspunsul 249 și altele) ca fiind bărbat de mare sfințenie. El a scris multe învățături pentru monahi și sihastri. Din ele însă ne-au rămas foarte puține, căci cele mai multe au fost distruse de musulmani. Sfântul Isaia zice: „Mintea, mai înainte de a se ridica din somnul trindăviei, împreună-viețuiește cu demonii.” „Cununa tuturor faptelor bune întru aceasta stă: ca omul să-și pună toată nădejdea în Dumnezeu, ca el să scape la ajutorul Lui o dată și pentru totdeauna din toată inima și din toată virtutea lui, ca el să se umple de milostivire către toți, ca el să plîngă pururea înaintea lui Dumnezeu, cerînd de la El ajutor și milostivire.” Care este semnul, pentru un om, că păcatul lui a fost iertat? „Semnul că un anume păcat s-a iertat acesta este: că el nu mai generează nici o lucrare în inima omului aceluia, care l-a uitat într-o asemenea măsură, încît în convorbiri cu alții despre păcate similare, el nu mai simte nici o aplecare către el, ci mai curînd îl socotește ca pe ceva total străin lui. Acesta este semnul că păcatul i-a fost iertat desăvîrșit.” Rugăciunea și asceza deșarte sînt pentru omul care ascunde în sine răutate față de aproapele și dorință de răzbunare. „Veghează din toată puterea ta ca nu cumva să rostești un anumit cuvînt cu buzele, și alt cuvînt cu inima.” „Cununa tuturor faptelor bune este dragostea; iar cununa tuturor patimilor este îndreptățirea de sine a păcatelor.”

Cîntare de laudă la Sfântul Alexandru

*Cuviosul Alexandru, Sfântul lui Dumnezeu,
Templu a înălțat Celui Ce nicicînd Nu Doarme,
Locaș sfînt, Mînăstire slăvită.
In ea Domnul este pururea slăvit,
In ea Lui pururea I se aduc laude neadormite,
Al ei nume peste veacuri pînă la noi a ajuns.
Da, temple neadormite ale noastre inimi
Să fie,
întru care Toți Sfinții locuiesc.
întru ale noastre inimi noi pururi
Cuvine-se să aducem
Slavă neadormită lui Dumnezeu Celui Viu.*

*Rugăciunea întru ale noastre inimi
Neîncetat să bată,
Iar iubirea să lumineze cu flacără nestinsă.
Noi Duhului Sfânt Dumnezeu ne rugăm
Ca ale noastre inimi să le încălzească
Cu al Său har.
Noi Domnului Hristos Dumnezeu ne rugăm să sădească
întru ale noastre inimi
Al Său cuvânt ziditor.
Noi sfinților îngeri ai lui Dumnezeu ne rugăm săprivegheze
în templul inimilor noastre
Noapte și zi.
Piară păcătoșii și să nu mai fie, ascundă-se veșnic
De la a Sfinților față,
Dintru templul inimilor noastre, noapte și zi.
Noi Preasfintei Născătoare de Dumnezeu ne rugăm
să binecuvânteze
Tempul inimilor noastre
Cu miros de bunămireasmă.
Noi Sfinților Apostoli și Tuturor Sfinților
Ai lui Dumnezeu ne rugăm,
Aleșilor Lui, Mucenicilor Lui, Sfintelor Fecioare
Care Lui viața și-au închinat,
Sihastrilor ce s-au sfințit în pustiile lumii.
Noi Domnului Hristos ne rugăm
Ca Veșnică Liturghie întru inimile noastre să slujească.
Noi Domnului Hristos înțelepciunea lui Dumnezeu ne rugăm
Ca Lui laudă veșnică neadormit să aducem.*

Cugetare

Iubirea este atotputernică. Printre altele, ea mai are și puterea de a ușura soarta păcătoșilor celor adormiți. Biserica Ortodoxă adeverește mereu aceasta, aducând pururea jertfa de rugăciune și milostenie pentru cei adormiți. Bogată și preabogată întru duhovnicie, Biserica știe că rugăciunile și milosteniile aduse ca din partea celor adormiți de către cei vii îi ajută pe adormiți în cealaltă lume. Înaintea sfintei ei adormiri, Sfânta Anastasia Egumena (pomenită la 12 aprilie) a poruncit obștii surorilor ca timp de patruzeci de zile după adormirea ei să aștearnă în fiecare zi masă săracilor și nevoiașilor. Dar obștea a împlinit porunca numai de-a lungul a zece zile, și s-a oprit. Atunci sfânta s-a înfățișat din cealaltă lume înaintea surorilor, însoțită fiind de doi îngeri, și le-a zis:

.Pentru ce ați călcat porunca mea? Să cunoașteți voi că timp de patruzeci de zile după adormirea sufletului, trebuie să se cheme în ajutor mila lui Dumnezeu pentru el, și că aceasta se face prin milostenii și prin rugăciunile aduse de preot la Nesîngeroasa Jertfa. Dacă omul care a murit a fost păcătos, el primește prin aceste jertfe de milostenie și rugăciune iertarea păcatelor de la Dumnezeu, iar dacă el nu a fost păcătos, atunci prin ele

Dumnezeu trimite ajutorul Său însuși celui viu care aduce jertfa." Desigur că milosteniile și rugăciunea care se au în vedere aici stau în legătură cu dragostea viilor pentru cei adormiți ai lor. Cu adevărat, de mare ajutor sînt pentru cei adormiți faptele de milostenie și rugăciune aduse pentru ei de cei vii ai lor care nu i-au uitat pe pămînt.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata prefacere a toiagului în șarpe, iar apoi a șarpelui în toiag (Ieșirea 4):

- La cum Domnul, Carele a zidit șarpele și toiagul din țărîină, puternic este ca pentru scopuri tainice să prefacă ceea ce este mort în ceva viu, iar ceea ce este viu, în ceva mort;
- La cum Domnul puternic este, după a mea credință și rugăciune, să întoarcă și pre al meu suflet la viață, care ce a fost uscat și omorît cu păcatele.

Predică Despre bucuria credinței în Hristos

Pe El, fără să-L fi văzut, îl iubiți; întru El, deși acum nu-L vedeți, voi credeți și vă bucurați cu bucurie negrăită și preamărită (I Petru 1:8).

Acestea sînt cuvintele Sfîntului Apostol Petru. El L-a văzut pe Domnul și L-a iubit. El a privit la Domnul și a crezut în El. Tocmai de aceea laudă el iubirea celor care nu L-au văzut pe Domnul, și credința celor care nu L-au privit cu ochii lor. Domnul nostru însuși zice: *Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut (Ioan 20:29)*. Fericiți cei ce nu L-au văzut pe Domnul așa cum L-a văzut apostolul, dar totuși îl iubesc cu apostolică iubire. Fericiți cei ce nu au privit la Domnul așa cum a privit apostolul, dar totuși cred în El cu a apostolului credință!

O, fraților, chiar dacă nu îl vedem pe Domnul, dar noi vedem totuși lucrările Lui care au luminat toată istoria omenirii, de la un capăt la celălalt, și au luminat fiecare lucru din zidire cu un înțeles al lui, duhovnicesc. Chiar dacă nu îl vedem pe Domnul aievea, dar noi vedem totuși Slăvită Biserica Lui, cea zidită pe Scump Sîngele și Preacurat Trupul Lui, și pe sîngele a nenumărați Sfinți și Drepti, a nenumărate suflete botezate întru Sfînt Numele Lui dintru toți vecii. Chiar dacă nu îl vedem pe Domnul față către față, așa cum L-au văzut apostolii, noi credem că El este în mijlocul nostru prin Sfîntul Trup și Sfîntul Sînge de care ne împărtășim după a Lui poruncă; pe care primindu-L, ne umplem de bucurie negrăită și preamărită.

Fraților, viu este Domnul și aproape ne stă El! Aceasta este credința noastră cea de neclintit, aceasta este scînteia care ne aprinde inimile de iubire pentru Domnul Cel pururea viu și aproape!

Să știm că din iubire Domnul și Făcătorul nostru S-a pogorît pînă la noi pe pămînt și ni S-a arătat nouă din dragoste pentru noi, să

mai știm și că El a murit pentru noi, iar mai apoi tot pentru noi a înviat - ce alte dovezi mai mari ne putem dori pentru credința noastră, și ce îndreptățire mai mare pentru a-L iubi veșnic și arzător?

Fraților, viu este Domnul nostru Iisus Hristos, și aproape ne stă El și astăzi. El Se descoperă multor suflete drepte care îi slujesc Lui întru răbdarea inimii și vieții.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Căla Ce ești pururea viu, Căla Ce Te-ai răstignit și ai înviat, învie întru noi credința și dragostea pentru Tine până la ultima noastră suflare pe acest pământ, ca prin credință și dragoste să ne învrednicim a Te vedea și față către față, cum le-ai dăruit apostolilor Tăi.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

4 iulie

• *Pomenirea Sfântului Andrei, Episcopul Cretei (Criteanul)*

Sfântul Andrei acesta s-a născut la Damasc din părinți creștini, și a fost mut până la vârsta de șapte ani. Când părinții lui l-au dus la sfânta biserică și l-au cuminecat cu Sfintele lui Dumnezeu Taine, copilul a început să vorbească. Iată puterea Sfintei împărtășiri! La vârsta de paisprezece ani, Andrei a mers la Ierusalim și s-a îmbrăcat în îngerescul chip în lavra Sfântului Sava cel Sfințit. Cu priceperea și cu nevoințele el i-a întrecut pe mulți dintre părinții cei bătrini. făcându-se lor pildă. După o vreme a devenit secretarul particular al patriarhului, la a Patriarhului dorință și alegere. Apoi, în vremea domniei împăratului Constantin al IV-lea, s-a convocat Sinodul al Șaselea Ecumenic la Constantinopol, spre a curăți biserica de erezia monotelită, care zicea cum că Domnul nostru Iisus Hristos ar avea doar o singură voință, cea dumnezeiască, iar nu două, și dumnezeiască și omenească.

Patriarhul Ierusalimului Theodor, neputînd călători el însuși la Constantinopol, l-a trimis în locul lui pe Andrei acesta, secretarul lui particular, care la acea vreme era arhidiacon. Acolo slăvitul Andrei a strălucit cu lumina darurilor cea dăruită lui de Domnul: cu rivna lui pentru Sfânta Credință, cu marea lui înțelepciune și dreaptă socoteală, cu darul frumoasei vorbiri și al elocinței. Bine luptînd pentru Sfânta Ortodoxie, el s-a întors apoi la Ierusalim, la chemarea sa arhidiaconească. După o altă vreme, Sfântul Andrei a fost ridicat și intronizat Episcop al Cretei. El a fost un întîistătător foarte iubit de popor. Sfântul Andrei a fost un zilot al Ortodoxiei, un luptător neînduplecat contra tuturor ereziilor. El a făcut minuni cu rugăciunea, între care s-a numărat și alungarea saracinilor din Insula Creta. Sfântul Sfințit Andrei a alcătuit multe cărți de învățătură, cîntări și canoane, între care renumit în toată Creștinătatea este Canonul cel Mare carele se cîntă în Sfântul și Marele Post, în joia din Săptămîna a Cincea. Astfel era înfățișare lui, încît "văzînd a lui față și auzînd ale lui cuvinte cele ca mierea

curgătoare, oamenii se bucurau și își îmbunătățeau viața." La sfârșit, pe când se întorcea dintr-o călătorie la Constantinopol, Sfântul Andrei și-a prorocit propriul lui sfârșit, care avea să fie mai înainte de a ajunge în Insula Creta. Sfântul lui suflet s-a înălțat la Domnul pe când corabia în care se afla plutea pe lângă Insula Mitilene. Astfel și-a încheiat alergarea cea pămîntească acest mare luminător a Bisericii, carele s-a strămutat la locașurile cele cerești ale împărăției lui Hristos Dumnezeu la anul 712 de la întrupare.

• *Pomenirea Sfintei Cuvioase Marta*

Această Sfînta Marta a fost mama Sfîntului Simeon de la Muntele Minunat (prăznuit la 24 mai). Arzînd cu tot sufletul de dragostea lui Dumnezeu și credința cea întru El, ea nu a voit să se gîndească la căsătorie. Cînd părinții ei au logodit-o cu un tînăr, Marta s-a gîndit să părăsească în taină casa părinților ei și să fugă în pustie. Dar ei i s-a înfățișat Sfîntul Ioan Botezătorul și înaintemergătorul Domnului, care a sfătuit-o să împlinească dorința părinților ei și să se căsătorească, ceea ce Marta a împlinit. Din această nuntă s-a născut minunatul Sfînt Simeon, marele nevoitor din Muntele Minunat. Sfînta Marta a avut pururea obiceiul de a se scula la miezul nopții pentru a-și aduce rugăciunea înaintea lui Dumnezeu. Ea pururea miluia săracii, cerceta orfanii, slujea bolnavilor. Cu un an mai înainte de sfînta ei adormire, ea a văzut mulțime de îngeri cu luminări în mîini, și a aflat de la ei despre cînd va fi ceasul ieșirii ei. Auzind aceasta, Marta s-a închinat mai cu dinadinsul postului și rugăciunii, și cu mai mare rîvnă faptelor ei celor bune. Ea a adormit cu pace la anul 551 după Hristos, și a fost îngropată la piciorul stîlpului pe care s-a

nevoit fiul ei, Stîlpticul Simeon. După fericita ei adormire, ea a venit de multe ori la cei bolnavi și suferinzi, povățuindu-i ce să facă. Cea mai mare minune a ei care s-a însemnat a fost aceea cînd s-a înfățișat înaintea starețului mînăstirii în care se afla Simeon. După adormirea Cuvioasei Marta, starețul a așezat o candelă la racla ei, cu făgăduința ca această candelă să nu fie lăsată niciodată să se stingă. Dar după o vreme, din trîndăvia oamenilor, candela s-a stins. Atunci starețul s-a îmbolnăvit, iar Sfînta a venit la el și i-a zis: "Pentru ce nu păstrezi candela aprinsă la mormîntul meu? Să cunoști, sfințite părinte, că nu eu am nevoie de candelă pururi nestinsă din partea oamenilor, căci fost-am aflată vrednică înaintea lui Dumnezeu, Lumina cea Cerească și Veșnică; ci oamenii au pururea nevoie să păstreze aprinsă candela la mormîntul meu. Căci așa făcînd, ei mă silesc ca pururea să mă rog înaintea lui Dumnezeu pentru ei.» Vădit este așadar, că scopul pentru care noi ne rugăm sfinților este acela de a-i sili mereu, ca pe unii care sînt mai vrednici decît noi, să se roage pururea lui Dumnezeu pentru mîntuirea sufletelor

noastre.

Cântare de laudă la Dumnezeiasca Purtare de Grijă a lui Dumnezeu

Minunat este Domnul întru a Sa Purtare de Grijă,

El glas limpede i-a dat lui Andrei, cel mai înainte mut.

Elpre cel mut l-a făcut trâmbiță a Lui cu totul de aur,

Precum demult pre Saul facutu-l-a Bisericii Lui stîlp.

Zadarnic voit-a Marta de cununie să fugă;

Ea voii lui Dumnezeu cu adevărat s-a plecat.

A lui Dumnezeu Purtare de Grijă

Pre Marta, și nevrînd, spre cununie o a îndreptat;

Dumnezeiască lucrare a fost aceasta:

Prin astă cununie, Sfînt lui Dumnezeu

și oamenilor s-a născut.

Oricine dăruiește lui Dumnezeu, dăruiește Celui Mai Bun,

Si a sa neștiutoare voie o supune

Voi lui Dumnezeu.

Fiul meu, nimic să nu plănuiești fără Domnul,

Altminteri ale tale planuri rămînfără rod.

Cunoaște că toate ale vieții tale căi și doriri

In mîna Lui sînt, ale Domnului Făcătorul.

Ale Lui sînt culmile înalte și adîncurile,

Ale lui stihile, temeliile și munții pămîntului.

Al Lui este trupul și al Lui sufletul,

Si duhul celor cîte sînt, cu podoaba lor.

Intru a Sa arie, și cu a Sa seceră,

A cui voie vom împlini, dacă nu a Lui?

Cugetare

Dacă viața ta întreagă ți-a trecut lin și fără griji, atunci cu adevărat trebuie să ți-o plîngi cu amar. Căci și Sfînta Scriptură și trăirea omenească afirmă ca și cu o gură că nimeni nu lasă nimic de valoare în urma lui pe acest pămînt, sau slăvit în ceruri, care să nu fi fost împlinit întru trude și suferințe de toată vremea.

Dacă însă viața ta toată s-a scaldat în sudori și în lacrimi de dragul adevărului și dreptății, atunci bucură-te și te veselește, căci plata ta va fi cu adevărat mare în ceruri. Niciodată să nu cedezi gîndului nebun cum că Dumnezeu te-a părăsit. Dumnezeu cunoaște cu de-amănuntul cît poate îndura fiecare și care sînt măsurile suferințelor și durerilor fiecăruia. Sfîntul Nil Sorski zice: «Dacă pînă și cel mai neînvățat om cunoaște bine cît poate duce calul, cît măgarul, și cît cămila, și le încarcă pe fiecare după puterea ce o are, dacă orice olar știe cît să lase oalele la ars în cuptor, încît să fie vase bune pentru trebuințele oamenilor, oare nu cu atît mai mult știe Domnul care este măsura ispitelor pe care le poate îndura orice om astfel încît să fie aflat vrednic de a intra întru împărăția Cerurilor?

Luare aminte

Să luăm aminte la toate minunile pe care le-a lucrat Dumnezeu

prin mâinile lui Moise și Aaron în pământul Egiptului (Ieșirea 7-10):

- La cât de mari și de înfricoșate au fost acele minuni;
- La cum inima lui Faraon a rămas împietrită înaintea tuturor acestor înfricoșate minuni;
- La cum și inima mea stă împietrită înaintea minunilor lui Dumnezeu, pe care El le lucrează în viața mea și a celor din jurul meu, și cum eu cel dintâi am nevoie să-mi plîng păcatele mele cu amar, mai înainte ca să piară ticălosul meu suflet și să meargă la chinul cel veșnic.

Predică Despre mîntuirea sufletului ca răsplată a credinței

Dobîndind răsplata credinței voastre, mîntuirea sufletelor (I Petru 1:9).

Fraților, care este răsplata credinței? Ea este mîntuirea sufletului.

Dar care este scopul credinței? El este mîntuirea sufletului. Și

care este rodul credinței? El este mîntuirea sufletului. Prin

urmare, noi nu căutăm să dobîndim credința pentru ea însăși, ci pentru răsplata mîntuirii sufletului pe care ea ne-o aduce. Nimeni nu se ostenește călătorind de dragul nevoițelor călătoriei, ci de dragul fericirii care știe că îl așteaptă la capătul drumului. Nimeni nu aruncă funia de salvare la apă de dragul aruncării funiei, ci de dragul celui care se îneacă, și pe care vrea să-1 salveze.

Dumnezeu ne-a dăruit credința ca pe un drum, la capătul căruia El însuși ne întîmpină, cu cununa mîntuirii sufletelor noastre. Si ca și pe o funie, Dumnezeu ne aruncă nouă, celor care ne îneacă, puterea credinței, spre a ne putea salva cu ea din marea păcatelor, ignoranței și viciilor.

Acesta este scopul credinței. Oricine cunoaște prețul sufletului omenesc va recunoaște că nu există nimic pe lume mai necesar și mai binefăcător decît credința. Neguțătorul de pietre prețioase, care își depozitează comoara în vase anume de pământ, își duce vasul cu grijă, ascunzîndu-1 de ochii oamenilor și pururea veghind asupra lui. Oare pentru vasul cel de lut se teme negustorul? Nu, ci el se teme pentru comoara pe care o păstrează în el. Toată viața noastră pămîntească nu este decît un vas de lut care ascunde comoară de mare preț. Comoara aceasta de mare preț este sufletul. Vasul e din pământ ieftin, dar conținutul lui este foarte scump. Mai întîi, omul trebuie să aibă credință în marele preț pe care îl are sufletul lui; al doilea, omul trebuie să creadă marea strălucire și adevărata viață pe care o va avea acest suflet în împărăția lui Dumnezeu; al treilea, el trebuie să creadă în Domnul Dumnezeu Cel Viu, Care pururea așteaptă întoarcerea sufletului nostru la El, Cel Care ni 1-a dăruit; și al patrulea, omul trebuie să creadă pericolului care îl paște pe suflet de a se pierde în această lume. Oricine are credință în aceste patru lucruri va ști cum să-și păzească sufletul, și va ști de asemenea că mîntuirea sufletului este scopul călătoriei lui pe acest pământ, scopul credinței lui, rodul vieții lui, scopul existenței lui terestre, și îndreptățirea tuturor suferințelor îndurate de el în această viață. Noi credem de dragul mîntuirii sufletelor noastre. Oricine are

credință adevărată trebuie să știe că scopul ei este mântuirea sufletului. Cel care crede că scopul credinței lui este altul decât mântuirea sufletului lui nu are o credință adevărată, nici nu cunoaște marea valoare a sufletului lui.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Preadulce, Căla Ce ne-ai dăruit nouă biruința și strălucirea credinței, întărește-o pre dînsa și o ține pururea întru noi, ca să putem sta neînfrunțați înaintea Judecării Tale, cu suflete curate și luminate,
Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

5 iulie

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Athanasie de la Muntele Athos*

Sfântul Athanasie s-a născut la Trebizond din părinți temători de Dumnezeu. El a rămas orfan din tînră vîrstă, dar prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu un ofițer de armată l-a luat în grija lui, aducîndu-l la Constantinopol și îngrijindu-se de creșterea și educația lui. Fiind smerit și blînd cu inima el s-a făcut foarte iubit de cei de o vîrstă cu el. În jocurile lor de copii, ei l-au ales pe unul să fie împărat, pe altul să fie general, iar pe Athanasie acesta să fie stareț, lucru care a fost ca o prorocie. După ce și-a desăvîrșit educația, Athanasie (care mai înainte de a lua îngerescul chip s-a numit Avraam) s-a retras în pustia Malinos de lîngă Sfântul Munte, unde a dus viața tuturor nevoițelor, sub povățuirea celui pe atunci vestit bătrîn Mihail Malinos. Dorind nevoițe încă și mai aspre, Sfântul Athanasie a intrat în liniștea Muntelui Athos. Curînd mulți bărbați, văzînd viața lui înaltă, au voit să se povățuiască de către el, și de aceea, adunîndu-se o frăție foarte numeroasă în Munte, Sfântul Athanasie a fost silit să zidească vestita Lavră. Întru aceasta l-au ajutat mult împărații Bizanțului, mai întîi Nichifor Focas, care el însuși după aceea s-a făcut monah, iar apoi Ioan Țimiskes. Sfântul Athanasie a înfruntat nenumărate ispite de la diavoli și de la oameni, pe care le-a răbdat și le-a biruit desăvîrșit, ca un brav oștean al lui Hristos, cu arma blîndeții și rugăciunii neîncetate înaintea Dumnezeului Celui Viu. Plin de dumnezeiescul har, Athanasie s-a învrednicit de venirea la el a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care a scos minunat apă dintr-o stîncă, și care i-a făgăduit că ea va fi întotdeauna Stareța Lavrei. Cu nevoiațele, cu faptele cele bune și cu rugăciunea, Athanasie a luminat obștea fraților, făcîndu-se pildă tuturor, pre toți iubindu-i ca un tată și păstor. Moartea Sfântului Cuvios Athanasie a venit însă pe negîndite. El se afla împreună cu alți șase frați într-un foisor nou construit al bisericii, spre a cerceta zidul care atunci se ridica. Dar zidul s-a surpat asupra lor și i-a îngropat pe toți. Așa a murit acest mare luminător al monahismului, la anul 1003. De multe ori, după a sa adormire, Sfântul Athanasie s-a înfățișat înaintea fraților lui, uneori ca să-i mîngîie și să-i întărească, iar alteori ca să-i certe.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Mucenic Ciprian cel Nou*

Sfântul Ciprian acesta s-a născut în satul Klițos din Epir. După moartea dreptcredincioșilor și evlavioșilor lui părinți, Ciprian a mers la Sfântul Munte, unde s-a îmbrăcat cu îngerescul chip, închinându-se pe sine desăvârșit monahiceștilor nevoințe, într-o chilie de lângă Mînăstirea Cutlumuș. El a luat asupra sa nevoiță peste nevoiță, pînă cînd vestea despre dînsul s-a răspîndit în întreg Sfântul Munte, iar el a fost respectat și iubit de toți Părinții. Dar cuviosul Ciprian se socotea pe sine ca un nimic. El era chinuit de gîndul că nu se va putea mîntui decît cu prețul muceniciei pentru Hristos. De aceea el a părăsit Muntele și a mers la Tesalonic, unde s-a dus și a sta înaintea pașei de acolo, cerîndu-i cu îndrăzneală să se lepede de mincinoasa credință în Mohamed și să îmbrățișeze credința în Hristos. Pașa a poruncit să fie biciuit, iar apoi l-a alungat. Nemulțumit de mărturisirea lui, Cuviosul Ciprian a mers atunci la Constantinopol și a scris o scrisoare marelui vizir, în care arăta amănunțit minciuna lui Mohamed și adevărul lui Stăpînului Hristos. Înfuriat, vizirul l-a trimis la Șeik ul-Islamu, care, după ce l-a audiat pînă la capăt, a poruncit să i se taie capul. Ciprian a primit sentința cu bucurie, mergînd la eșafod ca la un ospăț de nuntă. Așa a luat mucenicia pentru Hristos acest bărbat dumnezeiesc, după zelul pentru credință al inimii lui, în cinci zile ale lunii iulie, la anul 1679.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Lampadie*

Iubind fierbinte pre Hristos încă din frageda lui copilărie, Sfântul Lampadie s-a retras în pustia Irenopolisului, unde s-a dăruit desăvârșit monahiceștilor nevoințe. Biruind toate patimile și poftele trupului, sufletul lui a strălucit cu lumina cerească și negrăită, și cu pacea care covîrșește toată mintea. Sfântul Cuvios Lampadie a fost făcător de minuni atît în timpul vieții cît și după moartea lui. El s-a nevoit cam prin veacul al zecelea.

Cîntare de laudă la Preasfînta Născătoare de Dumnezeu

La Țra cea Mare în Athos strălucește,

A lui Athanasie ctitorie măreață.

O mie de ani de atunci au trecut,

Dar duhul și plinea în ea

Țicînd au lipsit.

Mei duhul, nici pîinea,

Nici vederea

Cereștilor bunătăți ale lui Dumnezeu.

Scris este-n vechile cărți:

Însăși Egumena chivernisitoare este,

Chivernisitoare Tainică a Ortodoxei Cetăți

Ce-n Athos se-nalță -

Ea este însăși Maica lui Dumnezeu,

Preacurata.

Ea ține viața Lavrei, ea hrănește Ivirul,

Ea Hilandarul păzește, ea apără Rusikon.

*Karakalu și Zgrafu, Simonopetra, Pantocrator,
Ale ei toate împărăție păzită sînt chiar de ea.
Ea însăși fortăreață este tuturor celor ce locuiesc
In împărăția aceasta,
Tuturor ea le este pacea sufletului și apărarea.*

Cugetare

Cum a făcut Moise de a scos apă din stîncă doar cu o lovitură a toiagului său? Cum a trimis Dumnezeu mană din cer în pustie și a hrănit astfel poporul lui Israel? Așa întreabă cei care au o foarte slabă concepție despre puterea Atotputernicului Dumnezeu: ei pururea sînt nedumeriți cum de nu face Dumnezeu și astăzi asemenea și aceleași minuni, astfel încît să le vadă toate popoarele pămîntului și să creadă în Dumnezeu. Cu toate acestea, iudeii au văzut cu ochii lor nenumărate și mari minuni ale lui Dumnezeu, și tot nu au crezut în El. Iar adevărul este că și astăzi Dumnezeu lucrează aceleași minuni mari ca și în trecut, ori de cîte ori și oriunde în lume este nevoie. Odată, pe cînd a venit o foamete în Lavra Sfîntului Athanasie, toți frații s-au împrăștiat care încotro, întristat, Cuviosul Athanasie a pornit să caute un alt loc de sălaș. Dar o femeie pe care a întîlnit-o în cale l-a întrebat: *Unde mergi?* Și femeie fiind aceea, și în Sfîntul Munte aflîndu-se Bătrînul, unde picior de femeie nu calcă niciodată, el a întrebat-o pe aceea la rîndul lui: „Dar tu cine ești?” Iar ea a zis: „Eu sînt cea căreia obștea ta este închinată. Eu sînt Maica Domnului tău.” Dar Bătrînul a zis: „Eu mă tem să mă încred în tine, căci chiar și dracii se pot face îngeri de lumină. Cum voi cunoaște că ceea ce zici este adevărat?” Atunci Preasfînta Născătoare de Dumnezeu a zis: *Lovește stîncă aceasta cu toiagul tău și vei cunoaște cine îți grăiește. Cunoaște că pururi voi rămîne Egumena Lavrei tale.* Bătrînul Athanasie a lovit atunci puternic stîncă cu toiagul său. Ea a crăpat ca un tunet, și din stîncă zguduită a izbucnit șuvoi de apă. Însăpăimîntat, Athanasie s-a întors ca să se închine la pămînt înaintea Tainicei Egumene, Preacurata, dar ea se făcuse deja nevăzută. Cînd s-a reîntors în Lavră, Bătrînul a văzut cu și mai mare spaimă și bucurie că hambarele mînăstirii se revărsau de mulțimea grîului. Iată aici minunata repetare a marilor minuni din vechime trăite de Israel, care salvează viețile celor credincioși și le întărește credința.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata trecere a poporului lui Israel prin Marea Roșie (Ieșirea 14):

- La cum Moise a întins mîna sa și a însemnat marea cu toiagul după cum i-a poruncit Domnul, iar marea s-a despărțit, iar poporul a trecut prin mijlocul ei, care s-a făcut uscat;
- La cum egiptenii i-au urmărit pe iudei pe acea cale, dar Moise a întins iar mîna sa și a însemnat marea, care s-a închis peste egipteni;
- La cum aceasta mă învață pe mine că Domnul cîte voiește le

face, că El îi mîntuiește pre robii Lui dintru cele mai cumplite ispite, și îi pedepsește pe necredincioși.

Predică Despre trezvia minții

Pentru aceea, încingînd mijloacele cugetului vostru, trezindu-vă, nădăduiți desăvîrșit în harul care vi se va da vouă, la arătarea lui Iisus Hristos (I Petru 1:13).

Fraților, mintea este călăuza și povățuitoarea sufletului.

Dumnezeu animalelor le-a dat numai suflet, și de aceea pe ele le-a lipsit de libertate, călăuzindu-le cu mintea Lui. Dar omului Dumnezeu i-a dăruit suflet și minte, iar împreună cu mintea, libertatea. Mintea și libertatea sînt nedespărțite între ele. Astfel, toate poveștile înșirate de unii filozofi, cum că omul are minte, dar nu are libertate, nu sînt decît deșertăciuni. Viața de fiecare zi ne arată limpede că libertatea este însoțitoarea de nedespărțit a minții. Cu toate acestea, avînd în vedere că mintea omului este departe de a fi desăvîrșită, tot nedesăvîrșită este și libertatea lui, și de aceea el se călăuzește pururea după Dumnezeu. Singur Dumnezeu este Mintea și Libertatea desăvîrșită. Noi prin urmare sîntem doar *chip și asemănare* a minții și libertății lui Dumnezeu. Mintea noastră este destul de înaltă încît să cunoască voia lui Dumnezeu, iar libertatea noastră suficient de puternică încît să împlinească voia lui Dumnezeu cu fapta. Cînd mintea însă își pierde puterea ei suverană asupra sufletului, atunci în suflet se stîrnește toată dezordinea patimilor și a principiilor contrarii, care aduc în suflet confuzie, haos, și distrugere.

Ce vrea să spună apostolul prin cuvintele *încingeți mijloacele cugetului vostru, treziți-vă!* El vrea să spună: Nu îngăduiți minții voastre să fantazeze, ci ațintiți-o pururea la cugetarea Legii lui Dumnezeu. El mai vrea să spună: Nu îngăduiți minții voastre să abuzeze de libertatea cea de Dumnezeu dăruită, și să-și lase sufletul pradă robiei trupului, lumii, și diavolului, ci țintuiți-vă mintea la Hristos ca și pe o cruce, așa încît sufletul vostru să și învie cu Hristos. El încă mai vrea să spună: Inchideți-vă mintea oricăror închipuiri și imaginații care nu fac decît să o otrăvească și să o facă pradă ușoară diavolului; și țineți-o pururea închisă în strîmtimea inimii voastre, unde se va trezi cu rugăciunea, și se va curați cu lacrimile. În esență, apostolul vrea să spună următoarele: Educați-vă mintea astfel încît să nu folosească rău libertatea care vi s-a dat, insultîndu-L pe Domnul Dumnezeu Cel Viu și Multmilostiv, și omorînd sufletul cu păcatele.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ești Mintea lui Dumnezeu și înțelepciunea, ajută-ne nouă întru încingerea cugetului nostru, ca să cugetăm pururea numai la cele care sînt de la Tine și ale Tale, și ca să îl facem pe el călăuză vrednică spre mîntuirea sufletelor noastre,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

6 iulie

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Sisoe cel Mare*

Sfântul Sisoe a fost de neam egiptean, și ucenic al Sfântului Antonie cel Mare. După moartea sfântului său povățuitor, Sfântul Sisoe s-a dus și s-a sălășluit într-un munte pustiu, numit al lui Antonie, unde viețuise mai înainte vreme într-o aspre nevoiețe acel mare dascăl al pustiei. Luând asupra lui nevoiețe peste nevoiețe, Sfântul Sisoe a ajuns la măsuri mari, căci cu înfrînările cele aspre el s-a făcut blînd și nevinovat ca un milușel. Pentru aceasta Dumnezeu a turnat peste nevoitorul lui har peste har, așa încît Sfântul Sisoe vindeca bolnavii, scotea afară duhurile rele și învia morții. Sfântul Sisoe a viețuit în acel munte pustiu timp de șaizeci de ani. El a fost izvor al înțelepciunii vieții celei vii pentru toți monahii și mirenii care alergau la el în necazuri, înaintea sfintei lui adormiri fața lui a strălucit ca soarele. Monahii cei strînși în jurul lui stăteau uimiți de aceasta. Iar cînd sfântul și-a dat sufletul, toată încăperea s-a umplut de miros de bunămireasmă. Sfântul Sisoe a trecut la Ceruri fiind foarte bătrîn de zile, la anul 429. Sfântul Sisoe astfel îi învăța pe monahi: «Din orice direcție ar veni ispita asupra omului, el trebuie să-și pună singura nădejde în Dumnezeu și să se supună deplin voii Lui, și să recunoască ispita care a venit asupra lui ca plată a păcatelor sale. Iar dacă ceva bun i se întîmplă omului, atunci el trebuie să recunoască că aceea a fost din pricina mării milostiviri și Purtării de Grijă a lui Dumnezeu.» Un monah l-a întrebat pe Sfântul Sisoe: «Cum să fac să-l plac lui Dumnezeu și să-mi mîntuiesc sufletul meu?» Iar Sfântul i-a zis: «Dacă voiești să placi lui Dumnezeu, părăsește lumea, rupe-te de pămînt, lasă la o parte zidirea, apropie-te de Ziditorul cu lacrimi și cu rugăciune, și așa vei afla odihnă și în veacul acesta și în cel ce va să vie.» Iar l-a întrebat un monah pe Avva Sisoe: «Cum să dobîndesc smerenia?» Iar Sfântul i-a zis: «Atunci cînd omul îi vede pe toți ceilalți ca fiind mai buni decît sine, atunci a dobîndit smerenia.» Avva Ammona i-a mărturisit cu durere și cu întristare Avvei Sisoe că el nu poate ține minte pe de rost toate cuvintele înțelepte pe care le citește, ca să le poată spune mai departe oamenilor. Iar Avva Sisoe i-a zis: "Lucrul acesta nici nu trebuiește. Trebuiește însă să dobîndești curăția minții și să grăiești dintru acea curăție, punîndu-ți nădejdea în Dumnezeu."

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Marinus și Marta, cu fiii lor Audifax și Avacum, cu Valentin Presbiterul, Cyrinus, Asterius, și mulți alții*
Aceștia cu toții au luat mucenicia la Roma sub împăratul Claudius Flavius, la anul 269. Marinus și Marta au fost de neam persan, foarte bogați, care și-au vîndut toate ale lor din Persia și au mers la Roma împreună cu fiii lor. Spre a se închina la sfintele moaște ale sfinților apostoli și ale celorlalți mucenici. Cînd împăratul i-a întrebat de ce au luat asupra lor greutatea unei asemenea

depărtate călătorii, lepădându-și dumnezeii lor spre a căuta oameni morți la Roma, ei au zis: «Noi robi ai lui Hristos sîntem, și la sfinții apostoli am venit să ne închinăm, ale căror suflete sînt veșnic vii și văd fața lui Dumnezeu, puternici fiind și nouă să ne ajute.» Cyrinus a fost aruncat în râul Tibru, de unde a fost scos de Marinus și de Marta, care l-au îngropat cu cinste. Preotul Valentin a fost dat pe mîna comandantului Asterius care avea misiunea să-l înduplece pe Valentin să se lepede de Hristos. Dar Valentin cu rugăciunea a vindecat-o pe fiica cea oarbă a lui Asterius, care suferise de orbire timp de doi ani, iar apoi l-a botezat pe însuși Asterius, cu toată casa lui. Toți acești sfinți mucenici, în felurite chipuri, au luat mucenicia pentru Hristos, Carele i-a primit pre dînșii întru împărăția Sa cea Nemuritoare și întru veșnică bucurie.

- *Pomenirea aflării sfintelor Moaște ale Sfintei Iuliana Fecioara*
Fiica Cneazului de Olșansk, Iuliana, a murit cam pe la anul 1540, fecioară fiind în vîrstă de șaisprezece ani. Două sute de ani mai tîrziu, niște oameni care săpau un mormînt nou lîngă biserica cea mare a Mînăstirii Peșterilor din Kiev, au aflat moaștele acestei sfinte fecioare cu totul întregi și nestrucate, ca și cînd ea de abia ar fi murit. Multe minuni s-au lucrat la aceste sfinte moaște, Iuliana însăși înfățișîndu-se înaintea anumitor oameni aleși. Unul dintre ei a fost vestitul Mitropolit Petru Movilă.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Lucia*

Lucia a fost luată prizonieră de sălbaticul rege Austius al Campaniei. Acesta voia ca Lucia să fie concubina lui, cărui lucru Lucia s-a împotrivit. El atunci a lăsat-o în pace să se dedice vieții de asceză. Ea chiar l-a adus pe rege la Sfînta Credință, după ce acesta biruise într-o bătălie cu rugăciunile ei. La sfîrșit, ei amîndoi au luat mucenicia pentru Hristos la Roma, la anul 300 după întrupare.

Cîntare de laudă la Sfîntul Asterius

Asterius idolatru era, închinător și rob al lui Zeus,

Iar prsbiterul Valentin rob lui Asterius era.

«Cine este Hristos?» pre Valentin întreabă Asterie.

«Tu despre Fiul lui Dumnezeu mă întrebi. Află că El

Lumina lumii este, și Lumina oamenilor,

Lumina a tot ce este și celor ce bune sînt.

Lumina curată este, pre ea întunericul nu o cuprinde,

Cînd întru întuneric El S-apogorît,

Pre întuneric l-a luminat.

El pre cei vii a luminat cu ale Lui minuni și învățătură,

El pre cei morți i-a luminat, căci El este învierea.

El cu strălucirea Lui a biruit iadul,

Și cu iubirea Lui foc a adus omenirii.

El omenirii adus-a Focul iubirii, lumina înțelepciunii,

împăcarea cu Dumnezeu, chip fericit.

Acesta este Hristos Domnul, Cel pentru Care mor,

Și întru al Cărui Nume eu calc în picioare pe idoli.»

*Astfel grăit-a Valentin, iar Asterie zis-a:
„Primește sufletul meu cuvintele tale
ca pe aurul cel mai curat;
Ci vindecă orbirea copilei mele
Iar eu, O Valentine slăvite, voi crede-n Hristos!”
Auzind acestea preotul în genunchi a căzut,
Și cu lacrimi s-a rugat lui Dumnezeu,
Domnului Celui Preaînalt.
Apoi preste fiica cea oarbă mâinile sale și-apus
Iar fecioara văzu!
Asterie de bucurie precum cerbul saltă,
El cu lumina minunii s-a luminat.
Pre Hristos Domn II primește,
Pentru Hristos el viața
Intru mucenicie își dă.*

Cugetare

De unde cunoaștem noi că este viață după moarte? De acolo, că Domnul Hristos însuși ne-a arătat aceasta, cu al Său cuvânt, cu a Sa înviere, cu ale Sale multe arătări după moartea Sa. Filozofii care admit viața după moarte fac aceasta doar pe baza cugetărilor lor, pe când noi recunoaștem că există viață după moarte pe baza trăirii, mai ales a trăirii acelor sfinți cărora străin le era să rostească vreo minciună, și străin chiar și cugetul ei. Când Sfântul Sisoie zăcea pe patul său de moarte, fața lui strălucea. Monahii, frații și ucenicii lui, stăteau în jurul lui. Sfântul Sisoie a privit lângă el și a zis: „Iată, Avva Antonie a sosit!” Iar după ce a tăcut puțin, a grăit iar și a zis: „Iată, Sfinții Apostoli au sosit!”. Apoi a zis iar: „Iată îngerii venit-au să ducă sufletul meu!”. La urmă fața lui a strălucit tare ca soarele și toți cei care erau strânși acolo s-au înspăimântat. Atunci Avva Sisoie a zis: „Iată, Domnul este, priviți-L! Iată, El zice: „Aduceți-Mi vasul cel de mult preț al pustiei!” Zicând acestea Avva Sisoie și-a dat sufletul. Dar cât de multe sînt vederile acestea de dinaintea morții ale sfinților, aleșilor și dreptilor lui Dumnezeu! Iar mărturiile lor sînt toate drepte, dincolo de orice îndoială.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata ploaie cu mană din cer, care s-a făcut spre hrana poporului în pustie (Ieșirea 16):

- La cum, timp de patruzeci de ani, Domnul a hrănit pre poporul lui Israel cu mană din cer în pustie, iar aceea era hrană cerească, dulce ca mierea;
- La cum această mană care ploua din cer închipuia pre Hristos Iisus Domnul, Pîinea Vieții, Carele S-a pogorît din cer ca însuși să hrănească foamea cea sufletească a omenirii ce zăcea în pustia idolatriei;
- La cum nimic nu poate să potolească foamea sufletului meu afară de Hristos Domnul Cel Viu și Pîinea vieții, Care este mai dulce ca mierea.

Predică Despre înfricoșatul preț al răscumpărării
Știind că nu cu lucruri stricăcioase, cu argint sau cu aur ați fost
răscumpărați din viața voastră deșartă, lăsată de la părinți, Ci cu
scumpul sînge al lui Hristos, ca al unui miel nevinovat și neprihănit (I
Petru I: 18-19).

Fraților, oare a putut cineva vreodată să-și cumpere medicament
contra păcatelor cu preț de aur sau de argint? Nu, așa ceva nu a
putut nimeni, niciodată.

Fraților, dar oare a putut cineva vreodată să-și făurească arme
împotriva diavolului din metal de aur sau de argint? Nu, nimeni,
niciodată.

Fraților, dar putut-a cineva vreodată să se răscumpere din moarte
cu preț de aur și de argint? Cu adevărat nimeni, niciodată.

Trebuia un preț infinit mai scump decît tot aurul și argintul din
lume spre leac, armă, și răscumpărare, însuși Preacuratul Trup și
Preascumpul Sînge al Fiului lui Dumnezeu a fost de trebuință ca
leac ranelor păcatelor, leac desăvîrșit, întru a lor vindecare.

Prescumpul Sînge al Fiului lui Dumnezeu a fost de trebuință
contra duhurilor necurate, pe care cu puterea Lui le-a ars și le-a
alungat afară din om. Preascumpul Sînge al Fiului lui Dumnezeu a
fost de trebuință pentru stropirea mormintelor celor pămîntești,
spre omorîrea morții celei dintru ele și ridicarea morților la viață.

Ca un miel nevinovat și neprihănit a fost ucis Mielușelul lui
Dumnezeu pentru noi, ca să ne scoată pre noi din cele trei falei
ale fiarei, înfricoșat ospăț, și de viață-făcător! înfricoșat banchet
și scump ne-a făcut nouă Domnul nostru spre a ne scoate și a ne
libera din fălcile morții! Păcatul, diavolul și moartea au mușcat
sălbatic pre blîndul și Preacuratul Mielușel al lui Dumnezeu. Și
ucisu-L-au, dar amarnic otrăvitu-s-au cu Scump Sîngele Lui!
Sîngele Lui otravă s-a făcut în întreitul gîtlej al fiarei, dar El viață
și mîntuire S-a făcut pentru noi, oamenii.

O, fraților, dacă nu cunoașteți nici pînă acum cît de otrăvitor este
păcatul, cît de mîrșav este diavolul și cît de amarnică este
moartea, judecați atunci adevărul acestor trei lucruri măcar după
măreția înfricoșată a jertfei prin care ne-am eliberat din sclavia
lor. Preacuratul Sînge al lui Hristos - iată înfricoșata Jertfa a
Răscumpărării noastre din această amarnică și întreită sclavie! Să
ținem minte, fraților, că dacă în răutatea și nepăsarea noastră
mai cugetăm să ne lăsăm încă o dată pradă acestei întreite
sclavii, atunci nimeni și nimic în cer sau pe pămînt nu ne va mai
putea răscumpăra din această amarnică și veșnică pieire. Căci nu
există decît o singură Răscumpărare, iar Ea ni S-a dat o dată și
pentru totdeauna.

O Stăpîne Doamne Atotmilostive, întărește-ne pre noi întru
păstrarea libertății pe care ne-ai dăruit-o nouă cu Sfîntă Jertfa Ta,
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

7 iulie

• *Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe Dominica [Chiriachi]*

În vremea împăratului Dioclețian și a ginerelui lui, Maximian, ambii, adversari ai lui Hristos, a locuit în Anatolia o familie de creștini vîrstnici și plini de toată cucernicia, dar care nu aveau copii. Pe bărbat îl chema Dorotei, iar pe femeie Evsevia. Ei erau foarte bogați. Prin multa și neîncetată rugăciune, lor li s-a dăruit în cele din urmă un copil de la Dumnezeu - pe sfînta pruncă Dominica. Încă din copilărie, aceasta s-a închinat pe sine cu totul lui Dumnezeu, înfrînîndu-se de la toate cele pe care le fac îndeobște copiii. Cînd a ajuns la vîrsta cuvenită, fiind foarte frumoasă cu trupul și cu sufletul, mulți tineri au voit să o ia în căsătorie, dar ea i-a refuzat pe toți, zicînd că s-a logodit Mirelui Celui Ceresc și Domnului, și că nimic nu dorea mai mult decît să moară fecioară. Unul dintre pretendenții respinși a denunțat-o pe Dominica și pe părinții ei tiranului Dioclețian, sub acuzația de creștinism, împăratul a poruncit ca părinții Dominicăi să fie torturați, iar după aceea să fie surghiuniți la cetatea Melitene, unde ei au și murit, suferind cumplit pentru Hristos. Pe Dominica Dioclețian a trimis-o la judecata lui Maximian. Cum Dominica a stat tare și a mărturisit pe Hristos înaintea lui Maximian, acesta a poruncit ca fecioara să fie întinsă la pămînt și biciuită cu vine de bou. După acestea el a dat-o pe mîna a doi comandanți, mai întîi a lui Hilarion, iar după moartea acestuia, pe mîna lui Apollonie. Amîndoi au torturat-o bestial pe Dominica, în felurile cele mai de neînchipuit, fără a o putea clinti din credința ei. Cînd Sfînta Dominica zăcea în temnița ei, acoperită din cap pînă în picioare de răni, Hristos Domnul a apărut înaintea ei, a vindecat-o și i-a zis: „Dominico, nu te teme de schingiuri, căci Harul Meu este cu tine.” Cu adevărat harul Domnului Iisus Hristos a apărut-o pe această mare muceniță de focul în care a fost aruncată, de fiarele înaintea cărora a fost aruncată spre mîncare, spre batjocura judecătorilor celor nelegiuți care credeau că o dau la moarte sigură. Văzînd-o pe Dominica scăpînd prin minuni mari nevătămată de la asemenea ucideri, mulți păgîni au crezut în Hristos, fiind pentru aceasta cu toții uciși prin tăierea capului. Dominica i-a zis lui Apollonie: „Vezi bine că nicicum nu mă poți întoarce de la Credința mea. Căci de mă arunci în foc, mai înainte de mine Cei Trei Tineri în foc au fost aruncați și prin Credință s-au mîntuit; iar de mă arunci la fiare, mai înainte de mine marele Daniil Prorocul la fiare a fost aruncat, dar prin Credință s-a mîntuit; iar de mă arunci în mare, mai înainte de mine Iona Prorocul a fost în pîntecele chitului trei zile și trei nopți și prin Credință s-a mîntuit; dacă tăișului săbiei mă dai, mai înainte de mine Cinstitul Botezător Ioan săbiei a fost dat și credincioșia lui l-a mîntuit. Căci ca și tuturor acestora, mie viață îmi este a muri pentru Hristos.” Atunci Apollonie a poruncit uciderea muceniței prin tăierea capului. Dominica a îngenuncheat, și-a ridicat sfintele ei mîini la cer, și s-a rugat lui Dumnezeu ca să Se milostivească de toți cei care vor cinsti pomenirea ei, și ca să dăruiască odihnă veșnică sufletului ei și alor ei părinți. Săvîrșindu-și rugăciunea ea

și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, mai înainte ca să-i fie lovit gâtul de sabia călăului. Dominica a luat mucenicia cu cinste în cetatea Nicomidiei, și a fost primită în locașurile bucuriei celei veșnice a împărăției lui Hristos, la anul 289.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Toma din Maleon*

La început acest Toma a fost un vestit comandant de oștiri, viteaz și biruitor în lupte, și de asemenea foarte bogat. El era și foarte mare la trup, fapt pentru care băga spaima în dușmani numai cu înfățișarea. Dar când s-a rănit cu dragostea lui Hristos, el a lepădat toate ale lumii, a lui faimă și mare bogăție, și s-a retras în pustie, unde s-a făcut monah. Luînd asupra lui viața tuturor monahiceștilor nevoițe, el a ajuns la măsuri mari, că și Sfântul Ilie Prorocul a venit la el și l-a călăuzit la un munte numit Maleon, care este în apropierea Athosului. Acolo el a trăit cu desăvîrșire singur cu Dumnezeu, cufundat în rugăciune ziua și noaptea. Dar deși s-a ascuns atît de adînc de lume, lumea totuși l-a aflat, căci sfințenia vieții lui nu s-a putut ascunde. Poporul a început să-și aducă la el pe bolnavii lor, iar Sfântul Toma îi vindeca de neputințele trupului și de toată boala cea trupească și sufletească. Chiar și după sfînta lui adormire, care a fost în veacul al zecelea, sfintele lui moaște au continuat să le fie de minunat ajutor tuturor celor care veneau să se închine și să se atingă de ele cu credință.

• *Pomenirea Sfinților Cuvioși Mucenici Epictet și Astius*

Astius a fost singurul fiu al părinților lui, Alexandru și Marchellina. Pe el l-a adus la Sfînta Credință preotul Epictet, care l-a botezat și l-a și tuns pe Astius în monahism. Ei mai după aceea s-au strămutat în părțile răsăritului, în Sciția, și s-au sălășluit în cetatea scită Almirida (astăzi Ramzina), la gurile Dunării de la Marea Neagră. Ei au fost torturați și omorîți pentru Sfînta Credință prin tăierea capetelor, cam pe la anul 290. Ei s-au înfățișat după moartea lor, amîndoi, înaintea părinților lui Astius, Alexandru și Marchellina, ceea ce i-a făcut pe aceștia să se convertească la Hristos. Alexandru și Marchellina s-au dus și au primit Sfîntul Botez de la Episcopul Evanghelus, cel ce avea să fie la rîndul lui decapitat pentru Hristos. El este „Evanghelus, noul înger,” după cum glăsuiește o cîntare închinată lui.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Dominica

Sfînta Dominica e unica fiică

A părinților mucenici pentru Hristos,

A sfinților lui Dumnezeu.

Lipsită de ei, Dominica,

Marile averi săracilor împarte,

Ea doar cu trupul și-al ei strai rămîne,

Și cu acestea grăbește pe urmele

Scumpilor părinților ei.

Ea jertfa se face pentru Hristos.

Dominica e rouă dimineții,

*Curată și strălucitoare ca ea.
Ea ale lumii ademeniri în picioare le calcă,
Ale bărbaților graiuri.
Ea groaza chinurilor o disprețuiește desăvârșit,
Grăbind spre ele ca și spre o nuntă,
Căci în ajutor îi stă Numele preadulce-al lui Iisus.
Ea prin torturi bestiale în Viață intră,
In bucuria împărăției lui Dumnezeu.
Trupul ei este roșu de sânge
De bucuria negrăită a cerului vrednic!
O Dominico, Sfânta aleasă a lui Dumnezeu,
Tu sub al săbiei tăiș ai ieșit din lume,
Și pe tine Cerul cu-a slavei cunună te-a primit!
Învăță-nepre noi Credința să cinstim,
Învăță-nepre noi viața toată Credinței să ne-o închinăm!
Cu ale tale sfinte rugăciuni ajută-ne nouă,
O, a sfințeniei candelă sfântă,
Ce strălucești între toate
Ale Raiului lumini!*

Cugetare

Exemplul Sfintei Domnica, celei ce a fost fecioară de o mare frumusețe, și al Sfântului Astius, tînărul posesor al unei imense averi, și faptul că ambii și-au disprețuit cu totul bogățiile acestea și s-au dat morții pentru credința în Hristos, acestea toate ne conduc la gîndul că nimic în istorie nu se poate compara cu puterea lui Hristos, prin al Căruia ajutor, tineri și tinere căroră viața le stă la picioare se biruie pe ei înșiși și astfel biruie toate celelalte și întreaga lume. Victoria pe care o repurtezi asupra ta însuși este cea mai formidabilă victorie. Biserica numără în rîndurile ei asemenea biruitori cu miile, și cu miile de mii. Sfântul Ciprian, scriind despre feciorie, zice: „A învinge plăcerea trupească este cea mai mare plăcere; nici o victorie nu este mai mare decît victoria asupra poftelor propriului suflet și trup. Cel care își învinge un adversar, devine mai puternic decît acel unul, dar cel care își învinge patimile se dovedește mai puternic și decît sine însuși. Orice rău din lume este mult mai ușor de învins decît propria plăcere, căci relele pe care le vedem în lume sînt hidoase și respingătoare, pe cînd răul plăcerilor pe care le avem sau ni le dorim este atrăgător și plăcut. Cel care și-a biruit poftele s-a eliberat cu adevărat de spaimă și de teamă, căci acestea nu-și află sursa decît în iubirea de plăceri.”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata scoatere de apă din stînca Horebului (Ieșirea 17):

- La cum poporul lui Israel, însetat fiind, se îndoia că Dumnezeu este cu ei, și cîrtea împotriva lui Moise;
- La cum, din porunca lui Dumnezeu, Moise a izbit stînca cu toiagul lui, iar din stînca a țîșnit șuvoi de apă;

- La cum și inima mea s-a făcut piatră din pricina îndoielii, și la cum din ea izvorăsc șuvoaie de lacrimi atunci când se atinge de ea harul sfint al Credinței în Dumnezeu.

Predică *Despre laptele cel duhovnicesc și neprefăcut al cuvântului*

Ca niște prunci de curînd născuți, să doriți laptele cel duhovnicesc și neprefăcut al cuvântului, ca prin el să creșteți spre mîntuire, De vreme ce ați gustat și ați văzut că bun este Domnul (I Petru 2: 2-3).

Sfîntul Apostol Petru îi socotește pe creștini *ca pe niște prunci de curînd născuți*. Sfîntul Botez este o nouă naștere, iar omul începe să-și numere viața începînd cu sfîntul botez. Iar cel nou născut duhovnicește trebuie să se hrănească cu mîncare blîndă, întocmai ca și nou-născutul cel trupesc. Dar care este hrana pe care o recomandă apostolul noilor creștini? Ea este *laptele cel duhovnicesc și neprefăcut al cuvântului*. Pruncul cel trupesc se hrănește cu laptele matern, care nu este decît chipul laptelui celui duhovnicesc și neprefăcut al cuvântului, luat spre hrană de pruncul cel duhovnicesc. Deci care este laptele cel duhovnicesc și neprefăcut al cuvântului cu care trebuie să se hrănească creștinii? Însuși apostolul ne zice: *ați gustat și ați văzut că bun este Domnul*. Laptele acesta deci este însuși Domnul Iisus Hristos, Cel viu și de Viață Dătător. Cuvintele lui Hristos sînt *laptele cel duhovnicesc și neprefăcut*. Fericiți sînteți voi, fraților, cînd vă veți hrăni sufletul cu acest fel de lapte, cu cuvîntul lui Hristos. Fericiți sînteți voi cînd vă veți hrăni cu El ca și cu un lapte dulce, căci atunci sufletele voastre vor crește roditor și se vor binecuvînta, iar voi pregătiți veți fi și vrednici să intrați în împărăția Cerurilor. Minunile toate ale Stăpînului Hristos sînt *lapte duhovnicesc și neprefăcut*. Fericiți sînteți voi, fraților, cînd vă veți hrăni sufletele cu acest dulce lapte, căci vă veți asemăna îngerilor care pururea cîntă slava minunilor Domnului, ziua și noaptea.

Trupul și Sîngele lui Hristos sînt *laptele cel duhovnicesc și neprefăcut*. Fericiți sînteți voi, fraților, cînd vă veți hrăni sufletele cu acest dulce lapte, căci vă veți face mădulare ale Trupului nemuritor al lui Hristos în ceruri.

Biruința învierii lui Hristos din morți întru care cu moartea pre moarte a călcat este *lapte duhovnicesc și neprefăcut*. Fericiți sînteți voi, fraților, cînd vă veți hrăni sufletele cu acest dulce lapte, căci voi atunci veți pași ca niște biruitori încă din această viață, iar în cea care va veni veți sta de-a dreapta lui Hristos Biruitorul.

Fraților, întregul Hristos este *laptele cel duhovnicesc și neprefăcut*. Să dorini acest lapte mai presus de orice bunătați, ca să putem crește spre mîntuirea noastră. Aceasta este singura hrană de trebuință mîntuirii. Oricare alta este numai spre descompunere și moartea care sfîrșește în groapă.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Milușelule al lui Dumnezeu, Cea Ce ești *laptele cel duhovnicesc și neprefacut*, hrănește-ne pre noi cu Tine, așa cum i-ai hrănit și pre sfinții Tăi apostoli, ca și noi să putem crește desăvârșit spre a noastră mîntuire, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

8 iulie

• *Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Procopie*

Sfîntul Procopie s-a născut la Ierusalim dintr-un tată creștin și o mamă păgînă. La început el s-a numit Neania. După moartea tatălui, mama lui l-a crescut în tot duhul idolatriei romane. Cînd Neania a crescut cu vîrsta, el a plăcut foarte mult împăratului Dioclețian, care l-a luat la palatul imperial, în corpul de armată. Cînd acest rău împărat a început să îi persecute pe creștini, el l-a trimis pe Neania la Alexandria cu o garnizoană de soldați în scopul de a îi ucide. Dar pe drum lui Neania i s-au întîmplat cele ce i se întîmplaseră mai înainte lui Saul pe drumul Damascului, în ceasul al treilea din noapte s-a făcut cutremur mare, iar în momentul acela Domnul însuși s-a înfățișat înaintea lui Neania, și s-a auzit și glas: *Unde mergi, Neania, și împotriva cui te ridici?* Plin de spaimă și de cutremur, Neania a strigat: „Cine ești, Doamne? Iată, eu nu te cunosc!” Apoi în întinericul acela a apărut o cruce ca de cristal, iar din mijlocul ei s-a auzit glasul: *Eu sînt Iisus, Fiul răstignit al lui Dumnezeu.* Domnul i-a mai zis: *Biruie pre ai tăi dușmani întru acest semn, și pacea Mea cu tine va fi.* Atunci viața marelui comandant Neania s-a schimbat cu desăvîrșire. El a poruncit executarea unei cruci întocmai cu aceea pe care o văzuse, și în loc să pornească împotriva Creștinilor, așa cum îi ceruse Dioclețian, el a pornit împotriva agarenilor, care atunci atacau Ierusalimul. El a intrat victorios în Ierusalim, și a dat pe față credința lui creștină înaintea mamei lui. Adus înaintea curții, Neania și-a lepădat centura militară, în semn al înaltului lui rang, de asemenea spada, și le-a aruncat la pămînt înaintea judecătorului, arătînd prin aceasta că nu mai este soldat al puterii celei pămîntești, ci oștean împăratului Cerurilor. El a fost torturat cu bestialitate vreme îndelungată, apoi aruncat în temniță. Acolo Stăpînul Iisus Hristos a venit iar la dînsul, l-a botezat, și i-a dat numele de Procopie. Într-o zi la ferestruica celulei lui s-au arătat douăsprezece femei care i-au zis: „Și noi sîntem roabe lui Hristos.” Căzînd sub osîndă pentru aceasta, ele au fost prinse și aruncate în aceeași temniță. Sfîntul Procopie le-a învățat Credința în Hristos și le-a pregătit pentru luarea cununilor muceniciei. (Acesta este motivul pentru care Sfîntul Procopie, împreună cu Sfîntul împărat de Dumnezeu încununat Constantin cel Mare și cu maica lui împărăteasa Elena, este pomenit la Slujba Sfintei Cununii.) După aceasta cele douăsprezece fecioare au fost scoase la chinuri, și

torturate la rîndul lor, bestial. Văzînd mucenicia și curajul lor, mama lui Procopie a venit și ea la Credința în Hristos, și astfel toate cele treisprzece femei au fost omorîte. Fiind dus la eșafod, Sfintul Procopie și-a ridicat mîinile către răsărit și s-a rugat lui Dumnezeu pentru toți săracii, pentru toți oamenii sărmani, scăpătați și nenorociți, pentru toți orfanii și toate văduvele, și mai cu seamă pentru Sfinta Biserică Ortodoxă. El s-a rugat ca Sfinta Biserică să crească și să se răspîndească în întreaga lume, ca Ortodoxia să strălucească pînă la sfirșitul veacurilor. Atunci el a primit semn din cer că rugăciunea lui a fost ascultată, iar el și-a pus cu bucurie capul sub sabie. Sfintul Mare Mucenic Procopie s-a strămutat la locașurile cele cerești ale Bucuriei celei Veșnice la anul 303, în opt zile ale lunii iulie. El a luat mucenicia cu cinste în Cezareea Palestinei, și s-a încunuat cu cununa slavei celei nepieritoare.

- *Pomenirea Sfîntului Procopie, cel Nebun pentru Hristos*

Acest Sfînt Procopie, mare făcător de minuni, a fost din cetatea Ustiug, și a trecut la cele veșnice la anul 1303. El a fost de neam vareg iar cu meseria, negustor. Ajungînd cu afaceri la Novgorod, el a rămas uimit de măreția și frumusețea Ortodoxiei, și pentru aceasta a îmbățișat-o cu dragoste, luînd și Sfîntul Botez. Voind să se facă desăvîrșit, el și-a împărțit toate averile săracilor și a început să-și cultive și toate celelalte virtuți. El s-a prefăcut nebun spre a nu primi slavă de la oameni. Pentru aceasta lui i s-a dăruit de la Dumnezeu să vadă în inimile oamenilor, și să le cunoască viața și viitorul. El uneori vestea oamenilor catastrofele naturale care aveau să fie, și care se întîmplau după cum spunea el. Făcînd rugăciune cu lacrimi înaintea Icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, Sfîntul Procopie a îndepărtat prin aceasta o cumplită grindină ce trebuia să se abată asupra cetății Ustiugului, aducînd astfel pre mulți păcătoși la pocăință. Trupul lui a fost găsit mort pe stradă, acoperit cu totul de zăpadă. Deasupra sfîntelor lui moaște făcătoare de minuni s-a ridicat o sfîntă biserică.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Teofil Izvoditorul de Mir*

Sfîntul Teofil acesta s-a născut în satul Ziki din Macedonia. El a fost un bărbat foarte învățat și un mare neovitor. La porunca Patriarhului Nifon al Constantinopolului el a călătorit la Alexandria ca să vadă cu ochii lui și să cerceteze dacă erau adevărate cele ce se auzeau că Patriarhul Ioachim a mutat muntele cu rugăciunea și că a băut într-adevăr otravă, silit fiind de ispitirea evreilor și musulmanilor de acolo, care otravă nu a putut să îi facă nici un rău. Mergînd la Alexandria și cercetînd și văzînd că toate acestea sînt adevărate, Sfîntul Teofil s-a întors la Sfîntul Munte, unde și-a continuat viața de nevoințe, mai întîi la Mînăstirea Vatopedi, apoi la Ivron, iar la urmă la Chilia Sfîntului Vasile de lîngă Karyes. Mai marii au voit ca acest Părinte Teofil să ia scaunul arhieresc al Tesalonicului, dar el

a refuzat. Prin tăcere desăvârșită, prin sfintele și dumnezeieștile cugetări și prin rugăciunea cea săvârșită în inimă, el și-a curățit cu desăvârșire mintea și trupul și s-a făcut locaș și vas al Duhului Sfânt, în care locuia Hristos. Grăind despre apropiata lui moarte, el a poruncit ucenicului lui Isaachie ca să nu-i dea trupul obișnuitei îngropări, ci legându-l de picioare, să-l târască pînă la un loc iar de acolo să îl arunce în mare. Cu frică mare și cu cutremur, ucenicul a împlinit porunca Bătrînului lui. Dar prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu moaștele Sfântului Teofil s-au descoperit, și cînd au fost așezate în vechea lui chilie, ele au început să izvorască un mir minunat și înmiresmat. Sfântul Cuvios Teofil a trecut la cele veșnice în opt zile ale lunii iulie, la anul 1548.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mare Mucenic Procopie

Cînd binevoiește Cel Preaînalt,

Prigonitorii creștinilor

Mucenici pentru Hristos se fac.

Urîtorii de Dumnezeu se fac apostoli minunați,

Iar paginii, ziloți ai Credinței.

Prin a lui Dumnezeu voie Saul

Sfîntul marele Pavel s-a făcut,

Iar Neania - Sfîntul Procopie.

Procopie mai întîi cu ucidere

Asupra creștinilor a pornit,

Dar mai apoi creștin s-a întors

înainte maicii lui.

El care mai demult schingiuri creștinilor pregătea,

Mai apoi însuși cu bucurie le-a suferit pe ele.

Lui adevărul precum un fulger i-a strălucit,

Și atunci înaintea Domnului Hristos s-a închinat

Și a crezut în El.

El pre pămîntescul rege a lepădat,

Și s-a întors către împăratul Ceresc,

Spre a-Îfi Lui rob.

Împăratul Cerurilor un dar mare i-a dăruit,

Anume acela de a întări și ajuta nenorociții.

Cum a fost atunci, așa este și acum:

Procopie Sfîntul prieten celor ce greu pătimesc este.

Acum ca și atunci,

Ajutorul lui grabnic celor ce pătimesc este.

Cugetare

Sfîntul Antonie ne învață: „Temeți-vă de slava care vă poate veni de la faptele voastre mărețe sau bune. Cînd vor începe să vă laude pentru lucrările voastre, voi să nu vă bucurați, nici să vă îndulciți de acele laude, ci să luptați pururea ca faptele și lucrările voastre bune să fie în ascuns, și numănui să nu îngăduiți să grăiască depre ele.” Cîtă pace și cîtă bucurie nu ar domni și în zilele noastre pe acest pămînt, dacă măcar o parte din oameni ar urma sfatul acesta al Sfîntului Antonie! Căci iată, chiar dacă Sfîntul Teofil a viețuit neștiut ca monah la Sfîntul Munte Athos, el s-a făcut vestit în toate

patriarhiile răsăritului, și pentru marea lui învățătură, și pentru asceza și sfințenia vieții lui. S-a întâmplat odată că Theolept, Patriarhul Constantinopolului, a sosit la Tesalonic. La vremea aceea arhiepiscopia Tesalonicului era vacantă. Creștinii din Tesalonic l-au rugat cu lacrimi pe Theolept să li-l sfințească Episcop pe monahul Theofil. Patriarhul, care era compatriot și prieten al acestuia, i-a scris o scrisoare personală, în care îl ruga să accepte scaunul episcopal al Tesalonicului. Dar temându-se de slava de la oameni, și voind să se poarte smerit și față de Patriarh, Theofil s-a îmbrăcat în Marea Schimă, și i-a scris la rîndul lui Patriarhului, zicîndu-i: „Vrînd Dumnezeu, ne vom vedea unul pe celălalt în împărăția Cerurilor!” Iată cum erau uriașii duhului cei de demult, pe care Sfînta Biserică îi numește Sfinți! Ei fugeau de slava care le putea veni de la oameni, nedorind-o decît pe cea de la Dumnezeu.

15):

Luare aminte

Să luăm aminte la tainica prefacere a apei amare în apă dulce (Ieșirea

La cum poporul lui Israel cel însetat a ajuns la apele amare ale Merei, pe care nu au putut să le bea, și au început să cîrtească împotriva lui

Moise;

La cum Dumnezeu i-a poruncit lui Moise să arunce un lemn în apa cea

amară, iar Moise făcînd așa, apele s-au făcut dulci;

La cum acel lemn a preînchipuit Crucea lui Hristos, prin care amărăciunea vieții noastre se prefacă în dulceață;

La cum toată ființa mea este ca o apă amară, pînă cînd vine întru mine

Domnul Hristos Cel Răstignit.

Predică Despre Piatra cea Vie

Apropiați-vă de El, piatra cea vie, de oameni într-adevăr neluată în seamă, dar de Dumnezeu aleasă și de preț; Și voi înșivă, zidiți-vă drept casă duhovnicească, preoție sfîntă, ca să aduceți jertfe duhovnicești, bineplăcute lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos (I Petru, 2: 4-5).

Oare ce simbolizează piatra, fraților, dacă nu stabilitatea? Oare ce ne învață pe noi piatra, fraților, dacă nu stabilitatea? Iar piatra cea vie însemnează nemurirea. Apostolul îl numește pe Stăpînul Hristos Piatra cea Vie pentru că El este Nemuritor și Dătător al Nemuririi. Apostolul îi numește pe creștinii pietre vii, ca unii ce se împărtășesc de nemurirea lui Hristos.

Dar fraților, ce cred necredincioșii despre soarta omului și sfîrșitul timpului? Ei cred că oamenilor li se întâmplă aceleași lucruri ca și pietrelor: că ei mor, devin nesimțitori, și se prefac în țărînă. Dar piatra totdeauna e piatră, și în anumite condiții se dezintegrează și se face praf. Prin urmare se vede că și credincioșii și necredincioșii îl compară pe om cu piatra. Necredincioșii, pe socoteala faptului că piatra este moartă și nesimțitoare, iar

credincioșii, din pricina durabilității și stabilității ei. Pentru cei dintâi piatra este simbolul morții, iar pentru cei de al doilea ea este simbolul nemuririi.

Cu adevărat, fără Hristos oamenii au fost și vor fi totdeauna morți ca niște pietre. Hristos însă este ca o piatră vie. Doar lipindu-ne de El, noi toți ne facem ca niște pietre vii. Când zidește casa, ziditorul alege doar acele pietre care sînt tăiate și șlefuite într-un anumit fel, ca ele să se poată ușor potrivi cu celelalte pietre care formează zidul. Ziditorul aruncă la o parte pietrele cele nefasonate, neșlefuite și slabe. Zidind casa, sau templul, împărăției Lui celei Cerești și Nemuritoare, Hristos îi alege pe oameni tot așa cum ziditorul își alege pietrele pentru zidul ce-l are de făcut. Pietrele pe care le alege Stăpînul Hristos trebuie să aibă o singură însușire: ele trebuie să fie pietre vii, pline de viață duhovnicească. Domnul îi respinge pe oamenii morți duhovnicește, deoarece îi socotește pietre netrebnice Zidirii Lui. El îi primește doar pe cei vii duhovnicește, pe cei care îi seamănă Lui, pe cei care ușor se potrivesc cu celelalte pietre vii din zid. Aceste alte pietre vii sînt arhanghelii, prorocii, apostolii și sfinții. Fraților, să ne străduim, să ne ostenim și să luptăm ca să ne facem și noi material sfînt pentru sfîntă casă a împărăției Cerurilor lui Hristos, pe carele El o zidește zi și noapte, și pe care o va sfîrși desăvîrșit la plinirea vremurilor.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Ziditorul împărăției Cerurilor, învie-ne pre noi cu Duhul Tău Cel Sfînt, și zidește-ne și pre noi, ca pre pietre vii, în casa cea sfîntă a veșnicei Tale slave,

Căci Ție se cuvine toată mărirea și mulțumită în veci,

Amin.

9 iulie

• *Pomenirea Sfîntului Sfințitului Mucenic Pangratie, Episcopul Tavromeniei [Taorminei]*

Acest sfînt s-a născut la Antiohia, în timpul în care Domnul și Dumnezeu nostru Iisus Hristos umbla ca un om pe pămînt, printre oameni. Auzind de minunile lui Hristos, părinții lui Pangratie au dorit să-L vadă pre Domnul Cel Făcător de Minuni, împreună cu Pangratie ei au călătorit la Ierusalim, unde L-au văzut pe Iisus, au ascultat cuvintele Lui, și au văzut minunile Lui. Acolo Pangratie s-a făcut cunoscut Apostolului Petru. După înălțarea Domnului, și părinții și fiul au primit Sfîntul Botez la Antiohia. Pangratie s-a retras într-o peșteră din Pont, unde Apostolul Petru 1-a aflat, în acord cu Sfîntul Apostol Pavel, Sfîntul Apostol Petru 1-a hirotonit pe Sfîntul Pangratie Episcop pentru cetatea Tavromeniei (Taormina de azi) din Sicilia. Sfîntul Pangratie a lucrat multe și mari minuni, a dărîmat idolii, a botezat pe cei nebotezați, i-a întărit apoi cu Sfintele Taine și cu cuvîntul, și bine a păstorit Biserica lui Dumnezeu de acolo. Un comandant păgîn

pe nume Acvilin a auzit că întreaga cetate a Tavromeniei s-a făcut creștină și a pornit cu armată ca să o distrugă. Sfântul Pangratie a potolit frica poporului, și el însuși a ieșit din cetate împreună cu clerul, ducând în mâinile lor invincibila armă, Sfânta Cruce. Când dușmanii s-au apropiat de cetate, asupra lor a căzut întineric mare iar soldații s-au umplut de spaimă. Nemaștiind unde este dușmanul, ei au început să se ucidă între dînșii. Așa a mîntuit plăcutul lui Dumnezeu Pangratie cetatea și poporul de dușmanul cel fără de lege, numai cu rugăciunea cea adusă înaintea Domnului. La urmă Sfântul lui Dumnezeu a fost omorît cu pietre de păgîni invidioși și plini de drăcească răutate. El și-a aflat odihna la locașurile cerești, iar sfintele lui moaște odihnesc la Roma.

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Chirii, Episcopul Cortinei din Creta*

Sfântul Chirii a luat mucenicia din mâinile lui Decius, pe cînd s-a aflat în al optzeci și patrulea an al vieții sale. El a fost aruncat în foc, dar s-a mîntuit de acolo prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Atunci păgînul jude a scos următoarea poruncă: „Dreapta judecată nu poate îngădui ca cel numit Chirii, care a scăpat din foc, să rămînă printre cei vii. De aceea poruncim să fie ucis cu sabia.” Sfântul sfințit bătrîn și-a plecat cu bucurie capul sub sabie și s-a strămutat astfel în împărăția lui Hristos.

- *Pomenirea Sfinților Cuvioși Mucenici Patermutie și Coprie*

Aceștia au fost creștini din Egipt și au luat chinuri mari de la împăratul Iulian Apostatul. Patermutie era în vîrstă de șaptezeci și cinci de ani, iar Coprie, de patruzeci și cinci, împăratul a izbutit să-1 facă pe Coprie să se lepede de Credința în Hristos și să se închine idolilor. Apostatul Coprie atunci a strigat: „Al lui Iulian sînt eu, iar nu al lui Hristos!” Dar cînd bătrînul Patermutie l-a certat cu asprime, amintindu-i lui de veșnicele chinuri, Coprie și-a venit în simțiri și a strigat tare înaintea împăratului: „Al lui Hristos sînt eu, iar nu al lui Iulian!” Amîndoi au fost uciși prin tăierea capului cu sabia. Alexandru, unul din soldații împăratului, a luat mucenicia împreună cu ei. El s-a întors și a îmbrățișat Credința în Hristos văzînd cum suferă acești doi mucenici. Ei cu toții au luat cu cinste mucenicia pentru Hristos la anul 361.

- *Pomenirea Sfinților Cuvioși Patermutie și Coprie*

Acești doi Patermutie și Coprie sînt alții decît cei pomeniți mai sus. Mai întîi, Patermutie acesta a fost căpetenia unei cete de tîlhari, dar după o vedere minunată ce a avut-o, el s-a convertit la Credință și s-a făcut monah. Iată cum s-a întîmplat: El s-a urcat oarecînd pe acoperișul casei unei femei cucernice, ca să intre pe acolo înăuntru și să tîlhărească. Dar deodată l-a cuprins somnul și a văzut în vis cum cineva îl amenință să nu mai facă răul și să se pocăiască. Patermutie acesta nu numai că s-a botezat după această vedenie, dar s-a făcut și monah. Patermutie și Coprie

aceștia au fost amîndoi mari făcători de minuni. Prin harul lui Dumnezeu, ei vindecau oamenii de toată durerea și suferința, călăuzeau și povățuiau păcătoșii pe calea pocăinței, și vedeau mai înainte cele ce aveau să fie. Un păcătos care zăcea pe patul morții l-a rugat cu lacrimi pe Avva Patermutie ca să se roage să i se prelungească viața, ca să cîștige timp de pocăință. Rugîndu-se, Patermutie i-a zis că Dumnezeu s-a îndurat și i-a mai prelungit păcătosului viața cu trei ani. Păcătosul s-a pocăit, și a murit exact trei ani mai tîrziu. Acești Sfinți Patermutie și Coprie s-au odihnit în Domnul la sfîrșitul veacului al patrulea, aflîndu-se amîndoi la adînci bătrîneți.

• *Pomenirea Sfîntului Theodor, Episcopul Edessei, și a celorlalți împreună cu dînsul*

Theodor s-a tuns monah la vîrsta de douăzeci de ani, și a petrecut ca monah timp de treizeci și șase de ani. Apoi, în vremea împărăției lui Mihail și a Teodorei, monahul Theodor a fost ridicat Episcop al Edesei. El s-a odihnit în Domnul la anul 848. Pomeniți împreună cu dînsul mai sînt și povățuitorul lui, Sfîntul Theodosie Stîlplnicul cel din Siria; fratele lui, Sfîntul Ioan; și Sfîntul Ader, un nobil foarte bogat, care lăsîndu-și soție și averi, s-a făcut monah.

Cîntare de laudă la Sfîntul Pangratie

Sfîntul Pangratie din a copilăriei vîrsta

S-a încălzit la lumina Soarelui Hristos.

Anii s-au scurs, vară după vară,

Dar Fața Domnului Hristos în inima lui

Neștearsă a rămas.

Ea este lumina ce-i luminează înainte,

Noapte și zi.

El chipul Feței cu grijă l-a păstrat

Înlăuntrul inimii lui,

Ferindu-l cu strășnicie de toată întinăciunea.

El averi mari a lepădat, și casa părinților lui,

El toată pofta cea lumească o a lepădat,

Și toată înșelăciunea ce-i ademenește pe oameni.

El în singurătatea pustiei a intrat,

Și pînă întru ultima zi a alergării lui pămîntești

Dulceața Feței sufletul lui l-a luminat și hrănit.

Dar făclia nu stă ascunsă sub obroc,

Precum Domnul în lume a luminat,

Și Pangratie, pe ale Lui urme, la fel.

Sicilia păgîină era,

Ea înseta de a Sfîntului Pangratie lumină,

Ea înseta de mărturia celui ce Fața Domnului o cunoștea,

Ea înseta de rouă mucenicescului sînge.

Această lipsă toată

Pangratie o a împlinit.

El ca un mucenic a căzut, și nemuritor a rămas.

El ca o lumină a Siciliei a rămas,

Călăuzitoare către Fața ce pre Sicilia

Pururi o luminează.

Cugetare

Mulți se întreabă de ce îngăduie Dumnezeu moartea tinerilor și a copiilor, de ce nu-i lasă să ajungă în vîrstă, și numai după aceea să-i cheme în lumea cealaltă? Acestea se întîmplă pentru că așa este Iconomia lui Dumnezeu, așa este Purtarea Lui de Grijă, așa voiește și binevoiește Domnul. Există însă și exemple în scrierile Bisericii și ale Sfinților Părinți, care atestă faptul că acest lucru se întîmplă și din pricina rugăciunilor care se aduc pentru aceasta de către Sfinții cei adormiți, sau de către rudele cele trecute la Domnul. Sfîntul Ader, care în monahism s-a numit Athanasie, s-a înfățișat după moarte soției lui, pe care o lăsase în lume împreună cu cei trei copii ai lui, spre a merge la viața sihăstrească, în care a și murit. Cînd soția a ajuns la disperare văzîndu-se singură și lipsită de ajutor, împreună cu cei trei copii ai ei, căci nu știa unde se află soțul ei, el i s-a înfățișat în vis din cealaltă lume. Fața lui era strălucitoare iar trupul lui era îmbrăcat într-un strai alb ca lumina. El i-a zis: „încetează să mai plîngi și să mă mai învinuiești. Iată, pe doi dintre copiii noștri îi voi lua la mine, iar tu, dacă voiești, te vei putea dăruia mîntuirii sufletului tău.” în același timp și în același fel el s-a înfățișat înaintea Sfîntului Theodosie Stîlpnicul și i-a zis: „Peste trei zile, o pustnică bătrînă care viețuiește lîngă mînaștire va pleca la Domnul, în chilia ei să o așezi pe soția mea, spre a duce acolo viața nevoițelor celor pustnicești ca monahie. Pe copilul cel mic ce îl are cu dînsa să îl lași să crească sub grija ei. El va urma calea vieții mele și va fi chemat să moștenească scaunul apostolic al Ierusalimului.” Și cu adevărat, acestea toate așa s-au și întîmplat. Pustnica cea bătrînă a murit în a treia zi, precum și cei doi copii mai mari ai lui Ader. Soția lui Ader a venit la chilia bătrînei pustnice cu fiul ei cel mic, care a crescut și a ajuns Patriarh al Ierusalimului.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata biruință a lui Moise asupra Amaleciților (Ieșirea 17):

- La cum, cînd își ridică Moise mîinile la rugăciune, biruia Israel, iar cînd își lăsa el mîinile, biruiau Amaleciții;
- La cum Moise cel cu mîinile ridicate la rugăciune a preînchipuit Răstignirea lui Hristos;
- La cum, prin puterea Crucii și a rugăciunii, și eu pot birui patimile întunecate pe care le închipuie poporul lui Amalec.

Predică Despre judecata lui Dumnezeu asupra dreptilor

Căci vremea este ca să înceapă judecata de la casa lui Dumnezeu; și dacă începe întîi de la noi, care va fi sfîrșitul celor care nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu? (I Petru 4: 17).

Cînd vine judecata lui Dumnezeu asupra casei celui drept, neascultătorii și păcătoșii nu trebuie să se bucure cu răutate de

aceasta, ci mai vîrtos trebuie să tremure de spaimă. Dacă dreptul și cu păcătosul sînt vecini, și dacă mîna lui Dumnezeu se abate cu mînie asupra dreptului, atunci ea se abate asupra amîndurora: asupra dreptului spre îndreptare, iar asupra păcătosului spre luare aminte și avertizare. Cînd asupra dreptului vine șuvoiul suferințelor celor amare, aceasta nu i se întîmplă lui fără știrea lui Dumnezeu. Așadar să nu îndrăznească păcătosul să se bucure văzînd suferința dreptului, căci ea vine mai curînd ca avertizare la adresa lui decît ca pedeapsă asupra dreptului. Aceasta însemnează că el, păcătosul, trebuie să grăbească spre pocăință și spre schimbarea vieții pînă ce nu e prea tîrziu. Să cadă pe gînduri păcătosul și să se întrebe: dacă astfel de mînie îngăduie Dumnezeu asupra dreptului, oare împotriva mea ce nu va îngădui?

Să cunoașteți așadar, fraților, că dreptatea este putere iar nedreptatea slăbiciune și neputință. Care din acestea două va rezista mai bine în fața urgiei? Puterea, sau slăbiciunea? Fără îndoială, puterea. Aceasta este pricina pentru care jugul cel greu apasă întotdeauna asupra dreptului. Deci să nu rînjească păcătosul cînd îl vede pe drept sub jugul cel greu, și să nu zică: „Iată că nedreptatea mea este mai bună decît dreptatea acestuia!” Ci mai vîrtos să privească la jugul cel greu al dreptului cu frică și cu cutremur mare, și să-și zică luiși adevărul: Iată jugul acesta jugul meu este, dar eu sînt prea slab ca să-l port! De aceea i s-a aruncat în spate celui drept, ca să-l văd cu ochii asupra altuia și să mă pocăiesc de nelegiuirile mele, iar pocăindu-mă, să mă întăresc pentru jugul și mai greu care urmează să cadă asupra mea. *Trebuie ca judecata să înceapă de la Casa lui Dumnezeu* - iată marea milostivire a lui Dumnezeu către cei păcătoși, către cei slabi care s-au făcut pe ei slabi din pricina păcatului. Să-și deschidă aceștia ochii și să citească mînia lui Dumnezeu care se scrie sub ochii lor. Judecata trebuie să înceapă de la casa lui Dumnezeu, căci casa lui Dumnezeu este puternică, iar casa lui Dumnezeu este chiar dreptul în care sălășluiește Duhul lui Dumnezeu. Cînd vin vînturile și suflă asupra turnului celui de piatră, atunci cei care locuiesc în colibe proaste să facă bine să și le întărească.

O, fraților, cît de cumplite și de adevărate sînt cuvintele acestea ale apostolului pentru cei păcătoși!

O Stăpîne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Atotdrept și Atotmilostiv, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

10 iulie

• *Pomenirea celor Patruzeci și Cinci de Mucenici: Leontie, Mavrichie, Alexandru, Sisinie, și cei împreună cu dînșii*

în timpul domniei răului împărat Licinius, care stăpînea jumătatea

de răsărit a Imperiului Roman, au izbucnit cumplite prigoane împotriva creștinilor, în Nicopolea Armeniei Sfântul Leontie a fost adus înaintea judecătorului Lysius, împreună cu mai mulți prieteni ai lui. Ei au mărturisit înaintea lui Lysius, care era reprezentant și prieten al lui Licinius, că sînt creștini. „Și unde este Hristos al vostru?” a întrebat Lysius: „Au nu s-a răstignit el și nu a murit în chinuri?” La acestea a dat răspuns Sfântul Leontie: „Din moment ce știi că Hristos al nostru a murit pe cruce, atunci cunoaște, judecătorule, că El a și înviat din morți și S-a înălțat la cer.” După o vorbire lungă despre Credință, Lysius a poruncit să fie biciuiți iar apoi aruncați în temniță, unde să nu li se dea nici mîncare nici băutură. O femeie creștină din înalta aristocrație, pe nume Vlassiana, le-a adus apă pe care le-a strecurat-o prin fereastră în temniței. Iar apoi un înger al Domnului a venit la ei, care i-a mîngîiat, și i-a întărit. Cînd a sunat ceasul rostirii osîndeii, înaintea lui Lysius s-au înfățișat doi dintre soldații lui și i-au declarat în față că sînt creștini, împreună și cu mai mulți alții, întru totul patruzeci și cinci de suflete. Judecătorul i-a osîndit imediat pe toți la moarte, poruncind ca să li se taie mîinile și picioarele, iar trupurile astfel mutilate să le fie aruncate în foc. Această tortură bestială a fost împlinită întocmai, iar sufletele cele mucenicești s-au înălțat la împăratul Hristos, strămutîndu-se la viața veșnică. Acești sfinți patruzeci și cinci de mucenici au luat cu cinste cununa mărturisirii celei sîngeroase la anul 319.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Antonie de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev*
Întemeietorul și părintele monahismului rus, Sfîntul Antonie, s-a născut în orașelul Liubech de lîngă Cernigov. El a părăsit de timpuriu casa părintească și s-a dus la Sfîntul Munte, unde a fost tuns monah și a viețuit întru aspre nevoie la Mînăstirea Esfigmenu. Ca urmare a unei vederi cerești, starețul mînăstirii l-a trimis pe Antonie în Rusia spre a întemeia acolo viața monahală. Antonie a ales să se sălășluiască într-o peșteră de lîngă Kiev. Cînd cei doritori de viața pustnicească au început să se strîngă în jurul lui, el l-a numit stareț al obștii pe Teodosie, el însuși rămînînd în continuare în acea peșteră, întru nevoițele desăvîrșitei singurătăți. Prin binecuvîntările lui Dumnezeu, obștea sfintei mînăstiri a crescut și s-a făcut maica întregului monahism rusesc. Sfîntul Antonie a îndurat multe răutăți de la oameni și de la draci, dar toate răutățile le-a biruit cu smerenia. El avea darul mai înainte vederii și al vindecării bolnavilor. El s-a odihnit în Domnul la anul 1073, în vîrstă fiind de noăzeci de ani, și lăsînd în urmă o obște numeroasă de ucenici buni care au fost sămînța cea bună pentru monahismul rusesc din veacurile următoare.

- *Mutarea Sfîntului Veșmînt al Domnului nostru Iisus Hristos*
La vremea suferințelor Mîntuitorului pe Cruce pentru păcatele omenirii, se afla în rîndurile oștirii romane de la Ierusalim un georgian pe nume Elioz, din cetatea Mtskheta. Mama acestui soldat auzise de Hristos și în taina inimii ei credea în El.

Conducându-și fiul în Palestina, ea l-a sfătuit să nu-l facă nici un rău lui Hristos. Când Domnul a fost ținut în piroane la mâini și la picioare, sunetul ciocanelor acela a ajuns pînă la urechile maicii din cetatea Mtskheta. Auzind cumplitul sunet, ea a strigat: „Vai mie, că nu mi-a fost dat să mor mai înainte ca să aud aceasta! Moartea m-ar fi izbăvit pe mine de această auzire cumplită!” Zicînd acestea, ea a căzut jos și a murit. La acea vreme Elioz era la piciorul Crucii, și împreună cu ceilalți soldați el arunca sortii pentru cămașa lui Iisus. El a cîștigat cămașa și a adus-o la Mtskheta, dăruind-o în dar surorii lui, Sidonia. Auzind de moartea Domnului Hristos, și că fratele ei a fost părtaș la vărsarea Sîngelui Lui nevinovat, Sidonia a căzut jos și a murit, strîngînd în mâini cămașa Mîntuitorului. Nimeni nu a putut desprinde Sfînta Cămașă din mâinile ei, și de aceea au fost nevoiți să o îngroape împreună cu ea. Din mormîntul Sidoniei a răsărit un cedru care izvora un mir sfînt. După vreme, cedrul a fost tăiat și din el s-a făcut un stîlp. La rugăciunile Sfintei Nina un înger a ridicat acel stîlp, care strălucea ca o columnă de foc, și l-a adus deasupra mormîntului, fixîndu-l pe pedestalul ce se săpase în cioata cedrului. Regele Mirian, imediat după botezul lui, a înălțat acolo o biserică, pe care a închinat-o Sfinților Apostoli, în anul 1625 Șahul Abbas a luat Cămașa și a trimis-o la Moscova, ca dar Cneazului Mihail Fiodorovici și Patriarhului Filaret. Sfînta Cămașă a fost așezată în Catedrala Adormirii din Moscova.

Cîntare de laudă la maica lui Elioz

Maica lui Elioz pre al ei fiu îl sfătuiește:

„Elioz, lumina ochilor mei,

iată oștean te faci în imperiala armată,

chiar în pămîntul Palestinei,

Pămîntul părinților mei.

În acel pămînt împăratul apogorît,

Hristos Domnul Mîntuitorul, Cel prevestit de Proroci.

Cuvîntul venirii Lui a ajuns pînă în Georgia;

El nevăzute minuni lucrează pînă acum!

El grăiește cuvinte ce nicicînd s-au grăit,

El în mijlocul oamenilor aduce împărăția lui Dumnezeu!

Graiurile cele despre El pretutîndeni se aud!

Oamenii și îngerii se bucură,

Dar a lor bucurie întunecată este

De răutatea bătrînilor evrei,

Care vor să-L ucidă.

Sub acest blestem poporul geme greu.

Ci tu, Jiul meu, lumina ochilor mei,

Păcatului lor părtaș să nu te faci.

Tu să nu te întinezi cu Sîngele Celui Drept. ”

Timpul a trecut,

Și într-o zi,

Stînd la rugăciune,

*Maica cu duhul aude piroanele cum se bat
în Trupul Domnului pe Cruce.
Ea strigă atunci de durere,
Ca arsă de foc:
„ O, moarte, de ce n-ai venit
să mă iei mai devreme,
ca să nu aud acest sunet cumplit!
Acesta moartea Mântuitorului Celui Nevinovat
înseamnă,
Și blestemul neamului evreiesc!
O, Jiul meu, iubite Elioz,
Pentru ce-ai nesocotit ruga mamei tale?
Pentru ce părtaș te-ai făcut
Vărsării Sîngelui Celui Nevinovat? ”
Zicînd acestea maica zbuciumată
A căzut la pămînt sufletul dîndu-și
In mîna lui Dumnezeu.*

Cugetare

Gîndul la moarte este ca o ploaie rece care stinge focul patimilor. Psalmistul zice: *Că la moarte el nu va lua nimic, nici nu se va coborî cu el slava lui* (Psalmul 48, 18). Oare cine nu se rușinează atunci cînd vede printre necredincioși o mai bună înțelegere a acestui adevăr al nimicniciei pămîntești, decît printre creștini? Cînd a murit Califul Saladin, potrivit poruncii din testamentul lui, înaintea sicriului lui mergea un vestitor care, purtînd în mîini o sulică iar în vîrfurile ei una din cămășile pe care le purtase califul în viață striga astfel: „Auziți, voi, oamenilor! Marele Saladin, cuceritorul Asiei și spaima popoarelor, biruitorul marilor împărați ai pămîntului a murit! Din toată slava lui și din toți supușii lui el nu duce nimic cu el în mormînt, decît numai această cămașă mizerabilă!”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata venire a lui Dumnezeu la Moise în Muntele Sinai (Ieșirea 19):

- La cum Moise a urcat în vîrfurile Muntelui Sinai și a intrat în întunericul stîlpului de nor des în care se afla Dumnezeu;
- La cum lumina lui Dumnezeu este atît de mare încît, pe lîngă ea, toată zidirea și lumina ei sînt ca un întuneric;
- La cum inima omului este asemenea Muntelui Sinai: în întunericul inimii Dumnezeu și omul se întîlnesc.

Predică Despre îndatoririle păstorilor de suflete

Păstoriți turma lui Dumnezeu, dată în paza voastră, cercetînd-o, nu cu silnicie, ci cu voie bună, după Dumnezeu, nu pentru cîștig urît, ci din dragoste; Nu ca și cum ați fi stăpîni peste Biserici, ci pilde facîndu-vă turmei (I Petru 5: 2-3).

Iată poruncile pe care trebuie să le păzească păstorii turmei lui Hristos. În cuvinte puține, Sfîntul Apostol Petru expune cele trei patimi cumplite care pot să-i prefacă pe păstorii de suflete în lupi răpitori: patima mîndriei (*nu cu silnicie*), patima lăcomiei (*nu pentru*

cîştig urîf), și patima stăpînirii asupra altora (*nu ca și cum ați fi stăpîni peste Biserici*}, împotriva acestor pierzătoare patimi Apostolul aduce cele trei mari virtuți care trebuie să îl împodobească pe păstorul turmei lui Hristos: virtutea fricii de Dumnezeu (*ci cu voie bună*), virtutea rîvnei pentru cele sfinte (*ci din dragoste*), și virtutea slujirii (*pilde facîndu-vă turmei*). Apostolul nu a grăit doar ca un învățător atunci cînd a dat aceste precepte, ci și ca un proroc. Căci veacurile care au urmat de atunci au dat la iveală două feluri de păstori: unii, în fruntea Bisericii aflîndu-se, s-au arătat stăpîniți și călăuziți de patimi: mîndrie, lăcomie, și poftă de putere; iar alții s-au arătat stăpîniți și călăuziți de frica de Dumnezeu, de rîvna pentru cele sfinte, și de slujirea turmei cu pilda vieții și cu cuvîntul. Biserica a avut cumplit de suferit de pe urma celor dintîi, dar cu toate acestea nu a pierit - ci mai curînd ei au pierit, păstorii cei netrebniți. Din partea celor din urmă, Biserica a avut parte numai de rodire și de sporire, strălucind în lume cu credința. Cei dintîi sînt lupii răpitori, iar cei din urmă sînt păstorii cei buni. Cei dintîi sînt dușmanii oamenilor și ai lui Dumnezeu, cîtă vreme cei din urmă sînt prieteni, și ai oamenilor, și ai lui Dumnezeu. Hristos Marele Păstor va face socoteala fiecărei oi, și cu cei dintîi și cu cei din urmă - El va face socoteală cu ei, adică, pentru fiecare suflet omenesc, și va răsplăti fiecăruia dintre ei după faptele pe care le-a făcut. Răsplata mîndriei, a lăcomiei și a poftii de putere a așa-zișilor păstori se va răsplăti cu focul cel veșnic, iar răsplata fricii de Dumnezeu, a milostivirii și a slujirii adevăraților păstori se va răsplăti cu bucuria cea veșnică. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, ajută păstorilor turmei Tale celei cuvîntătoare, ca să fie ei plinitori a toată porunca ce ai dat-o lor prin Sfînt Apostolul Tău, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 iulie

• Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe Eufimia

Sfînta Muceniță Eufimia se prăznuiește în șaisprezece zile ale lunii septembrie, ziua muceniei ei. Astăzi însă facem pomenire de minunea ce s-a lucrat la sfintele și cinstitele ei moaște, care s-a arătat cu prilejul lucrărilor Sfîntului Sinod al Patrulea a toată lumea [ecumenic], de la Calcedon, din anul 451. Acest sfînt Sinod s-a convocat în vremea împăratului Marchian și al împărătesei Pulheria, după moartea împăratului Teodosie cel Mic. Pricina convocării acestui Sinod a fost împrăștierea ereziei lui Dioscor, Patriarhul Alexandriei, și a lui Eutihie, arhimandritul de la Constantinopol, care mincinos învățau că în Hristos Domnul nu se află două naturi, dumnezeiască și omenească, ci doar o singură natură dumnezeiască. La acest Sinod cel mai tare au strălucit Sfinții Anatolie, Patriarhul Constantinopolului, și Iuvenalie, Patriarhul Ierusalimului. Cum la lucrări nu s-a putut ajunge la nici

o concluzie sănătoasă, în pofida dovezilor aduse în sprijinul adevărului, Patriarhul Anatolie a propus ca fiecare din părți, cea a Ortodocșilor și cea a ereticilor, să-și scrie pe câte o hîrtie crezul său, și apoi amîndouă hîrțile să fie puse în racla în care se află așezate moaștele Sfintei Eufimia. Cu toții au fost de acord cu această propunere. Prin urmare, cărțile cu cele două mărturisiri de credință au fost așezate la pieptul mării mucenițe. Racla s-a închis și s-a pecetluit cu sigiliul imperial, iar în jurul ei împăratul a așezat gărzi speciale. Toți membrii Sfîntului Sinod au trecut atunci trei zile în post și rugăciune. Cînd în a patra zi au deschis sfînta raclă, ei au aflat Mărturisirea Ortodoxă în mîna dreaptă a Sfintei Mucenițe, iar pe cea eretică sub picioarele ei. Astfel s-a lămurit, prin puterea lui Dumnezeu, lupta din sînul Bisericii, astfel s-a arătat atunci că a Ortodocșilor este biruința. În timpul domniei împăratului Heraclie, moaștele Sfintei Marii Mucenițe Eufimia s-au mutat de la Calcedon la Constantinopol, în biserica închinată ei, de lîngă Hipodrom. Mai tîrziu, nelegiuitul iconoclast împărat Leon Isaurul a poruncit aruncarea acestor slăvite moaște în mare. În chip minunat însă sfînta raclă a plutit pînă în Insula Lemnos, unde a fost așezată în Biserica Sfintei Mucenițe Glicheria. După altă vreme, în timpul împărătesei Irina, racla su sfintele moaște ale Marii Mucenițe Eufimia a fost readusă la Constantinopol, și așezată la vechiul ei loc. Din timp în timp, din moaștele Sfintei Mucenițe a curs sînge, spre ungerea și vindecarea celor greu bolnavi și nenorociți.

• *Pomenirea Sfintei Elena a Rusiei [Cneaghina Olga]*

Această sfîntă Elena a fost marea Cneaghina rusă, soția Cneazului Igor, care înainte de botezul ei s-a numit Olga. Ea a luat Sfîntul Botez din mîinile Patriarhului Polieuct al Constantinopolului, și a ars de rîvnă pentru Sfîntă Credință Ortodoxă și răspîndirea ei în Rusia. Ea s-a odihnit cu pace la anul 969.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Nicodim*

Sfîntul Nicodim s-a născut la Elbasan [astăzi în Albania] și a fost bărbat însurat și tată de copii, înșelat de turci, el a trecut la Islam, forțîndu-i și pe copiii lui să facă la fel, cu excepția unuia singur, care scăpînd, s-a refugiat la Muntele Athos, unde s-a tuns monah. Nicodim și-a urmărit fiul la Muntele Athos, dar intrînd în Sfîntul Munte, sufletul lui s-a schimbat, el s-a pocăit cu amar de păcatul lui și s-a întors la Sfîntă Credință a lui Hristos primind, ca și fiul, cumplita cădere prin mucenicie sîngeroasă, tunderea în monahism. Timp de trei ani și-a plîns cumplita cădere, pînă cînd la urmă a hotărît să se întoarcă în Albania și să-și spele păcatul la locul la care l-a săvîrșit. Astfel, el și-a împlinit dorirea și a mărturisit pe față că este creștin înaintea adunării turcilor, care pentru aceasta i-au tăiat capul, la 11 iulie 1722. Pînă astăzi sfintele lui moaște au rămas întregi, nestrucate, și făcătoare de

minuni.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Mucenic Nectarie*

Sfântul Nectarie s-a născut la Vriulla, în Asia Mică. La vârsta de șaptesprezece ani el a fost silit să treacă la islam. Soarta lui a fost similară celei a Sfântului Nicodim care se prăznuiește tot în această zi. Când el s-a înfățișat înaintea maicii lui îmbrăcat ca un musulman, ea a strigat: „Depărtează-te de la mine, căci nu te mai cunosc! Eu creștin te-am născut și te-am crescut pe tine, iar nu musulman!” Tînărul a plîns cu amar și a plecat la Sfântul Munte Athos. Acolo, la Schitul Sfântă Ana, el a depus voturile monahale. Hotărînd să-și spele păcatul cu propriul lui sînge, el s-a întors la Vriulla, unde a mărturisit și a luat mucenicia. El a fost tăiat pentru Hristos de către turci în chiar locul nașterii lui, la 11 iulie 1820, pe cînd împlinise douăzeci și unu de ani.

Cîntare de laudă la Sfînta Olga, la Simțul Nicodim, și la Sfîntul Nectarie

Pre cei ce se pocăiesc îi iubește Domnul,

Căci El pentru ei a suferit.

El chiar și azi îi cheamă pre păcătoși la pocăință.

Olga întru pocăință a petrecut,

Ea prin Botez la viața cea adevărată s-a născut.

Ea pre al său neam de ruși l-a izbăvit din întuneric

Prin Sfînta Cruce.

Așa și Nicodim, cel din Elbasan,

De la Hristos a căzut,

Dar s-a întors la El,

Pocăindu-se cu amar,

Al său păcat cu sîngele plătind.

Așa și Nectarie cel în Asia născut,

Cel prea tînăr cu vârsta,

Inșelîndu-se s-a dus la Islam,

Pre îngeri întristînd.

Dar el mai apoi a plîns cu amar,

Și a iubit mai mult să moară în chinuri,

Decît să rămînă musulman.

Pentru aceasta el musulmanul turban

înaintea judelui sălbatic.

În picioare l-a călcat.

Al Sfîntului Nectarie cap

Tăiat a fost, pentru Cinstita Cruce.

Pre cei care se pocăiesc îi iubește Domnul,

Și pururi îi va iubi.

Căci El îl iubește cel mai mult

Pe cel care își plînge păcatele cu amar.

Cugetare

Ispita izbește cel mai cumplit atunci cînd vine pe neașteptate. Dar ce va putea ea împotriva celui care pururi este pregătit pentru ea? Împăratul Carol cel Mare le-a poruncit fiilor lui să învețe meserii, iar

fiicelor lui să învețe să toarcă lână, spre a-i pregăti să-și câștige existența prin munca mâinilor lor dacă se va întâmpla vreo nenorocire casei regale, iar ei își vor pierde rangurile. Marele general Belizarie, demnitar de rang foarte înalt și mare biruitor în războaie. a fost clevetit înaintea împăratului, iar în baza acestor calomnii, împăratul a poruncit de i s-au scos ochii, și toate averile lui au fost confiscate. Astfel mutilat, Belizarie ședea înaintea porților Romei și cerșea, strigând trecătorilor: „Miluiți-1 pe Belizarie, cel pe care Fortuna 1-a ridicat pe culmi, iar invidia 1-a doborât la pământ, lipsindu-1 și pînă și de lumina zilei!" Sfântul și Dreptul Iov zice: *Oare omul pe pământ nu este ca într-o slujbă ostășească și zilele lui nu sînt ca zilele unui simbriaș?* (Iov 7: 1). Prin urmare, omul trebuie să vegheze mereu și să fie mereu pregătit pentru orice nenorocire i s-ar putea întâmpla. Căci cîte nu i se pot întâmpla omului? Dar indiferent de nenorocirea în care ar cădea, el trebuie întotdeauna să nădăjduiască în Domnul. Acoperit de răni pline de puroi din cap pînă în picioare și zăcînd afară, pe o grămadă de gunoi, Dreptul Iov strigă: *Dacă o fi să măucidă [Domnul], nu voi tremura, dar voi descurca în fața Sa firele pricinei mele, și chiar aceasta îmi va fi mie izbîndă, fiindcă un nelegiuit nu se înfățișează înaintea Lui.* (Iov 13: 15-15).

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata strălucire a feței lui Moise (Ieșirea 34):

La cum, după ce a grăit cu Domnul pe Muntele Sinai, Moise a avut fața strălucitoare, de s-au temut căpeteniile lui Israel;
La cum poporul și toate căpeteniile s-au temut să se apropie de Moise,
din pricina strălucirii feței lui, iar Moise pentru aceasta și-a acoperit fața cu un văl;
La cum strălucește și fața oricărui credincios bineplăcut lui Dumnezeu,
care se apropie de El cu rugăciune dintru inimă înfrîntă și smerită.

Predică *Despre supunere și smerenie*

Tot așa și voi, fiilor duhovnicești, supuneți-vă preoților; și toți, unii față de alții, îmbrăcați-vă întru smerenie (I Petru 5: 5).

Iată temeiul și esența adevăratei sobornicități [conciliarități, catolicități, universalități] a Ortodoxiei! El constă din deplina supunere, necondiționată, a celui mai tînăr față de cel mai vîrstnic, din supunerea celor egali unii față de alții, și în smerenia atît a celor vîrstnici cît și a celor tineri. „Coborîrea" unora în fața altora este un cuvînt bun, dar „Smerenia" unora față de alții este un cuvînt încă și mai bun. Dar cel mai bun dintre toate este „Smerenia întru

înțelepciune." Smerenia întru înțelepciune corespunde exact cuvîntului grecesc pe care îl folosește Apostolul Petru în această

epistolă a lui.¹ Smerenia într-o înțelepciune înseamnă vederea sinelui ca fiind foarte jos, iar a lui Dumnezeu ca fiind foarte sus, ea înseamnă recunoașterea neputințelor și slăbiciunilor proprii, a propriei ignoranțe, răutăți, neputințe și nevrednicii, și a dumnezeirii lui Dumnezeu, adică a marii Lui puteri, înțelepciuni și milostiviri.

Dumnezeu este singurul, adevăratul și marele împărat al omenirii. De aceea S-a opus El dorințelor îndărătnicului popor al lui Israel de a-și alege și a-și pune singur rege pe unul din mijlocul lui. Dumnezeu domnește, iar poporul se supune Lui. Cei care sînt căpetenii și cei care se supun căpeteniilor sînt toți la fel în ochii lui Dumnezeu, supuși ai Lui. Atunci cînd se recunoaște că singurul împărat este Dumnezeu, iar oamenii sînt supuși și robi ai Lui, atunci se întemeiază principiul sobornicității, care este principiul unei societăți cu adevărat îngerești. Prin urmare, aceasta este temelia pe care se clădește Casa lui Dumnezeu, sau societatea îngerească, cu ajutorul supunerii tinerilor față de cei vîrstnici, al ascultării unora față de ceilalți între cei egali, și al smereniei într-o înțelepciune a tuturor. Astfel, se evită două teribile nenorociri ale omenirii: tirania, care înseamnă stăpînirea sălbatică a celor mulți de către unul singur, și anarhia, care înseamnă puterea dezordonată a gloatelor.

Principiul sobornicității este un principiu organic și viu. El este principiul slujirii reciproce, al ajutorului reciproc, al iubirii reciproce. Fraților, să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne dea nouă înțelepciunea de a ne sluji de acest principiu mîntuitor și de a-l pune în aplicare în viața și în societatea noastră.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Smerite și Supuse lubitorule de oameni, sădește și sporește în noi ascultarea cea față de Tine, într-o supunerea cu dragoste și smerenia cu înțelepciune înaintea negrăitei Tale puteri și înțelepciuni,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

...ΤΙΥ ΤαΙσιβορρουφίυ..., *apud* George Ricker Berry, *The Interlinear Greek-English New Testament*, King James Version, With a Greek-English Lexicon and New Testament Synonyms, Michigan, Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1974 [1st pub. 1958]

12 iulie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Proclu și Ilarie*

Acești sfinți mucenici s-au născut în cetatea Kallippi [Caliptul] din Asia, Proclu fiindu-i lui Ilarie unchi. Ei au luat mucenicia în timpul domniei împăratului Traian. „Care este neamul tău?” 1-a întrebat judecătorul pe Proclu. Iar Procul i-a zis: „Neamul meu este Hristos, iar nădejdea mea Dumnezeu.” Cînd judele 1-a amenințat cu schingiuirile, Proclu a zis: „Dacă tu, judecătorii, te temi să nu calci porunca împăratului tău, de frica morții acesteia trupești cu care ești amenințat, oare cu cît mai mult nu sîntem datori noi creștinii să ne temem a călca porunca lui Dumnezeu, de frică să nu cădem în moartea cea veșnică!” în vreme ce Proclu era

torturat, Ilarie a venit înaintea judecătorului și i-a zis: „Și eu sînt Creștin.” După torturi prelungite, ei au fost amîndoi osîndiți la moarte: Proclu a fost răstignit pe o cruce iar Ilarie a fost decapitat. Astfel unchi și nepot au intrat în bucuria cea veșnică a Domnului lor.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mihail Maleinul*

Acest Mihail a fost un bărbat de neam înalt, și foarte bogat. Dar lepădînd din tinerețile lui toate deșartele averi pămîntești, el s-a retras la Muntele Maleon care se află aproape de Sfîntul Munte Athos, și acolo bine s-a nevoit în asprele nevoințe pustnicești, curățindu-și inima cu postul și cu rugăciunea. El mai după aceea a avut mulți ucenici, dintre care cel mai vestit este Sfîntul Atanasie Amonitul. Sfîntul Mihail a adormit cu pace la anul 940.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Golinduc*

Sfînta Golinduc a fost de neam persan. Ea s-a căsătorit cu un nobil persan, viețuind trei ani în viața de femeie măritată. Dar ea atunci a văzut în vedenie un înger care îi arăta ei lumea cealaltă: chinurile păcătoșilor și necredincioșilor, și bucuria dreptilor. După această vedenie, ea și-a lăsat bărbatul și a luat Sfîntul Botez, primind numele de Măria. Prigonită de bărbatul ei, ea a fost osîndită la închisoare pe viață, întru care a și petrecut timp de optsprezece ani, fără ca să se abată de la credința ei. Ea apoi a fost aruncată într-o groapă, dar a mîntuit-o Dumnezeu, apărînd-o acolo și de un șarpe uriaș, care nu i-a făcut nici un rău. Cînd la ea au fost trimiși tineri desfrînați care să o necinstească, Dumnezeu a ascuns-o pe Măria de necurații lor ochi. Uimiți de suferințele și de credința ei, mulți persani au venit și au îmbrățișat Credința Creștină. Ea a mers la Ierusalim, unde a dat pe față erezia severiană, care învăța că Mîntuitorul Hristos a pățimit cu dumnezeirea, pentru care (greșit) citeau Trisaghionul astfel: „Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte Fără de Moarte, cea ce te-ai răstignit pentru noi, miluiește-ne pre noi.” Ea a predicat Sfînta Credință Ortodoxă pînă la moarte, și s-a odihnit în Domnul lîngă cetatea Nisibe, la anul 587.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Veronica*

Această Veronica este femeia cu scurgerea de sînge pe care a vindecat-o Domnul (Matei 9:20). Din mare recunoștință față de Stăpînul și Vindecătorul, Veronica a poruncit să i se ridice o statuie a Mîntuitorului, înaintea căreia ea se închina lui Dumnezeu. Potrivit tradiției, această statuie s-a păstrat pînă în vremea lui Iulian Apostatul, care a îndrăznit să o modifice, astfel încît să semene cu idolul lui Zeus. Această statuie exemplifică rarele cazuri de folosire a reprezentărilor statuare în Sfînta Biserică Ortodoxă din Răsărit. După cum se știe, redarea chipurilor persoanelor dumnezeiești și a persoanelor sfinte prin statuar a devenit ulterior practica prin excelență a bisericii romano-catolice în apus. Sfînta Veronica s-a închinat Domnului și Dumnezeului ei și al nostru Iisus Hristos pînă la sfirșitul vieții ei,

care a fost cu pace.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Theodor și Ioan*

Theodor și Ioan erau tată și fiu din neamul varegilor. După ce au primit Sfântul Botez, ei s-au sălășluit în cetatea păgânească a Kievului. Paginii cei sălbatici le-au dărâmat casa peste ei, și așa au pierit amândoi pentru credința lor în Hristos. Sfintele lor moaște odihnesc la Mînăstirea Peșterilor din Kiev. Oamenii le aduc rugăciuni mai ales atunci cînd sînt familii fără copii sau cînd femeile sînt în primejdie să piardă sarcina.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Golinduc

Golinduc cea de neam persan,

Cerurile văzînd, Creștină s-a făcut.

Eapre calea cea strîmtă a început a urca,

Lovită fiind din toate părțile.

Așa cum fierul lovește cremenea,

Așa lovește și durerea

Inimile anumitor oameni.

Așa se aprinde focul ascuns

Al inimilor lor,

Foc ce luminează cărările întunecate ale oamenilor,

Curățind ale lor rușinoase patimi.

Golinduc cea plină de Duhul lui Dumnezeu

Nu avea nici pîine nici casă.

Ea pe lume nu avea nici un suflet prieten.

Ei lumea i-afost ca o silnică închisoare,

Cu schingiuri de fiecare zi.

Ea tot ce-a avut lui Hristos a jertfit,

Și prin al suferințelor foc sufletul ei s-a făcut

Ca aurul cel mai curat.

Chinuitorii au pierit, unul cîte unul,

Nimic neluînd cu ei după moarte,

Dintr-ale lor averi.

Au luat cu ei doar ale lor crime,

Și numele lor cel urît.

Golinduc s-a înățășat înaintea lui Dumnezeu,

Ca un măslin minunat plin de bogată roadă,

Cu sufletul curat, îngeresc.

Cugetare

Țesătura dreptății este mai fină decît mătasea, dar este mai durabilă și mai greu de sfîșiat; ea acoperă amîndouă lumile, pe cînd țesătura nedreptății și violenței este grosieră și se rupe ușor. În timpul domniei Kneazului Vladimir la Kiev, acolo locuia doar o singură familie creștină: era Theodor Varegul și fiul lui, Ioan. În timpul unei necurate festivități idolești, kievenii cei păgîni, împinși de dracii care sălășluiau întru ei, au hotărît să îi aducă pe Theodor și pe fiul lui jertfa idolilor. Cînd au venit la casa lui Theodor și i l-au cerut pe fiul lui ca să îl aducă jertfa idolilor, Theodor le-a zis: „Dacă dumnezeii voștri sînt vii, să vină ei singuri și să-1 ia de aici pe fiul meu.” Păgînii

sălbăticiți și mai tare de ură au năvălit în casă, au distrus-o, și au lăsat cadavrele lui Theodor și fiului lui între ruine: atît s-a întins țesătura urii și sălbăticiiei lor. Dar țesătura dreptății a mers mai departe: Kneazul Vladimir s-a botezat la scurt timp după aceea, iar împreună cu el și-a botezat și poporul. Atunci, chiar pe locul unde a fost casa -și mormîntul - primilor mucenici de pe pămînt rus, Theodor și Ioan, a fost înălțată o sfîntă și frumoasă biserică închinată Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata pedepsire și vindecare a Miriamei, sora lui Moise (Numerii 12):

- La cum a cîrțit Mariam împotriva lui Moise, *care era omul cel mai blînd dintre toți oamenii de pe pămînt;*
- La cum Dumnezeu a pedepsit-o pe ea fără veste cu lepră, din cap și pînă în picioare, și cum după aceea a vindecat-o la rugăciunile lui Moise;
- La cum pedeapsa lui Dumnezeu îi lovește și astăzi pe cei care cîrțesc împotriva oamenilor lui Dumnezeu.

Predică Despre atitudinea lui Dumnezeu față de cei mîndri și față de cei smeriți

Dumnezeu celor mîndri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har (I Petru 5:5).

Înaintea cui sau înaintea a ce, fraților, ar putea vreodată oamenii să se mîndrească? Oare înaintea îngerilor? Ci iată îngerii sînt nemuritori pe cînd oamenii, muritori. Oare înaintea altor oameni? Dar nu atîrnă pururea și ei de alți oameni muritori, precum toată omenirea întreolaltă? Dar oare se va putea mîndri omul înaintea animalelor? Nu, căci el nu poate trăi fără slujirea pe care o primește de la animale. Sau poate se va mîndri omul înaintea stelelor și soarelui? Nu, căci fără lumina lor el ar merge clătinîndu-se și bîjbîind prin întuneric. Sau poate se va mîndri omul în fața ierburilor și vegetației pămîntului? Nicicum, căci ea îi asigură cea mai importantă parte a hranei. Dar poate se va mîndri înaintea negrului pămînt? Nu, căci trupul lui este luat din țărîină. Sau poate mîndri-se-va înaintea celor morți ai lui? Nicicum, căci prin ei a intrat el în viață. Sau poate se va mîndri înaintea celor vii? Dar viii sînt atît de numeroși că printre ei el nu este decît un ochi mic dintr-o țesătură foarte mare. Sau poate se va mîndri bietul om înaintea lui Dumnezeu? Dar dacă nu ar fi fost voința lui Dumnezeu, s-ar mai fi aflat el, omul, printre cei vii, sau chiar printre cei morți? Atunci înaintea căror lucruri, sau căror oameni, fraților, se mai poate mîndri omul?

Dumnezeu celor smeriți și umili le dă har. Adică, El le dăruiește toate cele necesare vieții, toate cele pentru care ei se roagă zilnic înaintea Lui în smerenia și în umilința lor. Dar cine sînt acești smeriți și umili? Ei sînt toți cei care își simt din plin slăbiciunea și

atîrnarea permanentă de Făcătorul a toate. Ei sînt la fel de plini precum marea, și la fel de lipsiți de putere ca și ea. Căci care ape sînt vreodată mai umflate decît apele mării, și care depind mai mult decît ele de ploii și de afluenți? Omul mîndru este însă ca o fîntînă zidită de jur împrejur, pe dedesubt și pe deasupra, închisă apelor cerului și pămîntului, și suficientă sieși atîta vreme cît este plină. Dar, zidită fiind și fără comunicare cu apele din afară, ea repede se golește și se usucă.

Solomon cel preaînțelept grăiește despre Dumnezeu: *De batjocoritori El rîde, iar celor smeriți le dă har* (Pildele lui Solomon, 3: 34). Rîsul lui Dumnezeu însă nu se îndreaptă asupra celor necăjiți și întristați așa cum face rîsul omenesc, ci el mai curînd înseamnă milă, și certare. Nici nu se mărginește mila lui Dumnezeu așa cum se mărginește mila oamenilor, căci ea este milostivire împăratească, care face poporul să tresară de strălucirea ei, de frumusețea și nemărginirea ei.

O Stăpîne Doamne, Făcătorule al nostru, smerește inimile noastre atunci cînd necugetat ele se umflă de mîndrie, și smerește mințile noastre atunci cînd se umflă de slava cea deșartă. Ajută-ne nouă în ceasul nimicniciei noastre celei pline de înfumurare ca să ne aducem aminte de Sfînta Cruce cea de pe Golgota și de Unul Născut Fiul Tău Carele pe ea sîngerează pentru a noastră mîntuire!

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

13 iulie

Pomenirea Soborului Sfîntului Arhanghel Gavriil

Acest Sfînt Arhanghel al lui Dumnezeu se pomenește în ziua a douăzeci și șasea a lunii martie. Astăzi însă facem prăznuire de toate minunile de el lucrate de-a lungul istoriei mîntuirii. Se crede că acest sfînt și luminat praznic s-a întemeiat mai întîi în Sfîntul Munte Athos în veacul al nouălea, în timpul domniei împăraților Vasile și Constantin Porfirogenetul și al Patriarhului Nicolae Hrisoverghes, și a fost determinat de arătarea Sfîntului Arhanghel Gavriil la o chilie de lîngă Karyes, unde arhanghelul a scris cu degetul lui pe o tăbliță de piatră cîntarea Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu *Cuvine-se cu adevărat*. Odată cu această împlinire se mai pomenesc și toate celelalte minuni ale Sfîntului Arhanghel Gavriil: venirea lui la Moise pe cînd păștea turmele socrului lui, Ietro, cînd i-a descoperit acestui mare ales al lui Dumnezeu cele despre facerea lumii și toate celelalte pe care Moise le-a însemnat în Cartea Facerii; venirea lui la Prorocul Daniil, întru care i-a descoperit acestuia taina împărăției celei viitoare și venirea Mîntuitorului; venirea lui la Sfînta Ana și făgăduința că va da naștere unei fiice, celei preabinecuvîntate și Preacurate Fecioare Măria; multe lui veniri la Preacurata Stăpîna noastră Fecioara Măria pe cînd viețuia în Templul de la Ierusalim; venirea lui la Marele Preot Zaharia, cu vestirea nașterii

Înaintemergătorului Ioan, pomenindu-se aici și pedeapsa pe care i-a dat-o lui Zaharia, de a rămîne mut pentru că nu a crezut cele spuse de el; venirea lui din nou la Fecioara care acum se afla în Nazaret, aducîndu-i vestirea cea minunată de la Bunavestire, cum că îl va naște cu trup pe Stăpînul Domnul și Dumnezeu Iisus Hristos; venirea lui la dreptul Iosif; venirea lui înaintea păstorilor din jurul Betleemului; venirea lui la Domnul însuși în Grădina Ghetsimani, cînd L-a întărit pre El, ca pe un om, mai înainte de Patima Lui; venirea lui la femeile mironosițe, și multe alte tainice înfățișări și minuni ale lui.

- *Pomenirea Sfîntului Iulian, Episcopul cetății Cenomanis [Le Mans] din Galia [Franța de azi]*

Unii cred că acest sfînt nu este altul decît Simon cel Lepros, care a fost vindecat de Domnul. Sfîntul Apostol Petru l-a sfințit pe acest Simon episcop și l-a trimis la păgînii din Galia, unde Sfîntul Iulian a îndulat toate cumplitele urgii de la acei pagini, dar a izbutit să aducă și pre mulți la Hristos, facîndu-i din păgîni, robi ai lui Dumnezeu. Cînd a botezat pe căpetenia Defenson, mulți dintre supușii acestuia au îmbrățișat și ei Sfînta Credință. Prin harul lui Dumnezeu, el a făcut și multe minuni: el a vindecat bolnavii, a scos afară demonii din oameni, și a înviat morții. El și-a sfîrșit viața cu pace și, la ceasul ieșirii lui, s-a arătat înaintea Prințului Defenson în plină zi, pe cînd acesta ședea la masă.

- *Pomenirea Sfîntului Ștefan de la Mînăstirea Sfîntului Sava [Savaitul]*

Acest sfînt Ștefan era văr primar cu Sfîntul Ioan Damaschinul. El bine s-a nevoit întru monahiceștile lupte în Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit, pentru care s-a și numit «Savaitul». El a fost un mare următor și propovăduitor al vieții Sfîntului Sava, și o făclie luminoasă tuturor monahilor din Palestina. El s-a odihnit în Domnul la anul 794, întru al șazeci și nouălea an al vieții sale.

- *Pomenirea Sfîntei Cuvioase Sara*

Tînără fecioară fiind, Sara s-a retras întru pustniceștile nevoințe, luptîndu-se monahicește timp de șazeci de ani pe malurile Rîului Nil, nu departe de Alexandria. Prin exemplul vieții ei ea a atras multe femei la viața monahală. Ea s-a odihnit în Domnul la anul 370.

Cîntare de laudă la Sfîntul Iulian

Pe cînd sufletul Sfîntului Iulian Această lume părăsea, Iubitul lui fiu duhovnicesc, Prințul Defenson, Cu nobilii lui la masă ședea, La mijlocul zilei.

Prințul uimit privește

La vederea cea neașteptată a ochilor lui:

Iată Iulian duhovnicescul părinte

În mijlocul sălii se-arată,

Îmbrăcat într-un strai ca de foc,

Cu totul de aur,

Ca și un episcop într-a Domnului Biserică.

*Înconjurat este de lumină cerească.
Zîmbîndfața lui către Prințul cată.
Cu el se află și trei diaconi,
De strălucire plini, •
Ce în mîinile lor albe țin luminări.
Apoi cereasca vedenie nevăzută se face.
Prințul uimit se ridică pe dată
Si celor cu dînsul le zice grăbit:
«Iată eupre Iulian, Părintele nostru,
văzut-am acum!
Pre Sfîntul, pre al nostru botezător!
Oare este cu puțință ca el ăst pămînt să-l fi lăsat,
Si la Ceruri să se fi sălășluit?»
Prințul la drum pornește degrabă,
întins tropotind spre casa lui Iulian.
Ajungînd acolo el află
Că Sfîntul în Cereasca împărăție
Deja s-a sălășluit.*

Cugetare

Omul împodobește straiile cele simple, cele scumpe și somptuoase însă, îl împodobesc ele pe el. Hainele simple atrag atenția asupra omului, în timp ce hainele cele scumpe atrag atenția asupra lor. Patima pentru hainele de lux secătuieste de vlagă și usucă cu totul sufletul omului. Acesta este adevăratul motiv pentru care Biserica a oprit întotdeauna hainele cele extravagant de scumpe, recomandînd întotdeauna cu tărie simplitatea. Printre nenumărații sfinți creștini, nu se află nici măcar unul care să fi aflat în hainele cele scumpe ajutor pentru mîntuire și sfințenie. Mulți regi și împărați înțelepți și mari, nu doar creștini, ci și păgîni, au iubit simplitatea îmbrăcămînții. Astfel, se zice că împăratul Augustus Octavius, în timpul împărăției căruia s-a născut Mîntuitorul, purta doar haine simple, țesute de propria lui soție, sau de fiica sau de sora lui. Se spune despre Regele Carol al Cincilea că purta haine atît de simple, încît de multe ori pînă și cei mai de pe urmă supuși ai lui erau îmbrăcați mai bine decît el. Un bărbat odată l-a invitat pe ilustrul general grec Filopomenes la masă. Filopomenes nu mai acceptase niciodată pînă atunci o invitație la masă în casa unui particular, și de aceea a sosit un pic mai devreme. Gazda încă nu sosise, dar soția gazdei, necunocîndu-l personal pe marele Filopomen și văzîndu-l îmbrăcat în haine atît de simple, s-a gîndit că acesta este sluga pe care Generalul a trimis-o mai înaintea lui ca să-i anunțe soțului ei sosirea stăpînului. Gîndind așa, ea i-a poruncit părutei slugi să meargă afară și să crape niște lemne. Filopomenes s-a dus cu bucurie, și a început să crape buștenii cu toporul. Cînd a sosit gazda și l-a văzut pe marele general pregătind lemne pentru foc ca o slugă, s-a înspăimîntat și l-a întrebat: "Cine a cutezat să-l coboare pe stăpînul meu pînă la o

asemenea muncă?" La această întrebare Generalul a răspuns liniștit: "Hainele mele."

Luare aminte

Să luăm aminte la marea și preamărea răbdare a lui Dumnezeu către poporul evreu cel necredincios, și la meritata lor pedeapsă (Numerii 14):

- La cum Domnul a lucrat mari și nenumărate minuni înaintea ochilor lui Israel, dar ei au rămas îndărătnici în necredința lor și au cârtit împotriva lui Moise;
- La cum Dumnezeu i-a pedepsit, făcându-i să rătăcească timp de patruzeci de ani prin pustie, și lăsându-i să piară acolo cu toții, în afară de Iosua fiul lui Nun și de Caleb;
- La cum și unii dintre noi pier în pustia desfrâului, nemaiajungând niciodată la pământul în care curge lapte și miere, și care este împărăția Cerurilor.

Predică Despre trebuința neapărată a trezviei în lupta contra diavolului

Fiți treji, privegheați. Protivnicul vostru, diavolul, umblă, răcnind ca un leu, căutîndpe cine să înghită (I Petru 5: 8).

Monahismul ortodox a socotit întotdeauna că trezvia și dreapta socoteală constituie esența luptei ascetice. Duhul trebuie să fie pururi treaz, spre a putea simți de departe pericolul, și pururea plin de discernămint și de dreaptă socoteală, spre a-și da seama cu precizie din ce direcție anume vine pericolul, și de la cine.

"Fii treaz, fiul meu, ca să nu calci pe șarpe, ca să nu cazi în groapă, ca să nu te întîmpine lupul, ca să nu te îneci în adîncuri, ca să nu rătăcești de la calea cea dreaptă și să te pierzi în hățișuri!" Așa își sfătuiește pururi maica pe fiul ei, temîndu-se pentru viața trupului lui. Cu și mai mare grijă își sfătuiește și Maica Biserică fiii, temîndu-se pentru viața cea veșnică a sufletelor lor. De aceea, copiii, *fiți treji, privegheați.* Protivnicul vostru cel vechi, diavolul, niciodată nu doarme, nici se odihnește, ci pururea, ca un leu sălbatic și flămînd, umblă și răcnește căutînd pe cine să înghită. *Fiți treji, privegheați*, căci voi sînteți ca niște mieluse, iar el este ca un leu. Cînd oile simt putoarea grea a lupului, ele aleargă și se îngrămădesc în jurul păstorului lor.

Privegheați, și veți simți și voi duhoarea încă și mai grea a demonilor care vă dau tîrcoale, dar fug de îndată ce scăpați la acoperămintul Sfîntului Păstor, Hristos Domnul și Dumnezeul nostru. Veți simți reaua duhoare a diavolului care vă vine de la gîndurile voastre, de la simțirile voastre, de la intențiile voastre, și de la poftele cele trupești ale voastre. Toate cîte le gîndiți, închipuiți, simțiți, intenționați sau poftiți împotriva lui Hristos și a Legii lui Hristos, să cunoașteți că sînt capcane ale diavolului, și reaua lui duhoare. Să cunoașteți aceasta, și să fugiți la Păstorul vostru, ațintindu-vă mintea întregă, inima, sufletul și trupul la El. O Stăpîne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Păstorul nostru pururea

Priveghetor, trezește-ne pre noi și ne luminează în tot ceasul, ca nu cumva să năvălească dușmanul pe negîndite asupra noastră și să ne înghită,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

14 iulie

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Acvila*

Sfîntul Acvila a fost unul dintre cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici. El era evreu și a locuit mai întîi la Roma, împreună cu soția lui, Priscilla. Cînd împăratul Claudius a decretat izgonirea evreilor din Roma și din Italia, Acvila s-a dus și s-a sălășluit în Corint. Acolo l-a cunoscut întîi Sfîntul Apostol Pavel, și a rămas în casa lui timp de un an și jumătate, botezîndu-l atît pe el cît și pe soția lui. Arzînd de rîvna pentru Sfînta Credință, Acvila și Priscilla l-au însoțit pe Sfîntul Apostol Pavel la Efes și i-au slujit lui în nevoințele apostolești. La Efes, Sfîntul Pavel a scris întîia Epistolă către Corinteni, în care zice: *Vă îmbrățișează mult, în Domnul, Acvila și Priscila, împreună cu Biserica din casa lor* (I Corinteni 16: 19). După moartea împăratului Claudius, evreilor li s-a permis să se întoarcă la Roma, și astfel Acvila și Priscila s-au întors și ei în vechea cetate. Cînd mai tîrziu Sfîntul Apostol Pavel a scris Epistola către Romani din Corint, el i-a salutat și pe prietenii și împreună-ne voitori i lui: *îmbrățișați pe Priscila și Acvila, împreună-lucrători cu mine în Hristos Iesus, care și-au pus grumazul lor pentru viața mea și căroră nu numai eu le mulțumesc, ci și toate Bisericile dintre păgîni, și Biserica din casa lor* (Romani 16: 3-4). Îl aflăm peste un oarecare timp pe Acvila la Efes, unde se nevoiește împreună cu Sfîntul Timotei. Înlănțuit fiind la Roma, Pavel îi scrie lui Timotei la Efes: *îmbrățișează pe Priscila și pe Acvila* (II Timotei 4: 19). Ca episcop, Sfîntul Acvila a botezat pre mulți și pre mulți a luminat cu Credința; el a dărîmat idoli, a zidit biserici, a sfințit preoți, și a vestit oamenilor slava Fiului lui Dumnezeu întrupat. El a fost la sfîrșit asasinat de paginii cei plini de toată răutatea, și s-a strămutat la locașurile cerești ale împărăției lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Helius*

Helius a fost un monah ce a trăit în veacul al patrulea, și era de neam egiptean, încă din frageda lui tinerețe el s-a închinat vieții nevoițelor monahicești în pustie. El uimea și monahi și mireni cu modul lui de viață și cu puternicele minuni pe care le lucra cu harul lui Dumnezeu. Deși fugea de slava oamenilor, aceștia îl căutau mereu. El s-a luptat mult cu înșelăciunile și vicleniile diavolilor, mai cu seamă în vremea asprelor postiri. Uneori dracii îi

puneau înainte miere, alteori mere alese, dar Helius nu își îngăduia niciodată să se lase înșelat. El vedea tainele din inimile oamenilor, le citea patimile și gîndurile, aceasta nu ca să dea pe

față cunoașterea lui cea înaltă, ci ca să vindece greșelile oamenilor.

Cântare de laudă la Sfinții Acvila și Priscilla

Făclia luminii cerești s-apogorît mai întâi

în inimile apostolilor,

Iar apostolii cu aceasta pre oameni i-au luminat.

Ei cu aceasta pre ai lor urmași i-au întărit,

Trnasmițându-le harul.

Cu această torță Sfântul Acvila

De către Sfântul Pavel s-a luminat,

Asemenea Priscilla, credincioasa lui soție:

Casa lor de către Pavel s-a botezat

Și s-a umplut cu putere de sus.

Ei au lepădat apoi toate lumeștile petreceri,

Și în lume au ieșit, la lucrarea lui Dumnezeu.

Ei lui Pavel i-au slujit, întemnițatului singuratic.

Ei cu grăbire și cu râvnă Sfântului Apollos i-au slujit,

Și fratelui Timotei, al lui Pavel duhovnicesc fiu.

Ei toți împreună Biserica lui Hristos o au sporit.

Binecuvântate sînt ale Priscillei jertfe!

Binecuvântate ale lui Acvila răni!

Ei s-au proslăvit pretutindeni și roadă multă au adus,

Ei adevărați lucrători au fost

Și moștenitori ai împărăției Cerești.

Cugetare

Creștinii trebuie să fie pururea înarmați contra seducțiilor acestei lumi. Ei trebuie să stea înarmați împotriva oricărui atac și oricărei ispite, astfel încît să nu lase respins nici cel mai mic rău. Vedem atunci bine că o astfel de armură nu se poate dobîndi într-o zi sau două, ci ea se dobîndește în focul luptelor celor de mulți ani. La ce ne este bună toată virtutea noastră, dacă ne lăsăm biruiți de prima ispitire? Grăind despre acestea, Sfintul Grigorie de Nisa dă exemplul unei maimuțe din Alexandria: „Un împlînzitor de animale din Alexandria a învățat o maimuță să imite cu măiestrie o dansatoare pe scenă.

Spectatorii de la teatru laudau maimuța, care era îmbrăcată ca o femeie dansatoare și dansa în ritmul muzicii. Dar în timp ce spectatorii erau cu toții absorbiți de spectacolul nemaivăzut al maimuței, unul din comedieni a hotărît să le arate acestora că maimuța e tot maimuță, orcît de bine ar fi dresată să danseze ca o femeie. În timp ce privitorii strigau și aplaudau cu frenezie, comedianul a aruncat în scenă un pumn de dulciuri care plac cu deosebire maimuțelor. De îndată ce a văzut dulciurile, maimuța a uitat de muzică, de dans, de costumul ei prețios și de aplazue și s-a repezit să le apuce. Dar haiele cele femeiești o încurcau, așa că ea, sălbătică, a început să le sfîșie cu unghiile, încercînd să și le scoată. Deci, în loc să o aplaude plini de uimire, spectatorii au început să rîdă de ea." Căci din spatele măștii de „dansatoare" s-

a dat în vileag maimuța.

Luare aminte

Să luăm aminte la dreapta pedeapsă a lui Dumnezeu care a căzut asupra lui Core, Datan și Abiron (Numerii 16):

- La cum aceștia trei asmuțeau poporul împotriva lui Moise și Aaron, căutînd să se facă ei mai mari asupra lui;
- La cum s-a deschis pămîntul și i-a înghițit pe Core, Datan, Abiron și toți cei care erau ai lor;
- La cum pămîntul trupului înghite sufletele celor care gîndesc în chip pămîntesc, și făcînd astfel, păcătuiesc împotriva Legii lui Dumnezeu.

Predică *Despre tăria credinței*

Căruia stați împotriva, tari în credință, știind că aceleași suferințe îndură și frații voștri în lume (I Petru 5: 9).

Fraților, cea mai mare tărie a sufletelor oamenilor este tăria credinței. Diavolul atacă cu înverșunare această tărie cu toate săgețile și cu toate vicleniile pe care le are, căci duhul cel necurat și drăcesc știe că atunci cînd această tărie slăbește sau chiar piere, el poate pune stăpînire veșnică pe sufletul omului. De aceea îl rugau ucenicii pe Domnul și îi ziceau: *Sporește-ne credința* (Luca 17: 5). Fraților, să ne rugăm și noi în fiecare zi ca Domnul să ne sporească credința, să ne-o facă puternică și neclintită. Atunci cînd șarpele simte pericol de moarte, el își apără mai presus de orice capul, și de aceea îl și numește însuși Domnul înțelept. Să ne apărăm și noi în același fel capul vieții noastre duhovnicești, care este credința. Nimic în lume nu poate înlocui credința în Dumnezeu: nici filosofia, nici știința, nici bogăția, nici succesul sau marele renume, nici toată stăpînirea pămîntului de la un capăt la celălalt al lui, cu toate deșertăciunile lui trecătoare. Diavolul cunoaște acestea, și de aceea atacă el mai cu seamă credința, încercînd în tot chipul să ne semene în inimi îndoiala, să ne facă să șovăim, să ne amestece gîndurile, să ne tulbure inimile. Dacă diavolul știe că principalul lucru al vieții omului este credința, atunci cu atît mai mult trebuie să cunoască acest lucru omul însuși. Din cauza noastră a venit Hristos în lume; din cauza noastră a suferit El pe Cruce și ne-a dat făgăduința credinței celei mîntuitoare.

Noi nu ne putem în nici un alt chip întări sau spori credința, decît prin suferință. De aceea zice mult-pătimitorul Apostol Petru *aceleași suferințe* [ca ale voastre] *îndură și frații voștri în lume* (I Petru 5: 9). Din smerenie, Apostolul Petru nu aduce ca exemplu propriile lui suferințe, ci pe cele ale fraților noștri în Hristos. Căci cei care sînt una în Hristos sînt una și în suferință. Fraților, voi nu suferiți singuri pentru adevărata Credință, ci voi suferiți împreună cu frații voștri pentru ea.

Fie ca acest adevăr să vă mîngîie în suferința voastră. Dar cel mai mult, fie ca să fiți mîngîiați de suferințele Celui Mai întîi Născut în

suferință, Domnul nostru Iisus Hristos însuși, Cel Răstignit pentru noi.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ai suferit mai presus decît toți cei ce au suferit vreodată în lume, și Mai întîiule Biruitor între biruitori, *sporește-ne nouă credința* și întărește-ne pre noi cu puterea Harului Tău celui sfînt, precum i-ai întărit și pre Sfinții Tăi Apostoli,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

15 iulie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Iulita și fiul ei, Chirie*

Iulita s-a născut nobilă. Ea a rămas văduvă de foarte tînără, pe cînd fiul ei Chirie de abia se născuse. Ea a locuit la Iconium, din cetatea Lycaoniei, dăruită fiind trup și suflet Credinței Creștine. Ea și-a botezat fiul imediat după nașterea lui, iar de la vîrsta de trei ani a început să îl învețe mai cu de-amănuntul tainele Credinței. Ea l-a învățat pe fiul ei să se roage înaintea lui Dumnezeu, la măsura la care îi este cu putință pruncului. Cînd Dioclețian a declanșat persecuțiile împotriva creștinilor, a început să curgă mult sînge și în orașul Iconium. Atunci, de spaima paginilor, Iulita și-a luat fiul și s-a ascuns în cetatea Seleuciei. Dar nici acolo nu era mai bine de creștini. Iulita a fost arestată și adusă înaintea judecătorului sub acuza că este creștină. Cum Iulita și-a mărturisit curajos credința în Mîntuitorul Iisus Hristos Dumnezeu, judecătorul, ca să o facă să se teamă și să slăbească, l-a luat pe fiul ei Chirie pe genunchi, mîngîindu-l cu cuvinte dulci. Dar copilul a strigat: «Eu sînt Creștin și vreau cu mama mea!» Zicînd acestea, copilul a început să-l lovească și să-l zgîrie pe judecător. Masca judecătorului a căzut pe dată, și fiară fiind, a izbit copilul la pămînt și l-a lovit cu piciorul. Chirie s-a rostogolit în jos pe treptele de piatră și și-a dat sufletul lui nevinovat în mîinile Domnului. Iulita a văzut uciderea fiului ei și a mulțumit lui Dumnezeu că i-a găsit fiul vrednic de cununa muceniciei. După schingiuri cumplite, Iulitei i s-a tăiat capul, la anul 304. Chiar și astăzi moaștele sfinților mucenici Chirie și Iulita sînt făcătorare de minuni. Parte din sfintele lor moaște se află la Ohrida, în Biserica Sfintei Născătoare de Dumnezeu Vindecătoarea.

• *Pomenirea Sfîntului Vladimir cel Mare, Cneazul Rusiei*

Din botez Vladimir s-a numit Vasile. El a fost fiul Cneazului Svyatoslav, și nepotul lui Igor și al Olgăi. Vladimir a fost la început pe de-a întregul păgîn, și cu credința, și cu viața. Aflînd că există și multe alte credințe, el a început să se intereseze mult care ar fi cea mai bună și mai adevărată, în acest scop el a trimis emisari la Constantinopol. Cînd aceștia au revenit în Rusia, ei i-au spus Cneazului că, stînd la o slujbă în marea biserică Aghia Sofia, s-au simițit cu totul în afară de trup, neputînd spune dacă

sînt pe pămînt, sau în cer. Această relatare i-a insuflat lui Vladimir dorința de a se boteza, cu întregul lui popor. Idolul principal al rușilor atunci era Perun, și acesta a fost smuls din dealul Kievului unde stătea înălțat, și aruncat în Rîul Nipru. Imbrățișînd Credința Creștină, Vladimir a început să-și schimbe complet viața. El lupta cu seriozitate pe toate planurile, spre a pune în aplicare toate Poruncile lui Dumnezeu și toate cerințele Credinței. În locul idolilor dărîmați la pămînt, Vladimir a poruncit înălțarea de biserici în întreaga împărăție. El însuși, din averile lui personale, a ridicat frumoasa biserică din Kiev închinată Preasfîmtei Născătoare de Dumnezeu. Biserica s-a înălțat chiar pe locul unde mai înainte vreme Sfîntul Teodor și fiul lui Ioan au luat mucenicia pentru Hristos (cu zi de prăznuire la 12 iulie). Forța și puterea pe care Vladimir le pusese mai înainte în viața lui idolatră, erau acum curățite și folosite în slujba răspîndirii Creștinismului. Vladimir și-a aflat odihna în Domnul la anul 1015.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Chirie și Iulita

*Nelegiuirea idolatră în lume-mpărățind,
Mulțimi de Creștini a ucis, părinți și copii,
Pe Chirie și pe Iulita.*

*Aceștia doi mucenici au fost dintre mii,
Doi nevinovați, doi mărturisitori vii*

Ai Cuvîntului întrupat.

Adevărul între bogății

E cea mai prețioasă comoară.

Maica pentru sine nu aplîns,

Nici pentru al ei Jiu.

Ea nu și-a plîns tinerețea, nici bogăția,

Nici puterea,

Ea lui Hristos I-a urmat,

Fără să privească înapoi.

Cei care cunosc adevărul și sînt întru el înnoiți

De adevăr sînt conduși

Pe calea libertății și păcii.

Fericita Iulita a cunoscut adevărul

Cînd cu Crucea s-a botezat și s-a luminat cu Credința.

De pacea lui Dumnezeu plină și de adevărata libertate,

Ea pe fiul ei ucis văzînd, nu a tremurat

Și nu i-a fost frică.

Fărăplînset, nici teamă, ea capul sub sabie și-a pus

Și pre Adevăr L-a proslăvit

Prin mucenicească moarte.

Cugetare

Ospitalitatea este o virtute respectată și de alte credințe, dar Creștinismul face din ea o datorie și o responsabilitate, precum datorie și responsabilitate face și din recunoștința pentru ospitalitatea primită. Cel care învață să le fie recunoscător oamenilor pentru ospitalitatea lor, va ști să îi fie recunoscător și

lui Dumnezeu pentru Ospitalitatea Lui. Căci ce sîntem noi oamenii pe pămînt, dacă nu oaspeți ai lui Dumnezeu? Și ce sînt îngerii din ceruri, dacă nu oaspeți ai lui Dumnezeu? Există o istorie despre Regele Filip al Macedoniei, în care el l-a pedepsit aspru pe un curtean al său care a arătat nerecunoștința într-o împrejurare. Regele l-a trimis pe acest curtean al său într-o țară dincolo de mare, ca să împlinească o sarcină anume. Curteanul și-a împlinit misiunea și a pornit înapoi spre casă, plutind în corabie. Dar s-a iscat o furtună care a distrus corabia, iar curteanul s-a aflat aruncat în mare. Din fericire, el nu era departe de țarm, de unde l-a văzut un pescar, care a grăbit întru scăparea lui. Trăgîndu-l în barca lui cea mică, pescarul l-a dus pe curtean la uscat. După ce s-a refăcut și s-a odihnit, curteanul s-a întors la curtea regală unde a povestit nenorocirile naufragiului înaintea împăratului. Regele a voit să-l mîngîie pe curtean, și l-a întrebat ce să-i dăruiască. Pomenindu-l pe pescar, curteanul a cerut de la rege să i se dăruiască mica proprietate a pescarului de la malul mării, ceea ce regele i-a împlinit imediat. Cînd curteanul s-a instalat în proprietatea celui mai mare binefăcător al său, pescarul disperat a alergat la rege și i-a povestit cu lacrimi întregul adevăr, arătîndu-i cum și cine a salvat viața curteanului. Auzind acestea, regele s-a mîniat cumplit pe curteanul cel mîrșav, și pe lîngă altele a poruncit să i se scrie acestuia cu fierul roșu în frunte „oaspete nerecunoscător.”

Luare aminte

Să luăm aminte la odrăslirea minunată a toiagului lui Aaron:

La cum Dumnezeu, în scopul de potoli cîrtirea fiilor lui Israel împotriva lui Moise și Aron, a poruncit punerea celor douăsprezece toiage ale

căpeteniilor poporului în cortul adunării, înaintea chivotului legii;

La cum peste noapte, doar toiagul cel uscat al lui Aaron din casa lui

Levi odrăslise, înmugurise, înflorise și făcuse migdale.

La cum Dumnezeu poate să învie și să facă să odrăslească și sufletul

omului, cel omorît în păcate.

Predică *Despre har și pace*

Har vouă și pacea să se înmulțească, întru cunoștința lui Dumnezeu și a lui Iisus, Domnul nostru (II Petru 1: 2).

Fraților, harul și pacea se înmulțesc *întru cunoștința lui Dumnezeu.*

Iar întru cunoștința zidirii celei care se face în afara lui Dumnezeu, ruptă de Dumnezeu și împotriva lui Dumnezeu nu se înmulțesc decît jalea și zbuciumul. Această jale și acest zbucium se înmulțesc printre cei care investighează lucrurile din natură fără cunoștința lui Dumnezeu, după cum se arată vădit din multitudinea sinuciderilor care se întîmplă tocmai în rîndurile celor care își aleg profesia de a studia, fără Dumnezeu, natura și viața omenirii. O, cît de mulți dintre aceștia sînt pururea oameni nervoși, irascibili, nemulțumiți, întunecați și isterici, și cît de scurt este timpul care îi desparte pe

aceștia de sinucidere - adesea nu mai lung de o zi sau o lună! Pe când *întru cunoștința lui Dumnezeu*, harul și pacea se înmulțesc. Apostolul grăiește ceea ce a trăit în trupul propriei lui vieți, și acest adevăr ni-l arată și nouă.

Căci harul și pacea nu sînt daruri ale ale pămîntului, ci ele sînt daruri ale cerului. Dumnezeu le dăruiește pe acestea celor care se nevoiesc să-și înmulțească cunoștința despre El.

Fraților, dar care este cea mai scurtă cale spre înmulțirea cunoștinței de Domnul? Fără îndoială, calea cea mai scurtă este calea prin Fiul Lui Unul Născut, Hristos Domnul nostru. El este Acela Care ne descoperă calea, fiind însuși Descoperirea; El este Cel înțelept, fiind însuși înțelepciunea; El este învățătorul și însăși Cunoștința. Harul vine de la El. Pacea este de la El. Cel care ajunge să cunoască pe Dumnezeu din natură și din legile firii, precum și păgînii, nu face nimic rău, dar el își dobîndește această cunoaștere pe căi ocolite și nesigure, pe care mulți se rătăcesc și se pierd. Mai departe, cel care dobîndește cunoștința de Dumnezeu prin intermediul propriei conștiințe și al sentimentului că există un destin al oamenilor, așa cum fac unii filozofi moraliști, nu face nimic rău, dar și aceștia călătoresc pe căi lăturalnice și dificile, și ei se pot rătăci și pierde. Dar cel care ajunge la cunoștința de Dumnezeu prin Fiul Său Unul Născut merge pe calea cea mai sigură și cea mai scurtă dintre toate. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, ajută-ne nouă în drumul nostru către Tine și către Tatăl Tău, și către Duhul Tău Cel Sfînt, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

16 iulie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Atinoghen, Episcopul Sevastiei din Armenia*

Sfîntul Atinoghen a viețuit într-o mînăstire de lingă cetatea Sevastei împreună cu zece ucenici ai săi. În timpul domniei lui Dioclețian, la Sevastia a sosit Filomarkh, un prigonitor sîngeros al creștinilor. El a arestat și a ucis mulți creștini din cetate. Când l-a văzut pe Atinoghen și pe ucenicii lui, el i-a poruncit Bătrînului să aducă jertfe idolilor ca să nu piară, așa cum pieriseră și ceilalți creștini. Atinoghen i-a zis: „O, prigonitorule, cei de care zici că au pierit nu au pierit deloc, ci se află acum în ceruri, bucurîndu-se cu îngerii.” Chiar atunci, o căprioară pe care Atinoghen o hrănea uneori cu mîna lui a fugit repede înspre el, și, văzîndu-l în acele chinuri, a început să plîngă. Aceasta fiindcă pînă și fiarele munților erau mai simțitoare față de chinurile mucenicilor lui Hristos decît paginii locuitori ai orașelor. După torturi cumplite, în timpul cărora un înger al lui Dumnezeu îi întărea pe mucenici, ei au fost cu toții decapitați, mai întîi preoții și ucenicii lui Atinoghen, apoi Atinoghen însuși. Ei cu toții s-au strămutat la Patria cea Cerească la anul 311.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Iulia Fecioara*

Sfinta Iulia s-a născut la Cartagina dintr-o familie aristocrată. Când

persanii au capturat Cartagina, ei au luat de acolo mulți prizonieri, ca sclavi. Sfânta Iulia a fost capturată și făcută sclavă, căzînd în mîinile unui păgîn, negustor în Siria. Văzînd că este creștină, el a sfătuit-o de multe ori să se lepede de Hristos și să se facă de o credință cu el, dar Iulia l-a privit cu dispreț. Văzînd că Iulia este foarte credincioasă și pricepută la treburile pe care i le încredința, negustorul a lăsat-o în pace și nu i-a mai vorbit niciodată de credință. Odată negustorul și-a încărcat marfa în corabie și, luînd-o și pe Iulia cu el, a pornit-o spre țarmuri îndepărtate pentru afaceri. Cînd au sosit la Corsica, au nimerit acolo într-un festival idolesc, cărei blasfemii negustorul i s-a alăturat, însă Iulia a refuzat să coboare la mal. Ea a rămas în corabie și a plîns văzînd nebunia și greșelile oamenilor ce zac în întuneric. Dar cumva păgînii au descoperit că stă în corabie și au scos-o afară cu sila, în ciuda împotrivrării mari a negustorului, stăpînul ei. Paginii au schingiuit-o pe Iulia bestial. Ei i-au tăiat sîinii, au urcat-o pe o stîncă și au răstignit-o acolo pe o cruce, pe care Iulia și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu. Moartea ei a descoperit-o îngerul lui Dumnezeu unor monahi ce se nevoiau pe o insulă din apropiere, Mărgărita (sau Gorgona), și acești monahi au venit, au luat trupul mucenicesc al Iuliei și l-au îngropat cu cinste. De-a lungul secolelor la mormîntul Sfintei Iulia s-au lucrat nenumărate minuni, iar unora dintre cei vii chiar mucenița li s-a înfățișat aievea. Ea a luat mucenicia cu cinste în veacul al șaselea. După mulți ani, locuitorii au voit să ridice o sfîntă biserică în cinstea muceniței în alt loc, fiindcă vechea biserică era foarte mică și dărăpănată. De aceea, la locul pe care și l-au ales, ei au început să adune materialul: piatră, cărămizi, nisip, și toate cele necesare. Dar s-a întîmplată că în timpul nopții, înainte de ziua cînd urma să fie pusă temelia, toate materialele au fost mutate de o mîină nevăzută la locul celei vechi bisericuțe dărăpănate. Neînțelegînd ce s-a întîmplat, lucrătorii au început să încarce materialele ca să le transporte înapoi, la locul nou ales, dar după ce au terminat de făcut aceasta, minunea s-a întîmplat iar: materialele au fost duse de o mîină nevăzută la vechea bisericuță. Atunci paznicul de noapte a văzut o fecioară strălucitoare care cu ajutorul unor care trase de boi albi, duce materialele toate la vechiul lor al ctitoriei celei dintîi. Din aceasta toți au înțeles că Sfînta Iulia nu dorește să se schimbe locul bisericii ei. De aceea lucrătorii au demolat vechea bisericuță și pe același loc au înălțat nou locaș Muceniței.

- *Pomenirea celor Cincisprezece Mii de Sfinți Mucenici*

Aceștia cu toții au fost decapitați în Persia, pentru Credința în Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Atinoghen*

Acest Atinoghen este autorul minunatei cîntări de la Vecernie *Lumină lină*. El a luat moartea pentru Hristos aruncat fiind în foc, și s-a învrednicit de slava cea veșnică a împărăției lui Dumnezeu.

- *Pomenirea primelor Șase Sinoade Ecumenice*

Această prăznuire laolaltă a primelor Șase Sinoade Ecumenice are loc în Duminica dintre zilele de 13 și 19 ale lunii iulie.²

² "DUMINICA SFINȚILOR PĂRINȚI. CADE-SE A ȘTI că după 16 ale acestei luni, în Duminica cea dintâi ce vine, se cântă slujba celor 630 Sfinți Părinți, care s-au adunat la al patrulea Sinod ecumenic de la Calcedon, în anul 451.

Cântare de laudă la Sfânta Muceniță Iulia Fecioara

Iulia Muceniță pentru Hristos

Chin și răstignire a luat.

Ea ajutorul puterii lui Hristos a chemat,

Puterea Cinstului Lemn.

Din șase răni sîngele muceniței a curs,

El a înroșitpămîntul,

Căci Muceniță în Hristos a crezut.

Ea scumpa ei Credință

Să o ascundă nu a voit.

De aceea Hristos Domnul pre Muceniță

Ascunsă nu a lăsat-o,

Ci El pre ea lumii o a vestit,

Și o a proslăvit

Întru a Sa Veșnică împărăție.

Cînd Iulia duhul ei sfînt și curat și-a dat,

El a zburat prin gura ei la ceruri,

Ca o porumbiță albă

Ce zboară la înălțimi.

Oamenii au văzut aceasta,

Și au strigat de spaimă

Tremurînd:

„ Vai răilor judecători,

Ce sîngele dreptei au vărsat!"

Cugetare

Sfintele Sinoade Ecumenice sînt cele mai mari și mai spectaculoase dueluri ale Ortodoxiei cu erezia. Astăzi Biserica prăznuiește împreună primele Șase Sinoade Ecumenice:

1. Întîiul Sinod Ecumenic s-a ținut la Niceea în anul 325, iar la el au participat 318 Sfinți Părinți. Sinodul întîi Ecumenic se prăznuiește

De se va întîmpla această zi Duminică se cântă slujba Sfinților Părinți atunci; iar slujba sfîntului se cântă la Pavecerniță. Slujba aceasta se cântă, în Duminica ce se va întîmpla de la 13 pînă la 19 ale acestei luni, și ea este alcătuită de Pilotei, patriarhul Constantinopolului." -*Mineul pe Iulie*, tipărit în zilele păstoriei Prea Fericitului Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfîntului Sinod, Ediția a Cincea, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1984, p. 175.

aparte în douăzeci și nouă de zile ale lunii mai, și iară în Duminica a Șaptea după Sfintele Paști. Acesta a fost Sinodul la care s-a dat anatemei erezia necuratului Arie.

2. Al Doilea Sinod Ecumenic s-a ținut la Constantinopol în anul 381, iar la el au fost de față 150 de Sfinți Părinți. El se prăznuiește aparte în douăzeci și două de zile ale lunii mai. La

acest Sfânt Sinod s-a dat anatemei erezia lui Macedonie care hulea pre Sfântul Duh Domnul.

3. Al Treilea Sinod Ecumenic s-a ținut la Efes la anul 431, iar la el au stat de față 200 de Sfinți Părinți. Sinodul al Treilea se prăznuiește aparte în nouă zile ale lunii septembrie. La el s-a dat anatemei erezia lui Nestorie care hulea pre Maica lui Dumnezeu.

4. Al Patrulea Sinod Ecumenic s-a ținut la Calcedon în anul 451, iar la el au venit 630 de Sfinți Părinți. El se prăznuiește aparte în șaisprezece zile ale lunii iulie și la lucrările lui s-a dat anatemei erezia monofizită.

5. Al Cincilea Sinod a Toată Lumea s-a ținut la Constantinopol în anul 553. La el au participat 160 de Sfinți Părinți, care au dat anatemei erezia lui Origen. Acest Sfânt Sinod se prăznuiește aparte în douăzeci și cinci de zile ale lunii iulie.

6. Al Șaselea Sinod Ecumenic s-a ținut la Constantinopol în anii 680-681, iar la el au participat 170 de Sfinți Părinți, care au dat anatemei erezia monotelită. Acest Sfânt Sinod se prăznuiește aparte în douăzeci și trei de zile ale lunii ianuarie.

7. Al Șaptelea Sinod Ecumenic s-a convocat la Niceea în anul 787, iar la el au stat de față 367 de Sfinți Părinți. Acest Sfânt Sinod nu se prăznuiește astăzi împreună cu primele Șase, ci el se prăznuiește aparte, în unsprezece zile ale lunii octombrie. La lucrările lui s-a dat anatemei sălbatica erezie iconoclastă.

Prin puternica și tainica lucrare a Duhului Sfânt Domnul, aceste Sfinte Sinoade au condamnat toate ereziile, confirmând, definind și întărind Sfânta Ortodoxie pentru totdeauna, și întru toți vecii.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata ieșire a apei din stîncă în pustia Cadeș (Numerii 20):

- La cum Moise, la porunca lui Dumnezeu, a lovit stîncă cu toiagul său, dar fără credință; și cum prin voia lui Dumnezeu, a ieșit de acolo apă multă;
- La cum Dumnezeu i-a pedepsit pe Moise și pe Aaron pentru credința lor puțină, prin aceea că nu a îngăduit ca ei să intre în Pămîntul Făgăduinței, ci a lăsat ca ei să moară în pustiu;
- La cum această arată că pînă și un orn mare și drept ca Moise este supus păcatului, și că nici un muritor nu trebuie să se lase pradă păcatului mândriei din pricina virtuților lui.

Predică *Despre împărtășirea credincioșilor cu dumnezeiasca fire ... caprin ele să vă faceți părtași dumnezeieștii firi* (II Petru 1 :4).

Fraților, dar cum poate omul muritor să se facă părtaș dumnezeieștii firi? Cum poate ceea ce este veșnic să se unească cu ceea ce este pieritor, ceea ce este slăvit, cu ceea ce este netrebnic, ceea ce este nestricăcios, cu ceea ce este supus putreziciunii, și ceea ce este curat, cu ceea ce este necurat? Acest lucru, după cum ne spune și apostolul, este cu neputință, afară numai dacă se împlinesc anumite condiții. Aceste condiții

sînt două: una ține de Dumnezeu, iar cealaltă ține de om. Privitor la condiția care ține de Dumnezeu, Sfîntul Apostol Petru ne zice: *Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit toate cele ce sînt spre viață și spre bună cucernicie, Jacîndu-ne să cunoaștem pe Cel Ce ne-a chemat prin slava Sa și prin puterea Sa* (II Petru 1: 3). Iar condiția care ține de om este următoarea: *să scape de stricăciunea poftelor celei din lume* (II Petru 1: 4). Dumnezeu își îndeplinește condiția Sa, căci El *ne-a făcut să-L cunoaștem pe El Care ne-a chemat prin Slava Sa și prin puterea Sa*. Este deci rîndul nostru, al oamenilor, să împlinim și noi condiția noastră, adică, *să scăpăm de stricăciunea poftelor celei din lume* dacă voim să cunoaștem pre Hristos Domnul. Hristos Domnul ne-a deschis cerurile și toate bogățiile lui; apoi a chemat poporul să se apropie și să se împărtășească de aceste comori și bunătăți. Dar cum l-a chemat? L-a chemat oare numai din cuvintele rostite cu gura? Cu adevărat, El a chemat poporul cu cuvintele Lui, dar nu numai cu ele, ci l-a chemat și cu slava Lui și cu virtutea Lui. Cu slava Lui, adică cu Slăvită Lui înviere; și cu virtutea Lui, adică cu minunata Lui slujire și jertfa. Așa ne-a chemat El ca să primim *marile și prețioasele făgăduințe pe care ni le-a hărăzit* (II Petru 1: 4), ca prin ele să ne putem face părtași dumnezeieștii firi. Dar ca să îl putem cunoaște pe Hristos, și ca să putem auzi chemarea Lui, noi trebuie mai întîi *să scăpăm de stricăciunea poftelor celei din lume*. Căci dacă nu vom scăpa de ea, orbi vom rămîne înaintea Lui, înaintea slavei Lui și înaintea virtuții Lui, și surzi vom fi la chemarea Lui!

O, fraților, cît de necuprinsă este milostivirea lui Dumnezeu către noi! După mare milostivirea Lui, Dumnezeu ne dăruiește nouă muritorilor înfierea prin Cel Fără de Moarte al Lui; ne dăruiește nouă păcătoșilor ca să ne zidim întru Trupul Cel Slăvit al Stăpînului Hristos, dar cu singură condiția aceasta, care nu este deloc un jug apăsător, și nici o cruce grea.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ești Plinirea tuturor făgăduințelor și Izvorul bunătăților, vindecă-ne pre noi de a noastră orbire și surzenie, și dăruiește-ne nouă putere ca să scăpăm de stricăciunea poftelor celei din lume, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

17 iulie

- *Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe Marina*

Sfînta Marina s-a născut în Antiohia Pisidiei din părinți păgîni. La vîrsta de doisprezece ani, Marina a aflat cele despre Stăpînul Iisus Hristos, Domnul: despre întruparea Lui din Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, despre minunile Lui nenumărate, despre patima Lui pe cruce și despre slăvită învierea Lui. Inima ei tînără s-a înflăcărat de dragostea pentru Hristos și a luat în inima ei hotărîrea de a nu se mărita niciodată, ci de a-și închina toată

viața lui Hristos Domnul, cu dorința de a muri ca muceniță a Lui, botezându-se cu botezul sîngelui. Tatăl ei a urît-o pentru credința ei creștină și nu a mai socotit-o ca pe fiica lui. Cezarul locului, Olymbrius, aflînd de la Marina că este creștină, mai întîi a voit să o ia de soție. Cînd Marina a refuzat, el i-a poruncit ca să se plece și să se închine idolilor. Atunci Sfînta Marina i-a zis: «Nu mă voi pleca înaintea idolilor, nici voi jertfi înaintea unora care nu suflă și sînt morți, care nu se cunosc pe ei înșiși, nici pot să își dea seama dacă oamenii îi cinstesc sau îi necinstesc. Eu nu le voi da lor cinstea care se cuvine doar Unuia Dumnezeu, Făcătorul meu.» Atunci Olymbrius a dat-o pe Marina la chinuri, iar după ce a umplut-o de sînge din cap pînă în picioare a aruncat-o în temniță. În temniță

Marina s-a rugat lui Dumnezeu. După rugăciune, în celulă a intrat diavolul, care luînd chipul unui șarpe sinistru i s-a încolăcit în jurul capului. Cînd Marina s-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci, șarpele a crăpat și s-a făcut nevăzut. Atunci pe Marina a înconjurat-o o lumină cerească, care a făcut parcă să se topească pereții închisorii și tavanul, în locul acela arătîndu-se o cruce nespuse de înaltă, în vîrfurile Crucii se afla o porumbiță albă, care zicea cu glas: "Bucură-te, Marino, porumbiță cuvîntătoare a lui Hristos, fiică a Sionului celui de sus, căci iată ziua bucuriei tale s-a apropiat!" Atunci Sfînta Marina s-a vindecat desăvîrșit de toate rănile și durerile ei, cu puterea lui Dumnezeu. Dementul jude a schinguit-o atunci bestial în toată ziua următoare, aruncînd-o și în foc și în apă, dar Sfînta Marina a îndurat toate ca și cînd ar fi fost în trup străin. La urmă judecătorul a osîndit-o la moarte prin decapitare. Mai înaintea morții ei Stăpînul Hristos a venit la ea, înconjurat de îngerii. Ea a fost decapitată în timpul împărăției lui Dioclețian, dar cu sufletul și cu puterea ea a rămas vie și pe pămînt și în ceruri. Mîna Sfintei Marina odihnește la Mînaștirea Vatopedi din Sfîntul Munte Athos. Sfînta Marina are și o mînaștire închinată ei, în care se află și parte din sfintele ei moaște făcătoare de minuni, situată în vîrfurile Muntelui Lângă din Albania, cu vedere spre Lacul Ohrid. Nenumărate minuni s-au lucrat și se lucrează încă în această Sfînta Mînaștire, cărora le stau martori nu doar creștinii, ci și musulmanii. Așa de mult au respectat turcii acest sfînt locaș, încît nu au îndrăznit niciodată să tulbure nici obștea mînaștirii, nici să confişte proprietățile ei. Într-o vreme paznicul mînaștirii a fost chiar un turc musulman.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Leonid Ustnedumsk*

Încă din tinerețile lui, acest sfînt rus s-a nevoit întru monahiceștile lupte în mai multe mînaștiri, între care Solovki și Miroj. El după aceea a întemeiat propria lui mînaștire de-a lungul văii Rîului Luza, în ținutul Vologda. El a viețuit foarte aspru, astfel încît, cu puterea Duhului Sfînt, curățîndu-și trupul și sufletul, s-a făcut locaș Sfîntului Har. El a fost un luminător duhovnicesc al

oamenilor, atrăgînd pre mulți la viața monahală. El s-a numit «Ustnedumsk» pentru că odată, cînd l-a mușcat un șarpe otrăvitor, el nu a spus nimănui deșpre aceasta, nici nu s-a gîndit la acest lucru, și cu toate acestea a rămas viu. Plăcîndu-i lui Dumnezeu, Cuviosul Leonid a adormit cu pace în șaptesprezece zile ale lunii iulie, din anul 1653. Sfintele lui moaște odihnesc în mînăstire de el întemeiată.

Cîntare de laudă la Sfînta Mare Muceniță Marina

Sfînta Marina Domnului se roagă,

Ruga întărindu-și cu lacrimi fierbinți.

«Stăpîne Doamne lisuse, Mîntuitorule al meu,

Tu în ajutor stai celor

Ce nădăjduiesc către Tine.

Aproape mie fii, Stăpîne, aproape sufletului meu,

Cînd vor voi necredincioșii

Trupul să-miucidă.

Fii lingă mine Doamne, Cea Ce ești

A mucenicilor Putere,

Ca să îndur chinul Jară frică, niciplînset.

Iată eu oaie sînt

In mijlocul lupilor,

Pasăre singuratică

Spre vînarea lor,

Vînatul hăituit

Al dinților lor—

Ci eu nădăjduiesc întru Tine, Doamne,

Doamne al mîntuirii mele.

Dar și-mi de vor sfișia trupul cape un sac vechi,

O Doamne, de Tine nu voiesc să mă lepăd, - ajută-mă!

Mai bine îmi este mie chinuri să iau pentru Tine

Decît să mă veselesc în ticăloasele lor bunătăți.

Eu Ție mă închin Doamne, Mîntuitorul meu,

Cea Ce ai biruit moartea, diavolul și iadul,

O Doamne, biruie și întru mine acum!

Ție se cuvîne lauda, Stăpîne Doamne lisuse

Cea ce stai în ajutorul celora

Care în Tine nădăjduiesc!"

Cugetare

Cîtă vreme Hristos nu se face sufletului totul - tot ceea ce, adică, este durabil și neschimbător - omul nu se poate angaja pe drumul suferințelor pentru El. Cum a putut Marina, o tînără în vîrstă de cincisprezece ani, să se angajeze pe această cale a suferințelor pentru Hristos? Ea a putut aceasta pentru că Hristos i Se făcuse ei totul, mai presus de toate și de orice. Cum a putut Sfînta Muceniță lulita să se bucure vîzînd-1 pe fiul ei Chirie în vîrstă de trei ani ucis pentru mărturisirea Credenței Creștine? Ea a putut lucrul acesta de neînchipuit pentru oameni, pentru că Hristos i Se făcuse ei totul. Iată cum prezintă Sfîntul Tihon din Zadonsk faptul acesta al dobîndirii supremației lui Hristos în viața

omului, în cadrul unui dialog dintre Hristos și om:
„Voiești tu oare să ai tot binele pe care ți-1 poți și dori și imagina?
Eu sînt Izvorul a tot binele. Voiești viață binecuvîntată? Eu sînt
Izvorul tuturor binecuvîntărilor. Dorești frumusețe? Toată
frumusețea și însăși al ei izvor întru Mine se află. Dorești noblețe?
Nimeni nu este mai nobil decît Fiul lui Dumnezeu și decît
Preasfînta Fecioară. Voiești o viețuire înaltă? Dar ce este mai înalt
decît împărăția Cerurilor? Voiești bogății? Eu sînt Izvorul a toată
bogăția. Voiești înțelepciunea? Eu sînt înțelepciunea lui
Dumnezeu. Voiești prieteni? Nimeni nu-ți poate fi prieten mai bun
și mai puternic decît Mine, Care Mi-am pus viața pentru toți
oamenii și pentru fiecare din ei. Voiești bucurie? Nimeni nu se va
putea buctira vreodată cu adevărat decît întru Mine. Voiești
pacea? Eu sînt Pacea sufletului. Voiești viață? Eu sînt Izvorul vieții.
Voiești lumină? *Eu sînt lumina lumii.*”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunile șarpelui de aramă din pustie (Numerii 21):

La cum mult popor al lui Israil au murit mușcați de șerpi în pustie,
pînă

cînd a ridicat Moise șarpele de aramă pe stîlp;

La cum toți cei care erau mușcați de șerpi priveau către șarpele
de

aramă și trăiau;

La cum șarpele de aramă îl preînchipuie pre Hristos Domnul pe
Cruce.

Predică Despre necesitatea de a aminti oamenilor pururea despre aceleași lucruri

*Drept aceea, vă voi aminti pururea de acestea, cu toate că le știți și
sînteți întăriți întru adevărul în care stați (II Petru 1: 12).*

Menirea plugarului este să-și plugărească bine ogorul lui. Oare nu
reia el mereu și mereu aceleași munci și lucrări pentru el? Cum
altfel să-și are el ogorul lui, dacă nu tăind din zori și pînă în
noapte brazde adinei în el?

Călătorul merge pe cale. El trebuie să-și învingă oboseala
mersului, și să-și forțeze inima și picioarele să continue, dacă
vrea să ajungă la timp la destinație.

Tîmplarul își pregătește lemnul pentru lucrul lui. Cu fiecare
scîndură, el ia de la capăt tot șirul de operații necesare pregătirii
lemnului pentru lucrul ce-1 are de făcut.

Fraților, oare toate aceste munci folositoare nouă nu comportă
ele împlinirea repetitivă a aceluiași sarcini? De aceea nici
vestitorul adevărului nu trebuie să se trîndăvească și să zică: „Le-
am spus lucrul acesta, și nu mai am de gînd să îl repet.” Nici
auzitorul adevărului să nu se trufească, și să nu zică: „Am mai
auzit lucrul ăsta o dată, nu mai am nevoie să îl aud din nou.”
O, vestitorule al adevărului, nu-ți fie frică, nici rușine, să repeți
adevărul mereu și mereu, să înveți poporul mereu și mereu, și să-

i aduci mereu aminte adevărul! Fără repetiție, ogorul nu se ară, drumul nu se călătorește, și casa nu se zidește. Iar sarcina ta tocmai aceasta este: să plugărești sufletele oamenilor, să le duci la calea adevărului, și să le zidești ca și pe niște case.

O, auzitorule al adevărului, nu te trufi, și nu zice că ai mai auzit adevărul o dată. Adevărul este hrana sufletului. Așa cum ai mâncat pâinea azi, ieri, alaltăieri, și în toată viața ta de pînă acum, așa va trebui să o mănînci și de aici înainte, dacă vrei să ai trupul sănătos. Ține minte că și sufletul tău trebuie să fie sănătos, deci și el are nevoie să audă pururea adevărul, mereu și mereu.

Hrănește-ți sufletul cu adevărul, cu același Adevăr adevărat, astăzi și mâine ca și ieri, și tot așa pînă la moarte, ca să fii mereu cu duhul sănătos, puternic și strălucitor.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, hrănește-ne pre noi în fiecare zi și ceas al vieții noastre cu adevărul Tău care ești însuși Tu, O Iisuse Hristoase, Hrana cea dulce!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

18 iulie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Emilian*

În timpul domniei lui Iulian Apostatul, în cetatea Dorostolon din Tracia, locuia un tînăr pe nume Emilian, care era slugă a eparhului cetății. Cînd împăratul apostat s-a pornit să distrugă creștinismul în întreg Imperiul Roman, trecîndu-l prin foc și sabie, au fost trimiși împuterniciți imperiali și la Dorostolon, unde însă nu au găsit nici un creștin. Bucurîndu-se de aceasta, împuternicitul imperial a finanțat un banchet măreț în cinstea locuitorilor cetății, poruncind și aducerea de jertfe idolilor. A urmat o orgie păgîneasă în întreaga cetate, care a ținut toată ziua și noaptea ce i-a urmat, în timpul acelei nopți, Emilian a cutreierat prin toate templele păgîne, piețele și străzile cetății, dărîmînd la pămînt toți idolii cu un baros. Cînd s-a înălțat ziua, văzînd acestea, tot orașul a fost cuprins de spaimă. Se căutau peste tot făptașii distrugerii idolilor. A fost înșfăcat un țăran care trecea liniștit pe drum, pe lîngă templu. Văzînd arestarea acestui nevinovat, Emilian și-a spus întru sine: „Dacă voi ascunde că eu am dărîmat idolii la pămînt, ce plată voi avea înaintea lui Dumnezeu dintru aceasta? Mai curînd voi fi osîndit de El pentru ucidere de om.” De aceea, alergînd înaintea judecătorului el și-a recunoscut și și-a proclamat toate faptele. Legatul imperial l-a chestionat pe Emilian, cerîndu-i să dezvăluie cine l-a împins să facă aceste distrugerii. Atunci mucenicul lui Hristos i-a zis: „Dumnezeu și conștiința mea mi-au poruncit să distrug acești stîlpi lipsiți de viață pe care voi îi numiți zei.” Legatul a poruncit arunci biciuirea mucenicului, după biciuirii torturile, iar la urmă uciderea prin aruncare în foc. Așa a sfîrșit viața pămîntească a lui Emilian. El s-a încununat cu cununa vieții în optsprezece zile ale lunii iulie, din anul 362.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Pamvo*

Sfântul Pamvo a fost un mare nevoitor egiptean din Pustia Nitriei. El a fost contemporanul Sfântului Antonie cel Mare, fiind el însuși unui dintre Părinții cei mari. El a fost vestit pentru două fapte: pentru aceea că, după îndelungi nevoințe, buzele lui erau pecetluite, ele nerostind niciodată nimic nefolositor; și pentru aceea că în toate zilele lui el nu a gustat niciodată pâine, decît aceea pe care și-a cîștigat-o singur din munca mîinilor lui, împletind coșnițe de trestie. El a fost ca un înger al Domnului și, în anii bătrîneților lui, fața lui a strălucit ca aceea a lui Moise, atît de tare, încît frații nu puteau privi la el. El niciodată nu dădea răspunsuri grabnice, chiar la întrebări ce păreau ușoare, ci mai întîi se ruga și cugeta în inima lui la înrebarea cu pricina. Patriarhul Teofil al Alexandriei a venit odată să cerceteze pre monahii care se nevoiau în Pustia Nitrică. Monahii l-au rugat pe Avva Pamvo, zicînd: „Dă-i cuvînt, Avva, Patriarhului, spre folosul sufletului lui.” Atunci Avva Pamvo le-a spus liniștit: „Dacă nu se va folosi de tăcerea mea, nici de cuvintele mele nu se va folosi.” Odată Avva Pamvo a călătorit cu monahii prin tot Egiptul. Ei au ajuns pe lîngă un grup de oameni care, văzîndu-i pe monahi că trec, nu s-au ridicat în picioare. Avva Pamvo a privit la ei și le-a zis: „Ridicați-vă și salutați pre monahii, ca să primiți de la ei binecuvîntările lor! Căci ei pururea grăiesc cu Domnul, iar buzele lor sfinte sînt.” Acest mare Sfînt citea în inimile și în viitorul vieților oamenilor, atît ale celor vii, cît și ale celor adormiți. El s-a odihnit în Domnul cu pace la anul 386.

- *Pomenirea Sfinților Cuvioși Paisie și Isaia*

Sfinții Paisie și Isaia au fost frați, fii ai unor părinți foarte bogați, și amîndoi s-au făcut monahi. Unul s-a sfințit din pricina nevoințelor lui în pustie, iar celălalt din pricina milosteniilor pe care pururea le-a făcut oamenilor. Sfîntul Pamvo i-a văzut pe amîndoi sălășluiți în Rai. Acest fapt a stîrnit o dispută între monahi, privitoare la întrebarea: Ce este mai bine? Să-ți robești trupul într-o viață de asceză aspră în pustie, sau să practici faptele milosteniei celei trupești? Avva Pamvo a zis: Amîndouă îl duc pe om la Rai, dacă sînt lucrate întru numele lui Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Ioan Multpătimitorul*

Acest sfînt Ioan a fost un zăvorit din Mînăstirea Sfîntului Antonie de la Peșterile Kievene. Pe el l-au chinuit timp de treizeci de ani patimile cele trupești, pînă cînd le-a biruit pe ele, cu nevoințele aspre, cu mila lui Dumnezeu, și cu aceea că s-a atins de sfintele moaște ale Sfîntului Moise Ungurul (pomenit la 26 iulie). Făcîndu-se biruitor asupra necuratelor patimi, Sîntul Ioan s-a umplut înlăuntru de lumină cerească negrăită, prin care el se călăuzea în timpul nopții ca și cînd ar fi umblat pe zi.

Cîntare de laudă la Avva Pamvo

Frații pre Avva Pamvo întreabă:

„Bine e oare pe aproapele să slăvești? ”

Avva tace, apoi fraților zice:
„Bine e să-l cinstești, dar mai bine-i să taci. ”
Iară pre Awafrații-l întreabă:
"Oare cine este desăvârșit? "
„Acela care a sa voie-o taie,
pentru dragostea voii lui Dumnezeu. ”
Monahii tac, pînă cînd unul grăiește:
„Să nu ne lași, Avvo, ci să ne mai dai un răspuns:
A monahului haină, cefei trebuie să fie? "
„Așa fel că lepădînd-o, nimeni să nu vrea să o ia. ”
Așa grăi Sfîntul, iar apoi tăcu.
El a sa limbă păzește, zadarnic nicicînd grăind.
Pe patul cel de moarte al său chip strălucește,
Și întrebat fiind de a lui viață,
El dă răspuns:
„ Eu pîine cu-ale mele mîini necîștigată
Niccînd nu am gustat,
Nici m-am căit vreodat'
De vreun cuvînt rostît. ”

Cugetare

Care viață îi este mai plăcută lui Dumnezeu? Cea trăită în pustie, întru toate nevoințele, sau cea a milosteniilor celor trupești? Bărbații de rugăciune viețuitori în pustie cred că omul care trăiește în lume printre oameni greu va putea să se păzească întru curățenia inimii, sau să-și îndrepte mintea pururea către Dumnezeu, indiferent cît de multe fapte bune face. Iar cei care se nevoiesc în lume întru milostenii față de frații lor cei din nevoie, zic că pustnicii se îngrijesc doar de mîntuirea lor, neajutînd cu nimic la mîntuirea celorlalți. Doi frați din Egipt, Paisie și Isaia, au moștenit o avere imensă de la părinții lor. Ei au vîndut-o, și fiecare și-a luat partea lui de moștenire. Unul dintre ei a împărțit îndată totul săracilor, s-a făcut monah, și s-a retras în pustia cea mai dinlăuntru, dîndu-se vieții tuturor nevoințelor trupești și sufletești, prin posturi, rugăciune, și curățirea minții și inimii de orice gînduri rele, spre mîntuirea vieții. Celălalt frate s-a făcut și el monah, dar nu a intrat în pustie. Ci cu partea lui de moștenire părintească el a întemeiat o mînăstire nu foarte departe de cetate, cu o bolniță pentru cei suferinzi, cu o casă de oaspeți în care orice nevoiaș găsea masă gratuită și orice întristat un pat pe care să se odihnească. El însuși s-a închinat pre sine în întregime slujirii aproapelui celui aflat în chinuri și nevoi. Cînd amîndoi frații au murit, s-a iscat o dispută printre monahii egipteni: care dintre cei doi frați a împlinit mai bine Legea lui Hristos? Neputînd găsi ei singuri răspuns, au mers la Avva Pamvo, care le-a zis: „Amîndoi desăvârșiți sînt înaintea lui Dumnezeu: cel milostiv și primitor de străini asemenea este Părintelui Avraam cel din vechime, iubitorul de străini, iar nevoitorul cel din pustie asemenea s-a făcut marelui Proroc Ilie -

care amîndoi mari s-au chemat înaintea lui Dumnezeu." Dar, nu toți monahii au fost mulțumiți cu răspunsul Avvei Pamvo. Avva Pamvo atunci s-a rugat lui Dumnezeu ca să-i descopere mai cu dinadinsul adevărul. După împlinirea numărului de zile, el le-a zis fraților: „înaintea lui Dumnezeu vă zic, că pre amîndoi frații i-am văzut, Paisie și Isaia, veselindu-se și bucurîndu-se în Rai." Cu aceasta disputa s-a încheiat, iar frații s-au întors folosiți și bucuroși la chiliile lor.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata pățanie a lui Valaam (Numerii 22):

La cum Valaam a venit să procească lui Balak,

căpetenia

moabitenilor;

La cum un înger al Domnului s-a arătat pe cale și l-a oprit pe Valaam să

meargă mai departe;

La cum asina pe care mergea Valaam a văzut îngerul, dar Valaam nu, și

atunci asina a început să-i grăiască stăpînului ei cu glas de om.

Predică *Despre aducerea aminte de ceasul morții de care nimeni nu scapă*

Socotesc, dar, că este drept, cîtă vreme sînt în acest cort, să vă țin treji, prin aducerea aminte, Fiindcă știu că degrabă voi lepăda cortul acesta, precum mi-a arătat Domnu nostru Iisus Hristos (II Petru 1: 13-14).

Iată bun avertisment pentru iubitorii de trup, care din pricina trupurilor lor, uită de suflet. Trupul nostru este ceva care curînd trebuie să piară. Indiferent cît de drag ne este, indiferent cîte podoabe atîrnăm pe el, indiferent cît îl mîngîiem și îl corcolim, noi într-o bună zi va trebuie să ne despărțim definitiv de el. O, cît de adînci și de adevărate sînt cuvintele „să ne despărțim!" Căci atunci cînd sufletul se desparte de trup, sufletul o face ca și atunci cînd leapădă o haină de care nu mai are nevoie. Cînd naufragiații ajung la mal agățați de o scîndură, ei se bucură de pămînt și aruncă scîndura fără să se uite. Cînd primăvara înflorește cîmpiile, șarpele își leapădă pielea lui cea învechită. Cînd fluturele iese din pupa lui luîndu-și zborul în sus, giulgiul din care iese se leapădă la o parte. Tot așa și trupul omului este lepădat la o parte atunci cînd sufletul iese din el și îl părăsește. Nemaifolosindu-i la nimic, și chiar dăunător celor vii care rămîn în urmă, acest trup mort este scos afară din casă, din oraș, ascuns de lumina zilei, și îngropat adînc în pămînt. Cugetați la aceasta, voi cei ce trăiți în lux și împodobiri, voi cei care petreceți în trufie și îmbuibări!

Cîtă vreme sufletul este în trup, el trebuie să folosească trupul pentru mîntuirea lui, supunîndu-1 Legii lui Dumnezeu și făcînd lucrările lui Dumnezeu. Vedem noi oare cît de iubitor de nevoie este sufletul cel apostolesc? *Socotesc că este drept, cîtă vreme*

sînt în acest cort, să vă țin treji prin aducere aminte. Această nevoie a primit-o poruncă de la Domnul. El voiește să o împlinească întocmai, pînă la capăt, mai înainte ca să-și lepede cortul trupului lui. Fraților, să ne nevoim și noi, mai întîi ca să îmbrățișăm îndemnul apostolului, iar al doilea, să aducem aminte de aceasta și altora, tuturor celor cărora le voim binele, și care vor să audă. Căci iată, cu toții mergem cu repeziciune care țărnuiește celeilalte lumi; și iată repede se apropie ceasul cînd trebuie să lepădăm corturile trupurilor noastre, și să ne înfățișăm înaintea Judecării lui Dumnezeu cu sufletul gol. Ce răspuns vom da atunci la înfricoșatul Scaun al Judecării lui Dumnezeu? Cum și în ce scop vom zice că am folosit acest lucru pămîntesc, cortul trupului nostru?

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, îndreptează mințile noastre ca să gîndim pururea la ceasul morții și la judecată, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

19 iulie

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Macrina*

Sfinta Macrina a fost sora mai mare a Sfinților Vasile cel Mare și Grigorie de Nisa. Fecioară tînără fiind, ea a fost logodită cu un bărbat nobil. Cînd logodnicul ei a murit, Macrina nu a mai voit să se logodească cu alt bărbat, zicînd: „Nu este drept ca fecioara logodită o dată cu un bărbat să caute după aceea iar logodnă; chiar și după legea firii, trebuie să fie o singură logodnă, așa cum este o singură naștere, și o singură moarte.” Ea a mai arătat că dreaptă este cugetarea ei și din credința în înviere, socotind că logodnicul ei nu a murit, ci trăiește în Dumnezeu. A zis Macrina: „Păcat și rușine trebuie să-i fie femeii care nu-i este credincioasă bărbatului ei atunci cînd acesta este forțat să plece într-o călătorie depărtată.” După moartea logodnicului ei, Macrina, împreună cu maica ei, Emilia, au luat tundera în monahism, nevoindu-se în asceză aspră. Ele au trăit din lucrul mîinilor lor, cea mai mare a timpului însă închinînd-o rugăciunii și cugetărilor dumnezeiești. După un timp, maica Emilia a murit, și la fel fratele, Sfîntul Vasile cel Mare. La nouă luni după moartea Marelui Vasile, celălalt frate al sfintei, Sfîntul Grigorie de Nisa, a venit să o cerceteze pe Macrina, sora lui, și a aflat-o și pe ea pe patul cel de moarte. Cu puțin înainte de ceasul ieșirii sufletului ei, Macrina s-a rugat Domnului astfel: „Stăpîne Atotputernice Doamne, Carele dai odihnă trupurilor noastre prin somnul morții pentru o vreme, Tu iară le vei scula pre ele la buciul cel de apoi. Iartă-mi mie păcatele mele, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, și dă-mi mie cu suflet curat să ies înaintea Ta din acest trup stricăcios, dăruiește-mi mie ca sufletul meu fără de păcat să se înalțe, ca tămîia înaintea Ta.” Ea după aceea s-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci pe frunte, ochi, față și inimă, și și-a dat sufletul. Ea s-a odihnit în

Domnul la anul 379 după întrupare.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Dia*

Sfântul Dia s-a născut din părinți creștini, în Antiohia Siriei, încă din frageda lui tinerețe el a fost dat la învățătura cea sfântă, sub călăuzirea unor bărbați călăuziți de Duhul Sfânt, afierosiți vieții celei monahicești și asprelor petreceri. Cuviosul Dia s-a luptat mult cu diavolii patimilor trupului, dintru care lupte cu mila lui Dumnezeu ieșind biruitor, a primit de la El marele dar al facerii de minuni, în rugăciunile lui, Sfântul cuvios Dia se îndrepta mai ales către Sfânta Treime. El a făcut minuni mari și înfricoșate numai cu puterea rugăciunii. El a făcut să înflorească toiagul său cel uscat, a umplut cu izvoare de apă un puț sec, și a făcut să moară un om necredincios, apoi să învie iar. După o anume vedenie ce i s-a arătat de două ori, Cuviosul Dia a părăsit Antiohia și s-a sălășluit lângă Constantinopol, aproape de cetate, unde și-a continuat viața lui de nevoie aspre. Vestea lui s-a răspândit repede, astfel încât însuși împăratul Teodosie cel Mic a venit să-l cerceteze și să primească de la el cuvânt de zidire a sufletului. Patriarhul Atticus l-a hirotonit atunci pe Dia într-un preot. Trăind mulți și îndelungați ani, cuviosul Dia s-a pregătit de moarte: el a primit Sfânta împărtășanie, i-a povățuit pe frați, s-a întins pe patul său și, înaintea ochilor tuturor celor strânși acolo, s-a aflat mort. Vestea adormirii Cuviosului Dia a atras la cinstita lui înmormântare mulțime de popor și de fețe înalte, între care Patriarhul Atticus al Constantinopolului, și Patriarhul Alexandru al Antiohiei. Dar pe când se pregăteau să îl ducă pe Cuviosul Dia la groapă, acesta s-a ridicat de pe catafalcul său, ca și dintr-un somn, și a zis: „Dumnezeu mi-a mai dăruit cincisprezece ani de viață.” Astfel, cuviosul Dia a mai trăit încă cincisprezece ani, întocmai, aducând pre mulți la calea mântuirii, vindecând mulțime de popor de grele boli sufletești și trupesti, și ajutând pre mulți, întru ale lor felurite suferințe cumplite și nevoi. El la urmă și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu Căruia cu dragoste și credință l-a slujit în toată îndelungata lui viață. El s-a odihnit la anul 430, aflându-se la cele mai adânci bătrâneți.

• *Pomenirea Cuviosului Părintelui nostru Ștefan cel înalt*

Acest Ștefan a fost fiul Cneazului Sîrb Lazăr și al Cneaghinei Milita. El a fost un apărător al Creștinătății din Balcani în vremuri nespuse de grele. El a fost ctitorul minunatelor mănăstiri Manasiia și Kalenici. După o viață de mari nevoi și tulburări, el s-a odihnit și a trecut la Domnul, în nouăsprezece zile ale lunii iulie, din anul 1427.

Cîntare de laudă la Sfântul Cuvios Dia

Din pruncie și pînă la sfîrșit

Dia cutremuratu-s-a de milostivirea lui Dumnezeu

Ca și de o taină,

De milostivirea Lui și de a Lui dreptate.

Ziua și noaptea el gîndurile la Dumnezeu și-a suit,

*La cereasca lumină și la cărările cele drepte.
El duhurile viclenirii³ le-a gonit, și pe cele din patimi.
A omului viață pe pământ, ce este? O mlaștină murdară
Din care cerul nu se vede nicicum.
Putea-se-va oare aceasta limpezi,
Și prin ea să se vadă tăria?
„ Cu adevărat se va putea, " zice Cuviosul,
„ de merge-vom pe a Sfinților cale,
de vom lua într-ajutor Crucea lui Hristos, Mîntuitorul.
Putea-vom cu siguranță,
De Crucea în inimi o vom ține,
în mijocul ființei noastre,
De ne vom țintuipe ea
Ale noastre cugete toate.
Atunci vom vedea pre Dumnezeu
Și mlaștina apă limpede se va face,
Și taine multe, pînă atunci ascunse,
Cu ochii noștri vom vedea. "*

Cugetare

Cea mai mare frumusețe a unei femei este cuviința, căci lipsa de cuviință la o femeie este cea mai nenaturală și mai respingătoare imagine care se poate vedea în lume. Viața Sfintei Macrina este un exemplu ilustru de bună cuviință, care se cuvine să fie a oricărei femei, în tinerețile ei Cuvioasei Macrina i s-a ivit o rană adîncă la sîn. În pofida sfaturilor mamei ei, Emilia, de a lăsa să o vadă un medic care să-i poată prescrie și tratament, Macrina a refuzat aceasta. Afierosindu-se pe sine în întregime, trup și suflet, ca monahie lui Dumnezeu, Macrina nu mai înțelegea să se descopere în fața unui bărbat,

³ "Arătat fiind plin de lumina Duhului, ai gonit duhurile viclenirii..." - din o Stihiră a Cuviosului, v. *Mineiul pe Iulie*, București: Ed. Inst. Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Ed. a Cincea, 1984, p. 206.

spre a afla de la el vindecare bolii ei trupești, ea care nu concepea să apară goală nici măcar înaintea mamei ei. În timpul acestei boli, și acestor discuții, Macrina s-a rugat într-o noapte cu lacrimi înaintea lui Dumnezeu, strigînd din rărunchii inimii ei. Lacrimile ei s-au amestecat cu praful pământului din locul în care se afla, și 1-au prefăcut în tină la picioarele ei. Cu credință de nezdruncinat, Macrina a luat din acea tină făcută din tărînă și din lacrimi, și s-a uns cu ea la rana ei. A doua zi, fericita s-a trezit complet vindecată. Cînd maica a intrat la ea, cernită de durere, să vadă cum îi este, Macrina, din smerita cugetare, nu a voit să-i descopere că Domnul a vindecat-o prin minunea rugăciunii și a lacrimilor amestecate cu tărînă, ci, nevoind să-i arate rana, i-a zis: „Mă voi vindeca, mamă, numai dacă îți vei pune tu mîna ta dreaptă peste pieptul meu și mă vei însemna cu semnul Sfintei Cruci peste rană." Emilia și-a întins mîna și a însemnat-o pe fiica ei cu semnul Sfintei Cruci peste rană, pe care atingînd-o, nu a mai simțit-o, căci rana nu mai era: se mai vedea doar cicatricea

răni care fusese. Așa și-a ascuns Macrina goliciunea trupului din bună cuviință, și puterea ei de a face minuni, din smerită cugetare.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata prorocie a lui Valaam (Numerii 23 și 24):

La cum Valaam venise ca să blesteme poporul lui Israel, așa cum îi

ceruse Balac, Regele Moabiților;

La cum, în loc să blesteme poporul, Valaam l-a binecuvîntat,

puruncindu-i-se așa de către Duhul lui Dumnezeu;

La cum Valaam a prorocit despre Hristos cînd a zis: *O Stea răsare din Iacov; un Toiag se ridică din Israel* (Numerii 24: 17).

Predică Despre apostoliceasca iubire și discernămînt [dreaptă socoteală]

Dar mă voi sili ca, și după plecarea mea, să vă amintiți neconținut de acestea (II Petru 1: 15).

Fraților, să ne rugăm ca să se deschidă inimile noastre, spre a putea primi în ele această taină adîncă. Mai înainte de cuvintele acestea, Apostolul a zis că nu va înceta niciodată să aducă aminte credincioșilor mereu despre adevărurile mîntuitoare ale credinței, despre puterea dumnezeiască dată oamenilor prin Hristos Domnul, și despre aceea că oamenii trebuie să se pregătească spre a primi această putere *scăpînd* [mai întîi] *de stricăciunea poftelor celei din lume* (II Petru 1: 4). El acum merge mai departe și făgăduiește

că se va sili ca și după plecarea lui să le amintească credincioșilor neconținut de aceasta; și după plecarea lui, adică după „ieșirea lui” (după cum se spune în textul vechi grecesc al Noului Testament⁴) din această viață, cînd își va *lepăda cortul acesta* (II Petru 1: 14), adică după ce se va desprinde de trupul acesta, după ce va muri. O, dumnezeiască credință! O, mîngîiere a sufletelor noastre! O, dulceață! Apostolul ne făgăduiește că va continua să se gîndească la noi și să ne chivernisească pre noi, Biserica lui Dumnezeu de pe pămînt, chiar și de dincolo, din cealaltă lume! El ne făgăduiește că nu va înceta să ducă mai departe lucrul pe care l-a început pe pămînt, aducîndu-ne mereu și mereu aminte nouă, credincioșilor, despre care este țelul vieții noastre, și iubindu-ne mereu pre noi, cei credincioși de pe pămînt care credem în Hristos. O, apostolicească iubire, atît de asemenea iubirii lui Hristos! O, apostolicesc discernămînt, pe a cărui iubire Duhul Sfînt nu o împușinează, cîtă vreme mai petrec oameni pe pămînt, înfășurați în perdeaua întunecată a trupului morții acesteia! Sfîntul Apostol Petru a dat această făgăduință credincioșilor acum aproape două mii de ani. Oare a împlinit-o el în tot acest timp? Cu adevărat a împlinit-o, pînă la ultima cirtă, și nu numai așa cum interpretează unii, prin aceea că ne-a lăsat epistola sa și prin

succesiunea apostolică, ci în primul rînd prin lucrarea lui de toată vremea în Biserică, pe care o lucrează din cealaltă lume. Sfîntul Apostol Petru de multe ori s-a înfățișat aieva unor oameni, așa cum au făcut și ceilalți Apostoli, ori de cîte ori Biserica a avut nevoie, și după negrăita Purtare de Grijă a lui Dumnezeu. El le-a adus mereu aminte păstorilor și credincioșilor Bisericii că trebuie să se țină strîns de Sfînta Credință, și să-și îndrepteze pururea cărările vieții lor. Dar chiar și atunci cînd Apostolul Petru nu apare aieva sau în vedenie oamenilor, el a lucrat, și pururea lucrează spre a noastră mîntuire, într-un fel tainic, cunoscut doar cerului. Pentru Sfinții Apostoli existența vieții de după moarte, a Raiului și celor cerești, a fost tot atît de limpede pe cît este lumina soarelui celor care au vederea nevătămată. Să ne dea și nouă Dumnezeu, pentru rugăciunile lor, ca să se deschidă ochii noștri duhovnicești, ca să putem vedea și noi încotro ne îndreptăm și ce ne așteaptă după moarte.

O Stăpîne Doamne Atotmilostive Iisuse Hristoase, izbăvește-ne pre noi de întuneric, și scoate-ne la lumina vieții celei adevărate după mare mila Ta, și pentru rugăciunile Sfinților și întrutotlăudaților Apostoli ai Tăi,
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

⁴ $\text{M}\epsilon\tau\langle\chi\rangle\ \tau\tau\ \nu\ \epsilon\ \eta\ \iota\ \nu\ \epsilon\ \eta\ \sigma\ \nu$ [meta țin emin exodon, *după ieșirea mea*], după George Ricker BERRY, *The Interlinear Literal Translation of The GreekNew Testament. With the Authorized Version. With Greek-English New Testament Lexicon*, Michigan, Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1974, p. 603.

20 iulie

• *Pomenirea Sfîntului Măritului Proroc Ilie Tesviteanul, Inaintemergătorul celei de a Doua Veniri a lui Hristos*
Sfîntul Proroc Ilie - văzătorul de Dumnezeu, făcătorul de minuni și zilotul dumnezeieștii credințe - s-a născut din seminția preoțească a lui Aaron în pămîntul Arabiei, în cetatea Tesvi, pentru care pricină s-a și numit Tesviteanul. Cînd s-a născut pruncul Ilie, tatăl lui, Sovac, a văzut îngerii lui Dumnezeu cum șed în jurul copilului și îl înfășoară cu foc, și îl hrănesc cu pară de foc. Aceasta a preînchipuit caracterul de foc al Sfîntului Ilie și puterea lui de Dumnezeu dăruită. El și-a petrecut anii tinereții în cugetări dumnezeiești și în rugăciune, retrăgîndu-se adesea în pustie și rugîndu-se singur în liniște și tăcere, înaintea Domnului. În acea vreme regatul lui Israel era împărțit în două părți disproporționate: Regatul lui Iuda consta numai din două seminții, ale lui Iuda și Veniamin, cu capitala la Ierusalim; iar regatul lui Israel consta din celelalte zece seminții, avînd capitala la Samaria. Regatul lui Iuda era guvernat de descendenții marelui Rege Solomon, fiul lui David, pe cînd Regatul lui Israel a ajuns mai tîrziu să fie guvernat de o slugă a lui Solomon, pe nume Ieroboam. Cea mai mare luptă a vieții Sfîntului Proroc Ilie a fost cu regele israelit Ahav, și cu a lui nelegiuită nevastă Isabela, căci

din cauza ei Ahav se închina idolilor, întorcînd astfel și poporul de la slujirea Adevăratului Dumnezeu Celui Unul, și făcîndu-1 să se închine la lucruri, în afară de aceasta Izabela, care era siriană, 1-a mai determinat pe bărbatul ei să ridice și un templu idolului lui Baal, căruia i-a dat o mulțime de preoți slujitori. Atunci a început să lucreze Sfîntul Proroc Ilie mari minuni, întru vădirea adevărului, adică a mării puteri și stăpînii a lui Dumnezeu. El a închis cerurile, astfel încît nu a mai plouat timp de trei ani și jumătate; el a chemat foc din cer, care a ars jertfa adusă de Ilie lui Dumnezeu, jertfa pe care el turnase apă de trei ori, ca să facă vădită minunea, care foc peste jertfele aduse lui Baal de către popii idolești nu s-a coboară, chiar uscate fiind acelea; el a adus ploaie pe pămînt, curmînd seceta doar cu rugăciunea; el a înmulțit minunat făina și uleiul din urciorul văduvei din Sarepta Sidonului și i 1-a înviat pe fiul ei; el i-a prorocit lui Ahav că sîngele lui îl vor lînge cîinii, iar Izabelei că tot cîinii o vor mîncă, precum au și fost toate, întocmai; el a lucrat multe alte minuni, și a făcut și multe alte prorocii. El a grăit cu Dumnezeu, și a auzit glasul Lui în adierea de vînt lin din

Muntele Horeb, care a fost după vijelia năprasnică și după cutremur, și după foc. Mai înainte de plecarea lui la Domnul, Sfîntul Proroc Ilie a uns proroc în locul lui pe Elisei, cerîndu-i-se așa de către Domnul; atunci el a despărțit Iordanul cu cojocul lui. La urmă, el a fost răpit la ceruri într-un car de foc tras de cai de foc. El s-a arătat pe Muntele Thavor, împreună cu Moise, stînd de o parte și de alta a Domnului Iisus Hristos, și grăind cu El, la Schimbarea la Față a Lui. Iar la sfîrșitul lumii, Ilie va veni din nou, spre a pune capăt puterii lui Antihrist (Apocalipsa 11).⁵

• *Pomenirea Sfîntului Ilie, Patriarhul Ierusalimului, și a Sfîntului Flavius, Patriarhul Antiohiei*

Sfinții Ilie și Flavius aceștia au fost mari ziloți ai Credinței și apărători ai Ortodoxiei. Ei au fost aruncați în exil de ereticul împărat Anastasie, și în exil au și murit. Ei au prorocit cu exactitate moartea împăratului Anastasie, precum și pe a lor înșile. Ei și-au trimis scrisori unul celuilalt în exact aceeași zi, aflîndu-se în locuri la mare depărtare unul de celălalt: „Anastasie împăratul astăzi a murit, să mergem și noi la judecata Domnului împreună cu dînsul.” Două zile mai tîrziu, amîndoi sfinții s-au săvîrșit către Domnul la anul 518.

Cîntare de laudă la Sfîntul Proroc Ilie Tesviteanul

*O, bărbatule de foc, Prorocule sfinte Ilie,
Tu epămînt cu dumnezeiască lumină ai strălucit!
Bineplăcut înaintea Domnului tu ai fost,
Cu ale tale de foc rugăciuni!
Tu cerurile ai încuiat, și din ceruri foc ai pogorîț!*

Tu acestea toate le-ai lucrat

⁵ în Sinaxarul Grecesc este scrisă următoarea minune a Sfîntului Proroc Ilie:
"Un anume Paisie, Stareț al Mînăstirii Sfîntului Proroc Ilie din Ierusalim, a venit

la Constantinopol, iar de la Constantinopol la Belgrad, la vremea cînd aici Patriarh era tot un Paisie. În vremea aceea locuia la Belgrad un creștin ortodox a cărui nevastă era romano-catolică. În ziua praznicului Sfîntului Proroc Ilie această femeie s-a pornit să frămînte pîine, dar bărbatul ei i-a zis: 'Astăzi este marea Sărbătoare a Sfîntului Ilie, și tu nu trebuie să lucrezi aceasta.' Atunci femeia i-a răspuns că Sărbătoarea Sfîntului Proroc Ilie a fost cu zece zile mai înainte (după calendarul papistășesc). Așa s-au certat femeia cu bărbatul ei. Femeia cea încăpățînată deci și-a frămîntat pîinea ei, dar o, minune! Aluatul s-a prefăcut în piatră în mîinile ei! Toți vecinii au venit să vadă, și toți au luat cite o bucățică din acea piatră și au dus cu ei. Paisie Starețul Mînăstirii Sfîntului Ilie din Ierusalim a luat și el o bucățică din această piatră și a dus-o cu el la Ierusalim, ca mărturie a minunii lucrute de Dumnezeu prin Sfîntul Lui. Egumenul Paisie a pus piatra înaintea icoanei Sfîntului Proroc Ilie care se afla în Mînăstire." - *Nota Autorului.*

Prin Dreapta cea tare a lui Dumnezeu!

Tu pe oameni ai certat pentru necredința lor.

Tu zilot al credinței ai fost

întru Unul, Viul Dumnezeu.

Tu ești Slăvitul Proroc pre care

Cu dragoste Biserica-l cinstește.

Pre tine Ahav regele nu te-a nspăimîntat,

Și nici necurata Izabelă.

Căci ție Domnul Dumnezeu împărat vieții tale a fost,

Și toată a ta bogăție.

Tu de hrană și băutură trupului,

Nu te-ai grijit.

Tu cu totul grijii lui Dumnezeu te-ai încredințat.

De nimeni temîndu-te, pre toți ai înspăimîntat,

Ca un leu ai fost tu, iar ei ca niște șoareci.

Tu rîvnă de foc ai avut pentru Domnul Dumnezeul Cel Viu,

Și pre tine Biserica

Cu dragoste te cinstește.

Dumnezeu pre tine te-a slăvit cum doar pe puțini,

Căci tu pre El slăvitul-L-ai cum nu mulți aufacui-o.

El foc ți-a trimis jertfa ta s-o primească,

El putere ți-a dat pe mort ca să-l învii.

Minunile tale au cutremurat lumea,

Prorociile tale, toate s-au împlinit.

Tu viu ai fost cu trupul și cu sufletul,

Moartea de tine pînă azi nu s-a atins.

O Sfinte Părinte Ilie, Prorocule al lui Dumnezeu,

Cela ce pînă astăzi ești viu cu trupul și cu sufletul!

Noi pre tine pururi te cinstim,

Ție strigăm: Slavă!

Cu inimi de bucurie.

Cugetare

Scriind viața surorii lui Sfînta Macrina, Sfîntul Grigorie de Nisa a șovăit să înșiruiască toate minunile ei, explicînd lucrul acesta astfel: „...ca nu cumva să mă aflu răspunzător pentru păcatul stîrnirii necredinței în cei slabi.” Căci Sfîntul prin cuvîntul „slabi” îi numea pe cei necredincioși. Cu adevărat, nimeni nu este mai slab

decît omul care nu are credință. Omul lipsit de credință va crede în schimb în puterea lucrurilor moarte și a forțelor naturii, dar în puterea lui Dumnezeu și a plăcuților Lui, nicidecum. Aceasta este o nesimțire a sufletului, care este unul și același lucru cu moartea lui. Astfel, sufletele cele vii cred în Dumnezeu, pe cînd cele moarte, nu. Sufletele cele vii cred în minunile Sfîntului, Marelui Proroc Ilie. Aceste minuni le dau curaj și le dăruiesc mare bucurie, căci ei știu că ele sînt manifestarea puterii lui Dumnezeu. Căci din moment ce Dumnezeu își manifestă puterea Lui prin lucruri neînsuflețite din natură, cum să nu Și-o manifeste și prin oamenii cei vii, Sfinții cei plăcuți Lui? Mai ales apariția Sfîntului Proroc Ilie pe Muntele Taborului, la vremea Schimbării la Față a Domnului Hristos, ne dăruiește nouă credincioșilor cea mai mare bucurie. În timpul vieții lui pe pămînt, acest mare proroc al Domnului a făcut înaintea oamenilor dovada existenței Domnului Celui Viu și Unul, iar prin înfățișarea lui pe Muntele Thavor la sute de ani de la plecarea lui de pe pămînt, el a dat oamenilor dovada vie a vieții de după moarte.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul ajutor care le-a venit Israelitilor în războaie (Deuteronomul 2-3):

- La cum i-a învins Moise pe împărații cei păgîni, pe Sihon, regele amoreilor, și pe Og, regele Vasanului, căci așa a binevoit Domnul, ca ei să piară;
- La cum Moise nu a putut să ia pămîntul Moabului, căci nu a voit Domnul, Care dăduse Moabul urmașilor dreptului Lot;
- Cum biruința sau înfrîngerea în războaie nu vine dacă nu o îngăduie mai întîi Domnul.

Predică Despre mărturia personală a apostolultor

„Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit. ” Și acest glas noi l-am auzit, pogorîndu-se din cer, pe cînd eram cu Domnul în muntele cel sfînt (II Petru: 17-18).

Să ascultăm mărturia celui drept și credincios carele a fost răstignit pe cruce pentru mărturia lui! Să-1 ascultăm pre Marele Petru, care pe cele ce nu le-a putut dovedi cu cuvîntul, le-a dovedit cu însăși moartea lui cea sîngeroasă de pe cruce, pe care a fost răstignit cu capul în jos de către păgîni! Iar mărturia lui aceasta a fost: că s-a aflat pe Muntele Thavorului cînd S-a schimbat la Față Domnul nostru, și cînd Moise și Ilie s-au aflat de o parte și de alta a Lui, grăind cu El. Mărturia lui aceasta a fost: că un glas s-a auzit din cer, care a zis: *Acesta este Fiul Meu mult iubit, întru Care bine am voit (II Petru I: 17).* Prin cuvintele acestea Apostolul nu vorbește de ceea ce au văzut frații lui apostoli pe muntele sfînt, lucruri care sînt trecute în Sfintele Evanghelii, ci repetă doar ceea ce au auzit. Căci ceea ce au auzit este la fel de important ca ceea ce au văzut. De aceea, să audă omenirea că apostolii L-au văzut pre Domnul Iisus Hristos Schimbat la Față, și să cunoască că El este Fiul lui Dumnezeu! Să

audă omenirea că apostolii i-au văzut vii pe Moise și pe Ilie, și să cunoască adevărul că există viața de după moarte, și adevărul că există înfricoșata Judecată de Apoi a lui Dumnezeu! Să audă omenirea că Iisus Hristos se numește Fiul al lui Dumnezeu de către Dumnezeu Tatăl însuși, și nu doar de către niște oameni muritori! Căci cei care grăiesc aceste cuvinte omenirii, spunându-le ceea ce au văzut cu ochii și au auzit cu urechile, sînt martori credincioși și adevărați. Iar cei care nu cred Apostolilor, cred atunci lui Iuda Iscariot, și lui Caiafa, lui Irod și lui Nero, care cu toții i-au prigonit pe sfinții apostoli și au trădat adevărul! Căci acela care nu crede mărturiei celor drepti nu poate decît să creadă mărturiei mincinoșilor. Și cel care nu crede mărturiei celor curați, va crede neapărat mărturiei necuraților. Iar cel care nu crede mărturiei celor care suferă și se chinuiesc pentru adevăr, va crede tortionarilor care îi chinuie pe cei drepti, și desfrînaților. Căci să se știe: nu răsare ziua peste omenire, decît într-un singur scop: ca omenirea să treacă ori de partea unora, ori a celorlalți! O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Mîntuitorule și Luminătorule al sufletelor noastre, luminează-ne pre noi cu cuvîntul Tău cel Sfînt, pre Carele apostolii pînă la moarte îl au mărturisit, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

21 iulie

- *Pomenirea Sfîntului Proroc Iezechiel*

Iezechiel a fost feciorul unui preot din cetatea Sarir. El a fost luat în robia babiloniană împreună cu Regele Iehoiachim și mulți alții din poporul lui Israel. Iezechiel a prorocit timp de douăzeci și șapte de ani în robia babiloniană. El a fost contemporanul Prorocului Ieremia. Pe cînd Ieremia învăța poporul și proceea la Ierusalim, Iezechiel proceea și învăța poporul evreu luat rob în Babilon. Prorociile lui Ieremia erau cunoscute în Babilon, iar ale lui Iezechiel, la Ierusalim. Amîndoi acești bărbați sfinți proceau într-un mod minunat: prorociile lor consunau între ele mergînd în același sens, ambii proroci fiind prigoniți și torturați de poporul cel necredincios al lui Israel. Sfîntul Iezechiel a avut vedenii înfricoșate și nemaiauzite. La rîul Chebar, Iezechiel a văzut cerurile deschizîndu-se, și un nor mare și un val de foc, care răspîndea în toate părțile raze strălucitoare; iar în mijlocul focului strălucea ca un metal în văpaie. Și în mijloc am văzut ceva ca patru fiare, a căror înfățișare semăna cu chipul omenesc. [...] Toate patru aveau cîte o față de om înaintea, toate patru aveau cîte o față de leu la dreapta, toate patru aveau cîte o față de bou la stînga și toate patru mai aveau și cîte o față de vultur la spate (Iezechiel 1: 4-5, 10). Fața de om arăta pre Domnul Iisus Hristos întrupat în chip de om; fața de leu arăta dumnezeirea Lui; fața de bou arăta jertfa Lui, iar fața de vultur arăta învierea și înălțarea Lui. Într-o altă vedenie Sfîntul Proroc Iezechiel a văzut învierea morților. Prorocul a văzut o vale plină de oase uscate și moarte, asupra căroră pogorînd Duhul lui Dumnezeu, ele s-au trezit

la viață și s-au ridicat pe picioarele lor. El a mai văzut în duh și cumplita distrugere a Ierusalimului, când mînia lui Dumnezeu i-a ucis pe toți, în afară de aceia însemnați cu litera grecească Tău, care corespunde literei noastre T, și care simbolizează Crucea. Răutatea evreilor nu l-a ocolit pe acest bărbat dumnezeiesc. Ei l-au urît pentru că le-a arătat hidoșenia caracterului lor și păcatele lor, și de aceea l-au legat de cozile a doi cai care fugind, l-au sfîșiat în două. El a fost îngropat în mormîntul lui Sem, fiul lui Noe.

• *Pomenirea Sfinților Cuvioși Simeon și Ioan*

Acești doi tineri au lepădat lumea, casele lor și rudeniile lor: Simeon pe maica lui cea vîrstnică, iar Ioan pe tînăra lui soție. Amîndoi au primit tunderea în monahism de la Starețul Nicon al Mînăstirii Sfîntului Gherasim, și s-au retras în pustie, unde au viețuit întru aspre nevoințe și înfrînări timp de mulți ani. Ei și-au pedepsit trupurile cu postiri aspre, pînă acolo încît semănau cu două ramuri uscate de copac, într-o zi Simeon i-a zis lui Ioan că, avînd poruncă de la Dumnezeu, trebuie să părăsească pustia și să meargă să viețuiască în viermuiala cetății, spre a-l sluji lui Dumnezeu din mijlocul ei. Atunci Ioan i-a zis: „Atunci păzește-ți inima împotriva a tot ceea ce vei vedea în cetate. Nu te atinge cu inima ta de ceea ce va atinge mîna ta. Nu te desfată cu inima de bucatele pe care le va gusta gura. Iar cînd vei umbla cu picioarele tale, să umble și pacea lui Dumnezeu întru tine. Și să nu se tulbure mintea ta de lucrurile ce le vei avea de lucrat la arătare. Și roagă-te pentru mine, ca Domnul să aibă milă de noi, și să nu ne despartă unul de celălalt cînd va veni întru împărăția Lui.” Sfîntul Simeon a ascultat cuvîntul fratelui lui întru Domnul, l-a sărutat și a părăsit scumpa pustie, sălășluindu-se în lume, printre oameni, ca un Nebun pentru Hristos. El a fost trimis de către Dumnezeu ca să-i învețe pe oameni să se întoarcă spre Credința Ortodoxă, și să o lucreze cu fapta. El s-a prefăcut nebun înaintea oamenilor, dar inima lui era altar și templu al Duhului Sfînt, întru care se lucra neîncetat rugăciunea. El a avut din belșug harul Duhului Sfînt. El vedea toate tainele oamenilor, cele de aproape și cele de departe, și avea putere să vindece bolile lor și să-i curățească de diavoli. Dănuind în mijlocul ulițelor ca un nebun, el se apropia pe neașteptate de cîte unul și îi șoptea la ureche păcatele lui ascunse, poruncindu-i să se pocăiască de ele. El se înfățișa în vis păcătoșilor, îi certa, și îi îndemna să se pocăiască. Așa s-a întîmplat cu Băii, un actor-măscărici [păgîn] care își bătea joc pe față de altarele creștine: Sfîntul Simeon i s-a înfățișat în vis și l-a certat, poruncindu-i să se pocăiască de faptele lui, iar măscăriciul s-a lăsat de necuratul lui meșteșug și s-a făcut creștin rîvnitor. Un oarecare tînăr depravat a înnebunit din pricina desfrînărilor lui. Venind în fața acestui nebun, Sfîntul i-a tras o palmă puternică și i-a zis: „Să nu mai preacurvești.” În acea clipă dracul a ieșit din tînăr, și acesta s-a însănătoșit.

Cântare de laudă la Sfântul Proroc Iezechiel

Prin a lui Dumnezeu voie, Iezechiel vedenie a avut:

Un câmp larg, nesfârșitplin de oase moarte de om.

Iezechiel de sus a auzit un glas:

Fiul omului, vezi tu aceste oase?

Ele odinioară au fost vii, oameni vii

Ce pe pământ ca oaspeți ai Mei s-au bucurat;

Eu bogat la masa mea lor le-am slujit,

Dar puțini Mi-au mulțumit așa cum se cuvine.

Voiești oare să învii aceste oase?

Prorocul s-a spăimântat și a rămas în uimire:

„ O Doamne, Doamne, Tu singur știi!

De poruncești, vii poți ca să le faci iară!"

Apoi s-a pornit cutremur, huruit și tunet,

Și prorocul văzut-a minunea: cum oasele vii s-au făcut.

Oasele s-au ridicat și s-au unit,

Fiecare la a lui încheietură;

Crescut-au apoi pe ele vene, piele și trup.

Prorocul tremurîndde spaimă martor minunii a fost,

Și L-a slăvit pre Domnul, cu tot trupul și sufletul.

Ale prorocului graiuri rostite în Duhul

Domnul Cel înviat le-a arătat aievea.

Cînd Duhul va voi, morții vor învia,

In trupuri duhovnicești, transfigurate.

Atunci credincioșii se vor veseli în Domnul,

Și-mpărăți-vor veșnic în Cerurile Lui.

Cugetare

Pentru dragostea aproapelui său celui din lume, Sfântul Simeon și-a lăsat pe singurul lui prieten pe pământ și iubita lui chilie de pustnic și s-a făcut nebun. Se spune că regele spartan Licurgus a făcut și el un sacrificiu măreț pentru concetățenii lui. El a promulgat niște legi aspre, creînd un sistem cu totul nou de educare a tinerilor, și aducînd o ordine mai bună în stat. După ce a dat aceste legi, el le-a zis supușilor lui că dorește să meargă la sanctuarul de la Delfi, și că pînă la întoarcerea lui vrea ca ei să facă legămînt că îi vor respecta legile cu strictețe. După ce toți cetățenii au depus acest jurămînt, Licurgus a părăsit țara fără să se mai întoarcă niciodată, legîndu-i astfel pe cetățeni de jurămîntul lor pentru totdeauna. Mare este sacrificiul de a-ți părăsi de bună voie confortul și patria și a locui în pământ străin, spre a le fi de folos cetățenilor țării tale. Dar cu cît mai mare nu este sacrificiul de a-ți părăsi propria minte, și de te preface cu bună știință nebun pentru totdeauna înaintea oamenilor! Oare nu este nebunia cea mai străină țară cunoscută omului? A locui în asemenea tărîm sălbatic an după an, o viață întreagă, și aceasta numai de dragul mîntuirii aproapelui!

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata trecere a lui Israil prin râul Iordanului (Iosua 3):

- La cum, prin puterea lui Dumnezeu ce a lucrat prin Iosua, apele Iordanului s-au despărțit, iar poporul lui Israel și preoții lui au trecut ca pe uscat;
- La cum preoții, cu Cortul Legământului, au stat pe pământ uscat în mijlocul Iordanului, pînă cînd tot poporul a trecut de partea cealaltă a lui;
- La cum nici mie nu trebuie să-mi fie frică de potopul acestei lumi, cîtă vreme țin strîns legământul Domnului în mijlocul ființei mele, adică în inima mea.

Predică Despre proroci mincinoși

Dar au fost în popor și proroci mincinoși, după cum și între voi vor fi învățători mincinoși, care vor strecura eresuri pierzătoare și, făgăduind chiar și pe Stăpînul Care i-a răscumpărat, își vor aduce lor o grabnică pieire (II Petru 2: 1).

Omul în lume se află într-un permanent război. Războiul este neîncetat, iar dușmanii sînt mulți, învățătorii mincinoși se numără printre cei mai periculoși dușmani. Numai dacă mintea omului se îndreaptă statornic către Dumnezeu Cel viu se va putea el ține la adăpost din partea acestor periculoși dușmani, învățătorii mincinoși sînt fie oameni orbi, fie tîlhari: primii, din pricina orbirii lor, se duc și pe ei și îi duc și pe alții la pieire; iar ceștilalți, din pricina răutății lor, intenționat îi duc pe alții la rătăcire, dar își condamnă și propriile lor suflete și trupuri la focul gheenei.

Domnul însuși a prorocit despre unii ca aceștia: *Și mulți proroci mincinoși se vor scula și vor amăgi pe mulți (Matei 24: 11).*

Apostolul nu face decît să confirme cuvintele Domnului. Și prorocii mincinoși, și învățătorii mincinoși vor semăna semințele distrugerii printre oameni. Aceste semințe sînt *eresurile pierzătoare* prin care unii s-au lepădat de Domnul lor Care a răscumpărat omenirea cu Scumpul Lui Sînge. Mulți învățători mincinoși deja au fost în lume, și sînt și acum, care și-au împrăștiat și încă își împrăștie neghinele otrăvitoare ale ereziilor lor, în întreaga lume. Fraților, dacă cunoașteți aceste *eresuri pierzătoare* pe care Sfinții Părinți le-au dat anatemei la Sfintele Sinoadele Ecumenice, atunci destoinici veți fi să recunoașteți și principala sămînță a otrăvii lor pe care diavolul și slugile lui o seamănă în ogorul pe care Domnul a pus sămînță sfîntă a griului celui mai curat.

Dar, indiferent dacă sînteți sau nu destoinici să cunoașteți acestea, ațintiți-vă pururea mințile la Dumnezeu; păziți-vă pururea cu Semnul Crucii, chemați Numele Sfînt și Preacurat al Stăpînului și Domnului Iisus Hristos și pe cel al plăcuților Lui, și mai ales al îngerului vostru păzitor întru ajutor, și nu vă temeți, în afară de acestea, pururea cercetați Sfînta Biserică iar ea, fiind mult înțeleaptă și biruitoare asupra tuturor înșelăciunilor și minciunii, vă va povățui și vă va arăta ce este adevărat și ce nu. Căci voi sînteți de ieri, pe cînd Biserica este din vremurile străvechi. Memoria voastră e scurtă, pe cînd a Bisericii nu.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Tu ești singura Cale, singurul Adevăr, și singura Viață. O Doamne, nu ne lăsa pre noi să urmăm mincinoșilor învățători și să cădem de la Tine, Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

22 iulie

• *Pomenirea Sfintei Mironosițe și întocmai cu Apostolii Măria Magdalena*

Măria Magdalena a fost una dintre Mironosițele Femei, și întocmai cu Apostolii. Ea s-a născut în cetatea Magdala ce se află pe malul Lacului Ghenizaret, și era din tribul lui Isahar. Ea a fost chinuită de șapte duhuri necurate, de care a curățat-o Domnul, făcînd-o deplin sănătoasă. Ea a fost următoarea credincioasă a Lui și l-a slujit Lui de-a lungul propovăduirii Lui pămîntești. Ea a stat la piciorul Crucii pe Golgotha, și a plîns cu amar, fiind alături de Maica lui Dumnezeu. După moartea Domnului ea a mers la Sfîntul Mormînt de trei ori. Cînd Domnul a înviat, ea l-a văzut de două ori: o dată singură, și o dată împreună cu alte Femei Mironosițe.

Ea a călătorit la Roma și

a stat înaintea Cezarului Tiberiu, căruia i-a dăruit un ou roșu și l-a salutat astfel: „Hristos A înviat!” Ea l-a denunțat pe Pilat din Pont înaintea lui Tiberiu, arătîndu-i că nu a fost dreaptă îngăduința lui ca Hristos Domnul să fie răstignit. Cezarul a primit acuzația, și l-a transferat pe Pilat de la Ierusalim în Galia unde, aflîndu-se deja în dizgrația împăratului, acest judecător nedrept a murit de o boală cumplită. După acestea, Măria Magdalena a mers de la Roma la Efes, spre a-i sta în ajutor Sfîntului Ioan Evanghelistul în vestirea Evangheliei Domnului. Cu dragoste nețarmurită față de Domnul Iisus Hristos Cel înviat, cu rîvnă arzătoare pentru Sfînta Credință și ca un adevărat Apostol al lui Hristos, ea a vestit Sfînta Evanghelie lumii. Ea a adormit cu pace la Efes. Potrivit Sfintei Tradiții, peștera în care a fost îngropată Măria Magdalena a fost aceeași în care mai tîrziu Cei Șapte Tineri (pomeniți la 4 august) au dormit somnul lor minunat care a durat cîteva sute de ani, din care s-au trezit și lumea i-a văzut, apoi au adormit iar somnul cel veșnic. Sfintele Moaște ale Măriei Magdalena au fost mutate mai apoi la Constantinopol. Lîngă Grădina Ghetsimani se află o frumoasă mînaștere rusească închinată Sfintei Măria Magdalena.

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Foca*

În această zi se prăznuiește mutarea cinstitelor moaște ale Sfîntului Foca din Pont la Constantinopol, mutare ce a avut loc pe la anul 404. Sărbătoarea muceniei Sfîntului se prăzbuiește în douăzeci și două de zile ale lunii septembrie, zi în care se face pomenire de viața și de martiriul lui. Dar și astăzi prăznuiește Biserica o minune a Sfîntului. Arabii au luat prizonier un bărbat pe nume Pontinus. Ei l-au legat în obezi, i-au legat mîinile la spate și l-au lăsat într-un loc, să moară. Zăcînd cu fața la pămînt, și neputînd face nici cea mai mică mișcare, Pontinus a strigat: „O,

Sfinte Sfințite Mucenice Foca, ai milă de mine și mă mîntuiește!" Strigînd acestea el a adormit, iar în vis Sfîntul Sfințit Foca Mucenicul s-a apropiat de el, l-a atins la mînă și i-a zis: *Te iartă pe tine Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos!* Cînd Pontinus s-a trezit, el s-a aflat slăbit din legături. El s-a ridicat și a plecat spre casa lui. Sfîntul Sfințit Mucenic Foca a fost de atunci înainte Sfîntul Patron al casei lui.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Corneliu de la Pereyaslavl*

Acest sfînt Corneliu a fost tuns monah la vîrsta de cincisprezece ani de către un bătrîn cuvios pe nume Pavel. El s-a retras în cele din urmă în pustie, în viețuirea deplinei tăceri. Corneliu a viețuit la liniște timp de treizeci de ani, negrăind nici măcar un singur cuvînt către nimeni, astfel încît mulți au crezut că este mut. Trupul lui s-a uscat atît de mult cu postirile, încît apăsarea sa ca un schelet, înainte de ieșirea sa, el a primit sfînta și marea schimă, și a aflat odihnă în Domnul în douăzeci și două de zile ale lunii iulie, din anul 1693.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Marchella*

Sfînta Muceniță Marchella este foarte cinstită de poporul locuitor al Insulei Chios. În biserica din această insulă care poartă hramul ei au loc minuni în fiecare an. Cu toate acestea, viața ei nu este cunoscută. Potrivit tradiției, Marchella a fost o copilă foarte cucernică care a rămas orfană de mamă la o vîrstă foarte mică. Bestialul și păgînul ei tată a vrut să-și necinstească propria fiică, și să trăiască cu ea ca și cu o soție. Marchella a scăpat din mîinile bestialului păgîn dar el, fugind, a prins-o și a tăiat-o în bucăți, în apropiere de biserica închinată ei se află niște pietre care, din timp în timp, se fac ca și cînd ar fi stropite cu sînge. Oamenii iau aceste pietre, le aduc în biserică, și se roagă fierbinte Sfintei Mucenițe Marchella. Apoi își ating de ele bolnavii lor, care astfel se fac deplin sănătoși.

Cîntare de laudă la Sfînta Măria Magdalena

Înfășurată în negura tristeții, Magdalena plînge

Moartea sîngeroasă a Fiului lui Dumnezeu.

Tristețea iubirii e cea mai amară,

Căci ea pe nimeni mai are în lume prieten,

Și nici o bucurie, de nicăieri.

Lacrimile-i sînt ei mîngîiere,

Și doar durerea, singurul prieten.

Sfintei Magdalena lumea i s-a făcut întuneric.

Fragilă ființă, ea caută lumina,

Ea bîjbîie în noapte, Jară nici o nădejde.

Mormîntul Lui măcar, acela-i lumina ei,

Dar iată! - și el e gol!

«L-au furat», gîndi ea, «gol și neuns cu miruri!»

Ea vede și plînge cu amar, de-amar cuprinsă.

Atunci aude glasul unui om, e lîngă ea:

Femeie, de ce plîngi? Pe cine cauți?

«Mă-ntrebipe Cine caut? Voiești ca să mă mîngîi?

Atunci, de-ai luat tu trupul, spune-mi unde L-aipus.»

Iisus în jos privește femeia care plînge

Și-i spune blînd: «Măria!»

Din inima Măriei lumina iese ca un fulger: Ea recunoaște glasul, blîndețea lui nespusă, Glasul ce-i dă putere, și-n trup viața-i întoarce! Glasul ce-a vindecat bolnavi, Caisul ce-anviat morții. O, voce de viață-dătătoare, O, iubită-auzîre! Maria-i în picioare și-ntorcînd capul, vede: "Rabbuni!", strigă ea, și soarele răsare. Peste Măria-Magdalena, și peste-ntreaga lume, Răsare-o Nouă Zi.

Cugetare

Să luăm aminte la minunata apariție a arhanghelului înaintea lui Iosua, fiul lui Nun, cînd acesta pornise să cucerească Ierihonul (Iosua, 5):

- La cum comandantul oștirilor cerești a stat înaintea lui Iosua cu sabia scoasă din teacă;
- La cum el i-a zis lui Iosua să-și scoată încălțăminte din picioare, căci locul pe care stă este loc sfînt;
- La cum nici noi, în bătălia vieții, nu trebuie să ne bizuim pe puterea picioarelor noastre, sau pe a echipamentului nostru, ci numai în Acela care Se luptă pentru noi.

Predică Despre dreptatea inexorabilă a lui Dumnezeu

Căci dacă Dumnezeu nu a cruțat pe îngerii care au păcătuit, ci, legîndu-i cu legăturile întunericului în iad, i-a dat să fie păziți spre judecată... (II Petru 2:4).

O, amar! Cum atunci dar va scăpa de aceeași cumplită pedeapsă omul cel păcătos?! *Și n-a cruțat lumea veche, ci a păstrat numai pe Noe, ca al optulea propovăduitor al dreptății, cînd a adus potopul peste cei fără credință, și cetățile Sodomei și Gomorei, osîndindu-le la nimicire, le-a prefăcut în cenușă, dîndu-le ca o pildă nelegiuitorilor în viitor (II Petru 2: 5-6).* Prin urmare, o, omule păcătos, cum vei putea fi scutit de urgie tu? Oare ești tu mai scump și mai drag lui Dumnezeu decît milioane de îngeri, sau decît omenirea care a pierit la Potop sau în acele infame metropole, intens populate? Cînd chiar îngerii neascultători au fost aruncați în întunericul Iadului, cînd o omenire întregă a fost înghițită de Potop, cînd din cetăți mari s-a ales praful și cenușa, - în ce mai poți nădăjdui tu, care păcătuiești pururi fără grijă și nu te întorci și nu te lepezi de păcat?! Zici că te bazezi pe mila lui Dumnezeu. Dar oare crezi că va fi Dumnezeu mai milostiv acum, cu tine, decît a fost atunci, cu aceia? Oare crezi că Dumnezeu se schimbă așa cum se schimbă omul și timpul? Nu nădăjdui prostește, omule, și fără socoteală, ci nădăjduiește după măsura luptei pe care o dai tu ca să te lepezi de păcat și să-ți îmbunătățești sufletul și viața. Cu adevărat, mare este mila lui Dumnezeu, îndelungată răbdarea Lui, și nesfîrșită iubirea Lui. Căci iată, Dumnezeu este mai bun cu tine și te iubește mai mult decît de iubești tu însuși, și dorește mîntuirea ta mult mai mult decît ți-o dorești tu însuși. Dar

oare crezi tu că cel care își bate joc de milostivirea lui Dumnezeu pînă la sfîrșit, care își rîde de îndelunga răbdare a lui Dumnezeu pînă la sfîrșit, și care întoarce spatele iubirii lui Dumnezeu pînă la sfîrșit - oare crezi tu că pe un astfel de om îl va forța Dumnezeu să intre întru împărăția Sa ca să-1 facă cetățean împreună cu îngerii și cu sfinții?

Ce cumplit este întunericul iadului, zăngănitul lanțurilor și scrîșnirea dinților! Acolo locuiesc cei care și-au bătut joc de milostivirea lui Dumnezeu și care au întors spatele iubirii Lui. Oare vrei și tu să mergi și să-ți faci veșnic sălaș acolo, risipitorule suflete? Dumnezeu nu dorește aceasta, îngerii plîng văzîndu-te cum grăbești înspre aceasta. Sfinții se roagă ca tu să te întorci din drum. Sfînta Biserică aduce jertfe pentru tine, ca să-ți vii în simțiri! Dar dacă tu disprețuiești toate acestea - și nu ai nici un motiv ca să le disprețuiești! - atunci ce fel de milă îți închipui că vei găsi la Dumnezeu?

O Stăpîne Atodrepte Doamne, ajută-ne nouă să ne întoarcem din cărările păcatului care duc la întunericul morții celei din iad! Ajută-ne nouă ca să ne venim în simțiri și întărește-ne întru bunătate mai înainte ca să trimiți la noi pre îngerul morții la ieșirea sufletelor noastre,

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

23 iulie

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Trofim și Teofil, și a celor treisprezece împreună cu dînșii*

Aceștia cu toții au luat mucenicia în Lichia, în timpul domniei împăratului Dioclețian. Pentru că ei nicum nu au voit să se lepede de Hristos sau să aducă jertfe idolilor, au fost schinguiți bestial. Ei au fost bătuți cu pietre, zgîriați cu unghii de fier, lor li s-au zdrobit genunchii. Fiind mai mult morți decît vii, au fost aruncați la urmă în foc. Dar puterea lui Dumnezeu i-a păzit, și au rămas nevătămați de flăcările focului. Ei atunci au fost scoși afară din foc și omorîți prin decapitare. Stăpînul i-a proslăvit și pe pămînt și în Cereasca Lui împărăție. Ei au luat cu cinste mucenicia la anul 308 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Apolinarie*

Sfîntul Apolinarie a fost ucenic al Sfîntului Apostol Petru. El s-a născut în cetatea Antiohiei. Sfîntul Petru l-a luat pe Apolinarie cu sine din Antiohia, la Roma, unde l-a sfințit Episcop al Ravennei. La Ravenna Sfîntul Apolinarie a intrat în casa soldatului roman Irineu, căruia i-a vindecat fiul de orbire. Prin minunea aceasta, toată casa soldatului Irineu a crezut și s-a botezat întru Sfînta Credință Creștină. Sfîntul Apolinarie a mai vindecat-o și pe soția comandantului militar al cetății, botezînd de asemenea și toată casa lui. Apolinarie atunci, la rugămintea comandantului, s-a sălășluit în casa lui. În casa acestui comandant el a organizat o mică biserică, locuind și învățînd în ea timp de doisprezece ani. El

acolo a predicat Cuvîntul lui Dumnezeu și a botezat mulțime de oameni. De multe ori a luat bătăi, schingiuri și prigoniri de la mai marii și bătrînii paginilor, dar mîna lui Dumnezeu l-a apărut și l-a mîntuit întotdeauna. La urmă a fost osîndit la surghiun în Balcani, în Iliria. Corabia în care plutea spre Iliria a fost însă cuprinsă de furtună și a naufragiat, de pe ea pierind toți în afară de Sfîntul Apolinarie, trei clerici ai săi, și doi soldați. Soldații, văzînd minunea scăpării lor cu viață, au crezut în puterea Dumnezeului lui Apolinarie, au crezut și s-au botezat. Sfîntul Apolinarie atunci a mers și a vestit Evanghelia în Balcani, coborînd pînă la Rîul Dunărea. După aceea a mers în Tracia unde, în pofida cumplitelor prigoane și obstacole, a predicat și acolo Evanghelia Domnului. După trei ani de nevoie ale propovăduirii în Balcani, Sfîntul Apolinarie a fost surghiunit înapoi în Italia. El s-a întors la Ravenna, unde credincioșii s-au bucurat cu bucurie mare văzîndu-l că se întoarce viu. Auzind acestea, o necurată căpetenie și sfătuitor al păgînilor i-a scris împăratului Vespasian despre Apolinarie, acuzîndu-l pe Sfînt că este vrăjitor. Acest necurat bătrîn l-a mai întrebat cu obrăznicie pe împărat dacă nu ar trebui ca mai marii Ravennei să-l omoare pe Apolinarie, ca oponent al zeilor lor. Împăratul a răspuns și a zis că mai marii nu trebuie să facă una ca aceasta, ci să-l invite pe bătrîn să jertfească idolilor, iar dacă nu vrea, să fie izgonit din cetate, împăratul a zis: „Nu este demn să vă răzbunați pe cineva din pricina zeilor, căci ei se pot răzbuna singuri pe dușmanii lor, dacă doresc.” Dar în răspărul decretului imperial păgînii l-au atacat pe Sfîntul Apolinarie și l-au înjunghiat cu cuțite. Robul lui Dumnezeu a murit de pe urma acestor înjunghieri, iar sufletul lui a fost primit în împărăția lui Dumnezeu. Moaștele Sfîntului Sfințit Mucenic Apolinarie se odihnesc într-o biserică închinată lui din orașul Ravenna, din Italia.

Cîntare de laudă la Sfîntul Apolinarie

Pentru dragostea lui Hristos Dumnezeu

Sfîntul Apolinarie îndură chinuri mari

Fără mînie, și fără mirare.

El știe căfără suferință mîntuire nu este.

El știe că a Domnului cale suferință este,

Căci el a văzut mîinile străpunse ale Marelui Petru.

El pre mulți mucenici a cunoscut,

Măcelăriți ca niște miei fără de glas,

Prin tăișul săbiei trecuți,

Pentru-a Domnului împărăție.

El sufletul pururea și-a pregătit

Pentru aceeași moarte:

Moartea de rușine în ochii întregii lumi

Pentru dragostea lui Hristos Celui Viu,

Și toate cele pe care drăceștile puteri

Le-au pregătit spre chinul credincioșilor.

Sfîntul pe toate le- a îndurat, pe toate le-a purtat

Cu credință.

In sinistre chinuri petrecutu-s-a viața lui,

Sub ele sfântul a îmbătrînit.

Și chiar în vîrstă-naintată fiind,

Chinuitorii de chinuri nu l-au scutit.

Ei l-au junghiat bestial Pentru credința lui In Hristos.

Sfântul Aplinariepre mulți a uimit Cu puterea răbdării lui. Sfântul Apolinarie nu a murit Ci strămutatu-s-a doar La Veșnica Viață.

Cugetare

Marii învățători ai Bisericii s-au străduit să îi învețe pe oameni adevărurile cele mari ale vieții nu doar cu cuvîntul, ci și cu exemplul vieții lor. Astfel, în scopul de a-i povățui pe monahi, Avva Isaia a zis că nimeni nu va primi cunună de la Dumnezeu dacă nu se va jertfi pentru El întreaga lui viață de pe pămînt. El atunci i-a dus pe ucenicii lui la un loc de treierat, unde lucrătorul aduna în hambar boabele cele treierate. El i-a zis lucrătorului: „Dă-mi niște grîu!” Iar lucrătorul a răspuns: „Dar oare ostenitu-te-ai cu culesul, Părinte?” „Ba,” a răspuns Avva. „Și atunci cum voiești să primești grîu, dacă nu te-ai ostenit să-1 culegi?” La acestea, Avva a întrebat: „Vasăzică, cel care nu se ostenește cu culesul, nu primește grîu?” „Cu adevărat, nu, Părinte,” a zis lucrătorul. Auzind răspunsul acesta Avva Isaia s-a întors tăcut în calea lui. Cînd ucenicii l-au rugat să le tîlcuiască lor fapta aceasta, Bătrînul a zis: „Am făcut aceasta ca să vă arăt că cel care nu se nevoiește în această viață cu curățirea trupului și sufletului nu primește răsplată fericită de la Dumnezeu.”

Luare aminte

Să luăm aminte la suferințele întregului popor din pricina păcatului unuia singur (Iosua):

- La cum poporul lui Israel a fost oprit de Dumnezeu de la a lua în stăpînire cele ce aprățineau poporului luat în stăpînire prin cucerirea cetății Ierihonului;
- La cum unul dintre ei a călcat porunca lui Dumnezeu și a luat o oarecare pradă de acolo, din care pricină tot poporul lui Israel a fost înfrînt de către oamenii lui Ai;
- La cum chiar și astăzi mulți sînt cei care suferă din pricina unuia singur care păcătuiește față de Legea lui Dumnezeu.

Predică Despre izvoarele fără de apă

Aceștia sînt izvoare fără de apă și nori purtați de furtună, cărora li se păstrează în veac întunericul cel de nepătruns (II Petru 2: 17).

Apostolul îi numește pe toți cei necurați *izvoare fără de apă.*

Aceștia sînt cei care umblă după îmboldirile cărnii în pofte spurcate și disprețuiesc domnia cerească, îndrăzneți, îngîmfați, ei nu se cutremură să hulească măririle (din cer) [...] Ei, niște dobitoace Jară de minte, din fire făcute să fie prinse și nimicite, hulind cele ce nu cunosc, vor pieri în stricăciunea lor (II Petru 2: 10, 12). O, izvoarelor fără de apă, împodobite din toate părțile dar goale ce sînteți, cum de sînteți numiți voi „izvoare” cînd nimic nu

dați de la voi decît setea? O, norilor cețoși și fără de apă, de ce vă umflați cu trufie ca și cînd ați potopi lumea toată, cînd nici măcar un singur strop de ploaie nu picură din voi, o, voi, pe care suflarea Duhului lui Dumnezeu vă va spulbera și vă va împrăștia întru o singură clipeală năpraznică! Vouă nici nu vă pasă de curăție, și de aceea vă bălăciți și vă tolăniți pururea întru toată necurăția trupului. Nici vă pasă vouă de rînduială, și de aceea urîți orice ierarhie. Nici vă doare de cinste și onoare, și de aceea sînteți cu totul fără de rușine. Nici gîndiți vreodată la voia lui Dumnezeu, și de aceea v-o împliniți pururea pe a voastră; nici cugetați vreodată la cunoașterea adevărului, și de aceea criticați ceea ce niciodată nu v-ați ostenit să înțelegeți. *Vouă vi se păstrează în veac întunericul cel de nepătruns.* Aceasta nu din voia lui Dumnezeu, ci din voia voastră. Nu Dumnezeu v-a hotărît vouă această cale, voi înșivă ați ales-o. Dumnezeu este drept și nu îngăduie batjocura, nu îngăduie batjocorirea Legii Lui! El răsplătește fiecăruia cu dreptate după păcatele lui, și fiecăruia după inima lui cea în veci nepocăită!

Dar care sînt, fraților, poftele cele trupești ale celor care sînt *izvoare Jară de apă?* Și ce rod iese din ele, în afară de spini și pălămidă ce de apă nu au nevoie nicicînd? Oamenii poftelor trupești sînt cu nimic mai buni decît poftele lor, și din cauza lor sînt orbi: după ele vor fi și judecați.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Făcătorule al sufletelor și trupurilor noastre, dăruiește-ne nouă harul Duhului Tău Celui Sfînt, ca să putem să ne păzim sufletele și trupurile întru toată curăția, ca să ne înfățișăm curați la înfricoșatul Tău Scaun de Judecată, al Făcătorului nostru.

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

24 iulie

• Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe Hristina

Hristina s-a născut în cetatea Tirului. Ea fost fiica lui Urban, reprezentantul imperial al acelei cetăți, și închinătorul la idoli. Nu se cunoaște cauza sau împrejurarea prin care părinții cei păgîni au dat acest nume fiicei lor, însă el a conținut în sine taina vieții copilului, care avea să devină o mare următoare și muceniță a lui Hristos. Pînă la vîrsta de unsprezece ani Hristina nu a cunoscut nimic despre credința Creștinilor. Cînd a ajuns la această vîrsta însă, tatăl ei a închis-o să locuiască într-un turn foarte înalt, în scopul de a o proteja de ochii lumii, deoaarece Hristina era neobișnuit de frumoasă. Planul tatălui era să o țină pe fiica lui în acel turn pînă avea să împlinească vîrsta deplină a majoratului. El a înzestrat-o în acel turn cu toate cele de trebuință și cu tot confortul: slugi, obiecte de aur și argint, idoli cărora să li se închine și să le aducă jertfe în fiecare zi. Cu toate acestea, sufletul Hristinei se simțea trist în atmosfera izolată și idolatră a turnului. Ea privea în fiecare zi pe fereastră, observînd soarele și

frumusețea nespusă a naturii ce strălucea la lumina zilei, și de asemenea în fiecare noapte, când se minuna de frumusețea constelațiilor. Prin aceste contemplații de noapte și zi, Hristina a ajuns să creadă tare întru Unul și Singurul Dumnezeu, și aceasta numai prin însetarea și rațiunea sufletului ei. Iar Domnul Cel Multmilostiv, văzînd însetarea și flămînzirea ei după adevăr, a trimis pre îngerul Său la mireasa lui Hristos, care a învățat-o toate cele de trebuință și pe deplin despre tainele dumnezeiești. Atunci Hristina a dărîmat la pămînt idolii cu care o înconjurase tatăl ei, stîrnind astfel furia lui animalică. Acest tată a dus-o pe fiica lui la judecată, și a poruncit torturarea ei. El apoi a aruncat-o în închisoare, intenționînd să o decapiteze a doua zi. Dar în acea noapte Urban, care pînă atunci fusese complet sănătos, și-a dat necuratul lui suflet și s-a pogorît în moarte mai înainte ca să-și poată omorî fiica. După aceasta, doi trimiși imperiali, Dion și Iulian, au continuat torturarea fecioarei, însă curajul nemaipomenit și uimitoarea răbdare a Hristinei, împreună cu minunile pe care le lucra Dumnezeu prin ea, au întors mult popor din Tir la Sfînta Credință, în timp ce Hristina era torturată bestial, Dion deodată a căzut mort în mijlocul poporului. Succesorul lui Dion, Iulian, i-a tăiat Hristinei sîinii și limba. Muceniță a scuipat limba ei tăiată în figura lui Iulian, care a orbit pe loc. Mucenița a luat atunci moartea prin sabie, dar ea vie este și acum în împărăția Nemuritoare a îngerilor. Sfînta Mare Mucenița Hristina a luat mucenicia cu cinste în veacul al treilea.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Policarp, Egumenul Mînăstirii Peșterilor din Kiev*

Policarp dobîndise «dragostea cea către Dumnezeu și către aproapele, bucuria unei conștiințe fără pată, pacea biruinței contra tuturor patimilor, răbdarea desăvîrșită în vremea ispitelor și nenorocirilor, bunătatea și supunerea față de toți, bunăvoința către săraci și sărmani, neîndoita credință în împlinirea poruncilor, credincioșia împlinirii făgăduințelor, blîndețea nemînierii, desăvîrșită înfrînare, și toate celelalte.» Atît de bine a păstorit cuviosul Policarp Sfînta Mînăstire a Peșterilor de la Kiev încît, după cinstita lui adormire, nu s-a aflat un următor vrednic printre monahi care să păstorească în locul lui. (Căci cei vrednici nu voiau să primească această demnitate din smerenie.) De aceea monahii s-au văzut obligați să și-1 aleagă egumen pe Presbiterul Vasile, care era laic. Sfîntul Cuvios Policarp s-a odihnit în Domnul la anul 1182.

Cîntare de laudă la Sfînta Mucenița Hristina

*Slăvită muceniță, fecioara Hristina,
Mireasa aleasă a lui Hristos,
Dușman cel mai mare vieții ei
Pe tatăl ei l-a avut,
Cel care a străpuns-o cu ascuțisuri de fier.*

*«Fiică, dacă pe zei nu-i recunoști,
fiică a mea nu te voi mai numi!»
Astfel grăi tatăl, iar fiica răspunse:
«Eu pe tine nu te urăsc, deși eu lui Hristos mă-nchin,
Iar tu lui Satan.*

*^x
In tine eu nu văd nici tată, nici prieten.
Tu nu mă mai chemi fiică, iar eu bucuroasă sînt.
Domnul mi-e mie tată, El e dulceața mea!"
Răcnind ca o fiară, tatăl poruncește
Slugilor lui torturarea fiicei.
Aceștia o zgîrie cu unghii de fier.
Carnea trupului cadefișii la picioarele muceniței,
Rană după rană, fără loc sănătos.
Cu mîna ei mucenița bucată din trup își ia și cu ea lovește pe tată în
necurata lui față: «Mănîncă, Urbane, mănîncătorule de carne,
Mănîncă, păgîne, al fiicei tale trup!» In acea noapte Urban sufleul și-
a dat, Si-n iad și l-a unit cu al Satanei. Hristina a chinuit și sîngele și-
a vărsat, Biruitoare ieșind asupra dușmanilor și lumii. Fecioara
Hristina, mucenița slăvită, Preaslăvită-s-a veșnic de către Hristos.*

Cugetare

Credința Creștină luminează sufletele oamenilor mai cu seamă atunci cînd cei care o predică fac aceasta și cu modelul propriilor lor vieți. Fericitul Policarp, egumenul Lavrei Peșterilor din Kiev era cu totul luminat de puterea Duhului Sfînt, în cuvînt, faptă și în toată persoana și lucrarea lui. Din această pricină, el a avut o influență neobișnuit de puternică asupra tuturor acelor care veneau în preajma lui, nu doar asupra fraților din obștea mînăstirii sau a pelerinilor simpli, ci și asupra unora din marea aristocrație și cercurile princiare. Privind și ascultînd cuvintele acestui bărbat dumnezeiesc, Cneazul Kievului, Rostislav Mstislavici, s-a luminat atît de puternic de harul Sfintei Credințe, încît, prin duhul smerit și noblețea de caracter astfel cîștigată s-a făcut pildă de urmat tuturor supușilor lui. În timpul Sfîntului și Marelui Post Cneazul Rostislav primea în fiecare Duminică Sfînta împărtășanie, și mergea însuși pretutindeni să îi afle pe săracii și scăpătații cărora să le dea ajutor. La sfîrșit, Cneazul Rostislav a hotărît să se îmbrace în chipul îngeresc al monahilor și i-a grăit Cuviosului Policarp astfel: „Sfințite Părinte, domnia și stăpînia regelui nu poate fi fără de păcat în această lume, și aceasta pe mine pînă acum m-a amărît și m-a mîncat cu totul." Iar Cuviosul i-a zis: „Dacă dorești aceasta [tunderea în monahism] din toată inima ta și din tot cugetul tău și din toată vîrtutea ta, atunci făcă-se voia lui Dumnezeu." Cu toate acestea cneazul s-a îmbolnăvit de moarte pe cînd se afla în călătorie la Smolensk, și deși a grăbit spre Kiev ca să poată primi îngerescul chip înainte de a muri, el și-a dat dreptul lui suflet înainte ca să se poată împlini aceasta.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata biruință a poporului lui Israel asupra

Aișilor (Iosua 8):

- La cum oamenii din cetatea Ai i-au urmărit pe iudei și aproape că i-au biruit;
- La cum, după porunca lui Dumnezeu, Iosua a ridicat în sus stindardul său și l-a ținut ridicat pînă ce toți luptătorii cetății Ai au fost biruiți;
- La cum, în vreme de urgie, și eu trebuie să am inima sus, către Dumnezeu, ca și un stindard, și să pășesc spre biruință avînd țintuită în inimă Crucea și cu rugăciunea.

Predică *Despre sfîntul avertisment apostolic*

Căci rostind vorbe trufașe și deșarte, ei momesc întru poftele trupului, cu desfrînări, pe cei care de abia au scăpat de cei ce viețuiesc în rătăcire (II Petru 2: 18).

Sfîntul apostol cunoaște firea oamenilor mult mai bine decît cei mai educați oameni ai zilelor noastre, deoarece el este Sfînt și este Apostol. Iar omul care este sfînt și apostol pătrunde adînc în inimile oamenilor. Dar despre cine vorbește aici apostolul? El vorbește despre cei necurați, despre cei fără rușine și despre cei îndărătnici care fac pururea numai voia lor, pe care mai devreme i-a numit *izvoare fără de apă* și nori fără de ploaie. Necurații, nerușinații și îndărătnicii sînt mai totdeauna oamenii cuvintelor mari și aparent importante. Ei grăiesc oamenilor cu minciuni și cu mîndrie. Prin aceste cuvinte mincinoase și mîndre, ei își iau masca falsă a virtuții, dar se și dau pe față: ei reușesc să își ascundă adevărata inimă față de cei lipsiți de învățătură și de pricepere, dar și-o dau în vileag în toată hidoșenia ei față de cei care sînt tari în Credință și luminați de harul Duhului Sfînt al lui Dumnezeu.

Căci atunci cînd cel necurat vorbește despre curățenia lui, atunci el mai abitir își dă pe față necurățenia; iar cînd cel nerușinat își apără onoarea, el și mai vîrtos își dă în vileag nerușinarea; și cînd cel îndărătnic îndrăznește să interpreteze voia lui Dumnezeu, atunci își scoate și mai respingător în față propriul lui eu. Oricine urmărește cu atenție cuvintele unuia ca acesta va simți de la distanță reaua duhoare a poftelor lui celor trupești. Cei needucați și neatenți [neprișcuți] nu pot detecta firea omului care încearcă să se ascundă sub cuvinte, și de aceea cred cuvintele, și sînt înșelați. Cei care tocmai s-au eliberat de înșelăciunile care vin de la stomac [trup], de la lume și de la diavol, adesea cad pradă acestor cuvinte mincinoase și mîndre, precum intră peștele în năvodul pe care nu-l vede. Căci peștele nu își dă seama că este prins în plasă decît atunci cînd este deșertat pe nisipul fierbinte și fără de apă. El atunci de abia își dă seama că a fost prins, dar este prea tîrziu. O, să nu dea Dumnezeu să fie prea tîrziu nici pentru acele suflete nesăbuite care, de abia scăpate din gheara diavolului, să cadă pradă cuvintelor mincinoase și mîndre ale celor necurați! Fraților, să cunoașteți că orice învățător care, prin învățătura sa, tolerează păcatele trupești ale păcătoșilor și le

aprobă poftele trupurilor lor, este mincinos.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Singur Sfânt și fără de păcat, trimite-ne nouă pre sfinții Tăi îngeri, ca să ne apere pre noi, cei începători și mici în Credință, de buzele celor mândri și mincinoși,

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

25 iulie

- *Pomenirea Adormirii Sfintei Ana, Maica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu*

Astăzi facem pomenirea adormirii Sfintei Ana. Prăznuirea ei cea mai importantă se face în nouă zile ale lunii septembrie, unde este scrisă și viața ei. Sfânta Ana a fost din tribul lui Levi, fiica lui Matthan preotul. După o viață lungă și plăcută lui Dumnezeu, Sfânta Ana s-a strămutat la locașurile cerești, la bătrînețe foarte adâncă.

- *Pomenirea Sfintei Olimpiada Diaconița*

Sfânta Olimpiada Diaconița s-a născut la Constantinopol dintr-o familie imperială. Tatăl ei, Anysius Secundus, a fost senator, iar mama ei a fost fiica vestitului aristocrat Eulavie, care este menționat în viața Sfântului Nicolae Făcătorul de Minuni. Ajungând la vârsta cuvenită, Olimpiada a fost logodită după un bărbat nobil din lumea ei, care a murit însă mai înainte ca să aibă loc cununia, împăratul și unele persoane din cercurile imperiale au încercat zadarnic să o silească pe Olimpiada să contracteze o altă căsătorie. Ea nu a mai voit deloc aceasta, ci s-a dedicat pe sine cu totul vieții celei plăcute lui Dumnezeu, jertfind pururea imensele ei averi și proprietăți în scopul propășirii bisericilor, mînistirilor, și miluirii săracilor. Ea a slujit ca Diaconița a Bisericii în timpul Patriarhului Nectarie, și mai apoi, al Sfântului Ioan Gură de Aur. Când Sfântul Ioan Gură de Aur a fost osîndit la ucidere în exil, el a sfătuit-o pe Olimpiada să rămînă în Biserică, slujind-o ca și mai înainte, indiferent cine avea să fie ridicat Patriarh în locul lui. Dar de îndată ce Sfântul Gură de Aur a fost izgonit din Biserică, a izbucnit un incendiu cumplit care a ars biserica și multe clădiri oficiale din capitala imperială. Dușmanii Sfântului Ioan Gură de Aur au acuzat-o pe nobila și sfânta Olimpiada cum că ea ar fi fost inițiatoarea incendiului. Olimpiada a fost surghiunită de la Constantinopol la Nicomidia, unde a murit în anul 410. Ea a cerut prin testament ca după moarte trupul ei să fie pecetluit într-un sicriu și aruncat în mare, astfel încît să îl poarte valurile la malul pe care îl va voi Dumnezeu. Sicriul a fost aruncat la mal în cetatea Vrochthoi⁶, unde se afla o biserică închinată Sfântului Apostol Toma. De-a lungul veacurilor sfintele ei moaște au avut puterea lucrării de mari minuni. Din exilul său Sfântul Ioan Gură de Aur a trimis Diaconiței sale, exilate și ea, minunate și memorabile scrisori care mîngîie și astăzi pe toți cei care suferă prigoniri pentru

dragostea dreptății lui Dumnezeu. Printre altele, Sfântul Ioan Gură de Aur a scris: «Acum sînt fericit, nu doar pentru că tu ai scăpat de boală, cît mai ales pentru că înduri cu noblețe și curaj toate suferințele, pe care le numești lucruri de nimic; aceasta este într-adevăr caracteristica sufletului puternic, acestea sînt cu adevărat roadele adevăratei vitejii. Căci nu numai că înduri cu curaj nenorocirea, dar nici măcar nu o bagi de seamă atunci cînd vine, și, fără nici un efort deosebit, fără tulburare și fără chin, tu nici măcar nu o comunicii celor care sînt cu tine, ci o calci în picioare și te bucuri în tăcere. Aceasta este dovada celei mai mari înțelepciuni.» (Scrisoarea a VI-a).⁷

• *Pomenirea Sfintei Cuvioasei Maicii noastre Eupraxia Fecioara*

Eupraxia a fost fiica lui Antigonus, un mare aristocrat din Constantinopol, rudă a împăratului Teodosie cel Mare. Ea și maica ei, rămasă văduvă de tînără, s-au sălășluit după moartea lui Antigonus în Egipt. Acolo ele au cercetat mînăstirile, au miluit din belșug săracii, și s-au rugat pururea lui Dumnezeu. La dorința statornică a copilei Eupraxia, aceasta, în vîrstă de numai șapte ani fiind, a fost tunsă în monahism într-o mînăstire de fecioare, condusă de o stareță îmbunătățită. Cu cît înainta în vîrstă, cu atît lua asupra ei mai aspre nevoințe monahicești. Ea a postit odată timp de patruzeci de zile, neîntrerupt, asemenea Domnului nostru, și asemenea stareței ei. Ea s-a săvîrșit către

⁶ Vezi și *Viețile Sfinților pe iulie* editată de Pr. Ioanichie Bălan.

⁷ Corespondența de exil dintre Sfântul Ioan Gură de Aur și Sfînta Olimpiada Diaconița (tradusă parțial) și în limba romînă (la Editura Deisis).

Domnul în anul 413, în al treizecilea an al vieții ei. Ea a fost și din timpul vieții covîrșită de harul Duhului Sfînt, căci primise de la Domnul puterea facerii de minuni, prin care a vindecat mulți oameni de boli cumplite.

• *Pomenirea Sfinților o sută șazeci și cinci de părinți, de la al Cincilea Sinod Ecumenic*⁸

Acest Sfînt Sinod Ecumenic a fost convocat la Constantinopol în anul 553, sub domnia împăratului Iustinian cel Mare. La acest Sinod au fost condamnate toate feluritele erezii ale monofizismului, precum și scrierile eretice ale lui Teodor de Mopsuestia și Teodoret din Cir, și învățătura greșită a lui Origen (împotriva învierii morților).

Cîntare de laudă la Sfînta Eupraxia

Eufrazia fecioara preatînără

Pustnică s-a făcut pentru dragostea lui Hristos,

Si deși din mîndră stirpe imperială născută,

In inimă L-a purtat pe Dumnezeu.

Ea de onoruri a fugit ca de o corvoadă,

Precum și de bogății, și defamilia-i regească.

Ea zi și noapte lui Dumnezeu s-a rugat,

Pe sine bine cheltuindu-se în rugăciuni și postiri.

Dumnezeu ascultat-a pre roaba Sa,

*Care cu lacrimi și jertfire de sine
Rugăciunile de foc și-ajacut.
Dumnezeu covârșitu-o-a cu Harul de Sus:
Putere i-a dat minunat să ajute
Pre cei tineri, copiii, ca și pe bătrâni.
Dumnezeu putere i-a dat să vindece
Nebunia cumplită,
Sa scoată afară demoni,
Si toate grelele boli.
Ea s-a strămutat la Domnul
Întru a sufletului desăvârșită curăție,
Si în ceruri aflat-a palatul cel zidit ei:
Măreț sălaș, din pietrele credinței ei și faptelor,
Întru răbdarea cea de aur clădit.
Sălaș dumnezeiesc, de lumina Domnului strălucind:
In el s-a sălășluit Eupraxia,*

⁸ "...care au supus și au stricat dogmele lui Origen», cf. *Mineiulpe Mie*, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Ediția a Cincea, 1984, p. 275.

*Întru bucurie, în mijlocul bunătăților Celor veșnice, cerești. Acolo ea
împărțește veșnic Cu Veșnicul împăratul Hristos.*

Cugetare

„Așa cum fecioria mai bună este decât căsătoria, tot astfel prima cununie mult mai bună este decât cea de a doua". Așa a scris Sfântul Ioan Gură de Aur văduvei lui Tarasie, un mare nobil de la curtea imperială din Constantinopol, pe care a sfătuit-o să încerce să nu se mai lege cu a doua cununie. Biserica binecuvîntează prima cununie cu bucurie mare, pe cînd pe cea de a doua, cu tristețe, întîia Eupraxie, care a fost maica Eupraxiei fecioara și Cuvioasa, a rămas văduvă de foarte tînără, în urma morții soțului ei Antigonus, alături de care nu trăise ca soție decât doi ani și trei luni, și apoi încă un an ca frate și soră de comunul acord al amîndurora. Împăratul și împărăteasa au sfătuit-o pe Eupraxia-mamă să se căsătorească a doua oară, cu un alt bărbat din marea aristocrație. Nevoind însă aceasta, Eupraxia și-a luat-o pe foarte tînără ei fiică Eupraxia și au părăsit curtea imperială și țara, sălășluindu-se în Egipt. Ce vom povesti atunci despre Sfînta Olimpiada și Cuvioasa Eupraxia fiica? Ca și Sfînta Macrina, nu numai că au fost și ele logodite de către părinții lor mai înainte de a ajunge la vîrsta cuvenită, dar cînd logodnicii lor au murit, ele s-au socotit cu adevărat văduve, și nici nu s-au mai gîndit la căsătorie! Cîtă curăție a inimii! Cîtă credincioșie purtată logodnicilor lor! Cîtă minunată frică de Dumnezeu! Cîtă luminată credință în venirea vieții celei veșnice, în care logodnica nădăjduiește fără să se îndoiască că își va întîlni logodnicul! 12-13):

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata oprire a soarelui pe cer, și a lunii (Iosua 10:

La cum, Iosua, spre a desăvârși biruința asupra Ghibeonitilor, a poruncit soarelui să stea și lunii să se oprească din mersul lor pe cer; La cum Dumnezeu a auzit strigarea dreptului Lui, și cu puterea Lui a oprit soarele pe cer, și de asemenea, luna ; La cum Dumnezeu a făcut ca pînă și zidirea să slujească omului, și la cum Dumnezeu ascultă și face voia dreptilor.

Predică Despre robii stricăciunii care propovăduiesc libertatea

Ei le făgăduiesc libertate fiind ei înșiși robi stricăciunii, fiindcă ceea ce te biruiește, aceea te și stăpînește (II Petru 2: 19).

Apostolul continuă și aici să ni-i arate pe acei *necurați, nerușinați și îngîmfați*, atrăgîndu-ne luarea aminte să ne ferim de lațurile înșelătoare ale *vorbilor lor trufașe și deșarte* (II Petru 2: 18).

Grăind despre ei, Apostolul Petru a arătat mai întîi că ei hulesc slava lui Dumnezeu, și că ei *momesc întru poftele trupului, cu desfrînări* (II Petru 2: 18). Acum el merge mai departe și arată cum făgăduiesc unii ca aceștia o libertate pe care ei înșiși nu o au, căci, fiind ei singuri biruiți de poftele trupului, sînt ei înșiși robi tuturor patimilor, sclavi neputincioși ai celui mai cumplit tiran din această lume: trupul. O, fraților, cît de nimerite sînt cuvintele acestea apostolice, scrise acum peste nouăsprezece veacuri, pentru noi cei de astăzi! Priviți în jur și observați cum pretutindeni, cei care nu au nici cea mai mică adevărată libertate, o proclamă obsesiv tuturor! Auziți strigătele acestor sclavi disperați ai patimilor și viciilor, cum, înșelați fiind ei înșiși, îi înșeală și pe alții, și cum, orbi fiind ei înșiși, propovăduiesc altora «luminile»! Căci patimile sînt năvodul pe care îl țese diavolul, ca să prindă în el omenirea. Prinși în această plasă, acești sclavi îi numesc pe alții sclavi, iar pe ei se numesc liberi, și aceasta spre rîsul dracilor, care strîng pe tăcute gura năvodului, și trag imbecila pradă la malul iadului lor. O, fraților, păziți-vă de acești disperați care se intitulează pe ei înșiși heraldi și vestitori ai libertății, în timp ce zi și noapte nu fac altceva decît să-1 slugărească pe diavolul, stăpînul lor! Ei își numesc sărăcia bogăție, iar adevărata bogăție pe care o văd la alții o numesc sărăcie! Tot așa cum nebunul se proclamă pe sine înțelept și pe tot restul lumii ignorant! Astfel, cei care sînt cei mai sclavi dintre toți îi numesc pe alții lipsiți de libertate. Ei numesc sclavie slujirea în duh de dragoste adusă lui Dumnezeu și aproapelui, pe cînd slugăria patimilor și diavolilor o numesc libertate. Ei sînt plini de răutate cu oamenii și cu Dumnezeu, așa cum satana însuși este plin de răutate și de ură la adresa lui Dumnezeu și a oamenilor. Ori de cîte ori veți auzi așadar pe vreunii vorbindu-vă de libertate, luați-i mai întîi bine la întrebări, ca să vedeți dacă nu cumva sînt chiar ei robi ai patimilor și viciilor. Căci pe învățătorul cel mincinos

al libertății îl veți recunoaște imediat după necurătenia vieții lui, după nerușinarea și îngîmfarea lui. Acesta este avertismentul Sfîntului Apostol Petru.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Dătătorul adevăratei libertăți, păzește-ne pre noi de aluatul celor care Te urăsc și pe Tine, și pe noi,

Căci noi numai Ție ne închinăm și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

26 iulie

• Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Ermolae

Sfîntul Ermolae a fost preot în Nicomidia în timpul domniei împăratului Maximian. El a fost între cei două mii de mucenici pe care împăratul i-a osîndit să fie arși de vii, împreună cu biserica în care se aflau (vezi pomenirea la 28 decembrie). Dar prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu s-a întîmplat că sfințitul Ermolae, împreună cu alți doi preoți, Ermip (Hermippas) și Ermocrat (Hermocrates) au scăpat de moartea aceasta. La vreme după aceea Sfîntul Sfințit Ermolae l-a botezat pe cel care avea să fie Sfîntul Mare Mucenic Pantelimon, Doctorul fără de Arginți, împreună cu care a și fost judecat, torturat și omorît prin decapitare. Ermip și Ermocrat au luat și ei mucenicia împreună cu dînșii, și cu toții au fost încununăți cu cununile biruinței și slavei în împărăția lui Hristos. Ei au luat cu cinste mucenicia cam pe la anul 304.

• Pomenirea Sfintei Cuvioase Mucenițe Paraschevi

Această sfîntă muceniță s-a născut la Roma din părinți creștini, fiind crescută de mică întru toată rînduiala Credinței în Hristos. Sfîntă Paraschevi s-a ostenit pururea cu bucurie mare și cu rîvnă să împlinească toate poruncile lui Dumnezeu. Crezînd cu tărie și ducîndu-și viața conform credinței, Sfîntă Paraschevi i-a îndrumat și pe alții la calea mîntuirii sufletului și a vieții duhovnicești. După ce părinții ei au murit, fiica Paraschevi a împărțit toată moștenirea ei săracilor și s-a tuns întru îngerescul chip. Ca monahie ea a predicat Credința Creștină cu o rîvnă încă și mai arzătoare, neascunzînd-o și neascunzîndu-se de nimeni, cu toate că în acele timpuri stăpînirea romană dezlănțuise deja persecuțiile cele sîngeroase împotriva creștinilor. Astfel, comunitatea evreiască, a celor plini de toată răutatea, au denunțat-o pe Sfîntă Paraschevi pentru vina de a predica credința interzisă, drept pentru care sfîntă a fost adusă la judecată înaintea împăratului Antonin. Toate lingușirile împăratului nu au putut să zdruncine credința roabei lui Dumnezeu. Ei au torturat-o apoi cu foc, așezîndu-i pe cap un coif încins la roșu. Dar Domnul a izbăvit-o tainic de la aceste chinuri, și eliberată fiind, muceniță a părăsit Roma.

Ea a călătorit din cetate în cetate, întorcîndu-i pe păgîni la Credința cea Adevărată. Ea a mai stat la judecată înaintea stăpînitorilor și judecătorilor în încă două cetăți, și a fost torturată

sălbatic pentru credința în Stăpînul Hristos, chinuri în timpul cărora ea a lucrat multe minuni, și din care, cu puterea lui Dumnezeu, s-a vindecat repede și minunat. Ca întotdeauna păgînii atribuiau minunile ei vrăjitoriei, iar faptul că se însănătoșea minunat din torturi, necuraților lor zei. Sfînta Muceniță Paraschevi i-a zis odată cezarului care o tortura: „O, cezare, nu zeii tăi m-au vindecat pe mine, ci Domnul meu, Dumnezeul și Stăpînul, Iisus Hristos.” La sfîrșit, un oarecare cezar pe nume Tarasie i-a tăiat capul cu sabia. Astfel această slăvită muceniță și-a încheiat alergarea acestei vieți pline de roade bogate ale luptelor duhovnicești. Sfintele ei moaște au fost mutate la Constantinopol. Ea a luat cu cinste mucenicia pentru Hristos în veacul al doilea.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Moise Ungurul*

Acesta a fost de la curtea tînărului cneaz rus Boris. Cînd ticălosul Sviatopolsk cel fără de Dumnezeu l-a ucis pe Boris, Moise a scăpat cu fuga și s-a adăpostit la Kiev. Puțin mai după aceea el a fost luat rob în Polonia, de către regele polonez Boleslav, și a fost vîndut pe o mie de bani de aur unei tinere văduve depravate, al cărei bărbat fusese ucis în război. Această depravată a voit să se destrăbăleze cu Moise, care însă a respins-o cu tărie, căci el își făgăduise viața lui Dumnezeu întru toată curăția sufletului și trupului. Ea atunci i-a oferit ca să îl ia de bărbat după lege, dar el a respins-o cu aceeași tărie. Acela a fost timpul în care în taină, Moise a izbutit să se îmbrace întru îngerescul chip, tuns fiind de către un monah athonit, și așa s-a înfățișat înaintea stăpînei lui îmbrăcat în haine călugărești. Pentru aceasta, stăpîna cea desfrînată l-a legat, și a poruncit să fie biciuit cu sălbăticie și castrat. Ea l-a chinuit pe mucenicul Moise cu tot felul de chinuri timp de cinci ani. Dar regele polonez Boleslav a fost ucis pe neașteptate într-o răscoală, în timpul căreia această depravată a fost ucisă și ea. Sfîntul și mucenicul Moise a fost astfel liber să scape și să se întoarcă la Kiev, unde s-a închinat vieții celei de rugăciune, de tăcere, și de liniște. Omorîndu-și însuși întru sine patimile cele amarnice ale trupului, a putut după aceea și altora mulți să le ajute să biruiască în acest cumplit război. Sfintele lui moaște s-au aflat făcătoare de minuni, mulți primind vindecarea la ele (vezi viața Sfîntului Ioan Multpătimitorul, la 8 iulie). După ce a mai viețuit întru monahiceștile și sihăstreștile nevoințe timp de zece ani în Lavra Peșterilor, Sfîntul mult pătimitor Moise Ungurul s-a odihnit întru Domnul în douăzeci și șase de zile ale lunii iulie, din anul 1043, strămutîndu-se la feciorelnica împărăție a lui Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Moise Ungurul

Moise lui Dumnezeu viața și-o a făgăduit,

Intru întreaga curăție.

El liber e cu duhul, chiar în cătușa sclaviei,

Și liber dă răspuns desfrînatei stăpîne,

Ce sclavă e, legată cu necurate patimi:

*„ Ce bărbat vreodată mîntuitu-și-a sufletul
de necuratele patimi,
uitîndu-se în gura unei femei?
Din cauza femeii Adam a pierdut Raiul.
Din pricina Dalilei Samson cu rușine-a pierit.
Sedus de femei, marele Solomon, atotînțeleptul,
Intru cea de rîs idolatrie s-a prăbușit.
Al lui Irod cap sucitu-l-a o femeie,
Și pentru o desfrînată Irod
Capul Botezătorului Ioan l-a tăiat.
Lui Dumnezeu îi sînt eu rob, femeie,
Deci nu mă tulbura!
Cată-ți însoțitor dintru a ta lume,
Căci eu ție nicicum mă voi pleca.
Cu tine împreună nu-i nici o fericire,
Eu curat vreau să fiu, pentru Dumnezeu:
Aceasta-i sfîntă datoria mea.
Nici lingușiri, nici aur, nici toată-a ta putere
Nu mă vor rătăci, nici în trup, nici în suflet.
Dumnezeul meu, Cel Atotputernic,
El mă va ajuta, curăția să-mi țin.
Curăția e sfîntă, căci curate sînt
Apele ce în Rai șipotesc.
Curat e Dumnezeu, Cel Carepre noi
Curați ne-a zidit.
El voiește ca noi
Curați să fim, și curați fiind,
Să ne mîntuiască.
Curăția, femeie, slava creștinului este!"*

Cugetare

Nici de cea mai mică patimă nu poate scăpa omul fără o mare luptă. Sfinții Părinți au numit întotdeauna patima desfrînării și preadesfrînării, moarte. Cînd desfrînatul se izbăvește de patima desfrînării, este ca și cum el ar învia din morți. Pentru cei care viețuiesc în lume, patima desfrîului se stîrnește cel mai adesea prin simțul văzului, cîtă vreme pentru cei care viețuiesc în singurătatea schiturilor această necurată patimă, ca și altele, se stîrnește prin închipuire și imaginație. Sfînta Cuvioasă Sara, care a fost o mare nevoitoare, s-a luptat cu greaua patimă a desfrîului timp de treizeci de ani. Ea se lupta cu această patimă și o biruia întotdeauna cu rugăciunea. Odată dracul curviei a venit aieva înaintea Sarei și i-a zis: „M-ai biruit!" Dar Sara a răspuns cu smerita înțelepciune: „Nu eu, ci Domnul meu Hristos." De atunci, gîndul desfrînării a părăsit-o pentru totdeauna. Cînd Sfîntul Cuvios Pimen a fost întrebat cum poate omul să se lupte cu dracul curviei, Sfîntul a zis: „Biruinđu-și mai întîi stomacul și limba, omul va putea după aceea să se stăpînească desăvîrșit pe sine întru toate." Sfîntul Antonie cel Mare a zis că în trup sînt trei feluri de porniri: „întîia este a firii, a doua este din lipsa de

măsură în hrană, iar a treia este de la diavoli." Alți Părinți socot că mînia și mîndria întăresc patima curviei. Cu toții însă afirmă că, în afară de paza omului asupra lui însuși și a străduințelor lui, este neapărată trebuință de ajutorul lui Dumnezeu în dezdăcinarea cu totul a acestei grele și urîte patimi. Viața Sfintului Cuvios Moise Ungurul, printre mulți alții, este o dovadă că omul poate, dacă voiește, să se păzească curat. Sfîntul Cuvios Moise a viețuit cincizeci de ani în lume, și zece în mînăstire. El deci s-a nevoit timp de șaiszeci de ani pe acest pămînt, întru toată feciorelnica curăție.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata biruință asupra Amoreilor (Iosua 24):

La cum a trimis Dumnezeu viespi înaintea poporului lui Israel, care i-a gonit de la ei pe regii Amoreilor, care astfel au fost bătuti de Israel;

La cît de puternic este Domnul Dumnezeu, la cum îi surpă El pe mîndri

și pe nedrepti, prin intermediul unor lucruri foarte mici.

Predică

Despre nenorocirea celor care se leapădă de Hristos după ce L-au cunoscut pe El

Căci dacă, după ce au scăpat de întinăciunile lumii, prin cunoașterea Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, iarăși se încurcă în acestea, ei sînt învinși; li s-aufăcut cele de pe urmă mai rele decît cele dinții.

Fraților, strălucitoare sînt razele soarelui, dar mai strălucitoare sînt cuvintele acestea ale Simțului Apostol. Căci razele soarelui luminează trupurile, fraților, iar sufletele nu le pot nicicum lumina: pe cînd ale Apostolului cuvinte luminează cu adevărat sufletul. Apostolul vede cu limpezime înălțimile și adîncimile sufletului omenesc, pe care le luminează cu cuvintele lui, din dragoste arzătoare față de noi, ca noi cunoscîndu-le, să putem păși sigur și fără să ne temem pe calea mîntuirii noastre. El în cuvinte puține ne dă două învățături de căpetenie. Prima este că nimeni nu poate scăpa de ticăloșia și necurăția lumii acesteia decît prin cunoașterea Stăpînului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Fără cunoașterea Stăpînului Hristos, nimeni nu poate să vadă sau să cunoască necurăția acestei lumi, și fără cunoașterea Lui nimeni nu poate să scape și să se curățească de întinăciunea lumii. A doua învățătură este aceea că omul care, după ce L-a cunoscut pe Stăpînul și Mîntuitorul Iisus Hristos fugind de necurăția lumii, se întoarce iar la întinăciunile ei, atunci unuia ca acesta *i se fac cele de pe urmă mai rele decît cele dinții*. Căci cunoscînd lumina, el se întoarce înapoi la întuneric, care i se face acum lui mult mai întunecat decît înainte. Și cunoscînd dreptatea, el se scufundă din nou în nedreptăți, primind pentru aceasta o pedeapsă mult mai cumplită. Și cunoscînd sfințenia, el cade înapoi întru sălbăticie, făcîndu-se astfel mai sălbatic decît oricînd

Înainte. Sfântul Apostol nu pregetă să îl compare pe cel care cade astfel cu câinele care se întoarce înapoi la vărsătura lui, și cu scroafa care, după ce a fost spălată și țeselată, se întoarce să se bălăcească în noroi.

Oricine îl cunoaște pe Domnul Dumnezeu Iisus Hristos cunoaște și cele ce îi sînt de trebuință spre mîntuire: căci el primește o vedere nouă cu care vede toate întinăciunile, minciunile și nedreptățile lumii, și primește și puterea ca să fugă de ele. De aceea el trebuie să lupte, el nu are voie să privească înapoi, căci îl paște primejdia ca să cadă iar, și de data aceasta, veșnic. El nu are voie să îl ispitească pe Dumnezeu de mai multe ori: căci dacă Dumnezeu i-a ajutat grabnic întîia oară, El nu se va mai grăbi așa de mult să îl scape și a doua oară, și și mai mult va dura pînă ce îl va scăpa a treia oară. O, cît de luminătoare ne sînt nouă cuvintele Sfîntului Apostol, fraților!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Căla ce ești Atotputernic și Multmilostiv, nu Te depărta de la noi în ceasul neputințelor noastre, ci ne izbăvește pre noi cînd întinăciunea acestei lumi voiește să ne înghită iar,
Căci noi numai Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci,
Amin.

27 iulie

• *Pomenirea Sfîntului Marelui Mucenic și Tămăduitor Pantelimon*
Sfîntul Mare Mucenic Pantelimon s-a născut dintr-o mamă creștină și un tată păgîn. Mama lui s-a numit Evvula, iar tatăl lui Evstorghius. El de tînăr a studiat temeinic știința medicinei. Sfîntul Sfințit Ermolae l-a cunoscut și și l-a făcut prieten, l-a învățat Creștina Credință, iar mai apoi l-a botezat. Sfîntul Pantelimon apoi a vindecat minunat un orb, pe care și alți medici îl trataseră, dar zadarnic: Sfîntul Pantelimon l-a vindecat pe acel om în Numele lui Hristos, apoi l-a botezat. Confrații medici, plini de invidie și de ură, l-au denunțat pe Pantelimon ca fiind creștin, și acesta a fost adus înaintea împăratului Maximian la judecată. Dar Sfîntul Doctor a stat înaintea judecătorului celui pămîntesc cu trupul, însă înaintea Celui Ceresc cu sufletul. El a declarat cu libertate înaintea împăratului că este creștin, vindecîndu-l înaintea ochilor lui pe un paralic care suferea de acea boală de ani mulți. Această minune i-a adus pre mulți păgîni la Credința în Hristos. Împăratul însă l-a supus pe Mucenic unor cumplite torturi. La Sfîntul Pantelimon a venit de mai multe ori însuși Domnul, și l-a vindecat pe mucenicul Său desăvîrșit. Apoi au fost dați la chinuri Sfîntul Sfințit Ermolae, împreună cu Ermip și Ermocrat. Osîndit la moarte fiind, Sfîntul Pantelimon a îngenuncheat la rugăciune, în acel moment călăul a izbit gîtul muceicului cu sabia, dar sabia s-a îndoit, ca și cînd ar fi fost făcută din ceară. Călăul nu a putut să îl omoare pre Mucenicul lui Dumnezeu pînă ce acesta nu și-a săvîrșit rugăciunea, și pînă ce

Însuși nu i-a dat voie călăului să îlucidă. Sfintele moaște ale Sfântului Pantelimon sînt mari făcătoare de minuni. Sfântul Mare Mucenic Pantelimon a fost ucis sub un măslin, care îndată după uciderea lui a rodit minunat. Numele „Pantelimon” însemnează „multmilostiv,” „multîndurat.” Atotmilostivul Dumnezeu a primit sufletul dreptului Său și l-a proslăvit printre Sfinții Lui cei mari. Acest minunat mare mucenic a luat cu cinste mucenicia pentru Hristos fiind în tînăra lui vîrstă, în douăzeci și șapte de zile ale lunii iulie, din anul 304. Sfântul Mare Mucenic Pantelimon este chemat în rugăciuni de către preoții Bisericii la Sfințirea Apei și la Taina Sfântului Maslu, împreună cu Sfântul Sfințit Mucenic Ermolae și cu ceilalți sfinți doctori fără de arginți și făcători de minuni. Hramul Sfântului Mare Mucenic Pantelimon este purtat și de o frumoasă mînăstire din Sfântul Munte Athos.

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Cuvios Clement, Arhiepiscopul Ohridei*
Acest Sfânt Clement a fost ucenicul marilor Sfinți Chirii și Metodie, Luminătorii Slavilor. După moartea sfântului Metodie, Sfântul Clement acesta, la presiunile germanicilor, a călătorit spre sud de Moravia. Sfântul Clement, împreună cu însoțitorii lui: Gorzad, Nahum, Sava și Anghelarius (împreună fiind cunoscuți toți sub numele de „Cei Cinci”), au trecut la sud de Rîul Dunărea, unde au fost oaspeții Cneazului Boris Mihail. După aceasta ei au sosit în ținutul Ohridei. Ei mai întîi au întemeiat o mînăstire la Belită, care este întîiul scaun episcopal al Sfântului Clement. După aceea, el s-a strămutat în cetatea Ohrida, și de aici a coordonat și a dezvoltat o minunată activitate misionară în toate ținuturile slavilor din sud. La Ohrida Sfântul Clement a întemeiat o mînăstire cu hramul Sfântului Pantelimon. El a avut mulți ucenici, care au copiat cărțile sfinte bisericești în limba slavonă, pentru popoarele slave. Mai ales Sfântul Nahum a contribuit la această sfîntă lucrare. Sfântul Clement al Ohridei a fost făcător de minuni încă din timpul vieții, iar sfintele lui moaște au rămas făcătoare de minuni pînă în ziua de azi. După o viață de nevoie plină de roadă în credincioasă slujbă lui Dumnezeu, Sfântul Clement a adormit cu pace la Ohrida, în anul 916. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni odihnesc într-o biserică ce fusese mai înainte închinată Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, și care a primit ca al doilea hram praznicul Sfântului Clement de Ohrida.

- *Pomenirea Sfântului fericit Nicolae, Cel Nebun pentru Hristos*
Acest Sfânt Nicolae a fost din cetatea Novgorodului, născut din părinți foarte bogați. Dar el și-a părăsit toată bogăția părintească și a preferat să triască pe străzi ca Nebun pentru Hristos, povățuindu-i pe oameni cu prefăcuta lui nebulie. Prietenul lui întru aceeași nevoie a fost Fericitul Teodor. Odată, pe cînd de față s-au aflat și martori, ei amîndoi au alergat pe apă, de-a curmezișul unui rîu. Fericitul Nicolae s-a odihnit în Domnul la anul 1392.

- *Pomenirea Sfîntei Cuvioase Antuza*

După ce a viețuit vreme îndelungată întru nevoițele vieții

pustnicești, Cuvioasa Antuza a întemeiat o mănăstire în care trăia o obște de nouăzeci de surori, în timpul prigoanelor iconoclaste ale împăratului Constantin Copronimul, toate cele nouăzeci de monahii au fost ucise, după care și Cuvioasa Antuza și-a dat sfântul ei suflet, la anul 759.

• *Pomenirea Sfinților O Sută Cincizeci și Trei de Mucenici* Aceștia cu toții au fost înecați în mare, în Tracia.

Cântare de laudă la Cei Cinci (Sfinții Clement, Nahum, Anghelarius, Sava și Gorzad)

*Cei Cinci plăcuți ai lui Dumnezeu,
Osîrdnici purtători de Evanghelică miere,
Credința Creștină în lumea larg-au vestit,
Pînă cînd la lacul Ohridei cel albastru
S-au sălășluit.*

*De acolo încă cu rîvnă și mai mare
Cu Domnul, a oamenilor viață amară,
Cu dragoste o au îndulcit.*

*Clement sfințitul Ierarh, rob credincios al lui Dumnezeu,
Cela ce dureri și batjocuri multe*

Pentru Domnul a luat,

Al Domnului viteaz stindard

La Ohrida s-a făcut.

*Cu el împreună nevoitori au fost
Sfinții Nahum, Anghelarius și Sava,
Și Gorzad Fericitul, cu totul Cinci:*

Bărbați mult plăcuți ei fost-au lui Dumnezeu.

De o mie de ani ei în Ceruri locuiesc,

De o mie de ani ei pre oameni uimesc:

Căci Jară preget ei popor mult au botezat,

Și încununatu-s-au cu slavă,

Căci pre Dumnezeu mai presus de toate au iubit.

Ohrida prăznuiește sjîntă pomenirea lor,

A slăviților Cinci,

Care cununa sînt

Și lauda Slavilor.

Cugetare

De miluiești pe cei săraci, cunoaște că dacă le faci bine lor, ca unor apropiați ai tăi, cu atît mai vîrtos îți faci bine ție însuși. Sfîntul Antonie cel Mare zice: „Și moartea și viața ne vin nouă de la aproapele nostru.” Sfîntul Petru Damaschinul zice: „Așa cum săracul trebuie să li mulțumească pururea lui Dumnezeu și să îl iubească pre bogatul care îi face lui bine, cu atît mai mult trebuie bogatul să li mulțumească pururea lui Dumnezeu și să îl iubească pre sărac; căci ei amîndoi se mîntuiesc prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, și acum și în veacul ce va să vie, din pricina milosteniilor lor. Căci fără săraci, ei nu numai că nu își pot dobîndi mîntuirea sufletelor, dar ei nu se vor putea izbăvi nici de ispitirile bogăției.” Milosteniile care se dau din mîndrie, vanitate și dispreț

nu folosesc la nimic, în timpurile mai vechi, bogații aduceau bogății la sihaști și îi rugau cu lacrimi să le primească. Prea rar se întâmpla ca vreun sihastru să primească acele bogății cu bucurie, iar dacă totuși o făcea, era din milă pentru bogați. Să ne gândim numai, fraților!: cei mai săraci dintre oameni primeau milosteniile de mila celor care le aduceau!

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata izbăvire a fiilor lui Israel din mâinile căpeteniei Sisera, și a oștirilor lui (Judecători 4):

- La cum Domnul a arătat milă față de fiii lui Israel cei robiți, a auzit plîngerea lor și le-a dăruit biruința asupra lui Sisera;
- La cum prorocita Deborah, care era Judecătoare în Israel, a trimis o oștire mică în Muntele Tabhor împotriva lui Sisera, cel care avea o putere de nouă sute de care de fier și oștire multă;
- La cum forțele lui Sisera s-au risipit, și însuși Sisera a pierit de mâna unei femei.

Predică Despre prorociții batjocoritori de cele sfinte

Trebuie să știți că în zilele cele de apoi, vor veni, cu batjocură, batjocoritori care vor umbla după poftele lor, Și vor zice: Unde este făgăduința venirii Lui? (II Petru 3: 3).

Oare se preschimbă sau se întunecă oglinda de batjocoritori care stau înaintea ei, rînjind, hlizindu-se și batjocorind-o? Nu, aplele oglinzii nu se tulbură de aceasta, ci rămîne aceeași ca și mai înainte. Fraților, să cunoaștem că nici Dumnezeu nu Se schimbă, nici se tulbură cînd rîd batjocoritori de El. Domnul Cel Preacurat și Neschimbabil știe că batjocoritorul nu face decît să se batjocorească pe el, atunci cînd batjocorește oglinda. Căci batjocorind lucrurile sfinte ale lui Dumnezeu, batjocoritori nu fac decît să se batjocorească pe ei înșiși, cîtă vreme cele sfinte ale lui Dumnezeu rămîn intacte.

O, cît s-au înmulțit batjocoritori aceștia în zilele noastre! Mulți sînt ei -prea mulți! - dar mulțimile lor slabe și neputincioase sînt înaintea Celui care este Unul și Singurul. Căci ce este grămada de praf înaintea vîntului puternic? Nu trebuie decît să așteptăm, și să ne înarmăm cu răbdare, pînă cînd va sufla vîntul cel năpraznic. Căci prea s-au înmulțit batjocoritori, care pururea batjocoresc cuvîntul și lucrările Domnului, și zic că lucrurile mîinilor lor batjocoritoare sînt mai bune și mai înțelepte decît lucrările lui Dumnezeu. Dar acele lucruri ale lor nu sînt decît hoție, căci dacă vor fi zidit ceva bun, nu l-au zidit decît cu materialele lui Dumnezeu, și după asemănarea zidirii Lui. Pe cînd cele rele ale lor, care sînt mult mai multe, le-au zidit din materialele dracilor, și după asemănarea lucrărilor diavolului, căruia sînt slugă. Prin urmare, cu ce se va putea vreodată lăuda țărîna? Cu ce se vor lăuda deci batjocoritori, astăzi ca și mîine, cînd asinii sălbatici le vor călca mormintele în copitele lor?

O Atotcurate Stăpîne Doamne, sfinte sînt cuvintele Tale, tari

precum vîntul cel năpraznic, și sfinte sînt lucrările Tale, cărora nu este număr și hotar. O Preacurate Stăpîne, izbăvește limbile noastre de batjocură și viclenie, și izbăvește de batjocoritori viața noastră,

Căci noi numai Ție ne închinăm, și pre Tine Te slăvim în veci,
Amin.

28 iulie

• *Pomenirea Sfinților Apostoli Prohor, Nicanor, Timon și Parmena*

Toți acești patru sfinți sînt din numărul celor Șaptezeci de Apostoli mai Mici și din al Celor Șapte Diaconi. Ceilalți trei Diaconi sînt Ștefan, Filip și Nicolae. Sfîntul Ștefan, întîiul Mucenic, se pomenește aparte în douăzeci și șapte de zile ale lunii decembrie, iar Filip în unsprezece zile ale lunii octombrie. Nicolae, din pricină de erezie, nu s-a numărat în rîndurile sfinților. Acești patru sfinți pe care îi pomenim astăzi nu au prăznuiri aparte în calendar, ci li se face astăzi împreună-sărbătoare. Sfîntul Prohor a fost sfințit de către Sfîntul Apostol Petru episcop în Nicomidia. Un timp el a fost ajutor al Sfîntului Ioan Teologul, în Insula Patmos. El a scris Cartea Apocalipsei, pe care a ascultat-o din gura Sfîntului Ioan. După aceea, el s-a întors la Nicomidia, unde s-a nevoit mult ca să întoarcă poporul la Hristos. El a luat moarte mucenicească la Antiohia, unde a fost omorît de necredincioși. Sfîntul Nicanor a luat mucenicia la Ierusalim în aceeași zi ca și Sfîntul Arhidiacon Ștefan; curînd după el iudeii cei plini de răutate au mai ucis două mii de creștini. Sfîntul Timon a fost episcop în Arabia, și a fost omorît prin răstignire pe cruce, pentru Hristos. Sfîntul Parmena a murit înaintea ochilor sfinților apostoli, și a fost îngropat cu cinste de către ei.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Iulian*

În vremea împărăției lui Antonin, Sfîntul Iulian a trecut marea din Dalmația în Campania de astăzi [din Italia]. El a fost un tînăr foarte frumos la trup, și cu sufletul închinat cu totul lui Dumnezeu. Pe drum el a întîlnit trupe imperiale pornite să aresteze creștini. Iulian le-a zis : «Pace vouă, fraților!» Văzîndu-i frumusețea și blîndețea chipului, cît și forma salutului, soldații 1-au suspectat că este creștin. Iulian a răspuns întrebărilor lor și le-a zis: «Creștin sînt, și m-am născut în Dalmația.» Iulian le-a mai mărturisit aceloră că a pornit în călătorie chiar în scopul de a îi întoarce pe păgîni la Unul Adevăratul Dumnezeu. Soldații 1-au bătut sălbatic, și după aceea 1-au aruncat într-o groapă adîncă, unde mucenicul lui Hristos a rămas timp de șapte zile, fără nici un ajutor omenesc, îngerul Domnului a venit la el și i-a adus hrană din cer. Adus

înaintea scaunului idolatru de judecată, Sfîntul Iulian a stat tare ca diamantul. Văzînd curajul, liniștea și tăria lui în Credință, treizeci de bărbați s-au întors atunci la Hristos. Osîndit la moarte fiind, Sfîntul Iulian a îngenuncheat și a înălțat rugă înaintea lui

Dumnezeu, mulțumind Lui pentru cinstea muceniciei și rugându-L pre El să aibă milă de toți cei care vor alerga la ajutorul lui, cinstindu-i pomenirea. Sfântul Mucenic Iulian a fost decapitat cu un topor și așa și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Pavel de la Mînăstirea Hiropotamu*
Cuviosul acesta Pavel a fost fiul împăratului Mihail Kiropalates. Din stirpe imperială fiind, înzestrat cu o rară înțelepciune, cu uimitoare blîndețe, și beneficiarul unei educații foarte înalte, Procopie (căci acesta a fost numele lui în lume) i-a uimit în tinerețea lui pe toți înalții demnitari și învățați din Constantinopol. În una din chartele sale împăratul Roman cel Bătrîn 1-a numit pe Procopie «cel mai mare dintre toți filosofii». Temîndu-se să nu-și piardă sufletul din pricina mîndriei ce îi putea veni din marea lui prestigiu, și nedorind să se vatăme de slava omenească, acest tînăr strălucit și-a schimbat ținuta imperială pe niște zdrențe și a intrat în Sfîntul Munte Athos. Aici el a fost tuns în monahism de marele Avvă Cosma, cela ce se numără în rînd cu sfinții. După ce s-a nevoit mulți ani întru sihăstreasca viață, Sfîntul Cuvios Pavel a refăcut Mînăstirea Hiropotamul și a întemeiat Mînăstirea Sfîntului Pavel, unde a adormit întru Domnul la bătrînețe adîncă. Cînd s-a săvîrșit această ctitorie, împăratul Roman a trimis în dar obștii de monahi o mare parte din Lemnul Sfintei și de viață făcătoarei Cruci, care se păstrează în această mînăstire pînă în ziua de astăzi. Se spune că Sfîntul Cuvios Pavel a predicat Evanghelia în Macedonia și în Serbia. El a luat multe chinuri de la răul împărat Leon Armeanul, luptătorul împotriva sfintelor icoane [iconoclastul]. Sfîntul Cuvios Pavel a trecut la veșnica și fericita odihnă la anul 820. La vremea morții lui, el le-a zis fraților: «Iată ceasul pe care 1-a dorit totdeauna sufletul meu, și de care atîta s-a temut trupul meu.»

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Eustatie*

Acest sfînt mucenic a fost soldat în cetatea Ankirei [Ankara de astăzi]. Adus la judecată, lui nu i-a fost frică de chinuri, ci a lăudat cu libertate Numele Stăpînului Hristos. Comandantul Cornelius a poruncit să se găurească gleznele mucenicului cu un sfredel, prin ele a trecut o sfoară tare, și așa 1-au tîrît pe omul lui Dumnezeu la un rîu, în care 1-au aruncat. Dar Dumnezeu 1-a mîntuit pre el dintru această moarte, și a vindecat rănile lui. Astfel Eustatie a stat din nou înaintea judelei, deplin sănătos. Cînd judecătorul 1-a văzut viu și nevătămat înaintea ochilor pe cel pe care credea că îl omorîse, s-a înspăimîntat atît de tare, încît și-a scos sabia și s-a înjunghiat cu ea. Sfîntul Eustatie a mai trăit puțin timp după aceea și a trecut la Domnul la anul 316.

Cîntare de laudă la Sfîntul Pavel de la Hiropotamu

Pe tînărul Pavel lumea mult l-a slăvit,

Si de aceea el, stirpe aleasă, imperialul palat

l-a lăsat, împreună cu prestigiul și puterea.

El a lepădat toate: și intrigi și opulență respingătoare,

*Fugind de lume și de toată deșertăciunea ei.
El întru pustie s-a sălășluit, acolo
unde se ascund sfinții,*

*Acolo unde ei prin postiri aspre
Sufletele lor își mîntuiesc,
Acolo unde noapte și zi cîntare de laudă
Lui Dumnezeu îi aduc.*

*Pavel pustia în Muntele Athos aflat-a,
Acolo aflat-a el loc
Al său suflet cu totul nou să îl facă,
Ca al pruncului celui de Evanghelie lăudat.
Acolo voit-a el inima lui adîncă să o afle,
Inima lui, și miezul noimelor acestei lumi.*

*Dorirea sa Pavel a împlinit-o,
Pe cărarea cea strîmtă ajutîndu-i Dumnezeu.
El trupul și-a curățit de stricăcioasele patimi,
Si sufletul de puterea celui rău.*

Cu a lui Hristos Cruce a Răstignirii

El a botezat toate,

Și sufletul și al lui trup.

Si ca o făclie curată el s-a aprins frumos

De dragostea lui Dumnezeu.

Pre el ai lui Dumnezeu îngeri la cer l-au purtat.

Pavel de tînăr împărăția lumii de el moștenită

O a lepădat,

Si pentru aceasta pre a Cerurilor împărăție

Dumnezeu i-o a dăruit.

Cugetare

Privitor la bunătate, astfel grăiește Sfîntul Nil de la Muntele Sinai:
"Fiule, nevoiește-te pururea să te faci simplu și blind. Să nu ai un
gînd în inimă și altul pe buze, căci viclenie și minciună este
aceasta. Să fii credincios, iar nu mincinos, căci minciuna este de
la cel rău. Să nu întorci răului cu rău, ci cui îți greșește iartă-i, ca
și Domnul iertător să-ți fie ție. Dacă te chinuie amintirea lucrurilor
rele, roagă-te lui Dumnezeu pentru acel frate (care ți-a făcut rău)
din toată inima, și amintirea răului făcut va pleca de la tine.»
Spun Părinții cum odată un tînăr s-a hotărît să-i slujească unui
bătrîn foarte rău, ca să-i ierte Dumnezeu lui [tînărului] păcatele
lui. El a îndurat această viață crudă în slujba bătrînului timp de
doisprezece ani, apoi a trecut la Domnul. Un Părinte mare și
foarte îmbunătățit a văzut sufletul tînărului cum se roagă înaintea
Domnului în Rai pentru bătrînul cel rău, și zice: «Doamne, așa
cum ai avut milă de mine datorită acestui bătrîn, și mi-ai iertat
mie păcatele mele, așa milostivește-te și către el, bătrînul, și
mîntuiește-1 pre el pentru mare mila Ta, și pentru jertfa mea, a
smeritului robului Tău.» După patruzeci de zile bătrînul cel
capricios a murit, și din nou Părintele cel îmbunătățit a avut
vedenie, în care s-a arătat și sufletul bătrînului celui capricios

odihninud-se în frumusețea Raiului Cereștii împărății. Cît de minunată și tainică a fost bunătatea acestui tînăr - cu adevărat, nemaivăzută!

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata mistuire a jertfei aduse de Ghedeon (Judecători 6):

- La cum îngerul Domnului a venit la Ghedeon, iar Ghedeon a alergat să aducă pîine de azime și ied gătit ca să facă ospaț îngerului lui Dumnezeu;
- La cum îngerul a poruncit lui Ghedeon să așeze carnea și azimile pe o piatră, și să toarne zeama cărnii peste ele; și cum îngerul Domnului, întinzîndu-și vîrfurile toiagului ce îl avea în mîna sa, s-a atins de carne și de azime și a făcut să iasă foc din piatră, care a mistuit jertfa.

Predică Despre întrebările iraționale ale celor iraționali

Unde este făgăduința venirii Lui? (II Petru 3 :4).

Așa îndrăznesc să grăiască batjocoritorii despre lucrurile cele sfinte ale lui Dumnezeu. Căci cei care batjocoresc cuvintele și lucrările lui Dumnezeu, batjocoresc de asemenea și făgăduințele Lui. Noi credincioșii credem cu tărie că El va veni a doua oară, așa cum a făgăduit, dar batjocoritorii zic cu batjocură: «Cînd va veni, din moment ce încă nu a venit?» Noi credem că Domnul va veni, așa cum a făgăduit, dar ei batjocoresc și zic: «Unde este făgăduința venirii lui?» «Iată, părinții noștri au trăit și au murit așteptînd ca El să vină,» zic ei, ^ «și El nu a mai venit. Voi ce faceți, tot mai așteptați?» Da, fraților, noi tot îl mai așteptăm, și tot vom mai continua ca să-L așteptăm pre El. El ne-a făgăduit că va veni, și cu adevărat va veni. Sfîntul Apostol ne confirmă adevărul făgăduinței Stăpînului. Căci iată, el a auzit această făgăduință chiar de pe buzele Domnului însuși: de pe acele buze care rostesc pururea numai adevărul. *Căci o singură zi este înaintea Domnului este ca o mie de ani, și o mie de ani ca o zi* (II Petru 3 :8). Cu aceste cuvinte, Sfîntul Apostol închide gurile batjocoritorilor, și ne învață pre noi răbdarea. Se vor împlini în curînd [s-au împlinit deja] două mii de ani de cînd Domnul ne-a făcut această făgăduință, și El va veni, împlinindu-o întru putere și în slavă mare, răsplătind fiecăruia după faptele lui: cu mîntuire veșnică celor credincioși și cu pedeapsa cea veșnică celor necredincioși. «Dar iată, El tot nu a venit pînă acum!» zic batjocoritorii. O batjocoritorilor ignoranți, oare sînt două mii de ani la fel de lungi pentru Dumnezeu cum sînt pentru voi? Oare nu vi se pare că înaintea lui Dumnezeu, două mii de ani sînt ca două zile? Și oare îl silește pe El ceva să își îplinească făgăduințele în două zile? Aflați că El, Cel Nemuritor, nu se grăbește deloc așa cum vă grăbiți voi, muritorii! Voi sînteți pururea Joarte grăbiți pentru că veți muri foarte curînd; dar El nemuritor este, și nu îi este teamă de moarte. Cînd va veni, vă va afla în mormintele

voastre. Trîmbița arhanghelului vă va trezi iar voi vă veți scula doar ca să vedeți că El credincios este. Apoi vă veți pogorî în iadul cel întunecat al bîrfitorilor - căci voi L-ați bîrfit și L-ați calomniat pre Domnul Adevărului și L-ați acuzat de minciună. Fraților, Dumnezeu nu vrea ca noi să facem speculații despre ziua sau ceasul cînd va veni El a Doua oară pe ^pămînt; El voiește doar ca noi să credem și să ne pregătim pentru a Doua Lui înfricoșată Venire. Cînd va veni El, fie că ne va afla vii, sau adormiți, noi vom vedea cu adevărat Venirea Lui. Oare nu ne este aceasta de ajuns?

O Stăpîne Doamne Mîntuitorule al nostru, învață-ne pre noi răbdarea și întărește-ne nouă credința cea întru Tine, căci cu adevărat credem înfricoșatei Tale a Doua Veniri, Și cu adevărat pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

29 iulie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Calinic*

Sfîntul Calinic acesta s-a născut în Cilicia. El a fost crescut din cea mai fragedă vîrstă întru credința creștină. Lepădînd toate, el a ieșit la predicarea Sfintei Evanghelii. La Ankira 1-a arestat păgînul principe Sacerdos. Cînd Sacerdos 1-a amenințat pe Calinic cu torturi și groază dacă nu va cădea să se închine la idoli, Sfîntul Calinic i-a zis: „Mie dorit îmi este a suferi pentru Domnul meu, precum îi este pîinea celui flămînd.” Osîndindu-1 la chinuri și torturi bestiale, principele a încălțat picioarele sfîntului cu încălțări de fier ce aveau cuie scoase pe dinăuntru, și așa 1-a fugărit pe ulițele cetății Gangra, căci nu a voit să-i facă acestea la Ankira de frica poporului, care văzînd răbdarea minunată și puterea mucenicului, se convertea la Hristos în număr foarte mare. Pe drumul de surghiun către Gangra soldaților din escortă li s-a făcut sete, dar apă nu era nicăieri. Sfîntul Calinic s-a rugat lui Dumnezeu și a scos apă dulce din stîncă. Cînd au sosit la Gangra torționarii s-au pregătit să îl arunce pe Sfîntul Calinic într-un cuptor de foc. Sfîntul s-a rugat lui Dumnezeu și a zis: „îți mulțumesc Ție, Stăpîne, că pe mine acestui ceas m-ai învrednicit, întru care smeritul meu suflet îmi dau pentru Numele Tău Cel Sfînt.” Apoi a intrat în foc. Cînd focul s-a stins, au aflat trupul mort al mucenicului neatins de flăcări și întreg. Sfîntul Calinic a luat cu cinste mucenicia și s-a încununat cu cununa slavei celei veșnice cam pe la anul 250.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Serafima*

Sfînta Serafima a fost o fecioară din Antiohia. Ea a locuit în casa unei anume Sabina, soția unui senator, pe care a convertit-o la Credința Creștină. Auzind despre ea, Virilus, un sălbatic prigonitor al creștinilor, a poruncit ca Serafima să fie adusă înaintea lui. Cum fecioara a rămas neclintită în credința ei, Virilus a poruncit ca să fie aruncată în închisoare, unde a trimis mai mulți tineri

desfrînați ca să o necinstească. Serafima stătea la rugăciune înaintea lui Dumnezeu cînd desfrînații trimiși au ajuns la porțile închisorii. Deodată înaintea lor s-a arătat îngerul lui Dumnezeu în pară de foc, cu sabie de foc în mîină, iar ei au căzut la pămînt ca și morți. A doua zi tortionarul a implorat-o pe Serafima să-i învie pe acei desfrînați, iar ea, cu rugăciunea, i-a făcut să își vină în simțiri. Dar Virilus a pus minunea pe seama așa-ziselor puteri vrăjitoarești ale Serafimei, și a poruncit ca sfînta fecioară să fie arsă cu făclii și bătută cu toiege. Pe cînd o băteau unul dintre toiege s-a frînt, și din el a sărit o bucată chiar în ochii lui Virilus, care a orbit pe loc. Ei la urmă au tăiat capul roabei lui Hristos cu sabia, și așa s-a înălțat mucenicescul ei suflet la cer. Credincioasa Sabina a luat trupul muceniței și l-a îngropat cu cinste, din el curgînd mir binemiresmat și vindecător. Sfînta Serafima a luat cu cinste mucenicia în timpul împăratului Hadrian (117-138).

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Theodotia*

Theodotia a fost o văduvă tînără cu trei copii, împreună cu Sfînta Anastasia (care se pomenește la 22 decembrie), Theodotia s-a nevoit întru lucrarea lui Dumnezeu la Thessalonic, ducînd o viață a tuturor nevoințelor, cu plăcere de Dumnezeu, în timpul prigoanelor lui Dioclețian ea a fost osîndită la moarte și aruncată într-un cuptor de foc împreună cu cei trei copii ai ei, și așa s-au înălțat fericite sufletele lor către împărăția Cerurilor.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Eustatie din Mtskheta*

Sfîntul Eustatie acesta a fost persan, născut în satul Arbuket. La vîrsta de treizeci de ani el a sosit în cetatea [georgiană] Mtskheta. Văzînd cum cred și viețuiesc creștinii în ea, el a primit cu rîvnă Sfîntul Botez. El a fost schingiuit pentru Hristos și decapitat la Tbilisi în anul 589. Sfintele lui moaște odihnesc în biserica catedralei din Mtskheta, dînd vindecări tuturor celor care se ating de ele cu credință.

Cîntare de laudă la Sfînta Serafima

Serafima de îngeri e iubită,

Căci ea nevinovată este

Cu trupul, cu sufletul și cu gîndul

Ea schingiuri pentru Hristos Cel fără de moarte a luat

Zile multe în șir.

Cezarul cel idolatru lapăgînescul templu a dus-o

Și să jertfească idolilor i-a poruncit.

Dar Serafima a zis:

„Eu roaba lui Hristos sînt, a Unuia Dumnezeu,

iar templu al Lui, al Duhului Sfînt,

însuși trupul meu este,

și cu sufletul.

Eu trupul îmi păzesc în feciorie,

Ca jertfa să pot aduce Domnului

Chiar trupul meu.

Pe el deci îl poți chinui cît voiești,

*Cu foc sau cu sabie,
Căci al meu suflet să îl omori tu nu poți.
Căci trupul pentru suflet fost-a zidit,
Și el doar prin suflet se binecuvîntă.
Sufletul de la Dumnezeu omului îi este dăruit,
Capre Domnul în ăst trup să-L slăvească.
Slavă Ție Doamne Dumnezeule,
Cela Ce în Treime ești închinat și slăvit,
Slavă Ție, Făcătorul meu!"*

Cugetare

Prin pocăință adevărată, cu lacrimi, rugăciune și cu fapte bune, pînă și cel mai întinat suflet se poate curați și schimba. De aceea, trebuie să fim cu băgare de seamă și să nu aducem niciodată aminte cu răutate cuiva de păcatele lui cele din trecut, odată ce el și le-a plîns și și le plînge pururea cu amar; ci mai curînd să mulțumim lui Dumnezeu și să ne uimim de cum se preface întunericul în lumină, iar mlaștina în apă cristalină și curgătoare. Faraonul Egiptului, Amases, era de origine plebeie. De aceea, atunci cînd a ajuns faraon peste tot Egiptul, poporul îl respecta prea puțin, amintindu-și de originea lui cea lipsită de cinste. Pentru aceasta, ca să-și umilească supușii și să îi facă să-1 respecte, el a luat un lighean mare de fier în care, potrivit obiceiului, își spălau oaspeții picioarele. El a poruncit să se topească acest lighean, și din metal să se toarne asemănarea unui oarecare idol, pe care l-a așezat la un loc în care să se poată închina mulți trecători. Văzînd idolul, poporul a început să i se închine, și să îl cinstească după tipicul idolatriei egiptene. Atunci Faraonul a descoperit poporului din ce a fost făcut acel idol. Poporul a înțeles și s-a rușinat: ei au văzut cum a reușit faraonul ca să îi determine să nu-1 mai privească după ceea ce a fost el odată, ci după ceea ce este el acum. Așa a început poporul să cinstească demnitatea imperială a lui Amases, Faraonul Egiptului.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul semn arătat de Dumnezeu lui Ghedeon (Judecători 6: 37-40):

- La cum într-o anumită noapte a fost rouă numai peste lînă, iar încolo peste tot locul uscăciune; iar în noaptea următoare, a fost uscată numai lînă, iar peste tot locul a fost rouă;
- La cum prima minune a închipuit poporul lui Israel cel care trăia în mijlocul lumii păgîne (pînă la întruparea lui Hristos), iar cea de a doua, lumea păgînă aflată de acum sub har, cu excepția poporului lui Israel cel lipsit de har (după întruparea lui Hristos).

Predică

Despre întîrzierea înfricoșatei Judecăți, din îndelunga răbdare a lui Dumnezeu

Domnul nu întîrzie cu făgăduința Sa, după cum socotesc unii că e întîrziere, ci îndelung rabdă pentru voi, nevrînd să piară cineva, ci

toți să vină la pocăință (II Petru 3: 9).

Fraților, milostivirea lui Dumnezeu face ca să întârzie *acea zi a venirii Lui, care este ca focul topitorului și ca leșia nălbitorului* (Maleahi, 3: 1-2), după cuvîntul prorocesc al Prorocului Maleahi. De aceea, să se rușineze batjocoritorii care își bat joc de făgăduința Domnului și zic: *Unde este făgăduința venirii Lui?* (II Petru 3: 4). Dumnezeu nu Și-a uitat făgăduința, ci chiar păcătoșii sînt cei care au uitat-o. Căci după mare și nemăsurată milostivirea Sa, Dumnezeu îi așteaptă pe păcătoși să își vină în simțiri și să se pocăiască și să se pregătească pentru ziua aceea după care o alta nu va mai fi. Căci iată!, *acea zi* nu este ca cele multe zile care le sînt date oamenilor ca să se pocăiască întru ele, și ca să se pregătească pentru întîlnirea lor cu Dumnezeu. *Acea zi* este unică, și cu totul altfel decît toate celelalte zile, căci ea nu mai răsare pentru pocăință, ci mai curînd pentru judecată. Căci așa cum înfricoșata Judecată este unică și irepetabilă, așa și *acea zi* va fi unică și irepetabilă.

Dumnezeu nu dorește să se piardă nici un om. El nu l-a creat pe om pentru moarte, ci pentru viață și pentru mîntuire. Oare există grădinar care să semene semințe de legume și să dorească ca ele să nu rodească, să se usuce și să moară? Dar Dumnezeu, oare nu este el mai înțelept și mai milostiv decît orice grădinar?

Dumnezeu are o singură dorință: ca toți oamenii să se pocăiască și la cunoștința adevărului să vină, întorcîndu-se de la rău. Cum se mai bucură gospodarul căruia vița cea uscată i se întoarce la viață și începe să aducă roadă!

Dar mult mai mult Se bucură Dumnezeu și sfinții Lui îngerii cînd sufletele oamenilor, cele uscate de păcat, se întorc la El și întineresc din nou cu lacrimile pocăinței, și aduc roadă bogată a ei!

O Stăpîne Atotmilostive Doamne, lubitorule de oameni, ajută-ne nouă păcătoșilor să simțim mila Ta și îndurările Tale cele către noi, să le simțim și să ne pocăim, întorcîndu-ne de la cărările noastre cele rele,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

30 iulie

• *Pomenirea Sfinților Apostoli Sila, Silvan, Crescent, Epenetos și Andronic*

Aceștia au fost din numărul celor Șaptezeci de Apostoli Mici. Sfîntul Sila a fost trimis de la Ierusalim la Antiohia împreună cu Pavel și cu Barnabas ca să lămurească disputa ce se ivise între credincioși cu privire la tăierea împrejur: anume, dacă trebuie sau nu ca să se taie împrejur cei care vin la Hristos dintre păgîni (Fapte 15: 22). După aceasta, Sfîntul Sila a călătorit împreună cu Sfîntul Apostol Pavel prin toată Asia și prin Macedonia, și a fost uns Episcop al Corintului, unde s-a săvîrșit cu pace. Sfîntul Silvan a fost întru ajutor amînduror Corifeilor Apostolilor (I Petru 5: 12, II

Corinteni 1: 19). Ca Episcop al Thessalonicului, Sfântul Silvan s-a nevoit mult și a luat multe chinuri, pînă cînd la sfîrșit a schimbat viața aceasta pămîntească pentru cea cerească. Sfântul Crescens a fost mai întîi împreună-lucrător cu Sfântul Apostol Pavel (II Timotei 4: 10), iar apoi Episcop în Galatia și misionar în Galia, unde a și luat mucenicească moarte sub domnia împăratului Traian. Sfântul Epenetos se pomenește în Epistola către Romani a Sfîntului Apostol Pavel (16: 5), el a fost Episcop în Cartagina. Sfântul Andronic, care a fost Episcop al Pannoniei (Romani 16: 7), este prăznuit aparte și în ziua de 17 mai.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Valentin*

Sfântul Valentin a fost episcopul cetății Interamna din Italia. El l-a vindecat pe fratele tribunului roman, Frontanus, de o boală foarte grea. Cînd s-a îmbolnăvit Cherimon, fiul vestitului filosof Craton, acesta, urmînd sfatului lui Frontanus, l-a chemat pe Episcopul Valentin la Roma. Cherimon suferea de o boală care îi schimonosea și îi contorsiona cumplit trupul, atît de cumplit, încît capul lui se afla între genunchi. Sfântul Valentin s-a izolat împreună cu

Cherimon într-o cameră, și a petrecut întreaga noapte în rugăciune. Dimineața Cherimon, complet sănătos, se înfățișa înaintea filosofului Craton, tatăl lui. Atunci s-a botezat Craton și toată casa lui, împreună și cu trei discipoli ai lui. Cherimon a părăsit casa tatălui lui și i-a urmat Sfîntului Valentin. Abundius, fiul unui eparh roman, a primit Sfîntul Botez tot în acele zile. Înfuriat ca o fiară sălbatică din această pricină, eparhul l-a arestat pe Valentin și l-a ucis prin decapitare după ce l-a torturat bestial. Trei dintre discipolii lui Craton, Proclus, Abibus și Apollonius, au fost și ei uciși împreună cu Sfîntul Sfințit Valentin. Abundius a luat trupurile lor și le-a îngropat cu cinste. Aceștia au luat cu toții mucenicia la anul 273 și s-au făcut cetățeni ai Raiului.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Polihronie, Episcopul Babilonului*

Cînd împăratul Decius a cucerit Babilonul, el l-a capturat și pe Episcopul Polihronie împreună cu trei presbiteri, doi diaconi și doi principii proaspăt botezați, Abdon și Senin. Sfîntul Polihronie a rămas tăcut înaintea împăratului, nedîndu-i nici un răspuns; dar pentru toți a dat răspuns Sfîntul Parmenius, presbiterul. Împăratul i-a luat și i-a dus pe episcop și pe presbiteri cu sine în Persia, în cetatea Kordoba, unde cu toții au fost decapitați. Decius i-a luat pe principii Abdon și Senin la Roma, unde i-a aruncat la fiarele sălbatice, iar apoi i-a ucis cu sabia. Eu cu toții au luat cu cinste mucenicia la anul 251.

- *Pomenirea Sfîntului Ioan Ostașul*

Ioan a fost în taină creștin. El a fost trimis de împăratul Iulian Apostatul ca să îlucidă pe un creștin, dar în loc de aceasta Iulian

i-a ajutat aceluia să se ascundă. Iulian adică, l-a pus pe acel creștin într-o închisoare la Constantinopol. După ce răul Apostat rău a pierit, Ioan s-a închinat pe sine vieții nevoițelor monahicești, trăind într-o curăție și sfințenie. El s-a săvârșit cu pace într-o bătrânețe adâncă. După moarte, se arăta aceluia care aveau nevoie de ajutorul lui. Credincioșii se roagă Sfântului Ioan Ostașul când au nevoie ca să îi descopere pe răufăcători.

• *Pomenirea Sfintei Cuvioasei Maici Anghelina*

Sfânta Cuvioasă Anghelina a fost o cneaghină a sîrbilor. Sfintele ei moaște odihnesc la Mînăstirea Kruședol (vezi viața sfintei la 12 decembrie).

Cîntare de laudă la Sfîntul Polihronie

Păgînul cezar, Dedus cumplitul,

Urlă ca o fiară strigînd: „ O, tu, Polihronie,

Pentru ce zeilor noștri nu te-nchini, Bătrîne?

Împărăteștii porunci, de ce nu te supui? ”

Dar Sfîntul tace, nerăspunzînd nimica.

Din nou întrebă-mpăratul, iar mucenicul iar tace.

„Mut este acesta!” strigă Deciefurios.

Dar Parmenius zice: „Părintele nostru nu este mut,

Ci negrînd, se păzește curat, neîntinînd ale lui buze.

El buzele lui cu pază și le împrejmuiește,

Ca să nu păcătuiască poruncii lui Hristos:

Nu dați cele sfinte ale voastre cîinilor,

Nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor!

Părintele nostru sfînt ale sale mărgăritare păzește,

Și gura nu voiește să-și întineze cu tine grăind. ”

Dedus înnebunește de furie mai mult ca niciodată,

Și pune să i se taie limba

Sfîntului Parmena.

Lui limba i-o taie, dar ce-i este aceasta?

Căci graiul sfîntului, iată, și mai limpede este

Mai răsunător, mai curat!

Însuși Domnul luptă pentru ziloții Săi robi,

Și îi păzește pre ei de rușine

Și de batjocoritori.

Cugetare

Trebuie să facem distincție între un păcătos și un penitent. Dacă ți-ai luat asupra-ți să mustri un păcătos, ai grijă ca nu cumva să îl mustri și pe penitent. Parabola Fiului Risipitor ne arată cît îi este de scump lui Dumnezeu păcătosul care se pocăiește cu adevărat. De aceea, și nouă să ne fie scump acela care îi este scump lui Dumnezeu. Odată un monah a căzut în păcat, și pentru păcatul lui a fost izgonit din mînăstire. Acest monah s-a dus la Sfîntul Antonie cel Mare, i-a mărturisit păcatul lui, s-a pocăit, și a rămas pe lîngă Marele Antonie o bucată de vreme. După aceea Sfîntul Antonie l-a trimis pre monahul cel pocăit înapoi la mînăstirea lui, dar frații nu l-au primit, ci l-au izgonit iar. Iarăși a venit

penitentul la Marele Antonie, și iar 1-a întors Sfântul Antonie la mînăstirea lui, trimițînd și un cuvînt, prin el, fraților lui: „A naufragiat o corabie și și-a pierdut încărcătura, și doar cu greutate mare a mai ajuns la port, și acum voi voiți să scufundați ceea ce nu s-a pierdut în furtună!" Văzînd această preaînțeleaptă certare, părinții 1-au primit pre fratele cel pocăit înapoi, cu bucurie.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata biruință a lui Ghedeon asupra Madianiților (Judecători 7):

- La cum Ghedeon a adunat treizeci și două de mii de bărbați purtători de sabie și s-a pornit cu ei împotriva Madianiților;
- La cum Dumnezeu i-a poruncit să micșoreze numărul lor, ca nu cumva să se fălească că prin tăria și puterea lor au învins dușmanul, iar nu a lui Dumnezeu;
- La cum Ghedeon a ales, la porunca lui Dumnezeu, doar trei sute de bărbați, și cu aceia i-a bătut pe Madianiți, care erau mulți ca lăcustele (Judecători 7: 12).

Predică

Despre venirea înfricoșatei Zile a Domnului

Iar ziua Domnului va veni ca un fur, cînd cerurile vor pieri cu vuiet mare, stihiile, arzînd se vor desface, și pămîntul și lucrurile de pe el se vor O, cît de înfricoșată este Ziua Domnului, cu neputință de grăit! Ea este înfricoșată din pricina inexorabilei ei dreptăți, și din aceea că va veni pe neașteptate, *ca un fur*. De aceea, să priveghem, fraților, *că nu știm ziua, nici ceasul cînd va veni Fiul Omului* (Matei 24: 13). Iar Apostolul, care a auzit aceste cuvinte cu urechile lui, și l-a văzut pe Cel Care le-a grăit, ni le spune și nouă. Cel care se păzește de hoți priveghează zi și noapte, astfel încît tâlharii să nu îl ia prin surprindere. Cel care se teme de Ziua Domnului priveghează în fiecare zi și în fiecare ceas, astfel încît acea zi și acel ceas să nu îl găsească nepregătit, nici bălăcindu-se în păcate. Ne-am obișnuit atît de mult cu curgerea obișnuită a timpului, cu previzibila înșiruire a zilelor și nopților, încît nu putem pricepe ce și cum va fi tunetul acelei zile, care le va pune în umbră pe toate celelalte care au fost înaintea ei, și care va opri moara timpului și îi va preface osia în țândări mii. Va fi tot așa precum strălucirea soarelui întunecă cu totul lumina aprinsă a mii de lumînări, risipindu-le și topindu-le. Înfricoșată, cumplită și cutremurătoare va fi Ziua Domnului! Cînd acea zi își va ivi fața de foc asupra candelelor vieților noastre prezente, acestea se vor stinge dintr-o suflare și se vor întuneca; iar cerurile, prin care ne măsurăm noi acum media vieților noastre, *se vor topi cu zgomot mare*, iar stihiile pămîntului, ca și pămîntul însuși, cu apa, aerul și focul, *se vor topi*. Ele nu vor mai fi, și toate se vor face noi. Toate lucrurile noastre vor arde, căci dacă Domnului nu li pare rău de lucrurile Lui, cum atunci s-ar putea

înduioșă de ale noastre? Căci Dumnezeu atunci nu se va mai uita la lucrări, ci la lucrători. Toți lucrătorii se vor înfățișa înaintea Lui la Judecată: lucrările lor însă, El le va arde. Și toate se vor face noi. Cel care va fi de osîndit, se va osîndi; iar cel care va fi de răsplătit, se va răsplăti - pentru toată veșnicia, înfricoșată, fraților, cu adevărat, este Ziua Domnului! Este înfricoșată pentru că este neașteptată, și pentru că vine cu dreptatea cea inexorabilă a lui Dumnezeu.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, trezește-ne pre noi și ne fă treze mințile și inimile noastre! Poruncește sfinților Tăi îngerii să ne împungă la priveghere și trezvie, ca să nu amețim din pricina păcatelor și să adormim întru ele!

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin!

31 iulie

- *Pomenirea Sfântului și Dreptului Evdochim*

Sfântul Evdochim s-a născut în Capadocia din părinți foarte credincioși care s-au numit Vasile și Evdochia. În vremea împăratului Teofil (829-842), Evdochim s-a aflat tânăr ofițer în armata imperială. Chiar în rang militar fiind, el s-a străduit pururea să trăiască conform poruncilor Evangheliei. Păstrându-se întru toată curățenia sufletească și trupească, el nu a vorbit niciodată cu femei, în afară de mama lui. El a fost milostiv cu nenorociții și cu nevoiașii, citind pururea cu sîrguință din sfintele cărți, și stînd cu și mai multă sîrguință la sfînta rugăciune înaintea lui Dumnezeu. El s-a ferit întotdeauna de distracții și de grăirile deșarte cu cei deșerți: „în mijlocul deșertăciunilor celor lumești trăind, el a stat ca floarea de crin între spini, și ca aurul în mijlocul focului.” Datorită marilor lui virtuți și însușiri, împăratul l-a numit guvernator al Capadociei. Din această poziție înaltă Evdochim s-a arătat drept înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu Evdochim a murit la o vîrstă tînă, în anul al treizeci și treilea al vieții lui. Sfintele lui moaște sînt făcătoare de minuni, vindecînd bolile oamenilor. Un nebun s-a atins odată de racla lui, și s-a făcut imediat sănătos; un copil paralic, atingîndu-se și el de sfînta raclă, s-a ridicat pe picioarele lui și a mers bine. După optsprezece luni, mama lui a deschis racla și a aflat trupul lui Evdochim de parcă ar fi fost viu, fără nici un semn de putreziciune sau stricare. Din el ieșea miros de bunămireasmă. Sfintele moaște ale Dreptului Evdochim au fost mai după aceea mutate la Constantinopol și îngropate într-o biserică nouă închinată Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, și ctitorită de părinții Dreptului Evdochim.

- *Pomenirea Sfintei Iulita din Cezareea*

Această Sfînta Iulita a fost din Cezareea Capadociei. Avînd o neînțelegere cu vecinul privitoare la pămînt, acela a denunțat-o pe Iulita că este creștină, ceea ce o așeza în afara protecției legii.

Sfânta Iulita atunci și-a lepădat cu bucurie toate proprietățile, mai curînd decît să-și lepede Credința. Dar necurații păgîni nu s-au mulțumit numai cu aceasta, ci au și torturat-o, iar la urmă au omorît-o arzînd-o de vie, la anul 303. Așa și-a sacrificat fără să clipească această fericită și averile și trupul, pentru mîntuirea sufletului ei în veșnicie.

• *Pomenirea Sfîntului Iosif din Arimathea*

Nobilul Iosif acesta a fost un bărbat foarte bogat, și membru al Sinedriului Evreiesc din vremea Mîntuitorului. În taină, el a fost următor al lui Hristos (Matei 27: 57, Ioan 19: 38). Iosif și Nicodim au luat Trupul lui Hristos de pe Cruce, și l-au așezat în mormîntul cel nou al lui Iosif. Pentru aceasta el a fost arestat de către evrei și aruncat în închisoare. Acolo a venit la el Domnul Cel Înviat, Care l-a întărit, dovedindu-i învierea Lui. După o oarecare vreme evreii l-au scos pe Iosif din închisoare și l-au izgonit din pămîntul lui strămoșesc. Sfîntul Iosif din Arimathea a călătorit în toată lumea predicînd Evanghelia lui Hristos, și a adus Vestea cea Bună pînă și în Anglia, unde s-a săvîrșit către Domnul.

• *Pomenirea Sfîntului Ioan Exarhul*

Acest Sfînt Ioan a fost un vestit presbiter bulgar, împodobit cu adîncă învățătură a cărților, care a trăit în vremea Țarului [bulgar] Simeon (892-896). El a tradus *Hexameronul* Sfîntului Vasile cel Mare și *Mărturisirea de Credință Ortodoxă* a Sfîntului Ioan Damaschinul în limba slavonă. El s-a săvîrșit către Domnul cu pace.

Cîntare de laudă la Sfin tu I Iosif din Arimathea

Iosif, bărbat bogat și nobil întru Hristos Răstignit nicicum nu s-a smintit, Ci cînd soarele și-apierdut lumina, Și s-a cutremurat pămîntul, El mers-a la Pilat și i-a zis Că Domnul a murit, Dătătorul vieții: Astfel Jacutu-s-a ucenicul cel tainic Cunoscute tuturor.

Astfel, ascunzîndu-Se în pămînt Cel Arătat tuturor, Cel ascuns ucenic s-a mărturisit al Domnului în auzul tuturor. Astfel Jacutu-s-a Iosif vestit Intr-o singură zi.

Cu Nicodim împreună el Trupul Domnului De pe Cruce-a luat, Și în a lui grădină l-apus, Intr-o peșteră nouă.

Spionii evrei au auzit acestea și grabnic au raportat, Iar bătrînii evreilor pre Iosif Aruncatu-l-au în temniță, legat în lanțuri, Iosif zace în temnița întunecată, în ziua în care Domnul iadul îl strălucește Cu a Lui lumină.

Iosif în minte U vede acum pre Domnul Aude cuvintele Lui minunate, gîndește la minunile Lui, La spusele și prorociile Lui minunate. Pe cînd era lîngă El, în lumina Domnului stătea, Dar acum zăcea în întuneric, înlăuntru Și în afară.

Întunecate nopți, dimineți și zile, întunecat e totul cînd se ia Soarele de pe cer!

O deznădăjduit întuneric, mai întunecat decît iadul! Dar iată! Deodată în temniță răsare-o lumină, Domnul Cel Înviat vine La robul lui cel din lanțuri. O Iosife, brave și nobile bărbat, Tu nu te-ai smintit nici întru Domnul Înviat, Tu la Pilat ai mers, moartea

Domnului i-ai spus, Dar vestitu-i-ai și slăvită Lui înviere. Să se bucure țara Britaniei și să te prăznuiască cu cinste, Căci tu cel dinții

Cuvîntul mîntuirii întru ea l-ai semănat.

Cugetare

Nevoitorii din pustie luptă să-și taie voile proprii și să trăiască strict în conformitate cu voia lui Dumnezeu. Unii cred în mod greșit că sihastrul trăiește într-o izolare completă. Dar nici un sihastru nu zice așa. El trăiește în apropierea și în intimitatea lui Dumnezeu, a îngerilor și a sfinților. Căci acolo unde este mintea omului, acolo este și viața lui. Mintea sihastrului se află în cea mai înaltă, mai curată și mai numeroasă companie în care se poate afla vreodată omul. Avva Marcu 1-a musturat odată pe Avva Arsenic astfel: „Pentru care pricină fugi tu pururea de fețele noastre și de convorbirile cu noi?” Atunci Avva Arsenie a zis: „Dumnezeu știe că vă iubesc, dar nu pot fi și cu Dumnezeu și cu voi. În ceruri mii și mii, și mii de mii, au o singură voie; pe cînd aici, între noi oamenii, sînt multe și felurite voi. De aceea nu pot fi și cu Dumnezeu, și cu oamenii.”

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu care a căzut asupra lui Abimelec și asupra locuitorilor Sichemului (Judecătorii 9):

- La cum Abimelec, cu ajutorul bărbaților din Sichem, a ucis pe șaptezeci dintre frații lui;
- La cum după aceea Abimelec i-a ucis pe locuitorii Sichemului, a arat locul pe care fusese cetatea lor și a presărat pămîntul cu sare;
- La cum, după multe biruințe, Abimelec a fost ucis de o femeie care a aruncat în el din turn cu o bucată de piatră de rîșniță și i-a spart capul, de moarte;
- La cum blestemul lui Iotam, fiul lui Ghedeon, i-a ajuns pe locuitorii Sichemului și pe Abimelec.

Predică Despre ultima așteptare

Pentru aceea, iubiților, așteptînd acestea, sîrguiți-vă să fiți aflați de El în pace, fără prihană și fără vină (II Petru 3: 14).

Fraților, care este ultima noastră așteptare? Cînd e noapte, noi așteptăm ziua, iar cînd e zi, știm că vine noaptea; și tot așa, iar noapte, și iar zi: este o așteptare acesta care nu este ultima noastră așteptare. Fraților, care este ultima noastră așteptare? Iată, atunci cînd sîntem fericiți tremurăm de spaimă la gîndul că va veni tristețea; iar cînd plîngem, așteptăm să vină ziua cînd plînsul va lua sfîrșit: și tot așa, plînsul se schimbă cu bucuria, iar bucuria cu plînsul. Dar nici măcar așteptarea aceasta nu este ultima noastră așteptare. Fraților, ultima noastră așteptare este așteptarea judecății lui Dumnezeu. Cînd va veni judecata lui Dumnezeu, adică cea Zi înfricoșată a Domnului care *va arde ca focul* (Maleahi 4: 1), atunci fiecare dintre noi va primi ceea ce merită: unii vom primi ziua cea care se prefăce în noapte, pe cînd

alții noaptea cea care se preface în zi; unii vor primi bucuria căreia nu îi va mai urma niciodată tristețea, iar alții tristețea, care nu se va mai preface niciodată în bucurie. Fraților, aceasta este ultima așteptare a neamului omenesc, că o știm aceasta sau nu, că gândim vreodată la ea sau nu.

Totuși, noi cei credincioși, ar trebui să cunoaștem așteptarea aceasta, și să ne gândim la ea mereu, să o avem mereu. Această cunoaștere trebuie să ne fie nouă zenitul tuturor cunoștințelor noastre, și să imprime direcția tuturor gândurilor noastre.

Cunoașterii și contemplării acestei așteptări trebuie să le adăugăm ceea ce este cel mai important: rîvna și nevoița noastră *ca să fim aflați de El în pace, fără prihană și fără vină.*

Trebuie să rîvnim și să ne nevoim ca să fim aflați de El fără prihană în minte și în inimă, neînvinovați de conștiința noastră, și în pace cu Dumnezeu. Doar atunci ne va fi nouă ultima așteptare fără teamă de neprevăzutul ei, doar atunci nu ne va fi spaimă că la împlinirea ei vom fi aruncați în noaptea cea fără de zi, sau în tristețea cea veșnică fără bucurie. Așa cum totul și toate cele din viața Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos au fost neașteptate de către oameni, tot astfel și a Doua Lui Venire în putere și în slavă va fi neașteptată pentru ei. Căci neașteptată a fost Nașterea Lui din Preacurata Fecioara, neașteptată sărăcia Lui; neașteptate minunile Lui, neașteptate și nemaiauzite foarte cuvintele Lui; neașteptate umilirile Lui și moartea Lui cea de bunăvoie fără de cinste, și învierea Lui, și înălțarea Lui, și Biserica Lui, și vestirea Credinței Lui în toată lumea și veacurile. La fel de neașteptată va fi și A Doua Venire a Lui cea întru putere și întru slavă: ea va fi marele șoc al omenirii, mai șocant decît toate cele care au mai fost vreodată.

O Stăpîne Doamne Judecătorule Atotdrepte, cum Te vom întîmpina pre Tine noi păcătoșii, carele nu sîntem îmbrăcați în haina păcii, a neprihănirii și a curăției? Ajută-ne nouă, Stăpîne! Ajută-ne nouă ca să ne sîrguim, pe cît ne este cu putință oamenilor, spre acea înfricoșată întîlnire cu Tine, Căci noi Ție Unuia ne închinăm și pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

I august

• *Pomenirea celor Șapte Frați Macabei, a maicei lor Solomonia și a Bătrînului Eleazar Preotul*

Aceștia cu toții au luat mucenicia pentru curăția credinței lui Israel sub Regele Antioh, numit de unii "Epifanes," adică "cel luminat," iar de către alții "Epimanes," adică "cel care și-a pierdut mințile." Din pricina marilor păcate care se făceau la Ierusalim, și mai ales din pricină că erau acolo forțe care luptau ca să se nimicească autoritatea preoțească, și de asemenea din pricina cumplitelor ucideri care aveau loc mereu în acest scop, Dumnezeu a îngăduit ca asupra Sfintei Cetăți să vină necazuri

mari. Antioh voia cu orice preț să impună evreilor idolatria grecească, și lupta cu toate mijloacele pentru distrugerea credinței lor sfinte primite de la Moise, întru Unul Dumnezeu Cel Viu. Marii arhieriei ai Templului și alți bătrâni cinstiți de popor îl ajutau pe Antioh în lupta lui nelegiuită. Regele Antioh însuși a venit la Ierusalim și a poruncit ca toți evreii să mănânce carne de porc, și să calce astfel Legea lui Moise, avînd în vedere că acest gest era socotit ca cea mai grăitoare lepădare de credință în Israel. Bătrînul Eleazar, mare preot și unul dintre cei șaptezeci de traducători ai Vechiului Testament în limba greacă [ai Septuagintei], nu s-a împărtășit atunci de ceea ce era necurăție după Legea lui Israel. Din această pricină Eleazar a fost torturat bestial și ars de viu. La întoarcerea lui la Antiohia, regele i-a luat cu el pe cei șapte frați cunoscuți în Ierusalim sub numele de Macabei, și pe maica lor Solomonie. Numele celor Șapte Frați Macabei au fost Avim, Antoninus, Eleazar, Gurie, Evsevona, Achim, și Marchellus. Și ei au fost cu toții torturați bestial înaintea ochilor mamei lor, unul câte unul, fiind apoi jupuiți de vii și aruncați în foc. Ei au murit ca niște viteji, fără să se lepede cîtuși de puțin de credința lor întru Unul Dumnezeu Cel Viu. La urmă, cînd și ultimul ei fiu, în vîrstă de trei ani, a fost aruncat în foc, Solomonie a intrat și ea în acele flăcări, iar sufletul ei s-a înălțat la Dumnezeu. Macabeii au luat cu toții mucenicia cu cinste, murind pentru credința întru Unul Dumnezeu Cel Viu, la anul 167 înainte de Hristos.

- *Pomenirea scoaterii cinstitului lemn al Cinstitei și de viață făcătoarei Cruci*

Această sfîntă sărbătoare s-a instituit la dorința comună a ortodocșilor greci și ruși, reprezentați de împăratul Manuel al Bizanțului, respectiv de Cneazul Andrei al Rusiei, întru prăznuirea biruinței simultane pe care au repurtat-o rușii asupra bulgarilor, iar grecii asupra sarazinilor. În amîndouă aceste bătălii oastea creștină a grecilor și rușilor au purtat sfinte cruci în chip de stindarde, dintru care la vremea luptelor au stăluit raze cerești. De aceea s-a hotărît ca la fiecare zi întîi a lunii august, să fie adusă cu procesiune Sfîntă Cruce în mijlocul Bisericii celei Mari din Constantinopol [Aghia Sofia], iar apoi să fie purtată pe străzile Constantinopolului spre a fi cinstită de popor, și spre Slava lui Dumnezeu care a dat atunci prin ea biruință răsunătoare în mîinile creștinilor. Sfîntă Cruce care se aducea astfel în Biserica cea Mare în fiecare an, apoi se purta în procesiune prin întreaga cetate, era chiar Sfîntă Cruce pe care fusese răstignit Mîntuitorul, și care se păstra în Biserica curții imperiale. Ea era scoasă din biserica imperială la 31 iulie, dusă cu solemnitate și sfințenie în Aghia Sofia, iar de acolo în procesiuni prin întreaga cetate, spre sfințirea poporului, pămîntului și văzduhului. La 14 august Sfîntă Cruce era purtată solemn înapoi la biserica imperială.

- *Pomenirea Sfinților Nouă Mucenici*

Numele acestora au fost Leontie, Attus, Alexandru, Kindeus, Mnesitheus, Chiriac, Menaeus, Catunus și Eucleus. Leontie a fost tâmplar iar ceilalți plugari. Datorită mărturisirii lor neînfricate a Sfintei Credințe Creștine și faptului că au distrus templul păgîn al Artemidei, ai au fost torturați sălbatic și omorîți prin tăierea capului la Perga Pamfiliei, în timpul domniei lui Dioclețian, facîndu-se astfel moștenitori ai împărăției cerești a lui Hristos.

Cîntare de laudă la Cinstita Cruce a lui Hristos

Înaintea Cinstitei Cruci a lui Hristos, Credincioșii toți cu cinste se închină: Prin puterea ei, a Crucii lui Hristos, Noi ne mîntuim de dureri și de neazuri. Sfîntă Crucii rană diavolilor este, Ea mai puternică este

Decît orice împărat pămîntesc.

Sfînta Cruce ridică bolile noastre,

Și de războiul celor ce ne urăsc ne izbăvește.

Prin puterea Sfintei Cruci Cneazul Andrei

Poporul asuprit de barbari și-a scăpat;

Iar Manuel al Bizanțului prin puterea ei

Stălucit i-a biruit pe sarazini.

Puterea Crucii mai puternică s-a arătat

Decît oștiri păgînești nenumărate,

Decît toți dușmanii vărsători de sînge omenesc,

Decît tot răul.

Cugetare

Omul slab se apără cu prefăcătoria, iar cel puternic cu tirania. Că nimeni, cu toate acestea, nu-și poate apăra viața înaintea lui Dumnezeu, nici cu ipocrizia, nici cu tirania, ni se arată clar din viețile Bătrînului Eleazar și Regelui Antioh. Cînd acest rege tiran l-a adus pe Eleazar la judecată și i-a poruncit să mănînce carne de porc dacă vrea să-și scape zilele, Bătrînul Eleazar a refuzat fără să se tulbure. Atunci cei care țineau cu Eleazar i-au adus carne care nu era de porc, implorîndu-l să o mănînce înaintea regelui [care nu știa aceasta] spre a-l îmbuna, și spre a-și păstra astfel viața și a nu greși nici împotriva conștiinței. Aici bătrînul i-a certat pe cei care i-au voit astfel binele și le-a zis: „Ipocrizia și prefăcătoria nu sînt bine, nici se cuvin, bătrînețelor mele. Amarnic mi-ar fi să mă prefac în piatră de poticnire pentru cei tineri care privesc la mine.” Astfel, Bătrînul Eleazar a fost ucis cu trupul, dar el cu înțelepciunea și tăria lui și-a mîntuit sufletul. Pedeapsa lui Dumnezeu a căzut îndată asupra tiranicului Antioh, căci trupul lui ticălos s-a îmbolnăvit de o boală cumplită, fiind năpădit de viermi. Duhoarea grea a viermilor care îl mînceau de viu se răspîndea pînă departe, în disperarea lui, regele și-a amintit cum a măcelărit mii de oameni nevinovați care îndrăzniseră să nu se supună idolatriei lui. Cuprins de spaimă înaintea lui Dumnezeu, el a început să îl mărturisească pe Unul Adevăratul Dumnezeu, pe ai Cărui credincioși îi omorîse cu miile. Cu toate acestea, milostivirea cerului Antioh nu a mai simțit-o.

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu care a căzut asupra lui

Israel (Judecători 10):

- La cum Israelii au făcut rele înaintea ochilor Domnului, închinându-se la idoli sirienilor, sidoniților, moabiților, și altora mulți;
- La cum pentru aceasta s-a aprins mânia Domnului, care i-a dat în mâinile Filistenilor și Amoniților, care i-au împilat timp de optsprezece ani;
- La cât de înfricoșat este Domnul cu apostazia de la Dreapta Credință.

Predică Despre vedeniile prorocști

Vedenia lui Isaia, fiul lui Amos (Isaia 1:1).

Cel care are pricepere îl poate cunoaște pe unul și adevăratul Dumnezeu. Cel care nu are pricepere se cuvine să asculte de cel care o are: și așa, și cel care are priceperea, și cel care ascultă de el, se mîntuiesc. Este cu puțință să cunoaștem limpede pre Dumnezeu din zidirea Lui, dar și mai limpede de la bărbații insuflați ai lui Dumnezeu, și cel mai limpede de la însuși Domnul Iisus Hristos. Înainte de venirea Mîntuitorului, bărbații cei insuflați de Dumnezeu au fost prorocii. Printre primii proroci a fost Isaia, fiul lui Amos. Duhul lui Dumnezeu i-a deschis lui ochii și el a văzut lucruri pe care alți oameni nu le-au putut vedea. De aceea și-a numit el mesajul către popor *vedenie*. Nu putem descrie cum au văzut prorocii tainele cerești și pe cele ale veacurilor viitoare. Acestea nu se descoperă decît acelorora căroră Dumnezeu le dăruiește harul prorocesc.

Vedeniile prorocilor sfinți sînt adevărate, căci acele prorocii sînt descoperiri dumnezeiești care mai tîrziu s-au confirmat întocmai prin cursul evenimentelor. Ele sînt adevărate pentru că slujesc binelui oamenilor, întorcîndu-i pe ei de la rău la bine. Mai mult, ele sînt adevărate deoarece prorocii le-au strigat fără să se teamă, fără să le pese de suferințele care știau că îi așteaptă pentru aceasta, inclusiv torturi bestiale și moarte în chinuri, cum celor mai mulți li s-au și întîmplat.

Cum a fost răsplătit Prorocul Isaia de către oamenii pe care îi luminase cu vedeniile lui mîntuitoare? Oare cu bogății, onoruri și posturi înalte? Evreii l-au tăiat în două cu fierăstrăul! Căci bogăția, onoarea și demnitatea prorocului este să moară pentru adevărul lui Dumnezeu!

Prin urmare, să ne plecăm urechile la cuvintele prorocilor lui Dumnezeu, căci ele sînt cărările care duc la cetatea Regelui Celui Mare; ele sînt razele Soarelui Dreptății, ale Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos; ele luminează pe oameni cu cereasca lumină, arătîndu-le lor pre Adevăratul Soare.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele Te-ai arătat prin proroci și ai pregătit calea venirii Tale în valea noastră a plîngerii, ajută-ne nouă! Ajută-ne nouă să recunoaștem Lumina Ta și Purtarea Ta de Grijă cea care ne ai artătat-o prin prorocii Tăi cei

sfinți,

Căci numai Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci, Amin.

2 august

- *Pomenirea aflării și aducerii cinstitelor moaște ale Sfântului Întîiului Mucenic și Arhidiacon Ștefan*

Cînd evreii cei plini de răutate l-au omorît cu pietre pe Sfîntul Arhidiacon Ștefan, ei i-au aruncat trupul spre mîncare cîinilor. Dar Dumnezeu, în sfînta Lui Purtare de Grijă a voit altfel. Trupul mucenicului a zăcut în cîmp deschis, la poalele dealului pe care se afla cetatea, o zi, o noapte și încă o zi. În noaptea a doua care urma, marele Gamaliil, învățătorul marelui Pavel, care în taină era și el creștin, a luat trupul mucenicului și l-a dus la Cafargamala, și l-a îngropat acolo într-o peșteră de pe pămîntul lui. Gamaliil mai după aceea l-a înmormîntat și pe prietenul lui, Nicodim, în aceeași peșteră; căci Nicodim a plîns la mormîntul mucenicului Ștefan, pînă ce a murit, în aceeași peșteră Gamaliil l-a mai îngropat și pe fiul lui, Avivus, și, potrivit dorinței lui, a fost și el însuși îngropat în aceeași peșteră. Au trecut astfel multe sute de ani, pînă cînd nici unul dintre cei vii nu a mai știut unde se află trupul Sfîntului Întîi Mucenic și Arhidiacon Ștefan. Atunci, în anul 415, în timpul Patriarhului Ioan de Constantinopol, Gamaliil s-a înfățișat de trei ori în vis lui Lucian, preotul din Cafargamala. Gamaliil i-a dezvăluit totul privitor la înmormîntarea lui, a lui Ștefan, și a celorlalți, arătîndu-i cu precizie locul uitatului lor mormînt. Mișcat de visul lui, Lucian s-a dus la Patriarh și, luînd binecuvîntare, a venit cu oameni și a dezgropat oasele sfinților. Gamaliil îi spusese deja Presbiterului Lucian în vis unde anume se află fiecare dintre cei patru sfinți. Dezgropînd locul fiecăruia, peștera și locul din jur s-a umplut de mireasmă minunată și foarte puternică. Moaștele Sfîntului Întîi Mucenic și Arhidiacon Ștefan au fost

mutate cu procesiune în Sion, și înmormîntate acolo. Moaștele celorlalți trei au fost așezate într-o biserică ce se afla pe dealul de deasupra peșterii. Multe vindecări minunate s-au lucrat la sfintele moaște ale Sfîntului Ștefan. După altă vreme, ele au fost mutate la Constantinopol. Așa îi încununează Dumnezeu cu slavă multă pe cei care își varsă sîngele pentru Numele Lui.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Ștefan, Papă al Romei, și a celorlalți împreună cu dînsul*

Acest sfînt Ștefan a fost Papă al Romei între anii 253 și 257 după Hristos, pe cînd împărat al Apusului era Valerian. Sfîntul Papă Ștefan a luptat aprig împotriva ereticului Novațian. Sfîntul Papă Ștefan a vindecat-o pe Lucilla, fiica tribunului Nemesius, și i-a botezat pe amîndoi, tată și fiică. Sfîntul Papă Ștefan a fost decapitat, împreună cu doisprezece preoți ai săi, în timpul slujirii Sfintei Liturghii.

- *Pomenirea Sfîntului Fericitului Vasile, Nebunul întru Hristos de la Moscova*

Pe tatăl acestui Vasile l-a chemat Iacov, iar pe maica lui, Anna. La vârsta de șaisprezece ani el s-a închinat vieții nevoițelor celor aspre pentru Hristos, ca Nebun întru El. El a viețuit întru această aspră petrecere timp de șaptezeci și doi de ani. El a trecut la Domnul întru al optzeci și șaselea an al vieții sale pe acest pământ. El a călătorit pururea desculț, descoperit, și în zdrențe. El nu a avut niciodată unde să-și plece capul. El i-a certat aspru pe păcătoși, fie ei săraci sau nobili. El a fost înzestrat cu duhul prorociei, arătând cele ce aveau să fie. După ce a suferit o viață întreagă de foame, de frig, și de batjocura oamenilor, Fericitul Vasile s-a înfățișat cu sufletul lui sfânt înaintea lui Dumnezeu. La înmormântarea lui au fost de față Mitropolitul Moscovei și Țarul Ivan. Fericitul Vasile a fost înmormântat la Moscova, în Biserica Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Măria, care a primit mai târziu și hramul lui.

Cântare de Laudă la Sfântul și Dreptul Gamaliil

întru al miezului nopții ceas Gamaliil

In vedenie lui Lucian i se arată,

Și taină mare îi descoperă lui.

Gamaliil ca un bătrîn încuviințat se arată,

Chipul său luminos poartă un zîmbet sfânt;

Pletele lui albe sînt ca lumina,

Barba lui este lungă, colilie, cruce de purpură împodobește

Veșmîntul său alb.

Gamaliil patru sîpete-așează

Intr-o peșteră, lîngă patru morminte.

Trei de aur sînt, iar al patrulea de argint.

Fiecare din ele plin este de flori minunate.

Culoarea celor din primul roșie este,

Iar a celorlalte albă, din albul primăverii

Celei din Rai.

„Sîpetul cel de aur plin cu roșii flori

din care izvorăște astă mireasmă nespūsă,

Mormîntul lui Ștefan îl înseamnă,

cela care pentru Domnul Hristos

Sîngele său nu l-a cruțat.

Celelalte două sîpete de-aur,

Ce pline sînt cu albele flori,

Ale noastre sînt, al fratelui Nicodim,

Și al meu.

Iar sîpetelul de-argint cu albe flori împodobit,

Este mormîntul iubitului meu Jiu Abibus,

Cela ce viu e cu mine.

Alb de argint e-al lui mormînt,

Și de flori albe,

Pentru sufletul lui curat, și neîntinatul lui trup.

El tînăr a murit, botezul deja primise,

Tînăr a murit, ca un boboc nedeschis.

*Pe fiul meu iubit, unicul meu copil,
Eu lângă Ștefan Mucenicul l-am înmormântat,
Ca har să primească de la el
Har și ajutor,
Și el, ca și orice Creștin,
Pe care Marele Arhidiacon pururea-i ajută. "*

Cugetare

Față de păcătos trebuie să arătăm întotdeauna răbdare și milostivire, dacă vrem ca Domnul Cel multîndurat și multmilostiv să ne ierte și nouă păcatele noastre. Proverbială a fost marea milostivire a Patriarhului Alexandru al Antiohiei. Unul dintre secretarii săi a furat mai multe piese de aur și a fugit cu ele în Thebaida. Dar făcînd așa a căzut în mîinile unor tîlhari care l-au apucat și l-au dus cu ei. Aflînd despre acestea, înaltpreasfințitul Alexandru le-a trimis tîlharilor optzeci și cinci de galbeni mari de aur ca preț de răscumpărare pentru cel vinovat. De aceea s-a și zis: „Nici un păcat nu poate covîrși milostivirea lui Alexandru.” Sfîntul Ioan cel Milostiv a zis: „Multînduratul Dumnezeu neschimbabil este, așa cum este și milostivirea Lui... Oare pe cîți tîlhari care ies la ucis și la tîlhărit nu îi ascunde El, așa încît ei să nu fie prinși și torturați degrabă? Marea este plină de pirați, și cu toate acestea El nu poruncește mării să îi înece degrabă. Oare cîți nu se jură mincinos pe Sfînta împărtășanie, și totuși El îi rabdă, și nu le răsplătește îndată răul cu rău? Oare cîți tîlhari la drumul mare nu jefuiesc cetățenii care trebuie să treacă pe acolo, și totuși el nu lasă fiarele sălbatice să îi sfîșie de vii pe unii ca aceștia!... Oare cîți desfrînați nu preacurvesc pururea pe la casele de desfrîu, și cu toate acestea, El stă răbdător. Și de ce? Pentru că El așteaptă mereu întoarcerea păcătoșilor, pocăința lor și lepădarea de păcat. Cu adevărat, Dumnezeu nu dorește moartea păcătosului!... De aceea, fraților, rușine trebuie să ne fie înaintea îndurării îndelungăbdătoare a lui Dumnezeu!”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul ajutor al lui Dumnezeu, pe care l-a dat poporului lui Israel, cînd aceștia și-au plîns cu amar păcatele lor (Judecători 11):

- La cum au strigat poporul lui Israil cel pocăit către Dumnezeu și l-au zis: *Greșit-am înaintea Ta, pentru că am părăsit pe Dumnezeul nostru și am slujit Baalilor. Greșit-am! Fă cu noi cum vei crede că e mai bine, numai izbăvește-ne și acum!* (Judecători 10: 10, 15);
- La cum Duhul lui Dumnezeu S-a pogorît asupra lui Iefta și acesta i-a biruit pe Amoniți și l-a eliberat pe Israil;
- La cum, chiar și astăzi, pocăința oamenilor le aduce lor pacea cu Dumnezeu, și pogoară mila lui Dumnezeu peste cei căzuți.

Predică

Despre mînia și durerea lui Dumnezeu dinspre partea celor necredincioși

Ascultă, cerule, și ia aminte, pămîntule, că Domnul grăiește: Hrănit-

am feciori și i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea! (Isaia 1: 2).

Mînia lui Dumnezeu! Dumnezeu se întoarce cu mînie de către poporul ales și își strigă durerea înaintea întregii zidiri, a cerului, și a pămîntului. „Ascultați voi sfinților îngeri, cei înzestrați cu toată înțelepciunea, și ascultați și voi, cerule și pămîntule, care sînteți lipsiți de înțelegerea lor! Eu am voit să-1 fac pe acest popor sfînt și rațional, dar iată, ei au voit mai degrabă să se pogoare mai jos decît dobitoacele cele fără de minte prin necurăția și necunoștința lor! Eu i-am numit pe ei fii și i-am înălțat, dar ei Mi-au întors spatele și s-au dus să se desfrîneze cu necurații idoli." Mînia lui Dumnezeu este mînia iubirii, a aceleia care și de o mie de ori face bine leproșului, și de o mie de ori este scuipată în față de către acesta! Dacă ar putea grăi stihiele naturii, ele, dimpreună cu toate viețuitoarele pămîntului, ar da mărturie de minunile cele mari pe care le-a lucrat Dumnezeu Cel viu cu poporul lui Israel în Egipt și în pustie; și pînă și ele s-ar întoarce de la idolatrie și s-ar închina înaintea Unuia, Preaputernicului Dumnezeu. Mărturia aceasta ar da-o apa și sîngele, lemnul și piatra, întunericul și focul, broaștele și muștele, păsările și șerpii, boala și moartea, norii și fumul, vijeliile și mana, arama și fierul, împreună cu Faraon și cu nenumăratele neamuri biruite prin minune de mîna lui Dumnezeu și înlăturate din calea poporului lui Israel. Dar însuși Israel mărturia aceasta nu a dat-o, ci el i-a întors spatele Dumnezeului lui, și s-a dus după idoli. Aceasta este înfricoșata vedenie a lui Isaia, fiul lui Amos, prorocul lui Dumnezeu. O, fraților, să ne închipuim numai, oare ce fel de vedenie nu ar avea un Isaia despre noi cei de astăzi, dacă ar fi să se arate acum un astfel de proroc printre noi?

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Căla Ce ești Unul viu și Atotputernic, țintuiește de Tine inimile și mințile noastre, de Tine, Dumnezeul Cel Adevărat, și păzește-ne pre noi de ispita lepădării de Tine,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

3 august

• *Pomenirea Cuvioșilor Părinților noștri Isachie, Dalmat și Faust*
Sfîntul Cuvios Isaachie se prăznuiește aparte și în treizeci de zile ale lunii mai. Sfîntul Dalmat a fost mai întîi ofițer în armata imperială a împăratului Teodosie cel Mare, și a fost foarte iubit de împărat. Dar cuprinzîndu-se el de Duhul lui Dumnezeu, a lepădat toate cele pămîntești și, luînd numai pe fiul lui, Faust, s-a dus să viețuiască în obștea Cuviosului Isaachie cel mai sus pomenit, care se afla la marginea Constantinopolului: acolo tatăl și fiul au fost tunși monahi de către însuși Isaachie. Avva Isaachie se bucura cu duhul văzînd dumnezeiasca rîvnă a viețuirii lui Dalmat. Cînd s-a apropiat de ceasul ieșirii lui, Avva Isaachie l-a numit pe Dalmat egumen în locul lui. Mai tîrziu obștea avea să fie cunoscută după

numele acestuia, zicându-i-se «a lui Dalmat». Dalmat Cuviosul s-a dat pe sine ca monah celei mai aspre petreceri, cu postiri ce ajungeau uneori și pînă la patruzeci de zile, biruind astfel pre nevăzuții dușmani ai neamului omenesc. El a fost unul din Părinții celui de al Treile Sinod Ecumenic [care a avut loc la Efes, în anul 431], și bine a luptat împotriva ereziei lui Nestorie [care spunea că Maica Domnului este născătoare numai de om]. Plăcîndu-I lui Dumnezeu, el s-a odihnit cu pace în veacul al cincilea. Fiul lui, Faust, i-a stat sprijin tatălui lui în toate, și plăcîndu-I și el lui Dumnezeu, s-a mutat și el cu pace la a Lui împărăție, întru acea obște aflîndu-se.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Cosma Famenul*

Acest cuvios Cosma a fost monah în Lavra Faranului. El cunoștea adînc Sfintele Scripturi. El a iubit atît de mult cuvintele Sfîntului Athanasie cel Mare, încît a zis ucenicilor lui: «De nu veți avea la voi hîrtie ca să scrieți cuvintele acestui Mare Părinte atunci cînd le veți auzi, atunci să le scrieți pe batistele voastre.» La vîrsta adîncilor lui bătrîneți, Sfîntul Cosma a mers la Antiohia, ca să îl cerceteze pe Patriarhul Grigorie [care a murit la anul 584], și acolo s-a săvîrșit cu pace dintru această viață. Patriarhul a poruncit ca trupul Sfîntului Cosma să se înmormînteze în biserica patriarhiei. Acolo, un anume om cu deosebire venea mereu la racla Sfîntului Cosma, cinstindu-l pe sfînt și rugîndu-se acolo lui Dumnezeu. Cînd l-au întrebat de ce face acestea, el le-a dezvăluit că fusese paralizat timp de doisprezece ani, și că vindecarea a primit-o de la Sfîntul Cuvios Cosma.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Antonie Romanul*

Acest Cuvios Antonie s-a născut în anul 1086 la Roma, din părinți foarte credincioși și bogați. Pe arunci biserica apusului [romano-catolică] deja se rupsese de Biserica Răsăritului, și toți cei care rămîneau credincioși acesteia din urmă erau prigoniți de clerul latin [romano-catolic, eretic]. Acest Sfînt Cuvios Antonie a împărțit așadar toate averile lui săracilor și s-a tuns în îngerescul chip. El a luat asupra sa toate monahiceștile nevoințe, între care a fost și aceea că, timp de paisprezece luni, a stat pe o stîncă în mijlocul apelor mării. Cum el stăruia întru nevoie pe acea stanca, ea s-a rupt de la locul ei și a plutit minunat tocmai pînă la marele Novgorod. Acolo Arhiepiscopul Nichita l-a primit pe Cuviosul Antonie cu multă bunătate, și i-a ajutat să zidească o biserică în cinstea Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, care avea să devină mînăstire. Sfîntul Antonie a viețuit multă vreme ca egumen al acelei mînăstiri, și a vădit marea putere a harului lui Dumnezeu ce locuia într-însul prin lucrarea de multe și mari minuni. Sfîntul Cuvios Antonie Romanul a adormit cu pace la anul 1146, strămutîndu-se la locașurile cele cerești ale lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfîntei Cuvioase Salomeea Mironosița*

Sfînta Salomeea a fost maica Sfîntilor Apostoli Iacov și Ioan. Ea a fost femeia lui Zevedei și fiica lui Iosif, logodnicul Preasfîntei

Născătoare de Dumnezeu. Ea l-a slujit cu credință Domnului în timpul vieții Lui pe acest pământ, și a fost socotită vrednică a se afla între cei dintâi care au vestit Sfânta învierea Lui.

Cântare de laudă la Sfântul Cuvios Antonie Romanul de la Novgorod

Un bărbat sade singur pe stîncă cea seacă, înconjurat de valurile mării, de zbucium de ape ! El este Antonie, cufundat în Dumnezeu, Cu mintea pururea la Domnul țintuită, Rugăciuni din inimă spre El înălțînd. Stîncă se rupe și-ncepe să plutească, Dar Antonie nu se tulbură, ci stă liniștit.

El de rău nu se teme, căci la Domnul se află

Cu mintea, inima, și cugetul lui.

Răul însuși de Antonie se teme,

De Antonie monahul, adevăratul erou.

Providența îl poartă pe bărbatul cel drept,

Căci în sfinții Săi Domnul pre Sine Se înalță.

Antonie ca o stea luminoasă a strălucit

In marele Novgorod.

Acolo el a vestit poporului minunea

Ce la malurile lor l-a adus.

Antonie pururea s-a grijit să dobîndească

Smerenia cea de mult preț,

El pururea mintea la Dumnezeu a avut.

Smeritul lui suflet jertfa de bună mireasmă a fost

înaintea lui Dumnezeu.

Rugăciunea lui cea sfîntă bine primită a fost,

Ca tămîia înaintea Lui.

Antonie sfințul amîndouă a fost,

Bunămireasma tămîiei, și jertfa.

La Dumnezeu sfinții vii sînt, iar nu morți,

Precum viu a fost Domnul întru a lor viață.

Cugetare

Sufletele celor cuvioși pururea au citit cu mare sîrguință și atenție cuvintele cele dumnezeiești cuprinse în Sfintele Scripturi, privindu-se în oglinda lor ca și cînd ar fi stat înaintea înfricoșatei Judecăți. Rîvna lor pentru această lucrare a fost atît de mare, încît unii nevoitori au călătorit la mari distanțe și cu mari ostenele pentru a afla vreun om înțelept de Duhul care să le tîlcuiască lor vreun cuvînt al Sfintei Scripturi. Desigur, ori de cîte ori era posibil, această sfîntă lucrare se făcea prin intermediul scrisorilor. Așa se face că au ajuns pînă la noi multe colecții de scrisori ale sfinților, scrise de nume sfinte precum acelea ale ilustrațiilor Vasile cel Mare, Grigorie Teologul, Ioan Gură de Aur, Isidor Pelusiotul, Nil Sinaitul, și mulți alții. Intr-una din zile, Sfântul Cosma a cugetat la cuvintele Mîntuitorului Hristos, rostite de El în Grădina Ghetsimani, cînd i-a întrebat pe ucenicii Lui dacă are vreunul dintre ei o sabie, iar ucenicii l-au zis: *Doamne, iată aici două săbii. Zis-a lor: Sînt deajuns.* (Luca 22: 38). Neputînd să se dumirească cu privire la înțeleșul sfintelor

cuvinte acestea, Sfântul Cosma a străbătut cu anevoie pustia, pînă ce a ajuns la îndepărtata Lavră cea din Pirga, unde viețuia marele avvă Theofil, spre a afla de la acesta răspunsul. Sfântul Cosma a ajuns cu multe nevoițe și cu mare greutate la scopul călătoriei lui. Avva Theofil i-a zis: "Cele două săbii sînt cea îndoită rînduală a vieții plăcute lui Dumnezeu: adică a faptelor și a vederilor minții curățite de păcat, sau a nevoițelor și a trezirii minții la cugetările dumnezeiești și la rugăciune. Acela care are amîndouă aceste lucrări este desăvîrșit.»

Luare aminte

Să luăm aminte la nerecunoștința iudeilor față de Dumnezeu Mîntuitorul, și la cum au fost pedepsiți de Dumnezeu pentru aceasta (Judecătorii 13):

- La cum fiii lui Israel au făcut din nou cele rele înaintea Domnului;
- La cum Domnul i-a dat pentru aceasta în mîinile Filistenilor timp de patruzeci de ani;
- La cum nerecunoștința popoarelor față de Dumnezeu Cel Care le-a izbăvit pe ele, este pedepsită de către El cu robia din partea cotropitorilor străini, pînă în ziua de azi.

Predică

Despre nerecunoștința omenească, care nici la animale nu se întîlnește

Boul își cunoaște stăpînul și asinul ieslea domnului său, dar Israel nu Mă cunoaște; poporul Meu nu Mă pricepe. (Isaia 1: 3).

Nerecunoștința omului este cel mai rușinos vădită tocmai prin recunoștința de care dă dovadă animalul. Căci atunci cînd boul își cunoaște stăpînul său, iar asinul ieslea domnului său, cum dar de nu îl cunoaște omul cel înzestrat cu rațiune pe Domnul Dumnezeul lui, Făcătorul lui și Cel Care îl hrănește? Cuvîntul *Israel* înseamnă *cel care vede pe Dumnezeu*. Prin urmare, fiecare om rațional este ținut să cunoască, tocmai în baza raționalității lui, că trebuie să fie *văzător de Dumnezeu*, și cunoscător de Dumnezeu, și simțitor al prezenței Lui, și rob al lui Dumnezeu, așa cum a fost odinioară minunatul Iacov cel smerit. Dar cînd omul rațional, a cărui unică și mare demnitate este aceea de a-L cunoaște pe Dumnezeu, tocmai că nu îl cunoaște pe El, atunci cînd *văzătorul de Dumnezeu* se face orb înaintea lui Dumnezeu, atunci demnitatea boului și a asinului este cu adevărat mai înaltă decît cea a omului. Căci bivoli, fără excepție, îi recunosc întotdeauna pe stăpînii lor; iar asinii, fără excepție, îl recunosc întotdeauna pe cel care îi hrănește; cîtă vreme, iată, lucrurile nu stau la fel și cu toți oamenii. Căci există oameni, și prea adesea, conducători de oameni, care nu îl recunosc pe Domnul lor și pe Hrănitorul lor. În toată zidirea, nerecunoștința de Dumnezeu și nerecunoștința față de El nu este decît o boală a oamenilor; căci normalitatea o constituie credința

În Dumnezeu, iar aceasta este o caracteristică doar a oamenilor, constituie marca sănătății sufletești și trupești doar în cazul lor, nu și al animalelor. Astfel, necredința în Dumnezeu nu este o boală a animalelor, ci a oamenilor (și, vai! numai a lor!), căci numai oamenii sînt chemați a fi *văzători de Dumnezeu*. De aceea, cînd ei își pierd credința în Dumnezeu, se fac mai săraci și mai de plîns decît boul și decît asinul.

Aceasta este vedenia lui Isaia, fiul lui Amos, Prorocul lui Dumnezeu.

O Stăpîne Atotputernice Doamne, Cea ce ești Dumnezeu lui Iacov, al micului Israil cel luminat și *văzător de Dumnezeu*, ajută-ne nouă să ne ținem marea demnitate omenească ce ne-ai dăruit, demnitatea de a fi *văzători de Dumnezeu*, astfel încît, în fiecare zi și în fiecare ceas să fim în stare să Te recunoaștem pe Tine cu recunoștință, ca Domn și Hrănitor al nostru, Căci numai Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci, Amin.

4 august

- *Pomenirea Sfinților Șapte Tineri din Efes*

În timpul împărăției lui Decius au fost cumplite prigoane împotriva creștinilor, însuși Decius a mers la Efes, unde a poruncit cu mult zgomot să se organizeze festival păgînesc în toată cetatea, la care să fie prezent tot poporul, pînă la unul.

Închinătorii la idoli aveau să „sărbătorească” mai ales prin aceea că în aceeași zi aveau să fie dați la torturi bestiale și la moarte mulțime de creștini. Dar șapte tineri, care erau cu toții ostași, nu s-au alăturat necuratei idolatrii, ci s-au rugat lui Dumnezeu cu dinadinsul să îi păzească și să îi mîntuiască pe Creștinii cei care erau măcelăriți ca animalele de junghiere. Acești șapte tineri erau fiii celor mai de vază bărbați ai cetății Efes. Numele lor sînt Maximilian, Iamblicus, Marinian, Ioan, Dionisie, Exacustodianus și Antoninus. Cînd au aflat că numele lor au fost citate acuzator înaintea împăratului, ei s-au retras pe o înălțime din apropierea Efesului, numită Dealul Celion, și acolo s-au ascuns într-o peșteră. Aflînd împăratul despre aceasta, a poruncit zidirea intrării în peșteră, spre a-i da pe tineri morții prin înfometare și sufocare. Dar Dumnezeu, întru a Sa minunată și negrăită Purtare de Grije a adus un somn nemahitîlnit asupra celor șapte tineri, care a durat peste două sute

de ani. La vremea zidirii gurii peșterii, doi curteni imperiali care în taină erau creștini, Theodor și Rufin, au zidit în grosimea peretelui și o cutiuță de cupru, în care au așezat scrise, pe plăcuțe de plumb, numele fiecărui tînăr și moartea lor mucenicească, în timpul împărăției păgînului și idolatrului Decius. S-au scurs mai mult de două sute de ani de la faptele acestea, în timpul împărăției lui Teodosie cel Mic (408-450) s-a iscat o dispută aprinsă cu privire la posibilitatea învierii morților, în care unii, și nu puțini, dintre cei ai Bisericii, nu credeau, sau pe care o puneau la îndoială, împăratul Teodosie se afla în mare întristare și

tulburare din pricina acestei dezbinări în biserică și se ruga lui Dumnezeu să dezvăluie grabnic, precum va voi, oamenilor adevărul. S-a întâmplat atunci că niște păstori din Adolius, care stăpâneau dealul Celion, să aibă nevoie de noi staule pentru oile lor; de aceea ei au și început să le ridice, folosind pietre tocmai de la acea peșteră. Ei mișcau și scoteau piatră cu piatră, pe care o potriveau apoi în noul zid de împrejmuire al staulului oilor. Deodată tinerii s-au trezit din somnul lor, la fel de tineri și de sănătoși ca în ziua în care au adormit. Vestea acestei minuni s-a răspândit ca fulgerul în toată împărăția, astfel încât însuși împăratul a venit însoțit de sobor de ierarhi și preoți și a stat de vorbă cu tinerii, cuprins de bucurie și de uimire. La distanță de o săptămână de la minunata lor trezire, tinerii au adormit iar somnul morții celei firești, întru așteptarea învierii de Obște, împăratul Teodosie a voit să ia trupurile lor și să le așeze în racle cu totul de aur, dar tinerii s-au înfățișat în vis înaintea împăratului și i-au cerut să fie lăsați în pământul peșterii în care au adormit întii.

• *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Cosma, Cel întocmai cu Apostolii*
Sfântul Cosma s-a născut în Etolia, în satul numit Megadendron (Copacul cel Mare). El a mers de tînăr la Sfântul Munte, unde s-a tuns monah în Mînăstirea Filotheu. Dar mînat de dorința fierbinte de a vesti Sfînta Evanghelie poporului celui asuprit de stăpînirea turcă, care zăcea întru întunericul și umbra uitării credinței sfinte strămoșești, Sfîntul Cosma a mers la Constantinopol, unde a cerut binecuvîntarea Patriarhului Serafim al Doilea ca să pornească la această sfîntă lucrare. El a mers și a predicat Sfînta Evanghelie în ținuturile dunărene, dar a rămas cel mai mult în Albania, unde a suferit prigoane și schingiuri cumplite din partea lui Kurt Pașa, care era instigat la aceasta de evreii din partea locului. Astfel turcii l-au sugrumat pe Sfîntul Cosma Etolul și l-au aruncat într-un rîu, la anul 1779. Moaștele lui de minuni făcătoare se odihnesc în Biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din satul Kalikontasi, nu departe de orașul Berat. Sfîntul Cosma Etolul a luat mucenicia pentru Hristos întru al șaizeci și cincilea an al vieții lui.

Cîntare de laudă la Cei Șapte Tineri din Efes

*Cînd ultimele raze de soare au înroșit apusul,
Cei Șapte Tineri lui Dumnezeu s-au rugat
Ca ziua cealaltă să îi afle în pace,
Ca întru ea sănătoși să se scoale,
Lui Dumnezeu laudă aducînd.
Dar în zori ei la chin în fața lui Decie
Aflat-au că sînt chemați,
Și în peșteră culcîndu-se, somn îndelungat au dormit.
Timpul a trecut, secole lungi.
Zorii unei noi dimineți orizontul au înroșit,
Și Cei Șapte Tineri din al lor somn s-au trezit.
Iamblicus, cel mai tînăr, la Efes a ieșit,*

*Ca să afle ce se întâmplă în cetate:
De Dedus viețile lor tot vîdate sînt?
Și un ban a voit ca să-l schimbe pe pîine,
Căci erau înfometați.
Dar iată ciudată minune:
Poarta cetății nu mai este aceeași.
Iar cetatea-i cu totul schimbată,
Nimic nu mai este la fel.
Acesta Efesul nu mai este - oare unde se află?
Peste tot sînt biserici slăvite,
Iar Sfînta Cruce se înalță peste tot!
Imblicus se-ntreabă: au visez eu oare?
Ale oamenilor chipuri nu le recunoaște nicicum,
Rudele nu le mai află.
Prigoane nu mai vede nicăieri, mucenicii lipsesc!
„Frate, rogu-te, astă cetate, cum se numește?
Și ce împărat domnește în ea? ”
La astă întrebare Imblicus răspuns nu primește,
Căci cetățenii se uită la el mirați:
Grăind unul cu altul, ei îl privesc uimiți:
„Efesul este a noastră cetate,
și peste ea Teodosie împărățește-n Hristos!”
Proconsulul prinde de veste, la fel și bătrînul episcop;
Cetatea întreagă se miră, la peșter-aleargă într-un suflet:
Acolo poporul taina o vede, toți cadlapămînt,
Slăvind pe Dumnezeu,
Și pe robii Lui, ai lui Hristos Cel înviat.*

Cugetare

Cereți și vi se va da (Matei 7: 7), zice Domnul. Așa cum părinții dau copiilor lor cele cerute de aceștia, spre folosul și zidirea lor, tot astfel și Dumnezeu dă oamenilor celor pe care El i-a zidit și ca un iubitor al lor, cele pe care aceștia le cer de la El cu credință, spre zidirea sufletelor și vieții lor, și spre a lor mîntuire. Monah la Muntele Athos fiind, Sfîntul Cosma Etolul două lucruri a cerut de la Dumnezeu: să vestească Sfînta Evanghelie poporului celui asuprit, și să se învrednicească muceniceștii morți pentru Sfînta Credință. Monah athonit fiind și legat cu voturile monahale, aceste dorințe pot suna ciudat în urechile credincioșilor. Dar nu așa și în urechile lui Dumnezeu, Căruia totul îi este cu putință. Domnul a împlinit desăvîrșit amîndouă dorințele robului Lui celui iubit. Bucuria Sfîntului Cosma mare a fost, văzînd că dorințele tainice ale inimii lui, Patriarhul Constantinopolului i le binecuvîntează, și nicicum nu i le respinge. Astfel, el a putut părăsi Sfîntul Munte și ieși în mijlocul poporului nenorocit spre a predica Evanghelia. Sfîntul Cosma a avut aceeași bucurie și cînd i s-a adus la cunoștință că pașa cel turcesc i-a hotărît moartea. Cuprins de bucurie sfîntă, Cuviosul Cosma a îngenuncheat și a mulțumit lui Dumnezeu pentru împlinirea și a acestei dorințe. El trupul l-a lăsat morții, iar cu sufletul a zburat fără împiedicare

Înaintea Feței lui Hristos Celui Mult Iubit.

13):

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vestire a nașterii lui Samson

(Judecători

La cum un înger al Domnului s-a arătat femeii lui Manoe care era stearpă și i-a vestit că va naște fiu care va izbăvi pre Israil din robia

Filistenilor;

La cum Manoe a adus pentru aceasta jertfă lui Dumnezeu, iar îngerul

Domnului s-a înălțat la cer din mijlocul flăcării jertfei;

La cum fie și o femeie vîrstnică și stearpă poate să dea naștere la fiu,

dacă așa voiește Domnul.

Predică Despre boala lepădării de Domnul

Tot capul vă este numai răni și toată inima slăbănogită (Isaia 1: 5).

Fraților! Domnul, numai Domnul Savaot este Izvorul sănătății omului! Mergeți și urcați la înălțimile lui Dumnezeu, o, voi cei cu capetele rănite din pricina lucrului celui mult și nefolositor, și încă și mai mult din pricina grijilor pierzătoare de suflet! Și îndestulați-vă acolo, la înălțimile lui Dumnezeu, de sănătatea care vine de la Domnul și numai de la Domnul! Capul cel plin numai de răni - el îi reprezintă pe mai marii poporului și conducătorii cei aleși ai lui; iar inima slăbănogită reprezintă poporul însuși, trup unui asemenea cap. Prorocul aseamănă poporul cu un trup omenesc, și arată că la fel suferă și un popor întreg, precum suferă un trup. Căci atunci când suferă un singur mădular din trup, tot trupul suferă și este bolnav. Tot așa se întâmplă și cu un popor, tot așa s-a întâmplat atunci și cu poporul lui Israel: capul era numai răni, și din pricina capului, tot trupul era slăbănogit; adică bătrînii și mai marii din Israil se răniseră cu închinarea la idoli și cu lepădarea Legii Domnului moștenite de la înaintași, făcîndu-și stăpîni din simțurile lor. Ei se călăuzeau acum după mințile lor trupești, omorîte de gîndurile ce le veneau de la lume, și după acestea își călăuzeau viața, și pe a lor și pe a poporului, nemaivoid să cunoască Legea lui Dumnezeu. Ei erau căzuți și rătăceau cu totul întru întunericul idolatriei. De nebunia aceasta a căpeteniilor poporului, s-a îmbolnăvit și tot poporul și a slăbit precum inima unui trup pe moarte. Căci inimii întotdeauna îi este mai greu decît capului să se rupă de Dumnezeu; mai greu se va despărți de Dumnezeu poporul, decît conducătorii lui; totuși, când capul stă și bolește vreme îndelungată, atunci și inima începe să cedeze încetul cu încetul. Adică, din pricina depravării celei îndelungate a conducătorilor, poporul va începe și el să se depraveze.

Aceasta este vedenia lui Isaia, fiul lui Amos, prorocul cel nemincinos al lui Dumnezeu. Adevărată cu adevărat este vedenia aceasta, adevărată și atunci, în acel veac, pentru poporul vechiului Israel, adevărată și acum, în zilele noastre, pentru poporul nostru

creștinesc. Fraților, priviți la poporul propriu, pe care îl cunoașteți cel mai bine, oare nu cu adevărat bolește și slăbește, cu capul plin de răni?

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, luminează mințile tuturor popoarelor pe care Tu le-ai zidit, cu lumina Ta cea sfântă, și întărește cu puterea Ta inimile lor, așa încât să nu se bucure de noi dușmanii Tăi, zicându-și că ne-ai părăsit.

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

5 august

• Pomenirea Sfântului Mucenic Evsignie

Evsignie a fost soldat în armata imperială, în timpul împăraților Maximian, Constantin cel Mare și al fiilor Marelui Constantin. El a fost de față la chinurile Sfântului Mucenic Vasilisc (arătate la 22 mai). El a văzut miriade de îngeri, iar în mijlocul lor pe Stăpînul Hristos Iisus însuși, primind în mâinile Sale, de la îngeri, sufletul acestui mare și sfânt mucenic. Evsignie a luptat sub împăratul Constantin cel Mare și a văzut și el, precum și mulți alții din armata imperială, Sfântă Cruce care i s-a arătat împăratului pe cer. El a slujit în armata imperială timp de șaiszeci de ani încheiați, iar în timpul domniei fiilor Marelui Constantin el s-a retras din armată, ducându-se și sălășluindu-se în Antiohia, locul nașterii lui. El acolo a viețuit cu plăcere de Dumnezeu, întru postiri, rugăciuni și milostenii, în timpul domniei lui Iulian Apostatul, nepotul Marelui Constantin, doi oameni care se certau în drum i-au cerut lui Evsignie să fie judecător între ei. Bătrînul veteran Evsignie cel cu viață sfântă a făcut judecată dreaptă între cei doi, vădind dreptatea unuia și nedreptatea celuilalt. Cel nedrept s-a umplut de ură la adresa Sfântului Evsignie și pentru aceasta s-a dus și 1-a pîrît pe sfânt la împărat, sub acuza că este creștin. Iulian Apostatul 1-a convocat pe Sfântul Evsignie la curtea imperială. Acesta s-a dus fără să se teamă de nimic, ba chiar a dat pe față înaintea tuturor nelegiuirea lepădării de la Sfântă Credință a Apostatului, rușinându-l cu exemplul sfințeniei moșului lui, Sfântul împărat Constantin cel Mare. De aceea Iulian, îndrăcindu-se și mai mult de la dreapta mustrare, a poruncit decapitarea Sfântului Evsignie. Așa a luat acesta mucenicia la foarte adînci și cinsite bătrîneți, strămutîndu-se la locașurile cerești ale împărăției Cerurilor.

• Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Fabian, Papă al Romei

Sfântul Fabian a fost de neam roman. El și-a început sfântă misiune pastorală ca preot de țară. Apoi, cînd a fost să se aleagă un nou papă, deasupra capului lui s-a pogorît o porumbiță albă, și toată obștea 1-a ales pe el și 1-a sfințit întru arhiereu, întîistătător pe Scaunul Romei. Sfințitul Fabian a fost păstor milostiv și blînd. Cu mare rîvnă, el a adunat trupurile mucenicilor și le-a îngropat cu cinste, zidind deasupra lor slăvite și sfințite biserici, spre locașuri de închinare poporului. Tot astfel zidit-a el altare și

paraclise pe la toate peșterile la care s-au ascuns și s-au rugat mucenicii în timpul lungilor și sîngeroaselor prigoane. El 1-a botezat pe împăratul Filip, și pe fiul acestuia, tot Filip, și moștenitor la tron; și, cu ajutorul senatorului Pontius, care și el primise Sfîntul Botez, Sfîntul Episcop Fabian a dat pieirii mulți idoli și capiști idolești. Dar cînd sceptrul împărăției 1-a luat necuratul Decius, a izbucnit o nouă și încă mai sălbatică prigoană a creștinilor, în timpul acesteia a luat mucenicia însuși slăvitul Fabian, căruia i s-a tăiat capul pentru Hristos la anul 250. Sfîntul Sfințit Mucenic Fabian Episcopul Romei este acela în timpul căruia Sfîntul și Marele Mir în a început să se sfințească în Biserică în ziua Sfintei și Marii Joi [Joia din Săptămîna Patimilor].

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Pontius Senatorul*

Pontius a fost fiul Senatorului Marcus și al soției lui, Iulia. Iulia, care fusese stearpă timp de douăzeci și doi de ani de la căsătoria ei, a dat naștere la urmă fiului Pontius. Pontius a primit botezul din mîinile Papei Pontian, așa cum îl primise și prietenul lui, Valerius, care mai apoi avea să îi scrie viața. Pontius a reușit să îl aducă la Sfînta Credință și pe tatăl lui, Marcus, pe împăratul Filip și pe fiul acestuia, tot Filip, și pe mulți alți înalți demnitari și senatori vestiți de la curtea imperială. Ca senator roman el a fost un protector puternic al Bisericii, pe care a ajutat-o mult. El a fost prieten scump al Sfîntului Papă Fabian. Cînd au izbucnit noi persecuții sub împăratul Decius, Pontius a părăsit Roma și s-a refugiat la poalele munților Alpi. Dar în timpul împăratului Valerian el a fost capturat și supus chinurilor celor mai bestiale, în timpul lor s-au lucrat mulțime de minuni și s-au convertit la Hristos mulțime de suflete de păgîni care stăteau de față. Tot de față se aflau și mulțime de evrei care țipau cu sălbăticie către judecător: „Omoară-1, omoară-1 acum, imediat, pe acest vrăjitor!” Auzind strigătele lor și văzîndu-le chipurile demente, Sfîntul Pontius Senatorul și-a ridicat brațele la cer și a zis: „Îți mulțumesc Ție, Doamne Dumnezeu meu, pentru că mi-ai dăruit ca aceștia să strige și împotriva mea, a smeritului, așa cum au strigat și părinții lor împotriva Fiului Tău și Domnului nostru Hristos: „Răstignește-L, Răstignește-L!” Sfîntul Mucenic Pontie a luat cununa slavei prin tăierea capului, în anul 257. El a fost îngropat cu cinste de prietenul lui, Valerius, care i-a însemnat și viața.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Nonna*

Sfînta Nonna a fost maica Simțului Grigorie Teologul. Creștină aleasă fiind și foarte rîvnitoare, ea s-a arătat puternică făcătoare de minuni cu rugăciunea. Prin rugăciune fierbinte către Dumnezeu, ea 1-a întors la Credința Creștină a lui Hristos pe soțul ei, care pînă atunci fusese idolatru. Soțul Grigorie astfel s-a trezit cu duhul și, îmbunătățindu-se minunat, a fost uns episcop al Nazianzului. Cu rugăciunea Sfînta cuvioasă Nonna 1-a salvat pe fiul ei Grigorie de la moartea prin naufragiu. Ea a adormit cu

pace, ca Diaconiță a Bisericii Domnului, la anul 374.⁹

Cântare de laudă la Sfântul Mucenic Pontius

Pontius pășește alături de Valerius,

Prietenul lui drag,

Dar inima îi e grea de tristețe.

El din neam înalt de senatori romani este,

Nobil este al lui tată, de viță nobilă maica;

Și totuși sufletul apăsător îi este

De această enigmă amară:

Toată înțelepciunea lumii un basm neputincios îi pare.

„ Oh, adevărul, unde e el oare? ” -

Întreabă Pontius cel nobil, de adevăr însetat.

Astefel pășesc în tăcere, unul alături de celălalt,

În lumina lină a serii, pe lâng-o Biserică Creștină

Trecînd.

Ei intră înăuntru și îi văd splendoarea.

Ei frumusețea-i o văd, și aud cântările-i sfinte.

„Dumnezeii neamurilor sînt argint și cu aur:

Ochi au și nu văd, ci orbi sînt precum lutul;

Urechi au și nu aud, surzi sînt ca piatra;

Guri au, dar nu pot grăi.

⁹ De asemenea întru această zi Sfînta Biserică Ortodoxă înainteprăznuiește Schimbarea la Față a Domnului nostru Iisus Hristos, precum se arată în stihira: *Veniți mai înainte să dănuim, să ne curățim pe noi înșine și cu credință să ne gătim spre dumnezeiasca suire a dumnezeieștii petreceri celei preaînalte. Ca să ne arătăm văzători ai slavei Lui și să dobîndim slava, pe care s-au învrednicit a o vedea cu taină cei aleși dintre Apostoli, în Muntele Taborului.*

Vezi Vecernia înainteprăznuirii, *Mineiul pe August*, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2003, p. 57.

Cei slabifăcutu-și-au zei mai slabii decît dînșii,

Cu ei asemănîndu-se mai tare în neputință:

Înainte lutului se pleacă, neam după neam,

Și nădăjduiesc nebunește în ceea ce este mort. "

Cei doi tineri triști din închinătorii la idoli sînt,

Ei aceste cuvinte le ascultă și tremură.

De Icoana Mîntuitorului ei se apropie,

Și preotului Lui preacinstit a lor inimă o încredințează.

Preotul pe aleșii tineri Sfînta Credință îi învață,

Arătîndu-le că idolatria mincinoasă este

Și plină de sînge.

Deși cunoscuți și respectați în întreaga Romă pagină,

Nobilii tineri în Sfînta Biserică a lui Hristos

au intrat,

Iepădînd a Romei slavă.

Triști au fost ei cînd al Ei prag l-au pășit,

Dar fericiți au luminat cînd au ieșit în afară.

Cugetare

Astfel își începe Valerius biografia prietenului lui, Sfîntul Pontius:

„Oare cine va putea crede, dacă nu-i va dăruia lui credință

Dumnezeu? Oare cine se va putea nevoi pustnicește, dacă nu îi va ajuta lui Domnul? Și cine va putea primi cununa muceniciei, dacă nu i-o va dăruia însuși Hristos?" Dumnezeu le poate pe toate acestea, și Dumnezeu le voiește pe toate cele care sînt spre mîntuirea oamenilor, numai dacă oamenii îl vor ruga! Cu rugăciunea Sfînta Nonna 1-a întors pe soțul ei Grigorie, și pe fiul ei Grigorie la Hristos (fiu care mai tîrziu avea să fie marele Sfînt Teolog). Cu rugăciunea altă maică de fiu, Monica, 1-a întors pe fiul ei, Fericitul Augustin, de la o viață desfrînată, la calea bunătății și a sfințeniei. Cu rugăciunea Sfîntul Vasile cel Mare 1-a întors la Sfînta Credință pe marele lui profesor, Evulios. Cu rugăciunea Regele Ezechia și-a mai prelungit viața cu încă cincisprezece ani. Cu rugăciunea Sfîntul Simeon Stîlplnicul i-a întors pe sciții și perșii care porniseră să atace cu armate mari pămîntul grecesc. Mai ușor am putea să numărăm stelele de pe bolta cerească decît mulțimea minunilor pe care le-au lucrat Sfinții lui Dumnezeu cu rugăciunea.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata putere a lui Samson (Judecători 14): La cum Duhul Domnului a venit asupra lui, și el a omorît leul cu mîinile goale ca și cînd ar fi fost un ied, și a rupt funiile cu care 1-au

legat ca și cînd ar fi fost cîlți, și a ucis mulțime de Filistenii;

La cum Duhul Domnului a plecat de la el atunci cînd a dezvăluit taina

puterii lui unei femei păgîne [Dalila], ajungînd astfel la orbire și la moarte.

Predică

La cum Dumnezeu îi cur ateste pe păcătoșii care se pocăiesc de păcatele lor

De vor fi păcatele voastre cum e cîrmîzul, ca zăpada le voi albi; și de vor fi ca purpura, ca lîna albă le voi face (Isaia 1: 18).

O, neșarmurita milostivire a lui Dumnezeu! Căci din mijlocul mîniei Lui cumpline împotriva unui popor necredincios și nerecunoscător, a unui *popor păcătos, împovărat de nedreptate*, pe care îl numește *soi rău, fii ai pieirii* (Isaia 1: 4), *conducători ai Sodomei și popor al Gomorei* (Isaia 1: 10), din mijlocul unei asemenea cumpline mîinii deci, Domnul Dumnezeu nu părăsește milostivirea Sa față de el, ci mai mult îi cheamă la dreptate, și se poartă cu el precum ploaia cea blîndă care cade peste un pămînt însetat, pămînt ce fusese amenințat mai întîi de fulgere și trăsnete cumpline. Așa este Domnul Dumnezeul nostru:

Multîndurat și Indelungmilostiv, căci El *nu pînă în sfîrșit Se va iuți, nici în veac Se va mînia* (Psalmul 102: 9). De-ar înceta numai păcătoșii să mai facă cele rele și ar începe să învețe să lucreze cele bune, și de s-ar întoarce ei către Dumnezeu cu umilintă și smerită pocăință, atunci se vor albi ca zăpada și albi ca lîna se vor

face. Puternic este Dumnezeu și moartea păcătosului nu o voiește. Puternic doar El este să curățească de păcat sufletul păcătos al omului, să îl albească și să îl înnoiască. Căci oricât de mult și ori de câte ori și-ar spăla omul straiul lui de in cu săpun și cu leșie, de nu îl va întinde afară, în plin soare, nu îl va putea albi niciodată. Tot așa și sufletul omului: niciodată nu își va putea omul curăți sufletul lui, deși se va nevoi, va plînge și va lupta cu postiri, rugăciuni și fapte bune, dacă nu își va aduce sufletul și îl va pune, spălat astfel, întreg la picioarele lui Dumnezeu, spre a primi de la El harul cel bogat și curățitor. Domnul ne cere și voiește nevoința noastră, întreaga noastră nevoința. El voiește să ne spălăm murdăria sufletului cu lacrimile pocăinței și părerii de rău pentru păcate, și apoi să îl îmbrăcăm cu frumusețea faptelor bune. Însă după ce am făcut astfel El ne cheamă și ne zice: *Veniți acum, să ne judecăm* (Isaia 1: 18). Adică, *Veniți acum, și înfățișați-vă privirii Mele, ca să văd de găsesc Chipul Meu întru voi; veniți de priviți-Mă, ca și pe o oglindă, și vedeți-vă în Mine propriul vostru chip.* O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cea Ce nu pînă întru sfîrșit Te mîinii, miluiește-ne pre noi mai înainte de cumplita zi a Judecății Tale celei înfricoșate, Căci noi Ție ne închinăm, pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci,
Amin.

6 august

• *Prăznuirea Schimbării la Față a Domnului, Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*

În anul al treilea al predicării Sale, Stăpînul Hristos a vorbit adesea ucenicilor Lui despre Patima Lui cea apropiată, și de asemenea despre slava Lui care avea să urmeze chinului și morții Lui de pe Cruce. El le-a grăit acelea astfel încît Patima Lui cea de neocolit să nu îi înspăimînte pe ucenici, să nu le slăbească credința, și să nu îi lase să cadă în înșelarea că totul nu a fost decît un vis. El, Cel Atotînțelept, a voit să le dăruiască ucenicilor vederea a unei părți măcar a slavei Lui, și aceasta înainte de Patimă și de înviere. Astfel voind, El i-a luat pe Petru, pe Iacov și pe Ioan și au urcat noaptea pe vîrfurile Muntelui Thabor, unde S-a schimbat la față înaintea lor: *Și S-a schimbat la față, înaintea lor, și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina.* Moise și Ilie, proroci mari ai Vechiului Testament, au stat atunci de o parte și de cealaltă a Lui, și au grăit cu El. Văzînd aceasta, ucenicii au căzut în uimire, iar Petru a zis: *Doamne, bine este ca să fim noi aici; dacă voiești, voi face aici trei colibe: Ție una și lui Moise una și lui Ilie una* (Matei 17: 4). Pe cînd Petru încă vorbea, Moise și Ilie s-au depărtat, iar locul s-a acoperit cu un nor luminos care i-a acoperit pe ei, iar din nor s-a auzit un glas zicînd: *„Acesta este Fiul Meu Cel iubit, în Care am binevoit; pe Acesta*

ascultați-L. " Auzind glasul, ucenicii s-au spăimîntat foarte și au căzut cu fețele la pămînt ca și cînd ar fi fost morți. Ei au rămas așa, tremurînd de spaimă, pînă cînd Domnul a venit la ei și S-a atins de ei și le-a zis: *Sculați-vă și nu vă temeți* (Matei 17: 7). Dar oare de ce a luat Mîntuitorul doar pe trei dintre ucenicii Săi cu El? De ce

nu i-a luat pe toți? Aceasta a fost pentru că Iuda nu putea fi vrednic să vadă slava cea dumnezeiască a învățătorului, el, cel care se pregătea să îl vîndă. De aceea, luîndu-i pe toți ucenicii cu El, ar fi însemnat ca numai Iuda să fie lăsat afară, la poalele muntelui, ceea ce nu ar fi fost drept: din pricina acestei excluderi, trădătorul și-ar fi îndreptățit cu atît mai mult trădarea lui. Dar de ce S-a schimbat Domnul nostru la Față pe înălțimea unui munte și nu într-o vale? El a făcut astfel ca să ne învețe pe noi două virtuți de căpetenie: dragostea de nevoie și obișnuirea cu gîndurile dumnezeiești; căci urcarea la înălțimi cere nevoie, iar înălțimile însele reprezintă gîndurile noastre cele înălțate la cugetarea lucrurilor dumnezeiești. Dar de ce S-a schimbat Domnul nostru la Față noaptea? El S-a schimbat la Față noaptea deoarece timpul nopții este mult mai potrivit pentru rugăciune și cugetări dumnezeiești decît timpul zilei; și pentru că întunericul nopții ascunde ochiului toate frumusețile cele de jos, de pe pămînt, și dă la iveală frumusețile cele de sus, ale bolții celei înstelate a raiului. Dar de ce au venit de față și Moise și Ilie? Ei au stat atunci acolo de față și au grăit cu Domnul în scopul de a face de nimic minciuna jidovească cum că Hristos a fost unul dintre proroci, adică, Ilie, Ieremia sau vreun altul. De aceea S-a înfățișat El înaintea ucenicilor ca un împărat, care este deasupra prorocilor, și de aceea Moise și Ilie au apărut ca niște slujitori ai Lui. Domnul își arătase puterea Lui dumnezeiască înaintea ucenicilor și poporului de multe ori și pînă atunci, dar pe Muntele Thaborului El le-a arătat chiar și Ființa Lui Dumnezeiască. Vederea Dumnezeirii Lui, și auzirea mărturisirii dumnezeieștii Lui firi de Fiu al lui Dumnezeu de către însuși Tatăl - această faptă trebuie să îi fi ajutat și mîntuit pe ucenici de lepădare în zilele cumplite ale prinderii, schingiurii și Răstignirii Lui pe Cruce. Această faptă le-a întărit lor credința în El și în Biruința Lui finală.

Cîntare de laudă la Schimbarea la Față a Domnului, Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos

*Acolo unde Israil l-au biruit pre Sisera,
Acolo voit-a să urce al Cerurilor împărat,
Acolo voit-a întru privegheri de noapte să Se roage,
Și Slava Schimbării Lui la Față
Să o arate înaintea ucenicilor celor aleși.*

*Acolo a voit Domnul
Credința ucenicilor Lui să o pecetluiască,
Acolo și veșnica Lui Biruință, de Biruitor.
Acolo a Lui Față a strălucit ca soarele*

*Cu dumnezeiasca lumină,
Lumină ce întunericul nopții l-a risipit
Și a luminat T oborul.
Lumina cea îndelung ascunsă întru Sine,
Cea care din timp în timp lumii s-a arătat
în străfulgere de-o clipă,
Ea acum a stăluțputernic și îmbelșugat
Ca un soare,
In valuri de bucurie și dulceață.
Ea cerului a arătat stăluțirea Omenității Lui,
Iar pământului și oamenilor adevărul Dumnezeirii Lui.
Vadă cerurile pre Vestitorul luminii lor!
Și recunoască pământul pre Domnul Dumnezeu, Mîntuitorul*

Cugetare

De ce nu și-a arătat Domnul slava Sa de pe Muntele Thabor înaintea tuturor ucenicilor, ci doar înaintea a trei pe care i-a ales dintre ei? Mai întâi, pentru că El însuși dăduse Legea prin gura lui Moise: *orice pricină să se dovedească prin spusa a doi sau trei martori* (Deuteronomul 19: 15). Prin urmare, un răspuns este: trei martori erau suficienți. Acești trei martori închipuie cele trei virtuți teologice, de căpetenie: Petru este Credința, căci el a mărturisit primul credința ucenicilor în Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu; Iacov este Nădejdea, căci el, avînd credință că făgăduința Lui este adevărată, a fost primul dintre ucenici care și-a dat viața pentru Domnul, fiind ucis de către iudei; Ioan este Iubirea, căci el este ucenicul ce își pleca capul la pieptul Domnului, și care a stat la piciorul Crucii Domnului, pînă la sfîrșit. Dumnezeu este numit nu Dumnezeu al celor mulți, ci Dumnezeu al celor aleși. *Eu sînt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov* (Ieșirea 3:6). Căci Dumnezeu totdeauna a prețuit mai mult un om credincios decît un popor întreg. Astfel, de multe ori a voit El să dea pieirii tot poporul evreu, dar din pricina dreptului Său Moise El a iertat poporul și l-a lăsat să trăiască. Dumnezeu l-a ascultat mai mult pe marele Proroc Ilie decît pe tot poporul din împărăția cea necredincioasă a lui Ahav. Și pe seama rugăciunilor unui singur om credincios și plăcut Lui, Dumnezeu a mîntuit în ziua urgiei cetăți întregi cu poporul lor. Astfel, depravata cetate a Ustiugului ar fi fost arsă cu foc și pucioasă dacă nu ar fi fost rugăciunile unui singur bărbat drept ce se afla în ea, anume Sfîntul Procopie Cel Nebun pentru Hristos (cu pomenire în ziua de 8 iulie).

Luare aminte

Să luăm aminte la purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care a răsplătit virtutea femeii Rut Moabiteanca, și a lui Booz (Cartea Rut):

- La cum Rut, rămînînd văduvă, a rămas pe mai departe în casa soacrei ei celei vîrstnice, Noemina, fiindu-i credincioasă ei, și hrănind-o și pe ea și pe sine din lucrul mîinilor ei;

- La cum Booz, bogat fiind, a fost și milostiv, și le-a stat întru ajutor acestor două femei sărace;
- La cum Booz a luat-o cu înțelepciune de soție pe Rut, iar din ei s-a născut Obed, tatăl lui Iesei, tatăl Regelui și Prorocului David.

Predică *Despre înălțarea și întărirea Bisericii lui Dumnezeu*

Fiv-a în vremurile cele de pe urmă, că muntele templului Domnului va fi întărit peste vârful munților și se va ridica pe deasupra dealurilor. Și toate popoarele vor curge într-acolo (Isaia 2:2).

Această prorocie grăiește despre Biserica lui Hristos. Deși această prorocie trebuie să le fi părut foarte ciudată evreilor în perioada de dinaintea întrupării Domnului, ea ne este astăzi nouă cu totul limpede. Căci muntele, sau înălțimile, sau Casa Domnului, cu adevărat s-a întărit *peste vârful munților* -adică în înălțimile cerurilor - deoarece Biserica lui Hristos nu se sprijină în primul rând pe pământ, ci mai curînd pe ceruri; iar o parte dintre membrii Bisericii (și pînă în clipa de față, cea mai mare parte a lor) se află în ceruri, cită vreme cealaltă parte a ei, adică noi, credincioșii, ne aflăm încă pe pământ.

Mai departe, Biserica lui Hristos *s-a ridicat pe deasupra dealurilor*, adică pe deasupra oricărei măreții pămîntești și umane. Filosofia omenească și arta, și tot ceea ce îndeobște numim marea cultură a omenirii, precum și toate valorile pămîntești, nu reprezintă decît niște dealuri joase pe lîngă munții cei înalți ai Bisericii lui Hristos. Căci Bisericii nu i-a fost greu să creeze toate acele dealuri; pe cînd dintre acele dealuri, nici măcar unul, și nici măcar toate adunate la un loc de-a lungul a mai multe mii de ani, nu au putut crea vreodată Biserica lui Hristos.

În sfîrșit, prorocul zice: *Și toate popoarele vor curge într-acolo*. Cu adevărat, oare pînă acum, încotro au curs toate popoarele pămîntului, dacă nu în Biserica lui Hristos? În Templul de la Ierusalim nu putea intra nimeni din alte popoare [care nu era evreu], căci lucrul se pedepsea cu moartea. Or, nu așa stau lucrurile cu Biserica lui Hristos: dimpotrivă, Ea a chemat *toate neamurile*

pămîntului să vină la Ea încă de la început, și să asculte cuvîntul Domnului Care a zis: *Mergînd, învățați toate neamurile* (Matei 28: 19). Aceasta este prorocia lui Isaia, fiul lui Amos, prorocie veche, minunată și plină de adevăr.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce minunat vestit ai fost prin Prorocii Tăi, Ție pururea îți mulțumim că ne-a învrednicit pre noi a ne numi fii ai Sfintei Tale Biserici celei Adevărate, carele s-a înălțat și s-a întărit pe deasupra tuturor înălțimilor celor lumești. Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

7 august

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Mucenic Dometie Persul*

Sfântul Dometie s-a născut în Persia în timpul domniei împăratului Constantin [cel Mare], și la început a fost păgîn. Dar cunoscînd de tînăr Credința Creștină, el a întors spatele idolilor părintești și a luat Sfântul Botez. Atît de mult a iubit Dometie adevărata Credință, încît el a părăsit chiar și viața lui lumească cu toate ale ei și s-a tuns monah într-o mînăstire aproape de cetatea Nisibe. El a locuit o vreme împreună cu obștea fraților, iar mai apoi s-a retras în viața pustnicească cea iubitoare de tăcere, sub povățuirea Arhimandritului Urbei (despre care se spune că timp de șaiszeci de ani un a gustat nici un fel de mîncare gătită). Avva Urbei l-a hirotonit pe Dometie întru diacon, iar cînd a voit să îl silească ca să primească și treapta de preot, Dometie a fugit la un munte înalt și singuratic și s-a sălășluit într-o peșteră. El a ajuns la măsuri duhovnicești atît de mari prin postiri, rugăciune, privegheri de toată noaptea și cugetări dumnezeiești, încît a primit de la Dumnezeu darul vindecărilor minunate, a toată boala. Cînd la acei munți a ajuns și Iulian Apostatul, și a auzit despre marele Dometie, a trimis la acea peșteră pe unii care să îl zidească de viu înăuntru, împreună cu doi dintre ucenicii lui. Așa s-a strămutat la locașurile cerești ale împărăției lui Dumnezeu acest Sfînt al Lui, la anul 363 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Or, Sihastrul de la Thebaida*

Preacuviosul Or a ajuns la desăvîrșire prin lucrarea tuturor neovințelor monahicești. Cînd s-a întărit întru toată sfînta viețuire și a dobîndit măsurile sfințeniei celei din singurătate, el a început să întemeieze, încetul cu încetul, mai multe mînăstiri, făcîndu-se mare și minunat povățuitor și învățător mulțimii de monahi ce au venit să se mîntuiască întru ele. Marele Rufin, care a venit să îl cerceteze pe vestitul Avvă Or îl descrie pe acesta astfel: "La arătare semăna cu un înger al Domnului - el era în vîrstă de nouăzeci de ani, iar barba lui lungă era albă ca zăpada, înfățișarea lui exterioară era minunată. Privirea lui strălucea cu o lumină mai presus de fire." Avvă Or vedea adesea îngeri ai lui Dumnezeu. El mai cu seamă se nevoia să nu cuvinte niciodată vreun lucru neadevărat. El a fost ispitit cumplit de legiunile drăcești, dar le-a biruit pe toate, cu trezvie și cu mare vitejie. El a primit în fiecare zi Sfînta împărțășanie. Odată au venit la el ucenicii lui și i-au zis că este Marea Sărbătoare a Sfintei învieri, care trebuie prăznuită. Auzind acestea, Preacuviosul Or a ieșit afară, și-a înălțat mîinile la cer și a petrecut trei zile neîntrerupte în rugăciune. Apoi le-a zis ucenicilor lui: "Așa trebuie să prăznuiască monahul Sfînta înviere a Domnului: să-și ridice mintea la El și întru duhul minții să se unească cu Dumnezeu." Sfîntul Preacuvios Or s-a odihnit întru cele veșnice la bătrîneți foarte adînci, cam pe la anul 390 după Hristos.

- *Pomenirea Sfînților Mucenici Marinus și Asterie Singliticul*

Marinus a fost soldat iar Asterie a fost senator roman, în vremea împăratului Gallien, Sfântul Marinus a fost soldat imperial în Cezareea Palestinei. El a primit moartea pentru că și-a mărturisit sus și tare credința lui în Hristos. Asterie Senatorul, care era și el creștin, a fost de față la mucenicia lui Marinus. El și-a scos atunci toga lui albă și a acoperit trupul cel mort al mucenicului. El apoi l-a luat pe umerii lui și l-a dus și l-a îngropat cu cinste. Văzînd aceasta păgînii l-au apucat și l-au omorît și pe el. Sfinții slăviți Mucenici Marinus și Asterie au luat cu cinste moartea pentru Hristos cam pe la anul 260.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Pimen, Multpătimitorul*
încă din tinerețile lui Preacuviosul Pimen fusese foarte bolnăvicios cu trupul, dar tot timpul a dorit cu sete după viața călugărească. Adus fiind la Marea Lavră a peșterilor din Kiev pentru a primi vindecare, el a rămas acolo pînă la moarte. Dar Sfântul Pimen s-a rugat lui Dumnezeu mai mult pentru boală decît pentru sănătate. Noaptea au venit la el îngerii lui Dumnezeu care l-au tuns monah, îngerii lui Dumnezeu i-au spus atunci că el bolnav va rămîne pînă la moartea lui, iar cu puțin înaintea morții, se va însănătoși. Precum a și fost. Sfântul Preacuvios Pimen timp de douăzeci de ani nu a putut să se ridice de pe patul său, din pricina bolilor lui grele. Dar de pe patul lui de boală el a lucrat multe și mari minuni, hărăzindu-i-se de la Dumnezeu marele dar al străvederii. Cu puțin înaintea morții lui, el s-a ridicat de pe patul pe care zăcuse atîta amar de ani complet sănătos, și îndată a prins a-și pregăti singur groapa. Sfântul Preacuvios Pimen Multpătimitorul a trecut la locașurile cele cerești ale Domnului în anul 1110.

• *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Narcis, Patriarhul Ierusalimului*

Sfântul înaltpreasfințit Narcis a primit moartea pentru Hristos prin decapitare, la anul 213, în vîrstă fiind de una sută și șaisprezece ani.

Cîntare de laudă la Sfântul Preacuvios avvă Or, Sihastrul de la Thebaida

*Sfântul Or cel preaînțelept, Marele Avvă,
Slava monahilor este, și cinstea.*

*El la măsura desăvîrșitei călugării a ajuns
Prin suspinul inimii, întru mari nevoințe.*

Dă-ne nouă cuvînt, Avvă! - îi cer ucenicii.

«Grăiți doar adevărul, și niciodată minciuni.

Cunosc un bărbat care nicicînd n-a jurat,

Nici a mințit, nici a dorit rău cuiva.»

Zicînd acestea, Sfântul a tăcut.

Cerutu-i-a atunci Marele Sisoe:

"Povățuiește-mă, Avvo, pre mine smeritul!"

"Să viețuiești, " i-a zis atunci Or,

"Precum mă vezi și pe mine că fac. "

*"Mai limpede arată-mi mie cuvîntul!
Cum să te văd eu pe tine?
Au nu este o taină tot omul?»
Avvă Or zis-a atunci: "Atunci iată,
eu ție îți grăiesc: Din toată zidirea lui Dumnezeu,
eu sînt cel mai rău. "
Pre Pavel, al lui ucenic, povățuitu-l-a Or Cuviosul:
"Cu ușurință de orice păcat te vei putea păzi,
de vei fugi cu frică de orice vorbiri deșarte,
căci din ele iese tot răul.
Deșartă vorbire moarte a sufletului este;
ea din inimă stinge orice sămînță a bunătății.
Și încă un lucru îți zic, și de ajuns îți va fi ție:
Chiar cugetele deșarte departe să le alungi,
și orice ascunsă poftire rea;
De toată grija cea lumească cu desăvîrșire să te lepezi,
și nematerialnic atunci fi-vei tu, fiul meu. "*

Cugetare

Să nu te preocupi și să nu te frămînti de viețile altora, nici de ale dreptilor, nici de ale păcătoșilor - și pe nici unii să nu îi invidiezi. Ține minte pururea că Stăpînul și Domnul nostru Iisus Hristos, prin slăvită învierea Lui a călcat în picioare rușinoasa moarte, și că Irod, Iuda, Nero, Iulian Apostatul, Valerian, Leon Armeanul și toți ceilalți urîtori înverșunați ai lui Hristos și-au distrus propriile lor mari succese și victorii din viață prin ale lor foarte rușinoase morți. Unii plini de toată necurata otravă a invidiei 1-au clevetit pe Sfîntul Narcis Patriarhul, împrăștiind cu nerușinare deșpre el zvonuri cum că și-ar fi pierdut castitatea. Nevinovatul Narcis s-a retras atunci în pustie, unde a petrecut mulți ani, rugîndu-se întru tăcere, liniște și răbdare lui Dumnezeu, ca să împlinească cu el voia Lui. S-au succedat mai înainte de el la cîrma Bisericii trei patriarhi, mai înainte de a se înfățișa martorii care au dovedit limpede nevinovăția lui. Atunci cu toții 1-au silit să-și părăsească pustia și să se întoarcă în scaunul lui patriarhal. Astfel îi preaslăvește Dumnezeu pe plăcuții Lui. Sîngerosul împărat Valerian, plin de ură satanică, i-a măcelărit pe Creștini de-a lungul și de-a latul lumii civilizate. Și care a fost sfîrșitul lui? El a fost învins în război și luat prizonier de Sapor, regele persan. Sapor nu a dorit să îl ucidă imediat, ci 1-a folosit drept scaun picioarelor lui ori de cîte ori încăleca pe cal. În fiecare zi grăjdarii lui Sapor i-1 aduceau, împreună cu calul, și pe Valerian, iar Sapor simțea o plăcere deosebită cînd își apăsa cizma pe gîtul împăratului roman, spre a încăleca mai comod pe calul lui. Căci cine seamănă rele, rele culege.

Luare aminte

Să luăm aminte la milostivirea lui Dumnezeu față de stearpa Ana, maica lui Samuel (I Regi 1):

- La cum Ana era stearpă, și la cum s-a rugat ea cu durere

Înaintea lui Dumnezeu ca să îi dăruiască ei fiu, făgăduind că îl va aduce și îl va închina Casei Domnului;

- La cum Domnul a auzit rugăciunea cea plină de durere a Anei , și ea a zămislit fiu, și a pus numele lui Samuel (care se tâlcuiește: cel cerut de la Dumnezeu);

- La cum Ana 1-a adus pe Samuel la Templu și 1-a închinat Domnului, așa cum a făgăduit.

Predică Despre Legea cea nouă din Sion

Căci din Sion va ieși legea și cuvîntul lui Dumnezeu din Ierusalim

(Isaia 2: 3)

Prorocul grăiește aici despre o Lege nouă, și despre un Cuvînt nou. Legea Veche fusese dată pe Muntele Sinai; Legea Nouă avea să iasă din Muntele Sionului. Legea Veche fusese dată prin Moise; Legea nouă avea să fie adusă și vestită de către Domnul Hristos însuși. Cea veche fusese destinată de la început doar evreilor, pe cînd cea nouă avea să fie încă de la început pentru toate popoarele, pentru întreaga omenire. Dar chiar dacă noi astăzi vedem cît de limpezi sînt aceste cuvinte, pentru evrei ele nu au fost așa; ei nu le-au înțeles atunci, și nu le înțeleg nici acum. Înțelesul acestor cuvinte le este închis, deoarece inimile lor sînt de piatră. Dar atunci, la ce cred ei că se aplică aceste cuvinte? La nimic. Și cum atunci interpretează ei aceste cuvinte? Ei nu le interpretează deloc. Ei trec pe lîngă aceste cuvinte tot așa cum orbul trece pe lîngă ușa deschisă, și nu o vede. Căci dacă ar fi fost ei în stare să pătrundă înțelesul acestor cuvinte, cum s-ar mai fi purtat atunci cu prorocul și cu Cel Prorocit așa cum s-au purtat? Oare 1-ar mai fi tăiat ei pe Isaia în două cu fierăstrăul, și oare 1-ar mai fi răstignit pe Cruce pe Dumnezeu?

Evreii consideră Legea lui Moise ca fiind singura Lege a lui Dumnezeu, și cea finală. De aceea nu au putut ei să priceapă prorocirea Legii celei Noi din Muntele Sion, ce avea să iasă de la Casa lui David, căci David a preaslăvit Sionul. Dar dacă evreii nu au cunoscut că Legea cea Nouă se va arăta prin cea Veche, nouă Creștinilor ne este dat să cunoaștem și să pricepem Legea veche prin cea nouă. Evreii au avut un pom fără roade, pe cînd noi, Creștinii, avem și roadele și pomul. Ei au avut un chip lipsit de substanță, pe cînd noi avem și chipul și realitatea lui. Ei s-au lipit numai de făgăduințe (și acelea înțelese în mod greșit), pe cînd noi avem și făgăduințele și împlinirea lor.

O Stăpîne Atotbogate Doamne, Carele ne-ai îmbogățit pre noi cu Legea Ta cea duhovnicească și cu Cuvîntul Tău de viață făcător, noi numai Ție Unuia ne închinăm, și numai pre Tine Unul Te slăvim! Dăruiește-ne nouă înțelepciune și putere ca să viețuim pururea numai după Legea Ta cea sfîntă, și să păzim pururea Sfînt Cuvîntul Tău, ca nicidecum să mai sărăcim înaintea Feței Tale, Carele ne-ai îmbogățit pre noi cu o bogăție ca aceasta! Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

8 august

- *Pomenirea Sfântului Emilian Mărturisorul, Episcopul Cizicului*
Sfântul Emilian a slujit ca episcop al Cizicului în timpul nenorocitei domnii a împăratului Leon Armeanul, luptătorul împotriva sfintelor icoane [iconoclastul]. Nevoind să se supună nelegiuitorilor decrete ale acestuia, care obligau la scoaterea icoanelor din biserici, înaltpreasfințitul Emilian, împreună și cu alți Episcopi Ortodocși, au fost alungați în surghiun. Sfântul Emilian a petrecut în surghiun timp de cinci ani, îndurând dureri și umiliri de nedescris pentru mărturisirea lui ortodoxă cea de neclintit. Sfântul Emilian a trecut la cele veșnice la anul 820 și s-a strămutat la locașurile Stăpînului Hristos, făcîndu-se Cetățean al Raiului.
- *Pomenirea Sfântului Miron, Făcătorul de Minuni, Episcopul Cretei*
Sfântul Miron a fost mai întîi plugar și bărbat căsătorit, care dăruia din belșug și cu dragoste din roadele ogoarelor sale celor lipsiți și nevoiași. Odată el a prins niște tîlhari care furau grîu din hambarul lui de treierat. Nespunîndu-le acestora cine este, el s-a alăturat lor și i-a ajutat cu mîinile lui să încarce sacii și să fugă, mai înainte de a fi prinși. Din pricina marilor și aleselor lui virtuți, Sfântul Miron a fost ales și uns presbiter, iar mai apoi arhiepiscop al Cretei. El a fost mare făcător de minuni și lucrător de mari și minunate fapte bune întru Numele Stăpînului Hristos. Sfântul Miron a trecut la locașurile cerești pe la sfîrșitul anului 350, aflîndu-se în al o sutălea an al vieții lui pămîntești.
- *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Grigorie Sinaitul [Palamas]*

Sfântul Grigorie acesta s-a numit „Sinaitul” deoarece a primit tunderea în monahism la Muntele Sinai. În timpul domniei împăratului Andronic Paleologul (cam pe la anul 1330), el a sosit la Muntele Athos ca să cerceteze sfintele mînăstiri de acolo și să afle cît mai mult cu putință despre lucrarea sfintei rugăciuni a inimii și a vederii lui Dumnezeu. Dar la acea vreme această lucrare a rugăciunii minții era ca și necunoscută celor mai mulți Părinți Athoniți. Singurul dintre ei care lucra desăvîrșit rugăciunea minții era Sfântul Maxim Capsokalivitul. Sfântul Grigorie [Palamas] a făcut cunoscute cugetările și experiența sa despre sfînta lucrare a rugăciunii minții pe la toate chiliile și lavrele Sfîntului Munte Athos. Unul dintre cei mai valoroși ucenici ai săi a fost Sfîntul Kallist, Patriarhul Constantinopolului, cel care mai tîrziu avea să scrie și viața Sfîntului Grigorie Palamas. După o vreme, Sfîntul Grigorie Palamas a trecut în Macedonia și în alte țări din Balcani, pe unde a întemeiat obști monahale în care călugării se învățau întru lucrarea tainică a rugăciunii minții. Astfel el pre mulți i-a ajutat să se mîntuiască, învățîndu-i să-și adîncească lucrarea și viața duhovnicească, prin asceză și practicarea cu scumpătate a tuturor dumnezeieștilor porunci. Scrierile lui cu privire la

rugăciunea minții și la nevoițele pustnicești se găsesc în colecția scrierilor *Filocaliei*.¹⁰ Între altele, Sfântul Grigorie Palamas a alcătuit cântarea închinată Sfintei Treimi *Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui și Fiului și Sfântului Duh...*, care se cântă la Slujba Miezonopticii din Duminici. Sfântul Grigorie Palamas a fost unul dintre cei mai mari asceți și dascăli duhovnicești din Balcani." El a adormit cu pace după o viață de mari și cumplite nevoițe și chinuri pentru adevăr, și s-a strămutat la locașurile veșnice ale împărăției Cerești.

¹⁰ Vezi și ampla monografie dedicată Sfântului Grigorie Palamas de către Părintele Dumitru Stăniloae, apărută pentru prima oară în anul 1938. Această monografie, redactată cu toate instrumentele exegezei moderne, este prima cercetare teologică serioasă a vieții și operei Sfântului, pe plan mondial.

¹¹ El este oarecum, prin învățătura sa, ultimul mare Sfânt Părinte, care încheie perioada patristică, după cum arată Părintele Dumitru Stăniloae. Sfântul Grigorie Palamas este cel care a fundamentat și a consolidat pe deplin și pentru totdeauna învățătura despre energiile necreate ale lui Dumnezeu, împotriva doctrinei scolastice a latinilor [a romano-catolicilor], care vorbeau despre un "har creat."

• *Sfinții Noi Mucenici Triandafil [Zagoreul] și Spaso*

Sfântul mucenic Triandafil s-a născut la Zagora, iar sfântul mucenic Spaso s-a născut la Radovițe, în Eparhia Strumiței. Ei amândoi au fost de neam slav, și amândoi oameni simpli, din popor. Dar dragostea lor pentru Hristos a fost mare, fiindu-le mai scumpă decât toată această lume și decât însăși viața lor. Ei și-au jertfit sîngele și nu l-au vîndut pe Hristos. Pentru credința lor în Hristos ei au luat chinurile și uciderea din mâinile turcilor, astfel: Triandafil la Constantinopol, în anul 1680, iar Spaso la Tesalonic, în anul 1794.

• *Pomenirea Sfințului Mucenic Gormizdas*

Acesta a fost un mare nobil de la curtea împăratului persan Yezdegerd. Împăratul i-a confiscat rangul și toate proprietățile și averea, și l-a trimis să păzească vitele, deoarece mucenicul nu a voit să se lepede de Hristos. Împăratul a crezut că mucenicul va tînji atît de mult după rangul și averile lui, încît se va întoarce degrabă și se va închina idolilor. Dar Gormizdas a păzit vite întru îndelunga răbdare a inimii și s-a bucurat păzindu-și Credința. Pentru aceasta împăratul l-a luat și l-a schinguit bestial, fără să-i poată însă clinti inima, în cele din urmă, la anul 418, Sfântul Mucenic Gormizdas a fost omorît, imediat după martiriul Sfântului Avdie Episcopul (pomenit la 31 martie).

Cîntare de laudă la Sfântul Grigorie Sinaitul [Palamas]

Înțeleptul Sinait Părinte pre monahi îi învață,

Pecetluindu-și învățătura cu a vieții lui pildă:

„Nepătimitor este Făgăduitul Rai,

Iar despătimitul suflet de la Duhul primește lumină.

Fără cugete va fi omul

Ce mintea în inimă-și ține, cu rugăciunea, liniștit.

Căci păcătoasele cugete rădăcini sînt

*Ale patimilor,
Ce sufletul îl țin rob într-a dracilor gheară.
Noi toți bolnavi sîntem, dar aproape e leacul
Pentru suflet, de al sufletelor și trupurilor Doctor
Dăruit.
Ci grăiește doar al Domnului Sfînt Nume
Intru al inimii adînc,
Și acesta patimile, ale bolii rădăcină,
Arde-le-va ca pe niște paie!
Puternicul Nume, a cerurilor lumină,
Cu flecare suflare tu înlăuntru să-L rostești.
De nu vei cîștiga astă sflntă lucrare,
Oricare alta, și orice aspră nevoie, și
Cu totul neputincioasă, apă chioară, va fi.
Doar Hristos Domnul puternic este întru mine
Ca slaba apă să o facă în vin.
Ci mintea întreagă odihnește-ți-o în inimă,
Ca într-un cuib,
Șipre Domnul Hris tos II slăvește
Intru rugăciune neîncetată, zicînd:
„ Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
Milostiv fli mie, păcătosul!”
încet te roagă, fără grabă nicicum,
Pînă cînd rugăciunea de foc
Din inimă îți va izvorî.
Atunci a ta minte la ceruri se va ridica,
Iar cele pămîntești
Le va uita desăvîrșit. "*

Cugetare

Astfel le-a grăit Domnul fiilor lui Israel, prin gura lui Moise: Ca martori înaintea voastră iau astăzi cerul și pămîntul: viață și moarte ți-am pus eu astăzi înainte, și binecuvîntare și blestem. Alege viața ca să trăiești tu și urmașii tăi (Deuteronomul 30: 19). Există anume momente cruciale în viața omului, cînd într-adevăr el este lăsat să aleagă între viață și moarte. Iuda, într-un astfel de moment crucial, stricat fiind de pofta lui de bani, a ales moartea, adică a căzut victimă patimei zgîrceniei. Cînd generalul a voit ca să îl ridice pe soldatul Marinus (pomenit la 7 august) la rangul de ofițer, invidioșii 1-au clevetit că este Creștin. Generalul nu i-a lăsat soldatului Marinus decît trei ore de gîndire, în care să aleagă între viață și moarte: ori să moară, ori să se lepede de Hristos. Marinus, auzind cuvintele superiorului lui, și-a folosit acele trei ceasuri spre a merge la episcopul locului, Theotechnus, și a-i cere sfat. Arhiereul 1-a dus pe soldat în biserică, i-a deschis înaintea ochilor Sfînta Evanghelie, și i-a arătat cu degetul mai întîi cuvîntul scris în Sfînta Evanghelie, apoi sabia pe care Marinus o purta la cingătoare, și i-a zis: „Alege, bravule ostaș, una dintre acestea două. Sau să porți spada aceasta și să slujești domnului pămîntesc cît trăiești în această viață trecătoare, iar după moarte

să te pierzi veșnic, și cu trupul și cu sufletul; sau să te faci oștean al împăratului Nemuritor al Cerurilor, și să-ți jertfești acest trup trecător pentru Numele Lui Cel Sfint, precum stă scris întru această Carte, dar mai apoi să împărătești veșnic cu El, și cu sufletul, și cu trupul." Marinus atunci îndată a hotărât, a sărutat Sfânta Evanghelie și a ieșit la moartea care a însemnat de fapt viața veșnică.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata arătare a lui Dumnezeu către copilul Samuel (I Regi 3):

- La cum într-o noapte, pe când copilul Samuel dormea, Domnul l-a strigat de trei ori pe nume;
- La cum Domnul a zis către Samuel toată osînda care se va abate asupra casei preotului Eli [căci acesta nevolnic fusese să-și strunească fiii cei foarte păcătoși] și a întregului Israel;
- La cum Domnul nu a voit să Se arate Preotului Eli, nici fiilor lui, ci mai degrabă lui Samuel, copilul cel nevinovat.

Predică Despre pacea instaurată de Hristos

El va judeca neamurile și la popoare fără de număr va da legile Sale. Preface-vor săbiile în fiare de pluguri și lănciile lor în cosoare. Nici un neam nu va mă ridica sabia împotriva altuia și nu vor mai învăța război (Isaia 2: 4).

Cît de limpede l-a văzut Prorocul pe Domnul Hristos, împăratul Păcii! Prorocul a luat și a elucidat meritele Domnului, unul cîte unul, în chip minunat. Mai întîi, Prorocul a arătat că Domnul Hristos este Legiuitorul unei Legi noi, destinată tuturor popoarelor pămîntului. Apoi a arătat că El este mai presus decît toate culmile pe care le-au atins vreodată oamenii, pămîntești sau istorice, în pasajul pe care îl avem în vedere aici, Prorocul îl arată pe Mîntuitorul Hristos ca Făcător de Pace, ale Cărui putere și iubire sînt mai tari decît săbiile pe care El le preface în pluguri, și decît lănciile pe care El le preface în seceri de plivit buruieni. Dar oare s-a împlinit această mare prorocie privitoare la pacea pe pămînt? Cu adevărat s-a împlinit, în ciuda faptului că războaiele încă nu au pierit. Căci iată, războaiele între popoarele creștine nu mai sînt aceleași ca între popoarele păgîne. Căci păgînii luptau între ei cu mîndrie, pe cînd creștinii luptă între ei cu rușine! Credințele păgînești dau voie numai războinicilor în ralurile lor, pe cînd Credința Creștină deschide Raiul sfinților. Căci așa cum creștinii comit și alte păcate păgînești din pricina slăbiciunilor și slăbănogirii lor, ei îl comit și pe acela că poartă războaie. Cu toate acestea, Dumnezeu privește la inima omului și cunoaște care este dispoziția inimii păgînilor atunci cînd aceștia păcătuiesc, și care este cea a creștinilor în aceleași triste situații. Căci și friseii s-au lepădat de Hristos, și s-au lepădat de El și Petru. Dar fariseii s-au lepădat de El din răutate drăcească și nepocăită, pe cînd Petru a făcut-o din slăbiciune omenească pentru care i-a fost rușine, și pentru care s-a pocăit cu amar, mărturisindu-L pe Mîntuitorul cu

și mai multă ardoare după aceea.

Fraților, ce putem spune despre săbiile și lănciile patimilor, prin care ne ucidem propriile noastre suflete, și pe acelea ale semenilor noștri? O, oare cînd vom învăța să prefacem aceste săbii în fier bun de plug, cu care să plugărim pămîntul sufletului nostru, întru care să semănăm apoi sămînța nobilă a învățaturii lui Hristos? Și cînd vom preface aceste lăncii în cosoare, spre a plivi neghinele din ogorul sufletelor noastre, căroră, strîngîndu-le, să le dăm foc? Căci atunci și numai atunci se va instaura în inima noastră pacea adusă de Hristos, tot așa cum s-a sălășluit ea și în inimile Sfinților Lui. Și cînd se va întîmpla așa, cine se va mai putea măcar gîndi ca să pornească război împotriva aproapelui lui sau împotriva altor popoare?

O, cît de minunată este vedenia lui Isaia, fiul lui Amos, Prorocul cel mare al lui Dumnezeu!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, întoarce tăișurile ucigașe ale patimilor noastre întru unelte de dobîndire a păcii sufletului, prin focul cel sfînt al Cuvîntului Tău,

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

9 august

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Matia*

Sfîntul Matia s-a născut din tribul lui Iuda, în Betleem. El a studiat Cărțile Legii cu Sfîntul și Dreptul Simeon la Ierusalim. Cînd Domnul a ieșit să predice apropierea împărăției lui Dumnezeu, Matia s-a alăturat și el celor care îl iubeau pe Domnul. Căci Matia l-a iubit pe El din toată inima lui, din tot cugetul lui și din toată virtutea lui, iar duhul lui se bucura întru el cînd asculta cuvintele Domnului și vedea minunile Lui. Mai întîi Matia s-a numărat printre cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici. Dar după Slăvită înviere, golindu-se locul ocupat pînă atunci de Iuda Iscarioteanul, Apostolii au aruncat sorți și astfel l-au ales pe Matia să plinească numărul Celor Doisprezece (Fapte 1:23-26). Primind Duhul Sfînt la Duminica Cincizecimii, Apostolul Matia a pornit la predicarea Evangheliei, mai întîi în Iudeea, apoi în Etiopia, unde a fost schingiuit pentru dragostea lui Hristos. Se spune despre el că a predicat și prin întreaga Macedonie, unde nelegiuții au vrut ca să-i scoată ochii; dar el s-a făcut nevăzut din mijlocul lor și astfel a scăpat cu viață. Stăpînul Hristos a venit la el în temniță, l-a mîngîiat și l-a eliberat de acolo. La sfîrșit, el s-a reîntors la lucrul din Iudeea. Acolo a fost prins și adus înaintea curții și a marelui preot Anania, înaintea căroră l-a mărturisit neînfricat pe Hristos. Anania (același care îl ucisese și pe Apostolul Iacov) l-a osîndit pe Matia la moarte. Ei l-au scos pe

Matia afară din cetate, l-au bătut cu pietre, iar la urmă i-au tăiat capul cu toporul. (Aceasta era metoda romană de a ucide un om osîndit la moarte, iar fățarnicii iudei au folosit-o în cazul lui Matia, ca să arate romanilor că acesta ar fi fost dușman al Romei.) Așa a

luat cununa muceniciei acest Apostol al lui Hristos, strămutându-se la locașurile veșnice ale nemuritoarei împărății a lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Antonie*

Acest mucenic a fost cetățean al Alexandriei. Adus înaintea stăpînitorului păgîn, el și-a mărturisit cu libertate credința lui. El a fost torturat, biciuit și sfîșiat cu tășuri ascuțite, dar nu s-a lepădat de Hristos. El a fost atunci aruncat în foc, și cu toate acestea a grăit poporului care stătea de față din mijlocul flăcărilor: "Fraților, nu fiți sclavii trupului, ci mai degrabă grijiți-vă de suflet, care vă este dat de Dumnezeu și îi este înrudit Lui și puterilor cerești!"

Așa și-a dat sufletul în mâinile Tatălui acest sfînt mucenic: povățuind poporul din mijlocul morții lui.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Iulian și Marchian și a celorlalți împreună cu dînșii¹*

Aceștia cu toții viața și-au dat-o pentru apărarea sfințelor icoane, în timpul răului împărat Leon Isaurul iconoclastul. Ei s-au încununat cu cununa veșnicei slave a muceniciei, la anul 716.

Cîntare de laudă la Sfîntul Apostol Matia

Matia Apostolulpre Hristos L-a vestit

Și pe față 'naintea iudeilor a dat mărturie:

"El e Mesia vestit de Proroci,

El este Fiul lui Dumnezeu, Care S-apogorît din Cer.

El este Cuvîntul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat,

Despre El a grăit toată Scriptura!

Moise a zis: Dumnezeu proroc mare va ridica,

¹² In Mineiul pe August: "Tot în această zi, pomenirea Sfinților Zece Mucenici, care au mărturisit pentru sfînta icoană a Mîntuitorului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos, cea din poarta de aramă, și anume: Iulian, Marchian, Ioan, Iacov, Alexie, Dimitrie, Fotie, Petru, Leontie și Măria Patrighia" (București: Ed. Inst. Biblic și de Misiune al BOR, p. 113).

precum și pe mine m-a ridicat din al vostru popor;

Și lumina Lui va străluci între voi.

Iar David împăratul a zis: Toate neamurile pămîntului

Se vor slăvi și se vor binecuvînta întru Dînsul.

Viteazul Isaia la cer s-a răpit cu duhul,

și a văzut și a grăit: Iată Fecioară va naște Fiu

Și vor pune numele Lui Emmanuel, ce-nseamnă:

Domnul este cu noi.

Iona chip al îngropării Lui a fost -

Cum Moartea I-o a închipuit,

Așa I-a-nchipuit și învierea:

Căci Iona trei zile într-al chitului pîntec a fost,

Și-apoi a ieșit iar la viață, căci Dumnezeu voit-a.

Prorociile s-au împlinit, risipitu-s-au umbrele.

Cele prorocite s-au împlinit!"

Dar în van grăiește bărbatul cel treaz

Celor mulți și adormiți:

Căci cel ce doarme ziua, lumina zilei n-o crede.

Cugetare

O formă de mucenicie, și în același timp semn al unei mari și adevărate iubiri pentru cel de lângă tine, este acela de a lua asupra ta păcatele lui. Așa cum moartea este consecința păcatului, luarea păcatului altcuiva asupra ta înseamnă să adaugi la moartea ta proprie încă o moarte. *Păcatul, odată săvârșit, aduce moarte* (Iacov 1: 15). Cu toate acestea, Dumnezeu îi miluiește cu învierea pe cei care, din dragoste, iau asupra lor și moartea altcuiva. Nenumărate sînt exemplele de sfinți care iau asupra lor păcatele și morțile semenilor lor. Astfel, despre Sfîntul Ammona s-a zis: A venit un frate la Avva Ammona și i-a mărturisit o grea cădere în păcat, din care pricină conștiința lui îl gonește afară din mînăstire, poruncindu-i să se întoarcă în lume. Dar Avva Ammona i-a zis că va lua asupra lui acel păcat, și l-a îndemnat pe frate să se țină tare, și să nu părăsească mînăstirea. Fratele a ascultat cu lacrimi de nădejde și de bucurie, iar Avva Ammona s-a așternut cu lacrimi de pocăință la rugăciune. După o vreme scurtă, Avva Ammona a primit vestire de la Dumnezeu că s-a iertat păcatul fratelui, din pricină că el, Ammona, a arătat milă și a luat păcatul asupra lui. Cînd Sfîntul Macarie, Sfîntul Simeon Cel Nebun pentru Hristos, Sfînta Theodora și mulți alți sfinți au fost acuzați de desfrîinare, ei nu s-au apărat și nu s-au dezvinovățit ci, luînd asupra lor păcatele altora, au primit în locul lor [deci pe nedrept] cumplite pedepse, pe care le-au îndurat cu răbdare pînă la capăt, cînd însuși Dumnezeu a dat pe față oamenilor nevinovăția lor.

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu asupra poporului lui Dumnezeu din pricina păcatelor fiilor lui Eli, judecătorul și marele preot (I Regi 4):

- La cum fiii marelui preot păcătuiau pe față în Silo, iar pe ascuns păcătuiau chiar și înaintea Cortului Mărturie;
- La cum Domnul a dat pentru aceasta biruința în mîna filistenilor, care l-au asuprit pe Israil, din care au ucis multe mii de bărbați, între care și fiii lui Eli; și la cum filistenii idolatri au pus mîna și pe Cortul Mărturie;
- La cum, din pricina păcatelor mai marilor și învățaților poporului, Dumnezeu trimite pedeapsă asupra întregului popor.

Predică Despre nimicnicia păcătoșilor înaintea măreției lui Dumnezeu

Intrați în crăpăturile stîncilor și ascundeți-vă în pulbere, din pricina fricii de Dumnezeu, de strălucirea slavei Lui (Isaia 2: 10).

Aceste cuvinte amarnice ale Prorocului arată halul decăderii idolatre a poporului lui Israel. Acest popor lepădase credința întru Unul Dumnezeu și se închina acum la obiecte din lut și din piatră. "Ce veți face atunci, oamenilor ticăloși, cînd va veni la voi *frica de Dumnezeul* Unde veți mai fugi cînd va veni *strălucirea slavei Lui* Ci ascundeți-vă în crăpăturile pietrelor din care v-ați cioplit idoli! Și ascundeți-vă în pulberea din care vi i-ați întruchipat pe ei!" O, cumplită și

binemeritată este batjocura din cuvintele acestui mare și străvăzător proroc! Căci cine se va putea cumva face nevăzut de la fața Domnului intrînd în crăpături de stînci? Și cine se va putea ascunde de Cel Preaînalt acoperindu-se cu pulbere? Totuși, fraților, să lăsăm deocamdată la o parte idolatria iudeilor -pentru care au și fost pedepsiți destul - și să ne ocupăm un moment și de idolatria pe care o vedem între noi, Creștinii. Căci ce este o grămăjoară de aur dacă nu un idol? Iar grămezile de grîne adunate cu zgîrcenie în hambare ce sînt ele dacă nu idoli de praf? Ce sînt hainele luxoase dacă nu tot atîția idoli făcuți din blănuri și peri de animale? Oare unde se vor ascunde idolatrii creștini ai timpurilor noastre cînd va *veni frica de Dumnezeu*, și cînd va veni *strălucirea slavei Lui!* Mergi și te ascunde în grămăjoara ta de aur, idolatrul! Du-te și te ascunde în praful ce ți l-ai strîns grămezi! Mergeți și vă ascundeți în pieile animalelor și îngropați-vă în perii cei de vulpe, și în fibrele din mătasea cea moartă a viermilor, o, închinătorilor la praf și cenușă! O, amarnică ironie, căci toate acestea se vor arde în amarnica Zi a Domnului, în Ziua Cea înfricoșată a Lui. Și atunci omul va sta față în față doar cu Cel Măreț și Veșnic. Căci toți idoli oamenii, cărora ei le-au închinat tot timpul cel fără de întoarcere al vieții lor, vor fi arși înaintea ochilor lor; și atunci Nemritorul Judecător îi va întreba pe acești idolatri: "Unde vă sînt idoli?"

Isaia, fiul lui Amos, prorocul lui Dumnezeu, a trăit pe pămînt acum mii de ani, dar vedenia lui chiar și astăzi înfricoșată este și plină de miez și învățătură, și iar înfricoșată.

Ci Tu ești Domnul nostru Dumnezeu Cel Viu și Singurul Domn, și noi Ție ne închinăm în veci! Tot restul este praf și cenușă. Ajută-ne nouă, Doamne, ajută-ne nouă, dă-ne nouă să nu ne lipim inimile și mințile de praful cel pieritor, ci să le înălțăm pururea la Tine, și numai la Tine, Dumnezeul nostru Cel Veșnic. Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

10 august

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Lavrentie Arhidiaconul și Sixt, Papă al Romei, și a celorlalți împreună cu dînșii*

După ce a fost ucis Papa Ștefan (vezi pomenirea la 2 august), în locul său a fost ridicat în s'caun Sixt, care din naștere era atenian. Mai înainte Sixt fusese filosof, dar mai după aceea el s-a convertit la creștinism. Timpul istoric de care ne este vorba acum a fost unul în care papii Romei erau omorîți unul după altul, ca niște oi de junghiere: a fi numit Papă al Romei însemna să mergi din capul locului la moarte, împăratul Decius luase hotărîrea să extermine creștinismul. Papa Sixt a fost repede adus la judecată, împreună cu doi dintre diaconii săi: Felicissimus și Agapitus. Pe cînd cei trei erau înșfăcați și îmbrînciți către temniță, Arhidiaconul Lavrentie a zis către Sfintul Papă Sixt: „Unde mergi, Părinte, fără fiul tău? Unde grăbești, Preasfințite, fără al tău arhidiacon?” Sfîntul Sixt l-a mîngîiat pe fiul său duhovnicesc și al său

arhidiacon Lavrentie, prorocinud-i că va suferi chinuri mai mari decât el pentru dragostea lui Hristos, care vor fi în scurtă vreme. Cu adevărat, imediat după uciderea Sfântului Sixt, Papă al Romei, și a celor doi diaconi ce au fost cu el, torționarii l-au prins și pe Arhidiaconul Lavrentie. Acesta, cu mai înainte știință și cu multă înțelepciune, deja își pusese în rînduială cele ale lui și în mare și bună rînduială lucrurile și mersul Bisericii. El adăpostise toate doarele și tezaurul bisericii la casa văduvului Cyriacus. Pe acesta, chiar în acea vreme, Sfântul Lavrentie l-a tămăduit de o cumplită și chinuitoare durere de cap numai cu atingerea mîinii, și a redat vederea unui orb pe nume Crescention. După ce a fost aruncat în temniță, Lavrentie l-a vindecat tot de orbire pe Lucillus, care zăcea în acea temniță de mulți ani, și apoi l-a botezat. Fiind martor la minune și la botez, temnicerul Hippolytus a dorit și el botezul și l-a primit. Acesta s-a numărat și el în rînd cu mucenicii, fiind omorît pentru credința în Hristos (vezi ziua de 13 august). Cum Lavrentie nu numai că nu se lepăda de credința lui, dar îl mai îndemna și pe împăratul Decius să se lepede el de idolii lui, fața lui a fost bătută cu pietre, iar trupul lui biciuit cu scorpioane (lanțuri avînd zale cu ghimpi, iar mînerul curbat precum coada unui scorpion). Văzînd aceste torturi bestiale, Romanus, soldat roman, s-a declarat cu glas mare atunci Creștin și el, și a fost omorît pe loc. La urmă torționarii l-au întins pe Sfântul gol pe un gridiron [grătar mare] și au pus dedesubt foc. Fript în foc fiind, Sfântul Lavrentie i-a mulțumit lui Dumnezeu și a batjocorit păgînismul torționarilor și al bestialului lor împărat, Decius. După ce Sfântul Lavrentie și-a dat în mîinile lui Dumnezeu sufletul lui curat și nobil, trupul lui a fost luat de către Hippolytus [Ipolit] temnicerul și dus în ascuns, la adăpostul nopții, la casa văduvului Cyriacus, iar mai apoi la o peșteră tainică, unde Hippolytus [Ipolit] l-a îngropat cu cinste. Sfântul Lavrentie, împreună cu ceilalți Sfinți pomeniți, au luat mucenicia la anul 258.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Iron [Hiron] Filosoful*

Sfântul Iron a fost filosof creștin. El este pomenit de către Sfântul Grigorie Teologul în cărțile sale. El a murit cu pace și s-a strămutat întru Cereasca împărăție a lui Hristos.

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic și Arhidiacon Lavrentie

Nelegiuitul rigăpre Mucenic îl întreabă:

„Patria ta care-i? Dar rangul? ”

La acestea Lavrentia fără frică răspunde:

Nobila Spanie pămîntul meu natal este,

Iar învățătura am primit-o la Roma.

A fi rob credincios al Unui Dumnezeu,

Acesta este înaltul meu rang. ”

„Ești tu și trezorier al Bisericii tale? ”

„ Cu adevărat sînt, împărate. ”

„Atunci bogăția Bisericii în mîinile noastre să o dai,

Iar tu liber vei fi. "

„împărate! A lui Hristos bogăție în ceruri este, De vei crede în El, o vei moșteni și tu!" „Lavrentie, leapădă-te de Hristos!" „Ba nu, împărate, ci tu de idolii tăi!" Împăratul mugind ca un taur slugile-și strigă Și-asupra Mucenicului le asmute să-l sfîșie Ca niște cîini. Slugile pre Mucenicul apucă și pe grătar de fier îl întind. „Răcoare mi-este mie focul acesta, Pe voi însă, sărmanilor, focul gheenei vă va mânca. " „Lavrentie, leapădă-te, leapădă-te de Hristos! Au nu îți e jale așa tînăr să mori? " „Hristos Domnul meu tînăr a murit pentru mine, Răstignit pe Cruce de nelegiuiți. Cuvine-mi-se mie să mor pentru El, Și pentru El eu mor fericit. " Mucenicul ars de foc este pe o parte a trupului lui, Dar el torționarilor cu toate acestea grăiește: „ Trupul meu copt e doar pe jumătate, faceți bine-așadar și mai bine mă coaceți, Căci cum altfel mă veți putea mânca? Deci mă întoarceți și pe partea cealaltă. " Astfel grăit-a mărețul mucenic Și spre-ale cerurilor binemiresmate locașuri Sufletul lui s-a răpit.

Cugetare

Cum vom putea oare învinge împotrivrile dușmanilor noștri? Nicicum altfel decît prin renunțare, blîndețe și rugăciune. Adică renunțarea la toate, cu excepția credinței și curăției vieții, blîndețea în toate și rugăciunea de toată vremea. Sfîntul Amrozie zice: „Aceasta este arma dreptilor: că prin aceea că se retrag, ei biruiesc, tot așa cum biruiesc arcașii experimentați careucid vînat mai mare și mai puternic decît ei, chiar dacă, făcînd aceasta, ei de fapt se ascund." Un frate a fost insultat de un prieten al său, dar cu toate acestea el a fost cel care s-a dus să-și ceară iertare și să se împace cu el. Dar prietenul nu a voit nici măcar să îi deschidă ușa ci, strigînd la el dinăuntru, l-a alungat de lîngă chilia lui. Fratele atunci s-a dus și a dezvăluit duhovnicului său acestea, iar duhovnicul i-a zis: „Cu adevărat tu te-ai dus să-ți ceri iertare de la el, pe cînd de fapt el era vinovatul; dar mergînd tu pe drum, în inima ta îl osîndeai cu gîndul și îți dădeai dreptate ție. Chiar dacă el este cel care a păcătuit împotriva ta, eu te sfătuiesc să îți dai seama că de fapt tu i-ai greșit lui. Te sfătuiesc să îți zici că de fapt tu i-ai greșit lui, iar el este nevinovat. Gîndind așa, mai mergi la el o dată." Așa a și făcut fratele. Și ce credeți că s-a întîmplat? Nu bine s-a apropiat fratele de ușa chiliei prietenului său, că prietenul i-a deschis-o larg, a alergat la el, l-a îmbrățișat, și a făcut pace cu el.

Luare aminte

Să luăm aminte la urgiile care s-au abătut asupra filistenilor pentru că și-au întins mîinile lor necurate și au apucat Chivotul Legii (I Regi 5: 6):

- La cum poporul a fost lovit și pedepsit cu bube usturătoare, și cum înlăuntrul țării se înmulțeau șoarecii, în orice loc în care ei așezau Chivotul Legii;

- La cum filistenii, loviți de spaimă, s-au dus și au întors Chivotul în pământul lui Israel;
- La cum lucrurile sfinte ale lui Dumnezeu îi pedepsesc pe aceia care se ating de ele cu mâinile lor întinate și idolatre, sau cu inimile stricate de duhoarea cea grea și necurată a patimilor.

Predică Despre neputința păcătoșilor

Poporul meu este asuprit de niște copii și femeile domnesc peste el (IsaiaS: 12).

Preaînțelepte și preafrumoase sînt toate cele care sînt ale Domnului. Căci toate cele create de Dumnezeu călătoresc puternice și cumiți pe calea hotărîtă lor de Dumnezeu. Așa se mișcă stelele, așa viețuiesc și se mișcă animalele, așa acționează și elementele naturii, toate după ordinea rînduită lor de Dumnezeu. Doar omul, cununa și împăratul întregii creații, și cea mai inteligentă ființă din ea, doar el părăsește rînduiala hotărîtă lui de Dumnezeu, căzînd adesea, din această pricină, în cumplită ignoranță și prostie, și inventîndu-și lui cărări greșite după cugetarea sa. De aceea vin la putere copii care conduc societatea după înțelegeri infantile, iar nu bătrîni înțelepți; așa se face că ajung la putere femei cu înțelegeri înguste, iar nu bărbați educați în artele guvernării. Căci atunci cînd la putere domnesc tinerii, cu domnia lor se instaurează și opresiunea. Și atunci cînd la putere se află femei, cu siguranță se instaurează dezordinea. Cînd aceste anomalii sînt îngăduite de Dumnezeu -căci ele apar întotdeauna ca urmare a păcatului sau a faptului că le îngăduie Dumnezeu - poporul se află sub binemeritată pedeapsă pentru păcat, tot așa cum s-ar afla sub stăpînirea unui dușman care l-a cucerit în urma unui război sîngeros. Căci orice opresiune survine în urma unui război, și orice dezordine este pedeapsă pentru păcat.

Așa cum din păcate opresiunea și dezordinea domnesc deseori peste națiuni, așa domnesc ele și peste sufletul omului. Gîndurile copiilor sînt infantile și lipsite de credință; iar teoretizările femeilor sînt trupești și senzuale. Acolo unde domnește infantilismul și necredința, sufletul omului este oprimat și tîrît din păcat în păcat încă și mai mare, așa precum copilul răzbunător; iar acolo unde teoretizarea trupească stăpînește gîndul cel duhovnicesc, adică bărbătesc - care este de la Dumnezeu - acolo sufletul stă sub teroare ca și bărbatul cel stăpînit de o femeie rea. Cînd prorocul rostește cuvîntul „femei [care domnesc peste popor],” el are în vedere o realitate duhovnicească, iar nu neapărat persoanele de sex feminin: căci și bărbații pot manifesta și demonstra slăbiciuni femeiești.

Ca obrăznicia copiilor și capriciile femeilor să nu ajungă stăpînii bărbatului [sufletului] sau ai unei națiuni, este necesar ca acel suflet-bărbat sau națiune-popor să adere din toată puterea la legea trasată lor de Dumnezeu.

O Stăpîne Multîndurate Doamne, Făcătorule al nostru și

Dătătorule de Lege, luminează-ne și ne întărește pre noi.
Luminează-ne pre noi cu harul Duhului Tău celui Sfint, ca să cunoaștem pururea Legea Ta. Întărește-ne pre noi cu puterea Duhului Tău celui Sfint, ca să ne ținem pururea, din toată virtutea noastră, de Legea Ta.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 august

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Evplu*

Sfântul Evplu a fost diacon în Catania, în insula Sicilia. Împăratul Dioclețian l-a trimis pe comandantul roman Pentagurus în Sicilia ca să-i extermine pe creștinii pe care îi va afla acolo. Dar Pentagurus nu a găsit în Sicilia nici un creștin, căci puștii care se aflau s-au ascuns de la fața prigonitorului și nu s-au dat pe față. Dar chiar și așa s-a găsit cineva care l-a pîrît pe Evplu că ia o carte și merge la niște creștini tăinuți cărora le citește din ea. Cartea era Sfînta Evanghelie. Sfântul Evplu a fost adus în scurt timp înaintea curții. Lui i-au atîrnat Sfînta Evanghelie de gît și l-au aruncat în închisoare. După ce l-au ținut închis și înfometat timp de șapte zile, tortionarii l-au scos pe Sfîntul să-l tortureze în piața publică. Dar în timp ce îl biciuiau cu sălbăticie folosind ștreanguri de fier, Sfîntul Evplu își bătea joc de ei și îi zicea ticălosului judecător: „O, sărmane ignorant, au nu vezi că prin puterea Domnului și Dumnezeului meu această biciuire este pentru mine ca o pînză de păianjen? Dacă poți, găsește niște torturi mai sălbatice, căci acestea îmi sînt mie niște jucării.” După ce l-au biciuit mult, tortionarii l-au dus pe Sfînt la eșafod. Acolo Sfîntul Evplu a deschis Sfînta Evanghelie pe care o avea atîrnată la gît și a citit poporului din ea din destul. Mulți s-au convertit atunci la Credința mîntuitoare a lui Hristos. Sfîntul Evplu a fost omorît prin decapitare la anul 304 și s-a strămutat atunci la locașurile împărăției Cerurilor. Sfintele lui moaște odihnesc într-un sat din apropiere de Napoli, care se numește Vico della Batonia.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Susanna Fecioara, și a celor împreună cu dînsa*

Susanna a fost fiica bresbiterului Gabinus de la Roma, și nepoata Papei Gaius, unchiul ei. Gaius și Gabinus au fost frați, născuți dintr-o stirpe imperială, fiind înrudiți cu împăratul Dioclețian ce se afla la putere atunci, împăratul Dioclețian îl avea ca fiu adoptiv pe Maximian Galeriu, căruia voia să i-o dea de soție pe Susanna. Dar Susanna se făgăduise lui Hristos, ea nici nu voia să audă de căsătorie, și mai ales de căsătoria cu un bărbat nebotezat. Claudius și Maximus, doi mari aristocrați, au avut misiunea să facă presiuni asupra Susannei prin care să obțină consimțămîntul ei de a se mărita cu Galeriu, însă nu doar că misiunea lor a eșuat, ci ei chiar s-au convertit amîndoi la Hristos împreună cu toată casa lor, sub influența caracterului sfînt, puternic și irezistibil al Susannei. În culmea furiei, împăratul a poruncit călăilor să-i ridice

pe Claudius și Maximus împreună cu toți membrii familiilor lor și să-i ducă la Ostia, unde i-a ars pe toți de vii, apoi le-a aruncat cenușa în mare. Susanna a fost decapitată în casa tatălui ei, preotul Gabinus. Soția ticălosului împărat, Serena, care în taină era creștină, a luat noaptea trupul Muceniței Susanna și l-a îngropat cu cinste. Papa Gaius a făcut biserică din casa fratelui lui Preotul Gabinus și a slujit acolo Jertfa Cea Fără de Sînge, căci casă sfințită era aceea, prin moartea Muceniței Susanna, ucisă acolo pentru Hristos. La scurt timp după uciderea Susannei, tatăl ei, Presbiterul Gabinus și unchiul ei, Papa Gaius, au fost și ei omorîți pentru Hristos, încununându-se cu slava mucenicilor. Astfel fiica Muceniță Fecioară Susanna, tatăl mucenic Gabinus Presbiterul și unchiul mucenic Gaius, Papă al Romei, s-au încununat cu toții cu cununile mucenicești ale veșniciei slave, în anii 295 și 296 după Hristos.

- *Pomenirea celui între Sfinți Părintelui nostru Nifon, Patriarhul Constantinopolului*

Sfântul Nifon s-a născut în Grecia. El s-a tuns monah încă din tinerețile lui, viețuind întru toate sfintele nevoințe, pînă cînd în cele din urmă a ajuns la Sfântul Munte Athos pe care mult l-a dorit. El s-a nevoit în mai multe mînăstiri din Sfântul Munte, dar cel mai mult în Mînăstirile Vatopedi și Dionisiu. El a fost foarte iubit de toți Părinții Atoniți, atît pentru virtuțile lui rare, cît și pentru neobișnuita și marea lui blîndețe. El a fost sfințit episcop al Tesalonicului în pofida voinței lui, iar apoi, doi ani mai tîrziu, pe cînd s-a aflat la Constantinopol pentru nevoi ale eparhiei, a fost înscăunat acolo Patriarh al Slăvitei Cetăți, care nu avea întîistătător. Mai către sfîrșit sultanul turcesc l-a surghiunit pe Sfântul Nifon la Jedrene, unde el a viețuit ceva timp. Apoi Radu, domnitorul Țării Românești, l-a cerut pe Sfântul Nifon de la sultan, spre a-l avea păstor poporului din țara lui. Dar din pricina nelegiuirilor lui Radu Sfântul Nifon a părăsit Valahia și s-a întors în Sfântul Munte Atos, la Mînăstirea Dionisiu. Acolo el s-a nevoit aspru pînă cînd a ajuns întru al nouăzecilea an al vieții sale, și s-a înfățișat înaintea Domnului Iisus Hristos, în împărăția Cerurilor. Sfântul Nifon este alcătuitorul Rugăciunii de Dezlegare care se citește la Slujba înmormîntării.

- *Pomenirea Sfinților Preacuvioși Vasile și Theodor de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev*

Atît Sfântul Vasile cît și Sfântul Theodor au murit de morți năprasnice, cauzate de hulpavul cneaz Istislav, la anul 1098. Hagiografia Sfântului Theodor este cu deosebire instructivă, din ea văzîndu-se cît de cumplit îl tiranizează pe om patima iubirii de arginți. Sfântul Theodor fusese în lume un bărbat extraordinar de bogat, dar acele bogății imense el le împărțise săracilor și se tunsese monah voind să-și închine viața desăvîrșit lui Dumnezeu. După aceea însă lui a început să îi pară rău după bogățiile lui, începînd să fie chinuit cumplit de demoni, din această pricină. De

chinul acesta el s-a ibăvit prin rugăciunile și cu ajutorul Sfântului Preacuvios Vasile.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Susanna Fecioara

Răsăditu-sa într-al Romei pămînt vlăstar sfînt,

Și cultivat cu iubire,

El a crescut minunat și minunat a-nflorit:

Inima sfintei fecioare Susanna plină a fost

De cereasca mireasmă.

Alpămîntului întuneric de ea nu s-a putut atinge,

Și răul lumii nu o a putut pleca.

Susanna, vlăstarul cel sfînt,

Luminată a fost de Dumnezeiescul Duh.

Ea Mireasa lui Hristos a fost,

Ea căsătoria cu Iutul, chiar împărătesc, o a disprețuit.

Mîniatu-s-a împăratul, amenințări aruncînd,

Strigîndu-și răzbunarea ce o va-implini grabnic.

Dar Susanna nu s-a clintit, urechile și-a închis,

Mintea ei liniștită la Dumnezeu ridica.

Inima ei luminată a fost,

Locaș închinat lui Hristos.

Pre ale ei rude desăvîrșit le-a uimit,

Și ele cu toată casa lor minunat la Hristos au venit.

Ei cu toții Botezul Sfînt au luat,

Și cu el, Mucenicia lui Hristos.

Împăratul și-a ridicat mîna plină de sînge

Și cu ea ucis-a și pe Susanna.

Dar uciderile sînt un nimic

Sufletelor celor întărite în Credință.

Capul Susannei s-a rostogolit la pămînt,

Iar al ei suflet răpitu-s-a la Cer.

In Ceruri Susanna stă curată și dreaptă

Înaintea Mirelui ei Hristos.

Cugetare

Cînd omul începe să pornească în viață pe căile dreptății, atunci el nu mai are voie să pășească decît pe ele, cu amîndouă picioarele, iar nu cu unul pe calea dreptății, iar cu celălalt pe a nedreptății. Căci astfel a grăit Dumnezeu prin gura prorocului despre dreptii care lucrează și fărădelege: *Dar și dreptul, dacă se va abate de la dreptatea sa și se va purta cu nedreptate și va face toate acele ticăloșii pe care le face nelegiuitul, va fi el oare viu? Toate faptele lui bune, pe care le va fi făcut, nu se vor pomeni, ci pentru nelegiuirea sa, pe care va fi făcut-o, și pentru păcatele sale, pe care le-a săvîrșit, va muri* (Iezechiel 18: 24). Domnitorul român Radu a fost un bărbat drept, și multe fapte bune a făcut. El l-a scos pe Sfîntul Nifon din surghiunul de la Jedrene și l-a adus în Țara Românească, punîndu-l Arhiepiscop al Bucureștilor. Dar pe neașteptate Radu a comis o nelegiuire: el a dat-o pe sora lui de soție ticălosului domnitor Bogdan al Moldovei, cîta vreme soția legitimă a

acestuia din urmă era încă în viață. Radu nu a voit să audă de mustrarea cea dreaptă a sfântului Arhiepiscop Nifon. Nifon atunci i-a prorocit lui Radu că rău va pieri, l-a dat anatemei despărțindu-l de Biserică și a lăsat și Bucureștii, retrăgându-se în Sfântul Munte. La scurt timp după aceea toată Țara Românească a fost lovită cu secetă și cu foamete, iar Radu a căzut într-o cumplită și incurabilă boală, de la care i s-a umplut de răni tot trupul; iar din cauza acestor răni purulente și rău mirositoare nimeni nu se putea apropia de el. După ce a murit în felul acesta oribil și după ce l-au îngropat, mormântul lui s-a cutremurat timp de trei zile, așa cum s-a întâmplat și cu mormântul nelegiuitei Eudoxia, prigonitoarea și ucigașa Sfântului Ioan Gură de Aur.

Luare aminte

Să luăm aminte la îndărătnicul popor al lui Israel (I Regi 8):

- La cum evreii i-au cerut lui Samuel să le pună lor rege;
- La cum Samuel i-a certat pentru aceasta în Numele Domnului, Care a zis că El este singurul Domn și Rege al lui Israel;
- La cum îndărătnicul popor nu a voit să audă de aceasta, respingând voința lui Dumnezeu și sfatul lui Samuel.

Predică Despre urîtenie, însotitoarea păcatului

Atunci va fi în loc de miresme, putreziciune, și în loc de cingători, frînghie, în loc de cârlionți făcuți cu fierul, pleșuvie, în loc de veșmînt prețios, zdrențe, și în loc de frumusețe, pecete de robie (Isaia 3: 24).

Aceste cuvinte Sfântul Proroc Isaia le-a rostit la adresa femeilor celor extravagante și îndărătnice, la adresa fiicelor Sionului care se înfumuraseră: *Pentru că fiicele Sionului sînt atît de mîndre și umblă cu capul pe sus și cu priviri obraznice, cu pași domoli, cu zăngănit de inele la picioarele lor, Domnul va pleșuvi creștetul capului fiicelor Sionului, Domnul va descoperi goliciunea lor (Isaia 3: 16).* Dar oare ce a determinat asemenea mîndrie la fiicele Sionului, adică la femeile evreice? Oare virtutea lor? Dar o virtute mare nu a făcut niciodată pe nimeni mîndru, căci ea tocmai că este și un remediu împotriva mîndriei. Oare să fi fost aceste femei pline de mîndrie din pricina marii prosperități și stabilități economice a țării lor?

Nu, dimpotrivă, căci aici

prorocul tocmai că prezice pieirea iminentă a țării, robia poporului și distrugerea statului evreu. El arată și cauzele acestei pieiri: extravaganta vestimentară deșuchiată, vanitatea cea găunoasă, și încăpățînarea dobitoacă a femeilor sînt cauzele principale ale iminentei distrugerii și robii. Dar oare ce le făcea pe acestea să fie atît de mîndre și pline de obraznicie? Tocmai că *toate podoabele, adică inelele, sorii și lunițele, cerceii, brățările și vâlurile, cununile, lăntișoarele și cingătorile, miresmele, talismanele, verigile de nas, veșmintele de sărbătoare, mantiile, șalurile, pungile, oglinzile, pînzeturile subțiri, turbanele și tunicile (Isaia 3: 18-23).* Iată, toate acestea le umpleau atunci de mîndrie pe

femeile din Israel. Toate acestea sînt în același timp și expresia prostiei tîmpe a acestei mîndrii, a cărei cauză mai adîncă este perversitatea sufletului. Căci din perversitatea sufletului se naște mîndria, tot melanjul de culori și forme cu care se împodobesc femeile nefiind decît expresia vizibilă și evidentă a mîndriei lor prostești. Și ce se alege din toate acestea pînă la urmă? Duhoare, frînghie, pleșuvie, zdrențe, și putreziciune. Toate acestea se și întîmplă cînd poporul este luat în robie. Căci așa se și întîmplă, după o regulă care nu dă greș: atunci cînd sufletul este robit de trup, tot omul devine sclav al unui duman străin, exterior lui. Așa se și întîmplă atunci cînd dușmanul cel de neocolit al trupurilor noastre, moartea, se înstăpînește peste noi. Parfumurile nu vor ajuta în mormînt, căci acolo este împărăția grelei duhori. Nici va mai avea nevoie scheletul descărnat al trupului nostru de vreo cingătoare frumoasă sau podoabă de aur, iar craniul va fi cu totul pleșuv. Frumusețea pe care a avut-o omul în viață nu îi va mai sluji în groapă la nimic, căci ea nu-i va putea scăpa trupul de putreziciune. Aceasta este și soarta chiar și a celor mai frumoase, mai sănătoase, mai bogate și mai extravagante femei. Și încă această soartă a lor nu este nenorocirea cea mai mare. Cea mai mare nenorocire a sufletelor acestui fel de femei, pleșuve, rău mirositoare, și descărnate de moarte [îmbrăcate în zdrențe] cum sînt, este atunci cînd vine ceasul înfățișării lor înaintea lui Dumnezeu, înaintea oștirilor cerești și a tuturor sfinților și dreptilor care radiază de frumusețe. Aici, sufletele acestor femei vor duhni de duhoarea depravării și viciului lucrate de ele în timpul vieților lor, care lasă urme de neșters în suflet; zdrențele simbolizează nesațul cu care sufletul lor a poftit plăcerile trupești în timpul vieții; pleșuvia arată sufletul cel gol de orice fapte bune și gînduri cucernice și înțelepte; iar putreziciunea arată chinul conștiinței și mintea înfierbîntată ca și de un foc. O, cumplită este prorocia lui Isaia, fiul lui Amos. Cumplită este ea, căci este adevărată și se împlinește chiar și astăzi sub ochii noștri!

O Atotsfinte și Preacurate Doamne, ajută femeilor celor care își însemnează cu credință și cu evlavie trupul cu semnul Sfintei Tale Cruci, și adu-le astfel aminte și de ale lor suflete, pe care curățește-le mai înainte de venirea înfricoșatei Tale Judecăți! Așa încît sufletele lor, împreună cu trupurile, >â nu se prefacă în duhoarea cea fără de sfirșit,
Căci Tu ești Dumnezeul nostru și Ție slavă Îți închinăm în veci,
Amin.

12 august

• *Pomenirea Sfinților Anichit și Folie*

Împăratul Dioclețian s-a dus odată să cerceteze cetatea Nicomidiei, cu intenția ascunsă și rea de a îi lichida pe toți creștinii de acolo. Dar atunci cînd a declanșat torturile lor publice,

Anichit, unul dintre demnitarii de rang înalt ai cetății L-a mărturisit cu tărie pe Hristos înaintea împăratului și a mulțimii de popor prezent în piață. El a mai denunțat și prostia închinării la obiecte de lut și piatră, închinare nedemnă de ființa rațională care este omul. Împăratul a poruncit ca lui Anichit să îi fie tăiată limba, însă cu puterea lui Dumnezeu, el a continuat să vorbească. Ei apoi au dat drumul unui leu, cu gândul că acesta se va repezi la Mucenic ca să îl sfîșie, dar leul dimpotrivă, s-a gudurat blînd pe lîngă Anichit. În acea clipă s-a prăbușit și templul lui Hercule. Fotie, o rudă a lui Anichit, văzînd minunea aceasta și tăria lui Anichit, a strigat către împărat: „O, idolatrul, iată ești acoperit de rușine! Iată, de nimic sînt zeii tăi!” Împăratul atunci a poruncit decapitarea neîntîrziată a lui Anichit și uciderea pe loc a lui Fotie. Dar călăul, în loc să îl omoare pe mucenic, s-a lovit fără să vrea pe sine, și a murit pe loc. După torturi prelungite, amîndoi Mucenicii, Anichit și Fotie, au fost aruncați în temniță, unde au zăcut timp de trei ani. După scurgerea aceluia timp s-a poruncit cu privire la ei aprinderea unui foc puternic, în care au fost aruncați. Mulți creștini atunci, bărbați, femei și copii, le-au urmat mucenicilor, intrînd în acel foc. Din mijlocul flăcărilor cuptorului cîntarea de laudă a mucenicilor către Dumnezeu se auzea pînă departe. Ei au luat cu toții mucenicia cam pe la anul 305. Sfinții Anichit și Fotie sînt invocați la rugăciunile de la Taina Sfîntului Maslu și de la slujba Sfîntirii Apei.

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Alexandru, Episcopul Comanelor*

Sfîntul Alexandru a fost un bărbat simplu, cărbunar din cetatea Comanelor, de îngă Neocesareea. După ce a murit episcopul Comanelor, Sfîntul Grigorie Taumaturgul, Episcopul Neocesareei (pomenit la 17 noiembrie) a fost chemat să conducă sinodul de alegere a noului episcop. La acest sinod au fost de față clerici și mireni. Dar nu s-a putut ajunge la nici o înțelegere comună cu privire la cine să fie ales și uns episcop. Discuțiile se purtau mai curînd asupra aspectelor exterioare ale candidatului, evaluîndu-se vrednicia și comportamentul lui numai după aparență. Sfîntul Grigorie a arătat membrilor sinodului că judecata trebuie să se facă nu după ceea ce se vede în afară, ci după vrednicia cea dinlăuntru, după duhul și puterea inimii candidatului. Atunci mai mulți nesăbuiți au strigat: „În cazul acesta ar trebui să ni-1 facem episcop pe Alexandru Cărbunarul!” La aceste cuvinte toți sinodalii au izbucnit în hohote de rîs. Dar Sfîntul Grigorie a întrebat: „Cine este Alexandru Cărbunarul?” Gîndindu-se că cei prezenți nu au pomenit acest nume care de altfel nici nu era înscris în liste fără purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Sfîntul Grigorie Taumaturgul l-a convocat pe Alexandru Cărbunarul să vină de față înaintea sinodului aceluia. Fiind cărbunar, Alexandru a fost adus murdar așa cum era, în zdrențe, acoperit de funingine. La vederea lui sinodul a izbucnit în

hohote de rîs încă și mai mari. Dar chiar și așa, Sfîntul Grigorie i s-a adresat lui Alexandru aparte, punîndu-1 să făgăduiască solemn că va grăi adevărul și nu va ascunde nimic despre sine. Alexandru atunci i-a dezvăluit Sfîntului Grigorie că el mai demult a fost filosof elin, că a fost foarte bogat și că s-a bucurat de onoruri și cinste. Dar că din momentul în care a citit Sfintele Scripturi și le-a înțeles duhul, el a lepădat toate, s-a îmbrăcat în haina desăvîrșitei smerenii, și a vrut să se facă nebun pentru Hristos. Auzind acestea, Sfîntul Grigorie Taumaturgul, conducătorul aceluia sfînt sinod, a poruncit ca lui Alexandru să i se aducă baie și să fie îmbrăcat în haine demne și noi. Apoi l-a introdus în sala de dezbateri a Sfîntului Sinod, examinîndu-1 cu de amănuntul în cunoașterea Sfintelor Scripturi. Toți cei prezenți au căzut în uimire văzînd răspunsurile pline de har și adîncă pricepere și înțelepciune întru cele sfinte ale lui Dumnezeu de care dădea dovadă Alexandru, în acest bărbat înțelept ei cu greu îl mai recunoșteau pe cărbunarul cel liniștit și disprețuit de toți. Alexandru a fost atunci ales episcop al Comanelor cu o inimă și cu o gură, de către toți cei prezenți. El a cîștigat dragostea și mîntuirea turmei sale prin sfințenia, înțelepciunea și bunătatea lui. Sfîntul Alexandru Cărbunarul, Episcopul Comanelor a luat moarte de mucenic în timpul domniei lui Dioclețian.

Cîntare de laudă la Sfîntul Alexandru, Episcopul Comanelor

*Oamenii privesc la față și la haine,
Dar Dumnezeu privește la suflet, la inimă caută El.
Slăvitul Alexandru s-a făcut cărbunar,
Și trupul lui era plin de funingine,
Pe care apa o spală ușor.
Pe cînd inima păcătosului cea neagră de păcate,
Doar cu foc se poate curăți,
Cu focul credinței și al lacrimilor de pocăință.
Mai ușor se curățește de funingine cărbunarul,
Decît păcătosul de păcatele lui.
Alexandru s-a îmbrăcat cu smerenia ca și cu o haină,
Precum focul în peșteră stă ascuns.
El de batjocură era în ochii creduli ai lumii.
Lumea al lui suflet nu l-a putut vedea,
Însă Sfințitul Grigorie cu străvedere a pătruns
Ascunsa sfințenie a părutului cărbunar.
Sfîntul Grigorie în cărbunar pe sfînt l-a văzut.
El a văzut flacăra luminoasă în peșteră ascunsă,
Iar sub masca nebuniei înțelepciune mare a văzut.
Sub negreala funinginei el a văzut inimă curată,
Cum zdrențele acoperă un suflet regal.
Domnul nu îngăduie întunericului să acopere lumina,
Și la vremea convenită el o face să strălucească larg:
Minunate sînt ale Lui judecăți,
Cînd tainic lucrează spre mîntuirea oamenilor.*

Cugetare

Trebuie să învățăm să îi respectăm și să îi iubim pe oamenii umili. Căci aceștia sînt binecuvîntații pămîntului, și aceștia cei mai mari în împărăția Cerurilor vor fi. În ei mîndrie nu se află, cu adevărat, mîndria este mai cu seamă boala care îi afectează pe cei bogați și puternici ai acestei lumi. Umilii își împlinesc desăvîrșit îndatoririle lor în această lume; și cu toate acestea, cînd se întîmplă să fie lăudați pentru valoarea muncii lor, lor li se pare că este o exagerare; cîta vreme cei care sînt mai marii lumii caută mereu să fie lăudați pentru munca lor, care de cele mai multe ori este foarte departe de desăvîrșire. Sfîntul Alexandru fusese însă nu doar un cărbunar umil, ci mai înainte de aceasta un bărbat foarte bogat și un mare filosof. Dar el a ales să lepede toate onorurile care cu dreptate îl înconjurau din toate părțile, și s-a amestecat cu cei umili pentru dragostea mai mare a lui Hristos. El s-a făcut cărbunar, un disprețuit între cei mai disprețuiți, în loc să suspine după onoruri, lui i-a plăcut ca pentru Hristos să fie batjocorit de copiii care alergau după el și rîdeau de el din pricina hainelor lui zdrențăroase și pline de funingine. Dar chiar și așa, Alexandru nu a fost singurul pe care exemplul vieții lui Hristos l-a determinat să caute compania umililor și disprețuiților. Mulți regi și imperatori, aflînd despre Cuvîntul Domnului și iubind dulceața Lui, și-au dat jos de pe cap coroanele lor împărătești, au lepădat cu dispreț toată fala și mărirea lumii lor și s-au îmbrăcat în simplitate, printre cei simpli și umili. Dar oare nu a venit însuși Domnul Universului și Făcătorul lumii printre cei umili, între pescari și păstori, și a locuit cu ei? Sfîntul Zeno ne învață: „Să nu vă alegeți vouă spre locuire locuri slăvite, și să nu vă adunați cu cei mari ai lumii.”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata purtare de grijă a lui Dumnezeu, Care 1-a ales rege pe Saul (I Regi 9):

- La cum Saul a ieșit să caute asinele pierdute;
- La cum așa 1-a întîlnit Samuel, căruia Dumnezeu îi descoperise cu o zi mai înainte că omul pe care îl va întîlni va trebui uns rege în Israel;
- La cum purtarea de grijă a lui Dumnezeu este cea care călăuzește oamenii, dăruindu-le uneori cele la care ei nu se așteaptă nicidecum.

Predică Despre vedenia cea înfricoșată a Prorocului Isaia

Am văzut pe Domnul stînd pe un scaun înalt și măreț și poalele hainelor Lui umpleau templul (Isaia 6: 1).

Iată vedenia vedeniilor! Iată slava slavelor și măreția mărețiilor! Dumnezeu a arătat mare mila Sa oamenilor, în aceea că le-a dat lor să vadă măreția boitei înstelate, lucrul mînilor Lui. El le-a arătat o milostivire încă și mai mare în aceea că a îngăduit celor mai aleși dintre ei să vadă și splendoarea lumii celei nevăzute, îngerești. El a arătat mila Lui cea mai mare unui număr foarte restrîns de oameni sfinți, aleși ai Lui, cărora S-a descoperit chiar

pe Sine însuși, ca Domn Savaot, Cel Nenăscut și Făcător al ambelor lumi. Dar cum să poată oameni muritori, fie ei și sfinți, să îl vadă pe Nemuritorul Dumnezeu? Oare nu a grăit Dumnezeu către Moise: *Fața mea însă nu vei putea s-o vezi, că nu poate vedea omul fața Mea și să trăiască.* (Ieșirea 33: 20)? Și nu grăiește și Sfânta Evanghelie la fel: *Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată.* (Ioan 1: 18)? Cu adevărat, nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu, nici îl poate vedea vreodată și să rămână viu, în *firea, natura Lui Dumnezeiască.* Dar prin aplecarea Lui cea plină de infinită putere, milă și iubire către noi, Dumnezeu Se face cunoscut și apropiat oamenilor în anumite feluri, după judecățile Lui. Într-un oarecare fel și mod El S-a înfățișat lui Moise, lui Ilie, lui Daniil și lui Ioan Teologul. El nu S-a descoperit pe Sine după Ființa Sa, ci într-o anumită formă, într-un anumit ipostas. Isaia L-a văzut *stînd pe un scaun înalt și măreț, ca pe un Judecător, adică, înălțat mai presus de jețurile judecătorilor acestei* lumi. Isaia Prorocul a văzut și Serafimii care stăteau înaintea Lui și strigau unul către altul, zicînd *Sfînt, sfînt, sfînt este Domnul Savaot, plin este cerul și pămîntul de mărire Lui* (Isaia 6:3). Căci Domnul nu a îngăduit ca să fie văzut singur, ci mai curînd ca împărat al Nevăzutei Sale împărății, înconjurat de ființele cele mai înalte, create de puterea Lui. Căci în jurul Lui se află cele mai dintîi cete ale ierarhiei îngerești, și Voievozii cei mai dintîi ai nenumăratelor Sale netrupești puteri, sfeșnicele cele mai înalte ale slavei Sale și strălucirea Sa cea mai presus de fire.

Aceasta este minunata vedenie a lui Isaia, Fiul lui Amos, prorocul lui Dumnezeu. O, Sfînt, Sfînt, Sfînt este Domnul Savaot Cel întreit Sfînt! O, Atotsfînte Doamne Cea Ce întru Sfînta Treime ești închinat și slăvit, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi, necurații și păcătoșii! Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

13 august

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Ipolit*

Sfîntul Ipolit a fost conducător militar și comandat responsabil de supravegherea tuturor închisorilor din Roma. El s-a născut și a crescut păgîn. Cînd Sfîntul Mucenic și Arhidiacon Lavrentie a fost aruncat în închisoare, lui Ipolit i s-a poruncit personal de către împărat să îl păzească cu deosebire pe acest prizonier, Lavrentie. Așa s-a făcut că Ipolit a văzut cu ochii lui cum Sfîntul Lavrentie i-a redat vederea orbului din naștere Lucillus, și cum i-a vindecat pe mulți alții închiși acolo care erau bolnavi, și care cu toții au crezut astfel în Hristos. Atunci cînd și Ipolit a primit Sfîntul Botez din mîinile Sfîntului Lavrentie, el a avut o vedenie pe care a povestit-o: „Eu am văzut suflete nevinovate petrecînd într-o mare fericire, în ceruri.” Ipolit l-a luat apoi pe Sfîntul Lavrentie acasă la el, unde Sfîntul Arhidiacon i-a botezat toată familia și toată casa (cu totul nouăsprezece persoane, inclusiv bătrîna guvernantă Concordia). Cînd Sfîntul Lavrentie a fost tăiat pentru Hristos, Ipolit a luat

noaptea trupul mucenicului, 1-a înfășurat într-un giulgiu, și 1-a îngropat cu cinste. Dar lucrul acesta a ajuns pînă la urmă la urechile lui Decius. De aceea, în a treia zi după martiriul lui Lavrentie, Ipolit a fost și el arestat și adus înaintea împăratului Decius. El a refuzat cu tărie să se lepede de Hristos, și pentru aceasta a fost bătut peste gură cu pietre. După aceasta, împăratul a poruncit ca Ipolit să fie dezbrăcat complet de haine și biciuit cu scorpioane [bici din ștreanguri cu ghimpi, cu mîner curb precum coada unui scorpion]. Gol

aflîndu-se înaintea împăratului, Ipolit i-a strigat: „Gîndești că m-ai dezbrăcat de haine, împărate, dar tu de abia acum ai început să mă îmbraci!” Ei 1-au întins apoi la pămînt și 1-au bătut fără milă. Singurul răspuns pe care îl dădea Ipolit era mereu format din două cuvinte: *Sînt Creștin*. Cînd a auzit că toată casa lui Ipolit primise Sfîntul Botez, bestialul Decius a poruncit arestarea tuturor membrilor familiei și a tuturor servitorilor. Atunci bătrîna Concordia a zis către împărat: „Noi preferăm moartea împreună cu stăpînul nostru, cea onorabilă și demnă, întru Credința Creștină, mai curînd decît să trăim acoperiți de dezonoare cu tine, care ești necurat.” Pentru aceasta Concordia a fost ucisă prima, iar după ea și ceilalți optsprezece membri ai familiei și casei lui, toți sub ochii lui Ipolit. La urmă pe Ipolit 1-au legat de un cal sălbatic care 1-a tîrît în galop peste pietrele drumului pînă cînd mucenicul și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfîntului Tihon de Zadonsk și Voronej*

Sfîntul Tihon s-a născut în anul 1724, într-o familie de țărani simpli din satul Koroțk, în provincia Novgorodului. El s-a tuns în monahism la vîrsta de treizeci și patru de ani. Dar marea lui evlavie, viața lui curată și ascetă au atras atenția ierarhiei asupra lui, și astfel monahul Tihon a fost hirotonit în toate treptele preoțești, pînă la fi uns Episcop al Voronej ului. El a păstorit ca episcop Biserica lui Hristos timp de cinci ani. Slăbind însă cu sănătatea, el s-a retras din scaun, stabilindu-se la Mînăstirea Zadonsk. În anul 1783 el a adormit cu pace în această mînăstire, unde sfintele lui moaște făcătoare de minuni odihnesc și în ziua de azi. Sfîntul Tihon a fost un mare ascet al Bisericii Ruse, un păstor de suflete cum rar s-a aflat, un puternic mijlocitor înaintea lui Dumnezeu, și autor de opere duhovnicești de o mare frumusețe și putere. Sfîntul Tihon stă alături de marii Sfinți Părinți din vechime, prin înțelepciunea, nevoințele și sfințenia vieții lui. Avînd în vedere multele minuni care s-au lucrat la sfintele lui moaște el a fost proclamat sfînt mai întîi de popor, apoi și oficial de Biserica Rusă, la anul 1861.

- *Pomenirea fericitei împărătesc Irina, care primind sfîntul și îngerescul chip, s-a numit Xenia monahia*

Fericita împărăteasă Irina a fost soția împăratului Ioan Comnenul al Doilea (1118-1143), cunoscut și sub numele de Kalo-Ioan - adică Ioan cel Bun. Printre multele și minunatele ei fapte bune se

numără și aceea că a ctitorit slăvită Mînăstire a Pantocratorului din Constantinopol, întru care mai pe urmă s-a nevoit Sfîntul Ștefan Deceani.

• *Pomenirea Sfîntului Cuviosului Părintelui nostru Serida [Avva Serid]*

Avva Serida a fost vestitul întemeitor al Marii Lavre de lîngă Gaza, în Palestina, cea de veșnică pomenire, întru care s-au nevoit mari Părinți Sfinți între care numim pe Sfinții Varsanufie și Ioan¹³, Dorotei, Dositei și mulți alții. Avva Serida s-a strămutat la locașurile cele veșnice în veacul al șaselea, spre a viețui întru bucuria cea veșnică și negrăită a lui Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Tihon din Zadonsk

În coliba țărănească un sflnt s-a născut,

Un suflet plin de al Ortodoxiei Duh:

Sfîntul Tihon Ierarhul a strălucit ca o stea

Și pe lume o a învățat dumnezeieștile taine:

„ Sfînta Scriptură cu evlavie să o citiți,

Căci întru ea Se ascunde Dumnezeu;

El întru ea Se ascunde, și prin ea Se descoperă.

Nici o carte din lume nu vă poate spune mai mult

Despre Dumnezeu sau despre voi

Decît Sfînta Scriptură.

Căci iată fără Dumnezeu voi pre Dumnezeu nicicînd

Îl veți putea cunoaște.

Zadarnic este pre Dumnezeu să-L căutăm

În afara lui Dumnezeu.

Dumnezeu ni Se dăruiește nouă, pre cît este cu putință

Sufletelor noastre:

Marea toată nicicînd va putea încăpea

Intr-o coajă de ou.

Sfînta Scriptură ne învață cum să ne mîntuim sufletele

De păcat, de moarte, și de iadul cel veșnic.

Cel care se îneacă, de felul apei ce îl trage la fund

Nimic nu mai întrebă: cum e, și din ce este făcută.

El un singur lucru voiește: din acea apă să scape cu viață,

Și de o stîncă tare să se prindă cît mai curînd.

Marea vieții acesteia un zbucium de valuri este, pierzător;

Din mijlocul ei tu trbuie să câți mîntuire.

¹³ Vezi volumul X al Filocaliei române (trad. Pr. Dumitru Stăniloae), care cuprinde scrisorile Sfinților Varsanufie și Ioan.

Nu vă amăgiți cu zadarnice-ntrebări:

„ Ce este viața? ” și „Din ce-i ea făcută? ”

Ci gîndiți-vă că mai tare decîtpămînteasca viețuire

E moartea,

Și că ea ne așteaptă pe toți.

Deșartă-i vorbăraia ce trece drept cunoștință

Și-ale noastre averi în urmă rămîn;

Iar trupurile noastre în haine scumpe-mbrăcate

Curmase vorpogorî în mormînt.

*Doar sufletul nostru e cel ce contează,
Pe el să ne luptăm a-l mîntui.
Dorind aceasta, să ne nevoim și să zicem:
„Pre mine păcătosul mă miluiește,
Hristoase Doamne, Fiul lui Dumnezeu!”*

Cugetare

„Aduceți slavă lui Dumnezeu, dar nu-i uitați nici pe oamenii Lui cei mari, adică pe săraci și pe nevoiași, căci aceștia pot să facă foarte mult pentru voi, împreună cu Stăpînul Hristos.” Acestea sînt cuvintele ilustrului ascet rus din veacul al nouăsprezecelea, Părintele Nazarie, starețul Mînăstirii Valaam. El a rostit aceste cuvinte către soția unui oficial de rang înalt din orașul Sankt-Petersburg care căzuse în dizgrația Țarului din pricina unor acuzații foarte grave aduse împotriva lui. Cel acuzat s-a îmbolnăvit de grijă în urma acestei situații și, slăbănogit de boală, nu se mai putea ridica din pat. Auzind că Părintele Nazarie se află la Sankt-Petersburg, soția oficialului s-a grăbit să-l caute și să-i împărtășească nenorocirea care s-a abătut asupra lor, rugîndu-l pe Părintele Nazarie să se roage pentru soțul ei. „Ai vreun bănuț la tine?” a întrebat-o Părintele. Femeia a scos tot mărunțișul ce îl avea la ea și i l-a dat. Apoi Părintele Nazarie a plecat. Mai pe seară a revenit și i-a adus femeii veste îmbucurătoare: „Slavă lui Dumnezeu! Toți cei apropiați Țarului au făgăduit să mijlocească pentru voi.” Femeia a gîndit firește că „cei apropiați Țarului” sînt curtenii din anturajul Țarului Alexandru Pavlovici; pe cînd părintele cel duhovnicesc se referea la cerșetorii de pe străzile Sankt-Petersburgului, cărora el le împărțise mărunțișul, și pe care îi rugase să se roage lui Dumnezeu pentru bărbatul femeii care le trimitea banii. La scurt timp după aceasta a ieșit vestea că Țarul vrea să cerceteze din nou situația bărbatului femeii. Era tot ceea ce înaltul oficial își dorea. Cînd lucrul s-a clarificat și nevinovăția omului s-a dovedit, soția lui a alergat la Părintele Nazarie ca să îi mulțumească. Atunci i-a zis Părintele aceste cuvinte: „Pentru aceasta pe Dumnezeu să îl slăvești, dar nici pe oamenii Lui cei mari să nu-i uiți, adică pe săraci și pe nevoiași, căci aceștia multă putere au, împreună cu Domnul și Stăpînul Hristos.”

Luare aminte

Să luăm aminte la marea putere a prorociei (I Regi 10):

La cum Samuel i-a prorocit lui Saul toate lucrurile care aveau să i se întîmple de-a lungul unei singure zile;

La cum Duhul lui Dumnezeu s-a pogorît și asupra lui Saul, care a început să procească și el.

Predică Despre cea mai mare prorodie a Prorocului Isaia

Iată, Fecioara va lua în pîntece și va naște fiu și vor chema numele Lui Emanuel (Isaia 7: 14).

Această slăvită prorocie despre nașterea lui Dumnezeu din Fecioara a fost grăită de către Isaia - prorocul văzător de Dumnezeu - într-o vreme în care Ierusalimul zăcea cuprins de deznădejde. Căci

Cetatea Sfântă era încercuită de armatele Siriei și ale lui Efraim pînă chiar sub zidurile ei. Regele Ahaz și locuitorii Ierusalimului, care nu aveau nici arme nici armată, zăceau într-o spaimă de moarte. *Inima regelui și a poporului tremura de spaimă în ziua aceea, precum tremură copacii pădurii din pricina vîntului* (Isaia 7: 2). Dar la ceasul celei mai cumplite deznădejdi Isaia a venit și a stat înaintea regelui, și i-a grăit lui cuvintele pe care Dumnezeu le pusese în gura lui: *Fii liniștit și nu te teme și inima ta să nu se slăbească* (Isaia 7: 4). Atunci i-a prorocit Isaia Regelui Ahaz că dușmanii care se aflau sub zidurile cetății nu vor putea să îi facă nici un rău, și că Ierusalimul nu va fi cucerit. Văzînd că Regele Ahaz nu îl crede, Isaia l-a întrebat pe rege ce semn dorește? Din cer sau de pe pămînt? Dar regele, tremurînd în continuare de spaimă, nu a voit să întrebe, ci a rămas cu încăpăținare în disperarea lui. Atunci prorocul i-a zis că Dumnezeu îi dă totuși un semn, chiar dacă el nu îl cere: *Iată, Fecioara va lua în pîntece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel, care înseamnă Cu noi este Dumnezeu*. Prorocia aceasta avea să se împlinească mult mai tîrziu, într-un viitor foarte îndepărtat, și ea arăta izbăvirea întregii omeniri din primejdii și disperare. Dar de ce nu i-a dat Prorocul Isaia Regelui Ahaz un semn atunci pe loc, care să-l convingă pe rege că va scăpa? Prorocia lui Isaia despre salvarea Ierusalimului, dată chiar în ceasul în care regele credea că totul este pierdut, a fost suficientă spre a arăta puterea lui Dumnezeu și necredința regelui. Dar de ce tocmai în acel moment și tocmai în acele împrejurări cumplite a prorocit Isaia despre Nașterea Mîntuitorului? El a făcut aceasta pentru că, la ceasul la care avea să se împlinească prorocia lui, omenirea va zăcea în același fel de deznădejde, asediat de aproape și înconjurat de taberele demonice, întocmai cum s-a aflat

Ierusalimul la timpul istoric în care a avut loc prorocia. Dar oare a prorocit Isaia explicit că nașterea va fi din *fecioară*, iar nu simplu dintr-o femeie? Da, cu adevărat, Isaia a prorocit explicit nașterea din *fecioară*. Căci dacă ar fi fost vorba de o simplă femeie, atunci nu ar mai fi fost nici o minune, și nici un semn minunat - au nu se nasc toți oamenii din femei? Deci toată greutatea și mărimea prorociei stă în cuvîntul *Fecioara*.

Astfel leagă Dumnezeu Cel Care toate le vede pe cele apropiate de cele depărtate, și împlinind o prorocie acum, în prezent, întărește și împlinirea unei a doua, într-un viitor îndepărtat.

Emmanuel - Cu noi este Dumnezeu. El a mîntuit atunci Ierusalimul, ca un Dumnezeu nevăzut. *Emanuel - Cu noi este Dumnezeu*. El a mîntuit omenirea din aceleași primejdii mai tîrziu, ca Dumnezeu înrupat, ca Dumnezeu-Om născut din Preacurata Fecioară Măria și din umbrirea Duhului Sfînt.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cei Ce ai dat putere prorocilor să vadă de departe sfînt adevărul Tău, dă-ne și nouă putere să îmbrățișăm adevărul Tău care acum deja a venit, Căci Ție se cuvîine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

14 august

- *Pomenirea Sfântului Proroc Miheia al Doilea*

Miheia a fost din tribul lui Iuda și din satul Moreșet, din care pricină s-a numit „Moreșitul”. El a fost contemporanul prorocilor Isaia, Amos și Osea, și al regilor iudei Iotham, Ahaz și Ezechia. Miheia a certat aspru poporul pentru viciile lor, și pe prorocii cei mincinoși care proceau *despre vin și despre băutură* (Miheia 2: 11). El a prezis distrugerea Samariei. El de asemenea a prezis distrugerea Ierusalimului, care avea să vină din pricina mai marilor poporului care luau mită, a preoților care învățau poporul pe bani și a prorocilor lui care proceau pentru plată. *Deci din pricina voastră, Sionul va fi arat cu plugul ca o țarină și Ierusalimul va fi prefăcut într-un morman de ruine și muntele templului va ajunge o înălțime acoperită cu pădure!* (Miheia 3: 12). Dar dintre toate profețiile acestui profet cea mai importantă este aceea despre Betleem ca loc al nașterii lui Mesia, a cărui *obârșie este dintru început, din zilele veșniciei* (Miheia 5: 1). Nu se cunoaște cu precizie dacă acest proroc a fost ucis de către iudei sau dacă a avut parte de o moarte cu pace (cf. Ieremia 26: 18-19). Se cunoaște însă că a fost înmormântat în satul lui, Moreșet. În timpul domniei împăratului Teodosie cel Mare, Episcopul Zevin al Eleftheroposului a avut o vedenie mistică în urma căreia s-au descoperit moaștele Prorocului Miheia, împreună cu cele ale Prorocului Avacum.

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Marcellus, Episcopul Apamiei din Siria*

Sfântul Marcellus a fost din Insula Cipru, născut din părinți foarte bogați și slăviți. El însuși a primit în Cipru, patria lui, cea mai înaltă educație, avînd o minte foarte ascuțită și fiind eminent dotat pentru studiu. Sfântul Marcellus a fost bărbat căsătorit și a avut copii. După ce a murit soția lui, Sfântul Marcellus s-a retras în Siria, îmbrățișînd viața monahală, și lăsîndu-i pe copiii săi în Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu. El s-a făcut vestit pentru milostivirea, blîndețea, și marea lui învățătură duhovnicească. Locuitorii cetății Apamia 1-au ales pentru aceasta să le fie lor episcop. Episcopul Marcellus s-a nevoit cu rîvnă întru întoarcerea la Hristos a paginilor ce se aflau în acea cetate. S-a întîmplat atunci arderea unei capiști păgînești, iar păgînii 1-au acuzat pe Episcopul Marcellus, zicînd că el a pus acel foc. Ei 1-au ars de viu cam pe la anul 389. În *Viața Sfântului Marcellus* întîlnim o discuție foarte instructivă despre sfințirea apei, și despre folosirea apei sfințite.

Cîntare de laudă la Sfântul Proroc Miheia

Miheia, Prorocul lui Dumnezeu, de rîvna Duhului ars-a,

A ticăloșilor pieire vestind

și propovăduind poporului mîntuirea:

„Ascultați, voi căpetenii ale casei lui Iacov:

*pleava scăpare nu are cînd focul o cuprinde!
Voi binele îl urîți și iubiți ticăloșia,
Voi casa lui Dumnezeu o furați și o mîncăți pe ea.
Voi Legea prorocilor celor vechi lepădat-ați,
Pre Domnul nu-L mai ascultați, ci ascultați vrăjitorii!
Dar cu adevărat veți pieri, și vă va înghiți urgia;
Veți striga către ceruri, dar zadarnic și prea tîrziu.
Samaria Asiriei arie de treierat se va face,
Iar Ierusalimul staul de vite idolatriilor caldeii!
Dar tu, Betleeme, micuță Efrata,
Deși ești cel mai mic, Eu te iubesc cel mai mult.
Din tine se va naște Mîntuitorul
După care suspină neamurile,
Și neamul Lui se pogoară din Rai;
El va veni plin de rîvnă, plin de iubire pentru poporul Lui
Turma Lui o va paște cu toiag puternic.
El mare vafipîină la marginile pămîntului. Pămîntul și cerurile
milostivirea Lui o vor vesti; Atunci pacea va domni, căci El însuși va
fi pacea. El însuși întru El pe neamul omenesc îl va proslăvi.*

Cugetare

Să ne temem de blestemul părintesc, căci cumplit lucru este blestemul părinților. Să prețuim și să căutăm binecuvîntarea părinților, căci ea ne va ajuta de-a lungul întregii vieți, înțeleptul Sirah grăiește astfel: *Binecuvîntarea tatălui întărește casele fiilor, iar blestemul mamei le dărîmă pînă în temelie* (înțelepciunea lui Isus Sirah 3: 9). Blestemul lui Noe cu care a blestemat seminția lui Ham i-a urmărit de-a lungul veacurilor pe nenorociții hamiți, pe cînd fiii lui Iacov au fost binecuvîntați în toată viața lor, prin harul binecuvîntării tatălui lor. Tînăr fiind, Sfîntul Serghie a cerut binecuvîntarea părinților lui ca să se facă monah. Părinții lui însă erau foarte vîrstnici și i-au rugat pe fiul lor să aștepte pînă cînd vor muri ei, și apoi să se tundă monah. Serghie s-a supus părinților lui, și a avut parte de binecuvîntare în toată viața lui, pînă la moarte. Episcopul Ermoghen povestește cum un bărbat se purta rău cu femeia lui. Cînd mama bărbatului și-a mustrat fiul pentru urîta lui purtare cu soția lui, acesta a lovit-o pe propria lui mamă cu multă sălbăticie. Atunci nenorocita mamă a strigat: „Doamne, blestemat să fie fiul meu, și în veac să nu aibă parte nici de binecuvîntarea mea, nici de a Ta!” întru aceeași zi fiul a căpătat un tremur cumplit în tot trupul, nefiind în stare nici măcar să-și ducă la gură lingura de mîncare. În cele din urmă el și-a mărturisit păcatul la preot, i-a părut rău de el, și a luat Sfînta împărtășanie, ceea ce i-a mai ușurat întrucîtva starea. La scurt timp după aceea a murit.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul ajutor dat de Dumnezeu lui Saul, în războiul lui cu amoniții (I Regi 11):

- La cum puternicul Nahaș, căpetenia amoniților, a amenințat

că va scoate ochiul drept tuturor celor din Israel;

- La cum poporul lui Israel a plîns înaintea Domnului;
- La cum Dumnezeu i-a ajutat pe Saul și pe Samuel să-i biruiască cu desăvîrșire pe amoniți, căci Duhul lui Dumnezeu S-a pogorît peste ei.

Predică

Despre prorocia poporului celui dintru întuneric care vede lumină mare

Poporul care locuia întru întuneric va vedea lumină mare și voi cei ce locuiați în latura umbrei morții lumină va străluci peste voi (Isaia 9: 1).

Cuvintele acestea prevestesc că Mesia Cel Purtător de lumină va veni acolo unde întunericul este cel mai mare. Pămîntul Zabulon și pămîntul Neftali erau considerate a fi ținuturile cele mai întunecoase. Acolo păgînii și iudeii trăiau amestecați; acolo jugul robiei celei trupești și sufletești era cel mai greu; acolo întunericul păgînătății și orbirea sufletească a fariseilor apăsa poporul ca o umbră a morții. Lumina cerească a strălucit mai întîi în Betleem, cînd s-a născut acolo Hristos Domnul. Acea lumină a fost văzută de departe de cei Trei Crai de la Răsărit, iar de aproape a fost văzută de păstorii cei simpli din jurul Betleemului. Lumina însă a fost izgonită din Betleem de sabia plină de sînge a lui Irod, și de aceea Ea S-a dus și s-a ascuns în Egipt. Apoi, Lumina a strălucit din plin în pămîntul întunericului și al umbrei morții, adică în Zabulon și în Neftali. Căci pe malurile lacului care se afla în acele ținuturi locuiau pescari pe care Domnul i-a ales ca să îi fie Ucenici Lui. Tot în acel ținut se află și Muntele Fericirilor, de pe ale cărui coaste Domnul a rostit către popor prima Lui mare predică [Predica de pe Munte]. Tot acolo se află Cana Galileii, unde Domnul a înfăptuit prima Lui minune, aceea a prefacerii apei în vin. Acolo a început El lucrarea Lui de mîntuire a lumii prin cuvintele și faptele Lui puternice cum nu se mai văzuseră nicicînd. Oamenii au văzut această Lumină și au căzut în uimire. Mulți s-au smintit întru El, și mulți L-au batjocorit. Dar nu acești oameni dintru întuneric și din umbra morții au fost cei care L-au ucis. Căci în ținutul iudeilor se afla un ținut încă și mai întunecat decît pămîntul Zabulonului și Neftalimului, al cărui popor s-a ridicat împotriva Făcătorului lor și L-au ucis. Acel loc a fost același din care cu treizeci și trei de ani mai înainte se înălțase sabia ucigașă a lui Irod, care a alungat Lumina și a sili-t-O să Se ascundă în Egipt. Acel loc a fost Ierusalimul. Dintre toate întunericurile, întunericul Ierusalimului a fost cel mai negru, și aceasta în chip ironic, căci Ierusalim mai înseamnă și „lumină”. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești lumina noastră, a celor care venim în lume, îmbrățișează-ne pre noi întru Lumina Ta în această viață trecătoare și primește-ne pre noi, la ieșirea din ea, întru Lumina slavei Tale Celei nemuritoare, Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci,

Amin.

15 august

• *Prăznuirea Adormirii Preasfintei măritei Stăpînei noastre, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Măria*
Domnul, Cel Care pe Muntele Sinai a dat a Cincea Poruncă, *Cinstește pre tatăl și pre mama ta*, a arătat cu exemplul vieții Lui cum trebuie să își respecte omul părinții lui cei trupești. Spânzurat pe Cruce cu trupul fiind, și întru cele mai cumplite chinuri aflîndu-Se, El și-a adus aminte de Maica Lui, și arătînd către Apostolul Ioan ce se afla acolo, i-a zis: *Femeie, iată fiul tău*. După aceea, a privit către Ioan și i-a zis: *Iată maica ta*. Și așa, după ce a dat-o pe Maica Lui în grija Ucenicului celui iubit, Mîntuitorul și-a dat sufletul Lui pe Cruce. Ioan avea o casă pe Muntele Sion, în Ierusalim, în care a luat-o pe Maica Domnului și a purtat grijă de ea pînă la sfîrșitul vieții ei, căci întru acea casă a rămas Maica lui Dumnezeu pînă la suflarea ei cea mai de pe urmă. Cu rugăciunile ei, cu povățuirile ei, cu blîndețea și cu răbdarea ei, ea le-a fost de cel mai mare ajutor Ucenicilor Fiului ei iubit și Dumnezeu. Ea și-a petrecut cea mai mare parte a restului vieții ei la Ierusalim, cercetînd adesea locurile care îi aminteau de marile evenimente și de minunile făcute de Fiul ei pentru mîntuirea omenirii. Ea mai cu seamă cerceta Golgotha, Bethleemul, și Muntele Măslinilor. Dintre puținele ei călătorii mai depărtate, se păstrează însemnările călătoriei ei la Antiohia, unde 1-a cercetat pe Sfîntul Ignatie Teoforul; de asemenea ale călătoriei ei în Insula Cipru, unde 1-a cercetat pe Lazăr, Episcopul Insulei, cel înviat de Domnul a patra zi din morți. Ea a mai cercetat și Sfîntul Munte Athos, pe care însăși 1-a binecuvîntat; și a rămas o vreme la Efes în grija Sfîntului Ioan Evanghelistul, în timpul cumplitei prigoane dezlănțuite împotriva creștinilor la Ierusalim. La o vîrstă mai înaintată ajungînd, ea mergea adesea să se roage Domnului, Dumnezeului și Fiului ei în Muntele Măslinilor, locul înălțării Sale, dorind ca El să o ia din această lume cît mai curînd cu putință. Cu ocazia unei astfel de rugăciuni, la Maica Domnului a venit Arhanghelul Gavriil, care i-a descoperit că peste trei zile Domnul o va chema la El. Arhanghelul i-a dăruit și o stîlpare de fîmic din Rai, care avea să fie dusă în procesiune la slujba înmormîntării ei. După acea rugăciune ea s-a întors acasă plină de bucurie, nădăjduind că îi va vedea încă măcar o dată pe toți Apostolii și Ucenicii Fiului ei în această viață, mai înainte de a pleca. Domnul a împlinit dorirea inimii Maicii Lui, iar apostolii, purtați pe nouri de sfinții îngeri, s-au strîns cu toții în Muntele Sion. Maica Domnului i-a întîmpinat cu bucurie mare, i-a întărit, i-a mîngîiat, i-a povățuit, și le-a împuternicit sufletele. Apoi și-a dat liniștită al ei suflet în mîinile lui Dumnezeu, fără durere și fără suferință a trupului. Sfinții Apostoli au luat pe umerii lor sicriul ce purta trupul adormit al Maicii

Domnului, din care s-a răspîndit bunămireasmă cerească, și, înconjurați de creștinii din Cetatea Ierusalimului, au pornit să îl îngroape cu cinste în Grădina Ghetsimani, în mormîntul Sfinților ei Părinți, Ioachim și Ana. Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, în tot parcursul ei, procesiunea de înmormîntare a fost ascunsă de ochii criminali ai iudeilor. Dar chiar și așa, Afthonie, un preot iudeu, a apucat sicriul cu intenția de a-l răsturna, însă tot atunci un înger al Domnului i-a retezat cu sabia de foc ambele mâini nelegiuite care au rămas lipite de sicriu. El atunci a strigat către Apostoli să-l vindece, și s-a vindecat cu adevărat numai după ce a mărturisit credința în Iisus Hristos Mîntuitorul și Domnul. De la această înmormîntare, tot prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Sfîntul Apostol Toma însă a lipsit. Aceasta s-a făcut spre a se descoperi oamenilor o nouă și întrutot slăvită taină a Maicii lui Dumnezeu. Toma a sosit la Ierusalim în a treia zi după înmormîntarea Maicii Domnului, și a dorit și el să cinstească trupul adormit al Celei Preacurate. Dar cînd Apostolii au deschis mormîntul, ei au aflat acolo doar giulgiurile goale - trupul nu se mai afla în mormînt! În acea seară, Maica lui Dumnezeu, înconjurată de un alai de îngeri, a venit în mijlocul Apostolilor și le-a zis: *Bucurați-vă, căci eu sînt cu voi pururea*. Nu se cunoaște vîrsta la care a trecut la Ceruri Maica lui Dumnezeu, dar părerea celor mai mulți Sfinți Părinți este că Maica Domnului a adormit în vîrsta fiind de peste șazeci de ani.

Cîntare de laudă la Preasfînta Născătoare de Dumnezeu

Astfel grăit-a Domnul Cel Preaînalt: „Apă vie din inima ta va curge, Preacurată Fecioară, Ca cei însetați pre Hristos să II bea. ” O Izvor de Apă Vie, Fecioară, Noi toți întru tine ne lăudăm!

Cei însetați pre Domnul Hristos vor bea.

Pre El, Cel Care amarul în dulce îl preface,

Pre El, Cel Care ai noștri ochi de orbire curățește,

Pre El, Izbăvitorul durerii inimilor noastre.

O, Izvor de Apă Vie, Fecioară,

Noi toți întru tine ne lăudăm! Bătură dulce ne-a izvorît nouă din

veșnicie, Ale ei ape adapă arșița vremilor noastre,

Și lumea istovită, către ceruri privind, Se răcorește iar. O. Izvor de Apă Vie, Fecioară, Noi toți întru tine ne lăudăm!

Slavă ție, O, Preacurată Fecioară!

Slavă ție, Maica lui Dumnezeu!

Tu pentru noi pre Hristos Dumnezeu ai născut, Preacurată,

Ceea ce ești izvor de Apă Vie a Harului lui Hristos!

O, Izvor de Apă Vie, Fecioară,

Noi întru tine în toți vecii ne lăudăm!

Cugetare

Fiecare dintre noi, creștinii, putem învăța mult, foarte mult, din viața Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Doresc să mă opresc aici doar asupra a două lucruri. Mai întîi, că mergea des la Golgotha, la Muntele Măslinilor, în Grădina Ghetsimani, la Bethleem, și în

alte locuri pe care călcase ră pașii Fiului ei. În fiecare din aceste locuri, ea se ruga cu genunchii plecați, și mai cu seamă se ruga astfel la Golgotha. Astfel oferă ea creștinilor primul model și îndemn de a cerceta locurile sfinte din dragoste pentru Acela Care prin Prezența Lui, prin Patima Lui și prin Slava Lui a făcut din aceste locuri altare sfinte de închinare omenirii dreptcredincioase. Mai învățăm din exemplul vieții Maicii Domnului cum să ne săvârșim rugăciunea: cu evlavie, în genunchi, și cum să ne rugăm pentru ca sfârșitul nostru să fie repede, fără durere, și neînfruntat de cumpliții diavoli care păzesc sufletul omului la ieșirea și după ieșirea lui din trup, spre a-l arunca în gheena focului. Maica Domnului s-a rugat să nu vadă fețele acestea necurate care pedepsesc pe cei înnegriți de păcat. Ne închipuim noi oare cât de cumplită este trecerea sufletului prin vămile văzduhului? Dacă însăși cea Preacurată s-a rugat să fie scutită de această cumplită vedere, oare noi, păcătoșii, ce vom face? Căci ea s-a rugat astfel din adîncă ei smerenie, nepunîndu-și nicicum nădejdea în nevinovăția ei de Maică a lui Dumnezeu. Cu atît mai puțin trebuie noi să ne încredem în faptele noastre bune, și cu atît mai mult trebuie să cădem la Dumnezeu și să ne rugăm pentru sfârșit bun, fără durere, neînfruntat vieții noastre, și de toată îngrozirea satanei netulburat. Mai cu seamă trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne dăruiască a ne ruga astfel chiar și în ceasul sfârșitului nostru.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul semn prin care Samuel și-a întărit cuvintele înaintea poporului (I Regi 12):

- La cum Samuel a spus poporului că rău este în ochii Domnului că și-au pus rege lor, cîtă vreme îl aveau Rege pe El, Domnul Dumnezeu;
- La cum, spre a-și întări adevărul spuselor, el s-a rugat lui Dumnezeu să plouă și să tune acolo pe loc, peste recoltele poporului iudeu;
- La cum s-a făcut de îndată tunet și ploaie mare, și tot poporul s-a înspăimîntat de Dumnezeu și de Samuel, Prorocul Lui.

Predică Despre Slăvitul și Dumnezeiescul Prunc

Căci Prunc S-a născut nouă, un Fiu s-a dat nouă, a Cărui stăpînire e pe umărul Lui și se cheamă numele Lui: înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie (Isaia 9:5).

Oare cărui om, în toată istoria omenirii, i s-au potrivit sau ar fi putut să i se potrivească toate aceste titluri, toată această măreață stăpînire, toată această slavă de negrăit? Nici unui om, niciodată. De aceea Sfîntul Ioan Gură de Aur zice: „Nu este cu putință să se aplice aceste cuvinte nici unui om, fără numai Unuia Hristos Dumnezeu.” Prorocul desemnează aici limpede cele două naturi ale Domnului Iisus Hristos: cea omenească și cea dumnezeiască. *Prunc ni S-a născut nouă* - aceasta este natura

omenească a lui Iisus Hristos. *Un Fiul s-a dat nouă* - prin aceste cuvinte se face legătura între cele două naturi dumnezeiești în Unica Persoană a Fiului, Fiul lui Dumnezeu și Fiul Fecioarei, în Persoana lui Dumnezeu întrupat. Celelalte denumiri arată Natura Dumnezeiască a Stăpînului Hristos. Stăpînirea Lui este *umărul Lui*, adică stăpînirea este a Lui, proprie, nu împrumutată, *înger de mare sfat*, oare nu desemnează aceste cuvinte însăși Sfînta Treime? Căci îngerul - trimisul sau vestitorul - acestui Sfat Treimic este Fiul lui Dumnezeu, Cuvîntul Co-Etern al Tatălui. *Sfetnic minunat*, căci tot ceea ce este minunat, tot ceea ce a venit nou în istorie spre mîntuirea omenirii este de la El și prin El. *Dumnezeu tare* - ce mai pot răspunde Arie și următorii lui cei din zilele noastre la această denumire, ei care neagă dumnezeirea lui Iisus Hristos?! *Domn al păcii*, căci pacea durabilă numai de la El este, iar fără El nu e decît războiul, și cel dinlăuntru, și cel din afară. *Părinte al veacului ce va să fie*, căci așa cum este El Domn al timpului care a fost, așa va fi și Domn al timpului ce va să fie. Mai mult, el este și Tată al Bisericii, Făcătorul lumii celei noi, întemeietorul împărăției lui Dumnezeu.

Însuși Isaia, fiul lui Amos, a văzut această vedenie preaslăvită, minunată și adevărată, cu aproximativ șapte sute de ani mai înainte ca ea să se împlinească înaintea ochilor întregii zidiri. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Tu ești prorocilor Tăi cea mai de preț Prorocie, iar credincioșilor Tăi Descoperirea cea mai de preț. Descuie mințile noastre, rugămu-Te, ca să poată intra în ele slava cea negrăită și măreția Ta. Și descuie inimile noastre, rugămu-Te și ne cucerim Ție, ca să se umple de iubirea Ta Cea de viață făcătoare,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

16 august

- *Pomenirea Aducerii Sfintei Mahrame, Icoana cea nejacută de mînă a Domnului nostru Iisus Hristos*

În vremea cînd Domnul nostru Hristos ieșise la predicarea Veștii celei Bune a împărăției lui Dumnezeu și vindeca toată boala și toată neputința din popor, locuia în cetatea Edessei, la malul rîului Eufrat, un rege pe nume Abgar [Avgar], al cărui trup era acoperit cu totul de lepră. De cum ajunsese pînă la Avgar vestea despre Hristos, că este Vindecător al tuturor bolilor și durerilor oamenilor, el a trimis în Palestina un artist pictor, pe nume Anania, împreună cu o scrisoare adresată lui Hristos, în care îl ruga cu plecăciune să vină la Edessa și să îl vindece de cumplita boală a leprei. Dar gîndindu-se că poate Domnul Hristos nu va putea veni totuși la el, regele îl trimitea și pe Anania pictorul care avea menirea să facă portretul Mîntuitorului și să îl aducă la Edessa, căci el credea că și numai privind la portretul Mîntuitorului se va vindeca de boală. Mîntuitorul i-a zis lui Anania că nu poate veni, deoarece s-a apropiat timpul Patimii Lui. Zicînd

aceasta, El Și-a spălat Fața cu apă, apoi a cerut un ștergar în patru colțuri cu care S-a șters, și Chipul Lui Cel Dumnezeiesc a rămas întipărit pe el. Domnul i-a dat pînza lui Anania, zicîndu-i că Avgar se va însănătoși, dar nu desăvîrșit, ci îi va mai rămîne un rest de boală, de care va scăpa numai atunci cînd la Edessa va ajunge un trimis al Lui și îl va învăța pe el toate. Primind ștergarul cu Chipul Mîntuitorului, Avgar 1-a sărutat și s-a curățat cu tot trupul de lepră, în afară de un mic loc care i-a mai rămas pe față. Mai tîrziu la regele Avgar în Edessa a ajuns Sfîntul Apostol Thadeu care apredicat acolo Evanghelia, și în taină 1-a vindecat pe Avgar desăvîrșit și 1-a botezat. Regele Avgar atunci a distrus toți idoli și toate capiștile idolești din porțile Edessei. El a pus Sfînta Mahramă pe o scîndură prețioasă de lemn, a înrămat-o într-o margine de aur pe care a împodobit-o cu mărgăritare, și a așezat-o sus, în Poarta Mare a Cetății Edessa. Direct pe materia porții, sub icoană, regele Avgar a pus să se sape următoarele cuvinte: „O, Hristoase Dumnezeule, nimeni nu este rușinat care crede în Tine!” Dar peste generații, unul din stră-strănepoții lui Avgar s-a întors la necurata idolatrie, și atunci Episcopul Edessei a venit noaptea și a zidit cu totul Sfînta Mahramă în frontonul porții cetății. Au trecut mai multe veacuri și, în timpul împăratului Iustinian, Regele Persan Hosroe a asediat Edessa, iar cetatea s-a aflat în strîmtorare mare. S-a întîmplat atunci că Episcopul cetății, Evlavie, a avut o vedenie cu Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, care i-a descoperit taina Sfintei Mahrame zidite în poarta cetății. Episcopul a mers și a descoperit-o, și cu puterea ei Cetatea Edessei a biruit puterea persană.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Diomid*

Sfîntul Diomid a fost medic, provenind dintr-o familie aristocratică din Tarsus. Vindecînd poporul, Sfîntul Diomid îi învăța astfel Credința Creștină, împăratul Dioclețian a poruncit decapitarea lui, care a avut loc la Niceea, în anul 298. Cei care i-au tăiat capul și luîndu-1, 1-au dus împăratului, au orbit, dar apoi ducîndu-1 înapoi, punîndu-1 lîngă trup și rugîndu-se, și-au recăpătat vederea.¹⁴

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Ioachim din Osogovsk*

Sfîntul Ioachim a dus viața tuturor nevoițelor în a doua jumătate a veacului al unsprezecelea, la Muntele Osogovsk, într-o peșteră ce se afla în apropierea unui loc numit Sarandopor. Mai tîrziu pe acest loc un alt ascet, Theodor de la Pășunea Oilor, căruia îi apăruse în vis Sfîntul Ioachim, a zidit o sfîntă biserică. De-a lungul veacurilor multe minuni s-au lucrat la moaștele Sfîntului Ioachim aflate în acest loc, și se mai lucrează și astăzi.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Stamatie*

Sfîntul Stamatie a fost țăran născut în satul Voios, din Thessalia. Cînd în partea locului a venit un agă ticălos care a început să strîngă birurile țăranilor cu multă sălbăticie și multe fărădelegi, țăranul Stamatie, împreună cu alți bărbați, au pornit-o către Constantinopol să se plîngă marelui vizir. Prin

¹⁴ Cf. Sinaxarul din *Mineiul pe August* (București: Ed. Inst. Biblic și de Misiune al B.O.R., p. 204): «în zilele împăratului Dioclețian, [Sfântul Diomid] a plecat din Tars[ul Ciliciei] și a mers la Niceea, în Bitinia. Și, fiind folositor și acolo în tot chipul celor ce mergeau la dînsul, și cu credință dumnezeiască și cu meșteșugul, a fost pîrît la împărat, însă cînd au venit să-1 prindă, aflîndu-1 mutat către Domnul, i-au tăiat capul și l-au dus la împăratul. Dar pentru nemilostivirea ce au arătat cei ce au tăiat capul sfîntului, îndată au orbit. Iar împăratul a poruncit iarăși să-1 ducă să-1 așeze la trup. Și dacă l-au așezat la trup, se spune că a revenit vederea celor ce orbiseră, cînd au tăiat capul sfîntului.»

criticile tăioase pe care Sfîntul Stamatie le-a adus cu dreptate împotriva ticălosului agă, el i-a ofensat pe cei din anturajul vizirului, ceea ce a dus la arestarea lui. Mai întîi ei au încercat să-1 facă să treacă la Islam cu ademeniri și cu lingușiri, promițîndu-i bogăție, cinste și onoruri. El însă le-a strigat în față: „Hristos este cinstea, bogăția și onoarea mea!” Turcii l-au torturat bestial, iar la urmă i-au tăiat capul înaintea porților Bisericii Sfintei Sofia. Așa s-a încununat cu cununa veșnicei slave acest viteaz oștean al lui Hristos, la anul 1680.

Cîntare de laudă la Regele Avgar

*O Doamne al blîndețelor, Descoperitorule de taine,
De taine minunate cepămîntenii nicicînd n-au văzut!*

*Tu cu adevărat vestit-ai poporului strîns la mare
Că neamurile toate dintr-ale pămîntului margini
Cu strămoșul Avraam la masă vor sta!*

*Tu cu adevărat vestit-ai că necredincioșii fii
Ai strămoșului Avraam, deși iudei,
Departate de acea masă vor sta,
Surghiuniți în întunericul cel mai dinafară¹⁵*

Din pricina inimilor lor împietrite!

*Tu astă proorocească taină vestit-ai,
Și ea s-a împlinit:
Iudeii a Tafațăprivit-au,
Și pe ascuns moarte Ți-au gătit.*

*Dar regele-Avgar de departe
Cu trupul lepros, lepros și cu sufletul,
Din leproasa credință păgîină urechi a avut
Să audă vestea cea despre Tine purtată
De al oamenilor cuvînt.*

*El urechi a avut să audă Cuvîntul Tău
Și ale Tale minuni,
Urechi a avut să audă de Tine
Și în Tine să creadă*

*Desăvîrșit.
Chipul feței Tale preacurate văzînd
El l-a sărutat cu lacrimi de bucurie,
Și desăvîrșit sănătos s-a făcut
Cu sufletul și cu trupul.*

Al regelui Avgar suflet la Ceruri a suit

Cu strămoșul Avraam să se veselească în veci.

Cugetare

Biserica Ortodoxă nu se compară cu nici o denominațiune creștină, deoarece ea are toată bogăția neștirbită a unei Sfinte Tradiții neîntrerupte. Protestanții nu vor să audă decît de Biblie. Biblia însă nu poate fi interpretată în afara Sfintei Tradiții. Sfintul Apostol Pavel însuși poruncește: *Deci dar, fraților, stați neclintiți și țineți predaniile pe care le-ați învățat, fie prin cuvînt, fie prin epistola noastră* (II Tesaloniceni 2: 15). Nu încape nici o îndoială că realitatea icoanei comandate de Regele Avgar se înscrie în Tradiția Apostolică, chiar dacă în epistolele lor păstrate în Canonul Biblic Sfinții Apostoli nu o menționează. Sfîntul Apostol Thadeu, de exemplu, nu a lăsat nici o scriere. (Potrivit concepției protestante aceasta ar însemna că prin urmare el nici nu a predicat Sfînta Evanghelie credincioșilor.) Și atunci, cum de mai este el socotit Apostol al lui Hristos? Sfîntul Ioan Damaschin însă citează limpede Icoana Regelui Avgar în apărarea sa pentru cinstirea sfintelor icoane. Cît de simplă, de adîncă și de mișcătoare este scrisoarea adresată de Regele Avgar Mîntuitorului Hristos! El mai întîi li spune că a auzit de minunile Lui, prin care vindecă toate neputințele și învie morții. Apoi îl roagă cu plecăciune să vină pînă la Edessa și să îl vindece și pe el. Apoi, încheie astfel: „Mai aud că iudeii Te urăsc și umblă să îți facă rău și să Te omoare. Ci află că eu aici am o cetate care, deși mică, e frumoasă și clădită într-un loc răsfațat; și plină este ea de toate bunătățile, neducînd lipsă de nimic; deci vino aici și trăiește alături de mine, căci îndestulată este ea pentru noi amîndoi.” Iată ce inimă are față de Domnul unu rege păgîn, pe cînd regii Ierusalimului găteau moarte Stăpînului, lubitorului de oameni.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul ajutor pe care l-a dat Dumnezeu lui Ionatan, fiul lui Saul (I Regi 13-14):

- La cum filistenii s-au ridicat împotriva iudeilor, și era oștirea lor *multă, ca nisipul de pe malul mării* (I Regi 13: 5);
- La cum Ionatan, împreună cu tînărul lui purtător de arme, i-a atacat pe filistenii, punîndu-și nădejdea în Domnul, și așa a semănat moarte, panică și derută în tabăra filistenilor, care la urmă au fost biruiți;
- La cum și noi, creștinii cei de astăzi, trebuie să cunoaștem adevărul cuvintelor rostite de Ionathan: *Pentru Domnul nu e greu să izbăvească și prin puțini și prin mulți* (I Regi 14: 6).

Predică Despre Lăstarul dumnezeiesc al rădăcinii lui Iesei
O Mlădiță va ieși din tulpina lui Iesei și un Lăstar din rădăcinile lui va l: 1).

Avînd asemenea prorocii limpezi despre Hristos Domnul, cum oare de nu au crezut iudeii că El este Mesia? Ei nu au putut să creadă, pentru că erau cuprinși de o mîndrie satanică și dementă, iar acea mîndrie dementă îi făcuse și ucigași ai sfinților și dreptilor

din Israel. Căci cine este Mlădiță ieșită din tulpina lui Iesei dacă nu chiar Hristos Domnul? Iesei a fost tatăl Regelui David, iar Mesia era așteptat să iasă din casa lui David. Domnul Hristos a ieșit deci din casa lui David și din Betleem, cetatea lui David. *Mlădiță ce va ieși din tulpina lui Iesei* se referă deci la descendența după trup a Domnului nostru Iisus Hristos, prin Feciaora Măria, care era descendentă a spiței lui Iesei și Regelui David, iar Lăstarul ce dă din rădăcinile lui Iesei semnifică descoperirea acelei dreptăți a Lui care fusese călcată în picioare de mulți dintre regii casei lui David. Căci dreptatea călcată în picioare este ca o cioată uscată de copac; și uneori, din cioatele uscate, călcate în picioare și disprețuite, răsare câte o mlădiță de mirare. Domnul Iisus Hristos este o astfel de Mlădiță, un astfel de Lăstar, care a lăstărit cu de la sine putere. Prin Maica Lui, El este din Casa lui David; prin dreptatea Lui, El este iarăși din Casa lui David, iar prin Nașterea Lui cea minunată și fără de sămânță, El este de la Duhul Sfânt. În veșnicie, El este de la Tatăl, născut fără mamă; iar în timp, El este fiul Maicii care a născut fără bărbat. În veșnicie, omenitatea Lui a rămas ascunsă sub Dumnezeuirea Lui; iar în timp, Dumnezeuirea Lui a rămas ascunsă sub Omenitatea Lui. În zadar a privit Pilat la această *Mlădiță a tulpinii lui Iesei* și a strigat *lată Omul!* (Ioan 19: 5): a fost ca și când cineva ar depista un fir care face legătura electrică între mai multe fire și ar striga: „lată firul!” Acel om nu recunoaște și curentul electric care străbate firul, precum Pilat nu l-a recunoscut pe Dumnezeu în Omul pe Care l-a arătat.

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Dumnezeu și Om și iubitor de oameni, ajută-ne nouă să Te iubim în veci, pre Tine Dumnezeul nostru și mîntuiește sufletele noastre. Căci numai Ție se cuvine pururi toată slava, cinstea și închinăciunea, Amin.

17 august

• Pomenirea Sfântului Mucenic Miron Presbiterul

Sfântul Miron a fost preot în cetatea Ahaiei. El a fost de origine nobilă și foarte bogat, blînd și smerit cu purtarea, și iubitor de Dumnezeu și de oameni, în timpul domniei împăratului Decius, la Praznicul Nașterii Domnului, păgînii au năvălit în biserică, l-au înșfăcat cu barbarie pe Sfântul Miron care atunci slujea, și l-au torturat cu foc. În timp ce era astfel torturat a venit la el un înger al Domnului care l-a întărit. Păgînii au început să-i jupoaie pielea trupului, de la creștet pînă la călcîie. Mucenicul a apucat o astfel de curea din pielea propriului trup și l-a lovit cu ea peste figură pe judecătorul-torționar ce ședea înaintea lui. Îndrăcindu-se, judecătorul Antipater a înșfăcat o sabie ce se afla la îndemîină și s-a străpuns cu ea, sinucigîndu-se. La urmă păgînii l-au dus pe Sfântul Miron Presbiterul în cetatea Cizicului, și l-au omorît acolo cu sabia, la anul 250.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Patroclus*

Sfântul Patroclus a fost cetățean al orașului Trychasia, în prezent orașul Troyes din Franța. El a moștenit o mare avere de la părinții lui și, adevărat creștin fiind, a folosit-o spre chivernisirea zilnică a celor nenorociți, în timp ce el însuși s-a dat pe sine unei asceze foarte stricte, gustînd hrană doar o dată pe zi, după apusul soarelui. Pentru marea sfințenie a vieții lui, Domnul i-a dăruit plăcutului Lui, Patroclus, puterea vindecărilor, pentru care s-a făcut vestit ca făcător de minuni de-a lungul și de-a latul aceluși ținut. Sosind în Galia, împăratul Aurelian a poruncit ca Sfântul Patroclus să fie adus înaintea lui. Sfântul și-a mărturisit atunci Credința lui în Hristos înaintea împăratului și a întregii curți, fără să se teamă și fără să ascundă nimic. „O, împărate, dacă dorești și tu ceva din bogățiile mele, eu îți voi da ție, căci văd că ești sărac,” i-a zis Sfântul Patroclus împăratului. La acestea împăratul a răspuns: „Cum mă numești sărac pe mine, împăratul, care posed nenumărate bogății?” Atunci Sfântul Patroclus i-a zis: „Bogățiile tale cele nenumărate sînt pieritoare, împărate. Ești sărac pentru că nu ai stăpînire asupra ta însuși, și pentru că îți lipsește Credința Creștină din inimă.” Sfântul Patroclus a fost osîndit la moarte și dat pe mîna soldaților, care aveau ordin să-l ducă la o anumită mlaștină, acolo să-lucidă, iar apoi să-lase trupul să fie înghițit de noroi. Dar Sfântul s-a rugat lui Dumnezeu ca să nu îngăduie ca trupul lui să se afunde în noroi. Dumnezeu i-a ascultat ruga plăcutului Lui și l-a făcut nevăzut de la fața soldaților, ducîndu-l minunat pe Sfînt, într-o clipeală de ochi, de cealaltă parte a rîului. După ce l-au căutat mult, soldații l-au găsit, și l-au omorît la un loc tare și uscat. Doi cerșetori, cărora Sfîntul Patroclus le făcuse mult bine, au aflat și au recunoscut trupul ucis al binefăcătorului lor și l-au îngropat cu cinste.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Elisei cel din Calabria*

Sfântul Preacuvios Elisei a fost de neam grec, și egumen al mînăstirii Mellicia din Calabria, în sudul Italiei, în timpul luptelor iconoclaste [de prigonire a cinstirii sfintelor icoane] ce se duceau sîngeros în Răsărit, mulți monahi se refugiau în Calabria, aducînd cu ei și sfintele icoane, în timp, viața monahală s-a întărit foarte mult în întreaga Calabrie, existînd acolo mulțime de obști călugărești și de mînăstiri ortodoxe. Monahii calabrezi erau vestiți pentru marea lor învățătură și erudiție, și pentru marea austeritate a modului lor de viețuire. La un moment dat, în Calabria se aflau atît de multe obști monahale și atît de multe mînăstiri ortodoxe, încît Calabria a ajuns să fie comparată cu pustia egipteană a Sfinților Părinți din vechime. Peste cîteva veacuri, Calabria Ortodoxă a intrat sub autoritatea Arhiepiscopului de Ohrida. Sfîntul Preacuvios Elisei a trecut la cele veșnice la Tesalonic, în anul 903.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Alipie Iconarul de la Mînăstirea*

Lavrei Peșterilor din Kiev

Zugrăvind pe lemn chipurile sfinților, preacuviosul iconar Alipie le imita bunătățile cu viața lui, îmbunătățindu-și sufletul după pilda vieții și chipului lor. El a vindecat un om de lepră, a văzut un înger al Domnului, și s-a săvârșit către Domnul cu pace la bătrîneți adînci fiind, la anul 1114.

Cîntare de laudă la Sfîntul Patroclus

Sfîntul Patroclus drept înaintea împăratului stă,

Fără teamă pre Hristos Domnul slăvindu-L;

Împăratul întreabă cu-asprime, iar Sfîntul răspunde liniștit:

„Datori sînt bogații să miluiască săracii:

Mi se cuvine deci mie, care sînt bogat,

A te miluie tine, -Mpărate, care de multe duci lipsă;

Ci trebuie doar să ceri. ”

„Nebune! Pe mine, împăratul, stăpînul Universului,

Cutezi a mă numi sărac!?

Și ce bogății ai tu, afar' de-a ta blestemată Credință?!”

„ Cu-adevărat bogat sînt eu, împărate,

Căci a mea Credință ce blestem ți-este ție,

Mie și multor, e de binecuvîntare nesecat izvor;

Ea bogăție de mult aur mie și multora este,

Ce nicicînd se termină, nicifurul o fură oarecînd;

Bogăția mea veșnică este, împărate,

Ea întreagă mă așteaptă în Ceruri, sporită. ”

Împăratul strigă, dement:

„ Ce tot aiurezi?! Ești în a mea putere!!

Te dau la chinuri!!”

„, Bucuros, împărate. ” Sîntul stă liniștit:

„Domnului meu scumpe Ii sînt ale trupului meu chinuri -

Căci în astă viață trupul pentru chinuri e făcut.

Cu atît mai ușor duhul meu la Cer va zbura,

Căci duhul creștinesc duh de libertate este,

El este-al oricărui Creștin.

Pe mine sus slava m-așteaptă, împărate,

Pe cînd din păcate pe tine, rușinea cea mare, șiurgia.

Grăbește așadar cu-ale tale chinuri,

Căci nu voi să mi se veștejească cununa. ”

Cugetare

Domnul nu îngăduie să fie rușinați robii Săi cei credincioși. S-a întîmplat adesea că mucenicii, chinuiți fiind înaintea neleguitelor tribunale celor iubitoare de sînge, să lucreze pe neașteptate, înaintea ochilor lor, mari minuni, care băgau spaima în oasele necredincioșilor. Atunci, fie idolii se zguduiau din senin și cădeau la pămînt, fie cîte un tunet sau fulger puternic izbea capiști prefăcîndu-le în praf și cenușă, fie vreo furtună năprasnică și neașteptată stingea cuptoarele de flăcări în vîlvătaii menite să ardă sfinții, fie torturarii se omorau între ei în loc să îi omoare pe creștini. Astfel, în timpul torturilor Sfîntului Miron, Antipater a înnebunit brusc și s-a sinucis cu o spadă ce era la îndemînă.

Sfântul Alipie Iconarul se afla aproape deja pe patul de moarte când a primit de la un om comanda să execute o icoană a Adormirii Maicii Domnului. Cum această sfântă sărbătoare se apropia, omul venea des la Simțul să vadă dacă este gata icoana lui. Dar nici măcar în ajunul sărbătorii icoana nu era începută, și în care icoana ar fi trebuit deja să fie așezată în Biserică. Văzînd aceasta omul a plecat la casa lui lovit de mare deznădejde, dar arunci în chilia Sfântului Alipie a intrat un tînăr, care a început imediat să picteze icoana cu mare repeziciune, ca un artist îndemînatic și desăvîrșit. Când icoana a fost gata, ea a strălucit ca soarele. Aducînd-o înaintea ochilor uimiți ai Sfântului Alipie, tînărul a dus-o apoi repede în biserica pentru care fusese comandată, unde a așezat-o la locul ei. În dimineața Sărbătorii, omul care comandase icoana s-a aflat în biserică și a constatat cu uimire că icoana lui este acolo unde trebuia să fie. El după aceea a alergat la mînăstirea Sfântului și, împreună cu egumenul, au intrat în chilia lui. „Cine a pictat atît de repede icoana?” a întrebat egumenul. Atunci, Sfântul Alipie cel bolnav, care zăcea în pat, i-a zis: „Un înger a pictat-o, care iată, stă aici de față, și așteaptă să mă ia.”

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui Saul din pricina neascultării lui (I Regi 15):

- La cum Domnul i-a poruncit lui Saul să nu cruțe nici un Amalekit, nici să ia ceva din vitele sau bogățiile lor;
- La cum Saul i-a cruțat pe regele Amalekiților Agag, și a îngăduit războinicilor lui să ia cu ei vitele cele mai grase din turmele Amalekiților;
- La cum Samuel i-a arătat lui Saul că Dumnezeu îl respinge din pricina neascultării lui¹⁶, și din pricina îndărătniciei de a aduce jertfă lui Dumnezeu cîtă vreme nu este preot de față.

¹⁶ Lui Saul, care se justifica că a îngăduit luarea vitelor grase ale lui Amalek spre a le aduce jertfa Domnului Dumnezeu, Samuel i-a răspuns astfel: *Au doară arderile de tot și jertfele sînt tot așa de plăcute Domnului, ca și ascultarea glasului Domnului? Ascultarea este mai bună decît jertfa și supunerea mai bună decît grăsimea berbecilor. Căci nesupunerea este un păcat la fel cu vrăjitoria și împotrivirea este la fel cu închinarea la idoli* (I Regi 15: 22-23).

Predică Despre Dumnezeiescul Prunc Cel plin de Duhul

Și se va odihni peste El Duhul lui Dumnezeu, duhul înțelepciunii și al înțelegerii, duhul sfatului și al tăriei, duhul cunoștinței și al buneii credințe. Și-L va umple pe El duhul temerii de Dumnezeu (Isaia 11: 2-3).

Duhul Sfînt al lui Dumnezeu nu Se desparte de Tatăl, și El nu Se desparte nici de Fiul; nici Tatăl nu Se desparte de Fiul și de Duhul; și nici Fiul nu Se desparte de Tatăl și de Duhul vreodată. Sfîntul Duh a prorocit prin gura prorocilor despre Fiul; Sfîntul Duh o a umbrit pe Sfînta Fecioară Măria, gătind-o pentru Nașterea Fiului lui Dumnezeu; Duhul Sfînt a stat nedespărțit deasupra Fiului de-a

lungul întregii Lui vieți întrupate pe pământ. *Duhul înțelepciunii* - aceasta este vederea tainelor dumnezeiești; *duhul înțelegerii* - aceasta este înțelegerea legăturilor dintre lumea văzută și cea nevăzută; *duhul sfatului* - acesta înseamnă capacitatea de a deosebi binele de rău; *duhul tăriei* [al puterii] - aceasta este puterea autoritară asupra zidirii; *duhul cunoștinței* - aceasta este cunoașterea esenței celor create; *duhul temerii de Dumnezeu* - acesta este recunoașterea puterii dumnezeiești a Creatorului asupra ambelor lumi, văzută și nevăzută, și supunerea în fața voii lui Dumnezeu. Care om, de la Facerea lumii, a mai avut întru sine plinătatea tuturor acestor daruri ale Duhului Sfânt? Nimeni în afară de Domnul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu și Om. Cu toate acestea, Duhul Sfânt împarte darurile Sale liber, precum voiește, și le dăruiește oamenilor, pe unele acestuia, iar pe altele cestuilalt. Dar toate laolaltă, în plinătatea și puterea lor neîmpărțită, nu au strălucit decât în Unul Fiul lui Dumnezeu.

Dar de ce a fost nevoie ca Domnul Hristos să fie plin de duhul temerii de Dumnezeu când El însuși este Dumnezeu? Răspuns: El nu avea duhul temerii de Dumnezeu ca Dumnezeu, ci ca Om, astfel încât să ne fie nouă pildă de adevărată și desăvârșită omenitate. Așa cum a postit, a privegheat și S-a nevoit ca un om spre a le fi spre pildă și învățătură oamenilor, tot așa S-a temut de Dumnezeu ca om, spre a le fi spre pildă și învățătură oamenilor. Căci ce le este mai de folos oamenilor infestați de păcat decât frica de Domnul? El, Cel pe deplin Sănătos, a trebuit să ia asupra Lui medicamentul ce se aplică păcătoșilor spre a fi solidar cu păcătoșii și a își asuma Cel dintîi soarta lor: spre a-i întări să ia și ei acest medicament mîntuitor. Oare nu face și orice părinte la fel? Nu este el cel dintîi care gustă medicamentul pe care copilul îl refuză cu teamă și plîns?

O Stăpîne Doamne, Dumnezeul nostru, Cea Ce în Treime veșnic ești închinat și slăvit, și înaintea Căruia se închină puterile cerești, cîntînd cîntarea îngerească, *Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot*, primește și închinarea noastră, a celor preamici și păcătoși, și ne mîntuiește pre noi.

Căci numai Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea în veci, Amin.

18 august

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Ioan de la Rila*

Acest mare ascet și sfînt al Bisericii Ortodoxe s-a născut lîngă Sofia, în Bulgaria, în orașul Skrinu, în timpul domniei Țarului Boris. El s-a născut din părinți săraci dar foarte credincioși și plini de toată cuvîința. După moartea părinților lui, Ioan s-a tuns monah și s-a retras în sihăstria unui munte, unde sălășluindu-se într-o peșteră a dus o viață de mari nevoințe. Acolo el a îndurat atacurile cumplite ale dracilor, atît ale celor nevăzuți, cît și ale slugilor lor văzute: oameni străini și ticăloși, tîlhari, și propriile lui

rudenii. La urmă el s-a strămutat în Muntele Rila și s-a sălășluit în scorbura unui copac. El s-a hrănit numai cu ierburi și cu păstăi de fasole care, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, au început să crească în apropiere de scorbura lui. Iarși prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, timp de mulți ani Sfântul Ioan de la Rila nu a văzut nici o față de om; aceasta pînă cînd a fost descoperit de niște păstori care își căutau oile pierdute. Așa s-a făcut Sfântul cunoscut poporului, care a început să vină la el, căutînd ajutor în boală și sfat în greutățile și nenorocirile vieții. Chiar Țarul Petru al bulgarilor a venit la scorbura lui Ioan, căutînd sfat de la el. Mulți rîvnitori pentru Sfînta Credință și viețuirea monahală au venit și s-au sălășluit în apropierea Sfîntului. În curînd acolo s-a înălțat o Sfînta Mînăstire, avînd o numeroasă obște monahală. Sfiitul Ioan de la Rila s-a săvîrșit către Domnul cu pace la anul 946, în optsprezece zile ale lunii august, în vîrstă fiind de șaptezeci de ani. După moartea lui, el s-a arătat ucenicilor săi. La început sfintele lui moaște au fost mutate la Sofia, apoi în Ungaria, apoi la Tîrnovo, iar la sfîrșit înapoi la Mînăstirea Rila, unde odihnesc și astăzi. De-a lungul veacurilor Sfînta Mînăstire din Muntele Rila a fost o făclie aprinsă norodului, un loc al puterilor de minuni făcătoare, și o mîngîiere duhovnicească pentru creștinii bulgari, mai ales în cumplitele vremuri ale robiei turcești.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Fior și Lavru*

Aceștia au fost frați după trup, după duh și după vocație: Amîndoi au fost creștini rîvnitori, și cu îndeletnicirea amîndoi măiestri tăietori în piatră. Ei au locuit în Iliria. Un principe păgîn i-a angajat să îi zidească un templu ce urma a fi închinat idolilor. Dar s-a întîmplat că la vremea lucrului, a sărit o așchie de piatră și a orbit ochiul fiului popei idolesc, Merentius, care se uita curios la lucrarea celor doi pietrari. Văzîndu-și fiul plin de sînge și cu ochiul scos, preotul cel idolesc a început să strige cu mînie la cei doi pietrari, voind să-i bată. Dar cei doi frați i-au zis că de va crede în Domnul Hristos Iisus Dumnezeu în Care credeau și ei, fiul lui se va vindeca. Păgînul a făgăduit. Atunci Sfinții Fior și Lavru s-au rugat cu lacrimi de umilință către Dumnezeu, Domnul Cel viu, și au însemnat ochiul curs al copilului cu semnul Sfintei Cruci. Copilul s-a vindecat numaidecît, și s-a făcut cu totul sănătos, așa cum fusese și mai înainte. Atunci Merentius și fiul lui au primit din tot sufletul Sfîntul Botez. La scurt timp amîndoi aveau să ia cununa muceniciei prin foc, ca mărturisitori ai lui Hristos. După ce sfinții frați Fior și Lavru și-au săvîrșit lucrarea templului, ei au ridicat deasupra lui o Cruce, au chemat toți creștinii de față și au făcut înaintea lui Dumnezeu rugăciuni de închinare a acestui templu Numelui Domnului Iisus Hristos, cu priveghere de toată noaptea și cu cîntări. Auzind acestea, cezarul Iliricului i-a aruncat pe toți acei creștini în cuptoare de foc unde au ars de vii, iar pe Fior și pe Lavru i-a

aruncat într-un puț adânc, pe care l-a umplut apoi cu necurăție. Astfel au murit sufocați sfinții. Sfintele lor moaște s-au aflat de abia după mulți ani, și au fost mutate la Constantinopol.¹⁷ Sfinții Mucenici Fior și Lavru au băut paharul muceniei în veacul al doilea după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Emilian, Episcopul cetății Trevi*
Sfântul Emilian s-a născut în Armenia. Dorindu-și mucenicia pentru Hristos, el a mers în Italia că să predice Sfântă Evanghelia lui la Trevi, sub domnia răului împărat Dioclețian. Acolo el a fost uns episcop al cetății Trevi. Ca urmare a celor multe minune lucrate de el prin puterea Duhului Sfânt, în timp ce era schingiuit pentru Domnul, cam la o mie de păgâni dintre cei care stăteau de față au crezut în Hristos Iisus și l-au mărturisit atunci cu glas mare. Ei cu toții au fost omorâți pe loc prin sabie ca și Sfântul Emilian, împreună cu Sfântul Ilarion, părintele lui duhovnicesc, și împreună cu frații duhovnicești Dionisie și Hermippus.

¹⁷ "Sfinții Fior și Lavru, fiind legați la roata unui car, au fost bătuți, apoi trimiși la ighemonul Licon, care i-a băgat într-un puț adânc, unde se rugau lui Dumnezeu și pentru cei ce aveau să le facă pomenirea, și pentru bunăstarea lumii, pentru încetarea prigoanei [împotriva Creștinilor]; și așa și-au dat sufletele. Peste câțiva ani au fost scoase cinstitele lor moaște din puț, și așezte cu cinste în racle, care izvorau miruri și izvoare de tămăduiri celor ce se apropiau de ele." - din Sinaxarul Sfinților din *Mineiului pe August*, București: Ed. Inst. Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2003, p. 224.

Cântare de laudă la Sfinții Mucenici Fior și Lavru

Maica doi fii a născut, doi sfinți;

Binecuvîntată este maica cea lui Dumnezeu plăcută!

Minunatul Fior, și cu Lavru-al său frate,

Piatra cu dalta au tăiat,

Iar sufletele credincioșilor le-au șlefuit cu Crucea.

Ce este dalta în piatră, aceea este Crucea pentru suflet;

Ei înșiși de Cruce șlefuiți, pentru Cruce au murit.

Preotul idolesc văzut-a nemaivăzută minune:

Ochiul cel scos înapoi sănătos s-a făcut!

Uluitoare minune! - aceasta de-ajuns i-afost lui:

Pe fiul luîndu-și alergat-a la Sfântul Botez -

La Botezul Crucii, întru care mucenicește

Și tatăl și fiul sîngele și-au dat.

Minunații frați mucenici, Fior și cu Lavru,

Pietrari artiști, comandă au primit să ridice un templu.

Dar întru ale lor inimi ei lui Dumnezeu Adevărat

Se închinau, pre El slăvind.

Templul păgînesc frații l-au săvîrșit,

Dar deasupra cu Sfînta Cruce îl au însemnat -

Și iată minune! — Biserica Creștină a ieșit.

Ei templul l-au împodobit cu cîntări de slavă

Dintru Creștinești inimi, lui Hristos.

Ei cu lumină de făclii curate l-au împodobit,

Și cu bunămireasmă de tămîie.

*Cu adevărat, oamenii la înfățișare sînt cu toții la fel,
Dar acesta e mîndru, pe cînd acesta smerit.
Ei la trup sînt cu toții la fel,
Dar nicidecum la fel la duh și la cuget.
Întru unul se află Hristos și viețuire sfîntă,
Iar într-altul pustietate și patimi drăcești.
Cifie-ne nouă ale noastre trupuri dăruite de Domnul,
Adevărate temple închinat Duhului Lui Celui Sfînt.
Fie-ne nouă biserici sfințite
Ale noastre suflete și trupuri,
Pentru-ale lui Fier și Lavru mucenicești rugăciuni.*

Cugetare

Nu arareori vedem, chiar și în vremurile noastre, cum părinții se fac răspunzători pentru pieirea sufletească a copiilor lor. Nu de puține ori, atunci cînd un copil prezintă înclinații pentru o viață mai contemplativă și dorește să se afierosească cu totul lui Dumnezeu, intervin părinții care îl împiedică de la aceasta, și se fac astfel asasinii sufletului copilului lor. Uneori astfel de copii, spre pedeapsa părinților lor, se întorc în partea cealaltă și se dedau unei vieți pline de perversiuni. Un tînăr pe nume Luca, nepot de frate al Sfîntului Ioan de la Rila, a auzit despre unchiul lui și a fost atras de dorința de a se închina și el vieții monahicești pe lîngă el, așa încît s-a dus în Munte ca să îl cerceteze. Sfîntul Ioan l-a primit pe nepotul lui Luca cu dragoste, și a început să îl povățuiască și să îl învețe pe calea sfințeniei. Dar într-o zi la peștera Sfîntului a venit plin de mînie tatăl tînărului, care a început să se stropșească păgînește la Sfîntul, strigînd că vrea să îi distrugă copilul în acea pustie. El nu a auzit nicidecum sfaturile și cuvintele blînde ale Sfîntului Ioan, fratele lui cel trupesc. Tatăl și-a scos atunci fiul de acolo cu forța. Pe drum, s-a ivit un șarpe care l-a mușcat pe Luca mortal. Tatăl cel sălbatic a văzut în această moarte pedeapsa lui Dumnezeu, dar a fost prea tîrziu. El s-a întors în Munte la fratele lui cel sfînt, bocind și osîndindu-se pe sine. Dar Sfîntul i-a poruncit doar să-și îngroape copilul, apoi să se întoarcă de unde a venit.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata alegere a Domnului, ca David să fie Rege în Israel:

- La cum Domnul l-a trimis pe Samuel în Betleem, la casa lui Iesei, spre a-l unge Rege în Israel pe unul din fiii lui, după cum îi va arăta El;
- La cum Domnul i-a arătat lui Samuel să îl unge rege pe David, păstorul de la oi, al optulea și cel mai mic dintre fiii lui Iesei;
- La cum Samuel l-a uns pe David, iar peste David s-a pogorît atunci Duhul lui Dumnezeu.

Predică Despre pacea dintre lup și miel

Atunci lupul va locui laolaltă cu mielul și leopardul se va culca lîngă căprioară (Isaia 11:6).

Așa rostit-a adevărul Prorocul cel adevărat al Domnului. Și a adăugat mai departe: *...și vițelul și puiul de leu vor mânca împreună și un copil îi va paște. Juninca se va duce la păscut împreună cu ursoaica și puii lor vor sălășlui la un loc, iar leul ca și boul va mânca paie; Pruncul de țiftă se va juca Ungă culcușul viperei și în vizuina șarpelui otrăvitor copilul abia înțărcaț își va întinde mâna* (Isaia 11: 6-8). Fraților, dar oare când vor fi toate acestea? Trebuie să știm că toate aceste deja au fost, și sînt, de când Domnul nostru Iisus Hristos de Minuni Făcătorul S-a întrupat pe pămînt. Acestea toate sînt o faptă din Paradis, care s-a restaurat pe pămînt între oameni odată cu venirea Mîntuitorului în el. Prorocul grăiește aici enigmatic, și cu toate acestea limpede: enigmatic, pentru că el nu are în vedere animalele pe care le numește, ci oamenii; și limpede, deoarece prorocia lui s-a împlinit întocmai întru Biserica lui Hristos. Oamenii, care prin obiceiurile lor asemănatu-s-au lupilor, pisicilor sălbatice, leilor, urșilor, bivolilor, viperelor, sau dimpotrivă, mieilor și căprioarelor, cu toții stau înaintea Pruncului din Betleem, uniți prin credință, îmblînziți de har, luminați de nădejde, și înălțați de iubire. Prorocul mai profetește și de ce vor avea loc toate acestea: *Că tot pămîntul va fi plin de temerea de Dumnezeu, precum marea este umplută de ape!* (Isaia 11: 9). Luați trupește, oamenii nu sînt decît țărînă. Dar omul care crede în Hristos, și care cu adevărat îi urmează Lui, se face plin de cunoștină, precum marea este plină de apă. Mulți oameni s-au făcut astfel. Astfel au fost mulțimile de sfinți asceți creștini din pustia Egiptului, de la Sfîntul Munte Athos, din Insula Cipru, din Armenia, din Rusia, și din alte locuri ale pămîntului. Și aceasta nu este totul. Cunoștința de Dumnezeu s-a împrăștiat astăzi pe toată suprafața pămîntului. Sfînta Scriptură a ajuns la toate limbile pămîntului. Puține sînt cotloanele de lume în care nu se citește Cuvîntul lui Dumnezeu, în care nu se cunoaște Numele Domnului, și în care nu se aduce Sfînta Lui Jertfă. Unii îl neagă pe Hristos, alții îl îmbrățișează; unii se leapădă de Sfînta și Dreaptă Credință, alții vin cu sete la Ea. Astfel se continuă lupta întru Numele lui Hristos la scară planetară. Apele umflate și repezi ale rîurilor se varsă în văi goale și uscate; iar văile odinioară uscate se umplu de apă, făcîndu-se asemenea apelor celor adînci. Lumea nu este pe deplin luminată cu lumina cunoștinței, așa cum am dori-o noi Creștinii, dar prorocia Prorocul Isaia s-a adevărat strălucit și s-a împlinit cu desăvîrșire. O, minunată este vedenia lui Isaia, fiul lui Amos, prorocul cel nemincinos al lui Dumnezeu!

O Stăpîne Doamne de Minuni Făcătoare, îmblînzește întru noi firea noastră cea dobitocească, ca toți împreună să rodim întru a Ta bogăție și dreptate, și toți să ne împărtășim din slava Slavei Tale Celei neapropiate, și viață veșnică dintru a Ta Viață să avem, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

19 august

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Andrei Stratilat*

Sfântul Andrei a fost tribun și ofițer de rang înalt în armata imperială a Romei, în timpul împărăției lui Maximian. El a fost de neam sirian, și a făcut parte din armatele locuate în Siria. Când persanii s-au constituit într-o amenințare militară la adresa Imperiului Roman, lui Andrei i s-a încredințat comanda unei armate de apărare a Imperiului. De aceea el a fost ridicat la rangul de „Stratilat”, ceea ce înseamnă general. Andrei era în taină Creștin, deși încă nu primise Sfântul Botez. El avea credință totală în Hristos Iisus Cel Înviat, și și-a ales în subordinea sa numai unități formate din militari de elită, înaintea bătăliei, el și-a instruit soldații, arătându-le că, dacă din mijlocul vîltoarei bătăliei vor chema Numele Unuia Dumnezeu Celui Viu, Iisus Hristos, dușmanii se vor împrăști ca praful și ca pulberea înaintea lor. Cu adevărat el le-a insuflat rîvnă sfântă oștenilor lui, pentru Dumnezeu și pentru comandantul lor, Andrei. Ei l-au chemat pe Domnul Dumnezeu Iisus Hristos în ajutor, și așa au pornit la atac. Armata persană a suferit atunci o înfrîngere zdrobitoare, fiind distrusă complet. Când Andrei a intrat biruitor în Antiohia, unii mîncăți de invidie l-au denunțat pe Andrei că este în taină creștin. Deputatul imperial l-a convocat pe Andrei la curte, iar Andrei a mărturisit acolo pe față și cu vitejie credința lui în Hristos. El a fost pentru aceasta torturat cu sălbăticie și aruncat în temniță, iar după aceea trimisul imperial i-a scris imperatorului de la Roma cele despre Andrei. Cunoscînd marele respect de care se bucura Andrei în rîndurile întregii armate, pe care Andrei o putea mișca la acțiune cu un simplu gest, împăratul a scris reprezentantului său de la Antiohia să îl elibereze imediat pe Andrei din închisoare și să aștepte altă împrejurare și să găsească alte motive spre a-l ucide. Andrei a aflat despre sfatul împăratului și despre comanda lui prin descoperire dumnezeiască. Eliberat din temniță fiind, Andrei și-a luat armata, formată din două mii cinci sute nouăzeci și trei de militari de elită, și au pornit spre Tarsul Ciliciei, unde cu toții au primit Sfântul Botez din mîinile Episcopului Petru al Tarsisului. Prigoniți și acolo de autoritățile imperiale, Generalul Andrei și armata lui au urcat mai adînc în Armenia, în Munții Taurus. Armatele romane i-au ajuns pe cînd ei se rugau într-un defileu din acei munți, și i-a decapitat pe toți. Nici unul dintre ei nu a schițat măcar vreun gest de apărare, ci cu toții au băut liniștiți și cu bucurie paharul muceniciei pentru Hristos. În acel defileu, unde a curs ca apa sîngele acelor mii de mucenici, a izbucnit un izvor de ape vindecătoare prin care s-au curățit de boli mulțime de popor. Episcopul Petru a venit acolo în taină, însoțit de clerici ai săi, și au îngropat cu cinstita rînduială de înmormîntare pe toți mucenicii, chiar pe locul unde au fost

omorîți. Murind cu cinste, ei cu toții s-au încununat cu cununile biruinței și s-au strămutat întru locașurile cele slăvite găsite lor în ceruri de către împăratul Slavei, Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Teofan [cel Nou și făcătorul de minuni care a sihăstii în Muntele Nausei din Macedonia]*

Sfântul Teofan acesta s-a născut la Ioannina. Tânăr fiind, el și-a lăsat sălașul părintesc și s-a dus la Muntele Athos, unde s-a tuns monah în Mînăstirea Dochiaru. El s-a făcut tuturor pildă prin sfințenia vieții lui: prin privegheri, postiri, rugăciuni, și toată nevoința. Din această pricină, el a fost ales cu o inimă și cu o gură de întreaga obște să fie egumen mînăstirii. Mai tîrziu, iscîndu-se, din ispitirea diavolului, tulburare în mînăstire, Sfântul Teofan împreună cu nepotul lui după trup au ieșit din Munte și au mers la Beria din Macedonia, unde s-au sălășluit într-o mînăstire închinată Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Cînd obștea acestei sfinte mînăstiri s-a întărit întru cuvioasa viețuire și întru toată virtutea, Teofan a lăsat-o în grija egumeniei nepotului lui, iar el însuși s-a retras în pustia Muntelui Nausa, unde a întemeiat o obște monahală în numele Sfinților Arhangheli. Sfântul Teofan a adormit cu pace în veacul al cincisprezecelea. Sfintele lui moaște de minuni făcătoare se odihnesc în Muntele Nausa, lucrînd și acum minuni mari cu puterea lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Timotei, Agapie și Thecla*

Toți trei au luat cununa muceniei pentru Hristos în timpul domniei răului împărat Dioclețian. Timotei a fost ars de viu, iar Agapie și Thecla au fost aruncați la fiare.

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic Andrei Stratilat

Măreață zidire Munții Taurus sînt,

Al omului glas în ecou de stîncile lor n-a sunat,

El de glas omenesc nu a reverberat acolo nicicînd

Aproape de la facerea lumii;

Aceasta pîină într-o zi.

Atunci, în liniștea milenară

A acestei catedrale de piscuri,

Glas de om a intrat, spre apași spre ceruri:

Al lui Andrei Stratilat viteazul creștin,

împreună și-al vitezelor lui mii de oșteni,

Tot unul și unul.

Întru al Munților Taurus templu,

La ceas de rugăciune,

Lupii în obștea de mielușei au intrat, sjîșiind-o.

Generalul Andrei Imperiul a salvat de la persană pieire,

Iar imperiul i-a mulțumit masacrîndu-l,

Precum și pe salvatoarele oști.

Andrei înaintea lui Dumnezeu genuchii și-a plecat,

La fel și-ale lui două mii de suflete viteze;

El bine oștirea și-a-mbărbătat, prietenilor lui zicînd:

„Iată ceasul bine primit, iată ziua mîntuirii,

Iată plecarea noastră dinastă viață trecătoare.

Cu smerenie sufletele noastre înaintea Domnului

Să le îngenunchem.

Să-l mulțumim Domnului cu duh fierbinte

Pentru bunătățile Sale,

Să-l mulțumit Lui pentru că ne-a învrednicit

De paharul sânt al muceniciei.

Domnului să-l mulțumim dintr-a inimii căldură,

Șipre călău să nu-l urîm. "

Așa grăit-a Comandantul Andrei, iar miile de viteji

înaintea Domnului genunchii și-au plecat, cu bucurie.

Din inimile lor rugăciunea sântă,

Dreaptă ca tămîia, văzduhul a înmiresmat.

Călăii săbiile au lucit

înaintea oștirilor de îngeri:

cerurile atunci larg s-au deschis,

Și pe ale Raiului Porți

Triumfal au pășit Andrei Stratilat împreună cu miile lui de suflete

viteze: Aceștia pe dușmani i-au biruit, Cu-al lor sânge aducînd lui

Hristos biruință.

Cugetare

Cînd peste oameni nevinovați se abat nenorociri neașteptate, bine le este lor să nu înceapă a se jelui cîrtind, ci mai vîrtos să vadă în ele Degetul Providenței lui Dumnezeu. Căci prin acele nenorociri Dumnezeu voiește să ne chivernisească nouă, celor ce ne socotim nevinovați, un bine mai mare. A fost adusă întru o bună zi Egumenului Mînăstirii Dochiaru, Sfîntul Teofan [cel Nou], vestea că turcii l-au prins viu pe fiul surorii lui, l-au forțat să treacă la Islam și l-au dus cu ei la Constantinopol. Sfîntul Teofan atunci a ieșit imediat din Munte cu destinația Constantinopol, unde cu ajutorul lui Dumnezeu l-a aflat pe nepotul lui. El și-a scos nepotul din Constantinopol în mare taină, și l-a adus apoi cu sine în Sfîntul Munte, la mînăstirea lui. Acolo l-a întors pe nepot la Credința Creștină și l-a tuns monah. Din această pricină călugării au început să cîrtească împotriva egumenului și a nepotului lui, zicînd că din pricina lor se va abate asupra mînăstirii mînia turcilor, care vor veni și îi vor ucide, distrugînd și mînăstirea. Neștiind cum să facă mai bine, Sfîntul Teofan atunci a părăsit nu doar Mînăstirea Dochiaru, ci și Sfîntul Munte cu totul, retrăgîndu-se împreună cu nepotul lui la Beria, în Macedonia. Lucrarea sfîntă a lui Teofan la Beria, și mai apoi în Muntele Nausa, a dovedit cît de providențială a fost acea nenorocire pentru binele mai larg al Bisericii. Căci ceea ce Sfîntul Teofan nu putuse niciodată împlini în Sfîntul Munte, el a desăvîrșit în aceste alte locuri ale stăpînirii lui Dumnezeu în care a fost nevoit să se retragă din pricina nenorocirii: el a întemeiat în Macedonia două mînăstiri în care s-au mîntuit, în timp, mulțime de monahi, și unde au aflat izbăvire și întărire mulțime de popor. De asemenea,

sfintele lui moaște s-au făcut izvor de binefaceri sfinte și de aflare a credinței creștine printre mulți oameni necredincioși sau slabi în credință. Astfel proniază Dumnezeu viețile oamenilor întru dumnezeiască înțelepciunea Sa, întorcând spre cel mai mare bine nenorociri ce par a aduce cu ele sfârșitul oricărui bine.

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Dumnezeieștii Pronii în viața lui David împăratul și Prorocul (I Regi 16):

- La cum Duhul lui Dumnezeu a plecat de la Saul din pricina păcatului lui;
- La cum a venit în loc asupra lui Saul un duh rău care a început să îl chinuiască din timp în timp, astfel încât Saul a dorit pe lângă el un cântăreț din harpă care să îi alunge apăsarea cu care îl apăsa duhul cel rău;
- La cum slugile regelui 1-au aflat pe David, și 1-au adus la rege ca să îl mîngîie cu cântul psaltirii și alăutei lui.

*Predică Despre puterea lui Dumnezeu și nimicnicia idolilor
Iată Domnul vine pe nor ușor și ajunge în Egipt. Idolii Egiptului
tremură înaintea feței Lui și inima Egiptenilor se topește în ei*
(Isaia 19: 1).

Fugind de la fața nelegiuitului rege Irod, „Faraonul” Ierusalimului, Domnul a sosit în Egipt. Adevăratul Israil nu se socotește după locul geografic al sălășluirii lui, ci după duhul lui și după faptele vieții. La vremea Nașterii Domnului, în Ierusalim predominau mai multă nelegiuire și nedreptate decît stăpînise vreodată în Egiptul Faranonilor, așa cum se întîmplă întotdeauna atunci cînd credincioșii adevărați se leapădă de Sfinta Credință: ei se fac mai răi decît păgînii și decît cei care niciodată nu au cunoscut pe Adevăratul Dumnezeu. Vedem aceasta astăzi sub ochii noștri, cu cele ce se întîmplă în

Rusia, unde conducătorii țării au apostaziat de la Hristos. La vremea nașterii Mîntuitorului Egiptul era însă un loc mai bun și mai ospitalier pentru El decît capitala țării Lui, Ierusalimul. Să comparăm cuvintele prorocului Isaia rediate mai sus cu cuvintele rostite de Arhanghelul ce s-a arătat în vis Dreptului Iosif: *Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo pînă ce-ți voi spune* (Matei 2: 13); și ne vom convinge imediat că Prorocul nu se referă la nimeni altcineva decît la Hristos Domnul. Ne vom convinge și mai mult de

¹⁸ S-a spus în anul 1928, cînd Rusia era deja sub stăpînirea bolșevică. Dar privind cu atenție evenimentele din jurul nostru care se întîmplă astăzi în România și în lume, socotind, pe de o parte, doar catastrofele naturale din acest an, fără precedent în istorie, iar de cealaltă permanentizarea atacurilor teroriste, în toate zonele de conflict, vedem cum cugetarea Sfîntului Nicolae Velimirovici rămîne mereu valabilă.

aceasta cînd vom asculta și cuvintele altui proroc care zice: *Din Egipt am chemat pe Fiul Meu* (Osea 11: 1).

Dar ce este *norul ușor* pe care va veni El în Egipt? *Norul ușor* semnifică

trupul omenesc al Domnului, întru care S-a îmbrăcat dumnezeirea Lui, căci trupul este ca un nor des întru care locuiește însuși omul. Prin urmare, aceasta este o prorocie despre întruparea Domnului. Unii Sfinți Părinți interpretează că *norul ușor* se referă la Maica lui Dumnezeu și Pururea Fecioara care, prin postiri, privegheri, rugăciuni și aspre nevoințe, și-a făcut trupul său ușor ca un nor. Trupul Născătoarei de Dumnezeu a fost *ușor ca un nor* mai ales din aceea că a biruit întru el și întru sine toate patimile care îndeobște îngreunează trupul omenesc și toată ființa omului.

O Multîndurate și Atotmilostive Doamne, Cela Ce voiești ca tot omul să se mîntuiască și la cunoștința adevărului să vină, fără să cauți la fața lui dacă este iudeu sau elin sau egiptean; mîntuiește-ne pre noi și ne miluiește, căci noi numai întru Tine Unul nădăjduim,

Și numai Ție Unuia ne închinăm, și numai Ție îți mulțumim în veci, Amin. [Căci Lui îi mulțumim și când mulțumim Sfinților Lui și binefăcătorilor noștri-n. tr.].

20 august

• *Pomenirea Sfîntului și Măritului Proroc Samuel*

Samuel a fost cel de al cincisprezecelea și ultimul dintre Judecătorii poporului lui Israel. El a trăit cu unsprezece veacuri mai înainte de Hristos. Samuel s-a născut din tribul lui Levi, din părinții Elkanah [Elcana] și Hannah [Ana], la locul numit Ramatha [Rama, Arimathea], unde peste multe veacuri avea să se nască Iosif cel din Arimathea, care L-a înmormîntat pe Domnul Hristos. Cu rugăciunea și cu lacrimile cele de mulți ani, vîrstnica și stearpa Ana a cerut de la Dumnezeu prunc de parte bărbătească, spre a îl afierosi Domnului. Domnul i-a ascultat rugăciunea și i l-a dăruit pe Samuel. Ea și-a ținut cuvîntul și, după ce a înțărcat pruncul la vîrsta lui de trei ani, l-a adus și l-a dăruit la templul Domnului. Locuind lîngă Chivotul Legii care atunci se afla la Silo, copilul Samuel, în anul al doisprezecelea al vieții lui, a avut descoperire de la Dumnezeu despre pedepsele ce aveau să cadă asupra casei marelui preot Eli din pricina depravării și desfrîului fiilor acestuia, Hophni și Phineas [Ofhi și Finees]. Descoperirea s-a împlinit în curînd, căci filistinii i-au robii pe israeliți, i-au ucis pe amîndoi fiii lui Eli și au pus mîna pe Arca Legămîntului [Chivotul Legii]. Cînd trimisul i-a adus lui Eli această cumplită veste, el a căzut la pămînt

mort, întru al nouăzeci și optulea an al vieții lui. Același lucru s-a întîmplat și cu nora lui, soția lui Finees. Timp de douăzeci de ani au rămas poporul lui Israel robi la filistenii. După aceea, Dumnezeu l-a trimis pe Samuel înaintea poporului ca să îi predice pocăința, ca aceștia să se pocăiască și să le pară rău de păcatele lor, dacă vor să scape de sub robia idolatriilor și păgînilor filistenii. Poporul s-a pocăit, a lepădat idolii filistenilor și au început a umbla în căile Domnului Dumnezeu, recunoscînd în Samuel pre

prorocul, preotul și judecătorul Domnului. Samuel atunci a alcătuit o armată cu care a pornit împotriva filistenilor. Cu ajutorul lui Dumnezeu, el a semănat panică, derută și groază în armata dușmană, a învins-o și l-a eliberat pe Israel. După acestea, Samuel a judecat cu pace poporul lui Dumnezeu pînă la bătrîneți adînci. Văzîndu-l de acum bătrîn, poporul i-a cerut să le pună un rege care să rămîină în urma lui. Zadarnic a încercat Samuel să întoarcă poporul de la o asemenea nelegiuire, zadarnic le-a arătat că Domnul Dumnezeu este regele lor care este cu ei în toate zilele și în veșnicie, Viu în veci, și puternic să-i călăuzească fără îndoială. Poporul a insistat cu înăcăpăținare să fie asigurat cu un rege după moartea lui Samuel. Deși cu adevărat lucrul acesta l-a scîrbit pe Dumnezeu, El i-a zis lui Samuel să ungă acestui popor îndărătnic rege pe Saul, care era fiul lui Kiș din tribul lui Veniamin. Saul nu a fost decît puțin timp rege în Israel, căci Dumnezeu l-a lepădat de la fața Lui, din pricina obrăzniciei și neascultării lui. Domnul apoi i-a poruncit lui Samuel să îl ungă Rege în Israel pe David, fiul lui Iesei, înaintea morții lui, Samuel a adunat la sine tot poporul și s-a despărțit de ei. Cînd a murit, tot poporul l-a plîns, apoi l-a luat și l-a îngropat cu cinste în pămîntul casei lui din Rama.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Filip, Episcopul Heraclionului, și a lui Severus Presbiterul și Hermes Diaconul, cei împreună cu dînsul*

Se pare că acești sfinți mucenici au fost cu siguranță de neam slav. Ei i-au slujit lui Dumnezeu în Tracia, unde au fost dați prima oară la chinuri pentru Hristos. Cînd păgînii s-au repezit să pună foc la o biserică creștină, viteazul Filip a zis căpeteniilor lor: „Oare credeți că Dumnezeu stă apărat de acești pereți? El locuiește în inimile noastre!” Păgînii au dat foc acelei biserici și au ars și sfintele cărți. Clerul a fost înșfăcat și dus la Jedrene unde, după întemnițare și torturi bestiale, au fost aruncați pe jumătate arși în Rîul Mărita. Treizeci și opt de alți creștini au luat și ei moarte mucenicească împreună cu dînsii. Se crede că acești sfinți mucenici au luat cununa în timpul domniei lui Dioclețian.

Cîntare de laudă la Sfîntul și Slăvitul Proroc Samuel

Dreptul Samuel robul cel iubit al Domnului este,

Și poporului Lui judecător iubit.

El pre Dumnezeu iubit-a mai presus de toate.

Poruncă și lege vieții lui fost-a

Cuvîntul lui Dumnezeu.

Voia lui Dumnezeu el poporului vestit-a,

Cu ea a norodului viață a-îndreptat.

El, dreptul, înaintea lui Dumnezeu

Jertfa de lacrimi neîncetat adus-a,

Pentru păcatele poporului Său.

Samuel preot și proroc fost-a, și drept judecător.

El în feluri trei a slăvit pre Domnul:

*În fiecă cuvânt, în fiecare faptă
Și-n toată nevoița de priveghere, rugăciune și post;
El Domnului slujit-a cu ființa lui toată.
El pildă căpeteniilor lumii a fost:
„Nimeni vreodat' poate vreun bine să facă,
Cîta vreme depărtatu-s-a de Dumnezeu!
Cela ce a Domnului Lege o taie, făcînd-o pe a lui,
Cela ce a sinelui lege o face, de Dumnezeu neștiind,
Acela blestemat rege este,
și blestem mare poporului său.
Un astfel de rigă la moarte poporul își duce,
Și primul moștenește Gheena în veac.
Un astfel partea lui Saul primește,
Și-a tuturor celor asemenea lui.
Un astfel poporul în păcate scufundă,
Și-ale poporului nelegiuiri pe umerii lui cad.
Adevăratul Rege Rob al Domnului este,
Al Unuia Singur, Domnului Dumnezeu.
Doar un astfel de Rege pre popor mîntuiește
Întru veșnicia Domnului Dumnezeu. ”
Astfel Samuel învățat-a poporul,
In faptă și în cuvînt.
Astfel sună adevărul lui veșnic,
Din veac și pînă în veac.*

Cugetare

Să ne pocăim de păcatele noastre cu amar, mai înainte ca moartea să ne închidă ușa vieții și mai înainte ca ea porțile înfricoșatei Judecări să ni le deschidă larg. Să ne pocăim cu amar mai înainte de ceasul morții, căci nu știm ceasul, nici ziua, cînd hîda moarte ne va lua pe noi; de aceea *astăzi* și *acum* să ne pocăim cu amar. Astăzi și acum să ne plîngem cu amar păcatele noastre, și împreună cu Sfîntul Efrem Șirul să zicem:
Mai înainte ca roata vieții mele să se-oprească, Doamne, miluiește-mă pre mine, păcătosul;
Mai înainte ca vîntul morții într-ale mele oase să sufle, mai înainte ca boala, al morții trimis, trupul meu să înceapă să-1 muște, miluiește-mă pre mine, păcătosul;
Mai înainte ca soarele ochilor mei să se-ntunece, miluiește-mă pre mine, păcătosul; și întru ceasul acela Lumina Ta lumineze întunericul minții mele, a preamult păcătosului;
Mai înainte ca trupul meu de țărînă fără frumusețe și chip înapoi în țărînă să cadă, miluiește-mă pre mine, păcătosul;
Mai înainte c-ale mele păcate înaintea înfricoșatului Tău Județ să se îndreptățească, miluiește-mă pe mine, păcătosul! Rușinii aceleia cumplite Hristoase lisuse Doamne, nu mă da pre mine, multpăcătosul!
Mai înaintea Venirii oștirilor cerești și-a Ta, a împăratului Slavei,

cînd netrebnică omenire înaintea Tronului de Judecată va sta, miluiește-mă, miluiește-mă, pre mine păcătosul!

Mai înainte de Trîmbița ce sfișitul va suna, vestind a Ta Slăvită Venire, ai milă de mine, ticălosul, O Stăpîne Iisuse Hristoase Doamne!

Mai înainte ce Sfînta Ta Mîină mie ticălosului Poarta Raiului îmi va încuia, miluiește-mă, miluiește-mă, pre mine păcătosul! Miluiește-mă, miluiește-mă, pre mine păcătosul, mai înainte ce viermii neadormiți ai Gheenei ticălosul meu trup îl vor mânca.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata biruință a lui David asupra lui Goliat (I Regi 17):

- La cum Goliat a înfricoșat cu totul armata lui Israel prin forța staturii lui uriașe, și prin armele și armura sa;
- La cum David a nădăduit întru Domnul și l-a ucis cu praștia pe uriașul Goliat;
- La cum David a biruit pentru că a crezut tare că *acest război este al Domnului* (I Regi 17: 47), adică războiul credincioșilor împotriva necredincioșilor.

Predică Despre întoarcerea Egiptului la Dumnezeu

Domnul Se va face știut în Egipt și Egiptenii vor cunoaște pe Domnul în ziua aceea. Și vor aduce ardere de tot și prinoase și vor face făgăduințe Domnului și le vor împlini (Isaia 19: 21).

O, cît de schimbătoare este inima omului! Dar dintre toate schimbările, cea mai rușinoasă este aceea cînd din credincios, omul se face necredincios! Și iarăși, dintre toate schimbările, nu este nici una mai slăvită decît aceasta: ca omul necredincios să se întoarcă și să se facă credincios! Prima schimbare, cea ticăloasă și rușinoasă, a fost atunci cînd iudeii l-au ucis pe Domnul și Dumnezeu Iisus Hristos; iar cealaltă, cea slăvită, a fost atunci cînd Egiptenii au crezut în Hristos. Egiptul a fost în vechime cel mai mare prigonitor al oamenilor care credeau întru Unul Domnul Dumnezeu Nemuritor și viu; căci egiptenii înșiși erau un popor idolatru, care se închina idolilor și simbolurilor ciudate și moarte; și se încredeau în miturile vrăjitorilor și descîntătorilor. Dar iată ce uimitoare prorocie procește Isaia, fiul lui Amos, adevăratul Proroc al Domnului! - El în vedenie vede că Egiptul îl va recunoaște pe Unul Domnul Dumnezeu Cel viu atunci cînd El se va întrupa între oameni! El în vedenie vede cum idolii vor cădea la pămînt, cum se vor dărîma capiștile idolești și se vor sfărîma toate totemurile și talismanele cu chipuri de animale, și cum se va înălța atunci altarul de jertfă al Unuia Dumnezeu. El în vedenie vede cum se va aduce Sfînta și Nesîngeroasa Jertfă în locul jertfelor celor necurate și sîngeroase, și cum se va jertfi Domnului jertfă bineprimită și rațională în locul celei neraționale. El în vedenie vede cum se va umple Egiptul și pustiurile lui de sute și mii de monahi afierosiți Domnului, care vor lua asupra lor

pentru El cu dragoste sărăcia, ascultarea, fecioria, și toate nevoițele trupului și sufletului. El în vedenie vede cum acest Egipt odinioară întunecat de fumul puturos al idolatriei va străluci într-un viitor de mulțimea celor mai mari asceți ai lumii, a miilor de mucenici pentru Hristos, a celor mai luminate minți și a celor mai mari făcători de minuni. O, minunată vedenie! Și preaminunată este împlinirea ei! Despre aceasta, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Soarele și mulțimea luminătorilor nopții din tăria cerului sînt mai puțin luminoși decît obștea asceților din slăvită pustie a Egiptului.” Cu adevărat s-au împlinit toate cele văzute și prorocite de Isaia, fiul lui Amos, Prorocul cel adevărat și văzător al lui Dumnezeu!

O Multîndurate și Atotmilostive Doamne, Carele peste Egiptul odată idolatru și prigonitor al credincioșilor Tăi ai vărsat din belșug mare și bogată mila Ta, și 1-ai luminat cu lumina cunoștinței Tale celei bogate! Luminează-ne și pre noi în vremurile acestea cu puterea Duhului Tău Celui Sfînt, și cu pilda luminoasă a vieților celor mari Sfinți Egipteni din vechime, Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

21 august

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Tadeu*

Acest Sfînt Tadeu a fost unul dintre Cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici, iar nu Sfîntul Apostol Tadeu dintre Cei Doisprezece Apostoli Mari. Sfîntul Tadeu acesta 1-a cunoscut mai întîi pe Sfîntul Botezător Ioan și s-a botezat din mîna lui; apoi, L-a aflat pe Domnul și l-a urmat Lui. Domnul Hristos 1-a numărat printre Cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici aleși de El, pe care i-a trimis însuși la propovăduire, doi cîte doi, înaintea Feței Lui (Luca 10: 1). După slăvită Lui înviere și înălțare, Domnul L-a trimis pe Tadeu la Edessa, care era chiar locul de naștere al lui Tadeu, după făgăduința pe care i-o dăduse Regelui Avgar cînd i-a trimis și Sfînta Mahramă, adică al Lui Chip nefăcut de mîini omenești (vezi pomenirea la 16 august). Sărutînd atunci Sfînta Mahramă, Avgar s-a vindecat cu totuul de lepra ce-i cuprinsese tot trupul, afară de un mic loc pe față. Cînd Sfîntul Tadeu apostolul a ajuns la curtea lui Avgar după făgăduința Domnului, el a avut din partea Regelui o primire răsunătoare și princiară. Apostolul lui Hristos 1-a învățat pe Avgar deplin credința creștină și i-a făcut Sfîntul Botez. Ieșind din apele Sfîntului Botez, regele Avgar a ieșit cu desăvîrșire curățat, inclusiv fără mica pată de lepră care îi mai rămăsese pe față. Slăvindu-L pe Dumnezeu, Avgar a hotărît că tot poporul lui trbuie să primească învățătura Sfintei și Dumnezeieștii credințe celei mîntuitoare, și cu rîvnă și evlavie să îl slăvească pe Unul Adevăratul Dumnezeu. Pentru aceasta el i-a chemat de față pe cei dintîi și cei mai nobili cetățeni ai săi, spre a asculta cu toții, împreună, învățătura cea mîntuitoare despre Hristos din gura Apostolului Lui, Tadeu. Ascultînd cuvintele Apostolului, și văzîndu-

1 pe regele lor vindecat de cumplita lepră cu desăvârșire, poporul cel ales al lui Avgar a lepădat idolatria și toată necurata lor veche viețuire, au îmbrățișat Credința Creștină și s-au botezat întru ea. Așa s-a luminat atunci cu Hristos întreaga cetate a Edessei. Regele Avgar a adus atunci mult aur pe care 1-a pus la picioarele Sfântului apostol Tadeu, dar Tadeu i-a zis: „Din moment ce al nostru aur moștenit de la părinți 1-am lepădat pentru Hristos, cum dar ne vom împovăra cu aur străin?” Simțul Apostol Tadeu a predicat Sfânta Evanghelie a Domnului Iisus Hristos în toată Siria și Fenicia. El s-a mutat către Domnul în cetatea Feniciei, Beirut.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Vasa, și a Sfinților Mucenici Teognie, Agapie și Pistos, cei trei copii ai ei*

Vasa a fost soția unui bărbat idolatru pe nume Valerie, care era preot păgânesc. Pe cei trei copii pe care i-a avut cu acesta, Vasa i-a crescut în credința creștină moștenită de la părinți. Dar soțul ei a urât-o din pricina credinței ei și a dat-o și pe ea și pe fiii lui pe mâna autorităților păgâne sub acuza de creștinism. După torturi bestiale, fiii au fost decapitați (se crede că acestea au avut loc la Edessa din Macedonia). Vasa însăși și-a întărit fiii la mucenicie și s-a bucurat cu duhul văzându-i încununăți cu paharul muceniei și mîntuiți; iar ea însăși, cu o rîvnă încă și mai mare, a mers din chin în chin. Când tortionarii au aruncat-o pe Vasa în mare, îngerii Domnului au venit la ea și au dus-o într-o insulă din Marea Marmara, unde a fost mai după aceea omorîta prin decapitare sub domnia lui Maximian. Așa a luat Sfânta Muceniță Vasa îndoita cunună a muceniei: ca muceniță ea însăși și ca mamă de mucenici.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Avraam cel din Smolensk*

Sfântul Avraam s-a născut după trup în cetatea Rusiei Smolensk, ca răspuns la rugăciunile aduse de părinții lui către Dumnezeu. El a intrat de foarte tînr în cinul monahal și s-a dat apoi pe sine celor mai aspre viețuiri, iubind și rîvnind după viața Părinților pustnici celor din vechime. După vreme el a întemeiat Mînăstirea cu hramul Sfintei Cruci de lîngă Smolensk. El a îndurat multe ispite de la draci și de la oameni, cu blîndețe, răbdare, și mulțumind lui Dumnezeu, în timpul unei secete cumplite, Sfântul Preacuvios Avraam a făcut să plouă, cu sfintele lui rugăciuni către Domnul. Viețuind vreme de cincizeci de ani întru îngerescul chip, Sfântul Preacuvios Avraam s-a săvîrșit cu pace către Domnul, cam pe la anul 1220.

- *Pomenirea Sfinților și Dreptilor Părinți Avraam, Isaac și Iacov*

Sfinții și Dreptii Părinți ai Vechiului Testament Avraam, Isaac și Iacov se mai pomenesc și la Duminica Sfinților Părinți celor după Trup ai Mîntuitorului Hristos de dinaintea Praznicului Nașterii Domnului, ca Drepti și Bineplăcuți ai Lui.

Cîntare de laudă la Sfântul Preacuviosul Părintele nostru Avraam din Smolensk

*Părintele Avraam neîncetat priveghează,
Noapte și zi: candela lui este mereu aprinsă,
Rugăciunea lui către Domnul se îndreptează,
Ca tămâia înaintea Lui.
Pre aproapele lui Părintele Avraam
Precum pe sine însuși îl iubește.
Al Avvei Avraam trup și sîngele lui
Subțiate de metanii sînt, și rugăciune.
Awa Avraam este blînd și smerit
De cuvîntul Domnului el se cutremură:
Al lui trup de țărîță, veacului supus,
Se preface în cuvînt al veșniciei.
Nelegiuții de nelegiuit nu se tem, ci-l iubesc,
Dar înaintea dreptului tremură plini de ură;
Păcătoșii batjocoresc pre Awa Avraam,
Iar invidioșii îi găsesc pricină.
Dar Awa Avraam cu răbdare poartă
Batjocura lor toată și ticăloșia.
El înaintea Domnului se roagă pentru ei.
Awa Avraam inima își păzește, îngenunchează cu inima, plînge în ea
cu amar. Nu precum oamenii judecă Dumnezeu, Căci oamenii
judecă doar ca să facă rău. Ci-a oamenilor mîntuire Dumnezeu
voiește, Mîntuirea lor, a tuturor: A celui de nobilă viță, ca și a celui
ce-i rob. Awa Avraam întru Domnul trăiește, In El are nădejdea,
Pururi pre El slăvind.*

Cugetare

Iertarea cu dragă inimă a insultelor, și rugăciunea adusă pentru mîntuirea sufletelor celor ce fac rău, a fost dintotdeauna o caracteristică a sfinților creștini. Căci ei văd că insultele adresate lor de către oameni nu de la oameni vin, ci de la diavolii și patimile care îi stăpînesc pe ei. Sfîntul Avraam din Smolensk a fost clevetit de cei invidioși cei stăpîniți de diavol la cneaz și la episcop; acestora li s-a zis despre Sfîntul că este vrăjitor, înșelător și prefăcut. Acești invidioși, slugi ale satanei, nu doreau nimic mai puțin decît să obțină uciderea Sfîntului, prin ardere de viu. Cneazul și episcopul i-au crezut pe slugoii satanei, și l-au surghiunit pe Avva Avraam din Smolensk, oprindu-l desăvîrșit și de la slujirea preoțească. În tot timpul cît a fost anchetat, Avva Avraam a avut pe buze, în cuget și în inimă, rugăciunea Sfîntului întîi Mucenic și Arhidiacon Ștefan: *Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!* (Fapte 7: 60). De abia mai tîrziu s-a dovedit că toți cei care îl acuzaseră pe Avva Avraam mințiseră diabolic. Constatînd acestea, cneazul, plin de mînie, a voit să-i pedepsească exemplar, iar episcopul a vrut să îi dea anatemei, dar Sfîntul Avraam l-a rugat în genunchi și cu lacrimi pe episcop să nu le facă aceasta. Sfîntul Avraam nu a voit să se întoarcă la mînăstirea lui, nici să se apropie de slujirea Sfîntului Altar, pîncă cînd Episcopul nu i-a iertat pe acei ticăloși de la pedeapsa

anateimei.

Luare aminte

Să luăm aminte la David și la Saul, la cel dintâi, care dobândise Duhul lui Dumnezeu, și la cel de al doilea, care îl pierduse:

- Să luăm aminte la cum Saul se temea de David din pricina virtuții lui, cu toate că David îi era plecat și supus lui Saul în toate;
- La cum Saul l-a răsplătit pe David cu viclenie, trimițându-l în războiul cu filistenii ca făcându-i o cinste, dar în fapt nădăjduind să fie omorât;
- La cum celui căzut de la Dumnezeu îi este totdeauna frică de cel credincios.

Predică Despre Piatra Sionului, Cea în capul unghiului

Pus-am în Sion o piatră, o piatră de încercare, piatra din capul unghiului, de mare preț, bine pusă în temelie; cel care se va bizui pe ea, nu se va clătina! (Isaia 28: 16).

Fraților, Piatra aceasta minunată este însuși Domnul, Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Dacă Prorocul ar fi vorbit aici de o simplă piatră, el nu ar fi îndemnat poporul să creadă în ea sau să se bizuie pe ea, căci aceasta ar fi însemnat îndemn la idolatrie. Și Prorocul Daniil grăiește de o piatră care s-a tăiat dintr-un munte, și a sfărâmat în bucăți idolul cel mare, și s-a prefăcut într-un munte măreț care a umplut întreg pământul (Daniel 2: 34-35). La Prorocul Daniel, prorocia cu piatra se adresează păgînilor, pe cînd la Isaia, evreilor. Stăpînul Hristos este piatra pe care o pune Domnul în Sion: mai întîi, ca temelie la întreaga zidire a lui Dumnezeu, căci Hristos este Cuvîntul lui Dumnezeu și înțelepciunea Lui; iar al doilea, ca temelie la începutul pregătirii poporului în vederea întîlnirii cu Dumnezeu - care este Legea Vechiului Testament; iar al treilea ca temelie a împlinirii vederii aievea a lui Dumnezeu - care este Legea Noului Testament. Piatra cea din capul unghiului este piatra cea mai solidă și mai tare a zidirii, căci ea întărește și pecetluiește legătura celorlalte pietre din zid, legînd între ei pereții la unghiuri, legînd într-un tot indestructibil întregul corp al casei. Supunîndu-ne poruncilor lui Hristos în noi înșine, observăm că El este Piatra Unghiulară a ființei noastre, Care leagă între ele diferitele noastre însușiri și daruri duhovnicești într-un tot coerent, care conlucrează armonic înspre un același scop: înspre împlinirea Legii lui Dumnezeu și dobîndirea împărăției Cerurilor. Dacă facem efortul să observăm lucrarea Mântuitorului Hristos de-a lungul istoriei omenirii, vedem că El este Piatra Unghiulară Care leagă la un loc Iudaismul și păgînismul într-o singură Casă a lui Dumnezeu, care este Biserica lui Dumnezeu. *Căci nimeni nu poate pune altă temelie, decît cea pusă, care este Iisus Hristos* (I Corinteni 3: 11), zice Apostolul Noului Testament, în acord cu Prorocul Vechiului Testament. Oricine a crezut în Această Piatră a Mîntuirii nu a rămas rușinat. Nici va fi vreodată rușinat oricine va crede într-o

Ea. Căci această piatră este însuși Piatra Hristos, *piatră încercată, bine pusă în temelie, piatră nobilă și de mare preț.*

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Piatra Mântuirii noastre, întărește întru noi acea piatră sfântă a Credinței celei întru Tine, Unul Domnul și Mântuitorul nostru!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

22 august

- *Sfinții Mucenici Agathon și Zotic, și a celorlalți împreună cu dînșii*

Sfântul Agathon a fost cetățean al Nicomidiei iar cu credința, Creștin. Plin de râvnă Duhului, el a întors mulțime de elini de la idolatrie la Credința în Hristos, întru care bine i-a povățuit și i-a întărit. La porunca împăratului Maximian, guvernatorul cetății a pornit o prigoană sângeroasă împotriva creștinilor din Nicomidia. El l-a prins pe Sfântul Zotic la un loc numit Cârpe. El i-a răstignit pe ucenicii sfântului Zotic iar pe însuși Zotic l-a adus la Nicomidia, unde îi adusesese prinși și pe Agathon, Princeps, Theoprepie, Achindin, Severianus, Zeno, și mulți alții. Legați și cu pază mare, ei au fost duși cu toții la Bizanț [Constantinopol]. Sfinții Zotic, Theoprepie și Achindin au murit în timpul acestui marș forțat, din pricina rănilor și epuizării. Severianus a fost omorât lângă Calcedon. Agathon și ceilalți au fost duși la Silybria, în Thracia. Acolo, după ce au fost din nou torturați bestial înaintea împăratului, au fost omorâți prin decapitare. Sufletele lor s-au înălțat la ceruri, întru bucuria vieții veșnice a lui Hristos Domnul.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Eulalia*

Acestei fecioară Eulalia i-a fost dat să trăiască în timpul celor mai teribile persecuții împotriva creștinilor pe care le-a văzut pământul Spaniol. Ea s-a născut la Barcelona, din părinți creștini. Ea s-a închinat cu totul pe sine lui Hristos Dumnezeu, Mirele Ceresc, disciplinându-și zi și noapte trupul și sufletul cu viețuirea ce aspră și cu citirea cu luare aminte a Sfintelor Scripturi. Când torționarul Dacian - sângerosul ucigaș de creștini care își împrăștiase faima criminală de-a lungul și de-a latul Spaniei - a sosit la Barcelona, Eulalia a ieșit noaptea în taină din casa părintească, a stat înaintea cumplitului ucigaș și l-a certat cu asprime înaintea multora pentru aceea că măcelărește mulțime de oameni nevinovați. Certându-l, ea a batjocorit și idolii cei morți la care se închina el și cei ca el, și a preamărit Sfânta Credință Creștină și pe Hristos Dumnezeu, pe care l-a mărturisit pe față. Bestialul Dacian a poruncit ca Eulalia să fie dezbrăcată de haine și biciuită cu vergi de oțel. Se vedea că fecioara sfântă nu simte durerea de a fi chinuită pentru Domnul și Dumnezeul ei, Hristos. Torționarul a legat-o atunci de o cruce de lemn și a poruncit ca trupul

să îi fie ars cu făclii, în acest timp, el a întrebat-o: „Ei, unde îți este acum Hristos al tău, de ce nu vine ca să te scape din aceste

chinuri?" Eulalia i-a zis: „El este aici, cu mine, dar tu fiind necurat, nu-L poți vedea." Eulalia a fost omorâtă în torturi bestiale. Cei adunați acolo au văzut trupul ei mort și cum din gura ei iese și se înalță la ceruri o porumbiță albă. A început atunci brusc să cadă zăpadă din cer, care a acoperit trupul gol al muceniței cu o mantie albă. În a treia zi de la uciderea ei, a venit acolo Sfântul Felix, care a plîns cu amar la piciorul crucii pe care încă zăcea legat trupul ei. Pe buzele chipului mort al muceniței atunci a înflorit un zîmbet delicat. Părinții ei și obștea creștină au luat și au îngropat cu cinste trupul acestei sfinte mucenițe fecioare. Ea a luat cununa veșnicei slave a lui Hristos la începutul veacului al patrulea.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Anthusa și a celorlalți împreună cu dînsa*

Sfînta Anthusa a fost fiica unei familii de mari demnitari din Seleucia, foarte bogați, și păgîni. Aflînd despre Hristos, Anthusa a crezut în El din toată inima ei și s-a dus în taină la Episcopul Athanasie, care i-a făcut Sfîntul Botez. Curînd după aceea, Anthusa a pornit să se sălășluiască și să se nevoiască în pustie, căci i-a fost frică să se mai întoarcă la casa părinților ei. Ea s-a nevoit în pustie, întru mari lupte și încercări, timp de douăzeci și trei de ani. Ea și-a dat sufletul în mîinile lui Hristos pe cînd se afla la rugăciune, îngenunchiată pe o piatră sub care, potrivit testamentului ei, a dorit să fie îngropată. Episcopul Athanasie și două dintre slugile Anthusei, Harisim și Neofit, au fost omorâți mai după aceea pentru credința lor în Hristos. Acestea s-au petrecut în timpul împăratului Valerian, cam pe la anul 257. Ei au luat cu toții cinstită moarte pentru Hristos, și s-au încununat cu cununile biruinței celei veșnice, de către împăratul Slavei.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Eulalia Fecioara

Eulalia, Porumbița lui Hristos,

Și Muceniță Lui,

La moarte grăbește,

Pentru Domnul ei.

Ea cu moartea trupului duhul își curățește.

Ce este trupul? Lut al olarului este, și țărîină.

El înpămînt se-ntoarce,

Cînd duhul zboară din el,

Intre îngerii înrudiți cu el

Să se sălășluiască.

Eulalia purtătoare de Hristos a fost,

Chinurile îndurat-a fără oftare.

Din mijlocul lor ea lui Dumnezeu s-a rugat

Ca să le poată îndura, fără oftare.

Cu adevărat să îndure a putut, prumbița lui Dumnezeu.

Cu adevărat a Lui muceniță, cu al Lui ajutor,

Peste schingiuri bestiale

A călcat.

Trupul ei gol și rănit Domnul l-a acoperit

Cu straiul ce alb și somptuos de nea;

*Sufletul ei, porumbiță albă,
La Hristos Dumnezeu Făcătorul
în zbor s-a-nălțat.*

Pe chipul ei mort

Zîmbet dumnezeiesc a înflorit,

Zîmbet de biruință,

Dușmanilor, de spaimă răzbunare.

Chipul adormit de al muceniei somn

Intr-un zîmbet ceresc a înflorit,

Și viață nouă vestit-a.

Pentru rugăcinile Sfintei Biruitoare, Eulalia,

Stăpîne Doamne Hristoase,

Miluieste-ne pre noi!

Cugetare

Atunci cînd omul se pocăiește cu adevărat, el trebuie neapărat să țină minte că nu are voie să se mai gîndească la păcatele din trecut, căci prin acest simplu fapt se expune la pericolul de a cădea în ele din nou. Sfîntul Antonie cel Mare ne învață: „Ai grijă nu cumva să ți se întineze mintea cu amintirea păcatelor trecute, ca nu cumva rădăcina lor să înceapă iar a odrăsli întru tine.” El ne mai învață: „Nu întări întru tine amintirea păcatelor comise în trecut prin cugetarea la ele, ca nu cumva să cazi în ele iar. Fii încredințat că păcatele trecutului, de care te-ai lepădat încredințîndu-te pe tine și toată viața ta în întregime lui Dumnezeu, ți-au fost iertate desăvîrșit.” Se spune despre Avva Ammona că a ajuns la asemenea desăvîrșire și sfințenie a viețuirii, încît nu mai putea vedea răutatea nimănui. Cînd l-au întrebat ce înseamnă „calea strîmtă și plină de amărăciune,” el a zis: „Această cale este nevoința de gînd, tăierea tuturor poftelor, începînd din gînd, spre a împlini desăvîrșit poruncile lui Dumnezeu.” Oricine își stârpește gîndurile necurate nu mai are timp să se mai gîndească la păcate, nici ale trecutului vieții lui, nici ale altora, și în general la nimic stricăcios de pe pămînt. Mintea unui astfel de nevoitor petrece pururea la cele cerești, unde nu încape răul. Astfel se curăță nevoitorul cel desăvîrșit de păcat, nemaisăvîrșindu-l nici măcar cu mintea.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul ajutor pe care l-a primit David de la Dumnezeu (I Regi 1):

- La cum David a cîntat din harpă înaintea lui Saul;
- La cum pe Saul îl stăpînea un duh necurat, care l-a făcut să arunce cu lance în David, ca să-l omoare;
- La cum Saul, deși ședea aproape nu l-a nimerit pe David cu lancea, și nu l-a putut omorî.

Predică Despre prorocia minunilor lui Hristos

Atunci se vor deschide ochii celor orbi și urechile celor surzi vor auzi. Atunci va sări șchiopul ca cerbul și limpede va fi limba gîngavilor; că izvoare de apă vor curge în pustiu și pîraie în pămînt însetat (Isaia 34: 5-6).

Veniți, fraților, să ne uimim de puterea Domnului Dumnezeuului nostru Celui Viu, Carele a deschis ochii muritorilor să vadă cele ce aveau să fie, cele ce aveau să fie încă și peste veacuri lungi de ani! Ba mai mult, să vadă cele ce vor fi încă și în cele mai mici detalii, ca și când Isaia însuși ar fi fost Apostol al lui Hristos, și ar fi mers lângă Domnul, fiind martorul minunilor lucrate de El, una după alta! Ca și cum el ar fi văzut cu ochii lui cei trupești cum Domnul a dat vederea orbilor, auzul surzilor, vindecare ologilor, și glas limpede de grăit mușilor și surzilor. Atunci când din temniță a trimis Sfântul Ioan Botezătorul pe ucenicii lui la Domnul ca să îl întrebe, *Tu ești Cel Ce vine, sau să așteptăm pe altul?* (Matei 11: 3), Domnul Hristos le-a răspuns cu cuvintele de demult ale Prorocului Lui, Isaia: *Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți: Orbii își capătă vederea și șchiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește* (Matei 11: 4-5).

Cît de minunat a plănuit Dumnezeu mîntuirea noastră! El a împlinit întocmai cele ce mai de demult Duhul Lui prorocise prin Prorocul Lui, Isaia. De demult Prorocul a grăit acele cuvinte insuflate de Duhul Sfînt, iar peste veacuri Mîntuitorul a luat întocmai acele cuvinte și le-a dat ca răspuns

ucenicilor, arătîndu-le că prorocia de demult s-a împlinit și se îplinește sub ochii lor. Mai demult Prorocul a rostit cuvintele ce avea să le rostească El, iar acum El, Domnul, rostește întocmai cuvintele pe care le-a rostit demult Prorocul Lui. Aceasta ca să se arate și să se vadă limpede că, fie de grăiește Hristos cuvintele Lui proprii, fie pe ale Prorocului, El totdeauna grăiește doar cuvintele Lui, Dumnezeiești. Aceasta a mai arătat că și atunci, El a fost Cel care a grăit prin gura lu Isaia, iar nu Isaia de la sine însuși, tot așa cum El este cel care le răspunde acum ucenicilor lui Ioan, și nimeni altcineva. Aceasta a mai arătat că adevărate și drepte au fost cuvintele de demult ale Prorocului și robului Lui celui credincios, așa încît nimeni să nu cuteze să zică că profetul a grăit minciuni. Astfel se vede că Sfinții Proroci au slujit slavei Domnului Hristos, și că Domnul Hristos i-a proslvit pe Prorocii și Robii Lui cei adevărați.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce de către Sfinții Tăi ești lăudat și slăvit, și Cea Ce pre ei îi proslăvești și mărești, ajută-ne și nouă păcătoșilor a sluji Slavei Celei negrăite a Sfîntului Tău Nume, cu cuvîntul, cu gîndul și cu fapta, Căci numai Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci, Amin.

23 august

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Lup*

Acest sfînt bărbat Lup a fost servitorul Marelui Mucenic Dimitrie, comandantul militar al Tesalonicului. Cînd împăratul Maximian 1-a decapitat pe Marele Dimitrie, Lup a înmuiat marginea veșmîntului lui și inelul [ale Sf. Dimitrie] în sîngele mucenicului. Cu acest strai și cu acest inel Lup a lucrat în Tesalonic mari și multe minuni, însănătoșind din bolile și neputințele lor mulțime de popor,

Împăratul Maximian (pe atunci încă stăpîn în Tesalonic) a aflat acestea și a poruncit prinderea, torturarea și uciderea lui Lup. Soldații trimiși pe urmele lui prinzîndu-l, au început să se rănească și să se ucidă între ei. Lup, care deși era creștin cu credința, nu era încă botezat, s-a rugat lui Dumnezeu să rînduiască după a Lui înțelepciune botezul lui grabnic, mai înainte ca să moară. Chiar atunci a început să cadă ploaie minunată din cer peste acest sfînt mucenic, care a primit astfel botez cu apă de sus. După cumplite chinuri, Lup a fost decapitat, iar sufletul lui s-a strămutat la ceruri, alături de Marele Dimitrie, stăpînul lui, și întru bucuria Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos.

- *Pomenirea Sfîniului Sfînțit Mucenic Pothinus, Episcop de Lugdunum [Lyon, în Franța de astăzi]*

Sfîntul Pothinus a fost trimis din Asia Mică la Lugdunum de către Sfîntul Polycarp, ca să predice Sfînta Evanghelie în Galia. Sfîntul Pothinus a fost primul Episcop al Lyonului, care a întors mulțime de păgîni la creștinism, în timpul prigoanelor împotriva creștinilor din anul 177, Pothinus a fost adus înaintea tribunalului, mai bine zis, a fost purtat pe mîini, din pricină că era în vîrstă de nouăzeci de ani, și cu trupul slab. Proconsulul l-a întrebat: „Cine este Dumnezeul Creștinilor?” Bătrînul Pothinus i-a răspuns: „De vei fi vrednic, vei afla.” Păgînii din anturajul proconsulului au început atunci să arunce cu pietre în el și să-l lovescă cu ciomege, apoi l-au apucat pe sfîntul bătrîn și l-au bătut fără milă. Apoi l-au aruncat în temniță, unde Sfîntul a murit după două zile, din pricina bățăilor. El a luat cununa muceniei cea de negrăită slavă, și s-a strămutat la locașurile cerești ale Domnului Dumnezeu Iisus Hristos Cel Iubit.

- *Pomenirea Sfîntului Sfînțit Mucenic Irineu, Episcopul Lugdunumului [Lyon, în Franța de astăzi]*

În tinerețile lui, Sfîntul Irineu a fost și el tînăr ucenic al Sfîntului Polycarp Ucenicul Sfînților Apostoli. Sfîntul Irineu a fost trimis și el, ca și Sfîntul Pothinus mai sus pomenit, de către Sfîntul Polycarp în Galia ca să predice acolo Sfînta Evanghelie. Sfîntul Irineu a fost instalat în scaunul Lyonului după mucenicia Sfîntului Pothinus. În sfînta lui mulțime de scrieri, Sfîntul Irineu a formulat Credința Creștină Ortodoxă, apărînd-o de rătălmăcirile ereticilor. Sfîntul Irineu a fost martirizat pentru Hristos de către împăratul Sever, la anul 202. Împreună cu el au fost uciși nouăsprezece mii de creștini.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Victor*

Sfîntul Victor a luat mucenicia și moartea pentru Hristos la Marsilia, în veacul al treilea. După torturi bestiale și îndelungate, el a fost aruncat în temniță, unde i-a adus la Hristos pe temniceri. Sfîntul Mucenic Victor a fost omorît prin răstignire.

- *Pomenirea Sfîntului Alban, nobilul englez*

Sfîntul Alban a fost dintr-o familie regală vechi-engleză. În timpul unor prigoane împotriva creștinilor, el a ascuns în casa lui un

preot creștin, de la care a învățat Credința Creștină. Apoi Sfântul Alban a cerut preotului să îi dea să îmbrace hainele lui de preot, dându-i-le în loc pe ale lui. Îmbrăcat astfel, el s-a predat autorităților spre a fi schingiuit și omorât. Osîndit la moarte fiind, el l-a adus la Hristos și la Credința Creștină pe călăul lui.

Cântare de laudă la Sfinții Policarp, Irineu și Pothinus

Frumoasă viața de vie este, plină de struguri nobili,

Dulci și parfumați;

Și minunat este tatăl întru fiii lui.

Ai truștii nunți slavă sînt copiii.

Dar mai minunați decît nobila vie,

Și decît nunta roditoare de fii buni,

Sînt fiii cei duhovnicești, rodiți de Duhul.

Slăvitul Polycarp doi fii aleși avut-a:

Ei au fost Pothin și Irineu.

Duhovnicești fii fost-au aceștia, nicicum truștii,

Purtîndpe creștet cununi nepieritoare.

In Duhul născutu-i-a Bătrînul Policarp,

Duhovnicește născutu-i-a pre ei;

Mai scumpi de mii de ori au fost ei inimii lui

Decît îi sînt părintelui fiii cei truștii.

El pe cei doi i-a educat ales,

Hrănitu-i-a cu Duhul: al înțelepciunii și al înțelegerii, al sfatului și al
tăriei,

al cunoștinței și al sfintei credințe,

și cu duhul temerii de Dumnezeu.

Apoi, trimisu-i-a la propovăduire-n Galia.

Ei jertfa plăcută Domnului au fost,

Doi mielusei curați -

Pe ei cu credință al lor tată

înaintea lui Hristos Dumnezeu Răstignit îi a adus.

Ei doi luminați vestitori Galiei au fost,

Ai Noului Sion, celui de Sus.

Ei doi puternici episcopi au fost

Ai Lyonului botezat, adus la Hristos.

Pothinus și Irineu, Preasfințiții,

Pre Hristos au slăvit, și pre Părintele lor, Policarp.

Ei eu stat viteji și moarte de eroi au luat,

Ce la Cununa Vieții i-a dus.

Ei la sfîrșit biruitori au stat

înaintea Domnului,

împăratul Hristos.

Cugetare

Tainică este puterea Crucii: nimeni nu o poate explica, și cu toate acestea adevărul ei este viu și palpabil, de necontestat. Sfântul Ioan Gură de Aur ne vorbește de un obicei al vremii lui, conform căuia Sfînta Cruce se punea: „în diadema împăratului, pe veșmintele militare, pe părți ale trupului -cap, piept, inimă - și de asemenea pe masa Sfîntului Altar și pe paturile noastre... Dacă

sîntem atacați de demoni, îi scoatem de la noi folosind Sfînta Cruce; dacă avem bolnavi între noi sau sîntem noi înșine bolnavi, ne vindecăm cu Sfînta Cruce." Sfîntul Benedict a făcut semnul Sfîntei Cruci asupra unui pahar cu otravă, iar paharul s-a spart în bucăți ca și cum ar fi fost lovit cu o piatră. Sfîntul Iulian a făcut și el semnul Sfîntei Cruci deasupra unui pahar cu otravă, apoi a băut acel pahar fără ca să pățească nimic. Sfînta Muceniță Vasilissa din Nicomidia s-a apărat cu semnul Sfîntei Cruci, a intrat în mijlocul focului, și a rămas nevătămată. Sfînții Mucenici Avdie și Senis s-au însemnat cu semnul Sfîntei Cruci cînd s-au dat drumul fiarelor asupra lor, și acestea s-au făcut domestice ca niște miei. Semnul Sfîntei Cruci a fost arma cea mai puternică a creștinilor împotriia ispitirilor diavolești, din vremea Părinților Pustiei, și pînă în zilele noastre. Cele mai oribile uneltiri drăcești se risipesc ca fumul atunci cînd creștinul înțelept se însemnează, cu evlavie și corect, cu semnul Sfîntei Cruci. Semnul Sfîntei Cruci este semnul iubirii pe care ni l-a lăsat nouă Domnul Iisus Hristos: căci Crucea, din însemn al morții cumplite și de rușine rezervate celor mai mari criminali, s-a transformat, prin asumarea lui de către Domnul, prin Răstignirea Lui pe Cruce și prin Slăvită învierea Lui, în Semn de cinste, de putere și de slăvită biruință asupra tuturor relelor.

Luare aminte

Să luăm aminte la rapida dezvoltare a răului în inima lui Saul, începînd cu momentul în care el s-a lepădat de Dumnezeu (I Regi 22):

- La cum din această pricină a aruncat cu lancea în David cel nevinovat;

- La cum a aruncat cu lancea și în fiul lui, Ionathan;

La cum a ucis optzeci și cinci de preoți într-o singură zi, din pricină că îi bănuia că s-au aliat cu David;

La cum, oamenilor din orice epocă istorică li se adaugă păcat peste păcat, odată ce, fără pocăință și fără părere de rău, fac primul pas împotriva Domnului Dumnezeu.

Predică

Despre Sfîntul Ioan Botezătorul, și despre prorocia lui Isaia

cu privire la el

Un glas strigă: „ In pustiu gătiți calea Domnului, drepte faceți în loc neumblat cărările Dumnezeului nostru (Isaia 40: 3).

Cînd regele voiește să cerceteze o cetate a sa, el trimite înainte vestitori care să îi anunțe venirea. Potrivit lucru este ca vestitorul unui rege cum nu este nici un altul sub soare să fie la rîndul lui ca nici un altul între vestitori. Moise a fost vestitorul lui Hristos Domnul, Regele iudeilor; în Ierusalim vestitori au fost Prorocii; în Nazaret, Arhanghelul; în Betleem, Magii de la Răsărit; la Iordan, Ioan Botezătorul. Nici un rege din istoria întregului neam omenesc nu a mai avut asemenea vestitori ca Domnul și

Dumnezeul nostru Iisus Hristos. Sfântul Ioan Botezătorul, care a fost un vestitor la fel de neobișnuit precît au fost și ceilalți vestitori ai lui Hristos, a fost glasul care a strigat într-o îndoită pustie: în pustia Iordanului și în pustia omenirii. Tot așa cum pustia Iordanului era cu totul stearpă și uscată, așa și toată omenirea de atunci era o pustie a duhului, lipsită cu totul de bucurie și de roadă. Ioan nu a reușit să prefacă această pustie a omenirii într-o pămînt roditor și plin de verdeață, dar el a curățit și a arat această pustie, pregătind-o pentru Cel Care avea să vină și să semene în ea. El a pregătit ogorul omenesc pentru venirea Marelui Semănător Care, prin venirea Lui, a adus cu El sămînța cea de bun soi și ploaia, adică sămînța cunoștinței, și ploaia Harului Celui de Sus. Acestea au înverzit și au făcut roditoare pustia sufletului omenesc. Ioan a pregătit calea cu pocăința, iar cu botezul apei a făcut drepte cărările Domnului. Calea și cărările, acestea sînt sufletele omenești. Cu pocăința, sufletele omenești se pregătesc să primească sămînța lui Hristos, a cunoștinței de Dumnezeu; iar prin botezul apei, sămînța intră adînc în pămîntul sufletelor omenești. Cufundîndu-se în apele botezului, cei mari ca și cei umili sînt toți ca unul, egali în nimicnicia lor înaintea maiestății Mîntuitorului Hristos, Domnul Slavei. *Toată valea să se umple și tot muntele și dealul să se plece* (Isaia 40: 4). Aceste cuvinte nu sînt despre munții și dealurile din natură, ci ele se referă simbolic la oamenii cei mîndri și de rang înalt, și la cei umili, de obîrșie joasă. Așa cum în morminte toate trupurile celor morți sînt la fel în ochii celor vii, tot așa și toți păcătoșii - și cei de rang înalt, și cei umili, și stăpînii, și sclavii, și mîndrii, și smeriții - sînt egali înaintea lui Dumnezeu.

Aceasta este vedenia minunată pe care a văzut-o Isaia, fiul lui Amos, Prorocul cel mare și nemincinos al Domnului Dumnezeu Celuia Unul și Adevărat, Pururea Viu.

O Stăpîne Doamne împărate Ceresc, pre Carele Te slăvesc neîncetat oștirile cerești, privește în jos către noi păcătoșii și Te milostivește spre noi, nimicnicii, și ne mîntuiește pre noi cu Sfîntă și Dumnezeiască a Ta smerire și Patimă, Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

24 august

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Eutihie*

Sfîntul Eutihie a fost unul dintre apostolii mai mici, iar locul nașterii lui a fost Sevastopolul. El a fost ucenicul Sfîntului Ioan Teologul și al Sfîntului Apostol Pavel. Chiar dacă numele lui nu figurează printre numele Celor Șaptezeci, el cu toate acestea este socotit pe drept apostol, din pricină că a fost ucenic al Apostolilor celor Mari, și din pricină că în munca lui apostolică el a dat dovadă de o rîvnă de foc. Sfîntul Eutihie a fost sfințit din capul locului să fie Apostol misionar, într-o lucrare el a

călătorit enorm și a predicat neobosit. Pe el l-a însoțit mereu un înger. El a primit pâine de la îngerul Domnului pe când se afla aruncat în temniță. Când i-au strujit trupul cu unghii de fier, din el a curs sânge care a înmiresmat văzduhul tot de bunămireasmă. El a fost aruncat în foc și înaintea fiarelor sălbatice, și și-a săvârșit călătoria pămîntească în Sevastopolul natal, fiind omorât cu sabia.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Tation*

Acest sfânt mucenic a fost dintr-un loc numit Maninaeas, ce se afla lângă cetatea Claudiopolis din Bitinia. El a luat mucenicia în vremea lui Dioclețian. După torturi bestiale el a fost ars de viu, luînd astfel cununa muceniei și strămutîndu-se la locașurile împăratului Hristos.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Syra*

Sfînta muceniță Syra era înrudită cu Sfînta Muceniță Golinduc (vezi pomenirea la 12 iulie). Ea a fost de neam persan, trăgîndu-se din cetatea Khirkhaselevkos. Ea a fost fiica unui vestit preot păgîn, închinător al focului. Crescută întru toată învățătura păgînească, fecioara Syra a aflat despre Hristos de la niște femei creștine sărace, și atunci inima ei s-a aprins de dragoste și rîvnă pentru El. În timpul unei boli, încă nebotezată fiind ea, Syra a rugat un preot creștin să îi aducă țarină de la locul unde se afla biserica, dar acel preot a refuzat, căci ea încă nu era botezată. Ea atunci s-a atins cu credință de veșmîntul preotului, și s-a vindecat. Această vindecare minunată a bolii ei a întărit-o și mai mult în Sfînta Credință. Păgînescul ei părinte trupesc a dat-o pe fiica lui fără milă la cele mai bestiale torturi, în timpul cărora ea a primit ajutor minunat și întărire de la niște vedenii cerești pe care le-a avut. Ea a fost sugrumată cu o funie iar apoi aruncată în mare, în anul 558, pe când era în vîrstă de optsprezece ani. Acestea s-au întîmplat în timpul domniei împăratului persan Hosroe întîiul. Așa și-a săvârșit această muceniță călătoria pămîntească, și s-a strămutat cu sufletul la locașurile cele cerești ale lui Hristos, de Care se bucură împreună cu ostile celor fără de trup.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Arsenie din Komel*

Acest Sfînt Arsenie s-a născut la Moscova, într-o familie de nobili. El s-a călugărit de tînăr în Lavra Sfîntului Serghei din Radonej. Ducîndu-și exemplar viața monahală, el a fost ales egumen de către toată obștea, însă dorința inimii lui era pustia, nevoița și tăcerea. De aceea s-a retras în pustia pădurii Komel. Acolo Sfîntul Arsenie a dus viața tuturor nevionțelor pustnicești pînă la moartea lui, avînd de luptat cumplit cu demonii și cu toate ispitele diavolești. Sfîntul Arsenie s-a săvârșit cu pace către Domnul la anul 1550.

- *Pomenirea Sfântului Grigorie Limniotes*

Sfîntul Grigorie acesta a fost un mare nevoitor de la Muntele Olimp. El s-a săvârșit către Domnul la anul 716, în timpul luptelor împotriva sfintelor icoane, pe când se afla întru al nouăzeci și cincilea an al

vieții sale.¹⁹

¹⁹ Întru această zi Sinaxarul Grecesc mai face pomenire și de Sfântul Dionisie, Arhiepiscopul Eghinei, care a trecut la Domnul în anul 1624, și ale cărui sfinte moaște de-a lungul vremii s-au aflat lucrătoare de multe și mari minuni. - nota ediției americane.

Cântare de laudă la Sfânta Muceniță Syra

Tînără ca rouă dar cu înțelepciunea bătrînă,

bogată întru credință, nădejde și iubire,

Syra Persana este creștină

Și-a ei viață creștinilor luminează frumos.

Ea noaptea Domnului se roagă,

pînă la revărsat de zori.

Syra cu rugăciunea pe al ei suflet mai bogat și-lface;

De-a rugăciunii bucurie se veselește-al ei duh.

Întru al caseipărinteșipăgînesc întuneric,

Și-al durerii ce vine

Din al cîmpurilor de bătaie sîngeros tumult,

Syra fecioara lui Hristos se roagă

Și cu liniște înconjoară sufletul ei.

Al ei suflet și-l umple de-a păcii bucurie,

A păcii ce vine de la Domnul Hristos.

Împotriva ei se pornesc paginii

Și-a lor împărăție, toată împrejur.

Dar Hristos e cu Syra și-al Lui sfințit cler, la fel.

Fecioara cu rîvnă se roagă întru-al temniței întuneric,

In el Syra străluce ca un diamant;

Cerească-i lumina Syrei, lumea nu o vede,

căci lumea adînc zace în negrul păcat.

Dar cereasca lumină întru Creștini crește,

Crește puternic pe Crucea lui Hristos.

Oricine crucea-și ia de lumină se umple,

A inimii lumină,

A Domnului Hristos.

Lumina din inimă tainic străluce,

Ea luminează și al feței chip, frumos.

Syra strălucit-a cu frumusețe de taină,

Ca o stea luminoasă,

A Domnului Hristos.

Ea cu a ei mucenicească moarte

La Ceruri grăbit-a,

la Domnul Hristos.

Cugetare

Dacă întrebăm oamenii de ce nu merg să se roage la sfintele biserici, ei în general ne răspund că «nu au timp», că «au mult de lucru». Dar să privim la viețile acestor oameni care niciodată nu au timp, care muncesc din zori și pînă în seară, punîndu-și toată nădejdea numai în munca lor, și să le comparăm cu viețile celorlalți oameni, care fac loc mai întîi rugăciunii în viața lor, fără

să neglijeze în plan secund nici munca. Vom vedea că aceștia din urmă nu sînt cîtuși de puțin oameni lipsiți, iar ceea ce este și mai important: aceștia sînt mult mai împliniți și mai mulțumiți sufletește! Iată aici istoria a doi vecini, ambii croitori, dar care erau oameni foarte diferiți în atitudinea pe care o aveau față de muncă și de credință, și de asemenea și în privința îndestulării lor materiale și a mulțumirii sufletești. Unul dintre ei avea o familie numeroasă, iar celălalt nu era căsătorit. Primul avea obiceiul să meargă la biserică în fiecare dimineață ca să se roage, pe cînd burlacul nu mergea niciodată la biserică. Nu numai că cel cu familie numeroasă lucra și mai puțin, avînd comenzi mai puține, dar nici măcar nu era tot așa de priceput la meserie ca celibatarul. Și cu toate acestea, celui cu mulți copii nu îi lipsea nimic, pe cînd acestuia îi lipseau toate. Burlacul l-a întrebat pe familist cum face că are de toate, deși lucrează mai puțin? Familistul cel credincios i-a răspuns atunci că se întîmpă așa deoarece el, cînd se întoarce în fiecare dimineață de la biserică, găsește pe drum aur pierdut de alții. El l-a chemat pe burlac să vină și el la biserică, spunîndu-i că astfel vor împărți aurul pe care îl vor găsi la întoarcere, pe drum. Amîndoi vecinii au început să meargă împreună regulat la sfînta biserică, și nu a trecut mult pînă și burlacul a început să o ducă bine și să fie bucuros și mulțumit. Desigur, ei nu găseau nici un aur la întoarcere pe drum, dar veneau de la biserică cu o comoară mult mai de preț: cu binecuvîntările Bisericii odihnind ca un tezaur mereu sporit în sufletele lor, mereu mai curățite și mai credincioase. Căci celor care *caută mai întîi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui* (Matei 6: 31), Dumnezeu le adaugă și le sporește și din belșug le sporește, cu toate cele de folos și pentru trup, și pentru suflet.

Luare aminte

Să luăm amine la purtarea de grijă a lui Dumnezeu Care l-a apărut pe David, nelăsîndu-l să cadă în mîinile lui Saul (I Samuel 23):

- La cum Saul a venit să asedieze cetatea Cheila, în care se afla David; dar Domnul i-a descoperit mai înainte acestea lui David, și el a putut fugi de la fața lui Saul;

La cum Saul aproape că l-ar fi prins pe David la Maon, dacă nu ar fi sosit un vestitor care să-i spună că năvălesc filistenii; și așa a plecat fără veste Saul de la stanca Maon, iar David a scăpat cu viață; La cum Domnul păzește întotdeauna căile dreptilor, și prefăce întru nimic uneltirile păcătoșilor.

Predică

Despre caracterul Domnului Hristos, așa cum l-a prezis mai înainte Prorocul Isaia

Nu va striga, nici nu va grăi tare, și în piețe nu se va auzi glasul Lui. Trestia frîntă nu o va zdrobi și feștila ce fumegă nu o va stinge. El va propovădui legea Mea cu credinciosie (Isaia 42: 2-3). Oare cine mai mult decît Domnul, Fiul lui Dumnezeu, ar fi avut

dreptul să-Și ridice vocea la nelegiuții care lucrau pururea fărădelegea întru via Lui de pe pământ? Cine oare ar fi avut mai mare drept să îi pedepsească amarnic pe păcătoșii care își băteau pururea joc de Dumnezeu și de Legea Lui? O, dumnezeiască și dulce blîndețe, de oameni nevăzută! O, izvor limpede de munte, ce curgi din înălțimi și speli în tăcere necurățiile din locuințele oamenilor! Mulți păgîni zic că ar crede în Hristos dacă L-ar auzi tunînd și fulgerînd, iar nu grăind blînd. Dar să ne spună chiar păgînii ce cred că se aude mai bine? Cuvintele tunătoare, cu strigări și zgomot mult, al căror efect ar fi ca fumul care îneacă puțin apoi se împrăștie de vînt, sau cuvintele blînde și rostite liniștit, al căror efect este mai puternic decît tunetul și mai durabil? Oare va putea strigătul tunetului să scoată legiuni de draci din sufletele posedăților? Deasupra Gadarei a tunat și a fulgerat, dar cu toate acestea legiunile de diavoli ce se sălășluiseră în acei doi nenorociți de oameni nu s-au speriat deloc, și nu au ieșit din ei. Dar Stăpînul Hristos nu a tunat și nu a fulgerat la ei, ci le-a zis liniștit să iasă din acei oameni, iar ei, tremurînd de spaimă, au ieșit. Căci fraților, să înțelegem bine: acestea nu sînt fapte ale tunarii și fulgerării, ci fapte ale puterii. *Trestia frîntă nu o va zdrobi și feștila ce fumegă nu o va stinge.* Aceste cuvinte se referă la Legea Vechiului Testament, pe care fariseii o stricaseră cu totul, făcînd-o ca pe o feștilă fumegîndă, căci formalizaseră Sabatul, golindu-1 de conținut, și astfel Legea nu mai lumina viețile oamenilor, ci dădea o lumină ce semăna mai mult cu un întuneric înecăcios: ei lăsaseră sufletele oamenilor să zacă întru obscuritatea unor inimi împietrite. Dar Domnul nu a voit să zdrobească trestia frîntă, nici să stingă feștila fumegîndă a acelei Legi Vechi pe care El o dăduse lui Israil. Căci aceste cuvinte se referă la cei păcătoși. El nu îi va zdrobi pe păcătoși, nici va stinge sufletele celor întru care Lumina de El pusă s-a prefăcut în feștilă fumegîndă. Ci El va îndrepta trestia frîntă, iar feștila

fumegîndă din sufletele oamenilor o va curăța, și va reaprinde în ele focul dumnezeirii. Căci El a venit în lume pentru cei păcătoși. El a propovăduit dreptatea cu blîndețe și cu dragoste, dar cu o putere de nebiruit, pe care doar adevărul o are. El S-a purtat cu blîndețe și cu smerenie, cu îndurare ca un doctor bun, dar a fost mai sublim și mai îndurat decît orice doctor pămîntesc atunci cînd a intrat în casa bolnavului suflet omenesc.

O Stăpîne Atotîndurate Doamne, Cea Ce vii smerit și blînd, umple-ne pre noi păcătoșii de a Ta dumnezeiască smerire și blîndețe,

Ca drept să Te slăvim pre Tine și drept să ne închinăm Ție în veci, Amin.

25 august

- *Pomenirea Sfîntului Apostol Vartolomeu*

Întru această zi prăznuim aducerea sfintelor moaște ale Sfântului Apostol Vartolomeu, săvârșirea lui mucenicească și viața lui pomenindu-se în unsprezece zile ale lunii iunie. După ce acest sfânt apostol martir a fost răstignit la Albanopolis în Armenia, creștinii au luat trupul lui și l-au așezat într-un sicriu de plumb. La mormântul Sfântului Apostol au început să se lucreze mulțime de minuni mari, mai ales asupra celor grav bolnavi, înmulțindu-se acestea, și sporind mereu numărul creștinilor care alergau la Sfântul pentru vindecare, paginii au apucat racla de plumb cu moaștele Sfântului Apostol și au aruncat-o în mare. Ei au făcut așa și cu celelalte patru racle care se mai aflau acolo, în acestea se aflau sfintele moaște ale sfinților Papian, Lucian, Grigorie și Acachie. Prin Dumnezeiasca Purtare de Grija însă aceste cinci racle de plumb nu s-au dus la fundul mării, ci au plutit ca și niște corăbii, precum a mers curentul apei: Acachie a ajuns în cetatea Askalon, Grigorie în Calabria, Lucian la Messina, Papian de cealaltă parte a Siciliei, iar Sfântul Apostol Vartolomeu în Insula Lipara. Prin vedenie dumnezeiască, Agathon, Episcopul Liparelor, a văzut mai înainte venirea moaștelor Sfântului Apostol Vartolomeu. Însoțit de cler și popor, episcopul Agathon a venit la țărmul mării și a primit sfânta raclă cu bucurie mare. Acolo și atunci s-au lucrat minuni multe la sfintele moaște ale Apostolului lui Hristos. Ele au fost luate și așezate într-o sfântă biserică închinată anume Hramului Sfântului Apostol Vartolomeu, unde au rămas pînă în vremea împăratului iconoclast Theofil. Cam pe la anul 839 Insula Lipara a fost amenințată de atacurile musulmanilor, și atunci credincioșii au dus moaștele Sfântului Vartolomeu la Benevento. Așa l-a proslăvit Dumnezeu pe Sfântul Lui Apostol, și în timpul vieții, și după a lui moarte.

• *Pomenirea Sfântului Apostol Tit*

Sfântul Tit a fost unul dintre cei Șaptezeci de apostoli mai Mici. El s-a născut în Insula Creta, unde a primit cea mai înaltă educație clasică a vremii. El cunoștea toată filosofia și toate operele poetice grecești. În urma unei vedenii din vis, el a început să citească cu luare aminte Cartea Prorocului Isaia, în urma căruia a lepădat toate concepțiile lui elinești. Auzind de Hristos Domnul, Tit a călătorit la Ierusalim împreună cu alți cretani, iar acolo l-a văzut pe Domnul cu ochii lui, l-a auzit predicînd cu urechile sale și a fost martorul ocular al minunilor Lui preaputernice. Inima tînăra a cretanului Tit s-a închinat atunci cu desăvîrșire lui Hristos. Mai după aceea el a primit Sfântul Botez din mîinile Marelui Pavel, căruia i-a slujit așa cum slujește un fiu credincios tatălui lui iubit, la lucrarea Predicării Evangheliei. Sfântul Apostol Pavel l-a iubit pe Tit atît de mult, încît în unele locuri din epistolele lui îl numește fiul lui iubit (cf. Tit 1: 4), iar în altele frate (cf. II Corinteni 12: 18). Sfântul Tit a făcut călătorii multe și lungi cu Marele Pavel, iar Sfântul Pavel l-a uns pe Tit episcop al insulei lui natale, Creta. Sfântul Tit a fost de față la moartea

mucenicească a Sfântului Pavel, la Roma. El a luat trupul învățătorului și tatălui lui duhovnicesc și l-a îngropat cu cinste. După aceea Sfântul Tit s-a întors în Creta, unde a adus mulțime de păgâni la Sfântul Botez, păstorind cu înțelepciune mare Biserica lui Dumnezeu de acolo pînă la bătrînețe adînci. Sfântul Apostol Tit a trecut la cele veșnice întru al nouăzeci și patruilea an al vieții lui.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici din Edessa*

Aceștia au luat suferințe mari pentru Ortodoxie, în întemnițări lungi și surghiun, în timpul domniei arianului împărat Valens. Ajungînd pe tronul imperial împăratul Theodosie, prigoanele acestea au încetat.

- *Pomenirea Sfântului Mina, Patriarhul Constantinopolului*

Sfântul Mina a păstorit cu înțelepciune Biserica lui Hristos între anii 536 și 552. Mai înainte de a fi ridicat episcop, Sfântul Mina a avut în grijă Locașul Sfântului Sampson (vezi pomenirea la 27 iunie) închinat săracilor și nevoiașilor. Papa Agapit, care venise la Constantinopol ca să respingă erezia Patriarhului Anthim și să îl depună pe acesta din scaun, a fost de față la sfințirea Sfântului Mina întru episcop.²⁰

Cîntare de laudă la Sfântul Apostol Tit

Doar sufletul copil poveștile iubește:

Acestea slabe sînt celui setos de-adevăr.

Feciorelnicul Tit a crescut în idolatra Cretă,

Dar a lui sete de adevăr la Hristos l-a purtat.

Cînd Tit Fața lui Dumnezeu a privit,

Elina cultură toată s-a făcut apă chioară.

Hristos este-Adevărul, Crucea e-a Adevărului cale,

Ea ridică pe om la culmi dumnezeiești.

Ea luminează pe om cu taina dumnezeiescului sfat.

Tit pe-a nevoițelor cale viteaz a pășit,

Pe calea multor chinuri, cu dragoste neclintită,

Alături de-al lui povățuitor iubit,

Marele P avei, duhovnicescul părinte.

Cînd profanul Nero pre Pavel ucis-a,

Tit cu credința și duhul rămas-a neclintit.

El cu pace și cinste și-a-ngropat învățătorul,

Și-ntorcîndu-se-n Creta, s-a nevoit însutit.

Căzut-a lapămînt templul Dianeii,

Iar capiștea lui Zeus țărînă s-a făcut,

Printr-ale Sfântului Tit de foc rugăciuni.

El izgonit-a întunericul minciunii,

Și pe Creta o a luminat cu Hristos.

Astfel săvîrșitu-și-a Sfântul Tit alergarea,

Al Marelui Pavel luminos următor.

²⁰ S-a povestit următoarea minune care a avut loc în Constantinopol în timpul păstoririi Sfântului Mina. Un băiat evreu a fost la biserică cu prieteni de vîrsta lui care erau creștini și, urmînd exemplul lor, s-a apropiat și s-a împărtășit cu Sfintele și Preacuratele Taine. Tatăl lui, care era sticlar, auzind aceasta, l-a aruncat pe fiul lui în cuptorul pregătit pentru arderea sticlei. Băiatul a rămas în acel cuptor timp de trei zile și trei nopți. El a ieșit de acolo viu și nevătămat,

ținut în viață de Pronia lui Dumnezeu - nota autorului.

Cugetare

Curajul cel mai presus de fire și neînfricarea în fața oricăror chinuri sau fel de moarte de care au dat dovadă strămoșii noștri creștini întru apărarea credinței lor în Hristos, i-au umplut de spaimă pe tortionari, împăratul Maximian, care a fost un prigonitor sensibil al creștinilor, i-a poruncit proconsulului lui din Antiohia să îl elibereze din închisoare pe Sfântul Andrei Stratilat, de teamă să nu i se răscoale poporul, și mai ales armata, care îl iubea și îl respecta mult mai mult pe Andrei decât pe împărat, împăratul Valens a poruncit eparhului din Edessa să îiucidă pe toți creștinii care se împotrivesc lui Arie. Dar eparhul a fost mai milostiv și mai înțelept decât împăratul. Creștinii din Edessa se adunau pentru aducerea Sfintei Jertfe pe niște câmpuri din afara cetății, căci siniștrii arieni apucaseră samavolnic toate sfintele locașuri din cetate. Eparhul i-a avertizat pe creștini de ceea ce s-a poruncit împotriva lor, sfătuindu-i să nu se mai strângă la acel loc din afara cetății a doua zi, ca să scape cu viață. Dar contrar sfatului eparhului, creștinii s-au adunat cu bucurie la locul obișnuit pentru aducerea Sfintei Jertfe, mulțumind lui Dumnezeu că îi învrednicește să moară pentru El. Eparhul, ieșind ieșind a doua zi în marș cu trupele sale spre locul de întâlnire al creștinilor spre a îi executa după cum poruncește împăratul, a aflat pe cale o femeie care, purtându-și copilul mic în brațe, grăbea întru același loc, depășind soldații care mărșăluiau în formație. Eparhul a oprit-o și i-a zis: „Nu ai auzit că eparhul, împreună cu soldații lui, vor merge și îi vor ucide pe toți cei pe care îi va găsi acolo?” Femeia a răspuns: „Am auzit, și de aceea mă grăbesc într-acolo, ca să pot și eu muri pentru Hristos împreună cu frații mei.” Eparhul a mai întrebat-o: „De ce ai luat copilul cu tine?” Iar femeia i-a zis: „Ca să fim și eu și copilul meu aflați vrednici de moarte mucenicească pentru Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos.” La cuvintele femeii eparhul s-a umplut de spaimă, a anulat comanda, și s-a întors cu toată coloana în cetate spre a îl informa pe împărat, împăratul s-a umplut și el de spaimă și a revocat acel ordin de masacrare a creștinilor.

Luare aminte

Să luăm aminte la marea tărie de caracter, omenie și credință în Dumnezeu a lui David (I Regi 24):

- La cum Saul, urmărindu-l pe David ca să îi ia viața, a intrat fără să știe tocmai în peștera în fundul căreia se ascundea David și oamenii lui;
- La cum oamenii lui David l-au îndemnat pe el să îlucidă pe Saul, căci iată este în mâinile lui; și cum David nu a voit să îlucidă pe regele, unsul Domnului;
- La cum David i-a strigat apoi lui Saul: *Să judece Domnul între mine și tine!*

Predică *Despre dezrobirea celor robiți și eliberarea celor ținuți în*

Întuneric

Ca să zici celor robiți: „leșiți!” și celor care sînt în întuneric: „leșiți la /w/m«ă/”(Isia49:9).

Oare cine este mai rob decît cel robit de păcate? Oare se află vreun întuneric mai negru decît întunericul păcatului, morții, și iadului? Și cine îl poate elibera pe om de păcat? Numai Unul Dumnezeu. Pînă și ticăloșii de cărturari și farisei recunoșteau aceasta. *Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu?* (Marcu 2: 7). Hristos a eliberat pre mulți de păcat, făcîndu-i sănătoși și liberi. Prin urmare, dacă numai Unul Dumnezeu poate să scoată oamenii din temnița păcatului, de ce nu au recunoscut evreii că El este Mesia Cel așteptat? Ei nu L-au recunoscut, pentru că erau ei înșiși robi legați în temnița păcatului, neputincioși să gîndească limpede cu mintea și cu inima, plini de toată invidia și răutatea, și nelăsîn-du-L pe Domnul să îi scoată din ticăloșia temniței lor. Dar să privim la oribila prostie comisă de aceși „învățați” ai poporului evreu. Pe de o parte, ei recunoșteau că doar unul Dumnezeu poate mîntui omul de păcat; iar pe de alta, îl acuzau pe Hristos că are demon, și cu domnul demonilor scoate demoni! Dar tocmai că demonul este cel care leagă -cum atunci va putea el elibera?! Demonul este cel care distruge și omoară, deci cum va putea vreodată însănătoși sau învia pe cineva? Acolo unde sînt diavoli, acolo sînt și temnițele: ale păcatului, morții și iadului. Numai Hristos Domnul are puterea - putere Dumnezeiască și neegalabilă - de a scoate sufletele oamenilor din temniță și întuneric și a le face libere. *Fiule, iertate îți sînt păcatele tale!* (Marcu 2: 5). *Tinere, ție îți zic, scoală-te* (Luca 7: 14). *Lazăre, vino afară!* (Ioan 11: 43). Cu cuvintele Lui pline de putere, El a rupt lanțurile păcatelor de pe trupurile celor ferecați și i-a scos pe morți înapoi la lumina vieții. Prin Pogorîrea Lui la Iad el a distrus tronul lui satan și a scos de acolo afară sufletele dreptilor. Prin Slăvită Lui înviere El a desocperit desăvîrșit omenirii Autoritatea Lui Dumnezeiască asupra tuturor legăturilor diabolice ale diavolilor, asupra tuturor intrigilor drăcești ale iadului, și asupra ultimului dușman al omului: moartea.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce pre diavol ai călcat, pre om din temnița păcatului 1-ai scos, și cu Sfintă învierea Ta pre moarte o ai călcat, noi Ție ne închinăm și pre Tine cu umilință Te rugăm: rupe de pe noi lanțurile păcatelor noastre, înviază-ne pre noi și ne miluiește,

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci,

Amin.

26 august

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Adrian și Natalia*

Sfinții Adrian și Natalia au fost soț și soție, ambii provenind din familii foarte mari și bogate din Nicomidia. Adrian era păgîn, și

Marele Pretor al Nicomidiei. Natalia în ascuns era creștină. Ei erau amândoi tineri, și nu au fost căsătoriți decît treisprezece luni mai înainte de martiriul lor. Cînd răul împărat Maximian a sosit la Nicomidia, el a poruncit prinderea creștinilor, torturarea și executarea lor. Într-o peșteră din afara cetății se aflau ascunși douăzeci și trei de creștini. Ei au fost denunțați autorităților, prinși, biciuiți cu sălbăticie și aruncați în temniță, în cel mai scurt timp ei au fost aduși înaintea Pretorului spre a li se înregistra numele. Pretorul Adrian le observa chipurile și fețele, ei erau calmi și blînzi, deși fuseseră torturați. El i-a legat cu jurămînt să îi spună adevărul, ce așteaptă ei de la Dumnezeu lor pentru aceste suferințe cumplite și moarte odioasă? Ei i-au răspuns că așteaptă negreșit răsplata făgăduită de Dumnezeu dreptilor întru împărăția Lui. Auzind acestea, Pretorul Adrian s-a întors către secretar și i-a poruncit: „Vei scrie și numele meu alături de al Creștinilor acestora - Și eu sînt Creștin!” Auzind aceasta, împăratul l-a întrebat pe Adrian: „Ți-ai ieșit din minți?” Pretorul Adrian i-a răspuns împăratului: „Nicidecum. De abia acum mi-am venit în simțiri.” Auzind acestea, duhul Nataliei a săltat întru dînsa. Cum Adrian a fost imediat aruncat în închisoare împreună cu ceilalți, Natalia a alergat într-acolo cu toate cele de trebuință și a slujit soțului ei și sfinților. Cînd l-au torturat pe Adrian, Natalia a stat lîngă el, întărindu-l pînă la sfîrșit. După torturi prelungite și întemnițare, împăratul a poruncit ca brațele și picioarele mucenicilor să fie zdrobite cu ciocanul pe nicovală, precum s-a și făcut. Adrian și-a dat mucenicescul lui suflet împreună cu ceilalți douăzeci și trei, în schinguirii bestiale. Natalia a luat moaștele soțului ei și ale celorlalți sfinți și le-a dus la Argyropolis (în apropiere de Constaninopol), unde le-a îngropat cu cinste. După cîteva zile l-a văzut în vedenie și lumină cerească pe Adrian, care i-a descoperit că în curînd va veni la el. Împlinindu-se timpul, Natalia și-a dat duhul cu pace în mîinile Domnului, alăturîndu-se soțului ei iubit în cereștile locașuri ale împărăției lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvius Tithoe*

Avva Tithoe a fost ucenicul Sfîntului Pahomie, și vestit între asceții Egiptului. El a fost egumenul Mînăstirii Tabenisioților. El a trăit toată viața lui întru curăția trupului și sufletului. Un frate odată l-a întrebat: „Care este calea ce duce la adevărata smerenie?” Avva Tithoe i-a zis: „Calea către desăvîrșita smerenie este înfrînarea, rugăciunea, și cunoașterea că te afli mai prejos decît toată zidirea.” Sfîntul Tithoe a ajuns la măsurile cele mari ale desăvîrșirii sufletului și sfințeniei încă din timpul vieții. Ori de cîte ori își ridica mîinile la rugăciune, el se răpea cu duhul la cer. El a trecut la Domnul prin veacul al patrulea sau al cincilea, împreună cu Avva Tithoe se face și pomenirea Sfîntului Preacuvios Ibistion.

• *Pomenirea Sfîntului Zer-Iacov*

Acest Sfînt Iacov a fost un mare misionar creștin care a predicat

în Abyssinia.

• *Pomenirea Minunii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de la Moscova, din anul 1395.* '

Vezi *Cugetarea* dintru această zi.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Adrian și Natalia, și a celor Douăzeci și Trei împreună cu dînșii

Spinoasă este calea, dar plin de trandafiri este Raiul.

Amar este chinul, dar Dulce Hristos.

Ce sunet se-aude din temniț-adîncă?

Cu fier pe nicovală se zdrobesc mucenici.

Ei sparg ale lor oase

La mîini și la picioare,

Ei îiucid în chinuri

Pe-ai lui Hristos mucenici.

²¹ Întru această zi Sinaxarul Grecesc mai face pomenire și de viața Sfîntului Ioasaf, moștenitorul tronului Indiei. Dar Proloagele slavone, precum și acesta, așează pomenirea Sfîntului Ioasaf la 19 noiembrie - nota autorului.

Oșteni ai Raiului sînt mucenicii.

O mîină nobilă cade, plină de sînge,

E mîina Pretorului Adrian.

Sfînta Natalia din țar 'na ridică

Mîina soțului ei iubit.

Ea aleargă și-o spală, o-nfașoară-n mătase,

Și la piept o pune, scump odor al ei.

„Să nu mă lași pe mine, ci să mă iei curînd!

La tine să mă chemi, la Domnul și-ai Lui Sfinți!"

Și cu adevărat, Adrian la ea vine,

Înconjurat de lumină, în strai împărătesc:

Cu glas ceresc îi spune:

„ Gătește-te să vii, scumpă soția mea.

Iată, sosit-a ceasul, Domnul Hristos te cheamă,

Cu El în veșnicie noi alături vom fi. "

Cugetare

Nu rareori se întîmplă să auzim și din gura celor ce se numesc creștini următoarele cuvinte de hulă: „Nici măcar Dumnezeu nu poate ajuta aici!" Trebuie să știm și să credem, dacă ne numim creștini, că nu există pericol din care să nu poată izbăvi Dumnezeu, și nici dușmani care să ne poată zdrobi prin puterea lor, fără îngăduința lui Dumnezeu. Nu întreba cum poate Dumnezeu să pună pe fugă sau chiar nimicească legiunile drăcești pornite împotriva noastră, a Bisericii Lui - căci mai ușor li este Lui să facă aceasta decît îți este ție să respiri! Citește la Sfînta Scriptură cum Dumnezeu i-a făcut pe sirieni să audă glasuri și zgomote care de fapt nu erau, și astfel i-a înspăimîntat și i-a pus pe fugă, iar pe Israil 1-a izbăvit (IV Regi 7:6)! Citește cum a scăpat Ierusalimul de masacrul cu care îl amenințau puternicele armate ale Babilonului, fără ca regele Ierusalimului, Ezekia, să facă nimic altceva decît să se roage Domnului (IV Regi 19: 35)! Dumnezeu a făcut minunile acestea cutremurătoare nu

doar în timpurile vechi, ci El le lucrează pururea, după cum este și credința celor care cred în El și se roagă Lui. Așa s-a întâmplat și în anul 1395, când regele tătar Tamerlan a împrejmuț Moscova cu hoardele lui nenumărate. Rușii au adus atunci de la Vladimir la Moscova Icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, înaintea căreia s-a rugat cu lacrimi tot poporul. Deodată, fără nici o cauză evidentă, armata tătarilor s-a retras în grabă de sub ziduri și apoi a fugit în dezordine. Din care pricină? Tamerlan avusese un vis, în care oștiri cumplite și nenumărate de sfinți se pogorau asupra lui din cer. În mijlocul lor se afla Preasfânta Născătoare de Dumnezeu ca o Regină, înconjurată de oștiri cerești. Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a privit cu asprime la Tamerlan și i-a poruncit să părăsească pe dată pământul rusesec. În acest timp toți sfinții și-au ridicat toiegele și le-au ațintit amenințător către el. Înspăimântat, Tamerlan a poruncit hoardelor lui să ridice tabăra de plecare imediat la revărsarea zorilor.

Luare aminte

Să luăm aminte la măreția sufletească a lui David (I Regi 26):
La cum David a intrat noaptea în tabăra lui Saul pe când acesta dormea,
și i-a luat lancea și vasul cu apă, dar nu l-a ucis;
La cum purtătorul de arme al lui David a voit să-l ucidă acolo pe loc pe regele Saul, dar David l-a oprit;
La cum David a lăsat răzburarea în mâinile lui Dumnezeu.

Predică

Despre Patimile lui Hristos, pe care le-a văzut mai înainte Isaia, Prorocul lui Dumnezeu

Spatele l-am dat spre bătași și obrajii mei spre palmuiri, și fața Mea nu amferit-o de rușinea scuișărilor (Isaia 50: 6).
Fraților, aceasta este prorocia. Acum să citim și împlinirea prorociei, care s-a făcut întocmai, pînă la amănunt: *Pe Iisus [Pilat] L-a biciuit și L-a dat să fie răstignit* (Matei 27: 26). Oare nu aceasta a prorocit Isaia cînd a zis ca și cu gura Domnului: *Spatele mi l-am dat spre bătași* Să mergem iar la împlinirea prorociei: *Unul din slujitorii care era de față, l-a dat lui Iisus o palmă* (Ioan 18: 22). Și iară: *Bărbații care îl păzeau pe Iisus îl batjocureau, bătîndu-L. Și acoperindu-l fața, îl întrebau, zicînd: Prorocește cine este cel ce Te-a lovit?* (Luca 22: 63-64). Oare nu fost-a întocmai cum a prorocit Isaia?: *și obrajii Mei spre palmuiri [i-am dat]?* Și iară: *Își băteau joc de El* (Matei 27: 29); *Și-L băteau peste cap cu o trestie și-L scuișau* (Marcu 15: 19). Oare nu întocmai așa a prorocit Isaia?: *Și fața Mea nu amferit-o de rușinea scuișărilor*. Lîmpede și adevărat întocmai este fiecare cuvînt al prorociei. Cît de uimitor de limpede vede omul lui Dumnezeu adevărul, mai înainte cu sute de ani ca el să se împlinească, mai limpede decît vede omul fundul unei ape curate și deloc adînci! Cu Duhul Lui nebiruit Domnul deschide

duhul omului muritor ca să vadă limpede, în Duhul, evenimente ce au să se întâmple mult mai târziu, la fel de limpede ca și când le-ar vedea cu ochii cei trupești în clipa de față. Căci Domnul Care care dă prorocului lui acestea, puternic este să vadă! El însuși, Atotvăzătorul, vede prin măduva oaselor noastre, și prin ceața gândurilor noastre, și prin tainele inimii noastre! El cunoaște gândurile noastre mai înainte ca noi să ne fi născut, și cunoaște dorințele noastre mai înainte ca să le cunoaștem noi înșine! El este Unicul Martor nemincinos și cu neputință de mituit al tuturor evenimentelor din zidire, din afara și dinlăuntrul ei, din lungime și din lățime, din înălțime și din adâncime! El este Martorul nemincinos al duhului nostru, al tuturor gândurilor lui, și al tuturor dorințelor lui! El le cunoaște pe ele, și cele care sînt spre mîntuirea și folosul nostru, și al celor din jur.

O Stăpîne și Făcătorul nostru Doamne, Purtătorule de Grijă, Cela Ce pătrunzi inimile și rărunchii și toate tainele cerești, pămîntești, și omenești, Tu vezi ticăloșia și neputința noastră! Învață-ne pururea pre noi orbii și nepricepuții ce ni se cade a face și a grăi spre mîntuirea sufletelor noastre,

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

27 august

- *Pomenirea Sfîntului Precuviosului părintelui nostru Pimen cel Mare*
Sfîntul Pimen a fost de neam egiptean, și unul dintre marii asceți ai Pustiei Egiptene. Tînăr fiind, el i-a cercetat pe Părinții cei Mari ai pustiei, culegînd de la ei mierea cea duhovnicească precum albina. Pimen l-a rugat odată pe Avva Pavel să îl ducă la Marele Avvă Paisie. Văzîndu-l pe Pimen, a zis Avva Paisie către Avva Pavel: „Copilul acesta pre mulți va mîntui, căci mîna lui Dumnezeu este cu el.” Peste puțină vreme tînărul Pimen s-a tuns monah, și i-a atras la viața călugărească și pe doi frați ai lui. Odată maica a venit la pustie ca să îi vadă pe fiii ei. Dar Precuviosul Pimen nu a lăsat-o pe maică să intre la ei, ci i-a grăit prin ușă: „Ce voiești? Să ne vezi aici, pentru puțină vreme, sau în împărăția lui Dumnezeu, veșnic?” Auzind acestea maica s-a dus de acolo cu bucurie, zicînd: „Încredințată sînt că vă voi vedea acolo, deci nu mai voiesc să vă văd aici, nicidecum!”, în mînăstirea în care se nevoiau acești frați, al cărei egumen era Avva Anouv, fratele cel mai mare al Sfîntului Pimen, rînduiala lor călugărească era așa: noaptea petreceau patru ceasuri lucrînd cu mîinile, patru ceasuri le foloseau pentru somn, și patru pentru citirea Psaltirii. Ziua și-o petreceau alternînd lucrul mîinilor cu rugăciunea de dimineața și pînă la amiază, citeau sfintele cărți de la amiază și pînă Vecernie, iar după Vecernie își pregăteau puțină cină. Aceasta era singura lor masă din zi, care îndeobște se făcea dintr-un fel de varză. Avva Pimen a povestit despre masa obștii odată: „Noi am mîncat ceea ce ni s-a pus înainte. Niciodată nu a zis

vreunul din noi ,Vreau altceva', sau, ,Nu-mi place mîncarea aceasta.' Așa a fost petrecerea noastră călugărească în toate zilele vieții noastre, într-o tăcere și pace." Avva Pimen s-a nevoit în veacul al cincilea, săvîrșindu-se către Domnul cu pace, la adînci bătrîneți.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Pimen cel din Palestina*

Sfîntul Pimen acesta s-a nevoit în pustia Rouba, care se afla în pustietatea Palestinei, în timpul domniei împăratului Mauriciu (582-602). El în tinerețile lui fusese păstor de oi. Odată cîinii lui au sărit pe un om pe care l-au sfîșiat în bucăți, iar el, din răutate, nu a sărit ca să scape viața nevinovatului aceluia. Pentru aceasta i-a arătat Dumnezeu că și el va păți la fel, și va muri sfîșiat de fiarele sălbatice, cînd va sosi timpul. Precum s-a și întîmplat. El a fost sfîșiat de fiarele pustiei, și sufletul lui s-a înălțat la Domnul.

- *Pomenirea Sfîntului Osie, Episcopul Cordobei*

Ca Episcop al Cordobei, Sfîntul Osie bine a păstorit Biserica Spaniei timp de peste șaiszeci de ani. El a fost unul dintre Părinții mari de la Sinodul întîi Ecumenic de la Niceea (anul 325 după Hristos), și a prezidat Sinodul local de la Sardica (Sofia de astăzi, în Bulgaria) din anul 347. El a fost un mare zilot al Ortodoxiei, în vremurile în care Biserica era atacată din toate părțile de erezia lui Arie. Atît de rîvnitor a fost Sfîntul Episcop Osie pentru Dreapta Credință, încît simțind că i se apropie sfârșitul, a mai dat o dată anatemei necurata erezie ariană.

- *Pomenirea Sfîntilor Sfînți Kușka și Pimen Postitorul*

Aceștia au fost monahi din Lavra Peșterilor din Kiev. Sfîntul Kușka a predicat Sfînta Evanghelie printre valahi [în veacul al XI-lea, v. infra] și a botezat muți dintre ei. Dar păgînii l-au ucis și pe el și pe ucenicul ce era cu dînsul. Chiar în acele ceasuri Sfîntul Pimen Postitorul stătea în Biserica Lavrei Peșterilor din Kiev; și văzînd în vedenie moartea mucenicească a Sfîntului Kușka, ucenicul și împreună-nevoitorul, a strigat: „Astăzi fratele nostru Kușka a fost ucis pentru Hristos!" Zicînd acestea, și-a dat duhul și el. Faptele descrise s-au petrecut în anul 1113.²²

Cîntare de laudă la Preacuviosul Părintele nostru Pimen cel Mare

*Awa Pimenfîntînă este a înțelepciunii,
Și făclie aprinsă cu lumina Domnului Hristos.
De cînd el în spate deșartă lume o a lepădat,
Nimănui aspru n-a mai grăit,
Nici un reproș cuivafăcînd.
Odată frații de față cu el s-au certat,
Pe cînd Awa a rămas tăcut.
Atunci ei către el s-au întors și l-au certat:
„ Cum stai și taci ca și cînd nici un rău s-afăcut?!"
Awa Pimen le-a zis: „Eu demult am murit. "
Un altul l-a întrebat: „ Cum să mă mîntui,
Cum amintirea răului din mine s-o scot? "*

*Awa Pimen i-a zis: „La căldarea ce fierbe
Muștele nu vin,*

Nici se apropie dracii

De-un suflet ce arde-n rugăciune. "

„Dar ce e mai bine, " a întrebat un altul,

„A grăi cu frații, sau a păstra tăcere? "

„Prin una și alta Dumnezeu se slăvește,

Spre a Lui slavă, judecă și fă. "

„ Cum să mă apăr de rău? "

„Nici într-un caz cu răul.

Ci bine să-îfaci celui ce ție-țiface rău,

²² Tot în această zi Sinaxarul Grecesc face pomenire de Sfântul Mucenic Fanurie. Nu se cunoaște cine a fost acest Sfânt și când a trăit. El este cu deosebire cinstit în insulele Rodos și Creta, în anul 1500, Sfântul Fanurie a apărut oamenilor din Insula Rhodos, făcând minuni mari de vindecare a bolilor, în acea insulă s-a aflat și o icoană veche a Sfântului, în care este înfățișat ca un soldat tânăr, purtând cruce în mîna dreaptă, și lumînare aprinsă în mîna stîngă. Sfântul Fanurie este foarte cinstit și în Egipt, în Egipt există despre el tradiția că a luptat foarte mult pentru mîntuirea mamei lui, care ducea o viață necurată. El nu a izbutit să își întoarcă mama la o viață curată. Dar chiar și așa, el nu a încetat niciodată să sufere cumplit pentru mama lui. Când paginii au început să îl omoare cu pietre pentru credința lui în Hristos, Sfântul Fanurie s-a rugat lui Dumnezeu astfel: "Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce pe Cruce moarte ai primit pentru păcatele noastre, primește și moartea mea aceasta pentru Tine, și ajută tuturor celor care se vor ruga Ție pentru a lui Fanurie păcătoasă maică." În Egipt, mulți Creștini așa se și roagă: "Mîntuiește, Doamne, pre maica Sfîntului Fanurie, și ajută-mi și mie, păcătosului." Mulți primesc grabnic și minunat ajutor prin această rugăciune - nota autorului.

Ai grijă inima lui bolnavă să nu i-o aprinzi mai mult. Nu-ți vei clădi casa pe cenușa ceilalte, Căci de vei face așa se bucură Satan. "

„Douăpatimi relepre om îl otrăvesc, Al lui suflet e sclav, stînd în a lor putere: Plăcerea trupească și-a lumii deșartă slavă. Doar acela e liber, ce aste le-a zdrobit. "

Cugetare

În călătoria lor către Cer, marii asceți dreptmăritori din vechime se aseamănă celor care se cațără cu anevoie pe stînci abrupte, cu mîinile și cu picioarele, înaintînd anvoie, bucățică cu bucățică, cărora nici prin gînd nu le mai trece să mai privească înapoi. Lupta și detașarea lor de oricare alte preocupări este uluitoare. Sfântul Pimen nu a vrut măcar să îi deschidă ușa colibeii mamei lui. Altă dată pe Avva Pimen a dorit să îl vadă prefectul cetății lui, dar Avva l-a refuzat. Atunci prefectul l-a arestat pe nepotul lui (fiul surorii Avvei Pimen), și i-a transmis că nu va da drumul băiatului decît atunci cînd Avva Pimen va accepta să vină și să stea de vorbă cu el. Sora s-a dus la pustie, rugîndu-l cu lacrimi pe fratele ei să facă pe placul prefectului, și să vină să-i scape băiatul. Dar Avva nu și-a părăsit chilia, nici cînd sora a început să-l blesteme cu lacrimi. Cînd prefectul a aflat acestea, a trimis o scrisoare în pustie, zicînd că dacă Avva Pimen îi va cere în scris să îl elibereze pe nepotul lui (avînd în vedere că nu a voit să facă lucrul acesta față către față), atunci el va da drumul băiatului.

Avva Pimen i-a răspuns atunci prefectului și i-a scris: „O, preaputernice principe, fă cercetare amănunțită asupra băiatului, după lege, și de îl vei afla vinovat de moarte, dă-1 morții, căci prin pedeapsa trupească cea de puțină vreme, își va mîntui și sufletul și trupul lui în veșnicie. Iar dacă nu îl vei afla vinovat de moarte, atunci fă cu el cum îți poruncește legea și cugetul.” Citind această epistolă dreaptă, prefectul a căzut în uimire. El l-a eliberat imediat pe tînăr, iar față de Avva Pimen respectul lui s-a făcut însutit.

31):

Luare aminte

Să luăm aminte la cît de total s-a lepădat Saul de Domnul (I Regi 28:

La cum, înfricoșat de iminența atacurilor filistene, Saul s-a dus la o vrăjitoare care să procească pentru el;

La cum vrăjitoarea, cu vrăjitoriile ei, a chemat un duh care s-a numit pe sine Samuel, și care a adevărit temerile lui Saul, anume că va pieri; La cum Saul și fiii lui au pierit uciși de mîinile necuraților Filistenii.

Predică Despre Ziua Domnului Hristos pe care a prorocit-o Isaia

Drept aceea poporul va cunoaște numele Meu, el va înțelege în ziua aceea că Eu sînt Cel Care grăiește: lată-Mă! (Isaia 52: 6).

Fraților, Dumnezeu nostru este un Dumnezeu al dreptății. Deși chiar și soarele conține pete negre, în Soarele Dreptății Hristos nu există nici o pată de nedreptate. Toate prorociile despre El, rostite de însuși Domnul prin prorocii Lui, s-au împlinit întocmai. Cînd Cuvîntul lui Dumnezeu trup S-a făcut în Persoana Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos, atunci toate prorociile cele despre El - dar socotite de către evrei enigme obscure - s-au văzut împlinite la arătare, limpezi ca lumina zilei. Sfînta Scriptură zice: *Și Cuvîntul S-a făcut trup* (Ioan 1: 14). Acestea s-au zis despre Cuvîntul împreună-veșnic cu Tatăl, despre Fiul lui Dumnezeu, înțelepciunea și Puterea, în Cuvîntul întrupat al lui Dumnezeu, fiecare cuvînt al prorociei s-a descoperit în formă trupească. Pînă la venirea în Trup a Domnului nostru Iisus Hristos, cărturarii și învățații Vechiului Testament au crezut că cele multe prorocii și vedenii ale prorocilor - atîta amar de vreme încă neîmplinite - nu sînt decît niște slabe cuvinte omenești, iar nu chiar cuvintele lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu nu îngăduie nimănui să cugete cele care nu se cuvin despre sfîntii Prorocii Lui, și de aceea a și spus: *Poporul va cunoaște numele Meu, el va înțelege în ziua aceea că Eu sînt Cel Care grăiește*. Prin urmare, Dumnezeu a voit să dea greutate fiecărui cuvînt rostit de prorocii Lui, și să îi învețe pe oameni răbdarea, întru care să aștepte să vină *acea zi* - minunata zi în care se va arăta descoperit tuturor venirea pe pămînt în trup omenesc a Domnului Dumnezeu Care zice: *lată-Mă!* Cel care l-a recunoscut pe Domnul Care S-a întrupat, l-a recunoscut și ca Cel Care a grăit prin cuvintele rostite de proroci.

lată-Mă! Așa grăiește Hristos și astăzi: *Eu sînt Cel Care grăiește prin toată zidirea! Eu sînt Cel Care grăiește prin gura tuturor prorocilor! Eu sînt*

Cel Care, cu buzele de tină ale dreptilor, aleșilor, și sfinților Mei, grăiesc oamenilor cuvintele mântuirii. *Eu sînt Cel Care grăiește* prin Apostoli, sfinți și învățători. *Eu sînt Cel Care grăiește*, și voi continua să grăiesc, prin Sfînta Biserica Mea pînă la sfîrșitul vecilor. *Eu sînt Cel Care grăiește*, și *Eu sînt Cel despre Care s-a grăit*.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeuul nostru, Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin!

28 august

- *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Moise Arapul*
Sfîntul Preacuvios Moise a fost de neam Etiopian. El în lume a fost tîlhar și căpetenie de tîlhari. Dar Duhul a mișcat inima lui și din adîncurile răutății 1-a scos la adevărata pocăință și la schimbarea radicală a vieții. Preacuviosul Moise la începuturile vieții lui a fost sclav, dar răzvrătindu-se împotriva sclaviei, a fugit și s-a alăturat unei cete de tîlhari. Cum era foarte mare, puternic, și plin de îndrăzneală, aceștia 1-au ales căpetenie peste ei. Dar într-o zi pe tîlharul Moise 1-a cuprins chinul conștiinței, și cumplită părere de rău pentru toate relele făcute în viața lui. De aceea el a părăsit ceata de tîlhari și s-a dus la o mînăstire unde s-a dat pe sine cu totul în ascultarea unui avvă, supunîndu-se întregii rînduiei mînăstirești. El s-a folosit mult de învățătura Sfinților Macarie, Arsenie și Isidor, și de convorbirile cu ei. După un timp el s-a retras la o colibă în singurătate, unde s-a îndeletnicit cu lucrul mîinilor, rugăciunea, privegherile, și dumnezeieștile cugetări. Chinuit de dracul curviei, Moise a dezvăluit boala lui părintelui duhovnicesc Isidor, care 1-a sfătuit să postească mai aspru, iar la vremea mesei să mănînce nu pe săturate. Văzînd că acest canon nu dă roade, Avva Isidor 1-a sfătuit să postească și mai aspru, iar la rugăciune să stea în picioare. Atunci a început Avva Moise, fiind foarte puternic la trup, să se nevoiască cu adusul apei pe umerii săi, pentru toți Părinții vîrstnici din Lavră. Apa o aducea de la o fîntînă care se afla foarte departe, și la această nevoință petrecea toată noaptea. După șase ani de cumplit război drăcesc, Sfntul Isidor 1-a vindecat minunat de toate închipuirile, cugetele și gîndurile de curvie pe care i le semăna în sfiel diavolul. Preacuviosul Moise a fost sfințit preot cînd a ajuns bătrîn cu anii. El a întemeiat și o mînăstire proprie, a dobîndit în ea șaptezeci și cinci de ucenici, și a trecut la cele veșnice la vîrsta de șaptezeci și cinci de ani. El și-a prevăzut și ceasul și felul morții: într-o zi el le-a zis ucenicilor lui să fugă ca să-și scape viețile, deoarece mînăstirea avea să fie atacată de necredincioși. Cînd ucenicii i-au cerut să vină cu ei, ca să scape împreună, Avva Moise le-a zis că tîlhar fiind el mai demult, și ucideri și multe rele săvîrșind, se cuvine ca acum să-și ia plata pentru relele lui, după cuvîntul: *Toți cei ce scot sabia de sabie vor pieri* (Matei 25: 52). Așadar, Avva Moise a rămas în mînăstire împreună cu șase frați care nu au voit să îl lase, și au venit tîlharii și i-au ucis pe toți șapte. Unul dintre frați s-a ascuns în apropiere,

și a văzut cum se pogoară șapte cununi din cer peste capetele mucenicilor celor uciși.

• *Pomenirea Sîntului Cuvios Sava din Pskov și Krypețk*
Sfîntul Sava acesta a fost de neam sîrb. El s-a nevoit călugărește în Mînăstirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Pskov, căreia mai apoi i-a fost și egumen. Dar văzînd cum oamenii încep să îl slăvească, el s-a temut de slava lor și a plecat la malurile Lacului Krypețk, unde a întemeiat o nouă obște, în cinstea Sfîntului Ioan Teologul. Dar și aici s-a făcut vestit, și poporul a început să vină la el. Aici au venit să îl cerceteze Cneazul Yaroslav din Pskov și soția lui. Cuviosul Sava nu i-a îngăduit soției cneazului să intre în mînăstire, ci a binecuvîntat-o și s-a rugat pentru ea și a vindecat-o de o boală grea în afara zidurilor mînăstirii. Acest Sfînt al lui Dumnezeu a trecut la cele veșnice la anul 1495, iar sfintele lui moaște au rămas făcătoare de minuni pînă acum. Avva Dositei a fost unul dintre cei care l-au cercetat pe Sfîntul Sava la malul Lacului Krypețk.

Tot întru această zi se prăznuiește Synaxa Sfinților de la Lavra Peșterilor din Kiev

Cîntare de laudă la Sfîntul Moise Arapul

Binecuvîntat este omul căruia

I-a iertat Dumnezeu păcatele!

Bucuros este el, bucuros în amîndouă lumi!

Moise Arapul, ca un alt fiu risipitor,

La Domnul s-a întors, plîngîndu-și păcatele cu amar!

El trupul și-a supus cupostiri lungi și aspre,

Al Awei Moise chip este negru,

Dar sufletul lui este alb!

El trupul și-a supus cu privegheri lungi și aspre,

Și astfel a scăpat din al diavolilor laț.

Sufletul lui s-a făcut precum un lac de munte,

Care privește la cer, cu ape limpezi, clare:

În unda lui chiar Cerul își vede al său chip.

Frații pre Avva Moise întrebă:

„Aupăcatele altora nu te întristează?

Nu vrei și alții să scape de al lor păcat? ”

Lor Avva Moise Arapul le răspunde cu lacrimi:

„ Cîtă vreme al meu păcat încă-ntru mine este,

Precum întru o casă hoitul de om mort,

De al altui' păcat nu pot să mă-ngrijesc,

Ci îmi ajunge-al meu, Pe care să mi-lplîng. ”

Leul feroce adesea întru blînd miel se preface, Astă minune numai Hristos o poate lucra. Awa Moise demultfost-a cumplit leu de munte, Și cu toate acestea s-a făcut într-un blînd miel. Pentru ale Avvei Moise jertfe și rugăciuni sfinte, Stăpîne Doamne lisuse, Miluiește-ne pre noi.

Cugetare

Adevăratul creștin evită laudele oamenilor, și nu doar că le evită, dar chiar fuge de ele cu frică. Sfîntul Sava de la Pskov a părăsit

slujba de egumen, mînăstirea și obștea fraților care îl iubeau, și s-a sălășluit într-o pustietate numai și numai ca să scape de slava oamenilor, care jefuiește tot binele din inimile celor pe care îi laudă. Un principe credincios, auzind de uluitoarea transformare și de marile lupte duhovnicești pe care le dă Avva Moise Arapul [Negrul], și-a luat suita și a călătorit în pustie ca să îi vadă fața. Preacuviosul Moise a aflat de această venire și a voit să se ascundă repede, dar așa făcînd, a dat față în față chiar cu alaiul princiar. „Unde este chilia Avvei Moise?” - l-au întrebat slugile principelui, nebănuind că vorbesc chiar cu el. „Ce voiți cu el? Nu este decît un bătrîn ignorant, mincinos, și cu viață cu totul necurată.” Auzind acestea, vizitatorii au căzut în uimire, dar nu s-au lăsat: ei voiau să îl vadă pe Avva Moise cu ochii lor. Cînd au sosit la chilia lui, au cerut să îl vadă pe avvă, dar monahii le-au răspuns că Avva Moise nu se află la chilie. Cei din alaiul princiar au povestit monahilor despre întîlnirea pe care au avut-o pe cale și ce le-a spus acela despre Avva Moise. Monahii s-au înspăimîntat, și i-au întrebat pe curteni cum arăta omul care le-a povestit așa ceva. Cînd au aflat că era un bătrîn negru, cu pielea precum catranul, foarte înalt și îmbrăcat mizerabil, monahii au strigat: „Este chiar Avva Moise al nostru!” Această întîmplare a fost acelui principe de mare ajutor duhovnicesc. El s-a întors întru ale lui plin de bucurie.

Luare aminte

Să luăm aminte la noblețea caracterului împăratului David (II Regi 1):

- La cum au venit mesageri la David care i-au anunțat moartea lui Saul și a lui Ionatan, gîndind că vor primi pentru aceasta de la el răsplată;
- La cum David a plîns cu amar după Saul, care a dorit statornic moartea lui David.

Predică Despre înfățișarea lui Mesia

... nu avea nici chip nici frumusețe, ca să ne uităm la El (Isaia 53: 2).

Prorocul grăiește aici despre Domnul Hristos ca Om: *Nu avea nici chip nici frumusețe!* Cum se face că El, Care a dat formă și chip tuturor celor din zidire, care a creat frumusețea îngerilor și a cerurilor, și toată frumusețea universului, cum tocmai El *nu avea nici chip nici frumusețe!* Fraților, aceste cuvinte nu trebuie să ne tulbure, îngăduit îi este Domnului să se înfățișeze ochilor noștri în orice chip dorește. El nu a dorit să vină la noi strălucind de frumusețe îngerească, sau de putere împărătească, sau de bogății nenumărate. Cel care intră într-o casă umilă și plină de durere nu se îmbracă în hainele lui cele mai strălucitoare, precum nici doctorul nu își pune hainele lui cele mai bune atunci cînd se duce la patul celor grav bolnavi. Venind pe pămînt, Domnul a intrat într-o casă a tristeții și tînguirii, El a intrat într-un spital. Trupul este haina sufletului. Domnul s-a îmbrăcat într-un trup

simplu, spre a atrage atenția asupra puterii duhului Lui, iar nu asupra forței și strălucirii trupului Lui. Noi nu cunoaștem cu exactitate care a fost înfățișarea Lui. Potrivit tradiției, fața Lui a fost măslinie, iar părul capului de o culoare brun-arămie. Fața Lui a fost astfel încât trimisul Regelui Avgar nu a putut să o picteze, căci Ea se schimba mereu, strălucind de lumină nepămînteană. Și apoi, chiar de ar fi și ales Domnul să vină pe pămînt îmbrăcat în trup omenesc de frumusețe izbitoare - un trup așa cum numai El poate crea - ce ar fi fost acea frumusețe trupească pe lîngă frumusețea nemuritoare a dumnezeirii Lui? Căci orice frumusețe pămîntească palidă umbră este pe lîngă frumusețea cerească, de sus. Prorocul Daniel, de pildă, a fost un tînăr de o mare frumusețe, dar cînd înaintea lui a stat îngerul Domnului, Daniel a zis: *...și n-a rămas în mine putere, fața mea și-a schimbat înfățișarea, stricîndu-se, și nu mai aveam vlagă* (Daniel 10: 8). Ce este fața unui muritor pe lîngă chipul unui înger al Domnului, care este nemuritor? El este ca întunericul față de lumină. Prin urmare prorocul, văzîndu-L pe Hristos împăratul Cel Nemuritor în trup omenesc, și comparînd înfățișarea Lui omenească cu slava Lui cea Nemuritoare, a trebuit să strige: *nu avea nici chip, nici frumusețe!*

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Cea Ce ești chipul blîndeții, Carele pentru noi și pentru a noastră mîntuire al nostru netrebnicii trup omenesc ai luat,

Noi pre Tine în veci Te slăvim!

Noi Ție ne închinăm și Ție îți mulțumim în veci,

Amin.

29 august

• *Pomenirea Tăierii cinstului cap al cinstului, măritului Proroc, înaintemergător și Botezător Ioan*

Irod Antipa - fiul aceluia Irod, care a poruncit uciderea celor douăzeci de mii de prunci din Betleem la vremea Nașterii Mîntuitorului - a fost stăpîn în Galileea în timpul predicării lui Ioan Botezătorul. El era căsătorit cu fiica lui Aretas, care era un prinț arab. Dar Irod, fiind roadă rea a rădăcinii celei rele, a dat-o la o parte pe legiuita lui soție, și în mod nelegiuit și-a luat-o concubină pe Irodiada, care era soția fratelui lui, frate ce se afla încă în viață. Sfîntul Ioan Botezătorul a strigat tare și neînfricat împotriva nelegiuirii regelui Irod, arătîndu-i că nu i se cuvine lui să țină femeie pe soția fratelui lui. Din această pricină Irod l-a aruncat pe Sfîntul Ioan în închisoare, în timpul unui banchet de la curtea sa din Sevastia, în Galileea, înaintea oaspeților a jucat Salomeea, fiica Irodiadei și a lui Filip. Irod, beat de vin, a fost atît de împătimit de acest dans al Salomeei, încît i-a făgăduit că îi va da orice îi va cere, pînă la jumătate din împărăție. Irodiada a sfătuit-o pe fiica ei Salomeea să-i ceară lui Irod capul lui Ioan Botezătorul. Irod a dat porunca, Ioan a fost decapitat în temniță,

și, după cum fusese porunca, s-a adus sus, în sala banchetului, capul lui Ioan pe o tîpsie. Ucenicii lui Ioan au luat trupul învătătorului lor și l-au îngropat cu cinste, iar necurata Irodiada a luat capul lui Ioan și, după ce i-a înțepat de mai multe ori limba cu un ac, l-a aruncat într-un loc necurat. Istoria Capului Sfîntului Botezător Ioan, al pierderilor și aflărilor lui succesive (în număr de trei) se vede la ziua de 24 februarie. Pedepsa lui Dumnezeu nu a întîrziat însă să cadă asupra nelegiuitorilor. Prințul Areta, care a vrut să răzbune onoarea fiicei lui, a pornit război împotriva lui Irod și l-a învins, învins fiind Irod, Caligula l-a osîndit la surghiun - mai întîi în Galia, iar mai apoi în Spania. Irod și Irodiada au trăit în surghiun, în sărăcie cumplită și în înjosire, pînă cînd s-a deschis pămîntul și i-a înghițit de vii. Salomeea rău a pierit la Rîul Sikaris (vezi *Cugetarea* dintr-o această zi). Uciderea Sfîntului Ioan Botezătorul s-a întîmplat chiar înainte de paste iudeilor, dar ea se prăznuiește la 29 august deoarece aceasta este ziua în care s-a sfințit slăvită biserică închinată lui din Sevastia, ridicată chiar deasupra mormîntului lui, de către slăviții împărați Constantin și Maica lui Elena. Această biserică mai adăpostește și moaștele a doi dintre ucenicii lui Ioan Botezătorul, Sfinții Elisei și Avdie.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Theodora din Tesalonic*

Împreună cu soțul ei, care era foarte bogat și credincios, Cuvioasa Theodora a locuit în Insula Eghina. Cînd Eghina a fost amenințată de arabi, ei s-au strămutat la Tesalonic. Acolo ei au așezat-o pe unica lor fiică într-o mînăstire, unde tînăra s-a tuns în îngerescul chip sub numele de Theopista. La puțină vreme după aceasta soțul Theodoriei a murit, iar Theodora a intrat și ea în cinul monahal. Theodora a fost o mare ascetă. Ea auzea cîntările cerești, și zicea uneori către surorile ei: „Oare nu auziți cît de minunat cîntă corurile de îngeri în altarul cel ceresc?”

Preacuvioasa Theodora s-a săvîrșit cu pace către Domnul la anul 879, în vîrstă fiind de șaptezeci și cinci de ani. Din sfintele ei moaște a curs mir vindecător, care le-a fost de ajutor multora.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Vasilissa*

Aceasta a luat cununa muceniciei la Srem, în Serbia.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Anastasie*

El a fost un tînăr din Radoviște, din eparhia Strumița. El a învățat un meșteșug la Tesalonic. Turcii au încercat să-l forțeze să treacă la islam, fără nici un succes. Pentru aceasta a fost torturat iar apoi spînzurat, în douăzeci și nouă de zile ale lunii august, din anul 1794.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioan Botezătorul

O Sfinte Părinte Ioane, al Domnului minunat Botezător,

Tu ești înaintemergătorul Mîntuirii.

Curăția sufletului tău sufletul omenesc atinge,

Ea este trîmbița cea înfricoșată de la Iordan.

Eapre trîndavi trezește, din păcat îi mișcă,

Ei aud că securea la rădăcina copacului stă. Ție mă plec, ție mă rog:

Ajută-mi mie să biruipre toți dușmanii mei! Ție mă închin, Puternice Prorocule al Domnului, înaintea ta genunchii ființei toate îmi plec; înaintea taplîng, și te rog, Sfinte Părinte Ioane, Dăruiește-mi și mie a inimii tale tărie de leu!

Dăruiește-mi și mie a duhului tău curăție.

Dăruiește-mi și mie putere din puterea ta,

Ca și eu să mă nevoiesc și ție să urmez

întru supunere Domnului și stăpînire

Asupra trupului și duhului meu.

Ca și eu să mă botez ca tine,

Intru postiri adevărate

Și întru privegheri să mă curățesc.

Ca și eu să gust rugăciunea

Ce descoperă luminări cerești.

Ca și eu jără frică la mucenicie să merg,

Ca tine, Jară frică, în credință îmbrăcat întreg.

O Sfinte Părinte Ioane Prealăudate,

Mare Mucenice al Dreptății Dumnezeiești,

De tine se înfricoșează taberele diavolești!

Ascultă și rugăciunea mea a smeritului,

Și cu ale tale rugăciuni mă întărește,

Ca urmîndție, să stau și eu

Ca o lumină bineprimită înaintea lui Dumnezeu!

Cugetare

Dacă vom băga de seamă în jurul nostru și vom observa cum mor oamenii, vom vedea că în general aceasta se aseamănă cu păcatul lor. Precum este scris: *cine scoate sabia, de sabia va pieri* (Matei 26: 52). Orice păcat este o lamă de cuțit, iar oamenii seucid prin răul pe care cu plăcere îl comit. Salomeea, fiica cea necurată a necuratei Irodiade, este un exemplu bun. Ea a cerut să primească pe tipsisie capul lui Ioan Botezătorul. Aflîndu-se în Spania, în cetatea Lerida, unde era exilată cu Irod și cu Irodiada, Salomeea s-a pornit să treacă într-o zi Rîul Sikaris, care era înghețat. Dar gheața s-a spart și ea a căzut în apă pînă la gît. Gîtul ei s-a strîns între sloiuri și așchii de gheață, cu cît se lupta mai mult ca să scape, zbătîndu-se cu picioarele, cu care odinioară jucase necurat înaintea lui Irod. Ea nu a putut nici să se înalțe deasupra apei, nici nu s-a scufundat, ci o bucată ascuțită de gheață i-a tăiat capul. Apa a cărat trupul cel necurat, iar Irodiadei i s-a adus capul fiicei ei pe o tipsisie, precum odinioară al lui Ioan. Să ne înspăimîntăm de asemănarea dintre felul morții și al vieții celor păcătoși.

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptatea lui David (II Regi 3):

La cum Abner, căpetenie mare în Israel, și unul dintre dușmanii lui

David, s-a întors și s-a dat pe mîna lui, punîndu-și încrederea în dînsul;

La cum Ioab, căpetenie a lui David, l-a ucis mișelește pe Abner;

La cum David a blestemat casa lui Ioab, și a plîns tare, împreună cu tot poporul, după Abner.

Predică Despre vindecarea omenirii cu rănile lui Hristos

Și prin rănile Lui noi toți ne-am vindecat (Isaia 53: 5).

Noi ne-am vindecat prin rănile Stăpînului Hristos. Așa a prorocit prorocul lui Dumnezeu, și așa întocmai s-a împlinit prorocia lui. Prin suferințele lui Hristos, noi ne-am mîntuit de suferințele veșnice. Prin Sîngele Lui Preacurat, noi ne-am curățit de lepra păcatului și am înviat. Sîngele și trupul nostru s-au făcut necurate din pricina păcatelor. Dar aceasta s-a întîmplat pentru că mai înainte de sînge și de trup, însuși duhul nostru, cuibul și izvorul necurăției trupești, necurat s-a făcut. Oare se va putea vreodată curăți ceea ce este necurat cu ceva tot necurat? Putea-va apa murdară să spele murdăria? Niciodată.

Doar ceea ce este curat poate să spele necurăția. Pînă și păgînii au simțit și simt că omenirea zace întru necurăție. Dar ei vor să curățească cu necurații: cu invocări de duhuri și închinări la ele, cu aduceri de jertfe necurate, de animale și de oameni, însă o singură picătură din Preacuratul Sînge al Domnului Hristos poate curăți omenirea mai mult decît toate jertfele idolatre aduse de la începutul zidirii. Diluînd o singură picătură dintr-un medicament foarte puternic, medicii vaccinează oameni mulți, care astfel se fac imuni la boală. Noi potrivim Preacuratul Sînge cu apă, și apoi ne împărtășim din Potirul cu Preacurata Taină, căci s-a zis: atunci cînd au împuns coasta Domnului Care Se afla pe Cruce, *îndată a ieșit din ea sînge și apă* (Ioan 19: 34). Atîta putere se află într-o singură picătură din Preacuratul Sînge, că întreaga lume s-ar putea arde cu ea. El este Sînge Preacurat, fără păcat, singurul fără păcat; este Sînge Preacurat cu adevărat, singurul Sînge de acest fel din Zidire.

O, dacă ar cunoaște oamenii puterea absolutei curății! Atunci toți necurații și păcătoșii ar alerga să se curățească cu Preacurat Sîngele lui Hristos, și toți neajutorații ar alerga să se împărtășească cu Preacurat Sîngele și

Preacurat Trupul lui Hristos, și toți necredincioșii ar crede în El. Căci există aici o trime de lucruri, care sînt toate trei curate și toate trei curățesc: curăția duhului, curăția sîngelui, și curăția trupului. Numai ce este curat poate curăți necurăția, numai ce este sănătos poate vindeca boala, și numai ce este puternic poate ridica de jos pe neputincioși.

O Stăpîne Atotputernice Doamne Iisuse Hristoase, vindecă-ne pe noi cu Preacuratul Sînge al Ranelor Tale Celor Preanevinovate și Preacurate.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

30 august

Pomenirea Synaxei Sfinților Sîrbi, Dascăli ai Bisericii și Ierarhi

Pomenirea de astăzi nu îi cuprinde pe toți sfinții sârbi în general, ci doar un număr de arhiepiscopi și patriarhi, după cum urmează: Sfântul Sava, primul Arhiepiscop al sârbilor și întocmai cu Apostolii. Sfântul Arseniie, succesorul Simțului Sava, mare ierarh și făcător de minuni;

Sfântul Sava al Doilea, fiul Regelui Ștefan Primul încoronat, care a locuit vreme îndelungată la Ierusalim și s-a numit „asemenea lui Moise cu blîndețile.”

Sfântul Nikodim, care s-a nevoit la Sfântul Munte Athos, a fost egumen al Hilandarului, iar după aceea a fost Arhiepiscop al tuturor sârbilor și a Tărîmurilor de la Mare.

Sfântul Ioanichie, mai întâi arhiepiscop, iar din anul 1346 și pînă în anul morții sale - 1349 - Patriarh al Bisericii Ortodoxe Sârbe.

Sfântul Efrem, un mare ascet care în 1376 a fost ales Patriarh împotriva voinței lui, în vremea domniei Cneazului Lazăr. Sfântul Efrem 1-a încoronat pe Cneazul Lazăr. După aceea, el a lăsat scaunul patriarhal și s-a retras în pustie.

Sfântul Spiridon, succesor al Sfântului Efrem, care a trecut la cele veșnice la anul 1388.

Sfântul Makariie, care a înnoit multe sfinte biserici și mînăstiri străvechi și a tipărit multe cărți de cult la Skadar, la Veneția, la Belgrad, și în alte locuri. El este ctitorul vestitei trapeze a mînăstirii din Peci și s-a nevoit mult pentru propășirea Bisericii lui Hristos, avînd la aceasta ajutorul fratelui lui, Mehmed Sokolovici, Marele Vizir. Sfântul Makarie a trecut la cele veșnice în anul 1574. Sfântul Gavriil, prin naștere nobil din familia Raiici, care a fost unul din Părinții Bisericii Moscovei în timpul Patriarhului Nikon, fapt pentru care a fost socotit trădător de turci, torturat bestial și spînzurat în anul 1656.

Împreună cu aceștia îi mai pomenim pe sfinții Eustatie [Jevstaije], Iacob, Danilo, Sava al Treilea, Grigorie, Ioan, Maxim și Nikon. Mulți dintre ei au petrecut în aspre viețuiri la Muntele Athos, și toți au fost lucrători rîvnitori, credincioși și blînzi în via Stăpînului Hristos.

• *Pomenirea Sfinților Alexandru, Ioan și Pavel, Patriarhi ai Constantinopolului*

Sfântul Alexandru a fost unul dintre Părinții de la întîiul Sinod Ecumenic de la Niceea, în care 1-a reprezentat pe Patriarhul Mitrofan, prea vîrstnic pentru a putea călători. El după aceea a fost succesorul lui Mitrofan în scaunul mitropolitan. Cînd niște filozofi au vrut să aibă o dispută cu el privind probleme de credință, Sfântul Alexandru i-a zis unuia dintre ei: „în numele Domnului și Dumnezeului meu Iisus Hristos, îți poruncesc să taci!” - iar filozoful pe dată s-a făcut complet mut. Ale lui rugăciuni le-a ascultat Dumnezeu cînd a scurtat viața necuratului Arie (vezi *Cugetarea* dintru această zi). Sfântul Alexandru s-a săvîrșit către Domnul la anul 340, întru al nouăzeci și optulea an

al vieții lui pămîntești.

Sfântul Ioan Postitorul a păstorit Biserica lui Dumnezeu în timpul domniei răului împărat Anastasie, ereticul akefalit. El s-a săvîrșit din viață la anul 595.

Sfântul Pavel al Patrulea a păstorit Biserica Constantinopolului timp de cinci ani și opt luni, apoi a lăsat scaunul patriarhal și a luat în taină sfînta și marea schimă spre a se pocăi cu amar, deoarece fusese de acord cu erezia iconoclastă. El a fost predecesorul marelui Tarasie, și a trecut la cele veșnice la anul 784, în timpul domniei împăraților Irina și Constantin.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Cristofor*

Sfântul Cristofor a viețuit în veacul al șaselea, și s-a nevoit în lavra Sfântului Theodosie. El a avut o vedenie în care a văzut cum candelile monahilor rîvnitori și trăitori sînt aprinse, pe cînd ale celor trîndavi sînt stinse.

- *Pomenirea Sfântului Eulalie, Episcopul Cezareei Capadociei*

Sfântul Eulalie a fost unul dintre predecesorii Sfântului Vasile cel Mare. El l-a caterisit pe propriul său fiu, pentru aceea că umbla îmbrăcat într-o ținută care nu se cuvenea chemării preoțești.

Cîntare de laudă la Synaxa Sfinților Sîrbi, Dascăli ai Bisericii și Ierarhi

Dumnezeiești bărbați sînt sfinții sîrbi,

Dascăli înțelepți și luminători ai Bisericii.

Domni ai duhului sînt ei, viteji plini de slavă,

Păstori buni ai turmei Domnului Hristos.

O! Voi pre Dumnezeu ați slujit și sinea ați lepădat-o,

Făclii luminoase poporului vostru ați fost!

Întru-ale voastre inimi S-a sălășluit Duhul,

Purtători de Dumnezeu fost-ați,

De Sfînta Treime luminați.

Voi Treimica Lumină primind și altora ați dat-o,

Pretutindenea unde Dumnezeu v-a purtat.

Ale voastre jertfe roadă multă adus-au,

Roadă tainică-n via Domnului Hristos.

Voi drept ați pășit pe-ale Sfântului Sava urme,

Semănînd sfințenia în pămîntul sîrb.

Voi în pămîntul sîrb Credința ați întărit-o,

Credința în Cuvîntul Unuia Dumnezeu.

Voi suflete omenești în haină nouă îmbrăcat-ați,

Cu-a multor biserici podoabă pămîntul sîrb îmbrăcînd!

O Sfinților sîrbi, cu-Apostolii întocmai,

Voi poporului sîrb îngerii în trup ați fost!

Voi învățat-ați poporul pre Dumnul să-L slăvească,

Pre Mîntuitorul Hristos, Dumnezeul Cel Viu.

Voi cu credință vestit-ați Sfînta Lui Evanghelie,

De aceea Domnul în ceruri pre voi vă a mărit.

Domnul Hristos pre voi v-a pus sfeșnice-aprinse,

Care din cer luminați pînă j os pe pămînt!

Voi astfel călăuziți poporul la dreptate,

La adevărul și sfințenia Creștinei viețuiri.

De sîrbii vor urma pildei voastre cei sfinte,

Ei cu-ale voastre rugi,

Popor unit și unul

De-a pururea vor fi.

Cugetare

Pierit-au ereticii cu sunet, acoperiți de rușine și de scîrba celor vii. Însuși felul morții lor arată că el a fost pedeapsa lui Dumnezeu, pentru viața lor plină de minciună înaintea poporului, și pentru toată tulburarea adusă Casei lui Dumnezeu. După ce a fost dat anatemei în Sinodul de la Niceea, Arie s-a prezentat într-o zi la împăratul Constantin [cel Mare] și l-a implorat să mijlocească spre a fi primit în Biserică din nou. Împăratul l-a întrebat pe Arie dacă mărturisește Crezul niceean. Arie, viclean fiind, ținea în sîn o hîrtie cu spurcata lui mărturisire de [ne] credință. Lovindu-și pieptul în acel loc, spurcatul și vicleanul zicea: „Cu adevărat, așa cred.” Împăratul s-a gîndit că poate Arie s-a pocăit, și de aceea l-a trimis la Patriarhul Alexandru spre a fi primit în Biserică din nou. Dar cunoscîndu-i prea bine năravul de fiară vicleană, Patriarhul Alexandru s-a întristat și s-a scîrbit. Chiar așa fiind, împăratul a desemnat o Duminică în care Arie avea să vină în Biserica cea Mare, Sfînta Sofia, și să primească Sfînta împărtășanie, în ajunul acelei zile, Sfîntul Alexandru s-a rugat cu lacrimi lui Dumnezeu să îl cheme la el mai înainte ca să îl vadă pe această slugă a diavolului și hulitor de Hristos, necinstind Sfintele și Preacuratele Lui Taine. Cînd s-au revărsat zorii acelei Sfinte Duminici, sfîntul patriarh se afla slujind în Biserică, iar împăratul în al cărui alai se afla și Arie cu ereticii lui, se îndreptau și ei într-acolo. Cînd au ajuns la Piața lui Constantin pe Arie l-a lovit un rău cumplit și în măruntaie, și în necuratul lui suflet, și privea în jur un loc unde să se ușureze, în acea Piață se afla un asemenea loc, și Arie a intrat acolo, însoțitorii lui au așteptat vreme prea lungă, și de aceea și-au pierdut răbdarea. Cînd unii dintre ei au intrat să vadă ce s-a întîmplat cu Arie, ei l-au aflat mort, înecat în necurătenii, căci abdomenul și partea de jos îi crăpase cu totul, și toate intestinele îi ieșiseră în afară, într-un amestec de sînge și de necurăție.

Luare aminte

Să luăm aminte la biruințele lui David asupra filistenilor (II Regi 5):

La cum filistenii au năpădit ținuturile lui David, iar David s-a rugat lui Dumnezeu, și i-a biruit pe filistenii;

La cum filistenii au năvălit din nou, și David s-a rugat din nou lui Dumnezeu, și din nou i-a biruit pe filistenii.

Predică Despre descendența tainică a lui Hristos

...Și neamul Lui cine îl va spune? (Isaia 53: 8).

Iudeilor descendența Domnului Hristos le-a fost ascunsă, așa cum ascuns este izvorul unui fluviu adînc. Ei citeau și știau că Mesia avea să se nască în Betleem, și cu toate acestea, deși știau că Iisus se născuse în Betleem, ei nu au vrut să recunoască că El

este Mesia. Ei știau că Mesia va ieși din casa lui David, și au știut că Iisus S-a născut din casa lui David, prin Preacurata Fecioară și a Lui Maică, dar cu toate acestea, nu au vrut să cunoască că El este Mesia. Ei citeau că Mesia se va naște din Fecioară, că va fugi în Egipt, că va fi chemat înapoi din Egipt, că înaintea Lui va ieși un înaintemergător al cărui *glas va striga în pustie*; ei știau că Mesia va străluci ca o lumină mare în întunericul și în umbra morții pămînturilor Zabulon și Neftali, și știau toate celelalte scrise cu de-amănuntul despre venirea Lui, în cărțile Prorocilor Lui. Dar cu toate acestea iudeii nu au vrut să-L recunoască, nici să-L cunoască, ci au vrut ca să Il răstignească pre Domnul Slavei alături cu criminalii.

Dacă ar fi fost un om obișnuit, oare s-ar mai fi frământat prorocul atît de mult cu studiul descendenței și neamului Lui? Cine altcineva din Israil mai avea descendență necunoscută, greu de stabilit? Nimeni altul decît Melkisedek! Aceste descendențe au rămas ascunse iudeilor, și sînt întotdeauna ascunse de ochii profani ai celor necredincioși. Dar credincioșilor, ele nu le mai sînt ascunse. Noi cunoaștem că Hristos este *Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nujacut*. Acesta este El, în veșnicie. Noi cunoaștem că El *S-a intrupat de la Duhul Sfînt, și din Fecioara Măria, și că S-a înfățișat lumii ca Dumnezeu adevărat și om adevărat*. Acesta este El, în timp. Neamul Lui minunat este și tainic, slăvit și maiestuos. Dar cînd ne-am reptetat toate cele pe care le cunoaștem despre El, încă ne mai putem întreba *Și neamul Lui, cine îl va spune?* Nu pentru că descendența Lui nu s-ar cunoaște, ci mai curînd pentru că descendența Lui este de neajuns, de neînțeleas cu puterile omenești, mai presus de fire.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, luminează-ne pre noi cu înțelegerea Ta cea dumnezeiască, și ridică-ne pînă la Tine pre noi neputincioșii, ca un Iubitor de oameni.

Căci noi numai Ție ne închinăm și numai pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

31 august

- *Pomenirea punerii în raclă a Cinstitului brîu al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu*

După cinstita ei Adormire, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu a dat brîul ei Simțului Apostol Toma. Brîul mai tîrziu a ajuns la Constantinopol și s-a păstrat într-o răcliță pecetluită la Biserica Preasfintei Născătoare din Vlaherne, ce o întemeiase împărăteasa Pulheria. Această sfîntă răcliță nu s-a deschis pînă în zilele împăratului Leon cel înțelept (886-912). Soția împăratului Leon, Zoe, s-a îmbolnăvit psihic și, în urma unei vedenii cerești, ea a dorit să se așeze peste ea brîul Maicii Domnului care se afla la Vlaherne. Împăratul l-a rugat pe Patriarh, și așa sfîntă răcliță s-a

deschis. Apoi, cu rugăciune, ea a fost scoasă și pusă peste împărăteasa care cumplit se chinuia. Ea s-a vindecat imediat, în prezent, o parte a Cinstului Brîu se află la Zugdidi, în Georgia, căci vindecându-se prin atingerea lui fiica împăratului Roman, și apoi căsătorindu-se ea cu împăratul georgian Abuchaz, ea a luat cu ea, în noua ei patrie, o parte din Cinstul Brîu. La porunca Țarului Rus Alexandru I, la Zugdidi, în Mingrelia, s-a ridicat din această pricină o preafrumoasă biserică, în care se păstrează cu evlavie partea din Cinstul Brîu al Maicii Domnului, spre vindecare de grele suferințe.

- *Pomenirea Sfântului Ghenadie, Patriarhul ComtantinopoMui*

Sfântul Ghenadie a urmat în scaunul patriarhal Sfântului Anatolie. El a fost contemporanul Sfântului Marchian (vezi pomenirea la 10 ianuarie) și cu Sfântul Daniil Stîlplnicul (vezi pomenirea la 11 decembrie), în vremea lui s-a întemeiat vestita Mînăstire a Studișilor din Constantinopol. Aceasta și-a luat numele de la ctitorul ei, Senatorul roman Studius, care a venit la Constantinopol și cu binecuvîntarea Sfântului Ghenadie a ridicat Biserica cu Hramul Sfântului Ioan Botezătorul, de asemenea clădiri în jurul ei pentru obștea monahală, aceasta avînd să rămînă în istorie ca Mînăstirea Studion. Sfântul Ghenadie a fost bărbat blînd și plin de înțelepciune. El refuza să hirotonească preot candidatul care nu cunoștea Sfîntă Psaltire pe de rost. El a condus un Sinod local la Constantinopol, în cadrul căruia s-a dat anatemei păcatul simoniei. El a lucrat minuni, și și-a cunoscut mai dinainte timpul morții prin vedenie de la Dumnezeu. Sfântul Ghenadie bine a păstorit Biserica lui Hristos timp de treisprezece ani, și s-a săvîrșit cu pace către Domnul la anul 471.

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Ciprian*

Sfântul Ciprian s-a născut din părinți necredincioși, fiind el însuși educat în idei politeiste. El s-a făcut vestit în Carthagina ca profesor de filosofie și de retorică. El a fost bărbat căsătorit, dar după ce s-a convertit la creștinism un a mai locuit împreună cu soția lui, ci s-a dedicat pe sine exclusiv studiului Sfintelor Scripturi și îmbunătățirii vieții lui interioare. Din pricina virtuților lui neobișnuite, obștea creștinilor 1-a ales să fie sfințit presbiter [preot], și curînd după aceea episcop. El a fost pe cît de blînd cu turma lui Hristos, pe atît de nemilos cu ereticii. Călăuzit de Duhul Sfînt, el a scris multe cărți de învățătură creștină. El a scris împotriva idolatriei, și cu deosebită vehemență împotriva ereziilor iudaizantă și novațiană. Scrierile lui despre feciorie sînt de o mare frumusețe, cum sînt și cele despre martiriu, dragoste, răbdare, Rugăciunea Domnească și alte teme ziditoare de suflet. El a luat moarte mucenicească, și s-a înălțat la locașurile cerești în anul 258, în timpul domniei lui Valerian. Mai înainte de uciderea lui el s-a rugat lui Dumnezeu, a binecuvîntat poporul, și a lăsat călăului ce avea să îl decapiteze douăzeci și cinci de monezi de aur.

Minunată și tainică este milostenia Mucenicilor Creștini.

• *Pomenirea Sfântului Ioan, Mitropolitul Kievului*

Sfântul Ioan a fost de neam bulgar. El a sosit la Kiev în anul 1080 și curînd s-a făcut atît de vestit pentru sfințenia viețuirii, încît a fost ridicat la scaunul Mitropolitan. Sfântul Ioan a păstorit Biserica lui Hristos timp de opt ani. El a scris o epistolă Papei Clement, în care l-a certat pentru schimbările stricătoare de credință și de rînduială pe care le-a introdus în Biserica Romei. La anul 1089 el s-a săvîrșit cu pace către Domnul.

Cîntare de laudă la Sfântul Sfințit Mucenic Ciprian

Slava Carthaginei și podoaba Bisericii,

sfințitul sfințit Ciprian a fost,

și înainte, și după moartea lui.

Ciprian Sfântul poporul învățat-a

Cu fapta și cuvîntul, curățenia vieții.

"Fecioria sfințire a trupului este,

ea liberare este dintr-alpatimilor laș.

Ea izvorul curăției este și podoabă

A cinstitei viețuiri.

Ea demnitate a trupului este,

și brîu cinstit cuviinței;

Fecioria pace căminului este, cunună și-armonie.

Ea este liniște și pace, de certuri păzește.

A duhului liniște nu suferă trupească tulburare,

El bine vede aceasta, cîndse desprinde de el:

Intrînd întru-ale sale el cunoaște ce este

Adevărata pace, fericirea din cer;

Intru acestea trupul cu-a lui nebune patimi,

Deșarte griji și luxuri de nimic,

Amestec nu are nicicum.

Nouă femeile luxoase nici un lux n-au a ne spune,

Ci doar un singur lucru proclamă ele sus:

că necurate suflete au ele, ce s-arată

întru nerușinarea trupului, pe care-o numesc lux. "

O, libertate de aur ce vii din lepădarea

Deșertăciunii toate celei lumești de jos!

Tu, de-aur libertate, cu-adevărat ești podoaba

Ce bine stă pe fruntea omului celui sfînt!

Om liber, cast și pașnic este-acela

Ce fecioria are, ori și-o a dobîndit.

Ea dar din ceruri este, de la Domnul Hristos.

O Stăpîne Doamne, al lui Dumnezeu Fiu,

privește către noi și bun ne dăruiește

și nouă un strop din slava

virtuții feciorești.

Cugetare

Creștinii adevărați nu cred în ceea ce îndeobște se numește soartă sau destin [kismef]. Liniile vieții noastre sînt hotărîte de nimeni altul decît Dumnezeu, iar El ni le poate schimba, în funcție de rugăciunile

și virtuțile pe care ni le cultivăm. Astfel, El a prelungit viața regelui Iezechia cu încă cincisprezece ani (Isaia 38: 5), precum a prelungit cu încă cincisprezece ani și viața Sfântului Preacuvios Dius (vezi pomenirea la 19 iulie). Sfântul Vasile cel Mare s-a rugat lui Dumnezeu, și, deși bolnav de moarte, încît se afla în cele mai de pe urmă ale sale, Dumnezeu i-a dăruit ca să trăiască pînă dimineață, numai în scopul ca medicul lui personal să vadă minunea și să creadă în Hristos. Acest medic era Iosif Evreul. Dar, așa cum Dumnezeu puternic și milostiv este ca să lungească zilele celor ce se tem de Dînsul, tot așa puternic este El și să pedepsească cu scurtarea zilelor pe cei care se bălăcesc pururi în păcat, împăratul Anastasie s-a înșelat cu erezia lui Severian (numită și akefaliță, sau a celor "fără de cap"), care împrăștiă ideile că Biserica nu are nevoie de preoți și episcopi, ci că fiecare își poate fi luiși preot și episcop, și că fiecare are dreptul să interpreteze Sfintele Scripturi după cum crede el de cuviință și să îi învețe și pe alții să facă la fel! Zadarnic a luptat Sfântul Patriarh Ioan să îl determine pe împărat să se lepede de această înșelare și să rămînă întru adevărul Ortodox, împăratul nu numai că nu a ascultat sfatul arhieresc, dar l-a și prigonit pe patriarh în multe feluri, și se gîndea chiar să-l trimită în surghiun. Într-o noapte împăratul a avut un vis în care i s-a arătat un bărbat înfricoșat care ședea pe un tron foarte înalt, iar în mîini ținea o carte. Acest bărbat a deschis cartea, a aflat numele împăratului în ea, și a zis: "Am socotit să te mai las să trăiești o vreme, dar, din pricina ereziei tale, iată! Șterg numele tău din Cartea Vieții." Precum acel înfricoșat bărbat a și făcut. Inspăimîntat, împăratul a sărit din pat și a povestit visul celor care erau lîngă el. Cîteva zile mai tîrziu, palatul imperial a fost izbit de un fulger, care l-a ucis pe loc pe împăratul Anastasie.

Luare aminte

Să luăm aminte la marea bucurie cu care s-a bucurat David de Domnul (II Regi 6):

- La cum David a adus Chivotului Legii de la Baalatul Iudei, la Ierusalim, și cum a dănuțuit cît a putut de bucurie, mergînd înaintea lui, fiind îmbrăcat în efod de in;
- La cum Michal [Micol], soția lui, l-a disprețuit pe David pentru aceea că a sărit și a jucat înaintea Domnului, *descoperindu-se înaintea roabelor și robilor săi, cum se descoperă un om de nimic*²¹ (versetul 20);
- La cum Dumnezeu a pedepsit-o pe Michal cu sterpiciune pentru judecata ei pripită și nedreaptă, astfel încît Michal [fiica lui Saul] nu a avut copii pînă la ceasul morții ei.

²³ *înaintea Domnului voi juca, a zis David către Micol; binecuvîntat este Domnul, Cel ce m-a ales pe mine în locul tatălui tău [Saul] și a casei lui întregi, întărindu-mă cîrmuitor al poporului Domnului, Israel; cînta-voi și voi juca înaintea Domnului. Și încă și mai mult mă voi înjosi și voi fi încă și mai mic în*

ochii tăi, iar înaintea slujnicilor de care grăiești tu, voi fi în cinste (II Regi 6: 21-22).

Predică Despre puterea și misiunea lui Hristos, prorocită de hala

Duhul Domnului este peste Mine, că Domnul M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc celor robiți slobozire și celor prinși în război libertate; să dau de știre un an de milostivire al Domnului și o zi de răzbunare a Dumnezeului nostru (Isaia 61: 1²)

Stăpînul Hristos a citit însuși cuvintele acestei prorocii înaintea iudeilor la Nazareth, atunci cînd Și-a început lucrarea Lui mîntuitoare. Citind cuvintele acestea, el a șezut și a zis: *Astăzi s-a împlinit scriptura aceasta în urechile voastre* (Luca 4: 21). Să ne gîndim numai: El a citit una dintre prorociile care le era cea mai neclară cărturarilor și fariseilor iudei, apoi a închis cartea și a zis: *Astăzi s-a împlinit scriptura aceasta*. Nici unii dintre iudei nu îndrăzneau să se apropie de acest pasaj și să îl interpreteze, căci nimeni nu știa cui i se aplică aceste cuvinte. Trecuseră șapte secole de la rostirea acestei prorocii, și totuși nici unul dintre cărturarii iudei nu erau în stare să spună la cine se referă. Și cînd Acela despre Care s-au rostit acele cuvinte a sosit, El însuși le-a citit și le-a aplicat la Sine! Așa 1-a îndreptățit Dumnezeu pe prorocul Lui, și S-a prezentat pe Sine lumii.

Duhul Domnului este peste Mine. De ce spune El aceste cuvinte, cînd noi știm că egal este El cu Tatăl și cu Duhul? După cum interpretează Sfîntul Ioan Gură de Aur, El rostește aceste cuvinte pentru a mărturisi înaintea poporului. El nu zice "harul Duhului [este peste Mine]," deoarece harul Duhului este peste orice om credincios, ci El zice *Duhul Domnului este peste Mine*, așa cum s-a arătat adevărat și la Rîul Iordan. Duhul este martorul Fiului, iar Fiul nu este niciodată fără Duhul. Domnul Iisus grăiește adesea despre Tatăl și despre Duhul Sfînt, și o face din marea dragoste a Lui pentru Tatăl și pentru Duhul Sfînt. Dragostea întotdeauna atribuie cele care sînt ale sale celor iubiți. Domnul Iisus mai grăiește astfel și ca să îi învețe pe mîndri să nu se laude cu virtuțile lor, ci mai degrabă să îi cinstească și să le dea înîietate celor care sînt egali în cinste cu ei.

Domnul a împlinit cuvînt cu cuvînt, toate cele scrise în această prorocie minunată. El în lume a venit în primul rînd ca să propovăduiască mila lui Dumnezeu față de oameni, și de asemenea ca să propovăduiască înfricoșata Judecată celor care au vrut ca să disprețuiască și să respingă această milă.

Aceasta este vedenia lui Isaia, fiul lui Amos, Prorocul cel adevărat și nemincinos al lui Dumnezeu.

Fraților, să îl cinstim mult pe Sfîntul Proroc Isaia, a cărui gură de Dumnezeu insuflată L-a vestit cu veacuri înainte poporului pe Hristos și a noastră mîntuire; și să ne închinăm Scumpului nostru

Domn Iisus Hristos Dumnezeu și Mântuitorul nostru, în veci și în vecii vecilor,

A Căruia pururea este slava, mulțumită și închinăciunea, Amin.

I septembrie

- *Începutul Indictionului, adică al Anului Nou Bisericesc*

Primul Sinod Ecumenic [de la Niceea, din anul 325] a rînduit că Anul Bisericesc trebuie să înceapă în ziua de Întîi Septembrie. Pentru vechii evrei luna septembrie marca începutul anului civil (vezi Ieșirea 23: 16), ea fiind luna în care poporul lui Israel strîngea recoltele și aducea mulțumită lui Dumnezeu. Aceasta a fost ziua în care Mântuitorul a intrat în Sinagoga de la Nazareth (Luca 4: 16-21), a deschis Sfînta Carte a Prorocului Isaia și a citit profeticele cuvinte: *Duhul Domnului este peste Mine, că Domnul M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc celor robiți dezrobire și celor prinși în război libertate; Să dau de știre de un an de milostivire al Domnului și de o zi de răzbunare a Dumnezeului nostru* (Isaia 61: 1-2). Trebuie să știm că luna septembrie a fost aceea în care împăratul Constantin cel Mare a repurtat victoria împotriva lui Maxențiu, dușmanul de moarte al Creștinismului. În urma acestei victorii cîștigate cu ajutor dumnezeiesc, Constantin a proclamat libertatea creștinilor de a se închina Unuia Dumnezeu Iisus Hristos, în tot Imperiul Roman care atunci coincidea cu întreaga lume civilizată. Timp de multe veacuri, anul civil al lumii creștine a urmat structura anului bisericesc, începînd și el la I septembrie. Mai tîrziu însă lucrul acesta s-a schimbat, începutul anului civil transferîndu-se la I ianuarie. Schimbarea a intervenit mai întîi în Occident, iar mai tîrziu, și în Rusia, sub Țarul Petru cel Mare.

- *Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Simeon Stîlpticul și Arhimandritul și a maicii lui, Cuvioasa Marta*

Sfîntul Simeon Stîlpticul s-a născut în Siria, din părinți țărani. La vîrsta de optsprezece ani, el a părăsit casa părintească și s-a tuns monah. El a luat asupra sa cele mai aspre nevoințe călugărești, ajungînd cu postul și pînă la patruzeci de zile. Apoi s-a făcut începătorul unei nevoințe pînă la el necunoscute, aceea de a se ruga zi și noapte de la înălțimea unui stîlp, de unde și-a luat și numele de „stîlptic.” La început, stîlpul a fost înalt de șase coți; mai apoi Sfîntul i-a mai adăugat încă șase, apoi încă zece, apoi încă paisprezece, pînă cînd, în cele din urmă, înălțimea stîlpului a ajuns de patruzeci de coți. De două ori a venit maica lui la el, voind să-i vadă fața. Dar de fiecare dată, necoborînd de pe stîlp, fiul ei i-a zis: „Nu mă tulbura, maică. De va voi Dumnezeu, ne vom vedea față către față întru a Sa împărăție.” Sfîntul Simeon Stîlpticul a luptat cumplit cu taberele drăcești, pe care le-a biruit de fiecare dată cu rugăciunea către Dumnezeu. El a lucrat multe și mari minuni, vindecînd cu cuvîntul și cu rugăciunea pre mulți dintre cei

ce zăceau în boli grele. La stîlpul lui venea popor de pretutindeni, bogați și săraci, împărați și robi. Nimeni nu pleca de la Stîlpul Sfîntului Simeon neajutorat. Sfîntul Simeon le vindeca bolile, le alina durerile sufletului, îi povățuia pe calea vieții, îi certa pe cei care nu credeau drept. El a convins-o pe împărăteasa Eudoxia să se lepede de erezia lui Eutihie, și să creadă ortodox. El s-a nevoit în timpul domniilor lui Teodosie cel Mic, Marchian și Leon cel Mare. Sfîntul Preacuvios Simeon Stîlpticul, primul Stîlptic al Creștinătății, a trăit pe pămînt pînă la vîrsta de una sută și trei ani. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul în prima zi a lunii septembrie, din anul 459. Sfintele lui moaște au fost mutate la Antiohia, și așezate într-o sfîntă biserică purtînd hramul său.

• *Pomenirea Sfîntului și Dreptului Iosua, Fiul lui Nun [Navi]*

Iosua a fost conducătorul poporului evreu după moartea lui Moise. Din cele mai multe sute de mii de iudei care au ieșit din Egipt, doar acest Iosua și Caleb au trecut cum se cuvine cei patruzeci de ani de pustie și au intrat în Pămîntul Făgăduinței (Numerii 26: 64-65; 32: 12). Iosua a trăit una sută și zece ani pe pămînt, cu aproximativ 1440 de ani mai înainte de întruparea Domnului Hristos. (Citește despre credința lui Iosua în Dumnezeu, despre faptele și minunile lui, la Cartea lui Iosua Navi.)

Cîntare de laudă la Sfîntul Simeon Stîlpticul

întîiul dintre Stîlptnici Sfîntul Simeon este,

Bătrîn luminat de sus, de lumina nefăcută,

El de bună voie pe-al unor noi nevoițe Stîlp a urcat.

El viu a fost cerului, iar pămîntului, mort.

El și-a cîștigat mîntuirea cupostiri,

Privegheri, și post.

În zorii dimineții a lui maică la Stîlp vine:

„ Fiul meu, coboară să te pot vedea!”

Dar Sfîntul nu-i răspunde.

Maica pe fiu îl roagă, iară și iar.

Sfîntul atunci către maică zice:

„Eu, maică, sînt al împăratului Cerurilor

Rob. Cunoaște că astă viață

O luptă față de trup nemiloasă și o pregătire este.

Timp de grăiri deșarte nu avem.

Ci du-te, maică, și calea cea bună alege,

Grijește-ți de suflet, și viețuiește

După poruncile lui Dumnezeu.

Căci după astă viață o alta începe:

De bine luptăm aici, acolo ne vom încununa.

Binevoind Hristos și-aflîndu-ne vrednici,

Pe al tău fiu îl vei vedea atunci.

Atunci doar, maica mea,

Adevărată va fi

Bucuria vederii.”

Cugetare

În timpul vieții acesteia trebuie să folosim tot ceea ce este

necesar pentru cultivarea sufletelor noastre, căci după ce moartea ne va despărți de această lume nimic nu vom lua dincolo, decât sufletele noastre, așa cum ni le-am format de-a lungul vieții trupești. Pe când avea optsprezece ani, pe Sfântul Simeon atât de mult și de arzător l-a preocupat mântuirea sufletului lui, încît într-o bună zi a căzut cu fața la pămînt și s-a rugat lui Dumnezeu ca să îi arate calea mîntuirii. În această stare aflîndu-se, și rugîndu-se cu lacrimi, îndelung, el a avut o vedenie în care se făcea că sapă la o temelie spre a înălța o zidire și că, epuizat de efort, s-a oprit ca să-și tragă răsuflarea. Dar un glas de sus i-a zis: „Sapă mai adînc!” El atunci îndată s-a ridicat iar la lucru, săpînd mai adînc, mai din greu. Atunci glasul a grăit iar: „Destul îți este acum. Zidește dar ceea ce ai pornit a zidi: căci fără neoyință, nimeni nu va putea zidi nimic, nicicînd.” Cei care se neoyiesc puțin, zidindu-și casa sufletului lor pe băltoaca puțin adîncă a senzualității, își zidesc casa vieții pe nisip, care nu îi poate adăposti nici măcar în această viață; cu atît mai puțin în veșnicie.

Luare aminte

Să luăm aminte la fărădelegile lui David (II Samuel 11):

La cum David împăratul a comis adulter cu Batșeba, soția lui Urie, pe

cînd Urie se afla la război;

La cum David îl trimisese pe Urie în acel război tocmai ca Urie să își afle în el moartea;

Cum s-a mîniat Dumnezeu pe David pentru aceasta.

Predică Despre Cuvîntul, Fiul lui Dumnezeu

La început a fost Cuvîntul (Ioan 1:1).

Logosul, *Cuvîntul* inteligent și rațional, a fost dintru început. El se referă la Natura Dumnezeiască a Domnului nostru Iisus Hristos. Fraților, zicînd *la început*, oare vom crede noi că prin aceasta se pune vreun hotar temporal Cuvîntului lui Dumnezeu? Sau că Dumnezeu L-a născut pre Fiul Său Unul Născut într-un moment din timp? Nicidecum! Căci nașterea Fiului lui Dumnezeu din Tatăl nu este un eveniment al timpului, ci al eternității; timpul este o categorie care aparține acestei lumi căzute și trecătoare, pe cînd cele ale Dumnezeirii sînt în și din veșnicie. Oare mai rămîne soarele soare, dacă îl despărțim de lumina pe care o dă? Oare mai rămîne omul om, dacă se va lua mintea de la el? Oare mai rămîne dulcea miere miere, dacă își va pierde desăvîrșit dulceața ei? Nicidecum, nici una dintre acestea. Cu atît mai puțin poate cugeta cineva pre Tatăl fără de Logosul Lui, fără de Cuvîntul Lui Rațional, fără de înțelegerea Lui, fără de înțelepciunea și Puterea Lui, pre Tatăl fără de Fiul Lui Cel Co-etern cu Sine.

Deci, fraților, spusa întregă a Evanghelistului nu se referă la începutul Fiului lui Dumnezeu din Dumnezeu Tatăl, ci mai degrabă la începutul istoriei lumii create și al mîntuirii neamului omenesc. Acest început este din Cuvîntul lui Dumnezeu, din Fiul lui

Dumnezeu. Căci El este începutul și al facerii lumii și al mântuirii ei. Oricine vrea să vorbească despre facerea lumii văzute sau a celei nevăzute, sau despre mântuirea lumii, trebuie să înceapă cu începutul. Acest început este Cuvântul lui Dumnezeu, înțelepciunea lui Dumnezeu, Fiul lui Dumnezeu. De exemplu, dacă ar dori cineva să relateze istoria unei bărci ce naviga pe un lac, ar începe cam așa: „La început a fost un lac, și pe acel lac naviga o barcă...” Nici un om înțelept nu ar presupune de aici că lacul a luat ființă exact în momentul în care s-a aflat și barca în apele lui. Nici un om înțelept nu va scoate din cuvintele acestea ale

Evangelistului: *La început a fost Cuvântul*, înțelesul că Logosul, Cuvântul lui Dumnezeu, S-a născut din Dumnezeu în momentul facerii lumii! Așa cum lacul a fost cu mult mai înainte ca să navigheze barca pe el, tot așa Cuvântul lui Dumnezeu a fost mai înainte cu o eternitate de începerea Zidirii!

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Unul Născut al Tatălui și de o ființă cu El și cu Duhul Sfânt, luminează-ne și ne mântuiește pre noi,
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

2 septembrie

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Mamant*

Acesta s-a născut în Paflagonia, din vestiți părinți creștini, Theodot și Rufina. Părinții lui au fost întemnițați pentru Credința în Hristos. Mai întâi a murit tatăl, care era întemnițat; apoi a murit maica lui, Rufina, de îndată ce l-a născut pe el, pruncul Mamant. Așa s-a aflat pruncul viu, între trupurie moarte ale părinților lui. Dar Dumnezeu de Grija Purtătorul a trimis un înger la o femeie văduvă nobilă, pe nume Ammia. Ammia l-a văzut pe înger în vis: el îi porunca să meargă la temniță și să ia copilul. Eparhul cetății i-a îngăduit Ammiei să meargă și să îngroape morții, și să ia pruncul la casa ei. Mamant nu a grăit pînă într-un al cincilea an al vieții lui, și atunci, primul cuvînt pe care l-a rostit a fost *Mama*. De aceea s-a și numit Mamant. Copilul Mamant a dat dovadă de neobișnuită agerime la studiul cărții. Cum era crescut într-o toată rînduiala Credinței Creștine, el nu și-o ascundea pe aceasta, ci o mărturisea și față de ceilalți copii și rîdea de idoli, în timpul domniei lui Aurelian a fost o crudă prigoană contra creștinilor, în care păgînii nu i-au iertat nici măcar pe copii. Mamant era în vîrstă de cincisprezece ani cînd a fost adus înaintea tribunalului împăratului, împăratul i-a zis că este suficient dacă se va lepăda de Hristos verbal. Dar Mamant i-a răspuns: "Nici cu inima și nici cu buzele nu mă voi lepăda de Domnul și Dumnezeul meu, Iisus Hristos." Împăratul a poruncit biciuirea lui, arderea lui cu făclii, iar la urmă aruncarea lui în mare. Dar îngerul Domnului l-a scăpat, și l-a dus la un munte înalt de lîngă Cezareea. El a viețuit în acel munte, în singurătate, tăcere și rugăciune. Fiarele sălbatice s-au

îmbлінzit de rugăciunile și de sfințenia vieții lui. El a fost după o vreme aflat de chinători și adus din nou la judecată, fiind din nou torturat bestial. Dar scăpînd cu ajutor dumnezeiesc și de foc și de aruncarea la fiare sălbatice, el a fost ucis de un popă idolesc care l-a străpuns cu un trident. Așa și-a săvîrșit muceniceasca alergare acest fiu de mucenici, rămînînd pururea credincios Domnului Hristos Iisus în toate chinurile lui. Din sfintele moaște ale Sfîntului Mucenic Mamant izvorăsc multora minunate tămăduiri.

• *Pomenirea Sfîntului Ioan Postitorul, Patriarhul Constantinopolului.*

Acest sfînt se prăznuiește și la 30 august.²⁴ Sfîntul Ioan Postitorul a fost mai întîi lucrător în aur, dar din pricina mării lui evlavii și sfințeniei vieții, și prin Rînduiala tainică a lui Dumnezeu, el a fost hirotonit întru preot. Odată, tînăr fiind, Ioan mergea alături de Eusebie, monah din Palestina. Deodată un glas a grăit către Eusebie monahul: «Nu ți se cuvine ție, Avva, să mergi la dreapta celui mai mare!» Acela a fost glas de la Dumnezeu, prin care se proceea înalta slujire la care avea să fie chemat în scurt timp Ioan aurarul, Ioan a fost ridicat în scaunul patriarhal al Constantinopolului în urma Fericitului Eutihie. El nu a voit mai întîi să primească această mare slujire, dar în urma unei vedenii înfricoșate, a primit. Sfîntul Ioan a fost un mare postitor, mijlocitor pentru oameni înaintea lui Dumnezeu și făcător de minuni, pînă la moartea lui și dincolo de ea. El a trecut la ceruri la anul 595. După moartea lui s-a aflat că o lingură de lemn, o cămașă de in și un strai vechi au fost singura lui avere. Sînt vestite scrierile lui despre pocăință și despre mărturisire.

• *Pomenirea Sfîntului și Dreptului Eleazar*

Acesta a fost fiul lui Aaron, și al doilea în rang între mării preoți ai poporului lui Israel. El l-a ajutat pe Moise să numere poporul lui Israel, și pe Isus al lui Navi să împartă Pămîntul Făgăduinței celor Douăsprezece Semînții. El a păzit cu credință Cortul Mărturiei la Silo și s-a săvîrșit către Domnul cu pace.

Pomenirea Sfintei Icoane făcătoare de minuni a Maicii Domnului, de la Kaluga [Vezi Cugetarea dintru această zi].

²⁴

⁴ Împreună cu alți doi mari Patriarhi ai Constantinopolului: Sfinții Alexandru, și Pavel. (Vezi ziua de 30 august.)

Cîntare de laudă la Sfîntul Mucenic Mamant

Sfîntul Mamant în temniță s-a născut,

Inrudindu-se cu Hristos din întîia lui zi.

Ai lui tată și maică, lui Hristos mucenici,

Intru al temniței întunerice se aflau

Cînd s-a născut copilul.

Tînărul Mamant singur cincisprezece ani orfan a trăit

Intru această temniță care este lumea.

Mîngîierea lui și lumina lui

Strălucit-au pe a lui față doar din Fața lui Dumnezeu:

Fața lui Hristos fostui-a lui lumină,

*Mîngîiere, împlinire, și îndeestulare.
Mamant sfîntul tînăr pre Domnul Hristos L-a slăvit,
El L-a slăvit cu fapta și cu cuvîntul,
Cu rugăciunile duhului și cu-a trupului curăție.
A Domnului iubire mai scumpă i-afost
Decît rătăcita lume, ce omului îi e chin și minciună.
El pre Dumnezeu L-a slăvit și pre al Lui Fiu Preacurat
Și prieten s-a făcut a toată Zidirea,
Al sălbaticei pustietăți, al pădurii și fiarelor,
Al caprelor sălbatice și-al leilor fioroși.
Domnul Dumnezeu pre Sfîntul Mamant, al Lui prieten,
Atunci l-a dăruit cu harul cel minunat
Al Duhului Sfînt.
Cu acesta Sfîntul pe torținari de rîs i-ajacut,
Și pre mulți dintre ei l-a Hristos i-a adus.
Întregul imperiu înfrunte cu împăratul
S-au pus împotriva unui copil,
Dar dreapta lui Dumnezeu cu copilul a fost,
El trecînd prin chinuri, pre Dumnezeu L-a slăvit.
Imperiul și-mpăratul s-au prefăcut în țarină,
Întru nimicul țarinii împrăștiate de vînt.
Pe cînd tînărul Mamant domnește, chiar acum, cu Hristos,
Și se bucură veșnic cu-ai Lui îngerii în ceruri.*

Cugetare

Viața Bisericii Ortodoxe ne pune înaintea nenumărate exemple despre cum Atotputernicul Dumnezeu își descoperă puterea Lui adesea prin lucrurile neînsuflețite și aparent mici, mai ales prin acele lucruri care sînt semne ale întrupării, vieții și Patimilor Stăpînului Iisus Hristos. Aceste lucruri socotite de mulți "mici", sînt crucile, icoanele Maicii Domnului și ale sfinților, apa sfințită, uleiul sfințit, sfîntul mir, anafura și toate celelalte. Iată unul dintre aceste exemple: în anul 1748 a avut loc o minune care s-a făcut prin Icoana Maicii Domnului, în casa unui boier pe nume Khitrov, în apropiere de orașul rusesc Kaluga. Două dintre slugile boierului care într-o zi au avut ascultarea de a face rînduială amănuțită în podul conacului, au dat la un moment dat, în lucrul lor, de o țesătură înfășurată pe care desfacînd-o, au aflat pictat pe ea cu o mare măiestrie și frumusețe, chipul unei femei. Chipul strălucea în jur sfințenie și evlavie. Una dintre slugi era smerită și tăcută, pe cînd cealaltă vorbea și plină de slavă deșartă. Femeia smerită, privind chipul din pînză, l-a numit: "Egumena". Evdokia, femeia cea vorbea și de nimic, al cărei nume s-a păstrat, nu a vrut să cinstească acest nume, și a rîs de cea smerită cu bătărie. Spre a da mai multă forță bătăriei ei drăcești, ea a scuipat asupra icoanei, în clipa aceea ticăloasa Evdokia a căzut la pămînt, cu membrele trupului contorsionate, rămînînd fără vîz și fără auz, și scoțînd spume la gură. În noaptea aceea Maica Domnului s-a arătat părinților nefericitei Evdokia, arătîndu-le ce s-

a întâmplat cu fiica lor. Ea le-a poruncit să cheme un preot care să meargă și să se roage înaintea acelei icoane aflate în pod, să o stropească pe fată cu apă sfințită, și așa se va vindeca. Când s-au făcut toate acestea, Evdokia s-a vindecat, și de atunci și-a mai îmbunătățit viața, făcându-se mai smerită. Aceasta a fost minunea icoanei Maicii Domnului, aflate în podul unui conac de lângă Kaluga. Icoana aceasta a fost dusă apoi într-o biserică din Kaluga, unde se află și astăzi, izvorînd multora tămăduiri.

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui David care cumisese adulter și crimă (II Regi 12), vestită lui prin prorcul Nathan, care a venit la Regele David și i-a zis:

- că așa cum a luat el soția altui bărbat, așa și celelalte femei ale lui vor fi luate de alți bărbați;
- că și fiul lui cel născut din acest adulter va muri;
- că nu se va mai depărta sabia de la casa lui niciodată, lucruri care toate s-au împlinit.

Predică Despre Cuvîntul lui Dumnezeu, Făcătorul zidirii

Acesta [Cuvîntul] era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut (Ioan 1: 2-3).

Fraților, Evanghelistul grăiește aici de minunatul Logos al lui Dumnezeu, de Cuvîntul Cel Inteligent și Rațional, de înțelepciunea Cea veșnică a lui Dumnezeu, despre Fiul Tatălui, Cel împreunăveșnic. Cuvîntul minunat al Tatălui este de o Ființă cu Tatăl și cu Duhul Sfînt, dar ipostatic [după chip, persoană] El este distinct de Tatăl și de Duhul Sfînt, căci El este născut din Tatăl Carele L-a născut. El întotdeauna a fost, este și va fi. Când a fost Cuvîntul lui Dumnezeu? Sfîntul Evanghelist ne spune: *La început. Ce înseamnă acest La început? El înseamnă «mai întîi», sau «la începutul începutului». Așadar, la începutul începutului, Cuvîntul lui Dumnezeu a fost la Dumnezeu, și a fost dintotdeauna de o Ființă cu Tatăl, și a fost dintotdeauna Fiul Tatălui, ca ipostas, dar nu încă întrupat. Mai târziu, la plinirea vremii, Cuvîntul lui Dumnezeu S-a întrupat, luînd trup omenesc pentru ca să mîntuiască omenirea. Pe cînd El încă era neîntrupatul Fiu al lui Dumnezeu, *El a creat lumea, totul a venit la existență prin El. Cerul și pămîntul, cu toate lumile cele locuite cerești și pămîntești - totul a venit la ființă prin El, prin Cuvîntul lui Dumnezeu, Care era la Dumnezeu, Care încă nu Se întrupase. Fără Cuvîntul lui Dumnezeu nu s-a creat nimic din toate lucrurile care sînt. El a fost Lumina și Viața, și Lumina a strălucit întru întuneric, iar întunericul nu a curprins-o (Ioan 1: 5).* Mai întîi, să știm că întunericul acesta este reprezentat de moarte și de păcat, întunericul nu L-a biruit pre Fiul lui Dumnezeu, însăși lumea creată, în toată întregimea ei, întuneric este și se cheamă înaintea lui Dumnezeu, și cu toate acestea întru acest întuneric al lumii strălucește Cuvîntul lui Dumnezeu, înțelepciunea lui Dumnezeu Care este însăși*

înțelepciunea, rațiunea și inteligența, toată maiestatea și măreția. Toată zidirea ar zăcea în cel mai cumplit întuneric dacă nu ar lumina-o lumina mistică a Fiului lui Dumnezeu, prin Care s-au făcut toate.

Acesta [Cuvîntul] era întru început la Dumnezeu - și apoi, ce s-a întîmplat? Și Cuvîntul trup S-a făcut (Ioan 1: 14). Toată istoria facerii lumii conduce la acest punct, iar de la acest eveniment înainte începe istoria mîntuirii omenirii. Îmbrăcîndu-Se în trup omenesc, Cuvîntul lui Dumnezeu nu S-a înstrăinat cîtuși de puțin de Dumnezeu Tatăl și de Dumnezeu Duhul Sfînt -căci nedespărțită și una este Sfînta Treime - ci, mai curînd Unul din Treime S-a îmbrăcat în trup omenesc și în suflet omenesc, astfel încît, din umbra trupului, El, Soarele soriilor, să Se poată coborî jos la oameni fără ca să îi ardă, și să-i mîntuiască.

O, fraților, cît de dulce și de negrăit minunată este taina întrupării lui Dumnezeu. Dacă vom îmbrățișa această taină cu inima noastră, atunci ne va fi mai ușor să ne apropiem de ea și cu mintea.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Mîntuitorule Blînde, Cea Ce ești Slava Tatălui și Bucuria Duhului Sfînt, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi, Cea Ce ai venit ca să ridici păcatul lumii. Căci noi numai pre Tine Te slăvim, Ție ne închinăm, și Ție Ți mulțumim în veci,

Amin.

3 septembrie

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Anthim*

El s-a născut la Nicomidia, și a fost crescut de mic în Sfînta Credință Creștină. "Trupul lui și 1-a omorît de patimi, duhul și 1-a smerit, invidia a smuls-o de la el, mînia a supus-o sub puterea lui, trîndăvia a alungat-o cu totul de la sine... A avut dragoste către toți și pace cu toți; a fost cu dreaptă socoteală în toate, cu rîvnă pentru slava lui Dumnezeu și plin de dreptate către toți." Nu este de mirare că un bărbat avînd asemenea virtuți a fost ridicat episcop. Sfîntul Anthim a păstorit Biserica Nicomidiei în timpul cumplitelor prigoane ale ticăloșilor împărați Dioclețian și Maximian împotriva creștinilor, în acel timp mai ales Nicomidia era înecatată în sînge de mucenici creștini, într-un an, de Praznicul Nașterii Domnului, au fost arși de vii douăzeci de mii de mucenici, îngrămădiți întru o singură biserică (vezi ziua de 28 decembrie). Aceasta s-a întîmplat chiar în timpul arhipăstoririi Sfîntului Anthim. Dar chiar și așa, sîngeroasele și bestialele persecuții nu s-au încheiat doar cu atît, ci ele au continuat, mulți creștini fiind aruncați în temniță, de unde erau scoși doar ca să fie torturați din nou și uciși. Sfîntul Anthim atunci s-a retras în satul Semăna, nu pentru că i-ar fi fost frică de moartea mucenicească, de care s-a și învrednicit, ci spre a întări de acolo turma lui, în mergerea ei spre mucenicie, ca nu cumva vreunul dintre ei să cadă de la

Hristos, din puținătatea inimii și de frică. Una dintre epistolele lui trimise creștinilor în închisoare a fost interceptată și predată lui Maximian. Împăratul a trimis douăzeci de soldați care să îl afle pe Anthim și să i-l aducă lui. Bătrînul cel încuviințat și văzător cu duhul a ieșit întru întâmpinarea soldaților, i-a adus la casa lui, și le-a slujit la masă ca unor oaspeți, și numai după aceea le-a arătat că el este Anthim cel pe care îl căutau. Soldații, uluiți de măreția și bunătatea bătrînului, l-au sfătuit să se ascundă, zicînd că la împărat vor merge și vor spune că nu l-au găsit. Dar Sfîntul le-a arătat că nu li se cuvine Creștinilor să zvonească minciuni ca să își scape pielea acestei vieți, cu atît mai puțin cînd ea este vremelnică și trecătoare. Pe drum toți soldații au crezut în Hristos și au luat Sfîntul Botez din mîna Sfîntului Anthim, pe cînd se aflau pe calea de întoarcere la Nicomidia. Necuratul împărat l-a torturat bestial pe Sfîntul Anthim vreme îndelungată, apoi i-a tăiat capul cu securea. Sfîntul Sfințit Mucenic Anthim și-a săvîrșit alergarea și l-a proslăvit pe Hristos la începutul veacului al patrulea. El s-a înălțat la ceruri, unde se veselește împreună Domnul Hristos și cu ai Cerului cetățeni.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Vasilisa*

Vasilisa a fost o tînără în vîrstă de nouă ani. Ea a fost omorîtă pentru Credință la Nicomidia la scurtă vreme după uciderea Sfîntului Anthim, Arhiepiscopul cetății. Torționarii au schingiuit-o bestial, transformîndu-i tot trupul într-o rană, dar ea i-a rămas credincioasă lui Hristos Dumnezeu. Dumnezeu însă a păzit-o întreagă pe mucenița Lui, și de foc și de fiarele sălbatice, ceea ce l-a făcut pe Alexandru, domnitorul Nicomidiei și torționarul ei, să cadă la picioarele ei, să se pocăiască și să ceară de la ea îndurare. El a cerut să fie instruit în Sfînta Credință Creștină, a primit Sfîntul Botez din mîinile lui Antonie Episcopul, și a murind înaintea Vasilisei, fiind îngropat de aceasta. Vasilisa după aceea a ieșit afară din cetate într-un cîmp, a căzut în genunchi, l-a mulțumit lui Dumnezeu și s-a rugat Lui îndelung, și și-a dat sufletul întru ale Sale mîini²⁵, la anul 309.

²⁵ "Sfînta, îngropîndu-i trupul [al lui Alexandru], a ieșit împreună cu episcopul din cetate afară ca la trei mile și, aflînd o piatră, a stat pe ea și, rugîndu-se, a izvorît din ea apă și a băut și a mulțumit lui Dumnezeu; și, mergînd încă puțin, zise: Doamne, primește duhul meu cu pace. Acestea zicînd și îngenunchind la pămînt, s-a dus către Domnul cu bucurie, veselindu-se și mulțumind lui Dumnezeu. Aceasta aflînd, episcopul Antonie a mers de a îngropat-o, facîndu-i mormîntul lîngă piatra care izvorîse apă la rugăciunea sfintei." - Sinaxarul Sfintei din *Mineiul pe Septembrie*, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2003, p. 52.

- *Pomenirea Sfîntului Ioanichie, Arhiepiscopul și întîiul Patriarh al Sîrbilor*

Sfîntul Ioanichie s-a născut la Prizren, slujind mai întîi ca secretar al Regelui Dușan. El a fost ridicat arhiepiscop în 1339, și apoi înălțat la rangul de Patriarh în anul 1346. Sfîntul Ioanichie a fost un ahipăstor zilot și un mare organizator al Bisericii Sîrbe, "un mare

apărător al legilor Sfintei Biserici." El s-a odihnit întru Domnul în a treia zi a lunii septembrie din anul 1349. Sfintele lui moșate odihnesc la Patriarhia din Peci.

• *Pomenirea Sfântului Cuviosului Părintelui nostru Teoctist*

[Împreună-ajunător cu marele Eftimie]

Sfântul precuvios Teoctist a fost un mare postitor și împreună-nevoitor cu Sfântul Eftimie cel Mare. Sfântul Teoctist a fost egumen al Lavrei Marelui Eftimie, care se afla cam la șase mile distanță de Ierusalim, pe drumul Ierihonului. El a fost întru toate un următor fidel al Sfântului Eftimie cel Mare, sub a cărui lumină a călăuzit duhovnicește sufletele și a condus lavra, pînă la nouăzeci de ani ai vieții sale. El a plăcut lui Dumnezeu cu viața pe care a dus-o, și s-a strămutat la locașurile Sale cerești în mijlocul veacului al cincilea, în timpul arhipăstoririi lui Anastasie, Patriarhul Ierusalimului.

Cîntare de laudă la Sfântul Sfințit Mucenic Anthim

Sfințitul Anthim turma-și îndeamnă:

„ Copiii mei iubiți, ai jugului lui Hristos purtători,

Acesta timpul lepădării de toate este.

O, Ostașilor iubiți ai lui Hristos Răstignit,

Cela Ce cu slavă din morți a înviat!

Acesta timpul cruntelor prigoane este,

Al crudului război întru răbdarea inimii purtat.

Iată secerișul Domnului, bogat întru sfinți eroi:

Pe care, să cunoașteți neîndoit, i-așteaptă slava,

Cununi strălucitoare pogorîtoare din cer!

De călăi infernali nu vă temeți,

A lor putere nu este pe veci.

Ci doar a lui Dumnezeu puterea pe veci este,

Fericit acela care se teme de El!

Căci El va șterge lacrima de pe a voastră față, Cu mâini de înger,

trimiși din cer. Și ale voastre răni, Lui închinare, Vindeca-le-vor

îngeri, cu balsam din cer. Atunci Mda moarte se vaface-ntru viață,

Iar cei disprețuiți împărați vor fi! Scurt este chinul, veșnică

binecuvîntarea, Copiii mei iubiți, nu vă temeți nicicînd. "

Cugetare

Cine vrea să se mîntuiască trebuie obligatoriu să se supună autorității duhovnicești. Fără această ascultare, va pieri chiar și cel care își dorește cel mai arzător mîntuirea. Cei mai mari sfinți, care au afirmat pururi sus și tare că nimeni dintre neascultători nu se va mîntui, au fost ei înșiși cei mai desăvîrșiți supuși ai autorității duhovnicești. Cînd Sfântul Simeon a ales să se nevoiască pe Stîlp, el i-a uimit pe ceilalți nevoitori cu această nouă formă de asceză. Cum ei erau nedumeriți de aceasta, neștiind dacă această nouă formă de nevoință este după Duhul lui Dumnezeu sau după duhul mîndriei, părinții din pustie au trimis la Simeon bărbați duhovnicești care să poată afla adevărul. Monahii aveau să-i poruncească lui Simeon ca întru numele lor să

se dea jos de pe stîlp. Dacă Simeon nu ar fi voit să se supună Părinților, atunci însemna că nevoiea lui se face din duh de mîndrie. Dar dacă el s-ar fi supus poruncii Părinților și ar fi început să coboare de pe stîlp, atunci Părinții cunoșteau că de la Dumnezeu este nevoiea, iar nu din mîndrie, și l-ar fi îndemnat să urce la loc. Cînd trimișii au ajuns la Sfîntul Simeon, căruia i-au spus că sînt trimiși de Părinții Pustiei care îi poruncesc ca să coboare de pe stîlp, Sfîntul Simeon s-a închinat și îndată a început să coboare scara. Văzînd ascultarea, Părinții au zis toți cu glas de bucurie: „Nu coborî, Sfinte Părinte, ci rămîi acolo unde ești! Noi vedem acum că a ta nevoiea de la Dumnezeu este!”

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui David, pentru păcatele lui (II Regi 13):

- La cum Amnon, fiul lui David, a necinstit-o pe fiica lui David, Tamar;
- La cum Abesalom, fiul lui David, l-a ucis pe fratele lui, Amnon, pentru aceasta;
- La cum David a plîns cu amar.

Predică Despre Cuvîntul lui Dumnezeu Care S-a arătat în trup

Și Cuvîntul trup s-a făcut (Ioan 1: 14).

Iată, fraților, noul nostru început, nou, binecuvîntat și mîntuitor -începutul mîntuirii noastre, a oamenilor. Adam om în trup a fost atunci cînd a căzut sub stăpînirea păcatului și a morții. Acum Făcătorul lui Adam a venit în trup, spre a-l scoate pe Adam și seminția lui Adam pînă în veac de sub puterea păcatului și a morții. Fiul lui Dumnezeu - Cuvîntul, înțelepciunea, Lumina și Viața - S-a pogorît între oameni trup de om luînd și suflet omenească. El S-a întrupat, dar de a Lui Dumnezeu nu S-a despărțit. El S-a pogorît, dar de Tatăl Lui din ceruri nu S-a despărțit. El a rămas așa cum a fost, este și va fi întru toată veșnicia, dar a luat și ceva nou: firea omenească, însușirile Lui dumnezeiești și veșnice nu s-au micșorat din pricina întrupării, nici s-a schimbat legătura Lui dumnezeiască cu Tatăl și cu Duhul Sfînt. Căci iată, Tatăl însuși mărturisește despre El, și la Iordan și pe Tabor: *Acesta este Fiul Meu Cel iubit!* Dumnezeu Tatăl nu a zis: „Acesta a fost Fiul Meu”, ci El a zis: *Acesta este Fiul meu.* Duhul Sfînt a fost asupra Lui la zămislirea Lui trupească și de-a lungul întregii Lui lucrări pe pămînt. Firile lui dumnezeiască și omenească unite au fost întru El, fără amestecare. Cum? Să nu întrebăm cum, omule, tu care nu te poți explica nici măcar pe tine față de tine însuși! Și care nu poți să spui nicicum cum stau trupul și cu sufletul tău unite întru tine! Ci doar atîta să știi, să cunoști și să crezi: Că Dumnezeu a venit pe pămînt ca să îl cerceteze, aducînd pămîntenilor daruri bogate și negrăite, cu adevărat împărătești și dumnezeiești, nestricăcioase, veșnice, fără de preț și de neînlocuit. Să cunoști aceasta iar inima să-ți salte de bucurie! Mîinile să ți le curățești, simțurile să ți le purifici, sufletul să ți-l

speli, inima să ți-o albești, mintea să ți-o îndreptezi, ca să poți primi întru tine, cu toată ființa ta, aceste daruri împăratești. Căci ele celor necurați nu li se dau.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, ajută-ne nouă să ne spălăm și să ne curățim pre noi cu sufletul și cu trupul, primind împărtășirea Sfințelor și Preacuratelor Tale Taine, ca să ne învrednicim pururea darurilor Tale celor dumnezeiești, Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

4 septembrie

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Vavila*

Acest "om mare și slăvit, dacă poate fi numit om," - după cum a zis despre el Sfântul Ioan Gură de Aur - a fost Episcop al Antiohiei în timpul domniei răului împărat Numerian. Acest Numerian a semnat un tratat de pace cu o căpetenie barbară, care a dat dovadă însă de o mai mare noblețe și dragoste de pace decât imperatorul roman. Ca semn al credinței lui față de acest legământ de pace, acel rege barbar l-a dat chiar pe fiul lui Numerian, spre a fi crescut și educat de acesta la curtea lui. Într-o zi Numerian l-a înjunghiat pe acest copil cu mâinile lui, și l-a adus jertfă idolilor. Având încă mâinile pătate de sângele nevinovat al acestui copil, acest criminal în deghizament de împărat, Numerian, s-a dus la o biserică creștinească să vadă ce se petrece acolo. Acolo se afla Sfântul Vavila la rugăciune cu tot poporul creștinesc, și a auzit că împăratul înconjurat de a lui suită vrea să intre în biserică. Sfântul Vavila a întrerupt sfânta slujbă, a ieșit afară din biserică și i-a zis împăratului că fiind idolatru, nu are voie să intre în sfântul templu unde se slăvește numele Unuia Adevăratului Dumnezeu, într-o omilie închinată Sfântului Vavila, Sfântul Ioan Gură de Aur a zis: "Oare de cine sub soare s-ar fi putut teme acest bărbat sfânt, el care fără frică și cu atîta autoritate l-a certat chiar pe criminalul împărat?... El i-a învățat cu aceasta pe toți împărații să nu îndrăznească a se întinde dincolo de autoritatea încredințată lor de Dumnezeu, și de asemenea a arătat clerului cum să își folosească propria lor autoritate." Făcut slab și de rușine, împăratul s-a întors, dar a plănit răz bunare, în ziua următoare, el l-a convocat pe Episcop la palat și l-a acoperit de insulte, poruncindu-i sfântului, ca un dement, să jertfească idolilor. Văzînd cum sfântul stă fără frică și tare înaintea lui, el a poruncit mai întîi legarea și apoi aruncarea lui în temniță. Acest împărat dement a mai torturat atunci trei copii: pe Urban, în vîrstă de zece ani, pe Prilidian, în vîrstă de nouă ani, și pe Hippolitus, în vîrstă de șapte ani. Sfântul Vavila era părintele duhovnicesc al acestor copii, povățuitorul și învățătorul lor, și de aceea băieții nu s-au depărtat nici o clipă de el, în toate chinurile lui. Ei au fost fiii Hristodulei, o femeie creștină nobilă care și ea suferise pentru credința ei în Hristos. Dementul împărat a poruncit ca fiecare copil să fie biciuit de cîte un număr de ori

egal cu anii vârstei fiecăruia, iar apoi să fie aruncați în temniță. El apoi i-a decapitat pe tineri cu sabia. Sfântul Vavila a fost de față la uciderea copiilor, și i-a întărit în mucenicia lor pînă la sfîrșit. Apoi și-a plecat și el capul sub sabie. El a fost după aceea îngropat de creștini în lanțurile în care a fost legat, într-o aceeași groapă cu cei trei tineri minunați, după cum fusese voia lui încă înainte de muceniceasca moarte. Sufletele acestor nobili mucenici s-au înălțat la ceruri, iar moaștele lor de minuni făcătoare le-au rămas de mîngîiere credincioșilor, ca mărturie veșnică a vitejiei lor mucenicești. Ei au fost martirizați cam pe la anul 250 după Hristos.²⁶

- *Pomenirea Sfîntului și de Dumnezeu văzătorului Moise prorociți*
Moise a fost marele conducător al vechiului popor al lui Israel, care l-a eliberat pe el din robia egipteană. El a fost dătător de lege în Israel. El s-a născut în Egipt cam pe la anul 1550 înainte de Hristos. Pînă la vîrsta de patruzeci de ani el a trăit la curtea lui Faranon ca fiu al fiicei acestuia; timp de alți patruzeci de ani, el a dus viață de păstor de turme contemplînd cu inima pe Dumnezeu și a Lui zidire; iar timp de încă alți patruzeci de ani el a fost conducătorul și legiuitorul lui Israel, ducîndu-l prin pustie pînă la Pămîntul Făgăduinței. El a văzut de sus de pe o culme Pămîntul Făgăduinței, dar în el Dumnezeu nu i-a îngăduit să intre, pentru că a păcătuit odată împotriva Lui (Numerii 20: 12).²⁷ Moise s-a săvîrșit din viață în vîrsta fiind de una sută și douăzeci de ani. Ca făcător de minuni, el este o mai înainte închipuire a lui Hristos, după interpretarea Sfîntului Vasile cel Mare. El a venit din cealaltă lume la Muntele Thabor și a șezut de o parte a Domnului, la Schimbarea la Față, grăind cu el, de cealaltă parte aflîndu-se Sfîntul Proroc Ilie. După mărturisirea Sfîntului Ioan Scărarul [sau Sinaitul], el s-a înfățișat și monahilor de la mînăstirea din Muntele Sinai.²⁸

²⁶ Împreună cu Sfîntul Sfințit Mucenic Vavila au fost uciși toți cei optzeci și patru de copii ucenici ai lui, parte bărbătească și parte femeiască, pe care Episcopul îi învăța Credița Creștină. Urban, Prilidian și Hippolinus se pare că erau dintre cei mai mari, și floarea lor. Vezi Sinaxarul mucenicilor, din *Mineiulpe Septembrie*, București: Ed. Inst. Biblic și de Misiune al B.O.R., 2003, p. 66. Vezi și *Viețile Sfinților pe Septembrie*, îngrijite de Arhim. Ioanichie Bălan ed. a II-a, Editura Episcopiei Romanului, 1999, p. 83.

²⁷ "Atunci a zis Domnul către Moise și Aaron: «Pentru că nu M-ați crezut, ca să arătați sfințenia Mea înaintea ochilor fiilor lui Israel, de aceea nu veți duce voi adunarea aceasta în pămîntul pe care am să i-l dau.» " Moise și Aaron se îndoiseră înaintea poporului, dacă le vor putea scoate apă din stîncă, zicîndu-le: *Ascultați, îndărătnicilor, au doară din stîncă aceasta vă vom scoate apă?* (Numerii 20: 10). Pe cînd Domnul le poruncise lui Moise și lui Aaron să grăiască chiar stîncii înaintea poporului, și ea va da apă: *Și a grăit Domnul cu Moise și a zis: "Ia toiagul și adună obștea, tu și Aaron, fratele tău, și grăiți stîncii înaintea lor și ea vă va da apă; și le veți scoate apă din stîncă și veți adapă obștea și dobitoacele ei* (Numerii 20: 8." După cum a și fost.

²⁸ Vezi ziua de 30 martie a *Proloagelor de la Ohrida*, voi I.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Marchellus și Cassian*

Împăratul Maximian Hercule a decretat odată o anumită zi în care toți soldații lui urmau să aducă jertfe idolilor. Pe atunci Marchellus era soldat în armata imperială, iar Cassian era notar (secretar). Marchellus, care era Creștin, a zis: "Darea slujba de ostaș înseamnă obligativitatea închinării la idoli, atunci eu mă lepăd de ea." El și-a scos centura militară și armele și le-a aruncat la picioarele împăratului. El a fost imediat osîndit la moarte. Sarcina lui Cassian era aceea de a trece în registrele imperiale sentința la moarte, dar Cassian a refuzat să facă aceasta. Ei au fost decapitați împreună, iar sufletele lor împreună au zburat la ceruri, în împărăția lui Iisus Hristos, Domnul Slavei.

Cîntare de laudă la Sfîntul Sfințit Mucenic Vavila

Înainte porții cei sfinți biserici Dumnezeiescul păstor fără frică a stat. Nelegiuitul rigă cuteza ca să intre Dar păstorul turmei pe el nu l-a lăsat.

„ Tu despre Domnul nostru nu cunoști nimica, Ci mîrșavilor idoli ticălos te închini. Ce să cauți tu, necurate păgîne, Printre Dreptmăritorii Creștini?"

Ticălosul rigă sălbăticia-și vădi, Și pre-arhipăstor în lanțuri îl legă. Dar Sfîntul cu pace spre rigă privi, Și îl preamări pe-al cerurilor Domn.

Rigăpre Sfînt batjocori, zicîndu-i: „Lanțurile acestea, ce bine îți șed! Tocmai pe măsură-ți, bătrîne smintite, Ca și ieșite de la croitor!"

Astfel grăi riga, iar apoi tăcu. Iar Vavila Sfîntul îi răspunse-așa: „Îți jur, împărate, că aceste lanțuri, mai sumpe îmi sînt decît ție bogăția ta.

Aceste lanțuri îmi sînt mai prețioase Decît ție-este ție coroana de pe cap! Cu-adevărat, împărate, mai scumpe-mi sînt mie, Decît ție-este ție întregul tău regat!

Căci eu aste lanțuri pentru Hristos le port, Ele libertate scumpă mie îmi aduc. Căci aceste lanțuri îmi deschid mie Ale Raiului Veșnic cele de aur porți. "

Cugetare

Puterea unui sfint de după adormirea lui este de multe ori mai mare decît cea pe care o avea în viață. „De aceea a lăsat Dumnezeu omenirii sfintele moaște ale sfinților," zice Sfîntul Ioan Gură de Aur, în neîntrecuta lui omilie la Sfîntul Sfințit Mucenic Vavila. Sfîntul Vavila a fost înmormîntat în cetatea Antiohiei. În acea vreme, împăratul Gallus [Gal], fratele lui Ioan Apostatul, se afla la cîrma Imperiului împreună cu Constantius, fiul Marelui Constantin. Călăuzit de evlavie, Gallus a adus moaștele Sfîntului Vavila la locul numit Dafne [lîngă Antiohia], unde le-a ridicat o mică biserică într-un loc foarte frumos. Se afla acolo și celebrul templu al lui Apollon de la Dame, ridicat pe locul unde, potrivit legendei păgîne, fecioara Dame s-a prefăcut într-un arbore de laur, scăpînd astfel de „zeul" Apollon, în fapt un desfrînat care voia să o necinstească. Se afla la acel loc frumos, semănat cu chiparoși, și un idol al acestui necurat Apollon, din interiorul

căruia un diavol le „ghicea” idolatrilor viitorul. Dar, în urma aducerii sfintelor moaște ale Sfântului Mucenic Vavila în apropierea capiștei, diavolul nu a mai putut ghici nimic, ci el a amuțit, iar „prorociile” idolești au încetat. Peste o vreme însă, acest idol al lui Apolon a fost cercetat de împăratul Iulian Apostatul, care se afla în drum spre războiul cu perșii, care avea să îi fie fatal. El a intrat în capiște, dorind să i se ghicească ce sorți va avea războiul la care mergea. Dar idolul, intrând în trepidație, i-a zis că nu-i poate răspunde clar, din pricina „mortului” care se află îngropat în apropiere. Desigur, era vorba de Sfântul Vavila, al cărui trup neînsuflețit avea puterea de a-l ține mut pe diavol. Iulian a poruncit ca sfintele moaște să fie luate imediat de acolo și duse înapoi la Antiohia. Dar de îndată ce racla sfântă a fost scoasă din acea minunată grădină, a căzut peste capiștea lui Apollon foc din cer, care a ars-o cu desăvârșire și pentru totdeauna. Iulian a plecat în războiul catastrofal cu perșii, iar viața lui hulitoare și-a găsit acolo năprasnic și oribil sfârșit. Iată puterea sfinților creștini, chiar și după moartea lor: simpla prezență a trupurilor lor neînsuflețite îi amuțesc pe demoni, pogoară foc din cer, distrug capiști idolești, și pedepsesc cu morți cumplite pe diriguitorii cei care nu vor să știe de Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu asupra împăratului David, din pricina păcatelor lui:

- La cum Abesalom, fiul lui David, a pornit o revoltă împotriva tatălui lui;
- La cum David a fugit din Ierusalim din pricina fiului lui, a mers desculț, și a plîns.

Predică *Despre prefacerea apei în vin*

Acest început al minunilor l-a făcut Iisus în Cana Galileii (Ioan 2: 11). Domnul Dumnezeu nostru este Atotputernic, iar puterea Lui cea negrăită nu are hotar. El a făcut toate cele câte le-a făcut prin Cuvîntul Lui: *Cu Cuvîntul Domnului cerurile s-au întărit, și cu duhul Lui toată puterea lor* (Psalmul 32: 6). Cu Cuvîntul Lui, Dumnezeu a zidit trupul omenesc. Cu Cuvîntul lui Dumnezeu țarina neînsuflețită se preface în trup omenesc, ea se preface în animale și în plante. Cu Cuvîntul lui Dumnezeu, apa curgătoare se preface în vapori, iar vaporii în gheață și în zăpadă. Tot cu Cuvîntul lui Dumnezeu, apa care urcă în mlădițele viței se preface în vin, iar *vinul veselește inima omului* (Psalmul 103: 16). Prin urmare, să-l fost greu Fiului lui Dumnezeu să prefacă apa în vin la Nunta din Cana Galileii? Nouă, oamenilor celor trupești și îmbolnăviți de păcat, această minune ni se pare mare; căci firii noastre omenești, slăbite de păcat, aceasta îi pare o minune care îi depășește puterea. Cu toate acestea, ceea ce noi numim minuni este modul obișnuit de lucrare al Făcătorului. Cînd slujitorul a umplut cele șase vase cu apă, Domnul Hristos i-a zis: *Scoateți*

acum și aduceți nunului (Ioan 2: 8). El nici măcar nu a zis: „Să se prefacă acum apa în vin,” ci doar a gîndit. Căci la Dumnezeu, gîndul Lui are aceeași putere ca și cuvîntul.

Dar de ce este această minune *începutul minunilor*, cînd se pare că, cu mult înainte de minunea aceasta, Domnul a mai lucrat alte minuni? Pentru că, fraților, schimbarea apei în vin este taina fundamentală a lui Hristos, ea este esența tuturor minunilor Lui. Firea umană a fost diluată de lacrimile plîngerii ei, și a fost necesar ca ea să se prefacă în vin. Scînteia dumnezeiască din om se stinsese, și a fost necesar ca ea să se aprindă din nou.

Infirmitatea este ca și apa, iar sănătatea se aseamănă cu vinul; necurăția duhurilor rele este ca o apă chioară, pe cînd curăția este ca vinul; moartea este ca o apă moartă, pe cînd viața este precum vinul; ignoranța este ca o apă plată, pe cînd adevărul este ca

vinul. Prin urmare, ori de cîte ori Domnul a însănătoșit bolnavii, a curățit leproșii, a înviat morții, i-a luminat pe fiii risipitori, El în esență a prefăcut apa în vin.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cela Ce în chip minunat apa în vin mereu o prefaci, aprinde întru căminul stins al inimilor noastre focul Tău cel dumnezeiesc, ca să putem începe să ne asemănăm Ție, și ca lupta cea bună luptînd, să cîștigăm mîntuirea întru a Tă nemuritoare împărăție, împreună cu sfinții îngeri, în veci.

Căci numai Ție se cuvine toată cinstea și slava acum și pururea, Amin.

5 septembrie

• Pomenirea Sfîntului Proroc Zaharia

El a fost tatăl Sfîntului Ioan Botezătorul și înaintemergătorul Domnului. Tatăl lui a fost Varahia, din spița lui Abia, unul dintre fiii lui Aaron. Sfîntul Zaharia a fost mare preot, care ocupa al optulea rang de slujire la Templul de la Ierusalim. Soția lui, Elisabeta, a fost fiica Sofiei, sora Sfintei Ana, maica Maicii lui Dumnezeu, în timpul domniei regelui Irod ucigașul de prunci, Zaharia se afla odată slujind la Templul din Ierusalim, fiind preotul de rînd în acea săptămîină. În altar s-a înfățișat deodată înaintea lui un înger al Domnului, iar Zaharia s-a temut tare. Dar îngerul i-a zis: *Nu te teme, Zaharia* (Luca I: 13), și i-a vestit că Elisabeta, soția lui, îi va naște fiu, ca răspuns la rugăciunile lor. Dar și Zaharia și Elisabeta erau foarte înaintați în vîrstă. De aceea Zaharia s-a îndoit de cuvintele vestitorului ceresc. Atunci îngerul i-a zis: *Eu sînt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu* (Luca I: 19). Din acel ceas Zaharia a amuțit și nu a mai putut grăi pînă cînd nu s-a născut fiul lui, iar el a scris pe o tăbliță: *Ioan este numele lui* (Luca I: 63). Apoi glasul i s-a întors și Zaharia l-a slăvit pe Domnul. După ceva vreme, cînd Stăpînul Hristos deja Se născuse și Irod începuse să ucidă copiii din Bethleem, el a trimis soldați și la Zaharia, ca să i-1 ia pe fiul

lui și să-1 ucidă, căci Irod auzise toate cele despre Zaharia, și despre felul minunat în care se născuse Ioan. Auzind de venirea soldaților, Elisabeta 1-a luat repede pe fiul ei Ioan în vîrstă de un an și jumătate, a ieșit din casă și a intrat într-o pustietate stîlcoasă. Văzînd în urmă cum soldații o urmăresc, ea a strigat muntelui: *O, munte al lui Dumnezeu, primește pre maica cu pruncul ei!* Iar muntele s-a deschis și a ascuns întru sine pe maică și prunc. Atunci fiara Irod, turbînd din aceea că i-a scăpat copilul, a poruncit uciderea tatălui lui înaintea altarului. Sîngele lui Zaharia a curs pe marmura pardoselii și s-a făcut tare ca o piatră, spre dovadă și mărturie veșnică a crimei lui Irod. La locul unde Elisabeta a intrat în stîncă cu fiul ei, a izbucnit izvor de apă, și a crescut finic roditor de palmier, prin grija lui Dumnezeu. La patruzeci de zile după uciderea lui Zaharia, a murit și binecuvîntata Elisabeta. Copilul Ioan a rămas în pustie, hrănit de înger și păzit de Purtarea de Grija a lui Dumnezeu, pînă în ziua în care s-a arătat la Iordan.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Iuventius și Maximinus*

Se cunoaște foarte puțin despre viața acestor doi sfinți bărbați, dar mucenicia lor pentru Hristos este cunoscută dintr-o minunată predică a Sfîntului Ioan Gură de Aur închinată lor. Ei au fost ostași în timpul împărăției lui Iulian Apostatul, într-o discuție ce o purtau cu alții cu prilejul unei serbări militare ei au condamnat faptele împăratului Iulian Apostatul de prigonire și ucidere a creștinilor. Părerea lor a ajuns la urechile Paravatului [Apostatului], care a poruncit aruncarea lor în temniță. Unii din anturajul împăratului au venit la ei în închisoare, încercînd să îi lămurească să se lepede de Credință. Ei le-au zis lui Iuventius și lui Maximinus că mulți dintre camarazii lor deja se lepădaseră de Hristos. La acestea, cei doi au răspuns potrivit nobleței lor: „Atunci cel puțin noi trebuie să stăm tari, și să plătim cu jertfa noastră și pentru lepădarea camarazilor noștri.” Ei au fost uciși la întunericul nopții prin decapitare, dar sfintele lor moaște au fost aflate, văzîndu-se că sînt și făcătoare de minuni.

- *Pomenirea celor Șaptezeci de Mucenici*

Avîndu-i în fruntea lor pe Urban, Theodor și Medimn, acești bărbați, în vremea persecuțiilor împotriva Ortodoxiei declanșate de împăratul Valens, au fost aleși dintre cei mai distinși și mai respectați creștini ai Capitalei constantinopolitane și însărcinați să meargă la Nicomidia spre a îl implora pe împăratul cel eretic (care era arian) ca cel puțin să nu îi ucidă pe ortodocșii întemnițați, împăratul a turbat de furie văzîndu-i și le-a spus să se întoarcă la casele lor, dar în taină le-a poruncit corăbierilor să dea foc corăbiei cînd va ajunge în larg, iar ei să scape cu bărcile de salvare. Slugile criminale ale mai criminalului stăpîn au făcut întocmai. Astfel, trupurile acestor cetățeni și mucenici slăviți au ars și s-au scufundat în mare, dar sufletele lor au scăpat și au înotat la limanul raiului ceresc.

²⁹ Sinaxarul zilei din *Mineiului pe Septembrie* (București: Ed. Inst. Biblic și de Misiune al B.O.R., 2003) menționează optzeci de mucenici (preoți și diaconi), v. p. 78.

³⁰ "Cel cu minte rea..." - din Sinaxarul zilei din *Mineiulpe Septembrie*, v. *supra*.

• *Pomenirea Sântului Cuvios Athanasie*

El s-a nevoit la Vilnius, iar după vreme a fost egumen al unei mînăstiri din Brest. Din pricina nezdruincinatei lui mărturisiri ortodoxe, el a fost omorît prin decapitare de romano-catolici în cinci zile ale lunii septembrie, din anul 1648. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni se odihnesc la Brest.

Cîntare de laudă la Cei Șaptezeci de Mucenici

In crucea noapții pe mare de ce e atîta lumină?

Ce flacăra rea vrea din ape sa sară?

E limba satanicei uri, ce grăiește cu pară,

Și-incendiază corabia-n larg.

Impratul cu mintea strîmbă de-Ortodoxie-și rîde

Și de aceea incendiul corăbiei a poruncit:

Ca-n el să-și afle moartea muceniciei,

Cei șaptezeci de preoți ce către casă plutesc.

Acesta este al lui Valens praznic,

Demn de Valens, bestial împărat -

Căci ereticul ades mult mai crud este

Decît acela ce este doar necredincios.

Șaptezeci de uciși! Dar pentru care vină?

Pentru aceea că ei să mijlocească-au vrut

A nevinovaților izbăvire de moarte.

Pentru aceasta Valens

Pe ei i-a ars cu foc.

Corabia cu lemnul uscat ars-a ca paiul,

A focului limbă țîșnește, acuzator:

Bărbații toți îngenunchează-n flăcări

Și către Domnul înalță ruga lor:

„Primește jertfa noastră, Multmilostive Doamne,

Doamne al Puterilor, Care toate le vezi!

Ajută-ne nouă ca să plutim la Ceruri,

La Locașul cel Veșnic, mai adevărat!"

Din vîlvătaie-ale lor trupuri se simt înmiresmate,

Mireasma umple marea, se înalță la Cer:

Ea este jertfa sîntă a Ortodoxiei,

Ce ca tămîia drept merge, la Altarul din la Cer.

Marea răcește Șaptezeci de trupuri,

Pe Cei Șaptezeci de Mărturisitori.

Întăriți de chinuri, curățiți, puternici,

Ei cu sufletul zboară fericiți la Rai.

Biserica toată a lor slavă proclamă,

Pe cînd Valens vicleanul sepogoară-n iad.

Cugetare

Oamenii încearcă zadarnic să afle lucruri pe care Dumnezeu le-a ascuns de la ochii lor. Dacă nu ar fi îngăduit Dumnezeu, oamenii nu ar fi aflat niciodată aur și argint în măruntaiele pămîntului, sau

puterea aburului și a electricității. Zadarnic a măcelărit Irod zecile de mii de prunci din Bethleem, doar-doar s-ar fi aflat între ei și Acela de Care se temea. Acel Prunc ascuns a rămas privirilor lui de fiară, a rămas ascuns de nelegiuită sabia lui. Zadarnic a vrut Irod să îl apuce pe Ioan, fiul lui Zaharia. Căci iată minunea: soldații o vînau pe vîrstnica Elisabeta, care fugea cu copilul în brațe, și nu au putut să o ajungă! Irod, înnebunit de ură, l-a convocat pe Bătrînul Zaharia la el și i-a zis: „Să mi-1 dai pe fiul tău Ioan!” Dar Bătrînul Preot a răspuns cu blîndețe: „Eu acum mă aflu la Ierusalim în slujba Domnului Dumnezeuului lui Israel, iar fiul meu, nu știu unde este.” Dement de furie, Irod a poruncit uciderea lui Zaharia în locul fiului lui Ioan. Slugile criminalului rege au intrat în Templu și l-au întrebat pe Zaharia: „Unde l-ai ascuns pe fiul tău? Dă-ni-1 nouă, căci așa a poruncit regele. Iar dacă nu ni-1 dai, vei muri în locul lui.” Zaharia le-a zis: „Voi îmi veți ucide trupul, dar Domnul va primi sufletul meu.” Așa a fost asasinat Zaharia, dar Irod tot nemulțumit a rămas. Căci el, slugă de bună voie a diavolului fiind, nu își afla pacea nici noaptea, nici ziua, căci era chinuit de gîndul că tocmai acest Ioan care a scăpat este acel rege nou-născut vestit de Magii de la Răsărit. Irod a făcut toate nelegiurile și crimele pe care le-a putut ca să-l afle pe Ioan, dar nu l-a aflat, căci Dumnezeu a voit ca să-l ascundă.

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui David, pentru păcatele lui (II Regi 17):

- La cum Abesalom s-a războit cu tatăl lui, iar în războiul acesta au pierit mulțime de popor;
- La cum și Abesalom a pierit;
- La cum David a plîns pentru aceasta cu amar.

Predică Despre necesitatea celei de a doua nașteri, a celei duhovnicești

De nu se va naște cineva de sus, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu (Ioan 3:3).

Așa a grăit Stăpînul Hristos către Nicodim, unul dintre mai-marii iudeilor și învățător în poporul lui Israel. Dar Nicodim a întrebat uimit: *Cum pot să fie acestea?* (Ioan 3: 9). Adică, a întrebat el, cum se poate naște omul încă o dată? Chiar și astăzi sînt mulți care întreabă: Cum se poate preface omul trupesc în om duhovnicesc? Cum se poate preface păcătosul în om drept? Cum poate harul lui Dumnezeu să intre în om și să îi scoată afară gîndurile și pofta păcătoase? Cum poate Duhul Sfînt să lumineze sufletul omului? Cum poate apa să se prefacă în vin? - Dar noi știm că atunci cînd Duhul Sfînt s-a pogorît în chip de limbi de foc aspra Apostolilor, atunci ei ca oameni s-au prefăcut, s-au transformat, nu au mai rămas aceiași, s-au înnoit cu totul, au renăscut. Mai știm, din mii de exemple, cum oameni cu totul trupești s-au făcut în oameni duhovnicești, regenerați și trup și suflet. Prin urmare, știm că aceste lucruri s-au întîmplat atunci și se întîmplă acum prin lucrarea harului

Duhului Sfânt. Nu avem nevoie să întrebăm cum se întâmplă această prefacere. Ne este destul nouă să știm că prefacerea are loc, și să ne luptăm ca ea să ni se întâmple și nouă. Căci harul Duhului Sfânt se dă oricui îl cere cum se cuvine și se pregătește cum se cuvine spre a-1 putea primi. Nici o sarcină nu este mai dificilă decât aceea de a vorbi de lucruri duhovnicești oamenilor complet senzuali, care nu sînt obișnuiți să gîndească și să judece decât trupește. Sfîntul Ioan Gură de Aur a zis: „Sufletul datat complet patimilor nu poate înfăptui niciodată nimic măreț și nobil, căci el suferă de o cumplită orbire, ca și a ochilor din care curge puroi.” Dar vedem adesea că oamenii cei mai trupești și mai grosieri sufletește sînt cei care se interesează de cele mai sfinte și mai înalte taine dumnezeiești. Ei însă nu fac aceasta în scopul mîntuirii vieții lor, ci tocmai în scopul de a-i deruta pe credincioși, de a batjocori Credința, și de a-și îndreptăți propriile lor patimi. Nevolnici să pună piciorul măcar pe prima treaptă a scării nevoițelor care duc la cer, ei fantazează cu plăcere pe tema treptei ultime, celei mai de sus. Fraților, cînd unii ca aceștia încep să vă întrebe despre cele mai adînci taine ale prefacerii sufletului și ale împărăției Cerurilor, cereți-le mai întîi să împlinească cele zece Porunci de Bază ale lui Dumnezeu. Dacă vor face aceasta, atunci sufletele lor se vor deschide firesc către înțelegerea Dumnezeieștilor Taine, în măsura în care acea înțelegere le este necesară curățirii propriului lor trup și suflet de patimi murdare și păcate, și pentru mîntuirea veșnică.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Invățătorule al inimilor noastre, o, Doamne Atotînțelepte și Sfinte, ajută-ne nouă să înțelegem cu mințile noastre și să primim cu inimile noastre pre cît ne este de folos mîntuirii sufletelor noastre. Ajută-ne nouă să ne scîrbim deplin de curiozitatea deșartă,

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

6 septembrie

- *Pomenirea Minimii Sfîntului Arhanghel Mihail din Colose [Hones]*
în Frigia, lîngă Hierapolis, se afla un loc numit Hone („scufundare”), iar la acel loc un izvor făcător de minuni. Cînd Sfîntul Apostol Ioari Teologul, însoțit de Filip, a predicat Evanghelia la Hierapolis, el a privit înspre acest loc și a prorocit că din el va țîșni cîndva un izvor cu ape vindecătoare pentru mulți, și că va fi cercetat de marele Arhanghel și Arhistrateg al Oștirilor cerești, Mihail. Prorocia s-a împlinit nu mult după aceea: în acel loc a țîșnit fără veste un izvor minunat, ale cărui ape aveau proprietăți vindecătoare, și la care a început să vină popor mult, din cele mai depărate zări. Un păgîn din Laodiceea avea o fiică mută, fapt care îi macină inima de durere. Arhanghelul Mihail i s-a arătat în vis și i-a zis să-și ia fiica și să o aducă la izvor, unde va afla vindecare. Tatăl s-a supus îndată, și-a dus copila la izvor, și a aflat acolo mulțime de popor care aștepta să capete vindecare din multe, felurite și cumplite boli. Aceștia însă erau cu toții creștini. Bărbatul a întrebat cum să facă să obțină vindecarea copilului, iar un creștin i-a zis: „Trebuie să te rogi Sfîntului Arhanghel Mihail întru Numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh.”

Omul s-a rugat așa, i-a dat fetei să bea din apa izvorului, iar fata a început să grăiască. Păgînul cu fiica și cu toată casa lui s-au botezat întru Sfînta Credință Creștină.

Mai după altă vreme, un tînăr pe nume Archippus [Arhip] s-a sălășluit acolo lîngă izvor în viețuire sobră și în rugăciune. Păgînii îl urau pe Arhip, și îi făceau pururea răutăți, căci nu le plăcea faptul că acest izvor sfînt al creștinilor dăruiește tuturor atîta har, și că la el venea popor de pretutindeni ca să capete vindecare. Păgînii, în ticăloșia lor, au schimbat cursul unei ape din apropiere, astfel încît ea să curgă peste biserica de lîngă izvor și să o inunde, și pe ea și izvorul. Dar dreptcredinciosul Arhip s-a rugat cu lacrimi, și Arhanghelul Mihail nu a îngăduit aceasta: ci el a deschis o spărtură în stîncă de lîngă biserică, și apele acelea au năvălit în ea. Așa s-a mîntuit locul acela sfînt, și de aceea s-a numit el mai apoi Hone, adică „al scufundării,” pentru că șuvoiul de ape a curs în jos, năvalnic, în acea spărtură din stîncă, mistuindu-se înăuntru. Sfîntul Arhip bine s-a nevoit în acel loc pînă la vîrsta de șaptezeci de ani, iar după aceea s-a săvîrșit cu pace către Domnul.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Romulus și a celor Unsprezece Mii de ostași*

Cînd împăratul Traian bătea război în părțile răsăritului, el a poruncit odată un recensămînt al oștenilor lui, exclusiv al celor creștini. S-a descoperit atunci că se află unsprezece mii de soldați creștini în armata imperială a Romei, împăratul atunci a poruncit ca ei să fie scoși din armată și exilați în Armenia. Sfîntul Romulus era intendentul palatului imperial. El a mers înaintea împăratului și l-a certat pentru aceasta, declarînd că și el este creștin, împăratul a poruncit decapitarea lui. La porunca împăratului, dintre cele unsprezece mii de soldați exilați, zece mii au fost răstigniți. Ceilalți o mie au fost uciși în torturi bestiale.

- *Pomenirea Sfîntului Eudoxie*

Sfîntul Eudoxie a fost comandant în armata imperială romană. El a luat mucenicia pentru Hristos sub domnia lui Dioclețian. El a fost judecat și torturat de guvernatorul cetății Melitene din Armenia, împreună cu el au fost chinuiți și prietenii lui, Zeno și Macarie, împreună cu una mie și o sută patru oșteni care fuseseră aduși la Hristos de către Eudoxie. După moarte, Sfîntul Eudoxie s-a arătat soției lui, Vasilissa, care a rămas credinciosă lui Hristos pînă la suflerea ei cea mai de pe urmă, întru care s-a săvîrșit cu pace.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios David*

Acesta a fost mai întîi căpetenia unei bande de tîlhari care tîlhărea în apropiere de Hermopolis, în Egipt. El și-a venit în simțiri numai înspre anii bătrîneții, cînd s-a pocăit cu amar și a luat tunderea în monahism. Sfîntul Arhanghel Gavriil s-a arătat lui David și i-a dăruit harul dumnezeiesc al facerii de minuni. După multe nevoințe cumplit de aspre, Cuviosul David s-a făcut vrednic împărăției Cerești și s-a odihnit cu pace, în veacul al șaselea.

Cântare de laudă la Sfântul Arhanghel Mihail

O, Arhanghele al lui Dumnezeu, Arhistrategule Mihaile, Tu Purtător de Sabie ești Al Celui Preaînalt!

Tu înaintea Domnului stai înconjurat de îngerii De îngerii preaputernici, Și suflete de sfinți.

Intâiul între îngerii Al Domnului Cel Mare, Oriunde merge-nvinge Și lucrează minuni!

De el îi este spaimă Lui Satan cel groaznic Căci al Domnului Arhanghel Stă pentru adevăr.

El stă pentru-adevăr Și slujește dreptatea, El ca fulgerul iute Este unde vrea.

Comandant al luminii, El paginii gonește, Și cu-ale lui aripi Apără pe Creștini.

Luare aminte

Să luăm aminte la înfrînarea lui David (II Regi 23): • La cum, în timpul războiului cu Filistenii, lui David i-a fost sete, și a întrebat cine i-ar putea aduce apă de la fântâna din Bethleem, care era în mâinile Filistenilor;

La cum trei viteji s-au strecurat prin liniile inamice și au adus apă de băut regelui lor, David;

La cum David nu a voit să bea apa, ci a vărsat-o înaintea Domnului zicînd: „ Să mă ferească Dumnezeu să fac una ca aceasta! Acesta nu este, oare, sîngele oamenilor, care și-au pus viața în primejdie? (II Regi 23: 17).

Predică Despre cele două nașteri

Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duh duh este (Ioan3:6).

Fraților, aceste cuvinte nu sînt cuvintele unui apostol sau ale unui proroc, ci sînt cuvintele Domnului însuși, rostite de El cu Precurata Lui Gură. Așa cum în fiecare cuvînt al lui Dumnezeu se află putere și mîntuire, tot așa se află putere și mîntuire și în acestea. De aceea ne este de neapărată trebuință să studiem cuvintele acestea cu frică și cu grijă mare, și să le aplicăm la propriile noastre vieți. Prin cuvintele acestea Domnul arată iară și iară întîietatea duhului față de trup. El arată că, așa cum trupul se naște din trup, și duhul trebuie să se nască din Duh. Nașterea duhului nostru este de la Duhul lui Dumnezeu, după harul lui Dumnezeu, iar nu după natura Lui. Această naștere nouă este aceea pe care Domnul i-a descris-o lui Nicodim, una din căpeteniile iudeilor. Nicodim însă nu a înțeles cuvintele acestea ale lui Dumnezeu, tot așa cum nu le înțelege nici astăzi omul al cărui trup este mai tare decît duhul lui. Căci oamenii al căror trup este mai tare decît duhul lor înțeleg și judecă toate trupește. Pe cînd oamenii al căror duh s-a făcut mai tare și decît trupurile lor privesc și judecă toate duhovnicește. Toți cei care judecă și privesc lucrurile trupește, își fac trupesc pînă și duhul lor, pe cînd cei care privesc și judecă lucrurile duhovnicește, pînă și trupul lor îl fac duhovnicesc. Așa cum și-ar schimba cineva aurul pe bani de hîrtie, tot așa își schimbă și cei dintîi ceea ce este nemuritor pe ceea ce este muritor. Pe cînd aceștia din urmă sînt ca acei

schimbători care cu bani de hîrtie cumpără aur bun, căci ei nu distrug ceea ce este nemuritor, ci mai curînd transformă muritorul și stricăciosul întru ceea ce este sănătos și veșnic. Iudeii au interpretat Legea și Prorocii potrivit trupului, adică cugetării lor simțuale și pătimăse, și de aceea ei nu L-au înțeles și nu L-au primit pre Stăpînul Hristos, ci L-au răstignit pre Domnul Slavei. Dar cei care au fost luminați cu harul Duhului Sfînt al lui Dumnezeu au citit duhovnicește, după Duh, și Legea și Prorocii, și L-au primit și L-au înțeles pre Domnul Hristos. Iar prin El, ei au înțeles adînc nu doar Legea și Prorocii, ci și întreaaga lume zidită, și toată viața lor de pe pămînt. Fraților, deși trupul cu necesitate se naște din trup, cu totul nefiresc este ca tot din trup să se nască și duhul. Să ni se nască așadar duhul nostru din Duhul lui Dumnezeu, și atunci vom fi și noi într-adevăr firești, și cu trupul și cu duhul. Aceasta este firea aceea înaltă și fără pată pe care a avut-o strămoșul Adam în Rai mai înainte de a păcătui. Nu mai este posibil acum ca trupul nostru să se mai nască o dată din trup, și lucrul nici nu este necesar. Dar este posibil și absolut necesar ca, oricît de vîrstnici am fi, duhul nostru să se nască din nou din Duhul lui Dumnezeu.

O Stăpîne Iisuse Hristoase Doamne, Cela Ce ești Fiul Unul Născut al Tatălui, ajută-ne nouă ca mai înainte de ceasul morții noastre să ne naștem cu duhul de sus, de la Duhul Tău cel Sfînt, ca să Te putem cunoaște pre Tine cu adevărat.

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

7 septembrie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Sozon*³¹

El s-a născut în Lycaonia. A fost păstor de oi și a păzit toată legea lui Dumnezeu, învățîndu-i și pe ceilalți, împreună-lucrători cu el și prieteni, să facă la fel. El a văzut în vedenie că va sfîrși ca mucenic al lui Hristos. Acela a fost timpul cînd Maximian era magistrat în Cilicia, și îi prigonea sîngeros și bestial pe creștinii din cetatea Pompeiopolis, care se afla aproape. Se afla la Pompeiopolis un idol din aur și argint la care se închinau păgînii. Sozon și-a lăsat turma lui, a mers în cetate, a intrat în capiște, a frînt un braț al idolului, 1-a făcut bucățele și le-a împărțit săracilor. S-a iscat un tumult nemaipomenit din pricina aceasta, iar păgînii au început să caute vinovatul. Ca să împiedice arestarea pe nedrept a nevinovaților, Sozon a mers și s-a predat magistratului, mărturisindu-se creștin și arătînd că el a frînt mîna idolului. Torționarii mai întîi 1-au bătut, iar apoi 1-au atîrnat de un copac și i-au scrijelit trupul cu fiare. Pe cînd se afla aproape mort, 1-au aruncat în foc, unde Sfîntul Mucenic Sozon și-a dat sfîntul lui suflet în mîinile lui Dumnezeu. El a luat mucenicia cam pe la anul 304. Sfintele lui moaște s-au arătat făcătoare de minuni, iar deasupra lor s-a ridicat o sfîntă biserică întru numele lui.

³¹ De asemenea, Înainte-Prăznuirea Nașterii Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. - Vezi Sinaxarul Zilei din *Mineiul pe iulie* (București, 2003), *Viețile Sfîntilor* pe larg

(Episcopia Romanului și Hușilor, 1999).

- *Pomenirea Sfinților Apostoli Evod și Onisifor*

Aceștia au fost din numărul celor Șaptezeci de Apostoli mai Mici. Sfântul Ignatie Teoforul îl pomenește elogios pe Evod în Epistola lui către Antiohieni. Evod a fost ucenic al Sfântului Apostol Petru, și urmaș al său [al Sfântului Ignatie] la cârma Bisericii Antiohiei. Însuși Sfântul Apostol Petru l-a sfințit episcop. Sfântul Evod a scris o lucrare despre Preasfânta Fecioară Maria, în care arăta cum a fost adusă Fecioara la templu pe când avea vârsta de trei ani, cum a rămas la Templu timp de unsprezece ani, cum, pășind în al cincisprezecelea an al vieții ei, a fost încredințată grijii Sfântului Iosif; și cum, la vârsta de cincisprezece ani, l-a născut pe Mîntuitorul. Evod a mai scris o lucrare, intitulată „Făclia”. Din nefericire însă, ambele lucrări au fost distruse în timpul persecuțiilor. El a fost omorât pentru Hristos în timpul persecuțiilor pe care le-a dezlănțuit Vespasian la Antiohia. Sfântul Pavel îl pomenește pe Sfântul Onisifor ca pe un prieten sincer care i-a stat în ajutor (II Timotei 1: 16-18).³² Sfântul Onisifor a luat mucenicia pentru Hristos la Colophon, unde era episcop. Se spune că a murit fiind legat de cai sălbatici, care l-au sfîșiat. Astfel, acești nobili ostași ai lui Hristos l-au slujit pe El cu cinste în vremea vieții lor pămîntești, iar apoi au intrat în bucuria Domnului lor.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Evpsihie*

El a fost fiul lui Dionisie, senatorul. El a fost torturat bestial pentru Hristos, apoi aruncat în temniță mai mult mort. Acolo a intrat la el îngerul Domnului care l-a vindecat. Ieșind din temniță, el și-a împărțit toate averile lui: parte săracilor, parte celor care îl urau. El a fost apoi arestat din nou, și a fost torturat bestial, zgîriindu-i-se trupul cu fiare, pînă cînd și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu. Din rănile lui în loc de sînge a curs lapte și apă. El a luat mucenicia în timpul domniei lui Hadrian.

³² Sfântul Pavel îi scrie ucenicului său iubit Sfântul Timotei astfel: "*Domnul să aibă milă de casa lui Onisifor, căci de multe ori m-a însuflețit și de lanțurile mele nu s-a rușinat. Ci, venind la Roma, cu multă osîrdie m-a căutat și m-a găsit. Să-i dea Domnul ca, în ziua aceea, el să afle milă de la Domnul. Și cît de mult mi-a slujit el în Efes, tu ști i prea bine*"

- *Pomenirea Sfântului Ioan, Arhiepiscopul Novgorodului*

El a fost preot, și a fost ridicat la treapta arhierescă, ca Episcop al Novgorodului, la 1163. În timpul vieții lui el a înălțat șapte biserici. El a văzut-o în vedenie pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, și a căpătat mari puteri asupra diavolilor, pe care i-a și silit să-l slujească. El a salvat minunat Novgorodul de atacul a șaptezeci și două de căpetenii inamice. El a suferit cumplite ispite din partea diavolilor, dar le-a biruit pe toate cu puterea Sfintei Cruci și cu rugăciune multă. La vîrstă înaintată ajungînd, el s-a retras la o mînăstire, îmbrăcînd sfînta și marea schimă. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul, în șapte zile ale lunii septembrie, din anul 1185.

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic Sozon

Tînărul Sozon, drepîcredincios viteaz,

înaintea necredincioșilor drept ca luminarea a stat:

*El a stat drept și fără spaimă,
Cu mintea țintă la Dumnezeu.
Călăul bestial l-a torturat
Pentru-afi rupt mina neputinciosului idol.
„Am rupt-o, ” a zis Sozon,
„ Ca să văd dacă simte,
și văzut-am că el
nu m-a certat deloc.
Idolii voștri sînt morți,
Voi lor vă închinați zadarnic.
Idolul acesta nici un cuvînt nu mi-a spus.
El propriul lui braț nu a putut să și-l scape,
E mut și e orb, fără viață în el.
El nimic nu pricepe, nici aude, nici vede,
Iar brațul lui furat nu-i,
E împărțit la săraci.
O, paginilor, eu pentru a voastră salvare,
Impărțitu-l-am pe-al vostru idol la săraci!
Ca să aduc măcar o rază în bezna sufletelor voastre,
Doar-doar veți recunoaștepre Dumnezeu cel Viu!"
Sozon a-ngenunchiat și lui Dumnezeu s-a rugat.
El sîngele ș i-a dat
Pentru Adevăr.
Al slăvitului Sozon curajpreaminunat
întru Hristos avut-a puternicul izvor.*

Cugetare

Biruința asupra mîniei este una dintre cele mai strălucite biruințe a ostașului lui Hristos. În general, ne mîniem fie pe aceia care nu vor să ne asculte și să se lepede de păcat, fie pe aceia care ne jignesc sau ne insultă. Făcînd așa, noi uităm că mînia este un păcat de moarte, și că dorind mîntuirea altora, ne-o pierdem pe a noastră, după cum a arătat Sfîntul Macarie. Mînia împotriva dușmanilor noștri se mai combină și cu un alt păcat, anume dorința de răzbunare. Sfîntul Evpsihie și-a tăiat patima mîniei tocmai prin aceea că, înainte de mucenicia lui, și-a împărțit marea avere nu doar către săraci, ci și celor care îl urau, adică tocmai acelor din a căror pricină a fost torturat și asasinat. El i-a socotit astfel pe asasinii lui niște binefăcători. Sfîntul Ioan Gură de Aur zice: „Să tăiem aripile mîniei, iar răul nu va reuși să se înalțe în văzduh. Mînia este o boală rea care ne poate ucide sufletul...Mînia este un foc cumplit care arde totul în calea lui... Dacă mîniosul și-ar putea vedea chipul în clipa mîniei lui, el nu ar mai avea nevoie de nici un îndemn ca să se lepede de mînie, căci nimic nu este mai sinistru, mai murdar și mai înfricoșător decît un astfel de chip." Avva Ammona a mărturisit despre sine: „Am petrecut paisprezece ani la Skit [în Pustia Egipteană], rugîndu-mă lui Dumnezeu zi și noapte, ca să îmi dea biruință asupra mîniei."

Luare aminte

Să luăm aminte la cinstea pe care i-a dat-o Solomon mamei lui, Batșeba (III Regi 2):

- La cum mama a venit la fiul ei, regele, ca să mijlocească pentru cineva;
- La cum regele a întâmpinat-o pe mama lui ridicându-se în picioare și înclinându-se înaintea ei, deși era rege;
- La cum, șezînd pe tronul lui, el a așezat-o pe maică de-a dreapta lui.

Predică Despre hrana cea duhovnicească

Mîncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine (Ioan 4: 34).
Iată, aceasta este iubirea! Iată, aici este învățătura! Iată, aceasta este smerenia! Iată pilda cea mare! Așa precum în pâinea curată se află toate substanțele necesare hranei trupului nostru, tot așa fiecare cuvînt al

Mîntuitorului conține tot ce este necesar pentru hrana sufletului nostru. Dumnezeiasca unitate de natură între Tatăl și Fiul se exprimă în dragostea Tatălui către Fiul, și a Fiului către Tată. Căci cel care iubește se supune. Dacă vrei să cunoști cît este de mare dragostea ta față de Dumnezeu, măsoară cîtă ascultare faci față de cuvîntul Lui și vei afla exact. Lipsa ascultării este semnul sigur al lipsei de iubire. Căci cel care iubește, face voia celui iubit. Fiul lui Dumnezeu îl iubește atît de mult pe Tatăl Lui, încît El socotește împlinirea voii Lui cea mai dulce hrană. Și care este voia Tatălui? Ea este mîntuirea omenirii. Domnul nostru, Fiul lui Dumnezeu, flămînzea după împlinirea de către El a voii Tatălui Lui. Cînd mîntuia un om, El Se simțea hrănit cu cea mai dulce hrană. Oare vedem noi cît de înaltă este spiritualitatea Domnului nostru Hristos? Ucenicii l-au adus hrană cumpărată din cetate și i-au zis: *învățătorule, mănîncă!* Dar în clipa aceea El era concentrat la lucrarea Lui, mîntuirea sufletelor omeniești. El tocmai grăise cu femeia samaritană ce venise să scoată apă, și care era gata să îmbrățișeze credința mîntuirii, mergînd și vestind-o și concetățenilor ei; toată cetatea Siharului deja se apropiase de împărăția lui Dumnezeu; iar holdele erau gata pentru secerișul cel duhovnicesc. Pentru Domnul Hristos această hrană era mai dulce decît orice hrană trupească și decît toate bogățiile și dulceața lumii. Căci trupul este doar un car, o slugă, la ale cărui hățuri trebuie să stea regele, adică sufletul. Atunci cînd regele își împlinește datoria lui regală, adică răscumpărarea moștenitorilor lui din robia în care au căzut, sluga trebuie să stea deoparte și să nu se amestece în trebile regelui. Regele este atît de concentrat asupra salvării moștenitorilor lui, încît această sarcină îi este lui și hrană, și băutură, și răsplată, și singura satisfacție și demnitate. O, fraților, dacă am ști noi cît de mult flămînzește chiar și astăzi Stăpînul Hristos pentru mîntuirea sufletelor noastre! Dacă am ști cu adevărat, atunci l-am dăruia Lui, ca niște credincioși, hrana pe care și-o dorește cel mai mult. Căci oare cine ne este nouă un

oaspete mai scump, o rudă mai apropiată și un prieten mai credincios decât El? Când primim oaspeți pămîntești, chiar de rang foarte mic, și rude, chiar neapropiate, și prieteni, chiar fățarnici, noi ne străduim să îi primim cum știm mai bine și cu ce știm că le place mai mult. De ce atunci nu-L primim astfel și pe însuși Domnul nostru, pregătindu-l singura mîncare care îi place Lui? Adică cu îmbrățișarea mîntuirii Lui, care Lui îi este cea mai plăcută hrană. De la oricare altă El își întoarce fața.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce pururea flămînzești și însetezi pentru mîntuirea noastră, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi ca un Bun și iubitor de oameni!

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te laudăm în veci, Amin.

8 septembrie

- *Pomenirea Nașterii Preasfintei Stăpînei noastre de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Măria*

Preasfînta Fecioară Măria s-a născut din părinți foarte înaintați în vîrstă, Ioachim și Ana. Tatăl ei se trăgea din seminția lui David, iar maica ei, din seminția lui Aaron. Astfel, pe linie paternă, ea a fost din stirpe regală, iar pe linie maternă, din neam preoțesc. Prin aceste elemente ea a preînchipuit că Acela Care avea să Se nască din ea avea să fie împărat și Mare Arhiereu, Ioachim și Ana, foarte vîrstnici fiind și neavînd copii, se chinuiau foarte mult cu sufletul, stînd pururea smeriți înaintea lui Dumnezeu și fiindu-le mereu rușine de oameni.³³ Dar ei pururea se rugau cu lacrimi înaintea lui Dumnezeu, rugîndu-L să le dăruiască și lor prunc, așa cum odinioară lui Avraam și Sarei, care l-au născut pe Isaac la adînci bătrînețe. Atotputernicul și Atotvăzătorul Dumnezeu le-a ascultat cererea și i-a răsplătit cu o bucurie dincolo de toată bucuria pe care și-au închipuit-o vreodată. Căci El nu doar că le-a dăruit o fiică, ci El le-a dăruit-o chiar pe Maica lui Dumnezeu. El i-a luminat deci nu doar cu bucuria pămîntească și trecătoare, ci i-a luminat cu bucuria veșniciei. Căci Dumnezeu le-a dăruit doar o singură fiică, dar ce Fiică!, și doar un singur nepot, dar ce Nepot! Măria cea Plină de Har, cea Binecuvîntată între femei, Biserică a Duhului Sfînt, Altar al Dumnezeului Celui viu, Masa Pîinii celei Dumnezeiești, Corabia Sfințeniei lui Dumnezeu, Pomul cel cu Bun Rod, Slava neamului omenesc, Lauda tuturor femeilor, Izvorul fecioriei și al curăției - iată fiica pe care Dumnezeu le-a dăruit-o lui Ioachim și Annei! Ea s-a născut la Nazareth, iar la vîrstă de trei ani a fost dusă de maica ei la Templul din Ierusalim. Petrecînd acolo vremea cuvenită și împlinind paisprezece ani, ea s-a întors la casa părintească de la Nazareth. Acolo a primit Buna Vestire a Arhanghelului Gavriil privitoare la nașterea Fiului lui Dumnezeu, Mîntuitorul lumii, din trupul ei feciorelnic și preacurat.

³³ Părinții fără copii erau foarte disprețuiți la vechii evrei.

- *Pomenirea Prăznuirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de la Kalișto*

La Mînăstirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de lîngă satul

Kališto, care se află în Macedonia, la apus de Struga, Maica Domnului și-a arătat cu putere milostivirea ei către oameni, lucrînd în mijlocul lor multe vindecări minunate. Mulți oameni greu bolnavi și-au găsit vindecare minunată acolo, mulți tîlhari veniți cu gîndul de a jefui și distruge mînsătirea au fost pedepsiți năprasnic de o putere nevăzută, în această mînăstire se află o sfîntă icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului, iar în apropierea mînăstirii se află două izvoare cu ape tămăduitoare: unul închinat Sfîntului Apostol Petru, iar celălalt Sfîntului Anania. Nu departe de biserica principală se află o peșteră-paraclis închinată Sfîntului Athanasie.

- *Prăznuirea Icoanei Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu de la Poceaev*

În provincia Volhynia, la Poceaev, se află o vestită Mînăstire a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Aici Maica Domnului s-a arătat mai întîi pe la anul 1340, unia dintre cei doi monahi care se nevoiau într-o peșteră din apropiere. De atunci înainte, în locul acela s-au lucrat statornic nenumărate minuni.

Cîntare de laudă la Nașterea Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu

O, multdorită și îndelungașteptată

Fecioară, carele de la Domnul ai fost cerută cu lacrimi!

Tu ești bisrică în trup a Sfîntului Duh,

Și Maică te numești a Cuvîntului Celui Veșnic!

Tu ești Rugul Aprins ce Moise l-a văzut de demult, Căci întru tine primești Cărbunele Dumnezeirii! De Dumnezeiasca flacăra arzînd, trupul tău minunat Nu se mistuie nicicum. Tu Rodul de Aur îl naști lumii!

Tu porți pe Cel Ce poartă tăria,

Pre Carele pururea II laudă oștirile cerești!

Tu pre cereasca Taină a Tainelor o ascunzi întru tine,

Arătîndu-te astfel decît cerurile mai încăpătoare!

Tu ne ești nouă mai scumpă decît multe comori, Fecioară Sfîntă, izvorul mîntuirii noastre! Pentru aceasta îngerii și cu noi oamenii te slăvim, Preasfîntă Fecioară, Turturea de Lumină!

Împăratul Cerurilor în lume va să vină, El voiește să treacă prin Poarta ce ești tu! O Fecioară Sfîntă, de Dumnezeu Născătoare, Tu ne răsări nouă pe al Dreptății Soare!

Cugetare

Sfîntul Dionisie Areopagitul scrie cu bucurie negrăită despre strălucirea exterioară și interioară a Maicii Domnului, despre minunata bunămiresmă pe care a simțit-o în prezența Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, atunci cînd a mers ca să o vadă, la Ierusalim, în rîvna lui, el a zis că dacă nu ar fi crezut mai înainte întru Unul Dumnezeu, atunci ar fi socotit că ea, Preasfîntă Născătoare de Dumnezeu, este Dumnezeu. Sfîntă Fecioară lăsa asupra celor care veneau în prezența ei o impresie puternică și unică, puterea harului ei devenind și mai accentuată după sfînta

și cinstita ei adormire. Această putere izvora din lucrarea ei de rugăciune neîncetată pentru toți credincioșii, pentru toți cei care veneau la ea pentru ajutor. Când Sfântul Ioan de la Novgorod s-a rugat împreună cu poporul înaintea Maicii Domnului pentru ajutor împotriva paginilor care îi împresurau, atunci Sfântul Ioan a înțeles că și Maica Domnului se ruga cu lacrimi lui Dumnezeu pentru ajutorul lor, și așa a scăpat Novgorodul ca prin miracol. Așa cum Maica Domnului a plîns la Patima Fiului ei, tot așa și acum se roagă cu lacrimi Maica lui Dumnezeu pentru tot necăjitul care aleargă la ajutorul ei cel sfânt. Putem spune că toate colțurile pământului au cunoscut puterea minunilor milostivirii ei. Trăiește chiar și astăzi la Belgrad un proprietar de cafenea (C. J.), care s-a născut în Macedonia, în satul Labuniște de lângă Struga. Mama lui l-a dus orb la Mînăstirea de la Kalișto, unde, după ce preotul s-a rugat pentru el înaintea Icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, copilul și-a recăpătat vederea. Primul monah de la Poceaev a văzut un stîlp de foc ce se înălța de la pămînt la cer, iar în acel stîlp de foc a văzut-o pe Maica lui Dumnezeu. Ea stătea în picioare pe o stîncă. La locul la care a văzut monahul stîlpul de foc, a izbucnit un izvor de ape vindecătoare, care vindecă și astăzi mulți bolnavi.

S-a scris în 1928.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul dar al lui Dumnezeu către Solomon (III Regi 3):

- La cum Domnul i s-a arătat lui Solomon la Ghibeon noaptea în vis, și i-a zis: *Cere ce vrei să-ți dau!*,
- La cum singurul lucru pe care Solomon l-a cerut lui Dumnezeu a fost o *mințe pricepută*, ca să poată conduce bine poporul Lui, și să poată deosebi cum se cuvine binele de rău;
- La cum Dumnezeu i-a dăruit lui Solomon din belșug ceea ce a cerut, și

îmbelșugat și ceea ce nu i-a cerut.

35

Predică Despre deoființimea Tatălui și Fiului

Fiul nu va putea să facă nimic de la Sine, dacă nu va vedea pe Tatăl făcînd (Ioan 5: 19).

Fraților, cum trebuie să înțelegem noi aceste cuvinte ale Evanghelistului? Oare așa cum le-au răstălmăcit arienii, zicînd că se vede de aici că Fiul este mai mic decît Tatăl? Nicidecum. Căci hulă au grăit aceia care au interpretat astfel. Noi trebuie să înțelegem aceste cuvinte așa cum le-au înțeles Sfinții noștri Părinți de Dumnezeu purători, anume că Fiul este întocmai Tatălui întru toate, și că, din pricina unimii lor de voință, dragoste și înțelepciune, Fiul nu va face niciodată nimic potrivnic voii lui Dumnezeu, sau contrar iubirii Tatălui, sau contrar înțelepciunii Tatălui. Tot așa, Tatăl nu va face niciodată nimic contrar Fiului, iar Duhul Sfînt nu va face niciodată nimic contrar Tatălui sau Fiului.

Toate cele voite, iubite și gândite de către Tatăl, sînt voite, iubite și gândite și de către Fiul și Duhul Sfînt. O, minunată unime! O, nedespărțită Treime! O, Ființă negrăită! Trebuie să ne fie limpede așadar că Fiul nu va voi să facă niciodată *nimic de la Sine*, nimic doar din voia Lui, nimic care să nu fie în unime armonioasă cu puterea Tatălui și cu voia Lui. Stăpînul Hristos mărturisește mai departe El însuși că aceasta este adevărata interpretare a cuvintelor Lui: *Căci, după cum Tatăl scoală pe cei morți și le dă viață, tot așa și Fiul dă viață celor ce voiește* (Ioan 5: 21). Vezi egalitatea de voință și putere? Căci ceea ce voiește Tatăl, aceea voiește și Fiul; și ceea ce poate Tatăl, acelea le poate și Fiul. Prin urmare, să nu cuteze cineva să despartă

³⁵ "Ba îți voi da și ceea ce tu n-ai cerut: bogăție și slavă, așa Incit nici unul dintre regi nu va fi asemenea ție, în toate zilele vieții tale " (III Regi 3: 13).

Dumnezeirea Lor și astfel să-și aducă blestem asupra capului! Căci Dumnezeu nu suferă să fie despărțit, și cine încearcă să facă despărțire în sînul Dumnezeirii, micșorînd O Persoană și mărimd-o pe alta, nu se va putea mîntui în veac.

O, Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cea Ce în Treime ești închinat și slăvit, Cea ce ești Trei în Persoane și Unul în Fiire,³⁶ Viață, Lumină și Iubire, cată către noi și ne miluiește, Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

9 septembrie

• *Pomenirea Sfinților și dreptilor dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana* Sfîntul Ioachim a fost din casa lui Iuda, și descendent al Regelui David. Sfînta Ana a fost fiica lui Mathan preotul, din casa lui Levi, așa cum a fost și Aaron, Marele Preot. Mathan a avut trei fiice: pe Măria, pe Sofia [Sovia] și pe această Ana. Măria s-a căsătorit, a locuit la Bethleem și a născut-o pe Salomeea. Sofia s-a căsătorit, a locuit tot la Bethleem, și a născut-o pe Elisabeta, mama Sfîntului Ioan Botezătorul. Iar Ana s-a căsătorit cu Ioachim la Nazareth, iar la vîrstă adîncă a dat naștere Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Ioachim și Ana au fost căsătoriți timp de cincizeci de ani, fără ca să aibă copii. Ei au viețuit cu toată evlavie și departe de tumultul lumii, iar din agoniseala lor cheltuiau pentru nevoile casei lor doar o treime, căci o treime din avutul lor îl aduceau jertfă Templului, iar cealaltă o împărțeau săracilor. Cu toate acestea, ei au fost întotdeauna îndestulați. Aducînd odată jertfa lor la Templul Domnului de la Ierusalim, marele preot Isahar 1-a certat pe Ioachim și i-a zis: „Nu este primită înaintea lui Dumnezeu jertfă din mîinile tale, căci tu nu ai copii.” Astfel, Sfîntul Ioachim era disprețuit ca un nevrednic și împins la o parte din rînd, de către alții care aveau copii. Faptele acestea chinuiau

³⁶ Subscriem gîndirii Părintelui Rafail Noica, privitoare la modul în care trebuie desemnate corect și în limba română realitățile dogmelor creștin-ortodoxe. Vezi traduceri în limba română ale cărților Arhimandritului Sofronie, cărora Părintele Noica le este autor. *Fiere* în limba română este un infinitiv lung de la verbul *a fi*, verb folosit de Dumnezeu către Moise cînd zice: *Eu sînt Cel Care este*, și care este altceva decît obișnuitul infinitiv lung *fire*, care în limba română s-a restrîns la a desemna lucruri, iar nu dinamismul unei modalități de existență; și altceva și decît

substantivul *ființă* care și el trimite la lucruri din această lume. Este motivul pentru care Părintele Noica propune și grafierea cuvântului cu doi de 'i', rostindu-se accentuat primul.

sufletele Dreptilor Ioachim și Ana, care se întorceau la casa lor plângând. Atunci ei au căzut amândoi înaintea lui Dumnezeu la rugăciune, rugându-L fierbinte să facă și cu ei o minune, așa cum făcuse cu Avraam și cu Sara, și să le dăruiască lor prunc și mîngîiere la bătrînețe. Iar Dumnezeu 1-a trimis la ei pe îngerul Lui, care le-a vestit nașterea unei „prunce binecuvîntate, între care se vor binecuvînta toate neamurile pămîntului și prin care va veni mîntuirea întregii lumi.” Ana a zămislit curînd, iar la nouă luni a născut-o pe Sfînta Fecioară Măria. Sfîntul Ioachim a trăit pînă la vîrsta de optzeci de ani ai vieții lui, iar Ana pînă la vîrsta de șaptezeci și nouă de ani, după care s-au săvîrșit cu pace către Domnul.

- *Pomenirea Sfinților Părinților noștri de la Sinodul al Treilea Ecumenic*

Acest Sinod a avut loc la Efes, în anul 431, în timpul împăratului Teodosie cel Mic. La el au fost de față două sute de Sfinți Părinți, reuniți spre a da anatemei erezia lui Nestorie, Patriarhul Constantinopolului, care strica învățătura despre Maica lui Dumnezeu și despre Nașterea Domnului. Nestorie nu voia să o numească pe Preasfînta Fecioară Născătoare de Dumnezeu [Theotokos], ci numai Născătoare de Hristos [Hristotokos]³⁷. Sfinții Părinți au dat anatemei învățătura lui Nestorie și au întărit că Presfînta Fecioară trebuie să se numească după cum este: Născătoare de Dumnezeu. Pe lîngă acestea, Sinodul a întărit și hotărîrile Primului și celui de al Doilea Sinod Ecumenic, mai cu seamă privitor la Simbolul Credinței [Crezul] niceo-constantinopolitan, poruncind ca nimeni să nu cuteze a adăuga sau a scoate vreo cirtă din el.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Severian*

Acesta a fost un nobil din cetatea Sevastiei [era unul dintre Senatorii cetății, cf. Sinaxarul Sfîntului din *Minei*}. În timpul martiriului celor Patruzeci de Mucenici (pomeniți la 9 martie), el i-a cercetat în temniță, i-a întărit și le-a slujit. După slăvită lor săvîrșire din viață, a fost arestat și el, bătut și torturat pentru Hristos. La urmă a fost spînzurat de un copac, atîrnîndu-i-se de gît o piatră foarte grea, și o alta la fel de grea atîrnîndu-i-se de picioare. Mulțumind lui Dumnezeu, Sfîntul Mucenic Severian și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu. Acestea s-au întîmplat în anul 320, în timpul domniei lui Liciniu.

³⁷ Vrînd să zică prin acesta că Cel născut din ea este doar om, nu și Dumnezeu, și asemănîndu-se astfel necuratului Arie.

- *Pomenirea Sfîntului Theofan Mărturisorul și Postitorul*

Ducînd viață plăcută lui Dumnezeu și luînd chinuri pentru El, Sfîntul Theofan a adormit cu pace la anul 299.³⁸

- *Pomenirea Sfîntului Nichita, Plăcutul lui Dumnezeu*

Sfîntul acesta a viețuit la Constantinopol în veacul al doisprezecelea.

Atît de mult a plăcut el lui Dumnezeu, încît porțile sfintelor biserici se deschideau singure înaintea lui, iar candelile de la icoane se aprindeau singure: așa de mare era puterea rugăciunii lui. La dorința Diaconului Sozon, și cu rugăciunile Sfîntului Nichita, a venit un preot din cealaltă lume de care Diaconul Sozon se înstrăinase și care murise mai înainte ca ei să se fi împăcat. Mai întîi s-au arătat un șir de preoți îmbrăcați în straie albe, apoi un altul îmbrăcați în veșminte roșii. Diaconul Sozon l-a recunoscut pe preotul lui printre aceștia din urmă, și a făcut pace cu el. Acestea toate s-au întîmplat în timpul nopții, la Biserica din Vlaherne.

³⁸ "Acest sfînt era din părinți elini; și, apropiindu-se către Hristos, fiind încă prunc, a văzut un copil pătîmind foarte rău de frig și l-a îmbrăcat cu hainele sale. Întrebîndu-l tatăl său: Unde-ți sînt hainele, fiul meu? el a răspuns: Pe Hristos l-am îmbrăcat. Iar tatăl său a zis: Cine este Hristos? De vreme ce noi cinstim pe Hermes și pe Apolon. Atunci copilul, lepădîndu-se de tatăl său, l-a luat în gerul Domnului și l-a suit în muntele ce se cheamă Diavinon și l-a dat în seama unui părinte sihastu, care petrecea viața călugărească de șaptezeci și cinci de ani. Și, luîndu-l acel părinte, l-a învățat Sfînta Carte și viața călugărească; și erau hrăniți amîndoi de un înger. După cinci ani, răposînd starețul, copilul a sihăstria în acea peșteră cincizeci și opt de ani. După aceea, fiind povățuit de dumnezeiescul înger, a ieșit din peșteră și, încălecînd pe un leu, a umblat șazeci de stadii, și a predicat pretutindeni credința în Hristos. Dar, fiind prins, împărații Caros, Carin și Numerian au pus și i-au dat o sută de palme. După aceea, supunîndu-l la felurite chinuri și văzînd că, prin minunile ce le făcea el, venea către Hristos multă mulțime și se boteza de dînsul, s-au rușinat și l-au lăsat să petreacă în sihăstria sa. Și, suindu-se iarăși la peștera în care locuise mai înainte și petrecînd acolo încă șaptesprezece ani de sihăstrie, pînă s-au făcut toți anii sihăstriei lui șaptezeci și cinci, s-a mutat către Domnul.» - Sinaxarul Sfîntului din *Minei* (București, 2003).

³⁹ în *Viețile Sfinților* pe larg (Episcopia Romanului și Hușilor, 1999): 'Fericitul Nichita ascunsul, pe care l-a văzut Sozont Diaconul'.

Cîntare de laudă la Sfinții și dreptii dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana

Bucură-te, cea fără de fii! Bucură-te, o, vîrstnică Ana! Iată naști pruncă la bătrînețile tale, Tu o naști, pe Aleasa, între maici! Precum odinioară și Sara cea bătrînă, și iară bătrînă maic-a lui Samson, și precum a lui Samuel maică, iară bătrînă, și precum bătrînă maică a lui Ioan!

Dar tu între ele ești cea mai slăvită Căci dintru al tău pîntec o naști Pe una Fecioară Măria preaslăvită, Maica Domnului Celui Preaînalt! Bucură-te și tu, O, Ioachime!

Tată al unei maici cum firea n-a văzut, Dintru care însuși Domnul Slavei Ca să ia trup a voit.

Legea cea Veche își pierde puterea, Cînd voiește Domnul, și unde voiește El.

Cine va sta întru-a Lui cale?

Cine-ndrăzni-va să se certe cu El?

Nu cu certare, ci cu iubire, Schimbă Dumnezeu ale Sale legi. Căci în fața iubirii, legile toate, Se fac ca și cînd n-ar fi fost nicicînd.

Cînd omul flămînzește, Domnul Umple de roade secul pămînt; Iar cînd duhovnicește te flămînzește lumea, Pe cea stearpă o face

roditoare de prunc.

Pentru a lumii mîntuire Domnul Potrivește toate, ca un înțelept. De aceea toată a Lui de sfinți oștire Cîntă-ntreit Slavă! în cer și pe pămînt.

Cugetare

Milostenia nu trebuie să o facem cu aroganță și din mîndrie, ci mai curînd cu smerenie, socotind că cel căruia îi dăm este cineva mult mai sus decît noi. Oare nu Domnul însuși a zis: *Intrucît ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut* (Matei 25: 40)? Sfințul Theofan Mărturisitorul a avut încă de copil o minte luminată de Hristos. Odată el a văzut pe drum un copil ca și el care murea înghețat de frig. El și-a scos repede hainele lui, 1-a înfășurat în ele pe copil și 1-a readus la viață, și a ajuns gol la casa lui. Părinții lui uimiți 1-au întrebat unde îi sînt hainele, iar fiul le-a răspuns: „L-am îmbrăcat pe Hristos.” De aceea a și primit el har de la Hristos, și a ajuns să fie pustnic mare, făcător de minuni, și purtător de chinuri pentru Hristos. Deseori noi oamenii, cînd facem milostenie, fie în numele nostru, fie în numele altuia, cădem pradă unui sentiment de superioritate care, de îndată ce se ivește în inimă, distruge tot binele pe care 1-am făcut. Cînd unui cerșetor îi vom da ca unui cerșetor iar nu ca lui Hristos însuși, atunci vom cădea neapărat în dispreț față de acel cerșetor [cumplită hulă!] și în mîndrie. Și atunci, ce folos vom avea din milostenia față de cerșetor, dacă ne vom preaînălța pe noi înșine și vom disprețui omul? Căci virtutea nu mai este virtute atunci cînd se amestecă cu viciul, tot așa cum laptele nu mai poate fi lapte dacă s-a amestecat

gaz

cu oțet.

Luare aminte

Să luăm aminte la înțelepciunea lui Solomon (III Regi 3):

La cum două femei [desfrîdate] se certau pentru un prunc, fiecare zicînd

că pruncul este al ei;

La cum Solomon a poruncit [cu înțelepciune] ca pruncul să fie tăiat în

două, și fiecareia dintre ele să i se dea jumătate;

La cum mama adevărată a pruncului s-a aruncat la picioarele regelui plîngînd și strigînd să i se lase pruncul viu celeilalte; pe cînd aceea

zicea că să se taie, ca să nu fie al niciuneia; și așa a arătat Solomon cine

este mama adevărată a pruncului și i 1-a dat ei.

Predică Despre mărturia lui Dumnezeu despre Sine însuși

Dacă mărturisesc Eu despre Mine însumi, mărturia Mea nu este adevărată (Ioan 5: 31).

Așa a grăit Domnul către un popor fățarnic și mincinos. El a grăit aceste cuvinte către bătrînii lui Israel, nu spre învățătură, ci spre mustrare. Căci ei nu credeau mărturiei celui care grăia despre sine, ci căutau și doi martori care să grăiască la fel. Fraților, nici măcar să nu ne treacă prin cap că ceea ce spune Domnul despre

Sine nu este adevărat, ci să vedem că așa socoteau Iudeii. De aici, potrivit interpretării Sfinților Părinți, cuvintele *Mărturia Mea nu este adevărată*, trebuie să înțelegem că ea nu era adevărată în ochii iudeilor. Domnul a arătat în altă parte că fiecare cuvânt rostit de el este adevărat când a zis: *Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea este adevărată* (Ioan 8: 14). Aici Domnul grăiește spre învățătură, pe când dincolo, spre muștrare. Aici el întărește adevărul unui fapt, pe când dincolo arată cum îl văd Iudeii. Iudeii nu L-au crezut când El a dat mărturie despre Sine însuși, ci căutau și alți martori care să zică la fel. De aceea, el a adus de față trei mari mărturii: mărturia propriilor Lui lucrări: *Lucrurile acestea pe care le fac Eu, mărturisesc despre Mine* (Ioan 5: 36); mărturia Tatălui Ceresc, Care L-a mărturist Fiul al Lui iubit la apele Iordanului și la Muntele Tabor: *Și Tatăl Care M-a trimis, Acela a mărturisit despre Mine* (Ioan 5: 39); și în sfârșit mărturia Sfințelor Scripturi: *Cercetați Scripturile, că socotiți că în ele aveți viață veșnică. Și acelea sînt care mărturisesc despre Mine* (Ioan 5: 39). Ce fel de altă mărturie ar mai putea cere acela care ar avea cît de puțină înțelegere? Dar înțelegerea bătrînilor înțelepți ai lui Israel era atît de întunecată, încît ei nu erau în stare să vadă sau să înțeleagă nimic. După ce Dumnezeu Iubitorul de oameni a făcut toate cele necesare, nelăsînd la o parte nimic din cele trebuincioase pentru mîntuirea cărturarilor și fariseilor, și după ce ei au respins toate mărturiile despre El, respingînd astfel propria lor mîntuire, atunci El le-a zis: *Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea este adevărată* (Ioan 8: 14).

O, fraților, să ne lepădăm de inimile noastre împietrite și oarbe ca ale fariseilor și cărturarilor, și să nu aruncăm de la noi propria noastră mîntuire. Noi nu căutăm și nouă nu ne trebuie nici o altă mărturie, ci noi credem tare ceea ce Domnul însuși ne arată despre El. El a zis: *Eu sînt Adevărul* (Ioan 14: 6), și acest Adevăr este Cel Care ne hrănește și ne mîntuiește pre noi.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea ce ești Adevărul Cel Viu și Veșnic, nu pleca de la noi păcătoșii, ci vino și ne luminează pre noi și ne mîntuiește,

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

10 septembrie

- *Pomenirea Sfințelor Mucenițe Minodora, Mitrodora și Nimfodora*
Acestea s-au născut undeva în partea asiatică a Bitiniei și au fost surori din naștere. Crescute în duh profund creștinesc, ele au părăsit lumeașca cetate a fățărniciei și minciunii și s-au retras într-o pustie, însetînd după liniștea sufletească și trupească întru care să se poată închina pe deplin Mirelui Hristos, întru rugăciune, sărăcie și curăție. Ele au pășit cu dragoste și vitejie pe calea asprei viețuiri, propășind în post, rugăciune și nevoie mari, pînă ce Domnul le-a împodobit pe ele cu marele dar al

facerii de minuni. Poporul a început să vină la ele căutînd și aflînd din belșug vindecarea neputințelor lor, și astfel fecioarele s-au făcut vestite fără ca ele să vrea. Un anume Fronton, guvernator de cetate, a auzit despre ele și le-a adus la judecată. Văzîndu-le cît de frumoase sînt, guvernatorul a rămas fără grai înaintea lor. Căci, deși trupurile lor erau uscate de postul neîncetat, chipul fețelor lor radia de frumusețe și de har dumnezeiesc. El a început mai întîi prin lingușiri, lăudîndu-le frumusețea și zicîndu-le că le va trimite la curtea imperială, unde împăratul le va mărita cu bărbați nobili. Dar cînd a văzut că aceste flaterii ieftine nu au nici un efect asupra acestor tinere închinatăe lui Hristos, el a torturat-o pe Minodora, iar pe surorile ei le-a aruncat în temniță. După torturi bestiale, guvernatorul a urlat către Minodora, care era rănită și plină de sînge: "Jertfește idolilor!" Mucenița a zis: "Au nu vezi că mă jertfesc eu însămi toată Domnului și Dumnezeului meu?" După ce torționarii au omorît-o în torturi bestiale pe Sfînta Minodora, guvernatorul le-a scos la schingiuit pe celelalte două surori, pe care le-a pus să vadă trupul mort în torturi al surorii lor. Arătînd către cadavrul Minodorei, el le-a sfătuit să se lepede de Hristos. Dar Mucenițele surori ale Muceniței celei ucise au rămas și mai tari în credința lor, și au urmat de aceea surorii lor, fiind ucise în torturi bestiale de același Fronton. Atunci s-a pogorît fulger din cer care i-a omorît pe fiara Fronton și pe torționarii lui, și pe toate slugile lui. Creștinii au luat după aceasta trupurile mucenițelor și le-au îngropat cu cinste. Ele au luat mucenicia cam între anii 305 și 311, în timpul domniei lui Maximian Galeriu, și și-au aflat odihna întru Cereasca împărăție.

- *Pomenirea Sfîntei Pulheria, împărăteasa*

Slăvită Pulheria a fost fiica împăratului Arcadie și a luat de la început votul fecioriei pe viață. Ca semn al acestui jurămînt, ea a pus de i s-a zidit în biserica catedrală un altar din aur și pietre prețioase. Ea a fost împărăteasă a Imperiului, alături de fratele ei Teodosie cel Mic. Ea a apărut cu rîvnă de foc Biserica lui Hristos și puritatea Ortodoxiei. Luptînd fără odihnă, ea a izbutit să convoace cel de al Treilea Sinod Ecumenic la Efes, care a dat anatemei erezia lui Nestorie. Ea a ctitorit la Constantinopol Sfînta Biserică a Născătoare de Dumnezeu din Vlaherne, vestită în lumea întreagă. După moartea fratelui ei Theodosie, ea s-a cununat cu binecredinciosul Marchian, moștenitorul tronului imperial, împreună cu care a viețuit ca frate și soră. Ea a aflat moaștele celor Patruzeci de Mucenici din Sevastia Armeniei. Ea s-a săvîrșit cu pace către Domnul în zece zile ale lunii septembrie din anul 453, în vîrstă fiind de cincizeci și cinci de ani.

- *Pomenirea Sfinților Apostoli Apollon [Apelie, în Sinaxarul Mineiului în limba română], Luduș [Luca, în același] și Clement [Climent]*

Acești Sfinți Apostoli au fost din numărul celor Șatpezeci de apostoli Mici. Apollon (Fapte 18: 24-25) a fost Episcop al Smirnei mai înainte de Sfîntul Policarp. Sfîntul Luciu[s] (Romani 16: 21) a fost

Episcop al Laodiceei. Sfântul Clement a fost Episcop în Sardes.

• *Pomenirea Sfintelor Trei Femei*

O aristocrată din Constantinopol, disprețuind toată deșertăciunea vieții acesteia, s-a retras într-o singurătate împreună cu două slujnice ale ei. După unsprezece ani de nevoie pustnicești, cele trei femei s-au săvârșit cu pace către Domnul.

Cântare de laudă la Sfintele Mucenițe Minodora, Mitrodora și Nimfodora

Cele trei fecioare, din naștere surori,

Ale lui Hristos Mucenițe,

Pre El înaintea lui Fronton

Îl proslăvesc.

Cu-a lor vitejie ele pe Fronton spăimîntă,

Iar Fronton cel la înțelepciune puțin

Gîndește, precum mulți, că le va-ntoarce cu focul

Și cu spînzurarea de la al lor Dumnezeu.

El crede precum mulți că femeile sînt toate la fel,

Repede schimbătoare cu credința —

El crede că Mucenițele sînt și ele

Ca celelalte femei.

Guvernatorul amarnic se înșeală,

Și de cele trei fecioare este batjocorit, cu rușine.

La Hristos parte bărbătească nu e, nici femeiască.

El putere le dă tuturor celor ce slujesc Lui.

El dăruiește puterea minunată a credinței și nădejzii,

A suferinței cumplite, purtate fără plîns.

Puterea aceasta a îngropat imperii,

A biruit de-a lungul miilor de ani.

Puterea aceasta pururi a rămas nestinsă,

Nimic n-a rezistat în fața ei.

Minodora, Mitrodora și cu Nimfodora,

Puterea cea lumească a ticălosului Fronton

O au zdrobit.

Ele viața și-au dat și L-au proslăvit pre Hristos,

Ele viața și-au dat și au rămas vii.

Cugetare

Fiecare pagină a istoriei milenare a Bisericii lui Hristos strălucește de slava Mucenicilor Lui, care veșnicia au cucerit cu forța sufletului și cu răbdarea lor. Oricît de uluitoare ar fi însă aceste pilde de muceniec sîngeroasă și de bună voie, ele nu sînt mai sus decît mucenia nesîngeroasă a călugăriei și a pustniciei, căci asumarea deplină a voturilor monahale este o muceniec neîncetată, pe viață. Ne-a rămas de la Pavel, Episcopul Monemvasiei, strălucitul exemplu a trei femei pustnice. Pe cînd Pavel nu intrase încă în monahism, și avea la curtea imperială slujba strîngerii de impozite, el a rămas odată vreme mai îndelungată la o mînaștire. Fiind acolo, a văzut corbi cum veneau în livadă, rupeau cu ciocurile ramuri de pomi cu fructe și zburau cu ele în cioc într-o

anumită direcție. Pavel s-a mirat de aceasta, și a mers, împreună cu monahii, pe urma zborului corbilor: ei au văzut că aceștia coborau în desişul unei păduri de nepătruns, lăseau ramurile la pământ, și zburau repede înapoi spre livezile mînăstirii. Căutînd, Pavel împreună cu monahii au aflat într-o peșteră trei femei, care viețuiau în pustnicie. Cea mai vîrstnică dintre ele a povestit monahilor viața ei: Ea era o mare aristocrată constantinopolitană care, rămînînd văduvă, a fost amenințată cu contractarea unei căsătorii, în pofida voinței ei. Ea însă luase hotărîrea de a nu se mai căsători niciodată după moartea soțului ei, și de a-și petrece tot restul zilelor în curăție. De aceea ea și-a împărțit toată averea săracilor și s-a retras în mare taină în această pustie, luînd cu ea doar două slujnice. Ele viețuiau în acea peșteră deja de unsprezece ani, în post și în rugăciune, nevăzînd pe nimeni, fiind numai cu Dumnezeu. Dumnezeu Hrănitorul trupurilor și sufletelor le trimitea hrană de fructe, prin acei corbi. După aceea pustnica vîrstnică l-a rugat pe starețul mînăstirii să le trimită Sfînta împărtășanie. La trei zile după ce s-au împărțit cu Sfintele și Preacuratele lui Hristos taine, cele trei sfinte pustnice s-au săvîrșit cu pace către Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la bogățiile și la slava lui Solomon (III Regi 5: 5-10):

La cum Solomon a zidit un Templu măreț Domnului, iar apoi a zidit

cetăți și flote de multe corăbii;

La cum regii din jur rămîneau uluiți de bogățiile fabuloase ale lui Solomon; la cum Regele Hiram i se închina lui, iar Regina din Saba a venit să-i vadă slava și să se sfătuiască cu el;

La cum Solomon, cel mai bogat om al vremii lui fiind, era totuși mai

sărac îmbrăcat decît *crinii cîmpului*.

Predică

Despre cum păcătoșii îi primesc cu plăcere pe nelegiuți și îi urăsc pe lucrătorii dreptății

Eu am venit în Numele Tatălui Meu și voi nu Mă primiți; dacă va veni un altul în numele său, pe acela îl veți primi (Ioan 5: 43).

Dar cine este acest „altul” care va veni în numele său propriu, și pe care păcătoșii îl vor prefera lui Hristos Domnul? El este acela care crucea nu și-o duce și pe calea cea strîmtă nu umblă; e cel care iubitor de oameni nu este, ci este al oamenilor urîtor; este cel care nu urăște păcatul și nu luptă împotriva lui, ci iubește păcatul și îl înalță între oameni; el este cel care iubește necurăția și urăște dreptatea; el este mercenar al morții veșnice, iar nu oștean al nemuritoarei vieți; el este lingușitor al celor fără dumnezeu, iubitor de toată patima și desfrîul: el este Anticrist. El va veni în numele lui propriu iar nu în numele lui Dumnezeu, și toți cei care nu L-au primit pe Hristos îl vor primi pe el. El le va fi acestora mult mai iubit, căci le

va îmbrățișa cu dragoste căile lor strâmbe și desfrînate. El le va fi acestora mai iubit decît Hristos, căci alături de calea strîmtă a lui Hristos, el le va face o pîrtie largă și lucioasă de gheață, pe care păcătoșii vor luneca la vale cu plăcere, negîndindu-se că sînt direcționați spre iad. Stăpînul Hristos a venit în numele mîntuirii omului în veșnicie, în numele vieții veșnice, al adevărului veșnic și al veșnicei dreptăți. Anticrist va veni în numele lui propriu, adică în numele distrugerii veșnice, al morții, minciunii, și nedreptății. Cînd Antihrist vine printre ai săi, ai săi îl primesc cu bucurie. Adevărul este că toți cei pentru care Hristos este greu îl vor primi cu plăcere pe Antihrist, căci el și calea lui le va părea ușoară. Ușuraticii aceștia își vor da seama că au fost înșelați doar atunci cînd va fi prea tîrziu. Ei atunci vor voi să se mîntuiască, dar nu vor mai putea. Cînd vor începe să lunece vertiginos spre întunericul nopții, în falcile șarpelui din iad, atunci pentru ei va fi prea tîrziu; pocăința lor nu va mai fi primită, și mîntuire pentru ei nu va mai fi. Banchetul dement al lui Antihrist și al ușuraticilor înghițiți de plasa lui nu durează mult, ci se stinge într-o clipeală de ochi. Casa necuratului dezmaț se preface atunci în temnița remușcării și împuțiciunii. Atunci este prea tîrziu. O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, lubitorule de oameni, Cea Ce ești singurul nostru Prieten adevărat, noi numai pe Tine Te știm și cu Tine vrem să fim în veci. Noi numai pe Tine Te primim, O, Mîntuitorule al nostru și mîntuirea vieților noastre! Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 septembrie

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Theodora*

Theodora a fost din Alexandria, soția a unui bărbat tînăr. La sfatul unei vrăjitoare, ea a comis adulter cu un alt bărbat și a simțit imediat rana insuportabilă a remușcării. Atunci ea și-a tăiat părul, s-a îmbrăcat în haine bărbătești și s-a închinoviat în mînăstirea de bărbați Octodecatos, luîndu-și numele de Theodor. Ea a uimit întreaga obște cu nevoințele ei mari, cu postirile, privegherile, smerenia, și nesecatele lacrimi de pocăință, însă o tînără ce ducea o viață promiscuă l-a acuzat pe părutul Theodor că a sedus-o și că a lăsat-o însărcinată. Monahul Theodor nu s-a justificat deloc, ci a socotit această calomnie murdară plată dreaptă de la Dumnezeu pentru păcatul comis. Alungat din mînăstire, părutul monah Theodor, sfînta Theodora, a petrecut șapte ani într-o pădure pustie, crescînd copilul acelei desfrînate. Ea a învins toate uneltirile și meșteșugirile diavolești: nu s-a plecat închinării la diavol, a refuzat să accepte hrană din mîinile unui părut soldat, a refuzat să asculte rugămințile chiar și ale soțului ei de a se întoarce la el, soț care prin nu se știe ce minune nimerise în acea pustie. Dar toate acestea nu fuseseră decît înșelăciuni drăcești, pe care Theodora le-a spulberat cu rugăciunea, și însemnîndu-se pe sine și totul în jurul ei cu semnul Sfintei Cruci. După șapte ani, starețul mînăstirii l-a primit înapoi în mînăstrie pe părutul monah Theodor. După doi ani el a răposat,

și de abia atunci toți frații au văzut că el era de fapt femeie. Un înger al Domnului i-a descoperit atunci egumenului taina despre Sfânta Theodora. Soțul Theodorei a venit la înmormântare, și a rămas viețuind sihăstrește în chilia soției lui pînă la moarte. Sfânta Theodora se făcuse vas ales al Duhului Sfânt: ea a îmblînzit animale sălbatice, a vindecat boli, și a scos apă dintr-un puț uscat. Așa a proslăvit-o Dumnezeu pe cea care s-a pocăit cu adevărat, pe cea care luptat dintru răbdarea unei inimi viteze timp de nouă ani, ca să spele un singur păcat. Ea s-a săvîrșit către Domnul la anul 490.

- *Pomenirea Sfîntului Pafnutie Mărturisorul*

El a fost Episcop al cetății Taiski din Thabaida Egiptului. El a avut de suferit mucenicește întru apărarea Ortodoxiei Credinței. Ereticii l-au mutilat, scoțîndu-i un ochi și tăindu-i piciorul stîng. El a fost unul dintre Sfinții Părinți ai Sinodului I Ecumenic [de la Niceea, din anul 325], și dintre cei mai combativi împotriva ereziei lui Arie. Sfîntul împărat Constantin cel Mare a avut pentru el un respect adînc, și îl săruta adesea pe ochiul care îi lipsea, cel care fusese scos întru apărarea Ortodoxiei. Acest Sfînt Pafnutie a stat cu putere împotriva reprezentanților apuseni la Sinod, care voiau ca preoții de mir să fie și ei bărbați necăsătoriți. Sfîntul Pafnutie Mărturisorul a fost feciorelnic toată viața lui.

- *Sfîntul Preacuvios Eufrosin Bucătarul*

Sfîntul Eufrosin a fost bărbat simplu, dar dumnezeiesc. El a slujit ca bucătar într-o mînăstire din Amoreea, în veacul al nouălea. Într-o noapte, starețul mînăstirii s-a văzut pe sine în Rai, iar acolo se afla și Eufrosin bucătarul. Acesta a cules trei mere dintr-unul din pomii Raiului și le-a dăruit starețului. Cînd s-a trezit din vis, starețul a văzut pe perna lui trei mere nemaipomenit de frumoase și de parfumate. El l-a aflat degrabă pe Eufrosin și l-a întrebat: „Frate, unde ai fost azi-noapte?” „Am fost unde ai fost și Sfinția ta, Părinte,” a răspuns Plăcutul lui Dumnezeu. Atunci starețul a descoperit taina întregii obști, și cu toții au recunoscut sfințenia lui Eufrosin. De aceea, temîndu-se de laudele oamenilor, Eufrosin Bucătarul a ieșit îndată, în taină, din mînăstire, și s-a sălășluit într-un loc necunoscut, pînă la sfîrșitul vieții lui.

- *Pomenirea Sfîntei Mucenițe Ia*

Ea a fost denunțată de niște popi idolești ca fiind creștină și a luat mucenicia pentru Hristos în anul 363 în Persia, în timpul regelui persan Sapor al Doilea. Sfînta Tradiție spune că soarele s-a întunecat la ceasul morții ei, și că tot văzduhul s-a umplut de bunămireasmă negrăită. Ea s-a proslăvit veșnic de către Dumnezeu.

Pomenirea Sfinților Mucenici Diodor, Didim și Diomid

Acești Mucenici ai lui Hristos au murit în Laodiceea uciși fiind în

bătăi

bestiale.

Cîntare de laudă la Sfînta Cuvioasă Theodora

Sărmana Theodora în păcat a rătăcit:

Dar Theodora slăvită de el a fost iertată.

*Un singur păcat ea cu virtuți mii l-a plătit,
Și cu milostivirea lui Hristos Dumnezeu.
Ea de la sine lepădat-a drăcești închipuiri,
Și cu inimă smerită a dus batjocura lumii.
Mintea ei cu totul la Dumnezeu a fost,
Căci cugetul ei trupesc Sfînta l-a omorît.
Eapînă la sfîrșit lui Dumnezeu s-a supus,
Raiului Dumnezeiesc învrednicindu-se.
Ea cetățeană cerească slăvită este-acum,
O, Sfînta Theodora, pentru noi
Lui Hristos Domnul roagă-te!
Roagă-te ca și noi de păcat să scăpăm,
Ca să putem și noi urma luptelor tale!
Tu de la Domnul putere ai primit, în viață fiind
Și după ce Domnul la El te-a chemat.
Tu nouă ne ajuți să călcăm satanice ispite.
Tu de la Dumnezeu puteri mari ai primit.
Diavolii aceasta o știu și de spaimă pier
Cînd noi chemăm al tău nume.
Tu acum înaintea Domnului cu toți sfinții te rogi
Și pe noi tu ne smulgi din ale lor gheare.*

Cugetare

Să nu-i împiedicăm pe cei care voiesc să meargă pe calea desăvîrșirii și a slujirii lui Dumnezeu. Multe femei sfinte care au voit să fugă de căsătorie și să se închine pe de-a întregul lui Dumnezeu au fost urmărite și împiedicate de la aceasta de către soții lor. În general aceste femei la sfîrșit au ieșit biruitoare, rămînînd credincioase intențiilor lor, și adesea trezind la o conștiință mai bună și pe soții lor, care adesea începeau și ei să pășească pe calea mîntuirii. Sfînta Theodora, îmbrăcată în haine bărbătești, a trebuit să scape cu grijă de căutările soțului ei, și de aceea s-a ascuns într-o mînăstire de bărbați. Dar au existat și soți cu dreaptă socoteală, care au fost de acord cu dorințele soțiilor lor, și le-au îngăduit să se lepede de deșertăciunea lumii, spre a se putea închina mai deplin slujirii lui Dumnezeu. Regele Frederick a fost la un moment dat logodit cu o

tînără cehă, pe nume Agnes. Dar aceasta nu a dorit niciodată să se căsătorească cu cineva, și de aceea a rupt logodna și s-a refugiat la o mînăstire. Regele a zis atunci, într-un fel înțelept: „Dacă m-ar fi părăsit pentru un alt bărbat, atunci aș fi căutat răzbunare. Dar așa nu mă simt deloc insultat pentru aceea că Agnes m-a respins pe mine în favoarea împăratului Ceresc.”

Luare aminte

Să luăm aminte la cumplita lepădare de Dumnezeu a lui Solomon, și la pedeapsa lui Dumnezeu pentru aceasta: (III Regi 11):

- La cum, la bătrînețe ajungînd, Solomon și-a scrîntit inima din pricina multelor femei, și s-a îndepărtat de Dumnezeu, și a început să se închine la idoli;

- La cum Dumnezeu s-a mâniat pe Solomon pentru aceasta, și a luat împărăția de la el, și i-a dat-o robului lui;
- La cum Solomon s-a îndepărtat de la Dumnezeu chiar și după ce Dumnezeu de două ori S-a înfățișat înaintea lui, și în pofida faptului că primise două daruri colosale de la El: înțelepciune nemăsurată și bogățiile pământului;
- La cum, pînă și cel mai înțelept dintre oameni poate să cadă în cea mai de pe urmă rușine și josnicie, dacă nu se păzește pe sine cu frica de Dumnezeu.

Predică Despre Hristos Pîinea vieții

Eu sînt pîinea vieții (Ioan 6: 35).

Oare cine poate să dea viață, fraților, dacă nu Cel Care a creat-o? Cine, cu adevărat, poate fi Pîinea Vieții, dacă nu Făcătorul nostru? Căci El zidește viața, El menține în viață, El hrănește și El e Dătătorul vieții. Așa cum grîul hrănește trupul, așa Hristos hrănește sufletul. Dacă sufletele noastre se hrănesc cu vreo altă hrană în afară de Hristos, atunci ele nu pot trăi, ci putrezesc și mor. *Lucrați nu pentru mîncarea cea pieritoare, ci pentru mîncarea ce rămîne spre viața veșnică și pe care o va da vouă Fiul Omului* (Ioan 6: 27). Așa zice Domnul într-un verset anterior celui pe care îl cercetăm acum. Mai întîi, El examinează foamea omului, iar după aceea îi dăruiește hrana de care are nevoie. Cu adevărat, El dăruiește mai întîi foamea, și numai după aceea hrana, căci adesea oamenilor nu le sînt limpezi cele cu privire la foame. Lor le este foame de ceva, dar nu știu de ce. Chiar și atunci cînd se satură de mîncările pămîntești și chiar se prea satură, ei încă rămîn cu o anumită senzație neostoită de foame. Și deși văd că toată hrana pămîntului nu le poate nicicum astîmpăra această misterioasă foame, ei tot la hrana pămîntească se reped. Ei se luptă pentru această hrană pămîntească toată viața lor, și numai pentru ea. Dar adevărata foame a oamenilor nu este după hrana pămîntească, ci după cea cerească, după viața veșnică, după Dumnezeu. Stăpînul Hristos a scos Primul în evidență această foame, și El este Acela Care dă și hrana pe măsura ei. El însuși este această hrană: *Eu sînt pîinea vieții; cel ce vine la Mine nu va flămînzii, și cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată* (Ioan 6: 35). Acela se va sătura, acela se va bucura, acela se va revigora, acela îl va cunoaște pe Dumnezeu, și acela se va cunoaște în sfîrșit și pe sine însuși. O, fraților, pe acela El îl va ridica din morți! Căci hrănirea perpetuă numai cu hrana *care piere*, fără și cea nemuritoare și duhovnicească, treptat ucide sufletul, iar în cele din urmă îl omoară cu desăvîrșire. Dar cum îl omoară? Îl omoară de foame. Căci trupul este pămînt și se hrănește cu hrană pămîntească, pe cînd sufletul este din suflarea Izvorului Vieții însuși, și lui îi trebuie hrană și băutură numai și numai de la însuși Izvorul Vieții.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Pîinea Vieții celei adevărate și nepieritoare, Pîinea cea dulce și singura pîine adevărată, cu Tine însuși hrănește-ne și ne mîntuiește pre noi, Căci noi numai Ție ne închinăm și pre Tine Te lăudăm în veci, Amin.

12 septembrie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Autonom*

În timpul prigoanelor lui Dioclețian, Sfîntul Autonom a părăsit Italia și a venit în partea asiatică a Bitiniei, la un loc care se numea Soreoi. Aici, el a adus pe mulți la Hristos, și le-a zidit lor o biserică închinată Sfîntului Arhanghel Mihail. La Soreoi Sfîntul Autonom s-a sălășluit în casa unui creștin evlavios, pe nume Cornelius, pe care mai întîi l-a sfințit presbiter, iar mai apoi, episcop. Nu departe de Soreoi se afla cetatea Limnae, locuită în întregime de păgîni. Sfîntul Autonom a mers în această cetate și îndată a luminat pre mulți cu Lumina Sfintei Evanghelii. Faptul acesta i-a umplut de ură pe acei idolatri, care au venit la Soreoi, au năvălit în Biserica Sfîntului Arhanghel Mihail în timpul slujirii Sfintei Liturghii și l-au ucis pe Sfîntul Autonom în altar, și pe lîngă el mulțime de creștini care se aflau în biserică, în timpul domniei Marelui

Constantin, Severian, un înalt aristocrat de la curtea imperială, a înălțat o sfîntă biserică deasupra moaștelor Sfîntului Sfințit Mucenic Autonom. La două sute de ani după mucenicia lui, Sfîntul Autonom s-a arătat unui anume soldat pe nume Ioan. Acest Ioan a săpat și a aflat moaștele Sfîntului Sfințit Autonom cu totul întregi și neputrezite, și mulți care erau bolnavi și-au aflat vindecarea prin atingerea lor. Așa proslăvește Domnul pe aceia care L-au proslăvit în timpul vieții lor.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Coronatus, Episcopul cetății Iconium*

El s-a născut în satul Salate din Nicomidia. El era deja vîrstnic cînd au izbucnit persecuțiile lui Decius și Valerian. Un torționar sinistru al creștinilor, pe nume Perinius, a venit la Nicomidia pentru a săvîrși ucideri noi de creștini. Mulți dintre ei de aceea au părăsit cetatea și s-au ascuns, dar episcopul lor cel vîrstnic nu a voit să facă aceasta. Ci el a mers înaintea lui Perinius și i-a strigat tare că este creștin. Torționarul l-a legat în lanțuri și a poruncit să fie tîrît prin cetate, pînă cînd trupul lui s-a făcut o masă sîngerîndă. Atunci, tăiat de sabie fiind, Coronatus și-a dat sfîntul lui suflet în mîna lui Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Iulian și a celor Patruzeci împreună cu dînsul*

Aceștia cu toții au luat mucenicia cam pe la anul 300. Ei mai întîi au fost torturați, iar după aceea decapitați, înaintea uciderii lui, Sfîntul Iulian s-a rugat lui Dumnezeu așa: "Celor care iau țărîină din trupul meu, dăruiește-le, Doamne, iertarea păcatelor și

omorîrea patimilor de care sînt legați; dăruiește-le lor ca nici o gînganie stricătoare, nici o pasăre de pradă și nici o buruiană să nu le strice roadă ogorului lor; și odihnește sufletul meu cu pace."

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Daniel din Thasos*

Acest Daniel a fost un mare nevoitor, întemeietorul unei vestite mînăstiri și contemporanul Sfîntului Ioanichie cel Mare. El a fost de față cînd Sfîntul Ioanichie a cercetat Insula Thasos. Poporul l-a rugat atunci cu lacrimi pe Sfîntul Ioanichie ca să le izbăvească insula de șerpi. Sfîntul s-a rugat lui Dumnezeu și atunci din insulă au ieșit mulțime nenumărată de șerpi care s-au aruncat și s-au înecat în mare.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Machedonie, Tatian și Theodul*

Ei au luat mucenicia pentru Hristos Domnul la Myropolis în Frigia, în timpul domniei Apostatului Iulian. Ei au fost torturați bestial pentru aceea că au distrus statuia unui idol, și au fost arși pe un grătar de fier pînă cînd și-au dat sufletele în mîna lui Dumnezeu. Pe cînd erau arși astfel, aceși viteji l-au batjocorit cu glas mare pe torționar, zicîndu-i: "Oare nu vrei să guști din carnea noastră, să vezi dacă sîntem bine fripți?" Apoi, întocmai ca și slăvitul Arhidiacon Lavrentie altă dată, ei au strigat: "Intoarce-ne acum și pe partea cealaltă, ca să ne rumenim mai bine!", între mucenicii care au fost astfel torturați și torționar, cel plin de groază a fost torționarul.

Cîntare de laudă la Sfîntul Sfințit Mucenic Autonom

*Slăvitul Autonom de torturi nu se teme,
Dar misionar fiind, silit a fost din calea lor să plece.*

*Din Italia, pe torționari ocolind,
El în Bitinia a sădit sămînța Evangheliei.*

*El pre mulți în Hristos a botezat,
Și minuni mari în numele Lui făcînd.*

*Lucrarea săvîrșindu-și, lui Dumnezeu plăcînd,
ceasul lui a sunat să intre-n veșnicie.*

*Astfel pagini sălbatici au năvălit în altar
Și pe sfînt l-au ucis cu lemne și cu pietre.*

*Sfîntul atunci Sfînta Jertfa aducea,
Iar Jertfa Fără de Sînge S-a amestecat cu sînge.
O Sfînte Părinte Autonome, Robule al lui Hristos,*

*Cela ce cu cinste mucenicie pentru El ai purtat!
Izbăvește-ne pre noi de a chinuitorilor teamă,
și mîntuirea noastră mijlocește!*

*Ajută-ne nouă pentru Cruce toate să îndurăm,
și bucuroși să murim pentru Domnul.*

*O, minunate tămăduitor al bolilor noastre,
Sfînte Sfințite Mucenice Autonome,
de diavoleștile ispitiri pre noi ne păzește!*

*Ca și noi să putem mîntea la Dumnezeu s-așintim,
Veșniciei împărății învrednicindu-ne!*

*Intru care tu acum ca un împărat împărătești,
și te bucuri împreună cu îngerii.*

Cugetare

Oare ce fel de legătură ar trebui să existe între om și Dumnezeu? Între om și Dumnezeu ar trebui să fi o legătură de nezdruccinat și neîntreruptă. «Să vă lipiți de Dumnezeu așa cum fiul se lipește de tatăl lui,» a zis Sfântul Antonie cel Mare. Iar Sfântul Alonius a zis: «Dacă omul nu și-a întemeiat în inima lui gândul că pe pământ nu există decât el și Dumnezeu, nu va putea afla pace în suflet.» Căci Dumnezeu este destul și preadestul pentru tot ceea ce poate pofti inima omenească. Fără nici un murmur de împotrivire, Fericita Theodora a primit să crească rodul unei desfrînate, aruncat asupra ei de urătorii vieții ei, ca și când ar fi fost al ei. Theodora a crescut acest sărman copil cu dragoste, și l-a educat în toată frica de Dumnezeu. Mai înainte de a muri, ea l-a sfătuit pe copil așa: "Nimic un e mai scump omului decât Dumnezeu și iubirea Lui. El este limanul nostru, El comoara noastră, El hrana și băutura noastră. El haina și acoperișul nostru, El sănătatea și puterea noastră, El fericirea și bucuria noastră, El nădejdea noastră și tăria. Așadar, luptă-te, fiul meu, să dobândești pre Domnul. Reușind aceasta, îți va fi ție de ajuns. Căci întru El te vei bucura mai mult decât dacă ai câștiga lumea întreagă." Zicând acestea, Sfinta Theodora nu grăia din vreo carte sau cu cuvintele altcuiva, ci din propria ei cercare și trăire. Ea timp de șapte ani trăise alungată și disprețuită de toți, și în tot acest timp învățase prin cercare că Dumnezeu îi este ei toate și că Unul Dumnezeu ajunge pentru toate cele câte le poate dori o inimă de om.

Luare aminte

Să luăm aminte la împărțirea regatului lui Solomon (III Regi 11):
La cum, din pricina păcatelor lui Solomon, regatul lui Israel s-a scindat;
La cum Ieroboam, o slugă a regelui, s-a făcut rege peste zece triburi; și
la cum Roboam, fiul regelui, a rămas rege doar peste două;
La cum chiar și astăzi, se întâmplă ca păcatele tatălui să aducă nenorocire asupra capului fiului lui; iar păcatele mai marilor poporului,
să aducă urgie asupra oamenilor din popor.

Predică

Despre aceea că sufletul trebuie să se hrănească cu Hristos dacă vrea să trăiască

Și cel ce Mă mănâncă pe Mine, va trăi prin Mine (Ioan 6: 57).

Așa grăiește Hristos, Care este Viața și Izvorul vieții. Copacul se hrănește din pământ, din aer și din lumină. Dacă nu se va hrăni din pământ, aer și lumină, oare va putea vreun copac să trăiască? Căci cu ce se hrănește pruncul la sîntul mamei lui, dacă nu chiar cu trupul mamei? Iar dacă nu se va hrăni cu trupul mamei lui, pruncul nici nu va crește, nici va trăi. Așa nici sufletul nostru nu va crește, nici va trăi, dacă nu se va hrăni cu Hristos, care este Cel viu și Cel veșnic. Cuvintele noastre aici nu sînt despre viață în

general, care se vede în natură, și nici despre viața ciuntită pe care o duc paginii, ci ele sînt despre adevărata viață, cea dumnezeiască și veșnică, despre o viață plină de fericire adevărată. Numai Hristos poate dăruia acest fel de viață oamenilor, și ea este doar a acelor care se hrănesc cu Hristos. Măreția fiecărui om este în funcție de măreția a ceea ce mănîncă, și orice om este tot atît de viu ca și hrana cu care se hrănește. Noi aici desigur nu grăim de hrana cea trupească, căci cu hrană trupească se hrănește doar trupul omului, nu și sufletul. Felul de creștere trupească și viața trupurilor oamenilor diferă în funcție de oameni, dar lucrul acesta nu este semnificativ. Cu toate acestea, creșterea duhovnicească și viața sufletească diferă extraordinar de la om la om. Pe cînd viața duhovnicească a unora de abia dacă îi diferențiază pe aceștia de nivelul scoarței pămîntești, neridicîndu-i semnificativ de la sol, viața duhovnicească a altora îi înalță pe cei care o au pînă la ceruri. Diferența dintre Irod și Sfîntul Ioan Botezătorul este nici mai mult nici mai puțin decît diferența dintre un rege pămîntesc și un înger. Cîtă vreme primul își tîrîie și trupul și sufletul pe suprafața pămîntului și își apără cu disperare tronul pămîntesc, cel de al doilea își înalță trupul pe o stîncă în pustie, și își înalță sufletul printre îngerii din ceruri.

O, Fraților, să ne ridicăm și noi sufletele noastre la cer, acolo unde Hristos Domnul nostru sade pe tronul veșnicei slave, și să ne hrănim și noi sufletele și inimile noastre cu El, Care este Viața cea curată și adevărată. Doar atunci ne vom învrednici și noi de partea moștenitorilor lui la bogățiile împărăției celei Cerești. O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Adevăratul Dumnezeu nostru, Hrana noastră și Hrănitorul nostru Cel de oameni iubitor, un ne scoate pe noi nevrednicii de la sînul bunătății Tale, căci prea slabi și neajutorați sîntem noi! Ci ne hrănește pre noi cu al Tău Trup și Sînge, Stăpîne Doamne Multmilostive,
Căci noi numai Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci,
Amin.

13 septembrie

• *Pomenirea înnoirilor [Sfințirii] Sfîntului Locaș al Sfintei învieri a lui Hristos, Dumnezeu nostru*

După ce Sfînta Elena împărăteasa a aflat Sfînta Cruce a Domnului la Ierusalim, a mai zăbovit o vreme în Sfînta Cetate, ridicînd sfinte biserici la Ghetsimani, la Bethleem, la Muntele Măslinilor, precum și în alte locuri sfințite mai ales de prezența Mîntuitorului în ele. Ea a început zidirea unei biserici foarte mari și slăvite pe Golgotha. Planul bisericii era făcut să cuprindă și Locul Căpățînii, la care a fost răstignit Mîntuitorul, precum și locul unde a fost îngropat. Sfînta împărăteasă voia să cuprindă sub același acoperiș locul Jertfei Mîntuitorului și locul înmormîntării Lui. Sfînta

împărăteasă a voit, adică, să cuprindă sub același acoperiș locul Patimilor Lui, și locul din care a răsărit Slava Lui sub același acoperiș. Dar Sfânta Elena s-a săvârșit către Domnul mai înainte ca să săvârșească lucrarea. Când ea s-a săvârșit cu slavă, Sfântul împărat Constantin a sărbătorit deja anul al treizecilea al domniei lui. Astfel, Sfințirea Slăvitei Biserici a învierii Domnului de la Ierusalim și jubileul domniei împăratului s-au prăznuit întru aceeași zi, în treisprezece zile ale lui septembrie, ale anului 335. Atunci a avut loc și un Sinod Local al episcopilor, în cetatea Tirului. Toți acești sfințiți episcopi, și încă alții în afară de ei, au venit la Ierusalim pentru Sfințirea solemnă a Bisericii învierii Domnului. S-a hotărât atunci ca această sfântă zi să se prăznuiască în fiecare an cu cinste și cu slavă, întru luminata izbândă a Bisericii lui Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Cornelie Sutașul*

Sutașul Cornelie a fost roman de neam și ofițer în Cezareea Palestinei, în urma unei vederi cerești, el a fost botezat, cu toată casa lui, de către Sfântul Apostol Petru (Fapte 10: 1). El a fost primul dintre păgâni primit în Biserica lui Hristos. Pînă atunci, oamenii credeau că Biserica lui Hristos este rezervată doar iudeilor și celor ne-iudei, dar care erau tăiați împrejur. Primind Sfântul Botez, Cornelie a lăsat toate și a urmat Sfântului Apostol. După ceva vreme, Sfântul Petru l-a sfințit pe Cornelie episcop și l-a trimis să propovăduiască în cetatea păgînească Skep, unde Sfântul Cornelie a suferit umilințe nenumărate și torturi bestiale pentru dragostea lui Hristos. Chiar și așa, el a dăruit, cu rugăciunea, capiștea lui Apollo din acea cetate, și l-a botezat pe principele Demetrius, împreună cu alți două sute șaptezeci și șapte de păgâni. Descoperindu-i-se de la Dumnezeu ziua morții lui, Sfântul Cornelie i-a chemat la sine pe toți creștinii, i-a sfătuit din destul, s-a rugat lui Dumnezeu pentru ei, și s-a săvârșit cu pace către Domnul, la vîrstă foarte adîncă fiind. Dar peste vremuri sfântul lui mormînt a ajuns uitat și părăsit. De aceea Sfântul s-a arătat lui Silvanus, episcopul Troadei, i-a indicat locul mormîntului lui, și i-a poruncit să înalțe peste el o sfântă biserică. Episcopul Silvanus a împlinit grabnic această poruncă, cu ajutorul lui Eugenius, un cetățean bogat al cetății. Minuni multe s-au lucrat de atunci înainte în Slăvită Biserică cu hramul Sfântului Cornelie Sutașul.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Macrobius [Macrovie] și Gordian*

Ei au fost de loc din Paflagonia. La început au făcut parte din suita personală a împăratului, dar cînd s-au declarat creștini împăratul i-a surghiunit în Sciția. Acolo ei au fost omorîți prin aruncarea într-un foc, la locul ce se numea Noua Dunăre, iar anul a fost 320.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Ketevan*

Ea fost principesa ținutului Kakheti [din Georgia]. Ea a luat mucenicia sub Șahul Abbas întîiul, la anul 1624. La porunca

acestui necurat șah, muceniței i s-a pus pe cap un ibric înroșit în foc. Fiul ei Teimuraz, Regele Georgiei, a luat sfintele moaște ale mamei lui și le-a așezat în sfântul altar al bisericii de la Alaverdi din Georgia.

• *Pomenirea Sfântului Ierotei*

El s-a născut în satul Kalamata din Peloponez, și s-a nevoit întru călugăreștile nevoințe la Mînăstirea Ivirul din Sfântul Munte Athos. El a strălucit foarte mult cu știința, fiind un bărbat foarte învățat, în toate științele seculare ale vremii, dar a strălucit și cu sfințenia vieții. El a luptat în toată viața lui să împlinească cuvîntul Sfântului Arsenic: „Din douăzeci și patru de ceasuri ale zilei, unul singur îi este destul monahului pentru odihna cea trupească.” Sfântul Ierotei s-a săvîrșit cu pace către Domnul aflîndu-se în Insula Varos, la anul 1745. Sfintele lui moaște sînt făcătoare de minuni. Sfântul lui cap se păstrează cu cinste la Mînăstirea Ivirul. Atingîndu-se de sfintele lui moaște care se află la Constantinopol, o femeie oarbă și-a recăpătat vederea.

Cîntare de laudă la Sfântul Sfințit Mucenic Corneliu Sutașul

*Minunatul Corneliu evlavios e cu duhul,
Dar cu învățătura este cu totul păgîn.*

*Corneliu lui Dumnezeu a plăcut
Căci era milostiv foarte.*

*Dumnezeu de aceea i-a trimis un înger,
Un înger preaputernic ce l-a binecuvîntat,
Și un Apostol trimisu-i-a ce i-a adus Botezul,
Și astfel număratu-l-a cu cei credincioși.
Întîiul dintre neamuri ce în Biserică a intrat,
Pre Hristos mărturisitu-l-a cu toată casa lui.
Pentru el însă, doar Sfântul Botez nu a fost de ajuns:
El și Apostol a fost, al Celui Preaînalt.*

*Corneliu asupra lui mari nevoințe a luat,
Spre ajutorul oamenilor și a lor mîntuire.*

*Poporul s-a uimit de minunile lui,
El a botezat principii și sute de oameni.
Cunoscîndpre Hristos el casa și-a lăsat,
Și pentru Hristos el torturi cumplite primit-a.*

*Pentru chinurile pe care-n astă viață
Bine le-a pățimit,*

El se-ncunună acum cu Cununa Slavei.

O Sfinte Sfințite Părinte Corneliu,

Roagă-te pentru noi lui Hristos

Ca milostiv să ne fie la Ziua Judecării!

Cugetare

Care este soarta persecutorilor Bisericii lui Hristos? Să-1 întrebăm pe Saul, persecutorul Bisericii, ce s-a întîmplat cu el. *Greu îți este să izbești cu piciorul în țepușă* (Fapte 9: 5), așa a grăit Domnul către Saul - și atunci Saul și-a venit în simțiri, s-a botezat și s-a făcut Marele Pavel, Apostolul neamurilor. Dar ce s-a întîmplat cu Irod,

Întîiul prigonitor al creștinilor? Dar cu Iulian Apostatul? Ei au pierit cu sunet, prin morți cumplite, și tot războiul lor dement împotriva Bisericii a fost ca un fum neputincios împrăștiat de vînt. Așa s-a întîmplat de-a lungul întregii istorii: unii prigonitori și-au venit la un moment dat în simțiri și L-au aflat pe Hristos, pe cînd alții nu, și au pierit de morți cumplite. Dar întotdeauna, toate luptele nesăbuite împotriva Creștinismului

s-au făcut ca un fum neputincios împrăștiat de vînt. Cînd a atacat Ierusalimul, împăratul Hadrian voia să se răzbune pe evrei și pe creștini, căci el nu făcea deosebirea între evreu și creștin. El i-a împrăștiat pe evrei pretutindeni în lume, iar pe locul Templului lui Solomon a construit o capiște idolească. El a dat Ierusalimului numele de Aelia, după numele lui, Aelius, și a interzis cu strășnicie să se mai folosească vreodată denumirea de Ierusalim. El a zidit pe Golgotha o capiște necurată închinată Afroditei-Venus, alta închinată lui Zeus la Mormîntul Domnului, și una lui Adonis la Bethleem. Ne gîndim cît de sfișiate trebuie să fi fost inimile creștinilor de atunci, văzîndu-și locurile lor sfinte îngropate sub capiști necurate, idolești.⁴⁰ Dar pînă la urmă, care a fost sfirșitul acestora? Împăratul Hadrian rău a pierit, iar pe locurile profanate de el, cam peste o sută și ceva de ani, Slăvită împărăteasă Elena și cu al ei fiu Marele Constantin au dărîmat la pămînt necuratele capiști și au înălțat în locul lor slăvite biserici care sînt și în ziua de azi! Căci *greu le este paginilor să izbească cu piciorul în țepușă*. O, cît de disperată și de îngropată în deznădejde este orice luptă împotriva lui Hristos!

Luare aminte

Să luăm aminte la deșertăciunea eforturilor omenești care merg împotriva voii lui Dumnezeu (III Regi 12):

- La cum zece triburi s-au desprins și și-au pus rege pe o slugă a lui Solomon;
- La cum Roboam a pregătit o armată care să facă pentru aceasta război cu Ieroboam, sluga tatălui lui;
- La cum Dumnezeu l-a împiedicat să meargă la acest război, zicînd lui Roboam prin prorocul: *Așa zice Domnul: Să nu mergeți, nici să nu începeți război cu frații voștri, fiii lui Israel. Să vă întoarceți fiecare la casele voastre, căci de la Mine a fost aceasta!* (III Regi 12: 24).

⁴⁰ La fel de sfișiate cum ar trebuie să fie cele ale bucureștenilor și românilor creștin-ortodocși din ziua de azi, care văd pe temeliile Bisericii lenei de exemplu, prima dărîmată de Ceaușescu, în 1977, tronînd cu obrăznicie local de jocuri de noroc, în plin centru bucureștean, la Universitate, ca o sfidare la adresa Sfintelor Cruci de acolo, adică a copiilor omorîți de comuniști în zilele Nașterii Domnului din 1989, pentru ca astăzi noi să îl putem cinsti liberi pe Dumnezeu.

Predică Despre cum lumea îi urăște pe martorii păcatului ei
Pe voi lumea nu poate să vă urască, dar pe Mine Mă urăște, pentru că Eu mărturisesc despre ea că lucrările ei sînt rele. (Ioan 7: 7).

De ce îl urăște lumea pe Domnul Hristos? însuși Domnul o spune:

*pentru că Eu mărturisesc despre ea că lucrările ei sînt rele. Pe nimeni nu urăsc oamenii mai mult decît pe martorii păcatelor lor. De aceea, fărădelegile cele mai mari ale oamenilor se comit întru întunericul nopții, cînd [chipurile] nu vede nimeni. Dar oare vederea lui Dumnezeu este împiedicată de întunericul nopții? Cu adevărat, Dumnezeu vede toate, răufăcătorii sînt cei care nu îl văd pe El. Și chiar și cei care poate cred oarecum în Dumnezeu își zic îndeobște, din pricina insuficienței credinței lor, că noaptea poate fi un vâl care să le acopere fărădelegile de ochii lui Dumnezeu. Dar Stăpînul Hristos a arătat El însuși limpede că Dumnezeu este Atoatevăzător, și că nici un întuneric nu poate ascunde nimic de ochii Lui. Domnul însuși a văzut fapte care se petreceau la depărtare, precum pe Natanail care ședea sub smochin. El a văzut asina și cu rînzul ei dintr-un sat depărtat. Vederea Lui nu era împiedicată de distanță. El a văzut mai înainte lepădarea lui Petru și vînzarea lui Iuda. Propria Lui Patimă și înviere, distrugerea Ierusalimului, veșnicia Bisericii Lui, suferințele cu care se vor chinui pe pămînt cei care îi vor urma Lui, și toate cele care vor fi la sfîrșitul lumii. Vederea Lui nu a fost împiedicată de îndepărtarea timpului. Ce a mai rămas de adăugat la acestea? Ce este mai ascuns decît inima omului? Oare nu este inima ascunsă de perdeaua groasă a trupului? Oare nu sînt gîndurile inimii mai ascunse decît inima însăși? Și cu toate acestea El a pătruns întunericul inimilor oamenilor și le-a citit gîndurile lor: *Pentru ce cugetați rele în inimile voastre?* (Matei 9: 4). Fraților, nu este nici o mirare că toți cei care au cugetat sau au comis rele s-au temut de astfel de martori. Oare să ne mai mirăm că răii L-au urît pe Domnul? *Pe voi lumea nu poate să vă urască. Adică pe cine? Adică pe voi pe toți, cei care sînteți părtași la răul lumii și care, din pricina acestei cîrdășii, nu îndrăzniți să vădiți răul lumii, și să dați mărturie împotriva lui! Cum vor putea vreodată cei care se tem de oameni să depună mărturie împotriva lor? Cum pot cei care vor lauda oamenilor să atragă asupra lorși a oamenilor ură?**

O, fraților, mai bine ne este nouă de mii ori să ne urască oamenii și lumea, și să ne iubească Dumnezeu, decît să avem iubirea întregii lumi, iar Hristos să își întoarcă fața de la noi și să ne zică: *Nu vă cunosc pe voi.* Dacă lumea ne urăște, atunci să aflăm mîngîiere în cuvintele Mîntuitorului: *Dacă vă urăște pe voi lumea, să știți că pe Mine mai înainte decît pe voi M-a urît* (Ioan 15: 18).

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Izvorul binecuvîntărilor, întărește inimile noastre că să nu ne temem cînd ne urăște pe noi lumea. Ci Tu Doamne binecuvîntează-ne și ne iubește pre noi și ne va fi nouă de ajuns, O Multmilosîrde Mîntuitorule Doamne!

Căci noi numai Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

14 septembrie

• Pomenirea înălțării Sfintei Cruci

Două evenimente se prăznuiesc astăzi, care sînt strîns legate de Crucea lui Hristos: mai întîi, aflarea Cinstitei și de viațăfăcătoarei Cruci pe dealul Golgotha, iar al doilea, întoarcerea lemnului Cinstitei

Cruci din Persia la Ierusalim. Mergînd să cerceteze Locurile Sfinte, sfînta împărăteasă Elena a hotărît să afle acolo Cinstita Cruce a lui Hristos. Doar un iudeu foarte vîrstnic, Iuda, mai ştia unde se află îngropat lemnul Sfîntei Cruci a Domnului. Constrîns de împărăteasă, el a dezvăluit că locul este sub capiştea lui Venus, ridicată de împăratul Hadrian pe Golgotha. Împărăteasa a poruncit ca acea capişte să fie rasă la pămînt şi să se facă acolo săpături. Aşa s-au aflat adînc îngropate în pămînt cele trei cruci. Pe cînd împărăteasa gîndea cum să afle care dintre cele trei este a Mîntuitorului, s-a apropiat un convoi de îngropăciune. Patriarhul Macarie le-a zis să atingă crucile, una cîte una, de cel mort. Nimic nu s-a întîmplat la atingerea primei şi celei de a doua cruci. Dar cînd au atins-o de mort şi pe a treia, mortul a înviat. Aşa au cunoscut că aceea este Crucea Mîntuitorului cea de Viaţă-dătătoare. Ei apoi au atins Sfînta Cruce a Domnului de o femeie foarte bolnavă, care s-a însănătoşit pe loc. Patriarhul atunci a poruncit înălţarea Sfîntei Cruci la un loc înalt, de unde să o poată vedea tot poporul - şi atunci tot poporul a strigat cu lacrimi: *Doamne, miluieşte!* Împărăteasa Elena a poruncit turnarea unei îmbrăcăminţi de argint întru care a ferecat Sfînta Cruce. După vreme, împăratul persan Hosroe a cucerit Ierusalimul, a robit popor mult, şi a luat şi Crucea Domnului în Persia. Sfînta Cruce a rămas în Persia timp de paisprezece ani. În anul 628 împăratul Imperiului grecesc Heraclie I-a învins pe Hosroe şi, cu multă solemnitate, a întors Sfînta Cruce la Ierusalim. Intrînd în Sfînta Cetate împăratul purta Sfînta Cruce pe umerii lui, dar a văzut că deodată nu mai poate să facă nici un pas, o putere oprindu-l. Sfîntul Patriarh Zaharia a văzut cum îngerul Domnului nu îl lasă pe împărat să păşească mai departe cu Sfînta Cruce în spate, pe aceeaşi cale pe care demult păşise şi Mîntuitorul, dar desculţ, scuiat şi defăimat. Patriarhul i-a descoperit împăratului vedenia. Atunci împăratul şi-a scos straiul şi însemnele imperiale şi, desculţ şi în haine proaste, a purtat în spate Sfînta Cruce pînă la Golgotha, iar acolo a aşezat-o în Biserica învierii Domnului, pentru bucuria şi mîngîierea întregii lumi creştineşti.

- *Pomenirea Sfîntei Plachila, împărăteasa*

Ea a fost soţia împăratului Theodosie cel Mare. Cu gîndul şi cu fapta, ea a fost o adevărată creştină. Ea a fost ajutătoarea vestită a nevoiaşilor şi bolnavilor. Cînd i s-a spus că faptele ei acestea nu sînt de nivelul ei imperial, ea a zis: „Se cuvine chemării imperiale să dăruieşti aur şi bani; iar dacă eu mă îngrijesc personal de săraci, nu fac decît să dăruiesc Aceluia Care m-a rînduit în chemarea imperială.” Sfînta împărăteasă Plachila s-a săvîrşit către Domnul cam pe la anul 400.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Macarie din Tesalonic*

Sfîntul Macarie acesta a fost ucenic al Patriarhului Nifon, pe cînd acesta se nevoia în liniştire la Mînăstirea Vatopedi, din Sfîntul Munte Athos. Sfîntul Macarie a dorit cu sete să ia cununa muceniei pentru Hristos, şi a cerut binecuvîntarea Sfîntului Nifon pentru aceasta. Străvăzătorul Patriarh, văzînd că aceasta

este voia lui Dumnezeu, 1-a binecuvîntat pe Macarie în calea muceniciei lui. Sfîntul Macarie s-a dus la Tesalonic și, într-o adunare de turci, a început să propovăduiască pe Hristos Unul Dumnezeu. Turcii 1-au bătut și 1-au aruncat în temniță. Cînd 1-au scos la judecată, el le-a strigat: „O, dacă ați ști voi adevărul, și dacă v-ați boteza întru Numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfîntului Duh!” Turcii 1-au decapitat la anul 1527. Sfîntul Patriarh Nifon, în Sfîntul Munte aflîndu-se, a văzut în duh uciderea Sfîntului Mucenic Macarie la Tesalonic chiar în momentul în care ea s-a săvîrșit. El i-a descoperit unui frate aceasta, și i-a zis: „Să cunoști, fiule, că acum fratele tău Macarie a luat moarte de mucenic și este acum purtat spre ceruri, prăznuind și bucurîndu-se în Domnul. Fie ca și noi să ne învrednicim fericirii acesteia cu rugăciunile lui.”⁴¹

Din Patericul athonit — n. ed. americane.

• *Pomenirea Sfintei Cuvioase Măria din Tars*

Ea mai înainte a dus o viață plină de desfrînări. Doi monahi care călătoreau spre Tars au rămas odată la hanul ei. Cînd Măria a vrut ca să îi întîmpine și s-a apropiat de ei, monahii au certat-o și au împins-o la o parte ca pe o necurată. Atunci Măria s-a tulburat, și-a văzut iadul vieții ei, și s-a pocăit cu amar. Monahii au luat-o și au dus-o la o mînăstire de femei, unde Măria s-a nevoit în cele mai aspre postiri și nevoințe pînă la adînci bătrîneți. Pe ea a învrednicit-o Dumnezeu de darul facerii de minuni încă din timpul vieții.

Cîntare de laudă la Cinstita și de Viață Făcătoarea Cruce a lui Hristos

Mîntuiește, Doamne, poporul Tău!

Binecuvîntează moștenirea Ta!

Tu nouă cu Sfînta Ta Cruce Chipul Tău

nouă ni-L strălucești!

Tu pe noi, cu Sfînta Crucea Ta, pe calea vieții noastre

Ne povățuiești!

Semn al Puterii Tale Sfînta Cruce este,

Mîntuire vieții noastre este ea!

Mîntuiește, Doamne, pre Ortodocșii Patriarhi,

Și sinaxa Ortodocșilor Episcopi ai lumii mîntuiește!

Putere lor le dăruiește

Cinstitei Tale Cruci ca să urmeze!

Căci Semn al Puterii Tale Sfînta Cruce este,

Mîntuire vieții noastre este ea!

Mîntuiește, Doamne, pre ai poporului

Ortodocși conducători!

De-a iadului moarte păzește-i pre ei cu Sfînta Crucea Ta!

Căci Semn al Puterii Tale Sfînta Cruce este,

Mîntuirea vieții noastre este ea!

Mîntuiește, Doamne, pre poporul Tău,

Carele la Tine cădem cu sîrguință, pururea!

Cu Crucea Ta păzește-ne pre noi

De toată nevoia și necazul!

*Căci Semn al Puterii Tale Sfînta Cruce este,
Mîntuirea vieții noastre este ea!*

Cugetare

Așa cum lumînarea se aprinde de la o altă luminare tot așa fapta bună se naște dintr-o altă faptă bună. Un patrician a voit odată să dăruiască o cruce de aur unei sfinte biserici. El a chemat un aurar tînăr și foarte priceput, i-a dăruit aur din destul pe care i l-a cîntărit, și i-a poruncit să alcătuiască sfînta cruce cum i se va părea lui mai frumos. Aurarul, care era sărac, văzînd mulțimea aurului pe care o cheltuiește acest om pentru mîntuirea sufletului lui, s-a ars și el în inimă cu flacăra dumnezeiescului dor, și a hotărît să pună în acea sfîntă cruce și cei zece galbeni ai lui, singura lui avere. Cînd sfîntă cruce a fost gata, patricianul a cîntărit-o iar și a văzut că este mai mult aur în ea decît cel pe care i-l cîntărise la început aurarului. El a început atunci să îl certe pe aurar, gîndind că acesta a furat aur și l-a înlocuit cu un alt aliaj, mai greu. Văzîndu-l pe nobil atît de supărat, tînărul aurar i-a mărturisit fapta lui, zicîndu-i: „Am pus în aurul Domniei Tale și cei zece galbeni ai mei, singura mea avere, precum și văduva aceea de demult, ca să am și eu parte de mîntuire, împreună cu Domnia Ta.” Cuvintele acestea l-au atins pe aristocrat la inimă. El a zis atunci către aurar: „De azi înainte tu ești fiul meu, iar toate ale mele sînt moștenirea ta.”

Luare aminte

Să luăm aminte la fărădelegea lui Ieroboam, și la grabnica pedeapsă a lui Dumnezeu (III Regi 12: 13):

- La cum Ieroboam a turnat doi viței de aur și a poruncit poporului să se închine la ei ca la Dumnezeu;
- La cum prorocul a grăit mînia lui Dumnezeu către Ieroboam, și a sfărîmat minunat altarul ce se afla înaintea idolilor;
- La cum Ieroboam a ridicat nelegiuirea lui mîna asupra prorocului, care îndată i s-a uscat; și numai cu rugăciunile prorocului s-a făcut sănătoasă iar.

Predică *Despre adevărul mărturiei lui Hristos*

Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea este adevărată (Ioan 8: 14).

Adevărată este mărturia luminii, atunci cînd mărturisește despre existența soarelui, și nici o minciună nu se află în ea. La fel mărturisește și Domnul Hristos, și adevărată este mărturia Lui, despre tot ceea ce mărturisește. El S-a pogorît între oameni ca un martor ceresc, spre a adevăra că există Dumnezeul Treimic, că există lumea îngerească și a sufletelor omenești, că există dragostea lui Dumnezeu pentru oameni, Minunata lui Purtare de Grija pentru oameni, puterea dreptății asupra nedreptății, puterea adevărului asupra minciunii, binecuvîntata nemurire a dreptilor și veșnicul chin al nelegiuitorilor, învierea morților, înfricoșata Judecată, și multe alte taine pe care oamenii învăluți de grosimea păcatului le-au presimțit vag de-a lungul istoriei, dar niciodată nu

le-au cunoscut și nici nu au crezut cu putere în ele. Dar mărturia cea mai mare a dat-o despre Sine, când a zis că El este Fiul lui Dumnezeu Cel Viu, asemenea Tatălui după ființă, putere și iubire, și de același rang cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Căci Martorul trebuia să dea mărturie mai întâi despre Sine, spre a putea fi crezut când dădea mărturie și despre celelalte taine. Din punctul de vedere al adevărului pur și neschimbat, orice mărturie a lui Hristos este adevărată; nu așa este ea însă și din punctul de vedere al necurațiilor iudei. Pentru Dumnezeu, pentru îngerii lui Dumnezeu, pentru oamenii drepti, pentru veșnicie și pentru toate veacurile, mărturia Lui este adevărată, și de aceea a și zis: *Mărturia Mea este adevărată*. Dar pentru mințile întunecate ale celor învechiți în rele, această mărturie nu este adevărată. De aceea le-a și zis Domnul iudeilor: *Dacă mărturisesc Eu despre Mine însumi, mărturia Mea nu este adevărată* (Ioan 5: 31). Cu alte cuvinte: „Pentru iudei nu este adevărată, dar ea în sine și de la sine adevărată este.”

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Fiule Iubit al lui Dumnezeu Cel Viu și Unul Mîntuitor al sufletelor noastre, izbăvește-ne pre noi de slăbiciunea minții noastre celei înnegurate de păcat, și de răutatea patimilor ce ne colcăie în inimă! Luminează-ne pre noi cu lumina Cuvintelor Tale făcătoare de viață și adevărate veșnic, Căci noi numai Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

15 septembrie

- *Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Nichita*

Acesta a fost de neam got⁴². El a fost ucenicul lui Teofil, Episcopul Goților, care a fost unul dintre Părinții Sinodului întîi Ecumenic de la Niceea [anul 325]. Cînd Athenarik, căpetenia goților, a început să îi tortureze pe creștini, Sfîntul Nichita a stat înaintea lui și l-a înfierat ca pe un păgîn și un criminal. Torturat fiind în chip bestial, Sfîntul nu s-a lepădat nicicum de Credința Creștină, ci a mărturisit-o cu și mai multă putere, slăvindu-L pe Dumnezeu și mulțumindu-I Lui. În timpul torturilor mintea îi era ațintită la Dumnezeu, iar la piept, sub cămașă, purta o icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cu Pruncul Iisus, în care Dumnezeiescul Prunc era închipuit stînd drept, și ținînd Sfînta Cruce în Mîinile Lui. Sfîntul Nichita purta la sine această icoană, deoarece însăși Maica lui Dumnezeu i se arătase și îl întărise în chinurile lui. La urmă călăul l-a aruncat pe mucenic în foc, unde el și-a dat sfîntul lui suflet. Cu toate acestea, trupul lui a rămas nears. Prietenul lui, Marianus, i-a luat trupul, l-a scos din pămîntul goților (care se întindea în Valahia și Basarabia de astăzi⁴³) și l-a dus în Cilicia, în cetatea Mopsuestia. Acolo el a ridicat o sfîntă biserică închinată Sfîntului Mare Mucenic Nichita, în care a așezat și moaștele făcătoare de minuni ale sfîntului. Sfîntul Mare Mucenic Nichita a luat cununa muceniei la anul 372.

- *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Pilotei Preotul* Sfântul Pilotei a fost din satul Myrmix sau Mravin din Asia Mică. Maica lui purta numele fiului ei, în anagramă: Teofila. Sfântul Pilotei, preot fiind, a fost un mare făcător de minuni întreaga lui viață. Odată el a preschimbat apa în vin, iar altă dată a înmulțit în chip minunat pâinea. El s-a

⁴² Vezi și *Viețile Sfinților pe Septembrie* (Editura Episcopiei Romanului, 1999), unde Sfântul Nichita apare ca „Sfântul Mare Mucenic Nichita Romanul,” denumire înregistrată și în calendarul ortodox.

⁴³ Acesta este și motivul pentru care Sfântul Nichita se bucură de o mare cinstire în Biserica Română, care i-a rînduit slujbă cu polieleu - v. Sinaxarul Sfântului în *Mineiu pe septembrie* (București, 2003).

odihnit într-un Domn în veacul al zecelea, iar din sfintele lui moaște a izvorât

• 44

mir .

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Porfirie [îngînătorul, sau Măscăriciul]* Simțul Porfirie acesta s-a născut la Mimosa. Mai întâi el a fost saltimbancul personal al împăratului Iulian Apostatul, pe care îl veselea cu jocul lui de mim, prin care își bătea joc de Credința Creștinilor și de Sfintele Taine ale Bisericii. Astfel, odată, parodiind Sfânta Taină a Botezului, el s-a cufundat în apă și a pronunțat cuvintele *întru Numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh!* leșind din acea apă, el a strigat: "Acum sînt Creștin!" Toată lumea a crezut că și acum glumește, însă Porfirie nu a mai glumit. El a încetat să își mai bată joc de Creștinism, și a luat moarte martirică pentru Hristos. El a fost decapitat la anul 361 și s-a strămutat la locașurile veșnice ale împărăției lui Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Theodot, Asclepidot și Maximus* Toți trei au fost de neam nobil, din cetatea Trachis. Ei au luat mucenicia pentru Hristos în satul Saltis de lângă Filipopolis, între anii 305 și 311, și așa s-au strămutat la locașurile cerești ale împărăției lui Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Vissarion Făcătorul de Minuni, Episcopul Larissei*

Sfântul Vissarion a întemeiat Sfânta Mînăstire a Mîntuitorului, din Eparhia Larissei. El a fost mare făcător de minuni, atît în timpul vieții cît și după fericita lui adormire.

⁴⁴ Iată și Sinaxarul acestui Sfînt din *Mineiu* pe Septembrie, București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 2003]: "[Sfîntul Pilotei] era dintr-un sat ce se chema Mirmicos, din locul ce se cheamă Opsichiu, și purta nume asemenea cu al maicii sale, pe care o chema Teofila. Însurîndu-se și facîndu-se tată de copii, s-a învrednicit și a fost făcut preot. Și, nevoindu-se cu postul și cu rugăciunea, a ajuns făcător de minuni: La vreme de lipsă a dat pâine celor flămînzii, a prefăcut apa din rîu în vin și a mutat o piatră foarte mare cu cuvîntul său. Iar la un an după adormirea sa, fiind mutat în alt loc, și-a întins mîinile ca și cum ar fi fost viu, și, apucîndu-se de umerii a doi preoți ce aveau să-1 mute, s-a sculat pe picioare și, pășind de trei ori, s-a mutat și s-a așezat în locul în care și acum zace. Și izvorăște mir nepărăsit, dînd minunată dovedire de viața sa îmbunătățită." (p. 231).

⁴⁵ Pe cînd împăratul Iulian Apostatul își serba ziua de naștere, și la porunca lui.

- *Vezi Sinaxarul Sfîntului din Minei.*

- *Pomenirea Sfântului Nou Mucenic Ioan Criteanul*

El a luat mucenicia pentru Credința Creștină la Efes[ul cel nou, cf. Sinaxarul din Minei], fiind omorât de către turci, la anul 1811.

- *Pomenirea Sfântului Iosif, Episcopul cetății Alaverdi [din Georgia]*

Acest Sfânt a fost unul dintre Cei Treisprezece Părinți Sirieni (pomeniți la 7 mai), care au fost trimiși în Caucaz ca să predice acolo Sfânta Evanghelie. Sfântul Iosif s-a odihnit cu pace în Domnul la anul 570. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni odihnesc în biserica-catedrală din Alaverdi.

Cântare de laudă la Sfântul Mare Mucenic Nichita

Acela iubitor de poporul său este,

Care pentru poporul lui înalță

Altar adevărat Domnului Celui Viu.

Athenaric gotul silnic a domnit,

Și jertfe a adus morților idoli.

Dar Nichita Sfântul, ostașul lui Hristos,

Vestit-a curajos mîntuirea veșnică.

El într-o noaptea întuneric a strălucit Lumina Veșniciei

El al idolatriei întuneric l-a rispit

Din al oamenilor inimi.

Sfântul Nichita împotriva regelui a stat,

Și cu curajul lui a uimit poporul.

El puterea întunericului o a rispit

Cu puterea Crucii Preacinstite.

El într-o vreme oamenilor inimi a sădit

De Dumnezeu sfînta frică.

Roșul sîngelui lui i-a fost ca trandafiriul

Zorilor zilei celei noi,

Iar duhul lui fericit sălășluitu-s-a

La Curțile împărăției Cerului.

Nichita Sfântul într-o foc s-a săvîrșit,

Dar flăcările lui nu l-au ars pînă azi.

Goții într-o numele Domnului

Sfântul Botez au primit,

Și pre Nichita Sfântul îl proslăvesc în veci.

O Sfinte Mare Mucenice Nichita,

Cela ce ești glas al trâmbiței lui Dumnezeu,

O mucenice viteze, ce pre poporul tău l-ai iubit!

Tu pămînteștile corturi lepădat-ai,

Iar acum ca un împărat șezi în ceruri

De îngeri înconjurat!

Ci roagă-te Domnului, ca unul ce la El ai îndrăznire,

Ca să mîntuiască ca un Milostiv

Sufletele noastre!

Cugetare

Dumnezeu nu Se lasă batjocorit (Galateni 6: 7). Dumnezeu fie îi

pedepsește pe batjocoritori spre a-i întoarce de la rătăcirea lor,

fie îi prefăce într-o cele de ei batjocorite. La început Sfântul Porfirie, care era

de meserie *îngînător*, adică *saltimbanc*, sau *măscărici* [ceea ce azi s-ar numi *actor*] a fost vestit între păgîni ca batjocoritor al lui Hristos. El odată a trebuit să batjocorească, înaintea lui Iulian Apostatul și a curții lui, Sfînta Taină a Botezului. S-a întîmplat însă atunci ceva cu totul neașteptat. Cînd Porfirie s-a cufundat în apă rostind formula baptismală întru Numele Sfintei Treimi, duhul lui s-a schimbat deodată, și el s-a făcut adevărat creștin. În loc să continue să-și bată joc de Sfintele Taine și de Creștini, Porfirie a început să-și bată joc de Apostat, rîzînd de idolatria și de credința lui necurată, drept pentru care a fost torturat și decapitat. La fel s-a întîmplat și cu comedianul Gennesus, care a trăit probabil în timpul lui Dioclețian. El parodia Sfînta Taină a Liturghiei înaintea unei adunături de păgîni, care se amuzau grozav la batjocura și la glumele lui. Dar deodată Gennesus s-a oprit și a strigat înaintea tuturor: "Cred în Hristos, și vreau să mă botez!" La început spectatorii au crezut că și aceasta face parte din farsă, dar Gennesus a strigat din nou Credința lui în Hristos. El a rămas neclintit în Credința mărturisită și cînd a fost dus înaintea tribunalului, și interogat sub tortură. De aceea el a fost la urmă omorît. Astfel, batjocoritorul lui Hristos s-a prefăcut în Mucenic al lui Hristos.

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu asupra prorocului celui neascultător (III Regi 13):

- La cum unui proroc i s-a poruncit să nu rămînă nicicum să bea sau să mănînce în cetatea idolatră Bethel;
- La cum prorocul nu l-a ascultat pe Dumnezeu, ci a cedat unor rugăminți și a rămas să bea și să mănînce la o casă din Bethel;
- La cum, ieșind să plece, a fost sfîșiat de un leu pe cale.

*Predică Despre îndoita mărturie despre Fiul lui Dumnezeu
Eu sînt Cel ce mărturisesc despre Mine însumi și mărturisește
despre Mine Tatăl, Cel Care M-a trimis (Ioan 8: 18).*

Scris este în Lege că este nevoie de mărturia a doi oameni, pentru orice dovedire, în primul rînd, Domnul le-a oferit iudeilor nu doi, ci trei mari martori cu privire la Sine. Acești trei mari martori sînt Tatăl, propriile Lui lucrări, și prorociile Sfintei Scripturi (Ioan 5: 36-39). Cu toate acestea, după ce a lucrat multele minuni, după ce a predicat din belșug învățătura cea Nouă și Mîntuitoare, El le-a zis iudeilor că singură mărturia Lui despre Sine puternică este să probeze adevărul, și suficientă (Ioan 8: 14). La urmă, El a întărit din nou înaintea lor mărturia a Doi: a Sa proprie, și a Tatălui despre Sine, spre a împlini și litera Legii Vechi, care cerea mărturia a doi martori. Astfel, Domnul închide peste tot gurile tuturor necredincioșilor, cărora nu le mai rămîne nici o împotrivire decît crima și asasinatul, ultima armă a acelor care refuză să accepte adevărul, care calcă în picioare, precum niște animale, raționalitatea și evidența lui. Mai ales în acest ultim caz

al dublei mărturii, în care Domnul a adus mărturia Sa proprie și pe cea a Tatălui, El a voit să le mai arate iudeilor și că El este Persoană [Ipostas] aparte de Tatăl, dar de o Ființă cu El. De aceea și sînt Două Mărturii: a Lui însuși, și a Tatălui. Următoarele cuvinte ale Domnului confirmă acest lucru: *Dacă M-ați ști pe Mine, ați ști și pe Tatăl Meu* (Ioan 8: 19). Avem aici expresia completă a unimii esențiale dintre Tată și Fiul, și nu rămîne nici o umbră de îndoială că în aceste cuvinte Domnul Hristos exprimă egalitatea ființială dintre Sine și Dumnezeu Tatăl. Aceste cuvinte adică au în vedere Dumnezeirea Fiului, iar nu omenitatea Sa. Oricine cugetă Sfînta Treime ca fiind o treime de ființe trupesti se înșeală, în trup omenesc a venit numai Unul Fiul lui Dumnezeu, pentru ca să mîntuiască lumea. Tatăl și Duhul Sfînt nu au luat trup omenesc. După Dumnezeirea Lui, Fiul, deși a luat trup omenesc, a rămas cu toate acestea egal cu Tatăl și cu Duhul Sfînt. Rămînînd Dumnezeu Adevărat, întocmai cu Tatăl și cu Duhul, El a îmbrăcat și trupul omenesc și firea omenească adevărată, astfel încît, din iubire de oameni, să li Se poată descoperi lor și să îi mîntuiască.

O Stăpîne Doamne Dumnezeu nostru, Cea ce întru Una Sfînta Treime de o Ființă și Nedespărțită ești închinat și slăvit, Carele ne-ai luminat pe noi și ai strălucit preste noi Cuvîntul Cel întrupat al lui Dumnezeu, viază-ne pre noi pînă la sfîrșit cu Sfințenia, Puterea și Nemurirea Ta, și ne mîntuiește.

Căci Ție se cuvine toată slava și închinăciunea în veci, Amin.

16 septembrie

• Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe Eufimia

Sfînta Eufimia s-a născut în Calcedon. Tatăl ei, Senatorul Filofron, și maica ei, Theodorisia, erau Creștini adevărați, plini de toată cucernicia și evlavie. Fiica lor, Eufimia, era de o mare frumusețe, și trupestă și sufletească. Pe cînd odată Proconsulului Priscus a organizat o mare serbare în Chalcedon, în care a poruncit și aducerea de jertfe la idolul lui Ares, patruzeci și nouă de Creștini s-au ascuns, spre a nu fi nevoiți să aducă jertfe idolului. Ei au fost însă aflați și tîrîți înaintea judecății, iar printre ei se afla și Eufimia. Întrebați fiind cu aroganță de către Priscus cum au îndrăznit să sfideze decretul imperial, ei au răspuns: „Comanda împăratului și a ta se cuvine să fie împlinită atunci cînd nu este contrară poruncii lui Dumnezeu Celui din Ceruri. Dar dacă ea este potrivnică poruncii lui Dumnezeu, atunci ea nu numai că nu trebuie împlinită, dar încă combătută.” Cei patruzeci și nouă au fost torturați bestial timp de nouăsprezece zile încheiate, în ziua a douăzecea Priscus a scos-o pe Eufimia de o parte, și a început să o laude și să o lingusească pentru frumusețea ei, sperînd să o cîștige pentru idolatrie. Lingușirile senatorului însă au rămas zadarnice, iar acesta a poruncit din nou torturarea ei. Mai întîi a fost trasă pe roată, dar un înger al Domnului a venit la ea și a sfărîmat roata. Apoi au aruncat-o într-un cuptor încins, dar și

acolo a fost păzită cu puterea lui Dumnezeu. Văzînd acestea, doi soldați, Victor și Sosthenes, au crezut în Hristos, și pentru aceasta au fost aruncați imediat la fiare, dîndu-și astfel cu cinste viețile lor. Sfînta Eufimia a fost după aceea aruncată într-o apă plină de tîrtoare otrăvitoare, dar ea a însemnat apa cu semnul sfintei cruci și a rămas nevătămată. La urmă a fost aruncată și ea la fiare sălbatice, și așa și-a dat sfîntul ei suflet, mulțumind lui Dumnezeu. Părinții ei au luat sfînt trupul ei și l-au îngropat cu cinste. Sfînta Mare Muceniță Eufimia a luat cununa muceniei la anul 304, și a intrat în slava cea veșnică. Mai este prăznuită sfîntă pomenirea ei și la ziua de 11 iulie.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Dorotei*

El a fost un mare nevoitor egiptean, care a viețuit în veacul al patrulea. El timp de șaiszeci de ani a petrecut întru toate nevoințele pustnicești, într-o peșteră din Tebaida. El s-a făcut vestit prin neobișnuita lui dragoste de oameni, întru care a strălucit și cu minunile. Ziua el zidea chilii pentru frații ce veneau să se sălășluiască în apropiere, iar noaptea o petrecea în lucrul mîinilor, întru neîncetată rugăciune și psalmodie.

- *Pomenirea Sfîntului Ciprian, Mitropolitul Kievului*

Sfîntul Ciprian acesta s-a născut la Târnovo, și a viețuit multă vreme la Muntele Athos.⁴⁶ Nevoința lui era mai ales aceea de a recopia și traduce cărți sfinte. El s-a făcut astfel ucenic al lui Filotheos, Patriarhul Constantinopolului. Cînd Patriarhul a ajuns să îl cunoască pe Ciprian la Sfîntul Munte Athos, el l-a cerut în slujba lui, iar mai apoi l-a uns și l-a trimis să fie Mitropolit al Kievului. Ca Mitropolit al Kievului Sfîntul Ciprian a avut parte de multe dureri și suferințe, pe care le-a îndurat cu bunătate și cu răbdare. Aceste nevoințe ale lui au adus multă roadă, și au folosit mult Biserica Rusă. El a păstorit Biserica kieveană timp de aproape treizeci de ani. Mai înainte de moartea lui, el a scris un cuvînt de despărțire, care a fost citit la mormîntul lui. El s-a săvîrșit către Domnul în șaisprezece zile ale lunii septembrie, din anul 1406. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni se odihnesc în Biserica Adormirii de la Moscova.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Ludmilla*

Ludmilla a fost bunica Cneazului ceh Vatslav [Wenceslaus]. Ea a fost soția Marelui Cneaz ceh Borivoy. Credința ei plină de rîvnă a adus pe mulți păgîni la Biserica lui Hristos. Dar nora ei a urît-o de moarte, și a plătit ucigași care au sugrumat-o pe Ludmilla la bătrînețele ei. Vatslav a îngropat cu cinste trupul mamei lui în Biserica Sfîntului Gheorghie de la Praga. La sfintele ei moaște s-au lucrat nenumărate minuni. Sfînta cneaghină Ludmilla a fost asasinată la Techino, la anul 927. Cneazul Vatslav însuși a mărturisit cu sînge marea lui rîvnă pentru Ortodoxie, fiind asasinat, din această pricină, de fratele lui, Boleslav.

⁴⁶ Arhiepiscopul Filaret al Cernigovului arată în scrierile lui (*Viețile Sfînților*) că Ciprian a fost sîrb - Nota autorului.

Cântare de laudă la Sfânta Mare Muceniță Eufimia

*Mult-binecuvântata Eufimia, sfânta fecioară,
Pe sine ca o mielușea de jertfă lui Hristos s-a adus.*

Ea nici a oftat, nici s-aplîns, nici a jelit,

Ci pentru-ale ei chinuri a mulțumit lui Hristos.

În flăcări fiind, îngerii aupogorît la ea,

Și focul l-au stins cu răcoare din Rai.

Cu adevărat neclintită este Credința Creștinilor!

Cu adevărat de nestins dragostea lor de Hristos!

O, Sfânta Eufimia muceniță-fecioară a lui Hristos,

Ceea ce plină ești de a Lui înțelepciune!

Pentru-ale tale chinuri Domnul cu-a Raiului Bucurie

Te a răsplătit!

Tu îndrăznire multă ai înaintea Maicii lui Dumnezeu,

Și a Dulcelui ei Fiu!

Cu-ale tale rugăciuni tu duci ajutorul lor lumii!

O, Sfânta Mare Muceniță Eufimia,

Roagă-te pentru toți păcătoșii,

Și aduce-i pre ei la pocăință!

Cugetare

Adesea vin peste noi nenorociri neașteptate, și zadarnic este să ne întrebăm: „De ce tocmai nouă?” Singură Biserica lui Hristos poate oferi explicații adevărate, numai ea poate să arate adevărata cauză a fiecărui dezastru, a oricărei nenorociri. Sfânta Biserică împarte aceste nenorociri în două mari clase: unele se abat asupra păcătoșilor din pricina unor păcate vechi, nespălate prin pocăință conștientă și asumată. Altele se abat asupra dreptilor și slujesc, după cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur, „ca mijloc de primire a cununilor, precum odinioară Iov îndelungrăbdătorul și săracul Lazăr.” Împărăteasa Eudochia a aderat în secret la erezia lui Eutihie, luându-se după sfatul perfid al eunucului ei, Hrisafie. Dar asupra capului ei nenorocirea s-a abatut fără întârziere și pe neașteptate, într-o zi, soțul ei, împăratul Theodosie, i-a oferit în dar un măr de o mărime neobișnuită, împărăteasa a trimis mărul Senatorului Paulin care zăcea de o boală. Acesta, la rîndul lui, din dragoste față de împărat, i-a trimis lui acel frumos măr. Amănuntul acesta i-a dat motiv împăratului să creadă că între împărăteasă și Senatorul Paulin se află o legătură ilicită. De aceea el i-a cerut împărătesei să îi arate mărul pe care i-l oferise.

„L-am mîncat!” a mințit împărăteasa. Faptul acesta a confirmat, în ochii împăratului, bănuiala lui, și de aceea el imediat a surghiunit-o pe împărăteasă în Palestina, în timp Eudochia s-a curățit de gândurile și credința ei eretică și, cu ajutorul Sfinților Părinți palestinieni, a revenit cu adevărat și pe de-a întregul la Ortodoxie, lată că nenorocirea abatută asupra capului împărătesei nu a fost cauzată de vreo legătură ilicită a ei cu Senatorul Paulin - ea fiind, în această privință, cu totul nevinovată

- ci de aplecarea eretică a sufletului ei. Iată și un alt caz: Pe când era numai comandant militar, viitorul împărat Marchian a călătorit pe lângă cetatea Filipopolis și a văzut pe cale cadavrul unui om care fusese asasinat. Din pură compasiune, el a coborât de pe cal și a pornit să îngroape cadavrul aceluia om. Tocmai atunci, cineva care a trecut pe acolo și l-a văzut pe Marchian îngropând mortul, a raportat autorităților că Marchian este un criminal. Pentru aceasta comandantul Marchian ar fi fost pasibil de condamnare la moarte, dacă Dumnezeu nu ar fi descoperit în mod minunat pe adevăratul criminal. Această nenorocire face parte din cea de a doua categorie, cea a primitivelor de cunună. La scurt timp după acest incident, Generalul Marchian a fost ales împăratul Imperiului.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata judecată a lui Dumnezeu cu privire la viețile oamenilor (III Regi 14):

- La cum fiul lui Ieroboam s-a îmbolnăvit și a murit, ca pedeapsă pentru cumplita apostazie a tatălui lui, și spre a fiului proprie mîntuire;
- La cum și ceilalți bărbați din casa lui Ieroboam au pierit desăvîrșit, iar trupurile lor au fost mîncate de cîini în cetate, și devorate de corbi în afara zidurilor cetății.

Predică *Despre Domnul, Cel Care are Puterea*

Putere am Eu ca să-l pun [Sufletul Meu] și putere am ca iarăși să-l iau (Ioan 10: 18).

Puterea dumnezeiască a Domnului nostru Iisus Hristos s-a arătat în manifestarea deplinei Lui puteri asupra Lui însuși. Dacă puterea dumnezeiască s-ar putea despărți de dumnezeiasca iubire, atunci s-ar putea zice despre Domnul Hristos că ar fi stat în puterea Lui să Se întrupeze, sau să nu Se întrupeze; sau că ar fi stat în puterea Lui să moară, sau să nu moară. Dar El în baza dumnezeieștii Lui iubiri de oameni S-a întrupat, și din pricina dumnezeieștii Lui iubiri de oameni S-a dat pe Sine morții, punîndu-și viața pentru turmă ca *Păstorul cel Bun* (Ioan 10: 11). Omul care își ridică singur viața, nu are cu adevărat putere asupra vieții lui, căci nu prin puterea lui proprie comite sinuciderea, ci prin puterea păcatului, sau a lui Satan, sau al vreunei alte împrejurări grave. Tot așa, omul pe care îl omoară alții nu are nici o putere asupra vieții lui în fața asasinilor lui: el nu poate spune: „Putere am să-mi pun viața,” căci atunci el își pune viața fără buna lui voie. Doar Domnul nostru Iisus Hristos a putut rosti aceste cuvinte în prezența asasinilor Lui, iudeii: *Putere am Eu ca să pun sufletul Meu*. Avînd acea putere, El ar fi putut, printr-o minune care Lui l-ar fi stat cu totul la îndemîină, să-i facă să piară pe toți iudeii, mai înainte ca aceștia să îl dea la răstignirea pe Cruce. Dar El a văzut roadele mîntuitoare ale morții Lui, și de aceea S-a dat de bunăvoie morții.

Și putere am iarăși să-l iau [Sufletul Meu]. Cu aceste cuvinte El a arătat învierea Lui. Prin urmare, și Moartea și învierea Domnului s-au făcut prin Puterea Lui cea dumnezeiască.

O Stăpîne Atotputernice Doamne iubitorule de oameni, cât de minunat ai plănuit Tu mîntuirea noastră, cu a Ta Dumnezeiască iubire și Putere! Ajută-ne nouă să îmbrățișăm din tot sufletul nostru Mîntuirea Ta!

Căci noi Ție îți mulțumim și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

17 septembrie

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Sofia [înțelepciune], și a celor trei fiice ale ei: Pistis, Elpis și Agapis [Vera, Nada și Liubov - Credința, Nădejdea și Dragostea]*

Ele au trăit și au luat mucenicia la Roma, sub domnia împăratului Hadrian. Sofia era o femeie foarte înțeleaptă, precum și numele a arătat-o. Ea a rămas văduvă, dar s-a îngădit pe sine și pe fiicele ca și cu un zid de Sfînta Credință Ortodoxă. Cînd brațul criminal al lui Hadrian s-a întins și asupra casei Sofiei, fiica ei cea mai mare, Pistis, era în vîrstă de doisprezece ani, Elpis, de zece ani, iar Agapis, mezina, avea nouă ani. Aduse înaintea judecătorului, maica și fiicele ei se țineau cu toatele de mîină, „ca o cunună strîns împletită”. Ele au mărturisit cu smerită putere Credința lor în Hristos Domnul și au refuzat să aducă jertfe înaintea idolului Artemidei. Torționarul a chinuit fiicele sub ochii mamei lor. Maica și-a întărit fiicele, ca o înțeleaptă, ca să rabde pînă la sfîrșit: „Sănătate veșnică este Mirele vostru Ceresc, Hristos Domnul și Stăpînul. El este frumusețea negrăită și viața. Cînd călăii vor sfirteca trupurile voastre El vă va îmbrăca cu straiul nestricăciunii și al nemuririi. Rănile voastre vor străluci în ceruri ca stelele.” Fiicele au fost torturate bestial, pe rînd, sub ochii maicei lor, care le întărea cu duhul. Ele au fost bătute, biciuite, aruncate în foc și în păcură încinsă, iar la urmă decapitate cu sabia una după cealaltă. Sofia a luat trupurile fiicelor ei, le-a scos în afara cetății și le-a îngropat cu cinste. Făcînd aceasta, ea nu s-a întors la casa ei, ci a rămas la mormîntul fiicelor, unde timp de trei zile și trei nopți, a plîns și s-a rugat lui Dumnezeu, dîndu-și astfel în mîinile Lui mucenicescul ei suflet. Ea acum se veselește și dănuiește în ceruri împreună cu fiicele ei.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Agathoclia*

Ea a fost slujnica unui anume Nicolae și a soției acestuia, Paulina, care se lepădaseră de Hristos și se întorseseră la închinarea idolilor. Agathoclia însă nu a voit să urmeze lepădării stăpînilor ei. Pentru aceasta ei au torturat-o bestial, și au dat-o pe mîna judecătorilor păgîni. Stăpîna a omorît-o pe Agathoclia turnîndu-i pe gît cărbuni încinși. Domnul Hristos însă a proslăvit-o în Ceruri pe roaba Domnului, sălășluind-o în locașurile cerești.

• *Pomenirea celor Una Sută și Cincizeci și Șase de Mucenici din Egipt*

Ei cu toții au luat mucenicia pentru Hristos Domnul la anul 310, unii fiind omorâți cu sabia, iar alții fiind aruncați în foc. Printre ei s-au aflat și doi episcopi vîrstnici, Peleus și Nilus; de asemenea un preot, Zeno; doi bărbați din marea aristocrație, Patermuthie și Ilie; de asemenea Episcopul Silvanus, împreună cu un bătrîn orb, foarte îmbunătățit, care cunoștea Sfintele Scripturi pe de rost și le recita la adunările creștinilor. Ei cu toții s-au învrednicit de cununa veșnicei slave a muceniei și s-au sălășluit întru împărăția Domnului Hristos.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Theodota*

Aceasta a îndurat opt ani de întemnițări și torturi bestiale pentru Credința în Stăpînul Hristos. Călăul ei a fost Simplicius, cel care mai tîrziu a înnebunit. Theodota a fost decapitată cam pe la anul 230, în timpul împăratului Alexandru Severus.

Cîntare de laudă la Sfintele Mucenițe Pistis, Elpis și Agapis, și la Maica lor, Sofia

Sofia atotînțeleapta pre Domnul a slăvit:

Ea Lui jertfă a adus frumoasele ei fiice.

Ea fiicelor a zis: „Nu vă temeți de chinuri,

Ci răbdați în Credință, întru Hristos Domnul

Vă întăriți. Nu vă temeți de chinuri,

Disprețuiți durerea, de trupurile voastre nu vă fie milă:

E-atît de bine în cer! O, strălucite va face Domnul

Ale voastre trupuri în cer!

De frumusețea voastră aceasta nu vă fie milă,

Căci cu frumusețe cerească Domnul

Vă va îmbrăca: voi în ale Lui Ceruri veți străluci

Mai mult decît stelele, căci fiicele împăratului

împăraților veți fi!

După această viață să nu vă pară rău,

Căci plină de silnicie și putrejune este.

Cel mult un veac omul

Ar e par t e de ea.

Ci viața cea ferice, cea adevărată,

Fără capăt este, și-n Cer o veți avea.

De pămînteștii prieteni rău să nu vă pară,

Mai mari și buni prieteni în ceruri veți găsi:

Pe voi toți sfinții acolo vă așteaptă.

După trupeștile rudenii să nu vă pară rău,

Căci rude mai dragi voi veți afla

In Muceniei cei slăviți din ceruri. "

Astfel povățuit-a maica

Pe cele trei fiice-ale ei,

Pe cînd ele spre cer se înălțau,

Una cîte una.

Ca trei porumbe albe,

Curate, fără vină,

Ele-au zburat în nalturi, la Sînul lui Hristos.

Mucenicescul suflet al maicii,

*Curmă lor le-a urmat,
Și le-a aflat în Ceruri, mărețe, proslăvite:
Acolo Atotmilostivul primește
Sfintele lor rugăciuni.*

Cugetare

Diriguitorii credincioși și temători de Dumnezeu sînt cu adevărat o binecuvîntare pentru popoarele pe care le conduc. Cneazul ceh Vatslav a fost un astfel de conducător. Rîvna lui pentru sfințenia Ortodoxiei și tăria lui întru Sfinta Credință a fost la fel cu cea a asceților celor de demult. El își dedica ziua trebilor țării, iar noaptea o petrecea în rugăciune. Iarna el mergea adesea desculț la biserică, la slujba Sfintei Utrenii, însoțit numai de bătrînul lui servitor, Podivoi. El adesea pregătea însuși și cocea sfînta prescură, mai ales în zilele cînd dorea să se împărtășească cu Sfintele Taine. Rîvnă de foc avînd pentru Sfinta Credință Orotodoxă, el a zidit multe biserici, în care se aducea zilnic laudă lui Dumnezeu. El cunoștea toți săracii și nevoiașii. El a iubit pacea, dar în războaie a fost de temut. Cînd vecinul său, Cneazul Radislav a atacat ținuturile cehe, Vatslav i-a trimis o scrisoare în care l-a întrebat pentru ce a pornit cu război. Radislav a răspuns cu satanicească mîndrie că voiește toate pămînturile cehe, și de asemenea tronul pentru sine. Vatslav atunci și-a strîns pe dată armatele și s-a confruntat cu dușmanul. Dar, privind la cele două puternice armate, ai căror ostași urmau să piară, el i-a trimis lui Radislav următorul cuvînt: „Cearta este între tine și mine. Tu voiești să fii stăpînul pămîntului ceh, ceea ce eu nu îți îngădui. Iți cer să accepți să ne duelăm. Pentru ce să piară tot acest popor?” Radislav a fost de acord cu duelul, dar a fost înfrînt zdrobitor de către Vatslav. El l-a implorat pe acesta să-l ierte, în genunchi.

Luare aminte

Să luăm aminte la nelegiuirile lui Iuda, și la pedeapsa lui Dumnezeu pentru acele nelegiuiri (III Regi 14: 22-31):

- La cum poporul și regele Roboam au făcut ceea ce este rău înaintea Domnului;
- La cum ei au pus idoli în temple, iar pămîntul lor era plin de sodomiți;
- La cum Regele Egiptului [Șișac] a atacat Ierusalimul și a jefuit tot aurul Templului.

Predică Despre Deoființimea Tatălui și Fiului

Iar Eu și Tatăl Meu una sîntem (Ioan 10: 30).

Cu cît lucra Domnul mai multe minuni, și cu cît se apropia mai vertiginos de Patima Lui, cu atît grăia mai descoperit și mai pe față despre Sine. Nenumăratele minuni, lucrute neîncetat sub ochii poporului, produceau în inimile oamenilor, și ale celor răi, și ale celor buni, mari schimbări. Cei buni se deschideau cu inima față de tainele de nepătruns ale lui Dumnezeu. Cei răi, agățîndu-se și mai mult de rău, se întunecau și mai mult, făcîndu-se netrebniți pentru primirea tainelor. De aceea acești răi [iudei]

Iarăși au luat pietre ca să arunce asupra Lui [și să-L omoare] (Ioan 10: 31).

Eu și Tatăl Meu una sîntem. Tatăl și Fiul sînt Deoființă, dar nu confundabili în Persoane [Ipostasuri]. Căci dacă ar fi așa, noi nu l-am mai putea numi cu nume diferite: Tată și Fiu. Și Fiul și Duhul Sfînt au toate însușirile Naturii Dumnezeiești a Tatălui. Dar însușirile Tatălui ca Persoană distinctă sînt doar ale Tatălui, iar însușirile Persoanei Fiului sînt doar ale Fiului, iar însușirile Persoanei Duhului Sfînt sînt doar ale Duhului Sfînt. Cînd însă vorbirea nu se face despre Persoane, ci despre Natura Lor Dumnezeiască care este Una, atunci Fiul lui Dumnezeu zice: *Eu și Tatăl Meu una sîntem*, și așa poate zice și Tatăl: *Eu și Fiul Meu una sîntem*, și așa poate zice și Duhul Sfînt: *Eu și Tatăl și Fiul una sîntem*.

Stăpînul Iisus Hristos a exprimat Deoființimea dintre Sine și Tatăl Ceresc astfel: *Tatăl este în Mine și Eu în Tatăl* (Ioan 10: 38). Oare se poate afla o exprimare mai limpede a dumnezeirii Fiului? Oare poate limbă omenească să exprime mai puternic și mai clar decît atît Unimea Dumnezeului Treimic? Dogma dumnezeirii Fiului lui Dumnezeu, precum și dogma Deoființimii Persoanelor Dumnezeiești a fost exprimată clar de către însuși Domnul Hristos în Sfintele Evanghelii [mai ales Evanghelia după Ioan]. Prin urmare, să ne păzim a pleca urechea la minciunile și înșelătoriile necredincioșilor și ereticilor, care hulesc zicînd că Domnul Hristos nu și-a arătat Dumnezeirea Lui, și care pretind că dogma aceasta a apărut în Biserică mai tîrziu. Dacă Domnul Hristos nu și-ar fi proclamat limpede Dumnezeirea, cum l-ar mai fi putut acuza iudeii: *Tu... Te faci pe Tine Dumnezeu* (Ioan 10: 33)? Și de ce ar mai fi vrut să arunce cu pietre asupra Lui?

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, Cela Ce ești Deoființă cu Tatăl și cu Duhul Sfînt, miluiește-ne pre noi și ne mîntuiește cu puterea și bunătatea Dumnezeirii Tale, O Atotputernice și Atotdrepte Doamne!

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

18 septembrie

• *Pomenirea Sfîntului Eumenius, Episcopul Gortynei, din Insula Creta [Făcătorul de Minuni]*

Încă din tinerețile lui, Sfîntul Eumenius a urmat din toată inima lui Hristos, eliberîndu-se astfel de două mari greutateți: de greutatea averilor și de greutatea trupului. De prima greutate s-a eliberat dăruindu-și toate averile săracilor și nevoiașilor, iar de a doua prin postiri aspre. Astfel, el s-a vindecat mai întîi pe sine însuși, iar apoi a putut să îi vindece și pe alții. Despătîindu-se și umplîndu-se de harul Duhului Sfînt, Eumenius a strălucit cu o lumină care nu s-a putut ascunde. După cum s-a scris, *Nu poate o cetate aflată pe vîrf de munte să se ascundă* (Matei 5: 14). Tot așa nici Sfîntul Eumenius nu a putut să rămână ascuns lumii. Dînd

mărturie de sfințenia vieții lui, poporul cetății Cortina l-a ales pe Eumenius Episcop, iar Sfântul Eumenius bine a păstorit turma lui Hristos din acea cetate. El a fost tatăl sărmanilor, bogăția nevoiașilor, mângâierea întristaților, vindecătorul bolnavilor și minunat făcător de minuni. El a lucrat minuni multe cu rugăciunea: el a îmblânzit un șarpe veninos, a scos afară demoni și a vindecat mulțime de bolnavi, nu doar în cetatea lui, ci și la Roma, și în Thebaida. În Thebaida, la o vreme de mare secetă, el a adus ploaie îmbelșugată cu rugăciunea către Domnul. Acolo, în Thebaida, și-a încheiat Sfântul Eumenie și viața cea pămîntească, de la care s-a strămutat la locașurile cele cerești ale lui Hristos. Sfântul Sfințit Eumenie a viețuit și s-a nevoit în veacul al șaptelea.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Ariadna*

În cetatea frigiană numită Promisea, în vremea împăratului Hadrian, locuia un aristocrat păgîn pe nume Tertullus. Fecioara Ariadna era o roabă a lui, Creștină. La ziua de naștere a fiului lui, Tertullus a pregătit o serbare cu jertfe multe aduse idolilor, la care însă Ariadna nu a venit, ci a stat în cămara ei rugîndu-se Dumnezeului Celui Adevărat. Stăpînul ei s-a mîniat ca o fiară sălbatică și a încercat să o forțeze pe Ariadna să se lepede de Hristos și să se închine idolilor. Cum fecioara nu a putut fi clintită nicicum, ea a fost bătută, torturată bestial și aruncată în temniță de către stăpînul ei. Dîndu-i drumul din închisoare, el a izgonit-o după aceea din casa lui. Dar făcînd așa, i-a părut rău că i-a dat drumul, și a trimis slugi după ea să o prindă și să o aducă înapoi. Dar atunci Ariadna era deja departe de cetate. Ea se afla în apropiere de o stîncă cînd a văzut pe cei trimiși să o vîneze, și, rugîndu-se lui Dumnezeu, stîncă s-a deschis iar Ariadna a intrat înăuntru. Slugile nu au înțeles unde a dispărut cea urmărită, și au început să se certe și să se bată între ei, pînă cînd s-au ucis unii pe alții.

• *Pomenirea Sfintului Mucenic Bidzini, Principele Georgiei*

Prințul Bidzini, împreună cu rudeniile lui, Elizabar și Salva, au luat moarte mucenicească pentru Hristos sub Șahul Abbas întîiul, la anul 1661.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Ariadna

Cinstita Ariadna fecioara,

Cu cinste pe stăpînul ei a slujit.

Dar ea mai mult pre Domnul, decît pe om

A slujit.

Ea cu trupul a fost roabă, iar cu sufletul,

Nicicum.

Ea liberă a fost cu duhul,

La idoli un s-a închinat,

Nicicum.

Ea Domnului Dumnezeu Făcătorul s-a închinat,

Ea s-a închinat Mîntuitorului Hristos.

Ea înaintea idolilor jertfa nu a voit să aducă,

Nicum.

*Ea pentru Domnul Dumnezeu chinuită a fost,
Și-acest chin i-a fost ei bucurie.*

*Ea Domnului pentru cinstea muceniciei
I-a mulțumit.*

*Domnul Cel Milostiv, cu Ochiul Lui Atotvăzător,
Chinul sfint al Sfintei Mucenițe
L-a văzut.*

*El poruncit-a stîncii neînsuflețite
Pre Muceniță Lui să o ascundă,
Precum odinioară stîncă a ascuns
Și pe Tecla, și pe Ioan.*

*O, Sfîntă Muceniță Ariadna,
Roagă-te pentru noi păcătoșii
înaintea Tronului Milostivului Dumnezeu!*

*Nu ne trece pre noi cu vederea,
Cea care iubită ești de Maica lui Dumnezeu!*

Cugetare

Domnul a zis: *Adevărat, adevărat zic vouă. întrucît ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați jăcut* (Matei 25: 40). La fel stau lucrurile și cu milosteniile pe care le facem și cu Sfîntă împărtășanie pe care o primim, în Sfintele Taine noi îl primim pe însuși Stăpînul și Domnul Iisus Hristos, sub chipul pîinii și al vinului; iar cînd dăruim milostenii, le dăruim însuși Domnului Iisus Hristos, Care Se află sub chipul săracilor și nevoiașilor, în Constantinopol a trăit un bărbat neobișnuit de milostiv. Mergînd pe străzile mării cetăți, el își punea milostenia în mîna săracilor și pleca în grabă, ca să nu apuce aceia a striga mulțumiri sau a recunoaște cine este. Un prieten l-a întrebat ce îl îndeamnă la asemenea milostenii, iar el i-a zis: «Am auzit un preot odată zicînd în biserică că oricine dă săracilor, îi dă chiar lui Hristos. Eu nu am crezut cuvintele acestea, căci m-am gîndit: 'Cum poți să-l dai ceva lui Hristos, Care Se află în ceruri?' Dar cum mă aflam odată în drum spre casă, am văzut un sărac cerșind, iar deasupra lui chiar Chipul lui Hristos! Am văzut un om cum dă acelui sărac o bucată de pîine, și l-am văzut pe Domnul cum ia pîinea, și îl binecuvîntează pe cel care a dat-o! De atunci înainte, eu pururea am văzut cum strălucește Chipul lui Hristos deasupra capului oricărui cerșetor pe care îl miluiesc. De aceea eu fac cu frică și cu cutremur cît de multe milostenii pot.»

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptatea Regelui Așa, și la răsplata lui Dumnezeu pentru aceasta (III Regi 15):

- La cum Așa a făcut cele drepte înaintea Domnului Dumnezeu, și a curățit pămîntul de idoli și i-a alungat din el pe desfrînați și sodomiți;
- La cum Dumnezeu i-a dăruit pentru aceasta biruință asupra etiopienilor, și l-a binecuvîntat cu tot binele.

Predică

/5

Despre Domnul Dumnezeu Cel Viu și înviat din morți, Cea Ce este învierea și Viața

Eu sînt învierea și Viața (Ioan 11: 25).

Domnul Dumnezeu Iisus Hristos a grăit cuvintele acestea. Nu numai că le-a grăit, dar le-a și dovedit cu faptele Sale. Înviind-o pe fiica lui Iair, înviind-1 pe fiul văduvei din Nain, înviind-1 pe prietenul Lui, Lazăr, El a dovedit că El este *învierea și Viața*, înviatorul și Dătătorul de Viață. Dar chiar și așa, proba cea mai înaltă a acestora a dat-o cu propria Lui înviere din morți. Căci, a fi viu și a îi învia pe cei morți - acesta este un fapt de care pînă atunci se mai auzise [Sfîntul Ilie 1-a înviat pe fiul văduvei din Sarepta Sidonului]. Dar a fi mort, a zăcea în mormînt timp de trei zile, și apoi a învia cu de la sine putere - aceasta nu se mai auzise nicicînd sub soare pînă la învierea lui Hristos. Aceasta este minunea minunilor, și dovada puterii celei mai presus de orice putere. Această minune a făcut-o Domnul nostru. Această putere a arătat-o Domnul nostru. De aceea, adevărat este cuvîntul Lui care zice: *Eu sînt învierea și Viața*. Adevărat și sfînt este el, și mîngîiere nouă tuturor, celor care călătorim către cea de neocolit moarte a trupurilor noastre, nădăjduind că vom vedea dincolo de mormînt viața, și pre Domnul nostru cel Viu întru slava Lui.

Domnul nostru nu este doar înviatorul trupurilor noastre, ci El este și înviatorul sufletelor noastre, în timpul vieții Lui pe pămînt, El a înviat doar puține trupuri omenești, pe cînd sufletele de El înviate au fost nenumărate. Aceasta s-a făcut spre arătarea faptului că mai de preț cu mult este învierea sufletului față de cea a trupului. Căci aproape toate sufletele de pe pămînt moarte erau la ceasul venirii pe pămînt a Domnului nostru. Pe mulțime din acestea El le-a înviat cu puterea Lui, și le-a insuflat cu viața Lui. Morți sufletește erau și iudeii și păgînii, și El i-a înviat și pe unii și pe ceilalți. Fraților, să lăsăm pentru moment la o parte preocuparea pentru învierea trupurilor noastre, și să ne luptăm, cît mai avem încă vreme, pentru învierea sufletelor noastre. Căci dacă nu ne vor învia sufletele acum, cît ni se mai lasă încă vreme de trăit pe pămînt, și dacă nu primim acum, cît sîntem încă vii, insuflarea vieții lui Hristos, să nu ne amăgim crezînd că vom trăi bucurie la învierea trupurilor noastre la Ziua Judecării, la Ziua Marii Mîinii. Căci atunci, trupurile înviate ale sufletelor noastre moarte vor învia nu spre viață, ci spre chinul cel veșnic.

Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești învierea și Viața, ajută-ne nouă cu mare Puterea și Milostivirea Ta, ca să înviem cu sufletul mai înainte de ceasul morții noastre, prin insuflarea Sfintei învierii și Vieții Tale, spre mîntuirea noastră și viața cea de veci.

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine pururea Te slăvim, Amin.

19 septembrie

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Trofim, Savatie și Dorimedont*

În veacul al treilea, în timpul domniei împăratului Probus, pe când Atticus era guvernatorul Antiohiei, au sosit în această slăvită cetate doi cetățeni de vază, Creștini cu credința, Trofim și Savatie. Ei au picat tocmai în toiuul unui festival păgînesc, în care se aduceau jertfe idolului lui Apollon, ce se afla lângă Dame. Observîndu-se că acești cetățeni nu participă la necuratele jertfe, cineva l-a informat de aceasta pe Atticus. Atticus i-a adus pe cei doi la judecată, și văzînd că ei refuză să se lepede de Hristos, i-a torturat în chip bestial, pe rînd. După ce l-a torturat și l-a bătut astfel pe Trofim, Atticus l-a trimis în Frigia la Dionisie, care era un călău și mai bestial al creștinilor decît el. Apoi Atticus l-a scos pe Savatie din închisoare și a început să îl judece după felul păgînesc. Întrebat fiind care îi este patria și rangul, Savatie a zis: "Rangul meu și patria mea și slava mea și bogăția mea sînt Hristos Domnul, Fiul lui Dumnezeu, Carele Viu este în veci, și prin a Cărui Providență s-au făcut și se țin în viață toate cîte sînt." Pentru acest răspuns el a fost bătut și sfîșiat cu unghii de fier pînă cînd i s-au văzut oasele de sub carne, în aceste torturi bestiale Sfîntul și-a dat duhul său. În Frigia, călăul Dionisie l-a dat pe Trofim unor torturi încă și mai mari, căci îl chinuia bestial, apoi îl arunca în închisoare spre a-l scoate la torturi și mai mari. Dar la el în temniță venea un cetățean de vază al acelei cetăți, Dorimedont, care în taină era Creștin, și îi slujea lui. Cînd a aflat despre acestea torționarul, el i-a torturat și pe Trofim și pe Dorimedont la fel, apoi i-a aruncat la fiarele sălbatice, dar fiarele sălbatice nu s-au atins de ei. Sfîntul Dorimedont chiar a strigat la ursoaică și a tras-o de urechi, spre a o provoca să îl sfîșie, dar ursoaica s-a făcut chiar mai blîndă. La urmă călăul a poruncit ca Sfinții Trofim și Dorimedont să fie decapitați cu sabia. Sufletele acestor doi sfinți mucenici sălășluiesc acum în ceruri.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Zosim Sihastrul*

Dometian, un principe sicilian, se afla odată la vînătoare în munți cu suita lui. El acolo a văzut un bătrîn înconjurat de fiare sălbatice, dar care stăteau blînde ca niște miei. Întrebat cine este și ce face acolo, bătrînul a răspuns că se numește Zosim, că este Creștin, că de multă vreme viețuiește printre fiarele sălbatice, care mult mai blînde sînt și mai înțelepte decît cei care îi chinuie și îiucid pe creștini prin cetăți. Răspunsul acesta l-a umplut de ură pe Dometian, care era el însuși persecutor al creștinilor. El l-a legat în lanțuri pe Bătrînul Zosim și l-a trimis înaintea lui la Nazareth, căci acolo voia să îl tortureze, spre a-i înspăimînta pe toți cei care credeau în Hristos. Bătîndu-l și umplîndu-l de sînge pe Bătrînul Dometian, bestialul torționar l-a atîrnat apoi pe mucenic de un copac, după ce mai întîi i-a spînzurat de gît o piatră grea. Apoi a început să își bată joc de el astfel: "Hai, poruncește vreunei fiare sălbatice să vină la tine, ca să credem și noi!" Sfîntul mucenic s-a rugat lui Dumnezeu, și într-adevăr a sosit acolo un leu uriaș care și-a pus capul sub piatra ce spînzura de gîtul mucenicului, spre a îi ușura

acestuia durerea, îngrozit de spaimă, torționarul 1-a eliberat îndată pe Sfântul Bătrîn, care și-a dat sfântul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu la scurt timp după aceea.

• *Pomenirea Sfântului Theodor, Cneazul cetății Yaroslavl*

Acesta a fost un bărbat drept și milostiv. Mai înainte de sfârșitul lui el s-a îmbrăcat în sfânta și marea schimă monahală, săvârșindu-se către Domnul la anul 1298.

Cântare de laudă la Sfântul Cuvios Mucenic Zosim Sihastrul

In sălbatica pustie, departe de oameni,

Din tinerețile lui, Sfântul Zosim s-a sălășluit.

In singurătate el a grăit cu Dumnezeu,

In pustie el aspru s-a nevoit,

Cu rugăciunile, postirile și privegherea.

El acolo gândul la Domnul și-a țintit.

El înger în trup a fost cu privegherea.

Uriaș cu credința.

A lui nevinovăție fiarele sălbatice o au simțit.

Fiarele sălbatice pe oamenii cei cruzi i-au disprețuit,

Ele Sfântului s-au supus precum fiii unui părinte.

Sfântul milostiv pe ele cu milostivirea le-a îmblânzit,

Iar fiarele au răspuns bunătății cu bunătate.

Fiarele bunătatea nu uită, ele cu bunătate răspund,

Recunoștință arătîndfață de cel bun cu ele.

Prigonit de oameni, dar de fiare iubit,

Printre fiare, Sfântul Zosim și-a aflat sălașul.

Dar oamenii-fiare pre Sfântul au aflat,

Și trupul i-au ucis cu torturi bestiale. Acum Sfântul Zosim se

veselește în Cer, și în Rai se bucură cu Sfinții. El pentru noi se

roagă, ca și noi Chinurile să ni le răbdăm cu vitejie. El pentru noi se

roagă, ca împreună cu el In Rai să ne aflăm, cu veselie.

Cugetare

Cei morți simt și cunosc faptele noastre bune pe care le facem pentru ei. Creștinii nu trebuie să se îndoiască nici o clipă de acest adevăr. In lumea cerească faptele bune circulă precum curentul electric. Un funcționar imperial pe nume Magistrian a fost trimis de împărat cu o însărcinare foarte importantă. Pe drum Magistrian a văzut cadavrul unui om, complet gol. Cuprins de durere, Magistrian și-a scos cămașa, 1-a înfășurat pe omul mort în ea, și 1-a îngropat cu cinste. După un timp, Magistrian a suferit o nenorocire: el a căzut de pe cal, și-a fracturat piciorul, și a stat bolnav la pat vreme îndelungată. La un moment dat s-au strîns la patul lui mai mulți medici, ca să se sfătuiască împreună și să vadă ce e de făcut cu bolnavul. Ei au căzut de acord că nu mai este nici o soluție de salvare a piciorului, în afară de amputarea lui. În noaptea aceea Magistrian nu a putut dormi, ci a plîns și a jelit. La miezul nopții însă, pe neașteptate, în odaia lui a apărut un bărbat care 1-a întrebat: "De ce plîngi?" Magistrian i-a arătat halul în care se află piciorul lui, pe care medicii se sfătuiseră să îl

amputeze. Necunoscutul atunci a masat cu mîna lui piciorul infectat, care s-a vindecat atunci cu desăvîrșire. Magistriean a întreat: "Pentru Numele lui Dumnezeu, spune-mi - cine ești?" Necunoscutul i-a răsput: "Privește-mă bine și spune-mi: au nu este cămașa pe care o port cămașa ta? Eu sînt cel pe care 1-ai aflat mort și gol pe cale, pe care 1-ai acoperit cu cămașa ta și 1-ai îngropat cu cinste. Iată, pentru milostivirea ta m-a trimis Domnul ca să vindec piciorul tău. Dă slavă lui Dumnezeu!"

Luare aminte

Să luăm aminte la păcatul Regelui Așa, și la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui (Cartea a II-a Paralipomena [sau a Doua a Cronicilor] 16):

- La cum Așa, de frica unui rege vecin, a luat tot aurul Templului și i 1-a dăruit regelui Siriei, spre a cumpăra ajutorul acestuia, negîndindu-se că ajutorul vine de la Dumnezeu;
- La cum regele Siriei a luat aurul lui Așa, iar mai pe urmă 1-a trădat;
- La cum Dumnezeu a îngăduit să vină asupra lui Așa o boală cumplită.

Predică Despre întristarea lui Hristos

Acum sufletul Meu e tulburat, și ce voi zice? Părinte, izbăvește-Mă de ceasul acesta? Dar pentru aceasta am venit în ceasul acesta (Ioan 12: 27).

Nimic mai adevărat nu s-a întîmplat vreodată în această lume pămîntească afară de venirea în ea a Domnului Hristos, nimic mai adevărat decît venirea în ea a Adevăratului Dumnezeu, nimic mai adevărat decît venirea în ea a Adevăratului Om. Cu adevărat, miraj și iluzie este lumea aceasta fără Domnul Hristos. Nici pămîntul, nici apa, nici aerul, nici lumina, nu se pot compara în adevăr și realitate cu El. Căci iată, toate acestea vor trece, dar El rămîne în veac. Cu adevărat, Piatra Cea din capul unghiului este El, a lumii celei veșnice și nepieritoare. Și numai El, și cei care se țin de El, sînt părtași ai lumii aceleia veșnice și nepieritoare. Vijeliile zgomotoase dar neputincioase ale vremurilor au izbit, și continuă să izbească, realitatea dumnezeirii lui Hristos și chiar și omenitatea Lui. A fost nevoie de tot atîta luptă din partea Creștinilor de demult ca să deschidă ochii paginilor asupra dumnezeirii lui Hristos, pe cît a fost și ca să deschidă ochii ereticilor asupra omenității Lui. Duhul Sfînt Atotvăzătorul a cunoscut mai dinainte aceasta, și, prin Sfinții Apostoli și Evangheliști a gătit armele războinicilor creștini. *Acum sufletul Meu e tulburat.* Oare ar putea Domnul simți tulburare dacă nu ar fi El cu adevărat om, suferind toate cele omenesti afară de păcat? Cu adevărat, El a simțit nu doar tulburarea și întristarea, ci și frica: *Părinte, izbăvește-Mă de ceasul acesta!* Acestea sînt cuvintele unui om îngreunat de frica morții (căci despre moartea Lui grăiește Domnul aici). Dar omenitatea Domnului nu a fost pătimașă, ca a noastră, ci ea a fost fără de păcat, căci Domnul adaugă îndată: *Dar pentru aceasta am venit în ceasul acesta.* Vedem noi oare cît de importantă este moartea lui Hristos? Căci prin moartea Lui sîntem răscumpărați

noi, prin moartea Lui ne mîntuim noi. Prin urmare, nimeni să nu se oprească doar la învățatura Domnului. Ci fiecare să îl urmeze pe El și la Golgotha, și să vadă cu îngrozire sîngele Jertfei Lui de pe Cruce, adus curățire pentru păcatele noastre, pentru mîntuirea noastră din fălcile pestilențiale ale șarpelui din iad.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea ce pentru a noastră mîntuire moartea pe Cruce ai luat, iară și iară miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi.

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

20 septembrie

• *Pomenirea Sfîntului Marelui Mucenic Eustatie (Plachida)*

Sfîntul Eustatie a fost un mare general roman, din timpul împăraților Titus și Traian. El mai înainte de Botezul său s-a numit Plachida. Păgîn fiind, Plachida a fost bărbat foarte drept și milostiv, precum altă dată Cornelie Sutașul, cel botezat de Sfîntul Apostol Petru (Fapte 10). Aflîndu-se odată la vînătoare, el a gonit un cerb. Prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, Plachida a văzut deodată între coarnele cerbului Semnul Sfintei Cruci, iar în urechi a auzit glasul Domnului, Care i-a zis să meargă la un anume preot creștin și să ia Sfîntul Botez. Generalul s-a botezat, împreună cu soția și cu cei doi fii ai lui. Din botez el a primit numele Eustatie. Soția lui a primit numele Teopista („Credincioasă Domnului”), iar fiii lui s-au numit Theopist și Agapit. După Botezul lui, Eustatie s-a dus iar la locul cerbului, a îngenușat și a mulțumit lui Dumnezeu pentru a-1 fi întors la calea adevărului. Făcînd astfel, Eustatie a auzit din nou glasul Domnului, Care i-a zis că va lua muceniceasca moarte pentru Numele Lui, și 1-a întărit. Atunci Eustatie a părăsit în taină Roma, împreună cu Teopista și cu fiii, plănuind să se sălășluiească printre cei umili și să îi slujească lui Dumnezeu întru smerenie și străinătate. Sosind în Egipt însă, nenorocirile au început să se abată asupra capului lui. Un barbar a răpit-o de sub ochii lui pe Teopista, iar fiii lui au fost înșfăcați de fiare sălbatice și duși departe. Barbarul acela însă în curînd și-a dat necuratul lui suflet, iar viețile copiilor Dumnezeu le-a păzit prin mîinile unor păstori. Eustatie s-a sălășluit în Egipt, într-un sat numit Vadisis, și a viețuit acolo timp de cincisprezece ani ca lucrător cu mîinile. Barbarii au atacat atunci Imperiul Roman, iar Traian suferea din pricină că nu îl avea pe bravul lui General Plachida, care biruia în orice război. Doi trimiși imperiali au fost însărcinați să-1 caute pe Plachida de-a lungul și de-a latul Imperiului. Prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, acești ofițeri, foști camarazi de arme și buni cunoscuți ai lui Plachida, au sosit și la satul Vadisis, 1-au recunoscut pe Plachida și 1-au adus împărtului. La comanda unei armate, Eustatie i-a înfrînt pe barbari. Pe drumul de întoarcere către Roma, Eustatie și-a aflat și soția, și fiii. Intre timp împăratul Traian murise, iar la cîrma imperiului se afla Hadrian. A sosit și momentul în care Hadrian i-a cerut Generalului Eustatie să aducă jertfe idolilor, dar Eustatie a

refuzat, arătînd că este creștin. Hadrian i-a supus pe Eustatie, pe Teopista și pe ambii fii la torturi bestiale. Ei au fost aruncați și la fiare, dar ele nu le-au făcut nici un rău. Ei au fost la urmă aruncați într-un bou de fier încins în foc. În a treia zi, trupurile lor au fost scoase din acel cuptor, întregi și nearse. Așa a împlinit acest mare sfînt și comandant militar cuvîntul lui Dumnezeu: *Dați cele ce sînt ale Cezarului, Cezarului, iar cele ce sînt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu* (Luca 20: 25), și s-a sălășluit cu sfînta lui familie în împărăția Veșnică a lui Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cneaz Mucenic Mihail și a Sfîntului Boier Mucenic Theodor*

Cneazul Mihail al Cernigovului a fost nevoit să intre, într-o misiune diplomatică de pace, în hoarda tătară condusă de Hanul Bătu. El a fost însoțit pe acest drum de Boierul Theodor. Dar cum cei doi au refuzat să se supună ritualului păgînesc de a trece prin foc și a se închina la idoli mai înainte ca să fie primiți la Han, ei au fost omorîți prin decapitare. Acestea s-au întîmplat la anul 1244. Sfintele lor moaște, care dau mărturie de moartea lor pentru Hristos, se odihnesc în Biserica Sfîntului Arhanghel Mihail din Moscova.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Ilarion*

Cuviosul Ilarion a fost monah athonit. El a luat de bunăvoie mucenicia din mîinile necurate ale turcilor din Constantinopol, în douăzeci de zile ale lunii septembrie, din anul 1804. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni odihnesc în Sfînta Biserică a Schimbării la Fată din Insula Proti.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mare Mucenic Eustatie

Slăvitul Eusthatie, marele comandant,

Viața și-a o dat pentru Domnul Cel Viu.

Stăpînire și slavă, mărire imperială,

El toate ca pe gunoaie le a lepădat,

Pentru Hristos Domnul, al Nemuririi împărat,

Și pentru Veșnica Viață.

Cînd glasul lui Hristos la el a venit,

Inima lui pentru El

A ars de iubire.

Inima lui de iubire a ars

Pentru Hristos Domnul Slavei, Iubitorul de oameni.

Glasul Domnului în inima lui a intrat,

Neșters a rămas pentru totdeauna.

Crucea luminoasă ce în coarnele cerbului i s-a arătat,

În sufletul lui neștersă a rămas, pentru totdeauna.

Sfînta Cruce neînfricat l-a făcut.

Sfînta Cruce l-a mîntuit în războaie.

Sfînta Cruce pe Teopista o a păzit

Soție credincioasă lui, ca o stîncă.

Sfînta Cruce pe fiii lui i-a păzit,

Viteji și plini de virtute.

*Al Sfântului Eustatie trup în foc a murit,
Iar al lui suflet s-a înălțat la Domnul.*

*O, Sfinte Mare Mucenice Eustatie,
Nebiruitule oștean al lui Hristos,
Roagă-te lui Hristos Dumnezeu
Ca Sfânta Sa Biserică de gheara diavolului
Să o păzească!*

*Roagă-te lui Hristos Dumnezeu
Ca pe a Lui Biserică cu slavă să o strălucească,
Și ca pururea ea pre Soarele Hristos să II slăvească.*

Cugetare

Sinuciderea este păcat de moarte și un act de provocare satanicească la adresa Duhului Sfânt, Dătătorul vieții. Sinuciderea este un păcat mai cumplit decât crima, căci pentru crima comisă omul care a ucis se mai poate încă pocăi, pe când pentru sinucidere nu mai este pocăință. Iată două exemple de nenorociri cumplite, în fața cărora un om slab și-ar fi luat singur viața, dar în fața cărora oamenii sfinți ai lui Dumnezeu, s-au arătat adevărați viteji.

Sfântul Eustatie se afla în situația de a îl lăsa pe unul din fiii lui la mal, spre a-1 putea duce pe celălalt dincolo, apoi de a se întoarce și de a îl lua și pe al doilea. Dar astfel făcând, întorcându-se după al doilea și în mijlocul râului aflându-se, el a văzut cum fiul spre care mergea este înșfăcat de un leu. Privind în urmă la celălalt, a văzut cum îl înșfacă un lup și fuge cu dînsul. Un bărbat slab ar fi fost ucis de aceste evenimente năprasnice, și ar fi renunțat la viață, înecându-se în râu. Dar deși cu sufletul înecat de nenorocire, Eustatie nu și-a ridicat singur viața. El a nădăjduit în Domnul și a dus viață de lucrător plătit vreme de cincisprezece ani. Acest bărbat plin de tăria răbdării a trăit să-și vadă fiii vii. Așa i-a răsplătit Dumnezeu credința și răbdarea.

Tînăr fiind, Sfântul Ilarion a fost silit să treacă la Islam, însă conștiința lui l-a chinat cumplit pentru aceasta, încît liniște nu mai avea nicicum. El a revenit la Credința Creștină, s-a tuns monah, și a luat asupra lui cele mai aspre nevoințe. Dar chiar și așa, pacea sufletului nu a aflat-o. Un bărbat slab ar fi cedat în fața acestei deznădejdi și și-ar fi luat singur viața. Dar Cuviosul Ilarion a ales o cale mult mai bună. El a mers la Constantinopol împreună cu părintele lui duhovnicesc, Visarion, și nu numai că a mărturisit pe față înaintea sultanului că este creștin și calcă în picioare Islamul, dar chiar l-a sfătuit pe sultan să meargă în Rusia și să primească Sfântul Botez. Fiind batjocorit și torturat, acest tînăr viteaz a fost dat morții prin decapitare, pe el proslăvindu-l Domnul și în această viață și în viața cea veșnică. Chiar și astăzi sfintele moaște ale Cuviosului Mucenic Ilarion sînt făcătoare de minuni. Pe cînd slava celor care comit suicid unde este? Și unde sînt moaștele lor?

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptul Iosafat, Regele Iudei, și la răsplata lui Dumnezeu față de el (II Paralipomena, 17):

- La cum Iosafat a rîvnit pentru adevărul lui Dumnezeu, și a nimicit idolii și Așerele din regatul lui;
- La cum Dumnezeu i-a dăruit pentru aceasta bogății, slavă, pace și biruință asupra dușmanilor.

Predică Despre singura Cale, Adevăr și Viață

Eu sînt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decît prin Mine (Ioan 14: 6).

Fraților, cuvintele acestea au fost nu doar rostite, ci și muiate în sînge, dovedite de Slăvită înviere, insuflate de Duhul Sfînt în inimile credincioșilor, și dovedite iară și iară de Sfînta Biserică de-a lungul veacurilor. Dintre toate comorile pămîntești, oamenii iubesc cel mai mult viața, ei o iubesc mai mult decît iubesc adevărul, deși fără adevăr nu există viață. Astfel, bunul cel mai înalt se arată a fi viața, însă adevărul este temelia oricărei vieți. Cel care iubește viața, trebuie să iubească întîi și întîi adevărul.

Dar care este calea spre adevăr? Domnul nostru a zis: *Eu sînt Calea*. El nu a zis: *Eu sînt o cale*, astfel încît nimeni să nu creadă că s-ar mai afla vreo cale către adevăr în afară de El, Domnul Hristos. Iar El nu este doar Calea, ci și *Adevărul și Viața*, astfel încît nimeni să nu creadă cum că ar mai exista vreun alt adevăr, sau vreo altă viață,

în afară de El, Domnul Hristos. Pentru aceasta a luat El chip de om, spre a le arăta oamenilor calea; pentru aceasta a luat El răstignire pe Cruce, spre a le arăta oamenilor calea, însemnată cu Scump Sîngele Lui. *Nimeni mi vine la Tatăl Meu decît prin Mine*. Aceste cuvinte se adresează celor care se mint pe ei înșiși zicînd că ei îl cunosc pe Dumnezeu și dobîndesc împărăția Lui fără Domnul Iisus Hristos. Prin aceste cuvinte ale Lui Domnul a tăiat nădejdea falsă a unora ca aceștia și deznădăjduita lor înșelare de sine. Sfîntul Apostol care a auzit cu urechile lui aceste cuvinte ale Domnului și le-a însemnat în Sfînta Evanghelie, a scris și în sfînta lui epistolă cuvintele: *Oricine tăgăduiește pe Fiul nu are nici pe Tatăl* (I Ioan 2: 23).

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Izvorul Vieții și al binecuvîntărilor, cu adevărat Tu ești singura Cale, singura Lumină, singurul Adevăr, singura Viață și Singurul Dătător al vieții. Noi pre Tine Te mărturisim înaintea oamenilor și îngerilor ca Singurul nostru Dumnezeu și Mîntuitor. Însuși, Stăpîne, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi,

Căci noi numai Ține ne închinăm, și numai pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

21 septembrie

- *Pomenirea Sfîntului Apostol Codrai [Quadratus]*

Sfîntul Apostol Codrat a fost din numărul Celor Șaptezeci de Apostoli mai Mici. El a predicat Sfînta Evanghelie la Atena, fiind mai întîi Episcopul cetății, după Sfîntul Public, iar mai apoi a fost Episcop al

Magnesiei. Sfântul Codrat a fost un bărbat foarte învățat, stăpînind toată știința filosofică a vremii. Mai mult și în afară de aceasta, el a fost bogat în știința cea dinlăuntru, dăruită din belșug de harul Duhului Sfânt. Biograful său zice despre el, cu cuvîntul Scripturii: El a fost *ca luceafărul de dimineață în mijlocul norului, ca luna plină în zilele ei* (înțelepciunea lui Isus Sirah 50: 6). Norul atunci a fost întunericul păgînismului elin, lipsit de lumina evlaviei. Sfântul Apostol Codrat, prin cuvîntul lui Dumnezeu, a strălucit asupra elinilor ca o lumină mare ce a străpuns întunericul lor, stingînd focul necuratelor jertfe, zdrobind idolii la pămînt, și dărîmînd capiștile cu rugăciunea. Dar întunericul întotdeauna va urî lumina, de aceea păgînii l-au urît pe Sfântul Codrat. Mai întîi l-au bătut cu pietre, precum odinioară iudeii mîrșavi pe Sfântul Arhidiacon Ștefan. Apoi l-au aruncat în temniță și l-au înfometat, pînă ce sfîntul sfințit bătrîn și-a dat sfîntul lui suflet. El s-a strămutat la locașurile cerești ale lui Dumnezeu, în împărăția Fiului.

Sfîntul Codrat a scris o Apologie a Creștinismului și i-a dat-o împăratului Hadrian. Această carte l-a atins atît de mult pe Hadrian, încît el a dat ordinul încetării oricăror persecuții împotriva Creștinilor, afară de faptul dacă se fac vinovați de vreo crimă civilă. Sfîntul Codrat a luat mucenicia cam pe la anul 190. El a fost îngropat în cetatea Magnesiei. unde s-a și încununat.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Ipatie, Episcopul Efesului, și a Sfîntului Mucenic Andrei Presbiterul [Preotul]*

Ambii s-au născut la Lychia, și au fost prieteni buni din copilărie. Crescînd cu vîrsta, amîndoi au iubit învățătura sfîntă și sfînta viațuire, și s-au închinat din toată inima lor slujirii lui Dumnezeu: Ipatie s-a făcut monah și a îmbrățișat asprele nevoițe, iar Andrei s-a făcut slujitor al Cuvîntului la turma cea cuvîntătoare a lui Hristos. Din pricina mării lui virtuți, Sfîntul Ipatie a fost ridicat în scaunul episcopal al cetății Efes. Andrei, la rîndul lui, din diacon a fost sfințit preot. Amîndoi au luat mucenicesca moarte sub domnia împăratului iconoclast [luptător împotriva sfîntelor icoane] Leon Isaurul. După ce au fost torturați bestial, ei au fost decapitați la anul 730, strămutîndu-se de la această viață deșartă la cereasca împărăție.

- *Pomenirea Sfîntului Episcop Dimitri, Episcopul Rostovului*

Viața Sfîntului Dimitrie al Rostovului se comemorează în douăzeci și opt de zile ale lunii octombrie, dar astăzi se face pomenire de aflarea sfîntelor lui moaște făcătoare de minuni, ce a avut loc la anul 1752.

- *Pomenirea Sfintei Sinaxe a Sfinților de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev*

Binecuvîntata lucrare de nevoițe pustnicești, întemeiată de marele nevoitor și Plăcut al lui Dumnezeu Antonie, a crescut de-a lungul veacurilor ca un măslin roditor. Mulții sfinți care au strălucit ca niște stele la Peșterile lui Antonie sînt cinstiți fiecare cu zi aparte de pomenire în calendar. Astăzi însă toată sfîntă lor adunare este prăznuită de către Sfîntă Biserică, spre ajutorul credincioșilor care aleargă cu credință la ajutorul lor, al tuturor.

Cântare de laudă la Sfântul Apostol Codrat

*Sfântul Codrat, ca steaua dimineții
Strălucit-a lumina Evangheliei Sfinte,
Ale ei raze risipit-au întunericul
Și umplut-au ale uzitărilor inimi pustii.
Codrat risipit-a încâlcirea gândului
Inimii omenești.
El limpezit-a spaima inimii lor,
Luminându-i cu lumina lui Hristos,
Luminând lumea cu-a lui Hristos înțelepciune.
Necredincioșii au crezut și la Hristos au venit,
Ei primit-au cumplitele Lui rane.
Acelui prigonitor al Crucii, Hadrian,
Sfântul Codrat i-a trimis o Apărare.
In ea cu elocința toată a celor mai mari greci,
Sfântul Codrat apăra adevărul creștinilor,
Adevărul lor simplu și viu, Hristos.
Codrat izbândit-a cu a lui Apărare:
Împăratul văzu nedreptatea lui,
El hotărî Biserica să n-o mai prigonească.
O, Sfinte Părinte Cadrate,
Tu în cuvânt și faptă ai fost următor lui Hristos!
Tu cu nepieritoare slavă te ai încununat!
La tine noi creștinii alergăm cu credință,
Și cu credință te rugăm:
Ajută-ne nouă, Sfinte Părinte Cadrate!
Ajută-ne nouă pe necazuri să călcăm,
Și toate să le îndurăm
Pentru Hristos Domnul nostru!*

Cugetare

Dacă am pune noi cu hotărîre început neclintit viețuirii după Legea lui Dumnezeu, atunci nu ne-ar mai fi teamă de nici un război al celor lipsiți de rațiune. Căci cel care cu adevărat începe să trăiască după legea lui Dumnezeu descoperă că toate cele pe care i le fac lui oamenii vin spre avantajul lui, și spre Slava lui Dumnezeu. Mai cu seamă unui asemenea om nu trebuie să se teamă că va trebui să plece dintr-un loc frumos, pe care îl iubește, în unul urât, care nu poate să îi placă nimănui. Mai curînd decît să se teamă zadarnic și să plîngă fără rod, este mai bine să se străduiască să vadă în acest surghiun care este voia lui Dumnezeu. Căci ce rău i-au făcut lui Iosif intențiile și faptele criminale ale fraților lui? Oare nu a fost acel surghiun fără voie în Egipt spre slava lui Iosif, spre mîntuirea chiar a fraților lui de foamete, și spre crearea condițiilor propice pentru desfășurarea tuturor evenimentelor minunate și tainice pe care le-a lucrat Dumnezeu prin Moise, în Egipt și în pustie? Păgînii și ereticii întotdeauna i-au surghiunit pe rîvnitorii Credinței și ai Ortodoxiei în regiunile cele mai sălbatice și mai nepotrivite vieții, desigur, cu intenție de a îi ucide acolo, departe

de văzul lumii, însă, ce au dobândit acei barbari și acei eretici cu aceasta? Oare reușit-au ei să ucidă Ortodoxia? Nu, nicidecum. Dimpotrivă, prin faptele lor criminale ei chiar mai mult au întărit sufletele prizonierilor, și au dus flacăra lor și la oamenii trăitori prin acele teritorii barbare și sălbatice. Răul eretic Lucius I-a surghiunit pe slăvitul Macarie, împreună cu mai mulți asceți tabenisioți, din Egiptul de baștină într-o insulă barbară, unde toată populația se închina la idoli. Dar prin exemplul și învățătura acestor sfinți, toți locuitorii acelei insule s-au lepădat de barbaria lor și s-au făcut creștini. Acea insulă s-a numit mai apoi „Insula Pocăinței.”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunea lui Dumnezeu Care a mântuit Ierusalimul, datorită dreptății Regelui Iosafat (II Paralipomena 20):

- La cum mulțime de moabiteni și de amoniți s-au pornit cu război asupra Ierusalimului;
- La cum Regele Iosafat s-a rugat lui Dumnezeu, și i s-a descoperit prin prorocul că *războiul nu este al vostru, ci al lui Dumnezeu* (II Paralipomena 20: 15);
- La cum moabiții și amoniții s-au luptat între ei, și au pierit pînă la ultimul om.

Predică Despre Dumnezeirea Fiului și Deoființimea Lui cu Tatăl

Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl (Ioan 14:9). *Filip i-a zis: Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl și este de ajuns* (Ioan 14: 8). La aceste cuvinte Domnul a răspuns: *De atîta vreme sînt cu voi și nu M-ai cunoscut, Filipe? Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl* (Ioan 14: 9). Așa a răspuns Domnul ucenicului Lui. Filip voia să vadă pre Tatăl cu ochii lui cei trupești. Și iată, de trei ani privea cu ochii lui cei trupești la Hristos, și nu L-a recunoscut în El pe Dumnezeu. De ce? Deoarece, cîtă vreme Duhul Sfînt încă nu Se pogorîse [Cincizecimea încă nu fusese], Filip privea doar cu trupul, și nu vedea decît trup. Cu alte cuvinte, el privea doar cu ochi trupești, și îl vedea pe Domnul Hristos, dar nu vedea în El decît un om. El nici măcar nu putea recunoaște Dumnezeirea Celui pe Care îl vedea, a Fiului lui Dumnezeu întrupat, și aspira să vadă pre Dumnezeu Tatăl! *Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl*. Prin aceasta Domnul nu a voit să spună că Fiul este Dumnezeu Tatăl, ci că El și Tatăl una sînt, că Ei sînt Deoființă. În măsura în care Dumnezeu a putut să Se descopere pe Sine oamenilor [măsura fiind a putinței de cuprindere a oamenilor] El S-a descoperit lor prin Fiul, Care a venit între oameni ca om. Dumnezeu Tatăl nu S-a întrupat. Dumnezeu Duhul Sfînt nu S-a întrupat. Dar Dumnezeu Fiul S-a întrupat și a venit cu trup omenesc între oameni. Atunci, cum a putut El să îl arate pre Tatăl Său ochilor trupești ai oamenilor? Tocmai așa a putut: întrupîndu-Se și venind între oameni, descoperindu-Se oamenilor: descoperindu-Se lor pe Sine, pe Tatăl, și pe Duhul Sfînt, adică Treimea Cea Sfîntă, Deoființă, în Trei Ipostasuri [Persoane]: *Cel care M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl*. Despre natura Lui dumnezeiască grăiește Domnul

aici. În aceasta, El este cu totul deopotrivă cu Tatăl, Deoființă cu El. De aceea, dacă Filip ar fi „văzut” dumnezeirea lui Hristos, el nu l-ar mai fi cerut: *Arată-ne nouă pe Tatăl*. Desigur, Filip nu ar fi putut să vadă dumnezeirea lui Hristos, Cea duhovnicească, de nevăzut cu ochii cei trupești. Dar el a putut vedea și a văzut limpede minunile Domnului, care arătau puternic dumnezeirea Lui. Fraților, chiar și astăzi sînt unii care zic: „Arată-ne nouă pe Dumnezeu și vom crede!” Unora ca aceștia trebuie să le răspundem: „Iată, îți arătăm Ție pe Domnul Hristos - crede în El!” Iar Domnul Hristos unora ca aceștia le zice: De douăzeci de veacuri sînt cu voi, oamenilor, și încă nu M-ați cunoscut? De douăzeci de veacuri viața oamenilor s-a umplut de slava Lui, de minunile, puterea, harul, milostivirea, sfinții și mucenicii Lui! Și încă se mai află și azi minți slabe care întrebă: „Unde este Dumnezeu?”

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru, deschide ochii sufletului celor care încă nu văd, ca să poată și ei vedea măreția Ta și slava.

Căci Ție se cuvine toată mărirea și mulțumită în veci, Amin.

22 septembrie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințitului Mucenic Foca, Episcopul Sinopei*
Sfîntul Foca încă din tinerețile lui s-a deprins cu toată creștineasca virtute. Ca episcop al cetății lui de baștină, adică al Sinopei cea de lîngă Marea Neagră, el a întărit credința adevăraților credincioși cu pilda vieții și cu dumnezeieștile cuvinte ale gurii lui, scoțînd pe mulți închinători la idoli din întunericul barbariei și aducîndu-i la adevărata Credință, a lui Hristos. Pentru aceasta păgînii cei cu inimi învîrtoșate l-au urît de moarte pe Sfîntul Foca. Acesta a văzut printr-o vedenie dăruită lui de la Domnul că va lua moarte mucenicească: o turturea albă a venit și s-a așezat pe capul lui, purînd în ciont o cunună de flori minunate, pe care apoi a așezat-o pe capul lui. Sfîntul Foca a auzit și un glas, care a zis: „Iată paharul plin și băutura amestecată, iar tu ai să-1 bei pe acesta!” De la această vedenie Plăcutul lui Dumnezeu a înțeles că în curînd moarte mucenicească pentru mărturisirea lui Hristos Domnul va lua. El nu s-a temut, ci cu mulțumită și recunoștință față de Dumnezeu s-a încins pentru calea muceniei gătită lui. La scurtă vreme, un anume principe, Africanus, l-a chemat pe Sfîntul Foca la anchetă, supunîndu-l după aceea unor torturi bestiale. Torționarii l-au bătut cu sălbăticie și i-au umplut tot trupul de răni. Apoi, ținîndu-l o vreme în temniță, l-au aruncat în apă clocotită, unde viteazul oștean al lui Hristos și-a dat sfîntul lui suflet, și s-a sălășluit astfel întru bucuria Domnului său. Sfîntul Sfințit Mucenic Foca a luat cununa veșnicei slave în timpul domniei împăratului Traian.

- *Pomenirea Sfîntului Proroc Ionă*

Acest sfînt proroc a trăit cu mai bine de opt sute de ani înainte de Hristos. Sfînta Tradiție zice că el a fost fiul văduvei din Sarepta Sidonului, pe care Prorocul Ilie l-a înviat din morți. Prin aceea că

a fost înghițit de o balenă uriașă [un chit] în al cărei pînțece a stat trei zile și trei nopți, el a închipuit cele trei zile pe care le-a stat Mîntuitorul Hristos în mormînt; și, prin ieșirea lui din pînțelecele chitului, el a închipuit învierea Domnului nostru Hristos din morți. Toate cele privitoare la acest minunat proroc al lui Dumnezeu se află scrise în Cartea prorocului Ionâ din Sfînta Scriptură a Vechiului Testament.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Foca Grădinarul*

Acest Sfînt Foca a fost compatriotul Sfîntului Sfințit Foca pomenit tot întru această zi [vezi mai sus]. El a avut o grădină în cetatea Sinope de la Marea Neagră, pe care o cultiva cu mîinile lui. El miluia pe toți trecătorii cu roade din grădina lui, iar sufletele acelorași le miluia cu cuvîntul lui Dumnezeu. Dar un anume dregător prigonitor al creștinilor, auzind de el și de faptele lui, a trimis acolo soldați care să îlucidă. Sfîntul Foca i-a primit pe soldați cu atîta ospitalitate neprefăcută, încît aceștia nu au mai avut curajul să împlinească crima poruncită. Dar Sfîntul Foca nu i-a lăsat, ci i-a convins să-și ducă misiunea pînă la capăt. La locul uciderii lui, deasupra sfintelor lui moaște făcătoare de minuni, s-a ridicat o sfîntă biserică purtînd hramul numelui lui. Sfîntul Foca este cu deosebire cinstit de marinari, iar ajutorul lui îl cheamă toți cei care călătoresc pe mare. Sfîntul Mucenic Foca Grădinarul a luat mucenicia la anul 320.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Cosma de la Mînăstirea Zografu*

Sfîntul Cosma se trăgea dintr-o familie nobilă din Bulgaria. Cînd părinții lui au voit să-1 însoare, Sfîntul Cosma s-a refugiat la Muntele Athos. El a fost sihastru și mare făcător de minuni. El s-a nevoit cu toate nevoințele pustnicești într-o peșteră de lîngă Mînăstirea Zografu. Preasfînta Născătoare de Dumnezeu s-a arătat lui, nu numai o dată. El este cunoscut ca cel mai mare ascet și făcător de minuni dintre Părinții zografiți. Vestita chilie în care s-a nevoit în tăcere Sfîntul Cosma, biruind acolo toate căpeteniile diavolești există și astăzi, în partea de nord-vest a Sfintei Mînăstiri Zografu. Fiind plin de harul Duhului Sfînt al străvederii, el a arătat evenimente de la mari depărtări de timp și spațiu. El a adormit întru bătrîneti adînci, în douăzeci și două de zile ale lunii septembrie din anul 1323, strămutîndu-se, după o viață plină de lupte duhovnicești încununată de biruință, la cereștile locașuri ale bucuriei Domnului Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Petru cel Milostiv*

Acesta a fost un Plăcut al lui Dumnezeu care s-a nevoit și s-a săvîrșit în veacul al șaselea (Vezi *Cugetarea* dintru această zi).

- *Pomenirea Sfîntului Ionă Presbiterul*

Acest Sfînt Ionă a fost tatăl Sfîntului Theofan, Scriitorul de Canoane și al Sfîntului Theodor Scrisul. El a fost făcător de minuni, și s-a săvîrșit către Domnul la Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit, în veacul al nouălea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Proroc Ionâ

O, cetate a Ninivei! Tu colcăi de păcat,

*Iar Domnul pre Ionă trimite să te vindece pe tine!
Dar Ionă nu vrea, fuge, de Domnul se ascunde.
Ci unde vrei tu, Ionă, de la Domnul să fugi?
Ionă adoarme, și-n timpul somnului lui
Furtună mare Domnul ridică.
Domnul nu se grăbește, ci la timp potrivit,
El pe tine te află, proroc Ionă!
Izbit fiind de valuri, de chit înghițit,
Tu strigi: "O, de Cine am fugit?
Indrăznit-am eu, vierme iar nu om, ca să fug de Cel
De Care nimeni nu se poate ascunde!"
Domnul pre Ionă bate dar îl și miluiește,
Și prin a Lui Providență îl proslăvește în veci.
Tu ninivitenilor, Proroc, să le prorocesti n-ai voit,
Dar printr-a chitului pedapsă silit ești acum
Lor să li-L vestești pre Hristos Cel Veșnic!
Nu voiești cu cuvinte? Vesti-L-vei deci prin fapte,
Vesti-vei așadar a omului moarte și înviere!
Ale tale fapte, Ionă Proroc, nu vor pieri nicicând,
Și prin a ta pildă Domnul pururea oamenilor va grăi.
El prin tine pururea arăta-va a Domnului mare milă
Care te-a mîntuitpe tine, și cetatea Ninive.
Prin tine arăta-se-va puterea pocăinței
Și a lui Dumnezeu iertare.
Ție ți-a părut rău de un vrej ce s-a uscat,
Iar Domnul ți-a arătat cu cît mai mult
Li este Lui milă de oameni.
Pentru rugăciunile Sfîntului Proroc Ionă,
Multîndurate Doamne,
Izbăvește-ne pre noi de iadul cel de veci!*

Cugetare

Cînd omul simte fără putință de tăgadă mila lui Dumnezeu asupra lui, el este uimit, ca trezit dintr-un somn urît, și îi este rușine de orbirea lui în fața mării milostiviri a lui Dumnezeu. În vremea împăratului Iustinian era mai mare peste strîngătorii de impozite din Africa un anume Petru, bărbat foarte bogat, dar foarte rău și nemilostiv. Cerșetorii se plîngeau mereu că nu au văzut niciodată măcar un bănuț de la acest Petru. Odată unul dintre ei a pus rămășag că îl va face pe Petru să-1 miluiască, și fără să vrea. El atît de mult s-a ținut de el cerșind în urma lui, încît de mînie, Petru l-a lovit cu ce a avut la îndemînă, iar la îndemînă atunci a avut o pîine. Bucuros, cerșetorul a luat pîinea și a fugit, îndată după aceea Petru a căzut greu bolnav și a avut o vedeie: se făcea că îl interoghează sălbatic diavoli din iad. Se afla acolo și o balanță. Pe unul din talerii acelei balanțe diavoli îi îngrămădeau păcatele lui Petru, iar celălalt taler stătea gol, ridicat în sus. În jurul talerului gol plîngeau îngerii, căci nu puteau afla nici măcar o singură faptă bună care să echilibreze măcar un pic balanța vieții lui Petru. Unul dintre îngeri a zis: "Nu avem decît pîinea cu care l-a lovit mînios, alaltăieri, pe acel

cerșetor.» îngerii au pus acea pâine pe cântar, și pâinea a biruit greutatea păcatelor lui Petru. Terminându-se vedenia, Petru și-a zis: "Cu adevărat, nu vednie, ci adevăr aievea văzut-am eu acum, căci toate păcatele din copilăria mea și pînă acum s-au perindat sub ochii mei. Iar dacă acea pâine pe care am aruncat-o cu mînie în cerșetor a avut atîta putere, oare cîtă putere nu vor avea milosteniile pe care le voi face de bună voie, cu dragă inimă, și din toate puterile mele?» De atunci înainte Petru s-a făcut cel mai milostiv bărbat din cetate. El și-a împărțit toate averile săracilor, și s-a vîndut pe sine rob pentru treizeci de glabeni de aur. Dar și pe aceștia i-a împărțit ca milostenie la săraci, întru Numele lui Hristos. De atunci el s-a numit Petru cel Milostiv.

Luare aminte

Să luăm aminte la mînia lui Dumnezeu împotriva Regelui Iosafat (II Paralipomena 18-20):

- La cum Iosafat s-a aliat cu idolatrul Regele Ahab și aproape că a pierit;
- La cum el s-a aliat și cu Regele Ohozia, și iarăși a suferit pierderi mari;
- La cum Domnul nu voiește ca cei credincioși să se unească cu necredincioșii.

Predică *Despre Duhul Sfînt Domnul, Mîngîietorul*

Și Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mîngîietor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac (Ioan 14: 16).

Fraților, acolo unde este iubire, poruncă nu mai există.

Rugămintea ia locul poruncii, între cei care au dragoste unul față de celălalt, rugmintea are o putere mai mare decît o are porunca între cei care nu se iubesc. Sfîntul Proroc Isaia numește Sfînta Treime *Mare Sfat* (Isaia 9: 5), iar pe Fiul întrupat al lui Dumnezeu *înger de Mare Sfat* - adică, Vestitor. Dar ce legătură are acest *Sfat* cu unitatea din sînul Treimii? Dar omul însuși unul singur este, și totuși zicem că el se sfătuiește cu sine însuși. Căci mintea omului o întrebă pe voința lui: "Poți tu aceasta?" Apoi o întrebă pe inima omului: "Voiești tu aceasta?" Apoi voința și inima omului împreună o întrebă pe mintea lui: "Știi tu cum să facem noi ca să dobîndim aceasta?" Și cu toate acestea omul care se sfătuiește astfel cu sine este unul singur, o singură persoană. Desigur, nu am adus aici decît o comparație palidă și plină de eroare a modului în care are loc *Sfatul* din sînul Sfîntei Treimi, căci între Persoanele Sfîntei Treimi nu există ignorare a voinței Uneia din partea Celorlalte Două, nici subordonare a Uneia față de Cealalte Două, ci deplina armonie și egalitate domnește între Persoanele Sfîntei Treimi. Ceea ce voiește Tatăl, imediat voiesc și Fiul și Duhul Sfînt. *Și alt Mîngîietor vă va da [Tatăl] vouă*. Să observăm cu cîtă siguranță ne grăiește nouă Fiul lui Dumnezeu! Este siguranța Aceluia Care știe că orice va cere sau va sfătui să se facă se va și împlini grabnic, și va fi și binecuvîntat de Marele Sfat al Sfîntei Treimi! Tatăl va voi să trimită, iar Duhul va primi cu bucurie să fie trimis!

Fiul lui Dumnezeu nu zice: Mă voi ruga Tatălui Meu ca să vă trimită, și cred că vă va trimite. Ci El zice: Mă voi ruga Tatălui Meu ca să vă trimită, și El vă va trimite: *Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mîngîietor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac*. Prin aceste cuvinte se descoperă deplina egalitate a Fiului cu Duhul Sfînt. Cu alte cuvinte Domnul zice: Tatăl vă va trimite vouă *alt Mîngîietor*, egal în putere cu Mine, Deoființă cu Mine, și de Aceeși Cinste cu Mine. El puternic este ca să lucreze pentru Mine în modul Lui propriu, potrivit însușirilor Lui de Persoană Dumnezeiască, care sînt doar ale Lui, diferite de însușirile Persoanei Mele, Care sînt Fiu. O, fraților, oare vedem noi cum lucrează tainic mîntuirea noastră Persoanele Cele Nedespărțite ale Sfintei Treimi? Oare vedem noi ai Cui sîntem? Oare vedem noi care este cinstea noastră, de cîta onoare sîntem noi învredniciți, noi cei muritori și plini de păcate? O Preacinstită și Preaslăvită Treime Sfîntă Doamne, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi păcătoșii, Căci noi numai Ție Unuia ne închinăm, și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

23 septembrie

- *Pomenirea Zămislirii cinstului slăvitului Proroc, Înaintemergător și Botezător al Domnului, Ioan*

Întru această sfîntă zi prăznuim Milostivrea, Minunile și Înțelepciunea Domnului și Dumnezeuului nostru: Prăznuim Milostivrea Lui către dreptcredincioșii părinți ai Sfîntului Ioan Botezătorul, marele preot al Legii Vechi, Zaharia, și soția lui, Elisaveta, care toată viața lor au dorit să aibă fiu de la Dumnezeu și s-au rugat Lui pentru aceasta cu lacrimi; prăznuim Minunile Lui, între care se numără aceea că a dat rod pîntecelui Elisavetei, care se afla la adîncile ei bătrîneți; prăznuim Înțelepciunea Lui, Carele bine a potrivit și rînduit mîntuirea noastră. Dumnezeu a avut planul Său măreț cu Pruncul Ioan: anume, ca el să fie Prorocul și Înaintemergătorul lui Hristos Domnul, Mîntuitorul lumii. Prin îngerii Lui, Dumnezeu a vestit nașterea lui Isaac vîrstnicei Sara, nașterea lui Samson femeii sterpe a lui Manoe, și a lui Ioan Înaintemergătorul celor vîrstnici și fără de rod părinți Zaharia și Elisabeta. Toți aceștia au fost oameni cu care Dumnezeu a avut anume planuri mărețe foarte, iar nașterile lor au fost vestite de îngeri. Cum să se poată naște copii unor părinți sterpi și pe deasupra vîrstnici? Dacă cineva dorește să înțeleagă acestea, atunci să nu se ducă și să-i întrebe pe oameni, căci oamenii nimic nu vor ști să spună; să nu se ducă și să întrebe știința naturală, căci nici aceasta nu îi va putea învăța nimic: faptele despre care întrebă sînt mult mai sus și dincolo de știința naturală. Ci mai curînd, să meargă și să privească la Puterea lui Dumnezeu Carele a făcut toate din nimic cu Cuvîntul, și Care nu a avut nevoie de părinți, tineri sau vîrstnici, ca să îl facă pe întîiul om, Adam. Ci, decît să fim curioși în zadar, mai bine să ridicăm Slavă lui Dumnezeu Carele ne-a descoperit nouă păcătoșilor Puterea Lui cea mare, și mare Milostivrea și Înțelepciunea Lui care străbat dincolo de orice lege

naturală; întru care lege am rămîne legați ca într-o temniță dacă nu ar fi aceste mari minuni ale lui Dumnezeu, minuni care ne ajută să nu cădem în deznădejde și în uitarea de El.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Iraida*

În unele locuri ea este numită și Rhais sau Raida. Ea a fost fecioară din cetatea Batan din Egipt, de aceea se crede că a fost de neam egiptean. Ea a ieșit odată la fântână, lângă mare, ca să scoată apă, și a văzut acolo o corabie încărcată cu oameni creștini: preoți, diaconi, monahi, femei și fecioare, întebînd, a aflat că toți aceia urmau să fie chinuiți și omorîți pentru Hristos de către prigonitorii creștinilor. Inima Iraidei s-a aprins atunci cu duhul, și cu dorirea de a muri împreună cu aceia pentru Domnul Dumnezeu. Lăsîndu-și vasele la fântână, ea a urcat în corabie și a mărturisit că și ea este Creștină. Atunci îndată au legat-o împreună cu ceilalți și au dus-o la cetatea egipteană Antinopolis. După chinuri de multe feluri, Raida a fost întîia decapitată, iar ceilalți au urmat după ea. Ea a luat mucenicia cu cinste și s-a proslăvit la începutul veacului al patrulea.

- *Pomenirea Sfîntului Nou Mucenic Nicolae Pantopolitul*

Sfîntul Nicolae acesta a luat mucenicia tînr fiind, la anul 1672, din necuratele mîini ale turcilor din Constantinopol. Tatăl lui venise la Constantinopol din Thessalia și din pricină că avea o prăvălie cu multe feluri de mărfuri, fiul lui, Nicolae, s-a numit Pantopolitul. Turcii au făcut asupra lui Nicolae presiuni mari ca să treacă la islam, dar el s-a ținut tare ca stîncă. De aceea turcii l-au decapitat pe Nicolae, care astfel s-a strămutat întru veșnica împărăție a Cerurilor. Sfintele lui moaște odihnesc în Mînăstirea Xiropotamu din Sfîntul Munte Athos.

- *Pomenirea Sfîntiului Nou Mucenic Ioan din Konița, Albania*

Ioan acesta a fost musulman din părinți musulmani. Văzînd în felurite locuri și împrejurări puterea mai presus de înțelegere a Credenței Creștine, el a voit să primească Sfîntul Botez. Din această pricină a fost denunțat înaintea unui tribunal musulman. Torturat bestial de către turci la Aitolia, pentru mărturisirea lui creștină, el a fost decapitat la anul 1814. Înaintea execuției Ioan a strigat:

„Pornenește-mă, Doamne, întru împărăția Ta!”

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Iraida [Raida]

Fecioara de virtute plină să scoată apă a ieșit,

Dar la maica ei nu s-a mai întors, ci a pornit la Domnul.

Raida de bună voie să moară pentru Hristos

A primit. El mai scump i-a fost ei decît o mamă.

Corabia de mucenici plină e gata de drum.

„Primiți-mă și pe mine!” a strigat mucenița.

„Roabă lui Hristos sînt și eu, El pentru mine e totul.

Voiesc pentru El să mor, jertfa mea Lui să-ă-f fie cîntare.

Chinul meu fle-l lui cîntare de laudă,

Cîntarea de laudă a suferinței pentru adevăr.

O, primiți-mă și pe mine, să mor pentru Domnul meu. ”

Raida pentru Hristos a murit,

Și s-a învrednicit de fericita veșnicie.

*Pentru rugăciunile ei, Doamne, miluiește-ne pre noi.
Pentru rugăciunile Sfintei Mucenița Raida, Doamne,
Primește și a noastră jertfă de laudă!*

Cugetare

Cel care dăruiește săracilor, dăruiește lui Dumnezeu. Acesta este înțelesul învățaturii Sfintei Evanghelii, care a fost întărit de-a lungul veacurilor de trăirea sfinților. Venindu-și în simțiri și pocăindu-se, Petru cel Milostiv a început să-și risipească averea săracilor ori de câte ori avea prilej. Odată Petru a întâlnit un om ce de abia scăpase cu viața dintr-o corabie naufragiată. El era gol. Omul i-a cerșit niște haine. Petru și-a scos haina de deasupra, care era foarte scumpă, și i-a îmbrăcat pe naufragiat. La scurtă vreme după aceea, el și-a văzut haina scoasă la vânzare în vitrina unei prăvălii. Petru s-a întristat văzînd că acela i-a vîndut haina, în loc să o folosească. El a gîndit: „Nu sînt vrednic; Domnul nu primește milostenia mea.” Dar Domnul i s-a arătat lui Petru în vis. El i s-a arătat sub chipul unui tînăr foarte frumos, ce strălucea mai mult decît soarele. El purta coroană cu cruce, și era îmbrăcat cu mantia cea scumpă a lui Petru. „Petre, de ce ești trist?” a întrebat Domnul. „Doamne, cum să nu fiu trist, cînd văd cele dăruite de mine scoase la vânzare?” Atunci Domnul i-a întrebat: „Au recunoști tu straiul ce îl port Eu acum?” Petru a zis: „11 recunosc, Doamne. E straiul ce i-am dat acelui gol.” Atunci Domnul i-a zis iar: „De aceea, să nu mai fii trist. Tu i-ai dat omului celui gol, dar Eu însumi i-am primit, și laud fapta ta.”

Luare aminte

Să luăm aminte la păcatele Regelui Ioram și la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui (II Paralipomena 21):

- La cum Ioram i-a ucis pe toți frații lui, și a ridicat iar idoli prin dumbrăvi și pe dealuri;
- La cum dușmanii lui i-au prădat și i-au robit pămîntul;
- La cum a fost lovit de o boală cumplită, de a murit în chinuri, ieșindu-i măruntaiele toate pe gură cu încetul, și nimeni nu a plîns după el.

Predică Despre Duhul Sfînt Domnul, Carele de la Tatăl purcede

Iar cînd va veni Mîngîietorul, pe Care Eu Îi voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine (Ioan 15: 26).

Fraților, adîncă și de nepătruns este taina Firii Dumnezeiești a lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu nici nu a ascuns-o pe ea de la ochii noștri, nici nu ne-a descoperit-o pe deplin. El ne-a descoperit nouă numai cît putem noi duce, ca oameni slabi și neputincioși cu duhul ce sîntem, și numai pre cît este de folos pentru mîntuirea noastră. Privitor la Duhul Sfînt Domnul, ni s-a descoperit că El *de la Tatăl purcede*, și că ne este trimis de Fiul. Nimeni să nu îndrăznească a iscodi mai mult! - Ca nu cumva să cadă în greșală. Din moment ce El *de la Tatăl purcede*, înseamnă adevărat că El este Deoființă cu Tatăl; din moment ce El este trimis de Fiul spre a îi continua lucrarea mîntuirii în lume, adevărat este că El Deoființă este și cu Fiul. Domnul zisese mai înainte despre Tatăl: *Mărturisește despre Mine*

Tatăl (Ioan 8: 18). Iar acum zice și despre Duhul Sfânt: *Duhul Adevărului...va mărturisi despre Mine*. Amîndouă aceste mărturii una și aceeași mărturie sînt: de aceea vorbește Domnul Hristos o dată despre una și altă dată despre cealaltă. Cel Care dă mărturie și Cel despre Care se dă mărturie Deoființă sînt, căci Domnul nu îngăduie ca mărturia ce se va da despre El generațiilor viitoare să fie mai mică decît cea dată despre El în trecut. Astfel, noi vorbim în termeni omenești cînd numim durate în timp; în realitate, Cei Trei dau veșnic mărturie în ceruri, după cuvîntul Evangheliei: *Căci Trei sînt Care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvîntul și Sfîntul Duh, și Acești Trei Una sînt* (I Ioan 5: 7).

Există unii care spun că Duhul Sfânt purcede de la Tatăl și de la Fiul. Dar cine și cînd le-a descoperit lor aceasta? Noi știm că Duhul Sfânt *de la Tatăl purcede*, căci așa ne-a propovăduit nouă Domnul Iisus Hristos, Fiul lui

Dumnezeu. Prin urmare, noi respingem aceste adăugiri la Credița noastră Ortodoxă, căci ele nu concordă cu cuvintele pe care Domnul însuși le-a rostit, în afară de aceasta, inimile noastre trebuie mai întîi să fie foarte curate dacă vrem să înțelegem curat cuvintele Domnului Celui Preacurat. De aceea, să ne curățim mai întîi de toate felurile de patimi, mai curînd decît să iscodim cu obrăznicie și cu inimi necurate adîncimile de nepătruns ale Ființei lui Dumnezeu; căci unii ca aceștia totdeauna cad în erezie și își pierd sufletele pe veci.

O Stăpîne Doamne Dumnezeu] nostru, Cea Ce ești înfricoșat și mărit, noi cu umilință îți mulțumim pentru că ne-ai trimis nouă pe Unul Născut Fiul Tău și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos. Așa, ai binevoit și ne-ai descoperit nouă păcătoșilor că nu fii ai întunericului sîntem, ci mai degrabă fii ai luminii, carele Pururea Ție ne închinăm și pre Tine Te mărim în veci, Amin.

24 septembrie

- *Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe și întocmai cu Apostolii, Tecla*
Ea s-a născut la Iconium din părinți foarte slăviți, dar păgîni. Ajungînd la vîrsta de optsprezece ani, ea a fost logodită cu un tînăr, tocmai la vremea în care la Iconium a sosit Sfîntul Apostol Pavel împreună cu Varnava, ca să predice Sfînta Evanghelie. Ascultînd cuvîntările Sfîntului Pavel timp de trei zile și trei nopți, Tecla s-a convertit la creștinism și s-a făgăduit pe sine unei vieți de feciorie. Auzind că nu mai voiește să se mărite cu bărbatul logodit ei, mama ei a încercat să o facă să se răzgîndească, și nereușind, a trecut la amenințări și la chinuri: a bătut-o, a torturat-o și a înfometat-o. La urmă, maica cea plină de răutate a dat-o pe mîină judecătorului căruia i-a cerut să o ardă pe Tecla de vie. Judecătorul a aruncat-o pe Tecla în foc, dar Dumnezeu a păzit viața ei neatinsă. După aceea, Sfînta muceniță Tecla a urmat Sfîntului Apostol Pavel la Antiohia. Atras de marea ei frumusețe trupească, un anume bătrîn al acelei cetăți și-a dorit-o lui de soție, și a voit să o ia cu sila, dar Tecla a scăpat de apucarea lui. Păgînul și înrăutățitul bătrîn a acuzat-o în fața eparhului că este creștină și de aceea disprețuiește căsătoria.

Eparhul a osîndit-o la moarte și a aruncat-o la fiare, dar fiarele nu s-au atins de trupul sfintei fecioare. Uimit peste măsură de aceasta, eparhul a întreat-o pe Tecla: „Cine ești tu și ce putere ai că nimic nu poate să-ți facă ție rău?” Tecla i-a zis: „Eu sînt roaba Dumnezeului Celui Viu.” Eparhul atunci a slobozit-o, iar Tecla a mers și a

propovăduit Evanghelia la popor. Ea a adus pre mulți la Credința sfîntă în Hristos, între aceștia și pe Trifena, o preacinstită văduvă, foarte slăvită și bogată. Apoi, luînd binecuvîntarea Sfintului Apostol Pavel, ea s-a retras într-un loc pustiu de lîngă Seleucia. Acolo s-a nevoit întru pustnicie vreme îndelungată, vindecînd bolnavi, lucrînd minuni puternice și aducînd pre mulți la Hristos. Vracii și vrăjitorii din Seleucia o urau de moarte, și au trimis la ea niște tineri necurați care să o necinstească, căci credeau că fecioria ei este cea de la care îi vine puterea minunilor. Tecla a fugit de acei desfrînați, însă, în pericol fiind să cadă în mîinile lor, ea s-a rugat lui Dumnezeu pentru ajutor. Atunci o stîncă mare s-a deschis și sfîntă fecioară și mireasă a lui Hristos a intrat în piatră. Stîncă i-a fost scăpare și mormînt. Despre această mare sfîntă Sfîntul Ioan Gură de Aur zice: „îmi pare că o văd pe această fericită fecioară, cum oferă Domnului Hristos cu o mină fecioria, iar cu cealaltă, mucenicia.”

• *Pomenirea Sfintului Ștefan, întîiul Rege încoronat al Serbiei*

El a fost uns rege al Serbiei la ctitoria lui voievodală de la Jicea de către Sfîntul Sava, fratele lui trupesc și părinte duhovnicesc. El a fost Creștin adevărat, rîvnitor și plin de cucernicie, domnitor înțelept și iubitor de pace. Împreună cu fratele lui, Sfîntul Sava, el a ridicat Ortodoxia sîrbă pe culmi mari de slavă și strălucire. La dorința lui, Sfîntul Sava, fratele lui, l-a tuns monah mai înainte de moarte, dîndu-i numele de Simon. El s-a săvîrșit către Domnul în douăzeci și patru de zile ale lunii septembrie, la anul 1224. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni odihnesc la Mînăstirea Studenița.

Sfîntul David (mai înainte, Cneazul Dimitrie), fiul lui Vukan, fratele acestui Sfînt Rege Ștefan, a zidit Mînăstirea de la Lim unde însuși a fost tuns monah.

Sfîntul Rege Vladislav, fiul Regelui Sfînt Ștefan, a zidit Mînăstirea Mileșeva, în care a adus sfintele moaște ale Sfîntului Sava de la Tîrnovo. Acesta a fost părintele săracilor. Monedele bătute în vremea lui purtau inscripția „Vladislav, robul lui Hristos.”

Cîntare de laudă la Sfînta Mare Muceniță Tecla, întocmai cu Apostolii

*Cea cu Sfinții Apostoli întocmai Tecla,
Între fecioare întîia muceniță,
Trupul duhului ei și l-a supus
Apoi cu trup și suflet s-a supus lui Hristos.*

De aceea i s-au supus ei toate.

Ei toate i s-au supus:

Focul cumplit și sălbaticile fiare.

Diavolii cumpliți și slăbiciunile omenești,

Toate s-au supus credinței ei

Și curăției,

*Toate ascultătoare s-au făcut
Sfintei fără de vină, miresei lui Hristos.
Oare nu e o mamă comoară fără preț?
Și totuși nici o mamă nu se compară cu Domnul.*

Iar logodnicul cel trupesc

Doar lut este 'nainteai slavei lui Hristos.

*Bogățiile toate și frumusețea trupească
Sînt doar vis deșart și vi'nt ce nu rămîne.*

*Doar Piatra Hristos rămîne veșnic,
Neclintită nici de val, nici de veac,
El este Logodnicul Teclei, Mucenița,*

El este Hristos. al regilor Rege.

O, Sfintă Mare Mucenița Tecla

Ce întocmai cu Apostolii ești,

Roagă-te lui Hristos Mîntuitorul

Ca să ne mîntuie pre noi de păcatele noastre.

Cugetare

Orice sfînt aproape stă de locul în care este chemat numele lui întru ajutor, sau în locul anume afierosit lui, întru care se pomenește viața și sfințenia lui. Cei văzători cu duhul îi văd aieva pe sfinți. Chiar și cei care nu sînt văzători cu duhul, dar cred totuși tare și cu adevărat, vor trăi la timpul convenit ceasul în care îi vor vedea.

Sfîntul Cosma de la Zografu a fost văzător cu duhul, încă de tînar.

Odată, la Praznicul Bunevestiri, el a mers cu alți Părinți la Mînăstirea Vatopedi pentru Sărbătoare, iar în timpul mesei de la trapeză el a văzut o doamnă de o frumusețe împărătească și plină de maiestate, care rînduia cu autoritate și porunca toate cele de trebuință, și chiar slujea la masă. Aceasta *nu* a fost doar o vedenie de o clipă, ci ea a durat mult timp, și în biserică și la trapeza monahilor. Sfîntul Cosma a rămas uimit cu duhul și cu totul în nedumerire. Nici cum nu se cuvenea să se vadă femeie în Sfîntul Munte, și încă în Mînăstire. Cînd a povestit acestea fraților lui de la Zografu, zicînd că totuși nu se cuvinea cu nici un chip ca să se vadă femei în mînăstirile din Sfîntul Munte Athos, frații lui, uimiți și ei, i-au zis că aceea a fost numai și numai Preasfîntă Născătoare de Dumnezeu, care este împărăteasa Sfiitului Munte

Athos. Inima uimită a Sfîntului Cosma s-a umplut atunci de bucurie.

El a fost văzător cu duhul pînă la adîncile lui bătrîneți. Atunci, stînd la rugăciune în peștera lui, a văzut sufletului Părintelui Egumen al Hilandarului înălțîndu-se la ceruri, și luptînd să treacă prin vămile văzduhului, unde luptau să îl împiedice mulți draci. Sfîntul Cosma a trimis grabnic cuvînt la monahii din Hilandar ca să se roage pentru egumenul lor cel adormit. Dar monahii au rîs cînd au primit cuvîntul Sfîntului Cosma, zicînd că egumenul lor tocmai s-a dus la chilie ca să se pregătească de slujirea Sfintei Liturghii. Dar cînd au intrat în chilia Egumenului ei au văzut că el zace mort.

Luare aminte

Să luăm aminte la păcatul Regelui Ohozia și la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui (II Paralipomena 22):

- La cum Ohozia a făcut ceea ce este rău înaintea lui Dumnezeu, căci s-a făcut părtaș casei nelegiuite a lui Ahab;
- La cum Ohozia a fost ucis, împreună cu mulți dintre rudeniile lui.

Predică Despre Duhul Sfânt, Slăvitorul

Acela [Duhul Sfânt] Mă va slăvi, penru că din al Meu va lua și vă va vesti(loan 16: 14).

Duhul Sfânt întemai este în putere cu Tatăl și cu Fiul. Tot ceea ce face Tatăl, poate face și Fiul, poate face și Duhul Sfânt. Tot ceea ce cunoaște Tatăl, cunoaște și Fiul, cunoaște și Duhul Sfânt. Dar, potrivit iubirii fără de sfârșit a Fiecăruia față de Ceilalți, și după nesfârșita Lor înțelepciune cu privire la planul de mîntuire al lumii, Ei Se arată oamenilor pe rînd, din punctul de vedere al temporalității omului. Așa cum Tatăl îl slăvește pe Fiul, așa și Fiul îl slăvește pe Tatăl, așa și Duhul Sfânt îl slăvește pe Fiul. *Acela Mă va slăvi.* Dar oare nu S-a slăvit Fiul pe Sine însuși? Cu adevărat, S-a slăvit, dar nu la măsura la care ar fi putut merge slava Lui; ci numai la măsura pe care au putut-o primi sau suporta oamenii aceluia timp. în timp, Duhul Sfânt va descoperi din ce în ce mai mult slava Fiului lui Dumnezeu, cînd El, Mîngîietorul, va umple credincioșii cu darurile harului Său. *Acela Mă va slăvi.* Fraților, Domnul grăiește aceste cuvinte și ca o lecție pentru noi, ca să înțelegem că de vom lucra faptele cele bune, noi vom lăsa altora sarcina de a ne slăvi pe noi, și vom urma pilda Domnului, necăutînd anume să ne slăvim noi pe noi înșine. *Pentru că din al Meu va lua și vă va vesti.*

Prin aceste cuvinte Domnul a descoperit unimea dintre Duhul Sfânt și Sine, iar nu vreo subordonare față de Sine a Duhului Sfânt. Mai înainte de aceasta, El a zis: *Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul* (loan 16: 13). Așa încît ucenicii nu cumva să se înșele și să creadă că Duhul cunoaște mai mult adevăr decît Fiul, sau că Duhul este mai mare decît Fiul, El a descoperit că Duhul *din al Meu va lua și vă va vesti.* Hristos puternic a fost să îi călăuzească pe ucenici la tot adevărul, numai că ucenicii la acel ceas nu erau pregătiți ca să primească tot adevărul. De aceea va călăuzi Duhul Sfânt oamenii la tot adevărul, la timpul convenit. Dar, călăuzind Duhul oamenii la tot adevărul, El nu le va descoperi nimic pe care să nu îl știe și Fiul, necum unele care să fie contrare învățaturii și voii Fiului. De aceea a zis Domnul: *Pentru că din al Meu va lua și vă va vesti.* O, minunea unimii Sfintei Treimi, O, puterea Focului Treimic, lumina și iubirea uneia și aceleiași flăcări! O, Sfîntă și Preasfîntă Treime, aprinde și întru inimile noastre focul cel dumnezeiesc, Căci noi Ție ne închinăm, întru Tine credem, și pre Tine Te mărturisim în veci, Amin!

Și pre Tine Te mărim, Ție îți mulțumim, pre Tine Te cinstim și Te preaînaltăm în veci. Amin.

25 septembrie

- *Pomenirea Sfintei Preacuvioasei Eufrosina*

Eufrosina a fost fiica lui Pafnutie, bărbat slăvit și bogat din Alexandria. Părinții ei, multă vreme fără nici un copil, s-au rugat lui Dumnezeu cu lacrimi să le dăruiască prunc, și o primiră de la

Domnul pe ea, Eufrosina. Binecredincioșii și cucernicii ei părinți și-au crescut fiica în cea mai aleasă educație creștină. Nevoind să se căsătorească, Eufrosina a plecat în taină din casa părintească, și-a luat haine bărbătești și a intrat într-o mînăstire de monahi zicînd despre sine că este eunuc al împăratului Teodosie și că se numește Smaragd. Egumenul a primit-o, și a rînduit-o în ascultarea Părintelui Agapit. Cu postul, cu nevoițele și cu rugăciunea părutul Smaragd a întrecut repede pe toți frații din mînăstire. Cînd Smaragd a împlinit în acea mînăstire cu totul treizeci și opt de ani de aspre nevoiețe monahicești, tatăl Pafnutie a venit să cerceteze mănăstirea, iar egumenul l-a îndreptat pentru sfat și pentru rugăciune la îmbunătățitul călugăr Smaragd. Smaragd l-a recunoscut îndată pe Pafnutie,

dar Pafnutie nu l-a mai recunoscut pe Smaragd. Cînd tatăl și-a mărturisit durerea pentru fiica pierdută, Smaragd l-a mîngîiat și i-a zis să nu deznădăjduiască, că va apuca să-și viadă fiica iar, în această viață. Apoi l-a îndemnat să revină peste trei zile. Cînd Pafnutie a venit iar, Smaragd zăcea pe patul ei de moarte. Atunci cel care murea i-a zis lui Pafnutie: „Eu sînt Eufrosina, fiica ta, tată." Multă vreme, tatăl a rămas fără grai. După ce Eufrosina și-a dat cea mai de pe urmă suflare, tatăl ei a plîns mult. După ce au dus-o la cinstita îngropăciune, tatăl Pafnutie a luat asupra sa voturile monahale și s-a sălășluit în acea mînăstire, în chilia fiicei lui. După zece ani de nevoiețe, Pafnutie a intrat și el în odihna Domnului lui și al nostru, al tuturor.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Serghei de Radonej*

Sfîntul Serghei din Radonej a fost un mare nevoitor și luminător al Bisericii Ruse. El s-a născut în anul 1313, la Rostov, din binecredincioși părinți, Chirii și Măria. După moartea părinților lui, Vartolomeu — căci așa s-a numit Sfîntul la naștere - s-a făcut monah și a întemeiat Mînăstirea Sfintei Treimi în codrii Radonejului. El a fost un rob smerit și blînd al lui Dumnezeu, care nu a cunoscut în viață decît nevoițele și rugăciunea. Din pricina curăției inimii lui pe el l-a învrednicit Dumnezeu de darul facerii de minuni, căci a înviat și un mort întru numele lui Hristos. Preasfînta Născătoare de Dumnezeu s-a arătat lui de multe ori. Cneji și vlădici au venit la el pentru sfat. El l-a binecuvîntat pe cneazul Dimitri Donskoy, și i-a prorocit biruință în bătălia de eliberare a Rusiei de tătari. El vedea în inimile oamenilor, precum vedea și evenimentele ce aveau să fie.

Mînăstirea lui a fost plină de monahi, încă din timpul vieții lui și, veac după veac, a fost unul dintre cele mai importante centre de viață duhovnicească și loc făcător de minuni. Sfîntul Serghie s-a săvîrșit către Domnul la anul 1392. După fericita lui adormire, el s-a arătat de multe ori celor mai diverși oameni.

- *Pomenirea Sfintei Preacuvioase Eufrosina din Suzdal*

Numele ei la naștere a fost Theodula. Ea a fost fiica lui Mihail Vsevolodovici, și logodnica lui Mina, Cneazul Suzdalului. Ea nu a voit deloc să se mărite, și s-a rugat lui Dumnezeu să o păzească întru feciorie pînă la moarte. Pe cînd o duceau la Suzdal pentru cununie,

logodnicul ei, Mina, a murit subit. Sfânta Eufrosina atunci nu s-a mai întors la casa părinților ei, ci a intrat într-o mînăstire din Suzdal, unde s-a nevoit călugărește pînă la moartea ei. Dumnezeu a învrednicit-o de darul facerii de minuni. Ea s-a săvîrșit cu pace către Domnul la anul 1250.

Cîntare de laudă la Sfîntul Preacuvios Serghei din Radonej

*Pildă de rugăciune și blîndețe Sfîntul Serghie este,
încă din fragede tinereți.*

El de mic iubit-a pre Domnul și frumusețea Lui.

El întru sine insuflat-a chip senin inimii

Și bunătate.

El codrul prefăcutu-l-a în loc sfînt lui Dumnezeu.

El lepădat-a a lumii deșertăciune toată.

El nu s-a mîniat nicicînd,

Ci cu totul liniștit a fost și blînd către tot omul.

Doar cu vicleanul fost-a el crud.

Cu potrivnicul lui Dumnezeu, cu tatăl minciunii,

Care suflete de oameni cată să apuce,

Serghie cumplit a luptat, cu măiestrie,

Neobosit, pînă ce biruința a fost a lui.

Așa săvîrșitu-s-a Avva, dar pururi a rămas

Ca un stîlp de foc poporului rus,

Ca un rugător al lui înaintea lui Dumnezeu,

Cerînd pentru ei toate binecuvîntările,

Și pogorînd a Domnului binecuvîntare

De la cer la poporul de jos.

Sfînte Părinte Serghie,

Roagă-te pururea pentru noi, credincioșii!

Pentru pacea Bisericii și al tău popor,

Și pentru slava Domnului Hristos,

Roagă-te pentru noi pururea!

Cugetare

Un sfînt nu strălucește niciodată la exterior. Toată bogăția lui se află înlăuntru, în sufletul și inima lui. A venit odată un mujic la mînăstirea Sfîntului Serghei, de la mare depărtare. Cînd a cerut monahilor să îl vadă pe egumenul lor, ei i-au zis că acesta se află la grădină. Mujicul a mers la grădină, dar acolo nu a văzut decît un bătrîn îmbrăcat în haine peticite care lucra la un strat. Mujicul s-a întors la mînăstire foarte nemulțumit, zicîndu-și că monahii și-au bătut joc de el. Astfel, ca să își facă mai limpede dorirea, mujicul a cerut monahilor să-1 vadă anume pe Părintele Serghei, vestitul egumen al mînăstirii. Tocmai atunci Sfîntul Serghie intra pe poarta mînăstirii. El i-a dat bun venit

țăranului, apoi l-a chemat și i-a slujit la masă. El i-a citit inima și a văzut proasta părere pe care și-o făcuse țăranul despre hainele lui. Pentru aceasta l-a mîngîiat și i-a făgăduit că îl va vedea pe Serghie cel căutat îndată. Tot atunci la mînăstire a sosit și un cneaz, înconjurat de o suită formată din boieri distinși, care s-au plecat îndată pînă la pămînt înaintea bătrînului celui peticit care tocmai îl

slujise la masă pe el, mujicul. Cneazul și boierii au cerut smerit binecuvîntarea bătrînului. Monahii atunci l-au scos pe mujic afară din încăperea, ca să facă loc distinșilor oaspeți. Astfel, mujicul a privit de la depărtare pe acela care fusese atît de aproape de el tot timpul. El s-a prihănit pe sine pentru prostia lui și i-a fost foarte rușine. După ce cneazul și suita lui au plecat, el a venit repede și a căzut la picioarele sfintului și l-a rugat să-l ierte pentru moșia lui. Dar marele sfînt l-a îmbrățișat și i-a zis: „Nu fi trist, fiule, căci tu singur ai văzut cu adevărat ce sînt: un țaran îmbrăcat în haine proaste, adică un nimic. Pe cînd toți ceștilalți s-au înșelat, gîndind că sînt vreun lucru mare.”

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptatea, apoi la nedreptatea Regelui loaş, și la răsplata și pedeapsa lui Dumnezeu pentru fiecare din ele (II Paralipomena 24):

- La cum mai întîi loaş a ascultat de marele preot lehoiada, și a făcut ceea ce a fost bine înaintea lui Dumnezeu;
- La cum Dumnezeu l-a binecuvîntat pe loaş pentru aceasta, cu o domnie lungă și fără războaie;
- La cum mai apoi loaş s-a schimbat la inimă, și l-a ucis pe fiul marelui preot și dreptului lehoiada [adică pe Zaharia prorocul], și a mai făcut și alte fărădelegi;
- La cum o mică armată siriană l-a înfrînt pe loaş și a jefuit și prădat toată țara; și la cum loaş, zăcînd la pat de boală grea, a fost omorît în așternut de slugile lui.

Predică Despre bogăția cea una și nedespărțită a Tatălui și a Fiului

Toate cîte are Tatăl ale Mele sînt (Ioan 16: 15).

Acestea sînt printre ultimele cuvinte de învățătură pe care le-a rostit Hristos Domnul către ucenicii Săi, mai înainte de Patima Lui. Ele sînt și cele mai pline de miez, căci ele descoperă dumnezeirea lui Hristos Mîntuitorul lumii și, luate împreună cu cuvintele *din al Meu va lua și vă va vesti* (Ioan 16: 14), ele descoperă Deoființimea Duhului Sfînt cu Tatăl și cu Fiul. Ceea ce Duhul va primi de la Mine, zice Domnul, nu poate fi diferit sau contrar celor ale Tatălui, căci *Toate cîte are Tatăl ale Mele sînt*. Dar de ce nu a zis Domnul "Tot ce este al Meu va lua... », ci a zis «Din al Meu va lua și vă va vesti?" El a zis astfel deoarece Duhul Sfînt nu va descoperi oamenilor toate, ci doar parte din tot, doar atît pre cît le este cu putință oamenilor să înțeleagă, și doar atît pre cît le este lor de folos spre mîntuire. Căci doar parte a harului îi este dată oamenilor pe pămînt, iar cealaltă parte le este dată în Cer. Partea cea cerească o descrie Apostolul: *Cele ce ochiul nu a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acelea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El* (I Corinteni 2: 9). Toate acestea și infinit mai mult decît acestea, sînt *cele toate pe care le are Tatăl, și care sînt ale Fiului, și ale Duhului Sfînt*. Căci cele care sînt ale Lui cuprind nu doar lumea aceasta, ci și cealaltă lume, și sînt mult mai scumpe și mai înalte decît ambele lumi. A Lui este veșnicia, a Lui nemurirea, a Lui desăvîrșita putere, a Lui desăvîrșita înțelepciune, a

lui desăvârșita iubire, a Lui desăvârșita bunătate, a Lui toată milostivirea și dreptatea și adevărul. Care alt bine 1-am mai putea gândi și exprima? A Lui este toată desăvârșirea și orice desăvârșire, care merge dincolo de orice puțință de gândire sau exprimare a minții omenești. Tatăl le are pe acestea, și Fiul le are pe acestea, și Duhul Sfânt le are pe acestea. *Toate cîte are Tatăl ale Mele sînt.* Prin aceste cuvinte, Cel nemăsurat de bogat, Unul Născut Fiul al Atotțitorului, Iisus Hristos, a descoperit ucenicilor Lui a Lui nemărginită și de negîndit bogăție în noaptea întunecată în care avea să stea desculț înaintea iudeilor, care aveau să-1 biciuiască și să scuipe asupra Lui.

O Stăpîne Doamne, Preasfîntă și Atotbogată Treime, miluiește-ne pe noi păcătoșii și ne mîntuiește,
Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție ne închinăm în veci, Amin.

26 septembrie

• *Pomenirea Mutării Sfîntului și Prealăudatului Apostol și Evanghelist Ioan, Cuvîntătorul de Dumnezeu*

Sfîntul Ioan Teologul și Evanghelistul a fost fiul lui Zevedei pescarul și al Salomeei, fiica lui Iosif, logodnicul Preasfîntei Fecioare Măria și Maica lui Dumnezeu. Chemat fiind de Domnul să îi urmeze Lui, el îndată și-a lăsat la o parte mrejele pescărești și, împreună cu fratele lui Iacov, l-a urmat Domnului. De atunci și pînă la sfîrșit, nedespărțit a rămas Ioan de Domnul. Cu Petru și cu Iacov, el a fost de față la învierea fiicei lui Iair și la Schimbarea la Față a Domnului. La Cina cea de Taină, el a fost Ucenicul Iubit care și-a rezemat capul de pieptul Domnului. Cînd la Răstignire toți apostolii se împrăștiară care încotro de frica iudeilor, doar acest Ioan și cu Maica lui Dumnezeu au rămas nedespărțiți de piciorul Crucii, pînă la sfîrșit. Ioan ascultare a făcut de Domnul, și a fost fiul Maicii lui Dumnezeu, după cuvîntul pe care l-a zis Domnul de pe Cruce. El a luat-o la casa lui pre Maica lui Dumnezeu, Preasfînta Fecioară Măria, și a slujit-o ca un fiu, pînă la sfînta ei Adormire. După Sfînta Adormire, Ioan l-a luat pe ucenicul său Prohor și împreună au mers să predice Evanghelia în Asia Mică. El cel mai mult a viețuit și s-a nevoit la Efes. Prin cuvîntul lui plin de putere multă și prin minunile lucrute întru Numele lui Hristos, el a adus la Adevărul Credinței Creștine mult popor păgînesc. Prin predicarea lui, acest Sfînt Apostol a zguduit înseși temeliiile păgînismului. Plini de ură, paginii l-au legat și l-au trimis la Roma, înaintea împăratului Dometian. Dometian l-a torturat și l-a biciuit, dar nici cumplita otravă vrăjitoarească pe care a fost nevoit să o bea, nici grăsimia clocotită în care a fost aruncat, nu i-au putut face vreun rău. Împăratul, îngrozit, a crezut că Ioan este un nemuritor, și l-a exilat în Insula Patmos. Acolo mai departe Ioan a adus la Domnul mulțime de popor păgînesc, botezîndu-i întru Numele Sfintei Treimi și predicînd puternic cu cuvîntul și cu minunile. El a întărit acolo minunat Biserica lui Dumnezeu, în Insula Patmos a scris Sfîntul Ioan și Evanghelia care îi poartă numele, și Cartea Apocalipsei. În timpul împăratului Nero, care a grațiat la un moment dat toți întemnițații și exilații, a plecat și Sfîntul Ioan din Patmos și s-

a întors la Efes. El a mai trăit aici cîtăva vreme, întărind lucrarea sfințeniei începută mai demult. El a fost în vîrstă de peste una sută ani cînd a plecat la Domnul. Cînd ucenicii au deschis la cîtăva vreme sfîntul lui mormînt, ei nu au mai aflat trupul Evanghelistului înăuntru, în ziua de opt mai a fiecărui an, un praf ieșea din locul mormîntului lui, minunat de parfumat și vindecător de toată boala și neputința. După o viață lungă plină de nevoițe cumplite și de roade duhovnicești bogate și îmbelșugate, Ucenicul iubit al Domnului, Sfîntul Ioan de Dumnezeu Cuvîntătorul, Stîlp și Temelie al Bisericii lui Hristos, s-a mutat la locașurile cele cerești ale bucuriei Domnului său.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Nil din Calabria*

Sfîntul Nil a fost un mare nevoitor ce a trăit printre cei de neam grec din Calabria. El a întemeiat mai multe mînăstiri, a fost mare făcător de minuni, și fierbinte apărător al purității Credenței Ortodoxe. El a întreprins o călătorie foarte lungă ca să salveze un om de la o pedeapsă foarte grea. El a iubit cu dragoste dumnezeiască pe aproapele, după poruncă, și s-a odihnit în Domnul la anul 1005. Sfîntul Nil a lăsat în urma lui mulți ucenici vrednici, între care s-a aflat și vestitul Sfînt Bartolomeu, scriitor de multe canoane, care s-a săvîrșit către Domnul la anul 1044.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioan Cuvîntătorul de Dumnezeu și Evanghelistul

Sfîntul Evanghelist Ioan,

Fiul lui Zevedei pescarul,

foarte tînăr a fost

cînd a ars de dragoste către Domnul.

El cel mai credincios prieten Al Domnului a fost, cu suflet curat,

feciorelnic, Cu sufletul plin de curăția iubirii, Străvăzător și viteaz.

El minuni mari a propovăduit, rupt-a pecetea veșniciei. El soarta lumii o a văzut, din capăt pînă în capăt.

El iubirea o a propovăduit,

Intru iubire umblat-a.

El pînă la Tronul Celui Preaînalt

înălțatu-sa cu iubirea.

El proslăvit-u-sa întru iubire,

Precum fruntea muntelui albă de nea:

El Fiul Tunetului se cheamă, proroc înfricoșat,

Dar cu inima plină de blîndețe.

O Sfînte Părinte Ioane, Văzătorule al Tainelor

Dumnezeiești, O, preaputernice sfînte,

du rugăciunile noastre

Prietenului tău și Mîntuitorului nostru!

Apropie-ne pre noi de Domnul,

De Domnul Cel Blînd și Puternic,

Pre noi cei nevrednici să ridicăm privirea la El,

Apropie-ne măcar de Picioarele Lui!

Cugetare

Sfîntul Apostol Iacov ne învață: *Frații mei, dacă vreunul va rătăci de la adevăr și-l va întoarce cineva, Să știe că cel ce a întors pe*

păcătos de la rătăcirea căii lui își va mîntui sufletul din moarte și va acoperi mulțime de păcate (Iacov 5: 19-20). Sfinții Apostoli ai lui Hristos nu au dat această învățătură numai cu cuvîntul, ci ei au întărit-o mai ales cu faptele lor. Sfîntul Clement din Alexandria ne spune că undeva în Asia Mică Sfîntul Ioan Teologul botezase un tînăr păgîn și îl dăduse după aceea în grija episcopului locului, spre a se povățui spre toată fapta bună și dreapta viețuire, el însuși trebuind să plece mai departe la predicarea Evangheliei, în absența Sfîntului Ioan, tînărul s-a stricat la suflet, a început să bea și să fure, iar la urmă s-a unit cu o ceată de tîlhari din pădure, care ataca trecătorii și îi jefuia. După o vreme Sfîntul Ioan s-a întors în acea cetate și a auzit de la episcop de viața rea a tînărului. Fără să mai lase să treacă nici un ceas, Sfîntul Ioan a aflat un cal și o călăuză și a pornit în căutarea fiului lui duhovnicesc, acum pierdut. El a aflat ceata tîlharilor în codru, și s-a confruntat cu căpetenia lor. Tînărul l-a recunoscut pe Sfînt, și a luat-o la fugă. Deși vîrstnic, Sfîntul Ioan a fugit după el, și în pofida vîrstei lui înaintate, l-a prins pe cel ce fugea. Tînărul a căzut la picioarele Sfîntului, și a plîns, nevoind să-și ridice nici capul, nici privirea, omorît de rușine. Sfîntul Ioan s-a aplecat și l-a îmbrățișat, ca păstorul pe oaia lui scumpă, scoasă vie din gheara lupului. Sfîntul l-a adus pe băiat înapoi în cetate, curățindu-l și întorcîndu-l înapoi la Credință și la viața cea curată. Plăcîndu-i după aceea lui Dumnezeu, tînărul acesta s-a săvîrșit în curînd către El.

Luare aminte

Să luăm aminte la inima șovăielnică a lui Amasia, Regele Iudei, către Dumnezeu, și la pedeapsa lui Dumnezeu pentru aceasta (II Paralipomena 25):

- La cum Amasia mai întîi a fost drept înaintea Domnului, iar Domnul i-a dăruit lui biruință asupra edomiților;
- La cum Amasia a adus cu el idolii edomiților la Ierusalim, după ce i-a biruit pe aceia, și a început să se închine lor;
- La cum Dumnezeu a îngăduit lui Israel să bată pe Iuda, iar împotriva lui Amasia, Regele Iudei, să se ridice răscoala în care a fost și ucis.

Rugăciune Despre rugăciunea insufletă de iubire

Sfințește-i pre ei întru adevărul Tău: cuvîntul Tău este adevărul (Ioan 17: 17).

Cînd maica se află pe patul de moarte, pe ea o doare mai mult de viața copiilor ei care rămîn în urmă, decît a ei proprie care se stinge. Aceasta este legătura iubirii. Nemăsurat mai mare a fost dragostea Mîntuitorului Iisus Hristos pentru ucenicii Lui decît a unei mame pentru copiii ei. Mergînd la moartea Lui, Domnul S-a rugat Tatălui Ceresc pentru ucenicii Lui. El S-a rugat, nu pentru că l-ar fi lipsit puterea să îi ajute pe ucenici El însuși, ci S-a rugat Tatălui spre a arăta unimea de Ființă dintre Sine și Tatăl, și dragostea ce o avea către Tatăl. Dar de ce l-a mai cerut Tatălui să îi sfințească pe ucenici întru *adevărul Său*, cînd El le zisesese ucenicilor că *Duhul Adevărului* (Ioan 14: 17) îi va povățui la adevăr: *Duhul Adevărului vă va călăuzi la tot adevărul* (Ioan 16: 13)? El a făcut aceasta spre a arăta

Deoființimea dintre Duhul Sfânt și Tatăl. Căci nu a zis mai întâi și despre Sine însuși *Eu sînt Adevărul*? Iar acum arată că și al Tatălui este adevărul: *Sfințește-i pre ei întru adevărul Tău!* Cel care vrea să vadă o contradicție între aceste cuvinte de fapt nu vrea să creadă întru Unul Dumnezeu întreit în Persoane, Unime de Ființă și Treime de Persoane. Din aceea că Domnul arată adevărul ca fiind esența fiecăreia dintre Cele Trei Persoane Dumnezeiești ale Sfintei Treimi, Domnul arată egalitatea dintre Tată, Fiul, și Duhul Sfânt. Căci dacă ar fi ca Una din Persoane să aibă mai puțin adevăr, atunci ar reieși că Ea este mai mică decât Celălalte Două. Mai puțin fiind adevărul, mai puțină ar fi și puterea, și iubirea, și înțelepciunea. Prin urmare, Domnul Hristos S-a descoperit pe Sine, pre Tatăl și pre Duhul Sfânt ca fiind Adevăr, așa ca oamenii să cunoască și să creadă întru a Lor desăvârșită și fundamentală unitate. Prin urmare nimeni dintre credincioși să nu se înșele cu minciuna răstălmăcirii Adevărului Sfintei Treimi, din care ar reieși că nu este egalitate între Persoanele Ei! Ci fiecare pururea să se nevoiască a-și curăți inima și viața de păcat, ca și pe o oglindă: doar atunci vom putea vedea curat adevărul cel mare al egalității dintre Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

O, Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cea Ce ești Adevăr
Dumnezeiesc în Treime, luminează-ne pre noi cu lumina dumnezeirii Tale și ne mîntuiește,
Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

27 septembrie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Calistrat*

Acesta s-a născut în Cartagina. El a fost creștin de la sînul maicii sale, căci și tatăl și bunicul său fuseseră creștini. Unul dintre strămoșii Sfîntului Calistrat, Neohor cu numele, fusese soldat în armata romană staționată la Ierusalim, în vremea lui Pilat din Pont și a Patimilor și Răstignirii Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Văzînd minunile dincolo de fire care se întîmplă sub ochii lui, Neohor a crezut în Domnul, și a fost învățat credința de către unul din Apostoli, care l-a și botezat, întorcîndu-se la casa lui din Cartagina, Neohor a adus cu sine din Palestina Credința Creștină, ca pe un mărgăritar de mult preț. Așa s-a născut și urmașul lui, Calistrat, născut și crescut în Sfînta și Dumnezeiasca Credință Creștină. Crescînd Calistrat cu vîrsta și intrînd în ordinul militar ca și strămoșii lui, a văzut că din regimentul său el era singurul creștin. Unul dintre camarazii lui, văzîndu-l pe Calistrat că se trezește la miezul nopții și se roagă lui Dumnezeu, l-a raportat comandantului Persentinian că este creștin. Persentinian l-a torturat bestial după aceea pe Calistrat. Ca să se convingă că este într-adevăr creștin, el i-a poruncit lui Calistrat să jertfească idolilor, ceea ce Calistrat a refuzat fără ocolișuri. Pentru aceasta el a fost bătut, torturat, apoi legat în sac și aruncat în mare. Dar Puterea lui Dumnezeu l-a ocrotit și l-a scăpat, și Calistrat a ieșit din mare nevătămat și viu. Văzînd această minune, patruzeci și nouă dintre camarazii lui au crezut în Dumnezeul lui Calistrat, Mîntuitorul și Domnul Iisus Hristos. Pentru

aceasta au fost bătuti cu sălbăticie și aruncați împreună cu el în temniță. În temniță, Sfântul Calistrat i-a învățat pe cei patruzeci și nouă despre Credință, despre Judecată, despre suflet, mucenicie și viața de apoi. Ei au arătat

astfel mare curaj în fața chinurilor care au urmat, iar Domnul Și-a arătat prin ei Puterea Lui. Torționarul mai apoi a trimis soldați la temniță noaptea, care l-au asasinat acolo pe Calistrat, și pe toți cei patruzeci și nouă împreună cu dînsul. Ei au luat mucenicia pentru mărturisirea Adevărului la anul 304. La urmă, desupra sfintelor lor moaște s-a ridicat o slăvită biserică.

- *Pomenirea Sfinților Apostoli Marcu, Aristarh și Zinon*

Ei au fost din numărul celor Șaptezeci de Apostoli mai Mici. Sfântul Marcu a mai fost cunoscut și sub numele de Ioan. Sfinții apostoli s-au strîns pentru rugăciune la casa mamei lui, Măria, din Ierusalim (Fapte 12: 12⁴⁷). El a predicat Evanghelia împreună cu Sfinții Apostoli Pavel și Barnaba (Fapte 12: 25⁴⁸). După aceea, Sfântul Marcu acesta a fost episcop al cetății Byblos. Sfântul Aristarh, însoțitor al Sfântului Apostol Pavel (Fapte 19: 29⁴⁹), a fost Episcop în Apameea Siriei. Sfântul Apostol Zinon (sau Zenas), descris de Sfântul Apostol Pavel ca fiind *cunoscător de lege* (Tit 3: 13), a fost Episcopul cetății Lydda din Palestina. Aceștia au strălucit ca niște făclii luminoase în întunericul păgînismului, scoțîndu-i din el pre mulți, și aducîndu-i la Credința Creștină. Acum ei strălucesc ca sori luminoși în împărăția lui Hristos Cel de ei Iubit.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Acvilina*

Ea a fost o tînără în vîrstă de optsprezece ani din satul Zaklivera, din eparhia Jedrene. Tatăl ei s-a făcut musulman și voia ca și fiica lui să facă la fel, dar maica ei, creștină, o susținea și o întărea în Credința lui Hristos în care își crescuse fiica. După ce a fost torturată bestial, prefăcută din cap pînă în picioare într-o rană sîngerîndă, ea și-a dat sufletul ei sfînt pe genunchii maicii sale, și s-a încununat cu cununa nemuritoarei slave în douăzeci și șapte de zile ale lui septembrie, din anul 1764.

⁴⁷ Și chibzuind, [Petru] a venit la casa Măriei, mama lui Ioan, cel numit și Marcu, unde erau adunați mulți și se rugau.

⁴⁸ Iar Barnaba și Saul, după ce au îndeplinit slujba lor, s-au întors de la Ierusalim la Antiohia, luînt cu ei pe Ioan, cel numit și Marcu.

⁴⁹

...macedonenii Gaius și Aristarh, însoțitorii lui Pavel.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Savatie de la Solovki*

El este pomenit împreună cu Sfîntul Cuvios Zosim, la 17 aprilie, dar astăzi se face pomenire de fericita lui adormire, care a fost în douăzeci și șapte de zile ale lunii septembrie, din anul 1435.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mucenic Calistrat

Sfîntul Calistrat lui Dumnezeu s-a rugat,

Mulțumindu-i Lui din tot cugetul său.

Pe mucenic bestial chinuindu-l,

Torționarul îi grăiește, batjocoritor:

„ Tu, acesta, ce în Răstignit ai nădejde,

Cunoaște că vei pieri,

Cum pieri-vor din astă slăvită cetate

și toți ce ce cred întocmai ție,

pînă la unul!"

Sfîntul Calistrat lui Dumnezeu se roagă, .

Și astfel grăiește către călău:

*„ Tu păcătosul meu trup îl vei ucide,
și al meu sînge îl vei vărsa pe pămînt,
dar cunoșate, călăule, că deasupra lui
slăvită biserică se va înălța.*

Sabia tați-va aceea

ce va împlini astă dorire a mea!"

Precum a grăit Sfîntul

Așa s-a și întîmplat,

Căci mucenicescul lui sînge a strigat ca o trîmbiță

Ce conștiințele oamenilor le a trezit.

Atunci cetatea s-a botezat,

Înălțatu-s-a prorocită biserică,

Iar a Mucenicului Sfînt dorire s-a împlinit.

Sfîntul Mucenic Calistrat acum în ceruri sade,

Înconjurat de ceilalți sfinți mucenici

împreună cu dînsul.

Ei înaintea Tronului Ceresc pentru noi se roagă,

împreună cu îngerii,

Ca și noi să ne mîntuim,

Ca și întru noi Domnul

Să Se proslăvească.

Cugetare

Toate bogățiile noastre, toată slava noastră și cinstea ce o vom fi avînd în această lume, sînt ca o scurtă petrecere între prieteni care se încheie la ceasul morții. Fericit acela care înțelege că sufletul este cu adevărat singura lui avere pe care nimic nu o poate împruțina, nici măcar moartea. Acel om nu se va mai gîndi decît la trei lucruri de căpetenie, singurele adevărate: la moarte, la suflet, și la înfricoșata Judecată a Domnului. Avva Evagrie ne învață: „Aibi pururea înaintea ochilor ceasul tot mai apropiat al morții și înfricoșata Judecată, și așa îți vei păzi sufletul de păcat." Toate grijile noastre trupesti din această viață sînt ca și pregătirile pentru un banchet care sfîrșește pe neașteptate. Sfîntul Isaia din Singurătate zice: „Să ai pururea înaintea ochilor ceasul morții: să ai pururea în minte despărțirea sufletului de trup, trecerea ta prin împărăția duhurilor întunericului care te vor întîmpina în văzduh, și înfățișarea ta înaintea Tronului Judecării lui Dumnezeu, ca și cînd toate acestea în clipa aceasta ți s-ar și întîmpla." A venit într-o zi la Sfîntul Savatie de la Solovki un anume Ioan, negustor bogat, care i-a adus multe milostenii. Sfîntul Savatie însă nu a primit nimic din nici unele, ci l-a povățuit pe negustor să împartă totul săracilor. Ioan s-a întristat foarte mult auzind aceasta, iar sfîntul, ca să îl mîngîie și să îl facă să înțeleagă mai bine ce i se cere, i-a zis: „Ioane, fiul meu, rămîi aici și te odihnește pînă mîine, și nădăduiesc că vei cunoaște harul lui Dumnezeu." Ioan s-a supus. A doua zi Ioan a mers la chilia lui Avva Savatie și l-a aflat pe acesta trecut la cele veșnice, iar din chilie

ieșea miros de bunămireasmă. A înțeles astfel Ioan că cel care își vede sfârșitul nu se mai poate gândi la bunurile cele pămîntești.

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptatea Regelui Ozia și la răsplata lui Dumnezeu pentru aceasta (II Paralipomena 26):

- La cum regele a făcut cele ce sînt drepte înaintea lui Dumnezeu;
- La cum, *cît a alergat el la Domnul, și Dumnezeu l-a ajutat de i-a mers bine* (II Paralipomena 26: 5).

Predică Despre ultima rugăciune a lui Hristos pentru credincioși

Ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una (Ioan 17: 21).

Fraților, mare este milostivirea lui Dumnezeu. De o va simți dreptul, atunci el va plînge; iar cînd o va simți păcătosul, el se va rușina. Mila lui Dumnezeu ne curățește pre noi, ne luminează, ne mîntuiește, ne înfiază și ne unește cu însuși Domnul. Cu toate acestea, nimeni să nu creadă de aici că, unindu-ne cu Dumnezeu, noi ne facem de o Fire cu El sau egali Lui. Căci noi niciodată nu vom fi de o Fire cu Dumnezeu, nici întocmai Lui, așa cum sînt între Ei Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt. *Ca toți să fie una*, zice Mîntuitorul către Tatăl Său, *după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine* — prin aceste cuvinte Domnul grăiește despre unimea iubirii, iar nu despre identitatea de natură cu Dumnezeu. Din iubire izvorăște supunerea unuia față de celălalt, ajutorul întreolaltă, milostivirea, blîndețea, smerenia, bunătatea, bunăvoirea și jertfa. Iar cînd Domnul zice *Fiți, dar, voi desăvîrșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvîrșit este* (Matei 5: 48), El nu cere oamenilor ca să fie asemenea lui Dumnezeu după fire, ci le arată care trebuie să fie modelul lor de vețuire desăvîrșită în toate. Căci mulți învățători ai oamenilor oferă acestora modele de urmat luate din natură, sub formă de lucruri sau ființe muritoare, mai curînd decît modelul lui Dumnezeu. Adesea ei îi învață pe oameni cele rele, zicînd că răul este model demn de urmat. De aceea îi învață Domnul Hristos pe oameni că Singur Dumnezeu este demn de urmat și de luat ca model desăvîrșit al vieții, că numai pentru asemănarea cu El merită făcut orice sacrificiu și orice jertfă, și nimeni și nimic altceva. Prin harul lui Dumnezeu, noi toți sîntem fii ai înfierii, și ne facem *una în Hristos Iisus* (Galateni 3: 28). Dar noi nu ne facem dumnezei după fire, nu ne facem una cu Persoanele Sfintei Treimi, de o fire cu Ele. Să nu uităm cuvîntul Scripturii: *Cerurile nu sînt curate înaintea Lui [Dumnezeu]* (Iov 15: 15). Dacă înseși slăvitele puteri cerești nu sînt egale Lui, ce vom mai zice de om? Dar, prin harul lui Dumnezeu, și din pricina Jertfei Domnului Hristos Iisus, credincioșii sînt ridicați pînă la cinstea unirii cu Dumnezeu, în dragoste și în duhul. Prin urmare, să ne nevoim să facem pururea voia lui Dumnezeu, ca întru adevăr să fim și noi ridicați pînă la această nemăsurată cinste.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru, Carele ești Domnul Milelor și a Toată Bunătatea, ține-ne pre noi întru milostivirea Ta pînă la sfîrșit, și nu Te mînia pre noi păcătoșii, ci ne

curățește și ne miluiește.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

28 septembrie

• *Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Hariton Mărturisorul*
Sfântul Hariton a fost un cetățean de frunte al cetății Iconium, și binecredincios creștin. Plin de duhul compatrioatei lui, Sfânta Tecla, Sfântul Hariton a mărturisit pe față Numele lui Hristos. Dezlănțuindu-se cumplitelor prigoane împotriva creștinilor de sub domnia lui Aurelian, Sfântul Hariton îndată a fost adus la judecată înaintea eparhului. Judecătorul i-a poruncit să se închine la idoli, dar Sfântul Hariton a zis: „Toți dumnezeii voștri sînt diavoli, care din ceruri au fost izoniți, în iadul cel mai de desubt.” Hariton și-a propovăduit cu putere credința întru Unul Dumnezeu Cel Viu, Făcătorul a toate, și întru Unul Domn Iisus Hristos, Mîntuitorul omenirii. Eparhul a pus să fie torturat și bătut, pînă cînd trupul mucenicului s-a făcut tot numai o rană. Dar pe Aurelian l-a ajuns urgia păcatelor lui, din pricina căroră rău a pierit. Atunci Sfântul Hariton a fost și el scos din temniță și lăsat liber. El atunci a pornit către Ierusalim. Pe cale a fost însă prins de niște tîlhari, dar a scăpat din mîinile lor prin mila lui Dumnezeu.⁵⁰ Nemaivoid să se întoarcă la Iconium, Sfântul s-a retras în pustiu la Faran, unde a întemeiat o mînăstire în care s-au adunat mulți monahi. El a alcătuit și o pravilă pentru frați, dar nevoind să fie lădat de oameni s-a retras și de acolo, și s-a sălășluit în pustia de lîngă Ierihon. Acolo el a mai întemeiat o mînăstire, care după el s-a numit Mînăstirea lui Hariton. La urmă el a mai întemeiat și o a treia, Souka, pe care grecii au numit-o Lavra Veche. Sfântul Hariton s-a săvîrșit la bătrîneți adînci și încuviințate, sălășluindu-se la locașurile cerești în douăzeci și opt de zile ale lunii septembrie, din anul 350. Sfintele lui moaște odihnesc în întîia mînăstire întemeiată de dînsul. Lui i se atribuie alcătuirea rînduiei de tundere în monahism.

⁵⁰

Un șarpe a intrat în vasul în care tîlharii țineau vin, și și-a lăsat acolo otrava.

Tîlharii au băut din acel vin, și au murit toți. - *Vezi Sinaxarul Sfîntului din Minei.*

• *Pomenirea Sfîntului Proroc Baruh*

El a fost ucenicul și prietenul credincios al marelui Proroc Ieremia.

El a prorocit întoarcerea evreilor din robia babiloniană, și sosirea pe pămînt a Fiului lui Dumnezeu. Se spune că el a fost ucis de evreii din Egipt, așa cum a fost și Prorocul Ieremia, în veacul al șaptelea mai înainte de Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Marcu Păstorul*

Pe vremea lui Dioclețian, Magnus, magistratul Antiohiei, a ieșit odată la vînătoare înconjurat de ostașii săi. Gonind o sălbatică, soldații au văzut că fiara sălatică se îndrepta către păstorul Marcu, care își păștea turmele acolo. Fiara sălbatică, ajungînd la păstor, s-a comportat ca un mieluşel, pentru că Marcu era omul lui Dumnezeu. Văzînd minunea, treizeci dintre soldați au ascultat

cuvintele lui Marcu, și au crezut cu toții în Hristos. Ei au fost decapitați pentru aceasta, la scurt timp după aceea. Magistratul atunci l-a legat pe Marcu, l-a adus în cetate și a chemat de față trei frați, Alexandru, Alfeu și Zosima, care erau fierari. El le-a poruncit să facă instrumente de tortură cu care să fie chinuit Marcu. Cei trei frați însă, după ce au stat de vorbă cu Sfântul Marcu Păstorul, s-au convertit la creștinism, și nu au mai ascultat de porunca magistratului. Acesta atunci i-a condamnat pe fierarii frați la moarte, poruncit să li se toarne pe gât fier topit. După aceste bestiale crime el a poruncit și decapitarea lui Marcu. Spre batjocură, a ordonat să se pună capul simțului în templul Artemidei. Din această pricină capiștea s-a prăbușit tot atunci la pământ, prin puterea lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Vatslav [Wenceslaus], Regele Cehilor*

El a fost nepotul de fiu al Sfintei Ludmila. Ca rege, el s-a nevoit întru Credința Creștină ca marii nevoitori cei de demult, întărind Ortodoxia în poporul lui. El păzea cu strășnicie ca nu cumva vreun nevinovat să fie asuprit de tribunale. Mare râvnitor al Credinței fiind și iubitor de aproapele, Sfântul Vatslav cumpăra copii de păgâni care erau vânduți ca sclavi, îi boteza îndată și îi creștea în Credința Creștină, El a tradus Evanghelia de la Ioan în limba cehă, și a mutat sfintele moaște ale Sfântului Vitus și ale Sfintei Ludmila, bunica lui, la Praga. Fratele lui, Boleslav, l-a invitat la curtea lui în ospeție, și așa l-a ucis. Imediat după aceasta Boleslav a adus preoți din Germania, poruncind ca slujbele să se țină în latină. Sfântul Vatslav a fost omorât pentru Hristos la anul 935, iar sfintele lui moaște odihnesc la Praga.

Cântare de laudă la Sfântul Mucenic Vatslav, Regele Cehilor

Dintr-o rea mamă rod bun a răsărit,

Acela a fost Vatslav, lui Dumnezeu Plăcut.

Din reaua lui mamă doar trupul a luat,

Dar din bunică, lumină, credință și nădejde.

Căci Ludmila, slăvită și cucernica bunică,

Grijit-a de creșterea lui Vatslav, nepotul ei.

El a crescut ca un crin înmiresmat,

Impodobindu-se pe sine cu nevionvăția.

El rege peste poporul lui a fost,

Și poporul s-a bucurat întru dânsul:

Cinstindu-l pe rege, ei au cinstit pre Hristos.

Dar drăcescul dușman niciodată nu doarme.

El curse țese, neîncetat.

Așa sfatuit-a pe-al lui Vatslav bun frate,

Pe Boleslav, contra fratelui său.

„Al meu cap pentru ce-l voiești, frate? ”

A întrebat Vatslav murind, fără să primească răspuns.

Dar criminalul nu a scăpat de a Domnului pedeapsă.

Sufletul lui Vatslav la Domnul Cel Preaînalt

A suit, la Domnul Cel cinstit și iubit

în viață de dînsul.

*El cu Sfînta Ludmila pentru poporul lui se roagă,
Ca întru credință să se întărească și el.*

Sfîntul Vatslav acum în ceruri

Cu îngerii se veselește,

Și de îngerească frumusețe strălucește.

Cugetare

Cîrmuind providențial viața lumii și mai cu seamă a Sfintei Bisericii Lui, Dumnezeu lucrează adesea neașteptat, schimbînd nenorocirile care se abat asupra dreptilor Lui, în bine. Aceste providențiale schimbări spre bine s-au întîmplat de multe ori în viața Sfîntului Hariton. După ce a fost torturat bestial, Sfîntul Hariton a fost aruncat în temniță, de unde urma să fie scos în curînd spre a fi executat. Dar torționarul lui, împăratul Aurelian, a murit pe neașteptate, și succesorul lui i-a eliberat pe creștini. Așa a scăpat atunci Sfîntul Hariton de la moarte. Apoi, călătorind spre Ierusalim, Sfîntul Hariton a căzut

între tîlhari, care l-au dus la peștera lor. Ei l-au lăsat acolo, și s-au dus să fure și să jefuiască într-o altă parte, pînă ce aveau să se întoarcă și să-l ucidă atunci. Dar în acea peșteră se afla un vas mare cu vin în care a intrat un șarpe, a băut din vin, și și-a vărsat otrava înăuntru. Cînd s-au întors tîlharii, osteniți și însetați de arșița de afară, au băut din vinul amestecat cu otravă și au murit, unul cîte unul. Așa a scăpat Simțul Hariton iar cu viață, pe neașteptate, de la moarte sigură. Așa a adunat Domnul, ca un înțelept, nenorociri grele pe capul plăcutului lui, Hariton, ca astfel să îl lămurească precum aurul în topitoare, și să îl lege și mai strîns de Sine. Dar totdeauna a păzit Domnul viața Simțului Hariton, căci el avea să întemeieze mai multe mînăstiri în care, cu exemplul vieții lui ascetice, avea să călăuzească la calea mîntuirii mulțime de suflete omenești.

Luare aminte

Să luăm aminte la prefacerea în rău a vieții Regelui Ozia (II Cronici 26):

- La cum Ozia s-a mîndrit și s-a stricat cu sufletul după ce Dumnezeu i-a dăruit lui putere;
- La cum a nesocotit el Legea luînd cădelnița și îndrăznind a voi să tîmîieze, în pofida sfatului preoților.⁵¹

"...și cum ținea în mîină cădelnița, ca să tîmîieze, deodată s-a ivit lepra pe fruntea lui în fața preoților, în templul Domnului, înaintea altarului tîmîierii. Iar dacă s-au uitat la el cu luare aminte Azaria arhiereul și toți preoții, iată el avea pe fruntea lui lepră. Și l-au silit să iasă de acolo; dar și el însuși s-a grăbit să iasă, căci îl lovise Domnul. Și a fost lepros regele Ozia ? :nă în ceasul morții /«/... (II Paralipomena 26: 19-21).

Predică Despre ultima rugăciune a lui Hristos pentru credincioși

Părinte, voiesc ca, unde sînt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat (Ioan 17: 24).

Iată răsplata celor care se nevoiesc pentru Domnul! Iată slăvită răsplată a următorilor lui Hristos! Căci ceea ce voiește Fiul, acelea le voiește și Tatăl, acelea le voiește și Duhul Sfînt! Iar cele ce le

voiește Sfînta Treime, acelea se și întîmplă! Dar ce voiește Domnul, Fiul lui Dumnezeu? El voiește ca ucenicii Lui să fie cu El întru împărăția Cerească, și nu doar cei Doisprezece ucenici aleși de El, ci și toți aceia *ce vor crede în Mine prin cuvîntul lor* (Ioan 17: 20). Fraților, noi cei care sîntem botezați și care am primit Credința Apostolilor și am păzit-o cu strășnicie, ne numărăm și noi cu aceștia, dar numai dacă nu ne lepădăm singuri de marea comoară aceasta prin fapte rele, prin lepădare de Credință, prin necurăția păcatelor, sau prin cuvinte sau gînduri hulitoare. Domnul zice mai departe: *Părinte, voiesc ca... aceia pe care Mi-ai dat să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o* (Ioan 17: 24). Nimeni să nu concluzioneze, din aceste cuvinte, cum că Fiul ar fi mai mic decît Tatăl. Căci însuși Domnul a zis către Tatăl Lui: *Eu Te-am preaslăvit pe Tine* (Ioan 17:4). Vezi egalitatea dintre Tată și Fiul, și nemărginita Lor întrelaltă iubire? *Eu Te-am preaslăvit pe Tine...Și acum, preaslăvește-Mă Tu, Părinte* (Ioan 17: 4-5). Iar faptul că slava Fiului nu a început pe pămînt, nici a fost doar în timp, sub vremi, se vede din cuvintele pe care Domnul Hristos le rostește în continuare: *...preaslăvește-Mă Tu, Părinte, la Tine însuși, cu slava pe care am avut-o la Tine, mai înainte de a fi lumea* (Ioan 17: 5). Prin urmare, iată, aceasta nu este o slavă pămîntească sau supusă trecerii timpului: ea nu este lumească, nici omenească, ci cerească, veșnică, durabilă și de necuprins. Dar cum voiește Fiul lui Dumnezeu ca să îl preaslăvească pe El Tatăl? El voiește ca Tatăl să îl preaslăvească astfel încît slava Lui cea cerească și veșnică să o vadă toți cei Care s-au supus Fiului Lui, toți cei care l-au urmat Lui, și care au împlinit cu osîrdie și întocmai Sfintele Lui Porunci! Domnul Cel iubitor de oameni voiește ca nu doar Apostolii, ci noi toți cei care purtăm Numele Lui Creștinesc, să ne împărtășim de această slavă! O, bogăția mării milostivirii Lui! O, preamulta Lui iubire de oameni! Fraților, dogma nemuririi noastre, a vieții veșnice și a veșnicei slave nu este de la oameni, ci de la însuși Mîntuitorul și Domnul. Fie ca grijile cele lumesti, trîndăvia la rugăciune și luptele dintre noi să nu ne înstrăineze pre noi de slava lui Hristos, de viața cea veșnică!

O Atotbogate și Multmilostive Stăpîne, iartă-ne nouă păcatele noastre și ne învrednicește pre noi împărăției Tale celei veșnice, Căci noi numai Ție ne închinăm și numai pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

29 septembrie

• *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Chiriac Sihastrul*

El s-a născut în Corint, din părinții Ioan și Eudoxia. Tatăl lui, Ioan, a fost presbiter, rudenie a lui Petru, Episcopul Corintului. Din frageda lui tinerețe, Chiriac a fost hirotosit citeț al bisericii catedralei, de către episcop. Citind Sfintele Scripturi, Chiriac se

minuna de Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, Care îi preaslăvește pe robii Lui adevărați și Care rînduiește mîntuirea neamului omenesc. La vîrsta de optsprezece ani, dragostea fierbinte pentru Dumnezeu l-a purtat pe tînărul Chiriac la Ierusalim. Acolo el a intrat în mînăstirea lui Eustorghie, bărbat dumnezeiesc, care l-a instruit întru îngereasca viețuire. După aceea, el a mers și l-a cercetat pe Sfîntul Eftimie, care i-a prorocit că va ajunge un mare povățuitor de suflete. Acesta l-a îmbrăcat în schima monahală și l-a trimis la Sfîntul Gherasim de la Iordan, unde Sfîntul Chiriac a petrecut timp de nouă ani. După fericita adormire a Avvei Gherasim, el s-a reîntors la Mînăstirea Sfîntului Eftimie, unde a rămas la tăcere timp de zece ani. Apoi, fugind de slava oamenilor, el a mers din loc în loc. În cele din urmă s-a sălășluit întru nevoie la Mînăstirea Sfîntului Hariton, unde și-a săvîrșit și alergarea pămîntească, în vîrsta fiind de una sută și nouă ani. Sfîntul Chiriac a fost nevoitor vestit și făcător de minuni. El era mare la trup și foarte puternic, și a rămas așa pînă la adîncă lui bătrînețe, în pofida celor mai aspre și de toată vremea postiri și privegheri, în pustie el a mîncat ani în șir numai verdețuri crude. El a fost un mare zilot al Ortodoxiei, dînd pe față toate ereziile, mai cu seamă ereziile lui Origen. El a zis despre sine că în toate zilele vieții lui lumina soarelui nu l-a văzut mîncînd, nici a apus fiind el supărat pe cineva. După pravila Sfîntului Hariton, monahii mîncau numai o dată în zi, după apusul soarelui. Sfîntul Chiriac a fost un mare luminător al Bisericii, Stîlp al Ortodoxiei, podoaba monahilor, puternic vindecător al bolnavilor, și blînd mîngîietor al celor întristați. După o viață lungă întru care a folosit pre mulți, el s-a strămutat la locașurile veșnicei bucurii a Domnului său, la anul 557.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Dada și Govdela*

Dada a fost un mare nobil persan, înrudit cu Regele Persiei Sapor, iar Govdela a fost fiul Regelui Sapor. Mărturisindu-și nobilul Dada pe față credința în Iisus Hristos, a fost torturat bestial, la porunca Regelui Sapor. În timpul acestor torturi Dumnezeu a lucrat prin el minuni mari și înfricoșate, care l-au adus la Credință și pe fiul Regelui, pe Govdela. Dar păgînului rege nici de fiul lui nu i-a fost milă, ci l-a dat și pe acesta la torturi încă și mai mari. Și Dada și Govdela l-au preaslăvit pe Hristos cu răbdarea pe care au dovedit-o în timpul cumplitelor chinuri și cu multele minuni pe care Dumnezeu le-a lucrat astfel prin ei. Ei amîndoi și-au dat sfintele și muceniceștile lor suflete în timpul torturilor. Ei s-au încununat cu cununa veșnicei slave în veacul al patrulea, împreună cu ei au fost chinuiți și sora lui Govdela, Casdoa [Casdouas], și marele preot păgîn, Gargal, care și ei au crezut în Hristos și au primit Sfîntul Botez.

- *Pomenirea Sfîntului Theofan cel Milostiv*

El a fost un cetățean foarte bogat din Gaza. El a fost atît de milostiv, încît împărțindu-și tot avutul săracilor, s-a făcut însuși cu desăvîrșire sărac. Către sfîrșitul vieții, s-a îmbolnăvit de idropică, din care boală

a și murit. După sfînta lui adormire din trupul lui a început să curgă un mir vindecător, care vindeca suferinzii.

• *Pomenirea Sfintei Măria din Palestina*

La început Măria a fost cu rînduiala citeață a Psaltirii în Biserica învierii din Ierusalim. Dar ea era foarte frumoasă la chip și mulți se ispiteau de frumusețea chipului ei cu necuratele gînduri de curvie. Pentru aceasta, ca să nu mai smintească oamenii păcătoși cu frumusețea ei, Măria a plecat și s-a ascuns în pustia Souka, luînd cu ea numai un coș cu boabe de păstăi și un vas de lut plin cu apă. Sfînta Măria Palestiniana a viețuit în acea pustie timp de optsprezece ani. Prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, nici boabele din coș nu i s-au sfîrșit, nici apa din vasul de lut. Ucenicii Sfîntului Chiriac au aflat-o pe ea încă din timpul vieții ei, iar după fericitul ei sfîrșit au îngropat-o.

Cîntare de laudă la Sfînta Măria din Palestina

Frumoasa Măria frumoasă s-a născut,

Și credincioasă fiind lui Hristos,

S-a rugat Lui așa:

"Ajută-mi mie, Doamne, căci fără ajutor sînt,
arată-mi mie, smeritei, cărarea mîntuirii.

Cu-al Tău sfînt ajutor eu cu păcatul lupt,

Dar iată, chiar al meu chip

Sminteală celor slabi se face. "

Măria înaintea Domnului cade,

Cu fața udă de lacrimi,

Iar apoi la pustie fuge, departe

De-ai oamenilor ochi.

Acolo Măria cu Domnul grăiește,

și grăirea cu Domnul este răsplata ei.

Sufletul ei mai tare ca aurul cel mai curat

În mijlocul pustiei strălucește.

Trupul ei s-a uscat de la trecerea vremii,

Și un înger dus-apre îngereasca femeie în Rai.

Ea acum împreună cu îngerii în ceruri se bucură

Și înaintea Domnului mijlocește pentru noi.

Cugetare

În ignoranța lor, mulți oameni luptă mai mult ca să se apere de suferință fizică și de boală la vremea bătrîneții, decît ca să scape de chinurile iadului care urmează bătrîneții și morții. Așa s-a întîmplat odată cu un bărbat necăsătorit și avar care, din an în an, și cu patimă din ce în ce mai mare, și-a grămădit sieși averi inutile. Cînd a fost întrebat de ce se chinuie atît de mult cu strînsul averilor, el a răspuns: "Strîng pentru vremea bătrînețelor mele. Această avere mă va hrăni și mă va vindeca cînd voi fi bătrîn și bolnav." Cu adevărat, cele ce singur le-a zis s-au și împlinit. Apropiindu-se de bătrînețe, el s-a îmbolnăvit de o boală foarte grea care nu se mai vindeca. El și-a cheltuit toată imensa avere cu doctorii, în speranța că aceștia îl vor vindeca, și cu slugile, pe care le plătea ca să îl îngrijească. Dar aceasta la nimic

nu i-a folosit, că boala tot nu a plecat de la el. După ce toată imensa avere a secat cu desăvârșire, doctorii l-au părăsit, la fel și slugile. Omul a căzut în deznădejde. Vecinii lui i-au adus pâine pînă cînd s-a stins, și a fost îngropat pe cheltuiala satului. Cu adevărat, el și-a

cheltuit averea așa cum a și spus că o va face. Dumnezeu i-a făcut exact așa cum a voit el. Dumnezeu i-a trimis tocmai boala pe care, într-un fel, și-a dorit-o, și pentru care a strîns o avere colosală. Cu toate acestea, averea strînsă nu a fost capabilă să-i aline suferința în această lume, și atunci, cum ar fi putut ea să-i aline în cealaltă? Nici într-un fel. Căci în cealaltă lume nu averile materiale alină cumplitele suferințe ce îl așteaptă pe om acolo, ci alt fel de averi, din care omul nostru nu a avut grijă să-și strîngă nici un strop în timpul prețios și scurt al vieții. Iar aceste averi sînt: credința, nădejdea, faptele de milostenie trupească și sufletească, rugăciunile, pocăința. Cineva a văzut un suflet omenesc strălucind de lumina negrăită a Raiului, și l-a întrebat cum a reușit să se învrednicească acelei mari slave. Sufletul aceluia om a zis: "În viața mea pămîntească eu am fost sluga unui făcător de rele care niciodată nu mi-a dat nici un fel de leafă pentru munca mea. Dar eu am îndurat viața aceea pînă la sfîrșit, și m-am rugat cu nădejde în Dumnezeu." Apoi privitorul a văzut sufletul altui om, în și mai mare slavă, și întrebat fiind și acela, el a răspuns: "Eu am fost bolnav de lepră toată viața mea, și toată viața mea i-am mulțumit lui Dumnezeu pentru aceasta." Însă nimeni nu l-a văzut în lumina Raiului pe cel care își strînsese toată viața averi și bani pentru bolile de la bătrînețe.

Luare aminte

Să luăm aminte la pedeapsa lui Dumnezeu asupra Regelui Ozia (II Paralipomena 26):

- La cum, din pricină că s-a mîndrit peste măsură, Ozia a îndrăznit a se apropia de altarul Domnului, nefiind preot;
- La cum pentru aceasta, fără veste, fruntea lui s-a umplut de lepră.

Predică Despre cunoașterea Tatălui prin Fiul

Părinte drepte, lumea pe Tine nu Te-a cunoscut, dar Eu Te-am cunoscut (Ioan 17: 25).

Cineva este cunoscut cel mai bine de către altcineva care este egalul lui. Cel de jos nu îl poate cunoaște pe cel de sus, nici muritorul pe nemuritor. Prorocii Vechiului Testament și unii dintre înțelepții din vechime l-au cunoscut pe Dumnezeu ca Făcător și Chivernisitor, dar nici unul nu l-a cunoscut ca pe Tatăl Fiului. Căci cei care l-au cunoscut l-au cunoscut prin intermediul firii, iar nu prin naștere. Prin intermediul firii, ei au cunoscut cîte ceva din dreptatea Lui, din înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu; dar ei nu au

cunoscut iubirea Lui, căci iubirea se cunoaște prin naștere. Tatăl

cunoaște taina celui născut, iar cel născut cunoaște iubirea tatălui. S-ar putea zice astfel: *Lumea nu Te-a cunoscut*, căci ea Te-a privit pe Tine ca Domn, iar pe ea ca sclavă; pe cînd *Eu Te-am cunoscut*, căci Tu ești Tatăl Meu și Eu, Fiul Tău, cunosc iubirea Ta negrăită. Lumea privește la Tine prin vălul lucrărilor Tale în lume; dar Eu privesc la Tine Față către Față, în lumina frumuseții veșnice a iubirii Tale. Domnul a adus flacăra strălucitoare a acestei iubiri filiale și paterne veșnice printre noi oamenii, astfel încît oamenii să îl poată recunoaște pe Dumnezeu în miezul ei, în miezul acestei flăcări noi și pînă la venirea ei necunoscute pe pămînt. Domnul a dăruit cunoașterea aceasta nouă a iubirii lui Dumnezeu ucenicilor Săi, iar prin ei, El ne-a dăruit-o și nouă. O, de s-ar aprinde flacăra acestei iubiri veșnice și dumnezeiești și în inimile noastre! O, de-am cunoaște astfel și noi pre Dumnezeu ca Tată, iar pre noi înșine ca pe fii ai Lui, înfiați prin jertfa Unuia Născut Fiului Său!

O, Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Tată, Fiule și Duhule Sfinte, luminează-ne pre noi, cei înnegriți de păcat, și ne curățește, ca să cunoaștem și noi slava veșnică a iubirii Tale! Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

30 septembrie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Grigorie, Luminătorul Armeniei celei Mari*

Sfîntul Grigorie Luminătorul Armeniei s-a născut într-o familie de rang înalt, înrudită marile case regale ale Persiei, prin Regele Arteban, și Armeniei, prin Regele Khosrov. Cînd aceste două case regale au pornit război una împotriva celeilalte, Grigorie s-a retras la Cezareea Capadociei. El acolo a aflat întîia oară despre credința creștinilor, a luat Sfîntul Botez și s-a căsătorit. El a avut doi fii, pe Bardanes și pe Aristakes, și pe amîndoi i-a închinat slujirilor bisericești. După moartea soției lui, Grigorie s-a întors în Armenia și s-a pus în slujba Regelui Tiridates. El l-a slujit pe rege cu credință, iar Tiridates îl iubea mult pe Grigorie. Dar cînd Tiridates a aflat că Grigorie este creștin, el s-a umplut de ură și de furie, presîndu-1 pe Grigorie în tot chipul să se lepede de Hristos și să se închine la idoli. Neizbutind, el l-a supus celor mai bestiale torturi, iar apoi l-a aruncat într-o groapă foarte adîncă, plină de șerpi veninoși, spre a-și afla sfîrșitul otrăvit și mîncat de ele. Dar Purtarea de Grijă a lui

Dumnezeu l-a păzit viu pe Sfîntul Mucenic Grigorie în acea groapă timp de paisprezece ani. După această perioadă, Tiridates a dezlănțuit cele mai cumplite prigoane împotriva tuturor creștinilor din regatul lui. El s-a năpustit și asupra unei mînăstiri de fecioare, în care viețuiau treizeci și șapte de călugărițe, călăuzite de Stareța Gaiana. Pe acestea toate, inclusiv pe stareță, dementul Tiridates le-a ucis în torturi bestiale. Făcînd așa, el a înnebunit cu desăvîrșire, facîndu-se chiar și la chip ca un mistreț

turbat. Sora lui Tiridates a avut atunci un vis în care se făcea că un bărbat strălucind de lumină orbitoare îi zice că Tiridates se va însănătoși numai atunci când Grigorie va ieși din acea groapă în care zace de paisprezece ani încheiați. Scos afară din groapă fiind, Sfântul Mucenic Grigorie l-a vindecat și l-a botezat pe Tiridates. Apoi, la dorința lui Tiridates, Grigorie a fost înscăunat Episcop al Armeniei. Prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, Tiridates i-a înlesnit Sfântului Grigorie luminarea întregii Armenii și a ținuturilor învecinate ei cu Lumina lui Hristos. Sfântul Grigorie s-a săvârșit către Domnul la bătrânețe foarte adânci, cam pe la anul 335. Între timp fiul lui, Aristakes, fusese uns într-un Episcop și a continuat munca și nevoițele tatălui lui, și pe cele trupești, și pe cele duhovnicești. Episcopul Aristakes a fost unul dintre cei 318 Părinți ai Întâilului Sobor al Toată Lumea de la Niceea, din anul 325.

- *Pomenirea Sfintelor Mucenițe Gaiana și Rhipsimia, și a celorlalte treizeci și cinci împreună cu ele*

Acestea toate, fecioare afierosite Domnului fiind, au fost ucise pentru credința lor în Hristos, de către regele Armeniei, Tiridates. Rhipsimia era de o frumusețe nemaivăzută, ceea ce l-a făcut pe Dioclețian să și-o dorească de soție. Aceasta a și fost pricina muceniei tuturor. Rhipsimia a refuzat cererea împăratului, arătându-i că ea este logodnica lui Hristos, Mirele Ceresc. Apoi Tiridates însuși s-a ispitit voind-o pentru el, căci se îmbătase cu desăvârșire de vederea frumuseții ei. Dar Sfânta Rhipsimia a rămas neclintită ca stînca înaintea păgînului rege. Astfel, „cel care spulberase pe căpeteniile goșilor și persanilor cu toate armatele lor, nu a putut să o cucerească pe fecioara lui Hristos.” Regele, cuprins de satanicească ură, a supus-o pe Rhipsimia celor mai bestiale torturi: el i-a tăiat limba, i-a tăiat abdomenul și stomacul și i-a smuls toate măruntaiele. Așa și-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu mucenița lui Hristos. După aceasta, el a decapitat toate maicile. Vestita Mînăstire de la Echmiadzin s-a înălțat deasupra sfintelor moaște ale acestor mucenițe. Ea se află în apropiere de Yerevan, și timp de multe veacuri a fost principalul centru de spiritualitate al Armeniei.

- *Pomenirea Sfântului Mihail, întîiul Mitropolit al Kievului*

Sfântul Mihail a fost trimis în Rusia de către Patriarhul Constantinopolului, la cererea Marelui Cneaz Vladimir, spre a boteza poporul rus și spre a întemeia Biserica lui Hristos din Rusia. Sfântul Mihail a botezat noroadele Kievului, Novgorodului, Rostovului, și pe cele din multe alte cetăți și sate. El a organizat Biserica, a uns episcopi și preoți, a pus temeliiile Mînăstirii Sfântului Mihail din Kiev, a trimis misionari la bulgari și la tătari, cîștigînd pe mulți dintre aceste neamuri pentru Hristos. Acest mare sfînt a săvârșit toate acestea, și mult mai multe decît acestea de mare folos pentru popor, în numai patru ani. El s-a săvârșit către Domnul și s-a încununat cu veșnica răsplată la anul 992. Sfintele lui moaște odihnesc la Lavra Peșterilor din Kiev.

Cântare de laudă la Sfântul Grigorie, Luminătorul Armeniei

*Sfântul Grigorie mare Luminător a fost
Poporului lui și neamului.*

*El pe slavă și averi a călcat cu dispreț,
Iubind mai mult sărăcia lui Hristos Răstignit,
Iubind mai mult bogăția din ceruri.*

El pururea mintea la ceruri avut-a, cugetul la Hristos.

*El chinuri cumplite în trup a răbdat,
Ca și când ar fi fost în trup străin.*

El puternic a fost cu al Domnului har,

Cu a Domnului hrană cerească hrănit,

înarmat contra diavolilor cu dumnezeiasca purtare de grijă.

El dintru slavă în groapă afostpogorît,

Iar din groapă înălțat la slavă mult mai mare,

La culmile slavei cerești.

Grigorie Sfântul e plin de măreție,

El Armenia a luminat cu Lumina lui Hristos.

Chiar Tiridates, omul sălbăticit ca un mistreț

Botezatu-s-a cu Crucea, și s-a făcut mielușel.

Pământul Armeniei celei mari îl slăvește

Pururea pe Grigorie Sfântul,

Care lauda Armeniei este și-al ei Luminător.

Cugetare

Minunate sînt schimbările care au loc zilnic în viețile oamenilor, acum, ca și în trecut. Ce umiliți și scuipați pentru că au ținut mai presus de toate la dreptatea lui Dumnezeu sînt ridicați la înălțimi mari, iar cei care odinioară au hulit Sfînta Credință s-au prefăcut acum în slujitori ai ei. Regele Tiridates 1-a aruncat pe Sfîntul Grigorie într-o groapă foarte adîncă. Sfîntul a petrecut timp de paisprezece ani încheiați în acea groapă, uitat de toți, dar nu și de Dumnezeu. Care dintre oameni s-ar fi gîndit că cel mai mare Luminător al poporului armean avea să fie aflat în întunericul unei gropi? Și cine s-ar fi gîndit că bestialul Tiridates, cel care 1-a aruncat pe Sfîntul Grigorie în groapă, și mînjit de sîngele a zeci de mucenici, avea să salveze viața aceluiași Grigorie pe care îl osîndise la moarte, și avea să îl ajute mai mult decît ar fi putut-o face întreaga lume? După paisprezece ani încheiați, Dumnezeu a descoperit că Grigorie se află încă în viață. Apoi, Sfîntul Grigorie 1-a vindecat minunat pe regele care înnebunise desăvîrșit. Regele Tiridates, băutorul de sînge creștinesc, a primit botezul și s-a făcut în cel mai mare zilot al Credinței Creștine! S-ar putea spune că, prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, și Grigorie și Tiridates au fost scoși din groapa cea mai de desubt, Grigorie din cea trupească, iar Tiridates din cea sufletească. O, nesfîrșita înțelepciune a lui Dumnezeu care guvernează mersul vieții oamenilor! Cel odinioară sălbăticit cu totul de necurăția patimilor, Tiridates, s-a preschimbat atît de mult cu pocăința adusă de Lumina lui Hristos, încît el a ajuns să semene cu Sfîntul Grigorie

mult mai mult decît cu cel om nepocăit care fusese odinioară.

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptatea Regelui Iotam și la răsplata lui Dumnezeu pentru aceasta (II Paralipomena 27):

- La cum Iotam a făcut ceea ce este drept înaintea lui Dumnezeu, grijind de Templul Domnului;
- La cum pentru aceasta Domnul a fost ajutorul lui, așa încît el a biruit și pe timp de război și pe timp de pace: în război a fost biruitor, iar pe timp de pace a îmbogățit și a întărit poporul lui.

Predică Despre împărăția lui Dumnezeu care nu este din lumea aceasta

Împărăția Mea nu este din lumea aceasta (Ioan 18: 36).

Cel care are bogății mari are de asemenea și bogății mai mici. Prin urmare, să nu ne închipuim că Dumnezeu nu are stăpînire asupra acestei lumi, deși a zis către Pilat: *împărăția Mea nu este din lumea aceasta*. Cel care are în stăpînire veșnicia are în stăpînire și ceea ce este mai mic decît veșnicia, adică timpul și cele de sub vreme. Aici, în cuvintele pe care le avem acum în vedere, Domnul grăiește de împărăția Lui Cerească, care nu are nimic de a face cu timpul, cu stricăciunea, cu nedreptatea, cu înșelările și închipuirea, cu moartea. Este ca și cînd ar zice cineva: „Bogăția mea nu e în bancnote, ci în aur greu.” Dacă posedă oarecine mult aur greu, oare nu poate dispune el ușor și de bancnote? Nu e aurul mult mai prețios decît biletele de hîrtie? De aceea nu îi spune Domnul lui Pilat că El este Regele, ci îi spune, din contră, că este mult mai mult: anume că El este *mai presus decît și peste* toți regii pămîntului, că împărăția Lui este mai mare, mai puternică și mai durabilă decît toate împărățiile pămîntești. Prin cuvintele Lui El arată care este împărăția Lui principală, de care depind toate împărățiile pămîntești, în timp și în spațiu: *împărăția Mea nu este din lumea aceasta*.

Aceasta nu înseamnă nicidecum că Domnul nu are putere în această lume, ci dimpotrivă, cuvintele acestea arată și confirmă înfricoșata putere pe care o are Domnul asupra acestei lumi. Toate lucrările Lui pe pămînt, pe care le-a lucrat înaintea ochilor oamenilor, arată puterea Lui stăpînească și nemaivăzută asupra acestei lumi. Spune-mi te rog, înaintea cărui alt rege pămîntesc s-a mai potolit furtuna ca prin farmec și au tăcut talazurile cumplite ale mării? Sau ai uitat cuvintele Lui din Grădina Ghetsimani: *Ți se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu și să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?* (Matei 26: 53)? Să nu uităm, un înger are singur mai multă putere decît tot universul! Domnul sufletului este și Domnul trupului. Domnul veșniciei este și Domnul timpului. Domnul celui mai mare bine este și Domnul binelui mai mic. Fraților, nimic nu poate scăpa puterii Atotputernicului Domn Iisus Hristos Dumnezeuul nostru, Care din a Lui voie pentru noi S-a răstignit, și din a Lui proprie putere pentru noi a înviat din mormînt!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Atotputernice Doamne și Mîntuitorul nostru, ajută-ne nouă pururea să căutăm împărăția Ta cea cerească, și pururea cu Tine să fim acolo unde nu este nici

moarte și nici păcat, ci numai viață, bucurie și pace.
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

I octombrie

- *Prăznuirea Cinstului Acoperământ al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Măria*

Din vremurile cele mai vechi Biserica a cinstit-o pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu ca Patroană și Apărătoare a poporului creștinesc de pretutindeni care, prin rugăciunile ei mijlocitoare cheamă mila Fiului ei asupra noastră, a păcătoșilor. Ajutorul Preasfintei Maicii Domnului s-a arătat limpede și mereu de-a lungul timpului, atît către persoane, cît și către comunități de oameni și popoare, pe timp de pace și pe timp de război, în pustiile sihastrilor și în mijlocul cetăților și vuietului lumii. Evenimentul pe care îl prăznuiește astăzi Biserica Ortodoxă de pretutindeni confirmă limpede că Maica Domnului este *pururea apărătoarea* poporului creștinesc. Spre ziua de întîi Octombrie a anului 911⁵², în timpul domniei împăratului Leon cel înțelept, se făcea în Sfînta Biserică Vlaherne din Constantinopol priveghere de toată noaptea. Biserica era plină de popor. Sfîntul Andrei cel Nebun pentru Hristos stătea într-un ungher mai în spate, împreună cu ucenicul său, Epifanie. La ora patru dimineața, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu s-a arătat înaintea poporului, stînd în văzduh, țînîndu-și omoforul întins ca un acoperământ deasupra capetelor credincioșilor. Ea era îmbrăcată în purpură încrustată cu aur și strălucea cu lumină negrăită, în jurul ei se aflau apostolii, sfinții, mucenicii și fecioarele. Sfîntul Andrei cel Nebun pentru Hristos a zis către ucenicul său iubit, Epifanie: "O vezi, frate, pe împărăteasa și Doamna tuturor cum se roagă pentru întreaga lume?" Iar Epifanie a zis: "O văd, Părinte, și mă minunez!" Acesta este evenimentul pe care îl prăznuiește Biserica astăzi, eveniment ce a instituit Sărbătoarea Cinstului Acoperământ al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, spre a ne ține în minte pururea că prin a noastră smerită nevoință și rugăciune, putem primi și noi, în greutățile vieții noastre, neîncetatul ajutor al Doamnei și Stăpînei noastre de Dumnezeu Născătoarea, cea care ne acoperă pe noi cu Cinstul ei Acoperământ.

⁵² Sinaxarul Sărbătorii din *Mineiul pe Octombrie* menționează că acea zi era o Duminică (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 2004, p. 32).

- *Pomenirea Sfințului Apostol Anania*

Sfîntul Anania a fost unul dintre cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici. El a fost Episcopul cetății Damascului. După sfînta descoperire și sfîntul îndemn al Domnului Hristos, el este acela care l-a botezat pe prigonitorul creștinilor, Saul, întru Pavel (Fapte 9: 10-17). Datorită mării lui rîvne pentru sfințenia Sfintei Credințe, Sfîntul Apostol Anania a fost omorît cu pietre în cetatea Elefteropolis. Sfintele lui moaște au fost aduse la Damasc, iar mai apoi, la Constantinopol.

- *Pomenirea Sfințului Preacuviosului Părintelui nostru Roman Melodul*

Sfîntul Roman Melodul s-a născut în cetatea siriană Emesa. El a

fost mai întâi paracliser la Beirut, iar mai după aceea a slujit în catedrala metropolitană de la Constantinopol, în timpul Patriarhului Eftimie (490-504). El nu era un om educat, și nici nu cunoștea arta cântării bisericești, și din acesta pricină era disprețuit și defăimat de sfințitul cler, care erau cu toții oameni foarte educați și învățați. Sfântul Roman pentru aceasta a plîns odată foarte mult, cu fața la pământ, înaintea Maicii lui Dumnezeu. Atunci ea s-a arătat lui, și i-a dat o mic sul de hîrtie, poruncindu-i să-1 înghită. A doua zi era Slăvitul Praznic al Nașterii Domnului. Sfântul Roman a urcat la locul convenit cantorului, la amvon, și a cântat cu glas îngeresc cântarea *Astăzi Fecioara*.⁵ Toți au rămas fără grai auzind dumnezeiasca cântare a lui. Astfel s-a văzut harul de mare poet al Sfîntului Roman, primit de la însăși împărăteasa Cerurilor. Sfântul Roman a alcătuit peste o mie de condace. El s-a săvîrșit către Domnul ca Diacon al Bisericii celei Mari, Aghia Sofia, din Constantinopol. El s-a alăturat corurilor îngeresti la anul 510.

"" Este Condacul Nașterii Domnului (Glas 3) de la Canoanele Utreniei din 25 decembrie: *Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște și pământul peștera Celui Neapropiat aduce, îngerii cu păstorii doxologesc și magii cu steaua călătoresc. Că pentru noi S-a născut Prunc tînăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.* - *Vezi Mineiul pe Decembrie* (București: Ed. Inst. Biblic și de Misiune al B.O.R., 1991, p. 390, *passim*). *Vezi și minunata viață a Sfîntului Roman Melodul, din Viețile Sfinților pe larg* (12 volume, îngrijite de Pr. Ioanichie Bălan). Cinstiții preoți ai catedralei din Constantinopol erau furioși pe Roman, deoarece Patriarhul, văzîndu-i marea tăcută smerenie și sfințenie a vieții îl răsplătea cu daruri ca și pe cîntăreți și pe preoți, deși el nu știa să cînte. Aceștia de aceea l-au tîrît cu de-a sila la amvon la o Sfîntă Liturghie, ca să cînte, dacă tot este răsplătit ca și ei. Fiind astfel batjocorit înaintea poporului, el a plîns cu amar înaintea Maicii Domnului, care l-a hărăzit de sus cu minunatul dar al alcătuirii și cântării de tropare, făcîndu-l cel mai vestit imnograf al Bisericii Ortodoxe din toate timpurile și locurile.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Ioan Kukuzel*

El a fost de neam slav, din cetatea Dracha (Dyrrachium). El de foarte tînăr a fost luat la școala de muzică de la Constantinopol, unde s-a făcut cel mai iubit cîntăreț al curții imperiale. Dar temîndu-se de lingușirile și laudele oamenilor, Ioan a fugit la Sfîntul Munte Athos și s-a ascuns la Marea Lavră, ca păstor umil de oi. El a dus viață de mari și neobișnuite nevoițe. Maica lui Dumnezeu i s-a arătat lui în două rînduri. El s-a săvîrșit către Domnul în veacul al doisprezecelea.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Grigorie*

El a fost monah în Marea Lavră din Sfîntul Munte Athos în veacul al paisprezecelea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Preacuvios Roman Melodul

În Sfînta Slujbă fericitul Roman la amvon urcă și cu glas îngeresc începe sfîntă cîntare să cînte:

Fecioara astăzi pe Cel Mai Presus de Ființă naște

*Și pământul peștera Celui Neapropiat aduce.
îngerii cu păstorii doxologesc*

*Și magii cu steaua călătoresc.
Că pentru noi S-a născut Prunc Tînăr,
Dumnezeu Cel mai înainte de veci⁵⁴*

Auzind cîntarea sfîntă,
inima poporului de bucurie se umple,
iar fețele lor strălucesc de uimire.

Slavă Maicii Preasfinte a lui Dumnezeu! Slavă Doamnei și
împărătesei lumii, Cea care ascultă și grabnic plinește
Rugăciunea cu lacrimi a celor credincioși!

⁵⁴ Condac al Sărbătorii Nașterii Domnului din *Mineiul pe Decembrie*, alcătuire a lui
Roman Melodul, v. supra, n. 2.

Cugetare

Preasfînta Născătoare de Dumnezeu adesea s-a arătat
credincioșilor celor aflați în nevoie: uneori ca să îi întărească mai
departe pe calea asprelor nevoițe, alteori ca să îi vindece de
boală, sau să le descopere anumite taine de neapărată trebuință
sufletelor lor. În Marea Lavră din Sfîntul Munte Athos au avut loc
două astfel de minunate arătări, asemănătoare între ele. În
timpul unui Sfînt și Mare Post, la vremea cîntării Acatistului celui
Mare, Sfîntul Ioan Kukuzel ședea în biserică, obosit, înaintea
icoanei Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Cum ședea, a
adormit. Chiar atunci Cea Sfîntă și Preacurată s-a arătat lui și i-a
zis: "Bucură-te, o, Ioane! Cîntă și nu înceta a cînta, căci iată
pentru aceasta eu cu tine voi fi pururea!" Zicînd aceasta, ea a
pus un ban de aur în mîna Sfîntului Ioan. Cînd s-a trezit din
așipire, iată banul de aur era în palma lui. După aceea,
nenumărate minuni s-au lucrat la acea sfîntă icoană a Maicii
Domnului, precum și de la banul de aur de ea dăruit Sfîntului Ioan
Kukuzel.

A doua arătare s-a făcut înaintea Sfîntului Grigorie monahul care,
ca și Sfîntul Ioan Cucuzel, era cantor bisericesc. Patriarhul
Kallistos hotărîse ca la Sfîntă Liturghie a Sfîntului Vasile cel Mare,
să se cînte în cinstea Maicii Domnului *De tine se bucură...*⁵⁵ în loc de
obișnuita cîntare *Cuvine-se cu adevărat...* Dar succesul său,
Patriarhul Pilotei, a anulat hotărîrea înaintașului lui și a poruncit
să se cînte *Cuvine-se cu adevărat*, ca la toate Sfîntele Liturghii de peste
an, ca fiind o cîntare mai scurtă. Cu toate acestea, la vecernia
Botezului Domnului, de față fiind Patriarhul Grigorie al
Alexandriei, Sfîntul Grigorie a cîntat după vechea rînduială, *De
tine se bucură*, îndată după aceasta, Cea Sfîntă și Preacurată i s-a
arătat lui și, precum odinioară Sfîntului Ioan Cucuzel, i-a dăruit și
lui un galben de aur, și i-a zis: "Recunoscătoare îți sînt pentru
cîntarea ce aduci cinstirii mele." De la această slăvită minune s-a
înstituit ca totdeauna la Liturghia Sfîntului Vasile cel Mare să se
cînte în cinstea Maicii Domnului cîntarea *De tine se bucură*.

^ *De tine se bucură toată făptura, Ceea ce ești plină de dar, soborul îngeresc și
neamul omenesc; Ceea ce ești Biserică sfințită și rai cuvîntător, lauda fecioriei din
care Dumnezeu S-a întrupat și Prunc S-a făcut Cel mai înainte de veci Dumnezeu
nostru; că mitrasul tău scaun l-a făcut și pîntecele tău mai desfătat decît cerurile*

I-a lucrat. De tine se bucură toată făptura, Ceea ce ești plină de dar, Slavă ție. - Liturghia Sfântului Vasile cel Mare se slujește de zece ori pe an: în șapte din Duminicile Sfântului și Marelui Post (cu excepția Duminicii Floriilor), și deasemenea în ajunul Nașterii Domnului, la Praznicul însuși al Sfântului (1 ianuarie), și în ajunul Botezului Domnului (5 ianuarie).

Luare aminte

Să luăm aminte la Regele Ahaz și la pedepsele lui Dumnezeu asupra lui (II Paraiipomena 28):

- La cum, în toată viața lui, Ahaz a făcut numai cele rele înaintea lui Dumnezeu;
- La cum el a ridicat idoli la toate răspîntiile din Ierusalim și prin tot ținutul, și s-a închinat înaintea lor;
- La cum a fost biruit în toate numeroasele războaie pe care le-a purtat; la cum s-a pustiit țara lui din pricina aceasta; la cum o sută de mii de oameni buni de luptă ai lui au fost uciși; și cum tot atîția la număr au fost luați în robie.

Predică Despre bărbatul fericit

Fericit bărbatul, care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor nu a stat și pe scaunul hulitorilor n-a șezut (Psalmul 1:1).

Fraților, fericit este acela a cărui inimă nu s-a învățat atît de tare de păcat încît, auzind aceste cuvinte grăite de însuși Domnul prin prorocul, să nu le și pună în practica vieții lui din fiecare zi.

Necredincioșii sînt aceia care în tot chipul gîndesc împotriva lui Dumnezeu și împotriva voii Lui. *Păcătoșii* sînt aceia care merg pururea în căile poftelor lor, iar gîndurile lor sînt împotriva voii lui Dumnezeu și a Legii Lui. Iar *hulitorii* sînt aceia care se ucid pe ei înșiși și pe alții cu faptele lor rele. Pericolul este acesta: mai întîi vine sfatul necredinciosului (fie de la oameni răi, fie de la gînduri rele); apoi vine lucrarea păcatului cu fapta; iar la urmă păcătosul nepocăit se face sminteală și pildă rea pentru cei din jurul lui. Prin urmare, fericit bărbatul care nu se pleacă nici la sfatul necredincioșilor, nici gîndurilor necredincioase, ci îi ajunge lui spre mîntuire cuvîntul Legii lui Dumnezeu. Fericit bărbatul care nu a făcut niciodată nici măcar un pas pe *calea păcătoșilor*, iar dacă i s-a întîmplat să-1 facă, s-a pocăit pentru aceasta cu amar, și s-a întors repede la calea vieții care este Calea Domnului. Fericit bărbatul care nu a șezut împreună cu hulitorul sufletelor nevinovate, care prin hulirile lui vătămă astfel de suflete. Căci scris este despre acești smintitori: *Iar cine va sminti pe unul dintr-aceștia mici care cred în Mine, mai bine i-arfi lui să i se atîrne de gît o piatră de moară și să fie afundat în adîncul mării* (Matei 18: 6).

O, fraților, fericiți voi toți, bărbați și femei, care cu grijă pururea vă feriți de aceste trei rele: de sfaturi și gînduri necredincioase, de fapte păcătoase și de smintirea altora. Aceste trei rele sînt ca niște șerpi veninoși care din mici pui de șarpe se fac în cumpliți balauri. O Stăpîne Doamne Făcătorului nostru, Cea Ce ești Binecuvîntat și slăvit, ajută-ne nouă prin mare puterea și bunătatea Ta să ne mîntuim de șarpele cel rău pe care Tu, Doamne Iisuse Hristoase 1-ai călcat cu arma Cinstitei și Nebiruitei Tale Cruci. Ajută-ne nouă urechi să avem doar pentru sfînt Cuvîntul tău, ca să putem numai întru

Calea Ta să umblăm, și să strălucim cu nevoința asemănării celei întru Tine.

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

2 octombrie

• *Pomenirea Sfântului Andrei cel Nebun pentru Hristos*

Sfântul Andrei cel Nebun pentru Hristos a fost de neam slav. El a căzut de tânăr rob în război, și a fost cumpărat de către Theognost, un bărbat foarte bogat din Constantinopol, pe vremea împăratului Leon cel înțelept (fiul împăratului Vasile Macedoneanul). Andrei era un tânăr foarte frumos la trup și la suflet. Theognost l-a îndrăgit mult, și i-a îngăduit să stea la învățătura sfintelor slove. Andrei a iubit mult învățătura cărții, și cu dragoste se ruga lui Dumnezeu, cu dragoste mare mergea și la Sfintele Slujbe ale Bisericii. Supunându-se unei vedenii cerești ce i se arătase în vis, el a luat asupra sa cumplita nevoința a nebuliei pentru Hristos. El s-a dus la fântâna de unde scotea apă pentru stăpînul lui și cu un cuțit și-a tăiat în fîșii hainele de pe el, prefacîndu-se că este nebun. Stăpînul lui, Theognost s-a umplut de durere, l-a legat în lanțuri și l-a dus la Biserica Sfintei Anastasia, Izbăvitoarea de Farmece, ca să se citească rugăciuni pentru robul lui, Andrei. Dar Andrei nu se vindeca deloc, și de aceea stăpînul lui i-a dat drumul, ca unuia ce și-a pierdut mințile. Andrei se prefăcea ziua nebun, iar noaptea întregă se ruga lui Dumnezeu. El a viețuit pînă la moarte fără să aibă nici un adăpost al lui. El nopțile și le petrecea mergînd pe străzile marii cetăți, aproape gol, și mîncînd pîine numai cînd se îndura cineva de el să i-o dea. El împărțea tot ceea ce primea cu cerșetorii pe care îi și certa cu cuvinte batjocoritoare, astfel încît să nu se vadă prefăcătorul lui, iar răsplată să nu primească, decît numai de la Unul Dumnezeu. De aceea harul Domnului s-a revărsat peste el din belșug, iar Andrei s-a făcut văzător cu duhul în inimile oamenilor, și văzător și al îngerilor și al duhurilor necurate. El a luat putere să alunge duhurile necurate de la oameni și să scoată oamenii din păcatele lor. Sfântul Andrei fost răpit la cer, unde a văzut în duh frumusețile cerești. El l-a văzut și s-a închinat înaintea Domnului Hristos Care ședea pe Tronul Slavei, împreună aflîndu-se cu ucenicul lui iubit, Epifanie, el a văzut-o pe Sfînta Născătoare de Dumnezeu în Biserica din Vlaherne cum acoperă poporul cu cinstitul ei Omofor. Această vedenie este de atunci înainte prăznuită de Biserica Ortodoxă de pretutindeni, la fiecare întîi Octombrie al anului, sărbătoare care se numește a Sfântului Acoperămînt al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu (vezi ziua de 1 octombrie). El a auzit cuvinte care la inima omului nu s-au suit și pe care buzelor omenești nu le este îngăduit să le grăiască. După o viață de mucenicie neîncetată, care aproape că nu are egal în Istoria Bisericii, Sfântul Andrei cel Nebun pentru Hristos s-a săvîrșit către Domnul în anul 911 [în ziua de 28 mai, în vîrstă fiind de 66 de ani⁵⁶].

• *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Ciprian și al Sfintei Mucenițe Iustina Fecioara*

Ciprian s-a strămutat din Cartagina la Antiohia, unde locuia

preafrumoasa fecioara Iustina, împreună cu părinții ei, Edesie și Cleodonia. Edesie era popă idolesc, și toți ai casei lui erau păgâni. Dar după ce Iustina a intrat într-o biserică creștinească și s-a luminat cu taina Sfintei Credințe, ea cu harul lui Dumnezeu și-a convertit ambii părinți la Hristos. Toți trei au fost botezați de către Optat, Episcopul. Ciprian însă era filosof și vrăjitor cumplit și vestit, care avea stăpânire asupra diavolilor și se sfătuia cu căpeteniile lor. Un anume păgîn desfrînat din din Antiohia, pe nume Aglaid, voia cu orice preț să pună stăpânire asupra fecioarei Iustina, înfierbîntat fiind de trupească și drăcească patimă. Fecioara însă l-a respins statornic și categoric, și de aceea Aglaid a apelat la ajutorul puternicului vrăjitor Ciprian. Ciprian a trimis succesiv la Iustina diavoli cumpliți, care să o facă să se aprindă la rîndul ei de patimă pentru Aglaid, dar nu a izbutit nimic. Căci ea alunga acești demoni de la ea cu rugăciune, post aspru, și semnul Sfintei Cruci pe care îl făcea asupra lor. În urma acestor zadarnice eforturi, Ciprian a cunoscut înșearea în care se află și puterea Sfintei Cruci, și s-a botezat. El a fost hirotonit chiar într-un preot, iar apoi

⁵⁶ Prăznuirea de astăzi a Sfântului se datorează fără îndoială apropierii față de Sărbătoarea Cinstirii Acoperământului, care s-a instituit în Biserică prin intermediul lui. Vezi pe larg minunata viață a acestui Mare Sfânt în cartea închinată în întregime lui: *Sfântul Andrei cel Nebun pentru Hristos*, trad. din lb. greacă de Ieroschim. Ștefan Lacoschitiotul, Asociația Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos: Editura Evangelismos, 2002, 224 pp. Cartea se găsește de cumpărat la mai toate pangarele bisericesti din București și din țară.

Intru episcop. Paginii înnebuniți de ură l-au denunțat stăpînirii idolatre și pe el, și pe Iustina. Ambii au fost judecați la Damasc, torturați bestial, apoi decapitați la Nicomidia. Ei s-au încununat cu cununile slavei către sfîrșitul veacului al treilea.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici David și Constantin*

Ei au fost principii georgieni creștini din cetatea Argveti. Ei au fost osîndiți la moarte de califul Emil-el Mumenim, și înecați în rîul Imereti la anul "30. Mai înainte de moartea lor, ei s-au rugat lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor tuturor acelor care vor chema numele lor în ajutor, în vreme de primejdii. Săvîrșindu-și ei rugăciunea, a căzut fulger din cer, și glas s-a auzit zicînd că ascultată este rugăciunea lor. Sfintele moaște ale acestor mucenici odihnesc în Mînaștirea Motsameta din Georgia.

Cîntare de laudă la Sfântul Andrei cel Nebun pentru Hristos

Sfințule Andrei noaptea o trece Sub cerul înstelat, pre Domnul rugînd: ..Stăpîne Doamne Sfinte, Treime Sfîntă Mîntuirea și învierea sufletelor noastre care zac în somn! O Stăpîne Doamne Iisuse, Cela Ce mai dulce ești Decît viața, Comoara Bucuriei și Frumusețe eternă, Mă rog Ție,

Curățește păstorii, luminează regii, Mîngîie necăjiții și sfințește lumea! Țit mă despărți de ei pe mine, păcătosul, Andrei cel pentru Tine nebun, Țu mă despărți de necăjitul tău popor, Doamne!" O Sfinte Părinte Andreie, preplinule de înțelepciune Dumnezeiască, Tu care lumea o ai învățat cu cuvînt părut de nebunie, Tu cu limba lumii lumii ai grăit, și prin păruta nebunie pre Hristos ai preaslăvit!

Oamenii te-au disprețuit pentru păruta-ți nebunie, iar câinii te-au lătrat pe drum. Dar tu altar ai fost Domnului din înălțime Altar Domnului întru gunoiul lumii arzând. Tu lumea ai cădit cu rugăciunile tale De tine, a lumii minune, lumea vrednică nu-i. O. Slavă ție, Sfinte Părinte Andreie, Rugămu-te, roagă pre Domnul pentru noi!

Cugetare

Iată una din vedeniile pe care le-a avut Sfântul Andrei cel Nebun pentru Hristos: era la Constantinopol un monah vestit pentru sfințenia vieții lui, și la el venea mult popor care îi cerea sfat și rugăciune. Acest monah însă boala în ascuns de patima dracului iubirii de arginți. Bani pe care îi primea îi strângea, nu îi dădea la nimeni. Sfântul Andrei l-a întîlnit odată pe stradă, și a văzut încolăcit în jurul gîtului lui un șarpe cumplit. Sfântului Andrei i s-a făcut milă de monah, s-a apropiat de el, și a început să-l sfătuiască: „Frate, de ce ți-ai pierdut sufletul? De ce te-ai legat cu dracul iubirii de bani? De ce i-ai dat loc în inima ta? De ce strîngi aurul, ca și cînd ai vrea să îl iei cu tine în groapă, în loc să îl împărți la sărmani? De ce te sugrumi cu zgîrcenia? În timp ce alții mor de frig și de foame, tu te bucuri privind la grămada de aur! Asta-i calea pocăinței pe care ai făgăduit-o la călugărie? Asta îți este ție cinstea de monah? Oare nu-ți vezi dracul căruia îi dai voie să te strîngă de gît?” La aceste cuvinte ochii duhovnicești ai monahului s-au deschis și a văzut cu groază cum hidosul diavol stă chiar lîngă el. La cuvintele lui Andrei dracul i-a dat drumul monahului și a fugit, alungat de puterea rugăciunii Sfântului. În locul lui a apărut un înger luminos al Domnului, îngerul lui păzitor, căci inima monahului se schimbase deja în bine. El îndată s-a dus și a împărțit tot aurul săracilor și nevoiașilor. De atunci înainte, el a plăcut Domnului întru toate și s-a făcut și mai vestit pentru sfințenia vieții lui decît fusese înainte.

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptatea Regelui Iezechia, și la răsplata Domnului asupra lui pentru aceasta (II Paralipomena 30, 31):

- La cum Iezechia a făcut lucruri care erau bune, drepte și adevărate în fața Domnului Dumnezeuului său (II Cronici 31: 20);
- La cum a redat sfințenia Templului lui Dumnezeu, și a dezrădăcinat idolii și închinarea la idoli din mijlocul poporului;
- La cum Dumnezeu a avut milă de el, și i-a dat să sporească în tot lucrul pe care l-a început.

Predică Despre voirea dreptului întru voia Domnului

Ci în legea Domnului e voia Lui și la legea Lui va cugeta ziua și noaptea (Psalmul 1: 2).

Fraților, fericit bărbatul, și de trei ori fericit, a cărui voie se supune pururea vocii lui Dumnezeu, a cărui minte în contra sfatului Domnului niciodată nu cugetă, și a cărui inimă nimic alt nu dorește decît împlinirea vocii lui Dumnezeu. Mintea este cîrma și a inimii, și a voinței. Dacă mintea va fi mereu la Dumnezeu, atunci ea cu dragă inimă va cugeta *ziua și noaptea* la Legea Domnului, iar în *sfatul necredincioșilor* (Psalmul 1: 1) nu va umbla; ci va căuta pururea adevărul și descoperirea tuturor celor cuprinse

în Legea lui Dumnezeu. Dacă mintea este astfel mereu la Domnul, atunci inima și voința omului se direcționează și ele către Dumnezeu. Apoi voința, ca organul de acțiune al omului lăuntric, va împlini numai ceea ce este în acord cu voia lui Dumnezeu și cu Legea Lui. Atunci omul nu va umbla în *căile păcătoșilor* (Psalmul 1: 1), nu va comite păcatul, nici va fi pildă rea de urmat altora. La începutul acestui Psalm întâi, Prorocul David laudă bărbatul care nu comite trei păcate foarte precise, iar acum, în versetul al doilea, el continuă să îl laude pentru aceea că face două fapte foarte bune. Cele trei păcate sînt: a căuta înțelepciunea la un păcătos, a duce viață păcătoasă și a corupe și pe alții cu modelul de viață păcătoasă pe care îl duci tu. Iar cele două lucruri bune sînt: a te conforma în chip desăvîrșit în toată viața ta Legii lui Dumnezeu, și a ține în minte numai cugetarea la Domnul, ziua și noaptea.

O, fraților, cît de jalnic de superficiale sînt mințile tuturor celor care nu cunosc Legea Domnului! Căci adîncimea minții omului se măsoară doar prin cît de adînc cunoaște el Legea lui Dumnezeu. Mintea celui care cugetă la tainele lui Dumnezeu ziua și noaptea este adîncă, largă, și înaltă; iar mintea este cîrma inimii și a voinței. O, fraților, cît de superficială, instabilă și împrăștiată este voința celui care nu își supune voia lui voii lui Dumnezeu! Cu adevărat, cumplit de superficială, instabilă și împrăștiată este mintea lui! Dar ce este Legea Domnului, fraților? Ea este expresia voii lui Dumnezeu. Și unde găsim noi această expresie? Noi o găsim în Sfintele Scripturi ale Noului și Vechiului Testament, și în Sfînta Tradiție a Bisericii lui Dumnezeu, Sfînta noastră Biserică Creștin Ortodoxă. Fericit bărbatul care cunoaște Legea lui Dumnezeu și o face pe ea.

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Mărite și Preaputernice, Multmilostive și Drepte, luminează mințile noastre cu Legea Ta cea sfîntă, ca să ne potrivim voile noastre numai după Voia ta cea iubitoare de oameni și mîntuitoare,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

3 octombrie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Dionisie Areopagitul*

Sfîntul Dionisie se numără cu Cei Șaptezeci de Sfinți Apostoli mai Mici. Acest fericit bărbat a fost mlădița unei străvechi familii aristocrate ateniene. După ce și-a desăvîrșit studiile de filosofie elină la Atena, el mers mai departe în Egipt, spre a continua acolo învățătura și mai înaltă. Pe cînd elinul Dionisie se afla în Egipt Domnul și Mîntuitorul lumii se răstignează pe Cruce la Ierusalim, întinericul care s-a pogorît în miezul zilei la Ierusalim și a ținut vreme de trei ceasuri, s-a pogorît și peste Egipt timp de tot atîtea ceasuri. Atunci tînărul Dionisie a strigat: "Ori Dumnezeu Făcătorul Lumii suferă de moarte, ori acum lumea aceasta a ajuns la sfîrșit!" Întorcîndu-se la Atena, Dionisie s-a căsătorit cu tînăra Damaris și a avut de la ea fii. El s-a ridicat atunci și la demnitatea de membru al

cele mai înalte curți ateniene, Areopagul. De aceea s-a și numit "Areopagitul." Când Sfântul Apostol Pavel a predicat Evanghelia la Atena, Dionisie a ascultat cu atenție și a primit Sfântul Botez împreună cu toată casa lui. Sfântul Pavel l-a sfințit pe Dionisie Episcop al Atenei. Astfel, Sfântul Dionisie și-a lăsat soție, fii, rangul cel mai înalt și casa și a urmat lui Hristos. El a călătorit multă vreme împreună cu Sfântul Apostol Pavel, și i-a cunoscut pe toți Apostolii lui Hristos. El a călătorit în mod special la Ierusalim ca să o vadă și să o cunoască pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioară Maria. El a descris această dumnezeiască întâlnire în una din cărțile lui. El a fost de față la înmormântarea Sfintei și Preacuratei Fecioare Maici. Fiind de față la mucenicia învățătorului lui, Sfântul Apostol Pavel, la Roma, Sfântul Dionisie și-a dorit pentru sine același fel de moarte. De aceea a mers în Galia împreună cu presbiterul său Rusticus și cu diaconul lui Elefterie, spre a predica Evanghelia la barbari. El acolo a chinuit mult, dar a și săvârșit mult. Prin nevoințele lui mulți păgâni au ieșit din întunericul sălbăticiei și au iubit lumina lui Hristos. Sfântul Dionisie a înălțat o mică biserică lângă Paris, unde a slujit Sfintele Slujbe.⁵⁷ La vârsta de nouăzeci de ani ajungând, Sfântul Dionisie, împreună cu preotul lui Rusticus și cu diaconul lui, Elefterie, au fost prinși de păgâni și torturați bestial pentru credința

⁵⁷ Unii istorici cred că Dionisie [Denis] din Paris a fost un alt Dionisie, iar nu Dionisie Areopagitul. - Nota autorului.

lor și predicarea lui Hristos; apoi toți trei au fost decapitați. Capul tăiat al Sfântului Dionisie s-a rostogolit departe de trupul lui, pînă la picioarele lui Catula, un creștin, care l-a luat și l-a îngropat cu cinste, împreună cu trupul. Sfântul Dionisie a luat mucenicia pe timpul lui Dometian, la anul 96 după Hristos. El a scris mai multe cărți vestite pentru toată creștinătatea, și întemeietoare de Credință Ortodoxă: Despre Numele Dumnezeiești [Divine], despre Ierarhia Cerească și Ierarhia Bisericească, despre Teologia Mistică, și despre Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Ioan Hozevitul*

Ioan a fost de neam egiptean, și s-a nevoit într-o aspră petrecere călugărească în obștea monahală de lângă Hozeva, pe vremea împăratului Iustinian. La fiecare Sfântă Liturghie pe care o slujea el vedea o lumină cerească în Sfântul Altar. Avva Anania se nevoia nu departe de chilia lui. Mari și minunate au fost nevoințele acestor doi bărbați, și mai mare smerenia lor. Un om l-a adus pe fiul lui nebun la Avva Anania ca să i-l vindece cu rugăciunea. Dar Avva Anania l-a trimis pe om la Sfântul Ioan, zicînd că acela mai mare decît el este. Sfântul Ioan s-a supus sfîntului Avva, dar a strigat: "Întru Numele Domnului Iisus Hristos, Avva Anania, iar nu eu, îți poruncește să ieși afară din acest copil, duh necurat!" Tînărul s-a vindecat pe loc.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Dionisie de la Mînăstirea Pecerska din Kiev*

Sfântul Dionisie a fost ieromonah și zăvorit. La Slăvitul Praznic al Învierii din anul 1463, i s-a întîmplat Sfântului Dionisie să meargă la peșteri cu cruce și cu cădelniță spre a cădi sfintele moaște și morminte ale sfinților care odihneau acolo. Plin de bucuria învierii

Domnului și apropiindu-se de Peșteri, el a strigat: "Sfințiți Părinți și Frați, Hristos A înviat!" Din peșteri s-a auzit glas minunat ca de tunet care a răspuns: "Adevărat A înviat!"

• *Pomenirea Sfântului Isihie Horebitul*

La început Isihie s-a lenevit de mîntuirea sufletului lui, și după aceea s-a îmbolnăvit și a murit. Dar a înviat din morți și și-a redobîndit sănătatea. Faptul acesta l-a transformat total. El s-a zăvorit într-o chilie de la Sfîntul Munte Athos, și nu a mai vorbit cu nimeni timp de doisprezece ani. Mai

înaintea morții lui, monahii au deschis chilia și l-au rugat să le dea cuvînt de povățuire. El doar a zis: «Cel care are pururea moartea înaintea ochilor nu poate păcătui.» De la acest Sfînt Isihie s-a întemeiat numita trăire isihastă, care pune mare accent pe liniște, pe tăcerea buzelor și gîndurilor, pe multă rugăciune interioară [a minții, sau inimii] și pe cugetări dumnezeiești, toate acestea fiind socotite [pe drept cuvînt] lucrarea de căpetenie a monahului. A existat chiar un schit isihast la Sfîntul Munte Athos. Se spune că Sfîntul Grigorie Theologul a practicat isihasmul în timpul Sfințelor și Marilor Posturi. Sfîntul Isihie s-a nevoit și s-a săvîrșit în veacul al șaselea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Sfințit Mucenic Dionisie

Areopagitul

Slăvi ful Dionisie Sfîntul

Teolog a fost și scriitor strălucit.

A lui minte în inimă strînsă la Dumnezeu o a suit.

El martor a fost al cereștilor taine

Pe care apoi credincioșilor le a descoperit.

El slava cereștii ierarhii o a văzut,

și numele ei sfinte nouă ni le-a arătat:

Începător iile, Domniile, Stăpîniile, Puterile

Și Scaunele minunat rînduite;

Serafimii, Heruvimii, Arhanghelii și îngerii

Ce cu plecăciune conjoară pre Maica lui Dumnezeu.

Dionisie Sfîntul aste taine le-a văzut în uimire,

Și cu cutremur și mai înalte adîncuri a văzut

Care la inima omului nu s-au suit nicicînd.

Puterile cerești sînt de înfricoșată vîrtue,

Sorii cei veșnici, mari și mici, minunați!

Toate aceste taine descoperitu-s-au

Sfîntului Dionisie,

El limpede le-a văzut, și Bisericii le-a arătat.

Astfel împodobit-a el pre a Domnului Mireasă,

Astfel o a îmbogățit, cu știință de taină.

El întăritu-și-a dumnezeiasca, de aur, învățătură

Cu muceniceasca moarte pentru Hristos.

Acum el străluce în Ceruri,

Iar ale Cerului Netrupești Puteri,

cele ce strălucesc de lumina dumnezeieștii slave,

Îl numesc pre Slăvitul Dionisie "Frate. "

Cugetare

lată o altă vedenie a Sfîntului Andrei cel Nebun pentru Hristos:

mergînd pe străzile Constantinoplului, el a ajuns din urmă un slăvit convoi funerar. Tocmai murise un om foarte bogat, iar procesiunea de înmormîntare era nemaipomenit de fastuoasă. Cu toate acestea, privind mai de aproape, el a văzut în jurul sicriului celui defunct mulțime puturoasă de diavoli negri care săreau și se scălămbăiau cu bucurie necurată, rînjid de satisfacție deasupra celui mort: unii rîdeau precum femeile desfrînate, alții lătrau precum cîinii, alții grohăiau ca porcii, iar alții turnau necurații peste trupul mortului. Ei toți își băteau joc de cei care mergeau în jurul carului funerar, precum și de cîntările de înmormîntare, zicînd: "Auziți cu ce cuvinte cîntă aceștia unui cîine!" Uimit, Sfîntul Andrei s-a întrebat ce fel de viață va fi dus cel mort de își bat astfel joc diavolii de înmormîntarea lui. Ridicîndu-și ochii în jur, el a văzut lîngă un zid un tînăr preafrumos care plîngea cu amar. "Pentru Numele Domnului Dumnezeu Care a făcut cerul și pămîntul, spune-mi mie, pentru ce plîngi atît de amarnic?" Atunci tînărul i-a zis lui Andrei că el este îngerul Păzitor al aceluia nenorocit care murise. Acela în toată viața lui nu făcuse decît să hulească pre Domnul cu faptele lui spurcate, și întotdeauna a disprețuit sfatul de gînd pe care îl primea de la el, îngerul lui Păzitor. El se dăduse încă din timpul vieții diavolilor, îngerul a mai zis că omul acela fusese un păcătos înfricoșat și nepocăit: mincinos, disprețuitor al mai slabilor și mai săracilor, zgîrcit, făcător de jurăminte mincinoase, desfrînat și sodomit, care stricase mai mult de trei sute de suflete cu desfrînarile lui. El fusese un apropiat al împăratului și foarte slăvit de oameni, dar acum, slava vieții lui pămîntești nu mai era de nici un folos pentru el. Tot acest convoi somptuos era la fel de zadarnic. Moartea îl apucase nepocăit, iar secera ei l-a tăiat pe neașteptate.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata izbăvire a Ierusalimului de asirieni (II Paralipomena 32):

- La cum Sennaherib și formidabila lui armată asiriană au înconjurat zidurile Ierusalimului și au început să-și bată joc de Domnul Dumnezeu al lui Israil;
- La cum Iezechia și Prorocul Isaia s-au rugat cu căldură înaintea lui Dumnezeu pentru izbăvirea cetății și oamenilor din ea;
- La cum îngerul Domnului a ucis una sută și optzeci și cinci de mii de asirieni într-o singură noapte; și cum Sennaherib a fost omorît de fiii lui, și cum s-a mîntuit prin Mîna lui Dumnezeu Ierusalimul.

Predică *Despre frica și cutremurul bucuriei de Domnul*

Slujiți Domnului cu frică și vă bucurați de El cu cutremur (Psalmul 2: 11).

Prorocul lui Dumnezeu grăiește aceste cuvinte către regii și judecătorii pămîntului, ca unora ce sînt mai cu seamă înclinați către mîndria și lascivitatea ce le vin din puterea și bogățiile date lor în stăpînire. O, voi, regilor și judecătorilor ai pămîntului, făpturi de lut sub picioarele Domnului, nu uitați că și voi sînteți robi ai Lui, salahori plătiți de azi și pînă mîine! Oare la ce gîndește salahorul, care sapă toată ziua o groapă? Doar la plata ce o va lua pentru munca lui

seara. Și cu ce se mîndrește salahorul? Nici cum cu munca la care trudește, ci numai cu plata pe care o va lua. Și de ce se bucură salahorul? Oare de truda și sudoarea lui, sau de plată? Desigur, de plată. O, voi regilor și judecătorilor ai pămîntului, slujba voastră în ogorul acestei vieți nu e mai sus decît truda salahorului! De aceea, slujiți Domnului vostru cu frică, Celui Care v-a dat vouă slujirea aceasta: căci nu știți dacă munca voastră li va plăcea Lui la sfîrșit sau nu, nici ce plată veți lua pentru ea! Slujiți cu smerenie, și ziceți: *Slugi netrebnice sîntem* (Luca 17: 10). Căci nu se știe dacă veți fi răsplătiți sau osîndiți atunci cînd vă veți pogori în groapă și vă veți înfățișa înaintea împăratului și Judecătorului! Prin urmare, cu frică să trăiți în toate zilele slujirii voastre.

Și vă bucurați de El cu cutremur. Bucurați-vă cu bucurie curată și sfîntă, așa cum se bucură îngerii de Dumnezeu Cel neapropiat și necuprins. Bucuria Raiului înmiresmată este de curăție și de sfințenie; iar bucuria răutăcioasă a Iadului hohotește de rîsete de răzvrătire. Prin urmare, bucuria Raiului veșnică este, pe cînd hohotele iadului se prefac în gemete și urlete de durere.

Shijiți-l Lui cu frică, căci drept este Domnul; *bucurați-vă de El cu cutremur*, căci înălțat și sfînt este El. O Stăpîne Doamne, înălțate și Drepte, înfricoșate și Sfinte, toată viața noastră pe acest pămînt un este decît slujire Ție și bucurie întru Tine. Căci de nu-Ti vom sluji Ție, morții noastre vom sluji; iar de nu ne vom bucura de Tine, de necuratele noastre fapte ne vom bucura. Noi Ție ne închinăm și Ție ne rugăm: Ajută-ne! Ca numai frica sfîntă de Tine să insufle și să sfințească toată lucrarea noastră pe acest pămînt, și ca bucuria noastră de aici pururea să se curățească în focul cutremurului cu care stăm înaintea Feței Tale.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

4 octombrie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Ierotei*

Sfîntul Ierotei a fost însoțitorul Sfîntului Dionisie Areopagitul și a primit Credința Creștină de la Sfîntul Apostol Pavel, la puțin timp în urma Sfîntului Dionisie. Mai după aceea, Sfîntul Apostol Pavel l-a uns pe Ierotei Episcop al Atenei. La vremea Sfintei Adormiri a Maicii Domnului, Sfîntul Ierotei a sosit la Ierusalim și a fost de față la înmormîntarea ei. Cu dumnezeiescul lui dar de cîntăreț el a inspirat în multe suflete dreapta închinare, arătîndu-se bărbat insufolat de sus. El s-a nevoit mult întru slujirea Cuvîntului, aducînd pre mulți păgîni la lumina Adevărului și bine păstorind turma cea cuvîntătoare a lui Hristos. El a luat la sfîrșit moarte de mucenic al lui Hristos, al Celui Care i-a dăruit îndoita cunună a Cereștii Lui împărății: cea de Ierarh și cea de mucenic.

- *Pomenirea Sfîntului Ștefan Știlianovici*

Ștefan a fost un mare principe sîrb [Despot], care s-a născut în clanul Pastrovici. El a guvernat poporul sîrb în timpul unei perioade istorice cumplit de grele, luptînd cu vitejie împotriva turcilor, dar și a latinilor [romano-catolicilor]. El a fost un bărbat drept și un mare patriot, principe minunat care s-a putut compara cu marele

Alexandru Nevski, sau cu Regele sfint Iovan Vladimir. El s-a săvârșit în veacul al șaisprezecelea (după unele izvoare, la anul 1515). Pe piatra lui de mormânt noaptea apărea o lumină, și astfel s-a descoperit că rămășițele lui sînt sfinte moaște. Ele au fost mutate la Mînăstirea Șișatovaț de la Fruška Gora, unde au odihnit multă vreme, în timpul celui de al Doilea Război Mondial, moaștele Sfîntului Ștefan Știlianovici au fost aduse la Belgrad și așezate în Biserica Mitropolitană, alături de cele ale Cneazului Lazăr. Soția lui Ștefan, Elena, văzînd moaștele nestrucate ale soțului ei și minunile care se lucrează la ele, s-a tuns monahie și s-a nevoit aspru întru călugăreștile nevoițe pînă la moartea ei.

- *Pomenirea Sfîntului Precuvios Ammun [Egipteanul]*

Sfîntul Ammun la început a fost podgorean. Rudeniile lui 1-au silit să se însoare în pofida voinței lui, dar el nu a voit să trăiască cu soția lui ca bărbat și femeie, încă din prima zi el a numit-o pe soția lui soră, și a sfătuit-o să se alătore lui în mai înalta viețuire, spre mai mare plată în ceruri. El a viețuit astfel cu soția lui timp de optsprezece ani. Apoi, bine înțelegîndu-se între dînșii, soția a întemeiat în casa lor un așezămînt pentru fecioare, iar Ammun s-a retras la o mînăstire de călugări, unde s-a dăruit cu totul asprelor nevoițe ale vieții sihăstrești. Din pricina mării lui curații Dumnezeu i-a dăruit harul facerii de minuni și al străvederii. Un bărbat și cu femeia lui și-au adus la mînăstire pe fiul lor bolnav de nebunie, rugînd pe Avva Ammun să se roage pentru el înaintea lui Dumnezeu ca să se vindece, dar Avva nu a voit să îi asculte. Mult rugîndu-se de dînsul, Avva Ammun le-a zis: „Și sănătatea și boala fiului vostru sînt în mîinile voastre, întoarceți acelei văduve boul pe care l-ați furat (a dat și numele văduvei), și fiul vostru se va vindeca.” Părinții, înspăimîntați și rușinați văzîndu-se astfel descoperiți, și-au mărturisit păcatul și au făgăduit că vor întoarce boul îndată ce vor ajunge la casa lor. Apoi Sfîntul Ammun s-a rugat lui Dumnezeu și s-a vindecat copilul. Avva Ammun a fost mare prieten al Sfîntului Antonie cel Mare. Cînd Avva a murit în Pustia Nitriei, Sfîntul Antonie a văzut de la chilie sufletul lui în înălțimile cerești și a zis fraților: „Astăzi s-a săvârșit Avva Ammun, iată am văzut sufletul lui purtat de sfinții îngeri la Cer.”

- *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Pavel cel Simplu*

Sfîntul Pavel a trăit în lume ca bărbat căsătorit pînă la vîrsta de șaizeci de ani. Dar aflîndu-și soția în adulter, el a părăsit și a lepădat toate și a mers în pustie la Sfîntul Antonie cel Mare, primind de la el tundera în îngerescul chip. Sfîntul Pavel a fost bărbat foarte simplu și neștiutor de carte, dar în ciuda simplității lui el a ajuns la înălțimi duhovnicești atît de mari încît vedea sufletele oamenilor așa cum alții își văd unii altora fețele trupesti. El a fost mare făcător de minuni, uneori întrecîndu-l în acestea chiar și pe Marele Antonie. Sfîntul Pavel s-a săvârșit la bătrîneți foarte adînci, la anul 340, și s-a strămutat la locașurile bucuriei, șezînd cu sfinții îngeri.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ammun Egipteanul

Pe Avva Ammuna odată l-au rugat:
..Arată-ne nouă păcătoșilor calea mîntuirii. "
Acelora Avva le-a zis: „În toată viața voastră
Ca osîndiți să trăiți, ce-a tribunalului judecată așteaptă.
Așa cum osînditul de judecător se teme,
Și numără ceasurile pînă la înfățișarea lui,
Stînd cu frică să audă glasul ce-i zice:
.E rîndul tău acum, grăbește!"
Așa cum aceuia nu-i mai pasă de adăpost, nici hrană?
Nici dacă sade, sau dacă stă,
Ci cu inima strînsă stă cu urechea ciulită,
Fraților, așa trebuie să fim și noi. "
Un frate pe Avva întreabă: „Dar calea strimtă, ce este?
Iar cea de dureri plină, cît de lungă? "
Acestuia Avva i-a zis: „Calea cea strimtă
Paza gîndurilor este, împrăștierea minții alungind.
Iar cea de dureri plină înfrînarea de la patimi este,
Ca nimic rău să poftești, ci numai Voia lui Dumnezeu. "
O atotînțelepte Sfinte Părinte Ammuna,
Răbdătorule purtător al jugului lui Hristos!
Tu-ale oamenilor patimi împlînzit-ai,
lui Dumnezeu Plăcutule,
Iar El pre tine te-a răsplătit
Cu bunătățile din Cer!

Cugetare

Iată o altă vedenie a Sfîntului Andrei cel Nebun pentru Hristos, din care se vede că Sfîntul Pavel nu a fost singurul răpit la Rai, care a auzit cuvinte de nespus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască (II Corinteni 12: 4). La peste opt sute cincizeci de ani după Sfîntul Apostol Pavel, i s-a dat și Sfîntului Andrei cel Nebun pentru Hristos să fie răpit la Rai. În timpul unei nopți dintr-un șir lung de nopți pline de ger cumplit și frig de moarte, Sfîntul Andrei

¹⁸ Trebuie știut că în spațiul geografic și timpul istoric de care se vorbește aici, cele mai ușoare sentințe implicau pedepse corporale dure și chiar mutilare: de exemplu, pentru furt tăierea mîinii, etc. Pentru delictele grave se aplica tortură și pedeapsa cu moartea. - V. *Viețile Sfinților* pe larg, literatura ascetică și exegeza istorico-patristică în general.

zăcea zgribulit într-un gang, printre cîini, așteptîndu-și moartea. Aunci un înger al Domnului a venit la el și l-a răpit la Cer (în trup, sau în afară de trup, Sfîntul nu a știut să spună). El a petrecut în acea răpire timp de două săptămîni, și a ajuns pînă la al treilea cer. „M-am văzut îmbrăcat în cele mai strălucitoare veșminte, pe care nu le poate descrie nici un cuvînt, erau parcă țesute din fulger. Pe cap am purtat cunună de flori minunate și am fost încins cu un brîu împărătesc. Frumusețea aceea îmi dădea o bucurie de negrăit. Eram uimit cu mintea și cu inima de frumusețea negrăită a Raiului lui Dumnezeu. Umblam mut de uimire și mă bucuram într-un chip ce nu-1 pot grăi." Sfîntul Andrei a fost dus înaintea Domnului Hristos, pe Care l-a văzut și Căruia i s-a închinat: „O mîină de foc a dat la o parte un vâl, și l-am văzut pe Domnul, așa cum odată l-a văzut

Prorocul Isaia, șezînd pe un tron înalt foarte, înconjurat de Serafimi. El purta veșmînt stacojiu. Chipul Lui era ca lumina, iar ochii Lui au privit cu bunătate către mine, smeritul. Văzîndu-L, am căzut cu fața la pămînt înaintea Lui, închinîndu-mă strălucirii slavei Sale. Eu nu pot afla cuvinte să grăiesc bucuria în care se scâldea sufletul meu. Bucuria aceea negrăită mă inundă și acum, cînd îmi amintesc de ea. Eu am ascultat glasul Domnului Atotmilostivului și Făcătorul, care a grăit către mine trei cuvinte anume cu preacuratele Lui buze. Cuvintele acelea au umplut inima mea de dumnezeiască dulceață și mi-au umplut inima de focul dragostei dumnezeiești. Eu am simțit de la acel duhovnicesc foc cum mă topesc cu totul ca ceara." Sfîntul Andrei a dorit să o vadă și pe Sfînta Preacurata Stăpîna noastră, dar i s-a spus că ea nu se află atunci acolo, ci că a plecat pe pămînt ca să scoată din necazuri pe cei urgisiți, și să aline durerile omenești.

Luare aminte

Să luăm aminte la fărădelegile Regelui Mânase și la pedeapsa cruntă a lui Dumnezeu asupra lui (II Paralipomena 33):

- La cum Mânase s-a întors iar la închinarea la idoli, la descîntători și la vrăjitorii, făcînd tot ceea ce este rău și necurat înaintea Feței Domnului;
- La cum Dumnezeu a îngăduit caldeilor să-1 ia rob pe Mânase.

Predică Despre mînia cea bună

Mîniți-vă dar nu greșiți (Psalmul 4: 4).

Să ne mîniem pe noi înșine, fraților, și să nu mai păcătuim. Să ne mîniem pe patimile noastre de gînd și de faptă, și să nu mai păcătuim. Să ne mîniem pe Satan *tatăl minciunii* (Ioan 8: 44) și să nu mai facem voia lui. Să ne mîniem pe păcatul lumii și pe hula hulitorilor care calcă în picioare Sfînta Biserică a lui Dumnezeu, și să băgăm de seamă că niciodată nu vom putea dezrădăcina păcatul cu păcat. Să ne mîniem pe prietenii noștri cînd păcătuiesc, dar cu dragoste către ei, iar nu cu disprețul care îi înrăiește și mai mult. Căci mînia prietenului față de prieten, ca și a părintelui față de copilul neascultător, ca și a lui Dumnezeu față de omul păcătos, nu este mînia care dezrădăcinează, ci mînia care întărește și adîncește și mai mult rădăcinile pomului, ferindu-1 de rodirea rodului celui rău, și sporind numai ramurile purtătoare de rod bun. Dar mînia voastră să fie cu măsură, ca și puterea ei vindecătoare să crească, iar nu să se prefacă în otravă. Iar dreapta aceasta măsură se află numai cînd ne vom ruga Domnului adînc, și vom ține Chipul Lui înaintea noastră, în timpul mîniei noastre. Nimic nu ține mai bine măsura mîniei celei drepte decît Dumnezeu. Toată mînia care nu este în Numele lui Dumnezeu și pentru dreptatea Lui este păcat. Nu de dragul trîndăviei să ne mîniem, ci să ne mîniem din pricinile care II mînie și pe Dumnezeu. De vom avea voința noastră ancorată adînc în voia lui Dumnezeu, vom cunoaște totdeauna cînd trebuie să ne mîniem și cînd nu, și cît trebuie să ne mîniem și cît nu. Lucrul acesta nu se poate cu totul lămuri prin cuvinte, și nici măcar într-o mică măsură lămuri celor ne-educați. Căci mînia, la locul, timpul și a măsura ei, acționează întocmai precum milostivirea la ale ei. O,

fraților, oare vedem noi cum sufletul nostru este înzestrat cu felurime de puteri, iar omul, prin libera sa voință, le poate întrebuința pe acestea spre moarte sau spre viață? Mînia față de sine este întotdeauna potrivită și binevenită. Iată o pildă minunată pentru aceasta: cu cît învață omul să se mînie pe sinea lui păcătoasă, cu atît va învăța să se mînie pe aproapele mai puțin. Mîniat de propriile lui slăbiciuni, el fie nu mai vede slăbiciunile altora, fie le vede, dar le judecă mai îngăduitor.

O, Stăpîne Doamne Cea Ce ești Singur Drept, sădește întru noi aducerea aminte de Ziua Mîniei Tale celei Drepte, ca să nu mai păcătuim atît de ușor nici măcar cu gîndul, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

5 octombrie

• Pomenirea Sfintei Mucenițe Haritina

Sfînta Haritina a rămas orfană de mică. Ea a fost înfiată de un om de vază și creștin cu credința, pe nume Claudie, care a crescut-o ca pe fiica lui adevărată. Haritina era smerită și blîndă, ascultătoare și liniștită. Ea a studiat Legea lui Dumnezeu ziua și noaptea, și s-a făgăduit pe sine vieții feciorelnice, de logodnică credincioasă lui Hristos. Haritina se zidea nu doar pe sine, dar aducea și alte suflete la Hristos, și pentru aceasta Dometie, eparhul împăratului Dioclețian, a chemat-o la judecată înaintea tribunalului. El a întreat-o: „Este adevărat, tînăro, că fiind creștină tu însăși, îi mai înșeli și pe alții, ademenindu-i la credința ta profană?” Haritina a răspuns cu curaj: „Adevăr este că sînt Creștină, dar minciună cum că i-aș înșela pe alții; ci mai curînd, pe cei înșelați eu îi scot la calea adevărului, aducîndu-i pe ei la calea Domnului meu Hristos.” Răul judecător a osîndit-o la moarte pe Haritina. Intre alte bestiale torturi, ei i-au tuns perii capului și i-au turnat pe creștet cărbuni aprinși. Dar chiar și așa pe ea a scăpat-o puterea lui Dumnezeu. Au aruncat-o legată în mare, dar Dumnezeu a scos-o la liman. Au legat-o de o roată pe care au început să o rotească, dar îngerul Domnului s-a pogorît și a oprit roata, iar Haritina a rămas neatinsă. Depravatul jude a trimis apoi niște desfrînați care s-o necinstească pe fecioară. Temîndu-se de această dezonoare, Sfînta Haritina s-a rugat lui Dumnezeu ca să ia sufletul ei mai înainte ca acele slugi ale diavolului să-i întineze trupul ei feciorelnic. Cum sta îngenuncheată la rugăciune, sufletul ei a ieșit din trup și s-a înălțat la împărăția Nemuritoare a lui Hristos.

• Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Dionisie, Episcopul Alexandriei

Sfîntul Dionisie s-a născut la Alexandria, din părinți păgîni, dar foarte slăviți. El a primit cea mai înaltă educație filosofică a vremii, prin care a cunoscut scrierile tuturor marilor clasici elini. Apoi el a studiat cu Origene. Acei ani ai tinereții studioase au fost și aceia în care la un moment dat a citit Epistolele Sfîntului Apostol Pavel, Așa a crezut în Hristos și a primit Sfîntul Botez din mîinile lui Demetrius, Episcopul Alexandriei. La anul 247 Dionisie a fost ridicat episcop al Alexandriei. Ca episcop, el l-a slujit cu credință pe Hristos, și bine a păstorit turma Lui cea cuvîntătoare, în vremuri

foarte grele pentru Biserică. Din afară, Biserica lui Hristos era prigonită de păgâni, iar dinlăuntru ea era sfîșiată de eretici, lupii cei îmbrăcați în piei de oaie. În afară de aceasta, o ciumă a decimat poporul timp de mai mulți ani. Sfîntul Dionisie însă a trăit timp de trei ani în afara zidurilor Alexandriei, ascuns de credincioși, așa încît să nu apuce să fie ucis mai înainte de ceasul lui. În timpul celor trei ani el a scris multe scrisori și îndemnuri către turma lui, învățîndu-i și întărindu-i să se țină de Ortodoxie. Printre scrierile lui se află și mai multe canoane adoptate de Biserică. Epistola lui contra lui Novațian de asemenea este socotită scriere canonică. El a păstorit Biserica lui Hristos vreme de paisprezece ani, și s-a săvîrșit către Domnul la anul 265.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Evdochim de la Mînăstirea Vatopedi din Sfîntul Munte Athos*

La anul 1841, cînd s-a restaurat osuarul Mînăstirii Vatopedi, lucrătorii au aflat osemintele unui om ce stătea în genunchi. El ținea cu amîndouă mîinile la piept o icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Din aceste sfinte moaște ieșea un minunat miros de bunămireasmă. Neștiind cine era acest om sfînt, nici cînd a trăit, monahii i-au dat numele Evdochim [Dreapta Credință] și au adus sfintele lui moaște în biserică, unde se află și în ziua de astăzi. Multe minuni de vindecări s-au lucrat de-a lungul anilor la ele. Chiar și azi se pot citi următoarele cuvinte, săpate în racla de argint cu moaștele lui: „Această raclă s-a făcut pentru cinstitul cap al Sfîntului Evdochim de către monahul Gavriil, pe care Sfîntul l-a vindecat de o boală cumplită.”

- *Pomenirea Sfinților Preacuvioși Damian, Ieremia și Matei*

Aceștia au fost făcători de minunui și văzători cu duhul din Lavra Peșterilor de la Kiev. Ei s-au nevoit și s-au săvîrșit în veacul al unsprezecelea.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Haritina

Haritina îngenuncheată stă la rugăciune,

Trupul ei torturat de răni este plin:

„Stăpîne Preaînalte Doamne, Făcătorule Atotmilostive,

Cu ai Tăi sfinți mucenici mă numără și pe mine, smerita!

Stăpîne Preadulce Hristoase, Tu pentru mine

Răstignire pe Cruce ai luat.

Acum și eu voiesc să mor pentru Tine,

Stai aproape de mine, Mîntuitorule,

Căci eu Ție cu trup și cu suflet m-am închinat.

Păzește trupul meu de necinstirea hulitorului.

Mai bine ardă-mi-se trupul în foc,

Mai bine îneacă-se în marea de azur,

Decît să fie profanat prin faptă de rușine

înaintea sfinților și a îngerilor!

Stăpînul ruga Haritinei a ascultat,

Și al ei suflet l-a primit la Sine în Rai.

Cugetare

Cînd omul caută cu sudoare și cu lacrimi adevărul, nemulțumindu-se

cu nimic pe această lume decât cu aflarea lui, atunci Dumnezeu vine în întâmpinarea acelui om în felul Lui blînd. Aceasta se vede din viața Sfîntului Dionisie din Alexandria. Păgîn fiind, Dionisie a dorit cu sete adevărul, pentru care i-a studiat pe toți marii filosofi păgîni, și a citit toată literatura elină. Dar văzînd că toată această știință nu îl duce la adevărul după care înseta inima lui, el a început să citească tot ceea ce putea găsi, căutînd orice scriere de care auzea că este înțeleaptă. Astfel, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, el a întîlnit o femeie săracă care s-a oferit să îi vîndă niște copii ale mai multor epistole ale Sfîntului Apostol Pavel. Dionisie le-a cumpărat bucuros și le-a citit fără zăbavă. A fost atît de copleșit de ceea ce a citit, încît a alergat să caute femeia care i le vînduse, și aflînd-o, a întreat-o dacă nu mai are și alte asemenea scrieri de vînzare. Femeia l-a îndrumat la un preot creștin care i-a pus la dispoziție toate epistolele pauline, ca să le citească. Citindu-le cu sete și cu atenție, Dionisie a crezut desăvîrșit în Hristos și a dorit Sfîntul Botez fără cea mai mică ezitare.

Iată alt exemplu: în cetatea Arsinoe se împrăștiase erezia milenaristă. Această erezie învăța în chip mincinos că Hristos avea să vină foarte curînd spre a întemeia o împărăție pămîntească de o mie de ani. Căpetenia acestei erezii era un oarecare Korakion. Sfîntul Dionisie a mers la Arsinoe spre a le arăta milenariștilor adevărul și spre a stopa propagarea acestei erezii. În cadrul unei mari adunări la care erau de față și milenariști și ortodocși adevărați, Sfîntul Dionisie a purtat o dispută publică cu Korakion și cu alte căpetenii milenariste. Această dispută a durat trei zile întregi. (Cîtă rîvnă aveau Creștinii cei vechi pentru cercetarea adevărului!) Dumnezeu a binecuvîntat nevoia și zelul lor, prin rugăciunile Sfîntului Dionisie. La sfîrșitul disputei publice, Korakion și ceilalți împreună cu el s-au lepădat de erezie și au îmbrățișat învățătura ortodoxă expusă de Sfîntul Dionisie.

Luare aminte

Să luăm aminte la pocăința Regelui Mânase și la iertarea pe care a primit-o de la Dumnezeu (II Paralipomena 33):

- La cum Mânase, ducînd viață cumplită de sclav în pămînt străin, și-a recunoscut păcatele, a plîns pentru ele cu amar, și s-a rugat pentru iertare lui Dumnezeu;
- La cum Dumnezeu l-a iertat, și l-a eliberat din robie;
- La cum după aceea Mânase a făcut ceea ce a fost drept înaintea lui Dumnezeu pînă la ceasul morții lui, domnind în tot acest timp peste poporul lui cu pace.

Predică *Despre arătarea bunătăților*

„ Cine ne va arăta nouă cele bune? ” (Psalmul 4: 6).

Fraților, mare este bunătatea lui Dumnezeu. Ce cuvinte ar putea să o grăiască? Mari sînt bunătățile împărăției Cerești întru care viețuiesc îngeri de foc, sfinți minunați, și dulceața Raiului. Cine oare le-ar putea grăi? Viața nemuritoare, apropierea de Dumnezeu și de îngerii Lui, împreună-petrecerea cu sfinții și cu dreptii, toate acestea sînt un mare și de negrăit bine. Un alt mare bine va fi acela că ne

vom întâlni acolo cu cei din neamurile noastre și dintre prietenii noștri; cu părinții noștri, cu copiii noștri, și cu cei mai iubiți ai noștri care au plecat dincolo înaintea noastră și ne-au lăsat triști și nemângiați. Oare cine ne va arăta tot acest imens bine? Mulți au pus această întrebare pe vremea Regelui David, și mulți pun aceeași întrebare și azi. Cine oare ne va arăta nouă aceste lucruri bune, ca să putem crede și nădăjdui în venirea lor?

Aceste lucruri bune ne sînt arătate nouă credincioșilor, iar noi nu așteptăm nimic mai înalt, pe nimeni Altul decît pe Stăpînul Hristos, Adevăratul Martor al acestor lucruri bune, fraților, adevăratul Martor și Stăpîn, a tot binele. Domnul Cel Multmilostiv a arătat tot acest bine prorocilor Lui aleși încă mai înainte de venirea Lui pe pămînt. De aceea zice David către Domnul: *Insemnatu-sa peste noi lumina feței Tale, Doamne!* (Psalmul 4: 6).

Acesta și este răspunsul către cei care întrebă: „*Cine ne va arăta nouă cele bune?*” Domnul însuși ne-a arătat nouă cele bune! Lumina feței Domnului s-a însemnat peste noi, s-a încrustat în litere de foc în inimile noastre, iar în lumina Lui noi recunoaștem tot binele pe care numai cerul ni-l poate da. Fraților, oare este vreo vindecare pentru cei care au auzit de venirea Domnului pe pămînt și totuși mai întrebă: *Cine ne va arăta nouă cele bune?* Dacă Hristos nu ne-ar fi arătat și nu ne-ar fi descoperit nouă toate lucrurile cele bune prin slăvită Nașterea Lui, slăvitele Lui minuni, slăvită Lui înviere, și Sfînta Lui Biserică, să fim siguri că întunecata noastră lume nu ni le-ar putea arăta nouă pe cele bune, pentru că îi este cu neputință. Oamenii nu ni le-ar putea descoperi, pentru că nici ei nu le cunosc. Există însă o vindecare pentru fiecare om, chiar și pentru cel mai incorijibil dintre necredincioși, dar aceasta numai atîta vreme cît este încă în această viață. Iar vindecarea este pocăința de relele făcute, curățirea inimii de patimi, și împlinirea poruncilor lui Hristos. Omul sănătos vede lumina feței Domnului care se însemnează peste el; dar omul bolnav la suflet, necurat la inimă și strîmb la minte, nu o vede.

O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, Cela Ce ești Lumina îngerilor și a oamenilor! Ajută-ne nouă să nu stingem cu păcatele noastre lumina Ta ce pururea o însemnezi peste noi, întru care ne descoperi bunătățile Tale cele cerești, și nu ne lipsi pre noi de tot binele, O, Atotmilostive!

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

6 octombrie

- *Pomenirea Sfîntului, măritului și întrutotlăudatului Apostol Toma*
Sfîntul Toma a fost unul dintre Cei Doisprezece Apostoli ai lui Hristos. Prin neîncrederea lui în învirerea Domnului s-a adus o nouă dovadă a realității acestui eveniment sfînt și înfricoșat. Din pricina îndoirii lui Toma, Domnul înviat s-a arătat pentru a doua oară înaintea ucenicilor Lui, numai și numai în scopul de a îl convinge și pe Toma de Slăvită Lui înviere. Domnul a zis atunci către Toma: *Adu degetul tău încoace și vezi mîinile Mele și adu mina ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios.* Iar Toma plin de cutremur a făcut

așa și a zis: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!* (Ioan 20: 27-28). După Pogorîrea Duhului Sfînt, și după ce Apostolii au aruncat sorți spre a vedea locurile în care fiecare urma să iasă la propovăduire, lui Toma i-a căzut să meargă și să vestească Evanghelia Domnului în India. El a fost puțin întristat că trebuia să plece atît de departe, dar Domnul i S-a arătat lui și l-a întărit, în India Toma a adus pre mulți la Hristos, atît nobili cît și popor de jos, și a întemeiat acolo Biserica lui Hristos, sfințind episcopi și preoți, între alții, el a convertit și două femei surori după trup, Terțiana și Migdonia, amîndouă soții de mari principii indieni. Din pricina credinței lor, amîndouă au fost persecutate de soții lor, cu care, după primirea Sfîntului Botez, nu mai voiau să mai trăiască, în cele din urmă soții lor le-au dat învoirea să trăiască cum le va plăcea. Astfel eliberate de povara însoțirii, ele au dus vieți plăcute lui Dumnezeu pînă la moartea lor. Dionisie și Pelaghia au fost logodnici, dar auzind predicarea apostolului Toma, nu au mai voit să se căsătorească, ci s-au închinat fiecare din ei vieții ascetice creștine. Pelaghia a sfințit muceniță pentru Hristos, iar Dionisie a fost hirotonit întru Episcop de către Apostolul Toma. Prințul Mazdai, soțul Terțianei, al cărui fiu, Azan, de asemenea fusese botezat de către Sfîntul Toma, l-a osîndit pe Apostol la moarte. Mazdai a trimis cinci soldați care să-l ucidă pe Sfîntul Apostol Toma. Ei l-au săgetat cu lănciile lor, și așa și-a dat Sfîntul Apostol sfîntul lui suflet în mîinile lui Hristos. Mai înainte morții lui, el și ceilalți Sfinți Apostoli au fost purtați minunat pe norii cerului la Ierusalim pentru înmormîntarea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Dar Toma a sosit prea tîrziu, de abia după trei zile, și pentru aceasta a plîns nemîngîiat. La ruga lui ceilalți apostoli au deschis mormîntul

Fecioarei, ca și el să se poată închina cinstitului ei trup. Dar trupul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu nu se mai afla în racla în care fusese așezat: Domnul o luase pre Maica Lui la Locașurile Sale cerești. Astfel, întîrzierea Sfîntului Toma a descoperit lumii întregi minunata preaslăvire și înălțare a Maicii lui Dumnezeu cu trupul la ceruri, tot așa cum îndoirea lui a întărit în întreaga lume adevărul învierii Domnului Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Macarie, Noul Mucenic*

El s-a născut la Chios, în Bithinia. Părinții lui, Petru și Antuza, erau creștini, iar din botez au dat fiului lor numele Manuel. De mic el a fost dat să învețe meșteșugul croitoriei, între timp însă tatăl lui Manuel, Petru, a căzut de la Credință și a trecut la islam, iar apoi s-a strămutat la Brusa. La o vreme Manuel a fost nevoit să călătorească cu afaceri la Brusa, și acolo s-a întîlnit cu tatăl lui, care a încercat în tot chipul să îl facă și pe fiul lui să treacă la islam. Zadarnică a fost împotrivirea lui Manuel. Turcii l-au tăiat împrejur cu sila. Manuel atunci a fugit la Sfîntul Munte și s-a tuns monah la Schitul Sfînta Ana. Numele lui călugăresc a fost Macarie. Timp de doisprezece ani el s-a nevoit minunat întru toate nevoințele monahicești, dar pacea sufletului nu o a putut afla. *Cel ce se va lepăda de Mine înainte*

oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri (Matei 10: 33) - Aceste cuvinte ale Domnului răsunau mereu în conștiința monahului Macarie. La urmă, cu binecuvântarea duhovnicescului lui părinte, el a mers la Brusa și a mărturisit cu glas mare Credința lui în Hristos, înaintea turcilor, strigând că mincinos proroc este Mohamet. El a fost biciuit timp de una sută și treizeci de zile, și torturat bestial în tot acest timp. El a fost decapitat la Brusa, în șase zile ale lunii octombrie, din anul 1590. Parte din sfintele lui moaște făcătoare de minuni se păstrează cu cinste și cu evlavie la Schitul Sfnta Ana din Sfântul Munte Athos.

Cântare de laudă la Sfântul Apostol Toma

Cu-a lui îndoire Sfântul Toma Apostol

Credința Creștină o a întărit:

Însuși Domnul pe el l-a convins.

Toma coasta Domnului pipăit-a și s-a bucurat,

Cu bucurie mare l-a slăvit pe Hristos.

Via lui Toma fost-a a Indiei țară,

Ce el a cultivat-o cu vița Crucii lui Hristos:

Acolo el înțelepciunea și minunile Domnului Hristos propovăduit-a

Către slăviți și umili.

O, înțelepților ai Indiei fii,

Șarpe-otrăvit a voastră înțelepciune este!

Iată înțelepciunea cea adevărat din cer s-a pogorât

Ea pentru a voastră mîntuire trup pe pămînt a luat!

Toma grăit-a și lucrat-a minuni,

Pe care minuni și înțelepciune văzîndu-le,

mulțime de popor lui i-a urmat,

Căci Toma lucra întru Numele Domnului.

Toma schingiuri cumplite a luat Dar porțile iadului idolatriei indiene

Zguduitu-le-a din temelii. El răni cinci pentru Domnul Întru al său

trup, pentru adevăr, a luat.

Cinci amare răni, al simțurilor număr, Care pildă de tainică

înțelepciune nouă ne sînt: Căci cea ce-a lui simțuri nu își stăpînește,

Dulceața cerească nu poate gusta.

Cugetare

Avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mîină, veșnică, în

ceruri (II Corinteni 5: 1), zice cea ce vede toate cu adevărat,

Apostolul lui Hristos, Pavel. Toate eforturile pe care le facem noi

pe pămînt pentru Dumnezeu au acest scop: să binemerităm,

fiecare după puterile lui, această zidire dumnezeiească, această

casă nefăcută de mîină. Regele Indiei Gundafor a hotărît să-și

zidească un palat minunat, cum n-a mai văzut pămîntul. Pentru

aceasta l-a trimis pe curteanul lui, Avvan, să-i găsească un

meșter priceput pentru lucrare. Avvan l-a întîlnit pe Sfântul

Apostol Toma, prin dumnezeiasca Pronie. Sfântul Toma i-a zis lui

Avvan că este meșter priceput, și că nimeni altul nu îi va putea

zidi regelui ceea ce dorește inima lui. De aceea regele i-a dat lui

Toma aur din destul pentru zidirea doritului palat. Ieșind de la

rege, Sfântul Toma a împărțit îndată tot aurul la necăjiți și la

muritorii de foame. Locul ales pentru zidire se afla la o oarecare depărtare de reședința regelui, și după doi ani de la înțelegere acesta a trimis oameni care să vadă în ce stadiu se află lucrările. Toma le-a zis: „Toate sînt gata, doar acoperișul mai lipsește,” cerînd regelui să-i mai trimită și alți bani. Regele a făcut întocmai, nezgîrcindu-se. Aurul nou primit Toma l-a împărțit la mult popor nenorocit, flămînd, desculț și fără adăpost. El a mers mai departe, predicînd peste tot Evanghelia. Regele, aflînd că Toma nici măcar nu a săpat temelie palatului mult dorit cu imensele bogății trimise, l-a înșfăcat și l-a aruncat în temniță, în acea noapte fratele regelui a murit, ceea ce l-a aruncat pe acesta într-o tristețe neagră, îngerul Domnului însă a luat sufletul mortului și l-a dus să îi arate frumusețile Raiului, întru care i-a arătat și un palat fără seamăn, așa cum la mintea omului nu s-a suit. Sufletul mortului a voit să meargă și să se sălășluiască pe vecie acolo, dar îngerul i-a zis că nu se poate, că acea minunăție este rezervată fratelui lui, căci pentru el fusese zidită de către Sfîntul Apostol Toma, care pe pămînt zăcea pentru aceasta în închisoare. Atunci îngerul a întors sufletul mortului înapoi în trup. Înviind, fratele regelui a zis către rege îndată: „Jură-mi că îmi vei dărui ceea ce îți voi cere.” Iar regele a jurat. Atunci fratele lui i-a zis: „Dă-mi mie palatul ce ți l-a zidit Toma în ceruri, și ia pentru el și toate bogățiile mele ce le am pe pămînt.” Regele a rămas în uimire auzind că el are palat în ceruri. După ce fratele lui i-a descris cu amănuntul tot ce a văzut, regele a crezut și a alergat la închisoare, scoțîndu-l afară pe Sfîntul Apostol Toma. Auzind predicarea Apostolului despre suflet, mîntuire și viața de veci, și regele și fratele lui cel înviat au luat Sfîntul Botez din mîinile lui. Regele Gundafor după aceea a făcut singur și mai mari fapte de milostenie, mai zidindu-și un palat încă și mai minunat în ceruri.

Luare aminte

Să luăm aminte la nedreptatea Regelui Amon și la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui pentru aceasta (II Paralipomena 33):

- La cum Amon, fiul lui Mânase, s-a întors de către fața lui Dumnezeu și a făcut cele rele înaintea Lui;
- La cum el a domnit numai timp de doi ani, după care a fost omorît de slugile lui.

Predică Despre pocăința Regelui David

Ostenit-am întru suspinul meu, spăla-voi înfîcare noaptea patul meu, cu lacrimile mele așternutul meu voi uda (Psalmul 6: 6).

Ziua urmează nopții, iar noaptea, zilei. Fie ca pocăinței noastre celei de zi să îi urmeze pocăința de noapte, iar pocăinței noastre din fiecare noapte să îi urmeze pocăința din fiecare zi. Iar pocăința cea de toată ziua în faptele cele bune se arată; iar cea de toată noaptea, în rugăciune, plîns și îngenunchere. Astfel plătim noi noaptea și zi datoria noastră, prin aceea că umplem timpul zilelor și nopților noastre cu ceea ce este mai de preț înaintea lui Dumnezeu, și cu ceea ce ne va însoți pre noi la înfricoșata Judecată. Să privim la Regele David și să luăm aminte la pocăința lui. Să vedem că nu este

destul să ne mărturisim păcatele înaintea preotului, ca să fim iertați. Iată însuși Regele David și-a mărturisit păcatul prorocului Nathan, zicînd: „*Am păcătuît înaintea Domnului.*” (II Regi 12: 13). Cu toate acestea, marele Rege și Proroc nu a socotit suficientă mărturisirea aceasta, ci a continuat să suspine și să plîngă înaintea lui Dumnezeu, spălîndu-și în fiecare noapte a vieții lui patul cu lacrimi de pocăință. Căci nici măcar noaptea nu putea da el odihnă sufletului lui, ci doar istovirea pocăinței celei cu lacrimi. Să nu zicem: „David a comis ucidere și adulter, deci avea și de ce să se pocăiască!” Oare nu și tu ucizi oameni cu ura ta, oare nu comiți mereu adulter în inima ta, prin gîndurile necurate cărora nu li te opui, și prin poftele cele rele? Fraților, viața acesta nu am primit-o ca să ne îndreptăm păcatele noastre, ci ca să ni le osîndim. Fericit acela pe care îl va îndreptăți Domnul la înfricoșata Lui judecată! Pocăința nu este o chestiune doar de o oră sau doar de o zi. Pocăința trebuie să ne fie nouă ocupația de căpetenie a vieții noastre, în fiecare ceas, pînă la moarte. *Spăla-voi în fiecare noapte patul meu*, zice Regele David. Aceasta nu înseamnă că doar noaptea trebuie pocăință, căci ea trebuie din belșug și ziua, și zi și noapte; ci înseamnă că pocăința cea duhovnicească se poate face mai bine și mai potrivit în liniștea nopții decît în zgomotul zilei, în liniștea nopții, noi ne vedem mult mai limpede și păcatele noastre, și marea milostivire a lui Dumnezeu. Oare nu ne amintește mai bine noaptea de moarte decît ziua? Oare nu vedem ce bine seamănă patul odihnei noastre de noapte cu un cosciug?

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cea Ce ești Drept și Minunat întru lucrurile Tale, fără ajutorul Tău cu adevărat nu ne vom putea pocăi nicicînd! Ajută-ne nouă, Bunule Doamne, ca să ne vedem ranele păcatelor noastre, și să simțim duhoarea lor cea grea și să ne plîngem pe noi înșine cu amar, mai înainte de a o face rudeniile noastre, deasupra trupului nostru dat morții și putreziciunii și dus la groapă! Și mai înainte de a o face sfinții îngeri deasupra stîrvului sufletului nostru celui lepădat la iad! O ajută-ne nouă și ne mîntuișete pre noi, Stăpîne Doamne! Căci noi numai Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim și Ție Ți mulțumim în veci, Amin.

7 octombrie

• Pomenirea Sfinților Mucenici Serghie și Vah

Acești sfinți și minunați mucenici, eroi ai Credinței Creștine, au fost la început mari nobili de la curtea împăratului Maximian. Împăratul însuși îi cinstea foarte mult pentru vitejia, înțelepciunea și loialitatea lor. Cînd a auzit însă că marii Serghie și Vah sînt creștini, iubirea lui pentru ei s-a prefăcut în ură. La o mare festivitate idolească împăratul le-a cerut să vină și să jertfească idolilor împreună cu el, dar Serghie și Vah au refuzat aceasta pe față, înaintea întregii curți. Negru de ură și de furie, împăratul a poruncit atunci pe loc devestirea lor de însemnele demnității lor militare: centura, mantia, inelul cu pecete au fost smulse de pe ei, și în loc au fost îmbrăcați în haine de femeie, împăratul a poruncit ferecarea lor cu zgarde de

fier, și așa au fost purtați precum animalele în toată cetatea, ca să rîdă vulgul [poporul] de ei. Ei au fost după aceea trimiși la Antioh, guvernatorul Asiei, spre a fi torturați. Antioh dobîndise acel rang prin mijlocirea lui Serghie și Vah, căci ei îl recomandaseră împăratului. Antioh i-a implorat să se lepede de Hristos și să își salveze viețile de la schingiuri și moarte de rușine, dar Sfinții au zis: „Nouă ne este tot una onoarea sau dezonoarea lumii, cinstea ei sau rușinea, viața sau moartea. Noi către împărăția Cerurilor căutăm.” Antioh l-a aruncat pe Serghie în închisoare și a poruncit mai întîi chinuirea lui Vah. Slugile lui l-au biciuit pe rînd, pînă cînd au zdrobit cu totul trupul mucenicului. Sfîntul suflet al lui Vah a ieșit astfel din trupul lui sfărîmat, și a fost dus pe aripi de îngeri la Domnul. Sfîntul Vah a luat mucenicia în cetatea Barbalissos. Apoi a fost scos din închisoare Sfîntul Serghie, căruia i s-au pus în picioare încălțăminte de fier, căptușite pe

"în Mineiele de pînă acum, aceștia aveau slujba sfinților de rînd (cu stihirile pe 6). Dar întrucît părți din sfințele lor moaște - și anume sfințele lor capete - se află la noi în țară, fiind păstrate mai înainte la Mînăstirea lui Neagoe de la Curtea de Argeș, iar acum în Catedrala Sfintei Mitropolii a Olteniei din Craiova, s-a pus acum slujba lor cu priveghere și polieleu..." -din *Mine iu l pe Octombrie* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 2004, p. 92).

dinăuntru cu cuie. El a fost silit să mărșăluiească astfel pînă la cetatea Rozapha, din Siria, și acolo i s-a tăiat capul. Sufletul lui s-a înălțat la ceruri unde a fost întîmpinat de prietenul lui, Vah. Ei împreună au primit cununile neveștejite ale muceniei, din Sfințele Mîini ale împăratului Hristos, Mîntuitorul și Domnul. Acești doi minunați prieteni și Cavaleri ai Credinței au luat mucenicia cam pe la anul 303.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Polihronie*

El s-a născut în ținutul Gamfanitus, din părinți țărani, în tinerețile lui el a fost lucrător cu ziua în via unui anume cetățean din Constantinopol. Dar chiar lucrător cu ziua fiind, Polihronie s-a închinat pe sine nevoițelor trupești și lăuntrice prin postiri aspre și rugăciune ziua și noaptea. Vierul se minuna de sfințenia vieții lui și îi plătea bani mai mulți decît prevedea înțelegerea. Sfîntul Polihronie cu acei bani a zidit o sfîntă biserică. La vremea Sfîntului Sinod întîi Ecumenic de la Niceea (din anul 325), Polihronie era citeț bisericesc. El s-a arătat în acea vreme un rîvnitor de foc al Ortodoxiei și curăției dogmei, luptător împotriva ereziei ariene, și de aceea a fost sfințit preot. Arienii pentru aceasta s-au răzbunat, au năvălit chiar în biserică și l-au tăiat în bucăți pe Sfîntul Polihronie. Așa s-a săvîrșit acest mare apărător al adevărului și al purității Ortodoxiei, primind cununa muceniceștii slave din Mîinile Domnului Hristos.⁶⁰

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Serghie și Vah

împărătești bărbați, Serghie și Vah,

Pre împăratul slujit-au, dar nu cel pămîntesc;

Cipre lisus Nemuritorul, Domnul Slavei.

Regele de țarină batjocoritu-i-a pre ei,

Smulgîndu-le centurile regale,

Dar Hristos Domnul mult mai minunat i-a încins,

îmbrăcîndu-i în mantia nesticăcioasă a nemuririi.

⁶⁰ într-o această zi Sinaxarul Grecesc mai face pomenire și de cei Nouăzeci și Nouă de nevoitori din Creta. Se spune în Sinaxar că cel de al o sutălea nu a fost niciodată văzut între ei, cuvinte care interpretate ar arăta că Cel de al O Sutălea Nevoitor a fost chiar Hristos Domnul, Capul lor. Cel mai vestit dintre ei a fost Sfântul Ioan, bărbat de mare rugăciune și făcător de minuni. El s-a rugat vreme atât de îndelungată în genunchi, încît nu s-a mai putut după aceea ridica niciodată în picioare. De aceea el se deplasa oriunde în genunchi. Pentru aceasta un păstor, crezînd că este vreo fiară, l-a săgetat de moarte cu o săgeată trasă din arc. Printr-o tainică minune, toți ceilalți nouăzeci și opt de nevoitori aflați la mînăstire au murit într-o aceeași zi. Nu se cunoaște vremea cînd s-au nevoit această obște de sfinți. - Nota autorului.

Împăratul inelele lor din degete li le-a smuls,

Dar Domnul mai slăvite pe mîna lor a pus,

Unindu-le sufletele cu Sine.

Împăratul de lut de la curtea lui i-a izgonit,

Dar Domnul Nemuritor i-a primit cu fast la Curțile Slavei.

Țărîna schinguit-a pe-acești Cavaleri ai lui Hristos,

Cu schingiuri bestiale. Dar Raiul

Odihnitu-i-a pre ei întru locașurile desfătării.

Pururea ce e putred pe neprihănit prigonește,

Iar cel rău urăște pe cel ce este bun.

Dar Vahus și cu Serghie Sfinții

Pre țărîna țarinii au dat-o, în pămînt.

Ale lor suflete cu bucurie zburat-au la cer.

Deși surghiuniți de pămîntescul rege,

Ei pre pămînteni luminează de sus chiar și-acum.

Ei cu mucenicia biruit-au răutatea,

Și murind pentru Cruce se au preaslăvit.

Biruinnd întunericul pe a mîntuirii cale,

Ei luminează calea pe care să urmăm și noi.

Cugetare

Iată o altă vednie a Sfântului Andrei cel Nebun pentru Hristos: șezînd el odată în convorbire cu ucenicul lui iubit, Epifanie, a văzut cum un drac scîrbos voiește să se apropie și să îl ispitească pe tînărul Epifanie, însă nu îndrăznește din pricina lui [a lui Andrei]. Andrei a strigat: „Pleacă de aici, necuratule!” Diavolul s-a dus mai încolo, dar a zis cu răutate: „O, tu, tu ești dușmanul meu de moarte, ca nici unul altul în Constantinopol!” Andrei însă nu l-a nimicit cu rugăciunea lui, ci i-a îngăduit să zică mai departe: „Iată, Andreie, vine vremea cînd eu nu voi mai fi nevoit să-mi fac răutățile mele. Atunci chiar oamenii vor fi mult mai răi decît mine, iar copiii de zeci de ori mai răi decît cei mari! Atunci eu mă voi odihni și nu voi mai fi nevoit să le insuflu răutăți oamenilor, căci ei înșiși vor lucra unele care mie nici nu mi-au trecut vreodată prin cap! Atunci va fi vremea bucuriei și odihnei mele!” Sfântul Andrei a zis: „Spune degrabă, ce păcate vă plac vouă dracilor cel mai mult?” Iar diavolul i-a arătat: „Închinarea la idoli, jignirea și calomnierea nevinovaților, răutatea împotriva aproapelui, păcatul mult iubit mie al sodomiei, beția și zgîrcenia - acestea sînt bucuriile noastre cele mai mari.” Andrei l-a întrebat mai departe: „Dar cum vi se pare cînd vedeți pe cel ce l-ați ținut în gheare că se scutură cu totul de voi?” Iar dracul i-a zis: „Tu

știi mai bine, Andreie! Noi nu suferim aceasta! Dar ne mîngîiem totuși cu nădejdea că de cele mai multe ori unii ca aceștia cad cumva iar în necuratele noastre mreje, căci mulți s-au lepădat de noi și scăpat la Dumnezeu, iar după aceea s-au întors înapoi la a noastră mlaștină!" Diavolul a zis aceasta și încă multe altele, după care Sfîntul Andrei a suflat asupra lui și l-a risipit.

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptatea Regelui Iosia și la răsplata lui Dumnezeu către el (II Paralipomena 34):

- La cum Regele Iosia a dezdăcinat cu totul idolatria din Iuda, și a făcut tot ceea ce a fost bun înaintea lui Dumnezeu;
- La cum pentru aceasta Domnul a vărsat asupra lui și a poporului binecuvîntările Sale, învrednicindu-l de o domnie pașnică și foarte lungă.

Predică Despre copii și lauda Domnului din gura copiilor

Din gura pruncilor și a celor ce sug ai săvîrșit laudă, pentru vrăjmașii Tăi, ca să amuțești pe vrăjmaș și pe răzbunător (Psalmul 8: 2).

La slăvită Intrare a Domnului în Ierusalim la Duminica Sîlpărilor, și chiar la Intrarea lui la Templu (Matei 21: 15), copiii mici au strigat: *Osana Fiului lui David! Binecuvîntat este Cel Ce vine întru Numele Domnului! Osana întru cei de sus!* (Matei 21: 9). Se pare că nimic nu i-a iritat pe bătrînii iudeilor mai mult decît această laudă adusă în gura mare lui Hristos, chiar și de către copiii cei mici. *Auzi ce zic aceștia?* (Matei 21: 16), L-au întrebat ei plini de ură și de răutate. Iar Iisus le-a răspuns liniștit: *Da. Au niciodată n-ați citit că din gura copiilor și a celor ce sug Ți-ai pregătit laudă?* (Matei 21: 16). Astfel, este limpede ca lumina zilei că aceste cuvinte procești ale lui David țin de minunea aceasta care s-a lucrat la Intrarea triumfală a Domnului în Ierusalim: anume că pînă și copiii cei mici au strigat *Osana!* pe drum și în Templu, întru lauda întîmpinării Mîntuitorului. Limpede este că, precum s-a prorocit acest eveniment, el întocmai așa s-a și întîmplat. Limpede mai este că însuși Domnul, răspunzînd iudeilor, a desemnat tocmai această prorocie a Regelui David: *Din gura pruncilor și a celor ce sug ai săvîrșit laudă.* Nu este nici o îndoială că această primire triumfală a Domnului, chiar și din gurile copiilor celor mici, a fost o mare minune lucrată înaintea ochilor tuturor, ea fiind

insuflată de Duhul Sfînt și săvîrșită prin puterea și voința lui Dumnezeu. Pe cînd puternicii zilei, cărturarii, fariseii și marii preoți nu au fost în stare să îl recunoască pe Dumnezeu și să li aducă cinstirea cuvenită, copiii cei mici și cei simpli au fost în stare să vadă în Iisus pe Hristos Domnul și să îl laude și binecuvînte în gura mare și cu bucurie, din toate puterile lor. Cu adevărat minune măreață a fost aceasta, între cele mai mari din Cele Două Testamente luate la un loc! Ea nu a fost mai mică decît învierea morților! De fapt, în cazul ambelor minuni, și a Intrării triumfale a Domnului în Ierusalim, și al învierii morților, aceeași putere a lui Dumnezeu a lucrat, același Duh și aceeași Providență

Dumnezeiască, în minunea jertfei de laudă săvârșite din gurile pruncilor și ale celor ce sug, Prorocul a voit mai cu de-amănuntul să scoată în evidență puterea și maiestatea slavei lui Dumnezeu. El așează această minune alături de minunile cele mai mari ale boitei înstelate de deasupra lumii zidite, zidite de aceeași putere a lui Dumnezeu, căci el zice mai departe: *Cînd privesc cerurile, lucrul mîinilor Tale, luna și stelele pe care Tu le-ai întemeiat...* (Psalmul 8: 3).

În afară de această, împreună cu pruncii și cu cei ce sug trebuie numărați și Sfinții Apostoli, și toate mulțimile de sfinți, nevoitori, mucenici ai lui Hristos, fecioare, și toate miile de mii de suflete care, în curăția și căldura inimilor lor L-au recunoscut pe Hristos Domnul și Mîntuitorul lor, L-au îmbrățișat din tot cugetul și din toată vîrtutea lor și au luat cu dragoste mucenicie pentru Numele Lui. Oare de ce anume a rînduit Dumnezeu ca din gurile unora ca aceștia să L se rostească Lui laudă, mai curînd decît din gurile puternicilor zilei, filozofilor și oamenilor „de cultură”? El a primit și primește lauda primilor pentru că ea vine din inimă smerită și zdrobită, și o respinge pe a celorlalți pentru că iese din mîndria și trufia lor; și trufașii sînt dușmanii cei mai mari ai lui Dumnezeu. De aceea a dezlegat Domnul minunat limbile copiilor, ale pescarilor celor simpli și ale lucrătorilor pămîntului, ca să proclame aceștia adevărul în pofida dușmanilor lor, adică a mîndrilor și deșertilor stăpînituri și înțelepți ai iudeilor. O Stăpîne Atotputernice Doamne, dezleagă și limbile noastre ca cu credință și noi să Te laudăm pre Tine, și cu bucuria cea mare a pruncilor și noi să vestim Slava Ta cea nemăsurată, Care se cuvine numai Ție în veci, Amin.

8 octombrie

• Pomenirea Sfintei Cuvioase Pelaghia

Ea a fost o mare păcătoasă care s-a pocăit. Ea s-a născut la Antiohia, din părinți păgîni, și a fost dăruită de Dumnezeu cu nemaivăzută frumusețe trupească. Pelaghia și-a folosit marea frumusețe spre a ei pierzanie și a celor căzuți în mrejele ei. Din desfrînările ei ea se făcuse putred de bogată. Trecînd odată pe lîngă Biserica Sfîntului Mucenic Iulian, în care tocmai atunci predica înaltpreasfințitul Nonnus, ea s-a oprit și a auzit cuvîntul pentru înfricoșata Judecată și pedeapsa care îi așteaptă pe păcătoși în iad. Cuvintele acelea au zguduit-o, și Pelaghia și-a schimbat radical viața. Ei i-a fost scîrbă de ea însăși, s-a temut tare de Dumnezeu, s-a pocăit cu amar de noianul păcatelor ei și a căzut înaintea lui Nonnus rugîndu-se de el ca să o boteze: „îndură-te și fie-ți milă de mine, Sfințite Părinte. Botează-mă pe mine și învață-mă pe mine pocăința, căci iată eu sînt adînc de păcate, gheena pierzării, mreaja și unealta diavolului.” Așa s-a rugat Pelaghia de Ierarhul lui Hristos cu lacrimi, și el a primit-o, i-a cercat pocăința și a botezat-o pe ea. La sfîntul ei Botez a slujit și Fericita Romana Diaconita, care i-a fost și nașă. Romana a învățat-o bine toată creștineasca viețuire și tainele

Credinței. Dar Pelaghia a râvnit mai mult decât Sfântul Botez. Prea conștientă fiind de noianul adânc al păcatelor ei, împunsă de boldul conștiinței, ea a voit să se nevoiască pînă la moarte cît mai aspru. Ea a împărțit imediat toate imensele ei averi cele cîștigate din desfrîu săracilor, și a plecat în taină la Ierusalim, sub numele de monahul Pelaghie. Acolo ea s-a închis într-o peșteră de la Muntele Măslinilor, și s-a închinat cu totul celor mai aspre postiri, rugăciuni și privegheri de toată vremea. După trei ani a cercetat-o Iacov, diaconul Sfințitului Nonnus, și a aflat-o încă vie. Dar cînd a revenit după trei zile, a aflat-o pe ea moartă, și i-a îngropat trupul ei cu cinste. Sfînta Pelaghia s-a săvîrșit către Domnul cam pe la anul 461. Astfel, cumplita desfrînată de mai înainte i-a plăcut mai după aceea lui Dumnezeu cu asprimea pocăinței celei cu lacrimi, a fost iertată de noianul păcatelor ei, și s-a sfințit. Iar Domnul a socotit vrednic sufletul ei cel curățit de împărăția Cerurilor.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Taisia*

Aceasta a fost o mare păcătoasă care s-a pocăit. Ea a fost de neam egiptean. Ca și Pelaghia mai sus pomenită astăzi, și Taisia și-a petrecut parte a tinereții ei în mari desfrînări. Dar aceasta i s-a întîmplat Taisiei din pricina mamei ei, care a făcut din fiica ei de mică locaș al diavolilor, în milostivirea Lui însă Domnul, Carele nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu, a aflat cale, în Minunata Lui Purtare de Grija, pentru întoarcerea și mîntuirea Taisiei. Unul dintre ucenicii Sfîntului Antonie cel Mare, anume Avva Pafnutie Sindonitul, a auzit de viața cea prea păcătoasă a Taisiei, și de mulțimea bărbaților care merg la Gheena din pricina ei. El și-a pus în inimă să o mîntuiască, cu ajutorul lui Dumnezeu. Luînd haine lumești, Sfîntul Pafnutie a luat un ban greu de aur și a intrat în cetate. Taisia, gîndind că acest bărbat îi dă aurul pentru desfrînare, l-a poftit în cămara ei. Atunci Avva Pafnutie și-a deschis sfînta lui gură și a dat pe față toate păcatele și ticăloșia Taisiei, cerîndu-i să-i pară rău și să se pocăiască. Atunci s-au trezit și conștiința și inima Taisiei, și ea a plîns, pocăindu-se cu amar. Ea a împărțit îndată toate multele și necuratele ei averi muritorilor de foame, și a intrat în mînăstirea de fecioare la care a dus-o Avva Pafnutie, rămînînd acolo timp de trei ani, închisă singură într-o chilie. Acolo ea a trăit numai cu pîine și cu apă. Sfîntul Pafnutie a venit și a cercetat-o cu puțin înainte de moartea ei, scoțînd-o afară din acea chilie, chiar nevrînd ea să iasă. Ea îndată s-a îmbolnăvit, și după ce a bolit puține săptămîni și-a dat sufletul ei cel curățit în Mîinile lui Dumnezeu. Sfîntul Pavel cel Simplu, un alt ucenic al Sfîntului Antonie cel Mare, a văzut în duh minunatul locaș pregătit de Domnul Taisiei celei pocăite, în ceruri. Sufletul sfințit al acestei femei s-a înălțat la Domnul la anul 340.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Pelaghia*

Această Pelaghia a fost o fecioară creștină din marea aristocrație antiohiană. În timpul domniei lui Numerian, guvernatorul Antiohiei a trimis soldați care să o aducă înaintea tribunalului pe Pelaghia, cunoscută în toată cetatea pentru sfințenia vieții ei. Soldații i-au

înconjurat palatul și au cerut ca fecioara să iasă la porți. Ea i-a salutat de sus, și când a auzit că soldații vor să o ducă înaintea judecătorului, s-a prefăcut voioasă și le-a cerut să o îngăduie să își schimbe ținuta. Apoi a urcat pe acoperișul casei, și-a înălțat mâinile la rugăciune către cer și s-a rugat lui Dumnezeu îndelung, ca El să îi primească sufletul ei și să nu îngăduie întinarea trupului ei, care știa că o așteaptă. Dumnezeu a primit sfântul ei suflet, iar trupul Pelaghiei a căzut mort înaintea soldaților care se aflau sub zidurile palatului. Sfântul Ioan Hrisostom a zis despre aceasta: „Moartea ei nu a survenit în urma unui proces firesc, ci mai curînd la porunca lui Dumnezeu.” El a mai zis: „Astfel, trupul ei cel fecioresc, mai curat decît aurul, a zăcut la pămînt. Îngerii l-au înconjurat, Sfinții Arhangheli l-au cinstit, și Hristos însuși a stat lîngă el.”⁶¹

Cîntare de laudă la Sfînta Cuvioasă Pelaghia

Pelaghia cea mult păcătoasă aplîns cu amar,

Și aflînd Credința sufletul și-a luminat.

Lumea semne i-a făcut ca s-o ademenească iar,

Dar ea o a lepădat.

Conștiința ei s-a trezit, și sufletul, ca din coșmar.

Ce mult a chinuit! Cît s-a nevoit, cît a îndurat

Pentru a ei mîntuire!

Sufletul ei cu păcătosul ei trup a luptat,

Și acesta i s-a făcut ca un măr putred.

Ea mucenicește a plîns și s-a nevoit

Pînă ce sufletul ei nenorocit i l-a sfințit Domnul.

Pe cer soarele de Domnul zidit strălucește,

Dar al Pelaghiei suflet strălucește mai mult.

Pocăința! Pocăința ne-o a dăruit Domnul,

Pelaghia cu aceasta s-a preaslăvit.

Cugetare

O, de-am investi și în sufletele noastre efortul pe care îl investim în confortul nostru trupesc! De-am fi tot atît de dornici să ne împodobim cu virtuțile înaintea lui Dumnezeu, pe cît sîntem în a ne împodobi trupul cu cele stricăcioase! La început, și Pelaghia cea păcătoasă, și Taisia nu se interesau decît de frumusețea trupurilor lor, care le ținea sufletele în robie. Amîndouă nu

În Proloagele slavonești se zic următoarele despre un păcătos nepocăit: Un anume Diacon Rafael s-a îmbolnăvit de moarte. Lucrul acesta a fost adus la cunoștința Sfîntului Epifanie, care îl iubea pe Diaconul Rafael, ca pe un prieten al lui.

Recunsocîndu-1 pe duhovnicescul lui părinte, Rafael muribundul a început să plîngă și să se jelească tare. A plîns și Epifanie și l-a întrebat: "De ce plîngi atît de rău?" Iar diaconul i-a zis: "Vai mie! Diavolul are în mîini toate păcatele mele iar sfinții îngeri au plecat de lîngă mine plîngînd!" Zicînd acestea a început să behăie ca un țap și să latre precum un cîine, și așa și-a lepădat sufletul. Sfîntul Epifanie a zis că acestea i s-au întîmplat diaconului din cauza unui păcat cumplit și niciodată spovedit și spălat prin pocăință. - *Nota autorului.*

se străduiau decît pentru deșertăciune: a rochiilor splendide, a parfumurilor, a tuturor podoabelor! Ele erau înconjurată numai de lingușiri și laude, pe care și le doreau și cu care se hrăneau. Dar ce schimbare neașteptată în viețile lor! O schimbare mai minunată

decît a altoiului care scoate mere nobile din mere pădurețe, sau preface într-un lac de apă limpede și dulce mlaștina cea rău mirositoare! Cînd a văzut-o întîia oară Preasfințitul Nonnus, înconjurat și de alți Sfințiți Ierarhi, pe desfrînata Pelaghia pentru întîia oară, împodobită și frumoasă ca o zeiță și înconjurată de sclavii și sclavele ei, gătită cu cea mai scumpă și mai aleasă podoabă de mătase, cu brățări, coliere și inele și înmiresmată cu parfumuri rare, el a lăcrimat și a zis celor ce erau cu dînsul: „Cu adevărat, mult învățăm de la această femeie. Domnul o va pune de față la înfricoșata Judecată și ne va osîndi cu pilda ei. Oare cîte ceasuri pe zi nu petrece această femeie în cămara ei, îmbăindu-se și gătindu-se, împodobindu-se și privind-se în oglindă - pentru ce? Doar spre a apărea un ceas, mai strălucitoare ca soarele, înaintea oamenilor. Iar noi, carele Mire avem pre Hristos Cel Nemuritor din ceruri, nu ne străduim măcar puțin timp pe zi ca să ne împodobim nevăzuți de nimeni cu pocăința! Noi nu grăbim să ne îmbăiem cu lacrimile, nici să ne împodobim întru frumusețea virtuților, ca să apărem și noi mai frumoși decît soarele înaintea lui Dumnezeu!"

Luare aminte

Să luăm aminte la nedreptățile Regelui Ahab și la pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui pentru aceasta, adusă prin Prorocul Ilie (III Regi 16, 17):

- La cum Ahab s-a dat pe sine cu totul închinării la idoli, și a făcut ceea ce este spurcat înaintea lui Dumnezeu;
- La cum Prorocul Ilie a închis cerurile cu rugăciunea, și nu a mai plouat pe pămînt timp de trei ani și jumătate.

Predică Despre pieirea săbiilor vrăjmașului, de la sfîrșit

*Vrăjmașului i-au lipsit de tot săbiile și cetățile i le-ai sfărîmat; pierit-a pomenirea lor cu sunet*⁶² (Psalmul 9: 6).

Vrăjmașul neamului omenesc, acela ce a fost ucigaș de oameni încă de la început, a folosit orice arme și cea mai deșănțată înșelăciune împotriva omului, dintotdeauna. El zi și noapte inventează arme și țese intrigi noi, în scopul de a distruge oameni, indiferent cum și cîți, *răcnind ca un leu, căutînd pe cine să înghită* (I Petru 5: 8). El se ascunde ca un șarpe și își așteaptă cu răbdare drăcească prada; el își întinde mrejele pretutindeni, ca un păinajen, cu singura țintă de a înșela vreun om și a-1 surpa în stricăciunea rău-mirositoare a iadului. Popoarele păgîne erau cetățile lui întărite. Pînă la venirea lui Hristos, el a domnit suprem și nestingherit în ele. Cînd acelea aduceau jertfe idolilor din capiști și de pe înălțimi, lui îi aduceau; descîntăturile și vrăjitoriile lui îi slujeau; el păzea, călăuzea și sporea poftetele tuturor desfrînărilor oamenilor; jertfele umane, patimile necurate și arzătoare, ura, războiul, fărădelegile de tot felul, acestea erau plăcerea lui perpetuă. Dar la sfîrșit au pierit armele lui.

„Cetățile" lui au fost sfărîmate iar *pomenirea lui a pierit cu sunet*. Acest „sfîrșit" de care vorbește aici prorocul este venirea Domnului Iisus Hristos în lume. Domnul Și-a arătat puterea Lui asupra diavolului cînd a biruit ispitirile diavolești în pustia din munte. El Și-a arătat stăpînirea asupra diavolilor cînd i-a scos afară din oameni, și le-a

poruncit să meargă într-un loc sau în altul; El Și-a arătat stăpînirea Lui absolută și invincibilă asupra păcatului și morții prin Patima și învierea Lui. Iar ceea ce este poate cel mai important aici, El S-a pogorît la iad și a scos de acolo sufletele omenești și a risipit puterea diavolului. El nu a dorit să-i piardă cu desăvîrșire, ci doar să-i împrăștie și să le distrugă desăvîrșit armele; El i-a zdrobit și i-a împrăștiat așa cum a făcut-o mai după aceea și cu iudeii, dar mai cumplit decît cu iudeii. El a eliberat poporul omenesc din stăpînirea lor, iar ceea ce este și mai important, El a dat putere oamenilor asupra diavolilor, astfel încît ei pot să îi scoată afară din sufletele, trupurile și casele lor și chiar și ale altora [aceștia ce fac acestea din urmă sînt sfinții preoți și sfinții] cu Numele Lui Cel Sfînt! Oare vedem noi cum a împletit Domnul biruința Lui asupra diavolului cu milostivirea și dragostea față de noi? El l-a slăbit și l-a zdrobit atît de tare, El l-a înfricoșat și l-a risipit atît de desăvîrșit, încît l-a dat cu totul în puterea oamenilor! Dar nu a tuturor, ci doar a

⁶² în *Biblia de la București* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 1997, ed. II): *Peri pomenirea lui [a vrăjmașului] cu sunet.*

acelora care cred cu adevărat și desăvîrșit în El și împlinesc întocmai sfintele Lui porunci. Acestora le-a dat Domnul putere asupra diavolului, și acestora le-a dat și armă, arma Sfintei Cruci.

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ne-ai mîntuit pre noi din puterea diavolului, ajută-ne nouă să lucrăm și această „mai mică” parte ce ne-ai lăsat-o nouă,

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te lăudăm în veci, Amin.

9 octombrie

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Iacov*

Iacov, fiul lui Alfeu, a fost unul dintre Cei Doisprezece Apostoli. El a fost frate de sînge cu Sfîntul Apostol și Evanghelist Matei. El a fost martor ocular al minunilor și cuvintelor adevărate ale Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, martor ocular al Patimii Lui, al învierii și înălțării Lui. După Pogorîrea Sfîntului Duh la Cincizecime, lui Iacov i-au căzut sorții ca să predice Evanghelia lui Hristos în Elefteropolis și ținuturile înconjurătoare, iar apoi în Egipt, unde a luat chinuri grele pentru Mîntuitorul. Cu mare putere în faptă și în cuvînt, Sfîntul Apostol Iacov a semănat vestea mîntuitoare a Cuvîntului lui Dumnezeu întrupat, dărîmînd la pămînt idolii, scoțînd diavolii afară din oameni, și vindecînd toată neputința și boala întru Numele Domnului Iisus Hristos. Lupta și rîvna lui pentru Evanghelie au fost încununuate cu roadă îmbelșugată. Mulți păgîni au crezut în Hristos, s-au întemeiat și s-au înălțat biserici, s-au sfințit episcopi și preoți. Sfîntul Iacov a luat moarte mucenicească în Egipt, la Ostracina, unde a fost răstignit pe cruce de către păgîni. Așa s-a strămutat fericitul lui suflet la ceruri, unde domnește veșnic împreună cu împăratul Slavei.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Andronic și a Athanasiei, soția lui*

Andronic a fost cetățean al Antiohiei celei mari, pe vremea împăratului Teodosie cel Mare. El era de meserie aurar. Și el și soția

lui erau oameni foarte credincioși, luptînd pururea să împlinească cu fapta, cu gîndul și cu cuvîntul poruncile Mîntuitorului Hristos și Sfintei Lui Biserici. Din veniturile lor, ei o treime o împărțeau săracilor, altă treime o dădeau spre chiverniseala sfintelor biserici, iar a treia o păstrau pentru nevoile casei lor. După ce li s-a născut lor și al doilea fiu, ei s-au sfătuit să ducă mai departe o vețuire mai înaltă, ca frate și soră. Viețuind ei astfel timp de doisprezece ani, prin nepătrunsa purtare de grijă a lui Dumnezeu, amîndoi fiii au murit în aceeași zi, spre plînsul părinților lor, și mai ales al mamei lor, Athanasia. Copiii au fost înmormîntați amîndoi în Biserica Sfîntului Iulian, iar Athanasia, covîrșită de durere, nu mai voia să plece de lîngă mormintele fiilor ei. Atunci însuși Sfîntul Mucenic Iulian a venit lîngă Athanasia sub chip de monah, certînd-o pentru suferința ei prea mare și apoi mîngîind-o. El i-a arătat că fiii ei sînt în Raiul lui Hristos, unde nu duc lipsă de nimic și sînt mai fericiți decît au fost pe pămînt lîngă părinții lor. Plină de bucurie, Athansia a mers la casa ei, descoperindu-i soțului ei Andronic vedenia ce o avusese în Biserica Sfîntului Mucenic Iulian. Ei îndată au lăsat casă și averi spre chiverniseala săracilor, și au plecat către Egipt, unde au primit amîndoi îngerescul chip: Sfîntul Andronic la Skit, ca ucenic al marelui Avvă Daniel, iar Sfînta Athanasia într-o mînăstire de femei tabenisiote. Plăcînd lui Dumnezeu cu nevoințele lor bune de ani îndelungați, ei s-au săvîrșit cu pace către Domnul, Care i-a așezat în Locașurile Sale Cerești. Mai întîi s-a săvîrșit Sfînta Athanasia, iar opt zile mai tîrziu, și Sfîntul Andronic.⁶³

⁶ La doisprezece ani de la tunderea lor în monahism, Sfîntul Andronic, cu binecuvîntarea Avvei Daniel, a ieșit să se închine la Sfintele Locuri. El pe cale s-a întîlnit cu Monahul Athanasie, în care nu a recunoscut-o pe soția lui, Athanasia, îmbrăcată în straie monahale bărbătești. Athansia însă l-a recunoscut pe bărbatul ei. Athanasia călătorea și ea către Ierusalim, să se închine la Sfintele locuri. Chipul ei era cu totul de nerecunoscut, topit de marile nevoințe: "Unde mergi, Avva Andronic? Răspuns-a Andronic: Mă duc la Sfintele Locuri să mă închin. Dar tu unde mergi și cum îți este numele? Iar ea a zis: Mă duc și eu la Sfintele Locuri și numele îmi este Athanasie (pentru că așa își schimbase numele). Și a zis Andronic: Să mergem, dar, împreună. Iar Athanasie a zis: De voiești să mergi cu mine, să pui pază gurii tale ca în tăcere să călătorim. Iar el a zis: Bine, să fie precum voiești. Grăit-a Athanasie: Să mergem, dar, și rugăciunea Sfîntului tău Stareț să călătorească cu noi." Andronic a mers împreună cu Athanasia neștiind că aceasta este soția lui, și s-au închinat la Sfintele Locuri. Intorcîndu-se la Alexandria, Athanasia l-a întrebat pe Andronic dacă voiește să viețuiască mai departe împreună la aceeași chilie, cu condiția păstrării aceleiași desăvîrșite tăceri. Cu binecuvîntarea Avvei Daniil, monahii Andronic și Athanasie au împreună-viețuit în aceeași chilie la Skit, timp de alți doisprezece ani, fără ca în tot acest timp Andronic să cunoască cine este de fapt monahul Athansie. El a văzut aceasta doar după moartea Athansiei, printr-o scrisoare pe care ea i-a încredințat-o Avvei Daniel, cu cerința de a fi înmînată Monahului Andronic după moartea ei: "Și au venit frații să îngroape trupul lui Athanasie și aflară că era femeie cu firea. Iar Avva Daniil [...] i-a dat scrisoarea lui Andronic. Atunci a cunoscut Andronic că femeia lui era și toți au laudat pe Dumnezeu. Și s-a auzit aceasta în toate lavrele și, trimițînd Avva Daniil, a chemat pe toți părinții cei din Egipt și pe cei din pustiul cel mai dinăuntru și toți s-au adunat și au îngropat cu cinste sfîntul trup al fericitei Athanasia, mărînd pe Dumnezeu Cel Ce i-a dat o asemenea răbdare. Iar după îngroparea ei, a petrecut starețul cu Andronic pînă la a șaptea zi și, în ziua a șaptea, făcînd pomenirea celei ce se mutase, a voit să ia pe Andronic în chilia sa; iar

- *Pomenirea Dreptului Avraam și a Dreptului Lot*
Viețile acestor Drepti ai Vechiului Testament se află la Cartea Facerii.
- *Pomenirea Sfântului Cuvios Dimitrie, Patriarhul Alexandriei*
Sfântul Dimitrie a fost al unsprezecelea Episcop al Alexandriei, de la Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu. El bine și înțelept a păstorit turma lui Hristos din Alexandria, vreme de treizeci și trei de ani lungi și rodnici, din 189 și pînă la 231, după Hristos. În această vreme el a primit scrisori cu cereri din India, și l-a trimis acolo pe Sfântul Pantaenus, conducătorul vestitei școli catehetice de la Alexandria, spre a predica Sfînta Evanghelie aceluiași popor. Cu ocazia acestei călătorii misionare în India a aflat Sfântul Pantaenus Evanghelia de la Matei, scrisă în aramaică.
- *Pomenirea Sfântului Ștefan, Despotul [Voievodul] Serbiei*
El a fost fiul Despotului Gheorghie și al Despotinei Irina. El și sora lui Mara au trăit ceva vreme la curtea Sultanului Murat al II-lea. Lui i-au scos ochii turcii, la ledrene, precum și fratelui lui, Grgur. El a devenit Despot al Serbiei la anul 1458. Curînd după aceea el a trebuit să se refugieze în Albania, unde s-a căsătorit cu Anghelina, fiica lui Skanderbeg. Orb și cu destin tragic, dar plin de credință în Dumnezeu, Ștefan a trecut la cele veșnice în Italia, la anul 1468. Sfintele lui moaște odihnesc la Mînăstirea Kruședol, care a fost ctitorită de fiul lui, Maxim.
Andronic îl ruga zicînd: Lasă-mă aici, Părinte, ca și eu să mă îngrop cu doamna mea, Athanasia. Și, lăsîndu-l starețul, s-a dus; și, încă nesusind el pînă la chilie, l-a ajuns din urmă un călugăr, zicîndu-i: Părintele Andronic se duce către Domnul. Și a trimis Starețul în urma Părinților celor ce pleaseră, zicînd: întoarceți-vă cu mine la Părintele Andronic! Iar ei, întorcîndu-se, l-au aflat încă viu și au luat binecuvîntare de la dînsul. Iar săvîrșindu-se cu pace Părintele Andronic, l-au îngropat cu Fericită Athansia, lăudînd pe Dumnezeu Cel minunat întru Sfînții Săi, Căruia se cuvine mărirea în vecii vecilor, Amin.» - Din Sinaxarul *Mineiului pe Ocotmbrie* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 2004).

Cîntare de laudă la Sfîntul Apostol Iacov

De Domnul trimis, Domnului supus,

Atotslăvitul Iacov bine s-a nevoit:

El pretutîndeni Evanghelia a vestit,

Ca din a ei sămîntă să rodească

Popor credincios lui Dumnezeu.

El mierea cea dumnezeiască în Siria toată și în Egipt

Cu rîvnă mare a purtat.

El cu ale Domnului cuvinte dulci, vindecătoare

Mulțime de popor de la foamete a scăpat.

Pe unde a vestit, pretutîndeni,

Minuni mari în urma lui a lăsat:

Vase duhovnicești de miere pline, revărsat.

Mierea vieții este aceasta, în izvor neseccat:

Sfinte biserici, plină de bogăție dulce, curată.

În ele Făcătorul Cel Veșnic neîncetat Se slăvește,

În ele se preamărește veșnic Lucrearea Fiului lui Dumnezeu.

Hristos este a credincioșilor miere,

Mana de viață făcătoare, din pline și din vin.

*Iacov săvârșitu-și-a alergarea întru roșie pecete:
Al său sânge de mucenic, de pe Cruce izvorînd.*

*El astfel s-a încununat de Hristos, în ceruri,
Ca și ceilalți Apostoli ai lui Dumnezeu.*

Cugetare

Felul în care Dumnezeu pedepsește și iarăși mîngîie se vede limpede din viețile ultimilor Despoți ai Serbiei, din vremea ocupării pămînturilor sîrbești de către turci. Turcii nu au năpădit Balcanii, cotropind popoarele creștine (greci, bulgari, sîrbi) cu de la ei putere, ci prin îngăduința lui Dumnezeu, tot așa cum odinioară Nabucodonosor nu a cotropit poporul lui Israel și Ierusalimul cu de la sine putere, ci prin îngăduința lui Dumnezeu. Din pricina păcatelor grele ale principilor și nobililor a suferit amarnic poporul sîrbesc! Adevărat este că acei principi și nobili au suferit încă și mai amarnic. Despotul Gheorghie a murit în surghiun; doi dintre fiii lui, Ștefan și Grgur, au fost orbiți de către turci; fiica lui a fost silită să se mărite cu un sultan; fiul lui mijlociu s-a ridicat împotriva propriei lui mame, Irina, luînd cu samavolnicie scaunul domnesc de la Smederevo, doar spre a pieri rău la scurt timp după aceea. De îndată ce a fost ridicat Despot, Ștefan cel orb a trebuit să fugă în Albania, iar de acolo în Italia, unde, fugar și nefericit, s-a săvârșit către Domnul. Toate acestea au fost pedepsele lui Dumnezeu. Dar mila și mîngîierea Lui atunci, care au fost? Ele au fost acolo că Dumnezeu i-a preaslăvit și pe Ștefan și pe soția lui Anghelina, și pe fiii lor, Maxim și Ioan. După ce a zăcut timp de opt ani în mormînt, trupul lui Ștefan s-a aflat întreg și scoțînd miros de bunămireasmă, atunci cînd a fost exhumat spre a fi adus acasă, în Serbia. Multe minuni s-au lucrat atunci prin atingerea de sfintele lui moaște. Dumnezeu a preaslăvit la fel și pe soția lui, Anghelina, și pe fiii lor, Maxim și Ioan, cu sfințenie și cu mărire.

Luare aminte

Să luăm aminte la Sfîntul Proroc Ilie, care a făcut să se pogoare cu minune foc din cer (III Regi 18):

- La cum Sfîntul Ilie s-a rugat lui Dumnezeu pe Muntele Cârmei, de față stînd regele Ahab, toți popii idolești și tot poporul;
- La cum s-a pogorît foc din cer și a ars jertfa adusă Domnului de către Prorocul Ilie.

Predică

Despre cum numai nebunii nu îl recunosc pe Dumnezeu

Zis-a cel nebun întru inima sa: "Nu este Dumnezeu!" Stricatu-s-au oamenii și urîți s-au făcut întru îndeletnicirile lor. Nu este cel ce face bunătațe, nu estepîină la unul (Psalmul 13: 1).

Mintea este cîrma întregului om. Ea sfătuiește, lămurește și conduce. Atît sufletul cît și trupul acționează conform poruncilor minții. Dacă mintea este dreaptă înaintea lui Dumnezeu, atunci întregul om este drept înaintea Lui. Dacă mintea este nelegiuită, nedreaptă și strîmbă înaintea lui Dumnezeu, atunci așa este

Înaintea Lui și întregul om. Chiar dacă numai și cu gândul zice omul: "Nu este Dumnezeu," simplul acesta gând îndată prinde viață în faptele lui. Căci mai întâi sînt gîndurile rele, iar faptele cele rele urmează inevitabil. Vedem noi oare cît de bine cunoaște prorocul insuflat de Dumnezeu sufletul omenesc? Mai întâi, el arată cauza, iar apoi arată și consecințele la care duce ea. Faptele rele ies cu necesitate din gîndurile cele rele. De aceea, fraților, să nu îi credeți pe cei pe care îi auziți zicînd: "Eu nu cred în Dumnezeu, dar fac binele." Mai întâi, cel care nu crede în Dumnezeu nici măcar nu știe ce este acela binele, necum să mai facă și diferența între bine și rău. Prin necredința

lui, el se taie pe sine cu mîna lui de la cel mai mare Bine și de la însuși Izvorul oricărui bine! În al doilea rînd, să privim cu luare aminte la următorul fapt: anume că toate faptele celor fără Dumnezeu sînt stricate și urîte. Ele sînt stricate pentru că sînt rele, fără valoare și nedurabile; ele sînt urîte pentru că sînt împotriva voinii lui Dumnezeu Celui Viu. Cei fără Dumnezeu nu sînt capabili să deosebească binele de rău, căci deosebirea aceasta nu se poate face cu precizie decît la lumina legii lui Dumnezeu. Se mai întîmplă însă și oameni care zic că ei cred în Dumnezeu, pe cînd faptele lor sînt pline de urîciune și potrivnice Legii lui Dumnezeu. Aceștia sînt aceia care îl mărturisesc pe Dumnezeu doar cu buzele, dar cu inima lor sînt foarte departe de El. Dumnezeu trebuie mărturisit și cu inima, și cu credința în El, și cu faptele credinței în El. Dar se mai întîmplă și oameni care cred în Domnul și cu cuvîntul, și cu inima, și cu toate acestea sînt robi păcatului. Aceasta se întîmplă fie din slăbiciunea voinței lor, fie din lucrarea diavolului, [fie, cel mai des, din amîndouă]. Acest fel de om trebuie să se pocăiască pururea din tot cugetul, sufletul și vîrtutea lui, și va primi iertare. Pocăința este mîntuitoare chiar și pentru cei care sînt fără Dumnezeu! - cu cît mai mult nu va fi atunci pentru cei credincioși! Cîtă vreme suflă omul pe pămînt, el are șansa să se pocăiască. Dar cine poate fi sigur că va mai trăi și mîine? De aceea, amînarea pocăinței pe mîine este curată nebunie.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru, Mîngîierea sufletelor noastre, Fiule al lui Dumnezeu! Ajută-ne nouă să ne pocăim cu amar de păcatele noastre, așa cum ne ajuți și să suflăm în fiecare zi!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

10 octombrie

• *Pomenirea Sfinților Mucenic Evlampie și Evlampia*

Aceștia au fost frați după trup, din Nicomidia. În vremea cumplitelor prigoane împotriva creștinilor de sub Maximian unii credincioși s-au ascuns, părăsind Nicomidia. Tînărul Evlampie a fost trimis în cetate ca să cumpere pîine. Acolo el a văzut afișat pe un perete un edict imperial care proclama prigonirea creștinilor. Tînărul a rîs de el, l-a smuls de pe perete, și l-a rupt. El a fost arestat și adus înaintea judecătorului. Judecătorul l-a sfătuit pe Evlampie să se lepede de Hristos, iar Evlampie l-a îndemnat mai mult pe judecător să se

lepede el de idolii mincinoși și să îl recunoască pe Hristos ca pe Unul Dumnezeu Cel viu. Judecătorul a poruncit biciuirea îndelungată a lui Evlampie, care i-a prefăcut trupul în izvoare de sânge. El a fost torturat și după aceasta, bestial. Auzind de chinurile fratelui ei, fecioara Evlampia a venit alergând înaintea judecătorului, spre a muri pentru Hristos împreună cu fratele ei. Ea a fost biciuită pînă cînd a început să îi curgă sânge mult pe gură și pe nas. Ei au fost după aceasta aruncați în păcură clocotită, iar apoi într-un cuptor de foc, dar cu semnul Sfintei Cruci și întru Numele lui Hristos, focul nu a putut să le facă nici un rău. În cele din urmă Evlampie a fost decapitat, iar Evlampia a murit mai înainte ca să i se taie capul. Cu ei împreună au mai fost omorîți încă două sute de creștini care au crezut în Hristos văzînd mucenicia fraților Evlampie și Evlampia, puterea și minunile dumnezeiești care s-au lucrat în timpul muceniei lor. Ei cu toții s-au încununat cu cununile muceniei, sălășluindu-se în locașurile patriei cerești.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Monahi din Mînăstirea Zografu*
După ce împăratul Mihail Paleologul a semnat nelegiuita Unire cu Roma de la Lyons, ca să poată obține sprijin militar din Occident împotriva bulgarilor și sîrbilor, monahii din Sfîntul Munte au trimis împăratului scrisoare prin care înfierau această unire eretică și îl rugau pe împărat să se lepede și el de ea, și să se întoarcă la Ortodoxie. Papa a trimis o armată întregă în ajutorul împăratului. Latinii [romano-catolicii] au intrat în Sfîntul Munte și au comis atrocități mai barbare și mai bestiale decît cele comise de turci de-a lungul a cinci sute de ani. După ce i-au spînzurat pe toți Părinții din Protaton [Sinaxa Sfîntului Munte, forul conducător al Athosului] și au omorît mulțime de monahi din Mînăstirile Vatopedi, Ivirul, și altele, ei s-au repezit cu sălbăticie diavolească și ucigașă asupra Mînăstirii Zografu. Fericitul Egumen Toma a sfătuit obștea ca oricine dintre ei dorește să scape cu viață, să iasă din Mînăstire și să se ascundă, iar cei care vor să moară de moarte mucenicească, să rămînă. Astfel, în mînăstire au rămas douăzeci și șase de bărbați: Egumenul, douăzeci și unu de monahi și patru mireni, lucrători cu mîinile la mînăstire. Ei cu toții s-au închis în turnul mînăstirii. Latinii au năvălit înăuntru și au dat foc turnului. Astfel și-au aflat mucenicească moarte prin foc cei douăzeci și șase de monahi eroi, mărturisitori ai lui Hristos. În timp ce turnul ardea în vîlvătaia focului, cei dinăuntru cîntau sfîinții psalmi ai lui David și Imnul Acatist către Preasfînta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioară Măria. Ei și-au dat sfintele lor suflete în Mîna lui Dumnezeu în zece zile ale lunii octombrie, din anul 1283. În luna decembrie a aceluiaș an a murit în mizerie împăratul Mihail Paleologul cel lipsit de onoare și de cinste, pe cînd Regele Milutin al Sîrbilor s-a ridicat împotriva lui, și ca apărător al Ortodoxiei.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Teofil Mărturisorul*

Theofil a fost de neam slav, și se trăgea din Macedonia, de pe lîngă locul numit Strumița. El s-a tuns monah din fragedă copilărie, iar după oarece vreme și-a întemeiat propria mînăstire. El a luat suferințe de la nelegiuitul împărat iconoclast Leon Isaurul, și ar fi murit în torturi,

dacă nu ar fi reușit să îl convingă pe judecătorul Hypaticus de adevărul cinstirii sfintelor icoane. Convingându-se că cinstirea sfintelor icoane înseamnă cinstirea adevărului, Guvernatorul Hypaticus l-a eliberat pe Sfântul Theofil. Astfel Sfântul s-a întors la mînăstirea lui și a trecut la puțin timp după aceea la locașurile bucuriei celei cerești, anul fiind 716.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Theotecnus*

El a fost ofițer roman la Antiohia în timpul domniei împăratului Maximian. Când l-a silit împăratul să jertfească idolilor, el a zis: „Eu în Hristos Domnul cred, și Lui Unuia îi aduc jertfă, jertfă vie, chiar pe mine însumi.” El a fost torturat bestial, apoi înecat în mare, cu o piatră grea atîrnată de gît. El a luat cu cinste mucenicia și s-a încununat cu cununa nepieritoare a veșnicei slave.

• *Pomenirea Sfântului Pracuvios Vassian*

În timpul domniei dreptcredinciosului împărat Marchian, acest sfînt a sosit la Constantinopol din Antiohia, la anul 450. Mare a fost nevoița lui, și mare și puterea făcătoare de minuni lui dăruită de la Domnul. Sfîntul Vassian a dobîndit la Constantinopol cam la trei sute de ucenici, între ei s-a numărat și Sfînta Matrona. Împăratul Marchian a ctitorit o slăvită mînăstire întru numele Sfîntului Vassian, care există și în ziua de azi.

Cîntare de laudă la Sfinții Preacuvioși Părinți de la Mînăstirea Zografu

Vitejii de la Zografu cavaleri ai Adevărului sînt, Care pe ei s-au jertfit pentru Ortodoxa Credință. Ei pe mîndri i-au umilit, pe nerușinații Latini, Înălțîndu-se la Dumnezeiasca împărăție cu sufletul. Flăcările turnului se înălțau la cer,

Din al lor mijloc se înălțau cîntările de laudă

Ale monahilor.

La această cutremurată minune întregul cer și îngerii

Au privit,

Pe cînd asasinii viermuiau sub ziduri.

Egumenul sînt Toma, ca un adevărat tată,

Pe fiii lui duhovnicești îi îmbărbăta.

El cu dînșii Psalmii lui David început-a să cînte:

Cela ce pre Domnul slăvește, de moarte nu se teme,

Iar cel care moare pentru Dumnezeu, nu va pieri.

Iată se aduce jertfa, iar altarul jertfei rămîne:

Trupurile se ard, iar sufletele se înalță sus.

Prin astă jertfă a Mînăstirii Zografu slavă sporește,

Cu adevărată mărire, pînă în veac.

Sfîntul Mare Mucenic și Biruitor Gheorghie"

Pe ai săi iubiți cavaleri îi încunună,

Iar Maica lui Dumnezeu îi cinstește

Pe noii cerești cetățeni.

Se bucură Biserica întru acești cavaleri ai dreptății

Ei sînt copiii Ei, ramurile ei de rod.

64

Cugetare

Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, numărul cel mai mare de

minuni și de descoperiri cerești au loc în timpul muceniei robilor Lui. În ziua în care Latinii s-au năpustit criminal și asupra Mînăstirii Zografu, un monah vîrstnic se afla la ascultare la o distanță de circa o jumătate de oră de mînăstire. La vremea convenită, el citea Acatistul înaintea Icoanei Maicii lui Dumnezeu. Cînd a început însă să rostească *Bucură-te!*, el a auzit din icoană un glas care a zis: *Bucură-te și tu, O, Bătrîne! Ci acum fugi de aici, ca să nu te pască pierzania; mergi și zi fraților tăi din mînăstire să se zăvorască înăuntru, căci Latinii cei luptători contra lui Dumnezeu deja au năvălit cu moarte în Muntele meu și sînt acum și de voi aproape.* Bătrînul atunci a căzut cu fața la pămînt și a strigat: *Și cum te voi lăsa aici, O, Ipărăteasa mea prea bună și Mijlocitoarea mea?* Atunci glasul a zis iar: *De mine nu te griji, ci ieși degrabă!* Bătrînul a alergat la mînăstire. Ajungînd acolo într-un suflet, el a văzut Icoana înaintea căreia se închinase deja acolo. Bătrînul uimit și înspăimîntat a arătat toate fraților lui. Atunci cu toții au preaslăvit pe Dumnezeu și pre Sfînta Lui Maică.

⁶⁴ Mînăstirea Zografu este închinată Sfîntului Mare Mucenic Gheorghie, Purtătorul de Biruință - *n. ed. americane.*

Odată, la un Zece Octombrie, la ziua prăznuirii Celor Douăzeci și Șase de Mucenici, s-a făcut priveghere mare de toată noaptea. Anul era 1873, iar noaptea era fără lună. La miezul nopții, pe cînd monahii cîntau sfînta slujbă și citeau viețile sfinților mucenici zografiți, înaintașii lor, s-a auzit deodată un zgomot, și deasupra bisericii a venit un stîlp de foc, care se înălța pînă la cer. Atît de strălucitor era, încît lucrurile de departe se vedeau limpede, ca la lumina zilei. Această minunată arătare a durat cam un sfert de oră, după care a dispărut.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata venire a lui Dumnezeu înaintea Prorocului Ilie(III Regi 19):

- La cum Ilie, ostenit de nelegiuirile poporului, s-a rugat lui Dumnezeu ca să îi dăruiască moartea;
- La cum Domnul l-a mîngîiat pe Ilie, venind la el la Muntele Horeb;
- La cum mai întîi a fost vijelie năprasnică, apoi cutremur, apoi foc, și apoi adiere de vînt lin, iar din adierea de vînt lin s-a auzit Glasul Domnului.

Predică Despre suferințele Regelui David ca tipuri ale Patimii lui Hristos

Că m-au înconjurat cîini mulți, adunarea celor vicleni m-a împresurat. Străpum-au mîinile și picioarele Mele (Psalmul 21: 17-18).

Aceasta este trăirea mistică a lui David, Regele care se pocăia, trăire care preînchipuie profetic Patimile lui Hristos. *Și toți care voiesc să trăiască cucernic în Hristos Iisus vor fi prigonți* (II Timotei 3: 12), zice Sfîntul Apostol Pavel. După ce Regele David a păcătuit, dracii nu au mai venit la el, nici l-au mai tulburat; dar cînd a început să se pocăiască și să se ridice din păcat, direcționîndu-și viața pe calea lui Dumnezeu, dracii l-au înconjurat și au început să îl chinuie.

Cuvintele de mai sus nu se referă la oameni, ci la diavoli, care uneori îl atacă pe cel care se pocăiește în mod nemijlocit, iar alteori

prin intermediul altor oameni. Regele David nu ar fi numit *cîini* pe oamenii creați Dumnezeu, cununa întregii zidiri. Ci el a numit *cîini* pe diavoli, căci pe aceștia dreptii îi văd ca pe cîini, șerpi, arapi, lei, sau în vreun alt oarecare chip. Că prin *cîini* Regele David îi are în vedere în acest loc pe diavoli se vede și din viețile marilor nevoitori ai pustiei, cărora dracii le apăreau tocmai sub chipuri de cîini și de alte fiare, ca să îi înspăimînte. Ne lămurim că așa stau lucrurile și din cuvintele Mîntuitorului, rostite de El pe Cruce: *Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac* (Luca 23: 34). Aceasta înseamnă că iudeii nu voia lor o făceau cînd îl omorau pe Dumnezeu, ci mai curînd pe a altora, și anume, a dracilor. Căci *mulți cîini* s-au adunat, precum și *adunarea celor vicleni*, ca să 11 omoare pe Domnul Hristos. Văzînd ispititorul diavol că nu poate să îl subjuge pe Domnul cu promisiunile lui mincinoase la Pustia Muntelui Carantaniei, el a început cu toate puterile să uneltească uciderea Lui de rușine pe Cruce, prin intermediul celor nelegiuți, al *clinilor mulți și adunării celor vicleni*. Fraților, să vedem cît de limpede este prorocia! *Străpuns-au mîinile și picioarele Mele*. Aceste cuvinte nu s-ar fi putut împlini cu nimeni altcineva în istoria omenirii, decît numai cu Mîntuitorul Cel Răstignit. Prorocia aceasta merge mai departe, în cele mai mici amănunte: *împărțit-au hainele Mele loruși și pentru cămașa Mea au aruncat sorți* (Psalmul 21: 20). Totul s-a întîmplat exact așa cum a fost prorocit, totul! Diavolul însă s-a înșelat în socotelile lui. El a crezut că 11 poate nimici pe Acela Care Singur dă cinste întregii zidiri. Prin slăvită Lui înviere, Domnul Iisus Hristos a biruit și acoperit de rușine pe diavolul și pe toată haita lui de cîini, și a dat omului putere și stăpînire asupra lui. Întreaga lume păgînă nu a putut să scoată nici măcar un singur diavol din vreun om; pe cînd noi, prin Numele Domnului Hristos și puterea Crucii Lui putem pune pe fugă legiuni întregi, împrăștiindu-le ca pe un fum; și aceasta pentru că, după Biruința învierii lui Hristos, diavolii s-au făcut ca niște cîini bătuți și speriați.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Mîntuitorul nostru și Biruitorule al iadului, Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 octombrie

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Filip*

Sfîntul Apostol Filip s-a născut în Cezareea Palestinei. El a fost bărbat căsătorit și a avut patru fiice. Toate patru primiseră de la Dumnezeu darul prorociei, și toate patru s-au închinat întru desăvîrșita feciorie slujirii Domnului Iisus Hristos. Cînd au ales Sfinții Apostoli pe primii șapte diaconi ai Bisericii, Filip s-a numărat între ei, împreună cu Arhidiaconul Ștefan și alții. Ca diacon, el a slujit cu rîvnă nevoiașilor și văduvelor, începînd prigoana împotriva creștinilor la Ierusalim, Sfîntul Filip s-a refugiat în Samaria, și de acolo a predicat Evanghelia și a dat mărturie de adevărul ei prin multe și puternice minuni. El a scos afară diavoli din oameni, a vindecat bolnavi, și a lucrat tot binele. Văzînd minunile Sfîntului Filip, Simon Magul a primit Sfîntul Botez [?]. Sfîntul Filip 1-a botezat și pe eunucul

Candachiei, Regina Etiopiana. După această ultimă faptă, un înger al Domnului l-a luat și l-a dus îndată la Azotus, unde a învățat, a predicat și i-a adus pre mulți la Hristos. Sfântul Filip a fost uns Arhiereu al cetății Tralles. El s-a odihnit cu pace la bătrâneți adânci, strămutându-se la locașurile cele veșnice ale bucuriei Domnului lui.

• *Prăznuirea celui de al Șaptelea Sinod Ecumenic*

Sinodul al Șaptelea a Toată Lumea s-a ținut la Niceea, în anul 787. Împărați atunci erau binecredincioasa împărăteasă Irina și fiul ei, Constantin, iar Patriarh al Cetății celei Mari [Constantinopolul] era Tarasie. Acest Sinod a confirmat și a întărit odată pentru totdeauna cultul cinstirii sfințelor icoane, arătând dreptatea lui cu dovezi din Sfânta Scriptură, din mărturiile și mărturisirile pînă la sînge ale Sfinților Părinți, și din pilda de neînlăturat a nenumăratelor minuni lucrate asupra credincioșilor prin sfințele icoane. Adăugînd la șirul minunilor, Episcopul Constantin al Ciprului a adus înaintea ochilor minții Sfinților Părinți de la Sinod și următoarea lucrare minunată: într-o zi un anume păstor din cetatea Constantia și-a dus turma la pășune, și a văzut acolo o icoană a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, împodobită de credincioși cu cununi de flori. "De ce s-o fi dînd atîta cinste unei bucăți de stîncă?" și-a zis păstorul, care crescuse în casa lui părintească în duh iconoclast. El a lovit icoana închipuită pe stîncă cu toiagul lui, și a stricat ochiul drept al Preasfîntei Stăpîne. De îndată ce s-a întors să plece, el s-a împiedicat chiar în toiagul lui, a căzut și s-a lovit cumplit la față, căci din acea căzătură s-a ridicat cu ochiul drept scos. Astfel rănit, el s-a întors în cetate strigînd și plîngînd că asupra lui a căzut pedeapsa Maicii lui Dumnezeu. Tot la acest Sfînt Sinod s-a decretat pentru întîia oară ca să se coase negreșit sfinte moaște de mucenici în sfințele antimise.⁶³ La acest Sfînt Sinod au fost de față trei sute șazeci și șapte de Sfinți Părinți din toată lumea. Fie ca Domnul să Se milostivească către noi și să ne mîntuiască pentru sfinte rugăciunile lor.

⁶³ Țesătură anume tăcută și croită care se află întinsă pe Masa Sfîntului Altar, spre a se sluji pe ea Sfînta Jertfa a Sfintei Liturghii [și fără de care Sfînta Liturghie nu se poate sluji]. - *n. ed.*

americane.

• *Pomenirea Sfîntului Părintelui nostru Teofan Mărturisorul [și Făcătorul de Canoane]*

Sfîntul Teofan acesta a fost mărturisor pînă la sînge întru apărarea sfințelor icoane, și de asemenea mare alcătuitor de frumoase canoane. El s-a născut în Arabia din părinți foarte bogați și foarte evlavioși. Împreună cu fratele lui, Sfîntul Teodor (care se pomenește la 27 decembrie), el s-a tuns întru îngerescul chip la Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit. Fiind ei bărbați foarte educați și plini de toată înalta învățătură dinlăuntru dar și din afară, Patriarhul Toma al Ierusalimului i-a trimis pe cei doi frați la împăratul Leon Armeanul, spre a îl convinge pe acesta cu dovezi de dreptatea cinstirii sfințelor icoane. Nelegiuitul împărat însă i-a supus pe cei doi frați sfinți torturilor celor mai bestiale și i-a aruncat în temniță. Mai după altă vreme împăratul iconoclast Teofil i-a scos din temniță spre a-i

batjocori și a-i schingiui și mai mult. Acesta le-a însemnat sfintele lor fețe cu fierul roșu, spre a-i face bătaia de joc a lumii. După ce luptele iconoclaste s-au încheiat Sfântul Theofan a fost eliberat, și la scurtă vreme după aceea sfințit episcop. El a adormit cu pace la anul 847, după ce a suferit chinuri pentru apărarea sfintelor icoane timp de douăzeci și cinci de ani neîntrerupți. Sfântul Theofan a alcătuit una sută și patruzeci și cinci de sfinte Canoane. El s-a sălășluit întru lumina neînserată a bucuriei celei veșnice a Domnului lui.

• *Pomenirea Sfântului Nectarie, Patriarhul Constantinopolului*

Sfântul Nectarie a fost un funcționar imperial de rang foarte înalt, plin de sfințenia vieții, chiar mirean fiind, în anul 381 el a fost ales cu o inimă și cu o gură de întreaga obște a creștinilor ca să fie Patriarh al Constantinopolului, în urma Sfântului Grigorie Teologul. El a fost bărbat foarte învățat, plin de adâncă înțelpciune duhovnicească, dreaptă socoteală și râvnă pentru Sfânta Biserică. El s-a săvârșit cu pace la anul 397.

• *Pomenirea Sfintelor Mucenițe Zinaida și Filonilla*

Ele au fost surori după trup, și s-au născut la Tarsus. Ele sînt numite rudenii după trup ale Sfântului Apostol Pavel. Ele s-au închinat cu întreaga feciorie Domnului Hristos, lepădîndu-se desăvîrșit de toată grija cea lumească, și retrăgîndu-se într-o peșteră, unde s-au îndeletnicit cu aspre nevoințe călugărești. Fiind mare postitoare și rugătoare, sfînta Filonilla s-a învrednicit de la Dumnezeu de darul facerii de minuni. Niște necredincioși le-au atacat într-o noapte și le-au ucis, omorîndu-le cu pietre.

Cîntare de laudă la Sfântul Theofan Mărturisorul

Theofan din Lavra Sfințitului Sava, marele nevoitor,

înaltul teolog și slăvitul imnograf,

Mărturisorul lui Hristos și mucenicul Credinței,

Podoaba Bisericii și Părintele Ortodoxiei,

Din chilia sa a ieșit spre a lucra ascultarea.

El iubita tăcere o a lăsat spre a ieși în viitoarea lumii,

Spre a U lămuri pe răul împărat și a-i arăta adevărul,

Chiar cu litera sîngelui lui.

Sfântul Theofan un sfert de veac din viața lui

Bine negustoritu-l-a,

Cu el dobîndînd adevărata, veșnica fericire.

În acești ani lungi el în torturi, temniță și chinuri

a petrecut,

Purtînd pe a lui față pecetele suferinței.,

Dar insuflat de Duhul, Sfîntul lui Dumnezeu

Imbogățitu-și-a anii cumpliți cu cîntări sublime,

Aducînd Domnului Dumnezeu și sfinților Lui

Cîntări de credință fierbinte, nădejde și adevăr.

Cugetare

Așa cum prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu apa sfințită și untdelemnul fințit capătă puteri vindecătoare, așa și sfintele icoane ale Persoanelor Dumnezeiești, îngerești, sau îndumnezeite, capătă puteri tainice, între care și a vindeca suferințele oamenilor. Sfîntul

Athanasie cel Mare aduce un exemplu de ce va să zică puterea minunată a sfințelor icoane, în orașul Beirut locuia un creștin într-o casă închiriată. Mutându-se din acea casă în altă parte, el a uitat să-și ia cu sine și icoana, o Icoană a Mîntuitorului. În acea casă în urma lui a venit să locuiască un evreu. La Beirut pe atunci se aflau mulți iudei care urau de moarte Credința Creștină. Prin urmare, aflînd Icoana Mîntuitorului în casa în care tocmai se mutase, evreul a luat-o și a dus-o la sinagoga lui, unde împreună cu ceilalți iudei au batjocorit și au profanat sfînta icoană în mulțime de feluri întocmai cum și strămoșii lor îl batjocoriseră pe Mîntuitorul pe Cruce. La urmă unul dintre ei a luat o luncie și a lovit chipul sfintei icoane în coastă - Și O, minune! îndată a ieșit din sfînta coastă cea din icoană sînge și apă, întocmai cum a ieșit din trupul Domnului pe Cruce! Groaza iudeilor a fost mai presus de cuvînt. Dar le-a venit în minte îndată să aducă un

vas în care s-a strîns tot acel Sfînt Sînge. Ei îndată și-au adus acolo pe toți bolnavii lor, neputincioșii, paraliticii, demenții, ungîndu-i cu Sfîntul Sînge și văzînd sub ochii lor cum toți bolnavii se însănătoșesc tot atunci. Toată cetatea s-a adunat la sinagoga evreiască spre a vedea minunea și spre a îl slăvi pe Unul Domn Iisus Hristos Mîntuitorul oamenilor. Toți evreii care s-au aflat atunci la Beirut au crezut întru Unul Domn Iisus Hristos Cel Viu și Dătător de Viată.

Luare aminte

Să luăm aminte la nenumăratele fapte nelegiuite ale poporului lui Israil, și la numeroasele pedepse cu care 1-a pedepsit Dumnezeu pentru aceasta (IV Regi 24):

- La cum mai marii poporului adesea și-au întors fața lor de la Dumnezeu, făcînd ceea ce a fost rău înaintea Lui;
- La cum Dumnezeu a pedepsit poporul spre a-l îndrepta;
- La cum în cele din urmă, sub răul rege Ioiachim, israeliții au fost luați în robia babiloniană.

Predică Despre glasul Domnului peste ape

Glasul Domnului [este] peste ape (Psalmul 28: 3)

Glasul Domnului S-a auzit la Iordan, cînd L-a botezat Sfîntul Botezător Ioan pre Domnul. S-a auzit glasul Domnului și la Marea Galileii, în furtună cumplită și în vijelie, iar furtuna și vijelia, auzindu-L, s-au potolit. Glasul Domnului S-a auzit la Nunta din Cana Galileii, iar apa s-a făcut în vin. Glasul Domnului S-a auzit la Marea Roșie, iar apele mării s-au despărțit, lăsînd cărare uscată în mijlocul lor ca să treacă poporul lui Dumnezeu! Glasul Domnului auzitu-S-a în pustie, și a tîșnit apă dulce din stîncă, în loc secetos. Cunoscînd toate acestea, ne întrebăm: dar oare ce înseamnă Glasul Domnului peste ape? Aceasta înseamnă că elementul apă este lucrarea lui Dumnezeu și că prin el Dumnezeu lucrează minuni cînd voiește El și cum voiește El. Celelalte elemente ale naturii, focul, pămîntul și aerul sînt și ele lucrearea lui Dumnezeu, nu mai puțin decît apa. Iar Domnul asupra tuturor acestora este Stăpîn Suprem și absolut, și prin ele toate lucrează El minuni atunci cînd voiește și cum voiește. Dumnezeu Duhul Sfînt a venit asupra Apostolilor la Cincizecime în

chip de limbi de foc. În cuptorul babilonean focul și-a pierdut toată puterea lui auzind *glasul Domnului*, și nu i-a mai ars pe cei trei tineri. Dumnezeu a trimis foc din cer ca să ardă jertfa lui Ghedeon (Judecăroti 6). Sfântul Ilie a făcut să se pogoare foc din cer cu rugăciunea (III Regi 1:10). Rugul de foc văzut de Moise în pustie ardea, dar nu se mistuia (Ieșirea 3). Un Stîlp de foc i-a călăuzit pe Israelii prin pustie (Ieșirea 13: 14). Toate acestea cu puterea lui Dumnezeu s-au lucrat.

S-a deschis pămîntul și i-a înghițit pe nelegiuții Kore, Dathan și Abiron (Numerii 16 :32). Dar s-a deschis stînga și a ascuns-o pe dreapta Elisabeta și pe pruncul ei, de sabia nelegiuitului Irod. S-a cutremurat pămîntul cînd și-a dat Domnul suflarea Sa pe Cruce, iar mormintele morților tot atunci s-au deschis (Matei 27:51-52), iar morții, înviați, au intrat în Ierusalim

Domnul s-a înălțat la ceruri prin aerul văzduhului (Luca 24 :51). Sfinții Apostoli, împrăștiați prin cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, au fost aduși pe sus la Ierusalim de către sfinții îngeri, prin văzduh, adică prin aer. Îngerul Domnului 1-a apucat pe Prorocul Avacum și 1-a adus la Babilon în clipeala ochiului prin văzduh, format din elementul aer (Istoria omorîrii balaurului și a sfărîmării lui Bel 1: 35).

Toate acestea s-au făcut la auzul *Glasului Domnului*, adică la porunca Lui. Oare cînd se vor supune și oamenii *Glasului Domnului* la fel de desăvîrșit ca elementele naturii cele lipsite de raționalitate? Apoi, să știm că *apele* îi mai simbolizează și pe oameni, pe oamenii care se supun *Glasului Domnului*, adică sfinții apostoli și toți sfinții. Ei precum apa acoperit-au fața pămîntului cu sfîntă predicarea lor, cu predicarea Cuvîntului, a lui Hristos Domnul zidirii. Precum apa potolit-au ei setea lumii cu undele fîntîinii vieții celei veșnice, iar lumea și-a revenit la viață și a înflorit. Prin ei, ca și prin apa cea sfințită, nenumărate minuni s-au arătat. Căci ei supuși au fost voii Domnului, ascultători *Glasului Lui*, ca și apa.

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, ajută-ne nouă *Glasului Tău* să ne supunem cît vom sufla. Ajută-ne nouă să ne rușinăm și să roșim adînc înaintea elementelor naturii care Te ascultă pe Tine mai desăvîrșit decît noi.

Și nu ne părăsi pre noi, căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te lăudăm în veci, Amin.

12 octombrie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Tarah, Prov și Andronic*

Tarah s-a născut în Claudiopolisul Siriei, Prov a fost din Perga Pamfiliei iar Andronic a fost fiul unui cetățean de mare vază din Efes. Ei cu toții au fost martirizați de către proconsulul Numerian Maximus, în vremea împăratului Dioclețian. Tarah a fost în vîrstă de șaizeci și cinci de ani la ceasul martiriului lui. Proconsulul i-a cerut să-și spună numele, dar el a zis: "Sînt Creștin." Proconsulul de trei ori a repetat întrebarea, și de trei ori a răspuns Sfîntul Tarah: "Sînt Creștin." Acești sfinți mucenici au fost bătuți cu toiege, apoi aruncați în temniță, răniți și plini de sînge. După acestea ei iar au fost scoși și supuși chinurilor. Lui Prov proconsulul i-a promis libertatea și

prietenia lui personală, dacă se leapădă de Hristos. Dar Sfântul Prov i-a zis: "Nu poftesc nici onorurile imperiale, nici prietenia ta nu o doresc." Tînărul Andronic a fost amenințat cu schingiuri și mai bestiale decît cele pe care le văzuse la camarazii săi, însă acestor amenințări Andronic le-a răspuns astfel: "Iată trupul meu, schingiuește-1 cum poștești." După ce au fost torturați bestial în mai multe cetăți și locuri, toți trei au fost aruncați în circ, înaintea fiarelor înfometate. Cu ei au fost aruncați și criminali obișnuiți, iar pe aceștia fiarele i-au sfîșiat îndată. De sfinți însă fiarele nu s-au atins. Dimpotrivă, o ursoaică și o leoaică feroce, s-au gudurat amîndouă pe lîngă ei. Văzînd minunea aceasta mulți cetățeni au crezut în Hristos Domnul și l-au huiduit pe proconsul, înnebunit de ură mai rău decît fiarele din circ, acesta a poruncit soldaților să năvălească în arenă și să-i măcelărească pe oștenii lui Hristos, adică pe aceia care îndrăzniseră să creadă în Domnul iar pe proconsul să îl fluiere și să îl batjocorească. Trupurile măcelărite ale acestora s-au amestecat cu ale acelor sfîșiați de fiare. Trei creștini, Macarie, Felix și Berius, care au fost de față la uciderea celor trei sfinți mucenici, au venit noaptea să caute și să ia trupurile lor. Dar cum ele erau amestecate cu ale celorlalți uciși, iar noaptea era foarte adîncă, ei s-au rugat lui Dumnezeu ca să îi ajute să afle care dintre ele sînt ale sfinților. Atunci trei lumînări s-au arătat prin minune deasupra trupurilor mucenicilor. Astfel cei trei creștini le-au luat și le-au îngropat cu cinste.

• *Pomenirea Sfîntului Martin de Tours*

Sfîntul Martin s-a născut la anul 316, în cetatea Sabaria din Pannonia, din părinți păgîni. Tatăl său a fost ofițer roman, și de aceea tînărul Martin a trebuit să urmeze o carieră militară, chiar în pofida voinței lui. Dar pe atunci deja era catehumen în Biserica Creștină. El a iubit încă din copilăria lui fragedă Sfînta Biserică, din tot sufletul lui. Într-o iarnă, pe cînd călătorea împreună cu tovarășii lui înspre orașul Amiens, el a văzut un cerșetor înaintea porților cetății, aproape gol și tremurînd de frig. Lui Martin i-a părut rău de el, și a rămas în urma tovarășilor lui. Astfel el și-a scos mantia lui militară și a tăiat-o în două cu sabia. O jumătate i-a dat-o cerșetorului, și înfășurîndu-se în cealaltă jumătate, a plecat, în acea noapte Domnul Iisus Hristos s-a arătat lui Martin în vedenia visului, înfășurat în jumătatea de mantie pe care i-o dăduse cerșetorului, și a zis îngerilor Lui: "Martin doar catehumen este, și iată: Pre Mine în mantia lui M-a înveșmîntat!" Atunci Martin a părăsit cu desăvîrșire armata și s-a botezat de îndată. La scurt timp după aceea a adus la Sfîntul Botez și pe maica lui. Apoi s-a tuns monah în lavra Sfîntului Ilarie din Poitiers [Saint Hilaire de Poitiers] și s-a închinat vieții desăvîrșitelor nevoițe. Sfîntul Martin a fost fără seamăn de smerit, și pentru aceasta Domnul i-a dăruit din belșug harul facerii de minuni, între care al învierii morților și al scoaterii duhurilor necurate. Sfîntul Martin a fost sfințit Episcop de Tours împotriva voinței lui. Nevoindu-se cu rîvnă mare în via Domnului, și luptînd cu putere împotriva necuratei erezii ariene, Sfîntul Martin și-a dat

sfântul lui suflet în mâinile Domnului la anul 397.

• *Pomenirea Sfântului Cuviosului Părintelui nostru Cosma, Episcopul Maiumei [făcătorul de cîntări și Aghiopolitul]*

El s-a născut la Ierusalim. El a fost prieten și frate duhovnicesc al Sfântului Ioan Damaschin, ca unul care, rămînînd orfan, a fost luat și crescut de părinții Sfântului Ioan, împreună cu fiul lor. Fiind dați amîndoi la învățatura cea mai înaltă a cărții, și a celei lumești și a celei duhovnicești, ei s-au făcut amîndoi monahi la lavra Sfântului Sava cel Sfințit. Sfântul Cosma i-a fost de ajutor Sfântului Ioan la alcătuirea Octoihului, scriind însuși multe canoane închinare sfinților. Sfintele canoane de el alcătuite la Sîmbăta lui Lazăr, la Duminica Floriilor și la Săptămîna Patimilor, sînt de o frumusețe și adîncime cu adevărat dumnezeiești. Sfântul Cosma a fost sfințit Episcop de Maiuma, în Palestina, aproape de Gaza. El i-a supraviețuit Sfântului Ioan Damaschinul, săvîrșindu-se cu pace la bătrîneți foarte adînci.

Cîntare de laudă la Sfântul Martin, Episcopul de Tours

Sfântul Martin, al Panonieifiu,

Luminător mare al Galici a fost.

El lumeasca grijă și împărăteștile onoruri

Cu desăvîrșire le-a lepădat.

El ostaș s-a făcut împăratului Slavei,

Căci în pieptu-i milostiv bătea o inimă de viteaz.

Sfântul Martin pe sine s-a stropit cu cenușă,

și din cenușă culcuș și-a făcut,

pentru dragostea lui Hristos,

Care pentru necăjiți, nevoiași și păcătoși

S-a răstignit.

Sfântul Martin pe sine lumii s-a răstignit,

Numai ca spre țintă bine să alerge!

Sfântul Martin război dracilor a dat,

Nici unei ispitiri supunîndu-se.

El război a dat oamenilor nelegiuți și obraznici,

tuturor ereziilor lor.

Sfântul Martin cavalier al Dreptei Credințe a fost,

Biruitor, minunat și plin de slavă.

Biruitor fiind, cavalerul intră în odihna Domnului lui.

El cu îngerii se veselește, stînd aproape

De tronul împăratului Hristos Dumnezeu.

Dar chiar și azi el rugăciuni Domnului înalță,

Și vine în ajutorul celor în primejdii și nevoi.

Cugetare

Oare prin ce virtuți s-au preaslăvit cel mai mult sfinții înaintea cerului și oamenilor? Cel mai mult prin smerenie și slujire. Chiar și mai înainte de a primi Sfântul Botez, pe cînd era încă ofițer în armata imperială, Sfântul Martin își socotea ordonanța mai mult ca pe un frate decît ca pe o slugă. El deseori slujea ordonanței, fără să se rușineze; de fapt, această slujire îi făcea chiar bucurie. Iarși, cînd Sfântul Ilarie [de Poitiers] a voit ca să îl sfințească preot, el s-a lepădat de această cinste cu lacrimi, rugîndu-se de episcop să fie

lăsat să viețuiască ca simplu monah în pustie. Odată Sfântul Martin călătorea din Franța în Panonia, ca să îi cerceteze pe părinții lui. Când trecea printr-o trecătoare din Alpi, a căzut în mâinile unor tâlhari ucigași de oameni. Unul dintre ei a ridicat sabia ca să îlucidă, dar el nici nu a arătat nici o teamă și nici nu s-a clintit; el nu a implorat mila tâlharilor ci a stat cu desăvârșire liniștit, ca și când nimic nu ar fi fost. Tâlharii au rămas uimiți, au pus deoparte săbiile și l-au întrebat pe Sfântul Martin cine este. Sfântul Martin le-a răspuns că el este Creștin, și prin urmare, nu simte niciodată nici un fel de frică lumească, căci știe că Dumnezeu, după mare Mila Lui, stă totdeauna aproape credincioșilor, și mai ales în ceasuri de primejdie. Tâlharii au rămas uimiți de această învățătură nouă și de marea virtute a acestui bărbat al lui Dumnezeu, iar cel care ridicase sabia împotriva Sfântului Martin a crezut în Hristos, s-a botezat, și s-a făcut monah. Devenind vacant scaunul episcopal al cetății Tours, poporul l-a dorit episcop pe Martin, dar acesta nici nu a voit să audă. Niște cetățeni din Tours însă l-au ademenit cu meșteșug afară din mînăstire, și așa l-au răpit și l-au dus în cetatea lor. Ei au procedat astfel: au venit la porțile mînăstirii în care se afla Sfântul Martin și i-au zis că între ei se află un greu bolnav, și că îl roagă să iasă în afara zidurilor mînăstirii și să îl vindece. Ieșind sfântul, cetățenii l-au apucat și l-au dus în cetatea lor, Tours, unde sfântul a fost sfințit episcop. La vîrstă înaintată ajungînd, Sfântul Martin și-a cunoscut mai înaintea ceasul ieșirii sufletului. El le-a descoperit aceasta fraților lui duhovnicești, care au început să plîngă, rugîndu-se de el să nu îi părăsească. Iar sfântul, voind să îi mîngîie, s-a rugat lui Dumnezeu în auzul lor așa: "Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, dacă mai pot fi de folos fraților mei acestora, eu nu mă voi lepăda de nevoița slujirii. Facă-se sfîntă voia Ta!"

Luare aminte

Să luăm aminte la minunile lucrări ale Sfinților Apostoli Petru și Ioan (Fapte 3):

- La cum cerșetorul cel olog din naștere le-a cerut milostenie;
- La cum Sfântul Petru i-a zis că ei aur și argint nu au;
- La cum apostolul l-a luat pe olog de mînă și i-a zis: *In Numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, scoală-te și umblă!* (Fapte 3: 6), și îndată ologul s-a făcut sănătos.

Predică Despre plîngerea de seară și bucuria de dimineață

Seara se va sălășlui plîngerea, iar dimineața, bucuria (Psalmul 29: 5). Dumnezeu ceartă și Dumnezeu mîngîie. Un singur gînd și cuget de pocăință poate îmblînzi mînia lui Dumnezeu; căci Domnul nu se mînie pe om așa cum se mînie pe om dușmanii lui, ci mînia Domnului împotriva oamenilor este ca aceea a tatălui față de fiii lui. Mînia Lui nu ține pînă întru sfîrșit, iar milostivirea Lui veșnică este. De te va certa El spre seară, tot El îți va aduce bucurie negrăită în zori. Cel mai bine îl cunosc oamenii pe Dumnezeu după certarea Lui și după milostivirea Lui. O, fraților, de l-ar cunoaște oamenii mereu pe Dumnezeu ca pe Făcătorul Dreptății, ei nu l-ar mai simți și ca pe Cel Care pedepsește și judecă! Iată Dumnezeu se bucură mai mult

de noi atunci cînd îl cunoaștem ca Milostiv, decît ca atunci cînd îl cunoaștem ca Pedepsitor! Din nefericire însă mulți sînt nerecunoscătorii și nesocotiții care niciodată nu-și amintesc de El că este milostiv, ci totdeauna numai că este pedepsitor și aspru, că aduce asupra lor boală, moarte în familie, eșec și rușine înaintea oamenilor, foc, sabie, cutremur sau potop, sau numeroase alte bice și vergi pedepsitoare cu care El îi pedepsește pe cei care nu se mai trezesc odată, cu care El le aduce aminte de Sine celor nerecunoscători, cu care îi aduce pe rătăcitori și rătăciți la calea cea dreaptă, și amintește orișicui că El este Ziditorul și Domnul, Dătătorul a tot binele și Judecătorul.

Seara se va sălășlui plîngerea, iar dimineața, bucuria. Aceste cuvinte mai înseamnă că noaptea este pentru plîns și pentru rugăciune, pentru pocăință și cugetări dumnezeiești. Mai cu seamă noaptea este potrivită pentru pocăință, și nici o pocăință nu este adevărată fără lacrimi. Noaptea omul se gîndește mai nestingherit la faptele lui, la cuvintele lui, la gîndurile lui, și îi pare rău pentru tot ceea ce a făcut împotriva legii lui Dumnezeu. Dacă omul își va plînge noaptea cu amar păcatele lui, atunci toată ziua următoare o va petrece întru bucurie. El se va veseli ca un nou născut, ca un proaspăt ieșit dintr-o baie odihnitoare, ca unul eliberat de povara păcatului. Dar de va petrece noaptea în păcate și în bețiile nesimțirii, lui a doua zi îi răsare numai tristețea lacrimilor.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea ce ești Mîntuitorul și învătătorul sufletelor noastre, ceartă-ne și ne iartă pre noi, ceartă-ne, iar morții nu ne da!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

13 octombrie

• Pomenirea Sfinților Mucenici Carp și Papii

Sfîntul Carp a fost Episcopul Tiatirei iar Sfîntul Papii a fost diaconul său. Ei s-au născut la Pergam, acolo unde au și luat la urmă mucenicia pentru Domnul Iisus Hristos. Împărat atunci a fost Decius, iar chinuitorul lor, răul proconsul Valerius. Valerius i-a legat pe lîngă cai și i-a alergat și tîrît astfel pînă la Sardia, unde i-a batjocorit purtîndu-i goi prin cetate și torturîndu-i. Dar un înger al Domnului a venit la ei și i-a întărit, vindecîndu-lc rănile lor. Servitorul lui Carp, Agathodor, l-a urmat pe stăpînul lui, plîngînd. Valerius l-a condamnat și pe el la chinuri. Sfinții au fost iar legați pe lîngă cai, și tîrîți de la Sardia la Pergam. Pe Sfîntul Carp l-au legat de un copac și l-au biciuit bestial, pînă cînd trupul lui s-a prefăcut tot într-o rană, iar sîngele lui a înroșit adînc pămîntul. Dar în aceste chinuri aflîndu-se, Sfîntul Carp a zîmbit. Chinuitorul l-a întrebat de ce zîmbește, iar Sfîntul i-a răspuns, pentru că a văzut cerurile deschise și pe Domnul Hristos șezînd pe Tronul Său, înconjurat de sfinții Heruvimi și Serafimi. Torturat fiind, Sfîntul Papii a vindecat un om care era orb de un ochi, minune pe care văzînd-o mulți, au crezut în Hristos Domnul. Sfinții au fost apoi aruncați la fiare, dar au rămas nevătămați de ele. Apoi au fost aruncați într-un cuptor de foc. Sora Sfîntului Carp, Agathonica, a sărit și ea în flăcări, dar nici flăcările nu

s-au atins de Sfinți. La urmă ei au fost cu toții decapitați cu sabia, anul fiind 251. Așa s-au încununat acești sfinți mucenici, în urma dreptelor lor nevoițe, cu cununa cea nepieritoare a împărăției lui Hristos.

- *Pomenirea Sfintului Mucenic Veniamin Diaconul*

Acest oștean al lui Hristos a fost de neam persan, și vestitor plin de râvnă al Evangheliei către păgâni, dintre care mulți, și elini și persani, au crezut și s-au botezat întru Creștina Credință. El a luat mucenicia în timpul domniei regelui persan Yezdegherd, cam pe la anul 412. Aruncat în temniță fiind, unul dintre nobili i-a luat apărarea înaintea regelui. Regele atunci l-a eliberat, dar cu condiția să nu mai predice pe Hristos poporului. Veniamin atunci a zis cu tărie: „Condiția aceasta nu o voi primi nicicând. Căci acela care își îngroapă chemarea cu care este chemat va fi osândit la amarnice chinuri.” De aceea, eliberat fiind, Sfântul diacon Veniamin a continuat să predice Cuvântul Adevărului, împăratul atunci l-a prins și a poruncit să i se bată spini sub unghii, iar după aceasta să fie supus la cele mai sinistre torturi, întru care Sfântul și-a și dat fericitul lui suflet în Mîna lui Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe Zlata din Meglin'*

Această tînără s-a născut din țărani săraci, în satul Slatina din ținutul Meglin, fiind una din cele patru fete ale părinților ei. Ea a fost blîndă și evlavioasă, înțeleaptă în înțelepciunea lui Hristos și cu suflet de aur, după cum i-a arătat-o și numele. [„Zlata” însemnează „aur.”] leșind odată să scoată apă, niște turci nerușinați au apucat-o, și au dus-o la casa lor. Unul dintre ei i-a cerut să treacă la islam și să se facă nevasta lui, dar Zlata i-a răspuns fără frică: „Eu în Hristos cred și El singur este Mirele meu. Eu în veci nu mă voi lepăda de El, și de voi fi tăiată în bucăți.” Părinții și rudele ei au venit la ea, și au rugat-o să-i fie milă de ea și de ei, și să se lepde de Hristos doar cu gura; așa încît să le fie bine tuturor, căci milostiv este Domnul, care va ierta păcatul acesta; făcut pentru că viața este așa de grea. Zicînd acestea, părinții, surorile și rudeniile plîngeau, lipsiți de nădejde. Sufletul Zlatei însă a rezistat în fața acestei ispite diabolice. Ea a zis: „Voi mă sfătuiți să mă lepăd de Hristos Unul Adevăratul Dumnezeu, deci părinți mie nu îmi mai sînteți, nici surori, nici rudenii. Mie Domnul Hristos îmi este deci Singurul Tată, Maica Domnului Sfîntă singura Maică, iar sfinții îmi sînt mie surori, frați și rudenii.” Turcii au aruncat-o atunci pe Zlata în temniță, unde au ținut-o timp de trei luni, torturînd-o în fiecare zi prin biciuire, de se înroșea pămîntul de sîngele ei. La urmă au spînzurat-o de picioare și au aprins sub capul ei foc, ca să o sufoce cu fumul; dar Dumnezeu a fost cu Zlata, și i-a dat putere în acest chin. La urmă au spînzurat-o de un copac și i-au tăiat trupul în bucățele. Așa a luat mucenicia această fecioară vitează, dîndu-și sufletul ei sfînt în Mîna lui Dumnezeu, și sălășluindu-se la cereștile locașuri, în anul 1796. Creștinii au luat pîrticele din trupul ei și le-au dus la casele lor, ca sfințită binecuvîntare.

⁶⁶ în *Mineiulpe Octombrie* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 2004): "Tot în această zi, pomenirea Sfintei noi Mucențe Hrisi [Aur], care s-a nevoit în

oarecare loc al eparhiei Moglenilor ce se numște Slatina, la anul 1795, [și care] în bucăți tăindu-se, s-a săvârșit."

Cântare de laudă la Sfânta Mare Muceniță Zlata din Meglin

Turcii schingiuit-au pre Zlata cea cu inima de aur,

Chinuit-o-ait de moarte căci credea în Hristos, Dumnezeuul Cel Viu.

Dar Zlata cea de aur nu a plîns, nici s-a clintit,

Ci inima toată întru Hristos din Ceruri și-a pus.

Zadarnice fost-au ale rudelor lacrimi,

A Zlatei fericire în ale ei chinuri a stat,

Fericire adevărată, ce Hristos o gătește

Fecioarelor înțelepte, Fericire Adevărată

Ce Mirele o dăruiește mireselor credincioase.

Colivia trupului Zlatei celei de Aur s-a spart,

Și din temnița trupului fragilă sufletul a zburat, ușor.

Zlata la Rai s-a-nălțat, cu suflet fericit,

Luîndu-și locul printre sfinții îngeri, cei împărătești.

Sfânta Zlata cea din țărani umili născută

Regină preaslăvită este acum în Rai.

Cugetare

Nimic nu este mai nenorocit decât omul care, în ceasul ispitei, leapădă credința în Dumnezeu și recurge la soluții de scăpare potrivnice Legii Domnului. Nu numai că un astfel de om nu va reuși niciodată să-și aranjeze mai bine viața în lume, dar el pe deasupra își va pierde și sufletul. Acesta a fost destinul tragic al împăratului Mihail Paleologul. Spre a își salva împărăția, amenințată de bulgari și de sârbi, el a căutat ajutor și scăpare la papa de la Roma, și s-a învoit cu o necanonică unire. Ce a câștigat el cu aceasta? Nimic, căci nici împărăția nu și-a salvat-o, și nenumărate nelegiuite omoruri a comis. Curînd după aceea el a și pierit fără cinste într-o campanie militară împotriva lui Ioan Ducas, Principele Epirului. Atît de ostil i-a fost poporul ortodox acestui împărat, încît fiul lui, Andronic, nici măcar nu a îndrăznit să își îngroape tatăl printr-o ceremonie publică, ci l-a îngropat noaptea, fără rugăciune și fără slujbă de înmormîntare. Mihail Paleologul lepădat a fost de către Biserica Ortodoxă, și nici cea romano-catolică nu l-a socotit al ei. El a murit deci în afară fiind de Biserica lui Dumnezeu. După moartea lui Mihail, văduva lui, împărăteasa, a dat următorul decret: „Maiestatea noastră repudiază cu ororare și silă Unirea cu Roma ce s-a petrecut de curînd în Biserică, aducînd în sînul Ei dezbinare... Iar dacă Sfînta Biserică a lui Dumnezeu a hotărît să nu binecuvînteze nici un fel de pomenire pentru cel adormit împărat Soțul nostru, stăpînul și domnul, din pricina numitei fapte și dezbinări, și Maiestatea noastră, care se pleacă întru toate cu frică și cu cutremur înaintea lui Dumnezeu, și cu supunere Sfintei Bisericii Lui, va aproba și va accepta această hotărîre a Bisericii, și nu va îndrăzni nicicînd să facă slujbă de pomnire pentru soțul nostru împăratul, stăpînul și domnul."

Luare aminte

Să luăm aminte la înfricoșata minune a pedepsirii lui Anania, pe care a lucrat-o Simțul Apostol Petru (Fapte 5):

- La cum Anania, iar după el și soția lui, Safira, au mințit și au ascuns o parte din avere;
- La cum Sflntul Apostol Petru i-a dat pe față, iar ei au căzut morți, unul după celălalt.

Predică Despre povara păcatului și iertarea fărădelegilor

Fericiți căroră s-au iertat fărădelegile și căroră s-au acoperit păcatele (Psalmul 31: 1).

Din păcat se nasc spaima, deruta, slăbiciunea, infirmitatea și întunecarea minții. Păcătuind, omul își stârnește dușmani dintre oameni, își zăpăcește conștiința, atrage la sine puterile întunericului, și le dă singur arme împotriva lui. Păcătuind, omul se rupe de Dumnezeu, îl înstrăinează de sine pe îngerul lui păzitor, și se închide pe sine față de izvorul a tot binele. A păcătui înseamnă a declara război lui Dumnezeu și tuturor puterilor cerești. Fapta aceasta este mai dementă decât aceea a unei uscături care ar declara război vîntului. Și cu adevărat, această faptă dementă este și aceea care se întîmplă cel mai des! Căci omul în nebunia lui se ridică pururi împotriva lui Dumnezeu. Această împotrivire singură garantează dezastrul și ruina omului, dacă omul nu-și revine îndată în simțiri, dacă nu se pocăiește și nu aleargă la Dumnezeu cerînd milostivire. Marele Rege David a fost și el conștient de cumplita soartă a păcătosului, căci el însuși a trecut prin ea. El a simțit o frică de nedescris, o confuzie a minții, o slăbiciune și o singurătate cumplite; el a simțit înfigîndu-se în trupul lui săgețile oamenilor și săgețile diavolilor. Dar văzîndu-și cumplita și nenorocita soartă, David și-a recunoscut pe față păcatul, a căzut înaintea lui Dumnezeu, în praf și în cenușă, a udat pămîntul cu lacrimile pocăinței și cu cuvintele suferinței care ardeau ca para de foc, și s-a rugat Multînduratului Dumnezeu ca să îl spele și să îl curățească de păcatul lui, dăruindu-i iertarea. Iar atunci cînd Dumnezeu i-a dăruit iertarea, Regele David a cunoscut ce înseamnă binecuvîntarea fericirii. Fericirea sufletului căruia i s-au iertat păcatele nu poate fi descrisă în cuvinte. El nu a putut decât să declare și să mărturisească înaintea noastră, pe baza propriei lui tragedii trăite, că este cumplită povara păcatului și negrăită fericirea iertării: *Fericiți căroră s-au iertat fărădelegile și căroră s-au acoperit păcatele*. Dar în ce constă această fericire? Ea constă într-o libertate a sufletului, în curajul inimii, într-o bucurie de nedescris, în putere, tărie, limpezime a minții, pace a conștiinței, nădejde în Dumnezeu, cîntare de bucurie înaintea Lui, dragoste față de aproapele, și o viață plină de sens! Cu alte cuvinte, această fericire constă din sufletul ușor, din bucuria și din puterea inimii. Aceasta este fericirea pe care o simte pe pămînt cel căruia i s-au iertat păcatele. Și dacă așa stau lucrurile aici pe pămînt, oare care nu va fi fericirea care îl așteaptă în ceruri pe cel iertat, fericire care *ochiul nu o a văzut, și urechea nu o a auzit, și la inima omului nu s-a suit* (I Corinteni 2: 9)?

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, iartă-ne nouă fărădelegile noastre cu mare Milostivirea Ta, și acoperă păcatele noastre cele multe și grele!

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te lăudăm în veci, Amin.

14 octombrie

• *Pomenirea Sfintei Precuvioasei noastre maice Parascheva [Petka]*

Această slăvită sfântă a fost de neam sîrb, și s-a născut în Epivata, care se află între Selymbria și Constantinopol. Părinții Sfintei au fost oameni foarte bogați și creștini evlavioși. Ei au avut și un fiu, Eftimie, care s-a tuns monah încă pe cînd trăiau părinții lui, iar mai după aceea s-a făcut vestitul Episcop al cetății Madytos. Feciara Parascheva, sora lui, totdeauna a tînjit și ea după viața ascetică întru numele lui Hristos. După moartea părinților ei ea a părăsit casa părintească și a mers mai întîi la Constantinopol, iar apoi la pustia Iordanului, unde s-a nevoit întru aspre petreceri călugărești pînă la vîrstă adîncă. Cine va putea descrie toate nevoințele ei cu de-amănuntul, toate ispitirile din partea trupului, a lumii, și mai cu seamă a diavolilor? În vîrstă adîncă fiind, un înger al Domnului a venit la ea și i-a zis: "Părăsește pustia aceasta și mergi înapoi în patria ta, căci acolo va trebui să lepezi trupul acesta trecător, iar cu sufletul să te înfățișezi înaintea Domnului!" Sfîntă Parascheva s-a supus, și s-a întors în patria ei, Epivata. Acolo ea a mai trăit timp de doi ani în post și rugăciune

neîncetată, iar apoi și-a dat fericitul ei suflet, strămutîndu-se la locașurile lui Dumnezeu. Sfînta Precuvioasă Parascheva s-a săvîrșit în veacul al unsprezecelea. De-a lungul vremurilor, sfintele ei moaște s-au mutat mai întîi la Constantinopol, apoi la Tîrnovo, apoi iar la Constantinopol, apoi la Belgrad. Ele acum odihnesc în România, în orașul Iași. Fîntîna Precuvioasei maicei noastre Parascheva de la Belgrad vindecă și astăzi pe cei care se apropie cu credință în Dumnezeu și cu dragoste față de plăcuta Lui, Sfînta Parascheva.'

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Nazarie, Ghervasie și Protasie [și Chelsie]*

Sfîntul Nazarie s-a născut la Roma cea veche dintr-un tată iudeu și o mamă creștină. Mama lui, Perpetua, a primit Sfîntul Botez chiar din mîinile Sfîntului Apostol Petru. Mărturisind credința mamei lui, Sfîntul Nazarie a împlinit cu credincioșie deplină toate poruncile Sfintei Biserici. Predicînd neînfricat Evanghelia, el a mers la Milano. Acolo el i-a aflat în temniță pe creștinii Ghervasie și Protasie, și le-a slujit lor cu multă dragoste. Aflînd aceasta, eparhul locului a poruncit biciuirea lui Nazarie și izgonirea lui din cetatea Milano. Dar maica lui a venit la el în vedenie și i-a zis să meargă în Galia, și acolo să predice mai departe Evanghelia, ceea ce Sfîntul Nazarie a și făcut. După un număr de ani, Sfîntul Nazarie a revenit la Milano, de această dată însoțit și de un ucenic, tînarul Chelsie, pe care îl botezase în Galia. El i-a aflat pe frații Ghervasie și Protasie în continuare zăcînd în temniță, în care a fost aruncat și el, de către guvernatorul Anulinus. Mucenicii lui Hristos s-au bucurat aflîndu-se din nou împreună, prin purtarea de grijă a lui Hristos. Împăratul Nero a poruncit asasinarea lui Nazarie, iar guvernatorul, scoțîndu-i pe Nazarie și pe Chelsie afară din temniță, i-a decapitat. Curînd după

aceea, Generalul Astazius, pornind într-o campanie împotriva moravilor și trecând prin Milano, i-a decapitat pe Sfinții Gervasie și Protasie. El auzise că acești

Sinaxarul grecesc face pomenire de minunatul ajutor al Sfintei Parascheva care s-a arătat în Insula Chios, la anul 1442. Un anume ieromonah Ambrozie slujea vecerniei în Biserica Sfintei Parascheva. În biserică nu se mai afla nimeni altcineva. Către sfârșitul vecerniei s-a iscat o furtună cumplită și o vijelie mare, și a plouat torențial toată noaptea. Ieromonahul Ambrozie nu a mai putut părăsi biserica. Gândind că toată insula va fi potopită de ape și toți oamenii de pe ea vor pieri, el a început să se roage fierbinte Preacuvioasei Parascheva ca să păzească locul acela și să mijlocească pentru îmblânzirea dreptei mâini a lui Dumnezeu. Spre zori ieromonahul Ambrozie a ațipit. I s-a părut atunci că acoperișul bisericii se face nevăzut, și că în nori vede stînd o femeie cu înfățișare aristocratică care se roagă înaintea lui Dumnezeu. După rugăciune, ea a zis către preot: "Amrobie, nu te teme, această insulă, patria ta, a scăpat!" - și în acel moment a încetat furtuna. De atunci înainte Praznicul Sfintei Parascheva se ține cu mare solemnitate și evlavie în Insula Chios - Nota autorului.

doi frați nu voiau cu nici un chip să aducă jertfe idolilor și, temîndu-se ca nu cumva din această pricină să nu aibă noroc în campania militară, a poruncit uciderea grabnică a celor doi creștini. Sfinții Gervasie și Protasie erau gemeni, născuți din fericiții părinți Vitalie și Valeria, care de asemenea muriseră ca mucenici ai Credinței în Hristos. Sfintele moaște ale Simțului Nazarie au fost mutate de către Sfintul Amrobie al Mediolanului [Milanului], dintr-o grădină din afara cetății, în Biserica Sfinților Apostoli. Sfintele moaște ale Sfinților gemeni Gervasie și Protasie au fost descoperite tot de Sfintul Amrobie, printr-o vedenie minunată.

Cîntare de laudă la Sfînta Preacuvioasă Parascheva [Sfînta Petka]

"Inimă curată voiește Domnul",

zice cuvîntul Sfîntei Scripturi.

Iar tu, Fericită Parascheva, fecioară curată ai rămas,

și inimă curată lui Dumnezeu ai adus,

O, Sfînta minunată,

Icoană vie vieții noastre de urmat!

Domnul caută minte fără de pată,

Fără închipuire și fără viclesug,

Iar tu întocmai mintea-ți curată lui Dumnezeu ai adus,

minte fără pată, cu a îngerilor întocmai,

O, Sfînta minunată Parascheva,

Rugile noastre nu le lepăda!

Domnul suflet neîntinat iubește,

Neîntinat ca un altar ceresc;

întocmai așa fost-a și al tău suflet,

ce acum luminează în ceruri.

O, Sfînta preaminunată,

Preacuvioasă Parascheva, ajută-ne nouă!

Cu ale tale rugăciuni sfinte ajută-ne nouă, întru ale vieții noastre

nenorociri. Printre norii pămînteștilor primejdii, luminează-ne nouă, ca

și un curcubeu, O feciorelnică sfîntă preaminunată, Preacuvioasă maică Parascheva!

Cugetare

Nenumăratele cazuri în care înșiși sfinții cei adormiți au descoperit

oamenilor locurile unde se află ascunse sfintele lor moaște justifică din belșug cinstirea acestora din urmă, tară a mai pune la socoteală nenumăratele minuni care se lucrează prin ele, ceea ce face să fie și mai îndreptățită cinstirea lor. Vreme de foarte multe zeci de ani nu s-a cunoscut care este mormântul Sfintei Preacuvioase Parascheva. S-a întâmplat însă moartea unui marinar, al cărui trup s-a întâmplat să zacă neîngropat în apropiere de mormântul Sfintei Preacuvioase Parascheva. Trupul mortului a început să se descompună și să scoată miros greu, insuportabil. De aceea un monah care locuia și el aproape de acel loc a chemat în ajutor niște țărani ca să poată îngropa leșul. S-a întâmplat însă că 1-au îngropat chiar în mormântul Preacuvioasei Sfinte, în acea noapte, Sfânta s-a arătat lui Gheorghe, unul din țărani care ajutaseră la îngropare. Ea arăta ca o regină nespus de frumoasă, splendid împodobită, înconjurată de o gardă numeroasă în mare ținută. Ea a zis: „Gheorghie, vei dezgropa de îndată moaștele mele și le vei așeza în alt loc, căci nu mai pot îndura reaua duhoare a acelu cadavru." Apoi ea i-a zis cine și de unde este. În aceeași noapte, o țărăncă din același sat, pe nume Eufimia, a avut același vis cu al lui Gheorghie. În următoarea zi, țărani au început să sape și au aflat întocmai sfintele moaște ale Preacuvioasei Maice Parascheva. Ele erau minunat de înmiresmate, și s-au arătat îndată făcătoare de minuni.

Despre moaștele Sfinților Ghervasie și Protasie, Sfântul Ambrozie al Mediolanului povestește că s-au aflat într-un chip minunat, care este asemănător cu aflarea celor ale Preacuvioasei Parascheva. Într-o noapte Sfântul Ambrozie a avut o vedenie minunată în stare de veghe aflându-se el. Au intrat la el doi tineri extraordinar de frumoși, însoțiți de un bătrîn. Lui i se părea că bătrînul este Sfântul Apostol Pavel. Tinerii au rămas tăcuți, iar bătrînul i-a grăit lui Ambrozie, arătînd spre tineri și zicîndu-i că ei sînt mucenicii lui Hristos, și că moaștele lor zac ascunse chiar în locul în care chiar atunci Sfântul Amrozie se ruga lui Dumnezeu. Bătrînul a mai zis că toată viața acestor tineri mucenici se află scrisă într-o carte pe care o va găsi în mormântul lor, atunci cînd va săpa. În ziua următoare Sfântul Ambrozie și-a descoperit vedenia și a început să sape în locul arătat, cu adevărat descoperind sfintele moaște ale ambelor tineri. El a aflat și cartea, în care a citit că sfintele lor nume sînt Ghervasie și Protasie. Fiind Sfântul Amrozie de față, un anume om orb pe nume Severus s-a atins de sfintele lor moaște și și-a recăpătat pe loc vederea.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatele vindecări lucrute de sfinții apostoli (Fapte 5):

- La cum se lucrau multe semne și minuni prin mîinile Sfinților Apostoli;
- La cum mulți se vindecau și numai stînd în umbra Sfîntului Apostol Petru.

Predică *Despre îngerii care străjuiesc și izbăvesc pe cei drepti*

Străjui-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de El, și-i va

izbăvi pe ei (Psalmul 33: 7).

Îngerul Domnului se luptă pentru cei care se tem de El. Acest adevăr s-a arătat limpede de multe ori de-a lungul vremurilor, prin fapte care s-au însemnat în istorii și cronici. Dar de și mai multe sute și mii de ori s-au arătat faptele acestea, care nu sînt înregistrate de cronici. Sfîntul Arhanghel Mihail a bătut război în apărarea lui Iosua, Fiul lui Nun. Un sfînt înger a bătut război puternic întru apărarea Regelui Iezechia, nimicind într-o singură noapte uriașa armată a caldeilor. De cîte ori nu au venit sfînți îngeri la mucenicii creștinii legați și torturați prin beciurile temnițelor, mîngîindu-i, întărindu-i, și umplîndu-le sufletele de bucurie? Căci mîngîierea dreptului vine de acolo că el știe că Domnul este Atotvăzător și că îi vede nenorocirea și mizeria; că Dumnezeu este Atotputernic, și putere are să-l scoată din nenorocire și din neputință; că Dumnezeu este Atotmilostiv, și îl va scăpa din mizeria și nefericirea vieții lui. Dumnezeu trimite înger luminos în ajutorul celui drept. Dreptul nu are nevoie să se revolte contra tiraniei cu arme de lut, căci însuși îngerul Domnului îi face lui dreptate, cu arme dumnezeiești. Și cînd însuși îngerul Domnului pune mîna pe armă, cine va cuteza să-i stea împotriva? Ce imperiu va putea bate război împotriva lui? Să auzim ce zice Prorocul David în Psalmul de mai înainte acestuia: *Nu se mîntuiește împăratul cu oștire multă, și uriașul nu se va izbăvi cu mulțimea tăriei lui.*

Mincinos este calul spre scăpare, și cu mulțimea puterii lui nu te va izbăvi (Psalmul 32, 16-17).

Prin urmare, nimic nu le folosește celor samavolnici și lumești cînd se unesc ei împreună. Toată alianța și tot sfatul lor se sparge ca un balon de spumă cînd se înarmează împotriva unora ca aceștia îngerul Domnului. David își amintește cum el, tînăr cioban neînvățat fiind, l-a ucis pe uriașul Goliath, cel înarmat pînă în dinți, numai cu o lovitură de praștie. De multe ori a simțit Regele David ajutorul îngerului lui Dumnezeu. De aceea a și putut și poate el să îi mîngîie pe cei necăjiți și asupriți cu cuvintele mîngîierii și puterii, cele izvorîte din adevărul vieții. Regele David știe din adevărul vieții lui că îngerul Domnului străjuiește împrejurul celor ce se tem de El și îi izbăvește pe cei care slujesc Lui.

O, fraților, să nu ne îndoim nici o clipă de aceste cuvinte, ci să cugetăm în fiecare zi la ele, la aceea că îngerul Domnului ne lasă pradă tristeții noastre atunci cînd și noi ne scufundăm în păcat, și aleargă în ajutorul nostru cu bucurie și putere mare atunci cînd ne pocăim și cerem cu lacrimi mila și ajutorul lui Dumnezeu.

O Stăpîne Doamne Făcătorul nostru, Căla Ce ești Stăpînul a miriade de îngeri: iartă-ne, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi cu ajutorul sfinților Tăi îngeri!

Căci Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci, Amin.

15 octombrie

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Luchian, Presbiterul [Preotul] din*

68

Antiohia'

Sfîntul Lucian s-a născut din părinți nobili în cetatea Samosata, din

Siria. El a dobândit încă din cea mai fragedă copilărie o înaltă educație, atât în științele seculare cât și în disciplinele religioase și duhovnicești. El a fost vestit pentru marea lui învățătură, și pentru marea austeritate și sfințenie a vieții. Împărțindu-și toate averile săracilor, Sfântul Lucian a trăit călugărește din lucrul mâinilor lui, adică alcătuirea sfintelor cărți mîntuitoare de suflet. El a adus folos minunat Bisericii prin aceea că a îndreptat multe texte evreiești ale Sfintei Scripturi, pe care ereticii, potrivit învățăturilor lor mincinoase, le strîmbaseră. Pentru marea lui învățătură și sfințenia vieții, el a fost hirotonit presbiter [preot] în Antiohia. La vremea prigoanelor contra creștinilor declanșate de Maximian, pe cînd erau torturați Sfinții Anthim al Nicomidiei și Petru al Alexandriei, Sfântul Luchian s-a aflat și el pe lista celor pe care împăratul voia să îi omoare. Luchian a părăsit în taină Antiohia, dar un preot eretic plin de drăcească invidie, pe nume Pancratie, l-a denunțat. Acea prigoană declanșată în Antiohia a fost plină de barbarie și bestialitate, de ea nefiind scutiți nici copiii mici. Doi băieței care au refuzat să guste jertfe închinare

în *Mine iu l pe Octombrie*: „Preotul Antiohiei celei mari”.

idolilor au fost aruncați într-o baie clocotită, unde au murit în chinuri, dîndu-și sufletele lor tinere în mîna lui Dumnezeu. O uceniță a Sfîntului Luchian pe nume Pelaghia (pomenită la ziua de 8 octombrie), vînată cu viclenie de niște desfrînați, slugile satanei, și-a păzit fecioria urcînd pe acoperișul casei și înălțînd rugăciune fierbinte lui Dumnezeu ca să ia sufletul ei mai înainte ca să fie profanată. Dumnezeu a ascultat-o, iar trupul ei mort s-a prăbușit de pe înălțimea casei la pămînt, înaintea trimișilor aceluia necurați. Sfîntul Luchian a fost deci adus și el înaintea împăratului. Pe drum el a adus patruzeci de soldați la Hristos, cu puterea cuvîntului lui celui insuflat și sfînt, care au luat cu toții moarte mucenicească pentru aceasta. Fiind interogat și biciuit, Sfîntul a fost aruncat în temniță și supus regimului de exterminare prin înfometare. Sfîntul Ioan Gură de Aur zice despre el: „El înfometarea a disprețuit-o; să disprețuim așadar și noi toată pofta pîntecelui și să înfrîngem puterea stomacului ca să ne pregătim și noi mai dinainte pentru vremea urgiei, antrenîndu-ne cu ajutorul acestor exerciții de înfrînare mai mici, pentru marea biruință de la vremea mării și cumplitei bătălii.” Sfîntul Luchian a primit Sfînta împărtășanie în închisoare, la marele praznic al Schimbării la Față a Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos. A doua zi el s-a săvîrșit către Domnul, înălțîndu-se la cerurile desfătate ale împărăției celei Cerești. Sfîntul Luchian și-a săvîrșit mucenicia în șapte zile ale lunii ianuarie, din anul 311.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Eftimie cel Nou*

Sfîntul Eftimie s-a născut la Ancyra în anul 824, din binecredincioșii părinți Epifanie și Anna. El a slujit în armată, s-a căsătorit, și a născut-o pe fiica Anastasia. El după acestea s-a retras la Muntele Olimp, iar apoi la Sfîntul Munte Athos, ducînd vreme îndelungată viața cea aspră și sfîntă a tuturor nevoițelor. El a viețuit și ca stîlplnic în apropiere de Tesalonic. El s-a săvîrșit către Domnul cu pace, într-o insulă din apropierea Sfîntului Munte, către sfîrșitul

veacului al nouălea. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni odihnesc la Tesalonic.

Cîntare de laudă la Sfîntul Cuvios Mucenic Luchian

Luchian cel preaînțelept, scriitorul și nevoitorul,

Cu putere mare pe calea lui Hristos Dumnezeu a umblat.

Împotriva beznei idolatre și-ntunecaților eretici

Luchian sfîntul biruințe zdrobitoare a lucrat.

El s-a întemeiat pe temelie Treimii Sfînte,

A Tatălui Celui fără de început, a Fiului și Duhului,

Pe Care cu fapta, cuvîntul și cu gîndul O a preaslăvit.

El închinarea Sfîntei Treimi cu sîngele lui

O a pecetluit.

Prăbușitu-s-a idolatra Romă, pierit-a minciuna ereziei;

Pierit-a tot desfrîul vechilor mari cetăți.

Dar Biserica sfîntă pe mucenici i-a înălțat la ceruri,

Și-ntru sfințenie și slavă ridicatu-s-a deasupra tuturor.

Aceasta împărăția sfinților este, Cea fără de sfîrșit,

Cea de Daniil prorocită și împlinită de Domnul Hristos.

O, dorită împărăție, din pietre vii zidită,

Ale cărei cupole de aur împodobesc acoperișuri cerești!

Tu ziditor ai avut și pre marele Luchian, sfîntul,

Cel care s-a nevoit pînă la sînge, pe toate jertfind.

El acum slăvit stăpînește alături de Hristos Domnul,

Căci pre el așezatu-l-a Domnul în ceata îngerilor sfinți.

Cugetare

Sfinții lui Dumnezeu dau o mare importanță împărtășirii cu Sfintele lui Dumnezeu Taine mai înainte de ieșirea sufletului lor. Chiar dacă ei împărtășire pururea aveau cu Domnul prin vărsarea cu dragoste smerită a sîngelui lor pentru El cel care spală toate păcatele, ei doreau după împărtășirea cu Preacurat Trupul și Sfînt Sîngele Lui din Taina Sfîntei împărtășanii de cîte ori era posibil. Sfîntul Luchian se afla închis în temniță, cu mai mulți ucenici ai lui și cu alți creștini, în ajunul marelui praznic al Schimbării la Față a Domnului, el a dorit din suspinul inimii după împărășirea cu Sfintele Taine, pentru marea sfințenie a Sărbătorii și pentru că știa că sfîrșitul lui este foarte curînd. De aceea, văzînd dorirea mucenicului Lui, Domnul a trimis în acea temniță niște creștini ascunși, care au adus puțină pîine și vin. Mijind zorii Marii Sărbători, Sfîntul Luchian a chemat pe toți întemnițații să se strîngă în cerc în jurul lui și le-a zis: „Stați în jurul meu și fiți Biserica Domnului.” În acea temniță nu se afla masă sau scaun,

piatră sau butuc de lemn pe care să se aducă Sfînta Jertfa. „Părinte Sfînte, unde vom pune noi pîinea și vinul?” au întrebat ei. Atunci Sfîntul Luchian care zăcea întins la pămînt cu fața în sus, fiind legat pe cioburi de către tortionari, le-a zis celor închiși împreună cu dînsul: „Pe pieptul meu să săvîrșiți Sfînta Jertfă, care va fi altar viu Domnului nostru, Dumnezeu cel Viu.” Astfel s-a săvîrșit atunci acea Sfînta Liturghie, cu respectarea desăvîrșită a sfîntei rînduiei. Toți cei prezenți s-au împărtășit cu Sfintele Taine. În ziua următoare împăratul a trimis soldați care să-1 scoată pe Sfîntul afară, spre a fi

torturat mai departe. Deschizînd ușa temniței, Sfîntul Luchian a strigat tare de trei ori: „Sînt Creștin! Sînt Creștin! Sînt Creștin!" - și și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu.⁶⁹

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata eliberare a sfinților apostoli din închisoare (Fapte 5):

- La cum bătrînii iudeilor i-au aruncat pe sfinții apostoli în închisoare;
- La cum îngerul lui Dumnezeu a venit la ei noaptea, a deschis temnița, i-a luat de mîină scoțîndu-i afară din ea, și le-a poruncit să intre în templu și să predice mai departe Evanghelia.

Predică Despre Domnul care păzește oasele dreptilor

Domnul păzește toate oasele lor, nici unul dintre ele nu se va zdrobi (Psalmul 33: 20).

Să nu se teamă dreptii nicicînd. Domnul Atotvăzătorul veghează asupra lor. Oare se poate ca Celui Atotvăzător să îi scape sau să uite ceva? Nicicum, nicicînd. La Ziua Învierii celei Mari, El va aduna toate oasele lor și le va învia cu mărire și cu cinste. Prigonitorii au aruncat trupurile mucenicilor în mare, le-au îngropat în gropi adînci, sau le-au lăsat în cîmp deschis pradă păsărilor cerului. Dar Domnul, prin Pronia Sa dumnezeiască, a potrivit astfel lucrurile încît aceste sfinte moaște au ajuns în mîinile credincioșilor. Ei le-au așezat cu evlavie în racle prețioase, iar deasupra lor au înălțat biserici sfinte, în care

⁶⁹ Trupul Sfintului Luchian a fost după aceea luat și aruncat în mare, unde a zăcut vreme de treizeci de zile. Fiind înștiințat prin vedenie, unul dintre ucenicii lui, Glicherie, a ieșit la malul mării, spre a întâmpina venirea trupului nestruciat al sfintului, purtat pe spinări de delfini. Sfînta împărăteasă Elena a zidit deasupra moaștelor Sfintului o slăvită biserică purtînd hramul numelui lui. - *cf. Viețile Sfinților pe larg* (Episcopia Romanului și Hușilor, 1992), *Mineiul pe Octombrie* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 2004).

minuni mari s-au lucrat și se lucrează poporului celui dreptcredincios prin puterea lor. Prin aceasta Dumnezeu a arătat Creștinilor că El veghează și păzește oasele dreptilor, pe care i-a proslăvit în ceruri, întru împărăția Sa. Iar Biserica de pe pămînt afirmă și întărește aceasta prin tainica putere a trupurilor lor preaslăvite. Sfintele moaște făcătoare de minuni sînt ca niște înaintemergătoare ale slăvitei învieri celei de obște, care va fi la sfîrșitul timpurilor. Dar cu oasele sfinților mucenici care au fost arși sau zdrobiți cu totul, căci li s-au tăiat trupurile în bucăți mici, ce va fi? Vor fi aceste arderi sau tăieri niște piedici în fața Puterii Celui Preaînalt de a îi învia și pe aceștia, întocmai? Oare nu poate Domnul, la Ziua Învierii, să învieze trup duhovnicesc din cenușa împrăștiată a celui trupesc? *Și pînă din capul vostru nu va pieri* (Luca 21: 18), grăiește Domnul. Dar dacă prin cuvîntul „oase" vrem să înțelegem „fapte, lucrări," atunci să cunoaștem că faptele nedepților și nelegiuitorilor sînt ca fumul, iar cele ale dreptilor sînt puternice și durabile ca piatra de stîncă. Nici o singură faptă bună nu va pieri, nici va dispărea prin curgerea vremii. Dumnezeu le cunoaște pe acestea și le păzește, așa încît să le dea pe față ca și pe niște mărgăritare de mult preț înaintea oștilor cerești și oamenilor la Ziua Judecării.

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Atoatevăzătorule, Stăpînul și Apărătorul poporului Tău creștinesc! înmulțește faptele noastre cele bune cu Duhul Tău Cel Sfînt, fără de Care nici un bine nu se poate lucra nicicînd! Și ne mîntuiește pre noi cu mare Mila Ta, după mulțimea îndurărilor Tale, iar nu după puținătatea faptelor noastre. Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

16 octombrie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Longhin [Sutașul, cel de Ungă Crucea Domnului]*

Dumnezeiescul Apostol și Evanghelist Matei, scriind în cuvinte Patima Domnului nostru Iisus Hristos, zice: *Iar sutașul și cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzînd cutremurul și cele întîmplate, s-au înfricoșat foarte, zicînd: Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta!* (Matei 27: 54). Sutașul acesta este fericitul Longhin, care împreună cu doi dintre soldații săi au venit la credința în Hristos, Fiul lui Dumnezeu. El a fost centurionul care a avut în comandă și paza Crucii la Răstignirea Domnului de pe Muntele Golgota, și pe aceea de la Simțul Lui Mormînt. Cînd bătrînii iudeilor au aflat de învierea lui Hristos, ei i-au mituit pe soldați ca să împrăstie zvonul mincinos cum că Hristos nu a înviat, ci că trupul Lui mort a fost furat de ucenicii Săi. Ei au încercat să îl cumpere astfel și pe Longhin, însă Longhin nu s-a lăsat cumpărat. Văzînd așa iudeii au recurs la strategia lor clasică: ei au hotărît să îl lichideze fizic pe cel pe care nu l-au putut cumpăra. Aflînd aceasta, Longhin atunci s-a lepădat de centura lui militară, s-a botezat de către un sfînt apostol împreună cu doi dintre soldații lui, și împreună cu ei a părăsit Ierusalimul în taină, străinutîndu-se cu toții în Capadocia. El acolo și-a închinat viața creștineștii viețuirii, întru post și rugăciune. Ca martor viu al învierii lui Hristos, el a convertit pe mulți dintre păgîni la Adevărata Credință cu mărturisirea lui. El după aceea s-a retras într-un sat de pe moșia tatălui lui. Dar răutatea iudeilor l-a ajuns pînă acolo. Ei l-au calomniat pe Longhin atît de murdar și de persistent înaintea lui Pilat, încît acesta a trimis soldați care să îlucidă prin decapitare. Sfîntul Longhin a cunoscut cu duhul apropiatul lui sfîrșit, și a ieșit în întîmpinarea celor trimiși să-lucidă. El i-a adus în casa lui, fără să le spună cine este. El i-a primit pe soldați cu mare ospitalitate și căldură, odihnindu-i cu hrană și cu somn. Pe cînd soldații dormeau, Sfîntul Longhin a stat la rugăciune, și a petrecut astfel întreaga noapte, pregătindu-se pentru ieșirea sufletului lui. În zori el i-a chemat pe cei doi însoțitori ai lui, foștii lui soldați, s-a îmbrăcat în haine albe de îngropare, și le-a poruncit casnicilor lui să îl îngroape pe un anume delușor, învățîndu-i toate cele de trebuință. Apoi i-a trezit pe soldați și le-a zis că el este Longhin pe care ei trebuie să-lucidă. Soldații au rămas uimiți și lipsiți de orice îndrăzneală, atît de mult încît au ținut sfat să nu ducă la îndeplinire uciderea, ci să raporteze că Longhin nu a fost de găsit. Longhin însă le-a arătat soldaților că

70

trebuie să execute comanda primită. Soldații au predat capul lui

Longhin lui Pilat, care l-a trimis mai departe iudeilor. Aceștia au luat acel sfânt cap și l-au aruncat pe o grămadă de gunoi din afara cetății.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Longhin, Iubitorul de Nevoințe*
Acesta a fost monah la Lavra Peșterilor din Kiev, și a trăit în veacul al paisprezecelea. El a fost portarul mînăstirii. El a fost atît de curat cu inima, și atît de plin de dumnezeiescul har, încît cunoștea gîndurile celor care intrau în mînăstire, și pe ale aceluia care ieșeau din mînăstire. Sfintele moaște făcătoare de minuni ale Sfântului Preacuvios Longhin odihnesc în Peștera Sfântului Theodosie.

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic Longhin Sutașul

Sfântul Longhin a stat sub Cruce Cîndpe Cruce Domnul sufletul Său Și-a dat. Longhin văzut-a năprasnica mînie a cerului Ce din senin, la Moartea Domnului, a izbucnit. El a văzut al pămîntului cutremur, Și lumina soarelui cum întru întunerice s-a făcut. Atunci mormintele s-au deschis, Și cei cunoscuți ca morți au intrat în Ierusalim. Viteazul Longhin s-a cuprins de spaimă, Și a strigat cu suspin din rărunchi: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu era Acesta! Păcătoșii l-au răstignit pe Cel Nevinovat! Lîngă el se aflau și doi soldați ai lui, Ei strigătul comandantului lor l-au confirmat în cor. Longhin Sutașul martorul ocular al învierii a fost, încă și pe ale Domnului cumplite batjocoriri Sutașul Longhin le a mărturisit. El martor ocular a fost, adevărat, Și adevărul văzut nu a voit să-l ascundă: Ci el viteaz l-a propovăduit oriunde a mers, Preaslăvind-l cu rîvnă pre Domnul Hristos înviat. El pînă la moarte al Domnului oștean a rămas, El pentru Domnul, cu mucenicie, al său cap și l-a dat.

După Sinaxarul din Mineiul pe Octombrie, împreună cu Sfântul Longhin au fost uciși și cei doi însoțitori ai lui.

Cugetare

Descoperirea moaștelor Sfântului Mucenic Longhin Sutașul a fost după cum urmează: curgînd foarte multă vreme de la uciderea lui, s-a întîmplat în Capadocia la un moment dat că o femeie a orbit. Doctorii nu au putut să o ajute cu nimic. Atunci femeii i-a venit gîndul stăruitor să meargă la Ierusalim și să se închine la Sfintele Locuri, cu nădejdea că astfel își va recăpăta vederea. Ea îl avea cu dînsa doar pe fiul ei foarte tînăr, care îi slujea. Dar de îndată ce au ajuns la Ierusalim, fiul ei s-a îmbolnăvit și a murit. Femeia a căzut pradă unei cumplite dureri și deznădejdi. Ea își pierduse nu doar lumina ochilor celor trupești, ci îl pierduse și pe unicul ei fiu, ochii sufletului ei, dar și călăuza trupului și vieții ei. În această durere aflîndu-se sărmana văduvă, Sfântul Longhin i s-a arătat ei și a mîngîiat-o cu făgăduința că îi va reda vederea și îi va descoperi negrăita slavă cerească întru care petrece acum iubitul ei fiu. În această vedenie Sfântul Longhin i-a descoperit toate cele despre dînsul, și i-a cerut să iasă afară din cetate la un anumit loc plin de gunoaie și să sape acolo adînc, pînă ce va afla capul lui. Apoi va vedea, i-a zis Sfântul, cele ce vor urma. Femeia s-a ridicat și s-a îndreptat cu înfrigurare și pe bîjbîite spre ieșirea din cetate. Ajungînd acolo, ea a strigat după ajutor, cerînd vreunui om să o ducă la grămada cea mare de gunoi și să o lase acolo, îndurîndu-se cineva

de ea și ducînd-o acolo, femeia, singură, s-a aplecat și a început să sape cu mîinile, plină de neștrămutată credință că adevărată este făgăduința Sfîntului. Săpînd, mîinile ei s-au atins de capul sfîntului și femeia și-a recăpătat pe loc vederea. Plină de bucurie și de recunoștință față de Dumnezeu, femeia a luat sfîntul cap al Sfîntului Mucenic Longhin Sutașul, 1-a spălat, 1-a uns cu aromate și 1-a tămîiat, apoi 1-a pus în casa ei, ca pe cea mai scumpă comoară a pămîntului.

Luare aminte

Să luăm aminte la curajul Sfîntului Arhidiacon Ștefan întîiul Mucenic care fără frică l-a mărturisit pe Hristos:

- La cum Sfîntul Ștefan a arătat toate minunile și milostivițiile lui Dumnezeu față de poporul evreu încă de la început, de-a lungul veacurilor;
- La cum a dat pe față răutatea satanicească a iudeilor celor luptători împotriva lui Dumnezeu, și celor plini de toate fărădelegile;
- La cum el i-a numit pe bătrînii iudeilor trădători și asasini ai lui Hristos.

Predică Despre munții și adîncurile lui Dumnezeu

Dreptatea Ta ca munții lui Dumnezeu, judecățile Tale adînc mare (Psalmul 35: 6).

Munții dreptății lui Dumnezeu taie distanțele timpului și spațiului, înălțîndu-se deasupra pămîntului, pînă la cer; ei se înalță pe deasupra norilor vremurilor, pînă la tăriile de cleștar ale eternității. Oare nu sînt sfinții lui Dumnezeu purtătorii dreptății Lui? O, ei cu adevărat anulează spațiul și timpul! Căci deși născuți în timp, ei acum se veselesc în veșnicie. Și viețuind în veșnicie, ei totuși se coboară în timpul nostru pînă la noi, și ne ajută pe noi ca niște frați puternici pe frații lor mai slabi. Ei pe pămînt au trăit, într-un loc și un timp anume, dar acum pe ei îi preaslăvește toată zidirea. Pe toate cele cinci continente ale lumii se înalță sfînte biserici în cinstea sfinților apostoli, mucenici, și drepti ai lui Dumnezeu. Aceștia sînt munții dreptății lui Dumnezeu pe care nimic nu-i umbrește, nimic nu-i țărnuiește, nimic nu-i cuprinde, munți pe care nimeni nu îi poate măsura cu nici o măsură a lumii. Care alți munți se pot măsura cu munții lui Dumnezeu? Și care oameni s-ar putea vreodată compara cu oamenii lui Dumnezeu? Și ce slavă mai este asemenea slavei celor pe care îi slăvește Dumnezeu? O, fraților, să ne bucurăm întru dreptatea lui Dumnezeu și să ne veselim de munții cei înalți ai dreptății lui Dumnezeu!

Judecățile Tale adînc mare. Adică, judecățile Purtării Tale de Grijă sînt tot atît de necuprinse ca adîncurile mării. Tu l-ai aruncat pe Iov pe grămada durerilor numai ca să îl preaslăvești pre el după aceea; Tu l-ai înălțat pe Saul pe tron, pentru ca el să se arunce în adîncul pierzaniei de acolo; Tu ai milă de cel păcătos, Tu îi dai lui belșug și sănătate, așa ca el să se poată căi de păcatele lui cu amar; Tu îi cerți pe cei drepti, pentru ca să îi întărești și mai mult întru credință și nădejde!

Sfîntă Biserica Ta este cel mai înalt pisc al dreptății Tale, și izvorul

multor altor piscuri mărețe. Sfântă Biserica Ta, O Doamne, cearcă judecățile și căile Tale, și mare este înțelepciunea ei și dulce ca fagurele plin de miere.

O Doamne, împrăștie norii răutății din inimile noastre, ca să cunoaștem cu adevărat dreptățile și căile Tale.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

17 octombrie

- *Pomenirea Sfântului Proroc Osea*

Osea a fost fiul lui Beerî, din tribul lui Isahar. El a trăit și a prorocit cu mai mult de opt sute de ani înainte de Nașterea lui Hristos.

Cuvintele lui de Dumnezeu insuflate se află scrise în cartea prorociilor lui, care cuprinde paisprezece capitole. El a certat cu asprime pe Israel și pe Iuda pentru idolatria lor, el a vestit că se va abate crunt asupra lor mînia lui Dumnezeu pentru păcatele lor, a vestit pieirea Samariei și a lui Israhel pentru lepădarea lor de Domnul, și a vestit milostivirea lui Dumnezeu asupra tribului lui Iuda. El a vestit sfirșitul și desființarea jertfelor Vechiului Testament. El a vestit venirea Domnului, și bogăția darurilor pe care El le va aduce cu El pe pămînt. Sfântul Proroc Osea a trăit pînă la adînci bătrînețe și s-a săvîrșit cu pace.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Cosma și Damian, Doctorii Fără de Arginți*

Există trei sfinte perechi de sfinți doctori, toate trei alcătuite din sfinți cu numele Cosma și Damian. Primii Cosma și Damian s-au săvîrșit cu pace la întîi Noiembrie, cei din al doilea rînd au fost omorîți cu pietre la Roma la întîi Iulie, iar cei din al treilea au fost din Arabia. Despre aceștia din urmă ne este nouă acuma vorbirea. Ei erau de profesie medici, iar cînd au primit Sfîntul Botez întru Ortodoxa Credință Creștină ei nu au mai vindecat bolnavi decît în Numele lui Hristos Iisus. Ei s-au făcut vestiți pentru vindecările lor preaminunate și dincolo de orice nădejde. Pentru aceasta îndrăcîții păgîni i-au prins și i-au tîrît înaintea Guvernatorului Lysias din cetatea Aegea. Cum niciunul dintre acești sfinți farți [și după trup] nu au voit să se lepede de Hristos, ei au fost aruncați cu pietre de gît în mare, apoi aruncați în foc, dar Domnul Cel Atotputernic i-a mîntuit din amîndouă primejdiile, îngerul Domnului a venit la ei și i-a mîntuit. Guvernatorul păgîn a atribuit minunea aceasta așa-zisei lor puteri vrăjitoarești, însă ei i-au zis: „Noi vrăjitoria nu o cunoaștem, nici avem nevoie de ea. Noi puterea lui Hristos o avem, carea ne mîntuiește pre noi și pre toți cei care cheamă Preasfînt Numele Lui.” Păgînii i-au lovit cu pietre, însă pietrele fugeau de la ei; ei au tras în mucenici cu săgeți, dar săgețile se îndoiau, neputîndu-le face nici un rău; la urmă lor li s-au

tăiat capetele cu sabia, împreună cu dînșii au mai luat mucenicia și sfinții Leontie, Anthim și Eutropie, încununîndu-se și ei cu cununile negrăitei slave. Ei cu toții au luat mucenicia în vremea lui Dioclețian și Maximian. La sfintele lor moaște s-au lucrat multe minuni, așa precum și în timpul vieții lor ei înșiși au făcut.

- *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Andrei [cel din*

Critj

Sfântul Andrei a fost preot ortodox, de neam cretan. În vremea prigoanelor împotriva sfintelor icoane [iconoclasmul], el s-a arătat mare apărător al cinstirii lor. Sfântul Andrei a mers la Constantinopol spre a vădi înaintea tuturor pe răul împărat Copronim. Pe când împăratul stătea în biserica Sfântului Mucenic Mamant, Andrei a intrat în biserică, s-a dus înaintea lui, și în auzul tuturor celor dinăuntru l-a certat pe împărat pe față: „Ți-ar fi mai bine ție, împărate, să îți vezi de treburile tale civice și ostășești, decît să prigonești Sfîntă Biserica lui Dumnezeu și pe robii Lui." Pentru aceasta Sfântul Andrei a fost bătut cu sălbăticie, torturat bestial și tîrît pe străzile cetății, pînă cînd la un moment dat un eretic l-a lovit cu o secure și l-a omorît. Astfel și-a dat Sfântul Andrei sufletul în mîinile lui Dumnezeu, la anul 767. La sfintele lui moaște s-au lucrat multe minuni către neputincioși și bolnavi.

• *Pomenirea Sfîntului Lazăr, Cel mort de Patru Zile*

Prăznuirile cele mai mari ale lui *Lazăr*, prietenul Domnului și fratele Martei și al Măriei, sînt cele de la Șaptesprezece Martie și din Sfîntă și Marea Sîmbătă [din Postul Mare], cea numită cu numele lui [Sîmbăta lui Lazăr]. Astăzi însă noi prăznuim mutarea cinstitelor lui moaște din Insula Cipru la Cetatea Constantinopolului. Aceasta s-a întîmplat în timpul domniei împăratului Leon cel înțelept, la anul 890, căci Leon zidise o biserică la Constantinopol închinată Sfîntului *Lazăr*, și a voit ca să aibă și moaștele sfîntului în ea. Dezgropîndu-se trupul lui Lazăr în cetatea Kition din Insula Cipru, după aproape o mie de ani de la moartea lui, s-a aflat și tabla de marmură pe care scria: „*Lazăr* cel mort de patru zile, prietenul lui Hristos."

Cîntare de laudă la Sfîntul Proroc Osea

Strigat-a Prorocul Osea cel văzător cu duhul

Și prorocit-a căderea neamului păcătos:

.. Gura Domnului grăiește: iubită îmi este Mie milostivirea,

Ci urîte îmi sînt idoleștile jertfe!

O, voi călcătorilor de lege, o, voi, spiță a lui Adam!

Voi vă-nchinați minciunii, si tatăl minicunii

Este al vostru domn!

Dar sfirșitu-s-au ale voastre necurate jertfe,

Pe ele Eu nu voi să le mai-ngădui.

Ci iată Eu acum gătesc jertfa cea mare pentru Sine-Mi.

Voi sădit-ați fărădelegea! Iată acum nelegiuire secerați!

Voi sădit-ați vîntul, iar acum culegeți furtuna.

Dar de sădi-veți dreptatea, mila bogat o veți culege,

Iar Mie popor sfînt îmi veți fi iar.

Dar iată voi vă rușinați de a Mea față,

Și pe idoli îi iubiți.

Voi iubiți desfrîul, și de păcat vă bucurați.

De aceea rătăci-veți în întreaga lume,

Și neamurile toate mai tari decît voi vor fi!

Iar eu mie popor nou îmi voi alege, pre Noul Israil.

Împărăție nouăfi-vor ei mie, al Sfinților Tărîm.

*Ca rouă pe floare de crinfi-vor ei mie, rouă din Cer.
Parfumul cestui crin va sfinți lumea,
Și-ntreaga zidire o va-nmiresma.
Eu sînt Dumnezeu și Domnul! Cele de Mine gîndite
întocmai se vor plini!
Fericiți sînt cei care se-nchină Mie,
Domnului și Dumnezeului Celui Viu!"*

Cugetare

Iată și a doua arătare a Sfîntului Mucenic Longhin Sutașul: Cînd Sfîntul Longhin s-a arătat văduvei celei care își pierduse și vederea și fiul, el i-a făgăduit că și vederea i-o va reda, și pe fiul ei i-1 va arăta, strălucind în lumina cereștii și negrăitei slave. Aflînd moaștele sfîntului mucenic și atingîndu-le cu mîinile, văduva și-a recăpătat pe dată vederea, și astfel prima făgăduință s-a împlinit, în următoarea noapte, Sfîntul Longhin s-a arătat din nou văduvei, îmbrăcat într-un strai magnific, și ținîndu-1 de mîină pe fiul ei, îmbrăcat și el la fel de strălucitor. Mîngîindu-1 pe tînăr ca și un tată, Sfîntul Longhin i-a grăit femeii și i-a zis: „Femeie, iată fiul tău pe care atît de mult 1-ai plîns! Privește la slava și la cinstea hărăzite lui, privește și mîngîie sufletul tău! Iată Domnul 1-a numărat cu sfinții din ceruri, locuitorii Sfintei împărăției Lui! Eu de la Mîntuitorul 1-am adus ca ochii tăi să-1 vadă, și el de mine nicicînd nu se va mai despărți. Ia capul meu și trupul fiului tău, și pe amîndouă îngroapă-le într-o singură raclă. Pe fiul tău tu să nu îl mai plîngi, nici să-ți mai tulburi inima, ci cunoaște că el de la Domnul a primit bucurie negrăită, slavă, și fericire fără de sfîrșit.” Văzînd și auzind acestea toate, duhul femeii a săltat cu bucurie mare. Ea s-a întors la casa ei și și-a zis întru sine: „Eu vederea ochilor mei trupești am cerut-o și și pre cei duhovnicești mi i-am aflat. Eu mă sfîrșeam de moartea fiului meu, și iată eu pe el acum 1-am văzut veselindu-se în cer, unde cu prorocii și cu sfinții fără de sfîrșit se veselește!”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vedenie a Sfîntului Arhidiacon Ștefan, întîiul Mucenic:

- La cum plin fiind de Duhul Sfînt, el a văzut deschizîndu-se cerurile;
- La cum a zis: *Iată văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stînd de-a dreapta lui Dumnezeu* (Fapte 7: 55);
- La cum iudeii 1-au ucis cu pietre pentru mărturisirea aceasta.

Predică Despre împuțiciunea rănilor păcatelor

Impuțitu-s-au și au putrezit rănile mele, din pricina nebuniei mele (Psalmul 37: 5).

Prorocul grăiește aici despre rănile păcatelor comise de el însuși, de a căror grea duhoare simțea cum i se umple și sufletul și trupul. Așa cum această recunoaștere dă mărturie de împuțiciunea păcatelor trecute, tot așa se arată mai apoi și curăția care urmează după pocăință. Căci cîtă vreme omul urmează căilor stricăcioase ale păcatului, el nu simte duhoarea lor sufocantă; însă atunci cînd se abate de la ele și nu mai voiește să le urmeze, ci voiește să urmeze binele, el vede hăul ce desparte curăția de necurăție, și direcțiile

diametral opuse în care merg calea viciului și calea virtuții. Să ne închipuim un om care a petrecut toată noaptea într-o bodegă răumiroitoare, iar dimineața se trezește într-o grădină pătrunsă de parfumul de trandafiri. Locul cel de nopate fusese plin de duhoare, de otravă, de abjecția trupului și sufletului, de mînie, de ură, de războiul cel dintru sine și dintre toți. Pe cînd locul din zori este luminat de lumina soarelui lui Dumnezeu, de lumina florilor, de aerul pur, de bunamireasmă negrăită, de pace și de seninătate, închipuindu-ne acest tablou, să cunoaștem că și mai neasemenea sînt căile păcatului și căile Domnului. *Impuțitu-s-au și au putrezit rănilile mele.* Așa descrie marele rege și proroc roadele păcatelor lui trecute. Nimic nu este mai împrăștiat decît păcatul, nimic nu putrezește mai repede și nu-și împrăștiie mai repede și mai departe duhoarea decît păcatul. Duhoarea grea a rănilor trupești sugerează doar vag și doar în prea mică măsură insuportabila duhoare pe care o emană sufletul păcătos. De aceea orice lucru stînt se depărtează de la un astfel de suflet. Duhurile cerești și preacurate se ascund de la un asemenea suflet, pe cînd cele necurate se înghesuie în jurul lui și-1 însoțesc pretutindeni. Fiecare nou păcat care se adaugă face o rană nouă, și mai adîncă, în sufletul păcătos; fiecare păcat aduce o nouă împrăștiere și o și mai grea duhoare în el. Dar din ce pricină se face păcatul? El se face *din pricina nebuniei mele*, zice prorocul. Minteia ieșită afară din calea dreptății și sfințeniei trasate de Dumnezeu îl va duce pe om numai pe căile păcatului. Pînă ce nu se curățește și nu se îndreptează mintea omului, omul nu se va putea mîntui. *Noi însă avem gîndul lui Hristos* (I Corinteni 2: 16), zice Apostolul. Cu alte cuvinte, gîndul nostru, mintea noastră, merge iar pe calea cea sfîntă și bună pe care a mers și mintea lui Adam înainte de a cădea în împrăștierea păcatului. De aceea, fraților, toată învățătura Sfintei Biserici despre nevoință [asceză] se concentrează asupra unui singur punct: asupra minții omului, asupra curățirii și îndreptării ei. O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Curăția Cea veșnică și Izvorul curăției, ajută-ne nouă să ne lepădăm desăvîrșit de nebunia noastră, și să gîndim pururea cu gîndul Tău, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

18 octombrie

• *Pomenirea Sfîntului Apostol și Evanghelist Luca*

Sfîntul Apostol Luca s-a născut în Antiohia Siriei. El din tinerețe s-a desăvîrșit în studiul filosofiei eline, al medicinei și al artei picturale. În timpul predicării Mîntuitorului nostru Iisus Hristos pe pămînt, Luca a venit la Ierusalim unde l-a văzut pe Domnul față către față, a auzit mîntuitoarea învățătură a Lui și a fost martor al minunilor Lui. Crezînd în El, Sfîntul Luca s-a numărat între cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici, care au fost trimiși de Domnul la propovăduirea împărăției, împreună cu Sfîntul Apostol Cleopa, el l-a văzut pe Domnul înviat pe drumul către Emaus (Luca 24). După Pogorîrea Sfîntului Duh, Luca s-a întors la Antiohia și s-a făcut acolo ajutorul Marelui Pavel și împreună!ucrător cu el. El l-a însoțit pe Marele Pavel la Roma, aducînd iudei și păgîni la Credința Creștină. *Vă îmbrățișează Luca,*

doctorul cel iubit (Coloseni 4: 14), le scrie Sfântul Apostol Pavel Colosenilor. La cererea creștinilor, Sfântul Luca a scris Evanghelia sa cam pe la anul 60. După martiriul Sfântului și Slăvitului Apostol Pavel, Sfântul Luca a predicat Evanghelia prin toată Italia, Dalmația, Macedonia, și prin alte ținuturi. El a pictat icoane ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, nu doar una, ci trei, și de asemenea icoanele Sfinților Apostoli Petru și Pavel. De aceea Sfântul Apostol și Evanghelist Luca este socotit întemeietorul și Patronul artei iconografice creștine. La bătrânețile sale adânci, el a mers în Libia și în Egiptul de Sus. Din Egipt s-a întors în Grecia, unde și-a continuat predicarea, aducând cu râvnă arzătoare pre mulți la Hristos, în pofida vârstei lui înaintate, în afară de Sfânta Evanghelie care poartă numele lui, Sfântul Apostol Luca a mai scris și cartea Faptelor Apostolilor, ambele cărți, Evanghelia și Faptele, fiind închinată și trimisă lui Teofil, guvernatorul Ahaiei. Sfântul Luca a avut optzeci și patru de ani când niște păgâni plini de răutate l-au torturat pentru că îl mărturisea pe Hristos. Ei l-au spânzurat pe Sfânt de un măslin în cetatea Tebei din Boetia. Sfintele moaște făcătoare de minuni ale acestui Mare Apostol și Evanghelist au fost mutate la Constantinopol în vremea împăratului Constațiu, fiul Marelui Constantin.

- *Pomenirea Sfântului Petru din Țetiniie, Mitropolitul Muntenegrului*
Acest sfânt Petru s-a născut în ziua de întâi aprilie a anului 1749, în satul Niegoș. El s-a îmbrăcat în sfântul și îngerescul chip la vârsta de doisprezece ani. Urmînd morții Mitropolitului Sava din 1782, Petru a fost ridicat Mitropolit și dirigiuitor al Muntenegrului. Acest slăvit bărbat și-a închinat toată viața lui poporului în care s-a născut. El a muncit din toată puterea lui ca să facă să înceteze luptele fratricide din interiorul poporului muntenegrean, și să reconcilieze clanurile muntenegrene între ele. El luptat cu putere înzecită ca să apere teritoriul Muntenegrului și poporul de și mai sălbaticii agresori externi. El a izbîndit în amîndouă luptele sale. El este mai cu seamă vestit pentru victoria lui răsunătoare împotriva trupelor lui Napoleon, prin bătăliile de la Boka și din Dalmația. El a fost foarte aspru cu sine, pe cînd cu ceilalți a fost drept și îngăduitor. Petru a trăit toată viața lui într-o chilie strîmtă ca simplu monah, deși era principele poporului lui. El s-a săvîrșit către Domnul în ziua de optsprezece octombrie a anului 1830. Sfintele lui moaște, întregi și nestrucate, odihnesc la Mînăstirea din Țetiniie. Domnul l-a preaslăvit pe acest mare sfânt în cer și pe pămînt, ca pe robul Lui credincios și îndelung-pătimitor.

- *Pomenirea Sfinților Iulian și Didim cel Orb*

Sfântul Iulian, numit și "Sihastrul", a fost de neam persan, țaran simplu și neștiutor de carte. Dar din pricina mării lui curații el s-a făcut vas ales al Duhului Sfânt. El a viețuit într-o mari nevoie lîngă Rîul Eufratului din Mesopotamia, dăruit fiind cu harul străvederii. Sfântul Iulian a văzut moartea împăratului Apostat Iulian chiar atunci cînd aceasta se întîmpla și a vestit-o ucenicilor lui. Sfântul Didim cel Orb a fost contemporanul Sfântului Iulian Sihastrul. El a trăit la Alexandria, cunoscînd și el cu duhul moartea lui Iulian Apostatul,

chiar în ziua petrecerii ei. Sfântul Didim stătea la rugăciunea de noapte când a auzit un glas din cer care a zis: "Astăzi împăratul Iulian nu mai este, mergi și vestește aceasta Patriarhului Athanasie." Sfântul Antonie cel Mare îl respecta cu evlavie pe acest mare sfânt orb, hărăzit din belșug cu darul deosebirii duhurilor. Sfântul Antonie cel Mare stătea la rugăciune împreună cu Avva Didim, la chilia acestuia din Alexandria, ori de câte ori era nevoie ca Marele Antonie să iasă din pustia lui și să intre în marea cetate. Și Sfântul Iulian Sihastrul, și Sfântul Didim cel Orb au fost mari și minunați sfinți, slujitori credincioși ai lui Dumnezeu. Ei s-au săvârșit către Domnul la ceva vreme după anul 362.

Cântare de laudă la Sfântul Apostol și Evanghelist Luca

*Dumnezeiescul Luca, și înțelept și-nvățat,
Chinuri de bunăvoie pentru Domnul a primit.
El de torturi și batjocuri ar fi putut scăpa,
Dar fără ele lumea pe Marele Luca nu l-ar mai fi avut.
Luca cel tânăr adevărul lui Dumnezeu a văzut
Și Domnului și-a dăruit inima.
El la învățătorul auzul și inima și-a ațintit,
El a văzut pre De Minuni Făcătorul,
Și cu duhul recunoscut-a în El pre Veșnicul Creator.
El pre Cel înviat cu ai săi ochi a văzut, Lui l-a grăit.
El întru numele Lui minuni mari a lucrat.
Hristos singura bucurie a inimii lui S-a făcut,
Lui, Luca i-a jertfit mintea, tinerețea și bogăția.
Luca cel bătrîn de zile tânăr a fost în Hristos,
El a dăruit lumii cele ce de la Domnul a primit.
Iar după ce-a dat lumii tot ce-a putut dăruia,
Atunci lumea, după Scriptură, i-a răsplătit cu dispreț.
Pe Luca pagini ticăloși l-au spînzurat de-un măslin,
Chipul lui zîmbetpurta, iar trupul brațele în cruce.
Dar brațul lui Hristos din cer s-apogorît
Și al Evanghelistului Luca suflet l-a primit.
Sfntul Luca acum se veselește în strălucitorul Rai,
Și-mpreună cu ceilalți slăviți Apostoli
Rugi înalță Domnului pentru Biserica Sfîntă
Care se nevoieștejos pe pămînt.*

Cugetare

Oare poate păcătosul să se pocăiască de toate păcatele vieții lui în doar zece zile? După mare milostivirea și îndurările lui Dumnezeu, poate, în timpul domniei împăratului Mauriciu, hălăduia un tâlhar vestit în împrejurimile Constantinopolului. El era spaima tuturor celor ce locuiau și în Marea Cetate, și în împrejurimile ei. Într-o zi însuși împăratul i-a trimis acestui vestit tâlhar o cruce prețioasă în dar, arătîndu-i prin aceasta că nimic rău nu i se va întîmpla dacă se va preda. Tîlharul a luat crucea și s-a predat. Sosind la Constantinopol, el a căzut cu fața la pămînt înaintea împăratului și i-a implorat iertarea.

Împăratul și-a ținut cuvîntul și l-a iertat, dîndu-i drumul în pace. Îndată după aceasta tâlharul s-a îmbolnăvit greu, și și-a simțit

sfârșitul aproape. El s-a pocăit cu amar de toate păcatele lui și s-a rugat cu lacrimi lui Hristos ca să îl ierte, așa cum îl iertase și împăratul. El a vărsat atât de multe lacrimi la rugăciunile lui, încât a udat cu totul un ștergar mare. După zece zile de plîns și rugăciune, tâlharul cel pocăit s-a săvîrșit din viață, în noaptea în care a murit, doctorul lui a avut o vedenie minunată: pe cînd sufletul tâlharului tocmai ieșise din trup, el a văzut în jurul lui mulțime de diavoli ca niște bărbați negri, care țineau în mâini bucăți de hîrtie pe care erau trecute păcatele lui. Dar au venit acolo și doi îngeri luminoși. Aceștia au adus o balanță pe care au pus-o la mijloc, între ei și demoni. Aceștia din urmă s-au aruncat bucuroși și au îngrămădit pe unul din talere toate grelele păcate ale tâlharului. Iar celălalt taler a rămas gol. Atunci îngerii s-au sfătuit între ei «Ce vom așeza aici ? Să căutăm, poate vom găsi ceva bun.» Atunci în mâinile unuia dintre îngeri s-a arătat ștergarul cu totul ud de lacrimile de pocăință ale tâlharului. Îngerul 1-a pus cu grăbire pe celălalt taler, și așa s-a văzut că ștergarul a fost mult mai greu decît hîrțile dracilor. Atunci diavolii s-au risipit urlînd deznădăjduiți, iar îngerii au luat sufletul tâlharului pocăit și 1-au dus la Rai, slăvind pre lubitorul de oameni Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunea Sfîntului Apostol Filip cu famenul etiopian (Fapte 8):

- La cum îngerul Domnului 1-a dus pe Filip din Samaria pînă la drumul spre Gaza;
- La cum Filip 1-a văzut pe eunucul Candachiei, Regina Etiopiei, i-a tîlcuit prorocia lui Isaia, și 1-a botezat în apele rîului din apropiere;
- La cum îngerul Domnului îndată 1-a ascuns pe Apostolul Filip de la fața eunucului după aceea, ducîndu-1 pe Filip în clipeala ochiului la cetatea Azot.

Predică Despre păcatele limbii

Zis-am: "Păzi-voi căile mele, ca să nu păcătuiesc cu limba mea" (Psalmul 38: 1).

Păcatul limbii este cel mai obișnuit și mai des întîlnit păcat. Căci *dacă nu greșește cineva în cuvînt, acela este bărbat desăvîrșit* zice Sfîntul Apostol Iacov (3: 2). Cînd omul care se pocăiește pășește cu nădejde pe calea lui Dumnezeu, adică începe să viețuiască conform poruncilor Lui, el mai întîi și mai întîi trebuie să se păzească de păcatele limbii. Aceasta a fost pravila de pocăință pe care Regele David și-a pus-o sieși. El a făgăduit mai cu seamă să rămîină tăcut și fără grai înaintea dușmanilor lui: *Pus-am gurii mele pază, cînd a stat păcătosul împotriva mea* (Psalmul 38: 2). Iată ce pravilă minunată de urmat pentru omul care se pocăiește! Căci fiind învinuit [pe nedrept], el nu răspunde împotriva, și fiind jignit și batjocorit, tace. Cu adevărat, la ce ar folosi să grăiești omului plin de ură și nedrept, care pe Dumnezeu nu îl iubește mai mult decît pe sine însuși? De îi vei grăi de rău, el se va sălbătici încă și mai mult, iar de îi vei grăi de bine, el se va face batjocoritor al lucrurilor sfinte. Să ne amintim că înaintea lui Pilat din Pont Mîntuitorul a tăcut. Pilat a zis: *Nu răspunzi nimic?* (Marcu 15: 4). Dar ce să-ți răspundă El ție, Pilate, cînd tu nu

ai nici urechi de auzit nici minte care să înțeleagă? Iată, tăcerea dreptului înaintea celui nedrept încă poate să aibă cea mai bună influență asupra nedreptului. Căci lăsat să interpreteze singur tăcerea dreptului care tace înaintea lui, nedreptul încă poate interpreta astfel încât să se folosească sufletul lui; pe cînd orice alt răspuns al dreptului, bun sau rău, va fi rău interpretat de către cel nedrept, căci el o va face invariabil spre îndreptățirea de sine și spre învinuirea tuturor celorlalți. Fericit bărbatul care învață să își stăpînească limba.

O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase Dumnezeu nostru, Cea Ce ne-ai arătat nouă cu pilda Ta cum și cînd să grăim, Tu asemenea ne-ai arătat nouă și cum și cînd să tăcem. Ci ajută-ne nouă pururea să un păcătuim cu a noastră limbă,
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

19 octombrie

- *Pomenirea Sfîntiditi Proroc loil*

loil este al doilea dintre prorocii cei mici. El a fost fiul lui Fanuil, din tribul lui Ruben. El a trăit cu opt sute de ani mai înainte de Hristos. Sfîntul loil a prorocit nenorocirile care se vor abate asupra lui Israil, inclusiv robia babiloniană, din pricina păcatelor pe care poporul le comisese înaintea feței lui Dumnezeu. El a chemat poporul la post iar pe preoți la rugăciune cu lacrimi, așa încît Dumnezeu să Se milostivească către ei: *Postiți post sfînt...și strigați către Domnul* (loil 1: 14); *Între tindă și altar să plîngă preoții, slujitorii Domnului* (loil 2: 17). loil a mai prorocit și Pogorîrea Duhului Sfînt asupra Sfinților Apostoli și revărsarea harului Duhului lui Dumnezeu asupra tuturor creștinilor: *Dar după aceea vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul* (loil 3: 1). Sfîntul Proroc loil a prorocit și a descris Ziua înfricoșatei Judecăți a Domnului, precum și slava Sfintei Bisericii Lui.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Varus [Uar]*

Acesta a fost ofițer roman în Egipt, iar în taină, creștin. Fiind atunci aruncați în temniță șapte învățători ai Credinței Creștine, Sfîntul Var i-a cercetat în legăturile lor, le-a adus cele de trebuință și le-a slujit lor cu rîvnă. El se minuna de chinul și de răbdarea lor și suferea că este prea laș ca să-și dea pe față credința creștină față de autorități și să se facă și el mucenic pentru Hristos. Bărbații lui Dumnezeu însă 1-au întărit, și Varus atunci a hotărît să lepede de la el lașitatea. El s-a înfățișat înaintea torționarilor și s-a dat pe sine de bunăvoie la chinuri. Unul dintre acești șapte bărbați ai lui Dumnezeu a murit în închisoare, astfel încît, scoțînd răul eparh pe bărbați la întrebare, a văzut că nu mai sînt șapte, ci șase. El a cerut să afle ce este cu al șaptelea, și atunci Varus a zis: "Eu sînt al șaptelea." Eparhul înnebunit de mînie 1-a torturat pe Varus mai întîi. El a poruncit biciuirea lui cu toiege uscate peste trupul complet gol, apoi să fie legat de un copac și să i se taie trupul încet, bucățică cu bucățică. Așa a fost omorît Sfîntul Mucenic Varus, așa și-a dat el sfîntul lui suflet în mîinile lui Dumnezeu. Trupul lui a fost după aceea aruncat pe o grămadă de gunoi. O femeie palestiniană pe nume Cleopatra, văduva unui ofițer imperial, s-a aflat de

față la mucenicia lui Varus, împreună cu fiul ei, Ioan. Ea a luat în taină moaștele mucenicului de pe grămada cu gunoi și le-a îngropat în casa ei. Apoi ea a cerut învoirea eparhului ca să ia trupul bărbatului ei mort și să îl ducă din Egipt în Palestina. Fiind văduvă de ofițer, eparhul i-a dat fără zăbavă această învoire. Cu toate acestea, cinstita văduvă nu oasele bărbatului ei [care murise de ceva vreme] le-a luat ca să le ducă în Palestina, ci moaștele Sfântului Mucenic Varus. Astfel, ea le-a așezat în satul nașterii ei, Edras, care se afla lângă Muntele Tabor, îngropându-le acolo cu cinste. Ea după aceea a ctitorit pe acel loc o slăvită biserică cu Hramul numelui sfântului; acesta i se arăta adesea în vedenie, din cealaltă lume, ca un înger luminos al lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Prohor din Pciniia*

Sfântul Prohor a fost contemporanul și prietenul Sfântului Ioan de la Rila și al Sfântului Gavriil de la Lesnov. La dorirea rugăciunilor lui, Dumnezeu i-a arătat locul unde avea să petreacă întru viață de aspre nevoițe. Acest loc a fost o zonă împădurită de lângă Rîul Pciniia. Aici Prohor s-a nevoit aspru toată viața lui, pînă la fericita lui adormire. Doar Unul Dumnezeu din Cer cunoaște adîncimea nevoițelor lui și cumplitele ispite ce a avut de îndurat întru a sa viață. Creștinul obișnuit însă poate cunoaște și el aceasta astăzi, cînd vede sfintele lui moaște izvorîtoare de mir la care se lucrează mulțime de minuni și vindecări minunate, pînă în ziua de azi. Creștinul obișnuit cunoaște astfel culmile nevoiței la care a ajuns acest sfînt și mărșălul har de care s-a învrednicit el de la Dumnezeu pentru aceasta. Sfântul Prohor s-a săvîrșit către Domnul și s-a sălășluit întru Cereasca împărăție în veacul al unsprezecelea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Preacuvios Prohor de la Pciniia

Sfîntul Părintele nostru Prohor încă din tinerețe

De deșertăciunea lumii desăvîrșit s-a ascuns.

El cu rîvnă nevoitu-s-a în sudori de post și rugăciune,

Pîncă cînd sufletul la Domnul și-a înălțat

Și l-a legat de El.

Tovarăși i-au fost fiarele pădurii,

Iar acoperitori i-au fost lui sfinții înger;

Sfinții lui Dumnezeu s-au minunat de el,

Căci Sfîntul Prohor la toate înălțimile lor a ajuns.

Sfîntului Prohor Domnul har i-a dat din belșug,

Stăpînire mare peste demoni,

Putere mare asupra neputințelor omenești

Și multelor omenești boli,

Ajutor de rugăciune necăjiților.

Cu nevoițele Sfîntul Prohor răpit-a Raiul,

Și învrednicitu-s-a cu-adevărat de bunătățile cerești.

El pe sine s-a învrednicit și pre alții mîntuit-a,

Ce împărăția Domnului cu sete o au dorit.

Pe cele omenești el desăvîrșit lepădatu-le-a,

Iar pe cele cerești le-a îmbrățișat.

El cu puțin preț bogăție mare cumpărat-a,

Căci acum Prohor minunatul odihnește în Rai.

El acolo strălucit petrece, în luminosul Rai.

El din Rai îi ajută pe cei care îl cheamă,

II cheamă cu credință și cu dragoste

De Hristos Dumnezeu.

Cugetare

Iată una dintre arătările Sfântului Mucenic Varus către binecredincioasa văduvă Cleopatra: Zidindu-i aceasta lui o biserică slăvită, ea a chemat preoții și pe episcopul locului ca să o sfințească. S-au strâns la această mare sărbătoare și un număr mare de creștini, căci întregul ținut îl cinstea pe Sfântul Mucenic Varus ca pe un mare vindecător și făcător de minuni. După săvârșirea sfinte slujbe, această evlavioasă femeie s-a dus la moaștele sfântului și s-a rugat așa: "Rogu-mă ție, Sfinte Mucenice al lui Dumnezeu, carele pentru Domnul viața în chinuri ți-ai dat, dăruiește-mi mie cele de folos, și fa asemenea și fiului meu, Ioan." Fiul Cleopatrei, Ioan, era deja un tânăr ajuns la vârsta majoratului, pe care mama lui voia să îl dea în slujba militară. Dar de îndată ce Cleopatra a ieșit din biserică, în urma acestei rugăciuni, fiul ei Ioan s-a îmbolnăvit de moarte. El s-a îmbolnăvit de o febră cumplită care s-a agravat galopant pînă cînd, chiar la miezul nopții zilei aceleia, tânărul a murit. Maica lovită de nedumerire, durere și revoltă, a alergat la mormîntul sfântului și i-a strigat: "Sfinte al lui Dumnezeu acesta ți-a fost ție ajutorul?" Ea încă mai multe cuvinte aspre a grăit către Sfântul, pornite din cumplita durere a inimii de mamă. După ce mult a plîns astfel, femeia a căzut într-un somn ușor. Atunci Sfântul Varus s-a arătat ei, ținîndu-1 de mîna pe fiul ei, Ioan: "Au nu te-ai rugat astăzi mie ca să-ți dăruiesc cele de folos pentru tine și fiul tău, după voia Stăpînului Hristos? Eu am dus rugăciunea ta la El, iar El, ca un înțelept și iubitor de oameni, 1-a luat pe fiul tău Ioan în slujba armatelor celor cerești. Dar dacă tu dorești, iată, ia-1 înapoi și nu ai decît să îl dai în slujba împăratului celui stricăcios." Auzind aceasta, tânărul Ioan s-a ținut strîns de Sfântul Mucenic Varus și a zis: "O, nu, Domnul meu, nu asculta pe maica mea și nu mă trimite înapoi în trupul cel din lume, cela ce este plin de toată răutatea și nelegiuirea, dintru care tocmai am scăpat." Trezindu-se din această vedenie, Cleopatra a săltat cu duhul, plină de bucurie, și mulțumind lui Dumnezeu și Sfântului Lui Mucenic Varus, a ieșit plină de pace din biserică. Ea mai trăit lîngă biserica ei timp de patru ani, vreme în care adesea Sfântul Mucenic Varus și fiul ei veneau în vedenie să o cerceteze.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata convertire a lui Saul la Dumnezeu, după care s-a numit Marele Pavel (Fapte 9):

- La cum Saul pornise să îi prigonească și să îi ucidă pe creștini, pe drumul Damascului;
- La cum o lumină mare a strălucit din cer iar Saul a auzit glasul lui Hristos.

Predică *Despre însetarea sufletului după Dumnezeu*

Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul Cel viu; cînd voi veni și mă voi arăta feței lui Dumnezeu? (Psalmul 41:2).

Atunci cînd în inima omului nu arde decît o scînteie mică de iubire către Dumnezeu, omul trebuie să aibă grijă să nu o stingă, ci dimpotrivă, să aibă grijă de ea și să o facă să ardă cît mai tare, și atunci va vedea în viața lui minuni. Atunci acea mică scînteie se aprinde ca o torță ce arde strălucit cu o lumină nevăzută, dar a cărei căldură și lumină sînt mari, și ajung pînă departe, în lumina acestei iubiri către Dumnezeu, omul își simte viața lui în lume ca pe o viețuire întru întuneric; iar de la căldura iubirii lui către Dumnezeu, el simte pentru Dumnezeu o nepotolită sete, setea de a fi mai aproape de El, și de a îl vedea pe El. David, iubitorul de Dumnezeu, compară această sete cu setea cerbului care aleargă la izvoarele apelor, *însetat-a sufletul meu de Dumnezeul Cel viu*. Oare nu vedem cît de infirme sînt toate cele din jurul nostru? Oare nu vedem cît de repede se veștejesc și pier ele? Iată noi vrem să prindem umbre, și iată, îmbrățișăm cadavre. Noi plătim astăzi scump împuțiciunea de mîine, noi cumpărăm cu aur și cu argint, adesea chiar cu prețul cinstei și conștiinței noastre, și adesea chiar cu prețul vieții - greaua duhoare a împuțiciunii de mîine. Aceasta nu este iubire, ci animalică poftă. Sufletul mare va căuta

totdeauna ceva cu adevărat demn de iubire, ceva și pe cineva care stricăciunii să nu poată fi supus, nici putreziciunii, nici împuțiciunii, nici grelei duhori a trupurilor trecătoare. De aceea a apăsătorul Prorocul David, iubitorul de Dumnezeu, pe cuvîntul *Dumnezeu*, zicînd: *Dumnezeul Cel viu*. Căci cine, cu adevărat, are puterea și abundența veșnică a vieții, afară de Dumnezeu? Dumnezeu a dăruit îngerilor și sfinților Lui putere și viață: dar a Lui este puterea și viața lor, și de la El. *Cînd voi veni și mo voi arăta feței lui Dumnezeu? Vedem aici dorul nestins al omului după dragostea adevărată a lui Dumnezeu.*

Rușinați trebuie să fie toți aceia care spun că cred în Dumnezeu, și îl iubesc pe Dumnezeu, dar simplul gînd al morții lor trupești și al părăsirii acestei lumi îi umple de groază și de spaimă!

O Doamne Dumnezeul nostru, Cela Ce ești Puterea și Viața, Izvorul sfințeniei, tăriei și vieții, luminează-ne pre noi și ne încălzește cu dragostea cea către Tine,

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

20 octombrie

• *Pomenirea Sfîntului Marelui Mucenic Artemie [Ducele Egiptului]*

Acest mare și slăvit sfînt a fost de neam egiptean, și mare comandant al armatelor împăratului Constantin cel Mare. Ducele Artemie a fost unul dintre cei care au văzut Crucea pe cer, înconjurată de stele, atunci cînd i s-a arătat în plină zi lui Constantin, mai înainte de marea bătălie de la Podul Milvian. Atunci și el a crezut în Hristos și a primit Sfîntul Botez. Mai tîrziu, sub domnia fiului Marelui Constantin, Constanțiu, împăratul 1-a trimis în Grecia ca să aducă la Constantinopol moaștele Sfîntului Andrei de la Patras, și pe ale Sfîntului Luca din Teba. Comandantul Artemie a împlinit toate aceste sfinte

⁷¹însărcinări cu bucurie mare. După acestea el a primit titlul de augustalis și de mare duce al Egiptului. El a rămas în această înaltă

demnitate în tot timpul domniei lui Constanțiu, iar apoi o bucată de timp și sub împăratul Iulian Apostatul. Când apostatul împărat a pornit la război contra perșilor, el a trecut prin Antiohia și a poruncit ducelui Artemie să pornească și el cu armatele lui și să i se alăture în Antiohia. Artemie a făcut aceasta. Atunci împăratul a poruncit torturarea bestială a doi preoți creștini, Evghenie și Macarie. Văzînd acestea,

Titlu princiar conferit uneori marilor demnitari imperiali - *Nota ediției americane.*

Ducele Artemie s-a tulburat cu duhul și stînd înaintea împăratului, 1-a întrebat așa: "De ce, împărate, de ce îi torturezi fără vină pe acești bărbați care și-au închinat viețile lor lui Dumnezeu, și de ce îi silești să se lepede de Credința lor Ortodoxă?" Și el a grăit mai departe, prorocind: "Iată aproape este moartea ta, în care vei pieri cu suntet." Dementul Iulian i-a surghiunit pe cei doi preoți în Arabia, unde au murit amîndoi, la scurt timp după aceea. El apoi 1-a devestit imediat pe ducele Artemie de demnitățile lui militare și imperiale și a poruncit biciuirea și smulgerea membrelor lui. Astfel însîngerat și mutilat, marele Artemie a fost aruncat în temniță, unde a venit la el Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos însuși, Care 1-a vindecat desăvîrșit și 1-a întărit. Atunci Apostatul a poruncit întinderea lui pe o piatră foarte mare, apoi a poruncit ca peste trupul lui să fie așezat alt bloc de piatră, care să îl zdrobească cu totul pe marele mucenic. La urmă Ducele Artemie a fost decapitat. Acela era anul 362. Iulian a plecat apoi la acel război cu perșii, din care nu s-a mai întors, căci a pierit în el cu sunet, așa cum i-a prorocit Sfîntul Artemie.

- *Pomenirea Sfîntului și Dreptului Artemie*

Acest Artemie s-a născut la anul 1532, fiind fiul țăranilor ruși Cosma și Apollinaria, din satul Verkola, gubernia Dvina. Încă de pe cînd avea doar cinci ani, el se deosebea cu totul de ceilalți copii prin marea lui credință în Dumnezeu, evlavie și blîndețe. Ajungînd la vîrsta de treisprezece ani, și pe cînd copilul trecea împreună cu tatăl lui printr-o pădure deasă, el a murit. Neputînd să sape o groapă în acel loc, îndureratul tată a acoperit trupul fiului lui cu crengi și cu frunze și a plecat. Douăzeci și opt de ani mai tîrziu, un om a văzut deasupra aceluia loc din pădure o lumină nefirească. Apropiindu-se de acea lumină, el a aflat trupul copilului Artemie întreg și neputrezit. Mulți bolnavi s-au vindecat de bolile lor grele doar atingîndu-se de sfintele moaște ale tînărului Artemie. Acestea odihnesc într-o sfîntă mînăstire de lîngă Pinega, din provincia Arhanghelsk.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Gherasim cel Nou*

Acest sfînt Gherasim era din cetatea Trikala din Peloponez, trăgîndu-se din vestita familie Notară. El s-a născut la anul 1509. El a viețuit întru aspre nevoițe la Muntele Athos, iar apoi în Palestina, unde a împlinit post desăvîrșit de patruzeci de zile. După aceea, el s-a sălășluit în Insula Chefalonia, unde a întemeiat o sfîntă mînăstire. El a adus ploaie cu rugăciunea, a vindecat bolnavi, și a descoperit cele ce aveau să fie în viitor. El s-a odihnit cu pace în a cincisprezecea zi a lunii august, din anul 1579. Sfîntul Gherasim a fost făcător de

minuni și în timpul vieții, și după fericita lui adormire.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Nou Mucenic Ignatie*

Acest Sfânt Ignatie era de neam bulgar, din ținutul Eski-Zagora. Acesta este vestitul ținut al Zagorei care a dat lumii și Bisericii lui Hristos mulți mari nevoitori și sfinți mucenici. Sfântul Ignatie s-a nevoit la Schitul Sfântului Ioan Botezătorul din Sfântul Munte Athos. El s-a dat de bunăvoie la chinuri din partea turcilor pentru Numele lui Hristos, și a fost spânzurat la Constantinopol în a opta zi a lunii octombrie, din anul 1814. Sfintele lui moaște sînt de minuni făcătoare, iar simțul lui cap s-a îngropat cu cinste la Mînăstirea Sfântului Pantelimon din Sfântul Munte Athos.

Cîntare de laudă la Sfântul Mare Mucenic Artemie, Ducele Egiptului

Sfântul Artemie marele Duce

Credința față de împăratul nu și-a ascuns.

Ci el a proclamat-o cu neînfricare

Și înaintea împăratului pre Hristos a slăvit.

Apostatul împărat pre Domnul lepădase,

De aceea pre Duce la chinuri l-a dat.

Dar Sfântul mintea la Dumnezeu și-a țintit,

Socotind ca nimica sîngeroasele chinuri.

Căci mai mare e chinul păcătosului care schingiuiește

Decît e al dreptului pe nedrept schingiuit!

Pe marele Duce Iulian l-a ucis,

Dar Domnul pre el îl a preaslăvit.

El pe-al Său credincios comandant l-a înălțat la Ceruri,

În Raiul etern.

El putere i-a dat diavoli să scoată,

Har ca să vindece pe cei bolnavi și triști.

Toate acestea doar prin a lui Dumnezeu putere,

Fără cuvinte, și fără nevoie lungi.

Oricine pre Domnul iubește și în El crede,

Apărător mare are în Artemie Sfînt.

Cugetare

Domnul îndelung milostiv minunat călăuzește pe toți cei care împlinesc sfîntă voia Lui și se încredințează Purtării Lui de Grijă. Așa cum lumînărarul dă forma pe care o dorește luminărilor din ceară curată, așa și Atotînțeleptul Dumnezeu face lumini nepieritoare în a Lui împărăție din toți cei care cu dragoste se fac supuși robii Lui.

Sfântul Ignatie Noul Mucenic s-a închinat pe sine cu totul lui Dumnezeu, încă de pe cînd era copil. El a dorit cu ardoare să se facă monah și să fie mucenic al Credinței, în timpul răscoalei lui Karageorghe, armata turcească recruta bărbați din întreaga Bulgarie spre a lupta împotriva sîrbilor, și astfel a ajuns și la casa lui Gheorghie, tatăl lui Ignatie, spre a vedea dacă nu se *află* în ea vreun bărbat apt de serviciul militar. Văzîndu-1 pe Gheorghie bărbat voinic și puternic, au voit să îl ia în armată, dar Gheorghie a zis cu hotărîre: "Eu împotriva farților mei creștini la război nu pornesc." Aceasta i-a înfuriat atît de tare pe sălbaticii turci, încît ei l-au omorît acolo pe loc. Foarte tînărul Ignatie atunci s-a ascuns într-o casă din vecini,

apoi a scăpat în România, dar dorirea lui după viața monahală l-a îndemnat mai departe, la Sfântul Munte Athos. Dar chiar și așa, el a dorit mai mult decât monahismul, el a dorit mucenicia. El s-a rugat cu lacrimi o noapte întreagă înaintea icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, rugînd-o să îi lumineze calea martiriului. El a auzit atunci un zgomot și privind înaintea lui, a văzut că aureola icoanei iese din jurul capului Fecioarei și se așează pe al lui. La scurt timp după aceea Sfântul Ignatie a luat mucenicia din mâinile turcilor, și s-a încununat cu cununa veșnicei slave, ca Nou Mucenic.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata arătare a Domnului înaintea Sfântului Apostol Anania, și înaintea lui Saul (Fapte 9):

- La cum Domnul S-a arătat lui Anania și l-a îndreptat către Saul, pe strada care se numește Dreaptă;
- La cum chiar în acea clipă, Saul l-a văzut în vedenie pe Anania cum îl vindecă de orbirea lui.

Predică Despre istoriile vechi și noi ale minunilor lui Dumnezeu *Dumnezeule, cu urechile noastre am auzit, căci părinții noștri ne-au spus nouă* (Psalmul 43: 1).

Astfel grăiește Sfântul Rege David în numele poporului lui, enumerînd multe și marile minuni pe care le-a lucrat Dumnezeu în poporul lui Israel. Și noi, fraților, am auzit de toate minunile acestea din Sfintele Scripturi, și încă de și mai numeroase minuni și feluri de minuni decât cele pomenite de Regele David, căci ele s-au petrecut după dînsul! Oare nu am auzit noi de lucrări și de minuni încă și mai mari ale lui Dumnezeu, lucrate de dragostea Lui întru poporul Său creștinesc, minuni mult mai mari decât cele pe care le-a trăit sau de care a auzit vreodată Regele David? Iată însuși Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat din Preasfînta Fecioară Măria și a trăit ca om printre noi, revărsînd asupra noastră înțelepciunea și minunile Lui, nimicind moartea, punîndu-l pe diavol pe fugă și dăruind putere următorilor Lui. David nu a auzit nicidecum de toate aceste lucruri, însă iată, noi am auzit, căci ele s-au descoperit nouă prin Sfinții noștri Părinți: apostolii și evangheliștii, mucenicii și dreptii, și toate cetele sfinților din vechime și pînă în ziua de azi. Și nu numai că ni le-au descoperit, dar Duhul Sfînt încă ni le descoperă în fiecare zi a vieții noastre prin Sfînta Biserică și prin Sfintele Taine și minuni carele se lucrează zilnic întru Ea. Iată aici pricină de bucurie mare pentru fiecare creștin! Iată însă și pricină de frică și de cutremur, căci mult ne este dat nouă, de aceea și mult ni se va cere! Nouă creștinilor ni s-au dat bogății duhovnicești incomparabil mai mari decât tuturor oamenilor care au trăit mai înainte de Hristos, mai multă înțelepciune și mai multă cunoștință, mai multă slavă și putere de la Dumnezeu, și multe, mult mai multe pilde viei ale iubirii lui Dumnezeu față de oameni și ale oamenilor sfinți față de Dumnezeu, întrebați-vă, voi bogaților mai bogați decât cei mai bogați, ce ați dat voi vreodată sau ce dați acum lui Dumnezeu, pentru toate cele pe care vi le-a dăruit El vouă? Voi ar trebui să luptați din răzputeri ca să nu fiți rușinați cumplit în Ziua cea Cumplită a înfricoșatei Judecăți.

Căci iată ca un vis se topește curînd viața voastră, și toate zilele ei repede trec, și auzise-va curînd trîmbița îngerului care va chema toate popoarele și toți oamenii la înfricoșata Judecată a lui Dumnezeu. Străduiți-vă preabogaților să nu fiți dați atunci de rușine! Căci nici unul dintre voi nu va putea zice atunci "Nu am știut de Judecata aceasta," sau "Nu am avut cu ce!" Căci voi știți de ea, căci cunoașteți mai mult și vi s-a descoperit mai mult decît s-a descoperit vreodată Regelui David și preaînțeleptului Solomon! De aceea vouă vi se va cere mult mai mult decît li s-a cerut lor. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, Căla Ce ești Stapînul nostru minunat și Domnul, Dumnezeu și Mîntuitorul, amintește-ne nouă în fiecare zi și în fiecare ceas de Jertfa Preascumpă a Trupului și Sîngelui Tău carele 1-ai dat pentru noi, ca să nu te uităm, Doamne, noi păcătoșii, spre a noastră veșnică pieire. Căci Ție se cuvine toată slava și închinăciunea în veci, Amin.

21 octombrie

- *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Ilarion cel Mare*
Acest mare sfînt s-a născut în satul Tabatha din Gaza Palestinei, din părinți păgîni, asemenea trandafirului ales care crește între spini. Părinții lui 1-au trimis la studii în Alexandria, unde tînărul a arătat aplecare spre învățatură, studiind cu plăcere și știința din afară [studiile seculare] și pe aceea dinlăuntru [Sfintele Scripturi și viața duhovnicească]. Venind la credința în Domnul Hristos el a primit Sfîntul Botez și a dorit să se închine cu desăvîrșire slujirii lui Dumnezeu. Nutrind această dorință în inimă, el a mers în pustie, la Sfîntul Antonie cel Mare, și s-a făcut ucenic al lui. Apoi s-a întors în patria lui și s-a sălășluit în viața tuturor nevoițelor lîngă Maiuma, în Gaza. Diavolii au încercat să îl ispitească în nenumărate chipuri, dar el a risipit meșteșugurile lor cu rugăciunea către Dumnezeu și cu semnul Sfintei Cruci. Mulți iubitori ai vieții duhovnicești s-au strîns în jurul lui. Ceea ce a fost Sfîntul Antonie cel Mare în pustia Egiptului a fost Sfîntul Ilarion în Palestina. El a fost dascăl dumnezeiesc, aspru nevoitor, mare și tainic făcător de minuni. El a fost cinstit nu numai de creștini, ci și de păgîni. Dar temîndu-se de slava oamenilor, și plîngînd: „Vai mie, că mi-am primit plata ostenețelor mele pe pămînt," Sfîntul Ilarion cel Mare a ieșit în taină din acea pustie și a rătăcit din loc în loc, ca să se poată ascunde mai bine de oameni și să poată petrece singur doar cu Dumnezeu. Astfel, Sfîntul părintele nostru Ilarion cel Mare a viețuit pe rînd în Egipt, în Sicilia, în Dalmația, iar la urmă în Insula Cipru, unde nevoitorul lui suflet a fost chemat la Domnul, la anul 372, în vîrstă fiind el de optzeci de ani. Sfintele moaște de minuni făcătoare al Sfîntului Ilarion cel Mare au fost mutate în Palestina de către ucenicul lui, Isihie, fiind puse în mînăstirea întemeiată de către Sfîntul Ilarion.

- *Pomenirea Sfîntului Ilarion, Episcopul Meglin-ului*
Acesta s-a născut din părinți slăviți și foarte eflavioși. Maica lui, care a fost stearpă, s-a rugat cu lacrimi lui Dumnezeu ca să îi dăruiască prunc, și i s-a făcut ei după rugăcine și dorință, căci însăși Preasfînta Născătoare de Dumnezeu i s-a arătat ei și a mîngîiat-o cu cuvintele:

„Nu te întrista, căci iată vei naște un fiu, care va aduce pre mulți la lumina adevărului." Pruncul Ilarion avea doar trei ani când pe buzele lui se auzea neîncetat întreit sfînta cîntare: *Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot!* El a primit de la cinstiții lui părinți și prin a lor purtare de grijă cea mai aleasă educație, iar la vîrsta de optsprezece ani s-a tuns întru îngerescul chip. Atunci el a întemeiat și o mînăstire avînd pravila Sfîntului Pahomie cel Mare. În anul 1134 el a fost sfințit Episcop al cetății Meglin, de către Eustatie, Episcopul de Tîrnovo. Sfîntul Ilarion a dus o luptă neîntreruptă împotriva bogumililor și ereticilor armeni, care a durat aproape întreaga lui viață. Prin nevoințele lui mari și neîncetate și prin marea lui înțelepciune și învățătură el a făcut de rușine înaintea poporului ereziile lor, și i-a adus pre mulți dintre ei la curăția Ortodoxiei. El a adormit cu pace, și s-a strămutat în locașul pregătit lui din Cereasca împărăție a Domnului său, la anul 1164.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Pilotei*

El s-a născut în cetatea Hrisopolis din Macedonia. Turcii l-au luat de la maica lui care era văduvă și l-au aruncat în temniță, împreună cu unul dintre frații lui. Preasfînta Născătoare de Dumnezeu l-a salvat însă prin minune din acea temniță și l-a adus la o mînăstire din Asia Mică, aflată în cetatea Neapolis. După vreme maica și-a aflat pe cei doi fii ai ei, monahi, și s-a tuns și ea călugăriță într-o mînăstire de femei. Pilotei s-a dus la Sfîntul Munte Athos, unde a petrecut întru nevoiețe aspre la Stînta Mînăstire Dionisiu, iar mai apoi, în pustie. El a fost nevoitor minunat, avînd stăpînire mare asupra duhurilor diavolești. El s-a odihnit cu pace la vîrsta de optzeci și patru de ani. El nu a voit să se îngroape în pămînt trupul lui, ci să fie aruncat în pădure și lăsat pradă păsărilor și fiarelor sălbatice. Dar mai după vreme un pescar a văzut lumină mare în pădure într-o noapte geroasă, și s-a dus într-acolo, gîndind că este un foc la care s-ar putea încălzi. Lumina însă nu venea de la vreun foc, ci de la sfintele moaște făcătoare de minuni ale Sfîntului Pilotei.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ilarion cel Mare

Sfîntul Ilarion, ca o stea luminoasă,

Fugind de oameni, peste jumătate de lume a călătorit.

Dar în van se ascunde o astfel de stea:

Vădită este ea de propria ei lumină.

Sfîntul Ilarion de slava lumii deșarte a voit să fugă,

Dar astă slavă pe el l-a urmărit mereu.

Unde nu-l vestea chiar Domnul, dracii îl vesteau,

Care de frica lui fugeau, căci el îi scotea.

Oriunde adăsta, Ilarion cel Mare

Lucra minuni multe și vindeca bolnavi.

Căci el însuși a lui slăbiciune și patimi

Mai înainte desăvîrșit a călcat,

Și s-a făcut biruitor lumii, pe diavoli stăpînind.

El s-a ascuns în peșteri, dar vestit s-a făcut tuturor.

El a fugit de toate, și de toți s-a slăvit.

Căci Domnul îi preaslăvește pe cei ce-L slăvesc pe El,

*Și cununi așează pe-al biruitorilor cap.
Sfîrșindu-se alergarea vieții pămîntești,
Bunii alergători se-ncunună cu nepieritoare slavă.
Ilarion cel vîrstnic, cu sufletul tînăr,
Se bucură acum de a Domnului față.
Ale lui rugăciuni biruie pentru noi și acum,
Prin ele milostivirea Domnului
se pleacă spre noi și acum.*

Cugetare

Ochiul atotvăzător al lui Dumnezeu veghează asupra oamenilor și, într-un fel minunat, călăuzește pe credincioși la mîntuire. Ceea ce pare uneori credinciosului a fi o mare pierdere, se poate dovedi în timp a fi un mare câștig. Așa se vede din pilda vieților multor sfinți, cum sînt cele ale Sfîntului Pilotei și fratelui lui, cei pierduți pentru maica lor, sau a Sfîntului Xenofont și soției și fiilor lui (pomenirea la 26 ianuarie), sau a Sfîntului Eustatie și familiei lui compusă tot din soție și doi fii (pomenirea la 20 septembrie). Pe cînd Sfîntul Pilotei și fratele lui zăceau într-o temniță turcească din Macedonia, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu a venit la ei sub chipul mamei lor și le-a zis: „Ridicați-vă, fiii mei, și urmați-mi mie!” și într-o clipeală de ochi tinerii s-au

aflat în Asia Mică, la Neapolis, în incinta unei sfinte mînăstiri. Povestind tinerii înaintea stareșului cele ce li se întîmplaseră, stareșul a văzut acolo lucrarea puternică a lui Dumnezeu, și i-a primit pe cei doi tineri, tunzîndu-i întru îngerescul chip. A trecut așa vreme îndelungată, în Macedonia maica plîngea, biruită de pierderea fiilor ei. La urmă ea a hotărît să se închinovieze într-o mînăstire de maici, și să își închine astfel tot restul vieții ei numai lui Dumnezeu. Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu a adus-o aproape tocmai de mînăstirea în care se aflau fiii ei. Odată, fiind hramul mînăstirii întru care se nevoiau fiii, maica a venit la slujba sfintei sărbători, împreună cu alte monahii. Ea și-a văzut fiii în biserică, dar nu i-a recunoscut. Tocmai atunci, unul dintre frați 1-a strigat încetișor pe fratele celălalt pe numele lui din lume. Inima maicii a tresărit la auzul aceluia nume, nume scump ei, și s-a uitat mai cu luare aminte la fețele celor doi monahi. Ea atunci i-a recunoscut, iar ei au recunoscut-o, asemenea. Bucuria lor nu a avut hotar, și ei au căzut înaintea lui Dumnezeu, mulțumindu-l cu lacrimi. Așadar, niciodată să nu deznădăjduiască dreptmăritorii creștini, nici în cele mai cumplite pierderi ale lor.

Luare aminte

9):

Să luăm aminte la minunata vindecare a lui Saul de către Anania (Fapte

La cum Anania și-a așezat mîinile peste Saul, întru Numele Domnului nostru Iisus Hristos;

La cum orbirea s-a ridicat de la Saul, căzînd ca niște solzi de pe ochii lui, iar el a văzut și s-a botezat, numindu-se Pavel.

Predică Despre inima și limba de Dumnezeu insuflate

*Cuvînt bun izbucni*⁷² *inima mea; grăi-voi cîntarea mea împăratului. Limba mea este trestie de scriitor ce scrie iscusit* (Psalmul 44: 1-2). Iată aici insuflarea Duhului lui Dumnezeu! Prorocul voiește să grăiască de Hristos Domnul iar inima lui se revarsă de putere și înțelepciune. De aceea prorocul nu zice: „Inima mea a rostit cuvinte bune”, ci el zice *Cuvînt bun izbucni inima mea*. Este ca și cînd inima lui s-ar revăsa din preaplinul bucuriei în afară, ca torentul de apă bogată și cristalină ce vine și se revarsă din adîncul unei fîntîni. Torontul de apă în adîncul pămîntului trebuie să treacă printr-o strîmtime, de aceea cînd ajunge la suprafață el țîșnește într-un șuvoi de nestăpînit. Astfel este și inima prorocului care voiește să grăiască despre Domnul Hristos. Astfel este și puterea harului închisă în inima omului. Dacă ea nu izbucnește în afară prin cuvinte minunate sau dacă nu se arată prin minuni mari, atunci ea strălucește înlăuntrul inimii și lucrează tainic minuni de acolo. Dar cînd totuși se manifestă în afară prin cuvinte, atunci limba prorocului se face ca o trestie, ca o trestie de scriitor ce scrie iscusit. Un astfel de om nu se chinuie ca să își caute cuvintele care să îi formuleze gîndurile, nici se chinuie ca să dea o înfățișare mai frumoasă gîndurilor lui prin intermediul cuvintelor, ci însuși harul revarsă afară din el gînduri și cuvinte adevărate, fără chin, pe care limba le rostește ca și cînd le-ar fi știut dintotdeauna⁷³. Dar oare de unde vine o asemenea putere în om? Ea vine de la Duhul Sfînt al lui Dumnezeu. Dar ce face ca să ființeze o asemenea putere? Prorocul voiește să grăiască împăratului despre sine: *Grăi-voi cîntarea mea împăratului*. Faptele și cuvintele sînt aici unul și același lucru, așa cum se întîmplă adesea în Sfintele Scripturi. Cînd Duhul grăiește, atunci pe cele grăite El tot atunci le și lucrează; iar cînd lucrează, lucrarea Lui este în același timp cuvînt. Cel mai puternic grai este graiul faptelor. Prorocul de la Hristos Domnul ia, și lui Hristos Domnul îi dăruiește. El grăiește entuziast de dragostea Mîntuitorului pentru lume; el grăiește din inimă ce arde de focul rîvnei dragostei dumnezeiești. Din depărtarea timpului, Prorocul îl vede pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, iar inima lui saltă de bucurie precum a ostenitului călător de noapte care vede în sfîrșit zorii luminoși revărsîndu-se la răsărit. O Stăpîne Doamne Duhule Sfinte, nu ne lipsi pre noi de Harul Tău cel preaputernic și sfînt, ci cu el ne curățește pre noi de toată înșinăciunea, și ne învrednicește împărăției Domnului nostru Hristos, Căci Ție se cuvîna toată slava și mulțumită în veci, Amin.

În traducerea românească mai nouă: *Cuvînt bun a răspuns...* (Noul Testament cu Psalmii, București: Ed. Inst. Bibl. și de Misiune al B.O.R., 1982). În *Biblia de la București: Izbucni inima mea cuvînt bun, zic eu, faptele mele împăratului. Limba mea, trestia scriitorului, curînd scriitoare*.

De aceea limba prorocului este *curînd scriitoare*.

22 octombrie

• *Pomenirea Sfîntului și întocmai cu Apostolii Averchie [Episcopul Ierapolei, făcătorul de minuni]*

În timpul domniei împăratului Antonin și a fiului lui, Marc Aureliu, Sfîntul Averchie a fost episcopul cetății Hierapolis din Frigia. Marea majoritate a populației orașului era păgînă. Sfîntul Averchie își

păstora cu râvnă mica lui turmă cea risipită printre păgâni, suferă cu duhul văzînd mulțimea păgînilor și idolatrilor din cetate, și se ruga cu râvnă lui Dumnezeu ca să îi aducă pe toți la lumina cunoștinței, în timpul unei serbări păgînești plină de strigăte și de gălăgie, după obiceiul păgînilor, Sfîntul Averchie s-a aprins cu duhul de dumnezeiască râvnă, a intrat în templul păgînesc și a dărîmat la pămînt idolii din el, sfărîmîndu-i. Pe cînd păgîni i voiau să se repeadă ca să îl omoare, trei dintre ei, demonizați, urlînd demonic și făcînd spume la gură, au căzut la pămînt înaintea omului lui Dumnezeu, iar el i-a scos afară pe demoni din dîșii. Tinerii ca prin farmec s-au făcut liniștiți și sănătoși. Aceasta a prefăcut ura păgînilor întru uimire înaintea Făcătorului de minuni Hristos, și cinci sute dintre ei au crezut și au dorit să primească Sfîntul Botez, încetul cu încetul toată cetatea Ierapole a crezut în Domnul Hristos și s-a botezat. Proconsulul provinciei, Publius, o avea pe mama lui oarbă. Averchie i-a redat femeii vederea cu rugăciunea, iar mama guvernatorului împreună cu mulți alții au crezut în Hristos. La vîrstă adîncă ajungînd, Sfîntul Averchie a fost chemat la Roma, unde a vindecat-o de nebulă pe fiica împăratului. Domnul Iisus Hristos s-a arătat de mai multe ori robului Lui celui credincios. Veneau la el oameni de aproape și de departe ca să ia tămăduiri și vindecări din bolile lor grele și incurabile. Nu numai că diavolii se temeau de el, dar ei încă îl și mai ajutau pe Sfîntul lui Dumnezeu, la a Lui poruncă. Călăuzit fiind de Domnul Hristos, Sfîntul Averchie a propovăduit Evanghelia în Siria și în Mesopotamia. La vîrstă celor mai adînci bătrîneți ajungînd, Sfîntul Averchie s-a înfățișat înaintea Domnului pe Care mult L-a iubit în cetatea lui, Hierapolis, la sfîrșitul veacului al doilea.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului nostru Părinte Lot*

El a fost un mare nevoitor egiptean și contemporan al Sfinților Arsenic cel Mare și Agathon. El a dus viața tuturor nevoițelor în mînăstirea lui, ce se afla lîngă un lac, la cetatea Arsinoe. Acolo el a îndrumat pe mulți dintre duhovniceștii lui frați la calea mîntuirii. Avva Iosif i-a fost lui sfătuitor și prieten apropiat. A zis odată Avva Lot către Avva Iosif: "Avva, eu postesc cît de mult pot, mă țin strîns de rugăciune, mă nevoiesc întru tăcere și cugetări dumnezeiești, iar cu înfrînarea mă păzesc de gîndurile necurate. Ce altceva aș mai putea să fac?" Atunci Avva Iosif s-a ridicat în picioare, și-a înălțat mîinile la rugăciune iar degetele lui au luminat ca niște lumînări aprinse. După ce s-a rugat astfel, Avva Iosif a zis: «De voiești, te poți face cu totul lumină!" Plăcîndu-I lui Dumnezeu și așezînd pre mulți pe calea mîntuirii, Sfîntul Preacuviosul Părintele nostru Lot s-a odihnit cu pace, în veacul al cincilea.

- *Pomenirea minunatei apărări a cetății Moscovei de lituanieni, cu ajutorul Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu*

În timpul domniei Cneazului Vasile Ivanovici, lituanienii au ocupat Moscova, ceea ce făcuseră ca moscoviții să cadă pradă deznădejdiei. Atunci s-a arătat Sfîntul Serghei de Radonej Episcopului Arsenie care fusese aruncat în închisoare, și i-a descoperit că Moscova se va elibera de lituanieni chiar a doua zi, prin intervenția Preasfîntei Născătoare de

Dumnezeu. Cu adevărat, lituanienii au părăsit de-a valma Moscova chiar a doua zi, iar trupele rusești au reintrat în cetate. Tot poporul cetății a căzut înaintea icoanei Preacuratei și de Dumnezeu Născătoarei și i-au mulțumit cu lacrimi de bucurie.

Cântare de laudă la Sfântul Averchie, cel întocmai cu apostolii

*Sfântul Averchie pildă de smerenie este,
El este pilda frumoasă a rîvnei dumnezeiești.
El arzînd cu duhul pe mușii idoli lapămînt i-a zdrobit,
Mergînd cu bucurie chiar pînă la moarte.*

*Dar Domnul îl apără pe cel ce luptă pentru El,
Și îl acoperă de rău cu Mina Lui cea Dreaptă.
Împotriva Sfîntului și oameni și diavoli s-au pornit,
Dar au tăcut de rușine înaintea puterii Sfintei Cruci.*

*Ceea ce sflntul dorea, Domnul împlinea,
El suferea cu duhul, dar bucura pre mulți.*

*Sfîntul Averchie stîlp de foc a fost,
Lumină și luminător al vieții oamenilor.
El pre Hristos a propovăduit la multe popoare,
L-a propovăduit împăraților, ca și celor umili.*

*El pre Hristos L-a mărturisit înainte lumii
Prin darul facerii de minuni.*

*El izvorît-a minuni precum o apă vie,
El potolit-a multora setea cu Cuvîntul de Viață Făcător.
Cu învățătura lui Hristos el a hrănit flămînzii,
Sfîntul Averchie, omul milelor.*

*Icoană de smerenie, Sfîntul Averchie
Odihnitu-s-a în Domnul la adinei bătrîneți.*

*El s-a încununat cu tinerețe eternă-n Ceruri,
strălucind de lumină în al Raiului plai.*

O Sfinte Minunate Părinte, rămîi și cu noi!

Apără din cer turma cea de pe pămînt.

*Roagă pre Hristos Domnul să ne-nconjure cu milostivire,
Ca Biserica sfîntă întru tine să se laude*

Pînă la sfîrșit.

Cugetare

Pe cît de uimitoare este asprimea oamenilor sfinți față de ei înșiși, pe atît de uimitoare este blîndețea și bunătatea lor față de ceilalți. Sfîntul Ilarion cel Mare, neputîndu-și plăti cu bani călătoria pînă în Sicilia, i-a oferit corăbierului drept plată exemplarul lui din Sfînta Scriptura, pe care îl copiase în tinerețe cu mîna lui. Vindecîndu-l pe un anume principe de un duh necurat, acesta a voit să îi plătească pentru vindecare zece litre de aur. Dar sfîntul nu a primit aurul, ci arătînd către pîinea lui de orz a zis: «Cine se hrănește cu astfel de pîine disprețuiește aurul.» Niște oameni l-au rugat să se roage lui Dumnezeu pentru ploaie, iar alții să-i mîntuiască de ploaia prea multă și de șerpi. Sfîntul Ilarion a împlinit amîndouă cererile cu rugăciunea. Sfîntul Averchie a lucrat odată astfel: văzînd într-un loc oameni necăjiți, plini de boli grele și de lipsuri, el a înghenuncheat acolo și s-a rugat lui Dumnezeu ca să le izvorască un izvor de apă caldă și vindecătoare, lucru care s-a și întîmplat în acel loc. Vindecînd-o de nebunie pe fiica împăratului, acesta i-a oferit aur,

argint și alte feluri multe de daruri, dar Sfântul Averchie a zis: «Cel ce socotește pâinea și apa hrană împărătească nu are lipsă de bogății.» Necăutînd și nevoind nimic pentru sine, Sfântul Averchie a cerut totuși două lucruri împăratului, două binefaceri pentru turma lui din Ierapolis: să zidească niște băi bune peste izvoarele vindecătoare de apă caldă pe care le scosese cu rugăciunea, și să trimită în fiecare an grîu îndestulător pentru toți locuitorii cetății Ierapole. Împăratul a primit cererea Sfântului și a împlinit-o apoi întocmai.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vindecare a lui Eneas [Enea] din Lydda [Lida] (Fapte 9):

- La cum Enea zăcea paralizat de opt ani;
- La cum Sfântul Apostol Petru l-a vindecat pe el întru Numele Domnului Iisus Hristos;
- La cum Enea s-a sculat cu desăvîrșire sănătos din patul bolii lui.

Predică Despre frumusețea lui Hristos, mai presus de orice frumusețe

împodobit ești cu frumusețea mai mult decît fiii oamenilor (Psalmul 44: 3). Sfînta Scriptură nu atribuie nici o valoare deosebită frumuseții fizice, și în general nici unui lucru din cele trecătoare. De aceea oricine citește Sfintele Scripturi trebuie să se înarmeze cu multă atenție și înțelepciune, spre a ști să vadă că aparenta laudă a frumuseții fizice are în vedere de fapt frumusețea sufletului și a valorilor spirituale. Fără îndoială, frumusețea spirituală face ca să fie minunat de atrăgător și cel mai puțin frumos chip, tot așa cum urîțenia sufletească urîțește și cel mai frumos chip. Prorocul David, cel care *revarsă cuvînt bun din inima lui* (Psalmul 44: 1), spune împăratului lui, Domnul Iisus Hristos: *împodobit ești cu frumusețea mai mult decît fiii oamenilor*. Domnul și-a făurit Lui și trupul Său omenesc așa cum a dorit. Dacă ar fi dorit să Se întrupeze pe pămînt ca cel mai frumos dintre oameni, așa ar fi și făcut. Dar nimic din Sfintele Scripturi nu ne arată că El ar fi atras la El mulțimile prin frumusețea Lui fizică izbitoare sau prin felul înfățișării Lui. El însuși a zis: *trupul nu folosește la nimic* (Ioan 6: 66). Prin urmare, limpede este că Prorocul David nu grăiește aici de frumusețea trupească a Mîntuitorului, ci de dumnezeiasca Lui frumusețe duhovnicească. Aceasta se vede din următoarele cuvinte ale Psalmistului: *revărsatu-s-a har de pe buzele Tale* (Psalmul 44: 3). Așadar, frumusețea Fiului lui Dumnezeu nu stă în forma buzelor gurii Lui, ci în bogăția harului care se revărsă de pe ele. Despre Hristos grăiește și Prorocul Isaia: *nu avea nici chip, nici frumusețe, ca să ne uităm la El, și nici o înfățișare, ca să ne fie drag. Disprețuit era și cel din urmă dintre oameni; om al durerilor și cunoscător al suferinței, unul înaintea căruia să-ți acoperi fața; disprețuit și nebăgat în seamă* (Isaia 53: 2-3). Putem vedea oare un acord între David și Isaia? Cu adevărat, putem, cuvintele lor stau într-un acord desăvîrșit. David grăiește de frumusețea interioară a lui Hristos, pe cînd Isaia grăiește de umilirea și batjocorirea Lui ca ființă umană exterioară. Isaia a zis că în El

oamenii nu vor vedea nici chip de rege, nici de om bogat, ci vor vedea în El pe rob și pe omul *care este cunoscător al suferinței*. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Tu ești mai frumos decât toți oamenii pămîntești și îngerii cerești! Slava Ta este nepieritoare iar frumusețea Ta, fără de sfîrșit! O Stăpîne Preablînde, îndepărtează urîțenia sufletelor noastre celor desfigurate de păcat, rugămu-ne și ne cucerim Ție!
Căci a Ta este toată slava și mulțumită în veci, Amin.

23 octombrie

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Iacob, Ruda Domnului*

Iacob s-a numit Ruda Domnului [fratele Domnului] deoarece a fost fiul Dreptului Iosif, logodnicul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Cînd dreptul Iosif s-a apropiat de moarte, el și-a împărțit averea între fiii lui, și a voit să lase o parte și Stăpînului Hristos, fiul Preasfintei Fecioare, dar toți fiii lui s-au opus, nesocotindu-L pe Hristos fratele lor. Dar acest Iacob l-a iubit atît de mult pe Domnul, încît a împărțit cu El partea lui. De aceea se numește el „Fratele Domnului”, încă de la început Iacob l-a fost credincios Domnului Hristos. Potrivit tradiției, el a călătorit în Egipt cu tatăl lui, Iosif, și cu Fecioara Măria cu Pruncul, pe cînd Irod voia să omoare Pruncul, pe Regele Nounăscut. Mai tîrziu, de îndată ce a auzit de predicarea lui Hristos, Iacob și-a făcut-o pe ea dreptar vieții lui. Sfînta tradiție spune despre el că nu a mîncat niciodată grăsimi sau untdelemn, că a trăit toată viața lui doar cu pîine și cu apă, și că a fost feciorelnic pînă la moarte. El adesea priveghea nopțile și se ruga mult lui Dumnezeu. Domnul l-a numărat pe Iacob, ruda Lui, printre cei Șaptezeci de Apostoli. După Slăvită înviere, Domnul i s-a arătat lui în chip deosebit, așa cum mărturisește Sfîntul Apostol Pavel (I Corinteni 15:7). El a fost episcopul Ierusalimului timp de treizeci de ani și a păstorit cu rîvnă Biserica lui Dumnezeu. Călăuzit fiind de Domnul, Iacob a alcătuit prima slujbă a Sfintei Liturghii care, părăindu-li-se prea lungă creștinilor, a fost oarecum scurtată de către Sfîntii Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur. Sfîntul Apostol Iacob a convertit mulți iudei și elini la credința creștină, și chiar necredincioșii iudei rămîneau uimiți de sfințenia și dreptatea vieții lui, numindu-l „Iacob cel Drept”. Cînd Mare Arhiereu între iudei s-a făcut Anania, el împreună cu alți iudei au hotărît să îl ucidă pe Iacob, din pricină că el îl propovăduia pe Hristos. Odată, în timpul praznicului paștelui evreiesc, cînd mulțime de oameni se adunaseră la Ierusalim, bătrînii iudeilor l-au silit pe Iacob să urce pe aripa Templului, de unde să grăiască împotriva lui Hristos. Sfîntul Iacob Ruda Domnului a urcat pe tîmpla Templului, și de acolo a grăit tare înaintea tuturor mulțimilor adunate că Hristos este adevăratul Mesia, Fiul lui Dumnezeu, că El cu adevărat a înviat și s-a înălțat la Tatăl, în ceruri. Preoții iudeilor, plini de ură, l-au împins pe Iacob, aruncîndu-l de pe tîmpla Templului. El a căzut și s-a rănit cumplit, dar a rămas viu. Atunci cineva a alergat și l-a lovit cu sălbăticie în cap cu un ciocan de fierar, omorîndu-l. Astfel a murit mucenicește acest mare și slăvit apostol al lui Hristos, mergînd să se sălășluiască

veșnic întru Cereasca împărăție. Sfântul Iacob a fost în vîrstă de șaizeci și șase de ani la ceasul muceniei lui.

• *Pomenirea Sfântului Ignatie, Patriarhul Constantinopolului*

Acest Sfânt Ignatie a fost fiul împăratului bizantin Mihail Rangabe. El a urcat pe scaunul patriarhal în anul 846, în urma Sfântului Metodic. Apoi, în anul 858, Sfântul Ignatie a fost depus din scaun și trimis în surghiun, în locul său a fost sfințit patriarh vestitul Fotie [cinstit de Biserică ca Sfânt, v. 6 februarie], secretarul particular al împăratului. Dar cînd la tronul imperial a venit împăratul Vasile Macedoneanul, el l-a reinstalat pe Sfântul Ignatie în scaunul patriarhal. Sfântul Ignatie a păstorit Biserica lui Dumnezeu cu multă rîvnă și înțelepciune. El a ctitorit Mînsătirea Sfinților Arhangheli în care s-a și odihnit în Domnul, în vîrstă fiind de optzeci și nouă de ani.

• *Pomenirea Sfântului Iacov din Borovichi*

Nu se cunoaște despre acest sfînt decît ceea ce însuși a descoperit prin vedenie poporului din Borovichi, orașul lui, după sfînta lui adormire, într-o zi din anul 1540, trupul lui a fost aflat plutind pe apele rîului Meta, și adus la țarm în apropiere de orașul Borovichi. La sfintele acelea moaște s-au lucrat mulțime de minuni.

Cîntare de laudă la Sfântul Apostol Iacob, Ruda Domnului

Sfîntul Iacob, a Domnului Rudă,

Cu frumusețe și dreptate împodobit,

Prin pilda vieții lui învățătura lui Hristos vestește,

Iar torturat fiind, el îngenunche blînd -

Și Domnului pentru ai lui dușmani se roagă.

În locul cel mai greu, la vremea cea mai cruntă,

El cu răbdare-a dus episcopalul jug.

El bine-a păstorit a Domnului turmă, ca un păstor bun.

El pre Domnul slăvit-a cu fapta și cuvîntul;

El învățat-a oamenii iubirea de Hristos.

El arătat-a credincioșilor calea rugăciunii:

„ Omule trufaș, credința nu este de ajuns.

Credința fără fapte înseamnă paie goale.

Audă cine are urechi de auzit:

Credința fără fapte trup este, fără suflet.

Din una ca aceasta războaie ies, fără sfîrșit,

Din patimile necurate ale trupului, adică.

Oamenii se răboiesc pururi, liniște neavînd,

Căci ale lor inimi rele sînt, vărsătoare de sînge.

Oricine întoarce un om de la păcat

Primește dar de la Domnul, veșnica viață. "

Iudeii l-au ucis pe Sfîntul Iacob cel Drept,

Dar mai curînd s-au omorîtpe ei înșiși, sărmanii,

Iară pe sfînt l-au preaslăvit.

O Sfinte Apostole Iacobe, preaminunate,

Ajută-ne nouă celor ce pre tine te cinstim!

Cugetare

De la Domnul vine harul, de la noi însă trebuie să vină nevoința. Prin urmare, nimeni să nu îndrăznească a cugeta că sfinții apostoli s-au bizuit exclusiv pe harul de Dumnezeu dăruit, sau că din pricina acestui har viața lor a fost ușoară, sau că marile lor lucrări misionare

sau minuni le-au lucrat fără efort, doar în baza harului. Oare nu zice Sfântul Apostol Pavel: *O' îmi chinuiesc trupul și îl supun robiei; ca nu cumva, altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic* (I Corinteni 9: 27)? Iar în alt loc, nu zice el că și-a petrecut viața *În călătorii adeseori, în primejdii de nuri, în primejdii de la tâlhari, în primejdii de la neamul meu, în primejdii de la neamuri, în primejdii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între frații cei mincinoși; În osteneală și în trudă, în privegheri adeseori, în foame și în sete, în posturi de multe ori, în frig și în lipsă de haine* (II Corinteni 11: 26-27)? Sfântul Iacob s-a hrănit doar cu pâine și cu apă și nici cu acestea pe săturate. El dormea foarte puțin, petrecându-și nopțile la rugăciune. El îngenunchea atât de mult la rugăciune, încât pielea genunchilor lui se îngroșase ca pielea unei cămile. Acest frate al Domnului se ruga cu lacrimi și cu suspinele inimii nu doar pentru Biserica pe care bine o păstorea, ci și pentru lumea întreagă. Chiar atunci când iudeii i-au dat brânci de pe tâmpla Templului, iar el a căzut și s-a zdrobit, acest sfânt apostol nu și-a uitat niciodată datoria lui față de Dumnezeu și de neamul omenesc. Adunându-și ultimile puteri, el s-a ridicat în genunchi și, înălțându-și mâinile la cer, a rostit această rugăciune fierbinte către Dumnezeu, zicând: „Doamne, iartă-le lor păcatul acesta, căci nu știu ce fac.” Rugându-se astfel, un om ca o fiară a venit și l-a lovit în cap, iar alți oameni ca niște fiare l-au omorât cu pietre, din toate părțile. Văzând aceasta, unul din fiii lui Rechab a strigat: „Opriti-vă! Nu știți ce faceți! Nu vedeți că acest drept se roagă lui Dumnezeu pentru voi iar voi îl ucideți!?” Dar strigătul acesta nu i-a oprit pe asasinii cei învechiți în omoruri de la uciderea omului lui Dumnezeu. Astfel vedem că sfinții apostoli nu se bazau nicidecum doar pe harul Duhului Sfânt, ci ei făceau mai întâi și tot timpul eforturi maxime pentru a se învrednici de el, a îl atrage asupra lor, și a îl păstra la ei mereu.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata înviere a Tabitheii (Fapte 9):

La cum Tabitha zăcea pe pat, moartă;

La cum Sfântul Apostol Petru s-a rugat lui Dumnezeu pentru ea și a zis:

Thavita, scoală-te! (Fapte 9: 40).

La cum Thavita și-a deschis ochii și, văzând pe Petru, a șezut.

Predică Despre frumusețea fiicei împăratului

Toată slava fiicei împăratului este înăuntru (Psalmul 44: 15).

Biserica lui Dumnezeu este fiica împăratului. Oricât de săracă și de lipsită de farmec ar putea ea părea celor care o privesc cu ochiul trupesc, din afară, oricât de prigonită sau de umilită, ea este plină de strălucire regală și de frumusețea dinăuntru. Regele, Cel Care este *împodobit cu frumusețea mai mult decât fiii oamenilor* (Psalmul 44: 1), dăruiește din frumusețea Lui și fiicei Lui regale. Biserica lui Dumnezeu este ca un strai al lui Hristos; Hristos sălășluiește întru dînsa. Nici o frumusețe exterioară nu se poate compara cu frumusețea cea dinăuntru, adică, cu frumusețea lui Hristos.

Preasfînta Născătoare de Dumnezeu este fiica împăratului. Ea este îmbrăcată în *haină aurită și prea înfrumusețată* (Psalmul 44: 11). Această haină este virtutea sufletului ei. Că trebuie să înțelegem cuvîntul „haină” ca „suflet” se vede din parabola nunții fiului de împărat. Omul care nu este îmbrăcat în *haină de nuntă* este izgonit de la masa împăratului și pedepsit cu moarte (cf. Matei 22: 11-13). Adevărata credință în Dumnezeu a fost *haina aurită și prea înfrumusețată* a Preasfîntei Fecioare. Fecioria, blîndețea, milostivirea, sfințenia, evlavia, supunerea desăvîrșită față de voia lui Dumnezeu, și toate celelalte virtuți, au fost ca niște alesături cusute cu fir scump pe această haină aurită. Cu toate acestea, frumusețea ei adevărată a fost dinăuntru, de la Domnul Hristos Care S-a ascuns în ea și S-a născut din ea.

Sufletul fiecărui creștin credincios este ca o fiică a împăratului. Toată frumusețea sufletului este în Hristos și vine de la Hristos, Care este în suflet. Sufletul lipsit de Hristos Soarele Dreptății este întunecat și trist, fără chip și fără frumusețe, precum și lumea din care soarele trupesc ar dispărea desăvîrșit.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea ce ești Izvorul milostiviilor și Chivernisorul cel iubitor de oameni al vieților noastre, îmbracă-ne pre noi cu straiul virtuții, ca să nu ne aflăm goi și acoperiți de rușine în Ziua înfricoșată a Judecării.

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

24 octombrie

- *Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Arethas [Areta]*

Acest sfînt mucenic a fost chinuit pentru credința lui în Hristos împreună cu alți patru mii de creștini, preoți, monahi, monahii, bărbați, femei și copii. Areta era eparhul cetății Nagran din sudul Arabiei, care era ținutul Omirului.⁷⁴ El era în vîrstă de nouăzeci și cinci de ani cînd a luat mucenicia. Dunaan, sălbaticul prigonitor al creștinilor, era pe atunci stăpînitorul Omirului. El era hotărît să extermine creștinismul din ținuturile lui, și de aceea, înconjurînd cetatea creștină a Nagranului, a trimis cuvînt cum că îi va ucide pe toți dacă nu se vor lepăda de Hristos. Cetățenii au închis porțile și au rezistat vreme îndelungată asediului lui Dunaan. Văzînd așa, acesta a făgăduit în mod pervers că nu va face nici un rău creștinilor din cetate, dacă mai marii ei vor deschide cetatea, și îi vor da tributul cuvenit. El s-a mai jurat și că va părăsi cetatea imediat ce va încasa tributul. Creștinii l-au crezut și au deschis porțile. Atunci evreul călcător de cuvînt l-a chemat de față pe foarte vîrstnicul eparh Areta, împreună cu tot înaltul cler și cei mai de vază cetățeni ai cetății și i-a decapitat pe toți sabia, înaintea ochilor întregii cetăți. Apoi a declanșat măcelul în întreaga cetate. Aflînd despre acestea, împăratul Iustin de la Constantinopol a suferit cumplit, și a trimis o scrisoare împăratului Etiopiei, Elesbaan [Elezvoi], cerîndu-i să pornească cu armată împotriva sperjurului Dunaan și să pedepsească cum se cuvine călcarea jurămîntului și vărsarea sîngelui creștinesc, împăratul Elezvoi a făcut întocmai: el a pornit cu o armată puternică împotriva mișelului Dunaan, l-a învins

desăvârșit, a trecut prin ascuțișul săbiei toată oștirea lui și 1-a executat pe Dunaan. Prin descoperire Dumnezeiască a fost numit atunci guvernator al Omirului un anume bărbat evlavios pe nume Avramie, și tot prin descoperire dumnezeiască Sfântul Grigorie din Omir (pomenit la 19 decembrie) a fost sfințit arhiepiscop al locului. Creștinii au refăcut atunci sfânta biserică închinată Sfintei Treimi pe care Dunaan o incendiase, și au mai zidit o sfânta biserică și în cinstea Marelui Mucenic Areta

Vezi și Sinaxarul din *Minei*, unde se spune: "Acesta a fost căpetenie a cetății Negran din Etiopia, pe vremea împărăției lui Iustin, în anii 442. Iar în Etiopia împărătea Elezvoi preacredincios împărat; și în țara emeritilor împărătea păgînul Dunaan, evreul; această țară a omeritilor în Sfânta Scriptură se numește Sava [Saba], iar de greci este numită Arabia fericită."

și a multelor mii de martiri uciși odată cu el în cetatea Nagranului. Sfintu! Areta și cei împreună cu dînsul au fost încununăți de Domnul cu cununile muceniei la anul 523.

• *Pomenirea Sfinții Ini Elesbaan [Elezvoi], Regele Etiopiei*

Arzînd de rîvna dragostei pentru Simtă Credință Ortodoxă, acest drepcredincios rege a ridicat armată împotriva răului Dunaan, prigonitorul creștinilor din ținutul Omirului. La începutul bătăliei însă Regele Elesbaan nu a avut mult spor, și mulți dintre soldații lui au pierit în deșertul arid, încins de soare. El atunci a plîns cu amar înaintea lui Dumnezeu, și a făgăduit că va îmbrăca straiul monahal dacă Dumnezeu îi va dăuri lui să îl învingă pe drăcescul vrăjmaș al lui Dumnezeu, Dunaan. Înfrîngîndu-1 desăvârșit pe acesta și trecîndu-1 cu toată armata lui prin ascuțișul săbiei, Regele Elesbaan s-a întors în Etiopia unde, părăsind cu desăvârșire curtea imperială, s-a închinoviat într-o mînăstire, unde a trăit în nevoie aspre ca un adevărat monah timp de cincisprezece ani întregi. Dumnezeu 1-a dăruit cu harul facerii de minuni și înainte și după fericita lui adormire. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul la anul 555.

• *Prăznuirea Icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, "Bucuria Celor Necăjiți"*

Acesta este numele uneia dintre icoanele făcătoare de minuni ale Maicii Domnului, întru aceasta zi se prăznuiește minunata vindecare a Eufimiei, sora Patriarhului Ioachim, care a avut loc la Moscova înaintea acestei sfinte icoane, la anul 1688. Eufimia avea o rană cumplită la coastă pe care doctorii nu puteau nicicum să o vindece, de aceea ea s-a rugat cu lacrimi Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Apoi, ea a auzit un glas care i-a zis: "Eufimia, mergi la Biserica Schimbării la Față a Fiului meu; acolo vei afla icoana "Bucuria Celor Necăjiți". Roagă preotul să se roage pentru tine înaintea acestei icoane și te vei vindeca." Eufimia a făcut întocmai și a căpătat îndată minunată vindecare.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Areta de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev*

Acesta s-a săvîrșit către Domnul la anul 1190. (Vezi *Cugetarea* dintru această zi.)

75

Cîntare de laudă la Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, "Bucuria Celor Necăjiți"

*O Preasfântă Maică a lui Hristos Dumnezeu,
Ceea ce ești Bucuria tuturor celor necăjiți,
Milostivește-te spre noi, păcătoșii.
Tu de-a dreapta Domnului Hristos, Fiul tău, ești,
A Celuia Care sade în ceruri, pe Tronul Slavei.
Tu ale noastre dureri pe toate le vezi,
Și Lui te rogi pururi pentru a noastră mîntuire.
Tu ești Apărătoarea și Acoperitoarea noastră,
Carele ne scoți pre noi din dureri și din neazuri,
cu rugăciunea.
O, Preasfântă Fecioară, roagă-te pentru noi
Acum și pururea,
Pentru mîntuirea neamului omenesc!
Pre tine Dumnezeu mai presus decît Serafimii
Te a înălțat!
O, grăbește și ne ajută nouă,
Ceea ce ești Bucuria tuturor celor necăjiți!*

⁷³ Sinaxarul grecesc întru această zi face pomenire și de Sfînta Muceniță Sebastiană [Sevastiani]. Ea a fost uceniță a Sfîntului Apostol Pavel și a luat mucenicia sub împăratul Dometian, la anul 82 după Hristos. Ea a fost torturată mai întîi în cetatea Marchianopolis, unde Sfîntul Apostol Pavel i s-a arătat ei și i-a zis: "Bucură-te și nu te întrista, căci de aici vei merge în patria ta, ca să mărturisești Credința." Cu adevărat, îndată după aceea judecătorul a trimis-o la Heracleea, locul nașterii ei, unde a fost torturată bestial și la urmă decapitată. Sfintele ei moaște au fost cusute într-un sac în care s-au băgat greutate mari de plumb, și amncate în mare. Dar îngerul lui Dumnezeu le-a scos din sac și le-a dus la locul numit Rhaidestos [Risiston], unde Ammia, o femeie aristocrată, soție de senator, le-a primit cu cinste și le-a îngropat în giulgiuri și aromate scumpe. Sfintele moaște ale Muceniței Sevastiani au fost izvorîtoare de mir și făcătoare de minuni. - *Nota Autorului.*

Cugetare

Mai mare este pedeapsa pentru păcatul comis de o persoană sfințită, decît pentru acela comis de un laic, care este mai puțin luminat în tainele voii lui Dumnezeu decît un cleric. Sfîntul Areta a fost monah în Lavra Peșterilor din Kiev și era foarte zgîrcit. El nu dădea nimănui nimic din bunurile pe care le îngrămădea la chilia lui, nici măcar o copeică. Odată însă el s-a îmbolnăvit foarte rău și a văzut, ca într-o vedenie, cum diavoli îi înșfacă sufletul din mîinile îngerilor și cum zbiară ei cu diavolească satisfacție: "Al nostru este, al nostru!" - aducînd și dovezile urîtei avariții și zgîrcenii a monahului Areta. Dar monahul Areta s-a însănătoșit din boala lui, și atunci și-a schimbat radical viața. De atunci el a socotit ca pe nimic orice bun pămîntesc. Domnul Cel lubitor de oameni l-a iertat pe el, și după a lui pocăință i-a dăruit harul Său.

Iată și o altă istorie: În mînăstirea unde Sfîntul rege Elesbaan s-a săvîrșit către Domnul, se afla un monah cu viață foarte înrăutățită. Acesta mergea des la tavernă, se îmbăta, și se desfrîna chiar cu femeile, într-o zi, pe cînd se întorcea de la tavernă, un șarpe uriaș s-a luat după el și aproape era pe punctul să îl înșface. Monahul îngrozit și disperat a strigat atunci: "Pleacă de la mine, întru "Numele Sfîntului Părinte Elesbaan!" Pe dată balaurul a încremenit. Atunci monahul a auzit ca un glas omenesc din șarpe: "Mie îngerul

Domnului mi-a poruncit să te vînez și să te omor, pentru marea necurăție a vieții tale. Căci tu l-ai făgăduit lui Dumnezeu slujire pe viață întru întreaga curăție, și în loc de aceasta desfrînezi și te întinezi cu totul pururi, mîniind Duhul lui Dumnezeu." Monahul tremurînd a făgăduit să nu mai desfrîneze niciodată, s-a întors la chilia lui, și cu adevărat nu a mai păcătuit niciodată, pînă la ultima suflare a lui. Astfel a certat Dumnezeu, și apoi a arătat milă, prin rugăciunile plăcutului Lui, Sfîntul Elesbaan.

Luare aminte

Să luăm aminte la Sutașul Corneliu și la minunata lui cercetare de către îngerul lui Dumnezeu (Fapte 10):

- La cum deși era plină zi Corneliu l-a văzut pe îngerul Domnului care l-a numit pe nume;
- La cum Corneliu s-a înfricoșat și a întrebat *Ce este, Doamne?* (Fapte 10:4).
- La cum îngerul l-a învățat să trimită și să cheme de la loppe pe Apostolul Petru, care îi va grai lui cuvîntul mîntuirii.

Predică Despre venirea strălucită a lui Dumnezeu

Dumnezeu strălucit va veni, Dumnezeul nostru, și nu va tăcea (Psalmul 49,3).

Chemarea de comandant militar este alta decît chemarea de judecător.

Comandantul militar poate să nu se arate de îndată înaintea dușmanilor lui, ci să le îngăduie mai întîi acestora să gîndească despre el ce le place; căci scopul principal al comandantului militar nu este acela de a face vreo impresie asupra inamicului, ci de a-1 nimici. Judecătorul, dimpotrivă, trebuie să se arate de îndată înaintea celui pe care trebuie să îl judece.

Iarăși, chemarea de învățător este și ea diferită de chemarea de judecător. Căci scopul principal al învățătorului este acela de a îi instrui și educa pe învățăceii lui. De aceea el se coboară adesea la nivelul lor și le grăiește pe limba lor, ca un prieten. Judecătorul, dimpotrivă, de la cap și pînă la sfîrșit este obligat să nu acționeze altfel decît ferm, ca drept judecător.

Și vocația de medic este diferită de aceea de judecător. Ea este aceeași ca prima pomenită, dintre judecător și comandantul militar. Fraților, Dumnezeu S-a arătat lumii în trup omenesc. El S-a arătat și ca mare Comandant de oști, și ca învățător și ca Doctor, nu însă și ca Judecător. În primele cazuri, Dumnezeu a ales să rămînă ascuns și tăcut, a preferat să nu-și arate pe față marile Lui demnități imperiale, ci mai curînd și-a lăsat vrăjmașii, învățăceii și pacienții să acționeze cum vor față de El. Cei înzestrați cu minte sănătoasă îl recunosc în El pe Dumnezeu întrupat din dovezile de netăgăduit ale cuvintelor și lucrărilor Lui, din iubirea Lui de oameni și din modul ceresc al Nașterii Lui, al Răstignirii Lui, al Slăvitei învieri și al înălțării Lui. Cu toate acestea, mințile celor întunecați de păcat și de drăceștile patimi nu vor cunoaște, și nici vor recunoaște, că El este Dumnezeu. Dar cînd El va veni ca aspru Judecător, atunci nimeni nu va mai cuteza să întrebe *Ești Tu Acela?* Sau: *Cine ești Tu?* Aceasta pentru că toți vor ști, fără nici o umbră de îndoială, Cine este El.

îngerii vor suna din trâmbițele lor înaintea Lui; Sfinta Lui Cruce va străluci puternic pe ceruri înaintea Venirii Lui: *Foc înaintea Lui va merge și va arde împrejur pe vrăjmașii Lui* (Psalmul 96 :3). Atunci, și credincioșii și necredincioșii, și dreptii și nedreptii îl vor recunoaște pre Judecătorul. Dar atunci se vor bucura de El doar aceia care L-au recunoscut și în peștera Betleemului, și pe Crucea Golgothei. Cu adevărat se vor bucura! Căci ei vor recunoaște în Judecătorul pe Acela pentru care ei înșiși au bătut război toată viața, batjocoriți fiind și ridiculizați de toți pentru a lor credință în El! Vor recunoaște în Judecătorul pe Acela de la Care au învățat toate, pe Acela Care i-a vindecat pe ei în toate durerile, bolile și nenorocirile lor!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Cea Ce ești Stăpînul Slavei, miluiește-ne și ne îndreptează pre noi la ceasul Sfintei și înfricoșatei Celei de a Doua Venirii Tale, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

25 octombrie

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Marcian și Martirie [notarii]*

Acești sfinți ai lui Dumnezeu au fost clerici ai Arhiereului Pavel, Patriarhul Constantinopolului, în timpul domniei împăratului Constanțiu. La moartea Marelui Constantin a început să se manifeste din nou, mai pe față și mai sălbatic, erezia ariană, care în timpul Marelui împărat Constantin fusese încătușată, însuși împăratul Constanțiu, fiul Marelui Constantin, era aplecat către erezia aceasta. La curtea imperială se aflau doi demnitari foarte influenți, Eusebius și Filip, ambii înfocați arieni. La intrigile lor, Patriarhul Pavel a fost depus din scaunul patriarhal și surghiunit în Armenia, unde a murit la scurt timp, sugrumat de arieni. După uciderea Patriarhului Pavel, Macedonie, bărbat lipsit de orice onoare, a luat cu samavolnicie tronul patriarhal. Două cumplite războaie a avut de bătut atunci Ortodoxia: unul împotriva paginilor, celălalt împotriva ereticilor. Sfinții Marcian și Martirie au mijlocit din toate puterile lor, și au luptat pînă la moarte mucenicească, pentru Ortodoxie. Marcian a fost citeț, iar Martirie a fost ipodiamon în marea Aghia Sofia din Constantinopol. Ei au fost notarii [secretarii] Patriarhului Pavel, cel ce luase moarte mucenicească în Armenia. La început arienii au încercat să îi cumpere, dar fiind întîmpinați cu dispreț și scîrbă, ereticii au obținut uciderea lor. Fiind duși la locul execuției⁷⁶, ei și-au ridicat mîinile la cer și s-au rugat lui Dumnezeu, mulțumindu-I Lui pentru sfîrșitul mucenicesc al vieții lor: "Doamne, ne bucurăm și îți mulțumim Ție pentru moartea prin care ne chemi din această viață pămîntească. Învrednicește-ne pre noi de veșnica Ta împărăție, căci Tu ești mîntuirea noastră și viața, Amin!" Ei au fost decapitați la anul 355. După o oarecare vreme, Sfîntul Ioan Gură de Aur a înălțat o sfîntă biserică purtînd hramul lor deasupra sfintelor lor moaște făcătoare de minuni.

"...la poarta Constantinopolului, ce se numea Milandisia, la locul Devterului...", unde Sfinții au și fost îngropați. - Vezi Sinaxarul sfinților din *Mineiul pe Octombrie* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 2004).

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Anastasie*

Acesta a fost un mare rîvnitor al Ortodoxiei, iar de meserie a fost postăvar, în

timpul prigoanelor împotriva creștinilor declanșate de Dioclețian, acest dumnezeiesc bărbat a venit înaintea judecătorului ce se afla în cetatea Solin, din Dalmația, și a mărturisit tare înaintea tuturor credința lui în Hristos. El a fost pentru aceasta torturat bestial și ucis, iar trupul lui aruncat în mare. Dar o femeie evlavioasă a aflat sfinte moaștele lui și le-a îngropat cu cinste.⁷⁷

• *Pomenirea Sfintei Thavita, cea înviată de Sfântul Apostol Petru*
Sfânta Thavita (al cărei nume în tălmăcire însemnează "gazelă", "căprioară") a fost ucenița Sfinților Apostoli și a locuit în cetatea lope. Ea era *plină de fapte bune și de milosteniile pe care le făcea* (Fapte 9: 36). Pe neașteptate însă ea s-a îmbolnăvit și a murit. Sfântul Apostol Petru se afla atunci în cetatea Lydda, și acolo au trimis după el ucenicii lui îndurerați, rugându-l cu lacrimi să vină la lope și să îi mângâie pe părinții și rudeniile Thavitei, care erau zdrobite de durere. Sosind la lope, marele Apostol al lui Hristos a cerut tuturor să iasă din încăperea în care se afla trupul neînsuflețit al Thavitei, și a îngenunchat la rugăciune înaintea lui Dumnezeu. Apoi, *întorcându-se care trup, a zis: Tavita, scoală-te!* (Fapte 9: 40), iar ea *și-a deschis ochii și, văzînd pe Petru, a șezut* (Fapte 9: 40). Făcîndu-se cunoscută fapta aceasta în întreaga cetate a lopei, mulți au crezut în Domnul și Mîntuitorul Iisus Hristos.

Cîntare de laudă la Sfînta Thavita

Thavita a murit nu pentru c-arfi trebuit să moară, Ci pentru ca lumea să vadă învierea ei. Lîngă al ei pat Apostolul Petru cu umilință Genunchii și-a plecat, Rugîndu-s e fierbinte înaintea lui Dumnezeu. El apoi sufletul copilei în trupul ei l-a întors, Și astfel făcînd, a convertit pe mulți. O minunată minune, lumii străină!

⁷⁷ «...într-o casă de rugăciune ce-și făcuse. Iar cu așezarea lor s-au făcut multe tămăduiri și se fac pînă astăzi întru mărirea iubitorului de oameni Dumnezeuului nostru, Amin.» - v. Sinaxarul Sfîntului din *Minei*.

In Numele lui Hristos moartea s-a călcat!

Moartea s-a călcat, iar viața biruiește,

Tînăra Thavita se bucură de ea.

Dar decît a ei viață ea mai mult prețuiește

Că învierea ei popor mult din necredință a scos.

Ea înviat-a cu trupul în ochii tuturor!

Văzînd aceasta paginii,

Cu sufletul au înviat și ei!

O Sfinte Slăvite Petre, Apostole al lui Hristos,

Roagă-te Lui pentru noi!

Învie și-ale noastre suflete de noroi înecate,

Tu, carele pre Thavita ai înviat din morții

Cugetare

Printre multele tainice vestiri ce le vin din lumea de dincolo, sfinții simt și cu trupul uneori tainica bunămireasmă ce vine de la îngerii lui Dumnezeu, dar și insuportabila duhoare, cea emanată de diavoli. Atunci cînd oamenilor sfinți li se înfățișează în vedenie sau aieva îngeri sau sfinți, locul se pătrunde de o bunămireasmă dulce și de viață-făcătoare; pe cînd atunci cînd ei sînt asaltați de războiul cel drăcesc, duhoare grea și insuportabilă invadează locul. Sfinții puteau

să distingă care patimă îl stăpânește pe om, după felul mirosului pe care îl răspîndea acesta. Astfel, Sfântul Eftimie cel Mare a recunoscut duhoarea patimii desfrînării pe care o împrăștiă monahul Emilian de la Lavra Sfântului Theoctist. Mergînd într-o dimineață la slujba utreniei și trecînd pe lîngă chilia monahului Emilian, Sfântul Eftimie a fost izbit de reaua duhoare a dracului curviei ce ieșea din acea chilie. Monahul Emilian, deși nu comisese [încă] păcatul desfrîului și cu trupul, era cu totul robul gîndurilor celor de desfrînare aduse de diavolul, gînduri a căror duhoare grea Sfântul Eftimie o simțea de departe. Puterea acestei percepții s-a manifestat încă și mai minunat la Sfântul Ilarion cel Mare. Un anume om bolind de respingătoarea patimă a zgîrceniei a trimis la Marele Ilarion un coșuleț cu legume din grădina lui. Punîndu-i-se în față legumele, Sfântul Ilarion cel Mare a exclamat: "O, luați acestea de aici! Nesuferit îmi este mie mirosul lor! Au nu simțiți ieșind din ele urîta putoare a patimii zgîrceniei?!" La auzul acestor cuvinte frații au rămas uimiți. Spre a le arăta adevărul, Sfântul Ilarion le-a cerut atunci să ducă legumele acelea la ieslea boilor, și să vadă dacă boii le vor mânca. Cu adevărat, animalele le-au adulmecat ușor, apoi și-au întors capetele cu dezgust.

Luare aminte

Să luăm aminte la tainica descoperire a lui Dumnezeu către Sfântul Apostol Petru (Fapte 11):

- La cum Sfântul Petru a văzut cerurile deschizîndu-se și ceva ca o față mare de pînză, legată în patru colțuri, lăsîndu-se în jos din cer, pe care se aflau felurime de dobitoace, din cele cu patru picioare, fiare, tîrîtoare și păsări;
- La cum el a auzit și un glas Care i-a zis: *Sculîndu-te, Petre, /unghie și mănîncă!*,
- La cum Sfântului Petru vedenia aceasta i-a fost de învățătură, anume că el trebuie să predice Evanghelia și la păgîni.

Predică Despre fugirea din lume și sălășluirea în pustie

Iată, m-aș îndepărta fugînd și m-aș sălășlui în pustie (Psalmul 54: 7).

Fraților, de cine vrea să fugă prorocul în pustie? El vrea să fugă dinaintea dușmanilor celor văzuți, dinaintea patimilor, și dinaintea slavei deșarte. Dar de ce voiește el să fugă și să se sălășluiască tocmai în pustie? El dorește aceasta pentru că știe că aceasta este calea biruinței asupra răilor dușmani, asupra patimilor, și asupra slavei deșarte a lumii acesteia. Puțini dintre oameni doresc pustia: tocmai de aceea a dorit prorocul să se sălășluiască acolo. Oamenii în general se luptă să locuiască în marile orașe, ei se luptă pentru proprietăți bogate și pămînturi mănoase, pentru putere și pentru bani, nicidecum pentru arida pustie, în marile metropole dușmanii cei lăuntrici ai omului, adică patimile și variile vanități, devin mereu mai agresivi, căci au la tot pasul ocazie și stimul pentru aceasta. Pe cînd în pustie acești dușmani flămînzesc și pier. Mai înainte de a grăi de fuga și sălășluirea în pustie, Prorocul a zis: *Inima mea s-a tulburat întru mine și frica morții a căzut peste mine* (Psalmul 54: 4). Iată motivul pentru care a voit el să fugă la pustie. Omul trebuie să-și pregătească din timp sufletul pentru despărțirea de trupul acesta,

pentru întâlnirea cu Dumnezeu. Cei mai mari potentăți ai acestei lumi nu vor scăpa de moarte, nici de înfățișarea înaintea înfricoșatei Judecăți. Traiul în lux, bogăție și permanentă distracție, tace omul somnolent, somnolență indusă de beția perpetuă a bunului trai dus lumea aceasta, însă în chiar mijlocul acestui trai deșănțat pe om se întâmplă ca să îl adie gândul morții, care îl trezește brusc. Vai, trebuie să mor! Să părăsesc lumea aceasta! Va trebui să stau înaintea lui Dumnezeu și a sfinților Lui îngeri. Unde este sufletul meu? Unde faptele mele?

Cu ce părăsesc eu lumea aceasta, și cu ce voi intra în cealaltă? Mii și mii de oameni care au fost treziți la realitate de gândul acesta au lepădat tot și au fugit la pustie, unde zi și noapte au plîns pentru nebunia și păcatele lor, curățindu-și sufletele și inima cu rugăciunea, postul și privegherea, cu nevoințele și cu toate mijloacele prin care omul omoară frica morții, făcîndu-se apropiat și fiu al lui Dumnezeu după har.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Căle Ce ești învățătorul sufletelor noastre, înțelepciunea și Blîndețea, și Carele însuși pe pămînt din vreme în vreme, într-o pustie, de lume Te-ai ascuns! Ajută-ne nouă să ne adunăm puterile sufletului și să ne pregătim a intra cu vrednicie și cu sfințenie într-o Atotslăvita Ta împărăție, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

26 octombrie

• *Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir*

Acest mare făcător de minuni și slăvit sfînt s-a născut la Tesalonic, din părinți nobili, credincioși și foarte bogați. Dimitrie a fost singurul lor copil, pe care l-au primit în dar de la Dumnezeu în urma rugăciunii făcute cu lacrimi. Fiind singurul fiu al unor astfel de părinți, Dimitrie a fost crescut și educat în felul cel mai înalt și ales. Tatăl lui Dimitrie a fost comandantul militar al cetății Tesalonicului. Murind el, împăratul Maximian l-a numit în loc pe fiul lui, Dimitrie. Numindu-l, prigonitorul creștinilor Maximian i-a trasat tînărului Dimitrie și sarcina de a îi extermina pe creștinii din Tesalonic. Dar Dimitrie nu numai că nu a executat această comandă a împăratului, ci chiar l-a propovăduit pe Hristos înaintea tuturor, pe față, în toată cetatea Tesalonicului. Auzind acestea, împăratul s-a umplut de ură față de Dimitrie. Astfel, pe cînd se întorcea de la o bătălie contra sarmaților, Maximian s-a oprit la Tesalonic, spre a investiga personal situația, împăratul l-a convocat pe Dimitrie înaintea sa și l-a chestionat cu privire la credința lui. Dimitrie a recunoscut și a mărturisit fără teamă credința lui în Hristos, și a arătat totodată cît de falsă și superstițioasă este idolatria împăratului. Maximian l-a aruncat pe Dimitrie în închisoare. Știind ce îl așteaptă de acum înainte, Dimitrie l-a însărcinat pe servitorul lui, Lup, cu împărțirea la săraci a tuturor averilor lui, el însuși pregătindu-se trup și suflet cu bucurie pentru moartea martirică care îl aștepta. Pe cînd zăcea în temniță, un înger al Domnului a venit la el și i-a zis: „Pace ție, O, pătimitorul al lui Hristos! Fii viteaz și puternic!” După mai multe zile, împăratul a trimis soldați la Dimitrie, cu porunca de a îl lichida

acolo, pe loc.

Soldații l-au aflat pe sfântul lui Dumnezeu la rugăciune, și l-au străpuns cu lăncii. Creștinii au luat în taină trupul lui și l-au îngropat cu cinste. Din trupul sfântului a început să izvorască mir tămăduitor și binemiresmat. La scurtă vreme după aceea, deasupra sfintelor lui moaște s-a zidit o mică biserică.

Un nobil din Iliria pe nume Leontie suferea de o boală grea și de nevindecat. Inarmându-se cu rugăciunea, el a grăbit la moaștele Sfântului Dimitrie, aflându-și acolo desăvârșită și miraculoasă vindecare. Cu inima revărsându-i-se de bucurie, nobilul Leontie a înălțat o biserică mult mai mare și mai slăvită pe locul mormântului cu sfintele moaște. Acestui nobil Sfântul Dimitrie i s-a arătat în două rînduri. Împăratul Iustinian a dorit să aducă moaștele Sfântului de la Tesalonic la Constantinopol, dar pe cînd lucrătorii se pregăteau să împlinescă porunca, din sfîntul mormînt au izbucnit fulgere și s-a auzit un glas înfricoșat care a zis: „Opriți-vă și nu atingeți!” Astfel sfintele moaște făcătoare de minuni ale Sfântului Mare Mucenic Dimitrie au rămas pentru totdeauna la Tesalonic. Ca apărător al cetății Tesalonicului, Sfântul Dimitrie s-a arătat aievea de multe ori, și de multe ori a izbăvit cetatea de urgii. Minunile lui sînt nenumărate. Rușii îl socotesc pe Sfînt și protector al Siberiei, care a fost cucerită și anexată la Rusia în ziua muceniei lui, 26 octombrie 1581.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Mucenic Ioasaf.*

Sfîntul Ioasaf a fost ucenicul Sfîntului Nifon, Patriarhul Constantinopolului, și s-a nevoit într-o călugărie aspră la Sfîntul Munte Athos. El atît de mult l-a iubit pe Hristos încît toate nevoițele lui i se păreau ca un nimic, și pentru aceasta el a dorit cu sete sîngeroasa mucenie. El a mers atunci la Constantinopol, unde a mărturisit pe față înaintea turcilor credința lui în Sfînta Treime și în Fiul lui Dumnezeu, Domnul. Umplîndu-se de ură, turcii l-au omorît prin tăierea capului, în douăzeci și șase de zile ale lunii octombrie, din anul 1536.

• *Pomenirea Marelui Cutremur ce a fost întru această zi la Constantinopol*

La anul 740, în timpul domniei împăratului Leon Isaurul, Constantinopolul a fost zguduit de un cutremur foarte lung și înfricoșat. Poporul a socotit că aceasta este pedeapsa lui Dumnezeu pentru păcatele lor, și s-a rugat cu lacrimi la Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu [din Vlaherne] și la Sfîntului Dimitrie, pînă cînd, prin mila lui Dumnezeu, a încetat cumplitul cutremur.

Cîntare de laudă la Simțul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir

Tesalonicul tot pre Sfîntul său slăvește, Pe Marele Dimitrie, al lui Hristos rob,

Pe Dimitrie Arhistrategul, al lui Dumnezeu robul, Al Ziditorului a toate, Ce lumea a făcut.

Sfîntul Pavel rourat-a Tesalonicul cu lacrimi, Iar Marele Dimitrie cu sîngele lui:

Marele Dimitrie Arhistrateg este,

Robul lui Dumnezeu, Al lumii Făcător.

Apostoleștile lacrimi și martiricul sînge Tesalonicului slavă, mîntuire și laudă sînt.

Martirul, Dimitrie este, Arhistrategul cel mare,

Robul lui Dumnezeu Ce lumea a făcut.

Să-lpreaslăvim și noi pe-Oșteanul lui Hristos, Pre Izvorîtorul de Mir, neînfricat Mucenicul!

El marele Arhistrateg Dimitrie este,

Robul lui Dumnezeu Ce lumea a făcut!

Cugetare

Iată una din minunile Sfîntului Mare Mucenic Dimitrie, tesalonicianul: el comandant militar a fost al Tesalonicului, și în timpul vieții, dar și după moartea lui. Poporul Tesalonicul a simțit mereu prezența Sfîntului în mijlocul lor, mai ales la vremuri de grea cumpănă. Sfîntul Dimitrie apăra cetatea Tesalonicului, îndepărtează de la ea nenorocirile, respinge invadatorii, și ajută tuturor celor care cheamă în ajutor numele lui. Odată barbarii au atacat Tesalonicul, fără ca să îl poată înșă cuceri, înfuriați, ei au trecut atunci teritoriul din afara cetății prin ascuțișul săbiei, răpind dintr-un sat și ducînd cu ei două fecioare foarte frumoase, pe care le-au dus în dar stăpînului lor. Aceste tinere erau măiestre în arta broderiei. Văzînd lucrările lor minunate, stăpînul lor le-a dat următoarea poruncă: „Aud că în ținutul vostru există un zeu pe nume Dimitrie, care face mari minuni. Poftesc să faceți chipul lui cu acul, pe această pînză.” Fecioarele au zis păgînului că Marele Dimitrie nu este zeu, ci rob al Adevăratului Dumnezeu Celui Viu, Stăpînul Hristos, Dumnezeul creștinilor.

Ele mai întîi au refuzat să coase chipul sfîntului pe pînză. Dar sub amenințare cu moartea aflîndu-se, ele au împlinit cu măiestrie lucrarea, săvîrșind-o chiar înainte de marele praznic al Sfîntului. Privind cu lacrimi la chipul Sfîntului de ele închipuit, la ceasul de seară dinaintea Sărbătorii, ele au plîns cu amar văzînd că trebuie să petreacă luminatul praznic creștinesc în obida sclaviei la păgîni. Ele amîndouă au căzut cu fața la pămînt înaintea Sfîntului, rugîndu-se lui ca să li se ierte lor păcatul de a fi închipuit sfînt chipul lui în folosul unui păgîn. Atunci Sfîntul însuși a venit la ele și, luîndu-le de mîină, le-au dus chiar în cetatea Tesalonicului, așa precum odinioară într-o clipeală de ochi îngerul Domnului 1-a dus pe Prorocul Avacum. La Tesalonic fecioarele s-au aflat așezate deodată în chiar Biserica Sfîntului Dimitrie. Se slujea chiar atunci slujba de toată noaptea în cinstea Sfîntului, și biserica era plină de popor. Văzînd aceștia neașteptata apariție a fecioarelor [pe care le știau răpîte], și cui se datorează ea, ei cu toții l-au preaslăvit pe Dumnezeu și pe al Lui Sfînt, Dimitrie, Marele Arhistrateg și Mucenic.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata izbăvire din temniță a Sfîntului Apostol Petru (Fapte 12):

- La cum Sfîntul Petru, legat în lanțuri grele, ațipise de osteneală, zăcînd în temnița lui;
- La cum credincioșii din afară se rugau cu lacrimi lui Dumnezeu

pentru el;

- La cum un înger de lumină s-a pogorât în temniță, a rupt lanțurile lui Petru, și cerându-i să se încingă, să-și îmbrace sandalele și haina și să vină după el, l-a scos afară din temniță.

Predică Despre inima cea gata pentru Domnul

Gata este inima mea, Dumnezeule, gata este inima mea! (Psalmul 56: 10).

Fraților, fericit cel care în stare este să grăiască Domnului din inimă cuvintele acestea! Fericit acela ce are inima pururea gata să urmeze voii lui Dumnezeu. Și aceasta înseamnă că *gata este inima* lui: că el urmează cu bucurie voia lui Dumnezeu, și nu se încurcă în cugete și poftte ale inimii. Mai întâi Regele David cel care mai pe urmă s-a pocăit s-a încurcat în poftte și cugetele inimii lui, făcându-se asemenea unei corăbii fără corăbier în mijlocul furtunii. Dar când a văzut că furtuna este gata să-l trimită la fund, el s-a întors cu fața către Dumnezeu, a plîns cu lacrimi de pocăință adîncă și a îndreptat cîrma corăbiei vieții lui cu totul către El. *Gata este inima mea, Doamne, gata este inima mea!*, a strigat el, din preaplinul păcii redobîndite a sufletului lui. Căci el știa că și-a încredințat corabia sufletului lui în mîinile Iscusitului Corăbier. Furtuna a continuat, iar vînturile nu au încetat să sufle groază, însă în inima lui frică deja nu s-a mai aflat: el a știut că nimic nu mai poate răsturna corabia lui, că ea îl va duce cu siguranță la liman. Inima care este *gata* este inima curățită de patima îngîmfării, inima smerită înaintea puterii maiestuoase și înțelepciunii lui Dumnezeu. *Inima gata* este inima golită de deșertăciunile poftelor și închipuirilor lumești, dar plină de dorul după Dumnezeu și de dragoste față de El. *Inima gata* este inima vindecată de neliniști, griji și spaime, inima care se umple de liniște și de curaj la gîndul prezenței harului lui Dumnezeu, pe Care nu vrea să-L întristeze în ea. *Cînta-voi și Te voi lăuda întru slava mea* (Psalmul 56: 10), zice în continuare Psalmistul. Aceasta arată că inima lui este cu adevărat gata, căci el nu se mîndrește cu slava lui imperială de rege pămîntesc, ci o atribuie pe aceasta lui Dumnezeu. El se smerește pe sine și se socotește nimic înaintea lui Dumnezeu, căci acum singura lui bucurie ca rege este aceea de a îl slăvi și preamări pururea pe Dumnezeu. Slava lui personală tocmai că îl determină să îl slăvească și mai mult pe Domnul Dumnezeu, Stăpînul Slavei.

O, fraților, să ne străduim și noi să avem inimile noastre pururea gata înaintea lui Dumnezeu! Să le avem pururea gata spre a auzi cuvîntul Lui, spre a urma pururea voii Lui, spre a îl slăvi pururea pe El, Domnul Dumnezeul nostru Cel Viu!

O Stăpîne Doamne Făcătorul nostru Cel fără de moarte, ajută-ne nouă gata să avem inimile noastre, ca să se facă vase curate ale Harului Tău Celui de viață făcător, Căci noi Ție îți aducem închinare și cinstire în veci, Amin.

27 octombrie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Nestor*

La vremea martiriului Sfîntului Dimitrie Izvorîtorul de Mir se afla la Tesalonic un tînăr pe nume Nestor, care învăța cu cuvîntul, cu gîndul

și cu fapta Credința Creștină de la Sfântul Dimitrie, cel ce zăcea întemnițat. A fost atunci o perioadă în care împăratul Maximian organiza pentru distracția mulțimilor obișnuitele festivități și jocuri păgânești, cel mai adesea sîngeroase. Plăcerea cea mare a împăratului erau luptele în care îl avea favorit pe vandalul Lyaeus [Lie], un ins de o forță uriașă, avînd statura lui Goliat cel din vechime. Fiind gladiator al împăratului, Lyaeus provoca în fiecare zi cîte un adversar, pe care îl ucidea în lupta corp la corp, spre plăcerea sîngeroasă a împăratului, sălbaticul și idolatrul Maximian. Acesta a pus chiar să se construiască un teatru de bătaie ca o estradă înălțată pe patru stîlpi, asemenea locului podit pe care se treieră grîul. Sub această estradă înaltă erau așezate cu vîrfurile în sus lăncii, sulite și săbii, învingîndu-și adversarul în lupta corp la corp, Lyaeus îl apuca și îl arunca în jos, în pădurea de săbii, împăratul înconjurat de curtea lui păgînească izbucneau în urlete admirative de îndată ce nenorocita victimă cădea și murea lent, în convulsii chinuitoare, din care nu avea cum să scape. Mulți dintre acești nenorociți nevinovați erau creștini, căci atunci cînd nimeni nu se oferea să lupte cu Lie, păgînul Maximian scotea din închisoare dintre condamnații creștini și îi obliga să lupte cu Lie. Îndîrjindu-se cu duhul la vederea acestei distracții drăcești a împăratului, tînărul Nestor a hotărît să iasă în față și să-l ucidă în luptă pe gigantul Lyaeus. El mai întîi însă s-a dus la temnița Sfântului Dimitrie și i-a mărturisit gîndul lui, rugîndu-se lui Dumnezeu să obțină sfînta lui binecuvîntare. Sfântul Dimitrie cel văzător cu duhul l-a binecuvîntat cu putere multă, însemnîndu-l cu semnul Sfintei Cruci pe frunte și pe piept și prorocindu-i și muceniceasca pătîmire: „Și pe Lie vei birui, și pentru Hristos cunună muceniceasca vei lua.” Astfel împluternicit, tînărul Nestor a ieșit la luptă cu Lie. Atunci Maximian era înconjurat de mulțime de păgîni din necurata lui curte, și mulțime de popor s-a strîns la arenă. Mulți din popor încercau să-l înduplece pe tînăr să nu se arunce la acest fel de cumplită moarte. Dar Nestor, însemnîndu-se cu Semnul Sfintei Cruci, a strigat: „Doamne Dumnezeule al lui Dimitrie, ajută-mi mie!” Urcînd în arenă, viteazul Nestor l-a doborît cu adevărat pe gigantul și l-a aruncat minunat în desîșul de lăncii ascuțite. Păgînul, și datorită masivității lui, a pierit curînd, de moarte rea și răsunătoare. Atunci poporul dezlănțuit a strigat: „Mare este Dumnezeul lui Dimitrie!” Împăratul, văzîndu-se acoperit de rușine înaintea mulțimilor și regretînd plin de ură moartea scumpului lui Lie, a poruncit decapitarea pe dată a tînărului Nestor, precum și străpungerea cu lăncii a Simțului Dimitrie, în închisoare. Astfel și-a sfîrșit viața tînărul și viteazul mucenic Nestor, încununîndu-se de către Domnul cu cununa vieții, și strămutîndu-se cu bucurie la locașurile gătite lui în împărăția Cerurilor.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Nestor Cronicarul*

Acest sfînt a intrat ca monah în Mînăstirea Peșterilor din Kiev pe cînd a fost în vîrstă de șaptesprezece ani. Pe atunci stareț al mînăstirii era încă slăvitul Sfînt Theodosie. Acest Peacuvios Nestor este cel

care a însemnat prima istorie a poporului rus, în care a descris cu grijă și faptele nevoițelor duhovnicești ale sfinților. El a fost un bărbat minunat de smerit și de blînd. În cronica lui el adesea se descrie pe sine ca fiind o persoană grosolană și comună, nevrednică, ignorantă și plină de toată răutatea. Dar Dumnezeu Cel Care cunoaște inimile oamenilor l-a preaslăvit pe acest minunat sfînt al Său. Sfîntul Preacuvios Nestor Cronicarul s-a săvîrșit cu pace în douăzeci și șapte de zile ale lunii octombrie din anul 1114, iar sfintele lui moaște s-au arătat făcătoare de multe minuni.

• *Pomenirea Sfîntului Andrei, Cneazul Smolenskului*

Din dragoste față de Hristos acest Andrei a lepădat toată slava cea lumească, toată deșertăciunea cea goală a lumii și s-a ascuns, necunoscut de nimeni, într-o mînăstire, unde a fost paracliser timp de treizeci de ani. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul la anul 1390. În anul 1540 s-au descoperit

sfintele lui moaște nestrucate și făcătoare de minuni.

⁷⁸ Întru această zi Sinaxarul grecesc mai face pomenire și de Sfînta Procla Claudia, soția lui Pilat din Pont, cea căreia i s-a arătat Domnul în vis, pe cînd era judecat de necredincioși. Din această pricină ea a încercat să îl oprească pe bărbatul ei de la îngăduirea vărsării sîngelui nevinovat, însă rugămintea ei a rămas zadarnică (cf. Matei 17: 19). Ea mai tîrziu s-a făcut uceniță a Apostolilor Domnului și a primit Sfîntul Botez. Ea a luat suferințe nenumărate pentru credința ei în Hristos, toată viața ei, și a adormit la urmă cu pace - Nota autorului.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mucenic Nestor

Sfîntul Nestor răul a urît,

Și a rîvnit cu rîvnă de foc pentru Creștina Credință.

El tînăr ucenic al Sfîntului Dimitrie a fost,

Pe lîngă Lie, uriașul păgîn, părea prunc neputincios.

Dar părelnicul slab cu Crucea s-a-nsemnat

Și pe gigantul Lie l-a aruncat în săbii!

Lui, Dumnezeu putere de sus i-a dat,

Ca oarecînd lui David contra lui Goliat.

„Birui-veipe Lie, și la chinuri vei merge,

Viața îți vei da pentru Domnul Hristos. ”

Astfel prorocitu-i-a Sfîntul Dimitrie,

Și cum i-a prorocit, așa s-a și-ntîmplat.

Nestor cu bucurie la lupt-a ieșit,

La luptă și la chinuri, mărindu-L pre Domnul.

Pre Domnul mărindu-L, cu cîntări sfinte,

Cu rugăciune de foc pentru toată Biserica.

Nestor viteaz și măreț a fost, deși tînăr cu anii,

Tinerețea lui o a jertfit cu drag.

Sîngele lui temelie Bisericii este,

Stîlp și putere,

De aceea Nestor se preaslăvește în veci.

Cugetare

Iată și o altă minune a Sfîntului Mare Mucenic Dimitrie Izvorîtorul de Mir. Ea atestă că sfinții lui Dumnezeu sînt pururi vii, că ei trăiesc în ceruri, plini de putere și de strălucire regală. Faptul acesta creștinii ortodocși îl cunosc nu prin intermediul cugetării omenești, ci prin aceea că înșiși sfinții vin și li se arată lor în chip tainic,

descoperindu-le tot adevărul cel de trebuință. Uneori sfinții se descoperă și grăiesc oamenilor tocmai spre a îi convinge de realitatea vieții lor eterne; alteori, deși nu se fac văzuți sau auziți aievea sau în vedenie de către muritori, ei înrîuresc și insuflă gândurile, dispoziția sufletului, și acțiunile oamenilor. Printre multele minuni însemnate ale Sfântului Mare Mucenic Dimitrie se află așadar și aceasta: un tânăr pe nume Onisifor a fost însărcinat cu ascultarea de paracliser în marea Biserică a Sfântului Dimitrie din Tesalonic. Sarcina lui principală era aceea să aibă grijă ca luminările și candelile aprinse în sfânta biserică să ardă așa cum trebuie. Dar acest tânăr a luat necuratul obicei de a fura din luminările aduse și aprinse de credincioși, de a le duce la casa lui și de a le revinde după aceea. Sfântul Dimitrie s-a arătat acestui tânăr și i-a zis: „Frate Onisifore, nu-mi place ceea ce faci. Nu mai fura luminările, căci și pe cei care le aduc îi vatămi dar și ție îți faci încă și mai mare rău. Încetează și te pocăiește!” Onisifor s-a speriat de această vedenie și s-a rușinat, și o vreme s-a oprit de la patima lui. Dar la urmă a uitat, și iar s-a apucat de furat luminări și a se lacomi la necurații bani. Într-o dimineață un bărbat nobil, bogat și foarte credincios a adus la Racla Sfântului niște luminări din ceară curată, foarte mari și foarte frumoase, le-a aprins, s-a rugat, și a plecat. Onisifor s-a apropiat și a întins mâna către ele, voind să le stingă și să le ia, după cum îi era obiceiul -dar chiar atunci o voce ca de tunet a izbucnit din raclă, izbindu-i auzul: „Au nu te mai oprești!?” Ca lovit de trăznet, nenorocitul Onisifor s-a prăbușit la pământ, fără simțire. El a zăcut așa pînă cînd în biserică a intrat cineva și l-a cules de acolo; Onisifor nu și-a revenit însă imediat, ci doar încetul cu încetul, și apoi a povestit tot ce i s-a întîmplat și de ce, întocmai. Toți au rămas uluiți și au căzut cu fața înaintea lui Dumnezeu, preamărindu-L și mulțumindu-I Lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata mergere a Sfântului Petru în urma îngerului lui Dumnezeu (Fapte 12):

- La cum îngerul Domnului l-a scos pe Petru din închisoare și l-a dus în cetate;
- La cum ei au trecut nevăzuți, și de întîia și de a doua strajă;
- La cum porțile încuiate ale cetății s-au deschis singure înaintea lor.

Predică *Despre rîvna casei Domnului*

Că rîvna casei Tale m-a mîncat și ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra mea (Psalmul 68: 11).

Casa lui Dumnezeu sînt cerurile. Biserica lui Dumnezeu este Casa Domnului. Trupurile celor credincioși sînt case ale Domnului, temple închinat Lui. Iar acolo unde se află casa lui Dumnezeu, acolo se află sfințenia. Dar oamenii necinstesc sfințenia casei Domnului, și de aceea Prorocul împărat se îndârjește cu duhul, și arde de rîvna casei Domnului! El ia asupra lui ocările cu care ocăritorii ocărăsc lucrurile sfinte ale lui Dumnezeu, iar ele cad asupra lui ca un foc care aprind încă și mai mult rîvna sfîntă a inimii lui. Oamenii profanează cerurile

atunci cînd nu cred cele pe care Dumnezeu însuși le-a descoperit oamenilor, de dragul propriei lor mîntuiri. Atunci cînd oamenii se ridică împotriva adevărului sau îl pervertesc, așa cum fac ereticii bunăoară, sau atunci cînd din propria lor voință și-L închipuie pe Hristos după înțelegerea minții lor trupești, sau cînd nutresc gînduri de îndoială cu privire la îngerii și sfinții, la Judecata de Apoi și împărăția Cerurilor, refuzînd să creadă în adevărul că păcătoșii și nepocăiții vor fi pedepsiți veșnic în iad -, cînd deci ei refuză să creadă acest adevăr și multe altele asemenea, ei nu fac altceva decît să se ridice împotriva casei Domnului și să o profaneze precum niște vite necurate. Răul acesta îndîrjește inimile credincioșilor, care se aprind de rîvna împotriva hulitorilor de Dumnezeu. Dar oamenii mai profanează sfințenia casei lui Dumnezeu și atunci cînd se poartă cu nevrednicie față de Biserica Lui, cînd neglijează poruncile Ei, cînd se lenevesc să împlinească cuvîntul Ei și cînd îndrăznesc să-i necinstească, cu gîndul, cuvîntul sau cu fapta, pe sfinții Ei slujitori. Și aceste fapte fac să ardă de rîvna împotriva lor inimile credincioșilor și celor evlavioși. În sfîrșit, toată patima cea trupească ce duce trupul în stricăciune și necurăție, toată răpirea, uciderea, violența, brutalitatea, grosolănia, beția, și orice faptă rea, toate acestea sînt agresiuni profanatoare asupra sfințeniei casei Domnului, sînt huliri la adresa lui Dumnezeu și a oamenilor. Cumplitele aceste fapte îndîrjesc și ele inimile ziloților sfințeniei, care ard atunci ca niște lumini de foc ceresc înaintea oamenilor. O, fraților, să privim la rîvna Domnului nostru Hristos pentru sfințenia casei Domnului, și la rîvna Sfinților Apostoli și Părinți ai Bisericii noastre Ortodoxe! Să ne mănînce și pe noi rîvna mîntuirii vieților noastre, care să întrecă prin puterea ei de foc rîvna cu care și diavolul rîvnește, zi și noapte, pieirea noastră!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cela Ce ești nouă Icoană vie de rîvna spre sfințenie, dăruiește-ne și nouă o scînteie din Sfîntă Rîvna Ta și ne mîntuiește pre noi,
Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

28 octombrie

• Pomenirea Sfintei Mucenițe Paraschevi

Aceasta s-a născut la Iconium din părinți foarte bogați și iubitori de Hristos. După moartea părinților ei, fecioara Paraschevi a împărțit toate averile ei săracilor și scăpătaților, întru Numele Domnului și Stăpînului Iisus Hristos. Izbucnind prigoanele împotriva creștinilor de sub Dioclețian, Paraschevi a fost adusă și ea la judecată înaintea guvernatorului aceluia ținut, întrebată fiind de nume, ea a răspuns că se numește Creștină. Certată fiind de judecător pentru aceea că vrea să își ascundă identitatea, Sfînta Paraschevi a răspuns: „Mai întîi a trebuit să-ți dezvălui cum mă numesc eu în veșnicie, și numai după aceea care este numele meu trecător pe acest pămînt.” Paraschevi a fost biciuită sălbatic și aruncată apoi în temniță. Acolo s-a pogorît la ea un înger al Domnului, care i-a vindecat rănile și a întărit-o. Sfînta Paraschevi a dărimat la pămînt cu rugăciunea idolii

dintr-o capiște idolească. După torturi bestiale și prelungite, Sfânta Muceniță Paraschevi a fost decapitată cu sabia și așa s-a strămutat mucenicescul ei suflet la locașurile cele cerești.

- *Pomenirea Sfântului Arsenie, Arhiepiscopul de Peci*

Acesta a fost un mare ierarh al Bisericii Sârbe, care a urmat Sfântului Sava. El s-a născut la Srem. Încă din frageda tinerețe el s-a tuns monah și s-a închinat pe sine din tot cugetul și vîrtutea sa călugăreștilor nevoițe, pentru mîntuirea sufletului. Auzind de marele Sfînt ierarh al sîrbilor Sava și de faptele lui, Arsenie a mers la Mînăstirea Jicea, unde Marele Sava l-a primit cu dragoste și l-a numărat în rîndurile obștii sale celei de acolo. Văzînd marile virtuți ale lui Arsenie, Sfîntul Sava l-a lăsat egumen al Mînăstirii Jicea, în locul lui. Atunci cînd ungurii au atacat pămînturile sârbești, Sfîntul Sava l-a trimis pe Arsenie mai la sud, cu ascultarea de a căuta un loc mai potrivit și mai retras decît Jicea, în care să se poată ridica și adăposti centrul mitropolitan al episcopiei. Arsenie a ales ca noua fortăreață monahală a episcopiei să fie la Peci, și a înălțat acolo o sfîntă mînăstire cu biserica închinată Hramului Sfinților Apostoli (care mai tîrziu a primit și Hramul înălțării Domnului), înaintea celei de a doua călătorii a lui la Ierusalim, Sfîntului Sava l-a sfințit pe Arsenie succesor al său la scaunul episcopal, iar atunci cînd Sfîntul Sava s-a săvîrșit către Domnul la Tîново, pe drumul de întoarcere de la Sfintele Locuri, înaltpreasfîmțitul Arsenic i-a cerut stăruitor lui Vladislav, Țarul Sîrbilor, să aducă sfintele lui moaște în pămîntul sîrbesc natal. Sfîntul Arsenic a păstorit Biserica lui Dumnezeu din Serbia cu înțelepciune și putere timp de treizeci de ani. El s-a săvîrșit către Domnul în douăzeci și opt de zile ale lunii octombrie, din anul 1266. Pe peretele altarului bisericii Mînăstirii din Peci stau scrise următoarele cuvinte: „Stpîne Doamne Dumnezeul nostru, auzi smerită rugăciunea mea: cercetează și binecuvîntează locul acesta... și pomenește-mă și pre mine, mult păcătosul Arsenie.” Sfîntul Arsenic este îngropat în interiorul bisericii Mînăstirii din Peci.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Terentie*

El a fost din Siria și a luat mucenicia pentru Hristos împreună cu soția lui Neonilla și cu cei șapte copii ai lor.⁷⁹ După torturi prelungite și bestiale întru care s-a arătat înaintea tuturor puterea lui Hristos Dumnezeu, toți nouă, părinții și copiii, au fost omorîți prin decapitare cu sabia.

- *Pomenirea Sfîntului Ștefan Savaitul*

El a fost alcătuitor de multe canoane minunate, închinare sfinților. El s-a nevoit întru călugăreștile nevoițe în Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit. El a fost mai apoi sfințit arhieru, săvîrșindu-se cu pace la anul 807.

- *Pomenirea Sfîntului Athanasie, Patriarhul Constantinopolului*

Acesta a fost aprig luptător împotriva nelegiuitei uniri cu Roma, așa cum *nu* a fost predecesorul lui, Ioan Beccus (1275-1282). El a fost mare nevoitor și om al rugăciunii încă din frageda lui copilărie. Sfîntul Athanasie a fost foarte iubit de popor, dar și foarte urît de anumiți clerici, pentru marea asprime a vieții lui monahale, la care îi

îndemna și pe cei împreună-slujitori cu el. El s-a retras într-o mînăstire de pe muntele Ganos, unde s-a nevoit cu încă și mai mare asprime decît atunci cînd se afla pe scaunul patriarhal. Stăpînul Hristos S-a arătat acolo lui și l-a muștrătat cu blîndețe pentru aceea că și-a lăsat

După Sinaxarul *Mineului pe Octombrie* (București, 2004), numele celor șapte copii sînt: Nita, Sarvil, Ierax, Teodul, Fota, Vil și Evnichi.

turma pradă ghearelor lupilor. Pentru că a prorocit ziua în care Constantinopolul va fi zguduit de cumplit cutremur, împăratul Andronic l-a repus în scaunul lui, în pofida voii lui. După aceea, el a părăsit iar în taină palatul patriarhal, retrăgîndu-se la viața tuturor nevoițelor monahicești, cea iubită lui. El a trecut la Domnul în vîrstă fiind de una sută și un an. Sfîntul Athanasie Patriarhul Constantinopolului a fost văzător cu duhul și făcător de minuni.

• *Pomenirea Sfîntului Dimitrie, Episcopul Rostovului*

Acest sfînt Dimitrie a fost un mare ierarh al Bisericii lui Hristos, mare predicator, scriitor bisericesc și ascet. El s-a născut în apropiere de Kiev, la anul 1651, și s-a săvîrșit la anul 1709. Printre multele și minunatele lui cărți de învățătură și zidire sufletească se numără mai ales vestita traducere și publicare de către el a *Vieților Sfîntilor*. El și-a cunoscut ceasul morții lui mai înainte cu trei zile ca el să fie, și și-a dat către Domnul sfîntul lui suflet în vreme ce stătea la rugăciune. Sfîntul Dimitrie al Rostovului a fost un mare luminător al Bisericii Ruse și al întregii Ortodoxii. Pe el Domnul l-a învrednicit de vederi cerești, pe cînd se afla încă printre oameni. El l-a slujit pe Domnul și Dumnezeu nostru cu rîvnă de foc, cu frică și cu cutremur, și pentru aceasta s-a sălășluit cu bucurie în locașurile împărăției Cerești, gătite lui de Domnul.

Cîntare de laudă la Sfîntul Arsenic, Arhiepiscopul de Peci

Sfîntul Arsenie înțeleptul ierarh

Nici azi puterea minunată de noi nu-și ascunde.

El către Domnul grăbește cu rugăciune blînda,

Pe robii credincioși ai Domnului salvînd.

El Celui Preaînalt îi este apropiat,

Căci învrednicitu-sa de cînte în Ceruri, cu nevoița.

Cînd răul Șișman, al bulgarilor cap,

Voit-a să prade Mînăstirea din Peci,

El toată neagra noaptea a zăcut tulburat,

Deși ai lui oșteni încercuiseră zidul;

Atunci pogorîtu-sa stîlp de foc din cer,

Și bulgarii toți au fugit de frică,

Fugit-aufără să privească înapoi,

Căci din a Sfîntului Raclă ieși pentru ei groaza.

Dumnezeu cu cînte și cu mărîre a încununat

Pe-Arsenie Ierarhul,

Urmașul cel vrednic al Sfîntului Sava.

A Sfîntului Sava lucrare el mai departe a dus,

Și-mpreună cu dînsulfăcutu-s-a lauda Serbiei.

Noi Sfîntului Arsenie fierbinte ne rugăm

Ca să ne strălucească și nouă

Din sfânt harul lui.

Cugetare

Sfântul Dimitrie al Rostovului a fost continuatorul viu al străvechii tradiții vii de sfințenie a Părinților Bisericii celor din vechime. Nu numai că a scris minunate cărți pline de învățătura mîntuirii, ci el a mai fost și prin însăși viața lui pildă vie de urmat turmei pe care a păstorit-o, cum și întregii Biserici. El a fost mare nevoitor și mare om de rugăciune. El a fost atît de smerit cu viața, încît chiar pe seminaristii cărora le era dascăl în seminarul de el întemeiat i-a rugat să se roage pentru el. Ori de cîte ori orologiul bătea ora, el se ridica în picioare și rostea cu evlavie rugăciunea: „Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, Bucură-te!” Ori de cîte ori zăcea bolnav, ceea ce se întîmpla adesea, el cerea fiecărui seminarist al lui să rostească pentru el de cîte cinci ori Rugăciunea *Tatăl Nostru*, în timp ce meditează asupra Celor Cinci Răni ale Mîntuitorului nostru Hristos. Sfînta Mare Muceniță Varvara s-a arătat lui și l-a întrebat cu blîndețe: „De ce te rogi în felul Latinilor [Romano-Catolicilor]?” Sfântul atunci s-a întristat și s-a prihănit pe sine, deși el nu se gîndea că acesta este felul de rugăciune al Latinilor, ci că rugăciunile scurte și dese sînt mai puternice și mai ușoare pentru sufletul slab și păcătos. Văzîndu-i tristețea, Sfînta Mare Muceniță Varvara s-a arătat din nou lui și i-a zis, întărindu-l: „Nu te teme!” Altă dată i s-a arătat Sfîntul Mucenic Oreste (pomenit la 10 noiembrie), tocmai pe cînd terminase de scris pe hîrtie viața lui, și i-a zis: „Eu mai mari și mai multe chinuri am luat decît ai scris tu pe hîrtie despre mine.” Atunci Mucenicul i-a arătat coasta lui stîngă și i-a zis: „Aceasta a fost străpunsă cu un fier înroșit în foc.” Apoi i-a arătat mîna lui dreaptă și i-a zis: „Aceasta biciuită a fost cu un scorpion.” La urmă i-a arătat piciorul său, mai sus de genunchi, și i-a zis: „Acesta tăiat a fost cu o seceră!” Pe cînd Sfîntul Dimitrie privea și asculta uimit, întrebîndu-se dacă nu cumva Mucenicul acesta este unul dintre cei Cinci însoțitori (pomeniți la 13 decembrie), Sfîntul Mucenic Oreste, citindu-i gîndul, i-a zis: „Eu nu sînt unul dintre Cei Cinci, ci chiar acel Oreste a cărui viață tocmai ai scris-o!”

Luare aminte

Să luăm aminte la cumplita pedeapsă a lui Dumnezeu asupra nelegiuitului Irod (Fapte 12):

- La cum în mîndria lui Irod s-a înălțat cu gîndul, îngăduind poporului să-1 preaslăvească ca pe un zeu;
- La cum îngerul Domnului l-a lovit pe dată, pentru că n-a știut să dea Slavă lui Dumnezeu;
- La cum pe dată s-a umplut de viermi, care l-au mîncat de viu.

Predică *Despre rugăciunea către Domnul cea care mîntuiește sufletul din noroi*

Iar eu în rugăciunea mea către Tine, Doamne, am strigat la timp bineplăcut. Dumnezeule, întru mulțimea milei Tale auzi-mă, întru adevărul milei Tale. Mîntuiește-mă din noroi, ca să nu mă afund (Psalmul 68: 15-17).

Fraților, sufletele noastre strai făcut din noroi poartă, căci trupurile

noastre noroi sînt, tăcute spre slujba credincioasă a sufletului nostru. Fie ca sufletele noastre în noroiul trupurilor noastre niciodată să nu se afunde! Fie ca sufletele noastre roabe noroiului trupesc niciodată să nu cadă! Fie ca dumnezeiasca scînteie din sufletul nostru în peștera noroioasă a trupului nostru nicicînd să nu se stingă! Largă este calea noroiului trupesc care ne trage la ea; dar mult mai încăpătoare este nesfîrșita împărăție a Duhului care cheamă la ea sufletele noastre, cele asemenea ei. Cu adevărat, prin noroiul trupului nostru noi ne înrudim cu tina pămîntului; dar noi cu cerul ne înrudim, prin sufletele noastre. Noi locuitori vremelnici sîntem în vremelnicele corturi ale trupurilor noastre, ostași luptători care ne adăpostim vremelnic în ele. O Doamne, *Mîntuiește-mă din noroi!* Așa s-a rugat regele cel care a cunoscut cu adevărat pocăința, și care mai înainte se lăsase înecat de noroi; pînă cînd a văzut cît de cumplit te trage noroiul în hăul fără fund al unei cumplite morți. Noroiul este trupul omenesc cu fantasmeele, fantazările și închipuirile lui, dar noroi sînt și cei care pururea prigonesc în toate felurile dreptii; noroi sînt și hidoșii diavoli cu îngrozirile lor. Fie ca Domnul să ne izbăvească pe noi de tot noroiul acesta, căci numai El puternic este să o facă. Noi mai întîi trebuie să luptăm din toate puterile noastre ca să îl putem vedea pe dușmanul nostru cel dinlăuntru, adică pe dușmanul cel mai cumplit, care îi atrage dinlăuntru și din afară pe toți ceilalți dușmani. Prin urmare, vedem că cea mai mare nenorocire a omului păcătos este aceea că el, inconștient și fără să vrea, se *aliază* tocmai cu cei mai cumpliți dușmani ai lui, cu dușmanii lui de moarte! Pe cînd omul cel drept își întărește sufletul în Dumnezeu și întru împărăția Lui, și nu se teme. El nu se teme de sine însuși, prin urmare nu se teme nici de dușmanii lui din afară. El nu se teme, căci nici nu s-a făcut complicele, nici aliatul dușmanilor sufletului lui. Prin urmare, nici oamenii nici diavolii nu îi mai pot face unuia ca acesta vreun rău. Dumnezeu este aliatul omului acestuia, iar sfinții Domnului îi sînt pavăză și coif - ce-i va putea face lui omul? Ce îi vor putea face unuia ca acesta diavolii? Cum îl vor putea vătăma tina sau noroiul? O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Unul Domn întru Sfînta Treime, Carele ai suflat în trupurile noastre suflare de viață și ne-ai făcut vii! Miluiește-ne pre noi după mare mila îndurărilor Tale, și nu ne lăsa să ne afundăm în noroi, Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te laudăm în veci, Amin.

29 octombrie

- *Pomenirea Sfintei Preacuvioasei Marii Mucenițe Anastasia Romana*
Ea s-a născut la Roma dintr-o familie nobilă, dar a rămas orfană de ambii părinți de la vîrsta de trei ani. Orfană fiind, ea a fost luată spre creștere într-o mînăstire de lîngă Roma, a cărei stareță era Sofia, vestită prin marea înălțime vieții ei duhovnicești. De-a lungul celor șaptesprezece ani care au urmat, Monahia Anastasia s-a făcut și ea vestită, asemenea chipului maicii ei duhovnicești, printre creștini ca aspră și minunată nevoitoare, iar printre păgîni ca femeie de o frumusețe neasemuită. Guvernatorul păgîn Probus a trimis soldați la

acea mînăstire spre a o lua pe Anastasia sub escortă și a o aduce înaintea lui. Mai înainte cu două ceasuri de aceasta, Egumena Sofia a sfătuit-o din destul pe tînăra Anastasia să se țină strîns de Credință, i-a arătat cum să risipească meșteșugirile lingușirilor cu care avea să fie ispășită și toată înșelăciunea, și cum să îndure sinsitrele torturi. A răspuns Anastasia către maica ei duhovnicească astfel: "Gata este inima mea, gata este ea a muri pentru Domnul meu, Hristos. Gata este sufletul meu de moarte pentru Dulcele Izbăvitor." Adusă înaintea guvernatorului, Anastasia și-a declarat pe față credința în Hristos li sus Dumnezeu și Domnul. Guvernatorul mai întîi a încercat să o ademenească pe Anastasia, apoi a trecut la sinistre amenințări. La acestea mucenița a răspuns: "Gata sînt să mor pentru Dumnezeu meu nu doar o dată, ci și de sute de ori, de este cu putință." Monahia Anastasia a fost supusă celor mai josnice umiliri: ei i s-au smuls de pe trup hainele, fiind ridicată goală înaintea mulțimii. Dar viteaza Creștină a strigat atunci, neînfricată, către călăi:

"O, nu aveți decît să mă biciuiți, să mă tăiați, să mă sfîșiați în bucăți, să înecați în sînge goliciunea mea!" Ceea ce bestialii torționari au și făcut, întocmai, în timpul acesta mucenița a simțit de două ori o cumplită sete, și a cerut apă. Un bărbat creștin pe nume Chirii a dus apă la buzele muceniței. Din această pricină de la Marea Mucenița Chirii a primit scumpă binecuvîntare, iar de la criminalii torționari, moarte prin decapitare. Anastasiei mai departe torționarii i-au tăiat sîinii și limba, dar îngerul Domnului s-a pogorît la ea și a întărit-o. Ea la urmă a fost omorîtă prin decapitare în afara cetății. Fericita Sofia a aflat rămășițele trupului ei, le-a cules cu rugăcine de lacrimi și le-a îngropat cu cinste. Sfînta Preacuvioasă Mare Mucenița Anastasia s-a încununat cu cununa veșnicei slave în timpul domniei pămîntești a lui Decius.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Avramie Zăvorîtul și a nepoatei lui de frate, Măria*

Acesta a fost silit de părinții lui să se căsătorească, dar în chiar ziua nunții el a lăsat mireasă, părinți și casă și toate lumeștile griji, și s-a tăinuit în pustie, unde s-a nevoit întru desăvîrșită singurătate și nevoie mari timp de cincizeci de ani. În tot acest timp el nu a ieșit din peștera lui decît de două ori. Prima oară, la porunca episcopului locului, care i-a cerut să iasă și să aducă la Credința Creștină un sat păgînesc. Iar a doua oară el a ieșit spre a o izbăvi din necurata viață de desfrîu pe nepoata lui de frate, Măria. Sfîntul Preacuvios Avramie s-a săvîrșit cu pace către Domnul la anul 360, aflîndu-se în vîrstă de șaptezeci de ani. (Vezi și **Cugetarea** dintru această zi).

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Mucenic Timotei de la Mînăstirea Esfigmenu*

El a fost din satul Kessana, din Tracia. El a fost bărbat căsătorit și a avut două fiice. Soția lui, căzută în mîinile tîlharilor turci, a trecut la Islam. Spre a își mîntui soția din necuratul harem, Sfîntul Timotei s-a prefăcut că este și el musulman. După ce și-a salvat soția, a dus-o și a închinoviat-o pe ea într-o mînăstire de maici, iar pe sine în Marea Lavră din Sfîntul Munte Athos. După o vreme el a trecut la

Mînăstirea Esfigmenu, tot din Sfîntul Munte. El a dorit și mucenicia sîngeroasă pentru Hristos, așa cum a dobîndit-o și Avva Agathanghel, ce fusese și el viețuitor la Esfigmenu. Astfel Avva Timotei a fost decapitat de turci la Jedrene pentru mărturisirea Crediinței în Hristos, în douăzeci și nouă de zile ale lunii Octombrie, din anul 1820. Trupul său a fost aruncat în rîu, dar îmbrăcămintea lui a fost aflată de Avva Ghermano, duhovnicescul lui părinte.

Cîntare de laudă la Sfîntul Precuvios Avramie Zăvorîtul

Sfîntul Avramie pămînteasca mireasă o a lăsat,

Și viața și-a-nchinat călugăreștilor nevoițe.

El cu nevoița m intuirea și-a lucrat,

Drăceștile puteri zdrobindu-le,

Intru al lui Hristos Nume.

În felurite chipuri dracul se arăta,

In chipuri înfricoșate, menite să slăbească mintea,

S-o tulbure, s-o înstrăineze

De Unul Dumnezeu.

Dar omul lui Dumnezeu nu și-a îngăduit aceasta,

Și astfel ca o candelă aprinsă lumii a strălucit.

El pre Unul Dumnezeu L-a preaslăvit,

Pre Domnul Cel Unul întru Preasfînta Treime.

Zăvorit, singur, de lume nedorit,

Avramie o jumătate de veac

întemnițat s-a făcut

Pentru Dumnezeu Cuvîntul.

Cincizeci de ani de lacrimi, postiri și nevoițe

Cincizeci de ani de-ntemnițare

De bună voie

Pentru Dumnezeu.

Astfel Avramie întemeiatu-s-a pe Hristos,

Piatra Cea Tare,

Ca sus pe o stîncă, cu vîrful în cer.

Noi pe Avramie al nostru Părinte

Cu dragoste îl mărim,

căcipămînt fiind, ne-a arătat nouă viu

Chipul nemuririi!

Cugetare

Iar cel ce va răbda pînă în sfîrșit, acela se va mîntui (Matei 10: 22),
zis-a Domnul. Crediința este singurul temei al răbdării, căci răbdarea
în și prin sine nu presupune decît întuneric și greutate de
nesuportat. Crediința este steaua polară ce luminează cea mai
întunecată noapte, ea ușurează simțit chinul ucigător al suferinței;
ea poartă pe aripile ei fragile, dar atît de puternice, toată greutatea
răbdării. Sfîntul Avramie ne dăruiește nouă o pildă luminoasă de
îndelungă răbdare. Cumplitele chinuri și ispitiri pe care le-a avut de
îndurat de

la diavoli acest minunat Părinte ar fi făcut jucării din bărbați mai
slabi, pe care i-ar fi făcut să-și părăsească mereu locul nevoiței,
purtîndu-i încoace și încolo. Dar Avramie cel cu răbdare de oțel nu a

voit să își părăsească peștera sa, așa încât să nu dea prilej de bucurie diavolului; ci el a rămas cu putere pe loc și 1-a crăpat pe satan în două. Episcopul aceluia loc 1-a trimis pe Avramie la un sat păgânesc, cu ascultarea de a îi aduce pe săteni la Credința Creștină. Zăbovind destulă vreme, și cercînd duhul, Avva Avramie a zis întru sine: "Facă-se voia lui Dumnezeu. Voi ieși, pentru ascultare." El mai întîi a înălțat o sfîntă bisericuță în acel sat. Apoi cu mîinile lui a dărîmat idolii la pămînt, înaintea ochilor tuturor. Aceia 1-au apucat și 1-au bătut de moarte cu pumni și cu bice, și pe jumătate mort fiind el, 1-au aruncat afară din sat. Dar Avva Avramie chinuit astfel fiind s-a rugat lui Dumnezeu, ca Dumnezeu să le deschidă ochii sufletului și inimii lor și să vadă adevărul. Acei păgîni 1-au tratat astfel pe Sfîntul timp de trei ani neîntrerupți, întru care mereu el s-a rugat lui Dumnezeu pentru ei, fără să se mînie pe ei, ci îndurînd cu o Credință și o Răbdare de stîncă. Răsplata lui a venit numai la capătul acestor trei ani de chinuri, lacrimi, credință, rugăciune, iertare, și nevoie. Deodată s-a trezit conștiința sătenilor, și ei au văzut ticăloșia criminală a comportamentului lor. Ei au venit la Avva Avramie și s-au plecat la picioarele lui cerîndu-și iertare, și primind cu toții de la el Sfîntul Botez.

Luare aminte

Să luăm aminte la cumplita pedeapsă cu care Pavel 1-a pedepsit pe vrăjitor (Fapte 13):

- La cum un anume vrăjitor evreu îl ținea pe proconsulul Sergius în puterea întunecată a vrăjilor lui;
- La cum Sfîntul Pavel, cu un singur cuvînt, a adus orbire asupra vrăjitorului;
- La cum proconsulul a văzut minunea, a crezut în Hristos și s-a botezat.⁸⁰

⁸⁰ Și, străbătînd toată insula [Cipru] pînă la Pafos, au găsit pe un oarecare bărbat iudeu, vrăjitor, proroc mincinos, al cărui nume era Bariisus, care era în preajma proconsulului Sergius Paulus, bărbat înțelept. Acesta, chemînd la sine pe Barnaba și pe Saul, dorea să audă cuvîntul lui Dumnezeu. Dar le stătea împotriva Elimas vrăjitorul - căci așa se țilcuiește numele lui - căutînd să întoarcă pe proconsul de la credință. Iar Saul - care se numește și Pavel - plin fiind de Duh Sfînt, a privit țintă la el, și a zis: O, tu cel plin de toată înșelăciunea, fiule al diavolului, vrăjmașule a toată dreptatea, nu vei înceta de a strîmba căile Domnului cele drepte? Și acum, iată mina Domnului este asupra ta și vei fi orb, nevăzînd soarele pînă la o vreme. Și îndată a căzut peste el o pîclă și întuneric și, dibuind împrejur, căuta cine să-l ducă

Predică Despre slava numelui lui Dumnezeu

Și binecuvîntat este numele slavei Lui în veac și în veacul veacului. Tot pămîntul se va umple de slava lui. Amin. Amin. (Psalmul 71, 20-21).

Din inima cea plină de har a prorocului se revarsă cuvinte pline de har. Prorocul grăiește de împărat și de Fiul împăratului, de cel mai neobișnuit împărat Care S-a arătat vreodată pe pămînt. *Numele Lui va dăinui pe vecie (Psalmul 71: 17), zice prorocul, și ca și cînd aceasta nu ar fi de ajuns, el repetă și înărește cuvîntul iară și iară, numindu-1 Numele slavei Lui, în veac și în veacul veacului.* Slava lui Hristos este Sfîntă Biserica Lui de pe pămînt. Fericită este Sfîntă Biserica Lui, rodul nevoițelor Lui, cununa umilirilor Lui, lucrarea mîinilor Lui,

și floarea Sîngelui Lui! Fericit este chiar Numele Sfintei Bisericii Lui, el este Nume sfînt și mîntuitor! Iar cu Biserica Lui, adică cu lucrarea Lui și cu slava Lui, întreg pămîntul se umple. Prin cuvintele *în veac și în veacul veacului* prorocul a prorocit lucrarea veșnică a lui Hristos, adică Sfîntă Biserica Lui. Ea se zidește în timp dar se descoperă ca atare în veșnicie. Ea se zidește pînă la sfîrșitul lumii, dar se arată în întregimea ei desăvîrșită doar în veșnicie.

O, fraților, să ne străduim și noi ca să ne zidim sufletele întru Biserica lui Hristos, întru acel trup viu și nemuritor a cărui viață nu are sfîrșit, și a cărui frumusețe este nepieritoare. Să ne străduim ca nu cumva să ne aflăm respinși și nefolositori ca niște cărămizi ciobite și lepădate, și așa să fim aruncați întru întunericul cel mai dinafară și scrîșnirea dinților.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea ce ești împăratul și Fiul împăratului, scrie-ne și pre noi în cartea Vieții Tale celei veșnice, și pomenește-ne și pre noi cînd vei veni întru împărăția Ta, Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

de mină. Atunci proconsulul, văzînd ce s-a făcut, a crezut, mirîndu-se foarte de învătătura Domnului (Fapte 13: 6-12).

30 octombrie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Zenobie și a surorii lui, Zenobia*
Ei au fost din cetatea Aegea din Cilicia. Ei au moștenit adevărata credință întru Hristos de la părinții lor, precum și o avere uriașă. Dar rîvnind după dragostea lui Hristos și după averile cele duhovnicești din ceruri, ei și-au împărțit tot imensul avut săracilor, nelăsîndu-și lor nimic. Din pricina acestei mari generozități a mîinilor lor, mîna lui Dumnezeu i-a apărut pe ei de toate răutățile pe care li le-au țesut lor oamenii și dracii. Generosul Zenobie, care pentru Domnul a lepădat cu totul toată grija cea lumească, a fost dăruit de El cu harul facerii de minuni, astfel încît numai prin punerea mîinilor lui Simțul Zenobie vindeca toată boala și neputința din popor. De aceea poporul l-a voit pe el întîistătător pe scaunul episcopal al Aegeei. Dar au izbucnit persecuțiile și Zenobie a fost arestat și adus înaintea Prefectului Lysias care l-a întrebat: „Ai de ales una din două: ori viața, ori moartea; viața, dacă vei aduce jertfă zeilor noștri, și moartea, dacă nu.” La acestea Sfîntul Zenobie a zis: „Viața fără Hristos moarte este, cîtă vreme moartea pentru El înseamnă viață, nicidecum moarte.” Fiind supus celor mai bestiale torturi, sora Sfîntului, Zenobia, a venit înaintea judecătorului și a zis: „Voiesc să beau paharul pe care îl bea acum fratele meu, și să mă încununez și eu cu cununa vieții.” Fiind mai întîi torturați cu foc și aruncați în păcură clocotită, ei mai apoi au fost omorîți amîndoi prin decapitare cu sabia, la anul 285. Astfel s-au sălășluit fratele și sora întru Cereasca împărăție a Celui fără de moarte, împăratul Hristos.

- *Pomenirea Sfinților Apostoli dintre Cei Șaptezeci: Cleopa, Terțiu, Marcu, Iust și Artema*

Aceștia ^cu toții au fost din numărul celor Șaptezeci de Apostoli mai Mici. Domnul înviat s-a arătat lui Cleopa pe drumul către Emaus (Luca 24: 13-33). Terțiu a scris, la dictarea Sfîntului Apostol Pavel,

Epistola acestuia din urmă către Romani (Romani 16: 22). El a luat moarte mucenicească ca Episcop al cetății Iconiu, după Sfântul Apostol Sosipater (pomenit la 10 noiembrie). Sfântul Marcu (sau Ioan) a fost fiul evlavioasei Măria (a cărei casă a fost locul de refugiu al apostolilor și primilor creștini), și rudenie a lui Barnaba (Fapte 12: 12). El a fost Episcopul cetății Apollonia din Samaria. Iust a fost fiul Sfântului Iosif, Logodnicul Fecioarei, împreună cu Matthias, el a fost unul dintre cei puși înaintea spre a fi aleși în locul vânzătorului Iuda Iscariot. Ales însă nu a fost Iust, ci Matthias. Sfântul Iust a luat mucenicia pentru propovăduirea Evangheliei lui Hristos, fiind episcop al cetății Elefteropolis. Sfântul Artema a fost episcopul Lystrei din Lycaonia, el s-a săvârșit către Domnul cu pace.

• *Pomenirea Sfântului Milutin, Țarul sîrbilor*

Milutin a fost fiul lui Uroș întâiul și al cneaghinei Elena, iar fratele lui a fost Dragutin. El a bătut multe războaie întru apărarea credinței creștine și a poporului lui. El a luptat împotriva împăratului Mihail Paleolog, deoarece acesta acceptase nelegiuita unire cu Roma și căuta să atragă și popoarele balcanice și încă și pe monahii athoniti la a recunoaște această necurată unire. Țarul Milutin a luptat spre apărarea granițelor sale împotriva lui Șișman, căpetenia bulgarilor, și a lui Nogai, căpetenia tătarilor. El a ieșit învingător din toate războaiele lui, pentru că el își punea toată nădejdea numai în Unul Dumnezeu, înaintea Căruia se ruga pururea fierbinte. El a ctitorit mai bine de patruzeci de biserici: în afară de cele pe care le-a zidit pe moșiile lui, adică mînăstirile de la Treskavaci, Graceanița, Sfântul Gheorghe de la Nagorici, Biserica Născătoarei de Dumnezeu de la Skopliie, cea de la Baniiska și altele, el a mai zidit biserici și în afara granițelor Serbiei, la Tesalonic, la Sofia, la Constantinopol, la Ierusalim și în Sfântul Munte Athos. El s-a săvârșit către Domnul în douăzeci și nouă de zile ale lunii octombrie, din anul 1320. Trupul lui s-a arătat curînd după aceea a fi nestruciat și făcător de minuni. El astăzi odihnește în Biserica Mîntuitorului din capitala Bulgariei, Sofia.⁸¹

Cîntare de laudă la Sfântul Milutin, Țarul sîrbilor

*Sfântul lui Dumnezeu, Milutin viteazul, Grea sarcină pe pămînt a avut:
El Credința Creștină de schismatici apărat-a, Și pe norod l-a păzit de
cruzii tirani.*

*El a fost biciul ce-a ars pre Paleolog împăratul, Și biciul ce-amarnic pe
Latini a lovit. Milutin pe toți necredincioșii călcat-a, Și Scumpa
Ortodoxie sus a ținut!*

⁸¹ Cneazul Milutin a avut doar două căsătorii, iar nu patru, așa cum bîrfesc detractorii lui. Prima lui soție a fost Elisabeta, o prințesă maghiară, iar cea de a doua a fost Simonida, o prințesă bizantină. - *Nota Autorului.*

*Comoară scumpă i-a fost lui Ortodoxia,
Precum odinioară lui Iustinian cel Mare
Imperiala coroană a lui, cea în perle rare bătută,!
Asemenea iar lui Iustinian preaslăvitul,
Milutin țarul înălțat-a bogăție de ctitorii!
El în sus înălțat-a a Bisericii slavă,
Vestită făcut-o-a elpepămînt!*

*Cu putere de rege a guvernat a lui țară,
Dar de Hristos mintea lui n-a despărțit nicicând.
Astfel a viteazului țar inimă fost-a neîntinată,
Preacuvioasă a lui minte, într-al lumii vârtej.
Iar Dumnezeu Care pururi doar la inimă cată,
Pe Cneazul Milutin răsplătit-a Cu nemurirea Lui.
Cu nemurire sufletul, cu nesticăciune trupul,
Căci iată și-acum țarul nostru e-ntreg!
Așa cum pe pământ neînfricat ai fost,
O, minunate Țâre,
Apără-ne pre noi și-naintea Tatălui Ceresc!
Roagă-te Lui păcatele noastre să ierte,
Și ne mijlocește nouă un colțișor de Rai!*

Cugetare

Țarul Milutin al sîrbilor a fost un mare apărător al Ortodoxiei, căci el a scăpat, în veacul în care a trăit, popoarele din Balcani de Uniatism. La acel timp din istorie, pe cînd împăratul Imperiului Roman de Răsărit dădea dovadă de conștiință slabă, acest slav nobil și purtător de Dumnezeu s-a ridicat hotărît și, cu ajutorul lui Dumnezeu, a salvat curăția Ortodoxiei, nu doar în ținuturile lui, ci și în toate ținuturile din Balcani. Cel care studiază cu atenție izvoarele vremii în care este însemnată viața Țarului Milutin înțelege de ce i-a dat Dumnezeu lui biruință după biruință în toate războaiele și întreprinderile lui, de-a lungul întregii lui vieți. Fiind uns Rege al Sîrbilor, Milutin a făgăduit înaintea lui Dumnezeu că va înălța cîte o sfîntă biserică în fiecare an al domniei lui. El a domnit timp de patruzeci și doi de ani, și patruzeci și două de sfinte ctitorii stau mărturie de felul dumnezeiesc în care și-a împlinit făgăduința. Dar în afară de aceste sfinte ctitorii, în unele locuri - ca de exemplu la Tesalonic și la Constantinopol - el a zidit în apropiere de biserici și spitale și case de oaspeți pentru bolnavii și călătorii săraci, unde aceștia erau găzduiți și îngrijiți gratuit, în afară de aceasta, el însuși cu mîna lui făcea milostenii bogate din propriile lui averi, care erau enorme. Adesea, acest rege puternic și bogat se îmbrăca în haine sărăcăcioase și, însoțit doar de doi sau trei servitori, pășea prin rîndurile poporului sărac, noaptea, și afla de la ei de durerile lor. De multe ori le dăruia unora ca aceștia daruri neașteptate și îmbelșugate. Dar chiar din mijlocul marilor lui bogății, Țarul Milutin ducea o viață austeră și extrem de simplă, deși nu așa li se părea și străinilor. El se obișnuise cu un stil simplu și frugal de viață încă din copilărie, căci așa îl învățase tatăl lui, Regele Uroș întîiul. Se cunoaște cum împăratul Mihail Paleolog a trimis-o la curtea Regelui Uroș pe Anna, fiica lui, spre a fi luată de soție de Milutin, dar cu gîndul de a îl îndupleca pe regele sîrb să intre în unire cu Roma. Dar Regele Uroș, văzînd luxul extravagant al Annei precum și comportamentul ei ușuratic și nesăbuit, asemenea și al suitei cu care venise, a zis: „Ce însemnează toate acestea, și ce folos pot aduce ele? Noi nu sîntem obișnuiți cu o astfel de viață.” în același timp, el a indicat către o cneaghină

sîrbă, care mînuia cu îndemînare o furcă de tors: „Iată, felul acesta de țesătură ne place nouă să poarte cea care ne va fi nouă noră.”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vindecare a ologului celui neputincios de picioare din pîntecele maicii lui (Fapte 14):

- La cum ologul acesta niciodată nu umblase pe picioarele lui;
- La cum asculta el la Pavel cînd vorbea, avînd credință să se mîntuiască;
- La cum Sfîntul Pavel l-a vindecat pe el întru Numele Domnului Iisus Hristos, iar ologul *sărintd, a umblat pe picioarele lui.*

Predică Despre dorirea după Dumnezeu, singura dorire a dreptilor pe pămînt

Că pe cine am eu în cer afară de Tine? Și afară de Tine, ce am dorit pe pămînt? (Psalmul 72:24).

Unul singur este binele suprem al sufletului omenească celui duhovnicesc în cer și pe pămînt. Acest bine suprem este

Dumnezeu. Nenumărate bunătăți se află în ceruri, dar Izvorul tuturor acelor bunătăți este Dumnezeu, împăratul lor.

Nenumărate bunătăți se află și pe pămînt, dar Făcătorul lor al tuturor este binele incomparabil, căci cu El nimic nu se poate compara. De aceea sufletul omului care s-a trezit la viața

duhovnicească întreabă: Oare ce aș putea avea, sau ce mi-aș putea vreodată dori să am, în cer sau pe pămînt, afară de Tine?

Oare are nevoie de apele rîului cel căruia i se oferă să bea apa lui curată care

curge doar la izvor? Oare pofteste cel invitat la masa somptuoasă a regelui cina săracă a unui cioban? Numai Domnul este puternic să

acopere Singur toată foamea tuturor oamenilor de pe pămînt, și toată setea lor. Ale lui Dumnezeu sînt cerurile, și al Lui pămîntul.

Domnul tuturor bunătăților este El însuși Supremul Bine; Făcătorul tuturor dulceațelor pămîntești este El însuși Suprema Dulceață;

Purtătorul întregii înțelepciuni este însuși însăși înțelepciunea;

Izvorul puterii și al milostivirii este El însuși însăși Puterea și

Milostivirea; Făcătorul oricărui fel de frumusețe este însuși

Frumusețea, în cer și pe pămînt, Suprema Frumusețe. Nici un fel de bunătate nu poate sui la inima omului - în vis sau aievea - care să nu fie mai întîi în Domnul, în cel mai înalt grad.

Prin urmare, fraților, să cerem de la Domnul darul tuturor

bunătăților; să cerem de la El aflarea tuturor bunătăților; și să ne

îmbogățim mai întîi în Dumnezeu, astfel încît să putem și primi de la El toate bogățiile pe care le cerem.

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, stai aproape sufletelor

noastre atunci cînd însetează după Tine,

Căci noi numai Ție ne închinăm și numai pre Tine Te slăvim în veci,
Amin.

31 octombrie

- *Pomenirea Sfinților Apostoli Stahie, Amplie, Urban, Narcis, Apelles*

și Aristobul

Aceștia au fost cu toții din numărul Celor Șaptezeci de Apostoli mai Mici. Stahie a fost ucenic și ajutor al Sfântului Apostol Andrei Cel întâi Chemat. Sfântul Andrei l-a sfințit pe el episcop al Bizanțului. Sfântul Apostol Stahie a întemeiat Biserica din Arghiropolis și bine a păstorit turma lui Hristos cea de acolo, cu credință și cu râvnă de foc. După șaisprezece ani de păstorie, el s-a săvârșit cu pace către Domnul. Sfinții Apostoli Amplie și Urban au fost și ei ucenici ai Simțului Apostol Andrei Cel întâi Chemat, și sfințiți de el întru episcopi: Sfântul Amplie în cetatea Lida din Odysopolisul Iudeii iar Sfântul Urban în Macedonia. Amândoi au luat mucenicească moarte pentru Hristos Domnul. Sfântul Narcis a fost uns Episcop al Atenei de către Sfântul Apostol Filip. Sfântul Apelles [Amplie] a fost Episcop al Heracleei în Trachis. Iar Sfântul Aristobul, fratele Sfântului Apostol Barnabas, bine propovăduind Credința Creștină în Britania, s-a săvârșit cu pace în acele insule.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Epimah*

El s-a născut în Egipt și, îmbogățindu-se de-a lungul întregii lui vieții întru călugăreștile nevoițe în pustia egipteană, și-a încheiat la urmă alergarea cu moarte de mucenic. Imitându-l pe Sfântul Proroc Ioan, Botezătorul și înaintemergătorul Domnului, Sfântul Epimah s-a retras cu desăvârșire în pustie încă din frageda lui tinerețe. Iubindu-l cu tot duhul și cu toată virtutea lui pre Domnul, s-a învrednicit de la El de daruri mari, căci însuși Duhul Sânt îl învăța pe el toate; astfel, fără să aibă trebuință de vreun dascăl pămîntesc, el de la Duhul s-a povățuit către toate nevoițele vieții celei călugărești. Apoi a ajuns la urechile fericitului Epimah vestea că la Alexandria creștinii sînt uciși precum oile de junghiere pentru mărturisirea Numelui lui Hristos. Aprinzându-se și îndîrdjindu-se cu duhul întru apărarea Sfintei Credințe, el a intrat în marea cetate și a dărîmat cu mâinile lui idolii la pămînt. Prins fiind și dat la bestialele chinuri, Sfântul Epimah a strigat: „Așa! Chinuiți-mă, schipați-mă, loviți-mă, puneți cunună de spini pe capul meu și sceptor de trestie în mîna mea! Adăpați-mă cu fiere și cu oțet, răstigniți-mă pe cruce, străpungeți cu lancea coasta mea! Acestea toate pentru mine Domnul meu le-a îndurat, și eu asemenea voiesc să le îndur!" În mulțimea adunată la acea priveriște de groază se afla și o femeie oarbă de un ochi, care privea cu dinandinsul la chinuirea Sfântului și plîngea cu amar văzînd sălbăticia drăcească a torționarilor. S-a întîmplat ca, în timp ce Sfântul era chinuit, o picătură din sîngele lui să sară pe ochiul ei cel vătămat. Deodată s-a făcut minunea, și femeia a putut vedea desăvârșit cu ochiul pînă atunci bolnav, nemaifiind nici o diferență între el și cel sănătos. Atunci ea a strigat tare: „Mare este Dumnezeuul acestui patimilor!" Așa strigînd ea, Sfântul Epimah a fost decapitat, iar sufletul lui de viteaz s-a strămutat la locașul bucuriei celei veșnice, anul fiind 250.

• *Pomenirea Sfântului Nou Mucenic Nicolae din Hios*

Acesta a fost un tînăr evlavios și un mare zilot al Credinței Creștine. El s-a născut în satul Karyes din Insula Hios, unde a fost torturat și

decapitat de turci la anul 1754, astfel dându-și sfântul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfinților Preacuvioșilor Părinților noștri Spiridon și Nicodim*

Aceștia au fost monahi la Lavra Peșterilor din Kiev, iar ascultarea lor a fost aceea de a frămînta și coace sfînta prescură. Deși nu era știutor de carte, Sfîntul Spiridon cunoștea Psaltirea pe de rost și s-a arătat făcător de minuni încă din timpul vieții. El s-a odihnit în Domnul cu pace la anul 1148.

Cîntare de laudă la Sfîntul Preacuvios Mucenic Epimah

Epimah, al Domnului sfînt,

Inimă vitează în pieptul lui avut-a.

Lui frică nu-i era nici de draci nici de oameni,

Și cu-atît mai puțin de idolii morți.

Chinuit fiind Epimah jubila,

El cu zîmbet biciuit-ape torționarul jude.

Trupul lui schingiuit mintea la Domnul avea,

Pe al lui Epimah trup rănile stau ca podoabe.

El pentru Hristos a voit să moară

Să moară cu o moarte de mucenic viteaz.

Ce a dorit, Domnul îmbelșugat i-a dăruit lui,

Dar dăruitu-i-a și minunată putere:

Putere să vindece bolnavul norod,

Ale lor suflete bucurînd cu harul.

Cavaler al Domnului a fost Epimah,

Purtînd în mîini al Sfinei Cruci Sceptru:

Comoară scumpă fostu-i-a al Biruinței Semn,

Mai scumpă decît mărgăritarele scumpe.

în duhovniceasca tărie Epimah este luminoasă stea,

Un suflet cum numai Hristos să înalțe poate.

O, Sfinte Părinte Epimahe, Mucenice Viteaz,

Slăvite întemnițate pentru-adevărata Credință!

Noi înaintea ta ne cucerim și rugăm:

De rele apără-ne cu rugăciunile tale!

Și Sfînta Biserica lui Dumnezeu

O păzește pînă la sfîrșit!

Cugetare

Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de

Mine (Matei 10: 38). Sfîntul Preacuvios Mucenic Timotei de la

Efigmenu (pomenit la 29 octombrie) a fost mai întîi bărbat

căsătorit, avînd și două fiice. Mai apoi, ca monah, el a dorit să moară

cu moarte mucenicească pentru dragostea lui Hristos. Pregătindu-se

tot timpul pentru această cale, el a cerut de la duhovnicescul

părinte binecuvîntare să meargă în satul lui, Kessana, și să își ia

rămas bun de la fiicele sale. Dar egumenul nu voia să îl lase, de

teamă ca nu cumva vederea fiicelor lui să îi moaie inima și să îl

depărteze de la dorirea muceniciei lui. Kessana însă se afla chiar pe

drumul spre Propontis, care era și destinația Sfîntului. Ajungînd la

satul lui, el a întîlnit în cale pe un fost vecin al lui, cu care a vorbit

puțin și i-a lăsat vorbă pentru fiicele lui, rugîndu-1 să le transmită

binecuvîntarea lui părintească. Zadarnic a voit vecinul să îl rețină pe

Fericitul Timotei, încercînd să îl convingă ca să rămînă, să își vadă aievea fiicele, și să se odihnească. Timotei a grăbit pe calea lui, nemaiprivind înapoi. Fiicele au auzit de tatăl lor de la vecinul și au alergat pe urmele lui. Iată acum vedere minunată și înfricoșată! Fiicele alergau după tată ca să îi vadă dorita lui față, iar tatăl alerga tot mai repede, spre întîmpinarea morții celei dorite! Fiicele au obosit și s-au întors deznădăjduite, tatăl dispărînd din raza vederii lor. Mai înainte de moartea lui, Timotei l-a rugat cu lacrimi pe al lui egumen și părinte duhovnicesc, Ghermano, să se oprească în satul lui și să le ducă fiicelor vestea muceniciei lui. Turcii l-au omorît pe Timotei și i-au aruncat trupul în rîu. Avva Ghermano nu a izbutit să mai afle decît un strai al mucenicului. El a venit atunci la satul Kessana, le-a aflat pe fiicele Sfîntului Mucenic Timotei, și le-a arătat straiul tatălui lor.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata călăuzire a Sfinților Apostoli de către Duhul Sfînt Dumnezeu (Fapte 16):

- La cum Sfinții Apostoli Pavel și Silas au voit să meargă de la Mysia în Bithinia;
- La cum Duhul nu le-a îngăduit lor aceasta;
- La cum, în vedenie la miezul nopții, un bărbat macedonean s-a arătat Sfîntului Pavel, și l-a chemat să vină în Macedonia.

Predică *Despre siguranța dreptului că nu va muri*

Nu voi muri, ci voi fi viu, și voi povesti lucrurile Domnului (Psalmul 117: 17).

Cine este cel care poate spune cu adevărat *Nu voi muri*? Doar acela care lipit este strîns cu inima lui de Domnul Vieții. Cine poate chiar adăuga, cu credință neclintită: *ci voi fi viu!* Doar cel care pururea vede înaintea ochilor lui pe Domnul Vieții. Enoh și cu Ilie nu au murit, ci au fost ridicați vii la viața veșnică. Domnul i-a luat pre ei întru sfîntă milostivirea Lui, și ca dovezi vii înaintea ochilor omenirii de existența nemuririi. Iisus Hristos Domnul a murit și a înviat potrivit puterii Lui, și ca dovadă înaintea ochilor omenirii a învierii din morți. Sfinții Apostoli și nenumărate mii de sfinți au fost uciși, dar mulți dintre ei se arată vii și luminoși din cealaltă lume, din dragoste față de oameni și ca să dea mărturie înaintea omenirii că viața veșnică există. Astfel, cei care au fost înălțați cu trupul la cer, ca și cei ale căror trupuri au adormit, trăiesc cu toții împreună cu Domnul Iisus Hristos Cel înviat întru a Lui Nemuritoare împărăție. *Nu voi muri, ci voi fi viu!*, strigă Prorocul David cu o siguranță de nezdruncinat, deși el a trăit și a murit pe pămînt cu multe sute de ani mai înainte de Moartea și învierea Domnului, și mai înainte cu mult ca Evanghelia învierii celei de Obște a dreptilor să se fi vestit pe pămînt. Cu încă și mai mare siguranță fiecare creștin trebuie să poată să spună: *Nu voi muri, ci voi fi viu!*, pentru că Domnul Cel înviat este acum temelie Credinței noastre, și ochii noștri au văzut, urechile noastre au auzit mult mai mult decît ochii și urechile Regelui Proroc David. Întru fumul s-a prefăcut puterea diavolului de la Crucea cea Biruitoare a lui Hristos; iar după a Lui Slăvită înviere, moartea s-a făcut ca o perdea

de ceață prin care sufletul pășește spre tărîmul însorit al nemuririi. Fraților, fericiți aceia care se învrednicesc *să nu moară, ci să fie vii, și să povestească tuturor lucrurile Domnului!*

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Cela Ce ești Stăpînul Vieții, înviază-ne și ne mîntuiește pre noi!

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

I noiembrie

• *Pomenirea Sfinților Doctori Fără de Arginți Cosma și Damian*

Aceștia au fost mari făcători de minuni și, după cum le spune și numele, au vindecat oamenii fără ca să primească nici un fel de răsplată pentru aceasta. Ei s-au născut dintr-un tată păgîn și o mamă creștină, undeva în Asia Mică. Ei au fost frați și de sînge și duhovnicești. După moartea tatălui lor, maica lor, Teodotia, s-a închinat pe sine exclusiv fiilor ei căroră le-a dăruit cea mai aleasă educație creștinească, ea rămînînd pînă la moarte în desăvîrșită văduvie. Cu ajutorul lui Dumnezeu, fiii ei au crescut și s-au desăvîrșit cu vîrsta și cu duhul, făcîndu-se rod ales, bucurie și cinste vieții maicii lor și mai cu seamă făcîndu-se și mari luminători ai lumii. Ei au învățat arta medicală, dar pe oameni îi vindecau nu atît cu medicamentele, cît cu Numele Domnului și Mîntuitorului Iisus Hristos. Pentru aceasta ei nici nu primeau niciodată nici un fel de plată de la pacienții lor, ci mai vîrtos împlineau cu dragoste cuvîntul Domnului: *In dar ați hiat, în dar să dați* (Matei 10 :8). Ei păzeau cu atîta scumpătate această rînduială a lor, încît odată Sfîntul Cosma s-a tulburat mult văzînd că fratele lui, Damian, a acceptat trei ouă de la femeia Palladia pe care o vindecase de o boală. Pentru aceasta el a cerut ca după moartea lui să nu fie îngropat alături de fratele Damian. Dar Sfîntul Damian acceptase cele trei ouă nu pentru iubirea de plată, ci pentru că femeia aceea îl jurase să le accepte întru Numele Preasfîntei Treimi. Dar, după moartea celor doi frați sfinți și Doctori Fără de Arginți, care s-a întîmplat în satul Fereman, ei tot alături unul de celălalt au fost îngropați, la poruncă dumnezeiască descoperită prin vedenie. Sfinții frați și Doctori Fără de Arginți Cosma și Damian au fost mari făcători de minuni și în timpul vieții lor și după moarte. Un șarpe a intrat odată prin gura unui om care dormea, ajungîndu-i pînă în stomac. Dîndu-și seama de aceasta, el ar fi murit în chinuri cumplite dacă nu ar fi invocat cu rugăciunea minții, în ultima clipă, ajutorul Sfinților Cosma și Damian, care l-au izbăvit pe loc și de moarte și de vătămare. Astfel a preaslăvit Dumnezeu veșnic facerile de minuni ale aceluia care pururea l-au preaslăvit pe El pe pămînt prin credință, curăție și milostivire.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Hermenegild, Prințul Moștenitor*

Acesta a fost fiul regelui got Leovigild, cel care aderase la erezia ariană. Cu toate acestea, în pofida dorinței și tuturor eforturilor tatălui lui de a îl convinge și pe el să treacă la Arianism, fiul Hermenegild a rămas neclintit în Ortodoxie. Pentru aceasta ereticul tată și-a aruncat fiul în temniță și, în dimineața Sfintelor Paști, a trimis acolo un episcop eretic care să îi dea eretică împărtășanie.

Plăcutul lui Dumnezeu însă a refuzat să primească împărtășania din mâinile ereticului episcop, iar acesta ieșind, i-a povestit fapta regelui. Regele, înfuriindu-se drăcește la auzul acelor cuvinte a poruncit decapitarea pe loc a fiului, lucru care s-a și întâmplat, la anul 586. Sărmanul rege mai apoi s-a pocăit pentru uciderea fiului lui și a trecut însuși la Ortodoxie, după ce mai întâi s-a lepădat de necurata erezie a lui Arie.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Iacov și a ucenicilor lui, Iacov și Dionisie*

Acest preacuvios sfânt s-a născut în dioceza Castoriei din părinții Martin și Parascheva. Destoinic păstor de oi fiind, Iacov a ajuns în curînd la o mare avere, spre invidia fratelui lui de sînge, care s-a dus și l-a bîrfit înaintea turcilor, zicînd că fratele lui Iacov a găsit în pămînt o mare avere. Iacov atunci a lăsat toate și s-a dus din casa părintească, mergînd la Constantinopol unde, muncind destoinic, iarăși a ajuns la o mare avere. Acolo Iacov a fost la un moment dat oaspetele unui bei. La acea masă turcii mînceau carne, pe cînd Iacov postea. Atunci beiul a zis: "Mare este credința voastră creștină, Iacove!" Beiul atunci a povestit cum nevasta lui suferise ani mulți de nebunie, și nici un doctor nu o putuse ajuta cu nimic. Cineva atunci i-a zis să o ducă la Patriarhul Creștinilor, pentru că acela putea să îi ajute cu rugăciunea. De îndată ce Patriarhul a deschis cartea și a început să citească rugăciunile cuvenite, biserica s-a umplut de lumină cerească. Săvîrșind Patriarhul de citit rugăciunile, femeia s-a ridicat de sub al său patrafir sănătoasă complet. Auzindu-l pe acel turc cum lauda Credința Creștină, Iacov a ieșit și și-a împărțit pe dată la săraci toată marea lui avere, apoi a mers și s-a tuns monah la Sfîntul Munte Athos, în Mînăstirea Ivirul. El bine s-a nevoit întru toate cele călugărești, iar la urmă a luat moarte de mucenic pentru Credință din mâinile turcilor, la Jedrene, în prima zi a lunii noiembrie din anul 1520. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni, precum și ale celor doi ucenici ai lui, Iacov și Dionisie, odihnesc în Mînăstirea Sfintei Anastasia din Galakistou, în apropiere de Tesalonic.

Cîntare de laudă la Sfinții Cosma și Damian, Doctorii Fără de Arginți

Biserica-i preaslăvește pe Minunații Doctori,

Pe cei Fără de Arginți, făcătorii de minuni.

Ei ca stele luminoase strălucesc,

Din a Domnului lumină,

Ei uriași ai duhului sînt, Sfinții Cosma și Damian.

Teodotia fost-a fericita lor maică,

Ea crescut-a sfînt pe acești mari sfinți.

Slăviții frați împlinit-au cu osîrdie Legea,

Și preamilostivi fiind, lui Hristos au plăcut.

Ei au plăcut lui Hristos, Domnul Preamilostivul,

Doctorul Doctorilor, Intîiul Fără de-Ar ginți.

Ei de la Domnul darul medical primit-au

Și astfel doctori destoinici s-au făcut.

Ei cu darul harului învățat-au arta,

Și de aceea pe oameni în dar sănătoși i-au făcut.

Ale Domnului daruri lor din belșug trimise

Ei din belșug săracilor le împărțeau în dar.

Ei pe săraci vindecau și la trup și la suflet,

Și aceasta pururi în Numele Domnului Sfint.

Negura lungilor vremi n-a putut să ascundă

Sfântul nume al Sfinților Fără de Arginți.

Căci de-atunci pînă astăzi ei pururea lucrează

Minuni nesfîrșite celor ce cred în ei.

Ei și astăzi vindecă puternic neputincioși și bolnavi

Cu rugăciunile lor ce le înalță-n cer.

Slavă veșnică acestor Sfinți se cuvine,

Ce pentru noi se roagă la Tronul lui Dumnezeu!

Cugetare

Sfântul Ilarion din Meglin a dat o mare bătălie contra bogumililor. A avut odată loc chiar și o dispută pe teme de credință între bogumili și Sfântul Ilarion. Bogumilii învățau că Dumnezeu a făcut lumea spirituală iar diavolul pe cea materială. Contra acestei afirmații prostești și mincinoase Sfântul Ilarion a adus următoarele cuvinte din Sfânta Scriptură: *Că împărat a tot pămîntul este Dumnezeu* (Psalmul 46: 7), și *Al Domnului este pămîntul și plinirea lui, lumea și toți cei ce locuiesc în ea* (Psalmul 23: 1). Dar bogumilii ziceau că Vechiul Testament este de la draci. Căroră Sfântul Ilarion, cu îndelungă răbdare, le răspundea: "Dacă ar fi așa, ar mai fi zis Domnul și Mîntuitorul nostru în Noul Testament: *Cercetați Scripturile... Și acelea sînt care mărturisesc despre Mine* (Ioan 5: 39)? Ar mai fi întărit El că cea mai mare poruncă este aceea care i-a fost dată și lui Moise, anume porunca dragostei față de Dumnezeu și față de aproapele?" Dar bogumilii nu se lăsau, ei ziceau că Trupul Domnului Hristos a fost adus din cer. Sfântul Ilarion răspundea: De ar fi fost așa, atunci Domnul nu ar mai fi simțit nici foame, nici sete, nici oboseală, nici durerea cumplitelor chinuri, nici nu ar mai fi putut muri. După care bogumilii au trecut la aceea că de fapt ei nu sînt de acord cu semnul Crucii cu care se însemnează Ortodocșii Creștini. La aceasta Sfântul le-a zis: "Și ce veți face voi atunci cînd Semnul Fiului Omului, însăși Sfînta Lui Cruce, se va însemna pe cer înaintea ochilor întregului pămînt, și cînd toate popoarele pămîntului care nu au crezut în Acest Semn și L-au disprețuit, ca și pe Domnul, vor plînge amarnic și zadarnic?" Și le-a mai zis Sfântul bogumililor: "Cum de ziceți că tot răul vine din materie, care este toată rea, și nu vedeți că trebuie să cinstiți acel Lemn prin care s-a sfințit toată lumea materială?"

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata putere a cuvintelor Apostolilor (Fapte 16): La cum Sfinții Pavel și Silas au grăit femeilor adunate la rîu, în afara zidurilor cetății Filipi [Filipi];

La cum Dumnezeu a deschis inima femeii Lydia, iar ea și cu toată casa ei a primit Sfântul Botez.

Predică Despre chemarea ca toți creștinii să fie sfinți

... *sfinților care sînt în Efes* (Efeseni 1:1).

Sfîntul Apostol Pavel îi numește pe creștinii din Efes sfinți. El nu îi numește sfinți doar pe unul sau pe doi, nici doar pe un grup dintre ei, ci el îi numește sfinți pe toți. Oare nu este aceasta una dintre minunile cele mari și uimitoare ale lui Dumnezeu?! Căci iată, se făcuseră sfinți nu oameni trăitori în pustii sau sălbăticie, ci oameni trăitori într-o mare cetate, și încă una plină de miasmele tuturor desfrîurilor și idolatriei! Mare minune este aceea ca bărbați căsătoriți ce poartă grijă de familii și copii, ce fac negoț și practică meserii, să fie sfinți! Căci cu adevărat îi îndreptățește la această adevărată denumire a Apostolului marea lor fidelitate și rîvnă față de Credința Creștină, marea sfințenie și curăție a vieții lor! Dacă acum, în aceste vremuri de pe urmă în care ne este nouă dat să trăim sfinții au devenit printre *creștinii ortodocși botezați* excepții rare și celor mai mulți necunoscute, în acele vremuri dimpotrivă, oamenii care, botezați fiind, nu erau și sfinți, constituiau excepția. Sfinții erau norma printre cei botezați. Prin urmare, nu trebuie să ne mirăm că Apostolul numește pe acești oameni botezați din Efes *sfinți*, ba chiar îi numește cu un nume și mai înalt, acela de *fii* ai lui Dumnezeu (Galateni 4: 6). Însuși Hristos Domnul ne-a dat nouă dreptul să ne numim astfel, atunci cînd ne-a învățat să ne adresăm lui Dumnezeu ca *Tatălui nostru* (Matei 6: 9).

O, fraților, oare nu zicem noi în fiecare zi către Dumnezeu *Sfinte Dumnezeule!* Oare nu numim noi în fiecare zi *sfinți* pe Sfinții îngeri? Oare nu numim noi în fiecare zi pre Maica lui Dumnezeu *Preasfîntă!* Au nu tot astfel îi numim și pe proroci, pe apostoli, pe mucenici și pe drepti? Oare nu numim noi *sfinte* și cerurile și împărăția lui Dumnezeu? Deci cine va putea să intre vreodată în *sfînta* împărăție a Cerurilor dacă nu *doar sfinții*? Prin urmare, dacă voim să avem nădejde de mîntuire, trebuie neapărat să nădăjduim și să ne nevoim întru a deveni sfinți, încă de aici, de pe pămînt.

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cea Ce întru cele de sus locuiești și întru Sfinți Te odihnești, Cea ce pre sfinți îi chemi la Tine și le dăruiești lor mîntuirea, ajută-ne și nouă întru sfințenie să ne petrecem viața noastră, cu cuvîntul, cu gîndul și cu fapta, pentru slava Sfînt Numelui Tău și pentru mîntuirea noastră!

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

2 noiembrie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Achindin, Pegasus, Anempodistus, Aphthonius, Elpidiphorus și a celorlalți împreună cu dînșii*

Aceștia au fost cu toții creștini persani și au luat mucenicia la anul 355, pe cînd împărat al perșilor era Sapor. Primii trei au fost slujitori la curtea acestui împărat, iar creștini erau doar în taină. Acuzați fiind și aduși înaintea judecății împăratului, ei au fost întrebați de unde vin. Ei au răspuns: „Patria noastră și viața este Preasfînta Treime, una și nedespărțită, Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt Domnul.” Împăratul i-a supus torturilor celor mai bestiale, pe care sfinții le-au îndurat fără

plînset, cîntînd psalmi cu buzele și înălțînd rugăciune Domnului, în timpul întemnițării și torturării lor la ei s-au coborît de multe ori îngerii ai lui Dumnezeu, și o dată însuși Domnul și Stăpînul Iisus Hristos, în chipul unui bărbat *cu fața luminoasă ca soarele*. Văzînd cum prin minunea aceasta plumbul topit nu poate face nici un rău mucenicilor, Aftonie, unul dintre torționari, a crezut în Hristos și a strigat cu glas mare: „Mare este Dumnezeul Creștinilor!” Pentru aceasta el a fost omorît pe loc, împreună cu mulți alții care și ei au văzut minunea și au crezut. Apoi împăratul a poruncit ca Achindin, Pegasius și Anempodistus să fie cusuți în piei de animale și aruncați în mare. Dar Sfîntul Aftonie s-a arătat din cealaltă lume, fiind însoțit de trei îngeri luminoși, i-a apucat pe cei aruncați, i-a dus la țărnușcat și le-a dat drumul. Elpidifor a fost unul dintre nobilii de la curtea împăratului. Dînd pe față că și el este creștin și înfierîndu-l pe împărat pentru uciderea și măcelărirea nevinovaților, el a fost osîndit imediat la moarte de împărat, prin decapitare, împreună cu nobilul Elpidifor au mai fost uciși atunci șapte mii de creștini persani. Atunci acei trei mucenici dintîi, Achindin, Pegasius și Anempodistus, au fost aruncați într-un cuptor de foc împreună cu douăzeci și opt de soldați și cu mama împăratului, care și aceia crezuseră în Hristos. Astfel și-au dat acești sfinți mucenici sufletele lor drepte în mîna lui Dumnezeu, strămutîndu-se la Fericitele Locașuri.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Marcian din Cyr*

El a fost din cetatea Cyrului, care se afla în Siria. El a fost vestit prin marea familie din care se trăgea precum și prin neasemănata lui frumusețe fizică. Dar el a lepădat toate pentru dragostea lui Hristos și s-a retras în pustia din Halkis ca să trăiască ca un zăvorit. El a fost contemporanul marelui Patriarh Flavian al Antiohiei, și al împăraților Constanțiu și Valens. El lumină de candelă la coliba lui nu a avut nicicînd, ci lumină cerească îi lumina lui literele Sfintei Scripturi și Psaltirii ce le avea cu dînsul. El a fost mare făcător de minuni și în timpul vieții și după fericita lui adormire. Mai înainte de moarte el a poruncit ucenicului lui, Eusebius, să îi ascundă trupul și să îl îngroape într-un loc neștiut, pentru că se dusesse vestea peste tot despre el și mulți doreau ca Sfîntul Marcian să fie îngropat în cetățile lor.⁸² El s-a săvîrșit către Domnul cu pace la anul 387.

" "[...] și fîndcă a aflat că mulți se luptau și se certau ca să ia trupul său după moarte și își gătiseră și lăzi și sicrie, ca să-l pună pe el, și zidiseră chiar biserici în numele lui, a jurat pe întîiul său ucenic ca să ascundă după moarte trupul său în loc tainic, departe de chilia sa; și acestea rînduindu-le s-a mutat către Domnul." - V. *Sinaxarul Sfîntului din Mineiul pe Noiembrie* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune Ortodoxă al B.O.R., 1983, p. 26).

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Victorin, Episcopul Patav-ului*
Mulți zic că Sfîntul Victorin acesta a fost de neam sloven. Fericitul Ieronim îl laudă pentru marea lui învățătură și evlavie. El cunoștea însă grecește mai bine decît latinește. El a scris minunate tîlcuiri la cărțile Noului și Vechiului Testament. El a luat mucenicia pentru mărturisirea Credinței Creștine a lui Hristos la anul 303.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Achindin, Pegasius, Anempodist,

Aftonie și Elpidifor

*Achindin martirul și Pegasie cu dînsul,
Viteazul Anempodist cu Aftonie Ungă el,
Iar cu ei toți blîndul prinț Elpidifor,
Ca niște miei fără de glas pentru Hristos s-au jertfit.
Ei robi aleși s-au arătat ai Treimii Preasfinte,
Și-ntr-a lui Saporfață au mărturisit pe Hristos.
Lor praznic luminat le-afost mucenicia,
Căci pre Hristos au iubit mai mult decît multe bogății.
Hristos le-afost mai scump decît sceptre de 'rege,
Mai scump decît cinstea, decît însăși viața lor.
Bogățiile lumii ei le-au jertfit pentru Domnul,
Și s-au jertfit și pe ei pentru dragostea Lui.
Ei scuipați au fost, dar strălucit-au mai tare,
La pămînt au căzut dar s-au înălțat la cer.
Ei sîngele și-au vărsat pentru Biserica luptătoare,
Și-n Cea Triumfătoare au zidit sufletul lor.
Ei nețarmurit iubesc creștina rasă,
Și pentru ea se roagă lui Hristos înviat.
Ei se roagă Lui Biserica pe pămînt să păzească,
La Biruința finală să o ducă pe Ea.*

Cugetare

Oare cum va putea cineva care calcă porunca iubirii de părinți să se înalțe pînă la iubirea dușmanilor, care și aceasta este poruncă? Dragostea și cinstirea părinților - iată prima și adevărata școală a iubirii. Fără această școală, nimeni nu poate înainta nicăieri. Țarul sîrbilor Dragutin s-a ridicat cu aramă împotriva tatălui lui pentru că a voit să șadă samavolnic pe tronul patern. Dar s-a întîmplat că mai tîrziu el și-a rupt cumplit piciorul, iar accidentul acesta i-a trezit remușcări care nu l-au mai părăsit pînă la moarte. Din această pricină Dragutin s-a retras de la tron în favoarea fratelui lui, Milutin, și a început să facă milostenii peste milostenii, să înalțe biserici, și să facă mulțime de alte fapte bune. În afară de aceasta, în ascuns și neștiut de nimeni el ducea viață de asceză călugărească. Pe trupul gol el era încins cu o cingătoare împletită din trestii, iar pe sub hainele regale purta sac. El noaptea se ruga în taină, într-un mormînt săpat în ascuns. Acest rege și-a luat asupra lui aceste aspre penitențe numai și numai spre a fi iertat de Dumnezeu pentru păcatul de a se fi ridicat împotriva tatălui lui, iar Dumnezeu l-a iertat. Mulți sfinți mucenici i-au primit cu cinste și cu ospitalitate pe cei care știau că sînt trimiși să îi ucidă, iar în ascuns își pregăteau cum se cuvine pentru martiriu sufletele lor. Oare nu este aceasta dovadă zdrobitoare de iubire față de vrăjmași, și încă vrăjmașii de moarte? Pe cînd îi tortura bestial pe sfinții mucenici mai sus pomeniți, regele persan Sapor a înnebunit și a muțit, începînd să-și calce în picioare hlamida și să-și sfîșie fața cu unghiile, văzînd că nu mai poate vorbi. Văzîndu-l pe tortionarul său într-un asemenea cumplit chin, Sfîntului Achindin i s-a făcut milă, a lăcrimat, și s-a rugat Domnului pentru nenorocitul rege, zicînd: „întru Numele Domnului Dumnezeu Iisus Hristos, grăiește!" Atunci

pe dată limba regelui s-a dezlegat și el a grăit. Iată aici pildă de iubire față de dușmani!

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata putere a cuvintelor Sfinților Apostoli (Fapte 16):

- La cum o anume slujnică avea duh pitonicesc [ghicitoresc] și striga în urma lui Pavel și a lui Sila;
- La cum Pavel s-a întors și a zis duhului: *în Numele lui Iisus Hristos îți poruncesc să ieși din ea!*
- La cum duhul *în acel ceas a ieșit.*

Predică Despre voia lui Dumnezeu ca toți creștinii să fie sfinți Precum întru El ne-a și ales, înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără de prihană înaintea Lui (Efeseni 1: 4).

Doar Sfânta Biserică Ortodoxă Creștină învață și demonstrează că mai întâi a fost un plan de facere a lumii și numai după aceea s-a creat lumea. Acel plan a fost de la început în înțelepciunea, Voința și Puterea lui Dumnezeu. Iar noi creștinii, ca Biserică vie a lui Dumnezeu, sîntem parte din acest plan. Potrivit acestui plan, Dumnezeu ne-a ales pe noi *mai înainte de întemeierea lumii* spre a fi întru sfințenie, dreptate și iubire. Dumnezeu ne-a ales pe noi de mai înainte și ne-a înfiat Lui-Și prin Acela Care este Stăpînul și Domnul Iisus Hristos, Fiul Lui Unul Născut, în afară de Domnul Dumnezeu Iisus Hristos omul nu are nici un fel de altă legătură sau rudenie cu Dumnezeu, și acesta este motivul pentru care s-a și făcut prin Domnul Hristos înfierea noastră. El ne-a ales pe noi Biserică vie și sfântă *după buna socotință a voii Sale* (Efeseni 1: 5), așa cum odinioară 1-a ales pe poporul lui Israel dintre neamurile pămîntului. Să nu îndrăznească cineva a zice că această alegere desființează libera voie a omului, pentru că iată: din această pricină nici cel născut creștin nu are vreun merit pentru că s-a născut creștin, precum nici cel născut păgîn nu este vinovat din pricina aceasta! A interpreta astfel cuvintele Sfîntului Apostol Pavel este o eroare gravă. Căci iată, Dumnezeu însuși 1-a ales pe poporul lui Israel *după buna socotință a voii Sale*, și unii dintre ei au pierit, iar alții s-au mîntuit. La fel a ales El și Sfîntă Biserică Lui, chemînd în Ea toate popoarele și semințiile pămîntului. Dar mîntuirea tuturor acestora nu depinde numai de chemarea lui Dumnezeu — adresată tuturor — ci ea depinde și de voința și efortul omului, de felul răspunsului pe care îl dă el în fața acestei chemări.

O Stăpîne Atotveșnice Doamne, Cea Ce ești Ziditorul nostru, Carele ne ai ales pre noi spre mîntuire mai înainte chiar de a fi noi pe pămînt, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi!

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

3 noiembrie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Achepsima, Episcopul Naesoului, și a celor împreună cu dînsul, Iosifși Aitala*

Cel plin de toate creștinele virtuți bătrîn Achepsima, în vîrstă fiind de optzeci de ani, ședea odată în casa sa înconjurat de oasepeți. Atunci un copil plin de Duhul Sfînt a alergat către bătrînul Episcop, 1-a

sărutat pe creștetul capului și a strigat: „Fericit este acest cinstit cap, căci cu cununa muceniei pentru Hristos se va încunună!” Prorocia copilului s-a împlinit curînd. Împăratul Persiei Sapor a început atunci cumplita sa prigoană împotriva creștinilor, iar înaltpreasfințitul Achepsima a fost prins și el. El a fost adus înaintea unui principe care era în același timp și popă idolesc. Fiind arestat și legat, un apropiat l-a întrebat pe Sfîntul Achepsima ce poruncește pentru casa lui, în condițiile în care va fi martirizat. Sfîntul a zis: „Aceasta deja nu mai este casa mea. Eu mă duc la casa cea de sus, de unde întoarcere nu mai este.” După anchetă prelungită, Sfîntul Achepsima a fost aruncat în închisoare. El a zăcut acolo timp de trei ani, suferind fără răgaz de vindecare torturi bestiale. La urmă el a fost decapitat. Iosif și Aitala au fost îngropați în pămînt pînă la mijloc, iar tortionarii au silit oameni *creștini* să îi bată cu pietre, în acea noapte, prin lucrarea lui Dumnezeu, trupul lui Iosif s-a făcut nevăzut, iar peste trupul lui Aitala a răsărit în chip minunat un arbore de mirt ale cărui frunze și ramuri vindecau toată neputințele și durerile oamenilor. Timp de cinci ani a crescut și a rodit acel mirt minunat, pînă cînd îndrăciții păgîni, plini de toată invidia și răutatea, l-au tăiat din rădăcină și l-au distrus. Acești sfinți mucenici ai lui Hristos au luat mucenicia în Persia în veacul al patrulea, în timpul domniei păgînului rege Sapor.

• *Pomenirea Mutării Sfintelor Moaște ale Marelui Mucenic Gheorghie, Purtătorul de Biruință*

Se prăznuiește astăzi mutarea cinstitelor moaște ale Marelui Mucenic Gheorghie de la Nicomidia, unde a luat mucenicia pe vremea lui Dioclețian, în cetatea Lydda din Palestina. Mucenicia acestui Mare Mucenic se pomenește și se prăznuiește în douăzeci și trei de zile ale lunii aprilie. Văzîndu-și mai dinainte mucenicia sa, Marele Gheorghie a cerut slujitorului lui ca după a sa moarte să îi ia trupul și să îl ducă în Palestina, patria în care se născuse maica lui, și unde își împărțise el toate averile lui săracilor. Sluga, credincioasă, a făcut întocmai, în timpul domniei Marelui Constantin, creștinii evlavioși au zidit o preafrumoasă biserică la Lydda, închinată Sfîntului și Marelui Mucenic Gheorghie. La sfințirea bisericii au fost îngropate în ea și sfințele lui moaște. Nenumărate minuni s-au lucrat la ele de-a lungul vremurilor, spre slava lui Dumnezeu și a Marelui Mucenic Gheorghie, robul Lui.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mare Mucenic Gheorghie

O, Sfinte Gheorghie, Mare Mucenice,

O, Sfinte Gheorghie, Mare Biruitor!

Tu prin chin amarnic ai cîștigat viața,

Și prin a ta moarte te ai preaslăvit!

Tu toate le-ai socotit ca pe un nimica,

Prin comparație cu Adevărul Hristos!

Tu-a lumii putere și slavă le-ai călcat în picioare,

Și ai stat vrednic alături de Hristos.

O, Sfinte Gheorghie Mare Mucenice, O, Sfinte Gheorghie Mare

Biruitor! Tu schinguit ai fost cu torturi cumplite, Dar te-a ținut pe

tine dreapta lui Hristos! Tu toate durerile le-ai socotit ca nimica, Prin puterea ce-ți da Hristos Dumnezeu. Noi înaintea ta ne închinăm acum, Și slăvim pururi sfânt numele tău.

O, Sfinte Gheorghie, Mare Mucenice, O, Sfinte Gheorghie, Mare Biruitor! Păzește-ne și pre noi cu rugăciunile tale, Milostivirea ta arat-o către noi! Mijlocește pentru noi cu rugăciunile tale înaintea Tronului lui Hristos Dumnezeu! înaintea Mîntuitorului du rugăciunile noastre, Și roagă-te ca nici noi să nu ne temem de chinuri, Ci prin îndelungă răbdare să fim biruitori!

Cugetare

Printre nenumăratele minuni ale Sfîntului Mare Mucenic Gheorghie Purtătorul de Biruință se numără și aceasta: In insula Mitilene se afla o sfîntă biserică purtînd hramul lui. Toți locuitorii insulei veneau la această biserică la ziua prăznuirii hramului lui. Cunoscînd obiceiul acesta al localnicilor, saracinii din Creta au atacat insula Mitilene chiar în ziua prăznuirii Marelui Mucenic, au jefuit-o și au luat locuitorii în robie, ducînd pe mulți dintre ei în Creta. Printre ci robiți se afla și un tînăr deosebit de frumos, pe care pirații l-au dăruit căpeteniei lor. Căpetenia l-a făcut pe tînăr slugă a sa. Părinții tînărului boleanu de durere pentru fiul lor pierdut. Incheindu-se anul și apropiindu-se iar Praznicul Marelui Mucenic Gheorghie, îndurerații părinți, urmînd vechii și frumoasei rînduiei, au pregătit masă bogată de ziua Hramului Sfîntului și au chemat la ea oaspeți mulți.

Aducîndu-și aminte de fiul ei, maica s-a dus înaintea icoanei sfîntului și s-a rugat lui cu lacrimi să facă cumva și să i-l izbăvească pe fiul ei de robie. Maica apoi s-a întors să slujească oaspeților la masă.

Gazda a ridicat paharul, a mulțumit lui Dumnezeu și l-a băut în cinstea și întru pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Gheorghie. Și minune! Chiar în minutul acela a stat de față între oaspeți chiar fiul gazdei, cel luat cu un an înainte rob, țînînd și el un pocal cu vin în mîini! Uimiți și înspăimîntați, oaspeții l-au întrebat pe tînăr cum a reușit să vină la ei. Dar tînărul a răspuns că el nu știe, ci știe doar că să afla în Creta, slujind la masa stăpînului lui, cărui tocmai atunci trebuia să îi toarne vin să bea; dar că mai înainte de a face aceasta, a văzut un călăreț călare venind înaintea lui, trăgîndu-l alături de el pe cal și ducîndu-l într-o clipeală de ochi la casa părinților lui din Mitilene! Cu toții au rămas plini de uimire și l-au preaslăvit pe Dumnezeu și pe marele făcător de minuni Gheorghie, Marele Mucenic și Purtător de Biruință!

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata izbăvire din închisoare a Sfinților Apostoli Pavel și Silas (Fapte 16):

- La cum acești Sfinți Apostoli au fost aruncați în temnița cea mai dinlăuntru iar picioarele li s-au pus în butuci;
- La cum au stat ei la rugăciune toată noaptea, mulțumind lui Dumnezeu;
- La cum atunci s-a cutremurat pămîntul, cum au căzut lanțurile de pe toți cei legați, iar ușile temniței s-au deschis de la sine.

Predică Despre Hristos, Capul tuturor sfinților

... ca toate să fie iarăși unite în Hristos, cele din ceruri și cele de pe pământ (Efeseni 1: 10).

Păcatul provoacă panică și confuzie în suflet. Omul care se cufundă în păcat și în viciu se aseamănă găinii căreia tocmai i s-a tăiat capul, însă trupul continuă să i se zbată convulsiv și dezordonat încă și încolo, înainte de întruparea Mîntuitorului Hristos toată lumea păgîină zăcea în întunericul confuziei precum un trup cu capul tăiat care se zbate încă în convulsiile morții. Hristos Domnul a unit capul cu trupul muribund și a adus ființa umană înapoi la viață. Hristos este Capul oștirilor cerești, și a fost Capul lor întotdeauna. Iar ca Cuvîntul Făcător de Viață al lui Dumnezeu El a fost dintru început Capul a toate cele zidite din lumea vizibilă, între care la locul cel mai de frunte se află rasa umană. Dar păcatul, ca și un satîr ascuțit, a despărțit trupul păcătos al lui Adam de Capul său, Dumnezeu. Cu toate acesta Domnul, în mare milostivirea Lui, a împăcat iar cerul și pămîntul prin întrupare, aducînd cerul pe pămînt, înălțînd pămîntul la cer, și rînduind iar toată zidirea sub călăuzirea Minții Lui, Care este Căpetenia zidirii. Prin Hristos noi oamenii ne-am împăcat cu Dumnezeu Sfînta Treime și cu îngerii lui Dumnezeu, ne-am împăcat întreolaltă și cu natura în care am fost așezați. Prin Hristos omenirea și întreaga zidire și-a aflat iarăși Capul și a intrat în armonie cu El și cu sine. Simțul Apostol zice: *Noi însă avem gîndul lui Hristos* (I Corinteni 2: 16). Așa fiind, dragostea noastră pentru Dumnezeu se aprinde din nou, credința noastră se înărește, și nădejdea ni se luminează. Doar trupul care doarme nu-și simte legătura cu capul. De aceea să ne trezim, fraților, să ne trezim cît mai avem încă vreme.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea ce ești Capul nostru Atotînțelept, unește-ne pre noi cu Sfîntul Trupul și Preacurat Sîngele Tău și ne mîntuiește.

Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

4 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Ioanichie cel Mare*

Acest mare luminător duhovnicesc Ioanichie s-a născut în satul Marycata din provincia Bithynia, din tatăl Myritircius și maica Anastasia. El de tînăr a fost păstor de oi. Pe cînd sta la paza turmelor lui, adesea se întîmpla să se retragă în singurătate și să stea la rugăciune ziua întreagă, însemnîndu-și turmele din cele patru laturi cu Semnul Sfintei Cruci, astfel încît ele să nu se împrăstie sau să se piardă. Mai tîrziu, cînd a fost luat în slujba militară, el a dat dovadă de curaj uimitor, mai ales în războaiele cu bulgarii. După ce a ieșit din serviciul militar el s-a retras în Muntele Olymp din Asia Mică, unde s-a tuns monah și s-a închinat pe sine cu desăvîrșire celor mai aspre nevoințe călugărești, întru care a petrecut pînă la sfîrșitul său, ce a venit la adînci bătrîneți. El a petrecut ca monah timp de cincizeci de ani, în locuri diferite. El a primit de la Dumnezeu har peste har, și cu deosebire darul facerii de minuni. El a vindecat neputințele și bolile oamenilor, a scos afară demoni, a îmblînzit fiare sălbatice. El avea mai cu seamă putere

asupra șerpilor veninoși, trecea pe apă ca pe uscat, se putea face nevăzut din fața oamenilor dacă așa dorea, și vedea cele ce aveau să fie. El a fost vestit prin smerenie și blîndețe. La înfățișare și la statură el era ca un uriaș, era masiv și avea o mare forță fizică. Sfîntul Ioanichie cel Mare a jucat un rol foarte activ în viața Bisericii lui Dumnezeu. În vremea controversei iconoclaste [a luptelor contra sfîntelor icoane] el mai întîi s-a înșelat oarecum, dar mai pe urmă a repudiat vederile iconoclaste și s-a tăcut un zilot întru apărarea sfîntelor icoane. El a fost mare prieten al Patriarhului Metodic al Constantinopolului. Sfîntul Preacuvios Ioanichie cel Mare a trăit pînă la vîrsta de nouăzeci și patru de ani, săvîrșindu-se cu pace către Domnul la anul 846. El a fost mare făcător de minuni și în timpul vieții, și după fericitul său sfîrșit.

• *Pomenirea Sfîntilor Sfînțiți Mucenici Nicandru, Episcopul Myrei, și Hermas, Presbiterul*

Ei amîndoi au fost hirotoniți de către Sfîntul Apostol Tit. Ei au fost vestiți pentru marea lor rîvnă pentru Credință și pentru puternica lor misiune, cu prețul unor cumplite chinuri, printre pagini, dintre care pre mulți i-au cîștigat pentru Hristos Domnul. Din această pricină ei au fost bîrșiți înaintea unui judecător, Libanus, care i-a osîndit la torturi bestiale. Ei au fost bătuți cu pietre și tîrșiți pe pietriș ascuțit; au fost întemnițați, înfomețați, și supuși la chinuri cărora nici un muritor nu le poate supraviețui fără ajutorul aplecat al lui Dumnezeu. Domnul Hristos a venit la ei în felurite chipuri, și aruncați în foc fiind ei, Domnul a trimis îngerii Săi să le prefacă lor în rouă fierbințeala cuptorului. La urmă ei au fost îngropați de vii de torționarii lor. Dar zadarnic încearcă oamenii să îi ucidă pe aceia cărora Domnul le-a dăruit viața, și zadarnic încearcă oamenii să necinstească pe aceia pe care Domnul îi preaslăvește.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioanichie cel Mare

*Sfîntul Ioanichie poporul și-a slujit, Poporul și regele, ca un rîvnitor.
După care el toate le a lepădat Spre a II sluji pe Domnul tuturor.*

Sfîntul Ioanichie fost-a mare oștean

Al Credinței Creștine și dreptății curate.

El cu lacrimi și lupte timp de cincizeci de ani

S-a rugat lui Hristos și se roagă și azi.

Slăvitul Ioanichie bogății multe a avut pe pămînt,

Dar mai bogat a fost în cereasca avere:

Pe aceea el singur și-o a dobîndit

Cu postiri și cu rugă, biruind pe diavol.

Sfîntul minunat Ioanichie Avva

Mulțime dumnezeiască de minuni a lucrat:

El lucratu-le-a întru Numele lui Hristos Domnul,

Cu Crucea desăvîrșitpe diavol a călcat.

O. sfinte al lui Dumnezeu, Ioanichie Părinte, Tu la Hristos mare milă și îndrăzneală ai aflat! Ci roagă-te Lui și pentru noi păcătoșii Si de la Duhul Sfînt cere nouă bogat harul Său!

Cugetare

Milostivirea este rodul credinței. Acolo unde este credință adevărată, acolo se află și adevărata milostenie. Sfîntul Ioanichie a trecut într-o

zi pe lângă o mînăstire. între multe monahii care se nevoiau în ea, se aflau și o maică cu fiica ei. Necuratele duhuri ale patimilor trupești o războiau cumplit pe tînără, atît de cumplit, încât ea se gîndea în fiecare zi să părăsească mînăstirea și să se întoarcă în lume. Zadarnic a încercat maica să o facă să vadă cumplita cădere către care se îndrepta. Dar ea l-a rugat cu lacrimi pe Sfîntul Ioanichie ca să o sfătuiască pe fiica ei să nu se întoarcă la urîciunile lumii. Atunci Sfîntul a grăit către tînără și a zis: „Fiică, pune mîinile tale pe grumazul meu!” Tînără a făcut așa. Atunci dumnezeiescul Părinte mult milostivul l-a cerut lui Dumnezeu ca patima fetei să treacă asupra lui, iar ea să rămînă liberă de ea și curată. Precum s-a și întîmplat. Tînără s-a vindecat cu desăvîrșire de necurata patimă, și a rămas mai departe liniștită în mînăstirea ei. Avva Ioanichie și-a continuat drumul, dar fără veste a simțit în sine cumplitul război al trupului, atît de cumplit, încît ar fi preferat să moară mai curînd decît să fie învins. Atunci el a văzut unul din șerpii cei mari și otrăvitori ai pustiei și s-a repezit la el, ca șarpele să îl muște, și Avva să moară. Dar șarpele nu l-a mușcat. Avva atunci a lovit șarpele, ca acesta să muște, dar cum s-a atins de el, șarpele a murit. Atunci patima necurată a desfrîului a pierit de la el.

Luare aminte

Să luăm aminte la venirea Domnului la Sfîntul Pavel într-o vedenie de noapte (Fapte 18):

- La cum Domnul S-a arătat Sfîntului Apostol Pavel la Corint, într-o vedenie, noaptea;
- La cum El a zis către Pavel să nu se teamă ci să grăiască și să nu tacă, căci Domnul a zis: *Am mult popor în cetatea aceasta.*
- La cum Sfîntul Apostol Pavel s-a supus Domnului și a rămas la Corint timp de un an și jumătate.

Predică Despre moștenitorii împărăției prin Hristos Domnul

Intru Care și moștenire am primit (Efeseni]: 11).

Toate sînt de la Stăpînul Hristos Iisus, toate sînt prin Domnul Hristos Iisus și toate aparțin Domnului Hristos Iisus. Fără El noi nu putem avea nici un fel de legătură adevărată sau normală cu Domnul Dumnezeu Făcătorul nostru, cu ceilalți oameni sau cu lumea creată în care viețuim. El este capul nostru și mintea noastră, și prin El și moștenire am primit. Dar ce moștenire? Chiar împărăția lui Dumnezeu. De ce sînt creștinii adesea numiți moștenitori în Noul Testament? Cînd zicem moștenire noi ne gîndim mai întîi la cineva care moare și lasă o moștenire. Ca cineva să moștenească, altcineva trebuie mai întîi să moară. Ce este mai mult este că noi creștinii ne putem numi moștenitori încă din această viață, căci omul nostru cel vechi moare iar omul cel înnoit în Hristos moștenește cele bune și nepieritoare ale lui. Căci cel care supraviețuiește este moștenitorul. Moare trupul, dar sufletul îi supraviețuiește; prin urmare sufletul omului moștenește toate cele pe care omul pe cînd era în trupul lui le-a lucrat, fie cele bune spre moștenirea de către suflet a vieții, fie cele rele spre moștenirea de către suflet a morții. Prin Domnul nostru Iisus Hristos moștenirea de care El însuși S-a bucurat și Se

bucură este acum deschisă nouă tuturor: moștenirea aceasta este împărăția Nepieritoare a Cerurilor. Noi această împărăție nemuritoare o moștenim atunci cînd murim cu trupul lumii acesteia pămîntești; murind pămîntului, moștenim cerul; rupînd legătura cu Satan, ne facem împreună-moștenitori cu Hristos.

O, fraților, cît de minunată și negrăită este moștenirea care ni s-a pregătit nouă! Să nu ne fie nouă să renunțăm ca niște nebuni la ea, și să ne asemănăm lui Isav cel care și-a vîndut dreptul lui de întîi născut, [adică libertatea și nemurirea] pentru un blid de linte!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Domnul și Mîntuitorul nostru, milostivește-Te către noi pînă la sfîrșit și ne mîntuiește.

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

5 noiembrie

• Pomenirea Sfinților Preacuvioși Mucenici Galaction și Epistimifa]

Amîndoi s-au născut în cetatea feniciană a Edessei. Mai înainte de a îl naște pe Galaction, maica lui, Leucippa [Leuchipa], fusese stearpă. Ea nu a rămas însărcinată decît după ce a primit Sfîntul Botez. După botezul ei și după ce i s-a născut fiul, Leucippa 1-a adus și pe soțul ei [Cleitophon] la Sfînta Credință și 1-a botezat și pe fiu. Ajungînd Galaction la vîrsta căsătoriei, buna lui maică s-a săvîrșit către Domnul. Atunci tatăl lui 1-a logodit cu fecioara Epistimi, care era păgînă. Galaction însă nu a dorit căsătoria. Cu credința și cu harul de la Dumnezeu el a obținut nu doar ca Epistimi să primească Sfîntul Botez, ci chiar să îi urmeze lui în viața monahală. Astfel ei amîndoi s-au retras la Muntele Publion, unde Galaction a intrat într-o mînăstire de bărbați, iar Epistimi, în una de fecioare. Ei s-au arătat, fiecare în mînăstirea lui, ca niște luminători de viețuire călugărească fraților. Ei au fost primii la ascultare, primii la nevoie, primii la rugăciune, primii în smerita cugetare și în dragostea de Dumnezeu și de aproapele. Ei nu au mai ieșit din mînăstirile lor, și nu s-au mai văzut unul cu celălalt decît înaintea morții lor celei mucenicești. Aceasta s-a întîmplat în timpul sălbaticelor persecuții din vremea împărăției lui Deciu. Ei au fost aduși înaintea necuratului tribunal, și mai întîi Galaction a fost biciuit sălbatic. Privind la el, Epistimi pîngea cu amar. Din această pricină, a fost și ea biciuită, bestial. La urmă lor li s-au tăiat mîinile, picioarele și capetele. Prietenul lor, Eutolius, a luat trupurile lor și le-a îngropat cu cinste. Eutolie fusese sclav în casa părinților Epistimiei, iar mai apoi împreună-nevoitor întru călugărie cu Sfîntul Galaction. El a scris viața acestor minunați sfinți mucenici ai Domnului, care s-au încununat cu cununa nepieritoare slave la anul 253.

• Pomenirea Sfinților Apostoli Patrova, Hermes, Linos, Gaius și Philologus

Aceștia cu toții au fost din numărul celor Șaptezeci de Apostoli mai Mici. Patrova a fost episcop al cetății Neapolis, Hermes al Filipopolului (Romani 16: 15), Linos al Romei (II Timotei 4: 21), Gaius al Efesului (Romani 16: 23), iar Philologus al Synopei (Romani 16: 15). Ei cu toții au împlinit cu dragoste Legea lui Hristos și s-au

strămutat la urmă întru Cereasca Lui împărăție.

• *Pomenirea Sfintului Iona. Episcopul Novgorodului*

El s-a născut chiar în cetatea Novgorodului și a rămas orfan de mic. O anume văduvă temătoare de Dumnezeu l-a luat pe copil și l-a crescut cu îngrijire în casa ei, ca pe un fiu. Privind la copil, Mihail cel Nebun pentru Hristos din Klops a grăit către el, prorocindu-i: „Ivanușka, să te sîrguiești la carte, căci ai să fii Vlădică al Marelui Novgorod!” Cu adevărat, după moartea Arhiepiscopului Eftimie, Iona a fost ridicat și sfințit în locul lui. El a fost evlavios și milostiv mai mult decît toți oamenii. El a zidit mulțime de biserici și mînăstiri și și-a păstorit turma ca un păstor bun, punîndu-și sufletul pentru oile lui. Lui i s-a oferit scaunul patriarhal al Moscovei, pe care însă l-a refuzat cu înțelepciune, arătînd către vîrsta lui înaintată. El s-a săvîrșit către Domnul cu pace în cinci zile ale lunii noiembrie, din anul 1570, și s-a strămutat cu veselie la locașurile cele cerești gătite lui de Domnul. La o sută de ani după cinstită adormirea lui Novgorodul a fost cuprins de un incendiu cumplit. Prin intermediul lui s-a aflat că moaștele acestui sfînt nu au putut fi mistuite de limbile focului, ci dimpotrivă, începînd de atunci ele au arătat putere făcătoare de minuni și au început să reverse miros de bunămireasmă.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Galaction și Epistimi

Galaction și Epistimia

Fumul deșart al lumii îl au lepădat.

Ei răstignitu-și-au ale trupului patimi,

Și cu duhul s-au înălțat la cer.

În inima lor la fiecă bătaie Numele Domnului ei îl rosteau,

Și-n inimă pentru dragostea Lui primit-au răstignire.

Sosesc torționarii.

Galaction, viteaz, merge la chinuri,

Pe-ale lui urme, aproape, merge Epistimi:

„Iubitul meu Frate, nu grăbi așa!

Eu din mîna ta primit-am Botezul cel Sfînt!

Cuvine-se și-acum să mă iei cu tine,

Chinurile tale cu mine să-mparți!

Deși nevrednică sînt, iubitul meu Frate,

Eu voiesc cu tine pentru Hristos să mor”

Sfinții Galaction și Epistimia

Pre Hristos proclamă către cei păgîni.

Ei sufletele-și dau în amare chinuri,

Pe ele le primește dreapta lui Hristos. Ei acum în ceruri locuiesc cu

îngeri, Sfîntul Galaction și Epistimi Sjința.

Cugetare

Iubirea trupească este față de iubirea duhovnicească mai palidă decît este umbra față de substanța solidă. Frăția de sînge este ca un nimic pe lîngă frăția de duh. Tatăl lui Galaction l-a logodit pe fiul lui cu fecioara păgîină Epistimi. Dar Galaction a botezat-o pe Epistimi iar apoi au ales amîndoi calea călugăriei. Dragostea lor trupească s-a preschimbat în dragoste duhovnicească, care a fost mai tare ca moartea. Atît de mult a iubit-o duhovnicește Galaction pe logodnica

lui Epistimi, încît el nu a mai dorit să o vadă cu ochii cei trupești. Nici legătura fizică și nici prezența fizică nu sînt necesare adevăratei iubiri, duhovnicești. Atît de mult l-a iubit duhovnicește Epistimi pe logodnicul ei, Galaction, încît aflînd că este dus la chinuri, a alergat după el, implorîndu-l să nu o respingă, ci să o primească și pe ea să îi împărtășească chinurile pentru Hristos, așa cum și el împărtășise cu ea Adevărul Credinței, pe Hristos Domnul. Cînd torturarii au biciuit trupul gol al lui Galaction, sfînta Epistimia a plîns. Dar cînd amîndurora li s-au tăiat mîinile și picioarele, ei amîndoi s-au bucurat și l-au preaslăvit pe Hristos: Iată cît de mare a fost iubirea lor pentru Mîntuitorul Iisus Hristos, și iată cît de mare a fost iubirea duhovnicească a unuia față de celălalt! Cu adevărat, iubirea trupească este ca un fluture multicolor care trăiește o zi și moare, pe cînd iubirea duhovnicească veșnică este, mai tare ca moartea.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata lucrare a Duhului Sfînt Dumnezeu asupra celor botezați (Fapte 16):

- La cum Sfîntul Pavel, sosind la Efes, a văzut botezîndu-se oameni cu botezul pocăinței, al lui Ioan Botezătorul;
- La cum el și-a pus mîinile peste ei iar asupra lor s-a pogorît Duhul Sfînt;
- La cum ei s-au umplut cu putere de sus, și au grăit în limbi și au prorocit.

Predică Despre ridicarea omului prin învierea și înălțarea lui Hristos

Mai presus decît toată începătoria și stăpînia și puterea și domnia și decît tot numele ce se numește, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor. Și toate le-a supus sub picioarele Lui (Efeseni 1:21 -22).

Iată înălțimile la care îl ridică Dumnezeu pe om! Căci nu despre firea dumnezeiască a Domnului se grăiește mai sus, ci despre firea lui omenească. Cuvintele citate ale Apostolului nu se referă la Cuvîntul Co-Etern al Tatălui, ci ele grăiesc despre omul Iisus, pe Care Dumnezeu l-a ridicat din morți și l-a înălțat - nu doar mai presus decît lumea vizibilă și pieritoare, ci chiar mai presus și decît lumea invizibilă și veșnică a puterilor cerești; mai presus decît toate ierarhiile celor nouă cete îngerești; mai presus decît orice ființă creată, cunoscută sau necunoscută; și mai presus decît orice nume din lumea materială sau cea spirituală. Fraților, vedem noi oare cum Atotslăvitul nostru Făcător a împlinit făgăduința pe care a dat-o strămoșului Adam atunci cînd l-a izgonit din Paradis, și făgăduința pe care a formulat-o în cuvinte și mai limpezi față de Avraam, și pe care a repetat-o din ce în ce mai clar față de proroci și de împăratul David? Vedem noi oare cum Domnul Savaot a pus început preaslăvirii rasei umane prin aceea că l-a preaslăvit pe Omul Iisus, pe Fiul lui Dumnezeu, în Care s-a întrupat Dumnezeu? Fiind Cel Dintîi în slavă, Dumnezeu pe El l-a preaslăvit mai întîi, iar apoi, în minunată și ierarhică rînduială, pe toți cei care se numără cu El, și care prin harul Duhului Sfînt sînt numiți și scriși în Cartea Vieții spre slava cea veșnică. Pe bună dreptate o cîntă Biserica pe Maica

Domnului astfel: *Ceea ce ești mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită, fără de asemănare, decât Serafimii.* Căci atunci când Fiul lui Dumnezeu este preaslăvit, atunci se preaslăvește și Preasfântă Maica Lui, precum și Sfinții Apostoli, după cuvîntul Lui cel rostit către Tatăl: *Părinte, voiesc ca, unde sînt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat* (Ioan 17:24).

Iată colosalele urmări ale pogorîrii lui Dumnezeu pe pămînt! Iată roadele negrăite ale Patimii Lui!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Mîntuitorul nostru, Cea Ce ești întocmai în dumnezeire cu Tatăl și cu Duhul Sfînt! Ajută-ne nouă să ne desprindem din bezna duhului păcatului și nebuniei trupești a lumii acesteia pieritoare, mai înainte de al nostru sfîrșit!

Căci numai Ție se cuvine toată închinarea și slava în veci, Amin.

6 noiembrie

Pomenirea Sfîntului Constantinopolului

Pavel

Mărturisorul,

Patriarhul

Zăcînd Fericitul Patriarh Alexandru pe patul cel de moarte, turma lui cea strînsă lîngă dînsul, îngreunată de durere, l-a întrebat pe cine voiește să lase păstor în urma lui, spre păstoria turmei celei rămase orfane a lui Hristos? Atunci de Dumnezeu purtătorul Ierarh a răspuns: „De veți voi bărbat dumnezeiesc și înțelpt, puternic să vă învețe pe voi adevărul și luminînd cu virtuțile ca sfeșnicul scos de sub obroc, să îl alegeți pe Pavel; iar dacă veți voi un bărbat potrivit după socotelile cele din afară, atunci acesta este Macedonie.”

Poporul l-a ales pe Pavel. Din nefericire însă Pavel nu a fost acceptat de urătorii de Dumnezeu ereticii arieni, și nu a fost acceptat nici de Constanțiu, care se afla atunci la Antiohia. Pavel a fost în scurt timp scos din scaun, și a fost nevoit să se refugieze la Roma, împreună cu Sfîntul Athanasie cel Mare. La Roma Papa Iulian și împăratul Constans i-a primit pe acești sfinți cu căldură și au fost de un gînd și o inimă cu ei întru ținerea sus a Curăției Ortodoxiei, împăratul Constans și Papa Iulian l-au susținut pe Sfîntul Pavel și au determinat repunerea lui în scaunul patriarhal de la Constantinopol. Dar după moartea lui Constans necurații arieni și-au scos iar capetele și au uneltit surghiunirea Sfîntului Pavel la Cucusus, în Armenia. Acolo, pe cînd Sfîntul Pavel se afla odată la slujirea Sfintei Liturghii, necurații și băutorii de sînge nevinovat, arienii, au năvălit precum cîinii în biserică și l-au sugrumat pe Sfîntul Patriarh cu omoforul său. Anul a fost 351. La anul 381, în timpul domniei împăratului Theodosie, moaștele Sfîntului Pavel Mărturisorul au fost mutate la Constantinopol, iar la anul 1236 ele au fost aduse la Veneția, unde se află și în ziua de astăzi. Credincioșii și iubiții lui clerici, preotul Marcian și notarul [secretarul] Martirie (pomeniți la 25 octombrie) au fost omorîți și ei la scurt timp după Părintele și Patriarhul lor.

• *Pomenirea Preacuviosului Varlaam din Khutyn, Făcătorul de Minuni*
Acesta s-a născut și a crescut în credința creștină, în Marele

Novgorod. După moartea părinților lui el s-a tuns monah și s-a închinat pe sine celor mai aspre nevoițe călugărești. El a întemeiat o mânăstire pe malul râului Volkhov, la un loc unde văzuse lumină cerească. Sfântul Varlaam a fost făcător de minuni și în timpul vieții lui, și după fericita lui adormire. El cunoștea tainele inimilor oamenilor, scotea afară duhurile necurate, și vindeca boala din popor. După adormirea lui cneazul Vasili Vasilievici s-a îmbolnăvit de moarte și a cerut să fie dus la mormântul sfântului. El a mai cerut ca, în situația în care va muri pe drum, să fie dus și așa la mormântul sfântului. Moartea cneazului pe drum s-a și întâmplat, dar ajungând la mânăstire și intrând cortegiul cu trupul mortului în biserică, el a înviat, a mers pe picioarele lui și s-a închinat la mormântul Sfântului Varlaam, Făcătorul de Minuni. La anul 1471 Țarul Ivan cel Groaznic a poruncit să se sape și să se scoată afară din mormânt racla sfântului. Dar făcându-se așa, o limbă de foc cumplită a țîșnit din mormânt, care a înconjurat toți pereții bisericii. Țarul s-a înspăimântat atât de tare, încât a luat-o la fugă din biserică, uitând și de sceptrul lui de țar. El nici nu a mai îndrăznit măcar să se întoarcă și să îl ia înapoi, de aceea toiagul țarului se află și azi lângă mormântul Sfântului, în amintirea minunii, care s-a petrecut în sfânta zi de vineri de după Duminica T tuturor Sfinților.

• *Pomenirea Pulberii ca a căzut din cer [cu dumnezeiască iubire de oameni, pe vremea lui Leon cel Mare]*

Aceasta s-a întâmplat la Constantinopol în anul 472,⁸³ în vremea când împărat era Leon cel Mare, iar pe scaunul Constantinopolului se afla Patriarhul Ghenadie. (Vezi *Cugetarea* dintru această zi.)

Cîntare de laudă la marea milostivire și bunătate a lui Dumnezeu

*Domnul nostru este Milostivirea și însăși Bunătatea,
Dar pentru-ale noastre păcate El îngăduie să suferim:*

Potop, boală, secetă și cutremur,

Spaimă și durere în suflet și în trup.

Căci cel ce pre Tatăl nu-L vede cînd El oferă daruri,

II va vedea aievea ca Drept Judecător.

Înfricoșatul Judecător robi nenumărați are,

El pe toți îi pune să-l mîntuie pe om ~

Aceștia sînt ghimpî ai pămîntului, șerpi și fiare,

Cutremure, secetă, sau potop din cer;

Vînturi rele de boală, arșițe și-ntuneric,

⁸³ După Sinaxarul grecesc evenimentul acesta a avut loc la anul 475, iar nu la anul 472. - *Nota Autorului.*

Cînd soarele și luna nu-și mai dau lumina lor,

Nici pămîntul ale sale roade.

Pe cît de multe sînt darurile dreptilor,

Tot atît de multe sînt și-ale păcătoșilor certări.

Pășunile lui Adam se stropesc cu rouă,

Pe cînd noile Sodome se taie cu spadă de foc.

Dar mai presus de toate în a Sa zidire

Domnul Dumnezeu îl iubește pe om.

De aceea El mult îi și iartă; de aceea îl și rabdă.

Dar înfricoșat lucru este să calci răbdarea Lui!

Certarea cumplită va face atunci slujba iubirii.

Cugetare

Dumnezeu a scos apă din stîncă spre mîngîierea oamenilor, dar El a pogorît și foc din cer, spre a lor pedeapsă. Soarta cetăților Sodomei și Gomorei este binecunoscută oamenilor, lor aplicîndu-li-se pedeapsa exemplară a lui Dumnezeu pentru păcatele sinistre și nepocăite ale locuitorilor lor. Că puternic este Dumnezeu să aplice cînd voiește aceste pedepse exemplare s-a văzut și după Sodoma și Gomora, chiar în era Harului, la anul 472.⁸⁴ Patriarh al Constantinopolului atunci a fost Patriarhul Ghenadie, iar la cîrma Imperiului Roman de Răsărit, împăratul Leon cel Mare. La amiaza zilei de 6 noiembrie cerul s-a acoperit de nori groși și negri, care au obstrucționat total lumina soarelui, cufundînd pămîntul în beznă. Acești nori s-au prefăcut apoi într-un roșu de foc, apoi iar s-au făcut negri, ei durînd și schimbîndu-se astfel timp de patruzeci de zile încheiate de groază și chin prelungit. Poporul înspăimîntat s-a aruncat cu fața la pămînt, la rugăciune. Ei s-au pocăit cu amar, în frunte cu patriarhul și cu împăratul, care au mers în procesiune cu icoane, intrînd și închinîndu-se în fiecare biserică, cu lacrimi de spaimă, cu plîngere și cu pocăință. În ziua a patruzecia din cer a plouat peste Constantinopol ca o cenușă neagră și fierbinte, de la căderea serii și pînă la miezul nopții, cînd s-a oprit. A doua zi soarele a răsărit strălucitor pe un cer senin, dar pămîntul era acoperit de acest strat negru și gros de cenușă, cu adîncimea de un cot. Cu mare chin, oamenii au curățit casele și străzile de această strat nemaipomenit de gros de cenușă, dar culturile cîmpului au fost complet distruse, peste tot. Toți cei care

⁸⁴ Pedepsele acestea s-au văzut, pentru cine a avut ochi să vadă, chiar și în acest an 2005, pe suprafața întregului pămînt, inclusiv în țara noastră: taifunul devastator din Asia de la începutul anului, inundațiile devastatoare care au acoperit repetat de-a lungul verii aproape întreaga Românie, uraganele din sudul Statelor Unite, spre a numi doar puține dintre catastrofe, și doar dintre cele naturale.

au avut ochi să vadă au înțeles că acesta a fost biciul lui Dumnezeu, și încă un bici blînd, căci cu adevărat tot poporul Constantinopolului a alergat la Dumnezeu și și-a plîns păcatele cu sinceritate, începînd cu ierarhul și cu împăratul. De nu s-ar fi pocăit ei astfel pentru păcatele acumulate de-a lungul vieții și al generațiilor, cine știe dacă nu s-ar fi întîmplat și cu Constantinopolul în acele zile ceea ce se întîmplase odinoară cu Sodoma și Gomora! Dar pocăința adîncă și la timp a poporului, dusă la Tronul Dumnezeiesc de rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, precum și rugăciunile nenumăraților sfinți și mucenici constantinopolitani, au micșorat nemăsurat dreapta urgie a lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata putere vindecătoare ce ieșea din persoana Sfîntului Apostol Pavel (Fapte 19):

- La cum poporul lua năframele și șorțurile lui spre a le așeza peste cei bolnavi ai lor, iar aceia se vindecau;
- La cum *toți* acei bolnavi se vindecau, inclusiv demonizații;

- La cum s-au adevărit astfel cuvintele Mântuitorului, Care a zis că cel care crede în El minuni și mai mari decât El va face.

Predică Despre Capul Bisericii și Trupul lui Hristos

Și mai presus de toate L-a dat pe El Cap Bisericii, Care este trupul Lui (Efeseni 1:22-23).

Omenirii celei lipsite de cap i se dă cap pe Iisus Hristos Cel înviat din morți. Trupul cel despărțit de capul său este din nou unit cu el, părticică cu părticică, os cu os și nerv și cu nerv. Nu toți oamenii formează însă Trupul Domnului, ci numai aceia care cred în El. Toți oamenii sînt chemați, dar puțini sînt aceia care răspund chemării și sînt primiți sub cîrmuirea mîntuitoare a Acestui Cap. Cei care răspund chemării formează Trupul care este și se numește Biserica, al cărei Cap este însuși Domnul Hristos. Și, așa cum Capul Bisericii, Hristos Domnul și Omul înviat este acum preaslăvit în sîntul Sfintei Treimi, mai presus de toți și toate cele de pe pămînt și din ceruri, tot așa și al Său Trup, adică Biserica credincioșilor, se va înălța și va fi preaslăvită împreună cu al său Cap, mai presus de toți și toate cele de pe pămînt și din ceruri, întreaga Biserică, împreună cu al ei Cap, va ședea de-a dreapta Preasfintei Treimi, căci acolo unde se află capul, acolo trebuie să se afle

neapărat și trupul. Păcătoșii cei răscumpărați și pocăiți, care mai înainte fuseseră dușmani ai lui Dumnezeu, ei care odinioară fuseseră ca niște fii preadesfrînați și ca niște trupuri moarte cu capetele tăiate, dar care acum au primit înfierea dumnezeiască prin Hristos și pentru Hristos, fiind îmbrăcați în straiul de lumină al nunții celei veșnice, splendorii și vieții, aceștia toți deci se vor înălța și se vor preaslăvi la înălțimile măreției și slavei alături de Domnul Care i-a mîntuit și pe Care pînă la moarte și cu jertfă ei L-au iubit. Căci taina aceasta mare este și înfricoșată, fraților: adică întruparea Fiului lui Dumnezeu pe pămînt printre oameni, Patima Lui pe Cruce și învierea Lui, toate făcute pentru noi. Venirea Lui pe pămînt a adus schimbarea radicală a vieții și destinului omenirii, schimbarea radicală a sensului pe care oamenii îl vedeau vieții lor și tuturor lucrurilor din zidire. El a schimbat toate și le-a înnoit cu totul pe toate. Prin urmare, fraților, să nu mai trăim și să nu ne mai purtăm ca niște trupuri moarte, ca omul nostru cel vechi, ci mai vîrtos să ne înnoim și să țintim a ne purta ca omul cel nou, înnoit prin Hristos Domnul. Să nu mai trăim după păcate, ci să trăim după dreptate. Să nu mai trăim după trup, ci după duh. Și să ne fie nouă tuturor a ne învrednici înălțimilor acelor, și măreției și slavei aceleia la care ne cheamă Domnul Dumnezeu Iisus Hristos, Capul nostru.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Capul Sfînt al Sfintei Bisericii Tale, învrednicește-ne și pre noi a fi mădulare cinstite ale Preacuratului Tău Trup în veci.

Căci numai Ție se cuvine pururi toată închinarea, mulțumită și slava, Amin.

7 noiembrie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Hieron [Ieron] și a celor împreună cu dînsul [Cei Treizeci și Trei din Melitina]*

Sfântul Ieron s-a născut în Tyana Capadociei dintr-o mamă foarte îmbunătățită, pe nume Stratonika, care a fost oarbă. Fiul Ieron la rîndul lui a fost plin de rîvna Sfintei Credințe creștine, slujindu-și mama cea oarbă cu desăvîrșită dragoste de fiu. El din două motive nu a voit să intre în serviciul militar, ținînd piept și alungîndu-i pe cei trimiși să îl recruteze, în primul rînd cu nici un chip nu voia să-și abandoneze mama, cea lipsită de lumina ochilor, iar în al doilea rînd pentru el era inacceptabilă condiția pusă soldaților imperiali, aceea de a aduce necurate jertfe idolilor, în cele din urmă însă Ieron a fost arestat, împreună cu alți Creștini. Ei cu toții au fost duși înaintea eparhului cetății Melitene. Pe cînd încă se aflau pe drum, un bărbat în veșmînt strălucitor s-a arătat înaintea lui Ieron într-o noapte și i-a zis: "Iată, Ierone, îți vestesc ție mîntuire: tu în armata stricăciosului împărat nicicum vei lupta, ci vei alerga în lupta împăratului Celui fără de moarte, pe care bine săvîrșindu-o, vei fi încununat de Acela cu cununile nepieritoare slave." La vederea și auzul acestei tainice vedenii și auziri, inima lui Ieron s-a umplut de bucurie negrăită. La Melitene ei au fost aruncați în temniță. Acolo Ieron, ca un zilot, i-a întărit cu duhul și cu Credința pe toți închișii creștini, înflăcărîndu-le sufletele, astfel încît nici unul să nu cedeze, ci să reziste cu toții spre slava lui Dumnezeu și neîndoielnica dobîndire a împărăției. Cu toții au mărturisit pînă la sînge credința lor în Hristos, afară de unul. Acest unul a fost chiar rudenia lui Ieron, Victor, care a căzut de la Hristos. Torționarii i-au tăiat mîna lui Ieron, apoi l-au biciuit și l-au torturat bestial, tăindu-i la sfîrșit capul. Mergînd la locul de ucidere, cei treizeci și trei de mucenici au cîntat Psalmul: *Fericiți cei fără prihană în cale, care umblă în Legea Domnului* (Psalmul 118 :1). Iată numele celor care împreună cu Ieron s-au scris în Cartea Vieții: Isihie, Nicandru, Athanasie, Mamas, Varahia, Callinic, Theoghen, Nikon, Longhin, Theodor, Valerius, Xanthius, Theodul, Callimah, Eugen, Theodoh, Ostrichius, Epifanie, Maximian, Duchitius, Claudian, Theofil, Gigantius, Dorotei, Theodot, Castrichius, Anicletus, Themilius, Eutihie, Ilarion, Diodotus și Amonitus. Un bărbat pe nume Hrisant a cumpărat cu aur capul Sfîntului Mucenic Ieron și l-a îngropat cu cinste, înălțînd mai după aceea și o sfîntă biserică purtînd sfînt hramul lui. Mîna tăiată a mucenicului a fost dusă maicii lui celei oarbe, Stratonika. Sfîntul Ieron și cei împreună cu dînsul s-au încununat cu cununa veșnicei slave a lui Hristos la anul 298.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Thessalonika, Auct și Tavrion*

Fecioara Thessalonika a fost fiica unui preot păgîn, pe nume Cleon, care era foarte bogat. Din pricina neclintitei ei credințe în Hristos, tatăl ei a izgonit-o din casă și din cetate. Doi cetățeni de frunte ai orașului, pe nume Auct și Tavrion, l-au înfierat pe Cleon pentru fapta lui mîrșavă, pentru a-și fi dat astfel la chin greu propria fiică. Atunci idolescul popă i-a denunțat pe cei doi cetățeni, sub acuza că sînt creștini. Ei au fost torturați bestial și decapitați pentru credința lor în Hristos. Thessalonika a fost prinsă, torturată și ucisă și ea. Cei trei au luat mucenicia în orașul macedonean Amfipoli, care se afla în apropiere de Kavala de astăzi. Astfel, prin mucenicia lor, acești trei

sfinți s-au învrednicit împărției celei Nepieritoare a lui Hristos Domnul.

• *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Lazăr, cel din Muntele Galisiului*

La ceasul nașterii lui casa în care s-a născut s-a umplut de lumină cerească. Mai apoi Lazăr și-a părăsit satul lui din Magnesia și a mers la Ierusalim, să cerceteze Locurile Sfinte, spre mîntuirea sufletului lui. Acolo el a fost tuns monah în Mînăstirea Sfântului Sava cel Sfințit. După zece ani de nevoițe în acea sfîntă mînăstire, Preacuviosul Lazăr a mers și s-a sălășluit, în urma unei vedenii dumnezeiești, la Muntele Galisiului [în apropiere de Efes], unde s-a nevoit pînă la moarte întru aspre nevoițe călugărești, ca stîlpnic. Sfîntul Preacuvios Lazăr a fost mare făcător de minuni, și în timpul vieții, și după fericita lui adormire, împăratul Constantin Monomahul avea o adîncă evlavie față de acest mare nevoitor. Ajungînd la vîrsta bătrîneților⁸³, Sfîntul Precuvios Lazăr s-a săvîrșit către Domnul, la finele veacului al unsprezecelea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mucenic Ieron și cei împreună cu dînsul

Palate ciudate închisorile sînt!

In închisoare aflîndu-se, Sfîntul Ieron grăit-a:

"Fraților mei, la număr de treizeci,

De Cuvîntul Domnului noi să ne ținem tari!

Noi de a Lui Lege să ne ținem tari,

De a Lui Lege și al Lui Cuvînt.

Iată balaurul morții dintru început ne vînează,

El capul și-a scos față de noi acum.

El cu ochii otrăviți acum ne vînează,

Astfel încît, pe rînd, noi să cădem în iad.

Să un cădem, fraților mei, noi, credincioșii!

O, nu lepădați cuvîntul meu smerit!

Țineți minte: minciună șuieră ăst șarpe,

⁸³ "[...] Și ajungînd [Preacuviosul Lazăr] la culmea virtuții și învrednicindu-se de darul prorociei și-a cunoscut mai înainte sfîrșitul său; dar fiii săi cei duhovnicești cu lacrimi îl rugau și cereau ca să mai rămînă încă în viață pentru mai marele folos și sporire a lor. Atunci el a cerut de la Născătoarea de Dumnezeu adăugire vieții sale cincisprezece ani și cîștigînd cererea a viețuit pînă la șaptezeci și doi de ani; și a ajuns numărul ucenicilor săi peste nouă sute. Și de vreme ce se săvîrșise și anul al cincisprezecelea ce i s-a dat lui de către Născătoarea de Dumnezeu, s-a mutat către Domnul. Iar sfintele lui moaște cele vrednice cinstindu-le ucenicii lui cu cîntări de laudă și cu miruri și cu făclii, le-au așezat în sicriul de mult preț aproape de stîlpul pe care ședea fericitul în dreapta bisericii Sfînta înviere." - din *Sinaxaru!* sfîntului din *Mineiulpe Noiembrie* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 1983).

Mai repede spulberată decît praful din drum.

Ci noi cu vitejie să îndurăm toate:

Să nu ne vindem duhul pe putredul trup:

Căci astăzi sau mîine oricum vom pieri,

Și toate au a merge la înfricoșatul Județ.

Fericiți vom fi noi cînd cu veselie, fără de rușine,

Către fața Domnului nostru vom putea privi!

Cu atît mai mare fi-va a noastră bucurie

Cînd și mucenicesc sînge putea-vom arăta!

*Scump va fi Domnului al nostru mucenicesc sânge,
Lui, Care pe al Său pentru noi L-a dat!
Scumpe îi vor fi Lui răniurile noastre,
Ce pentru-al Lui Nume noi le-am îndurat!
Frații mei iubiți, de tari ne vom ține,
Noi cu Domnul Slavei vii vom fi în veci!"*

Cugetare

Există în viața omului momente decisive, de care atîrnă fie viața fie moartea lui. Noi nu știm cînd ne va suna și nouă în viață un atare ceas, el poate suna chiar și astăzi, de aceea noi trebuie să fim pururi treji. Sfîntul Mucenic Ieron a fost arestat împreună cu Victor, rudenia lui de sânge. În ajunul zilei cînd urma să fie scos la bestialele torturi, Victor, înfocoșat, a mers la temnicer și i-a cerut să îl șteargă de pe lista celor condamnați, dăruindu-i în schimb toate proprietățile lui. Temnicerul a făcut așa. Dar ajungînd la casa lui Victor a murit, în împrejurări naturale, chiar la ceasul în care Sfîntul Mucenic Ieron era ucis în chinuri, pentru Hristos, împreună cu ceilalți. Astfel a pierdut Victor zadarnic, la ceasul cel de cumpănă, totul: căci el viața tot și-a pierdut-o, și cu ea și trupeștile averi împreună cu prietenii toți; dar mai ales el a pierdut veșnicia. El a ratat adică și cerul și pămîntul. În același ceas decisiv, însă, Sfîntul Ieron a cîștigat totul. Căci nimeni nu s-a luptat să obțină trupul lui Victor, pe cînd mulți ar fi vrut și au luptat ca să obțină trupul lui Ieron. Mergînd creștinii la eparh ca să ceară sfîntul cap al lui Ieron, eparhul a cerut creștinilor pe el greutatea lui în aur. Un bărbat creștin foarte cucernic și bogat, Hristant pe nume, a putut plăti această scump preț pentru sfîntul și cinstitul cap al Mucenicului. Antonie și Matronian au ascuns mîna cea tăiată a mucenicului, au luat-o apoi cu cinste și au dus-o Stratonikăi, mamei celei oarbe a celui ce murise pentru Hristos. Stratonika a luat mina fiului ei și a plîns: "Fiul meu preaiubit, eu întreg te-am născut pe tine, și acum doar o părțică din tine mi-a mai rămas!" ,

Luare aminte

Să luăm aminte la drăceasca putere a duhului celui necurat asupra omului pe care îl stăpînește (Fapte 19):

- La cum șapte iudei au încercat să îl imite pe Sfîntul Apostol Pavel, și să scoată și ei duhurile rele afară din oameni, vrînd să facă aceasta pentru cîștig bănesc;
- La cum necuratul duh a strigat către ei, zicîndu-le: *Pe Iisus II cunosc și îl știu și pe Pavel, dar voi cine sînteți?* (Fapte 19: 15).
- La cum, sărînd asupra lor omul în care era duhul cel rău și biruindu-i, s-a întăritat asupra lor, încît ei au fugit goi și răniți din casa aceea (Fapte 19: 16).

Predică

Despre căile întunecate ale omenim înainte de venirea lui Hristos, și ale celor care trăiesc departe de El

Iar[...] voi[...] erați morți, prin greșelele și prin păcatele voastre, în care ați umblat mai înainte, potrivit veacului lumii acesteia, potrivit stăpînitorului puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării, între care și noi toți am petrecut odinioară (Efeseni 2: 2-3).

lată o cale care este una și aceeași: calea pierzaniei desăvârșite, al cărei capăt este fără de întoarcere. *Potrivit veacului lumii acesteia* înseamnă potrivit voii căpeteniilor diavolești care locuiesc în văzduh; *potrivit duhului care lucrează acum în fiii neascultării* înseamnă că în felul în care trăiesc acum cei care pururea se luptă cu Dumnezeu și hulesc Legea Lui, așa au trăit odinioară și cei de dinaintea venirii lui Hristos pe pământ, inclusive aceia cărora Sfântul Apostol le adresează această epistolă. Dar cine este, fraților, *stăpînitorul puterii văzduhului*? El este o întreagă legiune de duhuri necurate care se mișcă neîncetat în văzduh. El face ca aerul pe care îl respirăm să fie adesea apăsător, greu și chiar mortal, și ei împiedică sufletele celor răposați în calea înălțării lor către cer, după ieșirea lor din trupuri. Ei înșeală duhul omului spre lucrarea tuturor felurilor de rău; ei ispitesc sufletul omului cu toată felurimea păcatelor. Cu toate acestea, ei nu au puterea de a porunci sufletului să păcătuiască; ei nu pot decât să se insinueze în gândul omului, să-l ispitească și să îl murdărească. Ei au avut însă înainte de venirea Mîntuitorului puterea să lucreze mult mai poruncitor și mai direct asupra neamurilor, decât asupra poporului lui Israel. Asupra neamurilor păgîne ei căzuseră ca și o plagă de muște ce se abate asupra stîrvurilor moarte. Asupra Israelitilor însă ei acționau mai de departe, cu ispite mai perverse și mai viclene. Ei s-au ținut mai departe de poporul lui Israel din pricina Numelui Domnului, care era între Israeliti cunoscut și vestit de-a lungul generațiilor. Domnul Iisus Hristos a împrăștiat însă puterile diavolești și le-a smuls boldul otrăvit al morții, astfel încît din ei nu au mai rămas decât fantome goale, umbre neputincioase și tremurătoare care se risipesc în secunda în care se rostește Numele lui Hristos sau se însemnează omul cu Semnul Sfintei Cruci. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești împăratul și Mîntuitorul nostru, ajută-ne nouă întru libertatea cîștigată de Tine pururea să viețuim, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

8 noiembrie

• *Pomenirea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, și al tuturor celor fără de trup și cerești Puteri*
îngerii lui Dumnezeu au fost cinstiți de oameni încă din vremurile vechi, de la început, însă adesea cinstirea aceasta se prefăcea în închinare, după cum se scrie la Cartea a Patra a Regilor.⁸⁶ Ereticii au țesut în totdeauna tot felul de fabule și povești în legătură cu îngerii. Unii dintre ei socoteau că îngerii sînt zei; alții, chiar dacă nu îi socoteau zei, îi numeau făcători ai lumii văzute. Sinodul local al Sfinților Părinți de la Laodiceea (care s-a ținut cu patru sau cinci ani mai înainte de Sinodul Ecumenic) a respins închinarea ca la idoli a îngerilor și a legiferat dreapta cinstire a lor prin formularea Canonului al Treizeci și Cincilea. Prăznuirea de astăzi, a Sfinților Arhangheli și a Tuturor celor Cerești și Netrupești Puteri s-a instituit întru această zi din noiembrie în veacul al patrulea după Hristos, în vremea cînd pe scaunul Romei celei vechi se afla Sfântul Papă

Silvestru, iar la Alexandria Patriarh era Sfântul Alexandru. Dar de ce tocmai în luna noiembrie? Aceasta deoarece noiembrie este luna a noua după luna martie, iar Martie este socotită luna în care s-a zidit lumea. De asemenea, fiind a noua lună după Martie, s-a ales luna Noiembrie deoarece

⁸⁶ *A izgonit după aceea [Regele Iosia] pe preoții idolilor pe care-i pusese regiile ludei, ca să facă tămâieri pe înălțimi, în cetățile ludei și în împrejurimile Ierusalimului, și care tămâiau pe Baal, soarele, luna, stelele și toată oștirea cerului (IV Regi 23: 5).* Ierarhiile îngerești, în număr de nouă, au fost cele dintâi zidite de Dumnezeu. Sfântul Dionisie Areopagitul, marele ucenic al Simțului Apostol Pavel (cel care a fost răpit pînă la al treilea cer), a descris aceste ierarhii cerești în minunata lui carte *Ierarhia Cerească*⁸⁷, după cum urmează:

Cea dintâi este ceata Serafimilor celor cu șase aripi, urmează Heruvimii cei cu ochi mulți, apoi Scaunele de Dumnezeu-purtătoare, apoi Domniile, Puterile, Stăpîniile, începătoriile, Arhanghelii și îngerii. Voievodul tuturor acestor puteri îngerești este Sfântul Arhanghel Mihail. Răsculîndu-se Satan, îngerul Lucifer, cu minciună împotriva Dumnezeieștii Puteri și atrăgînd după sine mulțime mare de îngeri, atunci Arhanghelul Mihail a fost acela care a stat în mijloc și a strigat puterilor cerești celor credincioase: „Să stăm dreupți! Să stăm cu frică! Să luăm aminte!” La această poruncă, toate credincioasele oștiri îngerești au strigat: „Sfînt! Sfînt! Sfînt! Domnul Savaot! Plin este cerul și pămîntul de mărirea Lui!” Credincioșii să cerceteze Sfînta Scriptură și să vadă în ele locurile care se referă la Sfîntul Arhanghel Mihail (Iosua 5: 13 și Iuda 1:

⁹) . Printre îngeri predomină desăvîrșită unime de duh, minte și iubire. Ierarhiile inferioare se află în dragoste și ascultare deplină față de cele superioare, și toate laolaltă față de Voia cea Sfînta a lui Dumnezeu. Fiecare neam, fiecare țară, are propriul său înger păzitor, precum are și fiecare dintre Creștinii ortodocși botezați. Noi trebuie pururi să ținem minte că toate faptele noastre, pînă la cele mai mărunte, fie doar și gîndite, pe față sau pe ascuns, nu pot fi ascunse de la fața îngerului nostru păzitor. La Ziua și în ceasul înfricoșatei Judecări miriadele de ierarhii și puteri cerești se vor fi strîns înaintea Tronului lui Dumnezeu și fiecare gînd, cuvînt sau faptă a fiecărui om de pe pămînt se va da pe față înaintea miilor de îngeri și a tuturor. Fie ca Domnul să ne acopere pe noi în Ziua aceea, pentru rugăciunile Sfîntului Arhanghel Mihail și ale tuturor Puterilor Cerești, Amin.

⁸⁷ Tradusă și în limba română.

⁸⁸ *Aflîndu-se însă Iosua aproape de Ierihon, a căutat cu ochii săi și iată stătea înaintea lui un om; acela avea în mînă o sabie goală. Și apropiindu-xe Iosua de dînsul, i-a zis: "De-ai noștri ești, sau ești dintre dușmanii noștri?" Iar acela a răspuns: "Eu sînt căpetenia oștirii Domnului și am venit acum!" Atunci Iosua a căzut cu fața la pămînt, s-a închinat și a zis către acela: "Stăpîne, ce poruncești slugii laie?" Zis-a către Iosua căpetenia oștirii Domnului: "Scoate-ți încălțămîntea din picioare, că locul pe care stai tu acum este sfînt!" Și a făcut Iosua așa. (Cartea lui Iosua Navi, 5: 13-15.) Și: *Dar Mihail Arhanghelul, cînd se împotriva diavolului, certîndu-se cu el pentru trupul lui Moise, n-a îndrăznit să aducă judecată de hulă, ci a zis: "Să te certe pe tine Domnul!"* (Epistola Sobornicească a Sfîntului Apostol Iuda 1:9).- După *Biblia sau Sfînta Scriptură*, București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune*

al B. O. R., 1982.

Cântare de laudă la Sfântul Arhanghel Mihail și la Toate Netrupeștile și Cerești Puteri

O, Cereștilor Voievozi Care asupra noastră pururi vegheați, Acoperiți-ne pre noi cu aripile voastre Și cu puterea voastră ne păziți pre noi! Intr-armați cu-a Domnului putere Și cu a Lui slavă încununăți. Voi rotiți săbii de foc Cu care pe demoni în două tăiați.

Voi mai iuți decât lumina s înteți, Pe creasta norilor pășiți. Acolo, pe norii văzduhului, Voi bălăii dați pentru Hristos.

Voi nicicînd oboșiți, nici odihnă cunoașteți, Ci pururi, noapte și zi,

Vegheați la a oamenilor mîntuire,

Și deasupra multor, nenumărate lumi.

Puternice sînt oștirile voastre,

Virtuoase ale voastre legiuni!

Blînde sînt batalioanele voastre,

Cu ele nouă Domnul ne-a rînduit să ne-nfrățim!

Voi Voievozi sînteți ai puterii cerești,

Noi vouă ne rugăm:

Duceți-ne pre noi pe-a mîntuirii cale,

La Tronul Celui Preaînalt, Care ne-a zidit din nimic.

Cugetare

Sfînta Scriptură ne învață limpede și dă mărturie de necontestat că dumnezeieștile puteri cerești comunică neîncetat cu lumea oamenilor. Sfînta Scriptură și Sfînta Tradiție a Bisericii Ortodoxe ne descoperă care sînt numele celor șapte sfinți arhangheli, căpeteniile puterilor cerești. Ele sînt: Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil, Salatiil, legudiil, și Varahiil, cărora, uneori, li se adaugă și numele lui Ieremiil.

„Mihail” în limba ebraică însemnează „Cine este ca Dumnezeu?” sau „Cine este egalul lui Dumnezeu?” Sfîntul Arhanghel Mihail este reprezentat iconografic, încă din primele veacuri creștine, ca un voievod care în mîna dreaptă poartă lancia cu care îl străpunge pe Satan, iar în stînga o stîlpare verde de fmic. în vîrfurile lancierii este reprezentată o panglică de in și semnul Sfintei Cruci, în roșu. Sfîntul Arhanghel Mihail este mai cu seamă cinstit ca Păzitor al Ortodoxiei Credinței și ca luptător împotriva ereziilor.

„Gavriil” însemnează „Omul lui Dumnezeu,” sau „Puterea lui Dumnezeu.” El este vestitorul și descoperitorul tainelor dumnezeiești, mai cu seamă al tainei întrupării lui Dumnezeu și a celorlalte sfinte taine care stau în legătură cu ea. El este reprezentat iconografic astfel: în mîna dreaptă el ține o candelă în interiorul căreia se află o lumînare aprinsă, iar în mîna stînga, o oglindă din piatră de jasp verde. Oglinda semnifică taina ascunsă a înțelepciunii lui Dumnezeu.

„Rafail” însemnează „Vindecarea lui Dumnezeu,” sau „Domnul Vindecătorul” (Vezi Cartea lui Tobit: 3: 17, 12: 15). Rafail este reprezentat iconografic ca ducîndu-1 cu dreapta de mîna pe Tobit - Tobit este arătat ținînd peștele cel pescuit în Rîul Tigru - iar cu stînga ținînd un vas medical din alabastru.

„Uriil” însemnează „Focul lui Dumnezeu,” sau „Lumina lui Dumnezeu” (III Esdra 3:1, 5: 20). Iconografic el este reprezentat ținând o sabie întinsă contra persanilor cu mâna dreaptă, și o limbă de foc în mâna stînga.

„Salatii” însemnează „Mijlocitorul către Dumnezeu” (III Esdra 5: 16). Iconografic el este reprezentat cu fața și privirea aplecată, cu mâinile la piept, în chip de rugăciune.

„legudiil” însemnează „Cel care îl preaslăvește pe Dumnezeu.” El este reprezentat iconografic cu o cunună de aur în mâna dreaptă, și cu un bici cu trei cozi în mâna stînga.

„Varahiil” însemnează „Bindecuvîntarea lui Dumnezeu”. El este reprezentat ținând la piept un trandafir alb.

„Ieremiil” însemnează „Înălțarea lui Dumnezeu.” El este cinstit ca cel care stîrnește și inspiră gîndurile și cugetările dumnezeiești care îl înalță și îl apropie pe om de Domnul Dumnezeu (III Ezra 4: 36).

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata înviere de morți a lui Eutihie, lucrată de Sfîntul Apostol Pavel (Fapte 20):

- La cum Sfîntul Pavel a predicat pînă noaptea tîrziu într-o casă din Troa;
- La cum tînărul Eutihie, șezînd și ascultînd din pragul ferestrei, dar adormind, a căzut de la catul al treilea și a murit;
- La cum Pavel a coborît la el, l-a îmbrățișat, și l-a readus la viață.

Predică Despre Hristos Care aduce la viață oamenii omorîți de păcat

Pe noi, cei care eram morți prin greșelile noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos (Efeseni 2: 5).

Dumnezeu L-a înviat mai întîi pe Domnul Hristos, Omul: pe El L-a înviat mai întîi din mormînt. Hristos este Capul nostru. Astfel, spre a învia și toate neamurile de credincioși ce aveau să fie după aceea, a trebuit ca mai întîi Dumnezeu să învie Capul, înviind Capul, se asigura și învierea întregului trup, cu toate mădularele lui. Prin urmare, Sfîntul Apostol Pavel grăiește despre învierea din morți și preaslăvire ca de un lucru încheiat, deja de-săvîrșit. Cu adevărat, înviindu-L pe Domnul Hristos Dumnezeu ne-a înviat și pe noi împreună cu El: *Și împreună cu El ne-a sculat și împreună ne-a așezat întru ceruri, în Hristos Iisus* (Efeseni 2: 6). Dumnezeu ne-a înviat pre noi, împreună cu Hristos Omul, pe noi cei care eram morți prin păcat, uciși de păcatele noastre. Nu doar că ne-a învrednicit pre noi a fi înviați împreună cu Domnul Iisus Hristos, ci el ne-a și așezat împreună cu Domnul Cel înviat în ceruri, învrednicindu-ne de aceeași cinste cu El în înălțimile cerurilor, mai presus chiar decît puterile cerești. Fraților, Dumnezeu nu a venit pe pămînt din vreo rațiune mărunță și neînsemnată, ci el a venit în scopul săvîrșirii unei lucrări colosale și unice, mai măreață decît poate mintea gîndi. Dacă vreun stăpînitor pămîntesc merge să cerceteze locul nașterii sale, acea vizită cu siguranță lasă urme multă vreme după producerea ei. Iată că Domnul Dumnezeu însuși, împăratul Iisus Hristos a cercetat

omenirea de El zidită pe pământ, iar binefacerile acestei cercetări se vor simți pînă la sfîrșitul veacurilor. Cercetarea aceasta nouă ne-a adus viața în locul morții, slava în locul rușinii, apropierea de Dumnezeu în locul înstrăinării față de El, și binecuvîntarea în locul blestemului. Cu alte cuvinte, faptul că Domnul Dumnezeu a cercetat pământul cu întruparea, Răstignirea, învierea și înălțarea Lui înseamnă că și noi vom învia din morți, că și noi ne vom împărtăși de a Lui înălțare și nepieritoare slavă, în ceruri, alături de El.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, noi Ție îți mulțumim! O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, noi pre Tine Te slăvim!

Căci a Ta este toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

9 noiembrie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Onisifor și Porfirie*

Acești bărbați minunați au fost omorîți pentru în Hristos în vremea răului Dioclețian. Ei au fost bătuți cu sălbăticie, apoi arși pe grătare de fier, apoi legați de cozile cailor și tîrîți peste cărări de spini și bolovani. Astfel fiind sfîrtecați, ei și-au dat sufletele lor sfinte în mîna lui Dumnezeu. Sfintele lor moaște se află la Pentapolis.

• *Pomenirea Sfintului Preacuviosului Părintelui nostru Ioan Kolov [cel Pitic]*

Acesta se numără printre cei mai mari nevoitori ai pustiei Egiptului. „Kolobos” însemnează „pitic,” iar Avvei Ioan i s-a zis așa deoarece era foarte mic de statură. El a venit la Sketis împreună cu fratele lui de sînge, Daniel și, cu rîvnă mare, s-a închinat pe sine unor astfel de mari nevoințe, încît fratele lui Daniel a trebuit să îl îndemne la mai dreaptă socoteală. Avva Ioan Kolov a fost ucenicul Sfintului Pamvo, iar mai pe urmă a fost dascăl marelui Arsenie cel Mare. Împreună-ucenic cu el la Sfîntul Avvă Pamvo a fost și Sfrntul Paisie cel Mare. Pe cînd Avva Ioan Kolov și Avva Paisie cel Mare ședeau odată la sfat, întrebîndu-se cum să-și îmbunătățească nevoințele, a venit înaintea lor un înger al Domnului care i-a poruncit Avvei Ioan să rămîină pe loc și să le fie dascăl fraților și celor care vor mai veni, iar Avvei Paisie i-a poruncit să iasă la pustie și să viețuiască ca sihastru. Acest Avvă Ioan Kolov este acela căruia Sfîntul lui dascăl, Avva Pamvo, i-a poruncit să ude un băț uscat înfipt în grădină, spre a îi cere ascultarea. El i-a poruncit să îl ude pînă cînd bățul va înverzi. Și cu adevărat a udat Avva Kolov acel băț cu rîvnă și cu dragoste, timp de trei ani încheiați, pînă cînd, cu puterea lui Dumnezeu, bățul a înverzit, a înmugurit și a scos roadă. Avva Pamvo atunci a cules poamele acelea, le-a adus în biserică și le-a împărțit spre gustare fraților, zicînd: „Apropiați-vă și gustați din roadă ascultării!” Avva Ioan Kolov a avut mulțime de ucenici. Unele dintre sfintele lui cuvinte de zidire sufletească ni s-au păstrat și nouă. El s-a săvîrșit către Domnul cu pace și s-a sălășluit în împărăția Cerurilor, întru veșnica bucurie a Domnului său și Domnului nostru, Iisus Hristos.

• *Pomenirea Sfintei Preacuvioase Matrona de la Comtantinopol*

Această sfință a fost din Perga Pamfiliei. Dar nemaiputînd îndura căsătoria ei cu Dometian, un aristocrat constantinopolitan, ea a părăsit în taină palatul îmbrăcată în haine bărbătești, și luîndu-și numele de Vavila, a intrat în Mînăstirea Simțului Vassian din Constantinopol. Dar cum bărbatul ei era pururi pe urmele ei, ea era nevoită să fugă și să se ascundă mereu. Astfel ea s-a aflat pe rînd la Emesa, în Muntele Sinai, la Ierusalim, la Beirut, iar la urmă a ajuns iar la Constantinopol. Matriona s-a îmbrăcat întru îngerescul chip la vîrsta de douăzeci și cinci de ani, și a petrecut întru călugăreștile nevoițe timp de șaptezeci și cinci de ani. Ea deci a trăit o sută de ani pe pămînt, săvîrșindu-se către Domnul cu pace la anul 492, ca stareță a unei mînăstiri din Constantinopol. Ea acum se veselește în ceruri, întru bucuria Domnului ei.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Simeon Metafrastul [Traducătorul]*

Acest Sfînt Simeon a fost un constantinopolitan plin de mari și dumnezeiești daruri. El a fost un mare aristocrat, desăvîrșit întru toate științele și toată filosofia, atît aceea din afară cît și cea dinlăuntru. El a fost ridicat pînă la marea demnitate imperială de cancelar [logofăt], devenind cel mai proeminent dintre demnitarii curții imperiale. Dar la cele mai înalte niveluri ale puterii și slavei fiind, viața lui și-o petrecea în cea mai mare austeritate și curăție creștină. El s-a distins prin acțiuni de strategie militară și prin excepționale calități diplomatice. Pentru aceste prețioase calități ale lui împăratul Leon cel înțelept I-a respectat enorm, încredințându-i dificila misiune diplomatică din Creta, prin care trebuia să încheie pacea cu Arabii, care ocupaseră insula, încheindu-și strălucit misiunea, el s-a întors la Constantinopol, iar la scurt timp după întoarcerea lui s-a retras complet de la curtea imperială și din lume. El a scris multe vieți ale sfinților, culegînd și alcătuiind el însuși una sută și douăzeci și două de biografii, și îndreptînd alte cincisute treizeci și nouă. El s-a săvîrșit către Domnul la anul 960, iar din sfintele lui moaște a curs un mir binemiresmat și vindecător.

• *Pomenirea Sfintei Preacuvioase Teoctista din Păros*

Aceasta s-a născut în Insula Lesbos și s-a tuns în monahism la vîrsta de șaptesprezece ani. Dar sălbaticii saracini au atacat insula și au luat în robie pe toți cei pe care i-au putut captura, inclusiv pe Teoctista și pe sora ei de sînge. Ducînd saracini i pe acești oameni robiți la piața de sclavi din Insula Păros, Teoctista a reușit să scape din mulțime și să se ascundă într-o biserică părăsită din mijlocul insulei. Ea s-a nevoit acolo întru cele mai aspre nevoițe călugărești timp de treizeci și cinci de ani. Ea s-a săvîrșit către Domnul la anul

Cîntare de laudă la Sfîntul Simeon Metafrast

Sfîntul Simeon Metafrast s-a numit,

Căci el al lui înalt har și a lui înaltă știință

Sfintei Biserici și lui Hristos Dumnezeu le a închinat.

El pre Sfinți iubit-a, ai Domnului prieteni,

Și minunat însemnat-a sfinte viețile și nevoițele lor:

Nevoițe ale trupului, duhului, cuvîntuhii și faptei.

El cu adevărat fost-a. Prietenul Prietenilor lui Dumnezeu,

Pe care El îi iubește mai mult

*Decît pe toți oamenii din lume.
El i-a iubit pe aceia pe care Dumnezeu i-a iubit,
El prin ei adîncitu-și-a dragostea de Hristos.
El scris-a Viețile cu artă, precum artistul țese
Scoarță scumpă de aur,
El scris-a Viețile pentru zidirea și întărirea sufletelor
Tuturor creștinilor de pe pămînt.
Căci nimic nu întărește mai mult omul
Decît modelul viu al vieții unui Sflnt.
Minunat este Domnul întru Sfinții Săi,
Minunat este Domnul Carele a făcut cerul și pămîntul!*

Cugetare

După ce vreme îndelungată s-a aflat departe de Sfîntul Paisie cel Mare, prietenul lui, Avva Ioan Kolov s-a dus la pustie, ca să îl cerceteze. Fiecare l-a întrebat pe celălalt despre sporirea lui duhovnicească, din timpul în care nu se mai văzuseră. Avva Paisie a zis: „Pe mine soarele nu m-a văzut hrană gustînd.” Iar Avva Ioan Kolov a zis: „Iar pe mine soarele nu m-a văzut nicicînd mînios.” Povățuindu-i pe frații de la Sketis, Avva Ioan a zis următoarea pildă de adevărată pocăință sufletească: „Într-o cetate a trăit odată o femeie neasemuit de frumoasă, dar care era desfrînată, avînd mulți iubiți. Un principe i-a trimis cuvînt că o va lua de soție dacă îi făgăduiește că se va lepăda de desfrînările ei și îi va fi numai lui soție cinstită și credincioasă pururi. Ea a făgăduit, iar principele a luat-o la curtea lui, luînd-o și de soție. Foșii ei iubiți însă căutau prin toate mijloacele să o atragă înapoi în mocirla păcatelor, și să-și ridice pretențiile lor scîrnave asupra ei. Ei însă nu au avut curajul să îl înfrunte pe prinț, de aceea au mers și au fluierat pe la ferestrele dosnice ale palatului. Femeia a auzit acele fluierături și și-a astupat urechile cu silă și cu mînie. Ca să nu mai audă, ea s-a dus în camera cea mai dinlăuntru a palatului și s-a închis acolo, încuind ușa după ea. Astfel s-a izbăvit femeia de șuierăturile desfrînaților.” Apoi Avva Ioan Kolov a tîlcuit ucenicilor lui pilda aceasta: „Femeia desfrînată este sufletul omenesc; foștii ei iubiți sînt toate necuratele patimi ale sufletului și trupului; iar Principele este Hristos; camera cea mai dinlăuntru a palatului este locuința cerurilor; iar cei care fluieră pe la ferestrele din dos sînt puterile diavolești. Dacă sufletul se întoarce statornic de la patimi și scapă la Hristos, atunci patimile și dracii se înspăimîntă și fug de la el.

Luare aminte

Să luăm aminte la venirea unui înger al Domnului la Sfîntul Apostol Pavel, într-o noapte cu furtună, pe cînd Pavel plutea în corabie (Fapte 27):

- La cum îngerul Domnului s-a înfățișat în acea furtună cumplită înaintea lui Pavel și i-a zis să nu se teamă, căci va scăpa cu viață, și vor scăpa și toți cei împreună cu dînsul;
- La cum Pavel a dat de știre celor din corabie, spre mîntuirea de spaimă a sufletelor lor.

Predică Despre harul mîntuitor

Prin har sînteți mîntuiți! (Efeseni 2: 5, 8)

Oare cine este acela care va înțelege și va recunoaște că doar prin har ne putem mîntui, numai și numai prin Harul lui Dumnezeu, și nicidecum prin singure eforturile și munca noastră? Cine este cel care va putea înțelege și recunoaște acest adevăr? Doar acela care a înțeles și a văzut hăul fără fund al morții și degradării, fizice și sufletești, care îl înghite pe om prin păcat; el este de asemenea acela care a înțeles și a văzut și înălțimile onoarei și gloriei împărăției Cerești la care îl ridică pe om Hristos Dumnezeu: ele sînt înălțimile tărîmului nemuririi, ele sînt Casa Dumnezeului Celui Viu! Doar acel om va înțelege și va recunoaște că noi, ființa umană, *doar prin har sîntem mîntuiți!* Omul este ca un copil care călătorește în bezna nopții, și nu vede pe unde calcă, dar merge, merge mereu. El cade din groapă în groapă, iese și merge mai departe. La un moment dat însă el cade într-o groapă foarte adîncă, din care nu mai poate ieși singur. El își vede acum cu groază sfîrșitul aproape, deznădăjduiește de viața lui. Dar iată pe cineva care se apleacă deasupra gropii, cineva care îi aruncă o funie groasă și îi poruncește să se apuce strîns de ea! Acesta este Fiul împăratului, care ia copilul, îl duce într-o cameră uscată și luminoasă, îl îmbăiază, îl îmbracă în strai cald, curat și somptuos și îl aduce la curtea lui, punîndu-1 să șadă lîngă el. Oare prin propriile lui eforturi s-a mîntuit acest copil? Evident, nu. El nu a făcut decît să asculte porunca și să se apuce strîns de acea funie mîntuitoare. Cine a mîntuit atunci copilul, din moment ce limpede este că el pe sine nu s-a putut mîntui? Pe el l-a mîntuit marea milostivire a Fiului împăratului, în relația dintre Dumnezeu și oameni, această milostivire se numește *har*. *Prin har sînteți mîntuiți*. Sfîntul Apostol Pavel repetă aceste cuvinte la distanță de puține versete în Epistola lui către Efeseni, tocmai ca să le imprime mai bine în inima și cugetul credincioșilor. Fraților, să înțelegem și să recunoaștem și noi că prin har sîntem mîntuiți, prin harul Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos. Noi ne-am aflat în gheara morții, dar am fost smulși și scăpați de acolo, și am primit viața la Curțile lui Dumnezeu. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cela ce ești Domnul, Dumnezeul și Mîntuitorul nostru, noi prin Harul Tău sîntem mîntuiți! Pentru aceasta, noi Ție ne închinăm, și pre Tine Te mărim în veci, Amin!

10 noiembrie

• *Pomenirea Sfinților Apostoli Olimpas, Erast, Cvart, Rodion, Sosipatru și Terțius*

Aceștia au fost din numărul celor Șaptezeci de Sfinți Apostoli mai Mici. Ultimii trei mai sînt prăznuiți după cum urmează: Sfîntul Apostol Rodion la 8 aprilie, Sfîntul Sosipatru la 28 aprilie, iar Sfîntul Terțius în treizeci de zile ale lunii octombrie. Sfinții Olimpas și Rodion au fost ucenicii Sfîntului Apostol Petru, fiind martirizați împreună cu dînsul. Ei au fost decapitați la porunca lui Nero. Sfîntul Erast fusese iconomul bisericii din Ierusalim, iar mai după aceea a fost ridicat Episcop al cetății Paneas, în Palestina. Sfîntul Cvart a fost Episcopul

Beirutului. El a luat suferințe cumplite în toată viața lui, dar a și adus pre mulți la Hristos. Sfântul Sosipatru a fost Episcop al cetății Iconium, iar Sfântul Terțius a fost următorul episcop al aceleiași cetăți. Ei cu toții bine s-au războit întru duhovnicescul război al vieții lor și au primit ca niște biruitori cununile cerești ale veșnicei slave.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Orest*

El a fost din cetatea Tyanei din Cappadocia. El a fost creștin din naștere, iar cu îndeletnicirea, medic. El a fost schingiuit bestial de un anume eparh netrebnic, pe nume Maximus, în vremea împărăției lui Dioclețian. Sfătuindu-l cu obrăznicie Maximus pe Orest să se lepede de Hristos și să se închine la idoli, Mucenicul a răspuns: „De ai ști tu puterea Domnului meu Celui Răstignit, te-ai lepăda tu de necurații tăi idoli și te-ai închina Lui.” Pentru aceasta Orest a fost bătut cu sălbăticie, sfîșiat cu unghii de fier, sfîrtecat pe un grătar, ars cu fierul roșu, și apoi aruncat în temniță ca să piară acolo de răni și de foame. Tânărul Sfânt Mucenic Orest a petrecut în acea temniță timp de șapte zile, fără îngrijire, fără hrană și fără o picătură de apă. În ziua a opta el a fost scos din nou la priveriștea prezidată de necuratul Maximian. Acesta, cu fața schimonosită de ură dementă, a proferat amenințările unor mai cumplite chinuri asupra mucenicului. Sfântul Orest a zis: „Sînt gata să îndur orice chin, căci eu am săpat în inima mea Semnul Sfintei și Biruitoarei Cruci.” Guvernatorul l-a osîndit la moarte în chinuri bestiale. Torționarii i-au străpuns picioarele cu douăzeci de piroane și, legîndu-l de coada unui cal, l-au tîrît pe drumuri cu spini și bolovani pînă cînd Mucenicul și-a dat sfîntul lui suflet. La locul unde torționarii au aruncat trupul sfîrtecat și neînsuflețit al Mucenicului s-a arătat deodată un bărbat îmbrăcat în veșmînt strălucitor ca soarele, care a strîns rămășițele lui Orest și le-a dus la un deal din apropiere de Tyana, unde le-a îngropat cu cinste. Acest Minunat Mucenic Orest i s-a înfățișat în vedenie Sfântului Dimitrie al Rostovului, căruia i-a arătat rănile sale.

• *Pomenirea Sfântului Nonnus, Episcopul Heliopolisului*

Acesta a fost un mare nevoitor de la Mînăstirea Tabenisioților, din Egipt. Din pricina marilor măsuri ale viețuirii sale, el a fost ridicat Episcop al cetății Edessa, la anul 448. După o vreme el a trecut pe scaunul episcopal al cetății Heliopolis, iar acolo a adus treizeci de mii de arabi la credința creștină. După moartea înaltpreasfințitului Ibo, episcopul Edessei, Sfântul Nonnus s-a reîntors la Edessa, ca arhipăstor. El a rămas episcop al Edessei pînă la fericita lui adormire, care s-a întîmplat la anul 471. Acesta este Sfântul care a scos pe desfrînata Pelaghia din iadul necuratei ei viețuiri, curățînd-o cu învățătura și cu apele Sfântului Botez. Atît de adîncă și de puternică a fost pocăința acestei femei, încît prin plînsul și jertfa celeilalte vremi a vieții, Pelaghia a ajuns la măsurile cele mari ale sfințeniei (vezi viața Sfintei la ziua de 8 octombrie).

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic Orest

Tînărul Orest nu și-a cruțat tinerețea,

Ci cu Hristos, îndrăzneț, înaintea eparhului s-a lăudat.

El L-a preaslăvit fără frică pre Domnul Slavei,

Dumnezeul Cel Viu, Treimic, Unul și Sfînt.

*El a preaslăvit pre Fiul lui Dumnezeu, Mîntuitorul,
Pe-acela Care pentru omenire moarte pe Cruce a luat.
Torținariii repezitu-s-au cu bice asupra lui Oreste,
Dar el i-a disprețuit pe ei, de-ai lor idoli rîzînd.
Ei l-au aruncat în foc pe viteazul Oreste,
Dar focul s-a răcorit de rouă Duhului Sînt.
Ei picioarele lui le-au străpuns cu piroane,
Și tot trupul lui în rană l-au prefăcut.
Dar Orest Mucenicul, întărit de Duhul,
Lui Dumnezeu s-a rugat și l-a mulțumit Lui.
Orest l-a mulțumit lui Dumnezeu
Că l-a învrednicit de chinuri,
Că vrednic l-a socotit spre a fi fiul Lui.
O Sfinte Mucenice Oreste, Plăcutule al lui Dumnezeu,
Viteazule biruitor al lui Hristos!
Ajută-ne și nouăpînă-n ultimul nostru ceas,
Și cu rugăciunile tale aleargă-ne-n ajutor!
Ajută-ne să dobîndim sfirșit bun vieții noastre,
Și-nvrednicește-ne pre noi ca în Rai
Aproape de tine să stăm!*

Cugetare

Tainicele și nepătrunsele căi ale Domnului, precum și dumnezeiasca Lui purtare de grijă s-au manifestat cu putere într-o minune de la Mînăstirea Dochiaru, în vremea Fericitului Neofit, nepotul [de frate sau soră] al Sfintului Eftimie. După adormirea Sfintului Eftimie, Fericitul Neofit a început să zidească o biserică nouă și mai largă în cinstea Sfintului Nicolae Făcătorul de Minuni, însă la un moment dat materialele isprăvindu-se, Fericitul Neofit s-a rugat cu căldură lui Dumnezeu, iar Dumnezeu i-a ajutat lui în chip minunat. În apropiere de Mînăstirea Dochiaru [din Sfîntul Munte Athos] se afla peninsula numită Longos, sau Sika. Fericitul Neofit avea un mic metoc pe această peninsulă, iar în apropiere de el se afla statuia în piatră a unui om, care purta următoarea inscripție: „Cel care mă va lovi peste cap va afla mult aur.” Desigur, mulți loviseră statuia peste cap, dar nu aflaseră nici un fel de aur. S-a întîmplat însă că Fericitul Neofit l-a trimis la o ascultare pe Vasile, care era frate proaspăt în mînăstire. Văzînd statuia și inscripția de pe ea, fratele Vasile a privit cu mirare. Tocmai atunci a răsărit soarele, proiectînd prelung umbra statuiei către apus. Vasile a lovit capul umbrei cu o piatră, a săpat acolo, și a aflat un ceainic mare de alamă plin cu monezi de aur scump. El a alergat într-un suflet la Părintele lui, Neofit, și i-a povestit dintr-o suflare totul. Egumenul a chemat trei monahi îmbunătățiți și le-a poruncit ca, urcîndu-se în micul caic al Mînăstirii, să îl însoțească pe fratele Vasile la locul cu pricina, și să aducă de acolo comoara. Acești monahi au pornit, au încărcat prețioasa descoperire și au plutit pe drumul de întoarcere. Dar încă în plină mare aflîndu-se barca, diavolul i-a ispitit pe cei trei monahi, în pofida îmbunătățirii lor, ca să fure aurul. De aceea ei, lăsîndu-se înșelați de diavolul, au legat un bolovan de gîtul fratelui Vasile și l-au aruncat în mare. Dar ajungînd la fundul ei, Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil

au venit ca fulgerul la el sub chipul unor tineri preafrumoși, 1-au luat și 1-au dus la Dochiaru, punându-1, așa legat cum era, înaintea Ușilor împărătești, pe când biserica era încă încuiată.

Dimineața, venind monahii și descuind biserica, pentru începerea Sfintelor Slujbe, 1-au aflat pe fratele Vasile legat înăuntru, înaintea Sfântului Altar. Întrebându-1 Egumenul, fratele Vasile a povestit minunea. Apoi au sosit și acei sărmani monahi și văzîndu-1 pe Fratele Vasile viu, au fost loviți ca de trăsnet. Egumenul i-a pedepsit pe aceia cu asprime, a luat aurul, și a săvîrșit zidirea bisericii pe care o începuse. Dar el nu a mai închinat-o Hramului Sfântului Ierarh Nicolae așa cum plănuise, ci a închinat-o spre Prăznuirea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil. De aceea se numește biserica veche a Mînăstirii Dochiaru cu numele Sfântului Mare Ierarh Nicolae, iar cea nouă, cu numele Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunea Sfântului Apostol Pavel, căruia vipera cea veninoasă nu a putut să îi facă nici un rău:

- La cum Sfântul Pavel a strîns vreascuri și le-a pus peste foc;
- La cum, din pricina căldurii, cea mai cumplită specie de viperă veninoasă a sărit din foc și s-a prins de mîna lui;
- La cum el a scuturat mîna și a aruncat vipera înapoi în foc, fără să i se

întîmple nici un rău.

Predică Despre adevărata Pace și despre Făcătorul Păcii

Căci El este pacea noastră, El Care a făcut din cele două — una (Efeseni2: 14).

Între israeliți și neamuri se afla o prăpastie de netrecut, o prăpastie peste care nu se putea arunca nici un pod, și care nu putea fi umplută cu nimic și prin nimic. Mîntuitorul Iisus Hristos Singur a avut puterea să desființeze această prăpastie, după cum a și făcut. Cele care se înstrăinaseră, El le-a adus aproape și le-a unit. Prin ce mijloace a făcut El aceasta? Prin Preacurat Sîngele Lui. Prin Jertfa Lui, El a desființat toate celelalte jertfe. Prin aceasta, El a răscumpărat întreaga zidire și s-a adus pe Sine însuși Jertfa în locul tuturor celorlalte jertfe

⁸⁹ *Și strîngînd Pavel grămadă de găteje și punîndu-le pe foc, o viperă a-ieșit de căldură și s-a prins de mîna lui. Și cînd locuitorii [Insulei Malta] au văzut vipera atîrnînd de mîna lui, ziceau unii către alții: Desigur că ucigaș este omul acesta, pe care dreptatea nu l-a lăsat să trăiască, deși a scăpat din mare. Deci el, scuturînd vipera în foc, nu a pătimit nici un rău. Iar ei așteptau ca el să se umfle, sau să cadă deodată mort. Dar așteptînd ei mult și văzînd că nu i se întimplă nimic rău, și-au schimbat gîndul și ziceau că el este un zeu (Fapte 28: 3-6).*

aduse lui Dumnezeu, de către iudei, sau zeilor, de către păgîni. Iată Singura Jertfa Care de ajuns este și pentru iudei și pentru păgîni: Jertfa lui Hristos. Mai mult, sîngele animalelor aduse ca jertfă făceau dezbinare între israeliți și păgîni: prin locurile unde se aduceau aceste jertfe, prin divinitatea cărora le erau aduse, prin felul animalelor care se jertfeau, prin felul în care erau acestea jertfite. Dar acum însuși Preacuratul Sînge al lui Hristos înlocuiește tot acest sînge, iar Sîngele Domnului Hristos face ca iudeii și ne-iudeii să fie

Întreolaltă frați, îi face ca ei să fie chiar frați de sînge, precum noi, credincioșii creștini, sîntem frați de sînge: frați de Sîngele lui Hristos, Care ne-a mîntuit pre noi din blestem, și prin Care noi acum ne hrănim. El a *surpat peretele din mijloc al despărțiturii* (Efeseni 2: 14) care despărțea și înstrăina, și a unit mîinile și inimile iudeilor cu ale ne-iudeilor. Și prin ce mijloace a făcut El aceasta? Prin Sfînt Trupul Lui. Adică, prin sfînt adevărul Lui cel viu, întrupat în Sine însuși. Umbra Legii stătea drept adevăr pentru iudei, iar miturile și fabulele stăteau drept adevăr pentru neamuri. Dar El a desființat și umbra și fabulele și a dat la iveală adevărul viu al Trupului Lui Celui Viu, iar lumea a văzut și s-a bucurat cu bucurie mare.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Mîntuitorul nostru Cel Scump, unește întreolaltă inimile credincioșilor Tăi, Căci numai Ție se cuvine toată închinarea și mulțumită în veci, Amin.

11 noiembrie

• Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Mina

Sfîntul Mina a fost de neam egiptean, iar cu îndeletnicirea, ofițer imperial. Fiind creștin adevărat cu credința, el nu a suferit necuratele jertfe idolești la care aveau obligația membrii armatelor romane, și de aceea a ieșit cu desăvîrșire din rîndurile lor, părăsind nu doar armata, ci și casa, cetatea, poporul și toate cele ale preadeșartei lumi; și a mers și s-a sălășluit în pustia unui munte, curățindu-și trupul și sufletul cu asprimea grelei viețuiri și a liniștii muntelui. Căci mai vîrtos a voit să petreacă printre fiarele pustiei, decît printre necurații păgîni. Într-una din zile Sfîntul Mina a cunoscut cu duhul că în cetatea Cotyaeus se petrece un necurață festival păgînesc, plin de mugetele animalelor de sacrificiu. El atunci, îndîrjindu-se cu duhul ca un zilot, a intrat în acea cetate și a strigat tare înaintea tuturor credința lui în Hristos, Unul și Adevăratul Dumnezeu Cel Viu. El strigat tare, dînd pe față minciuna idolatriei și bezna țară de fund în care zac păgînii. Pyrrhus, eparhul acelei cetăți, 1-a întrebat pe Sfîntul Mina cine este și de unde vine. Sfîntul a zis: „Egiptul este patria mea, și Mina îmi este numele. Eu am fost ofițer în armata romană, dar m-am scîrbit de idolatria ei și mi-am lepădat rangul cu silă. Iar acum stau în fața voastră, a tuturor, și proclam în urechile voastre Numele Cel Sfînt al Domnului meu Hristos Cel Veșnic Viu! Și mă rog Lui fierbinte să mă pomenească și pre mine, nevrednicul, cînd va veni întru împărăția Sa!" Văzînd și auzînd acestea, Pyrrhus 1-a supus pe Marele Mina la cele mai bestiale torturi. El a fost biciuit cu scorpiane, sfișiat cu unghii de fier, ars cu făclii și schingiuit în multe alte feluri, iar la urmă a fost decapitat cu sabia. Ei au aruncat rămășițele trupului lui în foc, astfel încît creștinii să nu aibă mîngîierea sfîntelor lui moaște. Creștinii însă tot au căutat și au aflat în cenușa focului, părțile din trupul sfînt al mucenicului, pe care le-au scos de acolo ca pe niște nestemate de mult preț. Ei au îngropat cu evlavie și cu cinste acele rămășițe, care mai după aceea au fost mutate la Alexandria și îngropate acolo, deasupra lor ridicîndu-se și o slăvită biserică în cinstea Sfîntului

Mare Mucenic Mina. Sfântul Mina a fost martirizat cam pe la anul 304. El acum petrece în ceruri, bucurându-se întru împărăția nepieritoare a Domnului Hristos. Oricine îl cinstește cu evlavie pe Marele Mucenic Mina, și cheamă cu credință sfânt numele lui, primește grabnic ajutor. Sfântul adesea s-a arătat înaintea credincioșilor spre a îi ajuta grabnic, sau a necredincioșilor spre a îi pedepsi exemplar, ca un războinic slăvit, călare pe cal.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Ștefan de la Deceani, Regele Serbiei*
El a fost fiul Regelui Milutin și tatăl Țarului Dușan. La porunca tatălui lui înaintea căruia fusese clevețit pe nedrept, el a fost orbit, iar la porunca nestatornicului său fiu, Dușan, el a fost sugrumat, pe când era deja vîrstnic. Când l-au orbit, s-a arătat înaintea lui Sfântul Nicolae, în biserica de la Ovce Pliie (Cîmpul Oilor), și arătînd către ochii lui, i-a zis: „Ștfane, nu te teme, iată ochii tăi se află în palma mea. La vremea cuvenită, îi vei căpăta înapoi.” Ștefan a petrecut timp de cinci ani ca prizonier la Constantinopol, în Sfînta Mînăstire Pantocrator. Fiind bărbat plin de înțelepciune, el s-a înarmat cu rugăciunea, cu răbdarea, cu cele mai aspre nevoințe călugărești, cu blîndețea și cu evlavia. Astfel, el i-a întrecut în bunătăți nu doar pe monahii de la Pantocrator, ci și pe toți monahii constantinopolitani. Încheindu-se cei cinci ani, Sfântul Mare Ierarh Nicolae Făcătorul de Minuni iar s-a arătat înaintea multpătimitorului Ștefan și i-a zis: „Am venit să împlinesc făgăduința ce ți-am făcut.” Sfântul Nicolae a însemnat atunci cu semnul Sfintei Cruci fața lui Ștefan, iar Ștefan și-a recăpătat vederea, desăvîrșit. Spre mulțumită și slavă lui Dumnezeu, el a ctitorit Biserica de la Deceani, una dintre cele mai frumoase biserici ale creștinătății și evlaviei sîrbe, zidite în vechiul și somptuosul stil bizantin. Sfîntul Rege Ștefan, împreună cu Sfîntul Sava al Sîrbilor și cu Sfîntul Principe Lazăr, constituie cea mai slăvită treime a sfințeniei, nobleții și jertfei de sine, și un dar neprețuit adus de Dumnezeu poporului sîrb. Sfîntul Ștefan a trăit ca un mucenic toată viața lui, și mucenic s-a înălțat la ceruri la anul 1336, primind de Atotputernicul Dumnezeu pe Care cu credință l-a slujit cununa nepieritoare a veșnicei slave.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Victor și Ștefanida*
Victor a fost soldat, născut roman. El a fost troturat bestial pentru credința lui în Hristos sub domnia împăratului Antonin. Văzînd tăria cu care suportă schingiuirile, o femeie tînără, Ștefanida, a intrat înaintea judecătorului și a strigat că este creștină și ea. Victor a fost decapitat, iar pe Ștefanida au sfîșiat-o în două, legînd-o cu mîinile de vîrfurile a doi arbori de smochin.⁹⁰

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Vichentie Diaconul*
El a fost din eparhia Saragossei, din Spania. El a fost torturat bestial pentru credința lui în Hristos și mărturisirea ei cu tărie; apoi a fost ars pe un grătar de fier. El și-a dat sfîntul lui suflet în mîinile lui

Dumnezeu la anul 304. Sfintele lui moaște odihnesc la Roma, în biserica ce poartă numele său.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Theodor Studitul*

Acest sfânt este vestitul Egumen al Mînsătirii Studion, din Constantinopol. El a luat mucenicie toată viața lui pentru apărarea sfintelor icoane. El a fost preaînțelept chivernisitor și rînduitor al vieții călugărești, mare nevoitor și Dascăl al Ortodoxiei, insuflat de Duhul. El și-a săvîrșit alergarea în cetatea Constantinopolului la anul 804, în vîrstă fiind de șazeci și opt de ani.

⁹⁰ "...și fiindcă a mărturisit pe Hristos Dumnezeu mai înainte de veci, i-au legat mîinile ei de doi copaci de finic care fuseseră îndoțiți. Iar în urmă dîndu-le drumul și întorcîndu-se cu repejune la starea lor cea dintîi, au spintecat pe sfînta în două bucăți. Și așa fericita și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu." - vezi *Sinaxaml Sfintei din Minei* (București, 1983).

• *Pomenirea Sfintuhti Cneaz Uroșița*

Acesta a fost fiul Regelui Dragutin. El și-a păstrat curăția vieții și castitatea, bărbat căsătorit fiind. De la mormîntul lui a izvorît mir binemiresmat.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ștefan de la Deceani, Regele Serbiei

Torturat și prigonit, Sfîntul Rege Ștefan de la Deceani

Torturi și prigoană a îndurat fără ură, ca un Creștin.

Pe cînd se părea că este călcat de toți,

Atunci el a fost biruitor, puternic și nerănit.

Răbdarea lui sfîntă a tatălui greșeală o a vădit,

Și-adîncă-i înțelpciune pe Cantacuzen l-a biruit.

El cu tăcerea biruit-a pe reaua Simonida,

Și cu credința în Domnul pe Regele Șişman.

El mult mai puternic a fost decît puternicul lui fiu,

Căci dreptții totdeauna mai tari sînt decît răii.

Puterea cea lumească sfîrșește în noroi,

Pe cînd cereasca sîrșit nu cunoaște nicicînd.

Regele de la Deceani, iubitul și blîndul Ștefan,

Putere a primit de la a lui Dumnezeu putere:

Pe el însuși Domnul Hristos l-a împuternicit,

Care i-a dat viața, tronul și suverana domnie.

Ștefan cunoscut-a acest adevăr,

Pe care cu glas tare îl a mărturisit.

De aceea la urmă el pe toți dușmanii i-a biruit,

Noi lui ne rugăm să mijlocească pentru noi!

O Sfînte Părinte al Sîrbilor Ștefane,

Rege preaminunat,

Roagă-te lui Hristos Dumnezeu

Ca să miluiască și să mîntuiască sufletele noastre

Cugetare

Dacă au stat vreodată regi sfînți pe tronuri pămîntești, atunci cu siguranță la loc de frunte între ei a fost Regele Ștefan de la Deceani. Grecii, care de altfel îi socoteau pe slavi barbari, s-au minunat de frumusețea sufletească a Sfîntului Ștefan, ca de una din minunile lumii. Trimițîndu-l împăratul Cantacuzen pe Egumenul Mînăstirii Pantocrator cu o misiune la Regele Milutin, acesta din urmă a întrebat cu ardoare despre fiul lui, Ștefan. Egumenul a răspuns: „O,

Rege, tu voiești să știi cum se află al doilea Iov! De un lucru te încredințez: sărăcia lui mult mai slăvită este decât măreția ta regală!" Împăratul bizantin Cantacuzen s-a purtat foarte crud și neomenos cu Regele Ștefan, cel lipsit de lumina ochilor; acesta era consemnat într-un spațiu restrâns al curții imperiale, și nu avea voie să primească pe nimeni. Mai apoi el a fost închis la Mînăstirea Pantocrator, sperînd că monahii îl vor sili la un regim atît de strict, încît Regele Ștefan va slăbi și va pieri curînd. Dar Dumnezeu l-a ținut în viață pe Fericitul Ștefan, care a luat asupra sa rînduiala de post și rugăciune a asprei viețuiri monahale cu aceeași rîvnă și putere ca cei mai buni monahi. Aceștia au făcut cunoscută sfințenia viețuirii și înțelepciunii lui în tot Constantinopolul, astfel încît și Cantacuzen a început să îl respecte, și chiar să meargă și să se sfătuiască cu el. Bunăoară, Sfîntul Ștefan a avut o mare contribuție la învingerea ereziei lui Barlaam, „fiara calabreză”, cu care s-a războit neînduplecat toată viața lui Marele Sfînt Grigorie Palamas, raportînd desăvîrșită biruință.⁹ Acest Barlaam pe atunci rezida la Constantinopol, și prin intrigi josnice obținuse ca mulți clerici înalți și demnitari de la curtea imperială să împărtășească modul lui eretic de gîndire. Aflîndu-se în multă nedumerire din această pricină, împăratul Cantacuzen l-a chemat de față pe Regele Ștefan și l-a întrebat ce să facă. Înțeleptul Rege a răspuns cu cuvintele Psalmistului: *Oare, mi pe cei ce Te urăsc pe Tine, Doamne, am urît?* (Psalmul 138: 21). Apoi a zis: „Răii trebuie scoși afară din societatea oamenilor.” Luînd aminte la sfatul lui Ștefan, Cantacuzen l-a izgonit cu necinste afară din Constantinopol pe ereticul Barlaam.

Vezi Sinaxarul Duminicii a Doua din Sfîntul și Marele Post. - *Nota Autorului.*

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul har vindecător al Sfîntului Apostol Pavel (Fapte 28):

- La cum Sfîntul Pavel s-a rugat și și-a pus mîinile peste tatăl guvernatorului Publius, și l-a vindecat de boala dizenteriei;
- La cum el a vindecat astfel și pe mulți alți oameni din locul acela [Insula Malta].

Predică Despre Făcătorul omului celui înnoit cu duhul

...ca, întru Sine, pe cei doi să-i zidească într-un singur om nou și să întemeieze pacea (Efeseni 2: 15).

Venind și întrupîndu-Se pe pămînt, Domnul Hristos, Iubitorul de Oameni, a venit și S-a întrupat pentru toți, nu doar pentru unii. Iudeii așteptau un mesia; și a venit El, Adevăratul Mesia. Păgînii așteptau un mîntuitor; și a venit El, Adevăratul Mîntuitor. El a venit cu dragoste neîmpărțită și pentru iudei, și pentru păgîni. Iudeii erau singurul popor de pe fața pămîntului care credeau într-un Singur Dumnezeu Nevăzut și Viu, pe cînd toate celelalte popoare ale pămîntului erau închinătoare la idoli. Iudeii însă, complăcîndu-se în păcatele lor, nu mai aveau clară vederea ochilor sufletului, și de aceea nu au voit să îl recunoască pe Mesia atunci cînd l-au văzut. Iată că astfel ei s-au asemănat păgînilor, făcîndu-se asemenea lor în ignoranță, și asemenea lor în blestemul păcatului vechiului Adam cu

care Adam a îngreuiat și a aruncat în beznă tot pământul. Adamul cel vechi nu putea fi revendicat doar de iudei, nici doar de păgâni, căci și unii și alții, toți din Adam pogorau. Tot așa Domnul Hristos Iisus, Noul Adam, nu putea să fie revendicat doar de unii sau doar de alții, căci El a venit să îi mîntuiască pe toți. Domnul Hristos nu avea cum să țină partea oficialilor iudei cu legalismul lor găunos și ipocrit, și cu atît mai puțin partea elenismului idolatru, axat pe desfrîu și vrăjitorie. Ci Domnul Hristos prin venirea Lui a voit și a desăvîrșit mîntuirea tuturor, desființînd ambele rele. El a luat amîndouă aceste feluri de bolnavi și a refăcut întru ei o singură nouă omenitate. Iar ea se numește Biserica Cea Vie a lui Dumnezeu. Astfel a desființat Domnul odată pentru totdeauna și iudaismul și elenismul, creînd în locul lor Una Sfîntă Biserica Sa.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești însuși înțelepciunea și Bunătatea, toate cîte ai făcut sînt bune și înțelepte toate, mai presus de minte și de cuvînt!

A Ta este toată slava și mulțumită în veci, Amin!

12 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei*

Sfîntul Ioan cel Milostiv s-a născut în Insula Cipru. Tatăl lui a fost Principele Epifanie. Ioan a fost crescut întru toată rînduiala și evlavie credinței creștine din cea mai fragedă pruncie. Voind părinții lui, el s-a căsătorit și a avut copii. Dar prin voia mai mare și purtarea de grijă a lui Dumnezeu, și soția și copiii lui toți s-au săvîrșit după o vreme către Domnul. Sfîntul Ioan a fost vestit pentru blîndețea și milostivirea lui, de aceea a și fost ridicat de popor, cu o inimă și cu o gură, ca să fie Patriarh al Alexandriei sub domnia împăratului Heraclius. El a păstorit Biserica din Alexandria timp de zece ani ca păstorul cel bun care își pune sufletul pentru oile sale, păzindu-le de păgâni și de eretici. El a fost tuturor pildă de blîndețe, milostenie, și dragoste de oameni. El a zis: „De voiți să fiți de neam nobil, nu căutați aceasta în noblețea sîngelui sau a averii, ci în noblețea virtuții, căci numai aceea este adevărată.” Deși toți sfinții lui Dumnezeu au fost bogați în virtutea milostivirii, Sfîntul Ioan cel Milostiv a strălucit covîrșitor prin ea, dedicîndu-și cu totul viața acestei dumnezeiești virtuți. Săvîrșind odată Sfînta Liturghie, și purtînd în minte cuvîntul lui Hristos: *Deci, dacă îți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, Lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău* (Matei 5: 23-34), Sfîntul Patriarh și-a amintit că unul dintre clericii lui avea o supărare împotriva lui. De aceea el îndată a așezat pe Masă Sfintele Daruri, s-a apropiat de acel preot, și punîndu-i metanie, i-a cerut cu lacrimi să îl ierte. Numai după ce preotul acela l-a iertat s-a întors Sfîntul la Masa Sfintei Jertfe. Altă dată, pe cînd se îndrepta către Biserica Sfinților Chir și Ioan, i-a ieșit în cale o văduvă săracă care l-a ținut mult, povestindu-i în amănunt necazurile ei. Însoțitorii patriarhului deja se plictiseră de plîngerea femeii, și l-au îndemnat pe Patriarh să grăbească la biserică spre începerea sfintei slujbe,

arătându-i că o poate asculta pe văduvă și după aceea. Dar Sfântul Ioan cel Milostiv le-a zis: „Și cum credeți voi că mă va asculta Dumnezeu pe mine de nu o voi asculta eu mai întâi pe femeia aceasta?” Sfântul nu a plecat pînă cînd nu a ascultat durerea femeii pînă la capăt.

Atacînd persanii Egiptul, Sfântul Ioan a urcat într-o corabie spre a se refugia înapoi spre patria lui. Dar în timpul călătoriei el s-a îmbolnăvit, și ajungînd în Cipru, locul nașterii lui, s-a săvîrșit către Domnul, anul fiind 620. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni au fost mai apoi mutate la Constantinopol, apoi la Budapesta, iar la urmă la Presburg.

- *Pomenirea Sfîntului Proroc Ahia din Silo*

Ahia a prorocit cu o mie de ani mai înainte de întruparea Mîntuitorului Hristos. El i-a prorocit lui Ieroboam, sluga lui Solomon, că lui îi va da Dumnezeu să domnească peste zece dintre triburile lui Israel.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Nil Sinaitul [Pustnicul]*

El mai întâi a fost prefectul slăvitei cetăți a Constantinopolului. El a fost bărbat căsătorit și a avut copii, un fiu, și o fiică. Dar scîrbindu-se cu totul de ticăloșia și deșertăciunea capitalei și sfătuindu-se cu soția lui, ei au hotărît amîndoi să se lepede cu desăvîrșire de lume și să meargă la pustie, ceea ce au și făcut. Astfel, soția și fiica au mers la o mînăstire din Egipt, iar Nil și fiul lui, Theodul, s-au retras la Muntele Sinai. Sfântul Preacuvios Nil s-a nevoit întru toate călugăreștile nevoințe timp de șaiszeci de ani încheiați. El a scris minunate cărți despre viața de isihie. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul cam pe la anul 450, în anul al optzecilea al vieții lui pe pămînt, strămutîndu-se la viața fericită a împărăției Cerești. Iată unul dintre cuvintele lui: „Patimile trupești pornesc din poftele cele trupești, iar contra acestora se luptă cu înfrînarea; iar patimile sufletești pornesc din poftele cele sufletești, iar contra lor se luptă cu rugăciunea.”

⁹² *în acel timp i s-a "mîmplat lui Ieroboam să iasă din Ierusalim și l-a întîlnit în drum prorociți Ahia din Silo, care avea pe el o haină nouă. în cîmp erau numai ei amîndoi. Și a luat Ahia de pe el haina cea nouă, a rupt-o în douăsprezece bucăți și a zis lui Ieroboam: "Ia-ți pentru tine zece bucăți căci așa grăiește Domnul Dumnezeul lui Israel: Iată, Eu rup regatul din mina lui Solomon și-ți dau ție zece seminții, Iar două seminții îi vor rămîne lui, pentru robul Meu David și pentru cetatea Ierusalimului, pe care am ales-o dintre toate semințiile lui Israel. Și aceasta o fac, pentru că ei M-au părăsit și au nceput să se închine Astartei, zeița Sidonienilor, lui Chemoș, dumnezeul Moabiților, și lui Moloh, dumnezeul fiilor Amoniților, și n-au umblat în căile Mele, ca să facă cele plăcute înaintea ochilor Mei și să păzească rînduielile Mele și poruncile Mele, cum a făcut David, tatăl lui Solomon. Tot regatul nu din mina lui îl iau, căci îl las pe el să fie stăpîn în toate zilele vieții lui, pentru David, robul Meu, pe care l-am ales și care a păzit poruncile și rînduielile Mele: Ci din mina fiului lui voi lua regatul și-ți voi da din el ție zece seminții: Iar fiului lui îi voi da două seminții, pentru ca să fie și pentru David, robul Meu, în toate zilele, o lumină înaintea feței Mele, în cetatea Ierusalimului pe care am ales-o pentru petrecerea numelui Meu acolo. Și pe tine te voi alege și vei domni peste tot ce-ți dorește sufletul tău și vei fi rege peste Israel. Și dacă tu vei păzi tot ce-ți poruncesc și vei umbla în căile Mele și vei face cele plăcute înaintea ochilor Mei ca să păzești rînduielile Mele și poruncile Mele, cum a făcut David, robul Meu, atunci Eu voi fi cu tine și-ți voi zidi casă tare [...] (III Regi 11: 29-38). - Prorocia s-a împlinit, dar Ieroboam nu a păzit tot ceea ce i-a prorocit Dumnezeu,*

nici a umblat în căile Lui, nici a făcut cele plăcute înaintea ochilor Lui (vezi mai departe, la Cartea a III-a a Regilor, din Vechiul Testament).

• *Pomenirea Sfintuhii Preacuvios Nil Izvoritorul de Mir*

Acest Sfânt Nil s-a născut la Morea. Fiind ieromonah, el a mers împreună cu unchiul lui la Sfântul Munte Athos, și acolo s-a nevoit pînă la capătul zilelor lui ca zăvorit la un loc muntos și pustiu ce se numea „Pietrele Sfinte”. Săvîrșindu-se el către Domnul, din sfintele lui moaște a izvorît *șuvoi de mir*, care curgea din vârful aceluși munte și se vărsa în mare. Acesta minune nemaivăzută a adus la acel loc oameni greu bolnavi de pretutindeni. Mulțimea lor atît de mult a tulburat liniștea unuia dintre ucenicii Sfîntului Nil, încît, rugîngu-se acesta Sfîntului, mirul a încetat pe dată să mai curgă. Sfîntul Nil Izvoritorul de Mir a fost unul dintre marii asceți ai lumii, asemenea marilor sfinți pustnici și făcători de minuni din primele veacuri creștine. El s-a săvîrșit către Domnul în veacul al șaptesprezecelea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Preacuvios Nil Sinaitul

Sfîntul Nil Sinaitul monahilor a grăit:

„ Pururea în inimă Numele lui Iisus să aveți!

Invățați-vă inima cu curăția,

Iar trupul vi-l stăpîniți cu înfrînarea.

Pe nedrept clevețiți, îndurați clevetirea,

Și-așa clevetitorul va fi cel rănit.

Văzînd păcătosul cum vine să vă facă rău,

Să plîngeți pentru el, căci calea lui

Spre Judecata veșnică se-ndreaptă.

Dacă rele veți răbda, de folos vă vor fi ele vouă,

Căci ele sînt spinii din care cresc trandafiri.

Rugîndu-vă lui Dumnezeu, nu cereți lucruri plăcute,

Ci cele de folos pentru al vostru suflet nemuritor!

Nu vă temeți de moarte, de ea fiți gata pururi,

De îngeri mai întîi vă rușinați, și apoi de oameni.

Nu căutați ispita, ci vă feriți de ea.

Dar de vă urmărește, luptați cu ea viteaz.

Cel care-ades cu Trupul Domnului se-mpărtășește,

Îl are pre Hristos Locuitor în el.

Cu oamenii arar grăiți, nu multe,

Iară cu Domnul grăiți ades, și mult. ”

Astfel povățuit-a Nil Sfîntul pre monahii,

Cu cuvîntul și cu pilda vieții lui.

Cugetare

Mulțor bărbați și femei sfinte li s-a descoperit mai dinainte ceasul ieșirii sufletului lor din trup, pentru care ei mulțumeau lui Dumnezeu, putîndu-se pregăti mai bine. Acesta este un dar minunat al cerului, dar cum noi nu putem avea îndrăzneala să credem că negreșit îl vom primi, noi avem nevoie ca zilnic să ne pocăim adînc de păcatele noastre și să ne rugăm pentru sfîrșit bun vieții noastre.⁹³ Căci poate de la fața oamenilor ne mai putem ascunde, însă de la fața lui Dumnezeu, nu. Cînd Sfîntul Ioan cel Milostiv a părăsit Egiptul înaintea persanilor, lui i s-a arătat în corabie un bărbat strălucitor purtînd sceptru de aur, care i-a zis: „împăratul împăraților te cheamă la Sine!” Sfîntul Ioan cel Milostiv a înțelese ce înseamnă

aceste cuvinte și a început să se pregătească pentru ieșirea lui, care s-a întâmplat la scurt timp după aceea. Sfântul Ștefan de la Deceani avea mare evlavie la Sfântul Nicolae al Mirelor Lichiei, Făcătorul de Minuni, care adesea i se arăta lui. El i s-a arătat și mai înainte de sfârșitul lui, și i-a zis: „Ștefane, pregătește-te de ieșire, căci curînd ai a sta înaintea feței Domnului Dumnezeu!” Amîndoi acești sfinți, Ioan cel Milostiv, și Ștefan de la Deceani, au avut în comun marea lor blîndețe și milostivire, în pofida imenselor averi pe care Sfântul Ioan cel Milostiv le avea la dispoziția lui ca Patriarh al Alexandriei, ca avere personală, la moartea lui, el nu a avut în posesie decît o treime de dinar, pe care și pe aceea a lăsat-o prin testament săracilor. Pe cînd se afla consemnat în recluziune aspră la Mînăstirea Pantocrator din Constantinopol, un nobil sîrb i-a trimis în taină Sfîntului Ștefan de la Deceani o foarte importantă cantitate de aur. Emisarului, Sfîntul Ștefan i-a zis: „îi mulțumesc mult acestui nobil domn pentru dragostea lui, dar mi-ar face bucurie mai mare dacă ar împărți acești bani destinați mie, săracilor.”

Luare aminte

Să luăm aminte la vitejia Sfîntului Apostol Pavel (Fapte 28):

La cum el a stat timp de doi ani în lanțuri, la Roma;

La cum el a propovăduit fără frică Evanghelia păgînilor și iudeilor, netemîndu-se de nimeni;

La cum nici lanțurile în care a fost tot timpul legat, nici temnița și nici

moartea nu l-au întors de la propovăduirea Sfintei Evanghelii.

⁹¹ Așa cum de altfel pururi ne învață și ne îndeamnă Biserica la ecteniile fiecărei Sfinte Liturghii: *Sfîrșit bun vieții noastre, neînfruntat, și răspuns bun la înfricoșata Judecată a lui Hristos, de la Domnul să cerem!* Iar noi, credincioșii, cel puțin cu gura, răspundem: *Dă, Doamne!*

Predică Despre cum străinii se fac casnici ai lui Dumnezeu

Deci, dar, nu mai sînteți străini și locuitori vremelnici, ci sînteți

împreună-cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu (Efeseni 2: 19).

Mai înainte de întruparea Domnului Iisus Hristos, se părea că doar iudeii sînt aproape de Dumnezeu, și că păgînii sînt pentru totdeauna departe de El. În realitate însă și iudeii și păgînii erau deopotrivă străini de Dumnezeu și de adevărata închinare față de El. Astfel, *venind* [Domnul Hristos pe pămînt], *a binevestit pace, vouă celor de departe, și pace celor de aproape* (Efeseni 2:17) iar prin aceasta, i-a adus și pe iudei și pe păgîni *la apropierea către Tatăl, într-un Duh* (Efeseni 2: 18). În cadrul noii zidiri a omului celui nou, adică a Bisericii lui Dumnezeu pe pămînt, Duhul este unul; și oricine intră în Biserica lui Dumnezeu primește pe Duhul, astfel încît oricît de mulți noi membri s-ar adăuga la Sfînta Biserică, ei cu toții se împărtășesc de Același și Unul Duh Sfînt al lui Dumnezeu; și indiferent cît de multe națiuni, popoare sau rase se adaugă Bisericii lui Dumnezeu, Duhul de ele astfel primit nu Se schimbă, ci rămîne de-a pururi Același, Unul, Sfînt și Neschimbat. De aceea nu sînt cei dintre neamuri *străini și locuitori vremelnici* în Biserică, ci sînt *împreună-cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu*, ca și toți ceilalți membri ai Sfintei Biserici. Căci Biserica se întemeiază pe sfințenie, iar piatra ei unghiulară este

Sfintul sfinților și Cel mai presus de toți sfinții, și prin urmare potrivit dumnezeiescului plan, toți membrii s-ar cuveni să fie sfinți. Sfinți se și numesc toți cei care, mai înainte de întruparea lui Hristos, L-au așteptat pe El și au nădăduit în El, și toți cei care, după sfântă întruparea Lui, L-au recunoscut pe El ca Dumnezeu, Fiu al lui Dumnezeu, Mîntuitor, Răscumpărător, înviator din morți și Judecător. Păcatul alienează și înstrăinează pe om de Dumnezeu, dar prin Domnul Hristos Iisus alienarea și despărțirea de Dumnezeu se desființează, și toți credincioșii, fie ei iudei sau păgîni, se fac casnici ai casei lui Dumnezeu, de către Domnul Iisus Hristos și prin El. O, fraților, Domnul Iisus Hristos ne-a dăruit nouă ceva mai scump și mai măreț decît însăși viața: El ne-a dăruit pacea și prietenia cu Dumnezeu, iar această pace sfîntă este mai mare și mai neprețuită decît orice viață, oricît de bogată, dar petrecută în înstrăinare față de Dumnezeu.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Făcătorul Păcii și Dătătorul de Pace, ține-ne pre noi pînă la sfîrșit întru pacea cu Domnul,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

13 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Ioan Hrisostom [Gură de Aur], Patriarhul Constantinopolului*

Sfîntul Ioan Gură de Aur s-a născut la Antiohia în anul 354. Tatăl lui, Secundus, a fost mare comandant de oști în armata imperială [Stratilat], iar mama lui s-a numit Anthusa. Fiind dotat cu geniu intelectual și studiind în profunzime filozofia greacă, tînărul Ioan a văzut la sursă cît de nesatisfăcător și în final, de dezgustător este păgînismul elenist. Prin studiu și trăire el a văzut că numai Credința Creștină răspunde setei neostoite de adevăr a sufletului și minții omenești, și a îmbrățișat-o cu ardoare. Tînărul aristocrat Ioan a primit Sfîntul Botez din mîinile marelui Meletie, Patriarhul Antiohiei, precum mai tîrziu au primit și părinții lui Ioan Sfîntul Botez. După moartea părinților lui Ioan s-a tuns monah și s-a dăruit pe sine tuturor asprelor nevoințe călugărești. El apoi a scris celebrul tratat *Despre Preoție*, iar după ce l-a încheiat, i s-au arătat lui în vedenie Sfinții Apostoli Petru și Pavel care i-au prorocit o viață de mare misiune, de mare har, și de mare suferință. Cînd a fost să fie hirotonit întru preot, îngerul lui Dumnezeu s-a arătat simultan lui Ioan și Patriarhului Flavian (succesorul Sfîntului Meletie la Scaunul Patriarhal al Antiohiei). Pe cînd Patriarhul oficia slujba hirotoniei, mulțimea a putut vedea un porumbel alb strălucitor zburînd deasupra capului celui care se hirotonea, Ioan. Covîrșitorul său har de înțelepciune, de viață ascetică, și de putere în cuvînt, a făcut ca Sfîntul Ioan să fie chemat a fi Patriarh al Constantinopolului de către împăratul Arcadie. Ca Patriarh al Marii Cetăți el a păstorit Biserica lui Dumnezeu timp de șase ani, cu o ardoare a sfințeniei și o înțelepciune poate fără egal în Istoria Bisericii. El a trimis misionari la celții păgîni și la sciți și a desființat simonia [compararea preoției cu bani] în Biserică, scoțînd mulți episcopi din scaune, care fuseseră

hirotoniți astfel. El a extins larg lucrările caritabile în Biserică și a alcătuit rînduiala Dumnezeieștii Liturghii care îi poartă numele. El i-a rușinat cu putere pe eretici, a dat pe față nelegiuirile împărătesei Eudoxia care otrăveau viața publică și moralitatea poporului, și a dăruit Bisericii tezaur neprețuit și nesecat de scrieri, omilii, predici, și tâlcuiri la Sfintele Scripturi, izvorîte din mintea și gura lui de aur. Poporul creștinesc l-a adorat, invidioșii l-au urît de moarte, iar nelegiuirea Eudoxia l-a alungat de două ori în exil.

Sfântul Ioan Gură de Aur a petrecut în exil un total de trei ani, și în exil a și murit, în satul Comana din Georgia, în ziua Praznicului înălțării Sfintei și de Viață-Făcătoarei Cruci, la 14 septembrie, anul 407. Mai înainte de săvîrșirea lui, Sfinții Apostoli Petru și Pavel i s-au arătat iarăși, precum i s-a arătat și Sfântul Sfințit Mucenic Vasilisc (Episcopul Comanilor, pomenit în ziua de 22 mai), în a cărei biserică a și primit pentru ultima oară Sfînta împărțășanie. Ultimele lui cuvinte rostite pe pămînt au fost acestea: *Slavă lui Dumnezeu pentru toate*. Rostindu-le, sufletul sfînt al acestui Mare Sfînt al Bisericii a ieșit din trup și s-a înălțat către Domnul. Capul Sfîntului Ioan Gură de Aur odihnește în Biserica Adormirii Maicii Domnului de la Moscova, iar simțul lui trup se află azi în Italia, la Vatican.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Antonin, Nichifor, Gherman și Manetha*
Primii trei priveau la păgîni cum se închină la idoli cu urlete și topăieli, cu ocazia unui necurat festival păgînesc al lor. Și îndîrjidnu-se atunci cu duhul, au pășit iară teamă înaintea acelei mulțimi și L-au propovăduit pe Unul Dumnezeu Cel în Treime închinat și Slăvit. Firmilian, eparhul Cezareei Palestinei unde s-au întîmplat acestea, s-a aprins de ură împotriva lor din pricina aceasta și a poruncit ca cei trei creștini să fie decapitați pe loc. Manetha a fost o fecioară creștină care a mers pe urma celor trei, pe cînd erau duși la locul de ucidere. Pentru aceasta a fost arestată și ea, și după torturi bestiale și prelungite, a fost arsă de vie, dîndu-și astfel și ea în mîinile lui Dumnezeu sfîntul ei suflet. Aceștia patru au luat cu toții mucenicia la anul 308, și s-au sălășluit întru bucuria cea iară de sfîrșit a Dumnezeului Celui Veșnic.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Mucenic Damaschin*

El s-a născut la Galata, în Constantinopol, și s-a numit la început Diamantis. În tinerețile lui el a dus o viață de desfrînări, iacîndu-se chiar și musulman. Dar l-a cuprins după aceea cumplita remușcare a inimii, și lepădînd toate, Diamantis a plecat la Sfîntul Munte Athos. El acolo s-a curățit cu cele mai aspre nevoințe călugărești timp de doisprezece ani încheiați, ca monah în Lavra Sfîntului Athanasie. El însă a dorit cu sete mucenicia, spre curățirea păcatelor lui. De aceea monahul Damaschin a mers la Constantinopol și, intrînd în moschei, își iacea mare Sfînta Cruce și striga tuturor musulmanilor că mincinos este Mohamet al lor, și că singurul Adevăratul Dumnezeu este Dumnezeuul Treimic al Creștinilor, iar Iisus Hristos este Mîntuitorul, Fiul Lui.

El a fost decapitat înaintea porții Fanarului, în a treisprezecea zi a lunii noiembrie, din anul 1681. Sfintele lui moaște odihnesc la Halki,

În Mînăstirea Sfintei Treimi.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioan Gură de Aur

Sfînta Biserică pre Hrisostom slăvește,

Pre Gură de Aur, de Domnul iubit,

Pre-Atletul lui Hristos, Neasemănatul,

Pre lauda Bisericii, și frumusețea Ei.

El minte adîncă avut-a, cu totul de aur,

De aur a fost și-adîncă inima lui:

Din ea pe-a lui limbă de aur izvorît-au

Cuvintele vieții, ca din trîmbiță de cleștar.

El astfel descoperit-a credincioșilor

Ale tainelor adîncuri,

Scoțînd de-acolo nouă piatra de mult preț.

A lui minte de înger pătruns-a pin ' la ceruri,

De-acolo aducînd credincioșilor adevărul vieții,

Dumnezeiesc.

Adevărate pururi sînt cele de el descoperite,

El pre toate dăruitu-le-a. Domnului Hristos.

El dat-a pe față chipul hîd al păcatului,

Și arătat-a îndată chipul virtuții cel bun.

El descoperit-a nouă scumpe și adinei taine,

Frumusețea toată a Raiului, spre care să țintim.

Elfost-a Evanghelist, tîlcuitor al Scripturii,

hvorîtor de duhovnicească bucurie,

Zilot apostolic al dreptății lui Hristos.

El schinguit a fost precum mucenicii,

Al lui chin el primit-a ca pe-a mîntuirii peceți.

El pînă la sfîrșit alergat-a cu sfințenie,

Și pentru aceasta Biserica pururea-l slăvește

Pre Sfîntul Hrisostom.

Cartier din Constantinopol, unde se află actualmente sediul Patriarhiei Ecumenice.

Ediției Americane.

Nota

Cugetare

Răsplata și pedeapsa! Acestea amîndouă sînt în mîinile lui Dumnezeu. Dar așa cum viața aceasta pămîntească o umbră doar este a celei adevărate și veșnice din Cer, tot astfel răsplata și pedeapsa aici pe pămînt niște umbre doar sînt ale răsplatei și pedepsei care vor fi în Ceruri. Cei mai odioși prigonitori ai Sfîntului Ioan Gură de Aur au fost patriarhul Theofil al Alexandriei și împărăteasa Eudoxia. După moartea mucenicească a Sfîntului Ioan, pedeapsa lui Dumnezeu s-a abătut, cumplită, asupra amîndurora: Patriarhul Theofil a înnebunit, pierzîndu-și cu desăvîrșire mințile, iar Eudoxia a fost izgonită cu rușine de la Curtea Imperială de către împăratul Arcadie, soțul ei. Eudoxia în curînd, s-a umplut de o boală hidoasă, căci trupul i s-a umplut de răni rău-mirositoare, care duhneau de departe, răni ce apoi au fost năpădite de viermi. De greaua duhoare ce emana din trupul Eudoxiei, oamenii trebuiau să se țină de nas cînd treceau pe lîngă casa ei. Neputînd-o nicidecum vindeca, medicii încercau cel puțin să inventeze miresme și parfumuri care cel puțin să atenueze acea cumplită duhoare ce

ieșea din ticăloasa fostă împărăteasă, dar în zadar. Aceasta a pierit lent și în chinuri, putrezind mîncată de viermi. Chiar după moartea ei mînia lui Dumnezeu a urmări-t-o, spre a le fi spre pildă tuturor, inclusiv generațiilor următoare: sicriul cu necuratul ei trup s-a cutremurat, după înmormîntare, timp de treizeci și patru de ani încheiați, zi și noapte, pînă cînd împăratul Theodosie a adus Sfintele Moaște ale lui Ioan Gură de Aur de la Comane la Constantinopol. Pe cînd, partea Sfîntului Ioan Gură de Aur după a lui sfîntă și mucenicească săvîrșire care a fost? Ea a fost îmbelșugata răsplată a lui Dumnezeu! Această dumnezeiască răsplată i s-a adevărit prin vedenie înaltpreasfințitului Adelfus, arhiepiscopul arab care l-a primit cu dragoste pe Sfîntul Ioan - a cărui venire i s-a descoperit tot prin vedenie dumnezeiască - la Cucusus, cînd Sfîntul Ioan a fost tîrît în surghiun acolo. Aflînd de săvîrșirea din viață a dumnezeiescului Ioan, Adelfus s-a rugat lui Dumnezeu cu lacrimi ca să îi descopere lui unde se află sufletul lui Ioan în ceruri. Stînd astfel la rugăciune, Dumnezeu i-a dăruit o vedenie, prin care i-a descoperit taina. Un înger de lumină l-a luat de mîină și a străbătut cu el cerurile, iar pe cale i-a arătat cetele ierarhilor, dascălilor și învățătorilor Bisericii, fiecare după treptele și rînduiriile lor. Însă Adelfus nu l-a văzut pe Marele Ioan în nici unele dintre ele. Atunci îngerul, după ce i-a arătat toate, s-a îndreptat cu el spre ieșirea din Rai, și văzînd aceasta sufletul lui Adelfus s-a întristat cumplit, întrebîndu-l îngerul de ce este trist, Adelfus [Adeltius] i-a răspuns, cum să nu fie, dacă în nici una din cete nu l-a văzut și pe dascălul lui iubit, Sfîntul Ioan Gură de Aur? Dar îngerul atunci, cu față luminoasă i-a zis: „O, Părinte, nici un om nu poate vedea fața Marelui Ioan în ceruri, cîtă vreme se află încă în trup! Căci el între cetele ce le-ai văzut nu s-a putut afla, de vreme ce pururea petrece înaintea Tronului Preasfintei Treimi, cu Heruvimii și cu Serafimii!"

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 1): La cum la început a făcut Dumnezeu cerul și pămîntul; La cum la început pămîntul era netocmit și gol; La cum Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor.

Predică Despre temelie și despre piatra din capul unghiului

Zidiți fiind pe temelie apostolilor și prorocilor, piatra cea din capul unghiului fiind însuși Iisus Hristos (Efeseni 2: 20).

Fraților, temelie apostolilor și prorocilor înseamnă chiar viața apostolilor și prorocilor, împreună cu faptele cele sfinte pe care ei le-au lucrat în timpul vieților lor: acestea sînt cuprinse în Sfintele Scripturi ale Vechiului și Noului Testament. Cine face unirea și legătura dintre prorocii Vechiului Testament și apostolii Noului Testament? Domnul Dumnezeu Iisus Hristos. Fără El, prorocii nu i-ar putea înțelege pe apostoli, nici apostolii nu i-ar putea înțelege pe proroci. Prin urmare, Domnul Hristos este plinirea prorocilor și adevăritorul apostolilor. Astfel, El este Piatra cea din capul unghiului care îi unește strîns laolaltă pe proroci și pe apostoli,

așa cum piatra unghiulară a unei clădiri unește strâns laolaltă pereții ei. În Domnul Hristos se unesc strâns cele două Testamente, în El își desoperă ele tainicul lor înțeles, în jurul Lui gravitează ele, El este Insuflătorul lor și El a lor Temelie, El, Domnul Dumnezeu Iisus Hristos. Oare unde în altă parte s-ar putea întâlni și înțelege în armonie iudeii cu păgânii, dacă nu în Domnul Iisus Hristos? Cu adevărat nicăieri, ci doar în El. Doar în El și prin El se pot ei uni într-un singur om, într-un singur trup nemuritor, într-o Una, Sfântă și Sobornicească Biserică. Doar prin Domnul Hristos Iisus se pot uni întreolaltă și sufletul cu trupul omului, într-o prietenie mai înaltă și mai sfântă. ^ Căci trupul omului a fost vrăjmaș sufletului lui în toate veacurile de pînă la întruparea Domnului Hristos, iar acea vrăjmășie omora sufletul. El însă cu întruparea Lui le-a împăcat și le-a sfințit pe amîndouă. El S-a făcut Piatra Cea din Capul Unghiului a oricărei zidiri nemuritoare și plăcute lui Dumnezeu, fie ea acea zidire persoană umană, sau familia, sau națiunea, sau întreaga omenire, de acum, din trecut sau din viitor; El S-a făcut Piatra Unghiulară a Legămîntului Vechi și a Celui Nou. El este Piatra Unghiulară de Căpetenie a oricărei trainice zidiri, tot așa precum El este Capul Trupului, Sfântă lui Dumnezeu Biserică.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Piatra Unghiulară a mîntuirii noastre, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi, Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

14 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Filip*

Sfîntul Apostol Filip s-a născut la Bethsaida, lîngă Marea Galileii, asemenea Sfînților Apostoli Petru și Andrei. Cunoscînd bine Sfintele Scripturi, Filip a răspuns imediat chemării Domnului Hristos și l-a urmat Lui (Ioan 1: 43). După Pogorîrea Sfîntului Duh, Filip a propovăduit Evanghelia cu rîvnă prin toate ținuturile Asiei și Greciei, în Grecia iudeii au vrut să-l omoare, dar Domnul l-a păzit cu puterea Lui minunată. Astfel, un arhiereu al iudeilor care s-a repezit cu pumnii la Sfîntul Filip a orbit pe dată iar pielea i s-a înnegrit cu totul. Apoi s-a făcut cutremur mare, pămîntul s-a deschis și l-a înghițit pe necuratul prigonitor al lui Filip. Prin Sfîntul Apostol Filip s-au arătat multe minuni mari, mai ales întru vindecarea bolilor cumplite și incurabile, pentru care mulți păgîni au crezut în Hristos. În cetatea frigiană Hierapolis Sfîntul Filip a propovăduit Cuvîntul lui Dumnezeu împreună cu sora lui după trup, Mariamna, cu Sfîntul Ioan Teologul și cu Sfîntul Apostol Vartolomeu. În cetatea aceasta se afla un balaur înfricoșat la care păgînii se închinau ca la un dumnezeu. Dar Apostolul lui Hristos Filip a omorît acel balaur cu rugăciunea, ca și cu o lance. De aceea însă a și fost urît de moarte de acei păgîni cu minți și inimi întunecate. Aceștia l-au apucat pe Sfîntul Filip și l-au răstignit de un copac cu capul în jos, făcîndu-i asemenea și Sfîntului

Vartolomeu. Atunci s-a deschis pământul și l-a înghițit pe necuratul lor jude, și mulți dintre păgînii împreună cu el. De spaimă poporul a alergat să-i dezlege de pe cruci pe cei răstigniți, însă viu nu l-au mai găsit decît pe Sfîntul Vartolomeu. Sfîntul Apostol Filip deja murise. Atunci, Sfîntul Apostol Vartolomeu l-a sfințit pe Stachys arhiereu acelei cetăți, pentru creștinii pe care îi cîștigase și botezase acolo, împreună cu Sfîntul Apostol Filip. Stachys fusese unul dintre păgîni, orb de patruzeci de ani. Sfinții Filip și Vartolomeu îl vindecaseră cu rugăciunea, dăruindu-i apoi Sfîntul Botez. Sfintele moaște ale Sfîntului Apostol Filip au fost mutate după vreme la Roma. Acest minunat Apostol al lui Hristos a luat mucenicia la anul 86 de la întrupare, sub domnia împăratului Dometian.

- *Pomenirea Sfîntului Grigorie Palamas, Arhiepiscopul Tesalonicului*
Tatăl Sfîntului Grigorie Palamas a fost un demnitar de frunte la curtea împăratului Andronic al Doilea Paleolog. Odată studiile seculare încheiate strălucit, excepțional de înzestratul Grigorie nu a voit să intre în diplomația imperială, la care îl îndrituiau nașterea, educația și geniul, ci a voit mai degrabă să se retragă la Sfîntul Munte Athos și să se îmbrace întru îngerescul chip. El s-a nevoit întru cele mai aspre nevoințe călugărești la Mînăsitrea Vatopedi și la Marea Lavră. El a dat timp de douăzeci de ani lupte cu ereticul Barlaam [„fiara calabreză”, după cum îl numește Sinaxarul Duminicii a Doua din Sfîntul și Marele Post], învingîndu-l la urmă desăvîrșit. El a fost sfințit Mitropolit al Tesalonicului la anul 1347. Biserica lui Hristos îl proslăvește pe el ca mare nevoitor, mare teolog, mare ierarh și mare făcător de minuni. Lui i s-au arătat la timpuri diferite Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, Sfîntul Ioan Teologul, Sfîntul Dimitrie, Sfîntul Antonie cel Mare, Sfîntul Ioan Gură de Aur și îngerii lui Dumnezeu. El a păstorit Biserica lui Dumnezeu de la Tesalonic timp de treisprezece ani, dintre care unul l-a petrecut în Asia, ca prizonier al turcilor sarazini. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul la anul 1360, și s-a strămutat la locașurile neîmbătrînitore ale împărăției Cerești. Sfintele lui moaște odihnesc la Tesalonic, într-o slăvită biserică închinată lui.

- *Pomenirea Sfîntului Iustinian, împăratul Bizanțului*
El a fost de neam slav, probabil sîrb din ținutul Skopiie. Numele lui slavon a fost Upravda, care însemnează „dreptate, adevăr”. El i-a urmat la tron unchiului lui, Iustin, la anul 527. Măreția acestui împărat constă din legătura lui inseparabilă cu evlavia ortodoxă. El a fost un bărbat adînc credincios, și toată viața lui și-a trăit-o în conformitate cu credința, în timpul Sfîntului și Marelui Post el nu gusta nici pîine nici vin ci se mulțumea doar cu legume și cu apă, o dată la două zile. El a dat război nemilos barbarilor de la Dunăre, care aveau drăcescul obicei de a castra pe cei care le cădeau prizonieri. Acest singur detaliu este de natură să arate noblețea umană a acestui împărat. Domnia împăratului Iustinian

a fost binecuvîntată de Dumnezeu, care l-a încununat cu biruință în războaie și cu slavă în toate lucrările pe care le-a întreprins. El a zidit nenumărate biserici slăvite, între care ca un diamant de mult preț strălucește Aghia Sofia de la Constantinopol [Biserică închinată lui Hristos, Dumnezeiasca înțelepciune a lui Dumnezeu]. El a dispus compilarea și îndreptarea Legilor Romane [faimosul Cod al lui Iustinian], adăugînd acestui corpus legi stricte împotriva imoralității și desfrîului, alcătuite de el însuși. El a urmărit și a verificat personal acest Cod. El a alcătuit cîntarea liturgică *Unule Născut Fiule și Cuvinte al lui Dumnezeu*, care se cîntă în Biserică la Sfînta și Dumnezeiasca Liturghie fără întrerupere din vremea lui, de la anul 536. El a convocat Sinodul al Cincilea a Toată Lumea de la Constantinopol, la anul 553. El a adormit cu pace la vîrsta de optzeci de ani, strămutîndu-se la locașurile împărăției Cerești a lui Hristos Domnul nostru.

Cîntare de laudă la Sfîntul Iustinian, împăratul Bizanțului

Marele Iustinian, slăvitul,

Cavaler al Crucii este și Ortodox împărat.

El ctitorul Sfintei Sofia este, înțelepciunea lui Dumnezeu,

Giuvaer sfînt la temelie

Eternității.

Aghia Sofia un alt soare este

Spre luminare neamurilor de oameni ce vor urma pe pămînt;

Ea biserică spre slăvirea lui Dumnezeu Cuvîntul este,

Și a frumuseții înțelepciunii lui Dumnezeu,

Ce în El s-a-ntrupat.

Ea loc al cunoașterii împărăției Domnului este,

A înălțimii ei negîndite, și adîncimii,

A necuprinsei adîncimi, și a lărgimii,

A lățimii și lungimii ei, fără de sfîrșit.

A împăratului Iustinian imperială coroană

Stălucea ca soarele în miezul zilei, pe cer.

Astfel strălucea a Robului lui Dumnezeu Coroană,

El sub soare fost-a cel mai înțelept.

El cu puterea covîrșitu-i-a pe cei mai puternici,

Iar cu credința, pe cei mai credincioși.

O Sfinte împărate Iustiniane,

Ale tale biserici nu-mbătrînesc nicicînd!

A ta Ortodoxă Credință strălucește și azi lumii,

Cu stălcuirea Ortodoxiei Celui Unul Hristos!

O Sfinte împărate Iustiniane,

Roagă-te lui Dumnezeu ca Ortodoxia

Să biruiască în veci!

Cugetare

Sfîntul Grigorie Palamas și-a edificat mare parte a învățăturilor lui de credință prin descoperire dumnezeiască. După ce a petrecut trei ani ca zăvorît într-o chilie de la Marea Lavră, lui i s-a arătat că trebuie să iasă printre oameni și să le împărtășească și lor din

cunoașterea și trăirea lui astfel dobândite, spre mîntuire. Dumnezeu i-a descoperit lui aceasta printr-o vedenie minunată: într-o zi, ca și cînd ar fi fost printr-un somn ușor, Sfîntul Grigorie s-a văzut pe sine ținînd în mîini un vas plin cu lapte, pînă la revărsare, încet acest lapte s-a prefăcut în vin, care s-a revărsat peste marginea vasului, udînd mîinile și veșmintele Sfîntului. Apoi un tînăr luminos i s-a arătat lui și i-a zis: „De ce nu mergi să dai și altora din această băutură minunată pe care iată, o risipești în zadar, cu atîta nebăgare de seamă? Au nu vezi că acesta darul harului lui Dumnezeu este?” Atunci Sfîntul Grigorie a zis: „Dar dacă nimeni în zilele acestea nu mai dorește această băutură, cui i-o voi duce atunci?” Tînărul a răspuns și i-a zis: „Fie dacă și puțini sînt aceia, fie și dacă nu sînt deloc, tu ținut ești să-ți împlinești datoria și să nu te porți cu nebăgare de seamă cu darul lui Dumnezeu.” Sfîntul Grigorie a tîlcuit că laptele este cunoaștința viețuirii drepte și cu frică de Dumnezeu a poporului, iar vinul, învățăturile cele dogmatice.

Cînd Sfîntul Grigorie Palamas s-a retras într-un al doilea rînd în tăcerea mînăstirii, aceea a fost vremea în care a redactat *Principiile Ortodoxiei*, în ajunul praznicului Sfîntului Antonie cel Mare, monahii i-au vestit începerea slujbei privegherii de totă noaptea, dar Sfîntul a rămas scriind la chilie pînă cînd toți frații au plecat la biserică. Sfîntul Antonie cel Mare atunci i s-a arătat lui și i-a zis: „Bună este desăvîrșita liniște, dar uneori de trebuință este să fii și cu frații.” Bine înțelegînd vedenia dăruită lui de Domnul, Sfîntul Grigorie a intrat grabnic în sînta biserică, spre bucuria cea mare a obștii fraților.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a luminii (Facerea I):

La cum deasupra pămîntului netocmit și gol domnea întunericul;

La cum *Dumnezeu a zis: „Să fie lumină!” și a fost lumină.* (Facerea 1: 3).

La cum a despărțit Dumnezeu întunericul de lumină, iar lumina a numit-o zi, iar întunericul, noapte.

Predică Despre Pavel, întemnițatul

.. eu, Pavel, întemnițatul lui Iisus Hristos pentru voi, neamurile

(Efeseni 3:1).

Fraților, Apostolul lui Hristos se numește pe sine *întemnițatul lui Hristos*. Dar cum să fie un apostol întemnițat? Oare întemnițatul nu este un om care zace legat în lanțuri? Da, cu adevărat. Legat este și Apostolul, legat atît de strîns cu lanțul iubirii Domnului Hristos încît el afirmă că nici o altă înlănțuire de pe pămînt nu se poate compara cu ea. Apostolul are mintea legată atît de tare de Hristos încît el nu mai poate gîndi la nimic altceva decît la Hristos Domnul. Apostolul are voința atît de strîns legată de Domnul Hristos, încît, în esență, el nici nu mai are o voie a lui proprie, ci toată voia lui o a supus-o cu desăvîrșire Domnului. Astfel, el iubește ceea ce iubește Hristos, gîndește ceea ce gîndește

Hristos, și lucrează ceea ce voiește Hristos. Oare nu întemnițare se cheamă aceasta? O, fericită întemnițare, care spre negrăită slavă este, nicicum spre rușine, și spre mîntuirea sufletului și trupului este, nicicum spre pieire! Astfel, Hristos este Domn cu desăvîrșire al vieții Apostolului, atît înlăuntru, cît și în afară. Căci și în afară și înlăuntru Hristos îi îngăduie ispita; și în afară și înlăuntru, El îi descoperă minunile Purtării Lui de Grijă; și în afară și înlăuntru, El îl conduce spre binele cel mai desăvîrșit și mai mare spre a lui mîntuire, și spre mîntuirea multora.

Fraților, să ne încredințăm și noi pe noi înșine Domnului Iisus Hristos și Sfîntului Apostolului Lui, și atunci viețile noastre se vor afla în cele mai bune mîini, și pe cea mai bună cale.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeuul nostru minunat și slăvit, leagă de Tine viețile noastre și ne întemnițează pre noi întru Tine întru vecii vecilor ambelor lumi.

Căci numai Ție se cuvine pururi toată mulțumită și slava, Amin.

15 noiembrie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Gurie, Samona și Aviv*

Sfinții Gurie și Samona au fost cetățeni de frunte ai Edessei. La vremea unei prigoane contra creștinilor, ei s-au refugiat în afara cetății și au trăit în postiri aspre și în rugăciune, sfătuindu-i pe creștinii care îi căutau să facă totul spre a nu se lepăda de Sfînta Credință. Ei însă la urmă au fost prinși și aduși înaintea judecătorului, care i-a amenințat cu moartea dacă nu se supun edictului imperial care porunca închinarea la idoli. Acești sfinți mucenici ai lui Hristos au răspuns judecătorului așa: „Noi vom pieri chiar de ne vom supune acestui edict, și chiar dacă tu nu ne vei mai ucide.” După torturi bestiale, ei au fost aruncați în temniță, unde au zăcut în frig, acoperiți de răni și înfomatați, din prima zi a lunii august și pînă în a zecea a lunii noiembrie. Ei au fost apoi scoși din temniță și torturați iar. Nevoind cu nici un chip să se lepede de Ortodoxie, ei au fost osîndiți la moarte și decapitați la anul 322, sub domnia răului împărat Licinius. După o oarecare vreme a luat mucenicia și diaconul Aviv, care era din aceeași cetate. A fost torturat bestial și el, săvîrșindu-și prin foc sfînta lui viață. Maica lui a scos apoi din cenușă trupul lui *intact* și l-a îngropat cu cinste în mormîntul în care se aflau și moaștele Sfinților Mucenici Gurie și Samona. încetînd prigoanele, creștinii au ridicat desupra mormîntului acestor sfinți o slăvită biserică, așezînd într-o singură raclă sfintele lor moaște făcătoare de minuni. Din minunile cele multe care s-au lucrat prin ele, vom povesti aici mai cu seamă una uimitoare: O cinstită femeie văduvă din Edessa avea o fiică foarte frumoasă pe care un oarecare soldat imperial, got de neam, o silea să i-o dea de soție, jurîndu-se că se va purta bine cu ea odată ajunși în țara lui. Femeia însă se temea pentru siguranța vieții fiicei ei în acea țară îndepărtată, și nu prea dădea crezare cuvintelor gotului, care

zicea că este bărbat liber, necăsătorit. De aceea ea l-a obligat pe got să se jure la mormîntul Sfinților Trei Mucenici Gurie, Samona și Aviv că se va purta bine cu fiica ei, luîndu-i pe sfinți chezași pentru făgăduința lui. În realitate gotul mințea, căci în țara lui, el avea femeie. De aceea, de îndată ajunși acolo, el a făcut-o pe tînăra din Edessa sclava femeii lui. Aceasta însă a murit după puțini ani, iar gotul a îngropat-o și pe tînăra de vie în mormîntul în care zăcea hoitul femeii lui. Tînăra s-a rugat cu lacrimi amare Sfinților Trei Mucenici Gurie, Samona și Aviv să o scape din moartea cumplită a acelei vieți. Atunci în mormînt s-au arătat înaintea tinerei cei trei slăviți mucenici, care în clipeala ochiului au dus-o

din pămîntul goților, în cetatea Edessa, așezînd-o chiar în biserica lor. Venind în zori creștinii la rugăciune au aflat-o pe tînăra înăuntru, pe care o știau măritată în pămînt străin, au ascultat istorisirea ei, și au slăvit pe Dumnezeu cel minunat întru Sfinții Săi.⁹⁵

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Elpidie, Marcel și Eustohie*

Aceștia au luat mucenicia pentru Hristos în vremea lui Iulian Apostatul. Elpidie a fost senator. Privind la mucenicia lui, șase mii de păgîni au crezut în Hristos Dumnezeu și Mîntuitorul.

- *Prăznuirea Icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeude de la Kupyatich*

Această sfîntă icoană s-a arătat mai întîi unei fecioare pe nume Anna, din satul Kupiatici, ținutul Minsk, la anul 1182. Pe cînd își păștea turmele, Anna a văzut o lumină în pădure. Apropiindu-se de acea lumină, ea a văzut pe un copac o cruce potrivit de mare, pe care era închipuită icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Anna a luat crucea și a dus-o la casa ei, după care s-a reîntors la turme. Dar, spre marea ei uimire, ea a văzut crucea agățată înapoi la acel copac din pădure. Ea a luat-o cu băgare de seamă și a băgat-o în sîn, ducînd-o să i-o arate tatălui ei. Dar vrînd să o scoată spre a i-o arăta, a văzut că nu mai este. Ea atunci a povestit totul tatălui ei, și a mers cu el la locul din pădure. Sfîntă Cruce era acolo, pe același copac, purtînd pe ea chipul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Ei au luat-o și au dus-o din nou acasă, dar ea din nou a dispărut. Atunci tatăl și fiica au alertat întregul sat, și toți sătenii s-au dus la locul din pădure, și s-au închinat sfintei și de minuni făcătoarei cruci. Poporul atunci a zidit o sfîntă biserică la acel loc din pădure, la care s-au lucrat mulțime de minuni prin puterea Maicii Domnului, a cărei icoană era închipuită pe acea sfîntă cruce. Aceasta se află acum în Biserica Sfintei înțelepciuni a lui Dumnezeu din Kiev.

⁹⁵ Vezi istorisirea pe larg a acestei minuni în *Viețile Sfinților pe Noiembrie* (Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993). Pe văduvă o chema Sofia, iar pe fiică, Eufimia. Eufimia a ajuns însărcinată în patria gotului, și născîndu-i-se pruncul, i-a fost omorît în fașă de femeia gotului, care o îndepărta mereu pe Eufimia la treburi grele, ca pe o sclavă. După puțini ani de la săvîrșirea minunii mucenicilor, a fost iar nevoie de trupele imperiale la Edessa, și astfel ticălosul got s-a aflat iarăși în

casa Sofiei, căreia, sperjur fiind, i-a zis că Eufimia se află bine, și că au un fiu. El a fost atunci dat pe față înaintea poporului întregii cetăți și a celor mai înalte autorități seculare și ecleziastice. El a fost fără milă condamnat la moarte de guvernatorul Edessei și executat, în ciuda faptului că Episcopul locului a cerut comutarea pedepsei. Minunea Sfinților Mucenici Gurie, Samona și Aviv s-a însemnat atunci cu deamănuntul în cronică Bisericii.

Cântare de laudă la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu

*O Preasfânta de Dumnezeu Născătoare, a Domnului Mireasă,
Tu Scaun ești al Domnului Hristos Dumnezeu.*

Tu pre Domnul Slavei îl ai purtat întru tine,

Tu ai născut pe Acela Ce omenirea moartă o a înviat.

El lumea răscumpărat-a prin al Lui Trup și Sînge,

Pre Sine și pre tine, Fecioară, pururea proslăvind!

Dar a ta mai mare slavă negrăită e în ceruri,

Unde tu șezi de-a dreapta lui Hristos Dumnezeu.

A slavei tale raze pe pământ pogoară,

Și luminează noaptea celor credincioși.

O Slavă ție, a Domnului nostru Maică,

Slavă ție pururi, Casă a lui Dumnezeu!

Cugetare

Dumnezeu adesea dă biruință strălucită în războaie făcătorilor de pace. Sfântul împărat Iustinian al Bizanțului și Regele Ștefan de la Deceani sînt două exemple strălucite care atestă acest adevăr.

După moartea tatălui lui, Regele Milutin, Ștefan și-a scos bandajele de la ochi și a fost proclamat cu bucurie rege de către tot poporul sîrb, și oameni simpli și nobili. Cu toate acestea

Constantin, fratele lui mai mic după tată, cel născut de tatăl său din Simonida, s-a ridicat cu armată împotriva lui. Ștefan i-a trimis

acestui frate mai mic al lui următoarea scrisoare: "Ai auzit de minunea pe care Dumnezeu a făcut-o cu mine, prin care mi-am

recăpătat vederea. Purtarea Lui de Grije toate le lucrează spre

bine, a Lui este slava în veci! Milostivindu-Se Domnul de mine,

am moștenit și tronul părinților mei, spre a păstori poporul cu

frică de Dumnezeu și cu dreptate, după pilda moșilor și

strămoșilor mei. De aceea leapădă-te de răul ce vrei să-1 faci, și

vino la noi, spre a cîrmui cum se cuvine împreună: vei fi primul

după mine în regat, așa cum se și cuvine unui frate al meu mai

mic. Nu te mai uni cu străinii împotriva sîngelui tău. Mare este a

noastră țară, ea poate să ne încapă pe amîndoi. Cunoaște că eu

nu sînt Cain, ucigașul de frate, ci prieten sînt al lui Iosif, iubitorul

de frați; cu ale cărui cuvinte îți răspund acum: *lată, voi ați uneltit*

asupra mea rele, dar Dumnezeu le-a întors în bine (Facerea 50:

20)." Astfel a scris sfântul rege Ștefan de la Deceani, dar

Constantin a disprețuit cuvintele fratelui lui. De aceea el a pierdut

cu rușine războiul ce l-a pornit asupra lui. Înving a fost și

Vladislav, fiul lui Dragutin, un alt pretendent la tronul sîrbesc.

Mihail Șișman însă, căpetenia bulgarilor, a fost cel mai

acoperit de rușine dintre toți. Acestuia Ștefan i-a scris: "Cugetă la

înțeleșul iubirii creștine, potolește-ți mînia, lasă dragostea să

domnească între noi, așa cum a domnit și între părinții noștri, încetează a mai fi vărsător de sânge creștinesc, întoarce armele tale împotriva dușmanilor Crucii, iar nu a purtătorilor ei! Adu-ți aminte de înfricoșata Judecată, la care vei avea a da seamă de sângele nevinovat ce ai vărsat! Și să știi: cine răpește bunul altuia îl pierde și pe al său!" Mihail al bulgarilor însă a râs de înțeleaptă epistolă a Regelui Ștefan, și de aceea a pierdut cu răsunet bătălia de la Velbuzd din anul 1330. Căci Dumnezeu este de partea celor dreți, iar nu a celor puternici.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 1):

La cum Dumnezeu a zis: *Să fie o tărie prin mijlocul apelor și să despartă ape de ape!*;

La cum a despărțit El apele cele de sub tărie de cele de deasupra tăriei;

La cum a numit El tăria cer.

Predică

Despre înțelepciunea lui Dumnezeu cea care se face cunoscută puterilor cerești

Pentru ca înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri să se facă cunoscută acum, prin Biserică, începătoriilor și stăpîniilor, în ceruri (Efeseni 3: 10).

Fraților, sînt îngerii lui Dumnezeu atotcunoscători? Nu, nu sînt.

Căci dacă ar fi astfel, ei ar fi dumnezei. Dumnezeu Unul este, fraților, iar sfinții îngeri sînt frumoșii Lui slujitori. Mai înainte ca ea să se săvîrșească, taina întrupării nu a fost cunoscută nici măcar de îngeri! Necunoscute le-au rămas îngerilor și toate celelalte taine care stau în legătură cu taina întrupării, pînă cînd nu le-au fost ele descoperite prin Biserică. Prin urmare Biserica lui Dumnezeu este ea însăși o descoperire dumnezeiască pentru sfinții îngeri. Biserica este noua descoperire dumnezeiască a înțelepciunii și puterii lui Dumnezeu și a iubirii Lui față de oameni. De cealaltă parte, ea este și o nouă descoperire dumnezeiască a iubirii omului față de Dumnezeu, și a luptei omului de unire cu El. Nici măcar îngerii nu au cunoscut pînă unde Se va smeri Dumnezeu pe Sine, nici cît de sus se poate înălța omul. Acestea însă li s-au descoperit îngerilor prin Taina Sfintei Biserici, iar Biserica le-a vestit sfinților îngeri. Apostolul despre aceștia grăiește efesenilor, cînd spune *începătoriilor și stăpîniilor*: Cu alte cuvinte, nici măcar căpeteniile ierarhiilor îngerești nu cunoșteau totul deplin, mai dinainte, *înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri* este tocmai aceea care nu s-a descoperit deplin sfinților îngeri de la început, care a rămas deci ascunsă și față de ei, și care de abia acum, prin Sfînta Biserică, li se descoperă lor prin felurime de moduri, împrejurări și situații.

O, fraților, cele mai mari două minuni pe care le-a lucrat

Dumnezeu și care ni s-au descoperit și nouă sînt facerea lumii și

facerea Bisericii, în amînouă aceste sfinte lucrări, farților, omul a fost cel la care s-a gîndit Dumnezeu mai întîi, căci amîndouă din dragostea Lui pentru om s-au făcut. Să mulțumim pentru aceasta Dumnezeului și Făcătorului nostru, lubitorului de oameni, cu fiecare suflare pe care o tragem în piept!

O Stăpîne Doamne Ziditorule al nostru Preablînde, o Doamne al Milostivirilor! Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin!

16 noiembrie

• Pomenirea Sfîntului Apostol și Evanghelist Matei

Matei, fiul lui Alfeu, își făcea meseria de vameș în vamă la ceasul în care Domnul 1-a văzut la Capernaum și i-a zis: *Vino după Mine. Și sculîndu-se [Matei], a mers după El* (Matei 9: 9). După aceasta, Matei s-a dus și și-a pregătit casa spre a îl primi pe Domnul în ea: a fost locul și împrejurarea în care Domnul a rostit cîteva mari adevăruri despre întruparea Lui pe pămînt. După Pogorîrea Sfîntului Duh, Sfîntul Apostol și Evanghelist Matei a propovăduit Evanghelia către părți, mezi și etiopieni, în Etiopia el 1-a sfințit episcop pe ucenicul său Platon, apoi s-a retras la rugăciune într-un munte pustiu, unde Domnul a venit și i S-a arătat lui. Sfîntul Matei atunci a botezat-o pe soția și pe fiul principelui Etiopiei, și de aceea principele s-a înfuriat și a trimis gărzi care să îl aresteze pe Matei și să îl aducă în fața lui la judecată. Soldații s-au întors și i-au raportat principelui că glasul lui Matei 1-au auzit, dar pe el ochii lor nu 1-au văzut unde este, și de aceea nu 1-au putut aresta. Principele a trimis al doilea rînd de gărzi pentru arestarea lui Matei. Apropiindu-se aceștia de sfîntul apostol, el a strălucit ca soarele, și soldații nu au putut privi la el. De spaimă ei au căzut cu fața la pămînt, și-au aruncat armele, și s-au întors înaintea principelui deșertî. Atunci principele însuși a pornit pe urmele Sfîntului Matei, Apostolul și Evanghelistul. Dar lumina pe care a iradiat-o el și de această dată 1-a orbit cu totul pe stăpînitor. Dar milostiv, Sfîntul Matei s-a rugat lui Dumnezeu și principele Etiopiei și-a recăpătat vederea. Dar din nefericire pentru el ochii lui cei sufletești tot orbi au rămas. De aceea el 1-a arestat pe Sfîntul Matei și 1-a supus celor mai bestiale torturi. De două ori i-au aprins foc mare pe piept, dar puterea lui Dumnezeu 1-a păzit întreg și nevătămat. După aceasta, rugîndu-se lui Dumnezeu, Sfîntul Apostol și Evanghelist Matei și-a dat sfîntul lui suflet. Principele Etiopiei a poruncit ca trupul lui Matei să fie așezat într-un sicriu de plumb și aruncat în mare. Dar Sfîntul s-a arătat Episcopului Platon și i-a descoperit unde se află sicriul în care este închis trupul lui. Astfel, Arhiereul Platon a mers la acel loc și a scos moaștele Sfîntului Evanghelist din apa mării. Auzind despre această minune și văzînd-o cu ochii, principele Etiopiei s-a botezat și a luat numele Matei. După aceea, el s-a lepădat și s-a curățit de toate păcatele și deșertăciunile lumii și s-a făcut presbiter în Biserica lui Dumnezeu, făcîndu-se un plăcut al Lui.

Murind Episcopul Platon, Sfântul Apostol Matei s-a arătat în vedenie presbiterului Matei și l-a sfătuit să primească a fi ridicat în scaunul episcopal. Presbiterul Matei a făcut așa, bine păstorind după aceea timp de mulți ani turma cea cuvântătoare a lui Hristos, pînă cînd Domnul l-a chemat la Dînsul. Sfântul Apostol și Evanghelist Matei a scris Evanghelia care poartă numele lui în limba aramaică. Ea a fost curînd după aceea tradusă în limba greacă, nouă parvenindu-ne doar textul grecesc, căci cel aramaic, mai vechi, s-a pierdut. Despre acest Sfînt Evanghelist Sfînta Tradiție ne spune că un a gustat niciodată carne, ci doar legume și fructe.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Serghie de la Malopinega*

El a fost preot într-o parohia din Rusia, din ținutul Vologda, unde a slujit timp de șaiszeci și doi de ani într-o mare curăție și sfințenie a vieții. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul în șaisprezece zile ale lunii noiembrie, din anul 1585, în vîrstă fiind de nouăzeci și doi de ani.

Cîntare de laudă la Sfîntul Apostol și Evanghelist Matei

înaintea Sfîntului Său Apostol Domnul S-a arătat Pe cînd Apostolul s-a aflat înpămîntul etiopienilor. El pe al Său războinic astfel l-a îmbărbătat, Și a mîngîiat ca un Bun sufletul lui viteaz. Domnul cu-a Lui sfîntă Mîină i-a dăruit un toiag, Pe care înaintea bisericii i-a poruncit să îl sădească.

El i-a zis că acel toiag va înverzi și floare va da,

Cu flori multicolore, minunate.

Acel toiag pom de roadă bună se va face,

Spre bucuria celor ce vor gusta din ea.

Iar de sub pom va țîșni izvor de apă bună,

De apă răcoroasă, pentru cei însetați.

Fețele celor ce cu mulțumire vor gusta din pom,

Străluci-vor de sfîntă lumină.

Sfîntul Apostol a făcut după al Domnului cuvînt,

Iar lemnul a rodit, s-a-mpodobit de floare.

Din rădăcina lui izvor de apă rece a țîșnit,

Iar biserica s-a umplut de suflete, nenumărate.

Bolnavii acolo vindecare primeau,

Iar cei sănătoși mai mult se umpleau de sănătate.

Etiopienii se bucurau, cu chipuri fericite,

Mîndrii etiopieni se făceau Domnului vie roditoare.

O, minunate pom, de și noi te-am avea!

Dar cu adevărat, toți credincioșii te avem pe tine!

Hristos Dumnezeu este Lemnul nostru Cel Viu,

El este Pomul Vieții, al Oștirilor Domn,

Prin Care noi credinșii dobîndim mîntuire.

Cugetare

Oare cuvîntul Domnului despre rugăciunea neîncetată, conform căruia oamenii trebuie să se roage totdeauna (Luca 18: 1), se aplică doar monahilor sau și tuturor creștinilor? Dacă acest cuvînt s-ar aplica doar monahilor, atunci Sfîntul Apostol Pavel nu le-ar mai fi

scris tuturor creștinilor din Tesalonic *să se roage neîncetat* (I Tesaloniceni 5: 17). Prin acest cuvânt, Sfântul Apostol Pavel nu face altceva decât să repete cuvântul Domnului, întocmai, arătându-i valabilitatea pentru toți creștinii, monahi și nemonahi. Sfântul Grigorie Palamas a dus cîtăva vreme o viață de mari nevoițe pustnicești într-o mînăstire din Beroea. Avva Iov, un ascet vestit și respectat pînă departe, viețuia și el în acea mînăstire. S-a întîmplat că, fiind Avva Iov de față, Sfântul Grigorie Palamas a citat acest cuvânt al Apostolului, care arată că tot creștinul este chemat la rugăciunea neîncetată, și nu doar monahii. Avva Iov însă a fost de părere că rugăciunea neîncetată este o obligație doar pentru monahi, și nu pentru toți creștinii în general. Sfântul Grigorie, ca fiind mai tînăr cu anii, s-a plecat părerii Avvei Iov, retrăgîndu-se în tăcere. Dar cînd Avva s-a întors la chilia lui și s-a așezat la rugăciune, a venit la el îngerul Domnului îmbrăcat în slavă și i-a zis: "O, Bătrîne, nu te îndoii de adevărul cuvintelor rostite de plăcutul Domnului, Grigorie! Căci el adevăr curat a grăit, care și ție ți se cuvine să-l cugeti și să înveți și pe alții să cugete așa mai departe!" Astfel, Sfântul Apostol Pavel, ca și îngerul Domnului, întăresc amîndoi porunca Mîntuitorului Hristos că *toți Creștinii trebuie să se roage neîncetat*. Și nu doar *neîncetat* cînd se află în sfînta biserică, la sfintele slujbe, ci *neîncetat* în toată vremea și în tot locul, și mai cu seamă în inimă. Căci așa cum Domnul pururea și pretutindeni umple de bunătăți sufletele noastre, cum am putea noi să încetăm vreodată a îi mulțumi Lui pentru acele bunătăți, de oriunde ne-am afla? Cînd el *neîncetat* ne miluiește pre noi, se cuvine ca și noi *neîncetat* să li mulțumim Lui, învățîndu-ne pururea îndreptările Sale.

Luare aminte

Să luăm aminte la zidirea lumii (Facerea 1):

La cum în a treia zi Domnul a despărțit uscatul de ape;

La cum a poruncit pămîntului să dea din sine verdeață: *iarbă, cu sămînță într-însa, și pomi roditori, care să dea rod cu sămînță în sine* (Facerea 1: 11);

La cum acestea toate au fost după Cuvîntul lui Dumnezeu, *Și a văzut Dumnezeu că este bine* (Facerea 1: 12).

Predică Despre Hristos Care locuiește în inimile credincioșilor

Și Hristos să Se sălășluiască, prin credință, în inimile voastre, înrădăcinați și întemeiați fiind în iubire (Efeseni 3: 17).

Prin credință, în inima omului intră Hristos, iar odată cu El, intră iubirea. Astfel, omul se înrădăcinează și se întemeiază în iubire.

Prin urmare, mai întîi este credința; apoi, odată cu credința, intră în inimă și prezența lui Hristos; iar cu prezența lui Hristos, prezența iubirii; iar cu prezența iubirii, tot binele cel tainic și de necuprins, în puține cuvinte, Sfântul Apostol Pavel descrie întreaga scară a treptelor desăvîrșirii. Prima treaptă a scării este credința, iar treapta ultimă, cea mai de sus, iubirea; iar începutul

și sfârșitul scării sînt unite în inima omului prin prezența în ea a Domnului Hristos Cel Veșnic viu. întărindu-ne în credință, noi desființăm din ce în ce mai mult distanța dintre noi și Domnul Hristos Iisus. Cu cît este mai tare credința omului, cu atît mai aproape vine el de Hristos. În cele din urmă, inima omului se umple de Hristos, ea nu se mai poate despărți de El, tot așa cum plămînul nu

se poate despărți de aer. Atunci, cuprins de lacrimi de bucurie, omul poate, în taina inimii lui, să comunice neîncetat cu Hristos în rugăciune: *Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*. Astfel inima se umple tainic de iubire și de lumină. Astfel, dragostea se unește cu credința și cu nădejdea: făcîndu-se această unire, granițele dintre credință, nădejde și dragoste se topesc, astfel încît omul nu mai poate spune unde încetează credința și unde încep nădejdea și dragostea. Cînd Domnul Hristos Se sălășluiește în inima omului, atunci acesta nu mai percepe în sine credința, nădejdea sau dragostea, nici nu le mai numește. Ci în loc de acestea el nu îl mai vede decît pe Domnul și nu îl mai numește decît pe El. El este asemenea gospodarului care își culege roada lui toamna, nemaivăzînd pe ram frunze, flori și începutul de roadă, ci doar fructul copt.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea ce ești Ținta tuturor nevoițelor noastre și Limanul celor care călătorim către Tine, apropie-ne pre noi de Tine mereu, și ne mîntuiește.

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

17 noiembrie

- *Pomenirea Sfîntului Grigorie Făcătorul de Minuni, Episcopul Neocezareei*

Acest bărbat al lui Dumnezeu și puternic făcător de minuni s-a numit un al doilea Moise. El s-a născut din părinți păgîni, dar foarte nobili și bogați. El a studiat înalta filosofie elină și egipteană cărora, văzîndu-le subțirătatea și insuficiența s-a întors către marii dascăli ai creștinilor, de la Alexandria, și mai ales către Origen, care la acea vreme încă nu căzuse în erezie. Cu Origen el a studiat timp de mai mulți ani, primind de la el și Sfîntul Botez. Curat fiind cu trupul și cu sufletul, el a voit să se închine pe sine cu totul lui Hristos Dumnezeu, și pentru aceasta s-a retras în pustie, unde a petrecut vreme îndelungată întru nevoițe aspre. Vestea viețuirii lui sfinte s-a răspîndit pretutindeni. Episcopul Fedim al Amasiei a gîndit și a voit să îl hirotonească pe Grigorie Episcop al Neocezareei. Curat cu inima fiind și citind gîndul lui Fedim, Sfîntul Grigorie s-a ascuns de la fața trimișilor lui întru pustia mai dinlăuntru, în cele din urmă, Episcopul Fedim l-a hirotonit pe Grigorie întru episcop într-un chip dumnezeiesc și ciudat,⁹⁶ și astfel Sfîntul Grigorie a fost silit să primească marea răspundere de arhipăstor

de suflete. Lui i s-au arătat Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și Sfintul Ioan Teologul care, la porunca Preasfintei Fecioare, i-a dăruit Sfintului Grigorie cuvintele Simbolului Credinței, care a păstrat mai apoi numele său. Dar cine poate înșirui toate minunile pe care le-a lucrat acest al doilea Moise? El avea putere asupra duhurilor necurate, asupra munților și apelor, el a vindecat durerile și bolile incurabile ale oamenilor, el s-a făcut nevăzut dinaintea prigonitorilor lui, el vedea gândurile oamenilor și faptele care aveau să se întâmple. El și-a încheiat alergarea pămîntească la anul 270, fiind la adînci bătrîneți. Cînd a sosit ca episcop la Neocezareea, a aflat acolo doar șaptesprezece suflete creștinești ce trăiau într-o cetate păgînă. Cînd a ieșit din această viață, el a lăsat o Neocezaree creștină, în care păgîni nu mai erau decît șaptesprezece dintre locuitori. El se veselește acum în împărăția Cerurilor, unde a primit cununa slavei de la Hristos Iisus Domnul nostru.

• *Pomenirea Sfintului Preacuvios Nikon de Radonej*

El a fost ucenicul Sfintului Serghei din Radonej, și umător lui la stăreția mînăstirii. Năvălind paginii asupra Rusiei, Sfintul Nikon s-a rugat lui Dumnezeu ca să izbăvească poporul cel creștinesc de urgia lor. Atunci i s-a arătat lui Sfintul Serghei din Radonej, însoțit de Sfinții Petru și Alexie (Mitropoliți ai Moscovei, adormiți în Domnul), care i-a zis să nu plîngă, căci năvălirea era prin îngăduința lui Dumnezeu și spre binele poporului, că ea avea să treacă iar pacea să vină iar. Sfintul Nikon a refăcut Mînăstirea Sfintei Treimi și a slujit ca pildă de nevoințe aspre multora dintre frați. El s-a săvîrșit către Domnul în șaptesprezece zile ale lunii noiembrie, din anul 1426.

• *Pomenirea Sfintului Preacuvios Ghenadie de la Vatopedi*

Sfintul Ghenadie a fost monah la Mînăstirea Vatopedi din Sfintul Munte Athos, unde a avut ascultarea de econom, în vremea cînd Sfintul Ghenadie a fost economul mînăstirii un butoi gol s-a umplut prin minune cu

⁹⁶ Adică, nefiind el de față, după cum mărturisește canonul din Minei, în pesna a cincea: "Stătătorul înaintea lui Dumnezeu, Fedim, fiind aprins de rîvnă, te-a uns pe tine, părinte, nefiind tu de față, bizuindu-se pe buna ta credință și pe viața ta cea curată, grăitorule de Dumnezeu, Grigorie." - Apud *Viețile Sfinților pe Noiembrie*, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, p. 315.

untdelemn. Această minune, spun Părinții, s-a făcut de către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, căreia îi este închinată mînăstirea, și mai ales de către puterea sfintei ei icoane care se afla acolo.

Cîntare de laudă la Sfîntul Grigorie Făcătorul de Minuni, Episcopul

Neocezareei

Sfîntul Grigorie, sfînt mare, slăvit,

Făclie aprinsă Bisericii este, și apărător al Ortodoxiei.

El la Dumnezeu s-a înălțat prin ceapera strîmtă cale,

*Prin suferință și lacrimi la sfințenie ajungînd.
El pe sine s-a mîntuit și a ajutat multora.
Prin a vieții lui icoană, cuvîntputernic și minuni,
El pe necredincioși i-a făcut să creadă,
Iară pe cei credincioși să se sfințească mai mult.
înainte lui cerurile erau deschise,
El în ale oamenilor taine limpede citea.
El învățat a fost prin descoperire de sus,
Lui Sfinții în vedenie Taina Sfintei Treimi
i-au deslușit.
Ei i-au arătat că Dumnezeiasca Treime Una este
Și Sfintă,
Iară Hristos Domnul Izvor al Vieții, ce sufletul
Hrănește, și trupul.
Așa cum rouă curată plină este de a soarelui lumină,
Așa curatele inimi sălaș cerurilor sînt.
Dumnezeu voind, Sfîntul Grigorie
Curățit-a noaptea cea fără lună a idolatriei,
și botezat-a cu miile suflete păgînești.
Apoi săvîrșitu-s-a cu pace, întru Hristos Domnul,
Alături de Care sade acum în Cer.
O, Sfinte Sfințite Părinte Grigorie,
Roagă-te lui Hristos Dumnezeu
Ca Sfîntă Biserică depepămînt
De toți potrivnicii să se izbăvească!*

Cugetare

Să cugetăm la două incidente din viața Sfîntului Grigorie, care ne arată nouă cum îi păzește Dumnezeu de ispite pe cei ce cred în El. Pe cînd se afla încă la școala de filosofie de la Alexandria, Sfîntul Grigorie, foarte tînăr fiind, petrecea întru toată curățenia trupului și a sufletului, întru care a rămas pînă la sffrșitul vieții lui. Intru acest fel de viețuire petrecînd, el constituia o excepție între tinerii desfrînați ai aceluși timp. Pentru aceasta ei îl invidiau și îl urau. Pentru a-1 calomnia și a îl înjosi, ei au năimit o desfrînată care să le pună lor în aplicare un plan mîrșav. Astfel, pe cînd Sfîntul Grigorie se afla odată într-o convorbire în piața publică, împreună cu niște filosofi și învățați eminenți ei vremii, această femeie necurată s-a apropiat de el și a început să strige la el în gura mare ca să îi dea plata pentru păcat. Unii dintre cei de față s-au scandalizat, în vreme ce alții s-au mîniat văzînd neobrăzarea femeii, căci toți știau ce fel de viață ducea ea, și ce fel de viață ducea Grigorie. Aceștia au încercat să o izgonească pe desfrînată, dar ea a cerut bani cu și mai mare neobrăzare. Nevinovatul Grigorie însă, deși s-a rușinat de nerușinarea desfrînatei, nu s-a mîniat, nici nu a urît-o, ci a rugat un prieten acolo de față să-i dea aceleia banii pe care îi cere, ca aceasta să plece și să îi lase în liniște. Prietenul s-a supus și a dat desfrînatei banii. Dar chiar în aceeași clipă Dumnezeu a îngăduit diavolului să intre în femeie și

să o chinuiască. Ea a căzut în convulsii la pământ, chircindu-se, scoțînd urlete înfricoșătoare, scrișnindu-și dinții și făcînd spume la gură. Văzînd acestea, toți s-au speriat. Dar Sfîntul Grigorie, ca un mieluşel nevinovat, s-a rugat lui Dumnezeu pentru ea iar nenorocita s-a ridicat de jos, sănătoasă. Astfel, în loc de umilire, Sfîntul Grigorie a dobîndit o și mai mare slavă.

Iată și celălalt exemplu: declanșîndu-se una dintre cumplitele prigoane împotriva creștinilor, Sfîntul Grigorie i-a sfătuit pe creștini să se ascundă, ascunzîndu-se și el însuși într-un munte, împreună cu diaconul lui. Dar soldații imperiali i-au văzut și i-au urmărit. Cînd aproape să îi prindă, Sfîntul Grigorie s-a rugat lui Dumnezeu pentru ajutor, iar El l-a făcut pe Sfîntul și pe diaconul lui nevăzuți înaintea urmăritorilor. Aceștia i-au căutat în zadar, și s-au întors în cetate deșerți.

Luare aminte

Să luăm aminte la facerea lumii (Facerea 1):

La cum Dumnezeu a zidit luminătorii, pe cel mare și pe cel mic, în

a

patra zi;

La cum El a zidit soarele ca să fie luminător zilei, și luna și stelele,

ca

să fie luminători nopții.

Predică Despre lărgime, lungime, înălțime și adîncime

Și Hristos să Se sălășluiască, prin credință, în inimile voastre, înrădăcinați și întemeiați fiind în iubire, Ca să puteți înțelege împreună cu toți sfinții care este lărgimea și lungimea și înălțimea și adîncimea (Efeseni 3: 17-18).

Iată roadele credinței și iubirii! Iată darurile împăratești pe care Hristos împăratul le dă celor în ale căror inimi Se sălășluiește: anume, înțelegerea tainelor mîntuitoare și înțelegerea tuturor celor care sînt însemnate pentru viața omului. Această înțelegere nu este personală sau excepțională, nici individuală sau nouă. Ea este în acord cu înțelegerea sfinților, căci cine sînt sfinții, dacă nu aceia care s-au îmbogățit în credință și în iubire? Lor li s-a dăruit înțelegerea tainelor de către Dumnezeu, tocmai în baza credinței și iubirii lor. Prin urmare, să punem la încercare înțelegerea noastră pe piatra înțelegerii lor, iar dacă vedem că înțelegerea noastră nu rezistă, și nu se potrivește înțelegerii sfinților, atunci să cunoaștem că sîntem în greșală. Dacă însă înțelegerea noastră se potrivește cu a lor, adică este în armonie cu ea, atunci aceasta înseamnă că Hristos Se află în inimile noastre.

Și dacă este așa, atunci vom înțelege și noi lărgimea iubirii lui Dumnezeu, prin care El îmbrățișează și iudeii și neamurile în planul mîntuirii, și lungimea Proniei Dumnezeiești prin care, din vremuri imemorabile, El pregătește și dezvoltă planul de mîntuire al lumii prin Lege, prin Proroci, și prin lucrarea de multe minuni. Vom înțelege de asemenea adîncimea smereniei lui Hristos, prin care El personal S-a pogorît la iad spre a scoate de acolo sufletele

dreptilor, și vom cunoaște și înălțimea Slavei Lui, cu care El S-a încununat ca om după ce Și-a săvârșit lucrarea Lui mîntuitoare pe pămînt. Lărgimea și lungimea și adîncimea și înălțimea sînt brațele Crucii lui Hristos: ele îmbrățișează totul, lămuresc totul, cheamă la Domnul pe toți, arată milă tuturor, îi înalță pe toți. O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Iisus al nostru Preadulce, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi. Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

18 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Mucenic Platon*

El a fost din cetatea Ancyra din Galatia. El a fost creștin prin naștere și prin educație. El s-a arătat desăvîrșit în toată virtutea, încă din frageda lui tinerețe. Sfîntul Platon nu și-a ascuns credința lui în Hristos Domnul, ci a propovăduit-o pe față înaintea tuturor, vădind idolatria de minciună, prin care idolatrul se închină la lucruri neînsuflețite mai curînd decît la Ziditorul a toate, Cel Viu. Pentru aceasta, el a fost adus la judecată înaintea guvernatorului Agrippinus, care l-a anchetat, torturîndu-l bestial. El i-a cerut lui Platon să se lepede de Hristos, să se închine la idoli și să rămîna în viață, dar Sfîntul Mucenic Platon i-a zis: "Există două feluri de morți, cea de puțină vreme, a trupului, și cea veșnică, a sufletului; tot la fel sînt și două vieți, aceasta de puțină vreme, a trupului, și cea nemuritoare, a sufletului și a trupului." Pentru acest răspuns dementul Agrippinus l-a schingiuit pe Sfîntul Platon și mai bestial, între alte chinuri, el a poruncit să se pună peste trupul gol al mucenicului ghiulele de tun înroșite în foc. Apoi i-au jupuit în ffșii pielea trupului. "O, sporiți-mi și mai mult chinurile, ca să se vadă mai bine răbdarea mea și bestialitatea voastră!" Torționarul i-a amintit Mucenicului că se numește Platon, ca filosoful cel mare de demult, care a fost păgîn; și că ar trebui să se asemene lui și în păgînatate, după cum asemenea este și cu numele. Dar Sfîntul Mucenic Platon a zis: "În nimic nu mă asemăn eu aceluia, și întru nimic nu mi se aseamănă el mie, în afară de nume. Căci eu mă învăț și îi învăț pe alții înțelepciunea lui Dumnezeu, pe cînd acel Platon învățător a fost al unei înțelepciuni care nebunie este înaintea lui Hristos. Numele nu poate să îi unească pe aceia pe care îi despart obiceiurile." După cumplite torturi Sfîntul Mucenic Platon a fost aruncat în temniță, unde a fost ținut fără hrană și îngrijire timp de optsprezece zile. Temnicerii s-au uimit de rezistența lui, aflîndu-l încă viu după tot acest timp. Sfîntul Platon le-a zis: "Voi vă săturați de hrana cea trupească, pe cînd eu mă satur cu sfinte rugăciuni. Voi vă veseliți de vinul cel stricăcios, pe cînd pe mine mă veselește Hristos, Vița Cea Adevărată." Sfîntul Preacuvios Mucenic Platon a fost decapitat la anul 266, și s-a înalțat la ceruri, încununat fiind cu cununa veșnicei slave, de către Hristos Domnul și Dumnezeuul nostru.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Roman și [copilul] Varula*
Sfântul Roman a fost diacon al bisericii din Cezareea, și rîvnitor propovăduitor al Sfintei Evanghelii la Antiohia. S-a pornit într-o zi un festival păgînesc. Asclypiades, Eparhul Antiohiei, a voit să între în capiște și să aducă jertfe, dar Sfântul Diacon Roman a stat înaintea lui, tăindu-i calea, și i-a zis: "Păcătuiești, Eparhe, voinde să mergi și să te închini idolilor. Idolii nu sînt dumnezei, ci Hristos este Adevăratul Dumnezeu!" Pentru aceasta eparhul a poruncit ca Sfântul să fie torturat bestial, biciuit, zgîriat cu unghii de fier. Chinuit fiind, Sfântul Roman a văzut acolo pe copilul numit Varula, și i-a zis lui Asclypiades : «Pînă și acest copil mai multă înțelegere are decît tine, bătrînule, căci el cunoaște pe Unul adevăratul Dumnezeu, pe cînd tu, nu.» Eparhul atunci l-a chestionat pe copilul Varula despre credința lui, iar copilul l-a mărturisit fără să se teamă pe Hristos Domnul, ce pe Acela care este Unul și Adevăratul Dumnezeu, iar de necurații idoli cei fără de viață s-a lepădat. Asclypiades a poruncit ca tînărul Varula să fie decapitat pe dată, iar Sfântul Roman să fie sugrumat în închisoare. Astfel, amîndoi acești mucenici ai lui Hristos au moștenit Cereasca Lui împărăție, la anul 303.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Roman și Varula

Varula la martiriul lui Roman a privit,

Iar Roman a privit la Varula, trist și printre lacrimi.

Varula suflet nevinovat de copil a avut,

Inima pur ă ca petala de crin.

Răul eparh i-a cerut lui Varula:

"Vino, copile, și grăiește-mi adevărul:

Ce e mai bun: Hristos, sau ai noștri zei? "

"Hristos mult mai bun este decît ai voștri idoli!"

"De-așfi știut al tău răspuns, copile,

Nimic nu te-aș mai fi întrebat!

Dar spune-mi, totuși, cum adică, Hristos este mai bun?"

"Hristos al lumii Ziditor este,

iar idolii închipuiri sînt, ai dracilor din iad. "

Dementul eparh lovește copilul,

Dar acesta se bucură, și glas mare dă:

"O, oamenilor, lepădați-vă de blestematul diavol,

Căci doar Hristos Domnul este Dumnezeu!

Doar El este a oamenilor Lumină!"

A lui Varula maică se află aproape,

Ea-l sprijină pe al ei fiu mucenic:

"O fiul meu, vrednic să fii tu

de marea cinste a muceniei!"

Varula capul sub sabie-și pleacă

Ca un miel blînd, fără de glas.

El astfel pre Hristos Domnul slăvește

Șipe-a lui maică, ce viața i-a dat.

Cugetare

Iar cui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt (Matei

5: 39), poruncește Domnul. Aceasta este cea mai scurtă și mai limpede învățătură despre smerenie. De nimic nu se înspăimîntă mai mult diavolii decît de omul smerit care împlinește cu frică și cu cutremur poruncile lui Dumnezeu. S-a aflat odată un nobil bogat la Alexandria ce avea o fiică cu duh necurat, iar fiica era din această pricină nebună. Cineva i-a zis tatălui disperat că nimeni nu putea să o vindece pe fată, fără numai monahii din pustie, care foarte rar intrau și în Alexandria, ca să vîndă lucrul mîinilor lor. El i-a mai zis însă că monahii nu vor accepta să intre în casa lui dacă nobilul le va zice de la bun început de ce îi cheamă. Și că este mai bine ca nobilul să cumpere coșnițele monahilor, apoi să îi cheme acasă la el ca să le dea banii. Apoi, după ce monahii vor fi intrat, să îi roage ca ei să se roage lui Dumnezeu pentru toată casa lui, și așa se va vindeca și fata. Tatăl a ascultat de povața cunoscutului lui și s-a dus la tîrg în anumita zi a venirii monahilor. Acolo i-a aflat pe ucenicii Sfîntului Macarie, care vindeau coșnițele lucrute de ei și de frați. Omul a cumpărat coșnițele, apoi i-a chemat pe monahi la casa lui ca să le dea plata. Intrînd în casă, fata cea nebună s-a repezit la monah și l-a lovit cu putere peste un obraz. Fără ca să se tulbure, monahul l-a întors în tăcere și pe celălalt. Atunci duhul cel necurat a ieșit din tînră, iar ea a stat liniștită, aflîndu-se acum în toate mințile, întorcîndu-se la mînăstirea lor și povestind toate egumenului și fraților, ei cu toții l-au mulțumit lui Dumnezeu și l-au slăvit pe El pentru puterea pe care le-o dăruiește celor care împlinesc poruncile Lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 1):

La cum, în a cincea zi, Dumnezeu a creat toate vietățile care mișună în

ape, și păsările cerului;

La cum Dumnezeu le-a binecuvîntat și a zis: *Prăsiți-vă și vă înmulțiți și*

umpleți apele mărilor și păsările să se înmulțească pe pămînt!

(Facerea

1:21).

Predică Despre iubirea mai presus de cunoștință

Și să cunoașteți iubirea lui Hristos, cea mai presus de cunoștință

(Efeseni 3: 19).

Iubirea cea mai presus de cunoștință, care depășește orice cunoștință, este iubirea lui Hristos. Numeni nu poate să întrezărească măcar ce fel este măreția acestei iubiri, de nu i-o va descoperi însuși Hristos. Căci cum va pricepe cineva gustul mierii, dacă nu va gusta-o mai întîi? Prin urmare, numai atunci cînd în inima curățită prin credință a omului vine și se sălășluiește Hristos, numai atunci cunoaște omul negrăitul gust al iubirii Lui, dulceața și buna mireasmă a ei, și va primi necuprinsa ei înțelegere. Așa cum omul care îl are pe Hristos în inimă ajunge la lărgimea, lungimea, adîncimea și înălțimea cunoașterii înțelepciunii celei dumnezeiești, tot așa omul care îl are pe Hristos în inimă ajunge la adîncurile cele fără de hotar ale iubirii

dumnezeiești a lui Hristos. O, fraților, cât de slabe sînt cuvintele atunci cînd dorim să grăim dragostea lui Hristos, niciodată nu sînt cuvintele mai slabe! Cu adevărat, ce putem grăi înaintea negrăitei Lui iubiri față de noi, cea dovedită prin atîtea negrăite fapte? El pe noi ne-a zidit din iubire, S-a întrupat pentru noi din iubire, și din iubire pentru noi a primit batjocura și moartea pe cruce. El a deschis cerurile pentru noi din iubire, și ne-a descoperit nouă slava cea nepieritoare gătită nouă din veac! Dar aceste minunății sînt doar o mică parte din negrăita bogăție, slavă, frumusețe și hrană făcătoare de viață care este iubirea lui Hristos pentru noi. O, de ne-am învrednici și noi de ea prin credință, astfel încît să îi facem locaș în inimile noastre, iar El să vină și să locuiască în noi și să ne dea să gustăm din negrăita Lui iubire!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Viața noastră, înțelepciunea și iubirea, curățește-ne pre noi și vino și Te sălășluiește întru noi,

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

19 noiembrie

- *Pomenirea Sfîntului Proroc Avdie*

Sfîntul Proroc Avdie s-a născut în satul Betharam din ținutul Sichem. El a locuit la curtea Regelui Ahav, dar cînd regele s-a întors de la dreapta credință și s-a dus să se închine idolilor, Sfîntul Prore Avdie nu s-a luat după rege, ci a continuat să se închine la Adevăratul Unul Dumnezeu. Pornind necurata Izabela, soția regelui, prigoana împotriva prorocilor Adevăratului Dumnezeu din pricina urii ei față de Marele Proroc Ilie, Avdie a strîns pe o sută din acești proroci și i-a ascuns în două peșteri deosebite, unde le-a trimis de mîncare din avutul lui pe toată vremea prigoanei (III Regi 18:4). Contemporan fiind al Marelui Proroc Ilie, sfîntul proroc Avdie l-a cinstit cu venerație și i-a slujit lui în toate, ca urmaș și ucenic al lui. Sfîntul proroc Avdie a trăit cu nouă sute de ani mai înainte de Mîntuitorul și s-a săvîrșit cu pace.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Varlaam [Bătrînul]*

Sfîntul Varlaam s-a născut la Antiohia. Din pricina credinței lui în Hristos Domnul, necuratul judecător l-a torturat cu bestialitate. La urmă el voit să-și bată joc de mucenic, încercînd să îl facă să jertfească idolilor cu sila. De aceea l-a dus la capiște și a pus în palma lui un cărbune aprins iar deasupra, tămîie. Prostul judecător a crezut că de durere mucenicul va scutura mîna și astfel va tămîia și nevrînd înaintea idolilor. Dar mucenicul a îndurat durerea neclintindu-și mîna, pînă cînd degetele lui au ars și i-au căzut, iar mîna i-a ars și ea cu totul. Sfîntul Vasile cel Mare a zis: „Căci dreapta lui a fost mai tare decît focul: deși cărbunele i-a ars mîna, mîna lui încă ținea focul, ca și cînd el ar fi fost cenușă.” Sfîntul Ioan Gură de Aur a zis: „îngerii au privit la

mucenic din înălțime. Sfinții Arhangheli au privit și ei la slăvită minune a omului-mucenic cel mai presus de omeneasca fire. Căci cine nu ar dori să vadă pe nevoitorul care suferă chinurile acestea, și totuși este liber de durerea căreia trupul omenesc nu îi poate scăpa? Un astfel de mucenic este el însuși și altar al jertfei, și jertfă, și jertfitor." După ce mîna mucenicului a ars cu totul, el a căzut la pămînt mort iar sufletul lui s-a înălțat întru odihna veșnică a Domnului și Mîntuitorului nostru. Acest bătrîn slăvit și viteaz a luat mucenicia la anul 304.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Varlaam și a lui Ioasaf, Prințul Moștenitor*

Aceștia au fost mari asceți din țara Indiei, care a fost luminată de Sfîntul Apostol Toma. Ioasaf a fost fiul și moștenitorul regelui Abenner. Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, el a fost cercetat de bătrînul Varlaam, care l-a învățat Credința Creștină și i-a dăruit Sfîntul Botez. După aceea bătrînul s-a retras într-un munte pustiu la viața sihăstrească, iar Ioasaf a rămas să lupte cu ispitele lumii pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, le-a biruit. Ioasaf a reușit în cele din urmă să îl aducă la Hristos și pe tatăl lui, regele. După botezul lui, regele a mai trăit patru ani în penitență foarte aspră, căci viața lui de mai înainte și-o dusesese în păcate foarte grele, fiind un prigonitor sîngeros al creștinilor și ucigaș al lor. Murind regele, și trecînd la o viață mai bună, tînărul prinț moștenitor Ioasaf a încredințat conducerea țării prietenului lui, Varahia, și s-a retras în pustie spre a își închina cu totul viața lui Hristos, întru sihăstreștile nevoințe. Singura lui dorință pe pămînt a fost ca să îl mai vadă măcar o dată pe dascălul lui sfînt, Avva Varlaam. Dumnezeu întru a Sa milostivire i-a împlinit această dorire, și într-o zi Ioasaf a stat înaintea peșterii învățătorului lui și a strigat: „Binecuvîntează-mă pre mine, Părinte!" Avva Varlaam s-a nevoit în pustie timp de șaptezeci de ani, trăind cu totul o sută de ani pe pămînt. Sfîntul Ioasaf și-a lăsat domnia la vîrsta de douăzeci și cinci de ani și a intrat în pustie, unde s-a nevoit vreme de alți treizeci și cinci de ani. Acești doi mari sfinți indieni l-au iubit din tot sufletul, din tot cugetul, și din toată vîrta lor pe Domnul Hristos și, după ce au adus multe suflete la adevărata credință, au intrat întru fericirea cea neîmbătrînită a Domnului lor.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Heliodor*

Sfîntul Heliodor a fost din cetatea Maggido din Pamfilia și a luat mucenicia pentru credința creștină în vremea împăratului Aurelian. Pe cînd era torturat bestial, el a auzit un glas din cer Care i-a zis: *Nu te teme, căci Eu cu tine sînt!* Fiind aruncat într-un vițel de arama înroșit în foc, el s-a rugat lui Dumnezeu, Care l-a izbăvit din moartea aceea. Căci pe dată vițelul de aramă s-a răcorit, iar Sfîntul Heliodor a ieșit de acolo viu. Judecătorul a țipat că aceasta este putere vrăjitoarească. Dar Mucenicul a zis: „Puterea mea este Hristos." El a fost omorît prin decapitare și așa s-a înălțat către Domnul.

Cântare de laudă la Sfântul Preacuvios Varlaam și Sfântul Ioasaf

Moștenitorul Tronului

*Văzînd Ioasaf la om boală, bătrînețe și moarte,
S-a rușinat cu totul de-a omului viață pe pămînt.*

*„Iată și pe mine poate să m-aștepte boală,
La fel bătrînețea mă poate încovoia,
Iar moartea mă poate apuca cînd nici nu gîndesc.*

*O cît sufăr văzînd suferința aceasta!
Oare mă va putea învăța cineva taina
Unei vieți mai bune? ”*

*Și iată că din pustia muntoasă coboară Varlaam
Care pe tînăr îl învață tot adevărul.*

*Bătrînul îi grăiește lui despre Hristos,
Despre Domnul Cel Unul și Sfînt în Treime,
Tatăl, Fiul și Duhul.*

*El îi grăiește despre a lumii zidire,
Despre Grădina Raiului, ce ne așteaptă din nou;
Despre primul Adam, așezat în a Edenului lumină,
Și despre blestematul păcat ce moarte i-a adus;
Despre Hristos Dumnezeu Ce pentru om a urcat pe Cruce,
Și despre viața de veci cea de mii de ori mai bună,
Care este în veșnica slavă a împărăției lui Hristos.*

*A uzînd Ioasaf pre Varlaam preaînțeleptul,
El a văzut cum o zi nouă se naște pentru el,
Și întunericul nopții vieții lui pierde cu totul.*

Cugetare

Iată una dintre istorisirile Avvei Varlaam către Ioasaf: un om fugea odată de un inorog înfricoșător. Fugind, a căzut într-o groapă adîncă, dar s-a prins de o rădăcină rămuroasă. Pe cînd credea că a scăpat de primedie, el vede că temelia rădăcinii aceleia este roasă de doi șoareci pe rînd, unul alb, iar altul negru, astfel încît stătea ea să se rupă și să cadă cu tot cu el în prăpastie. Mai în jos privind, omul a văzut că pe fundul prăpastiei se tîrăște un șarpe înfricoșător care stă cu fălcile căscate spre a îl înghiți pe cel care va cădea în curînd.

Apoi, chiar la picioarele lui, el a văzut patru șerpișori mai mici, otrăvitori. Privind puțin mai sus, omul a văzut un strop de miere pe scoarța unei ramuri, și uitînd de primejdia de moarte care îl înconjură de peste tot, a întins mîna ca să apuce și să guste acea mică dulceață. Iar tîlcuirea acestei istorii aceasta este: Inorogul este moartea, care de la strămoșul Adam și pînă la sfîrșitul lumii îl vînează pe om ca să îl ucidă; groapa plină de tot felul de primejdii este lumea; rădăcina cea rămuroasă este calea vieții noastre; cei doi șoareci, cel alb și cel negru, sînt zilele și nopțile, care urmînd unele după altele scurtează mereu firul vieții noastre; balaurul cel cumplit cu fălcile căscate este hăul iadului; iar cei patru șerpișori otrăvitori sînt cele patru elemente din care este alcătuit trupul omului; micul strop de miere de pe ramură este mica dulceață pe care o poate găsi omul ici și colo în

această viață. O, de nu s-ar lăsa oamenii înșelați de puținătatea acestei dulceți, de-ar sta ei treji și s-ar lupta să scape de amara înghițire a balaurului!

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 1):

- La cum în a șasea zi Dumnezeu a făcut toate animalele, tîrîtoarele, și fiarele sălbatice după felul lor;
- La cum Dumnezeu a văzut că este bine.

Predică *Despre slăvirea lui Dumnezeu întru Hristos Domnul*

Lui fie slava în Biserică și întru Hristos Iisus în toate neamurile veacului veacurilor. Amin! (Efeseni 3: 21).

Slavă lui Dumnezeu! Slavă lui Dumnezeu întru Biserică Lui! Slavă Lui întru Domnul nostru Iisus Hristos! Slavă Lui în toate neamurile veacului veacurilor! Nimănui nu i se cuvine slava mai mult decît Domnului Dumnezeu, și nimeni nu îl slăvește pre El mai mult decît o face Biserică Lui. Hristos este Cel Care ni L-a descoperit nouă pre Dumnezeu: prin urmare, toată slava care merge la Dumnezeu trebuie să treacă prin Hristos Domnul. Biserică va dăinui pînă la sfîrșitul tuturor timpurilor, dincolo de toate rasele și generațiile pămîntului; Biserică este trupul preacurat al Domnului Hristos, plin de putere, înțelepciune, și făcător de minuni; de aceea slava lui Dumnezeu se proclamă din Biserică: ea se proclamă din locașul cel sfînt al Celui Sfînt, din curăție, către Cel Preacurat. Slăvirea din Biserică este foarte plăcută lui Dumnezeu și din pricină că în Ea sînt multe glasuri și multe suflete, și cu toate acestea ele slăvesc ca și un singur glas, și un singur suflet. Prin urmare, nimeni să nu se despartă de împreună-slăvire a lui Dumnezeu, și nimeni nici să nu cugete măcar că slăvirea făcută aparte, „în sufletul fiecăruia”, „așa cum crede fiecare”, în izolare și rupere de Biserică este mai bună decît slăvirea lui Dumnezeu în comuniunea și plinătatea credincioșilor din Biserică. Să nu-i credem pe cei care bîrfesc că glasul omului se pierde în cel al „mulțimii”, și că Dumnezeu nu îl aude. Căci mîna nu poate lucra cu degetele ei decît dacă este prinsă în plinătatea trupului, precum nici un alt mădular al trupului nu poate lucra desprins fiind de trup. Așa stau lucrurile și cu rugăciunea credincioșilor din Biserică. Atunci cînd omul credincios se roagă în Biserică împreună cu ceilalți credincioși (și el se roagă așa chiar și cînd se află singur în pustie), fără să se rupă de Biserică, el este văzut și auzit mai bine de Dumnezeu. Sufletul lui își află ecou în sufletele celorlalți credincioși, și astfel glasul rugăciunii lui se aude chiar mai tare, mai distinct și mai personal în Biserică, și nu în afară de Ea.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, noi numai de la Tine, întru Tine și prin Tine putem să îl slăvim pe Dumnezeu!
Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin!

20 noiembrie

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Grigorie Decapolitul*

Sfântul Grigorie s-a născut în Decapolea isauriană din părinți foarte nobili și bogați, Serghie și Măria. După ce și-a încheiat studiile, părinții lui au dorit să îl căsătorească, dar el a fugit la pustie și s-a tuns monah. El a viețuit în diferite locuri: la Bizanț, la Roma, și în Muntele Olimp. Dar pe oriunde trecea, el îi uimea pe oameni cu nevoițele și cu puterea lui făcătoare de minuni. Uneori deasupra capului lui se vedea o lumină cerească și înaintea lui se arătau îngerii ai lui Dumnezeu. El a privit la frumusețea îngerilor și a auzit cântările lor cerești. El a dus o viață îndelungată și plăcută lui Dumnezeu pe pământ și s-a săvârșit către Dumnezeu cu pace în veacul al nouălea, la Constatnopol. Sufletul lui s-a sălășluit în ceruri, întru bucuria Domnului Hristos.⁹⁷

⁹⁷ Sfintele lui moaște se află la Mânăstirea Bistrița-Vâlcea. - Cf. *Viețile Sfinților pe Noiembrie*, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, p. 367.

- *Pomenirea Sfântului Proclu, Patriarhul Constantinopolului*

Sfântul Proclu a fost ucenicul Sfântului Ioan Gură de Aur. La anul 426 el a fost sfințit Episcop de Cizic, iar la anul 435 a fost înălțat Patriarh al Constantinopolului. El a păstorit cu multă înțelepciune și băgare de seamă Biserica lui Dumnezeu, în timpul arhipăstoririi lui s-au întâmplat două evenimente de seamă. Primul a fost aducerea moaștelor Sfântului Ioan Hrisostom [Gură de Aur] de la Comana la Constantinopol, la dorința împăratului și a patriarhului deopotrivă, împăratul Theodosie cel Mic domnea atunci împreună cu sora lui, Pulheria. Al doilea eveniment a fost marele cutremur din Constantinopol, care a zguduit și împrejurimile. Multe din cele mai mari și mai strălucitoare clădiri din Constantinopol au fost făcute atunci una cu pământul. Atunci au ieșit patriarhul și împăratul în procesiune de rugăciuni pe străzile cetății, împreună cu mulțime de cler, aristocrați și popor de rînd, spre a îmbuna dreapta mînie a lui Dumnezeu pornită asupra lor. Pe cînd poporul se ruga astfel lui Dumnezeu, un copil a fost ridicat prin minune din mijlocul lor și înălțat prin aer în înălțimile cerului, pînă cînd nu s-a mai văzut. Apoi el a fost întors și așezat încetîșor pe pământ. Întrebat unde a fost, copilul a zis că a fost ridicat la cer printre îngerii și că i-a auzit pe îngerii cîntînd „Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pre noi!” Auzind aceste cuvinte, tot poporul le-a intonat într-un glas, iar cutremurul a încetat pe dată. De atunci înainte, această minunată cîntare a fost adoptată de Biserică, și introdusă în liturgica ei. Copilul a murit la scurt timp după aceea, și a fost îngropat în Biserica Sfintei Mari Mucenițe Irina. Cu totul, Sfântul Proclu a păstorit Biserica lui Hristos timp de douăzeci de ani și s-a săvârșit cu pace către Domnul, la anul 446.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Evstatie, Tespesie și Anatolie*

Ei au fost frați de sînge, cu neamul din Nicomidia. Părinții lor, Filoteu și Eusebia, au fost păgîni care au primit Sfinta Credință și

lumina Sfântului Botez de la Sfântul Antim, Episcopul Nicomidiei, împreună cu fiii lor. Filoteu a fost hirotonit întru preot [presbiter]. După ce și el și soția lui s-au săvârșit întru Domnul, s-au declanșat și persecuțiile teribile de la Nicomidia, împotriva creștinilor, pornite de răul împărat Maximian. La judecată au fost aduși și fiii lui Filoteu. Ei au fost acuzați, anchetati, torturați bestial în multe feluri, apoi osîndiți la moarte pentru credința lor. Lor în temniță de multe ori li s-au arătat sfinți îngeri, care le-au adus spre mîncare mană din cer, și au umplut inimile lor tinere de putere, vitejie și răbdare. Duși fiind la locul uciderii, doi prieteni, Palladie și Acachie, s-au apropiat de ei și au grăit cu ei. Pe cînd încă grăiau astfel, sfinții mucenici și-au dat sufletele lor sfinte în mîinile lui Dumnezeu. Soldații atunci au tăiat capetele trupurilor lor moarte și le-au dus spre arătare înaintea judecătorului. Cei trei sfinți mucenici au luat moartea pentru Hristos Domnul cam pe la anul 313, și s-au strămutat la locașurile împărăției Nemuritoare a Lui.

• *Pomenirea Sfântului Isaac, Arhiepiscopul Armeniei*

Sfântul Isaac s-a născut la Constantinopol pe cînd tatăl lui era trimisul imperial a Bizanțului pe lîngă regele Armeniei. Sfântul Isaac a fost al zecelea Arhiepiscop al Armeniei și de la înălțimea acestei chemări a păstorit Biserica lui Hristos din acea țară timp de cincizeci de ani. în timpul Arhipăstoririi lui, printre alte fapte însemnate, s-a petrecut și traducerea Sfintelor Scripturi în limba armeană. Lui i s-a arătat prin vedenie că în cele din urmă armenii vor cădea de la Dreapta Credință. Acest mare Ierarh al Bisericii s-a săvârșit cu pace către Domnul la anul 440.

• *Pomenirea Celor Trei Sfinte Fecioare*

Acestea trei au fost de neam persan. Sub domnia Regelui Sapor ele au fost prigonite deoarece au fost creștine, și au fost omorîte tăiate fiind în bucățele mici cu cuțitul. Din mormintele lor au crescut trei smochini minunați, care au vindecat multe feluri de suferințe și de boli din popor.

Cîntare de laudă la Sfântul Proclu, Patriarhul Constantinopolului

*Slăvite ucenice al slăvitului dascăl,
O preaînțelepte Proclu, robule al Mîntuitorului Hristos,
Tu ai întărit credința si-ai stîrpit erezia,
Pentru aceasta Biserica pre tine te slăvește
Cape un al Ortodoxiei uriaș.
Tu slăvind pre Domnul te-ai făcut însuți slăvit,
Și ca un corăbier destoinic cîrmuit-ai Biserica.
Tu minuni ai văzut și pe Dumnezeu L-ai slăvit,
Tu văzător cu duhul, cu mintea plină de har,
Al Sfântului Duh organ sfint te-ai făcut.
De Duhul învățat fiind, pre împărat învățat-ai,
Ca ale lui Hrisostom sfinte moaște
La Constantinopol să se aducă.*

*La acea sfântă mutare și împărat și popor
Văzut-au cu ochii lucrându-se minuni.*

Acum din Ceruri tu te rogi pentru noi

Ca în Credința Sfântă pînă la sfîrșit să stăm.

Cugetare

Nici un muritor nu a tîlcuit cu mai multă dragoste și pătrundere duhovnicească Epistolele Sfîntului Apostol Pavel decît a facut-o Sfîntul Ioan Gură de Aur. Nici chiar Marele Apostol nu ar fi putut interpreta mai bine propriile lui epistole. Iată, istoria ne arată că Pavel însuși și-a tîlcuit epistolele prin intermediul minții și condeiului Sfîntului Ioan Gură de Aur. Pe cînd Sfîntul Proclu se afla ucenic sub ascultarea Sfîntului Ioan Gură de Aur, iar acesta din urmă era Patriarh, ascultarea lui de căpetenie era aceea de a îi anunța Sfîntului vizitatorii care îl caută. Un anume aristocrat fusese bîrfit înaintea împăratului Arcadie iar împăratul din această pricină îl alungase de la curtea imperială. Acest aristocrat a venit la Sfîntul Ioan ca să îi ceară cu lacrimi ajutorul, acela de a mijloci la împăratul în favoarea lui. Ucenicul Proclu a mers să îi anunțe Sfîntului Ioan Gură de Aur vizita acestui nobil, dar prin ușa întredeschisă el a văzut că Patriarhul nu este singur, ci că împreună cu el se află un bărbat care, aplecat asupra Patriarhului care scria, îi grăia oarece cuvinte la ureche. Șederea aceluia bărbat în convorbire cu Patriarhul a durat pînă în zori. Între timp, ucenicul Proclu l-a îndemnat pe nobil să revină în seara următoare, el însuși aflîndu-se în uimire adîncă constatînd acea vizită prelungită la dascălul și părintele lui. El se întrebă cine poate fi acel bărbat, și cum reușise să intre la Patriarh neanunțat, în a doua noapte și în a treia noapte s-a întîmplat același lucru, iar Sfîntul Proclu nu-și mai putea reveni din uimire. Sfîntul Ioan Hrisostom și-a întrebat atunci ucenicul dacă nu cumva a venit să îl caute un anume aristocrat? La această întrebare ucenicul Proclu a răspuns că acel aristocrat cu adevărat a venit și a așteptat trei nopți la rînd, dar că el, ucenicul, nu l-a putut anunța, de vreme ce înalt Preasfinția Sa deja avea un oaspete, cu fruntea înaltă, mergînd spre chelie, și care a șoptit la urechea înalt Preasfinției Sale trei nopți la rînd, pînă în zori. Sfîntul Ioan Hrisostom, uimit la rîndul lui, a zis că nu își amintește să fi primit pe cineva la el în cele trei nopți de mai înainte, și i-a cerut ucenicului să i-l mai descrie o dată pe acel bărbat. Atunci Sfîntul Proclu a arătat la icoana Sfîntului Apostol Pavel și a zis Stăpînului lui că bărbatul acela semăna leit cu el. Astfel, s-a arătat că însuși Marele Apostol a fost acela care i-a insuflat Sfîntului Ioan Gură de Aur tîlcuirea Epistolelor lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 1):

- La cum Sfînta Treime S-a sfătuit asupra zidirii universului;
- La cum Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul și asemănarea Sa.

Predică Despre purtarea conformă cu chemarea

De aceea vă îndemn f...J să umblați cu vrednicie, după chemarea cu care ați fost chemați, Cu toată smerenia și blîndețea, cu îndelungă-răbdare (Efeseni4: 1-2).

Să nu fim mîndri, să nu fim mînioși, să nu fim lași și slabi - căci toate acestea nedemne sînt de vocația de Creștin. Această vocație este atît de înaltă și de minunată, încît foarte greu îi este omului să nu cadă din această pricină în mîndrie; și totuși, este o mare virtute să te menții deasupra fricii și slăbiciunii atunci cînd ești înconjurat din toate părțile de primejdii de moarte și neîncetate pierderi, împotriva acestor trei atitudini nesănătoase, Apostolul recomandă trei atitudini sănătoase: împotriva mîndriei el recomandă smerenia; împotriva mîniei, blîndețea, iar împotriva fricii și slăbiciunii, îndelungă-răbdare. Trebuie să spunem că aceste trei virtuți: smerenia, blîndețea și îndelungă-răbdare, nu exprimă deplina măsură a înălțimii vocației creștine. Bogăția și înălțimea acestei chemări nu poate fi cuprinsă aici pe pămînt: chemarea aceasta este ca un sipet scump pe care creștinul îl poartă cu sine în această lume, dar nu îl poate deschide și nu se poate bucura de bogățiile acumulate în el decît după ieșirea din această viață. Căci doar acela care s-a înălțat pînă la cel mai înalt cer și l-a văzut pe Hristos Domnul întru Slava Lui împreună cu îngerii și cu sfinții poate să vadă și să cuprindă înălțimea covîrșitoare a vocației creștinești: căci acolo se află adunarea tuturor biruitorilor și a celor aleși ai lui Dumnezeu de pe pămînt, care s-au învrednicit de această cinste cu neputință de descris în cuvinte.

O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase Dumnezeul nostru, Numele Tău este Numele Cel mai Scump nouă pe pămînt!

Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

21 noiembrie

• *Prăznuirea Intrării în Biserică a Preasfintei Stăpînei noastre Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Măria*

împlinind Preasfînta Fecioară Măria vîrsta de trei ani, sfinții ei părinți Ioachim și Ana au adus-o pe ea de la Nazaret la Ierusalim spre a o închina slujbei Templului, așa cum făgăduiseră lui Dumnezeu mai înainte de nașterea ei. De la Nazaret la Ierusalim se mergea cale de trei zile, dar Sfinților Părinți Ioachim și Ana calea aceasta nu le-a părut deloc împovărătoare, căci ei mergeau să îplinească o lucrare foarte plăcută lui Dumnezeu. La Ierusalim s-au strîns multe rudeniile ale Sfinților Părinți care au dorit să fie de față la această mare sărbătoare, la care nevăzut participau cu bucurie și îngerii cei din cer. Procesiunea de mergere la Templu era condusă de fecioare ce purtau în mîini făclii aprinse. După ele venea Preasfînta Fecioară, avînd de o parte pe tatăl său iar de cealaltă, pe maica sa. Fecioara era îmbrăcată în strai de o bogăție și strălucire imperiale, așa cum se

și cuvenea Fiicei împăratului și Miresei lui Dumnezeu (cf. Psalmul 44: 13-15). În urma lor veneau mulțimea rudeniilor și prietenilor, toți purtând în mâini făclii aprinse. Pînă la intrarea în Templu se urcau cincisprezece trepte. Sfinții Părinți au ridicat-o pe Fecioara pînă la întîia treaptă, dar apoi ea singură le-a urcat alergînd pe toate celelalte paisprezece. Sus, Fecioara a fost întîmpinată de Marele Preot Zaharia, cel care avea să fie tatăl Sfîntului Ioan Botezătorul. Luînd-o de mîină, el a dus-o pe Fecioara nu doar în interiorul Templului, ci chiar în interiorul Sfintei Sfintelor, adică cel mai sfînt dintre cele mai sfinte locuri din Templu, acela în care numai Marele Preot avea voie să intre, și chiar și el doar o dată pe an. Sfîntul Teofilact al Ohridei zice că Zaharia „a fost în afară de sine și locuit cu totul de Duhul lui Dumnezeu” atunci cînd a condus-o pe Fecioara în Sfînta Sfintelor, adică dincolo de al doilea vîl, aceasta fiind singura explicație a acțiunii lui. Părinții Preasfintei Fecioare Măria apoi au adus jertfe Domnului Dumnezeu potrivit Legii, au primit binecuvîntarea preotului și s-au reîntors la casa lor. Preasfînta Fecioară a locuit în Templul de la Ierusalim timp de nouă ani încheiați. Cîtă vreme părinții ei au fost în viață, ei veneau deseori să o cerceteze, mai cu seamă Dreapta Ana. Murind după cei nouă ani încheiați părinții ei, Preasfînta Fecioară a dorit să nu mai părăsească Templul pînă la moarte, nevoind să se căsătorească. Dar cum această dorire a ei ar fi fost împotriva Legii și tradiției în poporul lui Israel, ea a fost dată în grija Sfîntului Iosif din Nazaret, care era rudenia ei, după ce a împlinit vîrsta de doisprezece ani. Sub forma aceasta acceptabilă de tînără logodită, ea putea trăi în feciorie după cum dorea, și în același timp respecta și Legea iudaică, căci nu se mai pomenise pînă atunci la poporul lui Israel ca fetele să ia pînă la moarte jurămîntul fecioriei. Astfel, Preasfînta Fecioară Măria a fost prima care a luat asupra sa votul monahal al fecioriei pînă la moarte, din lungul șir de mii și mii de feciorelnici, bărbați și femei, care i-au urmat ei în Biserica lui Hristos.

Cîntare de laudă la Sfinții Ioachim și Ana

Părinții Preasfintei Fecioare

Pe a lor fiică la Sfîntul Templu au adus-o,

După făgăduința ce lui Dumnezeu

O au făcut.

Eipre Templu la Templu îl au adus,

În vreme ce îngerii cîntă din ceruri

Cu bucurie mare

La vederea Fecioarei în strai preacurat.

Fecioarele calea o deschid Fecioarei,

Cu cîntări de bucurie și făclii aprinse;

Zahăr ia Marele Preot de mîină o duce

În chiar Sfînta Sfintelor,

În locul cel mai sfînt,

Acolo unde înfricoșată taină se ascunde.

*Acela este locul în care stă Chivotului Sfânt,
Și sfeșnicul cel cu totul de aur.*

*Acolo toiagul lui Aaron și sfința mană sînt,
Acela este locul în care se păzesc*

Cele mai mari taine.

*Acesta este locul în care intră Preasfînta Fecioară,
Căci ea Chivot Tainic este al lui Hristos Cel Viu.*

Cugetare

Să ne supunem cu smerenie voii lui Dumnezeu și să nu iscodim judecățile Lui, căci ne putem astfel vătăma mintea. Judecățile lui Dumnezeu nenumărate sînt, și de nepătruns. Un monah din pustie, care cugeta întru sine că ajunsese la desăvîrșire, s-a rugat lui Dumnezeu ca să îi descopere feluritele Lui judecăți privitoare la viețile oamenilor. Dumnezeu atunci i-a pus în gînd să meargă la un bătrîn îmbunătățit care viețuia foarte departe și să îl întrebe despre aceste lucruri. Dar, mergînd el pe cale, un înger al lui Dumnezeu, luînd chip de om obișnuit, s-a alăturat lui, zicînd că și el voiește să meargă și să îl cerceteze pe același bătrîn.

Călătorind ei așa împreună, au ajuns la casa unui om temător de Dumnezeu care i-a primit cum nu s-a putut mai bine, așternîndu-le să mănînce dintr-un talger prețios de argint. Sfîrșind ei masa, îngerul a luat talgerul și l-a aruncat în mare. Monahul a rămas uimit văzînd această nedreptate, dar a tăcut, în a doua zi ei au ajuns la casa altui om ospitalier care i-a primit cu bucurie și cu cinste, ca pe niște rudenii ale lui. Dar mai înainte de a pleca, omul l-a adus la ei pe fiul lui, ca să primească binecuvîntare. Îngerul Domnului a apucat atunci copilul de gît și l-a sugrumat. Monahul atunci, mînios, l-a întrebat pe însoțitorul lui cine este, și cum poate să comită astfel de crime și fărădelegi? La acestea îngerul i-a răspuns cu blîndețe astfel: „Primul om la care am ospătat este plăcut lui Dumnezeu întru toate, neavînd nimic necurat în casa lui, afară de acel blid de argint, dobîndit cu nedreptate. Prin judecata lui Dumnezeu, eu am aruncat acel blid furat în mare, astfel încît omul acela să se afle drept înaintea lui Dumnezeu întru toate. Celălalt om la care am ospătat este și el plăcut lui Dumnezeu, neavînd nici el nimic necurat în casa lui, afară de propriul lui fiu care, dacă ar fi ajuns la maturitate, ar fi fost un mare criminal și un vas al satanei. De aceea, prin judecata lui Dumnezeu, eu am sugrumat copilul la timp ca să i se mîntuiască sufletul, de dragul bunătăților tatălui lui, și ca să se mîntuiască și tatăl de multe nenorociri. Iată, astfel sînt tainele și judecățile cele nepătrunse ale lui Dumnezeu. Iar tu, bătrîne, întoarce-te la chilia ta și nu mai iscodi zadarnic în taine care sînt numai ale Unuia Dumnezeu.”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 2: 7): La cum Dumnezeu l-a zidit pe om din tina pămîntului; La cum El a suflat în nările lui suflare de viață; La cum omul s-a făcut suflet viu.

Predică Despr e mulțimea credincioșilor ca trup și suflet unic

Este un trup și un duh (Efeseni 4: 4).

Sfântul Apostol îi îndeamnă pe credincioși să se străduiască a fi *un trup și un duh*. Prin cuvântul *un trup* se înțelege *O Credință*, rară diviziuni, rară erezii, și fără urmarea propriilor voi: întreaga Biserică este *un trup* căruia Cap îi este Hristos. Prin cuvântul *un duh* se înțelege *iubire*, iubirea înflăcărată a tuturor credincioșilor pentru Hristos, de la care purcede și iubirea credincioșilor întreolaltă. Aceasta este taina Credinței Creștine și a Creștinei Iubiri. Nici o legătură între oameni nu este și nu poate fi mai tare decât aceasta: nici legătura de sânge, nici aceea de limbă și de neam, nici împărțășirea aceluiași cămin, sau a acelorași părinți, sau oricare altă legătură a vreunui interes comun. Nici una dintre aceste legături nu se poate compara cu puterea legăturii și iubirii creștine. Prin această legătură puternică și irezistibilă toate mădularele Bisericii sînt legate întreolaltă. Biserica lui Dumnezeu stă ca și un singur om, în timp, și în veșnicie - ca *un trup și un duh*. Nimic nu este mai potrivit acestei tainice și indestructibile unități decât mîndria individualistă a oamenilor. Mîndria desfigurează credința, răcește dragostea, naște ereziile, sfîșie Biserica, și jertfește binele întregului în favoarea unei satisfacții personale. Mîndria, în esență, este lipsa și a credinței și a iubirii. Fraților, fie ca Dumnezeu să ne mîntuiască pre noi de mîndrie, infirmitatea cea mai de căpetenie a rasei umane, ca să putem rămîne pururea *un trup și un duh* în Domnul Iisus Hristos Dumnezeul nostru.

Căci Ție, o Doamne Iisuse Hristoase, Ție, Cea Ce ești Capul Sfintei tale Biserici, se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

22 noiembrie

• Pomenirea Sfintei Mucenițe Cecilia

Ea s-a născut la Roma din părinți slăviți și foarte bogați. Ea a avut credință mare în Hristos Domnul și rîvnă fierbinte pentru Sfînta Credință. Făcînd jurămîntul eternei feciorii înaintea lui Dumnezeu, Sfînta Cecilia a îmbrăcat pe dedesubtul hainelor strălucite la care o obliga rangul, cămașă aspră, semnul nevințelor. Părinții ei au obligat-o la căsătoria cu păgînul Valerian, dar Cecilia, sfătuindu-1 pe mirele ei în noaptea nunții din destul, 1-a dobîndit pentru Sfînta Credință căci, urmînd sfatul ei, el a mers la Episcopul Urban și a primit Sfîntul Botez. Apoi Valerian 1-a adus la Hristos și pe fratele lui, Tiburtie. Curînd după aceea ambii frați au fost osîndiți la moarte pentru credința lor. Credincioșia lor a rămas de nezdruincinat chiar și înaintea morții. Duși fiind la locul de ucidere, acești frați minunați 1-au dobîndit pentru Hristos și pe comandantul gărzii, Maximus. Ei cu toții au fost omorîți pentru Hristos Domnul. Sfînta Cecilia a îngropat cu cinste la un același loc sfințele lor trupuri. Ea a fost apoi adusă la judecată, căci neobosită propovăduia rodnic Credința Creștină la păgîni. Ea a luminat cu lumina adevărului într-o singură seară ca la

patru sute de suflete. Intrebînd-o judecătorul care este sursa curajului ei, ea a răspuns: „Conștiința curată și credința neîndoielnică.” Sfînta Cecilia a fost torturată bestial, apoi osîndită la moarte prin decapitare. Călăul a lovit-o de trei ori cu sabia peste gît, fără ca să o poată ucide. Ea doar s-a rănit, iar din rănile ei a curs sînge mult, pe care credincioșii l-au strîns în batiste, burete și vase ca să le fie spre vindecare și mîntuire. Trei zile mai tîrziu, sfînta fecioară și muceniță a lui Hristos și-a dat mucenicescul ei suflet în mîna lui Dumnezeu, întru Care ea acum se bucură veșnic. Sfînta Cecilia a luat cununa muceniei împreună cu ceilalți cam pe la anul 230. Sfintele ei moaște se află la Roma, în biserica cea închinată ei. În Occident Sfînta Cecilia este cinstită ca patroană a cîntărilor și muzicii bisericești.

- *Pomenirea Sfîntului Calist [Xanthopol], Patriarhul Constantinopolului*
El s-a numit „Xanthopol” după chilia cu același nume din Sfîntul Munte Athos, unde s-a nevoit vreme îndelungată alături de fratele lui duhovnicesc, Ignatie. Cu același Ignatie, Sfîntul Calist a scris cele o sută de

capete despre isihie, ziditoare pentru cei ce le citesc cu luare aminte, fiind rodul cercării și trăirii personale întru duh de nevoință, smerenie și rugăciune. Lucrarea aceasta este una dintre cele mai însemnate din toată literatura ascetică. Asupra Sfîntului Calist a avut o înrîurire covîrșitoare Sfîntul Grigorie Sinaitul, căruia i-a scris și Viața. Fiind înălțat Patriarh al Constantinopolului, Sfîntul Calist s-a îmbolnăvit și s-a săvîrșit către Domnul pe cînd se afla într-o călătorie spre Serbia. Mai înainte de a întreprinde această călătorie lui i s-a prorocit timpul ieșirii din viața aceasta de către Sfîntul Maxim Kapsokalivitul de la Sfîntul Munte Athos.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Menignu [Piuarul]*
Sfîntul Menignu s-a născut în Hellespont. El cu îndeletnicirea a fost nălbitor de in, din care pricină s-a numit „Piuarul”. În vremea împăratului Decius el a rupt decretul imperial prin care se porunca și se declanșa prigonirea creștinilor. De aceea a fost aruncat în temniță unde însuși Domnul a venit la el și l-a întărit, zicîndu-i: *Nu te teme, căci Eu cu tine sînt.* În acea clipă lanțurile întemnițatului s-au topit ca ceara, temnița s-a deschis singură, iar Menignu a ieșit afară. El a fost arestat din nou și judecat. Ei l-au torturat bestial, tăindu-i degetele de la mîini și de la picioare, iar la urmă i-au tăiat capul. Noaptea, capul mucenicului a strălucit ca o făclie aprinsă.

- *Pomenirea Sfîntului Drept Mihail Soldatul*
Acesta a fost de neam bulgar, împreună cu alți camarazi ai lui el a luptat în armata grecească, împotriva agarenilor și a etiopienilor, dînd dovadă în timpul luptelor de o vitejie fără egal. El a omorît un șarpe uriaș, salvînd astfel viața unei fecioare. Curînd după aceasta, acest bărbat drept a trecut la viața cea neîmbătrînită. El a trăit și s-a săvîrșit în veacul al nouălea. El mai întîi a fost îngropat undeva în Tracia, dar împăratul Kalo-loan i-a mutat sfintele moaște la Trnovo, la anul 1206.

⁹⁸ Vezi traducerea în limba română a operei acestor Sfinți în *Filocalia sfințelor nevoințe ale desăvîrșirii*, Volumul VIII, în traducerea și exegeza Părintelui Dumitru

Stăniloae (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R., 1979, pp. 17-223). Titlul complet al celor o sută de capete este *Metodă și regulă foarte amănunțită, care are mărturiile sfinților și poate fi întrebuințată cu ajutorul lui Dumnezeu de către cei ce-și aleg să viețuiască în liniște și singurătate, sau despre purtarea, petrecerea și viețuirea lor și despre toate bunătățile ce le pricinuieste liniștirea celor ce se străduiesc cu ea, cu dreaptă judecată*. Volumul VIII al *Filocaliei* române mai cuprinde și lucrările altor sfinți, și se încheie cu pagini de istorie a isihasmului în Ortodoxia română (pp. 555-645).

Pomenirea Sfinților Apostoli Filimon și Arhip, și a Sfintei Mucenițe Apfia [soția lui Filimon] (vezi Viețile lor la ziua de 19 februarie).

Cântare de laudă la Sfânta Muceniță Cecilia

Cecilia fecioara puternică este întru Credința cea Sfânta.

A ei credință mai frumoasă decât stelele este,

Decît aurul, mai scumpă.

Ea de Credința în Domnul s-a ținut, ca și de o Cruce,

Ea a jertfit tinerețe, bucurie, căsnicie și onoruri

Pentru Hristos.

Silnicul diavol din a ei bogăție nimic nu a putut jefui.

Și cînd nu i-a mai rămas decît trupul,

Și pe acela ea l-a dat lui Hristos.

Pentru dragostea Lui ea s-a lepădat de lume,

Și încă de două lumi: de trup și de suflet.

Astfel arde flacăra credinței, flacăra iubirii,

Flacăra carepre Cecilia o a proslăvit.

Cugetare

Orice efort spre studiu este zadarnic fără efortul de a dobîndi mai întîi curăția credinței și a vieții. Căci nu celor învățați, ci celor curați cu inima li se descoperă dumnezeieștile taine. Pe cînd a fost condusă către camera nupțială de către soțul ei, Valerian, Sfînta Cecilia i-a zis: „Trebuie să-ți descopăr o taină: se află aici lîngă mine îngerul lui Dumnezeu, păzitorul fecioriei mele, pe care i-am închinat-o Lui. Tu pe înger nu îl vezi, dar el este gata să mă apere pe mine, roaba Domnului, de orice primejdie. Dacă mă atingi, te va ucide.” Valerian a dorit sincer să îl vadă și el pe înger. Atunci fecioara i-a zis: „Tu ești un bărbat care nu îl cunoaște încă pe Dumnezeu. Tu nu îl vei putea vedea pe îngerul Lui dacă nu te curățești mai întîi de necurăția necredinței.” Primind Sffntul Botez, Valerian l-a văzut pe îngerul Domnului, păzitorul Ceciliei, întru toată strălucirea negrăită a frumuseții dumnezeiești. Asemenea și Maximus cel împreună-mucenic cu el și cu Tiburtie: privind la decapitarea celor doi frați, el a declarat cu jurămînt solemn înaintea călăilor și a poporului, strigînd: „Văd îngerii lui Dumnezeu cum strălucesc ca soarele și ridică la cer întru stălucită slavă sufletele acestor mucenici ce au ieșit din trupurile lor ca și niște fecioare din camera de nuntă!” Inșă ceea ce a văzut Maximus, necurații păgîni nu au putut vedea.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 2):

La cum Dumnezeu a sădit grădina paradisiacă a Edenului și l-a așezat

pe om în ea;

La cum Dumnezeu a zidit pomii Grădinii Raiului, frumoși la vedere și cu roade bune la gust;

La cum Dumnezeu a adus toate animalele înaintea lui Adam, iar Adam le-a pus nume.

Predică Despre ceea ce constituie unitatea credincioșilor

Este un Domn, o credință, un botez, Un Dumnezeu și Tatăl tuturor (Efeseni 4: 5-6).

Iată motivul evident și atotimportant care îi determină pe toți Creștinii să păzească unitatea Duhului, întru legătura păcii (Efeseni 4: 3). Căci Unul Domn Iisus Hristos este al nostru Făcător, Răscumpărător și înviator. Nu sînt doi Hristoși, ca să existe motiv de dezbinare între credincioși! Unul și același sînge s-a vărsat pe Cruce pentru noi toți, tot așa cum una și aceeași gură s-a rugat pentru noi toți la Ghetsimani. Noi avem o singură Credință întru Sfînta Treime, Cea nedespărțită și de viață făcătoare, Tatăl, Fiul și Sfîntul Duh, Unul în Dumnezeire și întreit în Persoane: Tatăl Nenăscut, Fiul Unul Născut și Duhul Sfînt Care de la Tatăl purcede. Noi avem un Botez întru Numele Tatălui, al Fiului și al Sfîntului Duh. Acest Botez se săvîrșește prin întreita cufundare în sfințita apă, spre murirea față de păcat și de diavol, și spre învierea și viața în Hristos Domnul. *Un Dumnezeu și Tatăl tuturor* - Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Cel Unul Născut Fiul al lui Dumnezeu, Carele prin Hristos și pentru Hristos ne înfiază pe noi și ne dă dreptul să îl numim *Tatăl nostru*.

Vedem noi oare, fraților, cît de puternice sînt legăturile care ne unesc? Nici chiar stelele de pe cer nu sînt legate de cer prin legături mai puternice, nici apa de pămînt, nici focul de aer! Vedem noi oare ce temeuri covîrșitoare avem spre a ne sîrgui spre unitatea Duhului dintre noi? Orice altceva care ar încerca de la stînga să ne îndemne spre dezbinare este un nimic față de temeiurile acestea, așa cum este firul de praf față de muntele înalt. Diavolul nu poate

⁹⁹ După Sfinții Părinți, "stînga" este locul diavolului, pe cînd de la "dreapta" vine însuflarea bună a îngerului păzitor.

distruge unitatea noastră dacă nu îl ajutăm la aceasta noi înșine. Diavolul nu ne poate birui niciodată dacă nu ne predăm lui noi înșine.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea ce ești al nostru Iisus preablînd și preadulce, ce tare ne-ai legat pre noi de veșnicul bine! Păzește-ne pre noi în veci întru această mîntuitoare legare, Căci numai Ție se cuvine pururea toată mulțumită și slava, Amin.

23 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Amfilohie, Episcopul Iconiei*

Sfîntul Amfilohie a fost concetățeanul și prietenul Sfîntului Vasile cel Mare, precum și al altor sfinți mari din veacul al patrulea. El a părăsit zgomotul vieții celei lumești de foarte tînăr și s-a retras într-o peșteră unde s-a nevoit ca sihastru vreme de patruzeci de ani. S-a întîmplat apoi ca scaunul episcopal de la Iconium să rămîină vacant, iar Amfilohie a fost acela care în chip minunat a fost ales și înălțat Episcop în Iconium. E a fost păstor minunat de

suflete și apărător al purității Ortodoxiei. El a fost unul dintre Sfinții Părinți de la Sinodul al Doilea Ecumenic, care a avut loc la anul 381. El a luptat cu râvnă de foc împotriva necuratului Macedonie, împotriva arienilor și a eunomienilor. El personal i-a cerut cu lacrimi împăratului Theodosie cel Mare să îi izgonească pe arieni din toate cetățile imperiului, însă împăratul nu l-a ascultat. Cîteva zile mai tîrziu, Sfîntul Amfilohie a venit din nou înaintea împăratului. Fiind introdus în sala de primire, Sfîntul Amfilohie a mers către împăratul care ședea pe tron, avînd alături de el pe fiul lui, Arcadie, pe care îl cooptase la guvernare. Sfîntul l-a salutat pe împăratul după cuviință, dar nu și pe fiul împăratului, față de care s-a purtat ca și cînd Arcadie ar fi fost absent. Faptul acesta l-a mîniat atît de tare pe împărat, încît el a poruncit ca Sfîntul Episcop Amfilohie să fie definitiv expulzat de la curte. Atunci a zis Sfîntul către împărat: „Vezi, O, împărate, cum nu poți suferi cîtuși de puțin lipsa de respect față de fiul tău? Așa și Domnul Dumnezeu Tatăl nu tolerează cîtuși de puțin lipsa de respect față de Fiul Lui, și Se îngreșează de necurăția acelor care îl hulesc pe El, și se mînie împotriva tuturor acelor care se fac părtași acestei necurate erezii [ariene].” Auzind aceste cuvinte împăratul a înțeles de ce Sfîntul nu a dat cinstea cuvenită fiului lui, Arcadie, și s-a minunat de înțelepciunea și îndrăzneala lui, între multe cărți scrise de Sfîntul Amfilohie se află un număr important de lucrări dedicate Credinței. Sfîntul Amfilohie s-a săvîrșit cu pace, fiind la bătrîneți adînci. El s-a strămutat la locașurile cerești cele gătite lui la anul 395.

• *Pomenirea Sfîntului Grigorie, Episcopul Acragantinelor [al cetății Agrigentum]*

El s-a născut în cetatea Agrigentum din Sicilia, în care avea să fie mai tîrziu episcop, din părinți foarte evlavioși, pe nume Hariton și Theodota. Viața întreagă a Sfîntului Grigorie a fost plină de mari și minunate minuni dumnezeiești. El în chip minunat a ajuns la Ierusalim; în chip minunat a fost ales episcop; și în chip minunat a fost izbăvit de clevetiri drăcești. El însuși a fost mare făcător de minuni, căci a trăit ca un plăcut al lui Dumnezeu, ca un mare părinte duhovnicesc și ca un mare nevoitor. El a fost unul dintre Sfinții Părinți de la Sinodul al Cincilea Ecumenic de la Constantinopol, din anul 553. După multe și mari încercări el s-a săvîrșit cu pace către Domnul, către sfîrșitul veacului al șaselea sau începutul veacului al șaptelea.

• *Pomenirea Sfîntului Alexandru Nevsky*

El a fost fiul cneazului Yaroslav. Din copilărie inima lui a fost îndreptată către Dumnezeu. El i-a biruit pe suedezi la râul Neva, în bătălia din 15 iulie 1240, și de atunci a fost numit „Nevsky” [„de la Neva”]. Atunci s-au arătat Sfinții Boris și Gleb unuia dintre comandanții lui Alexandru, care erau și rudeni cu el, și au făgăduit ajutorul lor marelui cneaz. Odată, aflîndu-se în mijlocul tătarilor

Hoardei de Aur, el a refuzat să se închine idolilor lor și să treacă prin foc. Datorită mării lui înțelepciuni, a formidabilei lui forțe fizice și a mării lui frumuseți, pînă și Hanul Tătar îl respecta. Alexandru Nevsky a zidit multe biserici și a lucrat nenumărate fapte de milostenie, întru această zi, 23 noiembrie, se prăznuiește mutarea sfintelor lui moaște în cetatea Vladimir.

• *Pomenirea Sfîntului Mitrofan, Episcopul Voronejului*

Sfîntul Mitrofan a fost un mare ierarh rus, un mare nevoitor și un mare patriot. El a fost mai întîi prietenul, apoi necruțătorul critic al Țarului Petru cel mare. El s-a săvîrșit către Domnul în douăzeci și trei de zile ale lunii noiembrie din anul 1703. Sfintele lui moaște s-au descoperit a fi făcătoare de minuni la anul 1832.

Cîntare de laudă la Sfîntul Alexandru Nevsky

O, atlete al lui Hristos, Sfînte Alexandre,

Prințe al poporului și robule al lui Hristos,

Tupepămînt domn ai fost poporului

Iar Celui Preaînalt supus,

Aceasta fost-a viața ta, Sfînte Alexandre!

La vederea fost-ai slăvit, dar smerit înlăuntru,

în afară avut-ai zbucium, dar înlăuntru pace;

Tu văzut-ai că lumea înșelătoare este

Iar înlăuntrul tău avut-ai adevărul.

Hristos a fost cununa acestui luptător,

Și în războie, și în părelnică pace.

în chinuri, Hristos a fost bucuria lui,

în suferințe, Hristos a lui alinare,

In biruință Hristos a fost biruința lui,

Iar în moarte El i-a fost înviatorul!

Lui în ambele lumi Hristos i-a fost toate,

Scopul lui pe pămînt, ținta lui în ceruri.

Evlaviosul țar pildă a fost poporului lui,

Icoană de slujire lui Hristos Domnul.

O Sfînte Alexandre, biruitorule de la Neva,

Ajută-ne și nouă cu-ale tale rugăciuni!

Cugetare

Dumnezeu îngăduie să cadă nenorociri asupra dreptilor, astfel încît să îi preaslăvească pe ei și mai mult. Biruirea nenorocirilor dă la iveală și măreția lui Dumnezeu, dar și măreția robilor Lui. Sfîntul Grigorie al Acragantenilor [de Agrigentum] a fost întru toate drept și plăcut lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu a îngăduit să se abată asupra lui nenorocirea, așa cum a îngăduit și în cazurile Sfîntilor Athanasie cel Mare și Macarie. Preoții Sabinus și Crescens, cărora Sfîntul Grigorie le făcuse mult bine, 1-au urît ca niște ticăloși pe Sfîntul, invidia lor neputînd îndura sfințenia vieții lui. De aceea ei au năimit o prostituată care prin minciună și înșelăciune să-i mînjească reputația, facînd să pară că Sfîntul s-ar fi aflat în desfrîinare cu ea. Sfîntul Grigorie era în biserică atunci cînd prostituata s-a strecurat în chilia lui. Sfîrșindu-se slujba bisericii și Sfîntul îndreptîndu-se spre chilia sa înconjurat de clerul său, prostituata a ieșit, înaintea tuturor,

din a lui chilie. Cei doi ticăloși Crescens și Sabinus, care se aflau și ei acolo, au început să îl insulte pe Sfântul Grigorie, acuzându-l de libertinaj. Dar Sfântul Grigorie nu s-a tulburat, ci și-a încins mijlocul duhului pentru ispită. El a fost aruncat în temniță, apoi trimis la Roma. Papa a luat drept adevărate drăceștile calomnii și l-a ținut pe Sfântul Grigorie în temniță timp de doi ani și jumătate, în lipsa oricărei judecăți sau condamnări. După acest timp s-a convocat un sinod care să judece cauza Sfântului Grigorie, dar a judecat Dumnezeu totul mai înainte de întrunirea aceluia sinod. După înscenarea pusă la cale de sperjuria Sabinus și Crescens cea prostituată a înnebunit și a fost adusă în această stare înaintea sinodului reunit. Ea nu a fost în stare să răspundă nici unei întrebări. Sfântului Grigorie, acolo de față, i-a fost milă de ea și a vindecat-o atunci cu rugăciunea, făcând să iasă duhul necurat din ea. Vindecată, femeia a mărturisit cu lacrimi că a fost plătită pentru nelegiuirea ei de preoții Crescens și Sabinus. Ea a mai mărturisit că de îndată ce a comis crima a intrat în ea duhul necurat, care a chinuit-o neîntrerupt în toți acești ani. Sabinus și Crescens, împreună cu alții de teapa lor, cam o sută la număr, s-au făcut atunci la față negri precum tăciunele¹⁰⁰, iar din partea sinodului au primit pedeapsa surghiunului pe viață. Sfântul Grigorie s-a întors la eparhia lui și a fost primit cu urale de păstoriții lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 2):

La cum Dumnezeu a dat primilor oameni spre mîncare toate roadele tuturor plantelor și pomilor roditori;

La cum El i-a oprit pe ei să mănînce din pomul cunoștinței binelui și

răului, arătîndu-le că dacă vor face astfel vor muri.

¹⁰⁰ "...căci fețele necuraților și necuvioșilor acelora bîrfitori ai simțului s-au acoperit cu negreață întunecată, și s-au înnegrit, încît și pînă astăzi fețele celor din neamul bîrfitorilor acelora au rămas înnegrite." - Din Sinaxarul Sfântului (Mineiulpe Noiembrie, București: 1983, p. 323).

Predică Despre har și daruri

Iar fiecăruia dintre noi, i s-a dat harul după măsura darului lui

Hristos (Efeseni 4: 7).

Iată aici începutul diferențierilor între credincioși. La început, Apostolul le-a numit pe cele care ne unesc, adică, *Un Domn, o credință, un botez, un Dumnezeu și Tatăl tuturor* (Efeseni 4:5-6). Cu toate acestea, puțin mai jos el scoate în evidență și lucruri care ne deosebesc pe unul de celălalt, fără ca noi să vrem aceasta. Măsura darului lui Hristos este aceea care ne diferențiază, măsura după care ne este dăruit harul Duhului Sfînt. Hristos este Capul marelui trup care este și se numește Biserica. El este Ziditorul aceluia trup și, individual, al fiecărui membru al lui. El este Ziditorul și El singurul Care cunoaște și planul acestei zidiri a Lui. El nu îngăduie nici unui membru al Bisericii să fie

disproporționat de mare sau de mic. El dă măsura potrivită tuturor lucrurilor și oamenilor din Ea. Astfel, El dăruiește acestuia cinci talanți, aceluia doi, celuilalt unul singur. El este Cel Care măsoară, iar Duhul Sfânt varsă al Său har după cuvenita măsură. Nimeni nu trebuie să se supere sau să se umple de invidie pentru aceasta. Nimeni să nu se supere pentru că a primit mai puțin, căci pentru puțin va și da socoteală. Nimeni nu trebuie să fie invidios, căci darul bogat primit de celălalt nu este al aceluia, ci al lui Dumnezeu. Dacă a primit mult, pentru multe va și răspunde, după cum ni se arată în dumnezeiasca pildă a talanților.

O, fraților, să conștientizăm, fiecare dintre noi, cât mai bine măsura darului hărăzit nouă și responsabilitatea pe care o avem față de fructificarea lui. Să respectăm darul pe care l-am primit, precum și darul pe care l-a primit și aproapele nostru, căci toate darurile de la Dumnezeu vin și ale Lui sînt.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cela Ce ești Dătătorul tuturor darurilor, Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

24 noiembrie

Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe [și Preaînțelepte] Ecaterina

101

Ea a fost fiica Regelui Constus [sic]. După moartea tatălui ei, ea a locuit cu mama ei la Alexandria. Fiind în taină creștină, maica a adus-o pe fiică la Hristos, prin intermediul părintelui ei duhovnic. Ecaterina a primit în timpul unei vedenii inel de la Mîntuitorul Hristos însuși, ca semn că Ecaterina s-a făcut logodnica Lui. Acest inel se află în degetul Sfintei și în ziua de azi. Sfînta Ecaterina a fost covîrșită cu mari daruri de la Dumnezeu. Primind o educație foarte aleasă și înaltă, ea a stăpînit toată filosofia elina, desăvîrșit arta retoricii, logica și știința medicală. Pe lîngă acestea, ea era de o frumusețe fizică fără seamăn. Venind la Alexandria nelegiuitul Maxențius și poruncind tuturor să îi urmeze lui în aducerea de necurate jertfe idolilor, Ecaterina i-a ieșit înainte și i-a arătat cu îndrăzneală toate erorile idolatriei, împăratul, văzînd că nu poate face față nici pe departe mării științe, înțelepciuni și elocințe a Ecaterinei, a convocat cincizeci dintre cei mai înțelepți filosofi și retori spre a intra cu ea în dispută filosofică și logică în problemele credinței, a o birui și a o face astfel de rușine. Dar Ecaterina a fost aceea care a repurtat victoria în dezbateri asupra celor cincizeci de filosofi de elită [cu toții bărbați], făcîndu-i astfel ea pe ei de rușine înaintea tuturor. Nebun de furie, împăratul a poruncit ca toți cei cincizeci de filosofi să fie arși de vii. Rugîndu-se cu inima Sfînta Ecaterina, toți cei cincizeci s-au mărturisit creștini și au slăvit Numele lui Hristos mai înainte de a fi omorîți. Fiind aruncată în temniță, Sfînta Ecaterina l-a convertit la Hristos pe comandantul gărzii imperiale, Porfirie, împreună cu două sute de soldați. Ea de asemenea a adus-o la adevărul credinței pe însăși împărăteasa Augusta-Vasilissa, soția lui Maxențiu. Ei cu toții

au luat pentru aceasta sîngeroasa mucenicie, în timpul bestialelor torturi, Sfintei Ecaterina i s-a arătat îngerul lui Dumnezeu, care a sfărîmat roata pe care era trasă. După aceasta însuși Domnul Hristos S-a arătat Sfintei Mucenițe și a mîngîiat-o. După schingiuri bestiale Sfînta Mare Muceniță Ecaterina a fost omorîată prin decapitare, în vîrstă fiind de optsprezece ani. Martiriul s-a petrecut în douăzeci și patru de zile ale lunii noiembrie, din anul 310. Din trupul ei a curs lapte în loc de sînge. Sfintele ei moaște făcătoare de minuni odhinesc la Muntele Sinai.

În *Mineiul* românesc slujba acestei Sfinte Mari Mucenițe este așezată la 25 noiembrie, în 24 noiembrie fiind pomeniți în principal Sfinții Episcopi Clement al Romei, Petru al Alexandriei, și Sfîntul Mucenic Teodor cel din Antiohia.

• *Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Mercurie*

În armata împăratului Decius care a bătut la un moment dat război cu barbarii s-a aflat și un comandant al regimentului armean numit și al Martenesienilor. Acest comandant a fost Simțul Mercurie. În timpul bătăliei, la el a venit un înger al Domnului, a pus o spadă în mîinile lui și i-a zis că îi va birui pe inamici. Cu adevărat, în acea bătălie Mercurie s-a arătat de o vitejie fără seamăn, secerîndu-și dușmanii ca pe niște spice, în urma acestei răsunătoare biruințe împăratul Decius l-a făcut pe Mercurie comandantul suprem al armatei sale, și pentru aceasta oameni invidioși i-au zis împăratului că Mercurie este creștin în taină. Mercurie însă nu s-a temut deloc fiind confruntat cu împăratul, ci a mărturisit pe față și liber faptul că este creștin. De aceea el a fost torturat bestial multă vreme; el a fost tăiat în fîșii cu cuțitul și ars apoi de viu. Dar îngerul lui Dumnezeu a pogorît la el în temniță și l-a vindecat desăvîrșit. La urmă împăratul a poruncit ca Mercurie să fie decapitat în Capadocia. La execuție, trupul lui s-a făcut brusc alb ca zăpada iar din el a ieșit o mireasmă minunată, ca de tămîie. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni au vindecat mulțime de bolnavi. Acest slăvit oștean al lui Hristos a luat mucenicia pentru Sfînta Credință cam între anii 251 și 259 după întrupare, strămutîndu-se la locașurile cele fericite ale împărăției Domnului Hristos, Dumnezeuul nostru.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Mastridia*

Ea a locuit la Alexandria și a dus o viață singuratică de rugăciune, trăind din lucrul mîinilor ei. Dar un tînăr aprins de pofta cea trupească pentru ea era mereu pe urmele ei. Nevoind să păcătuiască înaintea lui Dumnezeu, și împrejurările nepermițîndu-i să se pună la adăpost de prezența lui, Sfînta Mastridia l-a întrebat odată, ce îl atrage așa de mult la ea? Acela a răspuns: "Ochii tăi." Sfînta Mastridia și-a scos atunci ochii cu acul. Astfel ea și-a păstrat și întreaga feciorie, și l-a păzit și pe acela de păcat de moarte. Tînărul s-a pocăit cu amar, iar dintru aceasta s-a făcut monah.¹⁰

¹⁰²

Se pare că această Mastridia nu este aceeași cu cea pomenită la 7 februarie. Acea Mastridia era din Ierusalim, pe cînd aceasta este din Alexandria. Acea a

scăpat la pustie, pe cînd aceasta, spre a înlătura sminteala, și-a jertfit ochii ei.
-Nota Autorului.

Cîntare de laudă la Sfînta Mare Muceniță Ecaterina

Sfînta Ecaterina Preaînțeleapta, osul regesc,

Sfînta Muceniță a lui Hristos s-a făcut.

Nebunul Maxențius îi oferea ei viața

De ar fi primit ea să-îfie soție!

Dar Sfînta Ecaterina cea Preaînțeleapta,

Cu sufletul strălucind ca aurul curat,

Răspuns-a îmăratului astfel:

«Al meu logodnic e Hristos înviat,

Dragostea unui bărbat ce peste puțin va putrezi

Eu nu o doresc.

Tu trupul meu iubești: iată dar

Că putreziciunea la putreziciune trage,

Așa precum și nemurirea nemurire dorește.

Dar al Trupului înveliș trebuie curînd să piară,

De aceea omul înțelept caută numai de suflet.

Fă ce dorești, dă-mă la chinuri,

Arde-mă cu foc, pe roată mă trage.

Pe sufletul meu eu aprig mi-l voi păzi,

Și nu mă voi închina decît Unuia Dumnezeu.

Ține minte, împărate, că în curînd vei pieri,

Și-apoi al tău hoit de viermi se va umple.

Ei vor fi a ta slavă, căci ei te vor roade,

Iar însoțitor avea-vei doar blestemul,

Care te va și întîmpina:

Căci tu cutezi nebunește să te lupți cu Hristos,

Care decît moartea este înfînit mai tare.

Tu ești acela peste care căzînd, Piatra U zdrobește. "

O, Sfînta Ecaterina, Fecioară a lui Hristos,

Tu tronul regal l-ai disprețuit pentru Adevăr!

Tu de aceea astăzi domnești cu Adevărul

Și-ntr-al Lui etern rai cu îngerii cînți!

Cugetare

Iată una dintre pildele pe care Avva Varlaam i-a spus-o lui Ioasaf:

Cetățenii unui oarecare oraș aveau obiceiul de a își alege rege

dintre oameni străini care nu cunoșteau obiceiurile și legile lor.

Punîndu-și un astfel de om rege, ei îl copleșeau cu onoruri, trai

bogat și haine scumpe pe timp de un an, după care îl despuiau de

toate și îl surghiuneau într-o insulă îndepărtată, unde acela pierdea

de foame și de lipsă de adăpost. Ei făceau așa în toți anii,

punîndu-și rege dintre străini doar pe timp de un an. La un

moment dat însă ei au dat peste un om foarte înțelept care i-a

guvern timer cu multă știință în anul acela, și a avut și înțelepciunea

să afle de la anturajul lui care era soarta regilor acelei cetăți. Pe

timp ce se apropia sorocul anului, acel rege a trimis treptat la

insula de surghiun toate cele necesare traiului: hrană,

îmbrăcăminte și adăpost, încheindu-se anul și despuiat fiind el de toate, el a aflat în insula surghiunului toate cele trebuincioase, și încă din abundență: adăpost bogat, hrană îmblesugată, aur, argint și pietre prețioase, astfel încât traiul lui a fost chiar mai îndestulat și mai fericit decât fusese acela de rege al acelei cetăți. Tîlcuirea este aceasta: cetatea este această lume: cetățenii ei sînt duhurile necurate; regii care se succedă la guvernare sînt oamenii obișnuiți, unii nebuni, iar alții înțelepți. Cei nebuni nu se gîndesc decît la plăcerile momentului, pe care și-1 închipuie veșnic. Moartea însă nu îi ocolește, ci pe neașteptate îi seceră iar ei, goi și deșești, se pogoară la iad. Pe cînd cei înțelepți lucrează multe fapte bune, trimitîndu-și bogățiile lor mai dinainte la Rai. Astfel, la ceasul ieșirii lor din această viață, regii cei înțelepți - adică oamenii buni și cu adevărat credincioși - se duc acolo unde și-au trimis și bogățiile încă de mai înainte, și unde domnesc într-o slavă încă și mai mare decît aceea care au avut-o pe pămînt.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 2):

La cum Dumnezeu a adus toate animalele, păsările și fiarele înaintea lui

Adam, spre a vedea cum le va numi pe ele;

La cum Adam a dat nume fiecărei vietăți în parte, animal, pasăre sau fiară.

Predică Despre Acela Care S-a pogorît și S-a înălțat

Cel Ce S-a pogorît, Acela este Care S-a suit mai presus de toate cerurile, cape toate să le umple (Efeseni 4 :10).

În dragostea Lui pentru om, Domnul Iisus Hristos S-a pogorît pe Sine atît de în jos, încît un loc mai jos decît acela nici nu a putut exista. Iar cînd S-a înălțat, cu adevărat, El S-a înălțat atît de sus, încît un loc mai sus decît acela nu a putut exista. El S-a pogorît *în părțile cele mai de jos ale pămîntului* (Efeseni 4: 9): adică la iad, de unde a slobozit pe cei ferecați, pe protopărinții Adam și Eva, pe proroci și pe drepti, ducîndu-i întru împărăția Cerurilor, încheindu-și lucrarea Sa și pe pămînt și în iad, El *S-a suit mai presus de toate cerurile*. Acela Care S-a înălțat este chiar Acela Care S-a și coborît fără schimbare, fără numai că S-a pogorît fără trup, în timp ce la înălțare, S-a înălțat cu trupul pe care l-a luat pe pămînt. Prin urmare, nu există un Fiu al lui Dumnezeu și un alt Fiu, Care este doar al omului, așa cum susțin ereticii, ci există un Singur Fiu, Care este și al lui Dumnezeu și al Omului, una și aceeași Persoană, unul și același Dumnezeu-Om, Domnul nostru Iisus Hristos. Așa cum El este pururi același, astăzi și ieri și totdeauna, tot așa el este același în adîncime, ca și în înălțime: pe pămînt, în iad, și la ceruri. El S-a pogorît pe Sine mai jos decît toți oamenii, și S-a înălțat pe Sine mai presus decît toate puterile cerești, spre a fi întruparea vie a propriilor Lui cuvinte: *Cine se va*

Înălța pe sine se va smeri, și cine se va smeri pe sine se va înălța (Matei 23: 12). De nu ne vom smeri prin virtute, atunci ne vom smeri prin păcat. Virtutea ne conduce prin propria noastră voie la o umilire de puțină vreme, pe când păcatul ne duce la umilințele cele ireversibile și fără de sfârșit.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce toate le umpli cu a Ta putere, umple-ne și pre noi cu duhul adevăratei smeriri, Căci a Ta este toată slava și mulțumită în veci, Amin.

25 noiembrie

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Clement, Episcopul Romei*

El s-a născut la Roma din stirpe imperială, fiind contemporan cu Sfinții Apostoli. Maica lui, cu doi fii ai ei și frați ai lui, au călătorit pe mare și s-au pierdut într-un naufragiu, fiind aruncați fiecare în alt loc. Tatăl lui a plecat pe mare să-și caute soția și cei doi fii și s-a pierdut și el. Ajungând la vârsta de douăzeci și patru de ani, Clement a pornit la rîndul lui să își caute părinții și pe cei doi frați. Atunci l-a cunoscut la Alexandria pe Sfântul Apostol Barnabas, urmându-i după aceea Sfântului Apostol Petru, care deja îi avea ucenici pe frații lui, Faustin și Faustinian. Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Sfântul Apostol Petru a fost acela care a descoperit-o și pe maica fiilor, care era o bătrînă nevoită să-și cerșească pîinea, iar mai apoi l-a aflat și pe tată. Așa s-au aflat membrii acestei familii, și așa s-au reîntors ei cu toții la Roma, însă Creștini. Sfântul Clement nu s-a mai despărțit de Marele Apostol Petru, care l-a sfințit episcop mai înainte de moarte. După martiriul Sfântului Petru, episcop al Romei, pentru scurtă vreme, a fost Preasfințitul Lin, iar lui i-a urmat Preasfințitul Cletus, care de asemenea a păstorit puțin timp Roma. Acestora le-a urmat în scaunul episcopal al Romei Sfântul Clement. El a păstorit Biserica lui Dumnezeu de la Roma cu o rîvnă de foc, aducînd zilnic la sînul ei mulțime de oameni salvați de la păgînism. Pe lîngă aceasta, el a rînduit șapte cronicari care să însemneze întocmai viețile sfinților mucenici care în acele vremuri erau omorîți pentru Hristos cu miile, împăratul Traian l-a surghiunit pe Sfântul Clement la Cherson, unde Sfântul a aflat ca la două mii de creștini surghiuniți și ei acolo. Ei cu toții erau siliți să muncească ca ocnași în carierele de piatră, în locuri cu totul lipsite de apă. Creștinii l-au primit pe Sfântul Clement cu bucurie nespusă, el facîndu-li-se lor izvor viu de mîngîiere duhovnicească. Sfântul Clement cu rugăciunea a făcut să izvorască apă în acel loc secetos. El a adus o mulțime atît de mare de băștinași Chersoniți la Hristos, încît în timpul unui an a fost nevoie să se zidească un număr de șaptezeci și cinci de biserici. Ca să îl împiedice să răspîndească mai departe credința creștină autoritățile l-au osîndit pe Sfântul Clement la moarte, legîndu-i o piatră de gît și aruncîndu-l în mare, la anul 101. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni au fost scoase din apele mării de abia în vremea Sfinților Chirii și Metodiu [aproximativ după șapte sute de ani].

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Petru, Arhiepiscopul*

Alexandriei

Sfântu Petru acesta a fost succesorul Sfântului Theona la scaunul episcopal din Alexandria, unde a fost o vreme profesor la celebra școală de filosofie condusă de Origen. El a fost înălțat la scaunul episcopal la anul 299, și a luat muceniceasca moarte la anul 311, lângă mormântul Sfântului Apostol Marcu. El a păstorit Biserica lui Dumnezeu în vremuri cumplite, când ea era atacată și din afară, de păgînii băutori de sînge nevinovat, dar și dinăuntru de către lupii îmbrăcați în piei de oaie, cei, adică de eretici, în vremea Sfântului Petru la Alexandria au luat mucenicia șase sute și șaptezeci de creștini. Adesea familii întregi erau urcate pe eșafod și omorîte înaintea gloatelor, în aceeași perioadă, necuratul Arie înșela credincioșii cu învățăturile lui mincinoase. Sfântul Petru l-a excomunicat și l-a dat anatemei și în lumea aceasta, și în cealaltă. Domnul însuși i s-a arătat în temniță pe acest mare și minunat sfânt.

Cîntare de laudă la Sfântul Sfințit Mucenic Clement, Episcopul Romei.

*Nobilul Clement, Aristocratul,
Slujitor zelos s-a făcut al Dumnezeului Celui Viu.
El lepădat-a cu totul deșertăciunea
Strălucitoarei Rome,
Și cu duhul de toată închipuirea s-a desprins.
Legătura duhovnicească cu Marele Petru,
Mai tare ca moartea,
Pe trupeasca rudenie cu împăratul
O a slăbit.
El la Roma strălucit-a ca o stea luminoasă,
Ce noaptea păgînatății cu Sfînta Cruce
O risipește desăvîrșit.
El Apostoleasca Biserică împodobit-a
Și o a întărit.
El amărît-a ale iadului slugi,
De nimic le-a făcut.
Furtună trecătoare iscat-au ele
Cătînd să ucidă pe al Domnului sfînt.
Trupul i l-au ucis; sufletul lui însă,
Înălțatu-sa la Paradis.
Sfîntul lui trup a zăcut sub apele mării.
După opt secole lungi și fierul s-arfl risipit.
Nu însă și trupul lui Clement,
Sfîntul Sfințit Mucenic.
Nu trupul robului adevărat al lui Hristos.
El slăvit arătat-a minuni,
Și mai arată și astăzi,
Sfîntul Clement proslăvit-u-s-a
prin puterea lui Hristos!
O Sfînte Sfințite Părinte Clement al Romei,
Roagă-te pentru noi înaintea Tronului lui Dumnezeu!*

Cugetare

Se spune despre Sfântul Petru al Alexandriei că niciodată nu a urcat treptele care duceau la tronul patriarhal în Biserică ca să șadă pe el, ci pururea stătea înaintea scării, și de acolo grăia poporului. Plîngîndu-se credincioșii că ierarhul lor nu sade pe tronul care i se cuvine, Sfântul Petru a zis: "De cîte ori mă aproii de tron văd o lumină cerească și o putere asupra lui, și de aceea nu cutesc să urc și să mă așez pe el." În afară de această vedenie Sfântul Petru Alexandrinul a mai avut și o alta, încă mai minunată: Pe cînd se afla în temniță, necuviosul și necuratul Arie s-a prefăcut că a renunțat la erezia lui și a trimis Sfîntului cuvînt în închisoare cum că s-a pocăit și se roagă să fie primit înapoi în Biserică. Dar necuratul Arie a făcut aceasta numai în ideea că Sfîntul va fi martirizat, și astfel are șansa să fie el numit patriarh în locul lui, putînd deci să-și disemineze în voie erezia. Mai înainte de a răspunde, Sfîntul Petru Alexandrinul s-a rugat stăruitor lui Dumnezeu, în temniță fiind. Stînd la rugăciune, o lumină cerească a inundat temnița, și din ea s-a arătat Domnul Hristos ca un tînar de doisprezece ani ce strălucea mai puternic decît soarele, astfel încît sfîntul nu și-a putut ridica ochii la el. Domnul era îmbrăcat într-o tunică albă, sfîșiată în față de sus pînă jos. El o ținea strîns înfășurată în jurul corpului cu mîinile, ca și cînd ar fi voit să își ascundă goliciunea. Văzînd aceasta și căzînd în mare spaimă și groază, Sfîntul Petru Alexandrinul a strigat: "O Doamne, cine a cutesc să îți sfîșie haina?!" Iar Domnul a zis: "Nebunul și necuratul Arie Mi-a sfîșiat haina. El a sfîșiat-o, căci a îndepărtat de la Mine poporul Meu, pe care Eu 1-am răscumpărat cu Sîngele Meu. Bagă de seamă să nu îl primești în comuniune cu Biserica, căci cu viclenie a trimis la tine, și cu ură drăcească împotriva Mea și a poporului Meu." Auzind acestea, Sfîntul Petru al Alexandriei a trimis cuvînt prin preoții lui, Ahile și Alexandru, că niciodată nu va fi primit necuratul Arie în comuniune cu Biserica, căci cu viclenie și cu gînd drăcesc este cererea lui. Atunci 1-a dat anatemei Sfîntul pe necuratul eretic și în lumea aceasta, și în cea care va să fie. El atunci a mai prorocit că următorii pe scaunul patriarhal al Alexandriei vor fi preoții lui, Ahile mai întîi, apoi Alexandru, și așa a și fost.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 2):

La cum Dumnezeu a trimis somn greu asupra lui Adam și a luat din el o

coastă, plinind locul gol cu carne;

La cum Domnul a zidit-o pe femeia Eva din coasta lui Adam, apoi a adus-o înaintea lui;

La cum aceasta este temelia și cauza tainicei atracții și unități dintre soț

și soție.

Predică *Despre felurimea și menirea chemărilor*

Și El a dat pe unii apostoli, pe alții proroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători (Efeseni 4: 11).

Așa cum feluritele organe ale trupului omenesc au fiecare rolul său, dar împreună lucrează în armonie spre binele întregului trup, așa Domnul a instituit felurite organe împlinind feluritele funcții în trupul Bisericii, Care este Trupul Lui. Pe locul întâi vin sfinții apostoli, cărora li s-a dat nu doar o singură cinstire, ci mai degrabă toate cinstirile; și nu doar o singură funcție, ci cu adevărat toate funcțiile; și nu doar un singur dar, ci mai virtuos toate darurile harului. Căci Sfinții Apostoli au fost în același timp și apostoli, și proroci, și evangheliști, și păstori de suflete și învățători. Chemarea apostolică de atunci înainte nu s-a mai dat în Biserică. Dintre Apostolii cei Mari au fost Doisprezece, iar Sfântul Apostol Pavel este socotit al Treisprezecelea; iar dintre Apostolii Mici au fost Șaptezeci. Proroci sînt aceia care au primit darul prorociei de la Duhul Sfînt. Dar aici vorbirea ne este nu despre Prorocii Vechiului Testament, ci despre aceia ai Noului Testament (Fapte 11: 27, 21: 10, 13:1). Prorocii au fost și sînt proroci indiferent de clasa sau poziția socială căreia îi aparțin. Evangheliști au fost mai întâi cei care au scris Sfintele Evanghelii, apoi misionarii care au propovăduit învățătura lui Hristos printre necredincioși, și în final cei care tîlcuind Sfintele Scripturi, au dat fiecăruia și tuturor expresia de nezdruccinat a adevărului Credinței. Păstorii și învățătorii reprezintă în fapt una și aceeași chemare, căci cu greu ne putem închipui un păstor care să nu fie în același timp și învățător. Aceștia sînt [Episcopii] cei care păstoresc un anumit număr de credincioși dintr-un anumit loc geografic într-o perioadă dată, purtînd grijă de ei ca să îi ducă la mîntuire. Ei sînt cei care guvernează Biserica lui Dumnezeu pe pămînt. Astfel, Domnul a rînduit toate acestea prin Sfinții Lui Apostoli. Fericit acela care cunoaște precis funcția și darul său primit de la Duhul, și care slujește potrivit acestei chemări pînă la sfîrșit. Așa cum în veacul acesta Duhul

Sfînt a împărțit darurile, tot așa Domnul Hristos în veacul ce va să vie va împărți și fiecăruia plata.

O Stăpîne Doamne Duhule Sfinte, Cea Ce ești Dumnezeu adevărat, ajută-ne nouă să folosim darurile Tale în scopul dobîndirii vieții sufletelor noastre într-o smerită lucrare, spre binele Bisericii lui Hristos și al mîntuirii noastre, Căci numai Ție se cuvine toată cinstea și slava, Amin.

26 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Alipie Stîlpcul*

El s-a născut la Hadrianopolis, cetate a Paflagoniei. Încă din copilărie el s-a închinat pe sine slujirii lui Dumnezeu. El a fost diaconul Episcopului Teodor, în biserica acelei cetăți. Dar, dorind liniștea vieții pustnicești de rugăciune și cugetări sfinte, el s-a sălășluit în pustietatea unui cimitir elinesc din afara cetății, pe care toți oamenii îl ocoleau cu groază din pricina arătărilor

demonice înfricoșate care ieșeau de acolo. Dar Sfântul Alipie a înălțat în mijlocul aceluia cimitir o sfântă cruce și a zidit și o sfântă biserică în cinstea Sfintei Mucenițe Eufimia, care i se înfățișase într-o vedenie. Lângă biserică el a zidit un stîlp înalt, a urcat la vârful lui, și a petrecut acolo cincizeci și trei de ani în post și rugăciune. Nici batjocura oamenilor, nici răutățile dracilor nu au putut să îl clinească din rînduiala ce cu binecuvîntare de sus își alesese. Sfântul Alipie mai cu seamă a îndurat atacurile mîrșave ale diavolilor. Aceștia au căutat să îl înspăimînte cu arătări, l-au bătut cu pietre, și nu i-au lăsat nici o clipă de pace, ziua și noaptea, timp de multă vreme. Dar viteazul Alipie s-a păzit pe sine de nălucirile și puterea dracilor cu semnul sfintei cruci și cu Numele lui Hristos. La urmă, diavolii au fost biruiți și nevoiți să fugă de la el. Oamenii au început să îl cinstească și să vină de departe să afle la el vindecarea de boli, rugăciune, mîngîiere și sfat. Lângă stîlp s-au zidit mai apoi două mînăstiri, una pentru bărbați, cealaltă pentru femei, în cea pentru femei au viețuit mama și sora sfântului. Sfântul Alipie păstorea cele două mînăstiri de pe stîlp, cu pilda vieții lui și cu cuvîntul. El a strălucit ca un soare din ceruri tuturor, arătîndu-le calea mîntuirii. Acest plăcut al lui Dumnezeu a fost atît de covîrșit de har încît trupul lui strălucea uneori cu totul, iar de la locul înalt pe care ședea se înălța pînă la cer stîlp de lumină. Sfântul Alipie a fost mare și puternic făcător de minuni și în timpul vieții și după moarte. El a trăit o sută de ani pe pămînt și s-a săvîrșit către Domnul la anul 640, în timpul domniei împăratului Heraclie. Sfântul său cap odihnește la Mînăstirea Kutlumuș din Sfântul Munte Athos.

- *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Iacov Pustnicul*

Sfântul Iacov acesta a fost cu neamul din Siria. El a fost ucenicul Sfântului Maron (pomenit la 14 februarie) și contemporanul Sfântului Simeon Stîlpcul. El s-a nevoit într-o aspre petrecere sub cerul liber, hrana lui fiind linte muiată. El a lucrat minuni mari, chiar înviind și morții întru Numele Domnului Hristos. Împăratul Leon s-a sfătuit cu el în privința Sinodului al Patrulea de la Calcedon (din anul 451 după Hristos). Sfântul Iacov Pustnicul s-a strămutat la locașurile cele cerești la anul 457.

- *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Stelian [Paflagonul]*

El a fost din Paflagonia, concetățean și contemporan al Sfântului Alipie Stîlpcul. Iubindu-l desăvîrșit pe Domnul Hristos, el s-a dăruit pe sine cu totul celor mai aspre viețuiri pustnicești. El s-a lepădat desăvîrșit de toate pentru dragostea lui Hristos. Mai înainte de sfîntă adormirea lui, s-au pogorît din cer înger spre a duce sufletul lui la cer, iar fața lui a strălucit ca soarele. Sfântul Stelian a fost mare făcător de minuni și în timpul vieții, și după a lui moarte. Rugăciunile lui sînt mai cu seamă grabnic ajutătoare cînd este vorba de copii bolnavi și de familii fără de copii.¹⁰³

- *Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Nicon, propovăduitorul pocăinței [numit și „Pocăiți-vă!”]*

Sfântul Nicon acesta s-a născut în Armenia. Trezindu-se cu duhul la auzul dumnezeieștilor cuvinte: *Tot cel ce va lăsa pe tată sau pe mamă...înmulțit va lua înapoi și va moșteni viața veșnică* (Matei 19: 29), el a lepădat cu adevărat toate pentru dragostea lui Hristos și s-a dus la o mînăstire unde s-a tuns monah. Desăvîrșindu-se acolo întru toate virtuțile, Sfântul Nicon

¹⁰³ "Acesta a fost sfințit din pîntecele maicii sale și s-a făcut locaș Duhului Sfint. Pentru aceasta împărțindu-și bogăția la săraci și făcîndu-se monah, a covîrșit pe toți monahii cei de atunci prin nevoință oboșitoare și viețuire aspră. Apoi s-a dus în pustie, și a intrat într-o peșteră în care primea hrană de la un dumnezeiesc înger. Și s-a făcut doctor de felurite nevindecate patimi. Căci cînd urma boală aducătoare de moarte și mureau pruncii, și părinții rămîneau fără de copii, atunci cîte maici chemau cu credință numele acelu sfînt Stelian și zugrăveau sfîntă lui icoană, iarăși nășteau alți prunci, însă și prunci bolnavi izbăvea de boală. Deci așa viețuind pururea pomenitul și videcări și minuni multe săvîrșind, s-a mutat către Domnul." - Sinaxarul Sfîntului din *Minei* (București: Editura Inst. Bibi. și de Misiune al B. O. R., 1983, p. 365).

a părăsit mai apoi mînăstirea și a mers din loc în loc, propovăduind Sfînta Evanghelie la popor. El striga pretutindeni, fără încetare, *Pocăiți-vă!* De aceea l-au și numit oamenii chiar cu numele „Pocăiți-vă”. El a străbătut toată Anatolia și Peloponnesul propovăduind Cuvîntul lui Dumnezeu. El a făcut minuni mari cu rugăciunea, întru Numele lui Hristos, și s-a odihnit la urmă cu pace, întru bucuria Domnului lui. Săvîrșirea lui a fost la Sparta, în anul 998.

- *Pomenirea Sfîntului Inochentie din Irkuțk, Făcătorul de Minuni*
El s-a săvîrșit la anul 1731, iar sfintele lui moaște s-au descoperit a fi făcătoare de minuni la anul 1804.

Cîntare de laudă la Sfîntul Alipie Stîlpticul

Eliberați de toate, și de lume desprins,

De-ale ei griji, apăsări și patimi,

Sfîntul Alipie se a preaslăvit

Prin rugăciunea firbinte și dumnezeiasca cugetare.

El pe stîlp înalt s-a sălășluit,

Departa de lume și de Domnul aproape.

Sfîntul Alipie se a preaslăvit

Prin rugăciune fierbinte și dumnezeiască cugetare.

Înfrișatele furtuni stîlpul nu l-au zdrobit,

Căci Domnul cîrmit-a și fulger și tunet.

Sfîntul Alipie pre sine se a preaslăvit

Cu totul închinîndu-se dumnezeieștii rugi și cugetării.

El cu rugăciunea strălucit-a ca un soare puternic, Numele lui peste

veacuri ne-a rămas moștenire. Pe minunatul Alipie, plăcutul lui

Dumnezeu, L-au înnemurit dumnezeieștile rugi și cugetările.

Acum în ceruri stîlp de foc strălucește,

El este al lui Alipie suflet nemuritor.

Astfel Alipie Stîlpticul ieri ca și astăzi

Înainte Domnului stă, întru rugăciuni pentru noi.

Ieri ca și azi ruga lui e-a noastră bucurie, El e armă de foc contra viclenilor draci.

Cugetare

Mulți învățați mari ai lumii păgâne au venit la Biserica lui Hristos și au primit Sfântul Botez tocmai pentru că ea propovăduiește viața de veci ca pe o realitate probată, iar nu ca pe o speculație a minții umane. Sfântul Clement Romanul a studiat desăvârșit toată filosofia greacă, și cu toate acestea a constatat că sufletul lui a rămas tot nemulțumit și gol. Tînăr în vîrstă de douăzeci și patru de ani fiind, el a dorit cu ardoare din adîncul inimii să cunoască dacă poate exista o viață mai bună decît cea pe care o duc îndeobște oamenii. Filosofia nu îi dăduse decît raționamente speculative ale minții omenești, și nicidecum dovezi concrete despre o viață mai bună. El își jelea familia pierdută pe mare și își chinuia sufletul cu gîndul dacă ar putea exista o altă viață în care să poată fi din nou împreună. Atotvăzătorul Dumnezeu i-a călăuzit pentru aceasta pașii, scoțîndu-i în cale un om care i-a vorbit despre Creștini, și despre credința lor în realitatea vieții de dincolo de mormînt. Întîlnirea cu acel om într-atît l-a răscolit pe tînărul Clement încît el a ieșit imediat din Roma și s-a strămutat în Iudeea, la leagănul Creștinismului, numai și numai în scopul de a afla mai mult despre Creștini și credința lor în viața de dincolo de moarte. Auzind predicarea Sfîntului Apostol Petru, bazată în întregime pe credința învierii din morți, Sfîntul Clement a disprețuit definitiv speculațiile filosofice și a adoptat definitiv Credința Creștină. El a primit Sfîntul Botez și s-a închinat pe sine cu totul slujirii Bisericii lui Dumnezeu. Iar cum a fost atunci, așa este și astăzi: cel care are credință puternică în învierea lui Hristos, și o cunoștință clară a vieții de dincolo de moarte și Judecății de Apoi, cu ușurință se hotărăște să plătească prețul intrării întru acea fericită viață. Iar prețul acesta este împlinirea dumnezeieștilor porunci.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata zidire a lumii (Facerea 2):

La cum Domnul Dumnezeu a zidit bărbatul, iar din bărbat, femeia;
La cum Adam și Eva erau goi și nu se rușinau, căci încă nu cunoscuseră
păcatul.

Predcă Despre scopul împărțirii darurilor, slujirilor și chemărilor

Spre desăvîrșirea sfinților, la lucrul slujirii, la zidirea trupului lui Hristos (Efeseni 4: 12).

Iată scopul în care a împărțit Duhul Sfînt darurile Sale în chip felurit, facîndu-i pe unii apostoli, pe alții proroci, pe alții evangheliști, iar pe alții păstori și învățători: anume spre *desăvîrșirea sfinților*, adică a credincioșilor creștini. Așa cum în casa bine rînduită există o slujire și o cinste convenită părinților, o slujire și o cinste convenită fiilor și fiicelor mai mari, și o alta convenită copiilor celor mici și slugilor, toate aceste slujiri și cinstiri fiind spre folosul întreg al tuturor membrilor casei, tot așa este și în Casa lui Dumnezeu, Sfînta Biserică: fiecărei cinstiri îi corespunde și slujirea pe măsură, iar slujirea fiecăruia este de folos tuturor. Așa crește și se zidește sufletește *trupul Bisericii*, care este Biserica Sfînta a lui Dumnezeu.

Fiecare credincios, sprijinit fiind de duhovniceștii lui frați, crește și se dezvoltă ca mădular al trupului. El crește și se dezvoltă în curăție și sfințenie, în măsura și proporția cuvenită cu întregul trup. Întregul trup, de la începutul și pînă la sfîrșitul timpului, și mai cu seamă de la întruparea lui Dumnezeu Cuvîntul pînă la Judecata de Apoi, este Biserica lui Dumnezeu. Trupul vrednic este de nemurire, iar zidirea vrednică este de Dumnezeu. Ochiul omului nu o poate vedea pe ea de la un capăt la celălalt al ei, nici poate mintea omului să o priceapă. Căci zidirea din materii foarte prețioase este făcută: din pietre vii, din ochi și din inimi, fără urîțenie sau zbîrcitură, fără stricăciune sau schimbare. Totul în ea este așezat la loc bine rînduit, totul este frumusețe desăvîrșită în fiecare parte, precum și în întreg. Acesta este, fraților, scopul călătoriei noastre! Acesta este scopul arderii vieților noastre în cuptorul suferințelor! Aceasta este viața noastră, mai bună de mii de ori decît planurile pe care ni le facem singuri, și mai scumpă de mii de ori decît cele mai tainice doriri ale inimilor noastre!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Căla Ce ești Dumnezeu nostru iubitor de oameni, nu ne respinge pre noi ca pe niște pietre lepădate, ci ne șlefuește pre noi și ne zidește întru Trupul Tău Cel Nemuritor,

Căci noi pre Tine Te lăudăm și Ție ne închinăm în veci, Amin.

27 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Iacov Persul*

Sfîntul Iacov s-a născut în cetatea persană Elapa (sau Vilat) din părinți creștini, a fost crescut întru Sfînta Credință Creștină și s-a căsătorit cu o femeie creștină. Regele persan Yezdegherd 1-a îndrăgii pe Iacov pentru aleasa lui ținută, educația strălucită și marile lui calități diplomatice și personale și 1-a făcut curtean al palatului său. Înșelat de măgulirile regelui, Iacov a uitat de sine și a început să aducă necurate jertfe idolilor, asemenea regelui, care era păgîn. Aflînd de acestea mama lui și soția lui, i-au trimis o scrisoare lungă și îndurerată în care îl plîngeau ca pe un apostat, ca pe un om care duhovnicește este deja mort. Cu toate acestea, încheind scrisoarea, ele îl implorau să se întoarcă la Hristos, cît încă mai are suflare în trup. Mișcat profund de această scrisoare, Iacov s-a pocăit cu amar, apoi a mers înaintea regelui și întregii curți, s-a lepădat de idolatrie, și și-a mărturisit cu vitejie credința creștină întru care a fost născut și cu dragoste crescut, de care el nu vrea să se mai lepede pentru nimic în lume. Înfurat, regele 1-a osîndit la moarte prin torturi bestiale. El urma să fie tăiat cu încetul în bucățele, pînă cînd avea să moară lent. Călăii au executat porunca păgînului rege, începînd să taie mădularele sfîntului, cu încetul: mai întîi degetele de la mîini și picioare, apoi gambele și brațele, apoi umerii, iar la urmă capul. La fiecare mutilare, sfîntul mulțumea cu lacrimi Domnului că îi primește pocăința lui, dăruindu-i astfel de mucenicească moarte. Din rănile lui ieșea bună mireasmă de chiparos. Astfel și-a spălat acest

minunat sfânt păcatul lepădării, înfățișându-se cu sufletul înaintea Domnului Hristos Dumnezeu, întru împărăția Cerurilor. Sfântul Iacov Persul a luat mucenicia cam pe la anul 400. Capul lui se află la Roma, iar parte a sfintelor lui moaște sînt în Portugalia, unde este prăznuit în douăzeci și două de zile ale lunii mai.

- *Pomenirea celor Șaptesprezece Preacuvioși Mucenici din India*
Ei au fost călugări creștini care au luat mucenicia din mîna regelui Indiei, Abenner. Urîndu-l pe Avva Varlaam pentru aceea că i-a botezat fiul, pe loasaf, întru Credința Creștină, regele Abenner a trimis oameni pe urmele lui.

Dar următorii nu l-au aflat pe Avva Varlaam, care s-a făcut nevăzut de la fața lor. În schimb ei au prins și au legat alți șaptesprezece monahi, pe care i-au adus înaintea regelui. Abenner i-a osîndit pe aceștia la moarte, iar torționarii lui i-au omorît pe ei bestial: ei le-au scos ochii, le-au tăiat limbile, le-au frînt brațele și picioarele, iar la urmă i-au decapitat. Dar chiar și așa Credința Creștină nu a putut fi stîrpită din India ci dimpotrivă, ea s-a întărit încă și mai mult, fiind întemeiată pe sîngele mucenicesc al atleților lui Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Roman Făcătorul de Minuni*
Sfîntul Roman s-a nevoit întru călugăreștile petreceri în apropiere de Antiohia. El la a sa chilie niciodată nu a aprins candelă, nici a avut în vatră foc. El s-a săvîrșit către Domnul cu pace, fiind mare făcător de minuni și în timpul vieții, și după moartea lui. El mijlocește puternic pentru femeile sterpe care cheamă cu credință numele lui.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Pinufrie*
El a fost contemporanul Sfîntului Ioan Cassian (vezi prăznuirea lui în 29 februarie) și mare nevoitor al pustiei egiptene. El a trăit în veacul al patrulea, nevoindu-se aspru în mai multe locuri, căci pururea fugea de slava oamenilor. El a avut mulțime de ucenici, care au luptat să imite în viețile lor înalta pilda de viețuire sfîntă a învățătorului lor.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Nathanael*
Acest Sfînt Nathanael a fost un pustnic din deșertul nitric. El s-a rugat lui Dumnezeu ziua și noaptea, și s-a luminat de sus, prin rugăciunile și cugetările cele dumnezeiești. El nu a ieșit din chilia sa timp de treizeci și opt de ani, nici de prag apropiindu-se. El s-a săvîrșit către Domnul în a doua jumătate a veacului al șaselea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mare Mucenic Iacov Persul

*Ziditorul nici un suflet nu pierde,
Care ale lui păcate le plînge cu amar:
Căci inima înfrîntă și smerită o iubește Domnul.
Iacov de Domnul Cel Viu se a lepădat,
Lăudîndu-l regele, el de sine a uitat.
Maica lui însă i-a trimis scrisoare de certare,
În ea asemenea îi scria și scumpa lui soție:
„Au nu știi că bogățiile lumii acesteia*

Mai trecătoare sînt decît spuma mării? "
Iacov întru sine și-a venit, și aplîns cu amar.
Apoi cu vitejie a grăit pe față

Ceea ce mai înainte ascunsese:

„ Creștin am fost și voiesc să fiu iară!

Creștin vreau să mor!

Nebunie a rătăcirii sînt idolii voștri,

Ei înșși lucruri de om neputincios!

Eu de ei mă lepăd!"

Astfel grăit-a Iacov, înaintea regelui stînd;

Aste le-a grăit pe față,

Șipe-al lui cuvînt l-a ținut.

Împăratul i-a smuls toate însemnele cinstirii,

Și l-a înveșmîntatpre Iacov în schingiuri.

El a fost prefăcut tot într-o rană,

La el s-au repezit ca niște dihanii, călăii.

Ei trupul mucenicului au sfișiat în bucăți,

Fărîmițat-au trupul viteazului lui Hristos.

Dar el acum cu sufletul se află în Ceruri

Pururea rugîndu-se Domnului pentru noi.

Cugetare

Tăindu-i călăii Sfîntului Iacov degetul mare de la mîna dreaptă, el a zis: „Și via se taie așa, ca o viță tînără să poată ieși în loc.”

Tăindu-se și al doilea deget, Sfîntul a zis: „Primește, Doamne, și acest al doilea ram al secerării Tale.” Tăindu-se și al treilea deget,

Sfîntul a zis: „Binecuvîntez pre Tatăl, pre Fiul și pre Duhul Sfînt,

Domnul.” La tăierea celui de al patrulea deget, Sfîntul a zis: „O

Stăpîne Carele de cei Patru Evanghelist! ești închinat și slăvit,

primește și jertfa acestui al patrulea deget!” Tăindu-se al cincilea

deget, Sfîntul a zis: „împlinească-se bucuria mea, precum a celor cinci înțelepte fecioare în cămara de nuntă!” începîndu-se tăierea

degetului celeilalte mîini, Sfîntul a zis: „îți mulțumesc Ție,

Stăpîne, Carele întru al șaselea ceas întinsu-Ți-ai preacuratele

brațe pe Cruce, îți mulțumesc că-mi dăruiești jertfirea acestui al

șaselea deget pentru Tine!” La tăierea celui de al șaptelea deget,

Sfîntul a zis: „Precum David care de șapte ori pe zi Te-a lăudat pe

Tine, și eu smeritul pre Tine Te slăvesc cu jertfirea acestui al

șaptelea deget al mîinilor mele.” La tăierea celui de al optulea

deget, Sfîntul a zis: „întru a opta zi de la Sfînta Nașterea Ta,

Doamne, fost-ai Tu însuși tăiat împrejur!” La tăierea celui de al

nouălea deget, Sfîntul a zis: „întru al nouălea ceas, O Doamne

lisuse Hristoase Dumnezeuul meu, încredințat-ai sufletul Tău în

mîinile Tatălui! Iar eu pre Tine Te slăvesc cu jertfirea acestui al

nouălea deget al meu!” La tăierea celui de al zecelea deget,

Sfîntul Mare Mucenic a zis: „în psaltire cu zece strune cînt eu

către Tine, Doamne, și îți mulțumesc Ție că de această mucenicie

m-ai învrednicit, îți mulțumesc Ție că m-ai învrednicit a mi se tăia

degetele mîinilor mele, cele în numărul sfînt al celor Zece ale Tale

Sfinte Porunci pe tăblițe de piatră săpate." Cît de minunată este credința și dragostea sfinților! Cît de nobile sînt sufletele nevoitorilor lui Hristos!

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul Rai al lui Dumnezeu (Facerea 2):

La cît de frumoasă era Grădina Raiului, și pe dinafară, și pe dinăuntru;

La cum toate vietățile care foșneau în ea se supuneau necondiționat

autorității omului, care la rîndul lui se supunea necondiționat și cu dragoste lui Dumnezeu;

La cît de frumoși au fost primul bărbat și prima femeie în Grădina Raiului, conștinenți că trăiesc în lumina dragostei lui Dumnezeu și a

autorității Lui.

Predică Despre bărbatul desăvîrșit

Pînă vom ajunge toți la unitatea credinței și a cunoașterii Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvîrșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos (Efeseni 4: 13).

Unitatea credinței, fraților, și cunoașterea Fiului lui Dumnezeu, a Domnului nostru Iisus Hristos și Mîntuitorul nostru, unește doi oameni întru unul singur, o mie de oameni întru unul singur, și multe milioane de oameni într-un singur om. Unitatea Credinței în Hristos Domnul și adevărata cunoaștere ortodoxă a lui Hristos Domnul unesc oamenii mai puternic decît legătura de sînge, mai puternic decît unitatea de limbă, mai puternic decît oricare alte legături ale împrejurărilor exterioare și decît orice legătură materială. Atunci cînd multe suflete gîndesc ca și cînd ar fi unul singur, voiesc ca și cînd ar fi unul singur, și doresc ca și cînd ar fi unul singur, atunci multitudinea aceea de suflete și sînt un singur suflet, foarte mare, și foarte puternic. Diferențele fizice dintre oameni sînt de mică însemnătate, și abia dacă pot fi luate în considerare. Astfel, sufletele care sînt unul și același suflet se zidesc în *bărbat desăvîrșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos*. Căci părțile acestui trup desăvîrșit sînt ele însele desăvîrșite, fiecare în parte. Tot omul credincios este mădular al *bărbatului desăvîrșit*. Hristos este Bărbatul Desăvîrșit Căruia Biserica îi este Trup Mistic. El umple cu Sine pe fiecare om care crede în El, după *măsura vârstei* fiecăruia. El este plinătatea de dincolo de orice plinătate, izvorul cel viu care curge și umple toate vasele vrednice de umplut. Cu cît se golește mai mult omul de toate cele care nu sînt ale lui Hristos, cu atît va veni El și va umple cu Sine inima curățită a aceluia om.

O, fraților, pe lîngă credință puternică, adîncă umilință ne trebuiește ca să putem primi întru noi Izvorul Apei Celei Vii! Chiar și în natură, vedem cu cîtă ușurință irigă ploile țînuturile cele joase. Astfel, cu cît mai smerită este inima noastră înaintea Domnului Hristos, cu atît mai volnic Se varsă El pre Sine întru noi, udîndu-ne cu Sinea Lui de viață făcătoare, și umplînd vasele curățite ale inimilor noastre cu plinătatea nemuririi Lui.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești plinătatea vieții, a înțelepciunii, a frumuseții și a dulceații, ajută-ne nouă să ne smerim cum se cuvine înaintea Dumnezeirii Tale Celei înfricoșate, ca să ne facem vrednici venirii Tale întru noi, Căci noi numai pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

28 noiembrie

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Mucenic Ștefan cel Nou*¹⁰⁴

Așa cum odinioară Anna, maica lui Samuel, s-a rugat lui Dumnezeu ca să îi dăruiască fiu, așa s-a rugat și Ana, maica acestui Sfânt Ștefan pe care îl prăznuim astăzi. Rugându-se îndelung cu credință și din zdrobirea inimii înaintea icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Biserica din Vlaherne, pe Ana a cuprins-o un somn ușor. Atunci ea a văzut pre Maica lui Dumnezeu cu chip strălucitor ca soarele, și a auzit un glas care a ieșit din icoană: „Femeie, mergi în pace. După rugăciunea ta, iată ai în pînțece fiu.” Cu adevărat Ana a zămislit și a dat naștere unui fiu, care avea să fie Sfântul Ștefan cel Nou. La vârsta de șaisprezece ani tînărul Ștefan s-a îmbrăcat în îngerescul chip la Muntele Avxentie de lângă Constantinopol, de către Avva Ioan care l-a învățat întru toată rînduiala și înțelepciunea nevoițelor călugărești. Săvîrșindu-se Avva Ioan către Domnul, Sfântul Ștefan a rămas în munte, continuîndu-și viața lui de rugăciune neîncetată și de nevoițe aspre, pe care și le sporea mereu. Sfințenia vieții lui a atras la dînsul mulțime de ucenici. La vremea în care împăratul Constantin Copronimul a pornit prigoana împotriva cinstirii sfintelor icoane mai sălbatic decît o făcuse necuratul lui tată, Leon Isaurul, Sfântul Ștefan s-a arătat apărător cu rîvnă de foc al sfintei cinstiri a icoanelor. Dementul împărat a crezut cu plăcere murdarele calomnii pe care ticăloșii din anturajul său i le-au strecurat la ureche, și a uneltit personal distrugerea și înlăturarea acestui bărbat sfînt. Sfântul Ștefan a fost surghiunit în insula Proconnesus, apoi adus la Constantinopol, legat în lanțuri și aruncat în temniță. Acolo l-au întîmpinat trei sute și patruzeci de monahi și ei legați și închiși pentru cinstirea sfintelor icoane, adunați de prin toate ținuturile. Acești sfinți legați în lanțuri și închiși au petrecut în temniță ca și în mînăstire, rugîndu-se întocmai după toată rînduiala mînăstirească. Ticălosul împărat l-a osîndit pe Sfântul Ștefan la moarte. Sfântul și-a văzut felul ieșirii sale cu patruzeci de zile mai înainte, și a cerut iertare fraților. Slugile necuratului împărat l-au apucat pe Sfântul și, bătîndu-l și scuipîndu-l, l-au tîrît pe străzile Constantinopolului, poruncind gloatei fidele împăratului să îl bată cu pietre

¹⁰⁴

În Sinaxarul din *Minei*: "Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru și Mărturisitorul Ștefan cel nou." (*Mineiul pe Noiembrie*. București: Editura Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1983.)

căci acesta este „dușmanul împăratului.” Un eretic l-a lovit pe Sfînt cu un lemn, astfel omorîndu-l. Așa cum înainte vreme Sfîntul întîi Mucenic și Arhidiacon Ștefan a fost omorît de către

iudeii cei de un sînge cu el, așa acest Sfint Ștefan a fost omorît de ereticii luptători contra sfintelor icoane, care își ziceau creștini ortodocși. Acest slăvit oștean al lui Hristos a luat mucenicia la anul 767, în vîrstă fiind de cincizeci și trei de ani. El s-a încununat de către Domnul Hristos cu cununa nepieritoare a veșnicei slave.

- *Pomenirea Sfîntului Hristu, Noul Mucenic*

Sfîntul Hristu a fost de neam albanez, cu credința creștin iar cu îndeletnicirea, grădinar în cetatea Constantinopolului. Pe cînd își vindea într-o zi legumele sale la piață, un turc s-a simțit insultat de purtarea lui Hristu față de el și l-a clevetit la stăpînire, cum că grădinarul Hristu ar fi făgăduit să se facă musulman, iar apoi s-a răzgîndit. Hristu a fost anchetat și aruncat în temniță. Acolo, cineva i-a oferit ceva de mîncare, dar el a zis: „Este mai bine să mă înfățișez flămînd înaintea Stăpînului meu Hristos.” Apoi, a scos de la brîu niște bani pe care îi avea și, dîndu-i celor întemnițați ca și el, i-a rugat ca după ce vor ieși din temniță să plătească Sfinte Liturghii la Biserică pentru odihna sufletului lui. El a fost omorît de turci prin decapitare la anul 1748, și s-a preaslăvit veșnic întru Cereasca împărăție de către Hristos Domnul.

- *Pomenirea Sfîntei Cinstite Ana*

Sfînta Ana aceasta a fost o femeie aristocrată de la Constantinopol care, după moartea soțului ei, a fost tunsă în monahism de către Sfîntul Ștefan Noul Mucenic. Pe această femeie a obligat-o împăratul Constantin Copronimul să declare că a avut legături necuvenite cu Sfîntul Ștefan, spre a îl discredita pe Sfînt înaintea poporului. Cinstita Ana a refuzat cu hotărîre să comită mîrșava crimă împotriva Sfîntului, și părintelui ei duhovnicesc. Pentru aceasta ea a fost biciuită și aruncată în temniță, unde și-a dat sfîntul ei suflet în mîinile lui Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfîntului și Evlaviosului împărat Mauriciu*

El a fost asasinat împreună cu cei șase fii ai lui de către împăratul Foca, la anul 602. (Vezi *Cugetarea* dintru această zi.)

Cîntare de laudă la Sfîntul Nou Mucenic Ștefan

Asemenea Sfîntului Ștefan Arhidiaconul,

Cel de un nume cu el,

Ștefan Mucenicul cel Nou viața și-o a jertfit

Pentru Hristos Domnul.

Ereticul împărat plin de drăcească mîndrie,

Asasinul cel cu nume de necurăție,

Înarmatu-s-a pînă în dinți cu armele drăcești.

A Sfîntului Ștefan armăfost-a duhovniceasca putere,

Puterea de sus, a adevărului sfînt.

Împăratul soldați avut-a, slugi mincinoase, năimite,

Pe cînd Ștefan Sfîntul, pe Dumnezeu lîngă el.

El de aceea stat-a liniștit, așteptînd tortura,

Moartea și cununa cea mai presus de veci.

Dar Copronim cu ură urlat-a animalic,

*semnînd sentința de tortură și moarte
pentru bărbatul cel sfînt.
Sfîntul Ștefan nicicum s-a tulburat cu duhul,
Deși umilit a fost, cu sălbăticie bătut.
Inima la ceruri avut-a, legată în rugăciune,
De aici a venit liniștea sa.
Necuratul împărat zdrobit-a sfîntului trupul,
căci Copronim la trup mai tare a fost.
Însă Ștefan Sfîntul biruit-a cu duhul
El biruit-a dușmanii, nevăzuți, și trupești:
Căci el de către Domnul încununatu-s-a, ca un briuitor.
O Sfinte Ștefane, duhovnicescule oștene,
Ajută-ne și nouă de drăcești uneltiri să scăpăm!
Ajută-ne ca înaintea sfintelor icoane
Să ne închinăm cu cinste,
Și sfînta ta viață și noi să o urmăm!*

Cugetare

Cînd citim viețile pline de statornicie, de credință și de generozitate ale sfinților lui Dumnezeu, devenim și noi statornici în credință și generoși. Venind slugile lui Copronim la Sfîntul Ștefan și urgentîndu-1 să se lepede de sfintele icoane ca să îi fie pe plac împăratului iconoclast, Sfîntul Ștefan a întins mîna sa, a strîns-o într-un pumn și a zis: „Fie și numai un singur pumn de sînge de aș avea, și pe acela mi 1-aș vărsa pentru icoana Domnului meu Hristos.”

Împăratul Mauriciu a avut șase fii, cel mai mic dintre ei fiind încă sugar neîntărcat. Pentru acest fiu el avea la palat o doică anume, care îl hrănea. Dar împăratul Mauriciu a avut o soartă cumplită: Focas 1-a înlăturat de pe tronul imperial și 1-a osîndit la moarte împreună cu cei șase fii ai lui. El i-a ucis pe fii înaintea ochilor tatălui lor, unul cîte unul. Cînd a venit rîndul doicii să îl predea pe fiul cel mic al împăratului pe care îl alăpta alături de al ei, femeia, suferind de suferința împăratului și voind ca măcar pe cel mai mic copil imperial să îl salveze, a dat călăilor pe propriul ei fiu. Ea a crescut pruncul împărătesc ca pe fiul ei, iar la vremea convenită i-a dezvăluit adevărul. Tînărul, pătruns de gravitatea adevărului, a părăsit cu hotărîre și fără regret lumea și s-a închinat pe sine cu totul lui Dumnezeu, tuncîndu-se monah la Muntele Sinai. El a făcut aceasta spre a răscumpăra sufletul copilului nevinovat care fusese ucis în locul lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunatul Rai al lui Dumnezeu (Facerea 2):

- La cum el a fost o împărăție a nevinovăției, curăției și dreptății;
- La cum nu se afla în el nici urmă de boală sau moarte, căci nici măcar noțiunea de păcat nu exista în el.

*Predică Despre cum trebuie să crească duhovnicește credincioșii
Ci ținînd adevărul în iubire, să creștem întru toate pentru El, Care*

este capul - Hristos (Efeseni 4: 15).

Fraților, iată aici tot ceea ce se cere de la noi în această viață pămîntească: să ne ținem de adevăr și să viețuim întru dragoste. Adevărul ni s-a descoperit nouă de către Hristos Domnul, și Domnul Hristos ne-a dat și exemplul iubirii. Nici la adevăr nu putem ajunge fără Hristos, și nici nu putem afla în afara Lui exemplul de adevărată iubire. Văzînd că drumul luminos și drept al iubirii și adevărului este în această viață aproape înăbușit de căile întortocheate ale confuziei și minciunii, Sfintul Apostol Pavel ne învață din capul locului, îndemnîndu-ne: *...să nu mai fim copii duși de valuri, purtați încoace și încolo de orice vînt al învățăturii, prin înșelăciunea oamenilor, prin viclesugul lor, spre uneltirea rătăcirii* (Efeseni 4: 14). Doar Dumnezeu poate să ne arate adevărul. Doar Dumnezeu poate să ne arate adevărata iubire. Este

posibil ca un om să cunoască mai mult decît altul, dar numai Dumnezeu poate descoperi adevărul. Minte omului este asaltată de gînduri ca și de un vînt, de aceea el de multe ori ia închipuirile drept adevăr, înșelat de propriile lui cugete, omul cu ușurință va putea induce în eroare pe alt om. Adevărul însă este numai în Dumnezeu, și de la El. Hristos Domnul este întreg adevărul nostru și întreaga noastră iubire. Cînd gîndim la Hristos, noi la adevăr cugetăm; cînd lucrăm după Hristos, noi adevărul îl lucrăm, corect și fără înșelare; iar cînd îl iubim pe Hristos, noi iubim însăși Persoana Iubirii. Noi prin Hristos trăim, prin Hristos creștem, prin Hristos ne înnemurim și prin Hristos ne preaslăvim. El este Capul nostru, nu doar Conducătorul unei comunități de pămînteni, ci Capul real al unui Trup Viu, Căruia noi îi sîntem mădulare. Lipindu-ne de adevăr și de iubire noi ne facem vrednici de a ne sălășlui pururea întru acest Trup al lui Hristos.

O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, Cea Ce ești adevărul nostru cel mai minunat și iubirea noastră nesfîrșită, vino și Te sălășluiește întru noi și ne primește și pre noi întru Tine,
Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

29 noiembrie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Paramon și a celor Treisute Șaptezeci împreună cu dînsul*

În Bitinia asiatică creștinii au fost prizoniți sălbatic de Guvernatorul Aquilinus. El odată a arestat samavolnic trei sute și șaptezeci de creștini și i-a legat la un loc unde se afla capiștea idolului lui Poseidon. Acolo necuratul guvernator i-a silit pe creștini să aducă necuratele jertfe idolești. Dar amenințările lui cu schingiuri și cu moarte nu au reușit să clinească nici măcar un singur creștin din credința în Hristos. Pe cînd creștinii erau pe cale a fi dați la chinuri, trecea pe drumul din marginea acelei capiști un cetățean de frunte pe nume Paramon care, văzînd și aflînd ce se întîmplă, s-a oprit din drumul lui și a strigat: „O, mulțimea de drepți pe care vrea să oucidă acest necurat guvernator pentru că ei nu se pleacă închinării

idolilor celor muți și morți!" Strigînd astfel, dreptul Paramon și-a continuat drumul, dar Aquilinus, care auzise strigarea lui, a trimis slugi care să îl ajungă din drum și să îlucidă. Slugile l-au prins și l-au ucis bestial pe Sfîntul Paramon. Ei i-au străpuns limba cu ghimpi, l-au despuiat cu totul de haine și l-au înjunghiat peste tot cu cuțite. Sfîntul Paramon, cu rugăciunea în inimă, și-a dat sfîntul lui suflet în mîna lui Dumnezeu. După aceea, cei trei sute și șaptezeci de creștini prinși și legați în lanțuri au fost uciși cu toții prin decapitare. Fiii lui Dumnezeu cei vrednici și mieluseii nevinovați au intrat astfel întru Veșnica împărăție a Domnului Hristos. Ei au luat mucenicia la anul 250.

- *Pomenirea Sfîntului Acachie de la Sinai*

În vestita lui carte Scara,¹⁰⁵ Sfîntul Ioan Scărarul povestește viața acestui sfînt. Tînărul Acachie, proaspăt tuns în monahism la Muntele Sinai, a avut drept povățuitor duhovnicesc pe un om foarte rău. Bătrînul, foarte irascibil, în fiecare zi îl insulta și chiar îl lovea pe ucenicul lui, chinuindu-l și maltratîndu-l în toate felurile. Cu toate acestea ucenicul Acachie niciodată nu s-a plîns nimănui de bătrînul lui, ci a îndurat toate cu dumnezeiască răbdare, cu siguranța că toate aceste rele îi sînt lui foarte de folos la mîntuire. Ori de cîte ori îl întreba cineva cum o duce, el răspundea: „Cum să o duc, ca înaintea Feței Domnului Dumnezeu!" După nouă ani de astfel de ascultare și chin, ucenicul Acachie a murit. Bătrînul lui l-a îngropat după cuviință, apoi s-a jeluț unui alt bătrîn, căruia i-a zis: „Ucenicul meu, Acachie, a murit." Dar acel sfînt bătrîn i-a răspuns și i-a zis: „Nu, Acachie n-a murit." Atunci amîndoi s-au dus la mormîntul celui mort, și acolo bătrînul cel sfînt a strigat: „Frate Acachie, ai murit?" Iar ucenicul Acachie, ascultător chiar și după moarte, a răspuns: „Nu am murit, preacuvioase părinte, căci nu poate cel ascultător să moară!" Atunci bătrînul cel rău, pocăindu-se cu amar de păcatul său, s-a închis în chilia Sfîntului ucenic Acachie și și-a petrecut acolo în postiri și nevoițe aspre cu rugăciune și cu lacrimi tot restul zilelor lui.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Dionisie, Episcopul Corintului*

El a fost desăvîrșit păstor de suflete și bărbat foarte învățat. El a fost decapitat pentru Hristos la anul 182.

¹⁰⁵ Cuprinsă în volumul al 9-lea al *Filocaliei* române, în traducerea Părintelui Dumitru Stăniloae.

- *Pomenirea Sfîntului Tiridates, Regele Armeniei*

El a fost contemporanul lui Dioclețian. La început el a fost sălbatic prigonitor al creștinilor, dar a căzut asupra lui pedeapsa cea dreaptă a lui Dumnezeu, și Tiridates și-a pierdut mințile. El s-a făcut întocmai unei fiare sălbatice, precum Nabucodonosor odinioară. Tiridates s-a vindecat prin miracol de nebunie, la intervenția Sfîntului Grigorie Luminătorul Armeniei (a cărui pomenire vezi-o la ziua 30 septembrie). De atunci înainte și pînă

la moartea lui, regele Tiridates și-a petrecut toată viața într-o pocăință fierbinte și rugăciune. El a adormit cu pace în veacul al patrulea.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Apolonie*

El a fost senator roman. Adus pe banca acuzării din pricina credinței lui în Hristos, el a mărturisit-o pe ea înaintea întregului Senat, drept pentru care a fost decapitat cu sabia la Roma, în anul 186.

Cântare de laudă la Sfântul Preacuvios Acachie Sinaitul

Bătrînul pe Acachie strigă și zice: „Frate Acachie, unde ești? ” Încă o dată strigă bătrînul: „Frate Acachie, ai murit? ”

„Nu Părinte, eu nu am murit. ” Atunci bătrînul cu zdrobire zice: „ Cu adevărat, cel ce cu credință slujește Moartea nu gustă în veac. ”

Minunatu-s-a irascibilul avvă, Minunatu-s-a, și cu amar aplîns.

Elplîns-a cu amar a lui rea viață, De răutatea inimii lui s-a căit.

Pentru ce se călește răul bătrîn? Cu adevărat, el temei adînc are.

Întru pustie adîncă s-a-ngropat păcătosul, Ca răul să și-l ispășească din plin.

Sfântul Acachie, minunatul monah, Și-a mîntuit al lui suflet cu ascultarea; El acuma se bucură în ceruri, netulburat, Și se preaslăvește în veci al lui nume.

Cugetare

Pedeapsa lui Dumnezeu cade asupra păcătoșilor adesea imediat ce ei săvîrșesc păcatul, în scopul ca păcătoșii să se teamă, iar dreptii să prindă curaj. Cu toate acestea, uneori, pedeapsa vine mult mai tîrziu, violent și pe neașteptate, astfel încît păcătoșii să cunoască aceea că nimic nu uită Dumnezeu. Pe Datan și pe Aviron i-a înghițit pămîntul de îndată ce au comis păcatul [împotriva lui Moise]. Dar Regele Balthazar a văzut mîna scriind pe perete condamnarea lui la moarte pe cînd se afla într-un moment de fericire netulburată, în plin banchet imperial, înconjurat de curteni și prieteni.

La Sfântul Ștefan cel Nou a fost adus un soldat grav rănit, pe care Sfântul l-a vindecat cu rugăciunea. Sfântul i-a poruncit soldatului să meargă și să cinstească icoanele Mîntuitorului Hristos și Preacuratei Lui Maici, de Dumnezeu Născătoarea. Soldatul a făcut așa și s-a vindecat grabnic, iar vestea minunii s-a întins peste tot. Auzind-o și împăratul Constantin Copronimul, el a chemat de față soldatul și l-a luat la întrebări. Mărturisind soldatul că vindecarea a primit-o de la Sfintele Icoane, împăratul l-a amenințat că a făcut ceea ce el, împăratul, a interzis. Atunci soldatul, înspăimîntat, s-a dezis de cinstirea sfintelor icoane, fiindu-i rușine cu credința lui înaintea împăratului. Părăsind soldatul curtea și încălecînd pe cal, animalul s-a sălbăticit pe neașteptate, l-a aruncat pe stăpînul lui la pămînt, și l-a călcat în copite pînă cînd acesta și-a dat duhul. Morala: aceasta a fost pedeapsa lui Dumnezeu, care nu a întîrziat să cadă, imediat ce a fost comis păcatul.

Regele Tiridates, prigonitorul creștinilor, l-a aruncat pe Sfântul Grigorie într-o groapă foarte adâncă, și a ucis bestial treizeci și șapte de sfinte călugărițe, fără ca după aceea să i se întâmple nici un rău. Dar mai târziu, pe când se afla la o partidă de vânătoare cu prietenii lui, și el și însoțitorii lui au înnebunit fără veste. Motivul acestei nebunii a regelui și maniera vindecării lui de ea i s-au descoperit surorii lui, în vis. Sfântul Grigorie a fost atunci scos imediat afară din groapă [după ce zăcuse în ea timp de șaisprezece ani], iar cu rugăciunile lui regele Tiridates s-a vindecat, s-a pocăit cu amar, și a primit Sfântul Botez.

Uneori pedeapsa urmează păcatului tot atât de repede și de sigur precum ziua urmează nopții, dar uneori ea urmează păcatului mai încet, așa cum anul se succede altui an. Ea însă vine întotdeauna sigur, mai puțin atunci când păcatul este urmat imediat de pocăința sinceră a celui care l-a comis.

Luare aminte:

Să luăm aminte la minunata Grădină a Raiului (Facerea 2):

- La cum Dumnezeu a împodobit Grădina Raiului cu tot felul de pomi plăcuți la vedere și cu roade bune la gust;
- La cum Dumnezeu a sădit în mijlocul Grădinii Raiului Pomul Vieții;
- La cum Dumnezeu doar din Pomul Cunoștinței Binelui și Răului i-a interzis să mănânce lui Adam.

Predică Despre structura compactă a Bisericii, cea asemenea trupului uman

Din El, tot trupul bine alcătuit și bine încheiat, prin toate legăturile care îi dau tărie, își săvârșește creșterea, potrivit lucrării măsurate fiecăruia din mădulare, și se zidește întru dragoste (Efeseni 4: 16).

Fraților, acest cuvânt s-a grăit cu privire la trupul duhovnicesc, care este sfânta Biserică a lui Dumnezeu. De la El, adică de la Hristos, *tot trupul este bine alcătuit și bine încheiat*. Preaînțeleptul Apostol nici nu poate afla o mai bună comparație pentru alcătuirea Bisericii, decât trupul omenesc. Ceea ce este capul pentru trup, aceea este Hristos Domnul pentru trupul Bisericii. De la cap se întind nervii în toate părțile trupului, iar prin nervi, toate părțile trupului percep, simt și se mișcă; și viața lor însăși stă în această percepție, simțire și mișcare. Se poate spune că partea cea mai de căpetenie a trupului, capul, prin creier și prin nervi, este prezentă în fiecare dintre mădularele trupului. Căci dacă se taie capul, pe dată moare și oricare altă parte a trupului. Hristos Domnul este prezent în fiecare parte a Bisericii, în fiecare mădular credincios al Ei. Prin El, fiecare credincios percepe împărăția cea duhovnicească, simte iubirea Domnului și se mișcă drept către El. De la El, fiecare mădular primește putere *potrivit lucrării măsurate fiecăruia din mădulare*, adică, potrivit darului și menirii fiecăruia dintre credincioși. Domnul își dăruiește direct puterea Lui, prin legătură nemijlocită, prin atingere, prin prezența Lui personală. Iubirea este minunata legătură care îl leagă pe Hristos de credincioși, iar pe credincioși de Hristos și întreolaltă. Fraților, ce se întâmplă cu acea parte a trupului

care este smulsă din traiectul nervilor ce o leagă de cap? Ea moare, adică se face inactivă, insensibilă și lipsită de mișcare. Așa se întâmplă și cu fiecare mădular al Bisericii care se rupe din trupul Ei, și astfel se rupe de al Ei Cap. Fraților, să ne păzească Dumnezeu de nenorocirea aceasta!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Căla Ce ești Izvorul iubirii și vieții, nu îngădui întunecatelor puteri dinlăuntru și din afară să ne despartă pre noi de Tine și de al Tău Sfânt Trup, carele este Biserica Ta, răscumpărată cu scump Sîngele Tău!

Căci noi pre Tine Te laudăm și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

30 noiembrie

- *Pomenirea Sfântului Apostol Andrei, Cel Întîi Chemat*

El a fost fiul lui Iona și fratele Marelui Petru, născut la Betsaida, iar de meserie pescar. La început el a fost ucenicul Sfântului Ioan Botezătorul, dar arătînd Botezătorul Ioan către Mîntuitorul Hristos și zicînd: *Iată Mielul lui Dumnezeu!* (Ioan I: 36), Sfîntul Andrei l-a lăsat pe Ioan și a urmat lui Hristos. Apoi, Sfîntul Andrei l-a adus la Hristos și pe fratele lui, Marele Petru. După Pogorîrea Duhului Sfînt, Sfîntului Andrei i-au căzut sorții să propovăduiască Cuvîntul lui Dumnezeu în Bizanț și în Tracia, apoi în ținuturile de pe cursul Dunării și în Rusia de la țărmul Mării Negre, apoi în toată Tracia, în Epir, în Grecia și în Peloponnes, unde a adus mulțimi mari de oameni la Credință, sfințindu-le apoi episcopi și preoți. În cetatea Patras el a lucrat multe minuni mari întru Numele lui Hristos, și a cîștigat pre mulți pentru Domnul. Printre noii credincioși s-a numărat și fratele și soția Proconsulului Aegeates. Furios, Aegeates l-a supus pe Sfîntul Andrei unor torturi bestiale, apoi a ordonat răstignirea lui pe cruce. Fiind încă viu Sfîntul pe cruce, el i-a povățuit pe credincioșii strînși în jurul ei. Poporul acela a voit să urce și să îl dea jos de pe cruce pe Sfîntul Andrei cu orice de preț, dar Sfîntul nu i-a lăsat. Atunci el s-a rugat cu dinadinsul lui Dumnezeu pentru ei, iar trupul lui s-a înconjurat de o lumină nemaivăzută. Acea strălucire a stat vreme ca la jumătate de ceas, iar cînd ea s-a dus, Sfîntul și-a dat fericitul lui suflet în mîna lui Dumnezeu. Așa și-a încheiat alergarea lui pămîntească Cel Mai Întîi Chemat Apostol, primul dintre Cei Doisprezece Apostoli care l-a cunoscut personal pe Mîntuitorul Hristos și l-a urmat Lui. Sfîntul Andrei a luat mucenicia pentru Hristos Domnul la anul 62 de la întrupare. Sfintele lui moaște au fost duse la Constantinopol; capul lui a fost mai pe urmă dus la Roma, iar o sfîntă mîna la Moscova.

- *Pomenirea Sfântului Frumentie, Luminătorul Abisiniei*

În vremea împăratului Constantin cel Mare, un bărbat foarte învățat din cetatea Tirului, pe nume Meropius, a călătorit în India. El a luat cu sine pe doi creștini, frații Edesie și Frumentie. În timpul călătoriei, corabia lor a naufragiat într-o furtună pe coastele Abisiniei, iar abisinienii sălbatici au ucis tot echipajul și pe toți călătorii, mai puțin acești doi frați. Edesie și

Frumentie au viețuit astfel în Abisinia vreme de mai mulți ani, reușind să intre în serviciul curții imperiale a împăratului abisinian. Frumentie a început să propovăduiască și Cuvântul lui Dumnezeu, mai întâi într-un mod mai precaut, dar convins că acest pământ va aduce roadă bogată lui Hristos. Cei doi frați s-au îmbarcat la urmă în corăbii: Edesie cu destinația Tir, iar Frumentius la Alexandria, unde dorea să îl cerceteze pe Sfântul Athanasie cel Mare. Sfântul Frumentie a prezentat Patriarhului situația din Abisinia, și a cerut păstori pentru cei noi convertiți din acele ținuturi. Sfântul Athanasie atunci l-a sfințit pe Sfântul Frumentie episcop. Sfântul înaltpreasfințit Frumentie s-a întors astfel în Abisinia, unde în timpul vieții lui a adus tot poporul abisinian la Hristos. Acest mare păstor al turmei lui Hristos, Luminătorul Abisiniei, s-a săvârșit către Domnul cu pace la anul 370, strămutându-se în locașurile cerești ale veșnicei slave.

Cântare de laudă la Sfântul Apostol Andrei Cel întâi Chemat

Sfântul Andrei, luminai de Duhul,

Și între Apostoli Mai Întâiul Chemat,

Pre Domnul propovăduit-a ziua și noaptea,

Și cu Sfânta Cruce popor mult a botezat.

Ca grădinarul ce bine grijește grădina,

El în cetăți și în sate a mers fără somn,

Și cu îndemînare mare altoit-a în ele

Rod bun ce-a udat cu apa Viului Izvor;

Pînă ce la sfîrșitul alergării lui ajuns-a,

Și văzut-a Crucea ce îl aștepta.

El cu bucurie zis-a către Cruce :

"O, Scumpă Cruce, pre tine Domnul te-a sfințit!

Pre tine cu al Său trup te a sfințit Domnul,

O Cruce sfîntă, odihnește al meu trup!

Ridică-mă pre mine din tină și țărîină,

Și mă înalță sus, către Dumnezeu!

Dă-mi ca de pe tine să întîmpine al meu suflet pre Domnul,

Domnul Hristos care pe tine, pentru mine s-a răstignit!"

O, Ucenice credincios al lui Ioan Botezătorul,

Apostole Sfinte al lui Hristos Mîntuitor!

O Sfinte Andreie, Stea mai întîi chemată,

Ajută-ne nouă cu-ale tale rugăciuni!

Cugetare

Sfântul Ioan Gură de Aur a zis: "Toate le sînt date Apostolilor." Adică, toate darurile, toate puterile, toată plinătatea harului pe care îl dă Dumnezeu credincioșilor. Noi vedem aceasta în viața marelui apostol, a Sfântului Andrei cel întâi Chemat: El a fost apostol, evanghelist, proroc, păstor și învățător (Efeseni 4: 11). Ca evanghelist, el a dus vestea bună a Evangheliei în cele patru colțuri ale pământului; ca proroc, el a prorocit botezul poporului rus și măreția Kievului ca centru de iradiere a Creștinismului; ca păstor, el a întemeiat și a organizat mulțime de biserici; ca învățător, el a învățat neobosit ziua și noaptea pînă și de pe crucea pe care a fost

răstignit, pînă la ultima lui suflare, în afară de acestea, el a fost mare mucenic, fapt care a fost de asemenea după darul Sfîntului Duh, și care nu este dat tuturor. Astfel, vedem în acest sfînt Apostol, ca și în alți sfinți apostoli, plinătatea harului Duhului Sfînt. Și fiecare faptă măreață pe care o lucrează omul următor lui Hristos trebuie atribuită acestui har. Sffntul Frumentie ne demonstrează cu putere că acesta este adevărul lucrurilor, întorcîndu-se de la Alexandria în Abisinia ca episcop sfințit, el a început să lucreze mari minuni, aducînd la Credință mulțime de popor. Regele Abisiniei, uimit, l-a întrebat: "Ai trăit atîția ani printre noi, și niciodată nu te-am văzut lucrînd asemenea minuni. De unde ai tu acum această putere?" Fericitul Frumentie i-a răspuns și i-a zis: "Aceasta nu este lucrarea mea, ci este lucrarea harului preoției care se află întru mine." Sffntul apoi i-a explicat regelui cum și-a lăsat părinți și căsătorie și lumea toată pentru dragostea lui Hristos, și cum a primit, prin punerea mîinilor Sfîntului Athanasie, harul preoției celei mai înalte, și al facerii de minuni.

3):

Luare aminte

Să luăm aminte la căderea duhovnicească a lui Adam și a Evei (Facerea

La cum șarpele a stîrnit în Eva lăcomia pîntecelui și aroganța;

La cum femeia lacomă și mîndră a călcat porunca lui Dumnezeu și a mîncat din Pomul Cunoștinței;

La cum Eva a păcătuit, nu din mijlocul penuriei sau sărăciei, ci din mijlocul a toată abundența și bogăția.

Predică Despre ignoranța și împietrirea paginilor

Așadar, aceasta zic și mărturisesc în Domnul, ca voi să nu mai umblați de acum cum umblă neamurile, în deșertăciunea minții lor, întunecați fiind la cuget, înstrăinați fiind de viața lui Dumnezeu, din pricina necunoștinței care este în ei, din pricina împietririi inimii lor (Efeseni 4: 17-18).

Ce este deșertăciunea, fraților? Ea este tot ceea ce este în afara lui Dumnezeu, tăiat de la El și lucrat fără frică de El. Ce este deșertăciunea minții, fraților? Ea este a trăi și a interpreta viața un prin lumina legii lui Dumnezeu, ci prin întunecimea propriilor cugete și pofta ale minții noastre trupești. Dar de unde ne vine nouă acest rău, fraților? El ne vine de la împietrirea inimii și de la ignoranța cea lăuntrică. Dar ce înseamnă împietrirea inimii, fraților? Ea înseamnă că inima este lipsită de dragostea lui Dumnezeu și de frica de Dumnezeu, și este în loc plină de pofta și de spaima de toate cele care pot face vreun rău trupului. Fraților, dar ce se naște din împietrirea inimii? Ignoranța se naște dintru aceasta, necunoașterea desăvîrșită a lucrurilor dumnezeiești, a căilor dumnezeiești și a legilor dumnezeiești; inima împietrită nu cunoaște deloc viața duhovnicească sau ce sînt cugetările dumnezeiești. Dar care este consecința finală, fraților, a împietririi inimii și necunoașterii crase a adevărului dumnezeiesc? Ea este înțelegerea întunecată a toate și înstrăinarea de

Dumnezeul Cel Viu. Înțelegerea întunecată vine atunci când mintea omului este la fel de întunecată precum îi este și trupul, iar lumina din om se prefăce atunci într-un întuneric. O, cumplit întuneric! Căci înțelegerea întunecată arată întunecarea cu totul a minții. Iar mintea întunecată un mai poate pricepe înțelesul nici unui lucru, sau neagă înțelesul oricărui lucru, într-o asemenea stare, omul este cu totul străin de viața lui Dumnezeu, și se usucă și moare ca un mădular tăiat cu totul din trup. Aceasta sînt păgînii, aceasta sînt cei fără de Dumnezeu, aceasta sînt toți cei cu credință puțină și falșii creștini. Dar chiar și lemnul uscat, dacă este udat cu Apa Vieții care vine de la Domnul Hristos, învie și dă mlădițe și verdeață. Chiar și lumea păgînă cea asemenea bățului uscat a fost ridicată și readusă la viață de Hristos Domnul. Cu atît mai mult este posibil acest lucru pentru creștinii care se pocăiesc!

Să privim la noi înșine, fraților. Să facem aceasta în fiecare zi. Să ne întrebăm în fiecare zi dacă nu cumva ne-am înstrăinat cu totul de viața lui Dumnezeu din pricina deșertăciunii noastre. Iată ceasul morții noastre se apropie mereu, împreună cu sfîrșitul și cu judecata. Iată în curînd lemnul uscat se va arunca în focul cel nestins.

O, Stăpîne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Mintea noastră și Viața, ajută-ne nouă numai la Tine pururea să cugetăm, și cu Tine pururea să viețuim.

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

I decembrie

• Pomenirea Sfîntului Proroc Naum

El s-a născut din seminția lui Simeon, la locul numit Elkoș, aflat în latura îndepărtată a Iordanului. El a trăit cam cu șapte sute de ani mai înainte de Hristos, și a prorocit distrugerea cetății Ninive la aproximativ două sute de ani după Prorocul Iona. Datorită propovăduirii Prorocului Iona, cetatea Ninive se pocăise, iar Dumnezeu nu a mai dat-o pieirii. Dar în timp ninivitenii au uitat de pocăință și de milostivirea lui Dumnezeu și s-au stricat din nou. De aceea Prorocul Naum a profețit la rîndul lui grabnica pieire a cetății dacă nu se vor întoarce și nu se vor pocăi. De astă dată însă, ninivitenii nu l-au mai ascultat pe proroc, și în consecință Domnul nu i-a mai cruțat, întreaga cetate a pierit într-un cutremur cumplit, care a declanșat umflarea apelor lacului din jurul ei și potopirea cetății, iar partea neintrată sub ape a ars cu foc venit din pustie. Așa a pierit cu desăvîrșire de pe pămînt marele Ninive, de este cu neputință să se mai spună locul unde a fost. Sfîntul Proroc Naum a trăit patruzeci și cinci de ani pe pămînt și s-a săvîrșit cu pace către Domnul, lăsîndu-ne o scriere de întinderi mici cu ale sale adevărate prorocii.

• Pomenirea Sfîntului Filaret cel Milostiv

El a fost din satul Amnia din Paflagonia. La începutul vieții lui el a

fost un om extrem de bogat, dar din pricină că a făcut tot timpul milostenii peste milostenii din averea lui colosală, a sărăcit el însuși. Cu toate acestea el niciodată nu s-a temut de sărăcie ci, fără să se lase tulburat de nemulțumirea soției și copiilor lui, el a continuat, chiar și sărac fiind, opera lui caritabilă, punându-și nădejdea numai în Domnul Dumnezeu Care zice: *Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui* (Matei 4: 7). Pe când Sfântul Filaret își ara odată ogorul, a venit la el un om care plângînd i-a zis că i-a murit unul din cei doi boi în jug și nu poate să are numai cu unul. Atunci Sfântul și-a scos boul lui din jugul la care ara și i l-a dat omului. El a dat ultimul lui cal unui om care fusese

¹⁰⁶

...al cărui nume se tâlcuiește: 'odihnă' ori 'mîngîiere', sau 'minte' ori 'pricepere'..." - cf. Sinaxarul Sfântului din *Mineiul pe Noiembrie* (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al B.O.R.).

recrutat pentru război. El a dat vițelul ultimei vaci pe care o mai avea și, pentru că vaca răgea după vițelul ei, iar vițelul nu se putea dezlipi de mama lui, i-a dat omului acela și vaca. Astfel Sfântul Filaret, acum vîrstnic, a rămas cu desăvîrșire fără hrană într-o casă goală. Nădejdea în Dumnezeu însă nu și-a pierdut-o nici o clipă, ci s-a aflat pururea în rugăciune către El. Și cu adevărat Dumnezeu nu l-a dat uitării pe robul Lui, nici l-a lăsat de rușine înaintea celor care îi batjocoreau milostivirea sufletului, în acele vremuri pe tronul imperial se aflau împărăteasa Irina și fiul ei, Constantin. Potrivit obiceiului vremii, împărăteasa a trimis oameni prin întreaga împărăție, care să îi dea de veste unde s-ar putea afla o tînră distinsă și de bun neam, pe care să o ia de soție pentru fiul ei, viitorul împărat. Prin tainica Purtare de Grija a lui Dumnezeu, acești oameni au găzduit la casa Sfântului Filaret, și acolo au observat-o pe nepoata Sfântului, Măria, fiica fiicei lui, Hipatia. Văzînd frumusețea, distincția și aleasa educație a fetei, ei au luat-o și au dus-o cu cinste la Constantinopol. Împăratul a iubit chipul Măriei, a luat-o de soție, și a strămutat la Constantinopol, întru onoruri și bogăție mare, toată familia ei. Dar Sfântul Filaret nu s-a mîndrit cîtuși de puțin din pricina acestei neașteptate și fericite schimbări, ci, mulțumind lui Dumnezeu, a mers mai departe cu sfintele lui milostenii, încă și mai mult decît înainte, și aceasta pînă la moartea lui. Ajungînd la vîrsta de nouăzeci de ani, el și-a chemat de față întreaga familie, cu copii și nepoți, i-a binecuvîntat, și le-a lăsat cu limbă de moarte să stea mereu strîns lipiți de Dumnezeu și de Legile Lui cele sfinte, și le-a prorocit tuturor, ca odinioară Iacov, care va fi cursul vieții lor. După aceasta el a mers la Mînăstirea Rodolfia și s-a săvîrșit acolo către Domnul cu pace. La ieșirea sufletului lui fața lui a strălucit ca soarele, după moarte din trupul lui a ieșit un minunat miros de bună mireasmă, iar la sfintele lui moaște s-au făcut minuni. Acest bărbat drept s-a strămutat la fericita odihnă în anul 797. Soția lui, Theosevia, împreună cu toți copiii și nepoții lui, au viețuit cu

plăcere de Dumnezeu în cealaltă vreme a vieții lor și s-au săvârșit și ei cu pace către Domnul.

Cîntare de laudă la Sfîntul Filaret cel Milostiv

Celui milostiv Domnul i-a arătat milostivire, El pururea se milostivește de oamenii credincioși. Ale lor rugăciuni le aude negreșit Domnul, Și însutit le răsplătește bunătatea lor.

Sfîntul Filaret Multmilostivul

Nădejdea și-a pus nebiruit în Unul Dumnezeu.

Cu a lui milostivire el a uimit lumea,

Căci în sărăcie ajungînd nu s-a lepădat de Dumnezeu.

Lui Filaret nu i-a păsat de onoruri și cinste, Căci veacul de aici pentru negoț e făcut. Cu timpul vieții se cuvine să ne dobîndim Raiul Veșnicia fericită a lui Dumnezeu.

Domnul grăit-a nouă minunat cuvînt:

Neguțătoriți pînă ce voi veni!

Iar la plinirea vremii,

Eu însutit și înmiit vă voi răsplăti vouă!

Sărăcind Filaret din prea mare milostivire, Din pricina marii bunătăți și iubiri de adevăr, Dumnezeu Cel de Sus l-a cercetat pe dînsul, Și milostivirea Lui peste el a turnat.

Domnul pre Filaret l-a cercetat cu putere, Răsplătind a lui jertfa cu belșug din belșug. El răsplătitu-l-a capre Multpătimitorullovo odinioară, Cu bogăție multă și har peste har.

Cugetare

Virtutea este ca setea. Cînd începe omul să bea din băutura duhovnicească a virtuții, el însetează și mai mult și caută să bea din ea mereu. Cel care începe să se exerseze în virtutea milostivirii un mai cunoaște măsură, și nu mai poate pune graniță milostivirii lui. Sfîntul Filaret a fost la fel de generos în sărăcie, pe cît fusese în bogăție. Ajungînd fiica lui pe tronul imperial, ca soție a împăratului, Sfîntul Filaret a devenit din nou bogat, și la fel de generos ca întotdeauna. Intr-o zi Sfîntul Filaret a cerut soției și copiilor lui să preagătească cea mai aleasă masă cu puțință, zicîndu-le: "Să invităm la această masă bogată a noastră pe Domnul nostru împăratul, împreună cu suita lui." Toată casa s-a gîndit că despre împărat este vorba, ginerele Sfîntului Filaret, și s-au așternut la muncă cu multă sîrguință, întru pregătirea marii prăznuiri. În această vreme, Sfîntul Filaret a înconjurat toate străzile orașului Constantinopol și a adunat la sine pe toți nevoiașii, cerșetorii, orbii, proscrisii, uscații și infirmii, și i-a adus pe ei la marele praznic pregătit. El i-a așezat la masă, cerînd soției și fiilor să le slujească lor. Sfirșindu-se masa, el a pus un galben mare de aur în palma fiecărui om și i-a slobozit. De abia atunci au înțeles toți cei din casă că prin cuvîntul *împărat* Sfîntul Filaret s-a referit la împăratul Hristos, iar prin cuvîntul *suită*, la toți săracii și nevoiașii cei lipsiți de hrană. El a mai zis că nu trebuie să socotești cît să dai unui sărac, ci doar să bagi mîna în buzunar și să scoți de acolo ce se întîmplă să îți cadă în mîna. Iar mîna nu

va scoate decât ceea ce poruncește Pronia lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la căderea păcătoasă a lui Adam și Evei din Rai (Facerea 3):

- La cum Eva, după ce a păcătuit, nu s-a pocăit de nelegiuirea ei, ci s-a grăbit să îl facă și pe soțul ei să păcătuiască;
- La cum Adam, după ce a păcătuit, nu s-a pocăit de nelegiuirea lui, ci s-a îndreptățit pe sine înaintea lui Dumnezeu, aruncând vina asupra soției lui;
- La cum chiar și astăzi, mulți păcătoși caută să coopteze și pe alții în păcatul lor, ca să și-1 poată justifica mai bine, dând vina pe alții.

Predică Despre zidirea lumii

La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul (Facerea 1:1).

Fraților, acesta este răspunsul pe care îl dă Dumnezeu prin gura prorocului, anume, răspunsul la întrebarea pe care ne-o punem toți: "De unde a apărut lumea?" Dumnezeu aude această întrebare a omenirii, rostită, sau nerostită. El o aude și îi dă răspuns. Așa cum trimite ploaie pământului însetat, așa cum dă sănătate celui bolnav, așa cum dă pâine și îmbrăcăminte spre apărarea trupului, tot așa dă Dumnezeu și răspunsuri la întrebările duhului nostru. El dă răspuns la întrebarea care a dus duhul omului la foame și la sete, la durere și la golătate, și astfel a potolit foamea și setea duhului omului, 1-a vindecat de boală și 1-a îmbrăcat în haina adevăratului răspuns. Iată întrebarea: "De unde vine lumea?" Iată și răspunsul: *La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul*. Această lume nu a ieșit de la sine, așa cum nimic în lumea asta un iese de la sine; nici nu a ieșit lumea aceasta de la vreo putere rea, nici are ea mai mulți creatori, buni sau răi, ci lumea a fost făcută de Unul Dumnezeu Cel Milostiv. Răspunsul acesta naște bucuria în sufletul oricărui om, îndemnându-1 pe el la toate faptele bune. Acesta este și criteriul după care cunoaștem, printre altele, că răspunsul acesta este singurul corect și adevărat. Oricare alt răspuns care vine în contradicție cu acesta aduce în sufletul omului tristețe și teamă, și îl împinge la păcat și la rău; iată elementul după care cunoaștem, printre altele, că astfel de răspunsuri sînt false. Fraților, lumea este de la Dumnezeu - să ne bucurăm și să ne veselim întru adevărul acesta! Lumea este de la Dumnezeu, și prin urmare sfîrșitul ei va fi tot în Dumnezeu! Lumea este dintr-o rădăcină bună, și prin urmare va și aduce roadă bogată și bună. Lumea a ieșit din cămara luminii, de aceea ea va și sfîrși în lumină. Cunoscînd că bun este începutul ei, vom cunoaște de aceea că spre bine va și tinde cursul ei, și că al ei sfîrșit din cele din urmă va fi spre bine. Iată, în cuvintele acestea de la începutul Sfintei Scripturi se cuprind deja, ascuns, și cele ce privesc sfîrșitul lumii. Căci cum a fost începutul lumii, așa va fi și sfîrșitul ei. Acela Care a făcut începutul, Acela va face

și sfârșitul. Prin urmare, să ne ținem strâns de acest adevăr mîntuitor, ca să putem avea nădeje luminoasă și să ne întărim în dragostea față de Acela Care, din iubire, ne-a făcut pe noi. O Stăpîne Doamne Dumnezeu nostru, Cea Ce ești Unul Domn și Făcătorul nostru, Izvorul cel Unul a tot binele! Noi Ție ne închinăm și pre Tine Te rugăm: îndreptează către sfârșit bun viața noastră întru Duhul Tău Cel Sfînt, prin Iisus Hristos Dumnezeu nostru, Căci noi numai Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

2 decembrie

- *Pomenirea Sfîntului Proroc Avacum*

Avacum a fost fiul lui Asafat, din seminția lui Simeon. El a prorocit cu șase sute de ani mai înainte de Hristos, în vremea Regelui Mânase, mai înainte vestind distrugerea Ierusalimului. Cînd Regele Nabucodonosor a atacat Ierusalimul Prorocul Avacum s-a refugiat în ținuturile ismaeliților. De acolo el s-a reîntors în Iudeea, unde a viețuit ca lucrător al pămîntului. Pe cînd ducea odată de mîncare la lucrătorii pe care îi avea la țarina sa, s-a pogorît înaintea lui un înger al Domnului care i-a zis: *Du prînzul pe care îl ai în Babilon, lui Daniel, în groapa leilor!*¹⁰⁸ Dar Prorocul a zis: *Doamne!*

*Babilonul nu l-am văzut și groapa nu știu unde este!*¹⁰⁸ Atunci îngerul Domnului l-a luat pe Avacum *de creștet și, ținîndu-l de perii capului său, l-a pus în Babilon deasupra gropii, întru repeziciunea duhului său.* Babilonul se afla la o distanță enormă față de locul în care era Prorocul Avacum la momentul convorbirii cu îngerul. Prorocul Daniil fusese aruncat în acea groapă de către Regele Babilonului, Cirus, ca pedeapsă pentru refuzul lui Daniil de a se închina la idoli. Stînd desupra gropii, Prorocul Avacum a strigat: *Daniele! Daniele! Ia Istoră omorîrii balaurului și a sfârșimării lui Bel (Luată de la sfîrșitul Cărții lui Daniel) l: 41. - Biblia sau Sfînta Scriptură, București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982, p. 1030. ¹⁰⁸ Idem, Balaurul și Bel, l: 42.*

*mîncarea pe care ți-a trimis-o Ție Dumnezeu.*¹⁰⁹ Atunci Daniel, mulțumind lui Dumnezeu, s-a sculat și a mîncat, după care îngerul Domnului l-a dus pe Avacum înapoi la locul de unde îl luase, la țarina din Iudeea. Sfîntul Proroc Avacum a mai vestit și eliberarea Ierusalimului și timpul venirii Domnului Hristos. El s-a săvîrșit către Domnul la bătrîneți adînci și încuviințate, fiind înmormîntat la Kela. Sfintele lui moaște s-au descoperit în vremea împăratului creștin Theodosie cel Mare [deci după aproximativ o mie de ani].

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Miropa*¹¹⁰

Ea s-a născut la Efes din părinți creștini. După moartea tatălui ei, copila Miropa a mers cu mama ei în Insula Chios [la o moșie a lor părintească], și acolo a luat mucenicia pentru Hristos. Mucenicia acestei fecioare a avut loc la puțină vreme după cea a slăvitului mucenic Isidor Soldatul (vezi pomenirea lui la ziua de 14 mai). Ucigîndu-l torționarii pe Isidor prin, decapitare, sfînta și viteaza Miropa a luat în ascuns trupul lui și l-a îngropat cu cinste la un

loc osebit. Dar ticălosul dregător Numerian, auzind de furtul acesta, a voit să ucidă gărzile care ar fi trebuit să păzească trupul mucenicului. Auzind că oameni nevinovați urmează să fie uciși din pricină că ea luase trupul mucenicului, fericita Miropa a alergat și a stat înaintea dregătorilor și a mărturisit cu glas tare că ea este aceea care a luat și a îngropat cu cinste trupul Sfântului Mucenic Isidor. Pentru aceasta ea a fost biciuită bestial și aruncată apoi în temniță cu trupul numai o rană sîngerîndă. Dar Domnul nu o a lăsat pe Mucenița Lui întru singurătatea suferinței. La miezul nopții temnița a strălucit de lumină cerească și Sfântul slăvit mucenic Isidor Soldatul a venit la ea, înconjurat de mulțime de sfinți îngeri. „Pace ție, Miropa,” a zis Sfântul Isidor. „Rugăciunea ta a străbătut cerurile, și iată curînd vei fi cu noi și te vei încununa cu cununa cea gătită ție.” Sfînta muceniță s-a bucurat atunci cu bucurie mare și și-a dat sfîntul ei suflet în mîna lui Dumnezeu. Din trupul ei a ieșit atunci o mireasmă dumnezeiască și dulce care a cuprins toată temnița. Unul din temniceri, care a văzut toate cele despre Miropa și a simțit mireasma, a crezut în Hristos și s-a botezat, fiind și el curînd martirizat pentru aceasta. Sfînta Muceniță Miropa s-a strămutat la veșnica viață în anul 251 după Hristos.

¹⁰⁹ Idem, Balaurul și Bel, 1:45.

¹¹⁰ Copilă fiind, „ea stătea la mormîntul Sfintei Ermiona, una din fiicele Sfîntului Apostol Filip, și primea din mormîntul sfintei mir pe care-1 dădea din belșug tuturora. De aici a primit și numele de Miropa.” - din Sinaxarul Sfintei din *Minei*.

• *Pomenirea Sfîntului Uroș, Regele Serbiei*

El a fost fiul Țarului Dușan, și a domnit în cumplitele vremuri de prăbușire a regatului sîrb. Blînd, evlavios și smerit, el nu a voit să îi aducă cu forța pe nobilii lui la supunere față de rege și față de interesele regatului sîrb. Printre acești nobili s-a aflat și violentul Vukașin, care în cele din urmă l-a și asasinat pe rege. Bunul Uroș a luat moartea mucenicească în a doua zi a lunii decembrie din anul 1367, pe cînd era în vîrstă de treizeci și unu de ani. Asasinat de muritori, el a fost preaslăvit veșnic de Dumnezeu. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni au odihnit la Mînăstirea Iazak din Fruška Gora, de unde au fost aduse la Belgrad în timpul celui de al Doilea Război Mondial. Ele au fost așezate în Biserica Catedrală alături de cele ale Kneazului Lazăr și ale Despotului Ștefan Știlianovici. În timpul domniei acestui rege sfînt s-a ridicat Mînăstirea Sfîntului Nahum de lîngă Lacul Ohrida, de către unul dintre nobilii regelui, Grgur [Grigorie].

• *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui Nostru Athanasie, Zăvorîtul de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev*

Acest bărbat sfînt s-a săvîrșit către Domnul după o viață lungă de nevoițe aspre sihăstrești și a fost îmbrăiat, îmbrăcat și pregătit de sfînta înmormîntare de către frații lui duhovnicești. Sfîntul Athanasie era mort de două zile cînd deodată s-a întors la viață. Cînd au venit ca să îi facă rînduiala înmormîntării, frații l-au aflat

șezînd și plîngînd, viu, iar nu mort, așa cum îl lăsaseră. După învierea lui din morți Sfîntul Athanasie a intrat într-o chilie de unde nu a mai ieșit timp de doisprezece ani, pînă la moartea lui, timp în care nu a mai vorbit cu nimeni și a trăit numai cu pîine și apă. El s-a săvîrșit către Domnul la anul 1176.

Pomenirea Sfîntului Iesei, Episcopul cetății Țilkani [din Georgia]

El este unul dintre Cei Treisprezece Părinți Sirieni (a căror pomenire este la ziua de 7 mai). El a fost mare făcător de minuni. Cu rugăciunea el a schimbat cursul unui mare fluviu, astfel încît, de la o foarte mare distanță, el să vină și să curgă aproape de cetatea Țilkani. Sfintele lui moaște odihnesc într-o sfînta biserică închinată hramului lui, din cetatea georgiană Țilkani.

Cîntare de laudă la Sfîntul Uroș, Regele Serbiei

Puterea lui Dușan s-a risipit ca un vînt,

Dar sfințenia lui Uroș a rămas pe vecie.

Neputincioasă este tirania, puternică virtutea,

Astfel și Uroș a fost: silă i-a fost lui de tiranie,

Ci în virtute, adevăr și dreptate un puternic a fost.

Regele Uroș iubit-a din suflet pe Hristos Domnul,

El a pierdut lumeașca putere, dar Raiul a cîștigat.

Sufletul lui de nici un păcat întinatu-s-a,

Biruit, a învins, asasinat, este viu.

Nici toți trufașii nobili în a lor viață toată

n-au putut săvîrși ceea ce trupul sfînt al lui Uroș

După a lui moarte a lucrat.

El este Plăcutul lui Dumnezeu, preaputernic.

Bogații cei puternici s-au prefăcut în țarină,

A lor domnie silnică cu totul a pierit.

Regele Uroș însă, ucisul, de-a Domnului Dreptate

Și Adevăr fost-a plin.

Pentru aceasta Rege rămas-a și acum, în ceruri,

Rege rămîinînd și poporului lui.

Ale poporului dureri alină el cu rugăciunea,

Mijlocind cu rîvnă înaintea lui Dumnezeu.

El îndurare cer e pentru toți sîrbii,

Pentru toți drepcredincioșii Domnului Hristos.

O Sfinte Rege Uroș, preanobile și sfinte,

Ajută-ne și nouă să împlinim Legea lui Dumnezeu!

Cugetare

„Dar cine s-a întors vreodată de pe cealaltă lume, ca să ne spună nouă cum este în ea?” Așa întrebă și azi necredincioșii. Unora ca aceștia omul credincios trebuie să le răspundă așa: „Pocățiți-vă de păcatele voastre și veți afla; curățiți-vă viața și învredniciți-vă cercetării Duhului, și veți afla.” Sfîntul Avacum a călătorit purtat fiind de un înger. Sfînta Miropa a văzut ostile îngerești, iar în mijocul lor, pe Sfîntul slăvit Mucenic, Isidor Soldatul. Sfîntul Athanasie de la Peșterile Kievene a fost mort cu trupul timp de două zile, dar pe cealaltă lume, cu sufletul, a fost viu. întorcîndu-

se după două zile în trup, frații s-au strâns în jurul lui și l-au întrebat: „Cum ai înviat, Părinte? Ce ai văzut? Ce ai auzit?” Dar Sfântul Athanasie nimic nu a grăit, fiind îngrozit de ceea ce văzuse în cealaltă lume, ci le-a zis fraților doar atât: „Mîntuiți-vă!” Dar silindu-l frații să le dezvăluie măcar puțin din adevărul lumii de dincolo, Sfântul Athanasie le-a zis: „Oricît de puțin v-aș spune, voi nici mă veți crede, nici veți asculta.” Silindu-l însă mult frații, el le-a zis: „Pocăiți-vă în fiecare clipă a vieții voastre și rugați-vă Mîntuitorului Hristos și Maicii lui Dumnezeu.” Există și în zilele noastre mărturii ale unor oameni care s-au întors la viață după ce au murit. Aceste mărturii niciodată nu se contrazic unele pe celelalte, ci totdeauna se completează. De exemplu, cei care mor văd cum o parte a celeilalte lumi este mult mai largă și infinit mai spațioasă decît lumea aceasta. Mulți oameni, la ceasul morții lor, se întîlnesc cu rudeniile lor cele care au murit demult și vorbesc cu ele. Lucrul acesta este aproape obișnuit, în anul 1926, în satul Vevcani, Meletii P. se afla pe patul morții. El a vorbit cu copiii lui, care muriseră cu douăzeci de ani mai înainte. Cei strînși în jurul lui i-au zis: „Nu mai știi cu cine vorbești.” Dar Meletii a zis: „Ba, știu cu cine vorbesc, vorbesc cu copiii mei care au murit, și îi văd și vorbesc cu ei așa cum vă văd și vorbesc cu voi.”

Luare aminte

Să luăm aminte la căderea din Rai a lui Adam și Evei, din pricina păcatului (Facerea 3):

- La cum Adam și Eva, mai înainte de a păcătui, erau înveșmîntați întru nevinovăție, nevăzîndu-se unul pe celălalt gol;
- La cum, după neascultare, Adam și Eva s-au văzut goi și s-au ascuns de la Fața lui Dumnezeu;
- La cum orice virtute este haină, și orice păcat, goliciune.

Predică *Despre descoperirile de bucurie de la începutul Sfintei Scripturi*

La început a făcut Dumnezeu cerul și pămîntul (Facerea 1:1).

Cît de scurt, dar bogat și cuprinzător, este tot cuvîntul lui Dumnezeu! El este ca inul împăturit, pe care îl porți sub braț, dar întinzîndu-l pe iarbă, vezi că acoperă un spațiu larg. Cît de nenumărate înțelegeri scumpe ne dă la iveală cuvîntul acesta al lui Dumnezeu, despre care ne este vorbirea acum! - *La început a făcut Dumnezeu cerul și pămîntul*. Mă întîi, el ne arată că Dumnezeu este Singurul veșnic și nefacut. Această primă descoperire aduce în inimile noastre bucurie de negrăit. Căci în viitoarea vieții acesteia în care trăim, care grăbește pururea spre distrugere și spre moarte, ne umple inimile de bucurie și

de liniște faptul că Făcătorul nostru este veșnic și viu. Cuvîntul acesta ne mai spune că Domnul Cel Unul și Cel Bun este Făcătorul lumii, și fiind Făcător, El este deci și Atotputernic și Chivernisitor. Această a doua descoperire naște în inimile noastre bucurie negrăită. Lumea prin urmare nu este rodul haosului și al întîmplării, nerațională și lipsită de scop, ci ea este creația Celui Atotînțelept Dumnezeu, Atoatecunoscător și Atotmilostiv, Care cîrmuiește lumea cu putere, ducînd-o spre scopul de El dorit.

Cuvîntul acesta ne mai descoperă că această lume are un început, și prin urmare că ea va avea neapărat și un sfîrșit. Iată o a treia descoperire care umple inimile noastre de bucurie negrăită. Căci trist ar fi să fie această lume veșnică, și trist ar fi ca toate idealurile ei, apropiate sau depărtate, să-și poată afla sursa împlinirii în ea. Nedreptatea unei asemenea perspective ar zgudui de durere mințile celor inteligenți, și ar arunca în prăpastia tristeții inimile dreptilor, în sfîrșit, acest cuvînt al lui Dumnezeu ne arată că Dumnezeu a creat două lumi, cereasca, și pămînteasca, sau lumea puterilor netrupești, și lumea celor pămîntești. Iar această a patra descoperire umple cu adevărat inimile noastre de bucurie negrăită. Căci așa cum ne ridicăm acum privirea spre înalt și ne bucurăm de soare, de lună, și de stelele din tîria cerului, așa ne putem ridica ochii minții către înaltul lumii celei duhovnicești, a netrupeștilor puteri, care este asemenea nouă, numai că mai curată și mai strălucitoare. Da, ne bucurăm pentru că știm că există o lume mai bună decît a noastră, o lume în care în curînd, vom putea să intrăm și noi, asemenea călătorului ostenit, care ajunge în sfîrșit acasă, și se odihnește. O, ce tristă ar rătăci a oamenilor privire dacă nu ar exista decît această lume, și dacă nu ar exista un cer mai înstelat deasupra noastră! Ce trist ar rătăci al omului duh în această trupească lume, dacă nu ar exista lumea netrupeștilor puteri, cerească!

O Stăpîne Doamne Iisuse al nostru Preablînde, Ție aducem pururea slavă și laudă!

Ție pururea aducem închinare și mulțumită în veci, Amin!

3 decembrie

• *Pomenirea Sfîntului Proroc Sofonie¹¹¹*

El s-a născut la Muntele Sarabatha, din seminția lui Simeon, și a prorocit în veacul al șaptelea mai înainte de Hristos, pe cînd rege al Iudeei a fost evlaviosul Iosia. Prorocul Sofonie a fost contemporanul Sfîntului Proroc Ieremia. Avînd o inimă foarte smerită și înfrîntă și o minte curată ridicată pururea la Domnul, el a fost aflat vrednic să i se descopere tainele viitorului. El a prorocit ziua mîniei Domnului și a pedepselor care vor cădea peste Gaza, Așkalon, Așdod, Ekron, Ninive, Ierusalim și Egipt. Despre Ierusalim, el a zis: *Vai de cetatea răzvrătită și pîngărită, cetatea asupririi! N-a luat aminte la nici un semn, și n-a primit nici o dojana; în Domnul nu și-a pus nădejdea și nici nu s-a apropiat de Dumnezeu ei. Căpeteniile ei sînt în mijlocul lor lei care răcnesc; judecătorii ei, lupi care nu păstrează nimic pentru a doua zi; Prorocii sînt oameni ușuratici, vicleni; preoții pîngăresc cele sfinte și calcă legea* (Sofonie 3: 1-4). Prorocind venirea lui Mesia, el a strigat, plin de bucuria Duhului: *Bucură-te, fiica Sionului, saltă de veselie, Israile! Veselește-te și te bucură din toată inima, fiică a Ierusalimului!* (Sofonie 3: 14). Acest văzător al tainelor dumnezeiești s-a săvîrșit cu pace, așteptînd învierea cea de

Obște și cununa cea gătită lui de Domnul.

- *Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Ioan Sihastrul [episcopul Coloniei]*

El s-a născut în Nicopolea Armeniei și a fost fiul lui Encratie și al Eufimiei. El s-a tuns monah la vârsta de optsprezece ani și a îmbrățișat viața asprelor postiri și a curățirii inimii și minții cu lacrimi și cu rugăciune. După zece ani de astfel de viețuire el a fost înălțat episcop al Coloniei. Prin pilda viețuirii lui, el a atras spre dobândirea sfințeniei celei plăcute lui Dumnezeu și pe fratele lui, Pergamie, și pe unchiul lui, Theodor, ambii demnitari de frunte la curțile imperiale ale împăraților Zeno și Iustinian. Dar văzînd răutatea și

" " .. al cărui nume se țîlcuiește 'Straja Domnului' sau 'cunoscătorul celor ascunse', a fost fiul lui Huși, din seminția lui Simeon..." -cf. Sinaxarul Sfîntului din Minei.

întregile lumii care învăluie pînă și tronul episcopal, nelăsîndu-i episcopului nici o putință de a îndrepta lucrurile, Sfîntul Ioan a părăsit demnitatea arhieriei. El s-a ascuns sub chip de monah simplu și a mers la Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit de lîngă Ierusalim. El a rămas acolo ca un necunoscut vreme de mulți ani, împlinind desăvîrșit și întocmai orice ascultare încredințată lui de egumen. Pentru aceasta, Sfîntul Sava a recomandat Patriarhului Ilie ca să îl sfințească pe Ioan presbiter. Și voind Patriarhul să săvîrșească hirotonirea, Sfîntul Ioan silit a fost să mărturisească că el este și episcop. După aceasta Sfîntul Ioan s-a închis într-o chilie, unde a petrecut ani îndelungați în tăcere desăvîrșită și rugăciune. După aceasta el a mai petrecut alți nouă ani întru sălbăticia pustietății, hrănindu-se cu ierburi sălbatice, apoi s-a întors iar la mînăstire. Atunci a întors el credinșii și i-a abătut de la erezia lui Origen, și a contribuit mult la condamnarea și eradicarea acestei erezii. El vedea aievea lumea duhurilor și vindeca poporul de bolile lor. Căci biruindu-se pe sine, el cu ușurință a putut birui diavoli. Acest bărbat măreț întru smerenie, putere și înțelepciune, acest adevărat rob al lui Dumnezeu s-a săvîrșit cu pace către Domnul la anul 558, în vîrstă fiind de una sută și patru ani.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Theodor, Patriarhul Alexandriei*

După ce a păstorit poporul lui Dumnezeu din Alexandria vreme de doi ani, el a fost apucat de către păgîni, batjocorit și torturat bestial. Ei au pus cunună de spini pe sfințitul lui cap apoi l-au decapitat pentru Credința lui, la anul 606.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Theodul*

El a fost patrician de frunte la curtea imperială a lui Theodosie cel Mare. După moartea soției lui el s-a lepădat de deșertăciunea lumii și, părăsind Constantinopolul, a urcat pe un stîlp din apropiere de Efes, unde a petrecut întru nevoie aspre vreme de treizeci de ani.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Sava de la Zvenigorod*

Sfântul Sava acesta a fost ucenic al Sfântului Serghei de Radonej și mare făcător de minuni. După moartea lui el s-a arătat multora ca și când ar fi fost viu, uneori învățându-i, alteori certându-i, iar alteori vindecându-i de bolile lor. El s-a săvârșit către mai fericita viață la anul 1406.

Cântare de laudă la Sfântul Ioan Sihastrul

*Sfântul sihastru Ioan, al lui Dumnezeu nevoitorul,
A umblat prin pustie întru singurătate,
Pînă cînd auzit-a glas ce-a strigat: „Atacă paginii!
Iată norul de praf al cailor lor!
Aicisîntaproape, ridică-te, pleacă!”
„Aproape să fie, nu e nimic.
Domnul stă mult mai aproape, ” zis-a Ioan,
Netulburîndu-se nicicum.
Căutînd nenorocirea ca să îl înghită,
Prin mîinile unor ticăloși,
Un leu înainte le-a stat, cu răget cumplit,
De la Domnul trimis.
El pus-a pe fugă hoarda de criminali.
Iar Ioan Sfântul stat-a mai departe liniștit,
Nepărăsînd pustia.
El la întrecere s-a luat cu sălbatica pustie,
Întru tăcere s-a întrecut cu ea,
Și întru uscăciune, și singurătate.
„ Sînt Sfintele Paști, Părinte, cum vom prăznui?
Ce vom gusta la a Domnului înviere? ”
A întreat ucenicul. Iar Sfântul Ioan i-a zis:
„Domnul trimite hrană oricărei ființe
ce viață are în ea. ”
Răsărînd zorii învierii Sfinte a Domnului Hristos,
Un înger al Domnului înaintea Sfântului a stat,
Cu chip aievea de om:
El i-a întins Sfîntului dar bogat de pîine,
de vin și de miere,
Iar ucenicul a privit uimit;
El apoi aplîns văzîndu-și necredința,
Și l-a preamărit pe Domnul, și pre al Lui Sfînt.*

Cugetare

Dumnezeu aude rugăciunile dreptilor și le împlinește pe ele, uneori imediat și desăvârșit, alteori mult mai târziu, la vremea cuvenită, și potrivit trebuințelor Bisericii. Cu alte cuvinte, împlinind rugile dreptilor, Domnul are în vedere fie mîntuirea particulară a aceluia om, fie mai binele general al Bisericii. Sfântul Ioan s-a rugat lui Dumnezeu ca să îi descopere cum anume se desparte sufletul de trup la ceasul morții. Cum stătea la rugăciune, el a fost luat afară din sine și a avut această vedenie: un drept murise înaintea unei biserici din Betleem, iar sufletul lui a fost luat de îngeri și dus la cer cu cîntări minunate. Venindu-și

Întru sine, Sfântul Ioan îndată a ieșit de la locul lui și a intrat pe drumul ce ducea de la Mînăstirea Sfântului Sava cel Sfințit la Betleem. Ajungînd acolo, el a văzut trupul mort al omului chiar la locul care i se arătase în vedenie.

Murind Sfântul Sava cel Sfințit, Sfântul Ioan a jeli și a plîns. Dar Sfântul Sava i s-a arătat atunci în vedenie și i-a zis: „Nu plînge, Frate Ioane, căci eu, deși am murit cu trupul, sînt cu duhul pururea lîngă tine.” Atunci Sfântul Ioan l-a rugat cu lacrimi: „Părinte, roagă-te lui Dumnezeu ca să mă ia și să mă ducă la tine.” Dar Sfântul Sava i-a zis: „Aceasta nu poate fi acum, Frate Ioane. Căci mare ispită are să cadă asupra Lavrei, iar Domnul voiește ca să rămîi și să fii sprijin și întărire fraților, și să abați de la ei furtuna ereziei.” Mai întîi Sfântul Ioan nu a înțeles despre ce fel de erezie poate fi vorba, dar mai tîrziu a văzut, cînd stricata învățătură a lui Origen a început să zguduie din nou Biserica Domnului.

Luare aminte

Să luăm aminte la căderea lui Adam și a Evei, din pricina păcatului (Facerea 3):

- La cum, văzîndu-se goi, ei și-au acoperit rușinea cu frunze de smochin;
- La cum, chiar și azi, toți păcătoșii nepocăiți, văzîndu-și lipsa virtuții, se simt goi și își ascund goliciunea cu tot felul de minciuni și închipuiri.

Predică Despre cele două lumi

La început a făcut Dumnezeu cerul și pămîntul (Facerea 1: 1).

Fraților, orice dorește Dumnezeu să fie descoperit oamenilor se descoperă, și orice nu dorește El să se descopere rămîne ascuns. Moise cel care l-a văzut pe Domnul nu a putut spune nimic mai mult despre cer decît că la început l-a făcut Domnul. Zicînd aceasta, el a continuat să descrie în detaliu facerea pămîntului. Dar de ce nu grăiește Moise la fel de în detaliu și despre facerea cerului? Aceasta deoarece Domnul nu a voit să îi descopere lui mai mult decît atîta: că pe cer l-a făcut Domnul. Motivul?

Oamenii nu erau atunci destul de maturi cu duhul și cu mintea, nici capabili să înțeleagă lucrurile cerești altfel decît trupește. Doar după trecerea multor veacuri, odată cu aducerea pe pămînt a Noului Legămînt al lui Dumnezeu, a descoperit El mai mult oamenilor credincioși și aleșilor Lui tainele lumii cerești. Doar Creștinii au văzut deschizîndu-se cerurile. Sfântul Ioan Evanghelistul și Teologul dă mărturie despre aceasta cînd zice: *După aceasta m-am uitat și iată o ușă era deschisă în cer* (Apocalipsa 4: 1). Simțul Arhidiacon Ștefan întîiul Mucenic mărturisește și el: *Iată, văd cerurile deschise* (Fapte 7: 56). Sfântul Apostol Pavel, care a fost răpit pînă la al treilea cer (II Corinteni 12: 2) și a auzit cuvinte de nespus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască (II Corinteni 12: 4), vorbește de coruri îngerești, de tronuri, stăpînii, începătorii și puteri, și zice: *Toate s-au făcut prin*

El și pentru El (Coloseni 1: 16). Ucenicul lui, Sfintul Dionisie Areopagitul, descrie ierarhia cerească tot atît de amănunțit precum descrie Moise zidrea lumii celei pămîntești. Iată cum bine a voit să fie nepătrunsă înțelepciunea a lui Dumnezeu! Ceea ce Domnul nu a binevoit să îi descopere lui Moise, a voit să o descopere Sfinților Apostoli ai lui Hristos și următorilor lor! Pe bună dreptate a fost așa: căci ceea ce nu s-a putut rosti copiilor, s-a putut arăta în amănunt bărbaților ajunși la plinătatea înțelegerii. Descoperirea tainelor nu se dă decît celor maturi cu duhul.

Iată minunată lecție pentru noi toți! Să căutăm prin urmare cu sîrguință să învățăm adevărul, și încă și mai sîrguincios să căutăm să ne curățim inimile de păcate, să ne întărim cu răbdarea și cu credința nezdruncinată că Dumnezeu ne va dărui nouă tot ceea ce ne este de folos la timpul convenit, în felul și la măsura necesară mîntuirii noastre.

O Stăpîne Doamne Atotînțelepte și lubitorule de oameni, Carele ne înveți și ne povățuiești pre noi la mîntuire, fără grăbire, și fără amîinare, Ție Unuia, Preabunule Doamne, Îți aducem slavă și mulțumită în veac!

Pre Tine Te laudăm, pre Tine bine Te cuvîntăm și Ție pururea ne închinăm, Amin.

4 decembrie

- *Pomenirea Pătimirii Sfintei Mari Mucenițe Varvara*

Această slăvită următoare a lui Hristos s-a logodit Lui încă din frageda ei tinerețe. Tatăl ei, păgînul Dioscor, a fost vestit în cetatea Heliopolis din Egipt, prin înălțimea rangului și a bogăției. El a închis-o pe fiica lui Varvara într-un turn înalt, spre a o păzi de ochii oamenilor, căci era foarte învățată și neasemănat de frumoasă la trup. El a înconjurat-o cu tot confortul și cu toată strălucirea, i-a dăruit multe roabe, i-a făcut idol de aur înaintea căruia să se închine, și i-a zidit o baie somptuoasă cu două minunate ferestre. Dar privind prin fereastra luxosului ei iatac la frumusețea pămîntului ce se desfășura la picioarele ei și la lumina strălucitoare a stelelor, mintea înțeleaptă a Varvarei s-a deschis la harul lui Dumnezeu. Ea l-a cunoscut atunci pe Unul Adevăratul Dumnezeu, Făcătorul, în pofida faptului că nu a avut atunci aproape nici un învățător omenesc care să o aducă pe ea la cunoștința aceasta. Odată pe cînd tatăl ei a lipsit din cetate, Varvara a coborît din turn să se preumbe și, prin Purtarea de Grija a lui Dumnezeu, a cunoscut niște femei care i-au grăit ei și i-au descoperit Credința în Dumnezeu adevărat, Hristos. Atunci inima Varvarei s-a aprins de dumnezeiasca dragoste pentru Făcătorul ei, Hristos Domnul. Ea a poruncit atunci să se taie a treia fereastră în zidul băii ei, astfel încât cele trei ferestre să fie spre cinstea Numărului Sfintei Treimi. Ea pe perete a închipui semnul Sfintei Cruci cu al ei deget, iar semnul s-a săpat prin

lucrare dumnezeiască în zid ca și când s-ar fi săpat cu o daltă. Din urmele pașilor ei de pe pardoseala băii au izbucnit izvoare de apă care, umplînd bazinul, au dat mai apoi multora vindecare din boli incurabile. Auzind de credința fiicei lui, Dioscor a bătut-o bestial și a alungat-o din turnul ei. El a urmărit-o ca să o ucidă, dar s-a deschis stîncă și a ascuns-o pe Muceniță de bestialul ei tată. Dar venind Varvara din nou înaintea tatălui ei, el a apucat-o și a tîrît-o înaintea lui Marțian magistratul, care a osîndit-o la bestiale torturi. Ei au despuiat-o pe Varvara de haine și au biciuit-o cu sălbăticie prefăcînd-o toată într-o rană, dar Domnul S-a pogorît la temnița ei și a vindecat-o pe ea desăvîrșit. O anume femeie pe nume Iuliana, văzînd martiriul Sfintei, a dorit mucenicia și ea. Ambele femei au fost date la cele mai bestiale chinuri, apoi purtate pe străzile cetății spre batjocura gloatei. Lor li s-au tăiat sîinii, din care au curs pîraie de sînge. Ele au fost duse la urmă la locul de ucidere, unde Sfînta Varvara a fost măcelărită de bestialul ei tată, iar Sfînta Iuliana, de soldați, într-o aceeași zi însă fulgerul Domnului a izbit casa lui Dioscor, omorîndu-l și pe el, și pe Marțian. Sfînta Mare Muceniță Varvara a luat mucenicia la anul 306. Sfintele ei moaște făcătoare de minuni odihnesc la Kiev. Preaslăvită fiind întru împărăția Cerurilor, ea s-a arătat multora chiar și în vremurile noastre, uneori singură, iar alteori alături de Preasfînta Născătoare de Dumnezeu.

- *Pomenirea Cuviosului Părintelui nostru Ioan Damaschin, Monahul și Preotul*

El a fost la început cel mai de seamă ministru al Califului Abdul-Malik, iar la urmă monah în Lavra Sfîntului Sava cel Sfîntit. Din pricină că a fost un înflăcărat apărător al cultului sfintelor icoane, ticălosul împărat iconoclast Leon Isaurul 1-a clevetit pe Ioan la Calif, iar acesta crezînd minciunile i-a tăiat lui Ioan mîna dreaptă. Ținîndu-și mîna tăiată în ștergar, Ioan a căzut cu lacrimi la icoana Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, iar mîna i s-a lipit la loc prin minune. Urma tăieturii a rămas însă ca un fir roșu aprins pe brațul sfîntului, ca dovadă a minunii. Văzînd minunea Califului i-a părut amarnic de rău pentru nedreptatea făcută, dar Damaschinul nu a mai voit să rămînă ministru la curtea lui, și nici să mai rămînă în lume. El a voit mai vîrtos să meargă la pustie și să se facă monah, unde a fost fraților pildă de smerenie, ascultare și nevoie. Sfîntul Ioan Damaschinul este alcătuitorul Canonului Slujbei de înmormîntare și al cărților liturgice intitulate *Octoih* (Cartea Celor Opt Ehuri, sau Glasuri), *Irmologhion*, și *Menologhion*, precum și al Canonului Pascal. El a scris multe cărți de adîncă cugetare teologică, insuflate de sus. El a fost un mare nevoitor, un mare imnograf, un mare teolog și un oștean viteaz și aprig al adevărului lui Hristos. Sfîntul Ioan Damaschinul se numără printre cei mai mari Sfinți Părinți ai întregii Creștinătăți Ortodoxe. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul cam pe la anul 776, în vîrstă fiind

de una sută și patru ani.

• *Pomenirea Sfântului Ghenadie, Arhiepiscopul Novgorodului*

El a fost un distins scriitor, un atlet al adevărului creștin, și un mucenic al adevărului lui Hristos. El a adunat multele cărți ale Sfintei Scripturi într-un singur volum și a compilat o cheie care să ajute la stabilirea exactă a datei Sfintelor Paști [Paschalionul] pe o perioadă de cinci sute și treizeci și doi de ani înainte. El s-a săvârșit din lumea aceasta la anul 1505. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni odihnesc la Mînăstirea Ciudov de la Moscova.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioan Damaschinul

O, trîmbiță de aur a Ortodoxei Credințe,

O, slăvite Monah al unei slăvite Mînăstiri,

O, Sfinte Ioane, poete insuflăte, atlete al Credinței,

O, Sfinte mucenice, al icoanelor rîvnitor!

Tu ai slăvit pre Hristos și-acum slăvit ești în ceruri,

O, trîmbiță veșnică a celei fără de moarte vieți!

Tu lepădat-ai lumea pentru Hristos Domnul,

Și smerindu-te adine, te-ai înălțat în veci.

Tu nevoițe aspre ai luat asupra-ți,

Prin lacrimi privit-ai la tainele cerești.

Cu rugăciuni și credință lucrat-ai minuni multe,

Tu însuți grăit-ai cu Maica lui Dumnezeu.

Credința - cine mai bine ca tine a arătat-o?

Cine vreodat' cîntat-a mai 'naltpe Dumnezeu?

O, harpă de aur a adevărului veșnic, tu fără seamăn

Ești în lume mereu! Nimeni nu este asemenea ție,

O, Sfinte Părinte Damaschine Ioan!

O, înalță și-acum dumnezeiasca ta rostire

Cere nouă îndurare de la Hristos Dumnezeu!

Roagă-te ca Hristos cu milostivire cu noi să fie

Pînă la mormînt,

Roagă-te Lui, Sfinte Ioane scumpe,

Să-L proslăvim cu tine prin al tău cînt!

Cugetare

Ascultarea unită cu smerenia inimii și a minții este temelia vieții duhovnicești, temelia mîntuirii sufletului și temelia temeliei zidirii sfinte care este Biserica lui Dumnezeu. Marele Ioan Damaschinul, cu adevărat măreț din toate laturile vieții lui, a săpat o urmă adîncă în istoria Bisericii prin minunata pildă de ascultare și smerenie ce a fost temelia și podoaba vieții lui toate de monah. Spre a îi pune la încercare smerenia, părintele lui duhovnicesc i-a așezat în brațe odată o legătură de coșnițe [lucrul de mîină al monahilor] și i-a poruncit să meargă și să le vîndă anume la Damasc, cetatea lui. Avva i-a mai poruncit să ia și un preț foarte mare pentru ele, gîndind că Ioan se va rușina să îl ceară și se va întoarce la Mînăstire fără să fi isprăvit nimic. Sfîntul Ioan așadar, mai întîi a trebuit să ia asupra sa o călătorie foarte lungă; al doilea, să

apară în cetatea lui de baștină ca un cerșetor, în haine umile, acolo unde toți îl cunoșteau că a fost cel mai puternic și mai slăvit demnitar al cetății, după Calif; al treilea, să se expună rîsetelor și batjocurei locuitorilor Damascului prin mărimea prețului pe care trebuia să îl ceară pe marfa lui; al patrulea, în cazul în care nu ar fi izbutit în vânzare, trebuia să fi străbătut în zadar chinuitoarea cale pînă la Damasc, și înapoi. Dar sosind la Damasc, viteazul monah a stat în piața cetății, aștepînd cumpărătorul. Căci fiind întrebat de unii cît cere pe coșurile lui și auzind din gura lui prețul, îl batjocureau și rîdeau de el ca de un nebun. El a stat în piața de mărfuri a Damascului de dimineață pînă seara, și de dimineață pînă seara a fost ținta batjocurei și rîsetelor oamenilor. Dar Dumnezeu Care vede toate nu l-a lăsat pe robul Lui, omul smereniei și răbdării. Căci a trecut acolo pe seară un cetățean al Damascului și a privit cu luare aminte la chipul lui Ioan. Chiar dacă hainele lui erau proaste, iar chipul schimbat de aspra viațuire, cetățeanul l-a recunoscut îndată pe cel care fusese odată cel dintîi ministru al Califului, întru a cărui suită se aflase și el. Ioan a recunoscut și el chipul cetățeanului, dar nezcînd nici el nimic, au început să se tocmească ca negustor și client. Dar omul îndată a renunțat să mai arate că prea mare e prețul, a cumpărat toată marfa la prețul cerut, și i-a mulțumit cu plecaciune lui Ioan pentru un mare bine ce i-a făcut pe cînd a fost mîna dreaptă a Califului, Ioan s-a întors la Mînsătire ca un biruitor cu chipul radiind de bucurie, care bucurie i-a adus-o și Bătrînului lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la căderea lui Adam și a Evei, din pricina păcatului (Facerea 3):

- La cum Adam și Eva, după ce au păcătuit, s-au ascuns de la fața lui Dumnezeu;
- La cum, auzind glasul lui Dumnezeu, ei au fugit și s-au ascuns printre pomii Raiului;
- La cum și azi orice păcat ne înstrăinează de Dumnezeu;
- La cum păcătosul, auzind glasul Domnului care îl strigă prin conștiință, fuge și se ascunde în mijlocul naturii iraționale.

Predică *La cum bun este tot ceea ce vine de la Domnul*

Și a văzut Domnul că este bună lumina. (Facerea 1: 4) *Și a văzut Domnul că este bine* (Facerea 1: 10, 12, 18, 21, 25).

Fraților, de la Făcătorul nostru Cel Bun ies numai lucrări bune. Prin urmare, să tacă toți cei care bîrfesc și zic că de la El iese și binele și răul. După fiecare minunată lucrare a Sa, Domnul însuși a zis că este bună. El a zis de șase ori că ceea ce a lucrat este bun, iar a șaptea oară a rostit același cuvînt privind toată Zidirea în ansamblu: El a dat verdictul Lui dumnezeiesc asupra tuturor celor de El lucrate și a zis că *sînt bune foarte* (Facerea 1: 31). Prin urmare, Domnul a rostit întru totul de șapte ori că cele aduse la ființă din voința Lui sînt bune. Oare nu este ceva de mirare cînd auzim pe unii oameni venind cu hulitoarea afirmație protrivită căreia răul și

binele ar ieși ambele de la Dumnezeu, în egală măsură? Dar Domnul, a și când ar fi știut că asemenea învinuiri se vor arunca asupra Lui, sau, mai bine zis, că asemenea huliri se vor arunca asupra Lui de-a lungul tuturor veacurilor, și-a rostit apărarea mai dinainte, și a rostit-o de șapte ori, pentru toate veacurile, și pentru toate generațiile de oameni de pe pământ. Răul vine numai de la păcat, și nici un păcat nu se află în Domnul. Prin urmare, Domnul nu poate fi nicicum sursa răului. El Se numește Atotputernic tocmai pentru că El este puternic spre a lucra tot binele. Răi, preverși și vicleni sînt acei așa-zisi pricepuți în Scripturile Sfinte care zic că „Atotputernic” înseamnă tocmai aceasta, că Domnul poate să facă și binele și răul. Dumnezeu este însuși izvorul a tot binele care nu este întunecat de nimic, și nimic nu poate ieși de la El care să fie contrar binelui. Să cunoaștem, fraților, că aceia care grăiesc despre dualitatea lui Dumnezeu Care este Izvorul însuși a tot binele, sînt ei înșiși niște amestecături de bine și de rău, niște amestecături ale dualității. Dar să mai știm că toți cei care iubesc binele vor lupta pururea să urmeze Lui, contra aplecărilor lor rele și păcătoase, și că toți cei care însetează după bine au în inima lor conștiința clară că Dumnezeu este pururea bun, niciodată altfel.

O Stăpîne Doamne Făcătorul nostru, Cea Ce ești Ziditorul a tot binele, și ale Căruia lucrări sînt bune în veac!

A Ta este toată slava și mulțumită în veci, Amin!

5 decembrie

- *Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Sava cel Sfințit*
S-a făcut vestit pînă atunci necunoscutul sat Mutalaska din Capadocia, din pricina nașterii întru el a acestui soare strălucitor al Ortodoxiei tuturor timpurilor și locurilor. Părinții lui s-au numit Ioan și Sofia, în vîrstă fiind de opt ani, el și-a lăsat casa și părinții și s-a tuns monah în obștea monahală din apropiere, numită „a lui Flavian.” După zece ani, el s-a srămutat la mînăstirile Palestinei, unde cel mai mult a rămas în Mînăstirea Sfinților Eftimie cel Mare (vezi pomenirea lui la 20 ianuarie) și Teoctist. Străvăzătorul Eftimie a prorocit tînărului monah Sava că va să se facă monah mare și vestit între monahi și dascăl monahilor, și că va întemeia o lavră mai mare decît toate celelalte ale vremii lui. După moartea Marelui Eftimie Sfîntul Sava s-a retras la pustie, unde a viețuit vreme de cinci ani ca sihastru într-o peșteră arătată lui de un înger al Domnului. Mai apoi, după ce a crescut și s-a desăvîrșit întru călugăreasca viețuire, în jurul lui au prins a se strînge, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, mulțime de suflete ce însetau după viața duhovnicească. Curînd numărul monahilor a fost atît de mare încît a fost nevoie să se zidească mînăstire largă și mulțime de chilii. Au venit la el și frați din depărtata Armenie, și pentru aceștia Sfîntul a rînduit o peșteră aparte, în care aceștia să poată asculta dumnezeieștile slujbe în limba armeană. Murind

tatăl lui, vîrstnica lui maică Sofia a venit la el, iar fiul a tuns-o pe maică întru îngerescul chip, rînduindu-i o chilie depărtată de mînăstire, unde Sofia a trăit întru sfinte rugăciunii și nevoințe pînă la moartea ei. Acest mare sfînt a îndurat mulțime de atacuri drăcești din toate părțile: din partea celor de aproape ai lui, de la eretici, și de la diavoli. Dar el a ieșit biruitor, deasupra tuturor: asupra celor de aproape, prin bunătate și toleranță; asupra ereticilor, prin neabătuta mărturisire a adevărului Credinței Ortodoxe; iar asupra dracilor, chemînd statornic Numele lui Hristos și însemnîndu-se cu Semnul Sfintei Cruci. El a avut mai cu seamă de luptat cu demonii la Muntele Castellium, unde a întemeiat o a doua mînăstire. Cu totul, Sfîntul Sava cel Sfințit ajntemeiat șapte slăvite mînăstiri. El și cel aproape concetățean cu el, Sfîntul împărat Theodosie cel Mare, sînt socotiți a fi cei mai mari luminători și stîlpi ai Ortodoxiei în Răsărit. Ei au corectat greșelile împăraților și patriarhilor în probleme privitoare la Sfînta Credință, și au slujit tuturor ca pildă de viață sfîntă și smerită care atrage asupra ei puterea făcătoare de minuni a lui Dumnezeu. După o viață îndelungată de nevoințe aspre dar rodnice, Sfîntul Sava cel Sfințit a intrat întru veșnica odihnă la anul 532, în vîrstă fiind de nouăzeci și patru de ani. Printre multele lui lucrări minunate, să o pomenim măcar pe aceea că el este alcătuitorul primei Rînduiei a Slujbelor din sfintele mînăstiri, cunoscută acum pretutindeni în lume drept Tipicul Ierusalimitean.

- *Pomenirea Sfinților Preacuvioși Mucenici de la Karyes*

Ei au luat cu toții mucenicia din mîinile romano-catolicilor, la vremea Unirii cu Roma de la Lyons [din 1274], care a fost opera împăratului Mihail Paleologul (1260-1281) și a papei. Protosul Sfîntului Munte a fost spînzurat, iar ceilalți au fost omorîți prin tăierea capului. (Pentru amănunte, vezi la 10 octombrie.)¹¹²

- *Pomenirea Sfîntului Nectarie de la Bitola*

El s-a născut la Bitola și s-a nevoit întru călugăreasca viață la Mînăstirea Sfinților Doctori fără de arginți Cosma și Damian, împreună cu tatăl lui, Pahomie, care de asemenea s-a tuns monah. După aceea el a mers la Karyes, unde și-a continuat viața de nevoințe și osteneli la Chilia Sfinților Arhangheli, sub călăuzirea Bătrînilor Filoteu și Dionisie. Biruind și călcînd peste șarpele invidiei, peste atacurile dracilor și peste bolile cele grele, el a trecut la veșnica pace a împărăției lui Hristos în cinci zile ale lunii decembrie, din anul 1500. Sfintele lui moaște nestricate și pline de bună mireasmă odihnesc și astăzi întru a lui chilie.

- *Pomenirea Sfinților Preacuvioși Karion și Zaharia*

Ei au fost tată și fiu, amîndoi mari nevoitori din pustia Egiptului. Karion a lăsat femeie și doi copii și a plecat să se facă monah. Copil fiind, fiul Zaharia a fost adus la mînăstirea în care se nevoia tatăl și, prin ale lui aspre nevoințe călugărești, 1-a întrecut și pe tată și pe toți ceilalți monahi vestiți de acolo. Fiind Sfîntul Zaharia întrebat: „Cine este adevărat monah?” el a zis: „Acela care

pururea se dă pe sine la împlinirea tuturor poruncilor lui Dumnezeu."

¹¹² Despre aceiași, în Sinaxarul din *Minei*: "Tot în această zi, pomenirea sfinților cuvioși mucenici cei care au locuit în chiliile Atonului și au muștră pe latino-cugetători, adică pe împăratul Mihail și pe patriarhul Bec. Cel dintâi dintre acești sfinți cuvioși mucenici a fost spânzurat, iar ceilalți de sabie s-au săvârșit. Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi, Amin."

Cîntare de laudă la Sfîntul Sava cel Sfințit

*Preacuviosul Sava, a monahilor căpetenie,
Voievodul duhovnicesc al lui Hristos Dumnezeu,
Slăvitu-s-a cupostiri, cu privegheri și blîndețe,
Cu rugăciunea, credința, și milostenia sfîntă.
Sfinte Sfințite Părinte Sava, lui Dumnezeu plăcute,
Tupre monahi învățat-ai să nu grijească de trup;
Tu-ncredințatu-te-ai desăvîrșit în Domnul,
Cu nevoințele rugăciunii,
Niciînd voind să fii mai mare între frați.
Tu untdelemn și vin prea rareori gustat-ai,
A slujbei rînduială păzit-ai ca un sfînt.
„Bucurie fie-ne nouă Sfîntă Liturghie,
iar nu o apăsare, pe care s-o facem oftînd. "
Așa-nvățat-a Sava pururi a lui obște,
Mult mai vîrtos cu viața decît cu-al lui cuvînt.
Așa cum grădinarul pururi păzește grădina,
Așapăzit-a el monahii, pe al lui sfînt răsad.
Tinerii crescut-au și rod mult au adus:
Un regiment de sfinți, a Sfințului Sava slavă!
Cinci sute de ani și o mie de atunci au trecut,
Dar sfîntă lui grădină și azi aduce rod!
O mie de monai, și încă mii o sută,
Pînă astăzi crescut-au în sfîntă obștea lui.
O Sfinte Părinte Sava cel Sfințite,
Roagă-te și acum lui Dumnezeu pentru noi!*

Cugetare

Există oameni mari în meșteșuguri sau profesii, cum ar fi un mare conducător de popor sau un mare strateg, dar nici un om nu poate fi mai mare decît acela care este mare în credință, nădejde și dragoste. Măreția Simțului Sava cel Sfințit în această privință este demonstrată de următoarea istorie: a venit într-o zi economul mînăstirii la Sfîntul Sava și i-a zis că nu va mai putea suna clopotul de chemare la trapeză a fraților în sîmbăta și duminica următoare, pentru că nici un fir de grîu nu a mai rămas în cămări, și nimic altceva de mîncare și de băutură. Nici Sfîntă Liturghie nu se mai poate sluji din această pricină, a mai zis economul. Dar Sfîntul a răspuns, cu încredințare: „Nu vom anula nicicum Sfînta Liturghie din pricina lipsei griului, vinului și untului de lemn. Credincios este Acela Carele ne-a poruncit nouă să nu ne grijim de ce vom mîncă, sau de ce vom bea, și puternic

este El să ne aducă nouă hrană la ceasul foamei." Și și-a pus toată nădejdea lui în Domnul, în acea cumplită lipsă, Sfântul chiar s-a gândit în inima lui că poate va trimite spre vânzare în cetate oarce vase sau veșminte, spre a fi vândute și cumpărate cele de trebuință cu prețul lor, astfel încât nici Sfintele Slujbe să nu se oprească, nici masa convenită a fraților. Dar, mai înainte încă de ziua sîmbetei, niște oameni îndrumați într-acolo de purtarea de grijă a lui Dumnezeu, au venit la mînăstire aducînd cu ei treizeci de catiri încărcăți cu grîu, cu vin și cu untdelemn. „Ce mai spui acum, Frate?" 1-a întrebat Sfântul Sava pe Părintele Econom. „Au nu vom suna din clopot să chemăm frații la masă?" Părintele egumen s-a rușinat foarte de lipsa lui de credință și 1-a rugat pe Sfântul de iertare. Biograful Sfântului Sava spune despre el că „Era aspru cu diavolii și blînd cu frații." Odată un număr de monahi din obște s-au răsculat împotriva Sfântului și pentru aceasta au fost scoși afară din Mînăstire la porunca Patriarhului Ilie. Ei au ieșit și și-au construit chiliile la țarmul rîului Thekoa, unde au dus lipsă cumplită de toate. Auzind că monahii răsculați mor de foame la chiliile lor, Sfântul Sava a încărcat saci cu grîu pe măgăruși și i-a dus el însuși la aceia. Văzînd că nu au biserică, le-a ridicat Sfântul biserică. Mai întîi, răii aceia 1-au primit cu ură, dar mai pe urmă și-au venit întru sine, s-au pocăit, și au răspuns iubirii cu iubire.

Luare aminte

Să luăm aminte la căderea lui Adam și a Evei din pricina păcatului (Facerea 3):

- La cum Domnul Cel Atotplin de Har 1-a strigat pe Adam cel păcătos și i-a zis: *Adame, unde ești?*
- La cum Dumnezeu S-a arătat pe Sine a fi Păstorul Cel Bun Care și în Rai fiind cheamă la Sine oaia cea pierdută;
- La cum chiar și azi Dumnezeu îl strigă pe fiecare păcătos pe nume chemîndu-1: *Unde ești?* Căci prin aceste cuvinte vrea să-1 certe, și să-1 prevină.

Predică Despre cuvintele lui Dumnezeu cele lipsite de răutate

Și a văzut Dumnezeu că este bine (Facerea 1).

Fraților, prima descoperire despre lumea aceasta pe care ne-o transmite nouă Sfînta Scriptură este aceea că lumea a ieșit de la bine, iar nu de la rău, de la Dumnezeu, și nu de la vreo putere contrară Lui, nici de la vreun închipuit amestec primordial dintre rău și bine. A doua descoperire, fraților, despre lumea aceasta, este că tot ceea ce a zidit bunul Dumnezeu este bun; marea este bună; iarba, verdeața și toți pomii roditori sînt buni; luminătorii cerești, soarele, luna și cu stelele, sînt bune; ființele care mișună pe fața pămîntului și în adîncurile mării, precum și păsările cerului, sînt bune toate; toate ființele după soiul lor sînt bune: fiarele cîmpului, mari și mici și tot ceea ce viețuiește prin ierburi.

În sfârșit, omul, această cunună supremă a creației și stăpînul ei, făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, este și el bun foarte. *Și a văzut Dumnezeu că este bine*. Căci să știm, fraților, evaluatorul lumii acesteia în întregul ei nu este și nu poate fi cineva care o privește superficial și în parte, ci el poate fi doar Acela Care o poate cuprinde dintr-o singură privire cu toate cele ale ei în întregime și în amănunt, Cel Care cunoaște numărul, numele, firea și esența fiecărei categorii care o compune, incomparabil mai bine decît cei mai înțelepți oameni de pe Terra din toate timpurile și locurile, luați la un loc. *Și a văzut Dumnezeu că sînt bune foarte* (Facerea 1: 31). Cu toate acestea, au existat ființe umane care au cutezat să insulte lucrarea lui Dumnezeu, zicînd că lumea este în esență rea, că fiecare creatură luată în parte este rea, și că materia din care sînt alcătuite toate ființele pămîntești este rea, asemenea. Noi trebuie să știm însă că rău este doar păcatul, iar păcatul vine de la duhul păcatului, care este diavolul. Prin urmare, răul stă în duhul răului, iar nu în materia din care este făcută zidirea. Acest duh căzut de la Dumnezeu este semănătorul răului în lume, el este cel de la care provin neghinele din ogorul Domnului, carele a fost semănat numai și numai cu grîu curat. Necuratul duh se luptă să folosească și duhul omului și lucrurile materiale în general ca armă spre săvîrșirea răutății care se află întru dînsul. El, diavolul, este acela care însuflă în mintea omului gîndul că toată lumea zidită este rea, și că fundamental rea este și materia din care este alcătuită lumea zidită. Satan insultă lucrările bune foarte ale lui Dumnezeu ca să-și ascundă propriile lui lucrări, care sînt într-adevăr rele. El îl acuză pe Dumnezeu ca să nu fie acuzat el însuși. O, fraților, să ne păzim cu strășnicie de viclenia diavolului! Să ne păzim mai ales de gîndurile cele rele pe care el ni le seamănă în minte.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Luminătorul minților noastre și Mîntuitorul, în mîinile Tale încredințăm noi ale noastre minți și inimi! Luminează-le pre ele cu lumina adevărului Tău,
Căci noi numai Ție ne închinăm, îți mulțumim și Te slăvim în veci,
Amin.

6 decembrie

• *Pomenirea celui între sfinți Părintele nostru Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei, Făcătorul de Minuni*

Acest glorios sfînt, prăznuit și astăzi de popoarele din întreaga lume, a fost unicul fiu al unor oameni de rang înalt și foarte bogați din cetatea Patarelor Lichiei, pe numele lor Theofan și Nonna. Fiind acesta singurul copil dăruit lor de Domnul, părinții au întors înzecit lui Dumnezeu bogatul lor dar, închinîndu-l pe fiul lor slujirii Lui celei sfinte. Sfîntul Nicolae a învățat viața cea duhovnicească de la unchiul lui, Nicolae, Episcopul Patarelor, și a

fost de acesta tuns într-un îngerescul chip la Mînăstirea Noului Sion de unchi întemeiată. După moartea părinților, Sfîntul Nicolae a împărțit toată colosala avere moștenită săracilor, nepăstrînd pentru sine absolut nimic. Preot fiind în Pătară, el s-a făcut tuturor vestit și fără să vrea prin a sa milostenie de pomină, pe care o făcea ascunzînd cu grijă fapta cea bună, după cuvîntul Domnului: *Să nu știe stînga ta ce face dreapta ta* (Matei 6: 3). Închinîndu-se apoi pe sine cu totul singurătății și tăcerii, gîndind să petreacă într-acestea pînă la moarte, a auzit la o vreme un glas din cer care i-a zis: *Nicolae, în mijlocul poporului să-ți săvîrșești nevoița ta, dacă voiești să fii încununat de Mine*. Îndată după această veste, și prin a Domnului minunată purtare de grijă, Sfîntul Nicolae a fost înălțat Arhiepiscop al Mirelor Lichiei. Milostiv, înțelept și neînfricat, Sfîntul Nicolae a fost păstorul cel bun al turmei sale. În vremea prigoanelor contra creștinilor declanșate de Dioclețian și de Maximian, Sfîntul a fost aruncat în temniță, dar chiar și de acolo instruia și învăța zi și noapte poporul într-un Legea lui Dumnezeu. Sfîntul Nicolae a fost unul dintre Sfinții Părinți de la Sinodul întîi a toată lumea de la Niceea, din anul 325, unde, din rîvnă arzătoare pentru adevărul dogmelor credinței, a mers în mijloc și l-a lovit într-un Numele Domnului cu a lui sfințită mînă peste necurata lui față pe ereticul Arie cel cu nume urît. Pentru aceasta el a fost scos din Sinod și din scaunul său episcopal pentru o vreme, pînă cînd însuși Domnul și Preacurata Lui Maică de Dumnezeu Născătoarea S-au arătat mai multor ierarhi de frunte, descoperindu-le acelora că din poruncă de sus s-a făcut minunată lovirea aceea. Apărător înflăcărat al adevărului lui Dumnezeu, Marele Sfînt Nicolae a fost pururea neînfricat întru apărarea dreptății printre oameni, în două rînduri el a mîntuit de la condamnare nedreaptă la moarte trei bărbați. Milostiv, credincios și iubitor de dreptate, el a umblat prin mijlocul poporului ca un înger al lui Dumnezeu. El a fost socotit sfînt de popor chiar din timpul vieții lui, și chiar din timpul vieții lui oamenii chemau cu credință numele lui într-un necazuri și se mîntuiau. El venea și în vis și aievea înaintea celor care chemau cu credință numele lui, și îi ajuta ușor și grabnic, fie că aceia se aflau aproape sau foarte departe. Fața lui strălucea ca fața lui Moise, simpla lui prezență mîngîia și curăța poporul, umplîndu-le sufletele de pace, bucurie și bună voie. La bătrînețele lui Sfîntul s-a îmbolnăvit pentru puțină vreme și, după o viață preaplină de nevoițe aspre și pline de roadă, s-a strămutat la Domnul spre a se bucura pururea de odihna vederii Feței Lui, și spre a ajuta pe mai departe, de acolo, pe credincoșii de pe pămînt cu aceleași și mai bogate neîncetate faceri de bine, spre a Domnului slavă. Sfîntul Mare Dascăl al lumii și Ierarh Nicolae Episcopul Mirelor Lichiei s-a strămutat la veșnica viață în șase zile ale lunii decembrie, din anul 343 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Nicolae, Episcopul Patarelor*

El a fost unchiul Marelui Nicolae al Mirelor Lichiei, cel care l-a învățat pe el dumnezeiasca viață și l-a hirotonit întru preot.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Nicolae Karamos*

El a fost torturat bestial pentru credința lui creștină de către turci, fiind spânzurat la Smirna pentru mărturisirea lui Hristos, la anul 1657.

- *Pomenirea Sfântului Theofil, Episcopul Antiohiei*

Acest bărbat educat întru toată înalta filosofie grecească, Theofil, s-a botezat creștin după ce a citit Sfintele Scripturi și s-a făcut puternic apărător al adevărului credinței creștine. Lucrarea lui, *Despre Credință*, ni se păstrează și astăzi. El a păstorit Biserica din Antiohia vreme de treisprezece ani și s-a strămutat la Domnul în anul 181 după întrupare.

Cântare de laudă la Sfântul Nicolae Făcătorul de Minuni, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei

Sfinte mărite Părinte Nicolae, Cele patru laturi ale lumii pre tine te slăvesc, Căci tu ești apărător al puternicei Credințe, Al celei adevărate, în Domnul Dumnezeu.

Tu din leagăn te-ai închinat lui Hristos Domnul, Din leagăn și pînă la al tău mormînt; Pre tine chiar Domnul Dumnezeu te slăvește, Pre tine, Sfinte, robul Lui cel bun.

Vestit ai fost tu toată a ta viață,

Iar după a ta moarte încă și mai vestit!

Puternic pe pămînt fost-ai tu, Sfinte,

Dar încă mai puternic, din ceruri, ești acum!

Tu strălucit-ai cu duhul și-a inimii curăție, Templu ai fost Domnului Celui Viu; Pentru aceasta lumea pre tine te slăvește, O Sfinte Părinte minunate, mereu!

Sfinte Părinte Nicolae slăvite, Tu îi iubești pre aceia ce iubesc

Hramul tău! Tu înaintea Tronului Dumnezeiesc pururi Te rogi fierbinte pentru mîntuirea lor!

O Sfinte Părinte Nicolae slăvite, Binecuvîntează pururi poporul creștinesc! Binecuvîntează-ne pururi pre aceia care Cu evlavie se roagă ție și lui Dumnezeu!

Cugetare

În icoanele care îl închipuie pe Sfântul Nicolae este reprezentat și Mîntuitorul Hristos cu Sfînta Evanghelie în mîini, stînd de o parte a lui, iar de cealaltă parte Maica Domnului ținînd în mîini un omofor arhieresc. Reprezentarea aceasta are o îndoită semnificație istorică: mai întîi este semnificată chemarea Sfântului Nicolae la treapta arhierescă, iar în al doilea rînd este semnificată exonerarea lui de pedeapsa caterisirii care ar fi trebuit să urme/e după confruntarea cu necuratul Arie. Sfîntul Melodie Patriarhul Constantinopolului zice: „A văzut într-o noapte Sfîntul Nicolae pre Domnul în slavă, stînd lîngă el și întinzîndu-i cartea Evangheliei, legată în aur și în mărgăritare de preț. Iar de cealaltă parte a văzut pre Maica lui Dumnezeu, care i-a așezat pe ai săi umeri pallium-ul arhieresc." La scurtă vreme după această vedenie, Sfîntul Ioan Arhiepiscopul Mirelor a murit iar Sfîntul Nicolae a fost ridicat

Arhiepiscop al acelei cetăți. Aceasta a fost o minune. A doua minune s-a întâmplat la vremea Primului Sinod Ecumenic de la Niceea, când, văzînd îndărătnicia diavolească și reaua credință cu care Arie refuza și răstălmăcea cuvintele Sfinților Părinți care voiau să îl oprească prin dezbateri rațională pe acesta de la a mai huli Numele Domnului și al Preacuratei Sale Maici, Sfîntul Nicolae a pășit și l-a lovit cu putere pe eretic peste diavoleasca lui față. Sfinții Părinți, după canoane, l-au scos pe Sfîntul Nicolae din Sinod și au ridicat de la el însemenele rangului lui arhieresc, în chiar aceeași noapte, mai mulți Sfinți Părinți de frunte ai Sinodului au avut cu toții, separat, una și aceeași vedenie minunată și lor înfricoșată: anume l-au văzut pe Domnul stînd de o parte a Sfîntului Nicolae, și întinzîndu-i cu mîinile Sfînta Evanghelie, iar pe a Sa Preacurată Maică de Dumnezeu Născătoarea stînd de cealaltă parte a lui și așezînd pe ai Sfîntului umeri pallium-ul arhieresc, investindu-l iar cu toate insemnele rangului de Arhiepiscop. Văzînd aceasta cu înspăimîntare acei Sfinți Sfințiți Părinți, au grăbit și au întors cu umilință Sfîntului Nicolae ceea ce ridicaseră de la el. Ei l-au înconjurat cu respectul adînc al smereniei și evlaviei care se cuvine unui ales al lui Dumnezeu, și au arătat că lovirea lui Arie nu a fost gestul mîniei trupești și neînfrîinate, ci dimpotrivă, acela al rîvnei de foc pentru adevărul lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la căderea în păcat a lui Adam și a Evei (Facerea 3):

La cum Dumnezeu l-a blestemat pe șarpe;

La cum a pedepsit-o pe Eva să nască pruncii în dureri, iar pe Adam să cîștige pîinea amîndurora întru sudoarea feței lui;

La cum Domnul a blestemat pămîntul din pricina păcatelor oamenilor;

La cum El nu a blestemat pămîntul separat, ca pămînt, ci numai *întru lucrurile tale*¹¹³ - *adică pentru păcatele tale*.

¹¹³ După textul Bibliei de la București, Retipărită după 300 de ani în facsimil și transliterație cu aprobarea Sfîntului Sinod, București: Ed Inst Bibi și de Misiune al B.O.R., 1997 [primul tiraj: 1988]. În textul Bibliilor obișnuite editate de Sfîntul Sinod la acest loc apare: *blestemat va fi pămîntul pentru tine*.

Predică Despre cuvîntul lui Dumnezeu întru care nu se află păcat

Și a văzut Dumnezeu că este bine (Facerea, 1).

Fraților, toate cele zidite, și mijloacele prin care Domnul Atotcurat și fără păcat le-a zidit, sînt atotcurate și nepăcătoase. Toată făptura lui Dumnezeu este curată și fără păcat cîtă vreme stă cu fața către Dumnezeu, cîtă vreme nici se rupe de Dumnezeu, nici se ridică împotriva Lui. Toată făptura de la sine laudă și preamărește pururea pe Domnul, cîtă vreme rămîne curată și fără de păcat. De aceea cîntă Psalmistul: *Toată suflarea să laude pre Domnul! Aliluia!* (Psalmul 150: 6). Toată făptura inteligentă a lui Dumnezeu simte că scopul ei natural și primordial este acela de a îl lauda pururea pe Domnul. Dar se întîmplă, fraților, să auzim oameni care întrebă: „Dacă așa stau lucrurile, de unde atunci a venit răul în lume?” Răspuns: el a venit de la păcat, și numai de la păcat. Păcatul l-a făcut drac pe îngerul de lumină. Iar dracul s-a făcut de bună voia lui vas necurat al păcatului,

după care a grăbit satanic să prefacă întru vase de necurăție și pe celelalte făpturi ale lui Dumnezeu. Prin libera lor voință au mers și alți îngeri împreună cu Satan, facându-se de bună voia lor părtași cu păcatul lui, și prefacându-se astfel întru diavoli necurați; și pe urmele lui Satan au mers și protopărinții noștri, Adam și soția lui, Eva. De aici provine amestecul de bine și de rău care caracterizează întreaga lume zidită. Cu toate acestea, chiar și astăzi, ceea ce este de la Dumnezeu în zidire este bun foarte, așa cum a fost și în prima zi a Creației. De la păcat a venit otrava, căci cu adevărat otravă este păcatul, otrava cea mai amară de pe pământ. Iar păcatul a dus la blestem. El a dus la întunecarea minții omului și la sălbăticirea întregii zidiri față de el; el a dus la răzvrătirea omului însuși față de Dumnezeu. El l-a înstrăinat pe om de Dumnezeu, l-a înstrăinat pe om și de semenul lui, l-a înstrăinat de zidire și a înstrăinat și zidirea față de om. O, fraților, tot ceea ce vine de la Dumnezeu este bun foarte, și tot ceea ce vine de la păcat este rău și otrăvit. Nici un rău nu există la Domnul, precum nu există nici un rău care să nu fie legat strâns de păcat. Mulți filozofi au examinat problema esenței răului, dar din pricina mințior lor crude ei au tras concluzia că materia este rea și că răul vine de la materie. Cu toate acestea, noi creștinii știm că păcatul este esența răului, și că răul nu are nici un fel de substanță afară de păcat. Reiese limpede de aici că dacă voim să ne păzim de rele, atunci trebuie să ne păzim cu strășnicie de păcat.

O, Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cea Ce ești Singur fără de păcat, ajută-ne nouă să ne izbăvim de păcat și de putrejunea păcatului,

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

7 decembrie

• *Pomenirea Sfântului Ambrozie, Episcopul Mediolanului (Milanului)*

Acest mare Sfânt Părinte al Ortodoxiei Creștine s-a născut dintr-o stirpe imperială. Tatăl lui a fost deputatul imperial pentru Galia și Spania, dar păgîn cu credința, însă maica lui a fost creștină. Pe cînd era în leagăn, un roi de albine a venit asupra lui, au prelinș pe buzele lui miere, și au plecat fără să îi facă nici un rău. Și, cînd era încă prunc mic, el și-a întins mîna și a grăit procește: "Sărutați-o, căci voi fi arhieru!" După moartea tatălui lui, împăratul l-a numit reprezentant al său în provincia Liguria [nordul Italiei], în care cetatea de reședință era Mediolanul [Milanul]. Murind Episcopul Milanului, s-a stîrnit ceartă aprigă între Creștinii Ortodocși și cei eretici, arieni, cu privire la cine să fie următorul episcop. Sfântul Ambrozie a intrat în biserică ca să instaureze liniștea, căci aceasta era misiunea sa. Atunci a strigat un prunc de la sînul maicii lui așa: "Ambrozie să ne fie episcop!" Tot poporul a văzut în strigătul limpede al copilului degetul lui Dumnezeu, și l-au ridicat pe Ambrozie arhieru al eparhiei lor,

măcar că el se lepăda. Astfel, Sfântul Ambrozie a primit Sfântul Botez, a trecut prin toate rînduitele trepte preoțești și a fost sfințit episcop în durata unei singure săptămîni. De pe scaunul arhieresc Sfântul Ambrozie a întărit Credința Ortodoxă, a stîrpit neghina ereziei, a împodobit sfintele biserici, a propovăduit credința la păgîni, a scris minunate cărți de adîncă învățătură creștină și a fost icoană și pildă de viețuire adevărată după Dumnezeu, ca un adevărat păstor creștin. El a compus scumpa cîntare *Pre Tine Te lăudăm*. Acest slăvit ierarh la care veneau oameni din țări depărtate ca să se îmbogățească cu cuvîntul, cu înțelepciunea și cu sfatul lui, a fost un om foarte sobru și înfrînat, veșnic treaz și priveghetor. El dormea foarte puțin, se nevoia și se ruga neîncetat, și postea în fiecare zi, afară de sfintele zile de Sîmbătă și Duminică. De aceea i-a dăruit lui Dumnezeu să vie văzător de taine, să contemple sfintele minunile Lui și să fie însuși făcător de minuni. El a descoperit sfintele moaște al mucenicilor Protasie, Ghervasie, Nazarie și Chelsus, care au zi de prăznuire în paisprezece zile ale lunii octombrie. Blînd cu cei umili, el stătea fără frică înaintea puternicilor zilei. El i-a adus împărătesei Iustina dreapta învinuire de erezie, l-a blestemat pe Maximus tiranul și asasinul, și l-a oprit pe împăratul Theodosie să intre în biserică pînă ce un se curățește mai întii de păcat. El a refuzat să îl primească pe Evghenie, tiranul care s-a intitulat pe sine împărat. Dumnezeu i-a dăruit acestui mare plăcut al Lui har peste har, încît el a înviat și morții, a scos afară diavolii din oameni, a vindecat bolnavii de bolile lor incurabile și a vestit mai înainte viitorul. Sfântul Ambrozie al Mediolanului s-a săvîrșit cu pace în dimineața Slăvitului Praznic al învierii Domnului din anul 397.

• *Pomenirea Sfîntului Grigorie Isihastul*

El a fost de neam sîrb, și întemeietorul Mînăstirii Sfîntului Nicolae din Sfîntul Munte Athos, numită și "Grigoriu", după numele lui. A sa chilie întru care s-a nevoit cu post, tăcere, rugăciune și lacrimi, se află cam la un sfert de oră distanță de Mînăstire. La anul 1761 un mare incendiu a cuprins Mînăstirea, din care pricină un număr de frați au luat și sfintele lui moaște și le-au mutat în Serbia. Acest bărbat dumnezeiesc s-a săvîrșit cu pace la anul 1406 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Nil de la Stolbensk*

Sfîntul Nil a fost lucrător al pămîntului, născut în marele Novgorod. Dar el s-a retras la pustie, unde s-a hrănit numai cu ierburi. Povățuit fiind de un glas de sus, el s-a sălășluit în insula Stolbensk. Odată în chilia lui au năvălit niște tîlhari cu gînd de jefuire, dar de îndată ce au pășit înăuntru au orbit. El și-a săpat sieși groapă de mormînt în apropierea chiliei și a plîns asupra ei în fiecare zi. Sfîntul Nil s-a odihnit cu pace și s-a strămutat la împărăția veșnică a lui Hristos la anul 1554. Sfintele lui moaște odihnesc la locul cel sfințit cu sfinte nevoințele lui.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ambrozie,

Episcopu MVlediolanului

Sfântul Ambrozie la Hristos a venit

La vârsta bărbăției depline,

Și de îndată ce Sfântul Botez a primit

Lumină a evlaviei s-a făcut, și al adevărului temelie.

El rămas-a oștean de frunte, dar al lui Hristos,

Prigonitor a toată nedreptatea.

El a slujit dumnezeiește Biserica lui Hristos,

Și Biserica l-a preaslăvit pentru aceasta.

Împreună cu oamenii și îngerii îl slăvesc,

Cape un tată, păstor și de minuni făcător, puternici

El în înțelepciune asemănatu-s-a cu Solomon,

Zidirea toată, cu îngeri și oameni, adeverește aceasta!

Zidirea toată pre Domnul slăvește prin el,

Pre Tine Doamne, Te slăvim și noi preasmeriții!

Înainte puterii Tale noi cu toții cădem,

A puterii, și a milostivirii!

Tu Tainică înțelepciune ești și însăși Dreptatea,

Ce strălucește puternic prin Ambrozie Sfântul!

O minunat ești Tu, Doamne, poporului Tău,

Minunat întru Toți Sfinții!

Cugetare

Fraților, Domnul întoarce împrumutul pe care îl ia de la oameni însutit și înmiit, atunci când oamenii îl împrumută pre Domnul prin săracii Lui. A fost odinioară o femeie creștină măritată cu un bărbat păgîn, care trăia cu bărbatul ei în iubire și sărăcie.

Muncind din greu, bărbatul a câștigat cincizeci de monede de argint, și i-a zis soției lui așa: să pună banii aceștia la schimbătorii de bani, ca să îi poată lua înapoi cu dobîndă; altminteri, vor fi nevoiți să îi cheltuiască ban cu ban, și iar vor rămîne săraci. Dar înțeleaptă soție i-a zis: Dacă voiești să dai banii în împrumut cu dobîndă, împrumută-i mai bine Dumnezeuului creștin, și mai mare dobîndă vom lua. Și unde este Dumnezeuul Creștin?, a întrebat bărbatul. Soția și-a luat atunci bărbatul de mîină și l-a dus la biserica creștină, i-a cerut să împartă banii la săracii ce stăteau înaintea ei, și apoi i-a zis: "Domnul va primi banii din mîina lor, căci toți acești săraci ai Lui sînt." După ce au împărțit săracilor toți cei cincizeci de taleri de argint dobîndiți din sudoarea frunții, bărbatul și femeia au plecat la casa lor. După o altă vreme ei iar au rămas fără pîine. Atunci femeia i-a cerut bărbatului ei să meargă la biserică, spunîndu-i că are să primească acolo împrumutul dat lui Dumnezeu. Bărbatul s-a supus, dar acolo nu a văzut iar decît săraci, și a stat uimit întru sine, întrebîndu-se cum îi vor putea da aceia vreun ban. Întru nedumerire, el a înconurat încet biserica privind abătut în pămînt, când deodată a văzut un ban de argint. El l-a luat și a mers cu banul de argint la piață, de unde a cumpărat de mîncare un pește. Ducîndu-l acasă și dîndu-l femeii lui să-l gătească, i-a povestit în estimp cu amărăciune

că la biserică nimeni nu i-a dat nimic, ci că din întâmplare numai a găsit un ban pierdut de argint cu care a putut cumpăra de abia acest pește. Credincioasa lui soție i-a zis: "Domnul Dumnezeu nevăzut este, și nevăzut de ochii oamenilor lucrează El." Spintecînd femeia peștele, află în el o piatră strălucitoare, pe care o dă bărbatului ei să o ducă la bijutieri, să vadă ce preț ar putea lua pe ea. Negustorul de nestemate cercetează piatra și îi oferă omului cinci taleri de argint, dar omul începe să rîdă, crezînd că negustorul glumește. El nu crede că o piatră găsită astfel poate să prețuiască atît de mult. Dar negustorul, dimpotrivă, crede că omul rîde din pricina prețului ridicol de mic pe care îl oferă pentru nestemată; de aceea, urcă prețul, și la rîsul din ce în ce mai neîncrezător al omului, îl sporește mereu, oferindu-i pe neprețuitul juvaer zece, cincisprezece, apoi treizeci, cincizeci de taleri de argint. Atunci omul își dă seama că fără de preț este piatra lui, și tace. De aceea negustorul crește prețul lui pînă la trei sute de taleri de argint. Luînd cei trei sute de taleri, omul merge acasă la a lui soție mut de bucurie. "Acum vezi ce fel de Dumnezeu este Dumnezeul creștinilor?" - i-a zis credincioasa femeie. Bărbatul, rămas întru uimire, a primit Sfîntul Botez îndată și împreună cu soția lui iubită l-a preaslăvit pururea pe Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la căderea în păcat a lui Adam și a Evei (Facerea 3): La cum Domnul i-a izgonit pe Adam și pe Eva din Grădina Raiului; La cum el a așezat la Poarta Raiului spre pază un Heruv cu sabie de foc;

La cum încuiat i-a rămas omului Raiul, pînă la întruparea pe pămînt a Domnului Hristos.

Predică Despre aceea că toate lucrările lui Dumnezeu sînt bune foarte

Și a privit Dumnezeu toate cîte a făcut și iată erau bune foarte (Facerea 1:31).

Fraților, atunci cînd toate părțile unei clădiri sînt bine construite, atunci clădirea toată în întregime ea este foarte bună. Căci toate materialele din ea sînt de cea mai bună calitate, cărămizile, cimentul, mortarul, grinzile și stîlpii; totuși, admirația omului apare numai atunci cînd contemplă întreaga clădire, completă și finisată. Adesea un oarecare detaliu al clădirii poate părea omului fără sens sau nepotrivit, dar uită de el de îndată ce privirea lui se îndreaptă asupra întregului. Și cu adevărat, multe sînt detaliile acestei lumi, atît în lucruri, cît și în evenimente, care nouă oamenilor ne par fără sens și nepotrivite. Dar cînd privim minunata zidire a lumii în întregul ei, atunci ni se descoperă negrăita ei frumusețe și alcătuire, și ne liniștim. Căci noi privim cele multe suferințe și lipsuri din care este alcătuită viața noastră, cu nemulțumire, socotindu-le cu adevărat urîte și fără

sens. Cu toate acestea, tocmai aceste suferințe și lipsuri capătă odată cu trecerea lunilor și anilor o valoare inestimabilă, strălucind în amintirea noastră ca niște pietre prețioase ce ne-au luminat calea ulterioară a vieții, atunci când privim la ele retrospectiv. Prin urmare, dacă se întâmplă să ne smintească ceva din alcătuirea zidirii lui Dumnezeu, atunci să încercăm să privim la a Lui zidire ca la un întreg; iar dacă vreun lucru din viața noastră ne umple de amărăciune, atunci să așteptăm cu răbdare, credință și nădejde zilele și anii care vor urma. Iar dacă întreaga noastră viață este pentru noi ca o povară nesfârșită de tristețe și durere, să ne ridicăm ochii sufletului nostru la lumea cea de sus, și atunci vom afla cu adevărat pacea și bucuria. Căci nu lumea aceasta de aici este cea desăvârșită, ci aceea de sus. Căci zis este: *La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul* (Facerea 1:1). Chiar și artistul pictor îndeamnă privitorul să îi contemple pânza numai de la o oarecare distanță, căci numai așa se poate aprecia cel mai bine frumusețea întregă a unui tablou.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești Creator
Nemuritor, cât de minunate sînt toate lucrurile Tale!

Pentru aceasta noi pre Tine Te lăudăm și Ție îți mulțumim în veci,
Amin.

8 decembrie

- *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Patapie*
Sfântul Patapie s-a născut în Thebaida Egiptului din părinți creștini dreptmăritori și evlavioși, care l-au crescut cu credință și întru frica de Domnul și pe fiul lor, Patapie. Sfântul Patapie a văzut din fragedă vîrstă deșertăciunea lumii și s-a scîrbit de ea, și pentru aceasta a lepădat-o cu totul și s-a retras în pustia Egiptului. Acolo el s-a închinat viețuirii celei călugărești, petrecînd întru toate nevoințele trupului și duhului spre curățirea de patimi a omului lăuntric. Dar făcîndu-se vestite virtuțile lui în rîndurile poporului, au început să vină mulțime de oameni la pustia Sfântului Patapie spre a căpăta de la dînsul ajutor și alinare vieții lor chinuite. Temîndu-se însă de lauda oamenilor care întunecă și mințile cele mai subțiri și îl desparte pe om de Dumnezeu, Sfântul Patapie a părăsit în taină pustia lui și a scăpat la Constantinopol, căci acest sfînt minunat al lui Dumnezeu a gîndit că se va putea ascunde mai bine de oameni în mijlocul marii metropole decît în pustie. La Constantinopol el și-a clădit o mică colibă în apropiere de Biserica Vlaherne. Ascuns în spatele zidului colibei lui și necunoscut de nimeni, el și-a continuat viața lui de nevoiță sihăstrească ca și cînd ar fi fost în pustie. Dar lumina nu poate fi ascunsă sub obroc. Căci a venit la Sfântul Patapie, purtat de Dumnezeiasca Pronie, un copil orb din naștere. El l-a căutat pe Sfînt ca să îl roage să mijlocească la Domnul pentru el spre a își recăpăta vederea, astfel încît să poată privi Zidirea lui Dumnezeu și să îl laude

neîncetat pe Ziditor. Sfântul Patapie s-a milostivit de copil, s-a rugat lui Dumnezeu, iar *copilul și-a recăpătat vederea*. Minunea aceasta l-a făcut cunoscut și vestit pe Sfântul Patapie în tot Constantinopolul, iar poporul a început să curgă iar înspre el spre a căpăta vindecare, mîngăiere, și povață. Sfântul Patapie l-a vindecat pe un înalt demnitar de idropică făcînd semnul crucii asupra lui și ungîndu-l cu untdelemn sfințit. Făcînd cu mîna semnul crucii asupra unui tînăr, el a scos din el un diavol care îl chinase vreme îndelungată. Duhul necurat a ieșit cu un strigăt ascuțit din tînăr, sub forma unui fum. Sfântul Patapie a făcut semnul Sfintei Cruci deasupra unei femei care avea la sîn o rană plină de viermi, iar rana s-a vindecat. Multe alte minuni a mai făcut Sfântul Patapie, toate cu rugăciunea, întru Numele lui Hristos, și prin semnul Sfintei Cruci. El s-a săvîrșit cu pace către Domnul la adîncile sale bătrîneți, în veacul al șaptelea, sălășluindu-se în locașurile cele gătite lui din împărăția Cerurilor.

• *Pomenirea Sfinților Apostoli Sosten, Apolo, Chifa, Tihic, Epafrodit, Cezar și Onisifor*

Ei cu toții sînt prăznuiți în patru zile ale lunii ianuarie, împreună cu ceilalți apostoli mai mici. Sfântul Apostol Apolo mai este sărbătorit aparte în zece zile ale lunii septembrie, Sfântul Onisifor în șapte zile ale aceleiași luni, iar Sfinții Chifa și Cezar în treizeci de zile ale lunii martie. Sfântul Sosten a fost Episcopul Cezareei, iar Sfântul Tihic succesorul lui la același scaun episcopal. Sfântul Epafrodit a fost Episcopul cetății Andriopolis din Pamfilia, Sfântul Chifa a fost Episcopul Iconiei, iar Sfântul Cezar, al cetății Colofon din Peloponez. Ei cu toții bine au propovăduit Evanghelia lui Hristos cu dragoste înflăcărată, și, îndurînd chinuri mari pentru Numele lui Hristos Cel Sfînt, s-au săvîrșit către bucuria împărăției Cerurilor.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici din Africa*

Aceștia au luat mucenicia pentru sfînta credință ortodoxă din mîinile ereticilor arieni, în vremea domniei regelui vandal Gunerik sau Gezerik (477-484). Doi sfințiți părinți au fost arși de vii iar altora șaiszeci li s-au tăiat limbile, în afară de aceasta, au fost decapitați trei sute de creștini ortodocși mireni. Ei cu adevărat au fost omorîți și torturați cu toții pentru Credință, dar jertfa lor a întărit Ortodoxia Credinței Creștine și a lăsat-o moștenire urmașilor curată și fără pată. Domnul Dumnezeu i-a încununat pe mucenicii Lui aceștia cu cununile veșnicei slave întru Nemuritoarea Lui împărăție.

Cîntare de laudă la Simțul Preacuviosul Părintele nostru Patapie

Sfîntul Patapie scrutează furtuna

Ca și un destoinic corăbier.

El spre-a limanului de sus lumină țintește,

Dincolo de tumultul deșartei lumi.

Lumea cea deșartă ocean de patimi este,

*Pururi bătut de-al relelor vînt.
Sfîntul Patapie privirea în sus ridică
La steaua credinței, ca un corăbier bun.
Duhul e ochiul ce sus poate să vadă,
Cu duhul se discerne lumea cea de sus.
Duhul e puterea ce corabia poartă,
Duhul unei inimi curățite de rău.
Sfîntul Patapie cu duhul spre Domnul se înalță,
Inima își scaldă cu lacrimi de har.
Priveghetor statornic, el așteaptă lumina,
A limanului de sus, ca un bun corăbier.
Oricine caută fără-ndoire află, Oricine bate, i se deschide într-o zi.
Domnul Atotmilostivulpe ai Săi Sfinți iubește, Pe cei care însetează
de împărăția Lui. A Sfîntului Patapie stăruitoare privire Domnul
întîmpinat-a, la liman l-a adus. Sfîntul Patapie-ajuns la cea de sus
lumină A slăvit pre Domnul, de bucurie a plîns. Lumina lui
Dumnezeu curățește cu lacrimi, Ea puternică face plutirea spre El. A
Sfîntului Patapie viață minunată Far ne e nouă, pe marea astei lumi.*

Cugetare

Cel care se încredințează pe sine cu totul lui Dumnezeu este călăuzit de El către mîntuire, și de asemenea folosit de către Domnul spre folosul multora. Sfîntul Nicolae Arhiepiscopul Mirelor Lichiei, închinîndu-se cu totul împlinirii voii lui Dumnezeu și părăsind patria lui, cetatea Patarelor, a fugit de slava oamenilor, și s-a sălășluit în cetatea Mirelor, acolo unde pe nimeni nu cunoștea și nimănui nu îi era conoscut. Acolo întru nevoie el a așteptat cu răbdare călăuzirea Domnului. La acea vreme a murit Episcopul Ioan al Mirelor, iar sfîntul sinod reunit pentru alegerea noului episcop nu puteau cădea de acord asupra nici unui candidat, în cele din urmă toți sfințiții părinți ai Sinodului au hotărît să meargă la post și la rugăciune pînă cînd Dumnezeu va binevoi să le arate cine este vrednic să fie alesul ierarh. Făcînd așa, Domnul a ascultat ruga robilor Lui și le-a descoperit lor cine este cel mai vrednic. Cînd Episcopul care conducea slujba s-a ridicat la rugăciune, lui i s-a arătat un bărbat în lumină care i-a poruncit să stea dis de dimineață înaintea bisericii, și pe primul bărbat pe care îl va vedea venind să săvîrșească rugăciune în biserică să îl sfințească episcop, căci acela este cel vrednic, iar numele lui este Nicolae. Văzînd și auzind acestea, episcopul le-a spus și celorlalți despre vedenia lui. A doua zi dis de dimineață el a mers înaintea bisericii și a așteptat. Atunci a venit Sfîntul Nicolae, care avea obiceiul de a se scula dis de dimineață pentru săvîrșirea sfintelor rugăciuni în biserică. Văzîndu-l, episcopul l-a întrebat: „Cum te cheamă pe tine, fiule?” Dar Sfîntul Nicolae a tăcut. Atunci episcopul l-a mai întrebat o dată, iar Sfîntul Nicolae a răspuns: „Nicolae sînt eu, înaltpreasfințite Părinte, robul Înaltpreasfinției tale.” Sfîntul episcop l-a luat atunci de mînă pe Marele Nicolae, l-a dus în lăuntru bisericii și, punîndu-l în

mijlocul Sfântului Sinod, a zis: „Primiți, Părinților și fraților, pe noul nostru păstor, pe care 1-a sfințit Duhul Sfânt și ni 1-a ales nouă, nu prin sfat omenesc, ci prin a Domnului Dumnezeu sfântă Purtare de Grijă.”

Luare aminte

Să luăm aminte la primii frați omenești de pe pământ (Facerea 4): La aceea că Abel, și cel mai înainte născut decât el, Cain, au fost primii

frați de pe pământ;

La cum Abel a fost virtuos și temător de Dumnezeu, iar Cain a fost

invidios și îndărătnic;

La cum Cain cel plin de ura invidiei 1-a ucis pe Abel cel plin de virtuți

și bunătăți.

Predică Despre blestemul păcatelor

Blestemat [este] pământul întru lucrurile tale! (Facerea 3: 17, [după Biblia de la București]).

După căderea în păcat a lui Adam și a Evei, Dumnezeu a dat pedeapsa. El nu a pronunțat-o însă de îndată, ci după ce a așteptat mai întâi o perioadă de vreme să vadă pocăința lor. Faptul acesta se vede din cercetarea cu care i-a cercetat Domnul pe primii oameni, mergând la Adam și întrebându-1: *Unde ești?* (Facerea 3: 9). Și răspunzând Adam că s-a ascuns pentru că este gol, Dumnezeu 1-a întrebat iar: *Cine ți-a spus că ești gol?* (Facerea 3:11) Dar în loc să se căiască, Adam a preferat să dea vina pe soția lui. Doar după această cercetare a pronunțat Dumnezeu sentința. Asupra șarpelui, care a slujit de instrument al diavolului, a căzut infinită pedeapsă. Femeia a fost osîndită să nască copii în dureri și să își supună totdeauna voința ei autorității bărbatului ei. Acest fapt nu este însă un blestem, ci o pedeapsă plină de nădejde. Bărbatul a fost osîndit să lucreze pământul întru sudoarea feței lui. Ce înseamnă însă cuvintele: *Blestemat pământul întru lucrurile tale!* Oare a blestemat Dumnezeu pământul așa cum 1-a blestemat și pe șarpe, cu blestem nesfârșit? Nicidecum! Pământul este blestemat numai întru lucrările cele rele ale omului. Din pricina păcatelor omului scoate pământul spini; din pricina păcatului este lipsa de rodire a pământului; din pricina păcatului sînt secete, inundații, cutremure, ciume, și lăcuste care devorează tot ce este viu. Că pământul nu este blestemat independent de lucrările cele rele ale omului se vede din aceea că el rodește și roade bune. Dumnezeu, pentru rugăciunile dreptilor și sfinților lui cunoscuți și necunoscuți, a binecuvîntat pururea roadele pământului cele spre trebuința vieții, pe care și îngerii din ceruri le-au gustat, așa cum se arată din istoria Părintelui Avraam, primitorul Celor Trei îngeri (Facerea 18: 1-8). Căci cu ce ar putea fi pământul vinovat (cu excepția șarpelui)

de păcatele lui Adam care locuiește pe el? Cu toate acestea, *toată făptura împreună suspină și împreună are dureri pînă acum* (Romani 8: 22). Toată zidirea suspină și are dureri pînă acum nu din pricina vreunui blestem aruncat asupra ei, ci din pricina lucrărilor celor rele ale oamenilor, care ele sînt blestemate. O, fraților, să ne rușinăm de păcatele noastre, din a căror pricină și toată zidirea cea nevinovată suferă și suspină pînă acum! O Stăpîne Doamne al Blîndeților, Dumnezeuul nostru, Cea Ce ne ierți nouă păcatele trecute și ne păzești de cele viitoare ca un Multîndurat, milostivește-Te de toată făptura cea nevinovată a zidirii Tale care suferă din pricina păcatelor noastre și alină durerea ei.

Căci noi pre Tine Te laudăm și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

9 decembrie

- *Pomenirea Zămislirii Sfintei Ana, mama Preasfintei Născătoare de Dumnezeu*

Sfinții drepti părinți Ioachim și Ana au fost lipsiți de copii vreme de cincizeci de ani ai căsniciei lor; iar la bătrînețele lor s-a pogorît la fiecare din ei în parte Arhanghelul Domnului, Gavriil, și le-a vestit că a auzit Dumnezeu rugăciunile lor, și că vor naște o fiică pe care o vor numi Măria. Apoi a zămislit Sfînta Ana împreună cu soțul ei, în felul firesc al oamenilor, și după nouă luni a născut prunc de parte femeiască, pe fiica cea binecuvîntată de Dumnezeu și de toate neamurile de oameni de pe pămînt, pre Preasfînta Fecioară Măria, de Dumnezeu Născătoarea. (Despre a cărei sfîntă viață a se vedea mai multe la ziua de 9 ianuarie.)

- *Pomenirea Sfintei Ana, mama sfîntului Proroc Samuel*

Ea a fost soția lui Elcana din Ramataim Țofim, adică Arimateea (I Regi 1: 1-2). Ana fiind stearpă nu putea avea copii, și din această pricină plîngea cu amar înaintea lui Dumnezeu. Dar Domnul Atotmilostivul a căutat cu milostivire asupra ei și a ridicat de la ea sterpciunea, văzînd plînsul, zdrobirea și rugăciunea inimii ei. Ana de aceea 1-a născut pe fiul Samuel și 1-a închinat de mic Domnului pentru totdeauna, așa cum și făgăduise mai înainte. Iar Samuel s-a făcut povățuitor mare poporului lui Israel și proroc, ungînd poporului doi regi, pe Saul și pe David. Sfînta Ana maica prorocului Samuel a cîntat o cîntare de slavă și de biruință lui Dumnezeu, un imn minunat întru frumusețea și înțelepciunea cuvintelor, care și astăzi se cîntă la Slujbele Sfintei Biserici (I Regi 2:1).

- *Pomenirea Sfîntului Ștefan cel Strălucit [care a trăit în biserică Sfîntului Antipa]*

Acest plăcut al lui Dumnezeu s-a născut și a crescut la Constantinopol în casa părinților lui, Zaharia și Theofana. Tatăl lui a fost preot al Bisericii Celei Mari [Sfînta Sofia] în vremea Patriarhului Metodie. Pe cînd 1-a purtat în pîntece, maica sa nu s-a hrănit decît cu pîine și cu apă, iar cînd s-a născut copilul, s-a

văzut că pe pieptul lui strălucește o cruce de lumină. Din această pricină, precum și din marea curăție a vieții lui, lui Dumnezeu plăcute, el s-a numit „Cel Strălucit”, în vîrstă ajungînd de optsprezece ani, el s-a închis într-o chilie de lîngă Biserica Sfîntului Apostol Petru, dăruindu-se acolo tuturor asprelor nevoițe sihăstrești de metanii, post și rugăciune. Odată s-a arătat lui Sfîntul Apostol Petru și i-a zis: „Pace ție, fiul meu. Bun început ai pus tu vieții tale. Domnul să te întărească pe tine.” în urma acestei vedenii, el a mers și s-a sălășluit vreme de mulți ani la o chilie de lîngă Biserica Sfîntului Mucenic Antipa. Acesta s-a arătat și el Sfîntului Ștefan și l-a întărit, zicîndu-i: „Cunoaște că nu te voi părăsi niciodată.” Sfîntul Ștefan a adăugat atunci nevoițelor lui, noi nevoițe și ostenele lui, noi ostenele. Mîncarea lui era numai de două ori pe săptămîină și atunci doar puține legume nesărate. Acest bărbat dumnezeiesc a viețuit vreme de cincizeci și cinci de ani numai pentru dragostea împărăției lui Hristos Domnul, strămutîndu-se la odihna Domnului lui la anul 829, în vîrstă fiind de șaptezeci și trei de ani.

• *Pomenirea Sfîntului Sofronie, Arhiepiscopul Ciprului*

Sfîntul Sofronie s-a născut și a crescut în Insula Cipru. Din pricină că era bărbat foarte învățat și împodobit cu viață foarte sfîntă, mai cu seamă cu virtutea milostivirii, el a fost înălțat episcop în urma Sfîntului Damian. Păstorind cum se cuvine Biserica lui Dumnezeu și plăcîndu-l Lui întru toate, Sfîntul Sofronie s-a săvîrșit cu pace în veacul al șaselea.

Cîntare de laudă la Zămislirea Presfîntei Născătoare de Dumnezeu de către Sfînta Ana

*O Stăpîne Atotslăvite Doamne, Minunat în putere,
Cela Ce ești Indelungmilosativ către toată zidirea,
Tu pe cei mîndri pogori și înalți smeriții,
Pe slab nu îl stingi, ci să trăiască îl faci!
După a Ta minunată Purtare de Grijă pre toți mîntuiești,
După al Tău Sfat din veac și Pronie eternă.
Tu binecuvînți pămîntul să rodească bogat,
Iar cu cuvîntul pecetluiești al femeii sterp pîntec.
De la cea care naște Tu pruncul poți să-l iei,
Și poți dăruir prunci femeii celei sterpe.
Tu sterpei Ana, dreptei maici, prunc îi ai dăruit,
Pre Sfînta Fecioară Măria de Dumnezeu Născătoarea.
Pe cea disprețuită ai ridicat-o din tină
Și coroană slăvită ai pus pe fruntea ei.
Tu mai presus de-a ei rugă ai miluit-o pre dînsa,
Bătrîna dorind prunc, plînit-ai dorirea ei.
Pecetea sterpiciunii de la ea Tu ai rupt-o,
Și trupul ei cel mort cu viață ai înviat.
Tu i-ai dăruit prunc pe Fecioara Măria,
Cea mai frumoasă între femeile depepămînt.*

*Tu ei i-ai dăruit prunc de parte femeiască,
Pre Sfînta Preacurata Născătoare de Dumnezeu!
Ea Fiică i-afost maicii, dar și Maică,
Căci dintru ea S-a născut Domnul Dumnezeu.
După al Tău Sfat din veac și Sfînta Proniere,
Tu toate le poți Doamne, Sfînt este Numele Tău!
Tu toate le plinești spre-a noastră mîntuire,
Spre slava cea mare a poporului Tău!*

Luare aminte

Să luăm aminte la dreptatea dreptului Noe (Facerea 6):

- La cum în vremea lui toți oamenii de pe pămînt erau stricați și răi;
- La cum, în mijlocul stricăciunii de nevindecat a lumii într-o care trăia, numai Noe a rămas drept și a viețuit după Voia lui Dumnezeu.

Predică Despre Noe

Iată viața lui Noe: Noe era om drept și neprihănit între oamenii timpului său și mergea pe calea Domnului (Facerea 6: 9).

Mare și lăudat lucru este să duci o viață dreaptă în mijlocul celor drepți. Dar mult mai mare și nemăsurat mai lăudat lucru este să fii statornic drept în mijlocul celor nedrepți. Dreptul Noe a trăit printre oameni plini de toată viclenia, necurăția și răutatea; al a trăit printre ei vreme de cinci sute de ani și a rămas drept și fără pată înaintea lui Dumnezeu: *Noe însă a aflat har înaintea Domnului Dumnezeu (Facerea 6: 8).* Judecătorul Cel Preaînalt, Care privește la toate lucrurile oamenilor și le pretăluiește fără căutare la față și fără greșală, a prețuit și nevoințele lui Noe într-o aceea că, în mijlocul unui neam preadesfrînat și preaviclean trăind, el a rămas drept înaintea ochilor Lui. Pentru aceasta 1-a răsplătit cu har pe el Domnul. Cu siguranță, viața lui Noe întreagă a fost una de chin și ticăloșie îndurate de pe urma concetățenilor lui. Cu siguranță, nici măcar un singur prieten nu a putut avea el printre dînșii. Cea mai mare satisfacție a ticălosului este să îl tragă și pe cel drept în mocirla lui, spre a rînji de satisfacție că 1-a făcut și pe cel curat părtaș păcatului nelegiuirii lui, pe care astfel și-o poate îndreptăți mai vîrtos în conștiința lui întunecată și înaintea oamenilor. Dar Noe nu a putut fi tîrît în mocirlă, nici înșelat. Noe a iubit și a dorit mai mult prietenia lui Dumnezeu decît prietenia păcătoșilor. El a iubit mai mult să meargă alături de Dumnezeu lipsit de prieteni, decît alături de prieteni fără Dumnezeu. Frica de Domnul Ziditorul și Judecătorul 1-a păzit pe el de stricăciunea cea lățită în toată lumea; căci Noe nu a fost doar un bărbat drept, ci chiar *desăvîrșit întru sementeia lui* [după Biblia de la București]. Adică, el nu și-a îngăduit niciodată, cîtuși de puțin, să se lase întinat de răul cel de obște, ci mai vîrtos s-a lipit de dreptatea lui Dumnezeu. Ademenirea păcatului și rînjetul disprețuitor al păcătoșilor nu au făcut decît să îl înstrăineze și mai mult pe Noe de ei. Apoi, cînd Dumnezeu a binevoit să înece întreaga lume stricată sub oceanele potopului, El nu 1-a lăsat pe dreptul Noe să piară împreună cu ceilalți. Ci El 1-a mîntuit pe credinciosul Lui, Noe, și 1-a

preaslăvit, făcându-1 progenitor al unor noi generații de oameni. Fraților, pilda luminoasă a istoriei lui Noe ne învață pe fiecare din noi că, dacă dorim, putem să plăcem lui Dumnezeu chiar și trăind în mijlocul păcătoșilor.

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cela Ce ești Atotdrept și Multîndurat, ține-ne pre noi drepti mergînd întru calea dreptății Tale, Căci noi numai Ție ne închinăm, și pre Tine Te laudăm în veac, Amin.

10 decembrie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Mina, Ermoghen și Evgraf*
Sfinții Mina și Ermoghen s-au născut amîndoi la Atena. Ei au locuit amîndoi la Bizanț, fiind ținuți la mare cinste de împărat și de popor. Sfîntul Mina a fost vestit pentru marea sa învățătură și darul elocinței, și deși în afară se comporta ca și cînd ar fi fost și el din păgînatate, înlăuntrul inimii lui era creștin convins. Sfîntul Evgraf a fost mai înainte Eparhul Bizanțului, fiind păgîn și cu purtarea și cu credința inimii, dar era din fire bun și drept și lucrător de multe și mari fapte bune. Izbucnind conflicte grave între păgîni și creștini la Alexandria, împăratul 1-a trimis acolo pe marele lui demnitar, Mina, să restabilească ordinea și să îi anihileze pe creștini cu desăvîrșire. Sfîntul Mina a mers și a restabilit cu adevărat ordinea, dar pe creștini i-a lăsat în pace, declarîndu-se însuși pe față creștin, aducînd multă păgînatate la Hristos și lucrînd multe și mari minuni. Auzind aceasta, împăratul 1-a trimis la Alexandria pe celălalt mare demnitar al lui, Ermoghen, ca să îl pedepsească pe Sfîntul Mina și să îi dea morții pe creștini. Ermoghen a împlinit ordinul împăratului: el 1-a adus pe Sfîntul Mina înaintea judecății, i-a tăiat picioarele și limba, i-a scos ochii, apoi 1-a aruncat în închisoare. Dar acolo S-a pogorît la Sfînt Domnul Iisus Hristos și 1-a vindecat și 1-a întărit pe robul Lui multpătimitor. Văzîndu-1 pe Sfîntul Mina vindecat cu desăvîrșire, Ermoghen s-a schimbat cu inima și a primit Sfîntul Botez. El a propovăduit atunci cu putere Cuvîntul lui Dumnezeu și a fost înălțat Episcop al Alexandriei. Atunci Maximin înfuriat a venit în persoană la Alexandria și i-a supus pe Sfinții Mina și Ermoghen celor mai bestiale torturi, pe care ei le-au îndurat cu bărbăție, acoperiți de harul lui Dumnezeu. Privind la vitejia acestor oșteni ai lui Hristos și la minunile pe care le lucra Dumnezeu prin ei, secretarul și prietenul Sfîntului Mina, pe nume Evgraf, a stat înaintea tribunalului și i-a strigat împăratului în față: «Și eu sînt Creștin!» Împăratul înnebunit de drăcească furie a scos sabia de la șold și 1-a decapitat atunci pe loc pe Sfîntul Evgraf. După aceasta el a ordonat călăilor să-i decapiteze pe Sfinții Mina și Ermoghen.

¹¹⁴ «...Calicheladu, adică cel cu viers frumos" - după Sinaxarul sfinților din *Mineiul pe Decembrie* (București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Ediția a VI-a, 1991.

Sfintele lor moaște aruncate în mare au plutit minunat pînă la Constantinopol unde Episcopul cetății, mai înainte vestit prin

vedenie de aceasta, a venit și le-a întâmpinat pe ele, primindu-le și îngropându-le cu cinste.

- *Pomenirea Sfintei Anghelina și a Sfântului Iovan Despotul*
Sfânta Anghelina a fost fiica principelui albanez Gheorghe Skanderbeg, și soția lui Ștefan, Despotul Serbiei, fiul Despotului Gheorghie. Ea a fost pururea alături de soțul ei, cu care a îndurat amarnice prigoane și surghiun în Serbia, Albania și Italia. Ea i-a crescut pe fiii ei Maxim și Iovan într-un adevărat și curat duh creștinesc. După moartea soțului ei ea s-a tuns într-un îngerescul chip, închinându-se pe sine cu totul rugăciunii, faptelor de milostenie, și zidirii și refacerii sfintelor locașuri ale lui Dumnezeu. Soție credincioasă, mamă exemplară și creștină desăvârșită, ea cu adevărat a meritat numele de "Maica Anghelina," așa cum o numește poporul și în ziua de azi. Sfintele ei moaște făcătoare de minuni, împreună cu acelea ale dreptului ei soț Ștefan odihnesc la Mânăstirea Kruședol (deși parte din ele au fost distruse de turci). Ea s-a săvârșit către cereștile locașuri ale împărăției lui Hristos la începutul veacului al șaisprezecelea.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Ghemel*

El a fost un cetățean de vază al Ankirei [Ankara de azi]. Venind împăratul Iulian Apostatul în această cetate, Ghemel a stat înaintea lui și l-a certat cu îndrăzneală pentru lepădarea lui de credință. Pentru aceasta el a fost torturat bestial și răstignit pe cruce la anul 361. Dându-și în chinuri lente duhul pe cruce, Sfântul Mucenic Ghemel a auzit un glas din cer Care i-a zis: *Ghemele, binecuvântat ești tu.*

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Toma Defurchinu [din Bitinia]*

El a fost un mare nevoitor, un biruitor asupra diavolului, și un văzător cu duhul, împăratul Leon cel înțelept i-a trimis lui o scrisoare în care îi cerea sfat, iar Sfântul i-a răspuns împăratului la acea epistolă fără ca să aibă nevoie să o deschidă. El s-a săvârșit către Domnul cu pace în veacul al nouălea, la foarte adânci bătrâneți.

Cîntare de laudă la Sfânta Cuvioasă Anghelina

Plăcuta lui Dumnezeu Sfânta Anghelina

Soție sfântă a fost, și monahie sfântă;

îndelungrăbdătoare-n necazuri, milostivă și bună,

Cu cei ce pătimeau pătimind și ea.

Ea a privit doar la Domnul Dumnezeu Mîngietorul,

Și liniștitu-sa urcîndpe Crucea lui Hristos.

Ea soțului ei i-afost sprijin puternic și blînd,

Iar copiilor ei pildă de viețuire sfîntă:

Pentru aceasta și ai ei fii sfinți s-au făcut.

Oricine cu credință cheamă al Maicii Anghelina nume,

Află întru ispite grabnic ajutor.

In vremuri cumplite cînd se prăbușea țara,

Cînd mulți se omorau cu păcatele lor,

Cînd al islamului întuneric cuprindea-mpărăția,

*Anghelina a mîntuit multe suflete de sîrbi.
Ea i-a mîntuit arătîndu-le adevărul, arătîndu-le cerul,
Cu-al ei deget și duh.*

*Ea i-a mîngîiat cu Hristos, vindecîndu-i cu Crucea,
Ea grăbește și-acum către cel îndurerat.
Ea cu mai multă putere vindecă și acuma,
Pe tot sufletul ce cheamă sînt ajutorul ei.
Oricine cu crdință strigă "Maică Anghelina!"
Vede cum grabnic iese din necaz.*

Cugetare

În nenumărate și tainice feluri Domnul Dumnezeu Cel Veșnic Viu știe cînd să arate milostivire și cînd să pedepsească, cînd să izbăvească pe credincioși din ispite, cînd să îi prefacă pe necredincioși în credinciși, și cînd să facă să piară cu sunet pe prigonitorii nepocăiți ai Credinței. După ce bestialul Maximin i-a ucis pe Sfinții Mucenici Mina, Ermoghen și Evgraf, el s-a îmbarcat cu suita sa într-o corabie și pornit de la Alexandria spre Bizanț. Dar a orbit fără veste și trupește cel ce în bezna întunericului deja zăcea cu sufletul și cu inima. El a început să strige celor din jurul lui că mîini nevăzute îl lovesc pe el cu sălbăticie. La scurtă vreme după aceea el a pierit rău, așa cum a și trăit, în vremea Sfîntului Episcop Ambrozie al Milanului s-a petrecut următorul fapt: eretica împărăteasă Iustina 1-a determinat pe Eftimie, mare latifundiar milanez să îl răpească și să îl arunce într-un exil îndepărat pe Episcop, pe care îl ura.

Eftimie a pregătit căruța și, încălecînd pe calul său, s-a poziționat astfel încît să îl poată surprinde pe Episcop singur, să îl urce cu forța în căruță, și să împlinească pofta ereticei împărătesc. Dar chiar în ziua în care organizase crima a venit ordin împărătesc cu exilarea imediată a lui Eftimie, din pricina unei crime ascunse. Venind garda de soldați, ei 1-au prins pe Eftimie, 1-au legat, și 1-au urcat în căruța pe care el i-o pregătise Episcopului, omul lui Dumnezeu. Altă dată a intrat un eretic arian în biserica în care slujea Sfîntul Ambrozie, cu gîndul că îl va putea oarecum prinde și învinui prin cuvintele pe care le va rosti Sfîntul la predică. Privind înăuntru, ereticul 1-a văzut pe sfîntul lui Dumnezeu cum învață poporul, dar a văzut și un înger luminos lîngă el, care îi șoptește la ureche dumnezeieștile cuvinte, înspăimîntat de vedenia aceasta, ereticul s-a rușinat, s-a lepădat de erezia lui și s-a întors cu totul la Sfînta Credință.

Luare aminte

Să luăm aminte la potopul care a înecat pămîntul (Facerea 7):
La cum pămîntul se afla deja scufundat în oceanele păcatului, mai înainte de a fi acoperit de revărsările de ape;
La cum Multînduratul Dumnezeu a îngăduit potopul din pricina păcatelor omenirii, și la cum potopul a acoperit fața întregului pămînt.

Predică Despre Avraam

Eu... sîntpulpbere și cenușă (Facerea 1.8 :27).

Acestea sînt cuvintele pe care Părintele Avraam le grăiește despre

sine însuși. Fraților, de rîs sînt acei oameni care se umflă de mîndrie pe seama relațiilor lor înalte, și a prieteniei cu puternicii acestei lumi deșarte. Dreptul Avraam a fost aflat vrednic de a sta de vorbă cu Dumnezeu Cel Atotputernic și Veșnic. Cu toate acestea, el nu s-a mîndrit cu duhul, ci s-a smerit pe sine și mai adînc, numindu-se *pulbere și cenușă*. Dar cine a fost acest Avraam, de a fost aflat vrednic de atîta cinste în timpul vieții lui pămîntești și de atîta laudă și după moarte, după cum mărturisește despre dînsul Sfîntul Apostol Pavel (Galateni 3, Evrei 11), și însuși Domnul (Luca 16 : 22, Ioan 8: 39)? El a fost un lucrător al pămîntului plin de toată virtutea care și-a trăit viața lui toată pururea numai după Legea lui Dumnezeu. El a fost bărbat cu credință mare și de nezduncinat în Domnul, iubitor de dreptate, primitor de străini, milostiv, curajos, supus, curat și smerit. Dar dintre toate virtuțile lui, Dreptul Avraam este mai cu seamă vestit în istoria mîntuirii pentru puternica lui Credință. Dreptul Avraam a fost în vîrstă de o sută de ani cînd i-a vestit Domnul că Sara, soția lui, stearpă pînă atunci și foarte înaintată în vîrstă și ea, îi va naște prunc - iar Dreptul Avraam a crezut fără să se îndoiască Cuvîntul Domnului. Și chiar mai înainte ca să nască Sara pe Isaac, Dumnezeu a zis către Avraam: *Voi face pe urmașii tăi mulți ca pulberea pămîntului* (Facerea 13: 16). Iar Dreptul Avraam a crezut cu adevărat, fără să se îndoiască. Iar cînd lui Avraam i s-a născut unicul lui fiu, Dumnezeu, ca să-1 încerce, i-a poruncit ca să îl aducă pe fiul lui unul născut și să-1 jertfească Lui, Domnului. Iar Avraam credinciosul, deși-1-a durut inima lui de părinte, a mers să împlinească fără îndoire, fără crîcnire și fără murmur jertfa sufletului lui. Dar-1-a oprit pe el Dumnezeu în ultima clipă, văzînd că adevărată îi este credința. Cît de totală și de minunată a fost credința și supunerea acestui bărbat din vechime față de Dumnezeu! De aceea-1-a și binecuvîntat pe el Domnul, preamărindu-1 și pe pămînt și în ceruri. Fraților, fericiți aceia care, fără ezitare și fără îndoire cred în Dumnezeu și se sîrguiesc pururea să împlinească poruncile Lui cele sfinte. Binecuvîntarea lui Dumnezeu îi va însoți pe unii ca aceștia în ambele lumi. O Stăpîne Doamne Dumnezeu nostru, Cea Ce ești Făcătorul nostru Cel Binecuvîntat, cercetează-ne și pre noi păcătoșii și ne numără printre aleșii Tăi care parte au cu Părintele Avraam întru împărăția Ta cea Sfîntă, Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 decembrie

- *Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Daniel Stîlpcul*

El s-a născut în satul Bethara [Vitaria] de lîngă cetatea Samosatelor, în Mesopotamia, din părinți creștini, pe numele lor Ilie și Marta. Maica lui-1-a cîștigat de la Dumnezeu numai cu rugăciune și cu lacrimi, căci era stearpă. Fiind singurul prunc dăruit ei de Domnul, ea-1-a închinat cu totul Lui încă din frageda

lui pruncie. Sfântul Daniel s-a îmbrăcat într-un îngerescul chip la vîrstă de doisprezece ani, l-a cercetat pe Sfântul Simeon Stîlplnicul, și a primit binecuvîntarea lui. Dorind cu sete liniștea singurătății, Sfântul Daniel a părăsit mînăstirea și s-a sălășluit într-o capiște idolească părăsită de la țărmul Mării Negre. Acolo el a îndurat sălbaticile atacuri ale dracilor, dar le-a biruit pe toate cu răbdarea, rugăciunea și semnul Sfintei Cruci. După acestea el a urcat pe un stîlp pe care a rămas pînă la moarte lui, îndurînd arșița și frigul, și atacurile oamenilor și demonilor, în jurul stîlpului lui s-a strîns număr mare de ucenici, pe care Sfântul i-a povățuit la viața veșnică cu pilda vieții lui și cu cuvîntul.

Dumnezeu l-a răsplătit pe robul lui cel credincios cu har peste har încă din viața aceasta, într-un care a lucrat multe minuni spre folosul oamenilor și a prorocit. La omul lui Dumnezeu se strîngeau să primească cuvînt de învățătură oameni de pretutindeni: împărați și patriarhi, popor simplu și demnitari înalți, toți alergau la izvorul învățurii lui. Împăratul Leon cel Mare a venit la stîlpul Sfântului Daniel însoțit fiind de oaspeți din străinătate, principii și aristocrați, și arătîndu-le stîlpul, le-a zis: „Iată cea mai scumpă comoară a împărăției mele!” Sfântul Daniel și-a prorocit ziua morții lui, i-a povățuit pe ucenici ca un tată pe fii și le-a dat sărutarea cea mai de pe urmă. La ieșirea sufletului lui ucenicii au văzut pe sfinții îngeri, proroci, apostoli și mucenici deasupra stîlpului lui. După ce a ostenit vreme de optzeci de ani pe pămînt, acest bărbat îngeresc s-a strămutat către Domnul, la veșnica odihnă a locașurilor împărăției lui Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuviosului Părintelui nostru Luca [cel Nou] Stîlplnicul*

El a locuit la Constantinopol în vremea împăratului Constantin Porfirogenetul. Soldat fiind, a luptat în rîndurile armatelor grecești într-un cumplit război contra bulgarilor, în care a fost martorul morții a mii de oameni, dar război din care el a scăpat ca prin minune viu și nevătămat. Văzînd în izbăvirea lui de moarte degetul lui Dumnezeu, Sfântul Luca a lepădat îndată după aceea toată deșertăciunea acestei lumi, s-a făcut monah și a urcat pe un stîlp de lîngă Calcedon. Acolo el a trăit într-o aspre nevoie vreme de patruzeci și cinci de ani, curățîndu-și inima de toate gîndurile și patimile sufletești și trupești. Plăcîndu-i desăvîrșit lui Dumnezeu, el s-a săvîrșit către Dînsul cam între anii 970 și 980, mutîndu-se la locașurile vieții celei mai bune.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Nicon Uscatul*

Monah fiind la Mînăstirea Peșterilor din Kiev, el a fost luat rob în urma unei năvăliri tătare. El a trăit în acea robie vreme de trei ani: legat în lanțuri, torturat și batjocorit. Venind rudeniile lui după trei ani cu bani la stăpînul lui tătar să îl răscumpere, Preacuviosul Nicon a refuzat aceasta, zicînd: „Dacă Domnul ar fi voit ca să fiu liber, nu ar fi îngăduit să cad în mîinile tătarilor acestora fără de lege.” El i-a zis într-o bună zi -stăpînului lui tătar

că Domnul Dumnezeu Iisus Hristos va veni și îl va elibera din acea robie după trei zile. Crezînd tătarul că Sfîntul vrea să fugă, i-a tăiat tendoanele picioarelor de sub genunchi. Cu toate acestea, după trei zile, o mîină nevăzută cu adevărat l-a adus pe Sfîntul Nikon la Kiev. După altă vreme tătarul a ajuns la Kiev și l-a recunoscut pe cel pe care îl robise, fostul lui sclav. El s-a pocăit de viața lui cea rău trăită și a primit Sfîntul Botez. Apoi, fostul stăpîn s-a făcut robul și ucenicul fostului lui rob. Sfîntul Nikon s-a numit „Uscatul” din pricina asprelor sale postiri. El a fost văzător cu duhul și mare făcător de minuni. El s-a săvîrșit către Domnul cu pace în unsprezece zile ale lunii decembrie, din anul 1101.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Mirax*

El a fost de neam egiptean, înșelat de un emir musulman, el a îmbrățișat islamul. Dar mai tîrziu s-a pocăit de lepădarea lui, a luat o sfîntă cruce în mîini și a intrat cu ea în moschee. Acolo s-a declarat creștin înaintea tuturor, strigînd către musulmani să se lepede de credința lor mincinoasă și să primească adevărul. Pentru aceasta a fost torturat bestial iar apoi decapitat, cam pe la anul 640.

Cîntare de laudă la Sfîntul Preacuvios Daniel Stîlpcul

Voind Awa Daniel la Domnul să treacă,

Pe ai săi ucenici el i-a povățuit așa:

*„ Copiilor mei, roade ale nevoițelor mele,
lipiți-vă pururea inima de Domnul Dumnezeu.*

Ațintiți-vă duhul pururi la Dumnezeu Tatăl,

Slăviți cu laudă pe-al lumii Ziditor.

Fie smerenia a voastră de căpetenie podoabă,

Căci cei smeriți în Ceruri sînt ai Domnului domni.

Arătați ascultarea ce sade bine smereniei,

Iată cele două podoabe ale adevăratului creștin.

Supusul și smeritul vor iubi ospitalitatea,

Primirea de străini și milostenia sînt mari la Dumnezeu.

Primiți virtuțile acestea, și încă vă voi spune:

Nu lăsați postul, privegherea, sărăcia primiți:

Acestea trei sînt căi către împărăție,

Șase lumini aprinse noptii depepămînt.

Iar a șaptea-i iubirea, cea mai mare din toate. ”

Așa a grăit Bătrînul, binecuvîntînd ucenicii,

Apoi datu-și-a al lui sfînt suflet către Dumnezeu.

O Sfinte Părinte Daniele al cerului locuitorule,

Roagă-te pururi Domnului Hristos pentru noi!

Cugetare

Domnul păzește pe toți cei ce îl iubesc pe El (Psalmul 144: 20).

Viețile Sfîntilor ne confirmă mereu și mereu acest sfînt adevăr, mai limpede decît lumina soarelui. Unii preoți invidioși s-au plîns la Patriarhul de Sfîntul Avvă Daniel, bîrfindu-l și zicînd că este vrăjitor. În realitate, ei îl invidiau pe marele ascet care pe atunci era foarte tînar cu anii și care îi depășea cu mult întru nevoițe și

viețuire sfântă pe ei, preoții, atrăgînd astfel la piciorul stîlpului lui mulțime de popor. Patriarhul 1-a chemat pe Avva Daniel de față și 1-a chestionat cu privire la probleme de credință, de dogmă, și rînduială personală. Zicîndu-i fără ascunzișuri Avva Daniel toate, Patriarhul s-a ridicat de pe scaun, a venit la Avva Daniel, 1-a îmbrățișat, 1-a lăudat, și 1-a slobozit cu pace. La mai multe zile după aceea Patriarhul Anatolie s-a îmbolnăvit, 1-a chemat pe Avva Daniel și 1-a rugat să facă rugăciune către Domnul ca să își redobîndească sănătatea. Sfîntul a făcut așa, iar Patriarhul s-a însănătoșit grabnic. Dorind neapărat să îl răsplătească pe tînărul sfînt, Avva Daniel i-a cerut Patriarhului o singură favoare: să îi ierte pe cei care îl bîrfiseră înaintea lui. Atunci patriarhul a zis: „Cum să nu-i iert cînd ei mi-au făcut mie cel mai mare bine! Ei mi-au adus la cunoștință de existența Sfinției Tale, care m-ai și vindecat!” Cu adevărat *Domnul păzește pe toți cei care îl iubesc pe El*, întorcînd spre al lor bine răul pe care îl uneltesc răii împotriva lor!

Pe cînd Sfîntul Nikon cel Uscat era rob la tătari, stăpînul lui s-a îmbolnăvit și a ajuns la pragul morții. Văzînd că va muri curînd, el a poruncit feciorilor lui să îl răstignească pe Sfîntul Nikon la capătul mormîntului lui după ce îl vor îngropa. Dar Sfîntul Nikon, văzător cu duhul fiind, a văzut că tătarul va ajunge mai la urmă să creadă în Hristos și s-a rugat lui Dumnezeu pentru însănătoșirea lui. Dincolo de orice nădejde omenească, tătarul s-a însănătoșit. Astfel, cu rugăciunea, Sfîntul Nikon s-a mîntuit și pe sine de acea moarte și 1-a mîntuit și pe tătar de moartea cea veșnică.

Luare aminte

Să luăm aminte la legămîntul pe care 1-a făcut Dumnezeu cu dreptul Noe (Facerea 9):

- La cum Dumnezeu 1-a binecuvîntat pe Noe și pe feciorii lui, după potop;
- La cum a făgăduit El că niciodată nu va mai trimite potop pe pămînt;
- La cum a pus curcubeul ca semn al acestui legămînt.

Predică Despre Lot

A zis [Lot] către ei: „Nu, frații mei, să nu faceți nici un rău!”

Lot, bărbat drept în mijlocul nelegiuitorilor, a locuit cu soția lui și cu cele două fiice la Sodoma. Credinciosul Avraam L-a întrebat pe Dumnezeu: *Pierde-vei, oare, pe cel drept ca și pe cel păcătos?*

(Facerea 18: 23) iar Dumnezeu i-a răspuns robului Lui credincios că nu numai că nu îl va pierde pe cel drept, dar dacă va afla măcar zece drepti în acea cetate, atunci va lăsa să trăiască toată cetatea cea nedreaptă de dragul celor zece drepti. Cu toate acestea, s-a găsit abia un singur drept în cetatea nelegiuită a Sodomei, acela a fost Lot, și el nu era din cetatea aceea ci era străin. Lot a fost asemenea unchiului lui, Avraam, la toate

virtuțile, mai cu seamă în supunerea lui desăvârșită față de voia Domnului și în ospitalitate. Dar sodomiții îl urau, una pentru că era străin, dar mult mai mult pentru că era drept. *Nu, frații mei, să nu faceți nici un rău*, i-a implorat Lot. El i-a numit pe cei stricați frați ca să îi îmblânzească și să îi înduplece să nu facă răul, spre a lor mîntuire. Dar cuvîntul lui de frate nu a făcut altceva decît să sporească ura celor plini de ură. Lot a fost aflat vrednic să fie cercetat de îngerii lui Dumnezeu, care au venit să îl scoată afară din cetatea condamnată pierzării, ale cărei păcate strigaseră pînă la Dumnezeu. Dar desfrînații se năpusteau acum chiar și în casa lui Lot, vrînd să întineze legea sacră a ospitalității. *Nu, frații mei, să nu faceți nici un rău*, i-a implorat Lot pe dînșii. Dar de ce să fi ascultat acele brute de cuvîntul lui Lot, cînd ei nu se temeau nici de Dumnezeu? De aceea i-au pedepsit îngerii cu orbire: *Iar pe oamenii care erau la ușa casei i-au lovit cu orbire de la mic pînă la mare* (Facerea 19: 11). Apoi îngerii l-au apucat pe Lot de mîmă și l-au scos afară din cetatea nelegiurii, și au slobozit asupra cetății aceleia ploaie de foc și pucioasă întru care ea a pierit și a ars desăvârșit. Astfel, o întreață cetate nelegiuită a pierit cu sunet, și un singur om drept din ea a scăpat cu viață. *Că mai bun este unul drept decît o mie de păcătoși* (înțelepciunea lui Isus, fiul lui Sirah, 16: 3).

O Stăpîne Atotbune Doamne, Cea Ce nicicînd nu uiți pe dreptii Tăi, îndreptează nedreptățile noastre și ne mîntuiește, Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

12 decembrie

- *Pomenirea celui între sfinți Părintele nostru Spiridon Episcopul Trimitundeii, Făcătorul de Minuni*

Acest mare și slăvit sfînt al lui Dumnezeu s-a născut și a trăit toată sfînta lui viață în Insula Cipru, întru care a slujit minunat Biserica lui Hristos. El s-a născut din părinți simpli, lucrători ai pămîntului, îndeletnicirile pe care a continuat-o și el întru smerenie și simplitate întreaga viață, chiar arhiereu fiind. El a fost mai întîi bărbat căsătorit care a avut copii dar, după moartea soției lui, el s-a închinat pe sine cu totul slujirii lui Dumnezeu. Din pricina mării lui evlavii și a sfințeniei vieții lui, obștea credincioșilor l-a chemat cu o inimă și cu o gură la scaunul de arhiereu. Dar nici ca episcop Sfîntul Spiridon nu și-a schimbat modul lui simplu de viață. El a continuat să crească oi și să cultive pămîntul cu mîinile lui. Din roadele muncii lui el păstra pentru sine doar foarte puțin, dînd cea mai mare parte spre hrana săracilor și nevoiașilor. El s-a arătat mare făcător de minuni prin puterea lui Dumnezeu: el a adus ploaie în vreme de secetă, a oprit curgerea apelor unui rîu, a înviat mai mulți morți, l-a vindecat pe împăratul Constantius de o boală incurabilă, a grăit cu îngeri ai lui Dumnezeu, a văzut mai înainte cele ce aveau să fie, a cunoscut gîndurile din inimile oamenilor, a adus mulțime de păgîni la Credință, și a lucrat întru

Numele Domnului multe alte minuni. El a fost unul din Sfinții Părinți de la Întâiul Sinod Ecumenic de la Niceea [din anul 325], și a adus mulți eretici la Credința cea Dreaptă prin formulările lui simple și clare ale Sfintelor Dogme, precum și prin facerea de minuni. El umbla tot timpul îmbrăcat atît de smerit și de simplu, încît chemat fiind la palatul imperial de către însuși împăratul care dorea să îl vadă, un soldat l-a palmuit, crezînd că este un cerșetor. Dar Sfîntul, fără vicleșug și cu sfîntă simplitate împlinind cuvîntul Domnului, i-a întors soldatului și celălalt obraz. Sfîntul Spiridon l-a preaslăvit pe Dumnezeu prin nenumărate și mari minuni, fiind de folos nu doar celor mulți oameni care s-au ajutat și s-au mîntuit prin el, ci întregii Biserici a lui Dumnezeu. El a intrat întru cereasca odihnă la anul 348. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni odihnesc în Insula Corfu, unde și astăzi îl preamăresc pe Dumnezeu cu mulțime de minuni.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Alexandru, Patriarhul Ierusalimului*

Mai întîi Sfîntul Alexandru a fost Episcop al Cappadociei, dar în vremea persecuțiilor anti-creștine de sub domnia lui Severus, în anul 203, el a fost aruncat în temniță și apoi exilat. El este cel care a întemeiat vestita bibliotecă de la Ierusalim, în care s-a documentat Eusebius atunci cînd a scris *Istoria Bisericească*. El a fost torturat bestial în mai multe rînduri în timpul domniei lui Decius, și aruncat la fiarele sălbatice. Dar rămînînd viu de fiecare dată și fiarele nefacîndu-i nici un rău, el a fost aruncat în închisoare, unde a și murit. Așa și-a încheiat alergarea pămîntească acest atlet al lui Hristos, strămutîndu-se la veșnicele locașuri ale împăratului Hristos, la anul 251.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Sinesie [Sinet]*

El de tînăr a fost citeț la Roma, unde a propovăduit cu îndrăzneală adevărul lui Hristos și a dat pe fața minciuna idolatriei. Pentru aceasta el a fost torturat și decapitat în timpul domniei lui Aurelian.

Cîntare de laudă la Sfîntul Spiridon Episcopul Trimitundeii, Făcătorul de

Minuni

Soare luminos al paradis iacului Cipru

Și slăvit luminător al Bisericii,

Sfîntul Spiridon apărător al Ortodoxiei a fost,

Simplu ca un prunc cu nevinovăția.

Dar simplitatea lui de înțelepciune e plină,

Ea luminează lumea.

La ce folosesc multele cuvinte ca să grăiești adevărul?

Adevărul lui Dumnezeu este simplu:

Unul este Făcătorul, întru Sfînta Treime,

Tatăl, Fiul și Duhul.

Fiul S-apogorît la păcătosul pămînt

Și primit-a trup din Fecioara Măria.

*El S-a întrupat spre a-i izbăvi pe oameni,
Căci Iubitor de oameni este.
El omenirii nouă lege i-a dat,
Legea iubirii și a credinței.
El acum sade în Ceruri, Hristos Preaslăvit,
Unde roadă Sfintei Lui Lucrări depepămînt culege.
Iar roadă sfîntă a Lucrării Luipepămînt
Sînî Sfinții, bărbați, femei și copii.
El este Piatra de mîntuire a omenirii,
în afară de Ea mîntuire un este.
O Sfinte Părinte Spiridoane, Luminătorule al Bisericii,
Atlete al lui Hristos, roagă-te pentru noi păcătoșii!*

Cugetare

Nimic nu ne va ajuta nouă dacă nu vom înțelege că trebuie să fim blînzi și îngăduitori față de slăbiciunile oamenilor și să le iertăm din inimă. Cum vom putea altfel nădăjdui că ne va ierta Dumnezeu pe noi dacă nu iertăm și noi greșităilor noștri? Sfîntul Spiridon a vîndut odată o sută de capre unui negustor la prețul cu care se învoiseră, și a cerut negustorului să pună banii jos. Negustorul, știind că Sfîntul nu număra niciodată banii, a pus jos prețul pentru doar nouăzeci și nouă de capre, iar banii pentru a sută capră i-a tăinuit. După aceasta, Sfîntul Spiridon i-a numărat aceluia o sută de capre și le-a despărțit de turmele lui. Dar mîinînd negustorul împreună cu ciobanii lui turma astfel "cumpărată", iată că una din capre se rupe de turmă și se întoarce înapoi, behăind. Sfîntul a alungat-o, dar ea s-a întors înapoi. Și tot așa, pînă cînd s-a văzut limpede că acea capră nu vrea să rămînă nicicum între caprele cumpărate. Atunci s-a apropiat Sfîntul Spiridon de negustor și i-a șoptit la ureche așa: "Ascultă, fiule, capra aceasta nu în zadar se întoarce mereu înapoi la mine. Nu cumva ai dosit prețul ei?" Negustorul, ars de rușine, și-a recunoscut înșelătoria. De îndată ce a plătit banii conveniți, capra a mers liniștită alături de turma celor cumpărate. Altă dată în staulele de oi ale Simțului Spiridon au năvălit niște tîlhari. După ce au apucat cîte oi au vrut, ei au căutat să iasă din staul, dar o forță nevăzută îi țintuia pe loc, făcîndu-i incapabili de vreo mișcare, în zori, Episcopul a venit să caute de oile sale. Văzîndu-i pe tîlhari, i-a certat cu blîndețe și i-a povățuit ca pe viitor să caute să-și cîștige agoniseala traiului din muncă cinstită, iar nu din tîlhărit. Apoi a luat un berbec și l-a dăruit tîlharilor, zicîndu-le: "Luați-l pe acesta pentru osteneala voastră, să nu vă fi fost privegherea de toată noaptea în zadar!" Apoi, i-a slobozit cu pace.

Luare aminte

Să luăm aminte la binecuvîntarea lui Noe asupra a doi dintre fiii lui (Facerea 9):

- La cum Ham a descoperit goliciunea tatălui său, dar Seni și Iafet au acoperi t-o;
- La cum Noe pentru aceasta a dat binecuvîntare asupra lui Sem și

lafet, dar blestem asupra urmașilor lui Ham.

Predică Despre Melchisedec

Tu ești preot din veac, după rînduiala lui Melchisedec (Psalmul 109: 4; Evrei?: 17, 21).

O, cît de mulți sînt credincioșii ascunși ai lui Dumnezeu care îi slujesc Lui zi și noapte! O, cît de multe sînt stelele strălucitoare numite comete care apar pe neașteptate, strălucesc puternic, apoi se pierd fără urmă în imensitatea universului, lăsîndu-ne înșă adîncă pecetea amintirii lor! Dreptul Avraam împreună cu urmașii lui ne este cunoscut nouă celor de azi așa cum este și bolta înstelată de deasupra noastră, Melchisedec înșă, despre care ne este vorbirea acum, se aseamănă cu acea cometă strălucitoare: ea apare deodată, pe neașteptate, trasează pe cer un arc splendid și spectaculos, apoi dispare în imensitatea universului.

Dar cine este acest Melchisedec? El este *regele Salemului, preotul Dumnezeului Celui Preaînalt* (Facerea 14: 18). El a adus pîine și vin lui Avraam; el l-a binecuvîntat pe Avraam, iar Avraam i-a dat lui zeciuială din toate cîte avea. Dacă Avraam a fost atît de bogat binecuvîntat de Dumnezeu, oare cu cît mai mult un va fi fost binecuvîntat acela care l-a binecuvîntat pe Avraam? O, cît de adînci și de nepătrunse sînt tainele Proniei dumnezeiești! Gîndul omului se întinde doar de azi pînă mîine, dar gîndul lui Dumnezeu merge pînă la sfîrșitul veacurilor. După cuvîntul Sfîntului Apostol Pavel, Melchisedec îl prefigurează pe însuși Domnul Iisus Hristos (Evrei 7: 10). Căci cîtă vreme strămoșul Avraam a fost un minunat și plăcut lui Dumnezeu lucrător al pămîntului, Melchisedec acesta a fost și rege și preot, așa cum și Domnul este împărat și Preot. Melchisedec i-a adus lui Avraam pîine și vin, iar Domnul nostru a adus propriul Lui Trup și propriul Lui Sînge ca Pîine și Vin întregului neam omenesc. Avraam s-a închinat înaintea lui Melchisedec și i-a adus cu dragoste și de bunăvoie zeciuială din toate roadele lui. Iar adevărații urmași ai lui Avraam, Creștinii, se închină înaintea Domnului Hristos și îi aduc lui cu dragoste și de bună voie jertfe și daruri, dar pentru dar,

pentru Marele Dar al Jertfei Lui sîngeroase pe Cruce. *Și neamul Lui cine îl va spune?* (Isaia 53: 8). Cuvintele acestea se referă și la Domnul Hristos și la Melchisedec. *Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea și a văzut-o și s-a bucurat* (Ioan 8: 56). Așa a grăit Domnul către iudei. Dar cum a văzut Avraam ziua Domnului? El a văzut-o în duh. Dumnezeu i-a descoperit-o lui, căci el a văzut o prefigurare a Domnului Hristos în persoana slăvită și minunată a lui Melchisedec, rege, preot, și rob al Celui Preaînalt.

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, binecuvîntează-ne și pre noi precum odinoară pe credincioșii robii Tăi Avraam și Melchisedec,

Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

13 decembrie

- *Pomenirea Sfinților Mari Mucenici Eustratie, Auxentie, Evghenie, Mardarie și Orest*

Acești cinci străluciți bărbați au luminat ca niște sori în zilele întunecate ale prigonitorilor Credinței Creștine, împărații Dioclețian și Maximian. Sfântul Eustratie a fost comandant roman în cetatea Satalionus [sic]; Evghenie a fost prietenul și camaradul lui de arme; Orest a fost la rîndul lui un soldat de elită; Avxentie a fost preot; iar Mardarie a fost un cetățean obișnuit care, ca și Eustratie, se trăgea din cetatea Arabrak. Trimișii imperiali Lysias și Agriculus l-au torturat bestial mai întâi pe Avxentie, pentru că era preot. Văzînd chinuirea unui om numai pentru credința lui în Hristos, Eustratie a stat înaintea lui Lysias și a strigat că și el este creștin. Intrînd Eustratie și el la chinuri, a venit și a stat și Evghenie înaintea judecătorului, strigînd: "Lysias, și eu sînt Creștin!" Fiind Sfântul Mucenic Eustratie purtat împreună cu ceilalți torturați pe străzile Arabrakului spre batjocura gloatei, a privit la ei cetățeanul Mardarie, de pe acoperișul casei lui. El și-a luat rămas bun de la soția și cei doi fii ai lui și a alergat în urma carului care purta mucenicii, strigîndu-le torționarilor în față: "Și eu sînt Creștin, ca domnul și stăpînul meu Eustratie!" Pe cînd Oreste se exersa în tragerea la țintă în prezența lui Lysias, i-a căzut crucea ce o avea la gît, și așa Lysias și-a dat seama că și Oreste este creștin. Oreste a mărturisit atunci și pe față credința lui. Oreste era un tînar excepțional de frumos și athletic, cel mai înalt dintre toți soldații gărzii imperiale a lui Lysias. Sfântul Avxentie a fost decapitat, Sfinții Evghenie și Mardarie au murit în timpul bestialelor torturi, Sfântul Oreste și-a dat sufletul său în timp ce era torturat pe un grătar de fier, iar Sfântul Eustratie a murit într-un cuptor de foc. Sfântul

Sfințit Mucenic Vlasie (pomenit la 11 februarie) l-a împărtășit în închisoare pe Simțul Eustratie mai înainte ca acesta din urmă să fie ars de viu. Sfintele lor moaște au fost mutate după vreme la Constantinopol și îngropate într-o slăvită biserică înălțată anume pentru ei, numită Biserica Celor Cinci Companioni. Ei au fost văzuți vii în această biserică, iar Sfântul Orest s-a arătat și Sfîntului Dimitrie al Rostovului (vezi pomenirea lui la 28 octombrie). De la Sfântul Eustratie ne-a rămas o minunată rugăciune care se citește la Slujba Miezonopticii din Sîmbete. Ea a fost numită "Rugăciunea Sfîntului Eustratie" și începe cu cuvintele *Slăvindu-Te, Te slăvesc pe Tine, Doamnei*

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Lucia Fecioara*

Sfînta Lucia a mers cu mama ei la mormîntul Sfintei Mucenițe Agata din Catania, unde i s-a arătat ei Sfînta Agata. Mama Sfintei Lucia, care era bolnavă de idropică, s-a vindecat desăvîrșit la Sfintele Moaște ale Muceniței Agata, în urma acestei minuni Sfînta Lucia și-a împărțit toate averile săracilor, ceea ce l-a făcut

pe logodnicul ei să o urască; de aceea el s-a dus și a denunțat-o pe Lucia înaintea judecătorului Paschasie, arătându-i că este creștină. Ticălosul jude a poruncit ca sfânta să fie dusă la o casă de desfrînare ca să o necinstească. Dar prin puterea lui Dumnezeu ea a rămas înfiptă la locul ei, fără ca nimeni să o poată clinti de acolo, deși au luptat mulți¹¹⁶. Atunci necuratul păgîn i-a străpuns gîtul cu sabia, și așa și-a dat Sfânta Lucia mucenicescul ei suflet în mâinile lui Dumnezeu, strămutîndu-se la locașurile cele slăvite gătite ei de Domnul. Sfânta Muceniță Lucia Fecioara a fost martirizată în anul 304.

¹¹⁵ *Slăvindu-Te, Te slăvesc pe Tine, Doamne, că ai căutat spre smerenia mea și nu m-ai dat în mâinile vrăjmașilor, ci ai mîntuit din nevoi sufletul meu. Și acum, Stăpîne, să mă acopere pe mine mina Ta și să vină peste mine mila Ta, că s-a tulburat sufletul meu și dureros îmi este să iasă din acest ticălos și spurcat trup al meu. Ca nu cumva vicleanul sfat al celui potrivnic să-l întîmpine și să-l împiedice întru întuneric, pentru păcatele cele făcute de mine cu neștiință și cu știință în veacul acesta, milostiv fii mie, Stăpîne, și să nu vadă sufletul meu întunecatul chip al viclenilor diavoli, ci să-l ia îngerii Tăi cei strălucitori și luminați. Dă slavă Numelui Tău celui sfînt și cu puterea Ta mă ridică la Dumnezeiasca Ta judecată. Cînd mă vei judeca, să nu mă apuce pe mine mîna stăpînitorului lumii acesteia, ca să mă surpe pe mine păcătosul în adîncul iadului; ci stai lîngă mine și-mifii mîntuitor și sprijinitor; pentru că muncile acestea trupești veselie sînt robilor Tăi. Miluiește, Doamne, sufletul meu cel întinat cu patimile vieții acesteia și, prin pocăință și mărturisire, curat pe el îl primește, că binecuvîntat ești în vecii vecilor. Amin.* - din *Ceaslovul cel Mare*, Alexandria: Editura Biserica Ortodoxă, 2003, pp. 35-36 (Tipărit cu binecuvîntarea Prea Sfințitului Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului).

¹¹⁶ .. au tăbărit mulți asupra ei, dar n-au putut să o miște din locul în care se proptea. Pentru că aceia și-au pierdut nădejdea că o mai pot mișca din loc, și pentru că nici n-au putut-o arde cu focul ce-l aprinseseră acolo unde sta, căci sfînta era păzită de Dumnezeu, i-au tăiat capul cu sabia." - din *Sinaxarul Sfintei din Minei*.

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Gavriil, Patriarhul Serbiei* în cumplitele vremuri ale stăpînirii turcești asupra Serbiei, acest mare ierarh a călătorit în Rusia, unde a fost unul din Părinții de la Sinodul de la Moscova, din anul 1655. La întoarcerea acasă, el a fost acuzat de înaltă trădare. Un evreu plin de răutate l-a mai acuzat și pentru aceea că adusesese mai mulți evrei la credința creștină, Ortodoxă, în acuzația lor, evreii au scris că Sfîntul avea în plan să îi convertească la creștinism și pe turci. Evreii au făcut aceasta tocmai spre a stîrni ura bestială a autorităților turcești asupra Sfîntului. Adus înaintea tribunalului, Sfîntul a fost condamnat și osîndit să treacă la islam. Dar cum Sfîntul Gavriil nu a putut fi coborît pînă la aceasta, după o perioadă de întemnițare a fost condamnat la moarte și spînzurat la Brusa, în anul 1659. Astfel el s-a încununat de către Domnul Hristos cu o îndoită cunună: a arhieriei și a sîngeroasei mucenicii.

Cîntare de laudă la Sfinții Mari Mucenici Eustratie, Avxentie, Evghenie, Mardarie și Orest

*O, Slăviților Cinci, Vitejilor Atleti ai lui Hristos,
Neînfricaților, încununaților cu cinste!*

*Penru voi torturile bestiale și batjocurile
Cuptorul de foc și eșafodul*

Au fost doar un joc de copii.

Voi nicicum nu v-ați plecat desfrînatei Rome,

Ci cu bucurie v-ați jertfit pentru Hristos.

Marele comandant imperial Eustratie

Disprețuit-a clemența imperială și-astă lume deplîns.

Împreună cu el, ca-ntr-un același foc,

Au mers la chinuri și ceilalți patru.

Avxentie Preotul, robul cel bun al lui Hristos,

Batjocuri multe a răbdat pentru Hristos Domnul.

Evghenie soldatul și minunatul Oreste

Și-au rîs de moarte, de înviere știind.

Mardarie lăsatu-și-a copii și soție,

Ca și ei și el să se proslăvească în veci.

O, Eroilor Cinci, copiilor ai Harului,

Doar Sfînta Biserică v-a putut naște pe voi!

Numai Duhul Sînt putut-a zidi a' voastre inimi

Doar Duhul Ce preface întunericul în foc!

*O Sfinților Mucenici aduceți-vă aminte Și de noi cei ce ne chinuim pe
pămînt! Rugați-vă Domnului pentru a noastră mîntuire, Și să se
întărească pururi Biserica Lui!*

Cugetare

A milui cu cele de care are adevărată nevoie săracul, iată adevărata milostenie. A nu păcătui atunci cînd totul în jur te obligă la păcat, iată ce are cea mai mare valoare înaintea lui Dumnezeu. Văzînd-o Lucia pe mama ei vindecată prin minune la moaștele Sfintei Mucenițe Agata, ea a sfătuit-o apoi să dea din averile ei milostenie la săraci. La aceasta maica a răspuns că nu vrea să se despartă pînă la moarte de averile ei, dar că după moartea ei Lucia este liberă să facă cu imensele proprietăți ceea ce va dori: "Mai întîi, să acoperi ochii mei cu țărînă," a zis mama Sfintei Lucia, "apoi, vei face cu proprietățile tale ceea ce vei dori." Dar Sfînta Lucia i-a zis mamei ei: "Nu îi este plăcut lui Dumnezeu să li dăruiască Lui omul ceea ce nu mai poate lua cu el în mormînt sau ceea ce lui nu îi mai face oricum trebuință. Ci dacă vrei să lucrezi o faptă cu adevărat plăcută lui Dumnezeu, atunci dăruiește-I Lui lucruri de care tu însăși ai nevoie. Altfel, dacă aștepți moartea, cînd de nimic de pe pămînt nu mai poți avea nevoie, li vei oferi lui Hristos ceea ce nu ai putut să iei cu tine. Ci mai bine dăruiește lui Hristos ceea ce ai acum, cînd ești vie și sănătoasă, începe acum să-I dăruiești Lui ceea ce vrei să păstrezi pentru mine." Maica cea bună a înțeleptei fiice a ascultat dumnezeiescul ei sfat. Iar voind necuratul jude Paschasie să o necinstească pe această sfîntă fecioară, Lucia nu a primit păcatul acesta nici măcar în gînd. Amenințînd-o atunci necuratul că o va

lăsa la cheremul gărzilor sale, spre a fi necinstită de ei cu forța, și zicându-i: "După ce aceștia te vor necinsti, Duhul Sfânt te va părăsi, va pleca de la tine!", Lucia cea pină de har a răspuns: "Trupul nu poate fi necinstit fără consimțământul minții." Așa s-a pregătit pentru moarte Sfânta Muceniță Lucia, și așa și-a păstrat ea neîntinat sufletul și trupul, acoperită de harul lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la împlinirea prorociilor lui Noe despre urmașii lui (Facerea 9):

- La cum seminția lui Iafet s-a întins în întreaga lume;
- La cum ei s-au sălășluit în corturile lui Sem, adică, în Biserică, în cortul duhovnicesc al lui Hristos, care s-a început de la Semiți, adică de la Evrei.

Predică Despre Isaac

In noaptea aceea i S-a arătat Domnul și i-a zis: "Eu sînt Dumnezeul lui Avraam, tatăl tău! Nu te teme, că Eu sînt cu tine și te voi binecuvînta (Facerea 26: 24).

Fraților, din cele mai îndepărtate timpuri și pînă astăzi calea pe care au umblat dreptii a fost pururea presărată de spini. De-a lungul tuturor timpurilor dreptii au fost prizoniți fie de cei care nu au crezut în Dumnezeu, fie de cei care au crezut în El în mod strîmb. Abel a fost urît de fratele lui Cain; Noe și Lot au fost urîți de toți cei în mijlocul cărora au trăit; iar Avraam, Isaac și Iacov au fost urîți de păgîni. Cu toate acestea Dumnezeu nu îi părăsește pe drepti, nu îi lasă să pășească singuri pe calea cea plină de spini. Noi vedem aceasta din cuvintele de mai sus: *Eu sînt Dumnezeul lui Avraam, tatăl tău! Nu te teme.* Isaac a înțeles bine aceste cuvinte adînci. Prin aceste cuvinte, Dumnezeu l-a întărit și i-a adus aminte de El, i-a adus aminte că nu este singur, înțelesul acestor cuvinte acesta este: *Pentru robul Meu credincios Avraam, tatăl tău, te voi binecuvînta și pe tine, așa cum l-am păzit pe Avraam printre păgîni te voi păzi și pe tine.* Iar înțelesul merge și mai departe: *Așa cum Mi-a fost credincios foarte tatăl tău, Avraam, așa și tu s-ă-Mi fii credincios.* Isaac a urmat pilda vieții tatălui lui și a rămas credincios lui Dumnezeu pururea, în toate împrejurările vieții lui. Isaac a fost lucrător al pămîntului și crescător de vite ca și tatăl lui; el a fost drept și blînd, neiuibitor de ceartă cu oamenii ci dimpotrivă, făcînd poporului mult bine. Iar oamenii i-au zis: *"Am văzut bine că Domnul este cu tine"* (Facerea 26: 28). Au fost nevoiți să recunoască aceasta tocmai acei oameni care mai înainte l-au urît și l-au prigonit. Iar Isaac a fost învrednicit de marea cinste ca Domnul să fie numit Dumnezeul lui: așa cum Domnul s-a numit: Dumnezeul lui Avraam, așa s-a numit El și: Dumnezeul lui Isaac.

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cea Ce ești minunat întru Sfinții Tăi, adu-Ți aminte și de ale noastre nume între numele sfinților și dreptilor Tăi din împărăția Ta cea Cerească,

Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

14 decembrie

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Tirs, Levchie și Calinic*

Ei au fost cetățeni de frunte ai Cezareei Bitiniei. Sfântul Tirs era botezat, iar Sfântul Calinic era de abia catehumen. Sfântul Calinic însă a fost mai înainte popă idolesc. Începînd Cumbrichie, urmașul împăratului Dioclețian, să îi prigonească și să îiucidă și mai sîngeros pe creștini, a venit și a stat înaintea lui viteazul creștin Tirs care, învinovățindu-l aspru, i-a strigat: „Pentru ce lupți contra propriului tău suflet, o, Cumbrichie?” Dar judele urechi nu a avut să audă, de aceea l-a dat pe mucenic bătailor, torturilor, și la urmă uciderii prin tăierea capului. Sfântul Levchie, care fusese torturat bestial, a mers la aceeași moarte ca și cînd ar fi mers la a lui nuntă. Văzînd moartea viteazului Levchie, fericitul Tirs, înflăcărat și el de aceeași rîvnă a dragostei dumnezeiești, a stat ca un viteaz înaintea lui Cumbrichie, dînd pe față înaintea tuturor toate crimele lui și plîngîndu-l pentru lipsa credinței lui întru Unul Adevăratul Dumnezeu. A fost și el pentru aceasta biciuit bestial și aruncat în temniță. Dar mîna nevăzută a lui Dumnezeu i-a vindecat rănile, a deschis porțile temniței și l-a dus afară. Atunci Sfântul Tirs a mers într-un suflet la înaltpreasfîmțitul Fileas, Episcopul Cezareei, spre a fi botezat de către el. După Sfântul Botez el a fost din nou prins și torturat bestial, dar a îndurat chinurile ca și cînd i s-ar fi întîmplat în vis, iar nu aievea. Prin puterea rugăciunilor lui mulțime de idoli au căzut la pămînt. Preotul păgîn Calinic văzînd acestea s-a lepădat de idolatrie și a crezut în Hristos, fiind și el osîndit la moarte pentru aceasta, împreună cu Sfântul Tirs. Sfântul Callinic a fost decapitat, iar pe Sfîntul Tirs l-au întins într-un sicriu de lemn, ca să îl taie apoi în două cu fierăstrăul. Dar puterea lui Dumnezeu nu a îngăduit aceasta, și de aceea fierăstrăul nu putea nicicum să intre în lemn. Atunci Sfîntul Tirs a ieșit din sicriu și s-a rugat lui Dumnezeu, mulțumindu-l Lui pentru a îl fi învrednicit de mărturisirea prin chinuri sîngeroase și moarte, iar apoi și-a dat sfîntul lui suflet în mîinile lui Dumnezeu. La sfîrșitul veacului al patrulea, împăratul Flavian a ctitorit lîngă Constantinopol o slăvită biserică în cinstea Sfîntului Mucenic Tirs și a așezat în ea sfintele lui moaște. Sfîntul s-a arătat în vedenie împărătesei Pulheria și a sfătuit-o să îngroape moaștele celor Patruzeci de Mucenici alături de ale sale.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Filimon, Apollonie, Arian și a celorlalți împreună cu dînșii*

În timpul stăpînirii lui Dioclețian un anume judecător imperial pe nume Arian i-a prigonit bestial pe creștinii din Egipt. El l-a prins pe Apollonie și l-a amenințat cu torturi cumplite, înspăimîntat, Apollonie l-a mituit pe Filimon un cunoscut cîntăreț din fluier, păgîn cu credința, să aducă idoleștile jertfe în locul lui, schimbînd

și hainele lui cu el. Dar ajungând înaintea idolilor cărora trebuia să le jertfească inima cântărețului din fluier s-a luminat cu cereasca lumină și el și-a făcut semnul Sfintei Cruci. Ieșind din capiște, el a strigat puternic: „Sînt Creștin! Sînt robul lui Hristos, Dumnezeu Cel Viu!” Văzîndu-1 și auzîndu-1 judecătorul a început să rîdă, crezînd că Filimon zice acestea în glumă, spre a îi lua în rîs pe creștini. Dar la urmă Filimon a fost dat celor mai bestiale torturi. Asupra lui singur a plouat ploaie minunată din cer, întru al lui Sfînt Botez."⁷ La urmă și Filimon și Apolonie au fost omorîți prin decapitare de către Arian judecătorul. Apoi, vindecîndu-se ochiul lui Arian prin minune la mormîntul Sfîntului Filimon,¹¹ Arian a crezut și s-a botezat. Penru aceasta a fost osîndit la moarte de împăratul Dioclețian și ucis împreună cu patru soldați din garda lui imperială, convertiți și ei la creștinism împreună cu stăpînul lor."⁹

¹¹⁷ "...pentru că nimeni nu îndrăznește să-1 boteze de frica ighemonului." - Din Sinaxarul sfîntului din *Minei*.

¹¹⁸ "Cînd Sfîntul Filimon a fost atîrnat de un măslin și săgetat, o săgeată s-a îndreptat către ighemon [către Arian judecătorul] și i-a străpuns ochiul. Sfîntul Filimon a spus mai dinainte ighemonului că i se va vindeca ochiul cu minune, dacă după mucenicia lui [a lui Filimon] va lua țărîna de pe mormîntul său. Apoi s-au tăiat capetele Sfinților Filimon și Apolonie." - din Sinaxarul sfinților din *Minei*.

¹¹⁹ "Dioclețian [...]a aruncat pe Sfîntul Arian legat cu lanțuri într-o groapă adîncă și a acoperit-o cu pămînt; a pus deasupra gropii scaunul său și a poruncit ostașilor să joace, zicînd: 'Să vedem dacă va veni Dumnezeu lui Arian ca să-1 scoară din groapa asta.' Apoi a plecat la palat. Cînd s-a dus să se culce, a văzut atîrnate deasupra patului piatra și lanțurile purtate de Arian, iar pe Arian așezat pe pat. Împăratul s-a spăimîntat și a socotit că este vrăjitor. Atunci l-a aruncat în mare împreună cu cei patru ostași din garda împărătească, ce crezuseră împreună cu el în Hristos. Delfinii au luat moaștele lor ce se aflau în cinci saci în care fuseseră băgați, și le-a scos la țarm la Alexandria, unde au fost îngropate într-un loc de seamă." - Sinaxarul celor Patru Sfinți Soldați din *Minei*.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Filimon, Apolonie, Arian, și ceilalți împreună cu dînșii

Voi cunoscut-ați Credința, mărturisit-ați pre Hristos,

Dat-ați ale voastre trupuri spre a sufletului mîntuire:

Ale voastre nume pentru aceasta în ceruri strălucesc,

Iar Biserica s-a umplut de focul sfințeniei.

Nemuritorilor Sfinți, rugați-vă pentru noi,

Ca să ne izbăvim de-al păcatelor întuneric:

Voi, Fericite Levchie și Nobile Tirs,

Slăvite Calinice și Vrednice Filimoane!

Și voi asemenea, Cinstiților Soldați,

Carele fața nu v-ați întors de la chinuri,

Voi cu toții acuma cetățeni de frunte sînteți

Ai adevăratei împărății, aceea din Ceruri!

O, Străluțiților Sfinți, rugați-vă pentru noi,

Ai lui Hristos mucenicilor, păziți Biserica voastră!

Voi cunoscut-ați iubirea, adevărata, cereasca,

Dar pămîntul nu i-a știut măcar adevăratul nume.

Voi adevărata iubire cunoscut-ați în Fiul lui Dumnezeu,

*În Semnul Răstignirii și al Cununei de Spini.
Iar acum voi ședeți alături de Dumnezeu,
Fața Lui Sfințită pururi o vedeți.
O Sfinților Mucenici Tirs, Calinic și Levchie,
Rugați-vă lui Hristos pentru curățirea păcatelor noastre!*

Cugetare

Sînt trei feluri de rîvnă bună: rîvna curățirii de poftete și gîndurile păcătoase, rîvna pentru adevărul Credinței, și rîvna pentru împlinirea dreptății lui Dumnezeu printre oameni. Toate aceste trei feluri de rîvnă au înflăcărat inima Sfîntului Slăvitului Mare Ierarh Nicolae, Făcătorul de Minuni. El a arătat rîvna păzirii curăției inimii în toate zilele vieții lui, priveghind și rugîndu-se neîncetat cu mintea în inimă. El mai cu seamă a arătat rîvnă de foc pentru păzirea curăției Credinței, la cesul confruntării cu necuratul Arie, la lucrările Intîiului Sinod Ecumenic [din anul 325, de la Niceea]. Rîvna lui pentru împlinirea dreptății lui Dumnezeu printre oameni s-a arătat mai cu seamă în două împrejurări, cînd a salvat, de fiecare dată, cîte trei bărbați care fuseseră pe nedrept osîndiți la moarte. Pe cînd a lipsit odată din Cetatea Mirelor, avarul

comandant Eustatie a condamnat la moarte trei oameni nevinovați, fiind mituit să facă asta de cei care îi urau pe ei. Aducîndu-i-se vestea aceasta, Sfîntul Nicolae s-a întors în grabă la Mira. Condamnații se aflau deja pe eșafod, iar gîdele tocmai ridica asupra lor sabia. Atunci Sfîntul Nicolae a apucat sabia, a smuls-o din mîna călăului, și i-a eliberat pe cei legați. După aceea 1-a certat cu asprime pe slabul Eustatie și 1-a adus la rușine față de sine și la pocăință. La fel s-a întîplat și cu trei înalți comandanți ai armatelor imperiale, Nepotian, Ursus și Herpylion, care au fost calomniați înaintea lui Flavius, eparhul Constantinopolului și chiar înaintea împăratului însuși, împăratul chiar a semnat osîndirea lor la moarte. Dar în ajunul execuției lor, cei trei comandanți s-au rugat lui Dumnezeu așa: „O Stăpîne Doamne al lui Nicolae, izbăvește-ne de moartea aceasta pe noi nevinovații!” În aceeași noapte Sfîntul Nicolae s-a arătat și împăratului și eparhului în vis, i-a certat aspru pentru nedreptatea lor, și le-a poruncit să îi elibereze de îndată pe cei trei nevinovați. Cînd s-a făcut zi împăratul și eparhul și-au povestit unul celuilalt visul pe care 1-au avut fiecare aparte, însă unul și același. De aceea ei i-au eliberat imediat pe cei trei comandanți, și de osînda la moarte, și din închisoare.

Luare aminte

Să luăm aminte la ascultarea lui Avraam:

La cum Avraam s-a supus lui Dumnezeu cînd El i-a poruncit să iasă din patria lui, dintre rudeniile lui, și din casa tatălui lui (Facerea 12);
La cum Avraam s-a supus lui Dumnezeu cînd El i-a poruncit să îi aducă

jertfă pe fiul lui unul născut (Facerea 22).

Predică Despre Iacov

Am văzut pe Domnul în faţă şi mîntuit a fost sufletul meu! (Facerea 32: 30)

Dumnezeul lui Avraam şi al lui Isaac este şi Dumnezeul lui Iacov cel credincios, cel supus, cel milostiv şi cel blînd. Blîndul văzător de Dumnezeu, Iacov, poate fi numit cu adevărat „Cel care L-a văzut pe Dumnezeu.” Căci cu adevărat, blînd a fost el, şi a L-a văzut pe Dumnezeu şi a grăit cu El, şi a văzut îngerii lui Dumnezeu urcînd şi coborînd pe scara care se înălţa de la pămînt pînă la cer. El cu blîndeţea l-a biruit pe Laban socrul lui, şi pe Isav, fratele lui; cu blîndeţea a făcut pace între soţii lui, Lea şi Rahela; din pricina blîndeţii lui l-a îndrăgit şi însuşi Faraon. Blîndeţea lui Iacov este o prefigurare a blîndeţii

Domnului Hristos. *Fericiţi cei bînzii, zice Domnul, că aceia vor moşteni pămîntul* (Matei 5: 5). Aceste cuvinte s-au împlinit şi cu Iacov. El a moştenit pămîntul părinţilor lui; urmaşii lui s-au izbăvit din robia Egiptului şi au moştenit Pămîntul Făgăduinţei; prin Hristos Domnul, Urmaşul lui după trup, el a moştenit întreg pămîntul, adică, Biserica lui Dumnezeu care s-a întins pe faţa întregului pămînt. *Am văzut pe Domnul în faţă.* Iacov l-a văzut pe Domnul în formă de om, iar nu ca om adevărat. Şi chiar această vedenie a fost o prefigurare a adevăratei întrupări a lui Dumnezeu ca Om. *Şi mîntuit a fost sufletul meu.* Sufletul lui s-a mîntuit de frică şi de toată nedreptatea. Dacă Iacov s-a mîntuit văzînd doar preînchipuirea lui Dumnezeu, cu cît mai uşor nu ne vom mîntui noi care l-am văzut pe Domnul aievea ca om adevărat şi ca Dumnezeu-Om!

O, Stăpîne Doamne, Dumnezeul nostru, Iisuse Preablînde, Cea Ce eşti tăria şi slava celor bînzii, precum ai mîntuit pe Iacov carele şi-a mîntuit sufletul său văzînd sfînta Ta faţă, mîntuieşte-ne şi pe noi păcătoşii, prin Preacurat Trupul şi Preascump Sîngele Tău. Căci noi pre Tine Te lăudăm şi Ţie ne rugăm în veci, Amin.

15 decembrie

• Pomenirea Sfîntului Sfinţit Mucenic Elefterie

Din rădăcina cea bună iese rodul cel bun. Acest mare Sfînt Elefterie a fost fiul unor foarte nobili părinţi, din stirpea imperială a Romei. Acolo tatăl lui a fost proconsul imperial. Maica lui, Antia, învăţase credinţa creştină de la Sfîntul Apostol Pavel, primind de la el şi Sfîntul Botez. Rămînînd văduvă de foarte tînără, ea a încredinţat creşterea şi educaţia singurului ei fiu lui Anichit, Episcopul Romei. Văzînd marile daruri ale lui Dumnezeu care luminează sufletul copilului Elefterie, episcopul l-a hirotonit diacon la vîrsta de cincisprezece ani, preot la vîrsta de optsprezece ani, şi episcop la vîrsta de douăzeci de ani. Marea înţelepciune a Sfîntului Elefterie, cea de Dumnezeu dăruită, a împlinit cu prisosinţă lipsa vîrstei lui. Astfel, vasul ales al lui

Dumnezeu, Sfântul Elefterie, a fost trimis Episcop în Iliria, cu scaunul în cetatea Valona (Avlona), din Albania de azi. Bunul păstor și-a păstorit cu vrednicie turma încredințată lui, astfel încât ea creștea pe zi ce trece. Auzind de acestea, împăratul Hadrian, prigonitorul creștinilor, l-a trimis cu oaste pe comandantul Felix ca să îl aresteze pe Sfântul Elefterie și să îl aducă la Roma.

Sosind sălbaticul Felix la Valona și intrând în biserică, el l-a văzut slujind în ea pe sfântul arhieru al lui Hristos. Deodată inima lui s-a schimbat, și Felix s-a făcut creștin. Sfântul Elefterie l-a luminat pe Felix cu Sfântul Botez, apoi a plecat împreună cu el la Roma. Întorcerea lui a fost o prăznuire de bucurie, nicidecum apăsare sau chin. Hadrian l-a dat pe Sfântul Elefterie celor mai bestiale torturi: biciuiri, ardere pe pat de fier, aruncarea în smoală clocotită, și arderea în cuptor de foc. Dar Sfântul Elefterie s-a izbăvit din toate aceste chinuri cu puterea lui Hristos Dumnezeu. Văzând acestea Caribus, eparhul de la Roma, s-a ridicat și a strigat tare că și el este creștin. Caribus a fost torturat bestial și apoi decapitat, după cum a fost și Fericitul Felix. La urmă călăii imperiali au tăiat și cinstitul cap al Sfântului Elefterie. Venind maica lui, Antia, și plângând asupra trupului lui, călăii au decapitat-o și pe ea cu sabia. Trupurile lor au fost mutate la Valona, unde și astăzi se preaslăvește Dumnezeu prin minunile care se lucrează la sfintele moaște ale Sfântului Elefterie. Ei cu toții au luat mucenicia sub împăratul Hadrian, la anul 120.

- *Pomenirea Sfântului Ștefan Mărturisitorul de la Suroj*

El s-a născut în Capadocia și a fost educat la Constantinopol de către Sfântul Patriarh Ghermano. El s-a retras în liniștea pustiei, trăind ascuns de lume. Un înger al lui Dumnezeu s-a arătat Sfântului Ghermano și i-a poruncit să îl sfințească pe Sfântul Ștefan episcop pentru cetatea Suroj (astăzi Sudak, în Crimeea), ceea ce Sfântul Patriarh a împlinit întocmai. Sfântul Ștefan, plin de dumnezeiasca râvnă, a întors la Hristos pre mulți păgâni din cetatea aceea. Pentru cultul sfințelor icoane el a luat chinuri sîngeroase de la răul împărat Leon Isaurul. El i-a prorocit împăratului reaua moarte cu care va pieri. După ce acest necurat împărat a pierit cu sunet, Sfântul Ștefan a fost retrimis la eparhia lui, unde a hrănit cu cuvîntul lui Dumnezeu turma încredințată lui și unde s-a și săvîrșit cu pace, în veacul al optulea.

- *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Pavel din Latro*

El s-a născut la Pergam și a schimnicit în muntele Latro, din Asia Mică. Făcîndu-se vestit pentru marile lui nevoințe și sfințenia vieții lui, el s-a săvîrșit cu pace către Domnul la adînci bătrîneți, srămutîndu-se la locașurile cele neîmbătrînitore ale împrăției lui Dumnezeu, la anul 950.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Părdus Sihastrul*

În tinerețile lui Sfântul Părdus fusese vizitiu, dar din pricina unui păcat fără voie el a părăsit lumea și s-a retras la pustie. El a

viețuit în Palestina, în veacul al șaselea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Sfințit Mucenic Elefterie

Slăvitul Elefterie, sfîntul lui Dumnezeu,

De la oameni Adevărul lui Hristos nu l-a ascuns.

Ci el cu Adevărul a luminat lumea

Aducînd mîntuire fiecăruia și tuturor.

Bucură-se Sfînta lui Dumnezeu Biserică! întreaga Ilirie să se bucure și ea! Iată Dumnezeu i-a trimis eipre Sfîntul, Pre Sfîntul Elefterie, păstorul cel bun!

Al lui nume chiar înseamnă „Libertate”: Sfîntul Elefterie libertatea le-a adus: Libertatea adevărată, aceea de păcate, Libertate ce nu există fără de Hristos.

Bucură-se cetatea Avloniei toată, In ea sfintele moaște ale lui Elefterie odihnesc! Ele minunat de boli vindecă toți săracii, Ele sîntfoc de care diavolii fug.

Fericită maica ce pre un sfînt îl naște, Sfînta Antia este de trei ori așa. Acum ea în Rai odihnește, Privind la Elefterie, scump fiul ei.

O Sfinte Sfințite Elefterie Părinte, Roagă-te pururi Domnului pentru noi!

Cugetare

Pentru o crimă comisă fără voie tribunalele lumești îl achită pe cel care se face vinovat de ea. Biserica însă impune penitență și celui care a comis fără voie crima: desigur, o penitență mai ușoară decît aceea impusă pentru omorul cu voie, dar totuși penitență. Dacă un preot ucide fără să vrea, Biserica îl oprește pe viață de la slujirea Sfintelor Taine. Dar creștinii sensibili și cu un acut simț al conștiinței iau asupra lor pentru un astfel de păcat fără voie penitențe mult mai aspre decît acelea la care i-ar obliga Biserica. Sfîntul Pardus a venit odată cu carul lui la Ierihon. El a voit să lase măgărușii înaintea unui han, și să intre înăuntru. Dar pe cînd făcea așa, un copil a căzut sub copitele unuia dintre mulari, a fost călcat de animal și omorît. Văzînd copilul plin de sînge și mort, Sfîntul Pardus a fost atît de zdrobit, încît s-a socotit pe sine ucigașul copilului. De aceea, acest bărbat al conștiinței a luat asupra lui cea mai aspră penitență. Părăsindu-și îndeletnicirea, el a lepădat și lumea și, deși relativ tînăr cu vîrsta, s-a retras în cea mai sălbatică pustietate, și a luat asupra lui cele mai aspre nevoințe trupești și sufletești spre ispășirea păcatului lui. El s-a pocăit cu lacrimi înaintea lui Dumnezeu pentru moartea copilului. El a dorit să plătească cu viața lui pentru viața copilului, și s-a rugat lui Dumnezeu să îi împlinească ruga. El a întărit un leu, ca leul să sară și să îl sfîșie, dar leul a fugit de la el. El s-a întins la pămînt pe cărarea pe care știa că avea să treacă leul, dar leul a sărit peste el și nu l-a atins. Văzînd astfel că Dumnezeu voiește ca el să trăiască iar nu să piară, Sfîntul Pardus s-a împăcat cu sine și a rămas întru cea aspră petrecere pînă la moartea lui. Oare nu este acesta sufletul cel sensibil și iubitor de oameni și de Dumnezeu? Oare nu este aceasta conștiința fină și ascuțită a

adevăratului creștin?

Luare aminte

Să luăm aminte la credința puternică a lui Avraam (Facerea 15):
La cum Dumnezeu i-a făgăduit vîrstnicului Avraam celui fără de copii

că va fi strămoșul multor neamuri;

La cum Dumnezeu i-a făgăduit lui Avraam celui foarte vîrstnic și fără

copii că mulțimea urmașilor lui va fi ca stelele cerului;

La cum Avraam a crezut cuvîntul lui Dumnezeu în pofida a toate, iar
Dumnezeu i-a socotit aceasta întru dreptate.

Predică Despre Iosif

El însă, lăsînd haina în mîinile ei, a fugit și a ieșit afară (Facerea 39: 12).

Iosif cel nevinovat și cast a avut de îndurat două mari și grele ispite, din care s-a izbăvit cu strălucire: ispita invidiei cu care 1-au urît proprii lui frați, și asalturile carnale ale desfrînatei egiptence, soția lui Putifar, stăpînul lui. Invidia fraților 1-a vîndut ca rob la egipteni, iar ispita carnală 1-a aruncat pe nevinovat în închisoare, în amîndouă cazurile însă el a răsplătit răului cu bine: el a dat hrană mai apoi fraților lui înfomețați și a păzit viața, tronul și poporul lui Faraon cel înspăimîntat de vise prevestitoare de rele. Frații lui de fapt au vrut să-1 omoare, dar Dumnezeu 1-a mîntuit din mîinile lor; iar femeia adulteră a voit să-1 distrugă cu desăvîrșire și ea, dar Dumnezeu 1-a mîntuit și din mîinile ei. Din robia și temnița în care a fost aruncat, Dumnezeu 1-a înălțat cu slavă, punînd pe fruntea lui coroana puterii nelimitate. Iată că pe acela pe care frații cei ticăloși ar fi putut să îl omoare dintr-o lovitură, și pe care puternica soție al lui Putifar ar fi putut să îlucidă cu un singur semn, pe acela Dumnezeu 1-a făcut stăpînul absolut asupra vieților a milioane de oameni și singurul hrănitor al fraților lui celor ajunși la foamete. Iată care este negrăita milostivire a lui Dumnezeu către dreptii Lui! Iată cum știe să mîntuiască Dumnezeu și să îi preaslăvească pe cei nevinovați și căști! În măreția destinului personal al lui Iosif vedem măreția milostivirii lui Dumnezeu. Există un ochi care niciodată nu doarme, frații mei. Să ne lipim așadar de Domnul și să nu ne temem de nimeni, în veac. Să fim nevinovați și căști și de rău să nu ne temem, nici de calomniile mîrșave, nici de temniță, nici de batjocura lumii, nici de nenorocire. Dimpotrivă, să ne bucurăm cînd toate acestea cad asupra noastră din pricina nevinovăției și castității noastre; să ne bucurăm și să așteptăm cu credință descoperirea minunilor lui Dumnezeu în viața noastră. Să așteptăm, în mijlocul tuturor furtunilor vieții noastre, tunetul dreptății lui Dumnezeu, iar apoi, pacea.

O Atot-Tainice Doamne, Cea Ce tainic dar pururi Veghetor însoțești pe drepti în robiile și închisorile lor, și arăți mila Ta la vremea plăcută Ție, ajută-ne și nouă să fim nevinovați și căști! Căci noi Ție ne rugăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

16 decembrie

- *Pomenirea Sfântului Proroc Agheu*

El s-a născut la Babilon, în vremea robiei babiloniene a poporului lui Israel. El a fost din tribul lui Levi și a prorocit cam cu patru sute șaptezeci de ani mai înainte de Hristos. Tânăr fiind, el a mers și a cercetat Ierusalimul. El i-a îndemnat cu râvnă pe Zorobabel și pe Iosua preotul să înnoiască Templul Domnului de la Ierusalim, prorocind că noul Templu va avea o slavă mai mare decât a avut slăvitul Templu zidit de Solomon: „*Și slava acestui templu de pe urmă va fi mai mare decât a celui dinții*”, zice Domnul Savaot (Agheu 2: 9), aceasta pentru că însuși Domnul și Mîntuitorul Hristos avea să intre în acest înnoit Templu. Sfântul Proroc Agheu a trăit destul încît să vadă săvîrșirea unei părți din Templul ridicat de Zorobabel. El s-a săvîrșit la adînci bătrînețe și s-a adăugat lîngă strămoșii lui.

- *Pomenirea Sfântului Nicolae Hrisoverghes, Patriarhul Constantinopolului*

El a păstorit Biserica lui Dumnezeu de la Constantinopol între anii 980 și 995. El l-a sfințit presbiter pe Sfântul Simeon Noul Teolog, cînd acest uriaș al duhului a fost ridicat de către obște egumen al Mînăstirii Sfântului Mamas de la Constantinopol. În vremea Sfântului Nicolae Hrisoverghes s-a făcut minunata arătare a Arhanghelului Gavriil de la Karyes [din Sfântul Munte Athos]. Atunci i-a învățat Sfântul Arhanghel Gavriil pe monahii athoniți cuvintele rugăciunii *Cuvine-se cu adevărat*.¹ Acest mare și slăvit ierarh s-a săvîrșit cu pace către Domnul, strămutîndu-se la locașurile cele cerești ale împărăției lui Hristos.

¹²⁰ *Cuvine-se cu adevărat să te ferim pre tine, Preasfîntă Născătoare de Dumnezeu, cea Pururea Fericită și Preaveinovată și Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită de Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, Carea fără stricăciune pre Dumnezeu-Cuvîntul ai născut, Pre tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim. Pînă la arătarea Arhanghelului rugăciunea aceasta se zicea numai de la Ceea ce ești mai cinstită[...].*

- *Pomenirea Sfintei și Făcătoarei de Minuni Teofana, împărăteasa*

Ea s-a născut din stirpe imperială, din părinții Constantin și Ana, care au fost rudenii mai multor împărați. Părinții ei au fost sterpi vreme îndelungată, dar s-au rugat cu dinadinsul Maicii Domnului să le dezlege sterpiciunea și să le dăruiască lor prunc. Iar Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Maici a lui Hristos Dumnezeu, le-a dăruit lor pe prunca Theofana. Crescută în cel mai curat duh creștinesc din cea mai fragedă pruncie, copila Theofana a depășit de foarte devreme cu mult pe toți ceilalți de vîrsta ei în toate virtuțile creștinești. Ajungînd la vîrsta cuvenită, ea a fost aflată vrednică spre a fi dată de soție lui Leon, fiul împăratului Vasile Macedoneanul. Ea a împărtășit cu credincioșie cumplitele încercări care s-au abătut asupra soțului ei. Plecînd urechea la calomniile criminale, cum că fiul lui, Leon, purta mereu un jungher în tureatca cizmei lui spre a își ucide tatăl la vreme îndemînoasă, credulul împărat Vasile și-a aruncat fiul în temniță,

și de asemenea pe Teofana, nora lui. Astfel au zăcut în temniță cei doi nevinovați vreme de trei ani.¹²¹ Dar după acești ani, la Praznicul Slăvitului Proroc Ilie, împăratul a chemat la palatul său pe toți dregătorii cei mai de frunte, la un somptuos praznic. Pe neașteptate însă papagalul împăratului a început să țipe: „Vai, vai, fiul meu, Leon!”, făcînd aceasta de mai multe ori. Aceasta a adus spaimă în sufletele tuturor mesenilor, care cu toții într-un glas au început să îl implore pe împărat să-și elibereze din temniță fiul și nora. Împăratul îndurerat a făcut așa. După moartea tatălui lui, Leon a urcat pe tronul imperial, și din pricina mării adîncimi a minții lui poporul l-a numit „cel înțelept”¹²², împărăteasa Theofana însă nu a socotit a fi vreun lucru mare schimbarea destinului lor și mărirea demnității imperiale. Ea, avînd mintea cu totul închinată lui Dumnezeu, nu cugeta decît la mîntuirea sufletului, la post, rugăciune, la miluirea neîncetată a săracilor, nevoiașilor și scăpătaților, și la facerea de bine la mînăstirile și bisericile lui Dumnezeu. Niciodată nu s-au auzit ieșind din gura ei cuvinte deșarte sau neadevărate, nici vreo insultă sau cuvînt aspru vreodată. Mai înainte de moartea al cărei ceas l-a cunoscut mai dinainte, ea a chemat la sine pe toți prietenii și casnicii ei și, dîndu-le ultima sărutare, s-a săvîrșit cu pace către Domnul la aul 892.

¹²¹ "...Aceasta s-a făcut după răutatea cea ascunsă a vicleanului Teodor Santavarin, episcopul Evhaitei, care era vrăjitor și pe care nu-l iubea împăratul Leon [...]. El era cu credința maniheu, cu învățătura vrăjitor și cu fățarnicia creștin, iar cu dregătoria episcop, pe care împăratul Vasile îl socotea sfînt pentru minunile cele făcute cu vrăjile [...]." - Din *Viețile Sfinților pe Decembrie* (Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, pp. 304, 306).

¹²² "Iar Leon, după moartea tatălui său, prinzînd pe vrăjitorul Santavarin, a poruncit să-l bată și să-i scoată ochii și l-a surghiunit la Atena. Astfel s-a întors răutatea la capul său [...]" - *Idem*, p. 306.

Împăratul Leon a voit să ridice o sfîntă biserică deasupra mormîntului ei închinată numelui ei, dar patriarhul l-a oprit de la aceasta.¹²³ De aceea el a ctitorit o sfîntă biserică cu hramul Tuturor Sfinților, zicînd că, dacă Theofana va fi aflată sfîntă înaintea lui Dumnezeu, atunci va fi prăznuită și ea împreună cu Toți Sfinții. Atunci s-a instituit Slăvită Sărbătoare a Tuturor Sfinților, rînduindu-se pentru aceasta prima Duminică după Sărbătoarea Sfintei Treimi.

Cîntare de laudă la Sfîntă Theofana împărăteasa

De la a tronului înălțime mai bine se vede A lumii deșertăciune spoită. Tronul imperial e zguduit fără milă De intrigile ticăloase ale lumii.

Theofana adînc cu ochiul ei vede Nebunia acestei lumi, ca un val de mare. De aceea inima ei călită în suferință întru Unul Dumnezeu și-o ancorează tare.

Iată regii acestei lumi! - dar oare sînt ei regi? Ei nu sînt decît spițe care se-nvîrt iute. Moartea îi numără și îi duce pe ei, Pe acești regi ai lumii, umbre trecătoare.

*Theofana Fecioară înțeleaptă este
Candela inimii ei arde pururi, aprinsă de Duhul.
Ea îi luminează cărarea vieții ei,
O păzește de căderea-n păcate.
Ea este acum fericită în Raiul de Sus, Cu duhovniceștile stele
străluce împreună. Theofana domnește acolo unde schimbare nu-i,
Nici întristarea, nici suspinul.*

¹²³ Însăși împărăteasa, încă din timpul vieții, l-a oprit pe soțul ei de la aceasta: "Bărbatul ei, împăratul Leon preaînțeleptul, văzînd viața soției sale, sfințenia ei cea mare și cinstind-o pe dînsa, nu ca pe o soție, ci ca pe o doamnă a sa și mijlocitoare către Dumnezeu, a gîndit ca mai înainte de vreme să zidească o biserică în numele ei. Iar sfîntă înștiințîndu-se de aceasta, nu numai că n-a voit, ci l-a oprit cu totul pe el. De aceea biserica care s-a început în numele ei a devenit biserica Tuturor Sfinților, iar cu sfatul întregii Biserici, a așezat acest împărat ca să se serbeze Praznicul Tuturor Sfinților în Duminica cea dintîi după Pogorîrea Sfîntului Duh. Căci, zicea împăratul, de va fi Theofana sfîntă, apoi să se prăznuiască împreună cu Toți Sfinții, căreia și de la noi să-i fie cinste în veci. Amin." - *Idem*, pp. 307-308.

Cugetare

Toți sfinții au depus mari eforturi să își calce mîndria egoismului pe care o simțeau în sine și să se învețe cu evlavia și cu ascultarea desăvîrșită, față de mai marele lor duhovnicesc, atunci cînd l-au avut, iar dacă nu, direct față de Dumnezeu Unul. Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit a fost vestită pentru disciplina ei foarte strictă, rînduiala și ascultarea fără murmur. Cînd s-a închinoviat în ea Sfîntul Ioan Damaschinul, nici unul dintre părinții duhovnicești de acolo nu s-a încumetat să îl ia sub ascultare pe un aristocrat și un învățat de o asemenea talie. Atunci egumenul l-a dat în ascultarea unui bătrîn foarte simplu și foarte strict. Bătrînul i-a poruncit Sfîntului Ioan Damaschin să nu îndrăznească a întreprinde nimic fără cunoștința sau încuviințarea lui, a bătrînului. S-a întîmplat însă între timp că a murit un monah care avea un frate trupesc monah și el, în Mînăstirea Sfîntului Sava. Spre a mîngîia sufletul îndurerat al fratelui, Sfîntul Ioan Damaschinul a alcătuit minunate stihire pentru cel adormit, cîntări vestite prin frumusețe, care alcătuiesc astăzi Canonul ce se cîntă pentru cei adormiți în Biserica Ortodoxă de pretutindeni. Alcătuiind stihirile, Sfîntul Ioan a început să le intoneze minunat, după meșteșugul muzicii pe care îl stăpînea cu o înaltă artă. Auzind bătrînul cîntarea lui Ioan, i-a socotit-o neascultare și l-a alungat de la el cu mînie. Unii dintre frații din mînăstire, auzind de alungarea lui Ioan, s-au dus la bătrînul lui și l-au rugat cu dinadinsul să îl primească înapoi, dar bătrînul a rămas neclintit. Sfîntul Ioan Damaschinul a plîns cu amar pentru neascultarea lui, pentru că a călcat porunca duhovnicescului lui părinte. Și iară s-au dus frații la bătrînul ca să mijlocească iertarea lui Ioan, chiar și punîndu-i un canon aspru. Atunci bătrînul i-a dat Sfîntului Ioan următorul canon: să curețe și să spele ieșitorile fraților la fiecare chilie cu propriile lui mîini, dacă voiește să fie iertat. Frații, amărîți peste poate auzind aceasta, s-au dus cu fețe triste și i-au vestit

lui Ioan, gândind că el mai curînd va voi să iasă din mînăstire decît să se plece la o asemenea ascultare. Dar auzind marele Sfînt Ioan Damaschinul verdictul bătrînului, a săltat de bucurie și a alergat la împlinirea ascultării întocmai. Văzînd aceasta, bătrînul a plîns, l-a îmbrățișat pe Ioan și i-a zis printre lacrimi: „O, ce fiu multpătimitor pentru Hristos mi-a dăruit mie Dumnezeu în tine! O, fiule al ascultării dăruit mie de Domnul!”

Luare aminte

Să luăm aminte la generozitatea lui Avraam (Facerea 13, 14):

La cum Avraam nu a voit să se certe cu Lot din pricina neînțelegerilor

dintre ciobanii lor, ci mai degrabă s-a oferit să își mute el turmele mai

încolo;

La cum, mai înainte de a face aceasta, l-a lăsat pe Lot să își aleagă el

mai întîi țîutul pe care vrea să îl stăpînească, iar el să plece în

partea

cealaltă;

La cum Avraam, biruindu-l pe Regele Sodomei, a refuzat toate darurile lui, nevoind să primească de la el nici măcar o ață sau o curea de încălțăminte.

Predică *Despre Moise*

Moise însă era omul cel mai blînd dintre toți oamenii de pe pămînt (Numerii 12: 3).

Acest bărbat ales, acest mare făcător de minuni, acest tip al Domnului Iisus Hristos prin minunile pe care le-a făcut, acest biruitor al Egiptului, acest biruitor al pustiei, acest conducător al unui popor cîntă frunză și iarbă - cum a putut oare acest bărbat slăvit să fie liber de trufie? Dar dacă s-ar fi trufit pentru acestea, Moise nu ar mai fi ajuns să fie tot ceea ce a fost. Se trufesc doar aceia care cred că izbînzile lor în această lume și le datorează loruși iar nu lui Dumnezeu, și care gîndesc că a lor este puterea cu care fac ceea ce fac, iar nu a lui Dumnezeu. Marele Moise însă a știut că el nu este decît împlinitorul lucrărilor lui Dumnezeu, și că puterea care lucrează toate este a lui Dumnezeu, iar nu a lui. De aceea nu s-a trufit el de minunile înfricoșate care prin mîna lui s-au săvîrșit, sau de izbînzile dincolo de orice închipuire pe care le-a obținut, sau de legile înțelepte pe care le-a adus poporului.

Tăria mea și mărirea mea este Domnul (Ieșirea 15: 2), cîntă Moise. Din totată adunarea israeliților ieșiți din pămîntul Egiptului, nici unul nu a fost mai conștient decît el de propria lui slăbiciune, el, care era cel mai mare dintre ei și întîiul. În orice lucrare pe care trebuia să o facă, în orice timp și în orice loc, el nu aștepta ajutor decît de la Domnul. *Ce voi face?*, striga el către Dumnezeu, așteptînd cuvîntul Lui și așteptînd arătarea puterii Lui ziua și noaptea. *Mai blînd decît toți oamenii de pe pămînt*. Aceasta deoarece ceilalți oameni de pe pămînt se socoteau pe ei înșiși ca

fiind ceva mare, se încredințau în ei înșiși ca și când ar fi avut prin ei vreo putere, pe când Moise nu se socotea nimic și nu își punea nădejdea în puterea lui. El nu își punea nădejdea și puterea decît întru Unul Dumnezeu, întru Care petrecea absorbit cu duhul, cu inimă înființa și smerită înaintea Lui. Dacă poporul cerea cu cîrtire de mîncat și de băut, Moise cădea cu fața la Dumnezeu; dacă trebuia să bată război cu dușmanii lui, Moise își ridica mîinile către Dumnezeu; dacă trebuia să potolească răscoala nelegiuitorilor din rîndurile poporului lui, Moise striga cu rugăciune către Dumnezeu. O, blîndul și atotblîndul Moise! Dar Dumnezeu l-a răsplătit pe robul Lui cel credincios cu slavă mare și l-a învrednicit să stea alături de El pe Muntele Thabor, alături de slăvitul Ilie.

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cela Ce ești Domnul blînzilor și Păstorul Cel Bun, dăruiește-ne și nouă să ne asemănăm slăvitului Moise și slăviților Tăi Apostoli întru blîndețe, Căci noi numai Ție ne închinăm, și numai pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

17 decembrie

• *Pomenirea Sfîntului Proroc Daniil și a Celor Trei Tineri: Anania, Azaria și Misail*

Ei cu toții au fost din tribul împărătesc al lui Iuda. Năvălind Nabucodonosor și cotropind și prădînd Ierusalimul, l-a luat rob și pe Daniel, care era copil, și pe Regele Iezechia, tatăl Celor Trei Tineri, cu toată casa lui, și pe mulți alții. Relatarea amănunțită a vieții, chinurilor și prorociilor lui se găsește în Cartea lui Daniel din Vechiul Testament, închinat cu totul lui Dumnezeu, Sfîntul Proroc Daniel a primit încă din copilărie de la El darul minunat al deosebirii duhurilor. Faima lui în Israil a început pe cînd a fost în vîrstă de doisprezece ani, și a dat pe față neleguirile și crimele a doi bătrîni desfrînați, care erau judecători în poporul lui Israel ce se afla în robie. El atunci a salvat-o pe nevinovata Suzana pe care ei voiau să o dea morții [Vezi Istoria Suzanei din Vechiul Testament]. Faima lui printre păgînii egipteni însă a început atunci cînd Sfîntul Proroc Daniel a tîlcuit visul Regelui Nabucodonosor. Pentru aceasta Faraon l-a făcut principe la curtea sa [punîndu-i numele Baltazar]. Dar cînd Faraon a ridicat un idol de aur în Cîmpia Dura și a poruncit tuturor să se închine la el, Cei Trei Tineri au refuzat întinarea aceasta, drept pentru care au fost aruncați în cuptor încins de foc. Dar îngerul lui Dumnezeu s-a pogorît în cuptor și a prefăcut văpaia în răcoare, așa încît tinerii mergeau în jurul cuptorului cîntînd: *Binecuvîntat ești, Doamne Dumnezeul părinților noștri, și lăudat și preaînălțat întru toți vecii* (Cîntarea Celor Trei Tineri I: 2, 28). Faraon a văzut minunea și a rămas în uimire. El apoi i-a scot pe Tineri din cuptor și i-a acoperit cu mare slavă.

În vremea Regelui Belșatar, pe cînd acesta petrecea la un banchet împreună cu oaspeții lui, mîncînd și bînd din vasele sfințite jefuite din Templul de la Ierusalim, o mîna nevăzută a scris pe perete, înaintea ochilor lui, cuvintele acestea: *Mene, mene, techel ufarsin* (Daniel 5: 25). Nimeni nu a putut tîlcui cuvintele acestea, din toată împărăția egipteană, afară de Sfîntul Proroc Daniel.¹²⁴ În chiar noaptea aceea a fost omorît Belșatar, împăratul Caldeilor. Daniel a fost aruncat în două rînduri într-o groapă cu lei din pricina credinței lui întru Unul Dumnezeu Cel Viu, și în ambele rînduri Domnul l-a mîntuit pe el și Daniel a rămas viu. Sfîntul Proroc Daniel a avut vedenia Vechiului de Zile, adică a înfricoșatei Judecăți a lui Dumnezeu [vezi capitolul 7 din Cartea lui Daniel]; el a avut multe și mari vedenii privitoare la multe imperii, la destinul rasei umane, și a prorocit venirea pe pămînt a Mîntuitorului. După Sfîntul Chirii al Alexandriei, Sfîntul Proroc Daniel și Cei Trei Tineri au viețuit pînă la adîncile lor bătrîneți la Babilon, unde au fost la urmă decapitați pentru Sfînta Credință. Cînd a fost decapitat Sfîntul Anania, Sfîntul Azaria ș-a întins haina lui și a prins capul lui Anania. Cînd a fost decapitat Azaria, Misail și-a întins haina lui și a prins capul lui Azaria. Iar cînd a fost decapitat Misail, Sfîntul Proroc Daniel și-a întins haina lui și a prins capul lui Misail. La urmă a fost decapitat și Daniel. Un înger al lui Dumnezeu atunci a luat trupurile lor și le-a dus la Muntele Ghebal, așezîndu-le sub o stîncă. După Sfînta Tradiție, acești Patru Plăcuți ai lui Dumnezeu au înviat din morți la ceasul Răstignirii Domnului pe Cruce, s-au arătat multora, apoi au adormit iar, somnul cel de veci.¹²⁵ Sfîntul Proroc Daniel se numără între cei patru mari Proroci ai Vechiului Testament, împreună cu Sfinții Isaia, Ieremia și Iezechiel. Sfîntul Proroc Daniel a trăit și a prorocit cu cinci sute de ani mai înainte de Hristos.

¹²⁴ *Aceasta este tîlcuirea cuvîntului mene/ Dumnezeu a numărat zilele regatului tău și i-a pus capăt. Techet: l-a cîntărit în cîntar și l-a găsit ușor. Peres: a împărțit regatul tău și l-a dat Mezilor și Perșilor* (Daniel 5: 26-28).

¹²⁵ "Se spune că după tăiere, capetele lor s-au lipit de trupuri, iar îngerul Domnului i-a luat și i-a dus în muntele Gheval, unde i-a pus sub o stîncă. După 400 de ani, la învierea Domnului nostru Iisus Hristos, au înviat și ei și iarăși au adormit." - din Sinaxarul Sfinților din *Minei*.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Daniel (Dunale)*

El a fost un bărbat foarte nobil și bogat, guvernatorul insulei Nivertum de lîngă Cadiz, în Spania. Văzînd deșertăciunea acestei lumi, el a renunțat la toate demnitățile, onorurile și bogăția, a venit la Roma și s-a tuns monah. După aceasta, el a mers la Constantinopol unde vorbit cu împărații Constantin și Roman Porfirogeneții, iar apoi a pornit către Ierusalim. La Ierusalim a primit sfînta și marea schimă din mîinile Patriarhului Hristodul, care i-a dat numele de Ștefan. Torturat de sarazini, care îl forțau să își tundă barba, el s-a retras după aceea în Egipt unde, îmbolnăvindu-se de pe urma multor torturi îndurate pentru Numele lui Hristos, s-a săvîrșit către Domnul. El s-a strămutat la

fericitele locașuri ale împărăției Cerești la sfârșitul veacului al zecelea.

• *Pomenirea Sfinților Preacuvioși Noi Mucenici Paisie și Avacum*
Sfântul Paisie a fost egumenul Mînăstirii Travna de lîngă Ceaceak, din Serbia, iar Sfântul Avacum a fost prietenul și diaconul lui. Creștini fiind, ei au fost amîndoi trași în țeapă de către turci, pe dealul Kalemegdan din Belgrad, în șaptesprezece zile ale lunii decembrie, din anul 1814. Ducîndu-și țeapă în spate pe străzile Belgradului, Fericitul Avacum cînta cîntare de biruință lui Dumnezeu. Implorîndu-1 mama lui cu lacrimi să accepte islamul ca să-și scape viața, acest atlet al lui Hristos i-a răspuns:

Maica mea, eu pentru laptele ce-am supt

îți mulțumesc,

Dar nu-ți mulțumesc pentru acest rău sfat:

Al lui Hristos este Sîrbul,

lui nu-i e frică de moarte!

Cîntare de laudă la Sfântul Proroc Daniel și la Sfinții Trei Tineri

Cine de Domnul se teme

Nu are frică de oameni nici de diavoli

Iar Domnul răsplătește robilor Lui credincioși.

El îi păzește pe dînșii de relele toate,

De groapa leilor, de tot lucrul rău.

Sfântul Daniel nevătămat rămas-a,

In cuptorul de foc Cei Trei Tineri

Au rămas vii.

Din mijlocul flăcării ei L-au slăvit pre Domnul,

împreună cu îngerul, trimisul Lui.

Precum Noe cel înconjurat de un neam netrebnic,

Precum Lot dreptul în al Sodomei iad,

Precum Iosifîn mijlocul stricăciunii egiptene,

Așafost-a și Daniel în Babilon.

Dar el chiar și acolo credincios rămas-a,

Iar Cei Trei Tineri au fost asemenea lui:

Ei cu toții, prieteni, drepti înaintea Domnului fost-au,

Daniel, Anania, Azaria și Misail.

Bestialele torturi au venit și trecut-au

Dar Sfinții mucenici s-au preaslăvit în veci.

Ei vii sînt acum în Veșnica împărăție,

înaintea lui Hristos Domnul se roagă pentru noi.

Cugetare

Curăția trupească se cîștigă în principal prin postire, iar prin curăția trupească mai lesne se ajunge și la curăția duhovnicească, înfrînarea de la hrană, după învățătura aceluia fiu al harului, Sfântul Efrem Șirul, înseamnă: «Să nu dorești, nici să ceri felurime de mîncări, ori dulci ori scumpe; să nu guști nimic în afara timpului cuvenit pentru aceasta; să nu cedezi duhului lăcomiei; să nu îți ațîți foamea privind la mîncările bune; și să nu poftești cînd un fel de mîncare, cînd altul.» Mincinoasă foarte este

ideea că postirea și mîncărurile de post nu sînt hrănitore și slăbesc sănătatea trupului. Este prea cunoscut faptul că marii nevoitori ai pustiei care nu mîncău toată viața lor decît pîine și apă, și și pe acelea în cantități foarte stricte, trăiau foarte mult și se îmbolnăveau foarte rar. Viețile Sfîntului Proroc Daniel și ale Celor Trei Tineri ne dovedesc și ele aceasta. Poruncind regele eunucului său să le dea Celor Trei să mănînce mîncare bună de la masa împărătească iar de băut să le dea vin, Sfîntul Proroc Daniel a cerut eunucului să nu le aducă decît apă și legume, și acelea nu de la masa împărătească (căci Prorocul Daniel și Cei Trei Tineri nu voiau să se întineze cu feluri jertfite idolilor). Eunucul însă i-a spus lui Daniel că se teme că astfel cei trei tineri vor slăbi, iar el își va pierde capul. Dar Prorocul i-a cerut să îngăduie și să facă o probă: să dea celorlalți tineri mîncare de la masa împărătească, iar lor patru să le aducă numai semnițe; iar la capătul a zece zile, să privească la fețele tuturor și să judece singur. Eunucul a ascultat sfatul Prorocului Daniel și a făcut așa. După zece zile, el a văzut că fețele celor patru postitori erau mai frumoase și mai sănătoase, iar trupurile lor mai puternice de ale celorlalți, hrăniți cu multe desfătări.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata ospitalitate a Dreptului Avraam și la ruga lui (Facerea 18):

- La cum a văzut Avraam pe Cei Trei Oameni venind pe lîngă cortul lui, iar el a alergat înaintea lor și i-a chemat la casa lui, și i-a odihnit și i-a ospătat;
- La cum s-a rugat el lui Dumnezeu ca să nu ucidă Sodoma de dragul dreptilor ce se vor fi aflînd în ea.

Predică Despre Iosua fiul lui Nun

Fii dar tare și foarte curajos, ca să păzești și să împlinești toată legea pe care ți-a încredințat-o Moise, robul Meu; să nu te abați de la ea nici la dreapta, nici la stînga, ca să pricepi toate cîte ai de făcut. Iată îți poruncesc: Fii tare și curajos, să nu te temi, nici să te spăimîntezi, căci Domnul Dumnezeuul tău este cu tine pretutindena, oriunde vei merge (Cartea lui Iosua 1:7,9).

Iosua fiul lui Nun s-a supus Domnului în toate pînă la sfîrșit, neabătîndu-se de la poruncile Lui nici la dreapta, nici la stînga. El a fost înconjurat din toate părțile de mari și cumplite primejdii și spaime pe cînd a dus poporul lui Israil prin pămînturi necunoscute, prin mijlocul unor neamuri sălbatice și ucigașe, dar în acele cumplite primejdii aflîndu-se el și poporul dat în grija lui el nu s-a spăimîntat, nici a fost cuprins de disperare. El s-a socotit pe sine o armă a lui Dumnezeu, și a crezut fără îndoire că războaiele lui sînt războaiele lui Dumnezeu. Așa cum soldatul credincios se supune întocmai comandantului lui, așa a ascultat Iosua cu atenție voia lui Dumnezeu Cel Viu. El nu și-a atribuit sie-și nici o victorie pe care a avut-o, nici o putere, nici un merit, ci toate le-a pus pe seama lui Dumnezeu și numai a Lui. El nu s-a

bazat cîtuși de puțin pe forța armatelor lui, pe armele lui sau pe înțelepciunea lui, ci și-a pus toată baza în Dumnezeu și numai în Dumnezeu, Cel Atotputernic și Atotînțelept. Să luăm seama și să vedem bine, fraților, cu ce fel de oameni umblă Dumnezeu! O, de-ar vedea și diriguitorii creștini ai acestei lumi pilda lui Iosua, robul lui Dumnezeu, și de i-ar urma lui în slujirea Domnului! O, de-ar înțelege ei, o dată pentru totdeauna, că poporul este slujit cel mai bine atunci cînd este slujit mai întîi Domnul! Căci nimeni nu poate fi cu adevărat în slujba poporului dacă nu este mai întîi cu adevărat în slujba lui Dumnezeu! Domnul Dumnezeu Și-a împlinit făgăduința și a fost pururea cu Iosua, fiul lui Nun, pînă la sfîrșitul nevoițelor și al vieții lui. Că Domnul a fost cu el se vede din marile și înfricoșatele minuni pe care El le-a arătat prin credincios robul Lui. Dumnezeu a despărțit apele Iordanului astfel că poporul l-a trecut într-o singură noapte prin mijlocul lui, ca și pe un pod uscat; Dumnezeu a dărîmat la pămînt zidurile Ierihonului la sunetul trîmbițașilor lui; Dumnezeu a dat pe mîinile iudeilor dușmani de mii de ori mai puternici decît ei; Dumnezeu a făcut ca să se oprească soarele pe cer deasupra lui Ghibeon, și luna să se oprească din cursul ei deasupra văii Ajalon. Cu adevărat, nicăieri și niciodată nu l-a părăsit Dumnezeu pe robul Lui, Iosua, fiul lui Nun, căci Iosua nicicînd nu a lăsat neîmplinită vreo cirtă din poruncile lui Dumnezeu. Martor al Domnului Dumnezeu Celui Viu și tip al Mîntuitorului lumii, ajungînd la adînci bătrîneți, Iosua a chemat la sine poporul și l-a povățuit așa cum îl povățuise și pe el mai înainte Dumnezeu: *...Siliți-vă să pliniți întocmai și să păziți cele scrise în cartea legii lui Moise, neabătîndu-vă de la ea nici la dreapta, nici la stînga. Ci vă lipiți de Domnul Dumnezeul vostru* (Iosua 23: 6, 8).

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Fiule al lui Dumnezeu, Cea Ce ai arătat minuni mari și înfricoșate prin Iosua, fiul lui Nun, credincios robul Tău, întărește-ne și ne împuternicește și pre noi ca nicicînd să ne depărtăm de la Tine, nici la dreapta, nici la stînga, pentru slava Numelui Tău și pentru a noastră mîntuire. Căci noi numai Ție ne închinăm și pre Tine Te lăudăm în veci, Amin.

18 decembrie

- *Pomenirea Sfințului Mucenic Sebastian și a celor împreună cu dînsul*
Acest slăvit sfinț s-a născut în Italia și a fost crescut la Milano. Tînăr fiind, el s-a închinat slujbei armelor. Deoarece primise o educație foarte înaltă și aleasă, și de asemenea era foarte frumos la trup și foarte viteaz, el a fost îndrăgit de împăratul Dioclețian, care l-a numit căpitan al gărzii lui imperiale. Dar în taină Sebastian era creștin și se închina Dumnezeului Celui Viu. Fiind un bărbat al onoarei, drept și foarte milostiv, comandantul. Sebastian a fost foarte iubit de soldații lui. Ori de cîte ori îi stătea în putere el îi scăpa de la moarte pe creștini, și ori de cîte ori

lucrul acesta nu îi era cu putință, el îi îndemna pe creștini să moară pentru Hristos și să nu se lepede de El, întorcându-se la spurcata închinare a idolilor. Doi frați, Marcus și Marchelinus, care fuseseră întemnițați pentru Hristos și din pricina torutrilor bestiale erau

aproape gata să se lepede de El, au fost întăriți în Credință de Comandantul Sebastian, care i-a încurajat să nu se teamă să moară pentru Hristos, ci să primească moartea cu bucurie, spre a lor sigură mîntuire. Grăindu-le lor astfel fața lui a strălucit ca un soare. Sfântul Sebastian și-a întărit învățătura cuvîntului și cu minunile: el a vindecat-o pe Zoe, soția temnicerului Nicostrat, care era mută de șase ani; el a adus-o pe Zoe, pe Nicostrat și pe toată casa lor la Sfântul Botez; el l-a vindecat pe Tranquillinus, tatăl fraților Marcus și Marcellinus, de cumplita boală a gutei și a durerilor la picioare de care acela suferea de unsprezece ani, și l-a adus la Sfântul Botez împreună cu toată casa lui; el l-a vindecat pe eparhul roman Chromatie de aceeași boală și la adus pe el și pe fiul lui, Tiburtie, la Sfântul Botez. Prima care a luat mucenicia a fost Sfînta Zoe, pe care au prins-o la mormîntul Sfîntului Apostol Petru, unde se ruga lui Dumnezeu. După ce au torturat-o bestial, au aruncat-o în Rîul Tibru. Apoi J-au prins pe Tiburtie. Judecătorul a pus cărbuni aprinși înaintea lui, cerîndu-i să aleagă între viață și acel fel de moarte, adică, ori să pună tămîie pe cărbuni și să tămîieze înaintea necuraților idoli, ori să urce însuși cu tălpile goale pe acei cărbuni. Sfîntul Tiburtie, însemnîndu-se cu semnul Sfintei Cruci, a pășit cu picioarele goale pe acei cărbuni aprinși și a rămas nevătămat. El după aceea a fost decapitat. Sfîntul Nicostrat a fost omorît cu o țepușă, Sfîntul Tranquillinus a fost înecat, iar Sfîntii Marcus și Marchellinus au fost torturați bestial și străpunși cu sulite. A fost adus apoi înaintea lui Dioclețian și Sfîntul Sebastian. Dioclețian l-a învinuit de trădare, dar Sfîntul Sebastian a răspuns: "Eu pururea m-am rugat Domnului meu Hristos pentru sănătatea ta și pentru pacea Imperiului Roman." Împăratul a poruncit ca Sfîntul Sebastian să fie despuiat de haine și să-i fie străpuns trupul cu săgeți. Soldații au executat ordinul, străpungînd trupul mucenicului cu atîta mulțime de săgeți, încît trupul nu se mai vedea de numărul lor. Pe cînd toți au crezut că este mort, el s-a arătat viu și complet sănătos. Atunci păgînii l-au omorît lovindu-l cu ciomege și tăindu-i trupul în bucăți. Sfîntul Mucenic Sebastian a luat cu cinste și cu mărime mucenicia pentru Hristos Domnul și s-a strămutat la locașurile cele de El gătite lui, la anul 287. Împărat al Imperiului atunci a fost Dioclețian, iar Episcop al Romei, Gaius.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Părinte Fior, Episcopul Aminsului [cetății Amisus]*

El a trăit în vremea împăraților Iustin al Doilea [cel Nou] și Mauriciu (565-602). El a fost fiu de aristocrați. El s-a lepădat de toată bogăția și slava cea deșartă a lumii și s-a retras la o

mînăstire spre a vieții întru asprele nevoințe călugărești, întru mîntuirea sufletului. El mai apoi a fost înălțat episcop al cetății Amisus din provincia Cappadocia. Ca mare ascet și ca ierarh, Sfîntul Fior a plăcut lui Dumnezeu, întru Care s-a săvîrșit cu pace, strămutîndu-se la locașurile cerești cele gătite lui.

• *Pomenirea Sfîntului Modest, Patriarhul Ierusalimului*

Sfîntul Modest a fost prunc în vîrstă de cinci luni cînd au murit părinții lui, dar prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu el a fost crescut întru toată evlavie creștină. Ajungînd în vîrstă, el a fost vîndut ca sclav unui păgîn din Egipt. Cu toate acestea, el a izbutit să îl convertească pe stăpînul lui la Credința Creștină, iar stăpînul lui l-a eliberat. Sfîntul Modest atunci s-a retras la Muntele Sinai, unde s-a nevoit aspru pînă la vîrstă de cincizeci și nouă de ani. Ajungînd la acea vîrstă, el a fost înălțat Patriarh al Ierusalimului, păstorind cu frică și cu cutremur turma lui Hristos cea încredințată lui. El s-a săvîrșit cu pace la anul 633, în vîrstă fiind de nouăzeci și șapte de ani.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mucenic Sebastian

Pe Sfîntul Sebastian l-au bătucit cu săgeți, L-au îmbrăcat în ele ca și într-o cămașă. Dar pe sub săgeți sufletul i-a rămas neatins, iar inima lui s-a înălțat la cer, în rugăciune.

Sfîntul Sebastian torturi a luat pentru Hristos. Dar împărățiile mari ce sînt, Ce, bogățiile nes fir site? Deșertăciune sînt ele pe lîngă cîntea aceasta, Pentru Domnul Cel Viu a fi săgetat cu săgeți mii. Slăvitul Sebastian a dorit aceasta: Să moară răstignit pentru Răstignitul Hristos, Să dovedească Adevărul cu-a lui moarte și sînge, Să mărturisească credința între cer și pămînt.

Atotvăzătorul, Domnul, Care vede toate,

l-a măsurat și numărat de sînge fiecare strop.

El i-a răsplătit mucenicului Lui cu a Lui împărăție,

Turnînd asupra lui har peste har.

O Sfinte Mucenice Sebastiane slăvite, Multpătimitorul pentru Hristos! Tu cu a ta suferință ai crescut Biserica, Roagă-te lui Hristos pentru-a ei întărire pe pămînt!

Cugetare

Întru această viață omului i se dă să aleagă din două una: ori viața pămîntească și stricăcioasă, ori împărăția Cerurilor. Dumnezeu nu presează pe nimeni la această alegere, ci fiecare este lăsat să hotărască după cum vrea. Cînd au fost osîndiți la temniță frații Marcus și Marchellinus din pricina credinței lor creștine, lor li s-a dat o lună de zile timp de gîndire, în care fie să se lepede de Hristos și de împărăția Lui, fie să se pregătească de moartea în torturi bestiale. Atunci au venit la temniță rudeniile lor cu un fel de sfat, iar Sfîntul Sebastian cu un cu totul altul. Rudeniile plîngeau și îi implorau să facă așa cum zice judecătorul și cum face toată lumea ca să-și cruțe tinerețile; tatăl lor le arăta părul lui alb, bătrînețile și sănătatea lui slăbită; maica lor le

aducea aminte de sînul pe care 1-au supt și de chinurile pe care le-a suferit la nașterea lor; propriile lor soții și cu fiii lor cei mici plîngeau și ei lîngă dînșii. În esență, toate rudele le cereau să se lepede de împărăția Cerurilor de dragul împărăției pămîntești celei stricăcioase. Sfîntul Sebastian însă i-a sfătuit pe cei doi frați tocmai dimpotrivă. El le-a zis: "Bravilor creștini, slăviților oșteni ai lui Dumnezeu! Oare vreți să ratați veșnicia și eterna cunună a slavei pentru a face pe plac rudeniilor voastre? Vreți să pierdeți steagul biruinței pe care îl țineți în mîină de dragul smiorcăielilor femeiești? Trecătoare este viața aceasta, vitejilor! Ea este atît de ticăloasă și de nestatornică încît nu îi poate mulțumi nici pe cei care o iubesc. Ce valoare are viața aceasta chiar și atunci cînd ai trăi în ea o sută de ani? Oare nu va veni totuși și acea ultimă zi? Și cînd vine ziua inevitabilă a morții, oare nu ne par toți anii vieții noastre și toate bucuriile pămîntești ca și cînd nici nu ar fi fost? Cu adevărat slăbiciune a minții este să-ți pară rău după această viață trecătoare pe care o pierzi oricum, și să disprețuiești fericita veșnicie a tuturor bunătăților care vor dura veșnic, pe care numai cu această jertfă le poți cîștiga! Să ținem minte cuvintele Domnului: *Iar dușmanii omului vor fi casnicii lui.*" Cu astfel de cuvinte și multe altele, Sfîntul Sebastian a cucerit pentru Hristos inimile celor doi frați. Sfinții Mucenici au iubit împărăția Cerurilor mai mult decît împărăția pămîntească, și de aceea au murit cu bucurie pentru Hristos.

Luare aminte

Să luăm aminte la castitatea lui Iosif (Facerea 39):

La cum desfrîmata soție a lui Putifar îl îndemna pe Iosif la păcat;
La cum Iosif a respins-o pentru frica de Domnul și din credincioșie față

de stăpînul lui;

La cum desfrîmata 1-a apucat de haină, dar el a lăsat haina în mîinile ei

și a fugit gol, numai cu sfîntul lui suflet.

Predică Despre Rut

Poporul tău va fi poporul meu și Dumnezeul tău va fi Dumnezeul meu. Unde vei muri tu, voi muri și eu, [...] numai moartea mă va despărți de tine (Cartea Rut 1: 16, 17).

Aceste cuvinte sînt minunate, fie că sînt rostite de un fiu către tatăl lui, fie de o fiică către mama ei, fie de soție către soțul ei. Dar ele sînt de trei ori mai minunate atunci cînd sînt rostite de noră către soacra ei. După ce amîndoi feciorii Noeminei au murit în pămîntul Moabului, unde ea și feciorii ei trăiau ca imigranți, vîrstnica mamă a voit să se întoarcă la Bethleem, ținutul ei natal, și acolo să se adauge în pămînt strămoșilor ei. Și Noemina, fiind femeie înțeleaptă și dreaptă, le-a sfătuit pe nurorile ei văduve să rămîină pe mai departe în țara lor și să se recăsătorească. Nora pe nume Orpah a făcut așa, dar Rut a zis: *Numai moartea mă va despărți de tine.* Iată cum poate iubi o soacră pe nora ei, iată cum

poate întoarce o noră cu devotament înzecit iubirea cu care a binecuvîntat-o pe ea soacra ei! Dar la Betleem cineva trebuia totuși să dea pîine acestor două suflete singure. Și cine avea să le dea hrana lor? Numai unul Dumnezeu, și mîinile harnice ale lui Rut, Moabiteanca. *[Lasă-mă să] mă duc la țarină, să adun spice* (Rut 2: 2), a zis nora către soacră. Iar Noemina a zis: *Du-te, fiica mea!* (Rut 2: 3). Într-un ogor străin, în urma unor culegători străini, ea trebuia să culeagă spicele care rămîneau în urma lor. Era nu numai osteneală grea aceasta, era și o mare umilință. Dar Rut a luat asupra ei și osteneala, și umilința, din dragoste față de soacra ei cea vîrstnică, care nu mai putea munci. Domnul Atotvăzătorul a văzut aceste două suflete minunate și S-a bucurat. Făcătorul lor S-a bucurat și le-a răsplătit din belșug și le-a preamărit, așa cum numai El știe să răsplătească și să preamărească pe cei care se tem de El. Dumnezeu, în minunata Lui Purtare de Grija, a îndrumat pașii moabiteancei Rut în țarina bogatului Booz ca să culeagă spicele lăsate în urmă de culegători, iar Booz a văzut-o pe Rut și a cerut-o de soție de la Noemina. Din această căsătorie s-a născut Obed, tatăl lui Iesei și bunicul lui David, Regele. Astfel, pe Rut cea care s-a smerit pînă la a merge să culeagă spicele rămase, ca o cerșetoare, Dumnezeu a înălțat-o și a făcut-o strămoașa marelui rege David, din care s-au născut mai apoi mulțime de regi, iar la urmă Regele Regilor, Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos.

O, Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Căla Ce ești Domnul nostru Preabînd, Atotvăzător și Atotmilostiv! Îndreptează și pașii noștri ai păcătoșilor și Te milostivește spre noi, Căci noi pre Tine Te laudăm și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

19 decembrie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Bonifatie*

Martiriul pentru Hristos îl transformă pe omul păcătos în om sfînt. Exemplul vieții Sfîntului Bonifatie ne arată cu putere adevărul acesta. Mai întîi el a fost intendentul unei femei extrem de bogate de la Roma, pe nume Aglaida¹²⁶, cu care trăia în desfrîu. Ei amîndoi erau păgîni. Dar Aglaida a vrut ca să dobîndească în casa ei moaște de sfinți ca amuletă împotriva relelor, și de aceea l-a trimis pe intendentul ei, Bonifatie, în Asia, ca să cumpere de acolo ceea ce dorea. Bonifatie a luat cu el mai mulți robi [doisprezece] și o mare cantitate de aur. Mai înainte de a se despărți de Aglaida, Bonifatie a întreat-o în glumă: „Dar dacă nu voi putea găsi mucenici, ci în loc ți se va întoarce trupul meu omorît pentru Hristos, primi-1-vei oare cu cinste, doamna mea?” Dar Aglaida a rîs și i-a zis: „Bețivule și păcătosule!” Și s-au despărțit. Ajungînd la Tarsus, Bonifatie a văzut torturile și uciderile creștinilor: unii erau cu picioarele tăiate, alții cu mîinile tăiate, alții cu ochii scoși, alții spînzurați, și toți torturați și omorîți în nenumărate feluri. Atunci s-a schimbat inima lui Bonifatie văzînd acea urgie, și el s-a pocăit

de viața lui stricată, și a plîns. Intrînd atunci într-un grup de creștini, a strigat tare: „Și eu sînt Creștin!” Judecătorul 1-a luat și 1-a anchetat, a poruncit să fie biciuit bestial, iar apoi să i se toarne pe gît plumb topit. Dar cum nimic din acelea nu au putut să îl omoare, a poruncit să fie decapitat. Robii lui i-au luat trupul și 1-au dus stăpînei lor, la Roma. Un înger al Domnului s-a arătat Aglaidei și i-a zis: „Primește pe acela care odată ți-a fost slugă iar acum este fratele nostru și împreună-slujitor cu noi; el este păzitorul sufletului tău și al vieții tale.” Zguduită de această vedenie, Aglaida a alergat în întîmpinarea corăbiei ce aducea trupul lui Bonifatie, 1-a luat și 1-a îngropat cu cinste într-o biserică pe care a ctitorit-o întru numele lui. Ea s-a pocăit de păcatele ei, și-a împărțit toată imensa avere săracilor și s-a lepădat cu desăvîrșire de lume. Ea și-a petrecut cei cincisprezece ani pe care i-a mai avut de trăit lîngă moaștele Sfîntului Bonifatie, plîngîndu-și păcatele ei cu amar. Sfîntul Mucenic Bonifatie s-a încununat cu cununa muceniei la anul 290.

¹²⁶ Fiica lui Acacius, proconsulul Romei. - Vezi Sinaxarul sfinților din *Minei*.

• *Pomenirea Sfîntului Grigorie (Grighentie), Episcopul Omirului*

La început Sfîntul Grighentie a fost diacon al bisericii din Mediolan [Milano], și a avut multe vedenii. Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, el a fost dus la Alexandria. Acolo, în urma unei vedenii, Patriarhul Proterie 1-a sfințit episcop pentru ținutul Omirului din sudul Arabiei [„Arabia fericită”], pe care Sfîntul Elesbaan Regele (pomenit la 24 octombrie) tocmai îl eliberase de tirania lui Dunaan Evreul. Sfîntul Grighentie a fost păstorul cel bun al turmei sale și mare făcător de minuni. El a organizat Biserica din Omir cu ajutorul iubitorului de Hristos Rege Avramie, a zidit multe locașuri sfinte, și a botezat mulțime mare de iudei. El a lucrat mulțime de minuni mari și înfricoșate cu rugăciunea, pînă la a face să Se descopere Domnul Hristos înaintea iudeilor necredincioși, ceea ce i-a făcut pe aceștia să alerge la primirea Sfîntului Botez. El a păstorit Biserica lui Dumnezeu de la Omir vreme de treizeci de ani, după care s-a săvîrșit cu pace către Domnul, la anul 552.

• *Pomenirea Sfîntului Bonifatie cel Milostiv, Episcopul cetății Ferentino*

El a fost neobișnuit de blînd încă din frageda lui copilărie, și pentru aceasta mama lui îl certa deseori. Dar cu ajutorul rugăciunii, Dumnezeu i-a răsplătit însutit bunătatea lui. El s-a săvîrșit cu pace în Italia, în veacul al șaselea.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Ilie de la Murom*

El a fost monah la Mînăstirea Peșterilor din Kiev. El s-a săvîrșit din viața aceasta la anul 1188, iar sfintele lui moaște sînt făcătoare de minuni. Chiar și astăzi trei degete ale mîinii lui stau unite la rugăciune, arătînd că ceasul morții 1-a prins la săvîrșirea ei. Acest fapt este o mustrare pentru aceia care nu își fac semnul Sfintei Cruci cu cele trei degete.

Cântare de laudă la Sfântul Mucenic Bonifatie

Suflet păcătos Bonifatie mai întâi avut-a, încătușat de al patimilor laț. Dar el s-a pocăit și prin Hristos strălucit-a, De o sută de ori a oftat,

El văzut-a cu ochii chinul mucenicilor, Văzutu-le-a sîngele, și s-a topit ca ceara. El aplîns și s-a sfințit cu ale lui lacrimi, Ele i-aufost lui pocăința.

Ce este viața? Ea oricum trece: Ori pentru satan, ori pentru Domnul. De o dai primului o dai putreziciunii, De o jertfești lui Hristos, vei via în Domnul.

*Pocăința înseamnă învierea vieții,
Și înviere a și fost pentru Bonifatie.*

El pentru al lui suflet bucuros și-a dat trupul,

Cu-ale lui oase a cumpărat Raiul.

De la păcat șipîină la căință,

Și de la pocăință pînă la martiriu,

E o cale scurtă ca între degetele mîinii,

Calea dintre pămînt și Sfînta Cruce.

Cugetare

Poate credința să mute munții din loc? (Matei 17: 20). Fără îndoială, poate. Ea poate chiar mult mai mult: însuși Domnul poate fi mișcat, cu credința, spre milostivire, către noi păcătoșii, în cetatea Safar din ținutul Omir majoritatea locuitorilor erau iudei. Sfântul Grighentie s-a nevoit să îi aducă pe ei la Sfînta Credință. Apoi iudeii le-au cerut Sfîntului Grighentie și Regelui Avramie o dispută deschisă pe tema credinței, făgăduind că dacă ei, iudeii, vor fi învinși în ea, atunci vor trece cu toții la Credința Creștină. Această dezbatere a durat mai multe zile, și la ea au stat de față mai multe mii de oameni, iudei și creștini. Iudeii, văzînd că vor fi învinși de argumentele de netăgăduit ale Sfîntului Grighentie, i-au cerut acestuia să facă cumva și să îl vadă și ei cu ochii lor pe Domnul Hristos înviat și atunci vor crede. Avînd mare îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu din pricina curăteniei inimii lui, Sfîntul Grighentie a îngenunchat cu fața la Răsărit și s-a rugat Domnului înaintea tututror. Cînd și-a sfîrșit rugăciunea pămîntul s-a cutremurat, și cerurile s-au deschis la Răsărit. De acolo s-a desprins un nor strălucitor de raze de soare care s-a pogorît încet la locul unde era adunată mulțimea, în mijlocul norului se afla un om de o frumusețe nepămînteană, cu fața strălucitoare ca lumina și cu veșminte ce păreau țesute din raze de fulger. El a mers pe nor pînă cînd a venit aproape lîngă Sfîntul Episcop Grighentie. Toți cei de față l-au văzut pe El și au căzut jos cu fața la pămînt. Sfîntul Grighentie a strigat: *Unul Sfînt, Unul Domn Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl, Amin!* După aceste cuvinte, a venit un glas în urechile mulțimii iudeilor din Slava aceea a Domnului: *Pentru rugăciunile Arhiereului Grighentie, vă vindecă pre voi Acela pe Care l-au răstignit părinții voștri.* Atunci Norul Luminos s-a mișcat în sus, spre Răsărit, la fel de încet precum Se pogorîse. După această neasemănată minune, toți iudeii din ținutul Omirului au primit Sfîntul Botez.

Luare aminte

Să luăm aminte la smerenia lui Moise înaintea lui Dumnezeu

La cum Moise întotdeauna îl puna mai înainte pe Dumnezeu, iar nu pe sine însuși;

La cum el toată puterea, tot binele, și tot ajutorul îl căuta la Dumnezeu,

și la nimeni altcineva;

La cum, în toate nevoițele lui, el se întorcea cu smerenie către Dumnezeu pentru ajutor și călăuzire.

Predică *Despre Samuel*

Pentru acest copil m-am rugat eu și Domnul mi-a plinit cererea ce am cerut de la Dînsul. Și acum eu îl dau Domnului pentru toate zilele vieții lui, să slujească Domnului (I Regi 1: 27-28).

Cerut de la Domnul și închinat Domnului, Samuel a fost proroc și conducător puternic al poporului lui Israel. Fericita Ana, maica lui cea pînă la el stearpă, l-a cerut pe copilul Samuel de la Domnul cu rugăciuni și cu jertfe. Născîndu-l și înțarcîndu-l, ea l-a adus pe singurul ei odor și singura ei binecuvîntare Domnului, spre a li sluji Lui din cea mai fragedă a lui copilărie. Căci maica înțeleaptă nu socotește că cei născuți de ea sînt ai ei, ci ai lui Dumnezeu. Ei sînt ai lui Dumnezeu și cînd El îi dă, și cînd El îi ia, dar cel mai mult sînt ai lui Dumnezeu atunci cînd însăși maica îi aduce și îi închină Domnului Dumnezeu. Astfel darul de la Dumnezeu se întoarce la El iarăși¹²⁷, căci noi nimic nu avem ce să îi dăruim Lui, pe care nu îl avem mai întîi tot de la El. Tînărul Samuel a locuit la Templu printre nelegiuții fii ai Marelui Preot Eli, dar nu s-a stricat din pricina aceasta. Domnul nu S-a descoperit înaintea

¹²⁷ Îmbogățit, deci sporit, prin jertfa de bună voie a omului, pe care o iubește Dumnezeu.

bătrînilor celor păcătoși ai lui Israel, dar El S-a descoperit înaintea copilului celui cu inima curată, Samuel: căci Samuel era pururea bun înaintea Domnului, și nu a rămas neîmplinit nici unul dintre cuvintele Lui (I Samuel 3: 19). Samuel a fost judecător în poporul lui Israel din frageda lui tinerețe și pînă la adînci bătrînețe, și nu a făcut nimic rău înaintea lui Dumnezeu, și nici a oamenilor.

Dumnezeu i-a dăruit lui puterea prorociei și a facerii de minuni. El i-a răpus pe toți vrăjmașii lui Dumnezeu și pe vrăjmașii poporului lui, și a uns doi regi, pe Saul, și pe David. La adîncile lui bătrîneți, el a chemat poporul la sine și i-a întrebat dacă i-a nedreptățit vreodată cu ceva sau dacă a luat mită de la cineva. Iar poporul i-a răspuns cu un glas: *Tu nu ne-ai nedreptățit, nici nu ne-ai asuprit, nici nu ai luat nimic de la nimeni (I Samuel 12: 4).* Iată ce fel de om a fost Prorocul lui Dumnezeu, Samuel! Iată ce fel de om a fost acela dăruit părinților lui de la Domnul, și dăruit iară Domnului de către părinții lui! Iată ce fel a fost acela care a crescut din pîntecele mamei lui și pînă la moarte sub pavăza și binecuvîntarea lui Dumnezeu, și sub binecuvîntarea mamei lui! Să ia aminte mamele și să învețe din această minunată pildă a Fericitei Ana. Să ia aminte judecătorii și puternicii care stăpînesc peste popor și

să învețe de la pilda Dreptului Samuel.

O Stăpîne și Atotșfinte Doamne, Cela Ce ești Blînd și Domnul Blîndeților, deschide sufletele noastre ca să vedem Sfințenia Ta și bunătatea Ta, și ca să ne pocăim cu amar de păcatele noastre, Căci noi Ție ne închinăm și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

20 decembrie

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Ignatie Purtătorul de Dumnezeu [Teoforul]*

Acest bărbat sfînt s-a numit „purtător de Dumnezeu” pentru că el avea pururea Numele lui Dumnezeu în inimă și pe buze. Potrivit Sfintei Tradiții el s-a numit așa pentru că a fost ținut în brațe de Domnul întrupat, Iisus Hristos. Pe cînd Domnul a propovăduit ucenicilor învățătura despre smerenie, el a luat în brațe un prunc, l-a pus la mijloc între ei, și a zis: *Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărăția Cerurilor* (Matei 18: 4). Acel copil a fost acest Sfînt Ignatie. Mai tîrziu el a ajuns ucenicul Sfîntului Ioan Teologul, împreună cu Sfîntul Policarp, Episcopul Smirnei. Ca Episcop al Antiohiei, Sfîntul Ignatie bine a păstorit Biserica lui Hristos cea încredințată lui, și a fost cel dintîi care a introdus cîntarea antifonală în Biserică, în care firul cîntului este reluat alternativ de cele două strane. Acest fel de cîntare i s-a descoperit Simțului Ignatie de către îngerii lui Dumnezeu din ceruri. Trecînd împăratul Traian prin Antiohia în drum spre războiul cu perșii, el a auzit de Sfîntul Ignatie, l-a chemat la sine și l-a sfătuit să jertfească idolilor. Dacă ar fi făcut astfel, împăratul Traian l-ar fi investit pe Sfînt cu rangul de senator. Dar cum sfaturile, ca și amenințările împăratului au rămas în van, Sfîntul Ignatie a fost legat în lanțuri și trimis la Roma sub paza a zece soldați sălbatici, spre a fi aruncat la fiare. Sfîntul Ignatie s-a bucurat întru martiriul lui pentru Domnul, și s-a rugat lui Dumnezeu ca fiarele să îl sfîșie cu adevărat, ca ele să i se facă lui mormînt, ca să nu fie depărat de la el felul acesta de moarte. După o călătorie lungă și chinuitoare ce l-a purtat din Asia, prin Tracia, Macedonia și Epir, Sfîntul Ignatie a ajuns la Roma, unde a fost aruncat la leii din circ. Leii l-au sfîșiat și i-au mîncat trupul, nemairămînînd din el decît inima și oasele mari. Acest slăvit mucenic al lui Hristos a luat mucenicia la Roma la anul 106, în timpul domniei urîtorului de Hristos împărat Traian. Sfîntul Ignatie s-a arătat de multe ori din cealaltă lume și a lucrat multe minuni, ajutînd și în ziua de azi pe cei care cheamă cu credință întru ajutor mucenicescul lui nume.

Cîntare de laudă la Sfîntul Sfințit Mucenic Ignatie Teoforul

O, Sfinte Ierarhe al Domnului Hristos, slăvite mucenice,

O, a sfințeniei icoană vie, plăcutule al lui Dumnezeu!

Tu iubitor de Hristos ești și ai fost,

Pre El purtatu-L-ai în inimă,

Noi pentru aceasta pre tine te slăvim

*De Dumnezeu purtătorule!
împăratul Traian a voit să te cumpere cu deșartă slavă,
în schimbul onorurilor să te închini la idoli.
Dar tu l-ai uimit pe el nevoind aceasta:
Pre Hristos să trădezi pentru mărirea deșartă.
Ci mai vîrtos ai iubit ca să mori,
de Hristos Purtătorule,
Pentru aceasta noi pre tine te slăvim,
Sfinte Sfințite Părinte, Mucenice Ignatie!
Aruncat la fiare, ai așteptat liniștit.
Roma voia circ, și te-au avut pe tine!
„Sînt grîul lui Hristos, ” strigat-ai atuncea,
„Dinții fiarelor mă vor face pline!”
Dar unde-i slăvitul Traian acum? Nimic de el nu se știe.
Pe cînd tu locuitor al cerurilor ești,
Iar nouă învățător și acum, de Dumnezeu Purtătorule!
O Sfinte Sfințite Părinte Ignatie,
de Dumnezeu Purtătorule,
Roagă pentru noi pe Hristos Dumnezeu
Ca să ne dăruiască pururi Pîinea Vieții!*

Cugetare

Sfinții mucenici, cuprinși de dragostea lui Hristos, s-au asemănat unui foc puternic, ce arde cu flacără nestinsă. Dragostea lor pentru Dumnezeu le-a ușurat suferințele și le-a făcut ca moartea să le pară dulce. Sfântul Ioan Gură de Aur astfel grăiește despre Sfântul Ignatie: „El și-a jertfit trupul cu aceeași ușurință cu care își dezbracă cineva haina.” Călătorind la Roma spre a lui moarte, Sfântul Ignatie nu s-a temut decît de un singur lucru: ca nu cumva creștinii să împiedice martiriul lui pentru Hristos, prin rugăciunile lor, sau prin vreo intervenție lumească. De aceea el i-a rugat fără încetare, în scris și cu cuvîntul viu, să nu facă aceasta. „Iertați-mă,” le-a scris el. „Eu cunosc bine cele care sînt spre folosul sufletului meu. Eu de abia acum încep să fiu ucenic al Domnului Hristos, acum cînd nimic nu-mi mai doresc, fie din cele văzute, fie din cele nevăzute, decît să ajung la Domnul meu Hristos. Vină asupra mea orice chin, oricît de diavolesc: arderea de viu, răstignirea, fiarele, sabia, sfișierea membrelor, zdrobirea oaselor, smulgerea tuturor mădularelor mele -primesc cu bucurie orice, numai să ajung cît mai grabnic la Domnul meu Hristos. Este mai bine pentru mine să mor pentru Hristos decît să domnesc pe pămînt, fie și pînă la sfîrșitul lumii... Dragostea mea este țintuită pe Cruce, și nici un foc al dragostei nu se află în mine pentru vreun lucru pămîntesc.” Introdus fiind în circ, el s-a întors către popor și a grăit aceste cuvinte: „Cetățeni ai Romei, să cunoașteți că eu aici nu sînt pedepsit pentru nici o crimă, nici există împotriva mea sentința la moarte pentru fărădelege, ci eu aici sînt aruncat ca să mor pentru dragostea față de Domnul meu Iisus Hristos, pe care îl doresc pînă dincolo de moarte. Eu sînt

grîul Lui, iar dinții fiarelor sălbatice mă vor macină întru pîinea Lui curată!" După ce Sfintul Ignatie a fost sfîșiat și devorat de fiarele sălbatice, s-a văzut că prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, inima lui a rămas neatinsă, împreună cu oasele mai mari. Tăind necredincioșii inima Sfîntului, ei au văzut scris înăuntru cu litere din aur Numele Domnului Iisus Hristos.

Luare aminte

Să luăm aminte la vitejia lui Iosua, fiul lui Nun:

La cum Iosua a ținut cu neclintire toate poruncile lui Dumnezeu;
La cum, crezînd fără îndoire în ajutorul lui Dumnezeu, el a intrat viteaz

în toate bătăliile cu vrăjmașii poporului lui;

La cum el a ieșit biruitor întotdeauna și a atribuit totdeauna victoriile lui

lui Dumnezeu.

Predică Despre David

Am păcătuit înaintea Domnului, a zis David către Nathan. (II Regi 12: 12).

Făcutu-mi-s-au lacrimile mele pîine ziua și noaptea (Psalmul 41: 3).

Regele David a păcătuit înaintea lui Dumnezeu și s-a pocăit cu amar, iar Domnul l-a iertat pe el. Păcatul regelui a fost foarte mare, dar și mai mare a fost pocăința lui. El s-a făcut vinovat înaintea lui Dumnezeu de două păcate grele: de adulter și de crimă. Dar venind Prorocul Nathan la el și vădindu-i păcatele, Regele David a strigat cu inimă zguduită: *Am păcătuit înaintea Domnului!* Astfel, el și-a mărturisit păcatul și a plîns cu amar, cu mult amar. Lovit de durere, el s-a rugat către Dumnezeu, cu plîns, cu postiri, cu dormire pe jos, și îndurînd cu inima înfrîntă și zdrobită, toate loviturile pe care Dumnezeu le-a trimis asupra lui, asupra casei lui și a poporului lui, din pricina păcatelor lui. În Psalmii lui de pocăință Regele David zice: *Eu sînt vierme și nu om* (Psalmul 21: 6); *De glasul suspinului meu, osul meu s-a lipit de carnea mea* (Psalmul 101: 6); *Că cenușă am mîncat, în loc de pîine, și băutura mea cu plîngere am amestecat-o* (Psalmul 101: 10); *Genunchii mei au slăbit de post* (Psalmul 108: 23). Iată adevărata pocăință, iată omul care se pocăiește cu adevărat! El nu s-a împietrit în păcat, nici a căzut în deznădejde, ci, punîndu-și credința tare în milostivirea lui Dumnezeu, el s-a pocăit neîncetat. Și Domnul, Carele iubește pre cei care se pocăiesc cu adevărat, a arătat milostivire asupra acestui bărbat al pocăinței. Dumnezeu l-a iertat pe el și l-a preaslăvit mai presus decît toți regii din Israel; El i-a dat harul covîrșitor prin care a compus cele mai minunate rugăciuni de pocăință ieșite dintr-o inimă omenească pe pămînt, dar insuflate de sus, căci ele prorocesc lumii pre Mîntuitorul, Carele avea să se nască din seminția lui. Fraților, vedem noi oare cît de minunată este mila lui Dumnezeu către cei care se pocăiesc? Atîta milostivire a revărsat Domnul asupra lui David, încît El nu s-a rușinat să ia trup din seminția lui David.

Fericiți cei care nu se împietresc în păcatele lor și cei care nu deznădăjduiesc din pricina păcatelor lor! Căci pocăința îi mîntuiește și pe unii, și pe alții de cel rău!

O Stăpîne Doamne Dumnezeu nostru, Cea Ce ești Domnul Cel Multmilostiv, înmoaie inimile noastre cu lacrimile pocăinței, Căci noi Ție ne rugăm și pre Tine Te laudăm în veci, Amin.

21 decembrie

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Iuliana [de la Nicomidia] și a celor Șase Sute Treizeci de Mucenici împreună cu dînsa*

Această slăvită fecioară și muceniță s-a născut la Nicomidia din părinți păgîni. Auzind propovăduirea Sfintei Evanghelii, ea s-a întors către Hristos cu toată inima ei și a început a viețui păzind cu strictețe poruncile Domnului. Ea era însă logodită cu senatorul Eleusie. Ca să se poată elibera de el, ea i-a zis lui Eleusie că nu se va căsători cu el dacă nu va ajunge eparhul Nicomidiei. Ea i-a zis aceasta gîndind că Eleusie nu va reuși niciodată să obțină o demnitate atît de înaltă, și astfel se va elibera de logodna cu el. Dar Eleusie, prin lingușiri și mită a obținut această înaltă numire, și a ajuns Eparhul Nicomidiei. Iuliana i-a descoperit atunci că este creștină și că nu se poate căsători cu el dacă nu îmbrăzișează și el Credința Creștină: „La ce ne-ar folosi nouă să fim uniți doar cu trupul, iar cu inimile să fim departe unul de celălalt?” Umilit, Eleusie a pîrît-o pe Iuliana tatălui ei. Tatăl înfuriat pînă la demență a disprețuit-o, a bătut-o, și a dat-o pe mîna eparhului spre a fi torturată bestial. Eparhul a poruncit să fie biciuită sălbatic, apoi aruncată în temniță, acoperită de răni și plină de sînge. Dar Domnul Hristos a vindecat-o pe ea în închisoare, și Iuliana a stat din nou înaintea eparhului, complet sănătoasă. El atunci a aruncat-o într-un cuptor de foc care nu a ars-o. Văzînd minunea, mulți au crezut în Hristos Dumnezeu. Cinci sute de bărbați și o sută și treizeci de femei s-au convertit atunci la Sfînta Credință. Eparhul i-a osîndit pe toți la moarte prin tăierea capului. Sufletele lor s-au strămutat atunci la împărăția Cerurilor. Apoi răul judecător a osîndit-o și pe Iuliana la tăierea capului. Cu duh de bucurie, fericita

Iuliana a mers la eșafod și îngenunchind, s-a rugat lui Dumnezeu, apoi și-a pus pe butuc sfîntul ei cap. Sfînta Muceniță Iuliana a luat mucenicia la anul 304, și s-a strămutat la locașurile cele cerești gătite ei de Domnul. Pedepsa Lui a căzut năprasnic și curînd asupra torționarului Eleusie: pe cînd plutea pe mare, corabia lui s-a sfărîmat, iar el a căzut în apă. Dar Eleusie nu s-a înecat ci, înotînd la țărm, a ajuns la o insulă, unde 1-au sfîșiat cîinii și 1-au mîncat de viu.

- *Pomenirea Sfîntului Petru Făcătorul de Minuni, Mitropolitul întregii Rusii*

El s-a născut în provincia Volhynia și s-a îmbrăcat întru îngerescul chip de la vîrsta de doisprezece ani. El a fost un minunat nevoitor

și un mare iconar. El a întemeiat o mănăstire la râul Rata, căreia i-a fost egumen, în pofida voinței lui, el a fost înălțat Mitropolit al Kievului și sfințit la Constantinopol de către Patriarhul Athanasie. Ca Mitropolit, el a avut de îndurat multe ticăloșii de la oamenii invidioși și de la eretici. El a păstorit Biserica lui Hristos vreme de optsprezece ani, cu râvnă dumnezeiască și cu jertfelnicie. În timpul vieții lui el și-a zidit sie-și o criptă în Biserica Adormirii, unde sfintele lui moaște de minuni făcătoare odihnesc și în ziua de azi. El s-a săvârșit către Domnul la anul 1326, strămutându-se la locașurile cele cerești ale veșnicei slave.

- Pomenirea Sfântului Mucenic Temistocle

El a fost păstor de oi, păscîndu-și turmele lui în cîmpia din apropiere de cetatea Mirelor, în Lichia. La vremea aceea prigonitorii creștinilor îl vînau pe Sfîntul Dioscorid, și l-au aflat pe Temistocle păstorul cu oile la cîmp. Ei l-au întrebat dacă nu cumva l-a văzut pe cel urmărit, și dacă nu cumva cunoaște unde se ascunde. Dar Sfîntul Temistocle, deși știa, nu a voit să spună, ci mai degrabă a strigat tare că și el este creștin. El a fost torturat bestial și decapitat pentru credința lui în Hristos în vremea lui Decius, la anul 251.

Cîntare de laudă la Sfîntul Petru, Mitropolitul Rusiei

Slăvită maică a Mitropolitului Petru, Pe cînd pe el înpîntece îl purta, A visat un vis în care văzut-a Că în brațe ea ține un mieluşel alb: Și între ale mieluşelului cornițe

Se afla un pom preaminunat,

Iar în pom flori minunate,

Și roade parfumate alături de flori.

Luminări aprinse se aflau pe ramuri,

Impodobindu-le ca stele lucind,

Din acea minunată alcătuire

Un parfum ieșea, ceresc, minunat.

Visul maicii s-a împlinit aieva:

Căci mielul cel blîndflul ei Petru era,

Cornițele arătau a lui vitejie,

Iar minuatulpom, sufletul lui.

Multicolorele flori erau al virtuților număr,

Iar roadele, faptele milosteniei lui;

Luminările aprinse, rugăciunile și credința,

Asta văzut-a maica că Petru va fi.

Cu adevărat împlinitu-s-a visul sfintei mame,

Care în fiul Petru s-a adevărit.

Cugetare

Oricine voiește să urce spre a Domnului împărăție trebuie să se pregătească de piedici, care sînt grele și de multe feluri. Cele mai periculoase sînt ispitele care vin de la diavoli. Prin urmare, râvnicul vieții duhovnicești trebuie să fie cu foarte multă băgare de seamă și să nu ia orice vedenie luminoasă, chipurile cerească, ca fiind și adevărul. Se arată din Viața Sfintei Mucenițe Iuliana că

și diavolul se poate face înger de lumină. Pe cînd zăcea mucenița în închisoare, a venit la ea diavolul ca un înger de lumină și a sfătuit-o să accepte să jertfească diavolilor, spre a își salva viața și a scăpa de bestialele chinuri. Iuliana, înspăimîntată, a întreat: „Dar tu cine ești?” Iar diavolul i-a zis: „Eu sînt îngerul lui Dumnezeu! Dumnezeu este foarte preocupat de tine! De aceea m-a trimis la tine ca să îți cer să te supui eparhului, așa ca să nu îți sfărîmi trupul cu torturile; Domnul este blînd și te va ierta pe tine, din pricina slăbiciunii tale și a trupului tău rănit.” Dar mucenița s-a înspăimîntat și mai tare la auzul acestor cuvinte. Nedumerită, ea a căzut la pămînt cu lacrimi, rugîndu-se în inima ei lui Dumnezeu ca să îi descopere cine îi grăise. Atunci ea a auzit un glas din cer Care i-a zis: „Întărește-te, Iuliana, căci Eu cu tine sînt! Iată îți dau putere asupra celui care ți-a grăit, și el singur îți va descoperi ție cine este.” Atunci diavolul s-a văzut legat înaintea ei, și silit să mărturisească că el este acela care a înșelat-o și pe Eva în Rai, și acela care l-a împins pe Cain să îlucidă pe Abel, pe Irod să îlucidă pe cei Paisprezece Mii de Prunci din Betleem, pe iudei să îlucidă pe Arhidiaconul Ștefan cu pietre, pe Nero să îl răstignească pe Sfîntul Apostol Petru cu capul în jos și să îl decapiteze pe Sfîntul Apostol Pavel, și așa mai departe. Astfel, încingîndu-se sfînta muceniță cu putere de sus, nu și-a îngăduit să se lase înșelată de diavolul, ci l-a biruit pe el cu privegherea și cu rugăciunile fierbinți către Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la pocăința Regelui David:

La cum Regele David nu a păcătuit pe cînd era păstor simplu de oi la

casa umilă a tatălui lui;

La cum el a păcătuit înaintea lui Dumnezeu cînd a ajuns rege;

La cum el și-a recunoscut pe dată păcatul, l-a mărturisit, și s-a pocăit

pentru el cu amar.

Predică Despre Sfîntul Proroc Ilie

Viu este Domnul Dumnezeuul lui Israel, înaintea Căruia slujesc eu; în acești ani nu va fi nici rouă, nici ploaie decît numai cînd voi zice eu! (III Regi 17: 1).

Aceste cuvinte sună teribil în auzul oricărei urechi omenești, căci ele de om sînt grăite, iar *Ilie era om, cu slăbiciuni asemenea nouă* (Iacov 5: 17). Ne întrebăm, fraților, cum a putut un om să încuie cerurile și să nu mai plouă pe pămînt? Să ne întrebăm însă altceva: oare poate omul să deschidă cerurile și să facă să plouă peste pămîntul crăpat de secetă? Căci noi știm că și azi Dumnezeu deschide cerurile și dă ploaie, la rugăciunile oamenilor: *Și toate cîte veți cere, rugîndu-vă cu credință, veți primi* (Matei 21: 22), zice Mîntuitorul. Iată deci și răspunsul: așa cum Moise, cu credință vie și cu rugăciunea a făcut minuni înfricoșate în Egipt și în pustie, așa cum Iosua fiul lui Nun a ținut

pe loc mersul soarelui pe cer, tot așa și Prorocul lui Dumnezeu, Ilie, a închis și a deschis cerurile, a făcut să se pogoare foc din cer, și a lucrat și alte mari și înfricoșate minuni cu credința și cu rugăciunea. Dumnezeu i-a dat lui Ilie puterea să lucreze minunile acestea, căci Ilie a ars de rîvna slavei lui Dumnezeu, iar nu pentru slava lui cea deșartă: *Cu rîvnă am rîvniț pentru Domnul Dumnezeul Savaot* (III Regi 19: 14). Acest bărbat al lui Dumnezeu nu a căutat nimic pentru sine, ci a căutat totul pentru Dumnezeu. Dumnezeu a fost pentru el totul: toată slava, toată puterea, tot binele. De aceea, Dumnezeu l-a încununat pe el cu veșnica slavă, cu înfricoșată putere, cu comori care în veac nu putrezesc și pe care molia în veac nu le poate roade. Dumnezeu nu i-a îngăduit Simțului Proroc Ilie să vadă moartea, ci l-a ridicat la ceruri, ca și pe Enoh. Sufletul Sfântului Proroc Ilie este curat ca rouă dimineții, trupul lui, cast ea al unui prunc, iar inima și mintea, nevinovate ca ale unui înger al Domnului. Prin urmare, el a fost și rămîne vas ales al puterii lui Dumnezeu. El a fost făcător de minuni și este făcător de minuni și astăzi. O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cela Ce ești pururea Viu, Doamne al Prorocului Tău Ilie! Doamne Dumnezeul nostru, Carele ne-ai înfiat pre noi prin harul Tău cel sfînt! Aprinde și întru noi, precum în Prorocul tău, rîvna cea arzătoare pentru Tine, Căci noi Pre Tine Te lăudăm și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

22 decembrie

- *Pomenierea Sfintei Mari Mucenițe Anastasia, Izbăvitoarea din Legături*¹²⁸, și a celorlalți împreună cu dînsa

Această slăvită muceniță a Credinței Creștine s-a născut la Roma, într-o bogată familie senatorială, tatăl ei fiind păgîn, iar mama ei creștină. Ea s-a lipit din frageda ei copilărie cu dragoste de Domnul Iisus Hristos, călăuzită fiind în învățătura Sfînta de evlaviosul ei preceptor, Hrisogon. Anastasia a fost obligată de tatăl ei să se căsătorească cu bogatul latifundiar păgîn, Publius. Dar invocînd o boală femeiască, Anastasia l-a respins mereu pe soțul ei, păgînul. Din această pricină el a torturat-o cu privarea de libertate și cu înfometarea. El a torturat-o încă și mai ticălos atunci cînd a aflat că Anastasia cercetează în taină temnițele care gemeau de mulțimea creștinilor închiși și torturați în ele, ducîndu-le lor provizii, îngrijindu-i, curățindu-le rănilor și slăbindu-le legăturile. Dar prin

¹²⁸ în Sinaxarul din *Minei*: "Izbăvitoarea de Otravă"; în *Viețile Sfîntilor pe Decembrie* se arată că s-a numit și "vindecătoarea de răni": "...Sfînta Anastasia umbla din cetate în cetate și din latură în latură, slujind sfîntilor care erau ținuți prin legături, chivernisind din averile ei pe legații lui Hristos de mîncare, de băutură și de toate doctoriile, facînd ușurare celor ce erau în strîmtorare mare, și celor ce slăbeau cu trupul cumpărîndu-le cu aur ușurarea din legăturile cele grele și de lungă vreme. Pentru această pricină ea s-a numit și *vindecătoarea de răni*, căci pe mulți i-a dezlegat în taină de legături. [...] Sfînta Anastasia învățase și meșteșugul doftoriei și singură tămăduia pe cei răniți și pe mîinile sale îi purta pe aceia care nu puteau să-și țină picioarele, nici mîinile,

avându-le sfărîmate și rănite pentru Hristos[...]." (Episcopia Romanului și Hușilor, p. 420,) - Sublinierile traducătoarei.

purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Sfînta Anastasia a fost eliberată din legătura împovărătoare a căsniciei. Publius a fost trimis de către împărat în Persia, și s-a înecat în timp ce plutea pe mare. Sfînta Anastasia a putut atunci să-și săvîrșească în libertate sfînta ei lucrare, îngrijind mucenicii creștini și împărțind din belșug săracilor, nevoiașilor și scăpătaților din imensa ei moștenire.

Aflîndu-se odată în cetatea Aquileia, Dioclețian a poruncit să fie adus la el mărturisorul creștin, Hrisogon. Sfîntul Hrisogon a fost decapitat atunci din ordinul împăratului, iar apoi cele trei Mucenițe surori, Agapi, Hionia și Irina (vezi pomenirea lor la 16 aprilie). Agapi și Hionia au fost arse de vii iar Irina a fost omorîată cu săgeți. Sfînta Anastasia a luat trupurile lor, le-a înfășurat în inuri curate, le-a uns cu arome și le-a îngropat cu cinste. Ea a plecat după aceea în Macedonia, unde a slujit mucenicilor lui Hristos care erau uciși acolo. Ea acolo s-a făcut deplin cunoscută ca nevoitoare creștină, din care pricină a fost tîrîțată înaintea tribunalelor, anchetată și torturată. Dorind să moară pentru Domnul Hristos, ea pururea se ruga Lui ca să o ia la Dînsul. Un anume mai mare al popilor idolești, Ulpianus, a îndrăznit să voiască a atinge ca un necurat trupul Anastasiei, și pentru a ceasta a orbit fără veste, dîndu-și tot atunci spurcatul lui suflet. Osîndită fiind la moarte prin înfometare, Sfînta Anastasia a zăcut în temniță vreme de treizeci de zile, hrănindu-se numai cu lacrimi și cu rugăciune. Apoi, împreună cu alți creștini, a fost urcată într-o corabie pe care au scufundat-o, dar Dumnezeu a izbăvit-o și din moartea aceea. Ea la urmă a fost legată cu mîinile și cu picioarele de patru roți și întinsă deasupra unui foc, și așa și-a dat mucenicescul ei suflet în mîna lui Dumnezeu. Sfînta Mare Muceniță Anastasia a murit pentru Hristos la anul 304 după întrupare, și s-a strămutat la slăvitele locașuri cele gătite ei în împărăția Cerurilor.

Pomenirea Sfintei Mucenițe Teodota și a celor trei copii

ai ei

Ea a rămas văduvă de tînără, avînd trei copii. Astfel aflîndu-se, ea s-a închinat pe sine cu totul slujirii lui Dumnezeu și creșterii celor trei copii ai ei întru toată sfințenia și evlavia. Sfînta Anastasia a locuit în casa ei cînd s-a aflat în Macedonia, și împreună cu ea a cercetat mucenicii din închisori. Adusă înaintea judecătorului, Sfînta Theodota l-a mărturisit cu îndrăzneală pe Hristos Dumnezeu. Atunci a fost dusă înaintea lui Nichita, Proconsulul Bitiniei. Voind necuratul păgîn să se atingă de trupul ei, el a văzut tot atunci un înger înfricoșat al lui Dumnezeu lîngă dînsa, care l-a izbit cu sabia lui. Sfînta Theodota a fost osîndită să moară arsă de vie, împreună cu cei trei copii ai ei. Intrînd cu ai ei copii în cuptorul de foc, ea s-a săvîrșit împreună cu dînșii către Domnul, și așa s-au strămutat cu toții la locașurile cele fericite ale împărăției

lui Hristos.

Cântare de laudă la Sfânta Mare Muceniță Anastasia, Izbăvitoarea din Legături

*Fecioara Anastasia cu rîvnă de foc Domnului slujește,
Ea ca o candelă înaintea Lui luminează
Cu credința, cu nădejdea și cu mulțimi de fapte bune.
Feciara pe al ei păgîn soț părăsește,
Părăsește onorurile, și bogăția,
Și slăvindpre Domnul, îngrijește cu dragoste
Pe cei închiși pentru Dînsul.
Ea legăturile lor slăbește, aducîndu-le daruri.
Ea plată nu voiește, nici de la om, nici de lapămînt.
Hristos Dumnezeu este ei Răsplătitorul,
El mîngîie al ei suflet și duh.
Alpămîntului chin a trecut, Anastasia acum e slăvită,
Ea se bucură acum cu îngerii în Rai.*

Cugetare

Domnul Atotmilostivul adesea îi mîngîie pe credincioșii cei plăcuți Lui de pe pămînt prin intermediul sfinților din cer. Sfînta Theodota a luat mucenicia pentru Hristos înaintea Sfintei Anastasia. După ea, a fost și Sfînta Anastasia aruncată în închisoare, ca să moară prin înfometare, potrivit sentinței torționarilor, în vremea celor treizeci de zile ale înfometării ei, a venit la ea Sfînta Theodota în fiecare seară, din cealaltă lume, și a întărit-o și a mîngîiat-o pe ea. Sfînta Anastasia i-a pus Sfintei Theodota foarte multe întrebări. Intr-una din seri a întrebat-o cum se poate ca Theodota să vină la ea, din moment ce a murit. Sfînta Theodota i-a răspuns că sufletele mucenicilor primesc un har deosebit de la Dumnezeu, astfel încît, după plecarea lor din această lume, ei se pot întoarce să grăiască cu cine voiesc, spre mîngîierea și folosul sufletesc al celor vii pe care îi cercetează. Implinindu-se cele treizeci de zile, torționarii au scos-o pe Sfînta Anastasia din temniță și au rămas uluiți să vadă că este în viață. Ei atunci au osîndit-o să fie înecată în mare împreună cu alți mucenici. Ei au fost puși cu toții într-o barcă mai mică, care la rîndul ei a fost urcată într-o corabie vîslită de corăbieri. Ajungînd la adînc, soldații au răsturnat barca, astfel încît să ia apă și astfel condamnații să se înece. Dar atunci s-a întîmplat un lucru minunat: s-a văzut Sfînta Theodota venind pe apă și ducînd barca la mal. Ei au fost salvați cu toții, împreună cu Sfînta Anastasia. Văzînd minunea, o sută și douăzeci de păgîni au crezut atunci în Hristos și au luat Sfîntul Botez.

Luare aminte

Să luăm aminte la cumplitele suferințe ale Regelui David, din pricina păcatelor lui:

- La cum nenorocirile s-au abătut lanț asupra casei lui: unul dintre fiii lui s-a răscolat împotriva lui, iar altul dintre fiii lui împotriva fiicei lui;
- La cum Abesalom a pornit război împotriva tatălui lui;

- La cum întregul popor a căzut în nenorocire din pricina păcatelor regelui.

Predică Despre Dreptul Iov, Mulțpătitorul

Domnul a dat, Domnul a luat (Iov 1:21).

Fraților, de nimic să nu se teamă vreodată dreptii, căci totul cu ei va fi bine. Toată Sfânta Scriptură aceasta arată: că Dumnezeu niciodată nu îi părăsește pe drepti. Pilda lui Iov ne arată aceasta limpede ca lumina zilei. Iov a avut șapte fii și trei fiice; el a avut bogății nenumărate, respectul și cinstea cetățenilor întregii cetăți, și mulți prieteni. Toate aceste bogății, el le-a pierdut într-o singură zi. Dar el nu a ridicat glasul lui împotriva lui Dumnezeu, și nu a murmurat nici cu gândul. Ci el a căzut lapămînt și s-a închinat, și a rostit: *Gol am ieșit din pîntecele mamei mele și gol mă voi întoarce în pămînt!* (Iov I: 20-21). Dar Iov și-a pierdut cu totul și sănătatea, ultimul bun care îi mai rămăsese. Tot trupul lui, din cap pînă în picioare, s-a acoperit de răni și de puroi. De aceea Iov a fost scos afară, pe grămada de gunoi și de cenușă, și de acolo a ridicat laudă lui Dumnezeu. Soția lui îl împingea să hulească pe Domnul și să moară, dar dreptul Iov i-a zis: *Dacă am primit de la Dumnezeu cele bune, nu vom primi oare și pe cele rele?* Prietenii lui l-au învinuit, zicînd că trebuie să fi păcătuit cu ceva înaintea lui Dumnezeu, să se fi mîndrit cu înțelegerea lui superioară a lucrurilor și cu dreptatea lui mai mare decît a celorlalți oameni, dar Iov s-a rugat cu smerenie lui Dumnezeu și a îndurat cu răbdare toate rănilor și nenorocirile lui.

Se întîmplă și astăzi, cum s-a întîmplat atunci, că dacă se abate vreo nenorocire asupra unora dintre noi, ceilalți se cred pe motivul acesta oarecum superiori, ca unii care în baza inteligenței și dreptății vieții lor au putut să evite acele necazuri. Dar Domnul Atotînteleptul a îngăduit acelor cumplite nenorociri să se abată asupra dreptului și nevinovatului Iov tocmai ca să pună la încercare, nu doar credința robului Său Iov, dar și pe aceea a rudeniilor și prietenilor lui. Cînd fiecare a dat la iveală la nenorocire ce fel de om este, cînd

fiecare dintre ei a fost pus la încercare înaintea lui Dumnezeu de către El, atunci El, întru Atotdreapta Lui Putere i-a dat înapoi lui Iov toată bogăția lui, și încă de două ori mai multă bogăție pe cît avusese. De asemenea, i-a dăruit alți șapte feciori, și alte trei fiice.

Fraților, omul tare în credință are o vedere foarte ascutită a inimii, astfel încît el vede limpede degetul lui Dumnezeu, și în prosperitate, și în nenorocire. Omul tare în credință tare este și în răbdare, atunci cînd se abate nenorocirea peste el. Atunci cînd Domnul îi dăruiește bogății, omul tare în credință binecuvîntează pe Domnul, iar atunci cînd Dumnezeu îi ia bogăția, omul tare în credință iarăși binecuvîntează: *Fie Numele Domnului binecuvîntat!* (Iov 1: 21).

O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Cela Ce ești Domnul

Dumnezeu Cel viu al lui Iov Mărturisitor, învață-ne și pe noi să binecuvîntăm Sfîntul Numele Tău și atunci cînd se abate asupra noastră nenorocirea,
Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

23 decembrie

- *Pomenirea celor Zece Sfinți Mucenici din Creta*

Ei au luat mucenicia pentru Hristos Domnul în timpul prigoanelor anticreștine din vremea lui Decius. Numele lor sînt: Teodul, Saturnicus, Euporus, Ghelasie, Eunician, Zoticus, Pompeius, Agathopous, Basilides și Evaristus. Ei au fost cu toții cetățeni de frunte ai cetăților lor, și floarea celor mai buni. Aduși fiind la locul de ucidere ei au fost fericiți, și discutau între ei care să fie primul executat, căci fiecare și-ar fi dorit să fie el întîiul care să se înfățișeze înaintea Domnului Hristos. Atunci ei s-au rugat și au zis: „Stăpîne Doamne iisuse Hristoase, iartă-ne pre noi aceștia, robii Tăi, și primește sîngele nostru ca pe o jertfă pentru noi înșine, pentru rudeniile și prietenii noștri și pentru patria noastră, ca toți să se mîntuiască de întunericul păgînatății și al ignoranței și să Te cunoască pre Tine, Lumina cea Adevărată și Domnul Veșniciei!” Lor tuturor li s-au tăiat capetele, și astfel au intrat cu bucurie întru slava împărăției Cerurilor.

- *Pomenirea Sfîntului Nifon Făcătorul de Minuni [Episcopul Constantinianei Ciprului]*

El s-a născut în Paflagonia și a fost crescut la Constantinopol, la curtea comandantului [Savvatie]. Căzînd într-o tovărășie foarte stricată, tînărul Nifon a căzut și el în împrăștiere, dedîndu-se la toate păcatele și viciile. Din cauza vieții lui păcătoase, el nu se putea ruga lui Dumnezeu. Dar prin mila Preasfintei Născătoare de Dumnezeu el s-a întors din calea largă a păcatelor și s-a tuns monah. El a avut multe vedenii ale lumii cerești, iar vreme de patru ani a luptat cu un diavol cumplit care îi șoptea mereu: „Nu există Dumnezeu!” Dar arătîndu-i-Se Domnul viu într-o icoană, Sfîntul Nifon a căpătat atunci o mare putere asupra duhurilor necurate și s-a eliberat de acele cumplite ispite. El a ajuns un astfel de mare văzător cu duhul încît vedea în jurul oamenilor îngerii și diavoli tot așa cum îi vedea și pe oameni, căroră le citea și gîndurile inimii. El adesea împreună-grăia cu îngerii și stătea împotriva demonilor și cu cuvîntul. El a ctitorit o sfîntă biserică în cinstea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu la Constantinopol, unde s-au strîns și s-au mîntuit o mulțime de suflete. În urma unei vestiri de sus, Patriarhul Alexandru al Alexandriei l-a sfințit pe el episcop pentru cetatea Constantinianei din Insula Cipru. Atunci Sfîntul Nifon era deja în vîrstă. El bine a păstorit pe creștinii din Constantiniana pentru scurt timp, apoi s-a strămutat la locașurile cele cerești ale împărăției lui Hristos. Mai înainte de ieșirea sufletului i s-a arătat lui Sfîntul Athanasie cel Mare care atunci era arhidiacon în Biserica Alexandriei, iar după moarte el a fost văzut

de către Sfântul Athanasie, cu fața strălucind ca soarele.

• *Pomenirea Sfântului Preacuvios Naum de Ohrida, Făcătorul de Minuni*

El a fost ucenic al Sfinților Chirii și Metodiu, și unul dintre Cei Cinci Companioni care s-au nevoit cu râvnă întru luminarea slavilor de sud cu lumina credinței. Cei Cinci au fost împreună-lucrători cu Sfinții Chirii și Metodie, Apostolii Slavilor. Sfântul Naum a călătorit la Roma, unde s-a făcut vestit prin puterea lui de minuni făcătoare precum și prin marea sa învățătură și erudiție. El stăpînea desăvîrșit limbile multor neamuri. După întoarcerea de la Roma, el s-a sălășluit cu Ceialți Patru frați ai lui întru apostolic la țarmul Lacului Ohrida, fiind sprijinit în aceasta de Țarul Boris Mihail. Pe cînd Sfântul Clement se nevoia ca episcop al Ohridei, Sfântul Naum a întemeiat o mînăstire pe țarmul sudic al Lacului. Mînăstirea împodobește și astăzi țarmul, tot așa cum numele Sfântului Naum împodobește istoria creștinătății slave, făcîndu-se liman celor bolnavi și prizoniți de-a lungul veacurilor. La mînăstirea Sfîntului Naum s-au strîns monahi din toată Peninsula Balcanilor. Sfântul Naum a fost un învățător desăvîrșit, un dascăl al monahilor plind de dumnezeiască înțelepciune, un ascet neclintit, un mijlocitor cu facerea de minuni, și un părinte duhovnicesc. Lucrător neobosit, Sfântul Naum s-a nevoit mai cu seamă la traducerea Sfințelor Scripturi și a cărților de cult din limba greacă în limba slavonă. El a fost făcător de minuni și în timpul vieții și după moarte. Sfintele lui moaște de minuni făcătoare uimesc și astăzi cu puterea lor, care izvorăște nenumărate vindecări ale unor boli incurabile, mai ales nebunia. Sfântul Naum s-a săvîrșit cu pace către Domnul în prima jumătate a veacului al zecelea și s-a strămutat la locașurile cele fericite ale împărăției lui Hristos.¹²⁹

Cîntăre de laudă la Sfântul Preacuvios Naum, Făcătorul de Minuni de la Ohrida

Preacuviosul Naum, al Slavilor Apostol, Luminat cu totul a fost de a lui Hristos Lumină. Neclintit fost-a cu duhul, ca o stîncă tare, El supus-a trupul duhului lui liber.

Cu postul, rugăciunea și cu privegherea Sufletul curățitu-și-a de patimile rele. Asemenea îngerilor facutu-s-a sfîntul, Iar Dumnezeu i-a dat lui putere cerească.

Domnul supusu-i-a lui puterile zidirii, Supusu-i-a pe diavoli și patimile negre. El cîștigat-a pentru Domnul oameni și popoare, Rănilor vindecînd cu minunea și cuvîntul.

El a murit, dar trăiește; e cetățean în ceruri. Din cer Sfîntul Naum privește către noi; Cu trupul și cu duhul el a lucrat minuni multe, El propovăduiește și acumpe Domnul pe pămînt.

O Sfinte Părinte Naume, a Balcanilor laudă, Al Domnului plăcutule, îngerilor prieten! Mare e-a Domnului putere ție dăruită, Ci pururea Lui roagă-te și noi să-I slujim Lui!

¹²⁹ În Sinaxarul grecesc Sfinții Clement și Naum de Ohrida sînt numiți noul Moise și

noul Aaron, despre ei relatându-se următoarea minune: Ereticii din Germania i-au pus în lanțuri și i-au aruncat în temniță. Dar prin Providența lui Dumnezeu închisoarea a fost zguduită de un cutremur, lanțurile au căzut de pe sfinți, porțile închisorii s-au deschis, iar ei au ieșit afară liberi. - *Nota Autorului.*

Cugetare

În timpul vieții lor pe pământ sfinții se bucură de mari descoperiri dumnezeiești și de vederi atît ale lumii de sus, cît și ale întunecatelor realități ale iadului. Toate aceste vedenii și descoperiri dumnezeiești ale sfinților confirmă totdeauna, fără excepție, învățătura de Credință Ortodoxă în toate aspectele ei. Sfinții sînt cea mai mare bucurie și mîngîiere a creștinilor. Sfîntul Nifon de Constantiana l-a văzut viu pe Mîntuitorul Hristos și pe Sfînta Lui Maică, strălucind în slavă; el a văzut cum ies din trupuri sufletele oamenilor la ceasul morții lor; și a văzut pe îngerii păzitori ai unor oameni. El a vorbit față către față cu îngerii ai lui Dumnezeu și s-a certat deseori cu dracii. Sfînta Biserică învață că rugăciunea sinceră a unui păcătos, chiar și pe patul morții, este capabilă să îl scape de osîndă. Sfîntul Nifon a văzut sufletul unui astfel de penitent în ultimul ceas al vieții lui: el a văzut cum îl apărau îngerii buni pe acel suflet de atacurile agresive ale demonilor, scăpîndu-l din mîinile lor și ducîndu-l la cer. Sfînta Biserică ne învață că sinuciderea este un păcat de moarte. Sfîntul Nifon a văzut cum diavolii tîrăsc la iad un astfel de suflet nenorocit, îngerul păzitor al acelui suflet a trebuit să se depărteze de acel suflet, plîngînd amar pentru el. Acela fusese sufletul unui sărman sclav care se sinucisese pentru că stăpînul lui se purta fără milă cu el, un sclav care nu a mai vrut să rabde pînă la sfîrșit, ca să se mîntuiască.

Luare aminte

Să luăm aminte la răsplata lui Dumnezeu față de Regele David cel care s-a pocăit de păcatele lui cu amar:

- La cum Dumnezeu l-a preamărit pe David cel zdrobit și l-a umplut de Duhul Sfînt, astfel încît David a alcătuit dumnezeiasca Psaltire;
- La cum Dumnezeu l-a făcut pe David cel zdrobit strămoșul multor regi buni și al multor drepti văzători cu duhul;
- La cum Dumnezeu l-a făcut pe el strămoșul după trup al Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos însuși.

Predică Despre Prorocul Daniel

Iar piatra care a lovit chipul a crescut munte mare și a umplut tot pămîntul (Daniel 2:35).

Fraților, suferința peste măsură poate într-adevăr să slăbească caracterul omului, dar îmbuibarea poate să îl slăbească cu mult mai mult. Daniel omul lui Dumnezeu însă nu a putut fi distrus nici de cumplitele nenorociri în care a fost aruncat, nici de marele lux în mijlocul căruia a trăit cea mai mare parte a vieții lui. În amîndouă împrejurările el a rămas același, și din ambele situații el a fost același vestitor al Unuia Dumnezeu Celui viu, și același

străvăzător cu duhul, descoperitor al tainelor dumnezeiești. El a trăit și ca prinț la strălucita curte imperială și ca osîndit în groapa cu lei. În amîndouă locurile, el a rămas același: în mijlocul luxului el a fost postitor, și în groapa cu lei nu a murit de foame. Domnul Cel Preaînalt l-a răsplătit pe robul credincios Daniel cu marele har al prorociei. Tema principală a prorociilor lui Daniel este Hristos Domnul. Hristos va veni și va distruge cu desăvîrșire închinarea la idoli din întreg pămîntul. El va umple cu Sine pămîntul, așa cum nu a mai făcut-o niciodată în univers om îmbrăcat în trup. El este Acela Căruia l se va da *stăpînirea, slava și împărăția*, și Căruia *îi vor sluji toate popoarele, neamurile și limbile* (Daniel 7: 14). Daniel, marele proroc al lui Dumnezeu, a prorocit locul și timpul exact al venirii Domnului Iisus Hristos în lume. Cît de mult ar trebui să ne rușinăm noi Creștinii înaintea Prorocului Daniel! Căci iată, noi vedem toate înfricoșatele taine pe care el le-a prorocit împlinite în Domnul Hristos, și totuși sîntem lipsiți de credință lucrătoare și de dragoste față de El. Căci lui Daniel prorocul nu i s-au descoperit toate tainele pe față, așa cum ni s-au descoperit nouă, celor botezați întru Sfînt Numele Lui. Și cu toate acestea, el niciodată, nici măcar o singură dată nu s-a întors de la Domnul, nici cu fapta, nici cu cuvîntul, și nici cu gîndul.

O Stăpîne Doamne, Dumnezeul lui Daniel, întărește-ne și ne mîntuiește pre noi, dăruindu-ne pocăință și zdrobirea inimii. Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

24 decembrie

• *Pomenirea Sfintei Cuvioase Mucenițe Eugenia și a celor împreună cu dînsa*

Ea a fost fiica lui Filip, eparhul întregului Egipt, și s-a născut la Roma. La vremea aceea creștinii fuseseră izgoniți din Alexandria, și trăiau în afara cetății. Fecioara Eugenia i-a cercetat pe ei și a îmbrățișat credința lor din toată inima. Fugind din casa părinților ei însoțită de doi fameni credincioși ei, ea s-a botezat întru Numele lui Hristos de către Arhiereul Ilie. Ascunsă în straie bărbătești, ea a intrat într-o mînăstire de monahi unde s-a tuns întru îngerescul chip. Ea atît de mult s-a curățit pe sine cu postul, cu rugăciunea și cu toate nevoințele, încît Dumnezeu i-a dăruit puterea vindecării bolilor. Ea a vindecat-o astfel pe o femeie foarte bogată, pe nume Melanthia. Dar Melanthia după aceea a voit să o ademenească pe Sfînta Eugenia la desfrîu, fiind înșelată de haina și locul în care trăia, crezînd că este bărbat. Fiind respinsă de Sfînta Eugenia, această femeie rea s-a răzbunat și a pîrît-o eparhului, ca odinioară desfrînata egipteană pe Iosif cel cast. Eparhul a poruncit ca toți monahii acelei mînăstiri să fie aruncați în închisoare, inclusiv Eugenia. Dar fiind Sfînta Eugenia adusă înaintea tribunalului, ea s-a dat pe față, arătînd că este fiica eparhului. Filip, plin de fericire, s-a botezat pe loc împreună

cu toată casa lui, și a fost înălțat Episcop al Alexandriei. Auzind de aceasta, împăratul de la Roma 1-a trimis pe comandantul Terentius în Egipt să îlucidă pe Filip. Acesta a plătit asasini care să îlucidă pe Filip în taină. Sfânta Eugenia s-a strămutat atunci la Roma, împreună cu mama și cu frații ei. Ea acolo a adus fără frică și cu zel dumnezeiesc la Hristos mulțime de pagâni, în special fecioare, între acestea s-a aflat și preafrumoasa Basilla. La scurt timp după convertirea ei Basilla a fost decapitată pentru Hristos, după cum îi prorocise Sfânta Eugenia. Atunci au fost omorâți pentru Hristos și eunucii Sfintei Eugenia, Protus și Iachint. La urmă a venit la mucenicie și Sfânta Eugenia, prin ale cărei rugăciuni se sfărîmase la pământ marea Capiște a zeiței Diana. Tortionarii au aruncat-o mai întâi în apă, apoi în foc, dar Dumnezeu a păzit-o pe ea. Domnul Iisus Hristos a venit la ea în închisoare și i-a vestit că va lua mucenicia în Slăvită Zi a Nașterii Lui, precum a și fost. Ea a fost decapitată la Roma, în ziua de 25 decembrie a anului 262. După moartea ei, Sfânta Eugenia s-a arătat în slavă mamei ei și a mîngîiat-o.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Nicolae Comandantul*

Unii Părinți cred că acest sfînt a fost de origine slavă, din Balcani, în timpul împăratului Nichifor, acest sfînt fusese comandant ce a avut în stăpînire o divizie a armatei grecești care a luptat împotriva bulgarilor. Pe drum, comandantul Nicolae a tras la un han, unde a avut de înfruntat o mare ispită și unde a avut un vis ciudat.¹³⁰ Visul s-a adevărit pe cîmpul de bătaie, unde grecii au fost masacrați de bulgari, la anul 811. Viața comandantului Nicolae însă s-a păzit prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Scăpînd din acel război Sfîntul Nicolae Comandantul s-a lepădat de lume și s-a făcut monah, drept mulțumită Domnului că i-a mîntuit viața de acel fel de moarte. El s-a nevoit călugărește vreme îndelungată, ajungînd la măsuri atît de mari încît s-a învrednicit de darul străvederii și al tuturor harurilor de la Dumnezeu. El s-a săvîrșit cu pace în veacul al nouălea și s-a strămutat la locașurile cele fericite ale Stăpînului Hristos.¹³¹

¹³⁰ în noaptea în care a rămas la han, fiica hangiului, o fecioară desfrînată, de trei ori a mers la patul sfîntului ca să îl atragă în păcat, și de trei ori a respins-o sfîntul, a treia oară chiar și certînd-o și lovind-o: "O, ticăloase și plină de toată nerușinarea și obrăznicia, nu vezi că diavolul te tulbură, ca să întinezi fecioria ta și să te faci de rîs și ocară tuturor, să te scoată din rudenția ta și sufletul tău să-1 ducă în munca cea veșnică? Oare nu vezi că și eu, smeritul, merg la război spre vărsare de sînge împotriva limbilor barbare, împuternicindu-mă Dumnezeu? Deci cum voi întina trupul meu mergînd la război?" Prin visul cel ciudat sfîntului i s-a arătat că el singur va ieși viu din acel război, din pricină că respinsese atacurile diavolești ale desfrînatei fecioare în noaptea de mai înainte. - vezi *Viețile Sfîntilor pe Decembrie* (Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, p. 475).

¹³¹ în Sinaxarul Grecesc se mai face într-o această zi pomenire de Sfîntul Cuvios Athioh, monah din Palestina. El a fost martor al martiriului Sfîntilor Părinți din Mînăstirea Sfîntului Sava (pomeniți la 16 mai), și martor ocular fiind, a descris în amănunt martirizarea lor de către sarazini. El a compilat și

cartea numită *Pandectele*. El a alcătuit multe și minunate rugăciuni, dintre care cea mai cunoscută este cea care se citește la Rugăciunile de Seară: *Și dă-ne nouă, Doamne, celor care mergem spre somn, odihnă sufletului și trupului.* Întru această zi se mai face pomenire și de Sfântul Nou Mucenic Ahmed, turc din naștere și tăietor de piatră cu îndeletnicirea. El a îmbrățișat din toată inima credința creștină și și-a pus viața pentru ea. El a fost omorât pentru Hristos de către turcii din Constantinopol la anul 1682. - *Notele Autorului.*

Cântare de laudă la Sfânta Muceniță Eugenia

Slăvită Eugenia fecioara la Hristos a venit

Ea viața toată în slujba Lui ajertfit-o.

Ea viața pămîntească a dat-o spre-a dobîndi veșnicia,

Cu Eternul Hristos ea inima și-a logodit.

Cu răbdarea ea a călcat peste al răului viciu,

și a cîștigat minunat harul lui Hristos.

Ea acum se bucură cu îngerii în Ceruri,

Cu Sfinții prăznuiește pururi, luminat.

O, Sfintă preafrumoasă muceniță fecioară,

Domnul pre tine te apreaslăvit!

Ci adu-ți aminte și de noi păcătoșii,

Și înaintea Domnului te roagă pentru noi!

Cugetare

Biruința asupra ispitei înseamnă biruință asupra morții. Lucrul acesta se vede din viața minunată a Sfântului Nicolae Comandantul. Mergînd cu armata împăratului Nichifor la război împotriva bulgarilor păgîni, a fost nevoie ca Nicolae Comandantul să tragă la un han pe cale. Fiica hangiului, fecioară, s-a îndrăgostit de înfățișară imperială a comandantului și a intrat la el noaptea, spre a-l atrage în păcat. Sfântul Nicolae a respins-o o dată, arătîndu-i fetei că pornirea ei este din imbold diavolesc. Dar desfrînata fecioară, fecioară doar cu trupul, a intrat și a doua oară în camera de odihnă a comandantului, și din nou 1-a tras la desfrînatul act. Comandantul Nicolae a respins-o și a doua, și a treia oară, sfătuind-o și poruncindu-i să se stăpînească, și să nu-și dea fecioria trupului și sufletul în gheara satanei. La urmă i-a zis că el este militar, că merge la război, și că este nevrednic de un militar și periculos pentru viața lui să se murdărească cu o asemenea faptă, care pe Dumnezeu îl mînie iar pe militar îl duce la moarte sigură în război. Așa a biruit acest puternic al lui Dumnezeu greua ispită, în următoarea noapte trupele s-au aflat în altă parte. Atunci, în somn, el a avut următoarea vedenie: se făcea că stă la marginea unui cîmp larg, iar alături de el se afla un bărbat care stătea picior peste picior, cu piciorul drept peste piciorul stîng. Iar înaintea lor se confruntau două armate, cea grecească, și cea bulgărească. Bărbatul cel puternic i-a cerut să urmărească cu atenție confruntarea dintre cele două armate. Nicolae a privit și a văzut: cîtă vreme bărbatul cel puternic ședea cu piciorul cel drept peste cel stîng, biruiau grecii, iar cînd bărbatul ședea cu piciorul stîng peste cel drept, biruiau zdrobitor ferocii bulgari. La urmă puternicul acela 1-a dus pe comandantul Nicolae mai aproape de locul unde erau măcelăriți grecii, întregul cîmp era acoperit cu leșurile lor. Dar în mijlocul lor s-a văzut un

mic spațiu gol, înverzit cu iarbă, destul de larg încît să cuprindă statura unui om. Bărbatul cel puternic i-a zis atunci comandantului Nicolae: "Iată locul care ar fi trebuit să fie al tău. Dar pentru că tu te-ai împotrivit de trei ori în noaptea trecută lui Satan, și de trei ori l-ai biruit, tu ți-ai salvat și trupul și sufletul de la moarte." Ceea ce Sfîntul Comandant Nicolae a văzut în vis, aceea s-a și întîmplat aieva pe cîmpul de bătaie. Toată armata grecească a fost masacrată în acel război, numai Nicolae a rămas viu. În urma războiului aceuia însă, Comandantul Nicolae nu s-a mai întors la cazarmă, ci a mers la mînăstire.

Luare aminte

Să luăm aminte la soborul strămoșilor, prorocilor și tuturor dreptilor din ceruri:

- La cum, mai înainte de Hristos trăind pe pămînt, ei au împlinit cu frică și cu cutremur sfîntă Legea lui Dumnezeu;
- La cum ei l-au prorocit pe Hristos Domnul și cu cuvîntul, și cu chipul vieții lor;
- La cum ei acum se bucură și dănuiesc cu Domnul Hristos întru a Lui împărăție.

Predică *Despre Dreptul Iosif*

Iosif, logodnicul ei, drept fiind [...] a făcut așa precum i-a poruncit îngerul Domnului (Matei 1: 19,24).

Omul trebuie să se teamă de Dumnezeu mai mult decît de oameni, și să asculte de Dumnezeu, iar nu de oameni. Aceasta este lecția pe care o învățăm din viața sfîntă trăită de Dreptul Iosif pe pămînt, cel care a fost rudenia și păzitorul pămîntesc al vieții Preasfîntei Fecioare Măria. El a trăit în timpul de răscruce dintre Lege și Har, și a fost credincios Legii, pînă la venirea Harului. Voind să se supună literei Legii, el a voit să o lase în ascuns pe Fecioara Măria, atunci cînd a văzut că este însărcinată, neștiind că ea îl poartă pe Mîntuitorul lumii în preacuratul ei trup. Dar cînd a aflat de la înger că ea *De la Duhul Sfînt* a zămislit, a lepădat gîndul lui și *a făcut așa precum i-a poruncit îngerul Domnului*. El nu a stat să dezbată întru sine, ci s-a supus simplu și absolut voii lui Dumnezeu. De aceea, Dumnezeu l-a învrednicit pe el unei fără de seamăn

slave, și pe pămînt și în ceruri. Dreptul Iosif l-a slujit Domnului fără zgomot și în ascuns, iar Dumnezeu l-a preaslăvit pe el pe față. Nu numai că l-a învrednicit împărăției Celei Veșnice, ci El i-a învrednicit împărăției Cerurilor și pe fiii și fiicele lui. Care tată și-ar dori altceva decît ca fiul lui să fie un apostol al lui Hristos? Dreptul Iosif a avut doi astfel de fii. Astfel îi preaslăvește Dumnezeu pe cei care se tem de-Dînsul și împlinesc voia Lui.

O Stăpîne Preamărite Doamne, Dumnezeul Dreptului Iosif, ajută-ne și nouă păcătoșilor ca să iubim dreptatea Ta și să ne temem numai de Tine,

Căci a Ta este toată slava și mulțumită în veci, Amin.

25 decembrie

• *Prăznuirea Nașterii celei după trup a Domnului Dumnezeuului și Mîntuitoruluinostru Iisus Hristos*

Iar cînd a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său (Galateni 4: 4) să mîntuiască neamul omenesc. Iar cînd s-au împlinit nouă luni de la Bunavestirea adusă de Arhanghelul Gavriil Sfintei Fecioare Măria la Nazaret, cînd i-a zis: *Bucură-te, ceea ce ești plină de har...iată, vei lua în pîntece și vei naște Fiu* (Luca 1: 28, 31), atunci a ieșit și de la împăratul August porunca să se facă recensămîntul în tot imperiul, spre a se putea încasa taxele. Conform acestei porunci, fiecare trebuia să meargă și să se înscrie în cetatea lui. De aceea au mers la Betleem Dreptul Iosif și cu Fecioara Măria, Betleemul fiind orașul lui David, iar ei fiind amîndoi din seminția lui David. Dar cum în acel mic oraș se strînseseră pentru înscriere mulțime de popor, Iosif și Măria nu au putut afla acolo o gazdă la care să tragă, și de aceea au intrat într-o mică peșteră pe care păstorii din împrejurimi o foloseau ca staul pentru animale, în acea mică peșteră, în noaptea dinspre sîmbătă spre Duminică, 25 decembrie, Preasfînta Fecioară Măria a dat naștere Domnului și Dumnezeuului nostru Iisus Hristos, Fiul ei. Ea L-a născut pe Domnul fără durerile firești nașterii femeilor, așa cum și de la Duhul Sfînt îl zămislise. De aceea ea L-a înfășat cu mîinile ei, I s-a închinat Lui ca lui Dumnezeu, și L-a așezat în iesle. Atunci Dreptul Iosif s-a apropiat și el și s-a închinat Domnului Dumnezeu, Pruncul Hristos Iisus, Cel născut din pîntecele preacurat al Fecioarei Măria. Atunci au venit și păstorii din împrejurimi, cei vestiți de Nașterea lui Mesia de către un înger al Domnului. El i-a călăuzit, iar ei au intrat în peșteră și au căzut la pămînt închinîndu-se Domnului Dumnezeu, Iisus Hristos Pruncul Nou Născut. Atunci au auzit păstorii cîntarea corurilor îngerești *Slavă întru cei de sus și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire!* (Luca 2: 14). Atunci au sosit și Cei Trei Crai de la Răsărit, călăuziți de minunata Stea, purtînd cu ei împărătești daruri: aur, smirnă și tămîie. Ei s-au închinat Pruncului ca Unui împărat al împăraților Căruia i-au adus darurile lor bogate (Matei 2). Astfel a intrat în lume Acela a Căruia venire a fost vestită mai înainte de proroci, și Care S-a născut așa cum s-a prorocit despre dînsul: din Precurata Fecioară, în cetatea Belemului Iudeei, din seminția lui David după trup, și la vremea cînd rege în Ierusalim nu va fi din neamul lui Iuda ci va fi un rege de neam străin, acela fiind Irod. După multe tipuri și preînchipuiri, vestitori, heraldi, proroci și drepti, înțelepți și împărați, care au vestit venirea Lui de-a lungul a sute de ani, la urmă a venit și El, Domnul lumii și împăratul împăraților, spre a săvîrși lucrarea de mîntuire a omenirii, care nu a putut fi săvîrșită de robii Lui. A Lui este veșnica slavă în veci, Amin.

Cîntare de laudă la Nașterea Domnului, Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos

Pogorîtu-Te-ai din ceruri din iubire, Intru tărîmul durerii, din frumusețea eternă; Dintru eterna lumină, întru al răului întuneric, Tu mîna Ta întins-ai la cei sugrumați de păcat. Uimitu-s-a cerul,

cutremuratu-s-a pământul. Binevenit ești, Doamne, popoarelor, cîntați!

Din dragostea fierbinte cu care ai creat lumea, Ca rob Tu Te-ai smerit, să-i mîntuiești pe robi; Să rezidești locașul ce Adam dărîmat-a, Să luminezi rătăciții, pe păcătoși să dezlegi. Tu ești Iubirea Căreia de umilinți nu-i e teamă, Doamne, Binevenit ești Tu, al Mîntuirii Stăpîn!

Din dragoste fierbinte, O Doamne Preafrumoase, leșit-ai din lumina celor Heruvimi

*Și pogorîtu-Te-ai în peștera păcatelor noastre
Purtînd jaclia păcii la deznădăjduiți.*

Cum să Te-ncapăpe Tine? - S-a spăimîntat pământul!

Doamne, Binevenit ești Tu, Uimitelor Ceruri, cîntați!

Preafrumasa Fecioară demult nădăjduia în Tine,

Pe ea Ție pământul o a înălțat,

Caprin ea să cobori de pe tronul mării,

Și să ne scapi de păcate pe noi, depepământ.

O Preasfîntă Fecioară, Cădelniță de Aur,

Ție ți-aducem slavă, Maică plină de Har!

Cugetare

Domnul Iisus Hristos Cel născut la Betleem a fost închinat mai întii de păstorii și înțelepții (astrologii) din răsărit, adică și de oamenii cei mai simpli, și de cei mai înțelepți ai acestei lumi. Chiar și astăzi, închinătorii cei mai sinceri ai Domnului Hristos, Dumnezeu și Mîntuitorul lumii, sunt pe de o parte oameni cu adevărat simpli, iar pe de cealaltă cei cu adevărat înțelepți. Căci simplitatea pervertită și înțelepciunea semi-doctă au fost totdeauna cei mai mari dușmani ai dumnezeirii lui Hristos și ai Evangheliei Lui. Dar cine au fost acești înțelepți de la răsărit? Inrebarea aceasta și-a pus-o Sfîntul Dimitrie al Rostovului. El crede că ei au fost regii unor cetăți sau ținuturi mai restrînse din Persia, Arabia și Egipt, în același timp, ei erau adînc cunoscători ai științei astronomiei. Lor le-a apărut acea Stea minunată, care pe ei i-a înștiințat de nașterea unui împărat Nou. După Sfîntul Dimitrie al Rostovului, steaua aceasta le-a apărut magilor cu nouă luni mai înainte de Nașterea Domnului Hristos, adică, la vremea Zămislirii Lui în pîntecele Preasfintei Fecioare Măria de Dumnezeu Născătoarea. Ei au petrecut nouă luni în studierea acestei stele, în pregătirea de călătorie, și în călătoria propriu-zisă. Ei au sosit la Betleem la foarte puțină vreme după Nașterea Mîntuitorului lumii. Unul dintre magi s-a numit Melchior. El era foarte vîrstnic, cu plete lungi, albe, și barba la fel. El l-a adus în dar Domnului aur. Al doilea s-a numit Caspar, el era cu fața îmbujorată, tînăr și fără barbă. El l-a adus în dar Domnului tămîie. Al treilea s-a numit Baltazar, el era negru la față, și cu barba foarte deasă. El i-a adus în dar Domnului smirnă. După moartea lor, trupurile lor au fost mutate la Constantinopol, de la Constantinopol la Milano, iar de la

Milano la Colonia [Koln]. Putem adăuga că acești trei înțelepți au fost reprezentanții celor trei rase principale de oameni descinse din cei trei fii ai lui Noe: Sem, Ham și Iafet. Magul din Persia i-a reprezentat pe urmașii lui Iafet [rasa albă], cel din Arabia pe ai lui Sem [semitii], iar cel din Egipt pe cei ai lui Ham [rasa neagră]. Astfel se poate spune că, prin intermediul celor Trei Crai de la Răsărit, întreaga umanitate s-a închinat Domnului Dumnezeu Iisus Hristos întrupat.

Luare aminte

Să luăm aminte la frumusețea sufletului Preasfintei Născătoare de Dumnezeu:

- La cum sufletul ei a fost strălucitor și fără pată;
- La cum sufletul ei a fost plin de pacea credinței și a nădejzii în Domnul;
- La cum sufletul ei a fost plin de parfumul dulce al rugăciunii.

Predică Despre Nașterea Domnului, Fiul lui Dumnezeu

leșit-am de la Tatăl și am venit în lume (Ioan 16: 28).

Fraților, Unul Născut Fiul lui Dumnezeu, născut din veșnicie fără maică, S-a născut în timp din maică, și fără tată pămîntesc.

Nașterea Lui dumnezeiască este taină nepătrunsă a Sfintei Treimi în veșnicie, iar nașterea cea de pe pămînt este taină nepătrunsă a puterii lui Dumnezeu și a dragostei Lui față de omenire. Astfel, cea mai mare taină de pe pămînt corespunde celei mai mari taine din veșnicie. Fără să voim a iscodi această cea mai înfricoșată taină cu lumina întunecată a minții noastre, să ne mulțumim, fraților, cu cunoașterea faptului că mîntuirea noastră își are originea nu în vreun om sau fenomen de pe pămînt, ci în cele mai înalte și nepătrunse culmi ale lumii dumnezeiești, nevăzute. Atît de mare a fost milostivirea lui Dumnezeu, și atît de înaltă este demnitatea ființei umane, încît însuși Fiul lui Dumnezeu a pogorît din a Lui dumnezeiască veșnicie în timp, a pogorît din ceruri pe pămînt, a pogorît de pe tronul slavei în peștera păstorilor, numai pentru a salva omenirea, numai pentru a-i curați pe oameni de păcat și a-i readuce în Paradis. *leșit-am de la Tatăl*, acolo unde am avut totul, *și am venit în lume*, care nu îmi poate da nimic. Domnul S-a născut în peșteră ca să arate că lumea toată nu este decît o peșteră întunecată, pe care numai El poate să o lumineze.

Domnul S-a născut în Betleem, iar cuvîntul „Betleem”

însemnează „Casă a Pîinii”; aceasta pentru ca să arate că El este singura adevărată Pîine a Vieții demnă a fi mîncată de adevărații oameni.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Fiule Veșnice al Dumnezeului Celui Viu, și Fiule al Fecioarei Măria, luminează-ne și ne hrănește pre noi cu Tine,

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

26 decembrie

- *Prăznuirea Soborului Preasfintei Stăpînei noastre de*

Dumnezeu Născătoarea și Pururea Fecioara Măria

În a doua zi după Nașterea Domnului, Biserica Ortodoxă o preamărește și îi mulțumește Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, cea care L-a născut cu trup pe Domnul, Dumnezeul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos. Praznicul acesta se numește Sobor [sau Sinaxă], deoarece în această zi toți credincioșii se strîng să o preamărească pe Acea care este Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, și să prăznuiască cu evaluie și de obște această Sfîntă Sărbătoare în cinstea Ei. La Ohrida tradiția acestei sărbători este străveche: aici, a doua zi după Nașterea Domnului nu se slujea vecernia decît în Biserica Născătoarei, numită Celnița [de Căpetenie]. Toți preoții din cetate și tot poporul se strîngea în această biserică spre a o preamări pe Preasfînta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioara Măria.

• *Pomenirea Fugii în Egipt*

După ce Craii de la Răsărit l-au adus daruri Domnului Hristos și l-au închinat Lui la Betleem, au primit porunca de la un înger al Domnului să se întoarcă la casele lor pe o altă cale. Ticălosul rege Irod plănuia să ucidă pruncii din Betleem. Domnul a văzut intenția lui Irod și de aceea i-a poruncit lui Iosif prin înger să ia Pruncul și pe mama Lui și să fugă cu ei în Egipt. Iosif a făcut întocmai. Luînd Pruncul și pe Preacurata Lui Maică, el a călătorit mai întîi la Nazaret (Luca 2: 39), unde și-a pus în rînduială casa, iar apoi, luîndu-l cu ei pe fiul lui Iacob, au plecat în Egipt (Matei 2: 14). Astfel s-au împlinit cuvintele prorocului: *Iată Domnul vine pe nor ușor și ajunge în Egipt* (Isaia 19: 1). Și astăzi se poate vedea în partea veche a orașului Cairo peștera în care au mas membrii Sfintei Familii. De asemenea, în satul Matarea de lîngă Cairo, copacul sub care s-a odihnit Maica lui Dumnezeu cu Dumnezeiescul Prunc în brațe, precum și izvorul de apă care prin minune a izbucnit sub umbra lui, se pot vedea și astăzi. După ce a locuit mai mulți ani în Egipt, Sfîntă Familie s-a reîntors în Palestina, iarăși la porunca unui înger al Domnului. Astfel s-a

împlinit prorocia: *Din Egipt am chemat pe Fiul Meu* (Osea 11: 1). Irod murise, iar pe tronul lui mînjit de sînge urcase Arhelauș, fiul lui Irod, asemenea tatălui lui în răutate. Auzind că Arhelauș este pe scaunul regesc al Ierusalimului, Dreptul Iosif s-a întors în Galieea, și s-a sălășluit la Nazaret, la moștenirea lui părintească. Căci în Galieea domnea un alt fiu al lui Irod, Irod cel Tînăr, care era oarecum mai blînd decît fratele lui mai vîrstnic.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Evarest*

Citind cărțile Sfîntului Efreem Șirul, Evarest a părăsit serviciul diplomatic și s-a făcut monah. Ca monah el s-a nevoit foarte aspru: el purta pe trupul lui lanțuri și mîncea doar pîine, doar o dată pe săptămînă. Sfîntul Evarest a trăit șaptezeci și cinci de ani pe pămînt și s-a strămutat la locașurile cele cerești ale lui Hristos cam pe la anul 825.

• *Pomenirea Sfîntului Eftimie Mărturisitorul, Episcopul Sardelor*

El a fost unul dintre Sfinții Părinți de la Sinodul al Șaptelea Ecumenic de la Niceea, din anul 783. El a avut de suferit treizeci de ani de surghiun pentru cinstirea sfintelor icoane, în timpul domniei împăratului Teofil Iconoclastul el a fost biciuit cu vine de bou, și în acea tortură bestială a și murit de mucenicească moarte, încununându-se cu cununa nemuririi la anul 840.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Constantin din Sinada [„ cel dintre iudei”]*

El a fost de neam iudeu, convertit la Ortodoxie. La sfântul lui botez, atingându-se capul lui de Sfânta Cruce, semnul ei s-a întipărit pe cinstitul lui cap și i-a rămas așa pînă la moarte. El a murit la Constantinopol în veacul al șaptelea. Vestit pentru marile lui nevoințe și pentru multele faceri de minuni, el și-a văzut și vremea morții lui mai înainte cu șapte ani ca să se întîmple.¹³²

¹³² "[...] Pe cînd Constantin era copil mic și mergea cu mama lui, a văzut pe un creștin că și-a făcut semnul Sfintei Cruci pe gură cînd a căscat. De atunci o făcea și el așa cum l-a văzut pe acela. A îndrăgit și celelalte fapte creștinești și le făcea cu credință fierbinte. Din pricina aceasta îi strălucea fața. A fost învățat de sus de la Dumnezeu tainele creștine și a stat nemîncat cîteva zile. Odată o evreică tînără a tăbărit asupra lui cu gînd de desfrînare. Iar el, vrînd să cunoască din nou prin faptă puterea Sfintei Cruci, a făcut deasupra fetei semnul Sfintei Cruci și deodată a văzut că fata se prăbușește la pămînt mută și moartă; și s-a minunat. A făcut apoi deasupra celei moarte iarăși semnul Sfintei Cruci și a înviat-o. Povățuit de un nor dumnezeiesc,

Cîntare de laudă la Soborul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu

*La granița dintre noapte și zorii de zi,
Lumina e trandafirie, stropită cu rouă.*

*Tu revărsat de zori ești, Fecioară de Domnul dăruită,
Vestitoarea zilei ce a mîntuit lumea.*

*Tu îndreptat-aipre Eva și-ai reîntors-o în Rai,
Nu te scîrbi nici de noi, mulțpăcătoșii!*

*Israil cu picioare uscate prin mare a trecut,
Iar din stîncă pustie țîșnit-a izvor de ape;*

Rugul a ars, dar nu s-a mistuit,

A asfînțitului lumină cu Răsăritul asemănare are:

Acestea toate, Fecioară, ești și tu,

Acestea toate sînt simboalele tale.

Pre tine Biserica te numește Născătoare de Dumnezeu,

Căci aceasta și ești, O Preacurată Fecioară!

Tu de păcat ești străină, el nu află în tine nimic,

O Preacurată Maică a Mîntuitorului nostru!

Penru a ta curăție de El ai fost aleasă

Ca să cobori pe pămînt pe Făcătorul lumii.

De aceea Mijlocitoare ești tu pentru totpămîntul,

O, Bucuria noastră, te vom cînta în veac!

s-a dus la o mînăstire numită Fuvution în care străluceau în virtute niște bărbați vestiți ce duceau viață schimnicească. A povestit starețului cele petrecute cu el. Starețul a poruncit să i se aducă o cruce și i-a spus să o sărute. Și pe cînd săruta fericitul cu evlavie partea de jos a Sfintei Cruci, atunci crucea, arma aceea cinstită, în întregime cu brațele ei s-a rezemat pe cuviosul lui cap și a întipărit pe el chipul crucii, care a rămas neșters pînă la moartea lui. Apoi a fost învrednicit de

Sfântul Botez și a primit numele de Constantin. După botez...], pe piatra pe care au stat picioarele sale după ce a ieșit din colimvitră au rămas urmele picioarelor lui. f...]Lucra și el corturi ca Sfântul Apostol Pavel. Când își făcea rugăciunile către Dumnezeu, locul se umplea de bună mireasmă. Când mergea la biserică, ușile bisericii se deschideau de la sine, înaintea lui. Pentru curăția inimii lui cunoștea gândurile fraților din mînăstire. Apoi a ieșit din Mînăstirea Fuvution și s-a dus la Muntele Olimpului și de acolo în Mira, și pe urmă în Cipru, și de la Cipru în Atalia și acolo a trecut cu picioarele un rîu care nu se putea trece decît cu barca. Și după ce a umblat și prin multe alte locuri s-a întors iarăși în Olimp și acolo a stat patruzeci de zile nu numai flămînd, ci și îngropat pînă la mijloc într-o groapă. După acestea, fără voia lui a fost hirotonit preot, dar n-a părăsit o clipă luptele cele pustnicești. [...] Mai înainte de mutarea lui, a spus celor din jurul lui cu de-amănuntul toată viața și faptele lui." - Din Sinaxarul Sfîntului din *Minei*.

Cugetare

Iată un fapt din istoria vieții Dumnezeiescului Prunc: fugind sfînta familie în Egipt din pricina săbiei criminale a lui Irod, ei au fost atacați pe cale de tîlhari, care au apucat de căpăstru măgărușul pe care se afla Preacurata Maică cu Pruncul la sîn. Unul dintre tîlhari s-a apropiat să vadă ce strînge la piept Preacurata Maică. Văzînd tîlharul fața Pruncului Hristos a rămas în uimire de frumusețea Chipului Lui și a strigat: „însuși Dumnezeu de ar lua asupra Lui chip de om, El nu ar putea fi mai minunat decît Pruncul Acesta!" Atunci tîlharul acesta i-a oprit pe ceilalți de la a face vreun rău sfîntei familii. Maica Domnului, privind la el, i-a zis: „Cunoaște că Pruncul acesta îți va răsplăti binele acesta într-o zi." Treizeci și trei de ani mai tîrziu, același tîlhar stătea răstignit pentru crimele lui pe crucea cea de-a dreapta a Domnului Hristos. Numele lui era Di[s]mas, iar al tîlharului de-a stînga, Gestas. Privind la Hristos Domnul Cel Care era răstignit fără să aibă nici o vină, Dismas și-a plîns cu amar toată viața lui păcătoasă. Hulindu-L Gestas pe Domnul, Dimas 1-a certat pe răul tîlhar și i-a zis: *Nu te temi tu de Dumnezeu, că ești în aceeași osîndă? Și noi pe drept... Acesta însă n-a făcut nici un rău* (Luca 23: 41). Di[s]mas este tîlharul care a auzit de la Domnul cuvintele: *Astăzi vei fi cu Mine în rai.* (Luca 23: 24). Astfel a dăruit Domnul Raiul celui care i-a cruțat viața cînd a fost Prunc.

Luare aminte

Să luăm aminte la curăția Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu: La curăția desăvîrșită a trupului ei, cel despătimit și disciplinat de postirile aspre;
La curăția desăvîrșită a inimii ei, în care nu s-a sălășluit niciodată pofta păcătoasă;
La curăția desăvîrșită a minții ei, în care nu s-a sălășluit niciodată gîndul păcătos.

Predică Despre Preasfînta Fecioară Măria, de Dumnezeu Născătoarea

Și a zis Măria: Iată roaba Domnului (Luca 1: 38).

Cu adevărat, fraților, roaba Domnului este aceasta! Dacă roabă este aceea care înlocuiește cu totul voia ei cu voia Domnului,

atunci Preasfînta Fecioară este întîia dintre toate roabele lui Dumnezeu de pe pămînt Dacă roabă este aceea care, cu încordarea voinței și cu atenție desăvîrșită privește la Domnul ei, atunci iară Preasfînta Fecioară Măria este întîia dintre toate roabele Domnului. Dacă roabă este aceea care îndură cu liniște, răbdare și blîndețe toate insultele și încercările, așteptînd răsplata numai de la Domnul ei, atunci iară și iară Preasfînta Fecioară Măria este prima și cea mai desăvîrșită dintre toate roabele Domnului. Ei nu i-a păsat de lume, ci i-a păsat numai de Dumnezeu; nici i-a păsat să se justifice înaintea lumii, ci doar să se afle dreaptă înaintea lui Dumnezeu. Maica Domnului este însăși ascultarea; ea este însăși slujirea; ea este însăși blîndețea. Preasfînta Fecioară a putut cu adevărat rosti adevărate cuvinte către îngerul Domnului cînd a zis: *Iată roaba Domnului*. Cea mai mare desăvîrșire, și cea mai mare onoare pe care o poate atinge o femeie pe pămînt, este aceea de a se putea numi roaba Domnului. Eva a pierdut această onoare și această desăvîrșire, pe care le-a deținut în Paradis fără să se fi jertfit pentru ele; pe cînd Fecioara Măria a dobîndit această desăvîrșire și această onoare pe căzutul pămînt, făcîndu-și viața jertfă pentru ele. Pentru rugăciunile Preasfîntei Fecioare de Dumnezeu Născătoare, O Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-ne pre noi! Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

27 decembrie

• *Pomenirea Sfîntului Intîiului Mucenic și Arhidiacon Ștefan*

El a fost rudă cu Sfîntul Apostol Pavel și unul dintre iudeii care locuiau în provinciile grecești. El a fost întîiul dintre cei șapte diaconi rînduiți de Sfinții Apostoli să slujească săracilor din Ierusalim. Pentru aceasta s-a numit „ar/z/diacon”. Răii iudei au intrat într-o dispută cu el, dar nu au putut sta împotriva înțelepciunii și puterii lui insuflate de Duhul, Care lucra prin el. Atunci ticăloșii iudei versați în calomnieri și mînjirea bunului nume al oamenilor, au ațîțat poporul și pe bătrînii poporului împotriva nevinovatului Ștefan, izvodind cum că Sfîntul Ștefan s-ar fi ridicat împotriva lui Moise și a Legii. S-au aflat ușor martori mincinoși care să mărturisească ca fiind adevărate calomniile acestora. Atunci Sfîntul Ștefan a stat înaintea poporului și *toți au văzut fața lui ca o față de înger* (Fapte 6: 15), adică fața lui era luminată cu lumina harului, așa precum odinioară fața lui Moise după ce grăise cu Dumnezeu. Sfîntul Ștefan atunci și-a deschis gura sa și a grăit minunile și nenumăratele fapte bune lucrate de Dumnezeu în mijlocul poporului lui Israel, precum și nenumăratele crime ale acestui popor împotriva Dumnezeului lui. El mai cu seamă i-a certat pentru uciderea lui Hristos Domnul, numindu-i *vînzători și ucigași* (Fapte 7: 52). Iar pe cînd aceștia, auzind, scrîșneau din dinți ca niște fiare împotriva lui, Sfîntul Ștefan a văzut cerurile deschizîndu-se și slava lui Dumnezeu

arătându-se din ele. Iar ceea ce a văzut, el a și mărturisit atunci, înaintea iudeilor: *Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu* (Fapte 7: 56). Atunci, acei oameni-fiare 1-au scos afară din cetate și 1-au omorât bătându-1 cu pietre. Printre acei ucigași se afla și Saul, rudenia lui, acela care mai târziu avea să se curățească de minciună și să devină Sfântul Apostol Pavel. Atunci, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu sta pe o stîncă din depărtare, împreună cu Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, și privea la mucenicia acestui întâi mucenic al Fiului ei și Domnului, și se ruga înaintea Lui pentru el. Acest martiriu s-a petrecut la un an de zile după Pogorîrea Sfântului Duh peste Sfinții Apstoli. Marele Gămăliei, bărbat foarte învățat și principe al iudeilor, era în taină creștin. El a luat în ascuns trupul Sfântului Ștefan și 1-a îngropat cu cinste la moșia lui părintească. Astfel acest mai întâiul dintre mucenicii creștini s-a săvîrșit către Domnul cu slavă, strămutîndu-se la locașurile cele fericite gătite lui întru împărăția lui Hristos Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Theodor și Theofan Scrișii*

Ei au fost frați de sînge, născuți în Palestina și educați întru toată știința și înțelepciunea, și cea din afară, și cea dinlăuntru. Ei au fost mai întâi monahi în Lavra Sfîntului Sava cel Sfințit, iar mai apoi au fost hirotoniți întru presbiteri. Ei au luat chinuri bestiale pentru apărarea sfintelor icoane, sub trei împărați de urîtă amintire: Leon Armeanul, Mihail Balbus [„Cepeleagul”, adică „bîlbîitul”] și Teofil. Dementul Teofil i-a bătut cu propriile lui necurate mâini și a poruncit să li se însemneze cu fierul roșu pe frunte versuri batjocoritoare, drept pentru care au fost numiți „Scrișii.” Ei au fost aruncați în închisoarea din Apamea Bitiniei. Teodor a murit acolo din pricina torturilor și bătăilor. Sfîntul Theofan, care a fost scos din închisoare în vremea împăraților Theodor și Mihail, a fost sfințit episcop al Niceei de către Patriarhul Melodie. Sfîntul Teodor a murit la anul 833. Acești doi preaslăviți sfinți și frați de sînge au luat cu cinste mucenicia pentru Hristos și sînt bogat răsplățiți de către El întru împărăția Nemuritoare a Luminii.

Cîntare de laudă la Sfîntul întâi Mucenic și Arhidiacon Ștefan

Asupra lui Ștefan celui luminat de Duhul,

Asasinii iudei s-au repezit.

Ștefan plin de sînge a îngenuncheat în țărîină,

Cu glas mare către Dumnezeu strigînd:

„ O Doamne Care de pe Cruce iertat-ai păcatul

Cel mai mare din cele cepămîntul au zguduit,

Cel mai mare din cele ce grozit-au cerul,

Iartă-le lor și acest păcat.

Ce este uciderea mea pe lîngă a Ta Răstignire?

Și ce sînt eu pe lîngă Domnul meu?

Praf și cenușă sînt eu înaintea Ta, Doamne,

*Iartă-le lor și acest păcat!"
Zicînd așa s-a săvîrșit către Domnul,
Iar lașii iudei ucigîndu-l, s-au risipit.
Atuncipogorîtu-s-au îngerii din ceruri
în jurul trupului primului martir.
Ei întontat-au cîntări dumnezeiești prohodindu-l,
Și dusu-i-au sufletul cu cinste în Paradis.*

Cugetare

Iată o istorie din viața Francului Hristos: ambii proroci mari, Isaia și Ieremia, au prorocit că Domnul va veni în Egipt și că prezența Lui acolo va dărîma la pămînt capiștile păgîne și va sfărîma idolii. Prorocul Isaia a zis: *Iată Domnul vine pe nor ușor și ajunge în Egipt. Idolii Egiptului tremură înaintea feței Lui* (Isaia 19:1,¹³³ cf. Ieremia 43: 12-13¹³⁴). Ajungînd dumnezeieștii refugiați la cetatea Hermopolis (Cairo), ei s-au apropiat de un templu păgîn, iar idolii din interiorul aceluia templu au căzut fără veste la pămînt și s-au sfărîmat în bucăți. Sfîntul Palladie scrie despre acestea în a sa *Istorie Lausiacă* [tradusă și în limba română]: „Noi am văzut acolo temple păgînești, în care toți idolii sculptați au căzut la pămînt și s-au sfărîmat la venirea Domnului.” La un loc numit Sirin se aflau trei sute șazeci și cinci de idoli. Intrînd Maica Domnului cu Dumnezeiescul Prunc în brațe în acel templu, toți cei 365 de idoli au căzut la pămînt și s-au sfărîmat. Toți idolii din întregul Egipt s-au sfărîmat în același fel. Sfîntul Proroc Ieremia, care la adîncile lui bătrîneți a viețuit în Egipt, a prorocit preoților păgîni egipteni că toți idolii vor cădea la pămînt și toate chipurile turnate se vor sfărîma atunci cînd va veni în Egipt o Maică Fecioară purtînd în ale ei brațe Prunc Dumnezeiesc născut într-o iesle. Preoții egipteni au ținut bine minte acea prorocie. În conformitate cu ea, ei au săpat un chip al Fecioarei, stînd întinsă pe un pat, iar alături de ea, Pruncul ei înfășat în scutece: ei s-au închinat mereu înaintea aceluia chip. Regele Ptolemeu i-a întrebat pe preoții egipteni ce reprezintă acel chip, iar ei i-au răspuns că este o prorocie tainică încredințată de un proroc strămoșilor lor, pe care ei o așteaptă să se împlinească. Și cu adevărat s-a împlinit prorocia, ea descoperindu-se nu doar înaintea ochilor păgîni ai preoților egipteni, ci și înaintea ochilor întregului pămînt.

¹³³ în Biblia de la București, mai corect și mai literal: *Și se vor clăti* [se vor sfărîma, se vor cutremura srarîmîndu-se la pămînt, ca într-un cutremur de pămînt] *ceale făcute de mîna ale Eghiptului de cătrăfața Lui.*

¹³⁴ *Voi aprinde foc în capiștile dumnezeilor Egiptului; Nabucodonosor le va arde pe acelea, pe idoli îi va distruge cu totul și se va îmbrăca cu țara Egiptului, cum se îmbracă păstorul cu haina sa; și va ieși de acolo nesupărat; El va sfărîma stîlpii templului Soarelui de la On și capiștile dumnezeilor Egiptului le va arde cu foc.* - Iar în Biblia de la București, acest loc de la Ieremia (XLIII: 11-13) sună astfel: *Și va intra [Navuhodonosor] și va lovi pămîntul Eghiptului, pre carii la moarte, la moarte; și pre carii la înstrăinare, la străinare; și pre carii la sabie, la sabie. Și va arde foc în casele dumnezeilor lor, și le va pîrjoli pre eale, și va înstriina pre ei, și va păduchea pămîntul Eghiptului în ce chip păduchea păstoriul haina lui, și va ieși cu pace. Și va*

zdrobi stîlpîi cetății a Iliupoleos, cei de la Enom, și casele lor le vor arde de tot cu foc".

Luare aminte

Să luăm aminte la înțelepciunea Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Măria:

- La cît de înțelept a grăit ea cu îngerul lui Dumnezeu (Luca I: 28-38);
- La negrăita înțelepciune cu care și-a pus în inimă toate cele ce s-au petrecut la nașterea Domnului Iisus Hristos și la toate cele prorocite despre El;
- La cît de înțelept i-a povățuit pe slujitorii Nunții de la Cana să facă toate cîte El li le va porunci.

Predică Despre Preasfînta Fecioară, de Dumnezeu Născătoarea Mărește sufletul meu pre Domnul (Luca I: 46).

Fraților, noi în total avem foarte puține cuvinte grăite de Maica Domnului nostru în textele Sfintei Scripturi. Toate aceste cuvinte sînt parte a rugăciunii ei de preamărire către Domnul. Ea înaintea oamenilor a păstrat tăcere, dar în inima ei a grăit pururea cu Dumnezeu, în fiecare zi și în fiecare ceas ea afla noi și noi prilejuri și îndemnuri să îl preamărească pe Domnul. O, cîte nesfîrșite volume de carte ar fi necesare ca să cuprindă toate rugăciunile ei de preamărire către Dumnezeu, rostite de ea de-a lungul întregii ei vieți în sfînta ei inimă! Dar chiar și din această singură rugăciune de preamărire a lui Dumnezeu de către Maica Domnului, cuprinsă în Evanghelia de la Luca, rostită înaintea verișoarei ei, Sfînta Elisabeta, mama Sfîntului Botezător și înaintemergător Ioan, orice creștin poate să își dea seama de sufletul Maicii Domnului: el este potir strălucitor și parfumat de crin imperial, din care rugăciunea se înalță ca tămîia. Cîntarea ei de preamărire rostită înaintea verișoarei ei, Elisabeta, nu este decît una dintre cîntările cele minunate și de-a pururea ale inimii ei, care ne-a parvenit și nouă prin intermediul Sfintei Evanghelii de la Luca. Căci ea, chiar și mai înainte de a auzi Sfînta Evanghelie de pe buzele Fiului ei, a știut cum să grăiască cu Dumnezeu și cum să îl preamărească pe El, în acord cu învățătura Sfintei Evanghelii. Cunoașterea aceasta i-a venit ei de la Duhul Sfînt al lui Dumnezeu, al Căru har pururea curgea în sufletul ei, precum apa sfințită curge într-un potir preacurat de aur. Sufletul ei l-a preamărit cu cîntări pre Domnul de-a lungul întregii ei vieți, și de aceea Domnul a înălțat-o pre Ea deasupra heruvimilor și serafimilor. De aceea și pe noi cei preamici și păcătoși ne va preamări Dumnezeu întru a Sa împărăție dacă și noi ne vom învăța să o preamărim pururea pe Ea, cu cuvîntul, gîndul, și cu fapta vieții noastre; dacă și noi, asemenea Ei, îl vom preamări pe Domnul cu faptele, cuvintele, gîndurile și rugăciunile noastre.

O Preasfîntă, Preacurată, și Preabinecuvîntată Născătoare de Dumnezeu Fecioară, acoperă-ne pre noi cu aripile rugăciunilor

tale!

Căci ție și Fiului tău Dumnezeuului nostru se cuvin pururea toată închinăciunea și mulțumită, Amin.

28 decembrie

• *Pomenirea Celor Douăzeci de Mii de Mucenici [arși în biserică] din Nicomidia*

În timpul domniei răului împărat Maximian Hercules, a înflorit minunat la Nicomidia Credința Creștină, sporindu-și roadă din zi în zi. Aflându-se odată împăratul în această cetate, și aflând de numărul mare de creștini din ea, și de înflorirea pe care o cunoaște Credința Creștină, s-a umplut de ură și a pus la cale exterminarea ei. Se apropia Praznicul Nașterii Domnului, și împăratul știa că atunci toți creștinii se vor strînge în marea biserică din Nicomidia. De aceea el a poruncit ca, biserică să fie înconjurată de lemne uscate, cărora soldații la momentul convenit să le pună foc. Astfel, cînd toți creștinii se strînseseră după miezul nopții în biserică pentru săvîrșirea Sfintei Liturghii, soldații au înconjurat biserică și nu au mai permis nimănui să iasă din ea. Înăuntru a intrat trimisul împăratului care le-a vestit creștinilor că împăratul îi somează să jertfească idolilor, altfel vor fi arși de vii. Atunci arhidiaconul bisericii, aprins de focul rîvnei dumnezeiești și atlet al lui Hristos, a întărit poporul și i-a pus înaintea slava muceniei la care îi cheamă Dumnezeu. El le-a pus înaintea pilda Celor Trei Tineri din Cuptorul de Foc: „Iată, Fraților, Masa Sfintei Jertfe stă înaintea noastră, pe Ea Domnul Se aduce acum Jertfă pentru noi! Oare nu ne vom pune și noi viețile spre a Lui slavă și a noastră mîntuire în acest loc sfînt?” Poporul s-a umplut de Duhul Sfînt și au voit cu rîvnă să răspundă dumnezeieștii chemări. Atunci toți catehumenii au fost botezați și unși cu Sfîntul și Marele Mir.¹³⁵ Soldații, văzînd răspunsul lor, au pus foc bisericii, incendiind lemnele așezate din timp. Toți cei douăzeci de mii de oameni dinăuntru au ars de vii, înăltînd cîntări de laudă lui Dumnezeu. Biserica a ars timp de cinci zile; din ea s-a înălțat un fum de o bunămireasmă negrăită care a umplut tot ținutul. Deasupra locului a stat o lumină aurie, negrăită, ca străbătută de raze de soare. Așa s-au săvîrșit către Domnul aceste mii de bărbați, femei și copii, încununîndu-se cu cununile veșnicei slave de către Domnul Hristos, în Fericita Lui împărăție. Ei au luat mucenicia la anul 302.

• *Pomenirea Cuviosului Părintelui nostru Simeon, Izvorîtorul de Mir*
El a fost înemeietorul sfintei mînăstiri Simonospetra din Sfîntul Munte Athos. El s-a preaslăvit cu asprele nevoințe întru care pururea s-a nevoit, cu vederile dumnezeiești și cu facerile de

minuni. El s-a săvârșit cu pace către Domnul, la anul 1257.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Domna*

Ea a fost fecioară și preoteasă păgînă la curtea împăratului Maximian. Dar citind Faptele Sfinților Apostoli, pe care le dobîndise într-un oarecare fel, duhul ei s-a curățit și s-a aprins de lumina adevărului, iar fecioara Domna a crezut în Hristos și s-a botezat de către Episcopul Chirii al Nicomidiei, împreună cu eunucul Ind. Sfântul Chirii a sfatuit-o pe ea să intre în Mînăstirea ce avea egumenă pe Fericita Agatha, ceea ce Fecioara Domna a și făcut. Dar căutînd-o împăratul, Fericita Agatha a îmbrăcat-o pe Domna în haine bărbătești și a ascuns-o în-tr-o mînăstire de bărbați. Aceasta s-a întîmplat pe cînd la Nicomidia ardeau de vii în biserică cei Douăzeci de Mii de Mucenici, din porunca aceluiași Maximian. Imediat după acest holocaust, la porunca împăratului, Sfinților Ind, Gorgonie și Petru li s-au legat de gît piatra de moară și au fost aruncați în mare. Marelui general Zeno, care i-a împotriva pe față împăratului, acuzîndu-l de crime și de idolatrie, i s-a tăiat pe loc capul; Sfântul Theofil, diaconul Sfîntului Episcop Antim, a fost asasinat prin bătaia cu pietre și cu săgeți; Fericita Egumenă Agatha, precum și aristocrații Dorotei, Mardonie, Migdonie și Eftimie au fost și ei asasinați pentru mărturisirea lui Hristos. Într-o noapte, Fecioara Domna, mergînd pe țărmul mării [îmbrăcată în straie bărbătești], a văzut niște pescari cum își aruncă mrejele în mare. Ea atunci plîngea uciderea Sfîntului Ind. Strigată de pescari să le ajute la scoaterea mrejelor din apă, ea a mers și a văzut că în mreje s-au aflat trei trupuri de oameni. Ea atunci i-a recunoscut pe Sfinții Ind, Gorgonie și Petru și, luînd trupurile lor, le-a îngropat cu cinste. Aflînd împăratul că există un tînăr care în

fiecare noapte merge și tămîiază mormintele mucenicilor creștini, el a poruncit prinderea și decapitarea lui. Astfel a fost omorîta Sfînta Domna, încunîndu-se cu cununa veșnicei slave a muceniei de către Domnul Hristos, și strămutîndu-se la locașurile cele cerești unde se bucură pururea împreună cu ceilalți mucenici, prietenii ei.

Cîntare de laudă la Sfinții Douăzeci de Mii de Mucenici din Nicomidia

O Sfinților Mucenici, chinul vostru a pierit,

De pe ale voastre fețe lacrima s-a șters,

Rănilile s-au vindecat.

Chinul Bisericii însă va mai dura, paharul suferințelor ei

Nu s-a umplut desăvîrșit.

O, Sfinților Slăviților Mucenici, noi pre voi vă rugăm:

Apărați Biserica pînă la sfîrșit!

O, Sfinților Mucenici, ai lumii biruitorilor,

împotriva voastră s-au ridicat toate legiunile din iad.

Voi statu-le-ați împotriva, ca niște viteji,

Iar ele s-au prăvălit în neant.

*Voi acuma priviți Fața Sfintei Treimi,
In Dumnezeiasca Lumină vă bucurați.*

O, Sfinților Mucenici, noi ale voastre răni le sărutăm, și ale voastre lacrimi, al vostru sânge sfânt. Voi fortăreați sînteți a Bisericii lui Hristos, Rugați-vă Lui pentru noi, cei din Ea! Rugați-vă Lui ca să ne facă vrednici Frații voștri să ne numim și noi. Rugați-vă Lui ca să ne asemanăm vouă, O, Sfinților viteji, ai Harului Fii!

Cugetare

Iată o istorie din viața Dumnezeiescului Prunc: apropiindu-se Presfînta Fecioară Măria cu Dumnezeiescul Prunc și Dreptul Iosif de cetatea Hermopolis [Cairo], ei au văzut un copac înaintea porților cetății. Cei care veneau de departe, obosiți, obișnuiau să se odihnească sub acest copac, mai înainte de a intra în cetate, în pofida faptului că nu era un copac foarte înalt, nici foarte des, iar umbra nu era foarte bună. Dar în acea țară secetoasă și fără vegetație egiptenii numeau acel copac „Persea” și se închinau la el ca la o divinitate, crezînd că un duh locuiește în el. În realitate, în acel copac locuia un diavol. Apropiindu-se de acel copac dumnezeiasca Familie, copacul s-a cutremurat cu un cutremur înfricoșat, iar duhul necurat a fugit de acolo, căci s-a temut de apropierea Pruncului Hristos. Atunci s-a văzut lucru de minune: copacul și-a aplecat coroana lui rară pînă la pămînt, închinîndu-se înaintea Pruncului Dumnezeu, ca o ființă rațională. Copacul a rămas astfel îndoit, dăruind de atunci înainte umbră minunată călătorilor osteniți. De atunci copacul a căpătat miraculoase puteri tămăduitoare de la Pruncul Hristos, care vindecau toate neputințele oamenilor. Sfinții călători au mers după aceea în satul Maratea. În apropiere de sat ei au văzut un smochin, și, intrînd Dreptul Iosif în sat spre a rîndui cele de trebuință, Preasfînta Fecioară au mers sub smochin cu Pruncul ca să afle odihnă. Și o, minune! Pomul s-a aplecat cu ramurile pînă la pămînt, sporind minunat umbra atît de trebuitoare! Iar tulpina groasă a smochinului s-a despîcat, dăruind locaș de odihnă Pruncului și Mamei! Lucru și mai minunat încă, izvorăș de apă proaspătă și vie a izbucnit atunci lîngă smochin. Dreptul Iosif a aflat căsuță de locuit în apropierea smochinului minunat, și acolo s-au sălășluit. Iar acela a fost singurul izvor de apă proaspătă și vie din întregul Egipt, căci singura altă apă a Egiptului vine din Nil, care se ramifică în mulțime de canale. Astfel, cele asemenea se adună împreună: Domnul Hristos, Izvorul Nemuritor al Apei Celei Vii, a făcut să izvorască doar prin simpla Lui Prezență izvorul apei celei vii și proaspete din adîncul pămînt.

Luare aminte

Să luăm aminte la soborul sfinților mucenici ai lui Hristos:
La cum au îndurat moartea cu vitejie, nelepădîndu-se de Hristos;
La cum, din dragoste pentru Hristos Domnul, au mers la a lor moarte ca și la un praznic;
La cum ei se bucură acum în ceruri de Sfînta Lui Față, și se roagă

Lui

pururea pentru noi.

Predică Despre Preasfânta Fecioară Măria, de Dumnezeu Născătoarea

Mama Lui a zis celor ce slujeau: Faceți orice vă va spune (Ioan 2: 5).
Iată aici bucurie pentru toți credincioșii! Cea care stă cel mai aproape de Domnul Hristos Mîntuitorul în ceruri, așa cum a stat și pe pămînt, poartă de grijă de credincioși, se pogoară la ei, îi ajută și îi sfătuiește. *Faceți orice vă va spune* El, Care este Fiul meu și Dumnezeul meu. Așa i-a sfătuit Ea pe slujitorii de la Nunta din Cana Galileii, iar ei au făcut cuvîntul ei și au văzut minunea. Din acele puține cuvinte ale Preasfintei Fecioare, Mireasa lui Dumnezeu, înregistrate de Sfînta Scriptură, noi primim o învățătură foarte scumpă, singura și cea mai adevărată învățătură scripturistică pe care a dat-o Ea omenirii în timpul vieții ei pămîntești. *Faceți orice vă va spune!* Ca și cînd ar fi voit să spună: El cunoaște toate; El poate toate; El vă iubește pe voi toți; de aceea, nu vă uitați nici înapoi, nici încolo, ci priviți numai la El și împliniți cuvîntul Lui! Preasfînta Fecioară a cunoscut că responsabilitatea ei în această lume este aceea de a viețui numai Domnului, de a îndruma pururea omenirea către Domnul ca Izvor al Vieții, și ea în mod voluntar își continuă și din ceruri responsabilitatea ei de pe pămînt. De-a lungul întregii istorii a Bisericii, ea a povățuit și povățuiește neîncetat omenirea să facă tot ceea ce Domnul spune. Aceasta este Evangheia ei, Evanghelia Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Măria. Ea nu constă din cele Patru Cărți ale Evangheliștilor Noului Testament, ci din patru cuvinte: *Faceți voi ce Spune*. O, fraților, să o ascultăm pe ea! Să o ascultăm ca pe o maică a noastră și mai mult decît pe mama noastră! Căci ea cel mai mare bine îl dorește pentru noi, anume să împărațim veșnic alături de Fiul ei întru Veșnica Lui împărăție.

O, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioară, ajută-ne nouă să împlinim cuvintele Lui!

Căci numai a ta și a Lui este toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

29 decembrie

• *Pomenirea Celor Paisprezece Mii de Prunci uciși de Irod*

Mergînd Magii în Betleem să se închine Dumnezeiescului Prunc și nemaîntorcîndu-se la Ierusalim ca să dezvăluie lui Irod cele despre Prunc, ci -la porunca îngerului - mergînd în patria lor pe altă cale, Irod s-a înfuriat ca o fiară sălbatică și a poruncit uciderea tuturor pruncilor de parte bărbătească din tot Beleemul Iudeii și din împrejurimi, în vîrstă de doi ani și mai jos. Porunca colosalei crime a fost împlinită în amănunt. Soldații au masacrat și au exterminat pruncii în nenumărate feluri: pe unii i-au decapitat, pe alții i-au izbit de pietre, pe alții i-au călcat în picioare, pe alții i-au sugrumat cu mîinile lor. Iar teribilele țipete deperate ale maicilor s-au urcat

pînă la cer, după cum a prorocit prorocul: *Glas se aude în Rama, bocet și plîngere amară. Rahila își plînge copiii* (Ieremia 31: 15; Matei 2: 18). Crima aceasta fără seamăn s-a petrecut la un an după Nașterea Mîntuitorului, cînd Irod căuta Pruncul ca o fiară sălbatică, ca să îlucidă. El a trimis și la Zaharia, Marele Preot, ca să i-1 ceară pe fiul lui, pruncul Ioan, Botezătorul Domnului, ca să îl omoare. El credea că Ioan este noul rege. Cum Zaharia nu l-a dat pe fiul său, el a fost omorît de soldați în Templu, la porunca lui Irod [și s-a întărit sîngele lui ca piatra pe dalele de marmură, spre ținere de minte urmașilor]. Dementul Irod l-ar fi omorît și pe preabătrînul și Dreptul Simeon, cel care l-a întîmpinat pe Domnul la Templu, dacă acesta nu ar fi murit mai dinainte. După ce l-a asasinat pe Zaharia, Irod s-a repezit la bătrînii lui Israel, cei pe care îi întrebuse despre Prunc, și care îi spusese că are să se nască în Betleemul Iudeii. Atunci l-a ucis el pe Hircan, Marele Preot, și pe cei șaptezeci de bătrîni ai Sinedriului. Așa au sfîrșit aceia care se învoiseră cu Irod la uciderea Pruncului. După aceasta Irod în demența lui și-a ucis fratele, sora, soția, și pe cei trei fii ai lui. La urmă a căzut pedeapsa lui Dumnezeu ca un pumn de fier și asupra lui: căci el a început să tremure, apoi i s-au umflat necuratele picioare, apoi i-a putrezit toată partea de jos a trupului, iar viermii l-au năpădit cu totul; nasul i s-a înfundat iar din el ieșea o duhoare pestilențială și sufocantă care se simțea pînă departe, în ceasul morții aflîndu-se, Irod și-a amintit de închisorile care gemeau de iudei, și a poruncit să fie uciși toți imediat, ca să nu se bucure de moartea lui. Așa lepădatu-și-a acest sinistru criminal necuratul lui suflet, dîndu-l în gheara satanei, spre posedare fără de sfîrșit.

- *Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Marcel*

El s-a născut în Apamea Siriei. El a fost egumenul Obștii Achimiților [celor care niciodată nu dorm] din Constantinopol. El a fost străvăzător cu duhul, vindecător al bolilor și mare făcător de minuni. El a grăit cu îngerii și a călcat cu putere peste toată puterea diavolilor. După moartea lui, Sfîntul Marcel s-a arătat Sfîntului Lucian celui din Obștea lui și i-a descoperit că l-a rugat pe Dumnezeu să îl aducă [pe Sfîntul Lucian] în împărăția Cerurilor curînd. Acest bărbat dumnezeiesc s-a săvîrșit către veșnica viață la anul 486.

- *Pomenirea Preacuvioșilor Părinților noștri Marcu Groparul și Teofil, Omul Lacrimilor*

Ei au fost monahi la Mînăstirea Peșterilor de la Kiev. Sfîntul Marcu a fost atît de plin de har încît porunca morților, iar ei îl ascultau: el a trimis cuvînt unui monah care murise și fusese deja spălat și prohodit, și i-a zis: „Așteaptă pînă mîine, Frate, căci nu am isprăvit încă de săpat groapa ta!” - iar monahul acela a deschis ochii și a așteptat viu pînă a doua zi. Sfîntul Teofil a plîns în fiecare zi a vieții pentru păcatele lui, iar lacrimile curgeau într-un lighean. Mai înainte de a lui moarte, un înger al Domnului s-a pogorît la el și i-a arătat un alt lighean, mult mai mare: acela conținea lacrimile sfîntului care curseseră pe pămînt, sau pe care

și le ștersese cu mîna, sau care i se uscaseră pe față. Astfel, cu deamănuntul se cunosc în ceruri și se ține socoteala tuturor lacrimilor noastre de pe pămînt, a tuturor suferințelor, nevoițelor și suspinelor inimii noastre întru dorirea și lucrarea mîntuirii. Acești doi minunați robi ai lui Dumnezeu s-au săvîrșit către Domnul în veacul al unsprezecelea, și odihnesc acum întru a Lui Veșnică împărăție.

Cîntare de laudă la Cei Paisprezece Mii de Prunci uciși de Irod

*Glas s-a auzit din Rama, bocet și plîngere amară,
Mamele plînsu-și-au copiii, pînă la Dumnezeu.
Pruncii lor zăceau măcelăriți în sînge,
Deasupra lor prăvălite, cu sînge maicile plîngeau.
Plîns-a atunci cetatea lui David toată,
Cerule s-a îngrozit de crima lui Irod,
Cerule s-a îngrozit, s-a cutremurat pămîntul,
De țipetele pruncilor uciși,
Și-al maicilor, pentru copiii lor.
Uciderea merită pentru Dumnezeiscul Fiu
S-a abătut asupra inocenților mii;
Abătutu-s-a peste cei de o vîrstă cu El,
Peste nevinovații, inocenții copii.
Slugile asasinului năvălit-au cu moarte
Acolo unde îngerii Domnului cîntau,
Acolo unde păstorii îngenuncheaseră cu evlavie
Și se închinaseră Copilului Hristos.
Acolo au curs torente de sînge,
Și pentru ce? Pentru că el, Irod, să domnească suprem!
Cînd Doctorul Sufletelor S-a îmbrăcat cu trup,
El dat-a la iveală ale pămîntului răni;
El dat-a la iveală ale lui păcate,
Ale lui puroaie, colcăind de viermi,
El omului adus-a sînta înștiințare
Că numai cerul îl poate vindeca pe el.
Iar pe ai Patimii Lui prunci înaintemergătorii,
El i-a încununat cu cununii din cer.*

Cugetare

Iată o istorie din viața Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Măria: Ea L-a zămislit pe Pruncul Hristos într-o zi de vineri, cum tot într-o zi de vineri a fost și Răstignirea Lui; iar de născut, L-a născut pe Domnul Dumnezeu în întîia zi a săptămîinii. Căci în întîia zi a săptămîinii a zis Dumnezeu: *Să fie lumină!* (Facerea 1: 3); și în prima zi a săptămîinii a căzut mană din cer; în această zi, de aceea, S-a născut Domnul Hristos în această lume; și întru această zi S-a botezat în Iordan. Viețuia pe atunci la Betleem foarte vîrstnica Salomeea, ruda Dreptului Iosif și a Fecioarei Măria. Ea atunci nu a putut să îi găzduiască pe ei la ea acasă, și de aceea a mers la peștera în care tocmai se născuse Pruncul. Ea s-a uimit cu uimire mare să vadă o maică așa de tînără că a născut

Iară dureri, fără ajutorul unei moașe, că și-a înfășat singură pruncul, și că pe lângă toate acestea putea să mai stea încă pe picioarele ei. Auzind însă că Nașterea aceea nu este a unui prunc obișnuit ci a lui Dumnezeu, că Măria Fecioară a fost și Fecioară a rămas și în timpul Nașterii și după Naștere, vîrstnica Salomeea nu a crezut, ci și-a întins mîna ei către trupul preacurat al Fecioarei, ca să o examineze în felul moașelor, și să vadă dacă este adevărat. De aceea, pentru necredința și obrăznicia ei, i s-a uscat tot atunci mîna. Bătrîna s-a înspăimîntat și a prins să-și bocească mîna ei uscată. Dar, atingîndu-se mai după aceea cu ea de Prunc, ea s-a vindecat minunat, avînd-o cum era și mai înainte. Astfel, bătrîna Salomeea nu s-a mai îndoit de fecioria dumnezeiască a Preacuratei Maici, nici de Dumnezeirea Pruncului. Astfel, după patruzeci de zile, cînd potrivit rînduiei din Lege Preacurata Fecioară a venit cu Copilul la Templul de la Ierusalim, Zaharia Marele Preot a așezat-o pe Fecioara Maică în partea din Templu rezervată fecioarelor. Fariseii și preoții s-au tulburat din pricina aceasta și au voit să o scoată pe Fecioara de acolo și să o așeze în partea femeilor măritate, dar Zaharia cel străvăzător cu duhul nu le-a îngăduit, zicîndu-le răspicat că Măria este Fecioară, deși a născut. Pentru aceasta bătrînii iudeilor l-au urît pe Marele Preot Zaharia și i-au cerut lui Irod să-l omoare. Imediat după ieșirea din Templu, de Dumnezeu Născătoarea și Dreptul Iosif au plecat de la Ierusalim la Nazaret, iar de acolo, în Egipt.

Luare aminte

Să luăm aminte la soborul sfinților ierarhi și învățători ai Sfintei Biserici a lui Hristos:

- La cum ei au propovăduit cu rîvnă Evanghelia și bine au păstorit turma lui Hristos;
- La cum ei au confirmat și au întărit mereu și mereu Curăția Credinței și au călcat în picioare ereziile;
- La cum ei acum se bucură veșnic întru împărăția Cerurilor și ne ajută neobosit nouă, celor de pe pămînt.

Predică Despre Preasfînta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioară Măria

Și prin sufletul tău va trece sabie (Luca 2: 35).

Cine de pe pămînt se va putea compara vreodată cu Domnul întru răbdătoare suferință a chinurilor, dacă nu Preacurata Lui Maică? Bătrînul Simeon, cela împodobit cu albeața bătrînețelor adînci, de îi străluceau pletele și barba ca puful de lebedă, a văzut profetic viitoarele suferințe ale Fecioarei, și le-a asemănat cu o sabie care îi va străpunge inima. O sabie a străpuns sufletul ei atunci cînd Dreptul Iosif, în timpul Sarcinii ei, s-a îndoit de dînsa; a doua sabie a străpuns sufletul ei cînd a trebuit să fugă în Egipt, spre a scăpa Pruncul de sabia criminală a lui Irod; a treia, a patra, și nenumărate săbii au străpuns sufletul ei cînd a văzut ura drăcească și intrigile zilnice ale bătrînilor iudeilor împotriva Fiului ei, în tot timpul propovăduirii Lui pe pămînt, și al facerii de minuni

și de bine poporului, între ei. Dar cea mai cumplită sabie a străpuns sufletul ei când a stat la piciorul Crucii pe care era răstignit Fiul ei și Domnul. Acea a fost sabia prorocită ei de Vîrstnicul și Dreptul Simeon. Măreață și cumplită a fost tăcerea ei, sub al cărei vâl în toată viața își acoperise plînsul, durerea inimii și rănila sufletului, în acel crepuscul, toate acele nenumărate mii de dureri acumulate în preacurata ei inimă au strălucit cu flacăra de nestins a credinței și nădejzii în Dumnezeu și închinării vieții ei către Domnul. O, minunata roabă a Domnului, fără seamăn pe pămînt în noblețe! Ea s-a văzut limpede pe ea însăși în planul lui Dumnezeu de mîntuire a lumii; ea a citit despre sine însăși în prorociile cărților Vechiului Testament; ea a grăit cu îngerii, mesagerii Domnului. Ea nu a exultat de fericire, nici a deznădăjduit sub povara durerii, ci ea a rămas pururea tăcută, punînd în a ei inimă toate.

O, Presfîntă Născătoare de Dumnezeu, ajută-ne și nouă să ne supunem pururea vocii lui Dumnezeu, asemenea icoanei vieții tale celei sfinte.

Căci numai Ție și Domnului nostru se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

30 decembrie

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Anisia*

Ea s-a născut la Tesalonic, din părinți nobili și bogați, cetățeni de frunte ai cetății. Ea a fost crescută cu mare evlavie întru toată curăția Credinței Creștine. Rămînînd orfană de la o fragedă vîrstă, ea s-a închinat pe sine cu totul rugăciunii și cugetărilor dumnezeiești în propria ei casă. Arzînd de dragoste pentru Hristos, ea își zicea adesea întru sine: „O, cît de mincinoasă este viața tinereții, întru care fie te smintești, fie smintești pe alții! Cu cît mai bună este bătrînețea! Iar sufletul meu se umple de tristețe văzînd cît trebuie să aștept pînă ce voi urca la Domnul.” Ea și-a vîndut toate averile, a împărțit venitul săracilor, și a viețuit după aceea numai din munca mîinilor ei. Ea postea cu strictețe, dormea foarte puțin, și se ruga neîncetat cu lacrimi. Cînd se biruia de somn, își zicea: „Groaznic este să mă las biruită de somn, cîtă vreme dușmanul meu pururi veghează!” În acea vreme răul împărat Maximian a decretat că oricine poate să ucidă în voie creștini oriunde îi va afla, fără nici o judecată și nici o sentință. Fecioara sfîntă Anisia a ieșit din casa ei odată ca să meargă la Sfînta Slujbă a Bisericii. Acea a fost ziua unui necurat festival păgînesc închinat soarelui. Un soldat imperial, văzînd-o foarte frumoasă, s-a apropiat de ea cu obrăznicia desfrînării, și a întrebat-o cum o cheamă. Ea și-a făcut semnul Sfintei Cruci și a zis: „Sînt roaba lui Hristos și grăbesc la Biserică.” Apropiindu-se necuratul acela și începînd a-i grăi necurate graiuri, fecioara l-a îmbrincit și l-a scuipat în față. Atunci soldatul a înjungheat-o cu sabia în coastă și a ucis-o pe loc. Această sfîntă fecioară

muceniță s-a încununat cu cununa veșnicei slave la anul 298. Ea a fost luată de creștini și îngropată cu cinste, iar sufletul ei petrece fericit în Ceruri. Deasupra sfintelor ei moaște s-a înălțat o slăvită biserică.

- *Pomenirea Cuvioasei Teodora din Constantinopol*

Ea fost monahie, slujitoarea Sfintului Vasile cel Nou (vezi pomenirea lui la 26 martie). După moarte, ea i s-a arătat Sfintului Grigorie, un ucenic al Sfântului Vasile, și i-a descris în amănunt cele douăzeci de vămi ale văzduhului prin care trebuie să treacă sufletul omului când iese la ceasul morții din trup, prin care vămi și ea a trecut, pentru rugăciunile Simțului Vasile, la odihna veșnică. Sfânta Teodora s-a săvârșit către Domnul în treizeci de zile ale lunii decembrie, din anul 940.

- *Pomenirea Sfântului Apostol Timon*

El a fost unul dintre Cei Șapte Diaconi, și unul dintre Cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici (Fapte 6: 5). El a fost ridicat și sfințit Episcop al cetății Bostra din Arabia. Acolo el a propovăduit cu râvnă Sfânta Evanghelie și a îndurat multe chinuri de la păgâni. El a fost aruncat în foc, dar a rămas nevătămat. La urmă a murit răstignit fiind pe cruce, și așa s-a strămutat fericitul lui suflet întru împărăția lui Hristos.

- *Pomenirea Sfintei Teodora cea din Cezareea*

După îndelungate nevoințe de mulți ani în Mînăstirea Sfintei Ana, ea s-a săvârșit cu pace către Domnul, la anul 755.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Mucenic Ghedeon*

El a fost de neam grec, născut din părinți foarte săraci. În frageda lui tinerețe el a fost forțat să se facă musulman. Dar pocăindu-se de păcatul acesta, el a scăpat la Sfântul Munte unde s-a tuns monah la Mînăstirea Karakallu. Dorind mucenicia pentru Hristos întru spălarea păcatului lui, el a primit binecuvîntarea duhovnicescului lui părinte pentru aceasta și s-a întors la locul unde îl făcuseră mai înainte musulman. Acolo, înaintea turcilor, a mărturisit pe față credința lui creștină și a arătat minciuna islamului. Turcii l-au apucat, i-au ras barba și l-au pus cu capul în jos pe un măgar, plimbîndu-l pe străzi, spre distracția gloatei, însă mucenicul se bucura de batjocura pe care o îndura pentru Hristos. Ei după aceea i-au tăiat degetele de la mâini și de la picioare, precum odinioară i se tăiaseră și Sfântului Iacov Persul (pomenit la 27 noiembrie). La urmă l-au aruncat într-un loc în care se deversau excrementele, și acolo și-a dat în mâinile lui Dumnezeu mucenicescul lui suflet, în cetatea Tîrnovo, din Thracia. Sfintele lui moaște de minuni făcătoare se păstrează în Biserica Sfinților Apostoli din Tîrnovo, o parte din ele aflîndu-se la Mînăstirea Karakallu din Sfântul Munte Athos.

Cîntare de laudă la Sfânta Muceniță Anisia

Sfînta Anisia Domnului se roagă,

Cu sfînte îngenuncheri și cu lacrimi fierbinți:

„ O Stăpîne Doamne Iisuse Sfînte,

*Cela Ce ești al Vieții Izvor,
Cela ce ești a bunătăților Comoară,
Ajută-mi mie întru feciorie să mor!
Ajută-mi mie ca întru feciorie
în a mea groapă să pot intra;
Ajută-mi mie ca întru feciorie
De împărăție vrednică să mă pot arăta!
Dăruiește-mi mie, Stăpîne Doamne,
Pentru Tine pururi să mă jertfesc,
Căci eu doresc ca să mor Ție,
O, dăruiește-mi ceea ce doresc!"
Dumnezeu ascultat-ape Anisia fecioara,
Și i-a dăruit ei al Lui har:
Harul muceniei pentru Dînsul,
Care o a învrednicit pe ea de Rai.
Sfînta Anisia acum strălucește
Ca între stele o luminoasă stea,
Ea strălucește ca un înger între îngeri,
Lui Hristos se roagă pururea pentru noi.*

Cugetare

Iată două noi pilde a mării milostiviri dumnezeiești către aceia care întru nenorociri își pun fără îndoire toată nădejdea în Dumnezeu. Fericita Teodora din Cezareea s-a născut dintr-o familie foarte însemnată, iar după nașterea ei a fost trimisă la Mînăstirea Sfintei Ana, spre a își săvîrși și desăvîrși acolo o înaltă educație. Dar Fericita Teodora nu numai că și-a desăvîrșit caracterul și intelectul în acea mînăstire, ci ea s-a și pregătit în ea cu duhovnicești nevoințe pentru tunderea în monahism, împăratul Leon Isaurul însă a scos-o cu forța din mînăstire și a obligat-o să se căsătorească cu unul dintre generalii lui. Teodora s-a opus acestei căsătorii din toate puterile ei, dar a rămas neputincioasă precum mielul în ghearele lupului. Ea s-a rugat cu lacrimi și a plîns neîncetat înaintea lui Dumnezeu să nu o părăsească nici o clipă, în ziua căsătoriei însă, pe cînd oaspeții petreceau în toi, a venit năprasnica veste la împărat că sciții au pornit atac puternic contra imperiului, împăratul a poruncit atunci generalului încă nu bine căsătorit să pornească imediat spre teatrul de război. El nu s-a mai întors de acolo niciodată, murind curînd în prima linie. Astfel a scăpat Sfînta Teodora, prin dumnezeiasca purtare de grijă, de povara unei căsătorii nedorite. Ea s-a întors neîntinată la scumpa ei mînăstire, unde a primit tunderea întru îngerescul chip și, ca monahie, s-a făcut vestită prin sfințenia asprelor ei viețuiri. Iată și a doua pildă: la Mînăstirea „Neadormiților” s-a aflat în timpul unei foamete o mare lipsă de cele trebuincioase. Sfîntul Marcel egumenul, primind într-o zi niște oameni săraci și odihnindu-i și ospătîndu-i, a voit să le dea și niște bani pentru călătoria lor. El a întrebat pe iconomul mînsătirii cîți bani mai au

în vistierie. Iar iconomul i-a răspuns că mai sînt zece monezi de argint. Egumenul atunci a poruncit ca cele zece monezi să fie împărțite acelor săraci. Dar egumenul nu a împărțit săracilor toate cele zece monezi, ci doar nouă, oprind una pentru nevoile mînăstirii, căci bîntuia sărăcie extremă. Cîrînd după această întîmplare a venit un bărbat bogat la Mînăstire care a făcut danie din nouăzeci de talanți mari de aur curat. Atunci Sfîntul Marcel cel văzător cu duhul l-a chemat la sine pe iconom și i-a zis: „Iată, Domnul a voit să ne trimită nouă pentru sărăcia noastră una sută de talanți mari de aur curat prin bogatul acesta evlavios, dar pentru că sfinția ta ai nesocotit a mea poruncă și nu ai împărțit toți cei zece bani de argint fraților, Chivernisitorul tuturor ne-a lipsit și El cu dreptate pe noi de zece talanți de aur.”

femei:

Luare aminte

Să luăm aminte la soborul nevoitorilor și feciorelnicilor, bărbați și
La cum ei, din dragoste pentru Hristos, s-au lepădat de toate și s-au

dăruit pe ei înșiși de bună voie tuturor suferințelor;

La cum ei au biruit asupra loruși, asupra lumii, și asupra
diavolului,

prin nevoințele și statornicia lor de diamant;

La cum ei se bucură acum pururea în a lui Hristos împărăție, și ne
ajută

și nouă pururi cu ale lor sfinte rugăciuni.

Predică *Despre Regatul [împărăția] sfinților*

Și sfinții Celui Preaînalt vor primi regatul și îl vor ține în stăpînire în veci și în vecii vecilor (Daniel 7: 18). [În Biblia de la București: Și vor lua împărăția svinții Celui înalt și vor țineapre eapînă în veacul veacurilor.]

Înjosiți și asupriți în împărățiile lumii, sfinții vor domni etern în împărăția Cerurilor. Socotiți a fi ultimii dintre oamenii de pe pămînt, ei se vor bucura între cetățenii de frunte ai Cerului, înfometați, însetați, desculți și goi în efemerele împărății ale lumii, ei se vor afla îmbrăcați ca niște fii de împărat, în porfiră, vison, nestemate și încălțări scumpe, întru netrecătoarea împărăție a Cerurilor. Străini în împărățiile putrezitoare ale lumii, ei vor fi Stăpîni și Domni întru împărăția lor, care este împărăția incoruptibilă a Cerurilor. Căci aceasta va fi împărăția finală: cu adevărat, ea va fi singura împărăție demnă de acest nume. Căci toate celelalte, acestea lumești, nu sînt decît școli ale înșelăciunii și preocupărilor vane. Pentru împărăția Cerurilor s-au ales sfinți cetățeni dintre oamenii tuturor împărățiilor de pe pămînt, de-a lungul tuturor veacurilor. Ei sînt fiii și fiicele Mîntuitorului Hristos, copiii Dumnezeului Celui Viu. Ei sînt aceia care au trecut de la viața aceasta la cealaltă, și care acum domnesc în ea. Dar splendoarea de neînchipuit a domniei lor nu ni se descoperă nouă încă. Ea se va descoperi de abia la a Doua Venire a Domnului

Hristos, Cela Ce este Judecătorul viilor și morților. Atunci de abia se va descoperi toată splendoarea și toată puterea împărăției Sfinților. Ea este împărăția Veșnică a lui Hristos Dumnezeu, Domnul nostru. Această împărăție nu va cunoaște nici schimbare nici sfârșit, *în veac și în vecii vecilor*.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cela Ce ești Ziditorul împărăției sfinților, milostivește-Te și ne mîntuiește pre noi păcătoșii, învrednicindu-ne împărăției Veșnice a sfinților Tăi, Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

31 decembrie

• *Pomenirea Sfintei Cuvioase Melania Romana*

Ea s-a născut la Roma din părinți evlavioși și foarte bogați. Ea a fost silită de părinții ei să se căsătorească cu un tânăr nobil, de condiția ei, pe nume Apinian. La nașterea celui de al doilea copil însă ea s-a îmbolnăvit foarte grav, ceea ce a determinat-o să îi arate soțului ei că ea se va vindeca numai dacă el făgăduiește că vor trăi împreună doar ca frate și soră. Soțul ei a făgăduit, iar Cuvioasa Melania, din preaplinul bucuriei inimii, s-a însănătoșit desăvârșit. Așa binevoind Domnul, El la timpul de El rînduit i-a chemat la Sine pe cei doi copii ai lui Apinian și Melaniei. Atunci ei au hotărît să vîndă toate imensele lor proprietăți și au împărțit banii săracilor, bisericilor și mînăstirilor. Ei au călătorit în multe țări și cetăți, făcînd pretutindeni bine din bogățiile lor. Ei au cercetat pe vestiții Sfinți Părinți din toată pustia egipteană, învățînd mult și zidindu-se sufletște din convorbirile cu ei. În tot acel timp, Cuvioasa Melania postea foarte strict, avea rînduială de rugăciune și citea mereu în întregime toate Sfintele Scripturi, de trei ori în fiecare an. Ea a viețuit în tot acest timp cu soțul ei ca o soră, el fiind împreună-nevoitor cu ea. Sosind la Alexandria, ei au primit binecuvîntarea Patriarhului, pe atunci Sfîntul Chirii. După aceea, ei au călătorit la Ierusalim și s-au sălășluit la Muntele Măslinilor. Acolo Cuvioasa Melania s-a închis într-o peșteră în care a trăit întru postiri aspre, rugăciuni și sfinte citiri și cugetări dumnezeiești vreme de paisprezece ani. Ea a putut după aceea să fie de folos multor oameni pe calea mîntuirii. Ea a întemeiat o mînăstire de bărbați și o alta de femei. La chemarea unei rudenii a ei, Senatorul Volusian, păgîn cu credința, ea a călătorit la Constantinopol și 1-a convertit la Credința Creștină (ceea ce nici Fericitul Augustin nu reușise să facă). Ea apoi s-a întors la Muntele Măslinilor, unde s-a săvîrșit către Domnul la anul 439, în vîrstă fiind de cincizeci și șapte de ani.

• *Pomenirea Sfîntului și Dreptului Iosif, a Sfîntului Rege David, și a Sfîntului Iacob, Ruda Domnului*

Ei sînt prăznuiți la Duminică de după Nașterea Domnului. Aflăm mai multe despre Regele David din Cărțile Regilor din Vechiul Testament, iar despre Sfîntul Iacob, în douăzeci și trei de zile ale lunii octombrie. Despre Dreptul Iosif se spune în Sfînta Scriptură

că a fost un om *drept* (Matei 1: 19), din care pricină Domnul l-a ales pe el spre paza vieții Preasfintei Fecioare Măria și lui i-a dăruit marea cinste de a face parte directă din mărețul plan de mîntuire a lumii. Deși Dreptul Iosif era din spița regală a casei lui David, el a fost cu îndeletnicirea teslar umil la Nazaret. I s-a încredințat Dreptului Iosif grija vieții Fecioarei Măria pe cînd el era în vîrstă de optzeci de ani. El s-a săvîrșit către Domnul în vîrstă fiind de una sută și zece ani.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Zotic, Hrănitorul Orfanilor (Binefăcătorul Săracilor)*

El a fost dintr-o familie aristocrată, a deținut funcție de înalt demnitar și a fost foarte bogat. Dar lepădînd toate, s-a strămutat la Constantinopol unde a primit hirotonia întru preot. Acolo el a întemeiat un așezămînt pentru săraci, în care îi adăpostea pe cei cu boli contagioase, îngrijindu-i personal. El se afla în cercul de apropiați ai Sfîntului împărat Constantin cel Mare. Din cauza faptului că Sfîntul Zotic primise de la Sfîntul împărat Constantin foarte mult aur, cu care Sfîntul Zotic a finanțat îngrijirea victimelor molimei, fiul împăratului, Constantius, l-a legat pe Sfîntul Zotic de coada unui măgar sălbatic, pe care l-au alergat pe străzile cetății pînă cînd Sfîntul Zotic și-a dat sfîntul lui suflet din pricina rănilor. El a luat mucenicia în veacul al patrulea.

• *Pomenirea Sfîntului Teofilact, Arhiepiscopul Ohridei*

El s-a născut în Insula Euripos, iar educația și-a primit-o la Constantinopol, unde i-a avut ca dascăli pe cei mai eminenți profesori ai vremii. El a fost hirotonit preot al Bisericii celei Mari [Sfînta Sofia], apoi a fost sfințit, împotriva voinței lui, Episcop al Ohridei, unde a rămas cam douăzeci și cinci de ani (aproximativ între anii 1082 și 1108). Chromatianus al Ohridei îl numește "cel mai înțelept dintre ierarhi." Bărbat foarte învățat, stăpînind desăvîrșit și științele lumești și cele teologice, de un foarte rafinat gust artistic, dar de asemenea și foarte sensibil și fragil, el s-a simțit printre slavii de la Ohrida ca un exilat printre barbari.

Sfîntul Teofilact a redactat comentarii

adînci la Cele Patru Evanghelii și la alte Cărți ale Noului

Testament. Ele constituie cele mai bune lucrări de acest fel din literatura patristică, după cele scrise de Sfîntul Ioan Gură de Aur; ele se citesc și astăzi cu un enorm folos sufletesc. Alte lucrări cunoscute ale lui sînt Scrisorile și Viața Sfîntului Clement de Ohrida. La vîrstă înaintată ajungînd, el s-a retras la Tesalonic unde se crede că și-a încheiat alergarea pămîntescă, strămutîndu-se la locașurile fericite ale împărăției lui Hristos.

Cîntare de laudă la Sfînta Cuvioasă Melania Romana

Sfînta Melania preabogată a fost,

Dar aurul ei tot l-a împărțit săracilor.

Ea imensa-i bogăție săracilor o a risipit,

Spre cîștigarea împărăției Cerurilor.

Cel ce negustorește al lui aur bine

*Însutit primește de la Dumnezeu,
Cine înțelept cheltuiește a lui bogăție,
Vrednic se face împărăției Cerurilor.
Evlavioasa Melania, preabogată, săracă s-a făcut,
Ea în lume nu l-a avut scump decât pe Hristos Dumnezeu;
Ea avîndu-l pe el, fără aur, preabogată a fost,
Ea a zis : «Mi-ajunge mie Hristos Dumnezeu!»
Melania, bunul medic, pre mulți a vindecat,
Pre Domnul lăudîndpînă la ultima ei suflare.*

Cugetare

Cu cîtă înțelepciune au știut sfinții, bărbați și femei, să-și chivernisească averile lor lumești! Cu cîtă înțelepciune au știut ei să-și cumpere pe cele nemuritoare cu cele stricăcioase! O, ce puțin preț au pus ei pe bunurile pămîntești în ele însele, socotindu-le praf și cenușă! Cercetînd Sfînta Melania sfințita pustie a Părinților Egiptului și în ideea de a lăsa acolo mari ajutoare bănești, ea a fost uimită să vadă cu cîtă groază și silă respingeau sfinții orice fel de acumulare de bunuri materiale. Astfel, cercetîndu-l pe un sfînt sihastru pe nume Efestion, ea a văzut că nevoitorul nu are în chilia lui decât rogojini, un vas cu apă, un vâsișor cu sare, și puțină pîine uscată. Cunsocînd mai dinainte că bătrînul nu va accepta nimic de la ea, ea a strecurat în vâsișorul cu sare niște monezi de aur. Dar ieșind de acolo și depărtîndu-se, ea l-a auzit pe monahul alergînd după ea și strigîndu-i din toate puterile să se oprească. Ea s-a oprit. Bătrînul, întinzîndu-i monezile, i-a zis: "Nu am nevoie de acestea, ia ce este al tău." Dar Melania i-a răspuns: "Le vei putea da altora care au nevoie de ele." "Nimeni nu are nevoie de ele în aceste locuri," a răspuns Bătrînul. Dar nevoind Sfînta să ia înapoi ceea ce dăruise, Bătrînul a ridicat mina și le-a aruncat în fluviu, apoi s-a întors la a lui chilie.

În timpul unei epidemii de ciumă care lovise Constantinopolul, împăratul Constantius a poruncit să fie omorîți prin înecare în mare toți cei contaminați. Sfîntul Zoticus i-a răscumpărat însă pe aceia și i-a dus la casa lui, unde le-a dat îngrijirile cuvenite. Terminîndu-i-se banii, el a mers la împărat și i-a cerut bani ca să îi cumpere mărgăritare de mare preț. Împăratul i-a dat banii, cu care Sfîntul Zotic și-a continuat sfînta lucrare de salvare a bolnavilor, împăratul i-a cerut într-o bună zi Sfîntului perlele promise, iar Sfîntul Zotic l-a adus pe împărat la el acasă și i-a arătat bolnavii, spunîndu-i: "Acestea, împărate, sînt mărgăritarele promise, pe care le-am cumpărat cu nevoințele mele și cu aurul tău spre a ta mîntuire." Dar împăratul, nevoind să înțeleagă nimic, l-a osîndit pe Sfîntul Zotic la moarte. Sfîntul Zotic însă s-a strămutat astfel la viață, iar împăratul a rămas pe pămînt ca să se pocăiască și să-și ispășească păcatele acumulate.

Luare aminte

Să luăm aminte la soborul celor care s-au pocăit de păcatele lor:

La cum ei au păcătuit, cu știință sau cu neștiință, împotriva Legii lui

Hristos;

La cum ei s-au pocăit, și-au îndreptat viețile și au împlinit mai apoi toată Legea lui Hristos;

La cum ei se veselesc astăzi întru împărția Veșnică a lui Hristos și ne

ajută și nouă cu sfintele lor rugăciuni.

Predică *Despre biruința Mielului*

Ei vor porni război împotriva Mielului, dar Mielul îi va birui (Apocalipsa 17: 14).

Fraților, să ne bucurăm și să dănuim de bucurie la biruința Mielului asupra fiarelor. Căci pe lei și pe tigri, pe lupi și pe vulpi, pe hiene și pe balauri, Mielul îi va răpune cu desăvârșire! Dar cine a văzut și a auzit acestea? Urechile noastre le-au auzit pe acestea, și ochii noștri le-au văzut! Mielul este Hristos Domnul, iar fiarele sînt toți vrăjmașii Lui, văzuți și nevăzuți, în timpul vieții noastre Mielul ne poartă biruințele; iar în viitor El va birui, pînă la ultima zi! Mielul a biruit și biruiește și va birui pe toți regii și stăpînitorii pămîntului cu firile lor bestiale, cu armatele lor și cu mercenarii lor, cu cei care îi slăvesc pe ei și care le urmează lor. Astfel este colosala putere ce o are blîndul Miel al lui Dumnezeu. O, fraților mei, nu vă înspăimîntați! Nu vă înspăimîntați, și nu vă îndoiiți. Căci Atotbiruitorul acesta este Conducătorul nostru, Ajutătorul nostru, și al nostru Prieten desăvârșit. El se numește "Mielul" ca să ne învețe pre noi că trebuie să fim și noi ca mieluşei: liniștiți, blînzi, fără răutate, răbdători, gata la jertfa cea aducătoare de viață și de biruință, și devotați voinței Păstorului nostru. Căci atunci cînd Domnul este cu mielul, mielul este mult mai tare decît lupul, mai tare decît leul, și mai înțelept decît șarpele și decît vulpea. Cu toate acestea, nu se poate recunoaște dreptatea, nici nu se poate vedea victoria finală mai înainte de a fi luate la socoteală amîndouă lumile. O, fraților, cînd se vor lua la socoteală amîndouă lumile, vom vedea noi atunci ce înseamnă dreptatea și victoria finală, fără de sfirșit! Căci Mielul e Cel Care învinge, și numai El!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru, Cea Ce ești împăratul împăraților și Biruitorul tuturor războaielor; Cea Ce ești Domnul și Mielul îndelungrăbdător și multmilostiv! Ajută-ne și nouă să ne facem întru mieluşei purtători de biruință,

Căci noi numai pre Tine Te lăudăm, și Ție ne rugăm în veci, Amin.

Sumar - indice alfabetic al Sfinților și Sărbătorilor volumul II, iulie - decembrie

Acachie de la Sinai.....noiembrie, 29 p. 710

Achepsima, Sfințitul Mucenic și Episcopul Naeson-ului și ceilalți împreună cu dînsul, Mucenicii.....noiembrie, 3 p. 591

Achindin împreună cu ceilalți, Mucenicii.....noiembrie, 2 p. 586

Acoperământul Maicii Domnului.....octombrie, 1
p. 432

Adormirea Preasfintei Născătoare
de Dumnezeu.....august, 15 p. 213

Adrian și Natalia, Mucenicii.....august, 26
p. 266

Africa, Mucenicii din.....decembrie, 8 p. 753

Aftonie, Mucenicul.....noiembrie, 2 p. 586

Agapie, Mucenicul din Edessa Macedoniei.....august, 21 p. 243

Agapis, Mucenița.....septembrie, 17 p.
369

Agapit, Mucenicul.....septembrie, 20 p. 382

Agathocleia, Mucenița.....septembrie, 17
p. 370

Agathonic, Zoticus și ceilalți, Mucenicii.....august, 22
p. 247

Agheu din Silo, Prorocul.....noiembrie, 12 p. 633

Agheu, Prorocul.....decembrie, 16 p. 788

Ahiropiitos (Vezi Maharama)

Alban, Protomartirul Britaniei.....august, 23 p. 253

Alexandru Cărbunarul, Episcopul Comanei.....august, 12
p. 200

Alexandru cel dintre Achimiți.....iulie, 3
p. 12

Alexandru din Nicopolis, Mucenicul.....iulie, 10 p. 46

Alexandru Nevski, Sfântul.....noiembrie, 23 p. 682

Alexandru, Sfințitul Mucenic și Patriarhul
Ierusalimului.....decembrie, 12 p. 771

Alipie Iconarul de la Mînăstirea Peșterilor
din Kiev.....august, 17 p. 223

Alipie Stîlpticul.....noiembrie, 26 p. 695

Ambrozie, Episcopul Mediolanului [Milanului]...decembrie, 7 p. 748

Amfilohie, Episcopul Iconiei.....noiembrie, 23 p. 681

Ammona, Preacuviosul din Egipt.....octombrie, 4 p. 448

Amplie, Apostolul..... octombrie, 31 p. 577

Ana și Ioachim, sfinții Dumnezeiești Părinți.....septembrie, 9
p. 330

Ana, mama Prorocului Samuel.....decembrie, 9 p. 757
861

Ana, ucenița Simțului Ștefan cel Nou.....noiembrie 28

Anania (Șadrah).....decembrie, 17

Anania, Apostolul.....octombrie, 1

Anastasia Izbăvitoarea din Legături și
ceilalți împreună cu dînsa, Mucenicii.....decembrie, 22

Anastasia Romana, Mucenița.....octombrie, 29

Anastasiu de la Solin, Mucenicul.....octombrie, 25

Anastasiu, Mucenicul.....august, 29

Anatolie, Mucenicul.....noiembrie, 20

Anatolie, Patriarhul Constantinopolului.....iulie, 3
 Andrei Cel întâi Chemat, Apostolul.....noiembrie, 30
 Andrei Criteanul, Mucenicul.....octombrie, 17
 Andrei, Arhiepiscopul Cretei.....iulie, 4
 Andrei, Cel Nebun pentru Hristos.....octombrie, 2
 Andrei, Cneazul Smolenskului.....octombrie, 27
Andrei, Sfințitul Mucenic și Presbiterul Efesului-septembrie, 21
 Andronic din Efes, Mucenicul.....octombrie, 12
Andronic și Anastasia.....octombrie, 9
 Andronic, Apostolul.....iulie, 30
 Anempodist, Mucenicul.....noiembrie, 2
 Anghelina, Despotina Serbiei.....iulie 30,
 decembrie 10;
 Anichit, Mucenicul.....august, 12
Anisia, Mucenița.....decembrie, 30
Anthusa, Mucenița.....august, 22
 Anthusa, Cuvioasa.....iulie, 27
Antim, Sfințitul Mucenic.....septembrie, 3
 Antonie (Romanul) de laNovgorod.....august, 3
 Antonie din Alexandria, Mucenicul.....august, 9
 Antonin, Mucenicul.....noiembrie, 13
 Apelles, Apostolul.....octombrie, 31
Apfia, Mucenița.....noiembrie, 22
Apollinarie, Sfințitul Mucenic.....iulie, 23
 Apollo, Apostolul.....septembrie 10,
 decembrie 8
 Apollonie din Egipt, Mucenicul.....decembrie, 14
 Apollonie, Mucenicul.....noiembrie, 29
 Aquila, Apostolul.....iulie, 14
Aquilina, Noua Mucenița.....septembrie, 27
Arethas de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev.....octombrie 24
 Arethas, Mucenicul.....octombrie, 24
 Arhip, Apostolul.....noiembrie, 22
Ariadna, Mucenița.....septembrie, 18
 Arianus din Egipt, Mucenicul.....decembrie, 14
 p. 706 p. 793 p. 433
 p. 815 p. 568 p. 550 p. 280 p. 669 p. 12 p. 714 p.
 512 p. 16 p. 437 p. 559 p. 387 p. 488 p. 472 p. 140
 p. 586 p. 141 p. 762 p. 200 p. 846 p. 248 p. 127 p.
 302 p. 159 p. 187 p. 638 p. 577 p. 679 p.108 p. 337
 p. 753 p. 780 p. 711 p. 66 p. 414 p.546 p.544 p. 679
 p. 374 p. 780
 Aristarh, Apostolul..... septembrie, 27
 Aristobul, Apostolul.....octombrie, 31
 Arsenie din Komel..... august, 24
 Arsenie, Arhiepiscopul de Peci.....octombrie, 28
 Artemas, Apostolul..... octombrie, 30
 Artemie, Marele Mucenic.....octombrie, 20

Artemie, Tînăru.....octombrie, 20
 Asclepidot din Trachia, Mucenicul.....septembrie, 15
 Asterie, Mucenicul..... august, 7
 Asterie, Mucenicul.....iulie, 6
 Astius, Mucenicul.....iulie, 7
Athanasia (și Andronic).....octombrie, 9
 Athanasie de laBrest.....septembrie, 5
 Athanasie de la Muntele Athos.....iulie, 5
 Athanasie, Patriarhul Constantinopolului.....octombrie, 28
Athansie, Zăvorîțul de la Peșterile din Kiev.....decembrie, 2
 Atinogen, Mucenicul.....iulie, 16
 Atinogen, Sfințitul Mucenic și Episcopul Sevastiei..iulie, 16
 Auctus, Mucenicul.....noiembrie, 7
 Audifax, Mucenicul.....iulie, 6
Autonom, Sfințitul Mucenic.....septembrie, 12
 Auxentius, Mucenicul din Sevastia.....decembrie, 13
 Avacum, Mucenicul.....iulie, 6
 Avacum, Prorocul.....decembrie, 2
 Avacum, Sfințitul Mucenic și Diaconul
Mînăstirii Travna.....decembrie, 17
 Avdie, Prorocul.....noiembrie, 19
 Averchie, cel întocmai cu Apostolii.....octombrie, 22
 Aviv, Mucenicul.....noiembrie, 15
 Avraam de la Smolensk.....august, 21
 Avraam, Dreptul..... august 21
 octombrie 9
Avraam, Isac și Iacov, Dreptii Strămoși.....august, 21
 Avramie, Sihastrul.....octombrie, 29
 Azaria (Abednego).....decembrie, 17
Briul Maicii Domnului, Așezarea în raclă.....august, 31
 Calinic, Mucenicul.....decembrie, 14
 Calinic, Mucenicul.....iulie, 29
 Calist, Patriarhul Constantinopolului.....noiembrie, 22
 Calistrat, Mucenicul.....septembrie, 27
 Carp, Mucenicul.....octombrie, 13
Casian și Marcel [Marchelus], Mucenicii.....septembrie, 4
Cecilia, Mucenița.....noiembrie, 22
Cenușa căzută din cer, Pomenirea.....noiembrie, 6
 p. 414 p. 577 p. 257 p. 563 p. 573 p. 525 p. 526 p.
 361 p. 177 p. 27 p. 32 p. 472 p. 314 p. 21 p. 564 p.
 724 p. 75 p. 74 p. 608 p. 27 p. 345 p. 774 p. 27 p.
 722
 p. 795 p. 664 p. 535 p. 647 p. 243 p. 244 p. 474 p.
 244 p. 569 p. 793 p. 288 p. 779 p. 136 p. 677 p. 413
 p. 493 p. 309 p. 677 p. 604
 Cezar, Apostolul.....decembrie, 8 p. 753
 Chefa, Apostolul.....decembrie, 8 p. 753
Chirac, Sfîntul Zăvorit.....septembrie, 29

p. 423		
Chiriac, Mucenicul.....	iulie, 15	p. 70
Chirii, Sfințitul Mucenic, Episcopul Cortinei.....	iulie, 9	
p. 41		
Chyrinus, Mucenicul.....	iulie, 6	p. 27
Ciprian cel Nou, Mucenicul.....	iulie, 5	p. 22
Ciprian, Mitropolitul Kievului.....	septembrie, 16	p. 366
Ciprian, Sfințitul Mucenic, Episcopul Cartaginei -	august, 31	
p. 289		
Ciprian, Sfințitul Mucenic.....	octombrie, 2	
p. 438		
Clement, Apostolul.....	septembrie, 10	p. 337
Clement, Arhiepiscopul Ohridei.....	iulie, 27	p. 127
Clement, Episcopul Romei.....	noiembrie, 25	p. 691
Cleopa, Apostolul.....	octombrie, 30	p. 573
Codrat, Apostolul.....	septembrie, 21	p. 386
Colose [Hone], Minunea Sfântului Arhanghel		
Mihail de la.....	septembrie, 6	p. 317
Constantin al Sinadelor, Sfântul.....	decembrie, 26	p. 833
Constantin, Principele Georgiei și Mucenicul.....	octombrie, 2	
p. 439		
Coprie, Mucenicul.....	iulie, 9	p. 42
Coprie, Sihastrul.....	iulie, 9	p. 42
Cornelie de la Pereyaslavl.....	iulie, 22	p. 104
Cornelie Sutașul, Sfințitul Mucenic.....	septembrie, 13	p.
350		
Coronat, Sfințitul Mucenic, Episcopul Iconiei.....	septembrie, 12	
p. 346		
Cosma de la Maiuma.....	octombrie, 12	p. 489
Cosma de la Zografu.....	septembrie, 22	p. 392
Cosma Etolul, Sfințitul Mucenic întocmai cu Apostolii-	august, 4	
p. 163		
Cosma Famenul.....	august, 3	p. 158
Cosma și Damian de la Fereman, Doctorii		
fără de arginți.....	noiembrie, 1	
p. 582		
Cosma și Damian de la Roma, Doctorii		
fără de arginți și Mucenicii.....	iulie, 1	
p. 3		
Cosma și Damian din Arabia,		
Doctorii fără de arginți și Mucenicii.....	octombrie, 17	
p. 511		
Crescens, Apostolul.....	iulie, 30	p. 140
Creta, Cei Zece Sfinți Mucenici din.....	decembrie, 23	
p. 819		
Cristina, Mucenița.....	iulie, 24	
p. 112		
Cristofor, Nevoitorul din Lavra		

Sfântului Teodosie cel Mare.....	august, 30	p. 284
Cutremurul cel mare de la Constantinopol, Pomenirea-octombrie, 26		p. 554
Cvart, Apostolul.....	noiembrie, 10	p. 622
Dada, Mucenicul.....	septembrie, 29	p. 424
Dalmat, Sfântul.....	august, 3	p. 158
Damaschin, Mucenicul.....	noiembrie, 13	p. 638
Damian de la Peșterile din Kiev.....	octombrie, 5	
Daniel de la Thasos.....	septembrie, 12	
Daniel Prorocul.....	decembrie, 17	
Daniel Stîlpcnicul.....	decembrie, 11	
David Tîlharul.....	septembrie, 6	
David, Principele Georgiei și Mucenicul.....	octombrie, 2	
David, Regele și Prorocul.....	decembrie, 31	
Dia, Sfântul Cuvios.....	iulie, 19	
Didim cel Orb.....	octombrie, 18	
Didim, Mucenicul.....	septembrie, 11	
Dimitrie, Episcopul Rostovului.....	septembrie, 21	
octombrie 28 Dimitrie, Marele Mucenic, Izvorătorul de Mir...octombrie, 26		
Diodor, Mucenicul.....	septembrie, 11	
Diomid, Mucenicul.....	septembrie, 11	
Diomid, Mucenicul.....	august, 16	
Dionisie Areopagitul, Sfințitul Mucenic.....	octombrie, 3	
Dionisie de la Lavra Peșterilor din Kiev.....	octombrie, 3	
Dionisie de la Mînăstirea Ivirul, Mucenicul.....	noiembrie, 1	
Dionisie, Arhiepiscopul Eghinei (în Sinaxarul grecesc figurează în nota 10 din subsol).....	august, 24	
Dionisie, Sfințitul Mucenic și Episcopul Alexandriei.....	octombrie 5	
Dionisie, Sfințitul Mucenic și Episocopul Corintului.....	noiembrie, 29	
Dometie, Mucenicul.....	august, 7	
Domnica, Mucenița.....	iulie, 7	
Dorimedont, Mucenicul.....	septembrie, 19	
Dorotei, Nevoitorul Egiptean.....	septembrie, 16	
Ecaterina, Marea Mucenița.....	noiembrie, 24	
Edessa, Mărturisitorii de la.....	august, 25	
Efes, Cei Șapte Tineri de la.....	august, 4	
Eftimie cel Nou.....	octombrie, 15	
Eftimie Mărturisitorul, Episcopul de Sardica.....	decembrie, 26	
Egipt, Cei 156 Mucenici din.....	septembrie, 17	
Egipt, Fuga în.....	decembrie, 26	
Eleazar Preotul.....	august, 1	
Eleazar, Marele Preot.....	septembrie, 2	
Elefterie, Sfințitul Mucenic.....	decembrie, 15	
Elena, Țarina Rusiei.....	iulie, 11	
Elesbaan, Regele Etiopiei.....	octombrie, 24	
Elpidie, Mucenicul.....	noiembrie, 15	
Elpidifor, Mucenicul.....	noiembrie, 2	

Elpis, Mucenița.....septembrie, 17
 p. 453 p. 346 p. 793 p. 765 p. 318 p. 439 p. 857 p.
 89 p. 517 p. 342 p. 387 p. 565 p. 553 p. 342 p. 342
 p. 218 p. 442 p. 443 p. 583
 p. 257 p. 452
 p.710 p. 176 p. 31 p. 378 p. 366 p. 686 p. 262 p. 162
 p. 503 p. 833 p. 370 p. 832 p. 149 p. 298 p. 783 p.
 52 p. 545 p. 648 p. 586 p. 369
Emilian, Episcopul Cizicului.....august, 8 p. 181
Emilian, Mucenicul.....iulie, 18 p. 84
Emilian, Sfințitul Mucenic, Episcopul de Trevi.....august, 18
 p. 228
Epafrodit, Apostolul.....decembrie, 8 p. 753
Epanet, Apostolul.....iulie, 30 p. 140
Epictet, Mucenicul.....iulie, 7 p. 32
Epimah, Mucenicul.....octombrie, 31 p. 578
Epistimi[a], Mucenița.....noiembrie, 5
 p. 599
Erast, Apostolul.....noiembrie, 10 p. 622
Ermoghen, Mucenicul și Eparhul Constantinopolului-decembrie, 10
 p. 761
Ermolae, Sfințitul Mucenic.....iulie, 26
 p. 121
Eudoxie, Zeno, Macarie și încă 1104, Mucenicii.....septembrie, 6 p.
 318
Eufimia, Marea Mucenița.....septembrie, 16
 p. 365
Eufimia, Mucenița.....iulie, 11
 p. 51
Eufrosin Bucătarul.....septembrie, 11 p. 342
Eufrosina [Smaragd], Cuvioasa.....septembrie, 25 p. 404
Eufrosina din Suzdal.....septembrie, 25 p. 405
Evghenie, Mucenicul din Sevastia.....decembrie, 13 p. 774
Eugenia, Mucenița.....decembrie, 24
 p. 824
Eulalia, Mucenița.....august, 22
 p. 247
Eulalie, Episcopul Cezareei Capadociei.....august, 30 p. 285
Eumenie, Episcopul Cortinei.....septembrie, 18 p. 374
Eupraxia Fecioara.....iulie, 25 p. 117
Eustatie (Placidus), Marele Mucenic.....septembrie, 20 p. 382
Eustatie din Ankira, Mucenicul.....iulie, 28 p. 132
Eustatie din Mtskheta [Georgia].....iulie, 29 p. 137
Eustatie, Mucenicul.....noiembrie, 20 p. 669
Eustochie, Mucenicul.....noiembrie, 15 p. 648
Eustratie, Mucenicul din Sevastia.....decembrie, 13 p. 774
Eutihie, Sfințitul Mucenic.....august, 24
 p. 256
Evarest, Preacuviosul.....decembrie, 26 p. 833

Evdochim de la Vatopedi.....	octombrie, 5	p. 453
Evdochim din Capadocia.....	iulie, 31	p. 144
Evgraf, Mucenicul.....	decembrie, 10	p. 761
Evlampia, Mucenița.....	octombrie, 10	
p. 477		
Evlampie, Mucenicul.....	octombrie, 10	p. 477
Evod, Apsotolul și Episcopul Antiohiei.....	septembrie, 7	
p. 322		
Evplu, Mucenicul.....	august, 11	p. 194
Evpsihie, Mucenicul.....	septembrie, 7	p. 322
Evsignie, Mucenicul.....	august, 5	p. 167
Fabian, Sfințitul Mucenic și Papă al Romei.....	august, 5	
p. 167		
Faust, Cuviosul.....	august, 3	p. 158
Filaret cel Milostiv.....	decembrie, 1	p. 718
Filimon din Egipt, Mucenicul.....	decembrie, 14	p. 780
Filimon, Apostolul.....	noiembrie, 22	p. 679
Filip, Apostolul.....	octombrie, 11	p. 482
noiembrie, 14	p. 642	
Filip, Sfințitul Mucenic și Episcopul Heraclionului.....	august, 20	p. 238
Filolog, Apostolul.....	noiembrie, 5	p. 599
Filonila, Mucenița.....	octombrie, 11	
p. 484		
Filoteu din Macedonia.....	octombrie, 21	p. 531
Filoteu din Myrmix.....	septembrie, 15	p. 360
Flavius, Patriarhul Antiohiei.....	iulie, 20	p. 95
Fior, Episcopul din Amisus.....	decembrie, 18	p. 799
Fior, Mucenicul.....	august, 18	p. 227
Foca Grădinarul, Mucenicul.....	septembrie, 22	p. 392
Foca, Sfințitul Mucenic și Episcopul Sinopei.....	septembrie, 22	
p. 391		
Foca, Sfințitul Mucenic.....	iulie, 22	
p. 104		
Fotie, Mitropolitul Moscovei.....	iulie, 2	p. 8
Fotie, Mucenicul.....	august, 12	p. 200
Frumentie, Luminătorul Abisiniei [Etiopiei].....	noiembrie, 30	p. 714
Gaiani, Ripsimia și încă treizeci și cinci de monahii, Mucenițele.....	septembrie, 30	
p. 428		
Gaius, Apostolul.....	noiembrie, 5	p. 599
Galaction, Mucenicul.....	noiembrie, 5	p. 599
Gavdela, Mucenicul.....	septembrie, 29	p. 424
Gavriil, Arhanghelul.....	iulie, 13	p. 61
Ghedeon de la Karakallu, Mucenicul.....	decembrie, 30	p. 852
Ghemel, Mucenicul.....	decembrie, 10	p. 762
Ghenadie de la Vatopedi, Cuviosul.....	noiembrie, 17	p. 656
Ghenadie, Arhiepiscopul Novgorodului.....	decembrie, 4	p. 734
Ghenadie, Patriarhul Constantinopolului.....	august, 31	p. 288
Gheorghie, Marele Mucenic, Mutarea moaștelor.....	noiembrie, 3	
p. 591		

Gherasim cel Nou din Chefalonia.....	octombrie 20	p. 526
Gherman, Mucenicul.....	noiembrie, 13	p. 638
Ghervasie, Mucenicul.....	octombrie, 14	p. 498
Giulgiul Domnului Hristos, Mutarea.....	iulie, 10	p. 47
Golinduc, Mucenița.....	iulie, 12	p. 56
Gordian, Mucenicul.....	septembrie, 13	p.351
Gormizdas, Mucenicul.....	august, 8	p. 183
Grighentie [vezi Sf. Grigorie al Omirului]		
Grigorie (Grighentie), Episcopul Omirului.....	decembrie, 19	p. 804
Grigorie de la Marea Lavră.....	octombrie, 1	p. 434
Grigorie Decapolitul.....	noiembrie, 20	p. 668
Grigorie Făcătorul de Minuni, Episcopul Neocezareei.....	noiembrie, 17	p. 655
Grigorie Isihastul.....	decembrie, 7	p. 749
Grigorie Limniotul.....	august, 24	p. 257
Grigorie Luminătorul, Episcopul Armeniei.....	septembrie, 30	p. 427
Grigorie Palamas, Arhiepiscopul Tesalonicului.....	noiembrie, 14	p. 643
Grigorie Sinaitul.....	august, 8	p. 182
Grigorie, Episcopul Acragantie [de Agrigento]...	noiembrie, 23	p. 682
Gurie, Mucenicul.....	noiembrie, 15	p. 647
Haritina, Mucenița.....	octombrie, 5	p. 452
Hariton Mărturisitorul.....	septembrie, 28	p. 418
Heliodor, Mucenicul.....	noiembrie, 19	p. 665
Hellius Egipteanul, Cuviosul.....	iulie, 14	p. 66
Hermas, Sfințitul Mucenic și Presbiterul Mirelor.....	noiembrie, 4	p. 596
Hermenegild Prințul Moștenitor, Mucenicul.....	noiembrie, 1	p. 583
Hermes, Apostolul.....	noiembrie, 5	p. 599
Hermes, Sfințitul Mucenic, Diaconul Heraclionului.....	august, 20	p. 238
Hone [Colose], Minunea Sfântului Arhanghel		
Mihail de la	septembrie, 6	p. 317
Hosius, Episcopul Cordobei.....	august, 27	p. 271
Hristu, Noul Mucenic.....	noiembrie, 28	p. 706
Ia, Sfînta Mucenița.....	septembrie, 11	p. 342
Iachint, Mucenicul.....	iulie, 3	p. 11
Iacob Apostolul, Ruda Domnului.....	octombrie, 23	p. 539
decembrie 31		p. 857
Iacov de la Ivirul.....	noiembrie, 1	p. 583
Iacov de la Ivirul, Mucenicul.....	noiembrie, 1	p. 583
Iacov din Borovici, Mucenicul.....	octombrie, 23	p. 540
Iacov Persul, Mucenicul.....	noiembrie, 1	p. 583
Iacov Sihastrul.....	noiembrie, 26	p. 696
Iacov, Apostolul.....	octombrie, 9	p. 472
Iacov, Dreptul.....	august, 21	p. 244

Ieremia de la Peșterile din Kiev.....	octombrie, 5	p. 453
Ieron și ceilalți, Mucenicii.....	noiembrie, 7	
p. 607		
Ierotei de la Varos.....	septembrie, 13	p. 351
Ierotei, Sfințitul Mucenic.....	octombrie, 4	
p. 447		
Iesei (vezi Ise, Episcopul din Țilkani)		
Iezechiel, Prorocul.....	iulie, 21	p. 99
Ignatie Teoforul, Mucenicul.....	decembrie, 20	p. 807
Ignatie, Noul Mucenic.....	octombrie, 20	p. 527
Ignatie, Patriarhul Cdsntantinopolului.....	octombrie, 23	p. 540
Iisus Hristos, Domnul, Dumnezeuul		
și Mîntuitorul, Mutarea Sfîntului Veșmînt.....	iulie, 10	
p. 47		
Iisus Hristos, Domnul, Dumnezeuul		
și Mîntuitorul, Nașterea.....	decembrie, 25	
p. 828		
Iisus Hristos, Domnul, Dumnezeuul		
și Mîntuitorul, Schimbarea la Față.....	august, 6	
p. 172		
Iisus Hristos, Domnul, Dumnezeuul		
și Mîntuitorul, Sfînta Mahramă.....	august, 16	
p. 217		
Ilarie, Mucenicul.....	iulie, 12	p. 56
Ilarion cel Mare.....	octombrie, 21	p. 531
Ilarion de la Muntele Athos, Mucenicul.....	septembrie, 20	p. 383
Ilarion, Episcopul Meglinului.....	octombrie, 21	p. 531
Ilie de la Murom.....	decembrie, 19	p. 804
Ilie din Calabria.....	august, 17	p. 223
Ilie, Patriarhul Ierusalimului.....	iulie, 20	p. 95
Ilie, Prorocul.....	iulie, 20	p. 94
India, Șaptesprezece Mucenici din.....	noiembrie, 27	
p. 700		
Inochentie din Irkuțk, Episcopul.....	noiembrie, 26	
p. 697		
Intrarea în Biserică a Maicii Domnului.....	noiembrie, 21	
p. 673		
Ioachim de la Osogovsk.....	august, 16	p. 218
Ioachim și Ana, Sfinții Părinți.....	septembrie, 9	
p. 330		
Ioan Botezătorul, Tăierea Capului.....	august, 29	
p. 279		
Ioan Botezătorul, Zămislirea.....	septembrie, 23	p.
396		
Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei.....	noiembrie, 12	p. 632
Ioan Colov.....	noiembrie, 9	p. 617
Ioan Cretanul, Noul Mucenic.....	septembrie, 15	p. 362
Ioan Cucuzel.....	octombrie, 1	p. 434
Ioan Damaschinul.....	decembrie, 4	p. 734
Ioan de la Konița, Noul Mucenic.....	septembrie, 23	

p. 397
Ioan de la Mînăstirea Sfîntului Gherasim..... iulie, 21

p. 100
Ioan de la Peșterile din Kiev, Mucenicul.....iulie, 12 p.
57

Ioan de la Rila..... august, 18 p. 227
Ioan Exarhul..... iulie, 31 p. 145
Ioan Gură de Aur, Patriarhul Constantinopolului noiembrie, 13

p. 637
Ioan Hozevitul.....octombrie, 3 p. 443
Ioan Mulpătimitorul de la Peșterile Kievenene.....iulie, 18 p.
85

Ioan Postitorul, Patriarhul Constantinopolului.....septembrie, 2 p. 298
Ioan Presbiterul.....septembrie, 22 p. 393
Ioan Sisastrul, Episcopul Coloniei.....decembrie, 3 p. 728
Ioan Soldatul.....iulie, 30 p. 141
Ioan Teologul, Apostolul și Evanghelistul.....septembrie, 26

p. 409
Ioan, Arhiepiscopul Novgorodului.....septembrie, 7 p. 323
Ioan, Mitropolitul Kievului.....august, 31 p. 289
Ioan, Patriarhul Constantinopolului.....august, 30 p. 284
Ioanichie cel Mare.....noiembrie, 4 p. 595
Ioanichie, Arhiepiscopul și întîiul Patriarh al Serbiei-septembrie, 3

p. 304
Ioasaf Moștenitorul Tronului, din India.....noiembrie, 19

p. 665
Ioasaf, Mucenicul.....octombrie, 26 p. 554
Ioil, Prorocul.....octombrie, 19 p. 521
Iona, Arhiepiscopul Novgorodului.....noiembrie, 5 p. 600
Iona, Prorocul.....septembrie, 22 p. 391
Iosif, Dreptul.....decembrie, 31 p. 857
Iosif, Episcopul cetății Alaverdi.....septembrie, 15

p. 362
Iosua, Fiul lui Nun.....septembrie, 1
Iovan, Despotul Serbiei.....decembrie, 10
Ipatie, Mucenicul și Episcopul Efesului.....septembrie, 21
Ipolit, Mucenicul.....august, 13
Iraida, Mucenița.....septembrie, 23
Irina, împărăteasa (Monahia Xenia).....august, 13
Irineu, Sfințitul Mucenic, Episcopul Lyonului...august, 23
Iron [Hiron], Preacuviosul și Filosoful.....august, 10
Isaac, Dalmat și Faust.....august, 3
Isaac, Dreptul.....august, 21
Isaac, Episcopul Armeniei.....noiembrie, 20
Isaia (și Paisie).....iulie, 18
Isaia Pustnicul.....iulie, 3
Ise, Episcopul din Țilkani.....decembrie, 2
Iosif din Arimatea, Dreptul.....iulie, 31
Isihie Horevitul.....octombrie, 3
Iulia Fecioara, Mucenița.....iulie, 16

Iulian din Dalamția, Mucenicul.....iulie, 28
 Iulian Persul.....octombrie, 18
 Iulian, cu cei 40, Mucenicii.....septembrie, 12
 Iulian, Episcopul de Cenomanis (Le Mans).....iulie, 13
 Iulian, Marchian, și ceilalți, Mucenicii.....august, 9
 Iuliana de la Olșansk, Aflarea Moaștelor.....iulie, 6
 Iuliana și cei 630, Mucenicii.....decembrie, 21
 Iulita din Cezareea Capadociei, Mucenița.....iulie, 31
 Iulita, Mucenița.....iulie, 15
 Iustina Fecioara, Mucenița.....octombrie, 2
 Iustinian, împăratul Bizanțului.....noiembrie, 14
 Iustus, Apostolul.....octombrie, 30
 Iuvenalie, Patriarhul Ierusalimului.....iulie, 2
 Iuventie și Maximin, Mucenicii.....septembrie, 5
 Înălțarea Sfintei Cruci.....septembrie, 14
 Kaluga, Minunea Icoanei Preasfintei
 Născătoare de Dumnezeu de la.....septembrie, 2
 Karion Egipteanul.....decembrie, 5
 Karyes, Mucenicii de la.....decembrie, 5
 Ketevan, Mucenicul.....septembrie, 13
 Kiev, Soborul Sfinților Părinți de la Peșteri.....august, 28
 septembrie 21
 Kupiatici, Icoana Maicii Domnului de la.....noiembrie, 15
 Kușka, Sfințitul Mucenic de la Peșterile din Kiev....august, 27
 Lampadie, Cuviosul.....iulie, 5
 Lavrentie, Sfințitul Mucenic și Arhidiaconul Romei..august, 10
 Lavru, Mucenicul.....august, 18
 p. 294 p. 762 p. 387 p. 204 p. 397 p. 205 p. 252 p. 191
 p. 158 p. 244 p. 670 p. 85 p. 13 p. 724 p. 145 443 74
 131 517 p. 346 p. 62 p. 187 p. 27 p.811 p. 145 p. 70 p.
 438 p. 643 p. 573 p. 7 p. 313 p. 355
 p. 298 p. 739 p. 739 p. 351 p. 276 p. 387 p. 648 p. 271
 p. 22 p. 190 p. 227
 Lazăr Cel Mort de Patru Zile.....octombrie, 17 p. 512
 Lazăr de la Galisius.....noiembrie, 7
 p. 609
 Leonid de la Ustnedumsk.....iulie, 17 p. 80
 Leontie din Nicopole, Mucenicul.....iulie, 10 p. 46
 Levchie, Mucenicul.....decembrie, 14 p. 779
 Lin, Apostolul.....noiembrie, 5 p. 599
 Longin Iubitorul de Nevoințe.....octombrie, 16
 ' p. 508
 Longin Sutașul, Mucenicul.....octombrie, 16 p. 507
 Lot egipteanul, Avva.....octombrie, 22 p. 536
 Lot, Dreptul.....octombrie, 9 p. 474
 Luca Apostolul și Evanghelistul.....octombrie, 18
 p. 516
 Luca Stîlpnicul.....decembrie, 11 p. 766
 Luchie, Apostolul.....septembrie, 10 p. 337
 Lucia Fecioara, Mucenița.....decembrie, 13

p. 775
Lucia Romana, Mucenița.....iulie, 6

p. 27
Lucian, Mucenicul și Presbiterul Antiohiei.....octombrie, 15

p. 502
Ludmila, Mucenița.....septembrie, 16

p. 366
Lup, Mucenicul.....august, 23 p. 251

Macabeii, Cei 7 Frați.....august, 1

p. 149
Macarie de la Tesalonic, Mucenicul.....septembrie, 14 p. 356

Macarie, Noul Mucenic.....octombrie, 6 p. 458

Macedonie, Mucenicul.....septembrie, 12 p. 347

Macrina, Cuvioasa.....iulie, 19 p. 89

Macrobius, Mucenicul.....septembrie, 13 p. 351

Mahrama, S fin ta Icoană Nefăcută de Mîină
a Domnului Hristos.....august, 16 p. 217

Mamas, Mucenicul.....septembrie, 2 p. 297

Manetha, Mucenița.....noiembrie, 13 p.
638

Marcel din Apamea.....decembrie, 29 p. 847

Marcel și Casian, Mucenicii.....septembrie, 4
p. 309

Marcel, Mucenicul.....noiembrie, 15 p. 648

Marcel, Sfințitul Mucenic și Episcopul Apameei.....august, 14
p. 210

Marcela, Mucenița.....iulie, 22
p. 105

Marcian din Cyr.....noiembrie, 2 p. 587

Marcian, Mucenicul și Notarul.....octombrie, 25
p. 549

Marcian, Mucenicul.....august, 9 p. 187

Marcu (Ioan) Apostolul.....septembrie, 27 p. 414
octombrie, 30 p. 573

Marcu Groparul de la Peșterile Kievene.....decembrie, 29 p.
847

Marcu Păstorul, Mucenicul.....septembrie, 28
p. 419

Mardarie, Mucenicul din Sevastia.....decembrie, 13 p. 774

Măria din Palestina.....septembrie, 29 p. 424

Măria din Tars.....septembrie, 14
p. 357

Măria Magdalena, Sfînta Mironosiță
întocmai cu Apostolii.....iulie, 22 p. 103

Măria, nepoata Sfîntului Avramie Zăvorîtul.....octombrie, 29
p. 569

Marin, Mucenicul.....august, 7 p. 177

Marina, Marea Muceniță.....iulie, 17
p. 79

Marta (și Marin), Mucenicii.....iulie, 6

p. 27		
Marta, mama Sfintului Simeon de la Muntele Minunat-iulie, 4		p. 17
Martin, Episcopul de Tours.....	octombrie, 12	p. 489
Martirie, Mucenicul și Notarul.....	octombrie, 25	
p. 549		
Mastridia, Fecioara.....	noiembrie, 24	p. 687
Matei de la Peșterile Kievene.....	octombrie, 5	
p. 453		
Matias, Apostolul.....	august, 9	p. 186
Matrona de la Constantinopol.....	noiembrie, 9	p. 618
Mauriciu din Nicopole, Mucenicul.....	iulie, 10	p. 46
Mauriciu, împăratul.....	noiembrie, 28	p.
706		
Maximin și Iuventie, Mucenicii.....	septembrie, 5	
p. 313		
Maximus din Trachis, Mucenicul.....	septembrie, 15	p. 361
Medimn și ceilalți 69, Mucenicii.....	septembrie, 5	p. 313
Melania Romana, Cuvioasa.....	decembrie, 31	p. 856
Menign, Mucenicul.....	noiembrie, 22	p. 678
Mercurie, Marele Mucenic.....	noiembrie, 24	p. 687
Mihail Malinos.....	iulie, 12	p. 56
Mihail Soldatul, Dreptul.....	noiembrie, 22	p. 678
Mihail, Arhanghelul, și Toate Netrupeștile Puteri.....	noiembrie, 8	
p. 612		
Mihail, Mucenicul și Cneazul Cernigovului.....	septembrie, 20	
p. 383		
Mihail, Primul Mitropolit al Kievului.....	septembrie, 30	p. 429
Miheia al Doilea, Prorul.....	august, 14	p. 209
Milutin, Regele.....	octombrie, 30	p. 574
Mina din Atena și din Constantinopol, Mucenicul.....	decembrie, 10	
p. 761		
Mina, Patriarhul Constantinopolului.....	august, 25	p. 262
Minodora, Mitrodora și Nimfodora, Mucenițele.....	septembrie, 10	
p. 336		
Minunea Arhanghelului Mihail de la Colose [Hone]..	septembrie, 6	p. 317
Minunile Maicii Domnului de la Kalisto.....	septembrie, 8	p. 327
Mirax, Mucenicul.....	decembrie, 11	p. 767
Miron Presbiterul, Mucenicul.....	august, 17	p. 222
Miron, Episcopul Cretei.....	august, 8	p. 181
Mirope, Muceniță.....	decembrie, 2	p. 723
Misail (Meșah).....	decembrie, 17	
p. 793		
Mitrodora, Muceniță.....	septembrie, 10	
p. 336		
Mitrofan, Episcopul de Voronej.....	noiembrie, 23	p. 682
Modest, Patriarhul Ierusalimului.....	decembrie, 18	p. 800
Moise Arapul.....	august, 28	p. 275
Moise Ungurul.....	iulie, 26	p. 122
Moise Văzătorul de Dumnezeu, Prorul.....	septembrie, 4	
p. 308		

Moscova, minunata salvare a oraşului de către
 Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.....octombrie, 22
 p. 536
 Narcis, Apostolul.....octombrie, 31 p. 577
 Narcis, Sfinţitul Mucenic şi Patriarhul Ierusalimului..august, 7
 p. 178
 Naşterea Domnului.....decembrie, 25
 p. 828
 Natalia (soţia Mucenicului Adrian), Muceniţa.....august, 26
 p. 266
 Natanael, Preacuviosul.....noiembrie, 27 p. 701
 Naum, Făcătorul de Minuni de la Ohrida.....decembrie, 23
 p. 820
 Naum, Procul.....decembrie, 1 p. 718
 Nazarie, Mucenicul.....octombrie, 14 p. 498
 Nectarie din Bitola.....decembrie, 5 p. 739
 Nectarie, Mucenicul.....iulie, 11 p. 52
 Nectarie, Patriarhul Constantinopolului.....octombrie, 11 p. 484
 Nestor Cronicarul de la Peşterile din Kiev.....octombrie, 27
 p. 559
 Nestor, Mucenicul.....octombrie, 27 p. 558
 Nicandru, Sfinţitul Mucenic şi Episcopul Mirelor.....noiembrie, 4
 p. 596
 Nicanor, Apostolul.....iulie, 28 p. 131
 Nichifor, Mucenicul.....noiembrie, 13 p. 638
 Nichita Gotul, Mucenicul.....septembrie, 15 p. 360
 Nichita Plăcutul lui Dumnezeu.....septembrie, 9
 p. 332
 Nicodim din Albania, Mucenicul.....iulie, 11 p. 52
 Nicodim Prescurarul.....octombrie, 31 p. 579
 Nicolae Comandantul.....decembrie, 24 p. 825
 Nicolae din Hios, Mucenicul.....octombrie, 31 p. 578
 Nicolae Hrisoverghes, Patriarhul Constantinopolului....decembrie, 16 p. 788
 Nicolae Karamos, Mucenicul.....decembrie, 6 p. 744
 Nicolae Pantopolis, Noul Mucenic.....septembrie, 23 p. 397
 Nicolae, cel Nebun pentru Hristos.....iulie, 27 p. 127
 Nicolae, Episcopul Mirelor Lichiei,
 Făcătorul de Minuni.....decembrie, 6 p.
 743
 Nicolae, Episcopul Patarelor.....decembrie, 6 p. 744
 Nicomidia, Cei 20000 de Mucenici din.....decembrie, 28 p. 841
 Nikon din Radonej.....noiembrie, 17 p. 656
 Nikon Uscatul de la Peşterile Kievene.....decembrie,
 11 p. 766
 Nikon, Propovăduitorul Pocăinţei.....noiembrie, 26
 p. 696
 Nicopolea Armeniei, Cei 45 Mucenici din.....iulie, 10 p. 46
 Nifon Făcătorul de Minuni.....decembrie, 23
 p. 820
 Nifon, Patriarhul Constantinopolului.....august, 11 p. 196

Nil de la Stolbensk.....	decembrie, 7	p. 749
Nil din Calabria.....	septembrie, 26	p. 410
Nil Izvoritorul de Mir de la Sfintul Munte Atos.....	noiembrie, 12	p. 634
Nil Sinaitul.....	noiembrie, 12	p. 633
Nimfodora, Mucenița.....	septembrie, 10	p. 336
Nonna, Cuvioasa.....	august, 5	p. 169
Nonnus, Episcopul Heliopolisului.....	noiembrie, 10	p. 623
Olga (Elena, Cneaghina Rusiei).....	iulie, 11	p. 52
Olimpas, Apostolul.....	noiembrie, 10	p. 622
Olimpiada, Diaconița.....	iulie, 25	p. 116
Onisifor, Apostolul.....	septembrie, 7	p. 322
decembrie 8	p. 753	ianuarie, 4
Onisifor, Mucenicul.....	noiembrie, 9	p. 617
Or, Sihastrul din Tebaida.....	august, 7	p. 177
Orest din Tyana, Mucenicul.....	noiembrie, 10	p. 622
Orest, Mucenicul din Sevastia.....	decembrie, 13	p. 774
Osea, Prorocul.....	octombrie, 17	p. 511
Pafnutie Mărturisitorul.....	septembrie, 11	p. 342
Paisie și Isaia.....	iulie, 18	p. 85
Paisie, Mucenicul și Egumenul Mînăstirii Travna.....	decembrie, 17	p. 795
Pamvo, Avva.....	iulie, 18	p. 84
Pangratie, Sfințitul Mucenic și Episcopul Taorminei....	iulie, 9	p. 41
Pantelimon, Marele Mucenic.....	iulie, 27	p. 126
Papii, Mucenicul.....	octombrie, 13	p. 493
Paramon și ceilalți 370, Mucenicii.....	noiembrie, 29	p. 709
Parascheva (Petka), Preacuvioasa.....	octombrie, 14	p. 497
Parascheva din Iconium, Mucenița.....	octombrie, 28	p. 563
Paraschevi, Mucenița.....	iulie, 26	p. 121
Pardus, Sihastrul.....	decembrie, 15	p. 185
Parmena, Apostolul.....	iulie, 28	p. 131
Patapie, Preacuviosul.....	decembrie, 8	p. 752
Patermutie (Tilharul), Avva.....	iulie, 9	p. 42
Patermutie, Mucenicul.....	iulie, 9	p. 42
Patrobas, Apostolul.....	noiembrie, 5	p. 599
Pavel cel Simplu.....	octombrie, 4	p. 448
Pavel de la Hiropotamu.....	iulie, 28	p. 132
Pavel din Latros.....	decembrie, 15	p. 784
Pavel Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului... .	noiembrie, 6	p. 603
Pavel, Patriarhul Constantinopolului.....	august, 30	p. 284
Pegasie, Mucenicul.....	noiembrie, 2	p. 586

Pelaghia din Antiohia.....	octombrie, 8	p. 467
Pelaghia, Mucenița.....	octombrie, 8	p. 468
Perga, Cei 9 Mucenici de la.....	august, 1	p. 150
Persia, cei 15000 Mucenici din.....	iulie, 16	p. 75
Persia, Cele 3 Mucenițe Fecioare din.....	noiembrie, 20	p. 670
Petru cel Milostiv.....	septembrie, 22	p. 392
Petru de la Țetiniie, Mitropolitul Muntenegrului.....	octombrie, 18	p. 517
Petru, Mitropolitul Kievului.....	decembrie, 21	p. 812
Petru, Sfințitul Mucenic și Arhiepiscopul Alexandriei.....	noiembrie, 25	p. 692
Pimen cel Mare.....	august, 27	p. 270
Pimen din Palestina.....	august, 27	p. 271
Pimen Multpătimitorul.....	august, 7	p. 177
Pimen Postitorul de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev.....	august, 27	p. 271
Pinufrie, Avva.....	noiembrie, 27	p. 701
Pist, Mucenicul [prunc].....	august, 21	p. 243
Pistis, Elpis și Agapis, cu maica lor Sofia, Mucenițele.....	septembrie, 17	p. 369
Plachida, vezi Eustatie, Marele Mucenic		
Plachilla, împărăteasa.....	septembrie, 14	p. 356
Platon, Mucenicul.....	noiembrie, 18	p. 660
Policarp, Egumenul Mînăstirii Peșterilor din Kev.....	iulie, 24	p. 113
Polihronie, Mucenicul.....	octombrie, 7	p. 463
Polihronie, Sfințitul Mucenic și Episcopul Babilonului (cetate în Egipt).....	iulie, 30	p. 141
Pontie, Mucenicul.....	august, 5	p. 168
Porfirie, Actorul și Mucenicul.....	septembrie, 15	p. 361
Porfirie, Mucenicul.....	noiembrie, 9	p. 617
Pothinus, Sfințitul Mucenic și Episcopul Lyonului.....	august, 23	p. 252
Potitus din Sardinia, Mucenicul.....	iulie, 1	p. 4
Preasfinta Născătoare de Dumnezeu,		
Prăznuirea Icoanei „Bucuria tuturor celor necăjiți".....	octombrie, 24	p. 545
Priscila (soția Apostolului Aquila).....	iulie, 14	p. 66
Probus, Mucenicul.....	octombrie, 12	p. 488
Proclu, Mucenicul.....	iulie, 12	p. 56
Proclu, Patriarhul Constantinopolului.....	noiembrie, 20	p. 669
Procopie de la Ustiug, cel Nebun pentru Hristos.....	iulie, 8	p. 37
Procopie, Marele Mucenic.....	iulie, 8	p. 36
Prohor de la Pciniia.....	octombrie, 19	p. 522
Prohor, Apostolul.....	iulie, 28	p. 131

Protasie, Mucenicul.....	octombrie, 14	p. 498
Ptroclu, Mucenicul.....	august, 17	p. 222
Pulheria împărăteasa.....	septembrie, 10	p. 337
Ripsimia, Mucenița.....	septembrie, 30	p. 428
Rodion, Apostolul.....	noiembrie, 10	p. 622
Roman Făcătorul de Minuni.....	noiembrie, 27	p. 701
Roman Melodul.....	octombrie, 1	p. 433
Roman, Sfințitul Mucenic și Diaconul din Cezareea....	noiembrie, 18	p. 661
Romulus și cei 11000, Mucenicii.....	septembrie, 6	p. 318
Sabastian și cei împreună cu dînsul, Mucenicii.....	decembrie, 18	p. 798
Salomeea, Mironosița.....	august, 3	p. 159
Samonas, Mucenicul.....	noiembrie, 15	p. 647
Samuel, Prorocul.....	august, 20	p. 237
Sara de la Nil.....	iulie, 13	p. 62
Sava cel Sfințit.....	decembrie, 5	p. 738
Sava de la Pskov și Krypețk.....	august, 28	p. 276
Sava de la Zvenigorod.....	decembrie, 3	p. 729
Savvatie de la Solovki.....	septembrie, 27	p. 415
Savvatie, Mucenicul.....	septembrie, 19	p. 378
Schimbarea la Față a Domnului, Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.....	august, 6	p. 172
Scoaterea Sfintei Cruci.....	august, 1	p. 150
Serafima, Mucenița.....	iulie, 29	p. 136
Serbia, Soborul Sfinților Părinți din.....	august, 30	p. 283
Serghei de Radonej.....	septembrie, 25	p. 405
Serghe de la Malopinega.....	noiembrie, 16	p. 652
Serghe și Vah, Mucenicii.....	octombrie, 7	p. 462
Serid din Gaza, Avva.....	august, 13	p. 206
Sever, Sfințitul Mucenic și Presbiterul de la Heraclion.....	august, 20	p. 238
Severian, Mucenicul.....	septembrie, 9	p. 331
Sfințirea Bisericii învierii Domnului Hristos de la Ierusalim.....	septembrie, 13	p. 350
Sfînta Mahramă, Icoana Nefacută de Mîină a Domnului Hristos.....	august, 16	p. 217
Silas, Apostolul.....	iulie, 30	p. 140
Silvan, Apostolul.....	iulie, 30	p. 140

Simeon cel Nebun pentru Hristos.....	iulie, 21	p. 100
Simeon Izvoritorul de Mir, întemeietorul Mînăstirii		
Simonospetra din Sfintul Munte Atos.....	decembrie, 28	p. 842
Simeon Metafrastul.....	noiembrie, 9	p. 618
Simeon Stîlpticul.....	septembrie, 1	p. 293
Sinodul Ecumenic, al Șaptelea.....	octombrie, 11	
p. 483		
Sinesie, Mucenicul.....	decembrie, 12	p. 771
Sinoadele Ecumenice, Primele Șase.....	iulie, 16	
p. 75		
Sinodul Ecumenic, al Cincilea.....	iulie, 25	p. 118
Sinodul Ecumenic, al Treilea.....	septembrie, 9	p. 331
Sisinie din Nicopole, Mucenicul.....	iulie, 10	p. 46
Sisoe cel Mare, Avva.....	iulie, 6	p. 26
Sixt, Sfințitul Mucenic, Papa Romei.....	august, 10	
p. 190		
Soborul Preasfîmtei Născătoare de Dumnezeu.....	decembrie, 26	
p. 832		
Sofia, Mucenița.....	septembrie,	
17	p. 369	
Sofonie, Prorocul.....	decembrie, 3	p. 728
Sofronie, Arhiepiscopul Ciprului.....	decembrie, 9	p. 758
Solomonیا, mama fraților Macabei.....	august, 1	
p. 149		
Sosipatru, Apostolul.....	noiembrie, 10	p. 622
Sosten, Apostolul.....	decembrie, 8	p. 753
Sozon, Mucenicul.....	septembrie, 7	p. 321
Spaso, Mucenicul.....	august, 8	p. 183
Spiridon Făcătorul de Minuni, Episcopul Trinității.....	decembrie, 12	
p. 770		
Spiridon, Prescurarul.....	octombrie, 31	p. 579
Stahys, Apostolul.....	octombrie, 31	p. 577
Stamatie, Mucenicul.....	august, 16	p. 218
Stelian, Cuviosul.....	noiembrie, 26	p. 696
Susana Fecioara și ceilalți, Mucenicii.....	august, 11	
p. 195		
Syra, Mucenița.....	august, 24	
p. 257		
Ștefan cel înalt.....	iulie, 19	
p. 90		
Ștefan cel Nou, Mucenicul.....	noiembrie, 28	
p. 705		
Ștefan cel Strălucit.....	decembrie,	
9	p. 758	
Ștefan de la Deceani, Mucenicul și Regele Serbiei.....	noiembrie,	
11	p. 627	
Ștefan de la Mînăstirea Sfîntului Sava.....	iulie, 13	p.
62		
Ștefan de la M-rea Sf. Sava (altul).....	octombrie,	

28 p. 564
Ștefan întâiul Mucenic, Arhidiaconul,
Aducerea sfintelor moaște.....august, 2
p. 154
Ștefan întâiul Mucenic, Arhidiaconul.....decembrie,
27 p. 837
Ștefan Mărturisitorul de la Suroj.....decembrie,
15 p. 784
Ștefan Știliianovici, Despotul.....octombrie, 4 p. 447
Ștefan, Despotul Serbiei.....octombrie,
9 p. 474
Ștefan, întâiul Rege încoronat al Serbiei.....septembrie, 24
p. 401
Ștefan, Sfințitul Mucenic, Papă al Romei...:.....august, 2
p. 154
Ștefanida, Mucenița.....noiembrie,
11 p. 628
Tabita din Iope, Dreapta.....octombrie, 25 p. 550
Tadeu, Apostolul (din Cei 70).....august, 21 p. 242
Tarah, Mucenicul.....octombrie, 12 p. 488
Tatianus, Mucenicul.....septembrie, 12 p. 347
Tation, Mucenicul.....august, 24 p. 256
Tavrion, Mucenicul.....noiembrie, 7 p. 608
Tecla, Mucenița.....august, 19
p. 233
Tecla, Protomucenița, întocmai cu Apostolii.....septembrie,
24 p. 400
Temistocle, Mucenicul.....decembrie, 21 p. 812
Teoctist, Preacuviosul.....septembrie, 3 p. 304
Teoctista din Păros.....noiembrie, 9
p. 619
Teodor de la Mînăstirea Peșterilor.....august, 11
p. 196
Teodor Scrisul, Mucenicul.....decembrie, 27 p. 838
Teodor Studitul.....noiembrie, 11 p. 628
Teodor și ceilalți 69, Mucenicii.....septembrie,
5 p. 313
Teodor, Cneazul Yaroslavlului.....septembrie, 19 p. 379
Teodor, Episcopul Edesei, și ceilalți împreună cu dînsul-iulie, 9
p. 43
Teodor, Mucenicul de la Peșterile din Kiev.....iulie, 12
p. 57
Teodor, Mucenicul și Boierul de la Cernigov.....septembrie, 20 p.
383
Teodor, Sfințitul Mucenic și Arhiepiscopul
Alexandriei.....decembrie, 3 p. 729
Teodora din Alexandria.....septembrie, 11 p. 341
Teodora din Cezareea.....decembrie, 30 p. 852

851 280 361 816 370 137 729 347 424 332 484 838 233 789
37 p. 479 p. 847 744 108 857 243

P-P-P-P-P-P-P-P-P-P-P-P-P-P-P-P-

Teodora din Constantinopol.....decembrie, 30
Teodora din Tesalonic.....august, 29
Teodot din Trachis, Mucenicul.....septembrie, 15
Teodota și cei trei copii ai ei, Mucenicii.....decembrie, 22
Teodota, Mucenița.....septembrie, 17
Teodotia, Mucenița.....iulie, 29
Teodul de Constantinopol și Efes, Cuviosul.....decembrie, 3
Teodul, Mucenicul.....septembrie, 12
Teofan cel Milostiv.....septembrie, 29
Teofan Mărturisorul și Postitorul.....septembrie, 9
Teofan Scrisul.....octombrie, 11
decembrie, 27
Teofan, Egumenul.....august, 19
Teofana împărăteasa.....decembrie, 16
Teofil Izvoritorul de Mir.....iulie, 8
Teofil Mărturisorul.....octombrie, 10
Teofil Omul Lacrimilor de la Peșterile din Kiev...decembrie, 29
Teofil, Episcopul Antiohiei.....decembrie, 6
Teofil, Mucenicul.....iulie, 23
Teofilact, Arhiepiscopul Ohridei.....decembrie, 31
Teognie, Mucenicul.....august, 21
Teopist, Mucenicul [neinclus] - septembrie, 20; Teopista, Cuvioasa
[neinclusă] -septembrie, 20 - Apar în Indice, dar nu apar și în text: ei
însă sunt trecuți la această zi în *Minele*.
Teotecn, Mucenicul.....octombrie, 10 p. 479
Terențiu din Siria, Mucenicul.....octombrie, 28
p. 564
Terțius, Apostolul.....octombrie, 30
p. 573
noiembrie 10 p. 622
Tesalonica, Mucenița.....noiembrie, 7
p. 608
Tespesie, Mucenicul.....noiembrie, 20 p. 669
Thaisia din Egipt.....octombrie, 8 p. 468
Tihic, Apostolul.....decembrie, 8 p. 753
Tihon din Zadonsk, Episcopul de Voronej.....august, 13 p. 205
Timon, Apostolul.....iulie, 28 p. 131
decembrie, 30 p. 852
Timotei de la Esfigmenu, Mucenicul.....octombrie, 29 p. 5 69
Timotei, Agapie și Tecla, Mucencii.....august, 19 p.
233
Tiridat, Regele Armeniei.....noiembrie, 29 p. 711
Tirs, Mucenicul.....decembrie, 14 p. 779
Tit, Apostolul.....august, 25 p. 262
Tithoes, Mucenicul.....august, 26 p. 267
Toma Defurkinos.....decembrie, 10 p. 762
Toma din Maleon.....iulie, 7 p. 32

Toma, Apostolul.....	octombrie, 6	p. 457
Tracia, Cei 153 de Mucenici din.....	iulie, 27	p. 128
Trei Sfinte Femei.....	septembrie, 10	p. 337
Triandafil, Mucenicul.....	august, 8	p. 183
Trofim, Savatie și Dorimedont, Mucenicii.....	iulie, 23	
p. 108		
Urban, Apostolul.....	octombrie, 31	p. 577
Urban, Teodor, Medimn și ceilalți 67, Mucenicii.....	septembrie, 5	
p. 313		
Uroș, Regele Serbiei.....	decembrie, 2	
p. 724		
Uroșița, Cneazul Serbiei.....	noiembrie, 11	
p. 629		
Valentin de la Interamna, Sfințitul Mucenic.....	iulie, 30	
p. 140		
Valentin, Sfințitul Mucenic.....	iulie, 6	p. 27
Var, Mucenicul.....	octombrie, 19	p. 521
Vasilissa de la Șrem, Mucenița.....	august, 29	
p. 280		
Vatlav (Wenceslaus), Mucenicul și Regele Cehilor.....	septembrie, 28	
p. 419		
Veronica, Preacuvioasa (Femeia cu curgere de sânge).....	iulie, 12	p. 57
Veșmîntul Maicii Domnului de la Vlaherne, Așezarea în raclă.....	iulie, 2	
p. 7		
Victor de Marsilia, Mucenicul.....	august, 23	p. 252
Victorin, Sfințitul Mucenic și Episcopul Patav-ului.....	noiembrie, 2	
p. 588		
Vincentiu Diaconul.....	noiembrie, 11	
p. 628		
Vladimir, Minunea Icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din anul 1395, de la.....	august, 26	p. 267
Wenceslaus (vezi Vatlav)		
Xenia (împărăteasa Irina), Monahia.....	august, 13	
p. 205		
Zaharia Egipteanul.....	decembrie, 5	p. 739
Zaharia, Prorocul.....	septembrie, 5	p. 312
Zămislirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.....	decembrie, 9	
p. 757		
Zămislirea Sfîntului Ioan Botezătorul.....	septembrie, 23	
p. 396		
Zenas, Apostolul.....	septembrie, 27	p. 414
Zenobia, Mucenița.....	octombrie, 30	p.
573		
Zenobie, Sfințitul Mucenic.....	octombrie, 30	
p. 573		
Zer-lacov, Sfîntul, Propovăduitorul din Abisinia.....	august, 26	

p. 267		
Zinaida, Mucenița.....	octombrie, 11	p. 484
Zlata din Meglin, Mă Jrea Mucenița.....	octombrie, 13	
p. 494		
Zografu, Cei 26 Preacuvioși Mucenici de la.....	octombrie, 10	
p. 478		
Zosim Sihastrul și Mucenicul.....	septembrie, 19	
p. 378		
Zotic din Cârpe, Mucenicul.....	august, 22	p. 247
Zotic Hrănitorul Orfanilor, Mucenicul.....	decembrie, 31	
p. 857		